B 1,019,810

Digitized by Google

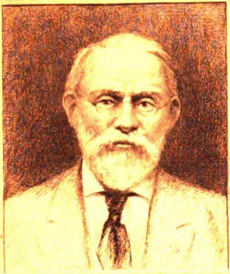

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

Digitized by Google

# Almindeligt
# Forfatter-Lexicon

for

**Kongeriget Danmark** med tilhørende **Bilande,**

**fra 1814 til 1840,**

eller

# Fortegnelse

over

de sammesteds fødte Forfattere og Forfatterinder, som levede ved Begyndelsen af Aaret 1814, eller siden ere fødte, med Anførelse af deres vigtigste Levnets-Omstændigheder og af deres trykte Arbeider;

samt over

de i Hertugdømmerne og i Udlandet fødte Forfattere, som i bemeldte Tidsrum have opholdt sig i Danmark og der udgivet Skrifter.

Ved

**Thomas Hansen Erslew.**

---

**Tredie Bind.**

**S—Ø.**

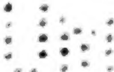

---

**Kjøbenhavn.**

**Forlagsforeningens Forlag.**

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

**1853.**

# S.

**Saabye (Hans Egede)**, f. i Juli 1746 paa Strynø ved Fyen, hvor hans Fader Jørgen Saabye da var Præst, siden til Aagerup og Kirkerup i Sjælland (f. $\frac{11}{6}$ 1705 i Tiſtrup, Aarhuus Stift, † 1767); hans Moder Petronelle f. Egede (f. $\frac{8}{11}$ 1716 i Kirkevaag i Nordlandene, † $\frac{5}{2}$ 1805 i Værsløv i Sjælland, yngste Datter af Biſkop Hans Egede og Giertrud Rasch). Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges 1759, blev han Student 1764; absolverede d. 26de Marts 1767 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev strax efter Alumnus i det grønlandske Seminarium, og d. 20de Apr. 1770 ordineret Missionair i Claushavns og Christianshaabs Districter i Grønland; d. 1ſte Decbr. 1779 Sognepræst til Vaaelse paa Falster; d. 3die Febr. 1792 til Rachløv i Sjælland; d. 29de Marts 1799 til Værsløv og Jordløse sstd., og d. 6te Decbr. 1811 til Udby i Fyen. † 31te August 1817. — * $\frac{28}{4}$ 1770 Vibecke Margrethe Thye (f. 1748, † $\frac{5}{3}$ 1833 i Valby), Datter af Præsten Lauritz Munch Thye til Hvedstrup og Flyng i Sjælland. — (Jvfr. Statstid. 1817, Nr. 78. 79).

Brudstykker af en Dagbog, holden i Grønland i Aarene 1770—1778. Med Forerindring af Stiftets Biskop (F. Plum) i et Brev til Geheimekonferenceraad Bülow. Odense 1816. (L. T. 1816, Nr. 47; Allg. H. Z. 1819, October, Nr. 259). Overs. paa Svensk af Törnblad under Titel: Fragmenter af en Dagbok ꝛc. Stockh. 1817. (Svensk Litteraturtidn. 1817, Nr. 16); paa Tydsk: Bruchstücke eines Tagebuchs, gehalten in Grönland in den Jahren 1770 bis 1778 von Hans Egede Saabye. Aus dem Dänischen übersetzt von G. Fries. Mit einer Vorrede des Uebersetzers, enthaltend einige Nachrichten von der Lebensweise der Grönländer, der Mission in Grönland, sammt andern damit verwandten Gegenständen und einer Karte über Grönland. Hamburg, 1817. [Gedruckt in Kopenhagen]. (L. T. 1817, S. 696—98; Neue Allg. geograph. Ephemeriden 1818, Bd. III. Stück 4. S. 437—456; Allg. H. Z. 1819, October, Nr. 259, jvfr. L. T. 1820, S. 60—61; Leipz. L. Z. 1821, S. 2528; William

Scoresby's des Jüngern Tagebuch einer Reise auf den Wallfischfang, übers. von Fr. Kries, 1825; Röding's »Columbus« 1827, Februar); paa Engelsk af E. Henderson. — (Tildeels efter Autogr.).

**Sadolin (Niels)**, f. d. 19de Octbr. 1778 i Rold i Viborg Stift, Søn af Ole Hansen Sadolin (f. 1735, † $\frac{7}{3}$ 1805), daværende Sognepræst til Rold og Vebbestrup, siden ($\frac{2}{1}\frac{4}{1}$ 1786) til Vive, Ove og Valsgaard, og Mette Elisabeth Brochner (f 1742, † 1788, en Datter af Præsten til Karby paa Mors, Peder Brochner og Ane Lassen). Blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1795; underkastede sig i det paafølgende Foraar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i Januar 1799 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; var derefter Huuslærer i meer end 5 Aar hos Kammerherre Krogh paa Kroghenlund i Fyen; blev d. 29de Marts 1805 Vicepastor i Nørbæk, Sønderbæk og Læsten i Viborg Stift, og d. 26de Maj 1826 Sognepræst til Torrild og Vedslet i Aarhuus Stift; d. 6te September 1833 kaldet til Præst i Høietostrup i Sjælland, men forblev i sit forrige Embede. — * $\frac{9}{1}$ 1811 Maria Magdalene Christine Dorothea Jørgensen, Datter af Etatsraad Stephan Jørgensen og Anne Sybille f. Borring.

Kort Jordbeskrivelse især til Brug i Almueskolerne. Randers 1819.

Veiledning til Kundskab om Fædrenelandet og dets Begivenheder, for den danske Almue. Kbh. 1833.

Tale holden ved Bibelselskabsfesten i Horsens Kirke den 22de August 1834. Horsens. 16 S.

I Møllers »Theologisk Bibliothek« (Lidet om Kirkedisciplinen, XIII. 1—20; Kort Udsigt over Keiser Julians Levnet, som Indledning til Oversættelsen af hans Feidebrev, XX. 1—34. (L. T. 1823, Nr. 31). — I Sammes »Nyt theologisk Bibliothek« (Bemærkninger ved Evangeliernes Sammenligning, I. 51—91; jvfr. IV. 163 flgg., af A. G. Rudelbach; L. T. 1823, S. 496—97).

Breve i det danske Bibelselskabs 6te Beretning, S. 89—91; 7de Beretn. S. 73—74; 9de Beretn. S. 78—79.

Nekrolog over Pastor Hans Brochner, i Aarhuus Stifts-Tidende 1839, Nr. 116. (og i Øst's »Supplementblade« Nr. 28).

**Sager (Hans Carl)**, f. d. 21de April 1808 i Thisted, hvor hans Fader Krigsraad Adam Andreas Sager dengang var Districts-chirurg (siden i Hirschholm); hans Moder Ette Lene Marie f. Hamborg († $\frac{1}{1}\frac{9}{1}$ 1819, i sit 35te Aar, Datter af Bagermester Hamborg og Cecilia Maria f. Snidstrup). Dimitteret fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole blev han Student 1826; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Efteraaret 1831 den latinsk-juridiske Examens theoretiske og

praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1836 Bagermester paa Vesterbro ved Kbhvn (solgte sit Bageri 1846); 1840 valgt til Borgerrepræsentant i Kbhvn; s. A. tillige Medlem af den administrerende Direction for Fattigvæsenet sstd.; d. 29de Juli 1841 lønnet Medlem af samme Direction (og udtraadte da af Borgerrepræsentationen); valgtes 1840 til Stænderdeputeret for Hovedstaden, og mødte i denne Egenskab ved Stænderforsamlingerne i Roeskilde 1844 og 1846; blev i Marts 1847 Prøveprocurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten. — * $\frac{23}{6}$ 1841 Therese Vilhelmine Hvidt, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur og Grosserer Lauritz Nicolai Hvidt og Vilhelmine Therese f. Lorck.

Beretning om det Kjøbenhavnske Fattigvæsens Stiftelser. En Comitéebetænkning, afgiven til de 32 Mænds Forsamling af H. Sager, W. Duntzfeldt og N. Meinert. Kbh. 1840. 48 S. (Fædrel. I. 1840, Nr. 122, anm. af C. N. David: jvfr. sstd. S. 842—43).

Om Kjøbenhavn, som Stad og Fæstning. En politisk Brochüre. Kbh. 1846.

I »Kjøbenhavnsposten« (Hospitalet for Afsindige paa Bidstrupgaard, 1840, Nr. 75, 96; o. fl.).

I »Dansk Ugeskrift«, redig. af J. F. Schouw, 2den Række, (Om de utilladelige ægteskabelige Forbindelser i den kjøbenhavnske Almueklasse, I. Nr. 26. [jvfr. II. Nr. 33, af C. E. M. Levy, og S. 283—84, af E. W. Kolthoff]; Nogle yderligere Bemærkninger om ulovlige ægteskabelige Forbindelser i den kjøbenhavnske Almueklasse, II. Nr. 46. [jvfr. sstd. Nr. 48 og 49, af C. N. David]; Et Forslag angaaende en Reform af St. Hans Hospital for Sindssvage paa Bidstrupgaard, VI. Nr. 132 og 133 (med et Afrids); særskilt aftrykt. Kbh. 1844. [jvfr. sstd. Nr. 137, S. 111—18, af Djørup, Fenger og Hoppe]; Nogle Bemærkninger i Anledning af det foreslaaede Hospital for Børn, VIII. Nr. 198, S. 277—92).

I »Den Berlingske Tidende« (»Fædrelandet« om Bidstrupgaard, 1843, Nr. 342; jvfr. Fædrel. IV. 1843, Nr. 1455, af J. R. Hübertz).

I »Dansk Folkeblad« (Handel om Søn- og Helligdagene ifølge den nye Anordning om deres Overholdelse, XI. Nr. 7).

I »Fædrelandet« (De Fattiges Tilstand i Kjøbenhavn i denne Vinter, 1847 Nr. 10 og 11; De Fattiges Understøttelse i Kjøbenhavn i denne Vinter, sstd. Nr. 12. (jvfr. Nr. 24, 25, 26, af C. H. Visby; Berl. Tid. 1847, Nr. 23, af A. Fibiger). — Desuden flere anonyme og pseudonyme Artikler i Dagbladene (bl. a. i Davids »Fædreland«). — (Revideret).

**Salchow (Johann Adam Ulrich),** f. d. 19de Juni 1774 i Meldorf i Sønderditmarsken, hvor hans Fader Dr. Ulrich Christoph Salchow († $\frac{20}{4}$ 1786, jvfr. Kordes's Lex. S. 492) var Physicus. Blev Lieutenant ved Feltjæger-Corpset; siden Ritmester; 1808 Divisionsqvarteermester i Generalqvarteermester-Staben; 1812 Overadjutant i Generaladjutant-Staben og Major af Cavalleriet; 1817 Oberstlieutenant; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; 1826 Generalkrigscommissair i Hertugdømmerne, og Oberst; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Dane-

brogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840 og 1841 Medlem af Militaircommissionen i Odense. (jvfr. Fædrel. I. 1840, Nr. 57; N. Staatsb. Magaz. X. 432—33). — * Eleonore Christine Friedericke Benicken († $\frac{27}{3}$ 1817 i Kbh.).

Ludvig Jacob von Binzer, en biographisk Skizze, i Magaz. f. milit. Videnskabelighed IV. Aarg. S. 172—91. (overs. paa Tydsk af Lorenzen i Provinzial-Berichte 1822, III. 58—68).

**Salicath (Gerhard Giese)**, f. d. 20de Juni 1788 paa Gaarden Skovlyst ved Frederiksborg, Søn af Holzførster og Landvæsenscommissair Johan Frederik Salicath og Ane Marie Lidemark Sælboe (f. 1761, † $\frac{13}{4}$ 1816). Dimitteret fra Frederiksborg Skole 1805; tog i Juli 1811 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 29de Nov. 1815 Sognepræst til Harrested og Allindemagle i Sjælland; d. 2den Maj 1833 til St. Mikkels Kirke i Slagelse og 1836 tillige for Heininge Menighed; erholdt d. 28de Octbr. 1836 Rang med Sognepræsterne i Kjøbenhavn; udnævntes d. 22de Juli 1841 til Provst for Slagelse Herred; d. 28de Juni 1845 til Ridder af Danebroge. — * Flora Emilie Topp.

Udgav: Efterretninger fra Sorøe Amts landoeconomiske Selskab for Aaret 1837. Slagelse 1837.

**Salicath (Peter Gottmann Henrik Ludvig)**, Nysanførtes Broder; f. d. 23de Jan. 1794; dimitteret fra Frederiksborg Skole 1811; underkastede sig i Sommeren 1815 den latinsk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 31te Decbr. 1817 Procurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten; d. 30te Maj 1821 Højesterets-Advocat; d. 28de Marts 1832 Justitsraad; d. 23de Febr. 1839 Søkrigsprocureur; d. 10de Juni 1841 Etatsraad; d. 18de Septbr. 1846 Ridder af Danebroge. Valgtes i Aaret 1834 til 1ste Stænder-Suppleant for Hovedstaden, og mødte ved Stænderforsamlingerne i Roeskilde 1835—36, 1838 og 1840. — * $\frac{16}{11}$ 1819 Frederikke Christiane Beyer, en Datter af Sukkerraffinadeur og Kammerraad Beyer i Kbhvn.

Oplysninger og Bemærkninger ved Hof- og Stads-Rettens Dom af 26de Marts 1838 i Sagen: Hofagent og Hofvexeleer S. W. Heilbuth contra Justitsraad og Højesterets-Advocat Salicath, meddeelte af Sidstnævnte. Kbh. 1838. 28 S. st. 8.

„Sorg og Trøst" ved Frederik 6tes Død. Kbh. 1839.

Tale, indf. i: „Kong Christian den 8des første Møde i Højeste-Ret". Kbh. 1840. (ogsaa i Berl. Tid. 1840, Nr. 55).

Declamation ved Højesterets Aabning d. 4de Martz 1841, i Casse's „Nyt jurid. Tidsskr. Bd. I. H. 1. 1841, S. 3—6.

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Sjællands, m. fl. Stifter" (Petition om Ophævelsen af lemlæstende Straffe, 1835—36, S. 248—49; Antragende om en ny Straffelov for Tyveri, Hæleri og Medvideri m. m., sstd. S. 471—95; Forslag om Oprettelsen af et Handelstribunal, sstd. S. 714—22; Forslag om Vare-

tægtsarresternes Forbedring, 1838, I. S. 368—71; Forslag angaaende nærmere Bestemmelse om almindelig Pantsætning, sstd. S. 691—94; Forslag om en Petition til at bevirke større Eenhed og Simplification i Henseende til criminelle Sagers Behandling i Hovedstaden, 1840, S. 1197—1200). — Endelig nogle adspredte Skrifter og Digte, under pseudonyme Navne. — (Rev.).

**Salling (Severin Christian),** f. d. 25de Jan. 1778*) i Middelfart, Søn af Christian Salling, daværende Muurmester (som 6 Aar efter flyttede til Kolding og bosatte sig som Bager). — Han indsattes 11 Aar gl. i den latinske Skole i Kolding; afgik derfra til Universitetet i Foraaret 1796, og absolverede i October samme Aar den philologisk-philosophiske Examen; var derpaa i 11 Aar Lærer ved det af Præsten U. C. Boesen i Faaborg oprettede Opdragelsesinstitut; foretog 1804 paa egen Bekostning en Reise til Harzen; kom i Novbr 1807 tilbage til Universitetet; tog i Juni 1808 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 25de Septbr. 1809 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1812 Sognepræst til Wonsyld og Dalby i Haderslev Amt; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteg n. † 18de Marts 1833. — * $\frac{26}{5}$ 1810 Christiane Caroline Marie Hammerich, Datter af Kjøbmand og Borgercapitain i Kbhvn., Cay Friederich Hammerich og Giertrud Christine f. Sacco. — („Dagen" 1833, Nr. 97; Neuer Nekrolog der Deutschen, Jahrg. XI. 1833, I. S. 221, af H. Schröder; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 490—491; Prov. Ber. 1827, H. 3. Anh. S. 78; 1832, S. 207; „Dannevirke" III. Nr. 86).

J. B. Trommsdorffs Apothekerskole, eller Forsøg til en tabellarisk Forestilling af den hele Pharmacie. Oversat og udgivet til Brug for Danske. Odense, 1804. 4to, m. Kbb. — Ledetraad ved Naturtildragelsernes Betragtning for Menigmand, en Lærebog i Naturlæren, udarbeidet for Almueskolerne. ibid. 1804. Andet forbedrede Oplag. Kbh. 1806. (En lignende, skreven paa Tydsk, har han ogsaa udgivet). — W. Henry's Haandbog i Chemien. Oversat af det Engelske, samt hist og her forandret efter nyere og rigtigere Bestemmelser i Chemien. I.—III. Deel. Odense, 1805. — Newton for Ungdommen, eller physisk, astronomisk og chemisk Børneven. En Oversættelse. ibid. 1806, med 30 Fig. (L. E. 1807, Nr. 48). — Veiledning til at undersøge mineralske Legemer i Almindelighed og Jordbundens Beskaffenhed i Særdeleshed. Uddraget af Henrys Chemie. Kbh. 1807.

Den augsborgske Confession, oversat (paa et Selskabs Bekostning). Haderslev, 1818. 2 Ark, 4to.

Christelig Børneven. Haderslev, 1819. (oversat).

Frederiks-Kirken i Wonsyld. Et Mindeskrift. Haderslev, 1827. (Udg. paa Tydsk af Forfatteren samme Aar).

I Rafns „Nyt Bibliothek for Physik o. s. v." (Opdagelser i Læren om Lysets Bøining, oversat, i VIII. 370—95).

---

*) I hans Vita i Bispe-Archivet angives hans Fødselsaar 1777.

I „Handels-Tidenden“ (Om Lærreds Blegning, 1805 Nr. 7 og 8; En ny Maade at fabrikere Allun paa, sstd. Nr. 33).

I Trommsdorff's „Journal der Pharmacie“ (Nic. Tychsen's Biographie; nach der Autobiographie aus dem Dänischen übersetzt, mit Zusätzen, i Bd. XIII. 1805, St. 2. S. 433—56).

I Mollers „Nyt theologisk Bibliothek“ (Om en ny evangelisk-christelig Psalmebogs Nødvendighed i Danmark. Tilligemed Prøver af nye og omarbeidede Psalmer, X. 326—56; jvfr. L. T. 1829, S. 414).

Han har oversat nogle af de Smaaskrifter, som Tractatselskaberne omdele, f. Ex.: „Vandrerens Bøn“; „Underviisning om Herrens Dags Helligholdelse“, begge trykte i Haderslev, men uden Navn og Aarstal. — Iøvrigt har han været Medarbejder af: „Evangelisk Magazin“, og af flere andre Smaaskrifter, udg. af Præsteconventet i Christiansfeld.

Om hans forehavende Udgave af 1500 Psalmer 1827, see Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 37, samt S. 917; Thisteds Repertor. for aandel. Sager I. 81—83. — (Tildeels efter Autogr. og Meddelelse).

**Salomonsen (Salomon)**, f. 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Dr. med. Isaac Heinrich Salomonsen var praktiserende Læge (f. 1755, † 1794, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 517). Blev i Aaret 1800 sat ind i den latinske Skole (nuværende Metropolitanskole) og derfra dimitteret til Universitetet 1806. Efter at have taget anden Examen, lagde han sig først efter Medicinen, men forandrede snart sit Studium og indtraadte som philologisk Alumnus i det pædagogiske Seminarium, og forblev der indtil dets Ophævelse; vandt 1811 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: „Adhibito critico monumentorum, quæ supersunt, usu, examinetur, quænam cum cultus civilis et humanioris tum virium ac existimationis incrementa sub Regibus ceperit res publica Romanorum, quibusque maxime institutis, adminiculis aut eventibus illa debeantur“ (jvfr. Engelstofts Univers. og Skole-Ann. 1811, I. S. 76—77); var fra 1812 til 1814 Timelærer i Latin og Græsk i Metropolitanskolen; blev 1824 Volontair, og 1831 Amanuensis ved det store kongelige Bibliothek, og forblev i denne Post til sin Død d. 1ste Januar 1838.

Græsk Skole-Grammatik af Philipp Buttmann. Tredie Oplag. Oversat. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 30).

Om de i det gamle Athen bosiddende Fremmede, i „Athene“ Bd. VIII. 287—309; 385—402.

Til Udgaven af *Constantini Porphyrogeniti* de ceremoniis aulæ Byzantinæ libri II., i Corpus scriptorum historiæ Byzantinæ, Bonnæ 1829—30, leverede han Varianter. (jvfr. Werlauffs hist. Efterretn. om det store kongl. Bibliotb. 2. Udg. S. 387). — I Miscell. crit. Vol. I. pag. 2 meddeelte han: „Notæ crit. in *Horatii* opp. manu I. Clerici margg. exempl. edit. Torrent. adscriptæ“, og i samme Tidsskrifts Vol. II.

pag. 1: „Narratio de *Moshemii* rebus in Dania gestis". — Endeligen collationerede han for Bisop Plum fire Manuskripter af Persii Satirer, som findes i det kongl. Bibliothek, til Brug for Plums ny Udgave af Persius. (Persii satiræ, rec. et comm. addidit *F. Plum.* Havniæ 1827. 8vo). — (Efter Meddelelse).

**Sames (Carl Erich von),** f. 1755. Hans Fader Generallieutenant og Ridder (Storkors) af Danebroge Carl Wilhelm von Sames var Commandant i Rendsborg (f. 1723, † $\frac{28}{10}$ 1789, jvfr. Nyt Magaz. for milit. Videnskabel. II. S. 116—20); hans Moder fød Comtesse de St. Germain († $\frac{23}{5}$ 1791 i Glückstad). Sønnen blev Lieutenant ved det oldenborgske Regiment, og avancerede til Capitain i samme; 1782 Kammerjunker; var Legationssecretair i Madrid (1783—1785), London og Paris; blev 1799 Oberstlieutenant af Infanteriet; siden (1800—1809) Medlem af den Kongl. Theater-Direction; 1801 Bataillonscommandeur ved det søndre sjællandske Landeværns-Regiment; 1803 Oberst af Infanteriet; 1806 Chef for det første østre jydske Landeværns-Regiment; 1808 ansat à la suite i Armeen; d. 9de October 1809 Kammerherre; s. A. Generalmajor. † 27de October 1828.

The spanish royal *Navy List.* London. 1797. 4to. — Tale til den 10de Bataillon af Landeværns Regimentet. Kbh. 1805. — Tanker om Landeværnets Indretning. ib. eod. 15 S. 8. — Tilfældige Tanker over det Danske Landeværn. ib. eod.

Kort Udsigt over den spanske Armees nærværende Forfatning og Vedtægter; med Anmærkninger, skrevne under de spanske Hjelpetroppers Ophold i Danmark. Kbh. 1820. 61 S. 8. (Magaz. f. milit. Videnskabel. IV. Aarg. 1821, S. 137—149, af J. A. Fibiger).

I „Magazin for militair Videnskabelighed" (Historiske Noticer, Staden Algier betræffende. (Efter det Spanske), i VII. Aarg. S. 526—31).

I „Nyt Magazin for militair Videnskabelighed" (Historiske Notitser om det forrige Oldenborgske Infanterieregiment og Generallieutenant C. W. v. Sames, i Bd. II. S. 115—20).

I Øst's „Archiv for Psychologie, Historie, o. s. v." (Berigtigelser til Dr. J. K. Høst's Værk: J. F. Struensee og hans Ministerium, i Bd. X. S. 331—36).

**Sand (Oluf),** formodentlig Pseudonym.

Speil for den anonyme Recensent, som i Kjøbenhavns Skilderi 1819 No. 91 og 92 har mishandlet Hr. Pastor Harders Spørgsmaale angaaende den indbyrdes Underviisning. Kbh. 1820.

**Sandal (Henrik Paulin),** f. d. 7de Maj 1751 i Fyen, i Nærheden af Svendborg, i Landsbyen Sserup, hvor hans Fader Peder Sandal var Degn og gift med Ide Maria Schmidt. Han kom, 11 Aar gammel, i Odense Latinskole, og, efter 8 Aars Forløb, paa Gym-

nasiet, hvorfra han afgik til Universitetet 1772. Da han faa Dage efter sin Ankomst til Kjøbenhavn mistede sin Fader, lod han sig, forladt og ubekjendt, engagere i Artillericorpset og stod derved indtil 1780; da han ansattes som Lærer ved Landcadet-Academiet; tog i det følgende Aar den philosophiske Examen og i April 1782 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 19de Maj 1786 Sognepræst til Magleby paa Moen; d. 9de October 1789 Slotspræst til Kronborg, Præst ved den tydske Menighed samt Garnisonspræst i Helsingør; fik d. 28de Maj 1813 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 3); bestikkedes d. 6te August s. A. til Sognepræst for Udby og Ørsløv i Sjælland; erholdt d. 23de Juni 1815 Rang med Amtsprovster; blev d. 2den Juni 1830, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension; drog derefter til Rønne paa Bornholm, hvor han døde d. 27de Marts 1833. — * Sophie Laurine Stalfest (f. 1754, † 28/1 1827 i Udby Præstegaard). — (Jvfr. Paludans Beskr. ov. Moen, I. S. 496—97; „Dagen" 1833, Nr. 97).

Prædiken paa Søndagen efter Nytaar over Epistelen Rom. 3, 19-22. Kbh. 1783. — De tydske Deklinationer og Conjugationer m. m. allene til Brug for de Kongl. Land-Cadetter. ibid. eod. — Christnes Hensigter ved Nadverens Brug. En Prædiken paa Skiertorsdag over Luc. 22, 14-20. ibid. 1784. (L. E. 1785, S. 339). — Vigtige Spørgsmaale, med hosføiet kort Undersøgelse angaaende det som synes at kunne hindre eller fremme Religion og gode Sæder hos Almuen. ibid. 1785. — En Skolelærers Undersøgelse, hvorvidt Luthers Katekismus er stikket til at være Lærebog for Ungdommen. ibid. 1786. (L. E. 1786, Nr. 14. 15, af O. Worm; Iversens liter. Progr. IV. 192—208, af C. G. Seydlitz). — Tillæg til Maanedsskriftet Iris for de to sidste Maaneder af Aaret 1791 og for de to første af Aaret 1792. Kbh. 1792. 80 S. 8. (indeholdende documenterede og raisonnerende Oplysninger om Brevene om Helsingøer). — Svar paa Estrups Erklæring paa en Plan til flere Stiftelsers Forening i Helsingoer. Kbh. 1793. — Ausführlicher Beweis, daß die Tafel der Categorien eine vollständige mathematische Demonstration des Raums und der Zeit enthält. Kopenh. 1807. (1½ Ark). — *Cosmogoniæ Antiqvitatis primæ lineæ.* Pars prima. Havniæ 1811. Pars II. ibid. 1819. (L. T. 1812, Nr. 35; Gött. A. 1819, St. 174, S. 1742—43; Heidelb. Jahrbb. der Litter. 1828, May, S. 520, jvfr. Rask's Literaturbl. S. 40).

*Menneskets ypperste Gode i dette Liv,* efter de gamle Philosophers Udsagn. I Anledning af Cicero de finibus. Kbh. 1830. 39 S. 8.

I Maanedsskriftet „Iris" (Breve om Helsingoer, 1791. III. 306—10; IV. 69—75, 135—53, 251—68; 1792. I. 30—44, 175—92, 325—38; III. 225—63. [jvfr. 1792, I. 243; N. E. Balles „Pligtanker" I. S. 10—16, 38—200, 315—400, 437—56; Art. H. C. Hansen (I. 571); C. M. Olriks „Aftvungne Oplysninger", 1.—2. Hefte, Kbh. 1792—93]; Forsøg til Plan til en Religions Lærebog for opvoxende Christne, 1791. IV. 227; 1792. I. 94; IV. 161. 266; 1793. II. 1; 1794. III. 1; IV. 97; Til Publikum i Anledning af Biskop Balles Pligtanker, 1793. I. 253—59; Oplysende Bidrag til Pligtankeret No. 1—3 om Uordener ved de offentlige Stiftelser i Helsingoer, 1793. II. 261—73; III. 48—70; 155—86; 303—11; IV.

212—25; 1794. I. 146—84. [jvfr. 1793, III. 297]; Svar paa Hr. Kapellan Bentzons Opfordring, 1793, IV. 226—28; Beym Grabe des Hrn. D'Aubert, Commandanten der Vestung Cronborg, 1793. IV. 235—40; Breve fra Helsingøer, 1794, II. 262—312; Erklæringer over Afbenyttelse af Hospitalets Tofter i Helsingøer, et Tillæg til Juni Maaneds Iris, sstd. S. 333—62; Afhandling over Weisenhusets Gienoprettelse — enten i dets forrige — eller i en nye Stikkelse, 1795. IV. 225—315; ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 2 o. flg.; jvfr. „Minerva" 1796, IV. 465; Collins Yttringer i „Hermoder" VIII. S. 124; „Iris og Hebe" 1796, I. 117—19, 188—90).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" (Huehuetlapallan, 1826 Nr. 30; Hvad er Lyksalighed? s. A. Nr. 68; Folelsers Værd og Uværd, i Anledning af Katholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning, P. 533 Lin. 26, til P. 534 Lin. 2, s. A. Nr. 74; Hvad er Fædreland? Hvad Fædrelands-Kjerlighed, s. A. Nr. 80; Hvilket Forhold synes at finde Sted imellem Moral og Theologie og Religion og det fornuftige Væsen i et Menneske? I Anledning af Epistola encyclica 1826, p. 41. Lin. 23 til p. 42 Lin. 4, 1827 Nr. 3; De Gamles Philosophie forener Frihed med Naturnødvendighed i Mennesket, i Anledning af Kants Grundlegung der Metaphysik der Sitten, P. 114 Lin. 12, Riga 1792, s. A. Nr. 38. [jvfr. s. A. S. 650—52]; Anledning og Plan til et Skrivt, som vil udkomme under Titel af: Bidrag til rigtig Kundskab om de Gamles Philosophie, eller Creuzers Plotin de pulcro, og Proklus de unitate et pulchritudine, bedømt o. s. v., 1828 Nr. 36. 37; de fleste af disse Bidrag under Talmærket: —6—).

**Sander (Levin Christian),** f. d. 13de Novbr. 1756 i Itzehoe, hvor hans Fader var Skrædder; studerede i Kiel 1775—1778; var fra 1779 til 1783 offentlig Lærer ved det Dessauske Opdragelses-Institut (Philantropin); 1784—89 Privatlærer i Greve C. D. F. Reventlows Huus i Kbhvn; blev d. 6te Maj 1789 Fuldmægtig ved Creditkasse-Directionens Secretariat; d. 24de Aug. 1791 Secretair ved General-Vejcommissionen; vandt 1794 en Guldmedaille for en til det tydske Selskab i Mannheim indsendt Priisafhandling „Om de tydske Synonymer"; udnævntes d. 24de Januar 1800 til Lærer i Pædagogik og Methodik samt Tydsk ved det pædagogiske Seminarium, med Titel af Professor; holdt fra Efteraaret 1811 Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Declamerekonst, Pædagogik og det tydske Sprog, i hvilket han tillige examinerede ved Examen Artium. † 29de Juli 1819 i Kbhvn. — * 1. 1802 Augusta v. Grube († 3/4 1818). * 2. 1819, i April, Maria Sophie de Clozell († 1/6 1834 i Roeskilde). — (Autobiographi, meddeelt af G. Ph. Schmidt, i „Der Freimüthige" 1809, Nr. 49. 50, jvfr. Sanders „Geschichte meines Freundes Bernhard Ambrosius Rund", Hamburg 1784, Th. 2. S. 41—44; 51—55 (under Navnet Christoph Bachmann); Biographi i Kofods Convers. Lex. XXVI. S. 489—92; (Barfods) poet. Læsebog, S. 522—26; Nekrolog i L. T. 1819, S. 567—76; jvfr. Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 38; Rahbeks „Tilskueren" 1819, Nr. 54;

Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 62, 65; Oehlenschlägers Levnet I. S. 111—113; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 414; Døl's „Materialier", S. 507—8; Allg. Hall. L. Z. 1820, II. Nr. 198, August, S. 725—728; Ersch u. Gruber Allg. Encyklop. 1ste Sect. XXIX. S. 94; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 492—95; Schröder's Nachtr. S. 848).

Gargantua und Pantagruel, zusammengeschmolzen und umgearbeitet nach Rabelais und Fischart von Doctor Eckstein. I.—III. Band. Hamburg 1785—87. — Die Fischer, ein Singspiel in drey Aufzügen, nach J. Ewald verdeutscht, mit Kupf. von Chodowiecki. Kopenh. u. Leipz. 1786. Paany optrykt hos Bonnier. Kopenh. 1817. (L. E. 1786, Nr. 27. 28, af K. L. Rahbek; Allg. D. Bibl. LXXIII. 136). — Papiere des Kleeblattes, oder Ecksteiniana, Brandiana und Andresiana. Meldorf 1787. (Deraf særskilt aftrykt: Der Schlaftrunk; ein Lustspiel in 3 Aufzügen. Ein Torso Lessings; ergänzt von Doctor Eckstein. ibid. 1787). — Aesthetische Blumenlese aus dem zweyten Quinquennio der allgemeinen deutschen Bibliothek. Quedlinburg 1789. (L. E. 1790, Nr. 22, af W. H. F. Abrahamson). — Salz, Laune und Mannigfaltigkeit, in komischen Erzählungen. Hamburg 1790. (L. E. 1791, Nr. 20, af W. H. F. Abrahamson). — Komische Erzählungen oder Scenen aus dem menschlichen Leben alter und neuerer Zeiten. Kopenh. und Leipz. 1792. — Auswahl dänischer Lustspiele für Deutsche. Herausgegeben. Nebst einer Schilderung des dänischen Theaters von K. L. Rahbek. 1stes Bändchen. Zürich 1794. (N. A. D. Bibl. Bd. XVI. St. 1.; Jen. L. Z. 1794, IV. 265—68; „Iris og Hebe" 1796, III. 361—62). Med nyt Titelblad: Lustspiele für Deutschen: 1) Heckingborn; 2) der Vertraute; 3) die goldene Dose; 4) die Hoftrauer. Eine Auswahl aus dem Dänischen. ibid. 1811. — Erbauliche Gedanken bey den Ruinen des stolzen Thurms und der uralten gothischen Kirche Sancti Nicolai zu Kopenhagen, in Reimen von Magister Rosenpluth. Kopenh. 1795. („Iris" 1795, III. 231). — Der königl. dänische Staatsminister Graf Andreas Peter von Bernstorf. Eine biographische Skizze von Rasmus Nyerup. Mit M. C. Bruuns Ode. Aus dem Dänischen. Kopenh. 1797. 62 S. gr. 8. (N. A. D. Bibl. LIV. 159). — Niels Ebbesen af Norreriis, eller Danmarks Befrielse. Sørgespil i 5 Akter, i Skandinav. Museum 1798, I. S. 109—252; ogsaa særskilt trykt med nogle Forandringer. Kbh. 1799. Tredie Udgave med Forandringer. ibid. 1816. Af Forfatteren selv udgivet paa Tydsk. Kopenh. 1798. Brudstykker overs. i Olivarius's „Le Nord littéraire" No. 1. (Univ. Journ. VI. 175—78, af J. Baden; VII. 188; L. E. 1799, Nr. 33; „Minerva" 1797, I. 117. 200; II. 74. 223; 1800, IV. 135. 305; „Iris og Hebe" 1798, III. 201—3; Journal för svensk Litteratur 2:a B. S. 591—92; Flyv. Post. 1830, Nr. 6, 7; Oehlenschlägers Levnet, I. 80; „Prometheus", V. 277; Conversationsbl. 1824, S. 256; (Barfods) poet. Læsebog, S. 524—25). — Moralische Erzählungen von K. L. Rahbek. Gesammelt und übersetzt. I.—II. Bd. Kopenh. u. Leipzig. 1800—1801, m. K. (L. E. 1800, Nr. 24; N. A. D. Bibl. LV. 65). — Skjærtorsdag den 2den April 1801. En liden Skizze. Udgivet med et Kobber af G. L. Lahde. Kbh. 1801. 4to. („Tilskueren" 1801, Nr. 44—46). Udkom paa Tydsk. ibid. eod. 4to, mit 1 Kpfr. — Muntre Erzählungen von C. Pram. Uebersetzt. I.—II. Theil. Kopenh. u. Leipzig 1802. — Eropolis, lyrisk Skuespil i 5 Akter. Kbh. 1803. Overs. paa Tydsk af Forf. selv. Kopenh. u. Leipz. 1804. (Host's „Et blot til Lyst", III. 170—76; „Dagen" 1803, Nr. 43. 55. 57. 70; Allg. H. Z. 1807, Septbr. S. 535; N. A. D. Bibl. CIII., 2. S. 271). — Helligtrekongersfest 1804. Kbh. [ej i Boghandelen].

— Forelæsninger over Shakspeare og hans Sorgespil Macbeth. Kbh. 1804. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (L. E. 1804, Nr. 14. 17. 18; »Dagen« 1821, Nr. 98; jvfr. Art. K. L. Rahbek (II. S. 609). — Bidrag til Pædagogiken og dens Historie. I.—II. Bd. ibid. 1804—6. (L. E. 1804, Nr. 4. 5; 1808, Nr. 1. 2. 3). — Hospitalet. Et Lystspil i fem Akter. ibid. 1805. (Kbhvns Skilderi 1806, Nr. 70). — Eloa, oder die Feyer der Liebe. Ein lyrisches Gedicht. Kopenh. 1806. 19 S. 4to. (L. E. 1807, Nr. 1). — Sanders Piketspil med Baggesen. Kbh. 1807. 16 S. 8. — Odeum, eller Deklamerekonstens Theorie, praktisk forklaret ved en udvalgt og deklamatorisk betegnet Samling af Veltalenhedens og Poesiens meest passende Blomster. Til Brug for Litteraturyndere, Familier, Skoler og Høiskoler. Kbh. 1808. Andet Oplag. I.—II. Deel. ibid. 1819. (L. E. 1808, Nr. 32. 33. 34. 37, af K. L. Rahbek. — En Prøve af Værket findes i „Egeria", 2. Aarg. II. S. 431—62). Rahbeks Bedømmelse af Sanders Odeum, med den Sidstes Svar. En polemisk Afhandling udgivet ved Prof. Sander, som et Tillæg til hans Odeum og en Anmeldelse af hans dramatiske Deklamatorik. ibid. 1809. 124 S. 8. (jvfr. L. E. 1809, Nr. 50). — Knud, Danmarks Hertug. Et Sørgespil i fem Akter. ibid. 1808. (Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 33, d. 31te Januar og Nr. 35, d. 8de Febr.). 3 Akter af Stykket ere af Forfatteren selv oversatte paa Tydsk og indførte i Beckers »Erhohlungen« Bd. X. 1810. — Harpen. En Prøve af en romantisk Epopee. Kbh. 1810. — Pet. Erasm. Müller über die Aechtheit der Asalehre und den Werth der Snorroischen Edda. Aus der Dänischen Handschrift übers. Kopenh. 1811. — Populäre Aufsätze das Griechische, Römische und Nordische Alterthum betreffend, von Birger Thorlacius. Aus dem Dänischen übersetzt. ibid. 1812. — Ueber den Ursprung und Verfall der isländischen Historiographie, nebst einem Anhange über die Nationalität der altnordischen Gedichte, von P. E. Müller. Aus dem Dänischen (Manuscripte des Verfassers) übers. ibid. 1813. — Sendschreiben eines Schweden (D. Manthey) an den Herrn August Wilhelm Schlegel, berühmten Schöngeist, gegenwartig im Solde seines Hoheit des Kronprinzen von Schweden. Aus dem Französischen übersetzt. ibid. eod. — Polyhymnia, Euterpe og Theone, eller theoretisk Sammenligning af Musik, Rhytmik og Deklamerekonst. Kbh. 1813. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (Kbhvns Skilderi 1814, Nr. 3, jvfr. »Athene« II. 238—79; L. T. 1817, Nr. 28. 29. 30. 31). — Svada, eller theoretisk og praktisk Veiledning til Betoningskonsten. ibid. 1814 (1813). (Er et Udtog af det foregaaende Værk med nogle tilføiede Øvelsesstykker).

Auswahl altdänischer Heldenlieder und Balladen, mit durchgängiger Rücksicht auf die Musik, metrisch übersetzt von Sander. Versuch und Probe. Mit Begleitung des Pianoforte von F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816; d. u. T.: Taschenbuch für Liebhaber und Freunde der altnordischen Poesie und Musik, herausgegeben von L. C. Sander und F. L. A. Kunzen. Kopenh. 1816. (Nord. Tilsk. Nr 49; Allg. H. Z. 1817, III. Nr. 225, S. 134—35; Jen. L. Z. 1818, IV. 369—74).

Leben des Hofraths David Amsel Meyer von dem Großirer M. L. Nathanson. Aus dem Dänischen übersetzt. Kopenh. 1816.

Rasmus Nyerups Wörterbuch der skandinavischen Mythologie. Mit einer Einleitung, eine Uebersicht der Geschichte des Studiums der nordischen Fabellehre enthaltend. Aus der dänischen Handschrift übersetzt. Kopenh. 1816.

Stormen, Syngespil af Shakespeare, omarbeidet til Kunzens Musik. Kbh. 1818.

Tre hundrede af Peder Syvs Ordsprog. Til Brug ved humoristiske Forelæsninger samlede. Første Udvalg. Kbh. 1819.

Strena for 1819 og 1820, eller store og smaa Fortællinger. Kbh. (Höst's Morgenbl. 1819, Nr. 29. 30).

Medudgiver af Egeria, Fjerdingaarsskrift for Opdragelses- og Undervisningsvæsenet i Danmark og Norge. I.—II. Aarg., i fire Bind. Kbh. 1804—6[8]. (L. E. 1807, Nr. 25. 26; Allg. H. Z. 1805, Nr. 92 flg.; 1808, Ergzbl. Nr. 57, S. 452—56; jvfr. Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 199). Til dette Tidsskrift har han, foruden nogle Smaabidrag, leveret: Egerias Formaal og Plan; Udgivernes Ønsker, I. Aarg. I. S. 5—16; Menneskehedens Opdragelse ved Staten, efter K. S. Zachariä, sstd. S. 17—50 og II. S. 1—27; Ribers Biographi, I. Aarg. I. S. 185—97; Nogle Udtryk imod Seminarier af Bisstop Bruun og Justitsraad Schow, paaankede, sstd. S. 547—51; Tillæg til Professor Engelstofts Afhandling: Hvad Værd har den romerske Litteratur for vore Tider? I. Aarg. II. S. 450—69; Almindelig Indledning til Opdragelseslæren, meddeelt efter Schwarz, som et Lettelsesmiddel til at orientere sig i Pædagogiken, i 2. Aarg. II. S. 287—311; Korte, syndige og ved Exempler oplyste Grundsætninger for en ufornuftig Opdragelse og Undervisning, sstd. S. 312—28; Kort Orthopædie. En Forelæsning fra Aaret 1801; uddraget af Desessartz: Traité de l'éducation corporelle des enfans en bas-age, giennemseet af Professor Tode, og med Anmærkninger forsynet ved Regiments-Chirurgus Saxtorph, sstd. S. 378—406). — Ligeledes Medudgiver af *H. W. Ribers* samlede Digte. I.—II. Deel. Kbh. 1803. (L. E. 1805, Nr. 17).

I »Minerva« (Nogle Erindringer og Berigtigelser over Hr. von Ramdohrs Reise til Danmark, fremsatte i et Brev til en udenlandsk Ven, 1792. III. 203—35. (overs. paa Tydsk i Eggers's Deutsches Magaz. 1792, Aug. S. 152—89; jvfr. L. E. 1793, S. 696); En utrykt og uspilt Akt af Sørgespillet Niels Ebbesen, 1800. IV. 88—104; Tiltrædelses Tale paa Seminariet, sstd. S. 194—210; John Locke, en Forelæsning i Skolelærerseminariet, sstd. S. 245—77; J. J. Rousseau, en Forelæsning, 1801. I. 80—99; J. B. Basedow, en Forelæsning, sstd. S. 113—43; Om det Skiønne i Smagens Værker, en Forelæsning efter Delbrück, 1801. II. 144—81 (jvfr. s. A. III. 132); Giendrivelse af Trapps Paastand, at Smagen ikke behøver at dyrkes og dannes i Skolerne, s. A. III. 138—56; Den erotematiske Læremaades-Love, s. A. IV. 1—56; Pædagogikens Værd, efter Niemeyer, sstd. S. 237—51; Bidrag til Didaktikens Historie i og efter Luthers Tid, 1802. I. 1—30, 121—64, 241—59; Prøve af Forelæsninger over Sørgespillet Machbet, s. A. II. 190—206; Siele-Evnernes Prøvelse, efter Garve, s. A. III. 1—51; Om den moralske Følelse, sstd. S. 233—48; Pædagogisk Sammenligning imellem Athenienserne og Romerne, 1803. I. 1—28; Første Akt af Ven og Fiende, et Lystspil i 5 Akter, s. A. III. 282—310; Om Sindsbevægelserne, som en Gjenstand for den physiske Opdragelseskunst, s. A. IV. 132—70; Noget om Sielens første Udvikling, 1804. III. 161—69; Hvorledes kan Ungdommen opdrages til gode Vaner og Færdigheder? efter Resewitz, sstd. S. 219—78).

I Neumanns »Danskes Reiseiagttagelser« (Sendebrev til Salzmann, angaaende en enkelt Mands Uretfærdighed imod tvende Nationer, i Bd. I. S. 161—74).

I »Iris og Hebe« (Indbydelse til et literarisk Selskab og en almindelig Fædrelands-Tidende, 1799. III. 179—86; Indledning til Forelæsninger over Macbeth, Balders Død og Wallenstein, 1802. I. 71—86; Basedow, Sultzer, Miller, Resewitz, Bock, Feder, Trapp, Campe, to pædagogiske Forelæsninger, s. A. II. 193—227; Om Spartanerne, s. A. IV. 219—65; Hvorledes kan Opmærksomheden vækkes og befor-

dres? efter Resewitz, 1804. II. 10—34; Heusingers og Niemeyers Tanker om Forskiellen imellem Opdragelse og Underviisning, s. A. IV. 193—218; Enkelte Tanker af Swift, 1808. II. 217—25; Nye Krigssange, s. A. III. 1—28. [særsk. aftrykte. Kbh. 1808]; Gerstenbergs Biographie, af Bankdirecteur Schmidt i Altona, oversat, 1809. I. 1—26; ogsaa særsk. aftr.).

I Foersoms „Nytaarsgave for Skuespilyndere" 1807 (Rurik og Helge, Udkast til et Sørgespil, efter Saxo, Samsøe, Suhm og egen Phantasie, S. 140—55; Den nye Penelope, Udkast til et Lystspil med Sange, S. 190—96).

I „Penia" for 1812 (Om Betoningskunsten og Raad til den, som vil declamere rigtigt, i Nr. 12. 16—17).

I „Athene" (Svar til hans ubekiendte Dommer, i Kiøbenhavns Skilderi 1811, Nr. 3, med C. Molbechs Forord og Anmærkninger, i Bd. II. S. 238—79).

I „Den Nordiske Tilskuer" (Om Ingemanns nyeste dramatiske Kløverblad, i Nr. 52).

I „Adrastea", et Oppositionsblad, Kbh. 1815 (Endeel Bidrag).

I „Dagspostens Søndagsblad" (Friederich Ludwig Æmilius Kunzen, 1817 Nr. 2).

I „Dagsposten", ved Malthe Møller, (Forsvar for Trapps Pædagogik, i Nr. 132—34).

I Rahbeks „Tilskueren" (Postkarethen, 1817 Nr. 98—99; Om Werners Drama: Martin Luther, s. A. Nr. 100—1; Hilarion, 1818 Nr. 6 og 7; Alpha og Omega, s. A. Nr. 9; Den utydelige Haandskrift, eller: den sorte Død, s. A. Nr. 11; Brevtasken, s. A. Nr. 22—23; Den gamle Borg, s. A. Nr. 24—25).

I „Dansk Minerva" (Anmeldelse af et theoretisk-practisk Værk baade over den aandelige og verdslige Betoningskunst, under Titel af Hortensius og Chrysosthomus, i VIII. 1819, Mai, S. 468—70; jvfr. „Tilskueren" 1819, Nr. 34).

Hans af det churf. tydske Selskab i Mannheim kronede Priisskrift: „Kritik verwandter Begriffe oder Erklärung einiger ähnlich bedeutender Wörter", er aftrykt i dette Selskabs Skrifters Xde Bind. (Frankf. u. Leipz. 1794); ogsaa udk. und. Titel: Deutsche Synonymen oder Sinnverwandte Wörter.

I Eggers's „Deutsches gemeinnütz. Magazin" (Storms „Bræger", overs. i I. Jahrg. 2tes Qvart. S. 224 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Campens Reisebeschreibung 2ter Th. S. 45, fsld. S. 266 ff. og II. Jahrg. 2tes Qvartal, S. 304 ff.; Ein Duzend prosaischer Fabeln, I. Jahrg. 3tes Qvart. S. 86 ff.; Wiederlegung einer Stelle in Trapps Abhandlung über das Studium der classischen Schriftsteller, II. Jahrg. I. 278 ff.; Wiederlegung einer Stelle von Campe in seinen Nachrichten im Braunschs Journ. von den Progressen der Deutschen in der Versmacherey, s. A. II. 253 ff.).

I Eggers's „Deutsches Magazin" (Eulalia Meinau, eine Erzählung von K. L. Rahbek, übersetzt, i Bd. XI. 1796, S. 184—212; 366—90; 584—615, og derfra aftrykt i „Kostbarkeiten zur angenehmen Unterhaltung", Königsberg 1797).

Digte i „Deutsches Museum", „Deutscher Merkur", Voss's „Musenalmanachen", „Berliner Monatschrift", „Deutsches Magazin", i Pôt's „Literatur-, Kunst- og Theaterblade" (tydske Oversættelser af Wessels „Gaffelen" og „Processen", samt af endeel danske Kæmpeviser, m. m.), og i den Haug-Weissersche Anthologie, Zürich 1807—9 (Epigramme, i Bd. 8. S. 149 ff.).

Endeel danske Digte, Cantater, Sange og Declamationsstykker i

Minerva, Den Danske Tilskuer, Iris, Iris og Hebe, Pøt's Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger, Siofna 1802, Dagen 1806, 9 og 11, „Aglaia" 1810, Kbhvns Skilderi 1811, 12, 14, 19, Journal til Fordeel for Blinde, Dannora, Feersoms poet. Lommebog f. 1813, Tilskueren 1815, 17, 18, Dansk Minerva 1817—18, Host's Morgenblad, Elmquist's Dan, Liunges Dana, samt i Nytaarsgaverne, Klubsangene og i „Sange i Kjeden de tre Viise af Østerland" (Kbh. 1809), for en stor Deel forud særskilt trykte ved allehaande Lejligheder, f. Ex. ved Klub- og Familiehøjtideligheder, ved Kongens og de kongelige Personers Fødselsdage, i Anledning af Krigstildragelserne 1801 og 1807, o. s. v. (Hans Digt: „Dødens Buggevise" er ofte bleven componeret, flere Gange oversat paa Tydsk, og af Beresford paa Engelsk, hvortil Himmel satte Musik).

Han har endvidere forfattet poetiske Forklaringer til „Det daglige Liv i Hovedstaden, i karakteristiske Figurer efter Naturen, af G. L. Lahde", 1.—3. Hefte, Kbh. 1818, 4to; og leveret Text til „Elementarverk i Tegnekunsten, til Brug i Skolerne, af G. L. Lahde", 1.—9. Hefte, Kbh. 1818—19, 4.

I de af G. L. Lahde udgivne „Prospecter af Danmarks Kjøbstæder og Slotte" er endeel Beskrivelser forf. af Sander. (jvfr. L. E. 1806, Nr. 27; G. L. Badens histor. Bibl. S. 170). — Den af C. N. Boie paabegyndte tydske Oversættelse af C. Hornemann's efterladte philosophiske Skrifter, Altona 1796, bragte han til Ende. — Til det 6te Oplag af J. Badens „Anviisning til det Tydske Sprog for Danske", Kbh. 1814, leverede han en ny Chrestomathie.

Æsthetiske Recensioner i Todes „Kritik og Analyse" (f. Ex. over F. Plums Oversættelse af Juvenal og Persius om Menneskenes Ønsker, i Nr. 6, S. 81—93; over 4de Samling af Poesier, udkommen hos Schultz som Nytaarsgave for 1790, S. 145—60, 173—76, 184—92, 218—24, 232—40), samt i nogle Aargange af de lærde Efterretninger, deels betegnede med A—s [jvfr. „Nordia" 1795, I. 87], deels med hans Navn, f. Ex. 1806, Nr. 47. 48).

Fortale til H. A. Kofods Oversættelse af Schummels „Kortfattet Verdens-Statistik", Kbh. 1806.

Om hans Skrifter før han kom til Danmark, see Kordes's Lexicon S. 284—88 og 558.

**Sandøe (Jens),** f. d. 18de August 1743 i Holbek, hvor hans Fader var Kjøbmand († 1755). — Dimitteret fra Roeskilde Skole blev han Student 1759; tog i det følgende Aar den philosophiske Examen og erholdt Baccalaureigraden; absolverede efter 1 Aars Forløb den theologiske Embedsexamen; blev siden Alumnus paa Elers's Collegium; 1768 Sognepræst til Vester-Ulsløv i Laaland; s. A. Magister; d. 2den Febr. 1775 Sognepræst for Thoreby Menighed sammesteds; disputerede 1779 for den theologiske Doctorgrad; blev 1786 tillige Provst i Musse Herred; d. 15de Novbr. 1805, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 2den Juli 1817 i Nykjøbing paa Falster. — * $\frac{6}{12}$ 1769 Karen Schæffer († $\frac{1}{8}$ 1826, 72½ Aar gl.), en Datter af Etatsraad, Overforster i Laaland og Falster, Anthon Frederik Schæffer. — (Autobiographi i Acta Jubilæi 1779, p. 38—39; jvfr. „Dansk Minerva" V. 1817, Aug.—Septbr.,

S. 1—33; Rahbeks og Nyerups Bidrag t. en Udſ. ov. danſk Digtek. und. Christian VII., I. S. 33, 79 flgg.; Høſt's Søndagsbl. 1817, Nr. 23).

Tanker om Uroes Lindring i Ægteſtanden. Sorøe, 1762. — *Dispp.* Havn. 4to: De vero honoris studio, 1766; De bello punitivo, s. a.; Contra duellatores, 1768. — Tvende Prædikener, den 1ſte i Anledning af 15 Menneſker, ſom paa engang druknede. Den anden over Samuel Lucas Knub, Diſcipel i Nykjøbing Skole, ſom blev begravet paa ſin Fødſelsdag. Kbh. 1777. (L. E. 1778, Nr. 13; Krit. Journ. 1778, Nr. 14 og 15). — De *statu vita functorum.* Diss. inaug. Havn. 1779. 4to. L. E. 1779, Nr. 28; Litt. Journ. 1780, S. 646—53; jvfr. »Iris« 1791, III. 272). — Religionens Trøſt mod Døden, et Oratorium. Kbh. 1786. 44 S. 8. (L. E. 1786, S. 152, af K. L. Rahbek; Iverſens litter. Progr. IV. 97—112). — Forſoningen ſom en Handling ſaa fortreffelig, at dens velſignende Følger naae endog til de udvalgte Engle og beſtemme noget ſtort i deres Evigheds Belønninger. En Landemode-Prædiken. Odenſe 1788. 40 S. 8. (Krit. o. Antikr. H. II. 1788, Nr. 47, S. 737—40; L. E. 1788, Nr. 51). — Over Frue Catharine Margarethe Walmoden født Lehn, ſom døde paa Fuglſang i Lolland d. 5te Novbr. 1788. Kbh. 16 S. 8. [Et Digt]. (Krit. o. Antikr. 1789, Nr. 13). — Landemode-Prædiken i Mariboe Kirke. Odenſe, 1798.

I »Forſøg i de ſkjønne og nyttige Videnſkaber« (Ode om Guds Hellighed, i IV. Stykke, S. 11—32. [Badens Maanedl. Tillæg t. Adr. Cont. Efterretn. 1767, S. 1—2; Sporons Breve 1767, S. 28—41; Gerſtenbergs Briefe üb. Merkwürdigk. der Litter.; L. E. 1768, S. 208—12]; Urania eller Religionen, en Ode, i XIII. Stykke, S. 283—91. (L. E. 1781, Nr. 38).

Krigsſang og Til ſin Kones Fødſelsdag, 2de Inedita af Sandøe, aftrykte i »Danſk Minerva« VI. 1818, Januar, S. 51—57.

**Sarauw (Carl Frederik Wilhelm),** f. ved Frederiksborg d. 5te Juni 1806, Søn af nedennævnte G. E. F. Sarauw; dimitteret til Univerſitetet fra Frederiksborg Skole 1824; underkaſtede ſig i Efteraaret 1829 den latinſk-juridiſke Embedsexamens theoretiſke og praktiſke Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1839 Procurator ved Retterne paa de danſk-veſtindiſke Øer, og er boſat i Frederiksſted paa St. Croix. — * Anna Elizabeth Brown (f. $\frac{?}{?}$ 1808, † $\frac{1}{8}$ 1844), Datter af Overkrigscommiſſair Georg Brown og Anna Eliza f. Rohde.

I »Fædrelandet«, udg. af David, (Forordningen af 6te Juni 1833, i Bd. V. Nr. 24, S. 381—99; Nr. 46, S. 782—86. [jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 301]; Den lovkyndige Regjeringsraad og Landsoverretten paa St. Croix, ſſtd. Nr. 56, S. 937—950; Nr. 57, S. 953—72).

I »Fædrelandet«, et Dagblad, (Bemærkninger i Anledning af et Inſerat i »den Berlingſke Tidende« af 15de Septbr. 1841 med Overſkrift »Generalgouverneur v. Scholten og Almueſkolerne paa St. Croix« og underſkrevet H. B. Dahlerup, i II. 1841, Nr. 644; Den engelſke Slaveemancipation og dens Reſultater indtil Begyndelſen af 1841, ſ. A. Nr. 650, 53, 61, 68, 88, 717, 18; Den danſke Handel paa St. Croix (ſee Fædrel. ved David, V. Nr. 24, cfr. Tillæg Nr. 46, Pag. 782), ſ. A. Nr. 728, 29; Om St. Thomæ og St. Jans Sukker- og Rom-Production m. m.,

i III. 1842, Nr. 825 og 826; Statistiske Tabeller, Den St. Croix vedkommende, s. A. Følgeblad til Nr. 755; Bemærkninger til den anden af de i Tillægsbladet aftrykte Tabeller, s. A. Nr. 755).

I »Nyt Statsoecon. Archiv« (Om Fødsels- og Dødsforholdene i Slave-populationen paa de dansk-vestindiske Øer, med Efterskrift af C. N. David, i Bd. I. H. 2.).

**Sarauw (Georg Ernst Frederik),** f. 1779 i det daværende Churfyrstendomme Hannover; kom i sit 9de Aar til Holsteen til en Slægtning, som senere adopterede ham, og efter hvem han førte sit Navn. Af indre Tilbøjelighed valgte han, neppe endnu voxen, Forstfaget; besøgte 1796 Universitetet i Kiel, for der at forberede sig ved Forkundskaber til det valgte Fag; rejste 1797 til Hannover, hvor han paa flere Steder praktisk forberedte sig videre til den videnskabelige Dannelse i Forstvidenskaben, i hvilket sidste Øjemed han i Aaret 1800 besøgte den navnkundige Overforstraad Cottas Forstacademi, dengang i Zilbach i det Sachsen-Weimarske; vendte 1801 tilbage til Holsteen; drog i Maj 1802 til Kjøbenhavn, og blev i Juni s. A. constitueret som Skovrider ved det kongelige Gods Petersgaard; udnævntes d. 1ste October s. A. til Skovrider paa det Frederiksborgske District; blev 1812 Medlem af den Commission, som skulde undersøge Forholdene — især Skovforholdene ved Røraas Kobberværk i Norge, ligesom det kongl. Rentekammer paa samme Tid overdrog ham endeel andre Arbejder der, baade i det Søndenfjeldske og det Nordenfjeldske, hvilke Forretninger beskæftigede ham hele Sommeren 1813 i dette Land; udnævntes 1829 til Landvæsenscommissair for Frederiksborg Amt; s. A. til virkelig Forstraad; blev 1832 Medlem af Commissionen til Undersøgelse af det frederiksborgske Stutteries Tilstand; d. 8de Juni s. A. Forstinspecteur ved Sorø Academies Skovvæsen; d. 26de September s. A. virkelig Justitsraad; d. 9de Novbr. 1833 Medlem af Forst-Examinations-Commissionen i Kjøbenhavn (indtil 16de Juni 1838); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. Var (1834—1846) Formand i det kongl. Landhuusholdnings-Selskabs 2den Agerdyrknings-Commission. † 16de Juli 1846 i Sorø. — * 1805 Julie Randahl, Datter af Etatsraad Carl Friedrich Randahl, Chef for det da i Kiel bestaaende General-Land-Oeconomi- og Forbedrings-Directorium for Landvæsens-Sager.

Beitrag zur Bewirthschaftung Buchener Hochwaldungen. Göttingen, 1801. 2te Aufl. 1817. Nachtrag u. s. w. Kopenh. 1815. — Ueber die Eichensaat. Kiel, 1802.

Frederiksborg Amt, beskrevet efter Opfordring fra det Kongelige Landhuusholdnings-Selskab. Kbh. 1831. O. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i oekonomisk Henseende. Foranstaltet, efter kongl. Befaling, ved Landhuusholdnings-Selskabet. 6te Stykke. (M. f. L. VI. 446—61, af

J. W. Hornemann; jvfr. Maanedsskr. for Hesteavl og Hestehold I. 119—123; II. 37—41).

Svar paa Stykket: Kamp mod Kamp II. Slagelse, 1836.

I »Nye landoecon. Tidender« (Anviisning for Bonden i den skovløse Egn, til vilde Træers Opelskning; samt nogle Bemærkninger om Plantningen paa Grøvte-volde, især deleshed om levende Hegn af Eeg, i VII. 53—96, undertegnet med S. og dateret Frederiksborg i Februar 1827).

I »Blandinger fra Soro« (Om Skovvegetation og Værtforhold under de nordlige Bredegrader, i Sammenligning med Tydskland, i 8de Hefte, 1836, S. 56—144).

I Halds »Tidsskr. f. Landoekon.« (Forslige Vink; med særligt Hensyn til private Skoveiere, i VII. 1839, S. 291—339). — (Tildeels efter Autogr.).

**Satterup (Jacob Christian),** f. 1796 i Ribe, hvor hans Fader Nicolay Satterup da var residerende Capellan ved St. Catharinæ Kirke, tilsidst Sognepræst i Varde (f. 1761, † $\frac{29}{3}$ 1825); hans Moder Kirstine Ulrikke, f. Sørensen (f. 1767, † $\frac{1}{2}$ 1833 i Ribe). — Dimitteret fra sin Fødebyes Cathedralskole blev han Student 1813; studerede Lægevidenskaben, var Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); rejste derefter til Rusland, hvor han først blev Kredslæge i Macariew i Gouvernementet Kostroma, siden kejserlig russisk Hoflæge i Moskwa, dernæst Collegieraad, Stabschirurg og Ordinator ved det galizinske Hospital i Moskwa, Ridder af St. Anna-Ordenen m. fl. † 22de November 1843 i Moskwa. — * . . . . . .

*Alisma plantago*, et virksomt Middel imod gale Hundes Bid, af P. von Svinjin; oversat. Kbh. 1818. 12.

Fall von Spinalirritation (Originalaufsatz), i Schmidt's Jahrbb. der Med. Jahrg. 1842, Bd. XXXIV. S. 175—77.

**Saxild (Peter),** f. 1804 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Saxild var Fuldmægtig ved Hof- og Stadsrettens Skiftecommission og givt med Anne Schiønning. Blev dimitteret til Universitetet fra den christianshavnske Borgerdydsskole 1822; underkastede sig i Maj 1831 den medicinske Embedseramen (H. ill.); nedsatte sig som privat Practicus i Møgeltønder, derefter i Flekken Hoyer; blev 1838 constitueret Landskabslæge paa Øen Sylt.

Spionen. Et Sagn fra den nordamerikanske Uafhængigheds Krig af Cooper. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1832. O. m. T.: J. F. Coopers samlede Skrifter. Oversatte fra Originalsproget. 21.—27. Hefte.

Pelham, eller en Verdensmands Begivenheder. Fortælling af Bulwer. Overs. af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1834. O. m. T.: E. L. Bulwers samlede Skrifter, 7.—8. Bd. (M. f. L. XIII. 237—42; jvfr. Saxilds »Nogle Ord i Anledning af Recensionen«, vedføiede samme Bind).

**Sartorph (Hans Christian),** f. d. 19de August 1813 paa Jonstrup i Sjælland, eneste Søn af nedenanførte Prof. Jacob Sartorph og Petronelle Sophie, f. Frick. Dimitteret fra Odense Cathedralskole, hvori han optoges 1822, blev han Student 1830; i Foraaret 1832 Assistent, og senere Volontair ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; underkastede sig i Foraaret 1836 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i det paafølgende Efteraar medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); constitueredes d. 1ste Novbr. s. A. som Candidat paa Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling i 4 Maaneder, og erholdt derefter Plads paa Accouchementhuset, for der at øve sig i den praktiske Fødselshjelp; udnævntes d. 1ste Maj 1837 til i 4 Aar at være Candidat paa Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; gjorde samme Sommer, efter sin Onkels, Conferenceraad J. S. Sartorphs Ønske og paa hans Bekostning, en Rejse til Berlin, Dresden og Leipzig, og vendte derfra over Hamborg tilbage til Kjøbenhavn, hvor han i Efteraaret 1837 tiltraadte sin Plads som Candidat ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; gjorde, ifølge Tilladelse, Tjeneste i 1 Aar som Candidat ved dette Hospitals chirurgiske Afdeling; disputerede d. 17de Juni 1840 for Licentiatgraden, og d. 27de Octbr. s. A. for Doctorgraden i Medicinen; erholdt d. 14de Januar 1842 det Cappelske Rejsestipendium for 3 Aar, og s. A. tillige et kongeligt Rejsestipendium; blev 1844 Under-Accoucheur og Reservelæge ved Fødsels- og Plejestiftelsen i Kjøbenhavn. — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 44—46; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 110—11).

Dissertationis obstetriciæ *de funiculi umbilicalis prolapsu partic. I.:* Aetiologiam atque diagnosin amplectens. (pro licent.). Haun. 1840. (Ugeskr. f. Læg. III. 42—43). *Part. II.*: prognosin atque curam amplectens. (pro gradu doct.). ibid. eod., c. 2 tabb. lithogr. (T. f. L. o. K. IV.-409—12; Ugeskr. f. Læg. III. 320).

Om Léon Duvoir-Leblanc's Varme- og Ventilations-Apparat. Med en lithographeret Afbildning. Kbh. 1846. 31 S. 8. (Fædrel. 1846, Nr. 54; Ugeskr. f. Læg. 2. R. IV. S. 243—44; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 248, 51).

I »Ugeskrift for Læger« (Bemærkninger om et Tilfælde af ruptura uteri med tilhørende Comiteerapport meddeelt i Ugeskr. f. Læg. Bd. 3, Nr. 17, i III. S. 313—319. [jvfr. sstd. S. 326—32]; Syge-Beretning fra Fødselsstiftelsen, i 2den Række, I. S. 29—31, 109—12, 219—24, 285—88, 349—51, 381—83; II. S. 79—80; Beretning om Fødslerne i Byen efter Fødselsstiftelsens Lukning, 2. R. II. S. 450—51; Eclampsia parturientis, 2. R. III. S. 331—36; Et Tilfælde af Perforation, foretagen i den Kgl. Fødselstiftelse, 2. R. VI. S. 119—26; Om Anvendelsen af Indaanding af Ætherdampe i den praktiske Fødselshjælp, sstd. S. 264—72).

I »Bibliothek for Læger« (Om Bækkenendefødslernes Behandling, i XXXVII. (N. R. Bd. 7.) S. 305—21; Om den naturlige Fødsels Mechanisme, efter P. Dubois's cliniske Forelæsninger, i 3. R. Bd. I. 1847).

Overrivning af et Foster under Extraction, paa Grund af Myomalacie, i Philiatriens Forhandlinger 1845, S. 95—98. — (Recid.).

**Sartorph (Jacob)**, f. d. 7de Septbr. 1771 i Roeskilde, yngste Søn af daværende Conrector, siden Justitsraad og Rector Hans Christian Sartorph (f. $\frac{1}{2}$3 1726 i Rekinde Præstegaard i Sjælland, † $\frac{23}{6}$ 1787 i Roeskilde, jvfr. Blochs Bidrag til Roskilde Domskoles Hist. I. S. 67—71; II. S. 67—69) og Maria Abigael f. Kielskow († 1815). Han dimitteredes i Efteraaret 1788 til Universitetet fra sin Fødebyes Domskole og ansattes d. 12te October 1789 som 2den Lectie-Hører ved samme Skole; tog d. 8de October 1795 Skoleembeds-Examen (Laud.); blev d. 15de Septbr. 1797 Lærer i 5te Lectie; d. 17de April 1799 Lærer i Historie, Geographi, Physik og Mathematik og tillige Inspecteur ved Skolelærer-Seminariet paa Blaagaard, der senere (1808) forflyttedes til Jonstrup i Sjælland; d. 6te Febr. 1807 Medlem af den angaaende de danske Skolers bedre Indretning anordnede Commission; erholdt d. 22de April f. A. Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Januar 1810 til Ridder af Danebroge; d. 12te Decbr. 1818 til Rector ved Cathedralskolen i Odense; høitideligholdt d. 12te October 1839 sit 50 Aars Embedsjubilæum (jvfr. Almindelig Commissions-Tidende 1839, Nr. 243, 18. Octbr.; „Dagen" 1839, Nr. 247); blev d. 16de Juni 1843, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embede, fra 1ste October s. A. at regne; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted. — * Petronelle Sophie Frick, en Datter af Poul Boesen Frick, overste Hører ved Slagelse Skole, og Erica Christiane f. von Offenberg. — (Jvfr. Hundrups Skole-Calend. 1843, S. 4; Jensens histor. Efterretn. om det blaagaard-jonstrupske Seminarium, S. 45—46; Berlingske Tid. 1843, Nr. 281).

Begyndelsesgrunde til Experimental-Naturlæren efter de nyeste Opdagelser af J. G. F. Schrader, rettet, forøget og for en stor Deel omarbeidet af L. W. Gilbert. Oversat. Kbh. 1797. 2det Oplag. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 48). — G. U. A. Vieth's Physikalsk Børneven. Overs. 1ste Hæfte; o. u. T.: Physikens Lærdomme populairt fremsatte. ibid. 1799, m. 3 Kbb. (L. E. 1801, Nr. 49). — Forsøg til en Lærebog i Naturlæren. ibid. eod. (L. E. 1799, Nr. 6). Afhandling om Galvanismen. ibid. 1804. (Udgivet som et Anhang til foranstaaende). — Tale i Anledning af det blaagaardske Seminariums Stiftelse, holden den 17de Marts 1806. Kbh. („Penia" 1806, S. 29—30). — Kort Veiledning til Kundskab om Electriciteten for Ungdommen og læg Mand. ibid. 1807, m. 1 Kb. (L. E. 1808, Nr. 10). — Kort Beskrivelse over et mekanisk Apparat for Ungdommen og læg Folk. ibid. eod. — Hvorledes kunde de Skolelærere, som ikke ere seminaristisk dannede, men have Lyst og Anlæg, af Præsten forhjelpes til en større Embedsduelighed? Efter Kongl. Befaling udarbeidet af P. O. Boisen og J. Sartorph. Trykt paa Seminarii Fonds Bekostning. Kbh. 1810. 56 S. 8. (jvfr. Collegial-Tid. 1810, Nr. 52).

Noget om Valget af græske Digtere til Brug ved Skoleunderviisningen, samt Forsøg paa en til denne Hensigt passende Oversættelse af Pythagoræ gyldne Vers. Indbydelsesskrift til den aarlige offentlige Examen i Odense Cathedralskole 1821. Odense 1821.

Skoleefterretninger fra Odense Cathedralskole for Aarene fra 1ste October 1840 til 1ste October 1842, tilføjede de fra samme Skole udgivne Indbydelsesskrifter 1841—42. (jvfr. F. L. o. K. I. 205—6).

Indbydelsesskrift til Examen i Odense Cathedralskole 1843. (Catalog over Cathedralskolens Bibliothek; Skoleefterretninger fra 1ste Octbr. 1842 til 1ste Octbr. 1843). Odense 1843.

Recept til en Ribsviin, i Landhuusholdn. Selsk. Skr. Ny Saml. I. 189—92.

Tale paa det Jonstrupske Seminariums to og tyvende Stiftelsesdag, den 29de April 1813, i »Athene« II. 139—55. — (Revid.).

**Saxtorph (Johan Sylvester)**, Sidstanførtes Søskendebarn, f. d. 27de October 1772 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Etatsraad, Dr. med. og Professor, samt Stads-Accoucheur og Medicus ved Plejeanstalterne i Kjøbenhavn, Matthias Saxtorph (f. $\frac{1}{8}$ 1740 i Meirup ved Holstebro, † $\frac{29}{8}$ 1800 i Kjøbenhavn; jvfr. Kofods Convers.-Lex. XXVI. S. 511—12 og Nyerups Lit. Lex. S. 522—23); hans Moder Elisabeth Christine f. Sibrandt (f. 1743, † $\frac{23}{9}$ 1823), en Datter af Major ved Fortificationen og Commandant paa Agershuus Fæstning, Johann Sylvester v. Sibrandt. — Sønnen nød privat Underviisning, og blev Student i Efteraaret 1788; underkastede sig i Foraaret 1792 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.), og d. 25de Juni 1793 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud. unan. consensu); blev 1792 chirurgisk Candidat paa Frederiks-Hospital og Lector i Jordemodervidenskaben ved Fødselsstiftelsen; disputerede d. 18de September 1795 for den medicinske Doctorgrad, og rejste derefter paa et kongeligt Stipendium til Göttingen, Wien, Paris og London (jvfr. Badens Univers. Journ. IV. 92); vendte tilbage til Kjøbenhavn 1798; blev d. 15de Febr. 1799 overordentlig Professor i Chirurgien og Fødselsvidenskaben ved Kjøbenhavns Universitet; d. 15de August 1800 Stads-Accoucheur i Kjøbenhavn, samt Accoucheur ved den kongl. Fødselsstiftelse og Læge ved Plejestiftelsen, og Medlem af Commissionen (siden Directionen) for disse Stiftelser; s. A. Medlem af den kongl. Jordemoder-Commission og af Collegium medicum; d. 13de Maj 1803 Medlem af det da oprettede kongl. Sundhedscollegium; d. 8de Febr. 1805 Professor ordinarius i Chirurgien og Fødselsvidenskaben, samt Assessor i Consistoriet; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Danebroge; d. 22de Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de Octbr. 1836 Conferenceraad. Var Universitetets Rector 1815—16 og 1829—30; Medlem af Directionen for Frederiks-Hospital (1831) og af Directionen for det Classenske

Litteratur-Selskab (1823); Æresmedlem af det kongl. medicinske Selskab; Medlem af det kongl. Danske Videnskabernes Selskab (1½ 1819); af det kongl. Selskab til Veterinairkyndighedens Fremme; af det physisk-medicinske Selskab i Erlangen; af Société de médecine i Paris (1798), o. fl. a.; var flere Gange Præsident for det kongl. medicinske Selskab; og Decanus ved det kongl. Sundhedscollegium 1809, 1819 og 1831. † 22de April 1840 i Kbhvn, som Universitetets Senior. — * 1821 Ulrikke Eleonore Schwane Hansen, ældste Datter af afd. Kjøbmand Hans Jacob Hansen og Anna Christine f. Liebenberg, samt Steddatter af Dr. & Professor Medicinæ O. H. Mynster. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. 65—67; XXXII. 111—112; Døt's „Materialier", Nr. 77; Kofods Convers. Lex. XXVI. 512—13; Brockhaus's Convers. Lex. d. neuesten Zeit, Bd. 4. 1834; J. K. Høst's Erindr. S. 162—63; Ugeskr. f. Læger II. 288; „Dagen" 1840, Nr. 148; det Petersborgske philantropinske Selskabs Journal 1826, No. 1. — Portrait, malet og lithographeret af Monies, trykt i det kongl. Steentrykkeri, 1835, Folio).

*Examen armamentarii Lucinæ.* Diss. inaug. Havn. 1795. (Todes medic. Journ. Bd. 2. H. 3. 1796, S. 91—116; Phys. Bibl. IX. 191—97; L. E. 1795, S. 653; Medic. chir. Zeit. 1796, Bd. 3. Nr. 54, S. 17—20; Baldingers medic. Journ. IX. St. 36, 1796, S. 56; Jen. L. Z. 1796, III. 233—35, og derfra i Schweighäusers Arch. des accouch. T. I. An 9. (1801), p. 181—82). — Programma (*de justo tempore et modo placentam solvendi*). Havniæ, 1801. 15 pagg. 4to. (I Udtog af P. Scheel under Titel: Einige Beobachtungen über die bisweiligen Nachtheile der nach der Geburt zurückgelassenen Nachgeburt, i Nord. Archiv für Natur- und Arzneiw. Bd. 2. St. 3. S. 671—80).

Udgav: 1) Matth. Saxtorphs Kort Indhold af det nyeste Udtog af Fødsels-Videnskaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemseet. Kbh. 1802. 1813. 2) Matth. Saxtorphs Nyeste Udtog af Fødsels-Videnskaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye igjennemseet. Andet Oplag. Kbh. 1804, m. 6 Kbb. Tredie Oplag. ibid. 1828, m. 7 Kbb. 3) Matth. Saxtorphs Kort Udtog af Fødsels-Videnskaben, til Brug for Giordemødre. Paa nye gjennemseet. Kbh. 1813. 4) (med J. C. Tode): Matth. Saxtorphs Umriß der Entbindungswissenschaft für Wehemütter. Dritte Aufl. Copenhagen, 1801. Vierte Aufl. ibid. 1811. (Martens krit. Jahrb. f. Geburtsh. Bd. I. 1802, S. 296—97; Med. chir. Zeit. 1802, Bd. I. Nr. 8, S. 158—159; Allg. med. Annal. 1802, Aug. S. 636). 5) (med P. Scheel): Matth. Saxtorphs Gesammelte Schriften, geburtshülflichen, praktischen und physiologischen Inhalts. Copenhagen, 1803. 2 Samml. in 1 Bde, nebst Bildniß und Kpfrn. (Med. chir. Zeit. 1803, III. Nr. 65, S. 225—31; 1804, I. Nr. 6, S. 92—96; Allg. med. Annal. 1804, März, S. 228, u. Juli, S. 546; Leipz. L. Z. 1804, Nr. 95; Gött. A. 1804, Nr. 89; Jen. L. Z. 1804, II. S. 96).

I „Physic., oeconom. og medico-chir. Bibliothek" (Bemærkning over en særdeles haard Fødsel, formedelst et Moder-Udfald, I. 17—30. [Paa Tydsk i Nord. Archiv f. Natur- und Arzneiw. Bd. 2. St. 2. 1801, S. 113—36]; Breve fra en Dansk Reisende (medicinske Bemærkninger over Göttingen), VI. 207—22; Breve fra Paris over Medicinal-Anstalterne sammesteds, XI. 195—211; 301—12).

I »*Acta Reg. Soc. med. Hauniensis*« (Observatio sistens Menorrhagiam cum graviditate apparente, Vol. IV. p. 349—56; Observatio de inversione uteri post partum, feliciter reposita puerpera superstite, *ibid.* p. 357—65; Historia graviditatis tubariæ ad justum gestationis tempus protractæ, matri et foetui lethalis, Vol. V. (Nova Acta Vol. I.), p. 1—17. [Meckel Deutsch. Archiv für Physiol. Bd. VI. 1820, H. 2. S. 274—79; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 119—20]; Observatio de graviditate extra uterina abdominali, *ibid.* p. 18—26. [Meckel Deutsch. Archiv für Physiol. Bd. VI. 1820, H. 2. S. 279—81; Bibl. f Læg. 1822, II. S. 120]; Observatio de partu naturali ex utero, hernia ventrali extra abdomen elapso, *ibid.* p. 410—28. (Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819, Juil. p. 193—202; Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 127).

I »Bibliothek for Læger« (Maade at helbrede Barselfebre, IV. 1813, S. 146—157; [jvfr. »De nova cl. (Joh. Sylv.) *Saxtorphii* febri puerperali medendi ratione. Diss. pro exercit. q. def. *C. U. Melin*, praes. *P. G. Cederschjöld*«. Lundae, 1811. 4to]; Udtog af »die gänzliche Exstirpation der carcinomatösen Gebährmutter ꝛc., von J. Nep. Sauter«, 1823, Bd. III. S. 30—53).

*Oratio*, qua augustiss. Regi et Reginae Universitatis nomine gratulabatur Rector magnificus *Johannes Sylvester Saxtorph*, i Universitetets *Acta Solennia* i Anledning af Krönings- og Salvingsfesten 1815, p. 45—51. — Udtog af en Tale, holdt af ham som Universitetets Rector, i Anledn. af Kongens Fødselsdag 1830, i L. T. 1830, S. 154—55.

Fortale til D. W. H. Busch's Lærebog i Fødselsvidenskaben, oversat af Ad. Trier. Kbh. 1838.

**Scavenius (Jacob Brønnum)**, f. d. 2den April 1751 i Skagen, hvor hans Fader Peder Brønnum var Handelsmand. Blev dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1770, og fik i sit Testimonium Binavnet Scavenius, d. e. Skavbo; var som Student nogle Aar Volontair i Rentekammeret; traadte 1776 som Assistent i det asiatiske Compagnies Tjeneste i Ostindien, hvor han snart blev Factor og levede 15 Aar i Bengalen; kom 1792 tilbage med betydelig Formue til Danmark, blev belønnet med en Medaille af det asiatiske Compagni, hædret med Justitsraads Charakteer, og kjøbte ($\frac{18}{6}$ 1793) Godserne Gjorsløv, Søholm og Erikstrup i Sjælland, siden ($\frac{7}{6}$ 1798) tillige Klintholm paa Moen. — Ikke længe efter sin Hjemkomst fra Indien kjøbte han Peder Top Wandals paa fædrenelandske Skrifter rige Bibliothek, som var opstillet paa Christiansborg Slot og opbrændte i Slotsbranden 1794 (jvfr. „Mindesmærke af Scavenius's Bogsamling" o. s. v., med en Fortale af R. Nyerup, Kbh. 1794; Werlauffs histor. Efterretn. om det store kongl. Bibliothek i Kbhvn., S. 290, 2den Udg. S. 277—78). Til Erstatning herfor kjøbte han siden Notarius Publicus, Justitsraad C. Schmidts Bibliothek, hvilket han mistede ved Kjøbenhavns Bombardement 1807 (see L. E. 1807, Tillæg, S. 13; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 58; Høst's Polit. og Hist. V. [ɔ: „Tiden"] S. 252—55; Werlauffs hist. Efterretn. om det store kongl. Bibl. S. 290—91, 2den Udg. S. 277—78). Han udnævntes

d. 6te August 1811 til virkelig Etatsraad; udsatte i Aaret 1815 tvende Præmier for de bedste Undersøgelser om det danske Sprogs Grændser, Skjebne og mulige Gjenindsættelse i dets gamle Rettigheder i Hertugdømmet Slesvig (jvfr. L. T. 1815, S. 747—50; 1817, S. 366—68). † 20de Juni 1820 paa Gjorslov. — * Karine L. Debes (f. 1775, † $^{2}_{1}{}^{5}$ 1825), Datter af Etatsraad og Høiesterets-Assessor Lucas Debes. — (Nekrolog i L. T. 1820, Nr. 31, S. 492—96; jvfr. [Taubers] Notitser om Disciple i Aalborg Skole, I. S. 111—15; Liunges „Hertha" 1827, IV. 404).

Af ham haves Sangen S. 27—30 i den Samling af Digte, som under Titel af »Over Indfødsretten« blev udgiven af et Selskab i Anledning af Kongens Fødselsdag. Kbh. 1777, 8vo; og iblandt de Stridsskrifter, som, angaaende det asiatiske Compagnies indvortes Bestyrelse udkom i Kjøbenhavn 1796, 8vo: 2de Betænkninger om Factoriernes Skadelighed, Pag. VI. og XXXXIV. flgg. (see C. Ankers tredie Pro-Memoria sstd. Pag. LXIII. og J. L. van Deurs's Betænkning Pag. 35).

**Schaarup (Gustav Jacob)**, f. d. 23de Juni 1802 i Vestenskov paa Laaland, hvor hans Fader Nicolaus Schaarup, gift med Anna Gregoria Hvalsøe, da var resid. Capellan, tilsidst (1 1820) Sognepræst i Marstal paa Ærø (f. 1765, † $^{1}_{2}{}^{0}$ 1843). Dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole, hvori han optoges 1817, blev han Student 1820; absolverede i Januar 1825 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); beskikkedes 1828 til Overlærer ved Sø-Etatens Pigeskoler, og d. 26de Septbr. 1832 tillige til tredie Kateket ved Bremerholms Menighed i Kbhvn; d. 29de Aug. 1835 til ordin. Katechet sstd. Deeltog i Stiftelsen af Selskabet til Oprettelsen af de kjøbenhavnske Asyler for Smaabørn, af hvilke han senere erhvervede sig store Fortjenester, og gjennemrejste i 1½ Aar, med kongelig Understøttelse, flere europæiske Stater, især Tydskland, Frankrige, Schweiz og Holland, for at blive bekjendt med de derværende lignende Indretninger; blev efter Hjemkomsten ordineret til Præst d. 17de Marts 1837. † 20de Marts 1838, ugivt, i Kbhvn. (Jvfr. „Nogle Ord i Anledning af G. J. Schaarups Død, fremsagte i Solvgadens Asylcommittee d. 23de Marts 1838").

Christelige Asyler for smaa Børn, en Prædiken af Pastor Naffard, overs. af det Franske. Kbh. 1836. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schack (Marcus Andreas Tage)**, ældste Søn af nedennævnte Provst N. C. Schack, er f. d. 7de Decbr. 1810 i Sengeløse i Sjælland; blev underviist deels af sin Fader, deels af forskjellige Lærere, og 1828 dimitteret til Universitetet af daværende Studios. Theol. J. C. Johansen (nu Præst i Mariager); erholdt saavel ved Examen Artium som ved anden Examen bedste Charakteer; tog i Octbr. 1833 theologisk Attestats (H. ill.); rejste derpaa udenlands gjennem en stor Deel af Italien og Tydsk-

land i 1½ Aar, dyrkede især Kirkehistorien, og blev paa denne Reise af Universitetet i Rostock, d. 2den Octbr. 1836, udnævnt til Dr. philosophiæ & artium liberalium Magister formedelst en indsendt Afhandling, betitlet: „*De origine et statu ordinis Templariorum principali*, brevi expositione de idea medii ævi prioris historica simul præmissa, commentatio" (jvfr. „Dagen" 1836, Nr. 297); udnævntes d. 7de Febr. 1837 til ordineret Katechet ved Vor Frelsers Menighed paa Christianshavn; d. 1ste Marts 1847 til Sognepræst for Ring og Feuling i Aarhuus Stift. — * $\frac{2}{5}^{0}$ 1843 Hildeborg Maria Bruun, ældste Datter af afd. Regjerings-Secretair paa St. Thomas i Vestindien, Krigscancelliseeretair Mathias August Bruun og Louise Marie Hermine Lannes.

Prædiken, i Anledning af Deres Majestæter Kong Christian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroning. Kbh. 1840. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schack (Nicolai Clausen)**, f. d. 22de Septbr. 1781 i Nærheden af Ribe i Hillerup, hvor hans Fader Anders Clausen Schack, gift med Marie Schack, havde en Landejendom. Dimitteret til Universitetet fra Ribe Cathedralskole, blev han Student i Efteraaret 1800; underkastede sig i April 1804 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de April s. A. Alumnus paa Elers's Collegium, og s. A. Alumnus i det daværende pædagogiske Seminariums historiske Klasse, ved hvilket han tog Examen 1806; opnaaede 1806 Accessit for en Afhandling til Besvarelse af den Aaret iforvejen af Universitetet udsatte historiske Priisopgave: „Qvibusnam modis in *Norregia* vires sumserit *Hierarchia Papalis*, et qvid inde damni in hoc regnum redundaverit, nondum cum Dania conjunctum?"; var Lærer i det Schouboeske Institut; underkastede sig i Januar 1807 den katechetiske og i Marts s. A. den homiletiske Prøve, og erholdt for hiin Charakteren „Laudabilis & qvidem egregie", for denne „Admodum Laud."; beskikkedes d. 25de Marts 1807 til ordineret Katechet ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 20de Novbr. s. A. til Sognepræst for Sengeløse i Sjælland; disputerede d. 5te Novbr. 1813 for den philosophiske Doctorgrad (som han erholdt 1814); blev d. 17de December 1821 Provst for Smerum og Sokkelunds Herreder; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1833 Sognepræst for Vor Frelsers Menighed paa Christianshavn; d. 26de Marts 1834 Medlem af den kgl. Direction for Almue- og Borgerskolevæsenet i Kbhvn (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 285); d. 30te Decbr. 1843, efter Ansøgning, i Naade entlediget som Medlem af denne Direction, og d. 2den Febr. 1844, ligeledes efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Sognepræst ved Vor Frelsers Kirke. Var Medlem af Tiendecommissionen for Kjøbenhavns District (fra $\frac{1}{4}^{3}$ 1816 indtil $\frac{7}{12}$ 1833); endvidere (1822—26) Medlem af det kongl.

Landhuusholdnings-Selskabs første Agerdyrknings-Commission, og (1826—1831) Formand i samme Selskabs anden Agerdyrknings-Commission. † 23de Februar 1844 paa Christianshavn. — * ⁹⁄₁₁ 1807 Tagea Dorothea Erasmi (f. 1785, † ²⁄₃⁴ 1841), yngste Datter af Agent og Commandant paa Kysten Guinea, Tage Erasmi og Edle Johanne Margrethe f. Saabye (Biskop Hans Egedes sidstlevende Datterdatter). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724, 25, 26).

De civili et religiosa *Pontificis Maximi* Romanorum, Regum ac reipublicæ liberæ tempore, potestate. Diss. inaug. Hafn. 1818.

Ligprædiken over Sognepræst til Lidoe og Smørum Jens Bindesbøll. Kbh. 1830. (ej i Boghandelen).

Revision og Fortsættelse af Hofmans Fundatssamling. I.—VI. Bd. Kbh. 1832—44. Hvert Bind udgjør ogsaa et Heelt for sig og de ere udkomne under følgende Titler: Ny Fundatssamling for det samlede Kjøbenhavns Amt (forrige Kjøbenhavns og Roeskilde Amt), Bornholm og Færøerne. Kbh. 1832; — for Sorø og Frederiksborg Amter. ibid. 1834; — for Holbek og Præstø Amter, samt Stiftslegaterne. ibid. 1837; — for Svendborg Amt, samt Stiftslegaterne for Fyens Stift. ibid. 1839; — for Odense Amt. ibid. 1841; — for Laaland-Falsters Stift. ibid. 1844. [Fortalerne til 3die og 4de Bind, indeholdende: „Forslag til en almindelig Forsørgelses-Anstalt“, og „en almindelig Sammenskudspensionering for Geistlighedens Enker“, ere desuden særskilt udkomne]. (Samlingen anm. i L. T. 1832, Nr. 14; Kbhpost. 1835, Nr. 91; 1837, Nr. 74. 78; 1838, Nr. 188; 1840, Nr. 51; „Dagen“ 1837, Nr. 65; Fædrel. I. 1840, Nr. 108; Berl. Tid. 1840, Nr. 50).

Skrivelse til Landemodet og Sjellands Stifts Geistlighed om Sjellands Stifts geistlige Hjælpe-Enkekasse. Kbh. 1838.

Ligtale over Candidatus chirurgiæ & medicinæ Richard William Brandt. Kbh. 1840. (ej i Boghandelen).

I Engelstofts „Universitets- og Skole-Annaler“ (Forsøg til Besvarelse af den for Aaret 1805 udsatte historiske Priisopgave: Hvorledes rodfæstede det pavelige Hierarchie sig i Norge, og hvilken skadelig Indflydelse havde samme paa dette Rige, forend dets Foreening med Danmark? (hædret med Accessit), 1806. II. 1—90).

I Møllers „Theologisk Bibliothek“ (De *Valeriano* seculi Vti Homileta Christiano, VI. 1—54; særskilt aftr. Havn. 1814; r. i L. T. 1815, S. 210—15).

I „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode“ (De libro εις Μακκαβαιους, qvi Flavio Josepho vulgo tribuitur, tentamen historico-criticum, i Bd. II. S. 356—96; anm. i L. T. 1819, S. 232—34).

I Bibelselskabets 18de Beretning (Tale ved det danske Bibelselskabs Aarsmøde d. 22de Mai 1833, S. 3—11, jvfr. Christel. Kirketid. 1833, S. 122—24).

I „Dansk Litteratur-Tidende“ (Flere anonyme Recensioner, meest angaaende landoeconomiske Gjenstande).

Svar paa en Fortælling i Politivennen Nr. 960. Kbh. 1831. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1831, Col. 429—32; Politivennen 1831, S. 380—85; 426—33). — (Tildeels efter Autogr. og Meddelelse).

**Schade (Caspar),** f. d. 30te August 1754 paa Avernakø ved Fyen, hvor hans Fader Stephan Schade da var Præst (fra $^{2}/_{8}$ 1752), siden ($^{1}/_{3}$ 1765) til Taagerup og Thorslunde i Laaland (f. $^{2}/_{3}$ 1721 i Roeskilde, † 1781); hans Moder var Amalia Rosina Thanch (en Datter af Jens Thanch, Provst paa Bornholm samt Sognepræst til Rønne og Knudsker, og Anna Margrete Barfod). Dimitteredes til Universitetet fra Nakskov Skole 1780 (ikke 1779); tog d. 2den Juli 1783 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 23de November 1787 Sognepræst til Tæbring, Outrup og Rakkeby paa Mors, under Aalborg Stift; d. 22de November 1793 til Nykjøbing, Lødderup og Elsø sstd.; 1794 tillige Provst i Sønder Herred paa Mors; d. 2den August 1826, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 3die April 1828 i Nykjøbing. — * 1. $^{3}/_{7}$ 1788 Rebecca Maria Frederiksdatter Otzen. * 2. Elisabeth Christine Otzen († $^{1}/_{3}$ 1840, omtr. 77 Aar gl. i Nykjøbing). — (Jvfr. E. Nyboe's „Løvfaldsblade", S. 27—29).

Forsøg til en Beskrivelse over Øen Mors. 1ste Hefte. Viborg 1806. 68 S. 8. (Olufsens oecon. Annal. IX. 55—57; L. E. 1807, Nr. 9). — Beskrivelse over Øen Mors. Med (3) Kobbere (og nogle Tabeller). Aalborg 1811. Betydeligt understøttet af Gehejmeconferenceraad J. v. Bülow til Sanderumgaard. (L. T. 1812, Nr. 45; Geogr. Ephemerid. 1815, Bd. XLVI. S. 214—17; Badens hist. Bibl. S. 182).

Indberetning om Konstflidens Tilstand paa Mors i Aarene 1810 og 11, i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konstfl. II. 66—72).

**Schade (Rasmus Carl Julius),** f. i Jægersborg, i Nærheden af Kjøbenhavn, d. 7de Juli 1807, Søn af Andreas Schade, Regimentschirurg ved Husar-Regimentet († $^{1}/_{8}$ 1833, i sit 65de Aar, paa Jægersborg), og Jacobine f. Gade. Underviist af sin Fader, kom han 1820 i Herlufsholms Skole, hvorfra han 1826 afgik til Universitetet; absolverede i Januar 1832 den theologiske Embedsexamen (Laud. imprimis ob specimen scriptum); blev i det paafølgende Aar Huuslærer hos Kammerherre, Baron Henr. Chr. Rosenørn-Lehn til Gultborgland i Laaland, hvor han tilbragte henved 9 Aar; kaldtes d. 5te Januar 1843 til Sognepræst for Rebbelunde og Seddinge Menigheder i Laaland.

Fremstilling af den yngre Abraham Lehns Levnet, udarbejdet af originale Papirer, og indført i de af A. E. Boye, med en Forerindring udgivne: „Efterretninger om Abraham Lehn og hans Familie". Kbh. 1839. Schade har siden gjennemgaaet Efterretningerne, som med Tillæg, Rettelser og Forandringer ere optagne i Histor. Tidsskr. Bd. II. S. 89—122. (jvfr. Studier, Kritiker och Notiser 1841, S. 196).

Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur" (af J. F. Schouw's og D. F. Eschricht's „Afbildninger af Dyr og Planter", XV. 415—46; H. Krøyer's „Grundtræk til Veiledning ved naturhistorisk Underviisning", og „Naturhistorisk Lærebog", samt N. C. N. Lassens Grundtræk af „Dyr- og Planteriget", XVIII. 13—59). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schaldemose (Frederik Julius)**, f. d. 15de Februar 1782 (ikke 1783) paa Wedelsborg i Fyen, hvor hans Fader var Skovrider. Blev i Foraaret 1801 dimitteret til Universitetet fra Horsens Skole, og erholdt til Examen Artium Charakteren Laudabilis; underkastede sig i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1802 den philosophiske Examens tvende Afdelinger, begge med næstbedste Charakteer; blev ved Krigens Udbrud 1807 Lieutenant ved Landeværnet, men s. A., paa en Overfart fra Aarhuus til Kallundborg, bragt op af Engellænderne, og skulde som Krigsfange føres til Engelland, men strandede i Efteraaret 1807 paa Kysten af Holland; gik derpaa i hollandsk Tjeneste som Soldat; rejste 1808, som Secretair med en fornem fransk Officeer gjennem det sydlige Tydskland, Schweiz, Lombardiet og Italien; bivaanede i Foraaret 1809 Affairen i Stralsund mod Schill, og siden, i fransk Tjeneste, Felttogene i Spanien; kom 1812 til Paris, erholdt som fransk Officeer sin Afsked af Kejser Napoleon, og vendte derefter tilbage til Fædrelandet; blev ansat som Secondlieutenant i det daværende Norske Livregiment; 1816 constitueret som Lærer, og d. 31te Juli 1817 udnævnt til Adjunct ved Cathedralskolen i Nykjøbing paa Falster; d. 2den August 1825 entlediget med Pension; var derefter Institutbestyrer i Kjøge; blev d. 31te Decbr. 1826 Told- og Consumtions-Underbetjent i Kjøbenhavn, hvilket Embede han 1830 med Tilladelse byttede med Materialskriver-Embedet ved Kronborg Fæstning, hvorfra han d. 8de Decbr. 1839, efter Ansøgning formedelst Svagelighed, blev entlediget i Naade og med Pension; opholder sig i Kjøbenhavn, beskæftiget med literaire Arbejder. Blev 1843 Meel- og Grynhandler, og 1844 Kaffeskjænker i Kjøbenhavn. — ∗ Dorothea Swensen, Datter af Guldsmed Swensen. — (Jvfr. „Reiser og Eventyr i fremmede Lande, af F. Schaldemose. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30"; Døl's „Materialier", Nr. 108, 109).

Smaadigte. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 29, S. 458—62, af J. Møller; 1824, Nr. 2). [Adspredte have disse Digte staaet i adskillige periodiske Skrifter, især i Kjøbenhavns Skilderi, alt efter hans Tilbagekomst til Fædrelandet].

Sange til Brug for blandede Selskaber, samlede. Kbh. 1816.

Digtninger. Kbh. 1819. (L. T. 1824, Nr. 2. — Et Par Stykker i Samlingen, nemlig „Bjergelide, et jydsk Folkesagn", og „Hexeriet i Thisted" ere siden indførte i Elmquist's „Læsefrugter" XXXVIII. 427—33 og XLI. 182-99).

Fransk Grammatik til Brug for Skolerne. Kbh. 1821. (L. T. 1821, S. 313—317, af F. Thaarup).

*Fransk Læsebog* til Brug for de lærde Skoler. Kbh. 1821.

Forglemmigei. Nyaarsgave for 1823. Kbh.; med B. S. Ingemanns Portrait. (L. T. 1824, Nr. 2).

Reiser og Eventyr i fremmede Lande. I.—IV. Deel. Kbh. 1826—30. (L.T. 1826, Nr. 25; 1830, Nr. 21. 46; „Telegraphen" 1827, H. 2. S. 171—91, af T. Ba-

den). [Brudstykke af 2den Deel: »Et Eventyr i Nederlandene«, findes i »Nordlyset« I. 221–29].

Basunen, eller Nyt Conversationsblad. No. 1.—25. Jan.—Marts. Kbh. 1827.

Nemesis, eller Blade for Literatur og Kunst. No. 1.—6. Kbh. 1828. [Paa Titelen staaer: udgivet af C. W. Schmidt]. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 28, af R. Nyerup; Dsl's »Materialier« S. 11; The Foreign Review and Continental Miscellany 1829, No. VII.).

Udførlig Beretning om D. K. H. H. Prindsesse Wilhelmine Maries og Prinds Frederik Carl Christians høie Formælingsfest; Beskrivelse over Illuminationerne m. m., samt Digte i denne Anledning af Oehlenschläger, Ingemann, Grundtvig, Blok Tøxen, Boye, Garbrecht, Wilster m. fl. Kbh. 1828.

Skyggebilleder. Kbh. 1829. (M. f. L. I. 193, af C. N. David; N. Morgenpost 1829, Nr. 79; The Foreign Review and Contin. Miscellany No. X, March, 1830).

*Choix* du Théatre de Madame la Comtesse de *Genlis* à l'usage de la jeunesse. Ogsaa med Titelen: Udvalg af Grevinde de Genlis's Theater, til Brug ved Underviisningen i det franske Sprog; tilligemed en Ordbog over de i Bogen forekommende Ord. Kbh. 1830.

Helsingørsposten, Ugeblad af blandet Indhold. Kbh. 1831—32. 4to.

Fabelbog for Unge og Gamle, en Nytaarsgave for 1833. I. D. Fabler. II. D. Mikkel Ræv, Eventyr i 15 Sange. Kbh. 1832. 12. [forskjellig fra Udgaven i 8. 1827]. (M. f. L. X. 465—74, af C. A. Thortsen; L. T. 1832, Nr. 38; Kbhvns allern. Skilderi 1832, Nr. 65). Af 1ste D. udkom en ny forøget Udg. u. T.: Fabler for Unge og Gamle. Kbh. 1839.

Fabler. Kbh. 1831.

Haandbog for Blomsterelskere. I.–II. Deel. Kbh. 1835—36. Andet Oplag. Godtkjøbsudgave. ibid. 1840.

Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn. Kbh. 1837. 4to. (fra Nr. 10, d. 2den Febr. Formedelst nogle Yttringer i dette Blad blev han ved en i Kbhvns Fæstning under 20. Decbr. 1837 affagt Garnisons-Stabskrigsrets Dom dømt til Advarsel i Overeensstemmelse med Frdn. 27. Septbr. 1799, samt til at være Censur undergiven i 5 Aar).

Sondagsgjæsten, et Ugeblad af blandet Indhold. Nr. 1.—43. Kbh. 1838. 4to. (Ifølge Garnisons-Stabskrigsrets Dom af 24de Juli 1838, stadfæstet ved kgl. Resol. af 17de Aug. s. A., blev han, formedelst nogle Beskyldninger og øvrige utilbørlige Udeladelser i et i dette Blads Nr. 5 indført Stykke betitlet: »Barbari paa Kronborg Amt«, dømt til at bøde 100 Rbdlr. Sølv, og til fremdeles at være Censur undergiven i 5 Aar; jvfr. Dsl's »Materialier«, S. 1164—65).

Censureret Nytaarsgave for 1839. Kbh. (»Sjællandsposten« 1839, Nr. 1; jvfr. Dsl's »Materialier«, S. 1190—91).

Mine Efterlevende. Digte og Fortællinger. Kbh. 1839.

Beskrivelse over Kjøbstaden Helsingøer og Slottet Kronborg. 1ste Hefte. Helsingøer 1840. (jvfr. »Dagen« 1832, Nr. 107).

Digte af Fridr. v. Schiller, oversatte af Oehlenschläger, Ingemann, Holst og Andre. Udgivne. Kbh. 1842. (1841). (»Dagen« 1841, Nr. 215).

Danske Fabler. Samlede og udgivne. Kbh. (1842), med 12 Lithographier. (N. Intelligensbl. 1842, April, Nr. 1).

Sagn og Æventyr for Ældre og Yngre, til Belæring og Underholdning udvalgte af de fortrinligste tydske, franske og engelske Kilder. I.—II. Bind. Kbh. 1842, med Træsnit.

Krønnike-Lises Æventyr, eller Fyenske Sagn. Samlede og udgivne. Kbh. 1844.

Keiserdømmet Marokko. Efter de bedste Kilder beskrevet. Kbh. 1845 (1844).

Danske Kjæmpeviser, ældre og nyere. Udgivne. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 78; Nord. L. T. 1846, Nr. 18, af Svenn Grundtvig; jvfr. sstd. Nr. 21, 22, af J. Levin).

Udgiver af Tidsskrift for Reisebeskrivelser. I.—X. Deel. Kbh. 183?—1843. (Heri oversatte han: Semilassos (Pückler-Muskaus) Reise i Afrika, I.—2. Deel. 1838, med 4 Steentr. („Dagen" 1838, Nr. 80; 1840, Nr. 106). — Lamartines Reise i Østerland, I.—2. Deel. 1839. („Dagen" 1840, Nr. 118). — Ny Reise omkring Jorden, af Otto v. Kotzebue. 1840. („Søndagen", Tillægsbl. til „Dagen" 1840, Nr. 32; Fædrel. I. 184?, Nr. 264). — Reise i Abyssinien, af Eduard Rüppel, I.—2. D. 1841—42. („Søndagen" 1840, Nr. 43). — Reise i Chili, Peru og paa Amazonfloden i Aarene 1827—32, af Eduard Pöppig. I.—2. D. 1842—43; hvilke samtlige tillige erholdes særskilt).

Han har oversat efterfølgende Skrifter, alle trykte i Kjøbenhavn:

a) af Latin: Psyche og Kupido, en Fortælling af Apuleius fra Madaura. Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralskole. 1819. 82 S. — Æslet, eller Forvandlingen, en Fortælling i 13 Bøger, af Apuleius fra Madaura. 1841. (Nye Intelligensbl. 1842, Novbr., Nr. 8).

b) af Græsk: Blomster fra Grækenland. Et Indbydelsesskrift til den aarlige Examen i den lærde Skole i Nykjøbing. 1821. 96 S. (indeh. Homers Batrachomyomachie; Tyrtæos; Digte af Callinus, Erinna, Meleager og Anakreon, alle oversatte i Originalernes Versemaal, Digtene af Anakreon i rimede Oversættelser). — Argonauterne, en episk Fortælling, tillagt Orfeus. Et Indbydelsesskrift. 1823. — Anakreon og Sapho, overs. og efterlignede. 1824.

c) af Engelsk: Marmion eller Slaget paa Flodden-Field. En Ridderhistorie af Walter Scott. I.—II. Deel. 1821. [Paa Titelbladet staaer Louise Augusta Welker, som Oversætterinde]. (L. T. 1826, S. 806—8). — Harald den Uforfærdede, en Digtning af Walter Scott. 1825 (1824). — Den sorte Dværg. Et skotsk Folkesagn, af Walter Scott. 1825. (og siden i W. Scott's saml. Skr. 8de Bd.]. (L. T. 1825, Nr. 23). — Sørøveren, rom. Fortæll. af Walter Scott. I.—IV. Deel. 1827—28; o. u. T.: Bibliothek for dannede Læsere, og siden i W. Scott's saml. Skr. 22de—23de Bd. 1839. („Literaturens Paketbaad" 1827, Nr. 1). — Napoleon Buonapartes Levnet ved Walter Scott, forkortet. I.—II. Deel. 1828. — Conanchet eller Grændsebeboerne, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1830. (og i Cooper's saml. Skr. 8.—14. H. 1831—32). — Havfruen eller Søslummeren, en Fortælling af Cooper. I.—III. D. 1831. (og i Nyeste Romanbibliothek, og Coopers samlede Romaner). — Banditten. En venetiansk Historie af Cooper. I.—II. D. 1832. (Cooper's saml. Skr. 15.—20. H.; jvfr. Kbhvns Allern. Skilderi 1832, Nr. 46). — Waverley, eller det er tredsindstyve Aar siden. Fortælling af Walter Scott. I.—II. D. 1832, med W. Scott's Portr. 2det Opl. 1837.

(i W. Scott's saml. Skr. 1.—2. Bd.). — Grev Robert af Paris, af W. Scott. I.—II. D. 1833. (i W. Scott's saml. Skr. 3.—4. Bd.). — Det farlige Slot. Romantisk Skildring af W. Scott. 1833. (i W. Scott's saml. Skr. 5. Bd.). — Hedningemuren eller Benedictinerne. Fortæll. af Cooper. I.—II. D. 1833. (Cooper's saml. Skr. 28.—33. H.). — Alhambra, af W. Irwing. I.—II. D. 1833. — Eugen Aram. En Fortælling af E. L. Bulwer. I.—III. D. 1833. 2den paa ny gjennemseete Udg. I.—III. D. 1837; o. m. T.: Bulwers saml. Skr. 1.—3. Bd. (M. f. L. XIII. 231—34). — Skarpretteren, eller Viinhøstfesten. En Fortælling af Cooper. I.—II. D. 1834. (Cooper's saml. Skr. 41.—46. H.). — Lionel Lincoln, eller Bostons Beleiring, af Cooper. I.—II. D. 1835. (Cooper's saml. Skr. 60.—66. H.). — Engeland og Engelænderen, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1835—36; o. u. T.: Bulwer's saml. Skr. 17.—18. Bd. (L. T. 1836, Nr. 8, S. 113—23). — Kenilworth, historisk Roman af W. Scott. I.—IV. D. 1836, med Dronning Elisabeths Portr. (i W. Scott's saml. Skr. 16.—17. Bd.). — Guy Mannering eller Stjærnetyderen, af W. Scott. I.—II. D. 1837. (i W. Scott's saml. Skr. 18.—19. Bd.). — Qventin Durward, en historisk Fortæll. af W. Scott. I.—II. D. 1837—38. (i W. Scott's saml. Skr. 20.—21. Bd.). Devereux, Fortælling af E. L. Bulwer. 2den gjennemseete Udg. I.—III. D. 1837—38; o. m. T.: Bulwers samlede Skr. 4.—6. Bd. (jvfr. Art. J. R. Reiersen (II. 656). — Ernst Maltravers, af E. L. Bulwer. I.—II. D. 1838. Anden Udgave. 1846; o. m. T.: Bulwers saml. Skr. 23.—24. Bd. — Nelsons Levnet. Et biographiskt Maleri af Robert Southey. 1838. (Nogle Prøver af denne Oversættelse (f. Ex. om Bataillen d. 2den April 1801) ere meddeelte i det af ham udgivne „Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn"). — Hertuginde de la Balliere. Et Skuespil i 5 Acter af E. L. Bulwer (i Forening med Bulwers Fortælling „Hofmanden Kalderon", overs. ved R. Hée). 1839; o. m. T.: Bulwers saml. Skr. 25. Bd. — Leila eller Granadas Beleiring, af E. L. Bulwer. 1839; o. m. T.: Bulwers saml. Skr. 28. Bd. — Hadschi Babas Æventyr, af James Morier. I.—II. Deel. 1840; o. m. T.: J. Moriers saml. Skr. 1.—2. Bd. („Dagen" 1840, Nr. 95; „Lucifer", S. 26). — Anna af Geierstein, eller Taagens Datter, af W. Scott. I.—II. D. 1840—42. (i W. Scott's saml. Skr. 24.—25. Bd.). — Gidselen Zohrab, af J. Morier. I.—II. D. 1841; o. m. T.: J. Moriers saml. Skr. 3.—4. Bd. (Af 1ste D. havde han allerede 1836 begyndt en Oversættelse i „Bibliothek for dannede Læsere", 1ste Bd. Kbh.). — Masterman Flink eller Skibbrudet i det stille Hav, en Bog for Ungdommen, af Kapt. Marryat. 1841; o. m. T.: Marryats saml. Skr. 30. Bd.). — Hugenotterne. En Fortælling om de franske Protestanter, ved G. P. R. James. I.—II. Deel. 1841; o. m. T.: G. R. James's historisk-romantiske Fortællinger 7.—8. Bd. — Attila, en Fortælling af G. P. R. James. I.—II. D. 1841; o. m. T.: G. R. James's hist. romantiske Fortællinger. 16.—17. Bd.). — Allan Cameron, en Roman efterladt af Sir Walter Scott. I.—II. D. 1841. (i W. Scott's saml. Skr. 26.—27. Bd.). — Olla Podrida ved Kapt. Marryat. I.—II. D. 1841—42; o. m. T.: Marryats saml. Skr. 28.—29. Bd. — Tower i London, historisk Fortælling af W. Harrison Ainsworth. I.—III. D. 1842. — G. P. Rainsford James: Lidenskabernes Bog; tilligemed andre Fortællinger af samme Forfatter. I.—II. D. 1842; o. m. T.: G. R. James's hist. rom. Fortæll. 18.—19. Bd.). — Robin den Røde, en Fortæll. af Walter Scott. I.—II. D. 1842—43. (i W. Scott's saml. Skr. 28.—29. Bd.). — Hadschi Babas Æventyr i England, af James Morier. I.—II. Deel. 1843; o. m. T.: Moriers saml. Skr. 5.—6. Bd. („Forposten" 1843, Nr. 4). — Ayesha, Pigen fra Kars, af J. Morier. I.—II. D. 1843; o. m. T.: Moriers saml. Skr. 7.—8. Bd. — Den sidste Lehns-

herre, af E. L. Bulwer. I.—IV. D. 1843; o. u. T.: Bulwers saml. Skr. 36.—39. Bd. — Mercedes af Castilien. En Fortælling fra Columbus's Dage, af J. F. Cooper. I.—II. D. 1843—44. (i Cooper's saml. Skr. 110.—117. H.). — Tremordyn Cliff. En Fortælling af Mistress F. Trollope. I.—II. D. 1843. Udg. af F. Bræmer. — Enken Barnaby. En Fortæll. af Mrs F. Trollope. I.—II. D. 1844. Udg. af F. Bræmer. — Penge, Comedie i fem Akter, og Sokaptainen eller Fødselsretten, Drama i fem Akter, af E. L. Bulwer. 1844; o. u. T.: Bulwers saml. Skr. 40. Bd. — Abel Allnut, af James Morier. I.—II. D. 1844. (i Moriers saml. Skr. 11.—12. Bd.). — Monsieur Violets Reiser og Eventyr i Californien, Sonora og det vestlige Texas, af Kapitain Marryat. I.—II. D. 1844; o. u. T.: Marryats saml. Skr. 35.—36. Bd. — Arabella Stuart, af G. P. R. James. I.—III. D. 1845. (James's Fortæll. 32.—34. Bd.). — Ellen Middleton, af Lady Georgiana Fullerton (Miss Granville). I.—II. Deel. 1845—46. (Berl. Tid. 1845, Nr. 81, Tillæg). — Corse de Leon eller Røveren, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1845. (James's Fortæll. 35—37 Bd.). — Arrah Neil, eller Forrige Tider, af G. P. R. James. I.—III. Deel. 1846. — Lucretia eller Nattens Børn, af E. L. Bulwer. I.—II. Deel. 1847; o. u. T.: Bulwers saml. Skr. 41.—42. Bd.

d) af Tydsk: Mikkel Ræv. Et Eventyr i femten Bøger, efter det gamle nedertydske Digt Reinike Voß. 1827. (L. T. 1831, Nr. 18, S. 280—86. — En Prøve paa Oversættelsen staaer i »Telegraphen«, H. I. 1826, S. 57—66). Samme Bog. 1832. 12. (som 2den Deel af »Fabelbog for Unge og Gamle«, see ovenf. S. 28). Tredie Udgave u. T.: Mikkel Ræv, en episk Fortælling efter Reinike Voß. Med Lithographier. 1842. (Nye Intelligensbl. 1842, Juli, Nr. 2). — Fr. v. Schillers Udvalgte Skrifter (Dramatiske: 1. B. Røverne; Fiesco; 2. B. Cabale og Kjærlighed; Maria Stuart; 3. B. Den Orleanske Jomfru; Wilhelm Tell; 4. B. Don Carlos; 5. B. Wallenstein. Historiske: 1. B. Nederlændernes Frafald fra den spanske Regjering). 1832—35. — J. W. v. Goethes Udvalgte Skrifter. (3.—4. Bd. Wilhelm Meisters Læreaar, 1.—2. Deel; 5. Bd. hans Vandreaar; Torquato Tasso). 1833—35. (jvfr. Art. S. S. Meisling (II. 251). — Musäus's Folkeæventyr, fuldstændigt oversatte. I.—III. Deel. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 264, S. 2122; »Dagen« 1840, Nr. 60, 167; »Den Frisindede« 1840, S. 136, 240). — Ammalet Beg, en kaukasisk Fortælling af Marlinsky. 1840. (T. f. L. o. K. VI. 432—33; »Dagen« 1840, Nr. 197; »Den Frisindede« 1840, S. 428). — Hvad jeg oplevede, nedskrevet efter Hukommelsen af Henrich Steffens. I.—X. Deel. 1840—45. (o. u. T.: Henrich Steffens's samlede Fortællinger 12.—21. Bd.). — Peter Schlemihls forunderlige Historie, af Adelbert v. Chamisso. 1841 (1840). Med 16 Træsnit af Rothweiler. (Fædrel. II. 1841, Nr. 448). — Valdborgsnætter af C. Spindler. I.—II. D. 1841. — Om Gjensynet efter Døden og den menneskelige Sjæls Udødelighed, efter Heinichen. 1841. — Vil du høre et Eventyr? Atte behagelige Fortællinger for den kjære Ungdom, af J. Satori (Neumann). 1841, med 8 illum. Afb. — Bibelske Historier, bearbeidede for Ungdommen af Gustav Holting. Det Gl. Test. med 8 illum. Billeder. 1842. — Fortællerinden. En Række af smaa og underholdende Fortællinger for Pigebørn fra 5 til 7 Aar. Af G. Holting. 1842 (1841), med 8 illum. Billeder. — Den lille Rødhætte. Et Børne-Eventyr af G. Holting. Med 16 Billeder. 1842. — Svend Tomling. Et Børne-Eventyr. Af G. Holting. Med 16 Billeder. 1843 (1842). — Agathe, den unge Opdragerinde. En Samling af Fortællinger, Parabler, Eventyr, Fabler og Myther, for at vække den religiøse og sædelige Følelse hos den modnere Ungdom. Af Paul Helmuth. 1843 (1842), med 6 Staalstik. —

Jesu Levnet. Kritisk bearbeidet af D. F. Strauß. Efter den fjerde Udgave. I.—II. Bd. 1842—43. (Theol. Tidsskr. VII. 364—66; Fædrel. III. 1812, Nr. 971; Nye Intelligensbl. 1842, April, Nr. 4). — Universal-Raadgiver for Huusfædre og Huusmødre, Handlende, Haandværkere og Landmænd. I. Deel, indeholdende 303 beprøvede Raad, Opskrifter og Erfaringer i det daglige Liv. Udarbeidet efter 6te forbedrede Udgave af »Wildts Universal-Rathgeber«. 1845. — Den velgjørende Fee eller Børneven. Med illum. Billeder. 1847.

e) af Italiensk: Brud og Brudgom, en Historie fra det syttende Aarhundrede af Alessandro Manzoni. I.—II. Deel. 1828—29. (L. T. 1829, S. 720—23).

f) af Spansk: Den sindrige Adelsmand, Don Quixote af Manchas Levnet og Bedrifter, af Miguel de Cervantes Saavedra. I.—IV. Deel. 1829—31. (M. f. L. III. 515—31, af J. L. Heiberg).

g) af Fransk: Taterpigen. En romantisk Fortælling af Victor Hugo. I.—III. Deel. 1837. — Keiser Napoleons Historie. Af P. M. Laurent. I.—II. Bd. 1841—1842, med 10 Staalstik. (udkom hefteviis 1840—42). — Paris's Mysterier af Eugène Sue. V. D. 2. Afsn.—VIII. D. 1843. (8de D. u. T.: Geroldstein). — Greven af Monte-Christo, af Alexander Dumas. I.—VIII. Deel. 1845—46. (o. u. T.: A. Dumas's saml. Skr. 1.—8. D.). — Molly-Maguirerne, eller de natlige Hævnere, af Paul Féval. I.—IV. Deel. 1846. — En Læges Mindeskrifter, af Alex. Dumas. I.—V. D. 1846—47. — Ridder de Maison Rouge, af Alex. Dumas. I.—III. D. 1846—47.

h) af Svensk: Naëma. En Novelle (af Mellin). 1843.

i) af Angelsaxisk: Biovulf og Sangerens Reise. Med Text. 1847. (Understøttet af H. M. Kongen og af det classenske Fideicommis).

Bidrag i: »Maanedsroser« (Jaromar, orig. Fortælling, 1828. April—Mai, S. 1—53; Sagnet om Kong Svegder, s. A., Juni, S. 598—12; Jomsvikingerne, s. A., August, S. 259—72); — i »Ceres«, udg. af F. M. Lange, (Miaulis og Kanaris II. 352—54); — i A. F. Høst's »Nyt Miniaturbibliothek for Moerskabslæsning« (Herre og Tjener, et irsk Folkesagn, i III. 1831, S. 41—48, 68—71); — i Kaalunds og Gersons »Maanedsskrift for Børn«, 1845 (Nogle Fortællinger).

En Mængde Digte, adspredte i forskjellige Tidsskrifter, saasom »Iris og Hebe« (1804, II. 177—84); Høst's »Mnemosyne«; Sammes »Misceller«; »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn«; »Dagen«; »Athene« (Nordens Guder, VI. 312—46; Skabelsen, efter Ovid, IX. 164—68); »Dansk Minerva« (Fabler, III. 1816, Decbr. S. 552—54); »Tilskueren« 1817—19; »Hesperus« 1820; »Harpen«; »Huusvennen« (Fabelens Oprindelse, XIV. Bd. H. 1. S. 176—81); »Kjøbenhavns Morgenblad« 1825—26; »Maanedsroser«; Thaarups og Langes »Telegraphen« (I. 1826, S. 66—68; II. 143—46; 146—53: Kallimachos' Hymne til Zeus); »Nordlyset« (I. 351; VI. 344; VII. 238, 364; VIII. 116); Høst's »Archiv« (Prøve paa en Oversættelse af Walter Scotts: »the Lady of the lake«, VII. 44—49); »Svanen«; »Ossian« (1827, Nr. 8 og 10); »Gefion« 1827; »Snecliller«; »Kjøbenhavnsposten« (1829, Nr. 122); »Kjøbenhavns flyvende Post« 1830; »Nyeste Morgenpost« 1831; Langes »Argus« 1831; J. C. Elmquist's Maanedsskrift »Sjølunds Blomster« (Ellen Douglas, dramatisk Digt i 3 Acter. Emnet dertil af Walter Scott's the Lady of the lake, i 1ste H. 1831; r. i »Argus« Nr. 13); Høst's »Lommebibliothek for Morskabslæsning« (I. 1833, S. 381—383; VI. 1833, S. 255—56); »Nornen« for 1831 og 35; Holst's »Nytaarsgave

fra danske Digtere« 1835, 36, 37 og 38. (jvfr. »Dagen« 1836, Nr. 302); »Vesta« for 1837; »Euphrosyne« 1838; L. F. Kruses »Nytaarsgave for 1838; og »Hertha, svensk-dansk Nyårsgafva för 1840, 41, 42. — (Nogle af hans Digte ere oversatte paa Spansk af Don Manuel Riofrio; og paa Tydsk i »Dania, Auswahl von Gedichte aus dem Dänischen übertragen von Emil Bonnet, Leipzig 1841«).

Han har udgivet: C. B. Tullins udvalgte Skrifter, med Forfatterens Portrait. Kbh. 1833. (udk. i 2 Hefter); — Tøger Reenbergs udvalgte poetiske Skrifter, med Forfatterens Portrait. ibid. 1834; — P. M. og P. Kofod Trojels udvalgte Digte. ibid. 1835. — (Revid.).

**Schall (Claus),** f. d. 28de April 1757 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Dandsemester; blev 1772 Dandse-Elev, og 1773 Figurant ved det kgl. Theater; i Foraaret 1776 Repetiteur ved Balletterne; 1779 Violonist i det kgl. Kapel; rejste 1789 til Frankrige og Tydskland; blev 1792 Concertmester; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; fik 1816 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 1); udnævntes 1818 tillige til Musik-Directeur; gjorde i Sommeren 1819 en Rejse til Paris; blev 1834 entlediget. Var Medlem af det kongelige musikalske Academi i Stockholm. † 10de August 1835. — * $\frac{2}{8}$ 1779 Catharina Margarethe Salathe. — (Nekrolog, af Th. Overskou, i »Dagen« 1835, Nr. 213, 14, 15; jvfr. sstd. 1833, Nr. 102; Oehlenschlägers Digterværker V. 319).

Brev til Capelmester Schulz, i »Minerva« 1795, I. 405—6.

Nordens Apollo. 1.—4. Aarg. Kbh. — Musikalsk Nytaarsgave for begge Kjøn. (Claveerudtog). — Musikalsk Nytaarsgave for det smukke Kjøn. — Dix chansons p. le Pfte. — Cantate i Anledning af Frederik VI. Formæling. (Texten af P. A. Heiberg). Claveerudtog. — Suhms Minde, ved Liebenberg. Claveerudtog. — Cantate i Anledning af Prindsesse Wilhelmine Maria's og Prinds Frederik Carl Christian's Formæling, af Liebenberg. Claveerudtog. — Sang i Anledning af Prinds Christians Fødselsdag 1829. (Ordene af Heiberg). Claveerudt. — Alma og Elfride, Syngest. i 1 A. Claveerudt. — Domherren i Milano, Syngest. Claveerudt. — Nille paa Anholt; Texten af Guldberg. — De 3 Galninger 1. og 2. A. (Partitur). — Tycho Brahes Spaadom. (Partitur). — Claveerudtog af: Balletten Afguden paa Ceylon; Annette og Lubin; Generalen til de 3 Stjerner; Lagertha; Laurette; Macbeth; Romeo og Giulietta; Sigrid; Badskerpigen og Kjedelflikkeren; Hververen. Desuden Concerter for Violin og Fløjte, m. m.

**Schandorff (Jacobus Christlieb),** f. d. 18de Maj 1775 i Kbhvn, hvor hans Fader var Boghandler og gift med Johanne Westberg († $\frac{7}{8}$ 1821, 81½ Aar, i Kbh.). Han lærte Apothekerkonsten paa Hof-Apotheket, og tog pharmaceutisk Examen 1799 (Laud.). Kom til Elefant-Apotheket i Christiania; tog siden Deel i et Eddikebryggeri sammesteds; blev 1809 Secretair ved det norske Sundheds-Collegium, og, da dette 1815 gik ind, ansat som Fuldmægtig og 1816 som Bureauchef i det norske

Statsraads 3die Departement, for at overtage de Forretninger, som henhore til Medicinalvæsenet. † 1842.

Om Torfisks Anvendelse til Meel, i Christiania Intelligentssedler 1808 Nr. 84 og derfra i Handelstidenden f. A. Nr. 97.

Adskillige Smaastykker i de i Christiania udkommende norske Intelligentssedler.

**Schaper (Christian Gottfred)**, f. i Kjøbenhavn d. 2den November 1808, Søn af Capitain, Muurmester og Dannebrogsmand Christoffer Gottfred Schaper og Nicoline Marie f. Harsdorff; besøgte omtrent i 3 Aar Dr. Dampes Institut, og kom 1820 i Borgerdydsskolen, men forlod denne efter omtrent 5 Aars Forløb og nød i noget over 1 Aar privat Underviisning af Joh. Gunl. Gunløgsen Briem (nu Præst i Konsted ved Randers), som dimitterede ham til Universitetet 1826; blev udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; tog i Octbr. 1831 theologisk Embedsexamen (Laud.); var derefter i meer end 3 Aar Huuslærer hos Præsten C. J. Boye i Søllerød, og derpaa i 1 Aar Lærer i Dansk og Religion ved Efterslægtselskabets Skole, indtil han d. 25de Juli 1837 ansattes som ordineret Kateket og første Lærer ved Borgerskolen i Hillerød; blev d. 14de Decbr. 1841 Sognepræst for Præstø og Skibbinge Menigheder i Sjælland. Vandt 1839 to Præmier af det evangelisk christelige Prædike-Legat. — * ⅐⁹ 1838 Emilie Henriette Charlotte Lassen, næstældste Datter af Conferenceraad, Højesterets-Assessor, Dr. juris Casper Friderich Lassen og Marie Severine f. Kreutzfeldt.

Psalmer, udgivne i Jubelaaret 1836. Kbh. (Deels originale, deels oversatte og omarbeidede).

Nogle Bemærkninger, nærmest foranledigede ved Prof. Clausens Forslag i Dansk Ugeskrift Nr. 200 og 201, indrykkede i «Kjøbenhavnsposten» 1836, Nr. 37, under Navnet C. G. Pastor.

Slaget paa Colberger Hede d. 1ste Julii 1644, et Digt, i „Dansk Folkeblad« 2. Aarg. Nr. 16, under Navnet C. G. Pastor. — (Efter Autogr.).

Han antages at være Forfatter til: Vandring fra Kjøbenhavn til Søllerød, Sidestykke til Henrik Hertz's «Reise over Apenninerne», forfattet af ingen Digter, Læserne af Nytaarsgave fra Danske Digtere for 1835 helliget. Kbh. 1835. 12.

**Scharling (Carl Emil)**, f. d 28de Juli 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Simon Peter Scharling (f. 1777, † 1831) var Institutbestyrer og givt med Andrea Christine Eberhardt (en Datter af Institutbestyrer Salomon Christian Eberhardt). Underviist af sin Fader blev han sat i den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole; afgik derfra til Universitetet 1820; blev indkaldt ved anden Examen, og underkastede sig i Januar 1825 den theologiske Embedsexamen, hvorved der blev ham tilkjendt Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken Udmærkelse han senere

ogsaa erholdt for de praktiske Prover. Var Lærer i den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og udnævntes d. 10de November 1824 til Alumnus paa det gjenopbyggede Borchs Collegium (indtil September 1829); disputerede d. 16de Januar 1828 for Magistergraden; erholdt i Aaret 1829 Understøttelse af Universitets-Stipendier og af Fondet ad usus publicos til at foretage en Udenlandsreise; tilbragte henved et Aar i Frankrige og Tydskland, og hjemkom i Efteraaret 1830; blev d. 4de Septbr. s. A. beskikket til Lector i Religion og Moral ved Academiet i Sorø; d. 11te Januar 1834 til Professor ordinarius i Theologien og Assessor i Consistoriet ved Kjøbenhavns Universitet; disputerede d. 1ste October 1836 for den theologiske Doctorgrad; var Universitetets Rector 1842—43; blev 1836 Medlem af Commissionen for, ifølge kongelig Befaling, at udarbejde en ny dansk Oversættelse af det Gamle Testament; d. 28de Juni 1845 Ridder af Danebroge; d. 5te Decbr. s. A. valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs historiske Klasse, og d. 6te Febr. 1846 Medlem af Selskabets Ordbogs-Commission; foretog i Sommeren 1847 en Udenlandsreise. — * Anna Petrea Abild Lund (f. $\frac{20}{2}$ 1802, † $\frac{3}{6}$ 1844 i Kbhvn), en Datter af Bogholder Jørgen Chr. Lund og Louise Augusta, f. Mesch. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 38—41).

Disquisitionis *utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit, necne* particula I.—II. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXV.—MDCCCXXVI. (L. T. 1827, Nr. 7. 8, af F. C. Sibbern, jvfr. sstd. S. 140–41, af Schalling og Sibbern; Møllers N. theol. Bibl. IX. 325—26).

Udsigt over Historiens vigtigste Begivenheder. Kbh. 1826. (Nord. Tidsskr. I. 157—59, af C. Molbech; Kbhpost. 1831, Nr. 116).

*De Stedingis.* Commentatio pro honoribus magisterii artium. Hafn. MDCCCXXVIII. (L. T. 1828, Nr. 26, af A. L. J. Michelsen; Nord. Tidsskr. II. 324—27, af C. Molbech; Heidelb. Jahrbb. d. Liter. 1828, Mai, af Schlosser; Revue encyclop. 1829, Novbr. og Bulletin des Sciences Géogr., etc., af Depping; Literaturbl. z. Allg. Kirchenzeit. 1830, Nr. 82, af Schneckenburger; Theol. Stud. u. Krit. 1830, II. 482).

*De dissertationibus* pro stipendio Mediceo conscribendis. (pro stip. Colleg. Med.). Hafn. MDCCCXXVIII. 18 pagg.

Hvad er Hensigten, Betydningen og Resultaterne af Theologernes videnskabelige Undersøgelser om det Nye Testamentes Skrifter? Tolv indledende Forelæsninger til det Nye Testamente, for dannede Christne. Kbh. 1833. (M. f. L. XIII. 130—63, af J. L. Rohmann; Christel. Kirketid. 1834, S. 6–8, af C. A. H. Kalkar; Theol. Qvartalsskr. af Reuterdahl og Thomander 1833; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 977; Ergzbl. z. Allg. Hall. L. Z. 1837, Nr. 52).

*Lærebog* i den *christelige Sædelære og sammes Historie,* af *W. M. L. de Wette.* Oversat. Kbh. 1835.

*De Studio*, quo multi *Protestantium* in *Catholicismum* hodie feruntur. *Oratio* in memoriam ecclesiæ per Lutherum emendatæ atque univers. Hauniensis instauratæ, d. XIV Novbr. MDCCCXXXV habita. Hafn. 1835, 22 pagg. 8. (findes verbeftet det 4de Hefte af Tidsſkrift for udenlandſk theolog. Literatur, 3die Aarg. 1835; ogſaa optr. i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler„, S. 171—95). (Danſk Udtog af denne Tale, i Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835, S. 478—87).

*De Paulo Apostolo ejusque adversariis.* Commentatio pro gradu Dr. Theol. Hafn. 1836. (Theol. Tidsſkr. I. 1. S. 179—81; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1075—76; Allg. Hall. L. Z. 1839, I. Nr. 4).

G. B. Winers Comparative Fremſtilling af de forſkjellige chriſtelige Kirkepartiers Læresbegreb, i fire Tavler, udgivne paa Danſk, til Brug for de theologiſke Studerende ved Kjøbenhavns Univerſitet. Kbh. 1837. 4to.

*Epistolam Pauli posteriorem ad Corinthios* annotationibus in usum juvenum theologiæ studiosorum illustravit *C. A. Scharling.* Haun. 1840. (T. f. L. o. K. IV. 375—379).

*Jacobi et Judæ epistolas catholicas* commentariis illustravit *C. A. Scharling.* Haun. 1841.

Paastanden om *den christelige Kirkes Ebionitisme gjennem de treende förste Aarhundreder*, historisk og critisk oplyst. (Indbydelsesskrift til Kjöbenhavns Universitets Fest i Anledning af H. M. Kongens Födselsdag, d. 18de September 1843). Kbh. 1843. 86 S. 4to. (Theol. Tidsſkr. VIII. 200—3; Selmers Aarb. f. 1843, S. 141—42; Allg. H. Z. 1844, Nr. 192, 93).

*Tale ved Universitetsfesten* i Anledning af *H. M. Kongens* Födselsdag d. 21de September 1843. Kbh. 24 S. 8. (optr. i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler„ S. 110—26; Udtog i Selmers Aarb. f. 1843, S. 138—41).

Tale ved Immatriculationen af 131 academiſke Borgere ved Kjøbenhavns Univerſitet, den 21de October 1843. (Trykt ſom Manuſcript). Kbh. 15 S. 8. (optr. i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler„, S. 127—36, og i Selmers Aarb. f. 1843, S. 142—45).

Commentatio, in qua quæritur, num quas res auctor *evangelii Joannei* memoriæ tradiderit, iis fidem et auctoritatem historicam vindicare voluerit. Hauniæ MDCCCXLIV. 43 pagg. 4to. (Program i Anledning af Univerſitetets aarlige Reformationsfeſt; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 309; Selmers Aarb. f. 1844, S. 145. — Afhandlingen er af Forf. overſat og bearbeidet paa Danſk i Theol. Tidsſkr. IX. S. 1—45).

Prædikener og Leilighedstaler. Kbh. 1845. (D. Kirketid. I. S. 94; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 6; Berl. Tid. 1845, Nr. 247).

Ved forhenværende Beſtyrer af Borgerdydsſkolen i Kjøbenhavn Profesſor Michael Nielſens Kiſte i Frederiksberg Kirke, d. 16de Febr. 1846. To Taler af B. Münter og C. E. Scharling. Kbh. 1846. 16 S. 8.

Theologiſk Tidsſkrift. Udgivet af C. E. Scharling og C. T. Engelstoft. I.—X. Bd. Kbh. 1837—46; 7.—10. Bd. o. m. T.: Theol. Tidsſkr. Ny Række. I.—4. Bd. 1843—46; fortſættes. (Berl. Tid. 1837, Nr. 50; Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 3; D. Kirketid. I. S. 695—96). Heri findes følgende Artikler af Forſnævnte: Hvilken Betydning tilkommer den gamle chriſtne Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniſke Evangeliers Oprindelſe? En kritiſk Underſøgelſe. II. 1.

S. 64—172. (Allg. Hall. L. Z. 1838, Ergzbl. Nr. 57. 58, S. 451—56, 462—64); — Clementinerne, den ældste christelige Roman. Et Bidrag til Kundskab om det Nye Testamentes apocryphiske Literatur, III. 1. S. 1—110; — Om Forholdet mellem de historisk-kritiske Undersøgelser over de bibelske Skrifter og den protestantiske Kirkes Principer, deels i Anledning af Dr. Nordams Afhandling: De fide patrum eccl. chr. antiq. in iis, quæ de origine evv. cann. maxime Matthæi tradiderunt (Diss. inaug. Hafn. 1839), deels i Fortsættelse af Afhandlingen i Theol. Tidsskr. 2. Bd. 1. H. „Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire can. Evv.'s Oprindelse?", IV. 1. S. 1—72; Udsigt og Bemærkninger over den practiske Theologies videnskabelige Behandling i den nyeste Tid, IV. 2. S. 187—242; — De nyeste Undersøgelser angaaende de saakaldte Pastoralbreve i det Nye Testamente, fremstillede i deres Betydning og Forhold til Bibelkritik og Canon, V. 2. S. 41—144. (Paa Tydsk: Die neuesten Untersuchungen über die sogenannten Pastoralbriefe des Neuen Testaments, dargestellt in ihrer Bedeutung und in ihrem Verhältnisse zur Bibelkritik und zum Kanon, von C. E. Scharling. Aus dem Dänischen übersetzt. Jena 1846. IV. 106 S.; jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr 290); — Om Pauli Forhold til Moseloven; efter Beretningerne i Apostlernes Gjerninger og efter Apostelens egne Ytringer i hans Breve, VI. 1. S. 93—132. (jvfr. VII. 160—61); Kampen mod Christendommen i den nyeste Tid, VI. 2. S. 174—210. (jvfr. VII. 177); — Om det historiske Beviis for den Paastand, at det Nye Testamentes Skrifter ikke ere at betragte som Troesnorm, men som en Complex af stridende, hinanden ofte polarisk frastødende Systemer, VII. S. 1—35. (jvfr. sstd. S. 349); Anmeldelse af N. Møllers Commentar over Pauli Pastoralbreve, VII. S. 116—26; — Har det fjerde Evangeliums Forfatter gjort Fordring paa historisk Troværdighed for sine Beretninger? (En Oversættelse og Bearbeidelse af Forfatterens Program til Universitetets aarlige Reformationsfest 1844), IX. S. 1—45; — Om de synoptiske Evangeliers Forhold til deres skriftlige Kilder, X. S. 1—109; Bidrag til Apocalypsens videnskabelige Fortolkning, X. S. 334—88. — Endvidere: Meddelelser angaaende Kbhvns Universitets Høitideligholdelse af den danske protestantiske Kirkes 3die Jubilæum (ved Scharling og Engelstoft), i I. 1. S. 175—99. — Endelig ere endeel kritiske Anmeldelser til Theol. Tidsskr. meddeelte af ham.

Tale ved det Soroeiske Bibelselskabs aarlige Møde 1831, 5te Sept. (trykt i 17de Beretning fra Bibelselskabet for Danmark, Kbh. 1832, S. 86—110 og i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler", S. 61—82; jvfr. L. T. 1832, S. 500—1).

Methodistiske Lægpræster (i „Blandinger fra Sorø", H. 2. S. 77—107, H. 3. S. 17—71; jvfr. Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 994).

Nogle Bemærkninger til Bestemmelse af Affattelsestiden for Pauli Brev til Romerne og hans tvende Breve til Corinthierne (i J. Møllers „Tidsskrift for Kirke og Theologie", II. 220—56; jvfr. L. T. 1833, S. 749—50).

Nogle Betragtninger over det theologiske Lære-Embedes Betydning i vore Dage. Et indledende Foredrag, holdt ved Tiltrædelsen af det theologiske Professorat, den 9de Mai 1834 (trykt i „Dansk Ugeskrift", Bd. V. 1834, Nr. 116, S. 105—18 og i Forf.'s „Prædikener og Leilighedstaler", S. 92—109).

Oversættelse af „Salomos Viisdom" (indf. i „Prøver af en ny dansk Oversættelse af det Gamle Testament, udgivne af den til Udarbeidelse af samme allernaadigst nedsatte Commission". Kbh. 1845, S. 98—128).

Adskillige Recensioner og Anmeldelser i: „Maanedsskrift for Litteratur (af: H. A. Brorsons „Psalmer og aandelige Sange", samlede og udgivne

af J. A. L. Holm«, VI. 99—126 (jvfr. Lindbergs Maanedsskr. f. Christend. og Hist. II. 317—30); J. Hornsyld's »Betragtninger over Bibelen«, VI. 462—82; C. T. Clausen »De Synesio philosopho, Libyæ Pentapoleos Metropolita«. VII. 283—300; C. Pram Gad »Præstens Gjerning, Sorger og Glæder«, X. 737—40; T. C. Müller »Udvikling af den christelige Religions Troeslærdomme«, XI. 1—23; 87—129); — i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (af: W. J. Boethe's »Exegetisk Bibliothek«, IV. 364—74; P. C. Rothe »Tyge Rothe og hans Virken«, V. 231—43; C. H. Kalkar's »Forelæsninger over den apostoliske Kirkes Historie«, V. 245—67; R. Møller's »Commentar over Pauli Brev til de Galater«, VI. 213—32; R. Nielsen »Pauli Brev til Romerne«, VII. 210—43).

*Peroratio* qua omnium academicis honoribus ornatorum nomine gratias agebat *C. E. Scharling* (med vedføiet dansk Oversættelse) i »Acta Solennia quibus tertium Jubilæum Sacrorum in regno Daniæ reformatorum celebravit Universitas regia Hauniensis«, pag. 34—38.

Leverede Bidrag til P. Hjort's »Danske Børneven«. — (Nevib.).

**Scharling (Edvard August),** Nysanførtes Broder; f. d. 1ste Marts 1807 i Kjøbenhavn; kom, efter at have nydt videnskabelig Underviisning af sin Fader, til Cancelliraad og Apotheker Groth, under hvis Vejledning han lærte Apothekervidenskaben; underkastede sig i Januar 1828 den chemisk-pharmaceutiske Examen, og erholdt eenstemmig bedste Charakteer. Da han fandt sig kun lidet tilfredsstillet ved den Maade, hvorpaa Pharmacien almindeligen dyrkedes, besluttede han at trænge dybere ind i Chemien, og fik Lejlighed til i sine Fritimer at anstille Forsøg i det chemiske Laboratorium, under Professor Zeises Vejledning; blev ved Oprettelsen af den polytechniske Lære-Anstalt (1829) Amanuensis hos Conferenceraad, Professor H. C. Ørsted, og nød tillige Underviisning i samme Lære-Anstalt; forfattede efter fuldendt Forberedelses-Examen en Afhandling (indeholdende en chemisk Undersøgelse over Klinten og dens Indflydelse paa Gjæringen), som tilkjendtes en af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab for Aaret 1831 udsat Præmie; tog i Foraaret 1834 Examen i anvendt Naturvidenskab (Laud.), og tiltraadte i det paafølgende Efteraar, da han allerede var bleven udnævnt til Inspector ved den polytechniske Lære-Anstalt, en videnskabelig Udenlandsreise med offentlig Understøttelse (jvfr. Selmers Akad. Tid. 2. Aarg. S. 487); studerede Physik og Chemi i Göttingen, Gießen, Paris, London og Heidelberg, og gjennemreiste en stor Deel af England i Selskab med de Berlinske Professorer Rose og Magnus; modtog under sit Ophold i Heidelberg i Begyndelsen af 1836 Efterretning om at han var bleven udnævnt til Lector i Chemi ved det chirurgiske Academi, og blev kort efter sin Hjemkomst endvidere constitueret som Lærer og Examinator ved den polytechniske Lære-Anstalt (indtil 1838); indskreves 1839 som academisk Borger ved Kbhvns Universitet og disputerede d. 29de Mai s. A. for Magistergraden (jvfr. Selmers Kbhvns Uni-

versitets Aarbog 1839, S. 87—88); blev d. 1ste October s. A. tillige Lector i Chemi ved den polytechniske Lære-Anstalt, og d. 15de Sept. 1840, da Lærerposten i Chemi ved det chirurgiske Academi ophævedes, endvidere Lector ved Kjøbenhavns Universitet i Chemi, med særdeles Hensyn til Lægevidenskaben; erholdt 1842 det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en indsendt Afhandling „over Urin", og blev s. A. ordentligt Medlem af „Die Gesellschaft zur Beförderung der gesammten Naturwissenschaften in Marburg"; udnævntes d. 23de Decbr. s. A. til Professor extraordinarius i Chemi ved Kbhvns Universitet; blev d. 15de Decbr. 1843 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs physiske Klasse. Var Docent i Physik og Chemi ved Veterinairskolen 1837—1845; gjorde 1845 en teknisk Reise igjennem en Deel af Tydskland, med offentlig Understøttelse. — * ⚭ 1839 Karen Ørsted, ældste Datter af Conferenceraad, Professor Hans Christian Ørsted og Inger Birgitte f. Ballum. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformationsfest 1839, S. 145—47).

F. Wöhlers Grundrids af Chemien. Oversat. Uorganisk Chemi. Kbh. 1837 (T. f. L. o. K. I. 120—22, af V. Roth*). Anden Deel. Organisk Chemi. ibid. 1841.

*De chemicis Calculorum vesicariorum rationibus* commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. 1839. 4to, c. VI. tabb. xylogr. (Ugeskr. f. Læg. I. 112. 142—43; The British and Foreign med. Review, Vol. IX. 1840, No. 18. Apr. P. I. p. 360—69; Zeitschr. f. d. ges. Med. XIV. 273—75; Valentin Repert. d. Physiol. Bd. VI. 1841, S. 37. 308—3). Paa Engelsk: *On the chemical discrimination of vesical calculi.* Translated from the latin, with an Appendix, containing practical directions for the recognition of calculi, by *S. Elliot Hoskins.* London 1842, gr. 12, with 22 plates. (jvfr. „Dagen" 1843, Nr. 47; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1155).

I „Det Kongelige Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabel. og mathem. Afhandlinger" (Undersøgelser over Urin, i X. D. S. 281—298; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [see „Forhandlinger ved de skandinav. Naturforskeres andet Møde 1840", S. 231, og Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLI. S. 51; Zeitschr. f. d. ges. Medicin XXVII. 495—96]; — Undersøgelser over den Qvantitet Kulstof, som i Form af Kulsyre gjennem Hud og Lunger forlader det menneskelige Legeme i Døgnets Løb, i X. D. S. 331—59; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to. [Annales de Chimie et de Physique 3. Serie 1843, Tom. 8. p. 478—98; Annalen der Chemie und Pharmacie Bd. XLV. 211—42; Archiv for Pharm. I. 170—73, af S. M. Trier; Zeitschr. f. d. ges. Med. XXVII. 495—96; jvfr. „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842", S. 269—82]; — Fortsatte Forsøg for at bestemme den Mængde Kulsyre, et Menneske udaander i 24 Timer, i XI. D. S. 379—406; særsk. aftr. Kbh. 1845. 4to, med 1 Plade. (ogsaa i Arch. f. Pharm. II. 201—27; jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 1—4; Annal. der Chemie und Pharm. Bd. LVII. S. 1—32).

I „Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1840", Kbh. 1841 (Udtog af hans Foredrag over a) de chemiske Bestanddele af Byssus mytili;

b) forskjellige Produkter fremkomne ved Urinens Behandling med Salpetersyre; c) Bestanddelene af Riisklid og Riisskaller, samt nogle Forsøg over at danne Riissteen, S. 229—38. (Annal. d. Chemie und Pharm. Bd. XLI. 48—49. 52—53; Pharm. Centralblatt 1842, 47—48).

I »*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842« (Foreløbige Forsøg over den Qvantitet Kulsyre, et Menneske udaander i 24 Timer, S. 269—82, med 1 Tabel).

I »Archiv for Pharmacie«, redig. af S. M. Trier, (Nogle Forsøg anstillede med Stivelse, I. 27—29; Undersøgelse over en Art Gjæring, frembragt i Kartoffelsaader, I. 49—50. (Annal. d. Chemie und Pharm. XLIX. 313—15; Pharm. Centralbl. 1844, 543); Om Viinaandsprøvere og deres Anvendelse som Olieprøvere. (Oplæst i Vidensk. Selsk. i Kbhvn. 1845), II. 237—49. (jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 41—52; Journal f. prakt. Chem. XXXVI. 372—78; Pharm. Centralbl. 1846, 289).

I „Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere“, udg. af Ursin og Hummel, (Om Tilberedning af Træspiritus og Træsyre, et Foredrag, holdt i Selskabet til Naturlærens Udbredelse, med Tegning, i Bd. I. Nr. 17 og 18).

I »Dansk Folkeblad« (Om kunstigt Brændsel, (en Omarbeidelse af Olufsen om samme Gjenstand), i III. Aarg. S. 83—84, 95—96; Nogle almindelige Oplysninger om den polytechniske Læreanstalts oeconomiske Status, i VI. Aarg. S. 104, jvfr. sstd. S. 108).

Anmeldelser: i »Maanedsskrift for Litteratur« (af J. Wilkens »Om Runkelroer og Runkelsukker«, XVI. 485—514); — i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (af 3 Skrifter om Agerdyrknings-Chemi, af V. Rothe, J. Liebig og M. C. J. Thaulow, VII. 45—68). — (Revid.).

**Schaumburg (Leopold Heinrich von),** f. d. 28de Juli 1743 i Oldensworth i det Eiderstedtske; tjente fra d. 1ste Maj 1758 som Cadet og Officeer ved adskillige Regimenter, og i lang Tid ved Jægercorpset i Kiel; blev 1798 Major, Krigs- og Landcommissair (d. 8de Januar 1802 Sø- og Landkrigscommissair) i det 3die jydske District; erholdt 1808 Generalkrigscommissairs Charakteer. † 19de September 1816 i Viborg. — *Elisabeth Dorothea Werner. — (Jvfr. Kordes's Lex. S. 289—90; Statstid. 1816, Nr. 82, Tillæg).

Reise von Kopenhagen nach Lissabon, dem Vorgebirge der guten Hoffnung, und den azorischen Inseln. Odense 1784. (Paa Titelbladet og under Dedicationen kalder Forf. sig Schomburg).

**Scheel (Anton Wilhelm),** f. i Stavanger i Norge d. 28de Decbr. 1799. Faderen, hvis fulde Navn han fører, var først Militair (Capitain), tilsidst Byfoged og Byskriver i Frederikstad († 1810), og givt med Engel Arentz, f. Kjelland († 1804). — Efter sin Faders Død kom han til Danmark og blev antagen til Elev paa Landcadet-Academiet, hvor han i 4 Aar fuldendte det militaire Lærecursus; underkastede sig mod Slutningen

af Aaret 1814 Officeers-Examen og havde i denne et saadant Held, at han ikke alene erholdt den første Plads blandt de Elever, som tilligemed ham deeltoge i Examen, men modtog ogsaa af H. M. Kongens Haand en Sabel til Belønning for Flid. Blev d. 15de Januar 1815 udnævnt til Officeer, men kom ikke strax til at forrette Tjeneste i denne Stilling, da han for Aaret 1815 ansattes som kongelig Page; fik herved Adgang til at høre Forelæsninger over de højere militaire Videnskaber, og opnaaede atter den første Plads, da han mod Aarets Udgang indstillede sig til Prøve i dem; indtraadte derefter i Begyndelsen af Aaret 1816 som Lieutenant ved første Livregiment til Fods; erholdt efter 2 Aars Forløb Tilladelse til at gjøre Tjeneste ved det svenske Infanteriregiment, der hørte til det danske Armee-contingent, som dengang var i Frankrige; besøgte Paris; kom tilbage igjen til Kjøbenhavn i Januar 1819, og begyndte i October s. A., under Vejledning af Studios. Philologiæ Ernst Lago Petersen, at studere de døde Sprog og iøvrigt at forberede sig til Examen Artium, hvilken han underkastede sig 1821 med Udmærkelse; blev indkaldt ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i April 1825 den juridiske Embedsexamen; erholdt for den theoretiske Prøve Charakteren „Laudabilis et quidem egregie“, og for den praktiske Prøve Laudab.; lagde sig nu efter den militaire Lovkyndighed, hvortil hans Embedsstilling gav en særegen Anledning; udnævntes d. 9de Juli 1826 til Garnisons-auditeur i Kjøbenhavn; fik d. 30te Juli s. A. Premierlieutenants Charakteer; disputerede d. 7de Novbr. 1828 for den juridiske Licentiatgrad; ansattes d. 6te Juni 1829 som surnumerair Assessor i den kongl. Landsoverret samt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn, i hvilken han d. 21de Sept. 1831 beskikkedes til virkelig Assessor; tilbragte 1 Aar paa en Udenlandsrejse, som det tillodes ham at foretage, tildeels i videnskabeligt Øjemed; udnævntes d. 2den August 1836 til Professor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kbhvns Universitet, samt til Assessor (og Referent indtil 1844) i Consistoriet; disputerede d. 10de October s. A., efter Facultetets Indbydelse, for den juridiske Doctorgrad; blev d. 20de Januar 1839 extraordinair Assessor i Højesteret; 1842 Medlem af Commissionen angaaende en ny Rettergangslov for Landmilitair-Etaten; d. 28de Juni s. A. Ridder af Danebroge; tiltraadte i Juli s. A. en Rejse til England; var Universitetets Rector 1843—44; blev d. 3die August 1846 constitueret og d. 23de Novbr. s. A. udnævnt til Generalauditeur ved Landmilitair-Etaten, samt til Deputeret i General-Commissariats-Collegiet. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 24—27, og i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 55—56).

*De limitibus inter civilem jurisdictionem et militarem exercitui terrestri demandatam*, secundum jus patrium dissertatio. Pars prior. (pro gradu Licentiati juris). Havniæ 1828. (M. f. L. I. 181—84, af C. F. Normann).

Nogle Bemærkninger, henhørende til den danske Militærret. En critisk Anmeldelse, med vedføiede Tillæg og Rettelser, af C. P. N. Petersens Haandbog i den danske Militærret, første Deel. Kbh. 1831.

*De publicis actionibus et inquisitionibus in causis poenalibus*, ex præceptis juris Danici et Norvegici, tam antiqui quam hodierni, nec non ex aliis nonnullis legibus. Diss. inaug. Havn. 1836.

Om Tilbageholdelsesretten efter de danske Love, med nogle forudskikkede Bemærkninger om tinglige Sikkerhedsrettigheder i Almindelighed. En privatretlig Afhandling, forfattet som Indbydelsesskrift i Anledning af Reformationsfesten. Kbh. 1839. 4to. (Udtog, ved Forf., i Selmers Univers. Aarbog 1839, S. 189—92).

Om militære Straffelove. En Bedømmelse af Udkast til en militær Straffelov for Kongeriget Norge. Kbh. 1842.

Foreløbigt Udkast til en Convention for Søforsikringscompagniet i Kjøbenhavn. Kbh. 1842.

Om Kjøbenhavns Universitets Collegier og Stipendier for de Studerende ved dette Universitet. Indbydelsesskrift til Universitets-Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag 1844. Kbh. 4to. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Om militære Rettergangslove. Med Bemærkninger til Udkast til en militær Rettergangslov for Kongeriget Norge Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 330).

Critisk Anmeldelse af C. P. N. Petersens Haandbog i den danske Militærret, i „Maanedsskrift for Litteratur" V. 211—57; VII. 48—61; 98—122; XI. 191—231; 494—526; see ovenfor).

## Scheel (H.).

Anviisning til det dobbelte italienske Bogholderi. Udgivet ved C. Møller. Kbh. 1832. st. 4to.

**Scheel (Hans Jacob)**, en Søn af Justitsraad Scheel; f. d. 13de Juni 1779 i Asker ved Christiania; dimitteret til Universitetet fra Christiania Cathedralskole i Foraaret 1798; blev Officeer og Landmaaler; opholdt sig i flere Aar som trigonometrisk Observator ved Opmaalingerne paa Island; fik Titel som Major og udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge. Var 1816—1824 Inspecteur ved det Kjøbenhavnske Klasselotteri. (jvfr. Collegial-Tid. 1825, S. 37—38). — * Rebekka Elisabeth Sandberg, en Datter af Fuldmægtig Sandberg.

Barometeriagttagelser i Eyafiord paa den nordlige Kyst af Island, fra Juni 1811 til Juni 1813, meddeelte i Annals of Philosophy Vol. XI. p. 96 og 169. (jvfr. L. T. 1825, S. 808).

**Schepelern (Jens Bergendahl)**, f. 1801; blev d. 1ste Januar 1819 Secondlieutenant og d. 18de Novbr. 1829 Premierlieutenant i det

holstenske Infanteri-Regiment; 1834 forsat til det 3die jydske Infanteri-Regiment; erholdt den 10de Febr. 1840 Capitains Anciennitet; blev d. 1ste Juli 1842 Capitain af 1ste Klasse ved 11te Linieinfanteri-Bataillon. Var Skoleofficeer og Lærer i Fortification ved det kongl. Landcadet-Corps 1832—35.

Dänische Grammatik für Deutsche. Altona 1831.

Redacteur og Udgiver af: Militair-Tidende for Danmark og Hertugdømmerne. Nr. 1—24. (fra 6te April indtil 14de Septbr. 1837). Kbh. 1837. st. 4to. (jvfr. Milit. Repertor. IV. 107—8).

Medredacteur af: Skandinavische Bibliothek. Eine Zeitschrift, enthaltend: eine fortlaufende Auswahl des Anziehendsten und des Neuesten aus der dänischen, norwegischen und schwedischen Literatur in sorgfältig bearbeiteten Übertragungen. 1r Jahrg. I.—II. Hefte. Kopenhagen und Leipzig 1836. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1838, Nr. 82, Beilage; jvfr. Nord. Ugeskr. 1838, S. 434). Til dette Tidsskrift leverede han Oversættelser af: Luren, en Novelle af M. C. Hansen, i 1. H. S. 187—95; Klosterruinerne, en Novelle af M. C. Hansen (med Forfatterens skizzerede Levnetsbeskrivelse), i 2. H. S. 9—189.

**Scheving (Benedikt Gudmundsen)**, f. d. 12te April 1807 i Island, Søn af Agent Guðmundur Bjarnason Scheving, Forfatter af: Nokkrar Hugleidíngar um þilskipa-veiðar á Íslandi, i „Ármann á Alþíngi", 4da Árgángi, 1832, bls. 83—106 (f. 1776, † 29/11 1837, jvfr. F. Magnusson: „Fáein minníngarord eptir sáluga Agent G. B. Scheving". Kpmh. 1838), og Haldóra (en Datter af Benedikt Bogason paa Stadarfell). Blev dimitteret fra Besseſtad Skole, og Student ved Kjøbenhavns Universitet 1828; absolverede i Juli 1833 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 9de Februar 1836 Sognepræst paa Romø under Ribe Stift; d. 25de October 1840 Præst for Hammer og Horsens i Aalborg Stift, hvor han dog ikke kom, men forblev i sit forhen havte Embede; d. 7de August 1846 Præst til Kollerup og Vindelov i Ribe Stift. — * Caroline Wilhelmine Neumann, Datter af Cancelliraad, Postmester P. G. Neumann i Ribe.

I „Kbhpost en" (Islands nærværende Folkemængde og oeconomiske Tilstand, 1835 Nr. 54. 55; jvfr. Art. Bjarne Thorsteinson).

**Scheving (Davíð)**, Nysanfortes ældste Broder, f. 1802; er Student og bosat paa Rauðsdal i Bardastrands-Syssel.

*Eleónóru-rímur.* Kpmhfn. 1837.

**Schéving (Hallgrim Hannesen)**, f. i Helgastad, i Thingeyeller Norder-Syssel, under Islands Nord-Amt, hvor hans Fader Hannes Lauritson Schéving da var Præst, siden til Grenjadarstad og Tveraae, samt Provst over bemeldte Syssel; hans Moder Smolvig Hallgrim-

sen var en Datter af Provst Hallgrimur Eldjárnsson i Vadla-Syssel. — Han besøgte 1795—1800 den lærde Skole i Holum, blev derfra dimitteret og vendte tilbage til Hjemmet; kom i Foraaret 1801 til Kjøbenhavns Universitet, hvor han underkastede sig Examen Artium (Laud.), samt i det følgende Efteraar og i Foraaret 1805 2den Examens tvende Afdelinger (Laud.); var derpaa Alumnus af det pædagogiske Seminariums philologiske Klasse, hvorfra han efter 3 Aars Forløb dimitteredes; vandt 1809 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af den i 1807 og 1808 udsatte philologiske Priisopgave: „*Tetralogiæ Græcæ indoles omnisque ratio* ex ipsis, quæ habentur, Græcis dramatibus dramatumque fragmentis, qua fieri poterit, accurate exponatur" (jvfr. Engelstofts Univ. og Skole-Annal. 1809, I. S. 30—31); rejste tilbage til Island, og blev d. 5te Juni 1810 constitueret som Lærer ved den lærde Skole paa Bessestad, ved hvilken han d. 5te Octbr. 1815 udnævntes til Adjunct; erholdt 1817 Doctorgraden i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 27de April 1846 Overlærer ved den lærde Skole i Rejkjavik (fra 1ste October s. A. at regne). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfesten 1817, p. 36—37; jvfr. Hundrups Skole-Calender 1845, S. 35—36; „Søndagen", et Tillægsbl. t. „Dagen" 1838, Nr. 1).

Kritisk Undersøgelse om et Par Stropher i den saakaldte *Völuspá*, især om det Sted, der omtaler Menneskets Skabelse, i det Skandinav. Lit. Selsk. Skrifter 1810, S. 175—220; ogsaa særsk. aftr.

*Observationes criticæ* ad quædam *Bruti Ciceronis* loca. Diss. inaug. Hauniæ 1817.

*Hugsvinns-mál*, ásamt þeirra látinska *Frumsriti*, útgéfin. Bodsrit. Videyar Klaustri, 1831. 34 bls.

*Forspjallsljód* (edur Hrafnagaldr Odins). Bodsrit. Videyar Klaustri, 1837. 54 bls.

*Islendskir málshættir* safnadir, útvaldir og i stafrófsröd færdir. 60 blss. (i: „Bodsrit til ad hlýda á þá opinberu yfirheyrslu i Bessastada Skóla Mai 1843. Videyar Klaustri"). („Fjölnir" VII. bls. 100—3).

Vitskuflallid (Viisdommens Bjerg) af det Engelske, og Seliko af det Franske, overs. paa Islandsk i „*Gaman og Alvara*", 2. H. 1820.

**Schick (J. B.)**, afskediget Underofficeer fra Garden.

Professor David og hans Fædreland. 1ste Hefte. Kbh. 1835. Andet Oplag, med tvende Efterskrifter, udg. af E. A. Wollheim. ibid. eod. Samme paa Tydsk. ibid. eod. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 435, 44, 47; Dansk Folkebl. 1835, Nr. 2; og Art. E. A. Wollheim).

**Schjelderup (H.)**, Studios. Theologiæ, Kirkesanger og Skolelærer i Grundfør, i Aarhuus Stift.

Forsøg til en almeenfattelig, moralsk historisk Mindesang over Morten Luther. Aarhuus 1838.

**Schiern (Frederik Eginhard)**, en Søn af nedenanførte Justitsraad Niels Frederik Bernhard Schiern og Susanne Margarethe f. Oxholm; er f. d. 22de November 1816 i Kjøbenhavn; tilbragte sin Barndom hos sine Forældre i Nyborg; blev, efter tidligere at have været bestemt til en anden Livsbane, i Aaret 1832, for at studere, sat i Borgerdydsskolen paa Christianshavn; dimitteredes herfra to Aar senere til Universitetet, hvor han i Aaret 1834 blev Student med Charakteren Laudabilis, i Aaret 1835 tog Examen philol.-philosoph. med Charakteren Laudabilis et publico encomio ornatus, og derefter vandt den akademiske Priismedaille for en hidtil utrykt Afhandling over den i Aaret 1836 udsatte historiske Opgave: »Expositis causis, quibus factum est, ut populi Gallici in Asiam minorem immigraverint, ibique in regione, quæ ab iis nomen traxit, sedes fixerint, describatur hujus regionis natura atque illustrentur horum colonorum res, quales erant usque ad annum 25 a. Chr. n., quo terra eorum in formam provinciæ Romanæ redacta est« (jvfr. Selmers Kbhvns Univers. Aarbog 1837, S. 90); underkastede sig i Efteraaret 1839 den latinsk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler; disputerede d. 7de Decbr. 1842 for Magistergraden; tiltraadte i Slutningen af samme Aar, deels med offentlig Understøttelse, deels for egne Midler, en Reise til Udlandet, hvorpaa han besøgte Belgien, Frankrige, Schweiz, Italien, derpaa atter Frankrige og endelig England, og hvorfra han vendte hjem i Foraaret 1844; holdt efter sin Hjemkomst som Privatdocent en Række Forelæsninger ved Universitetet over det danske Folks Historie i det attende Aarhundredes anden Halvdeel (jvfr. Selmers Kbhvns Univers. Aarb. f. 1845, S. 130), ligesom han tidligere havde holdt forskjellige Foredrag i den danske historiske Forening, af hvis Bestyrelse han gjentagne Gange har været Medlem. Blev d. 17de Juli 1847 udnævnt til Lector i Historien ved Kjøbenhavns Universitet.

Spanierne i Danmark, i Riise's »Archiv for Historie« 1835, Bd. LXI. S. 497—519. (jvfr. »Dagen« 1835, Nr. 174). Senere omarbeidet i »Dansk Folkekalender« for 1843, S. 14—46, og derfra oversat af Er. Carstens i Falck's »Archiv für Gesch. u. s. w. der Herzogthümer« III. Jahrg. 1844, S. 519—46.

Et nordisk Sagns Vandringer, fornemmelig med Hensyn til Sagnet om Wilhelm Tell, i »Historisk Tidsskrift« Bd. I. S. 45—111. (rec. i Kbhpost. 1839, Nr. 331, 42, 50; i Hist. Tidsskr. I. 566—71 (af C. Molbech); i Studier, Kritiker och Notiser 1841, Nr. 23 og 24 (af Cronholm); i Magaz. der Litteratur des Auslandes 1840, T. XVIII. Nr. 153. 157; i Wolfgang Menzels Litteraturblatt 1841, Nr. 9; i Mémoires et documents, publiés par la société d'histoire de la Suisse Romande 1843, T. II. S. 252 (af J. Hisely); i Bibliothèque universelle de Génève 1843, T. XLX. p. 18 (af L. Vulliemin); i Revue des deux mondes 1844, T. VI. p. 595 ff. (af J. Olivier).

Om et nyt polsk Bidrag til Danmarks Historie, meddeelt i »Historisk Tidsskrift« Bd. III. S. 293—312. (Hempels »Bidrag til Tidshistorien« 1841, Nr. 49—50).

Om Historieskrivningens Udvikling og nærværende Standpunkt, i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik«, Bd. VII. S. 251—97. (jvfr. »Fædrel.« III. 1842, Nr. 897); overs. af Fr. Carstens i Falcks »Archiv f. Gesch. u. s. w. der Herzogthümer« IV. Jahrg. 1845, S. 274—316.

*Origines et Migrationes Cimbrorum* (pro gradu Magisterii). Hauniæ 1842. (rec. i »Studier, Kritiker och Notiser« 1844, Nr. 7—10 (af Cronholm) og i »Literarische Zeitung« 1844, Nr. 16).

Om Nationalitet og Sprogkamp i Belgien, Skrivelse fra Lille i det franske Flandren (Dep. du Nord) i Marts 1843, i Fjerdingaarsskriftet »For Litteratur og Kritik« Bd. I. 1843, S. 315—45. (jvfr. »Fædrel.« IV. 1843, Nr. 1430; »Kjøbenhavnsposten« 1843, Nr. 283; 1844, Nr. 13).

Udsigt over Udvandringerne fra Normandiet til Italien og Normannernes første Erobringer i Neapel og Sicilien, i »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« 1844—45, S. 218—59. Oversat paa Engelsk (i Nordamerika af Koeppen).

Absolutismens historiske Udvikling. En skizzeret Sammenstilling. (Nærmest med Hensyn til Beckers »Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik den Tredies Regjering«), i Schouws »Dansk Tidsskr.« 1847, Nr. 2, S. 181—206).

Brev fra Wallenstein til Regentinden i de spanske Nederlande, Infantinde Isabella, tilligemed dennes Svar, angaaende Erobringen af Jylland i Aaret 1627, i »Danske Magazin«, Tredie Række, Bd. II. S. 294—97.

Kritiske Anmeldelser i »Fædrelandet« (af: H. Knudsen »Joachim Rønnow«, I. 1840, Nr. 294; »Deutsche Geschichte ꝛc., von L. Ranke«, og »Histoire des rélations commerciales &c., par *J. J. Altmeyer*«, II. 1841, Nr. 463. 470; C. Paludan-Müller »Bemærkninger om Ove Høegh-Guldberg som Statsmand«, III. 1842, Nr. 749. 756; Allen »Slaget paa Kjøbenhavns Rhed d. 2. April 1801« og Jahrtmann »Gjenlyd fra 1801«, III. 1842, Nr. 857. (jvfr. Nr. 882—85, af Allen); Replik mod Cand. Allens Indlæg, s. A. Nr. 888. (jvfr. Nr. 891, af Allen). — (Revideret).

**Schjern (Jens)**, f. ved Holstebro; assisterede i nogen Tid Skuespiller J. Wildt ved hans Forestillinger i Jylland; kom siden paa Byskriver-Comptoiret i Aalborg; blev 1825 Medejer af det Wandallske Bogtrykkeri sammesteds, og erholdt s. A. kongl. Tilladelse til at deeltage med P. F. Wandall i Udgivelsen af »Aalborg Stifts jydske Efterretninger og Avertissements-Tidende«, hvilken Tilladelse blev tilligemed Officinet overdraget Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Rée i Aalborg i Begyndelsen af 1827 (s. Collegial-Tid. 1827, S. 190, jvfr. sstd. 1821, S. 417—18). Levede siden som Institutlærer i Kjøbenhavn.

Musekrandsen. En lille Saml. af smaae poetiske Forsøg, henlagte paa Venners og Veninders Alter. Kbh. 1817. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1818, S. 155, 191). — Frederikskilde. Et Digt. Aalborg, 1821. — Nytaarsgave. ib. 1822. — Daanerkongen Friedrich den Sjettes Reise gjennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wan-

dall og J. Schjern. Aalb., 1825. — Digtninger og smaa Fortællinger eller Aalborg Conversations Blade. Et Maanedsskrift. Samlet og udgivet af J. Schjern og W. Ferslew. I.—II. Hefte. Aalborg 1826. 3verfol. (1. H. med 2 Kbb., 2. H. uden Kb.) — Sorgenfri. Nytaarsgave for 1828. Kbh. — Krigsrygter, eller Hvad bør man troe, eller ikke troe? En Afhandling med oplysende Exempler. ibid. 1828. — Lindenborg, et dramatisk Oldtids-Sagn. ibid. 1829. — En Herold for Indtoget i Kongestaden. ibid. eod. — Fædrenelandets Stemme til Kongen, med et Anhang indeholdende Scener og Tildragelser fra Borgerkrigens Skueplads. ib 1830. — Den nye Cyprianus eller Damernes Hexemester. ibid. u. A. — Beretning om det af Underofficier Hoff paa Stabscapitain Grev Sponneck udøvede Snigmord. ibid. 1831. — Morderen Hoff i Fængslet og paa Retterstedet. ibid. eod. — Hulda. Nytaarsgave for Damer. ibid. 1832. (e. m. T.: Samling af Sange for de nyeste Operaer samt andre interessante Smaastykker). — Troskab og Kjerlighed. ibid. eod. — Epistel (paa Vers) til de Mænd, der i sin Tid vælges som raadgivende Medlemmer i Provindsialstændernes Forsamling. ibid. eod. 4to. — Muntre Vignetter af Kjøbenhavnske Hoteller, Restaurationer. ibid. eod. — Mandfolkenes Synderegister. ibid. 1833. — Min Mening om det 86de Kongelige Kjøbenhavnske Classe-Lotterie, saaledes fremsat som enhver fri Mand i Dannerstaten frit tør udtale sig. ibid. eod. 8 S. — Hemmelig Herebog. Et Selskabs-Spil. ibid. eod. 16 S. (under Navnet: Jermin-Schjern). — Blomstergave paa Venners og Veninders Alter. 1834. ibid. 68 S. 12. — Beretning om Ildebranden i Hillerød ved Frederiksborg ibid. 1834. — Kortfattet Udtog af de mærkelige Lovbud, som angaae Provindsialstænders Indretning i Danmark, forsaavidt Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter ꝛc., samt Nørre-Jylland angaaer. Med nogle faa allerunderdanigste og frimodige Bemærkninger om Stændernes Stiftelse i Almindelighed, samt om enkelte af disse Forordningers Paragrapher. Allerunderdanigst udgivet. ibid. eod. 8 S. — Hvo vil under Stænderforsamlingen antage sig de mange undertrykte Leieres Sag, og søge at indskrænke visse Grundeieres mageløse Udsuelser? Et Spørgsmaal tilligemed nogle Bemærkninger over Privilegier og borgerlige Næringsveie. ibid. eod. 8 S. — En jydsk Bondes Betragtninger og Eventyr paa en Vandring fra Kongens Nytorv, gjennem Østergade, til Amagertorv. Til Trykken befordret. ibid. eod. 12 S. I. 8. — Den kloge Zigeunerpiges Spaakunst. ibid. eod. 16 S. — Sjølunda, Nytaarsgave, passende at nedlægge i enhver kjær Haand. ibid. 1836. — Erindringsblomst. ibid. 1839. — Skytsgudinden eller Dannerstatens Broderpagt. Et dramatisk Digt. ibid. 1843. 15 S.

Redacteur af Aalborg Stifts jydske Efterretninger og Avertissements-Tidende fra Efteraaret 1821 til Marts 1827, og Medudgiver af samme 1825—1827.

Bitrag i „Den Cimbriske Mercur" 1822—23.

**Schiern (Niels Frederik Bernhard),** f. d. 27de November 1789 i Nestved, Søn af Oberstlieutenant og fungerende Sø- og Land-Krigscommissair i det 1ste jydske District Johan Friederich v. Schiern (f. 1749, † $\frac{19}{1}$ 1808 i Aarhuus) og Ingeborg Cecilie f. Jensen (f. 1761, † $\frac{29}{1}$ 1830 i Aarhuus); blev dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole 1806; udmærket ved den philologiske Prøve i det paafølgende Aar; erholdt 1811 og 1812 to academiske Guldmedailler for

Besvarelser af de for 1810 og 1811 udsatte mathematiske Priisopgaver: „Af Kuglens Natur at udlede de analytiske Formuler, ved hvis Hjelp saavel hele Kuglens som dens fornemste Deles Indhold og Overflade beqvemmeligen kan udfindes“, og: „At forklare den astronomiske Parallaxis og dens forskjellige Arter og Egenskaber, saavelsom den vigtigste Nytte af samme“ (jvfr. Engelstofts Univers. og Skole-Annal. 1811, I. S. 75—76; 1812, S. 48—49); blev d. 5te Januar 1813 Adjunct ved Kjobenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitanskole); 1819 Bogholder i Bureauet for udenlandske Betalinger; 1823 Kammerraad; 1826 Amtsforvalter for Nyborg Amtstue-District; d. 28de October 1836 virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 10de Decbr. s. A. Amtsforvalter for Kjobenhavns Amtstue-District, Amagerland derunder indbefattet; d. 18de Juni 1846 valgt til Bankrepræsentant. — * Susanne Margarethe Orholm († 1/3⁷ 1845), en Datter af Socapitain Jorgen Orholm, og tidligere givt med Dr. juris Jens Kragh Host.

Grundtræk af det dobbelte Bogholderies Methode, samt Anviisning til dens Anvendelse ved de danske Amtstuer. Med Tab. Kbh. 1835. — (Revid.).

**Schierning (Jacob)**, f. d. 9de Januar 1773 i Nykjobing paa Falster, hvor hans Fader Niels Schierning var Kjobmand og givt med Marthe Rud. Blev Student fra sin Fodebyes Skole i Efteraaret 1791; theologisk Candidat i Jan. 1795 (Laud.); d. 7de Jan. 1803 residerende Capellan ved St. Michaëlis Kirke i Fredericia; d. 24de Juli 1812 Sognepræst for Trinitatis Menighed sstd. og for Anneret Veilby under Ribe Stift; d. 30te December 1829 entlediget; 1838 valgt til borgerlig Raadmand i Fredericia, hvor han tillige i en Række af Aar var Forligelsescommissair. † 3die April 1845 i Fredericia. — * 1803 Nicoline Christiane Frederikke Bentzon.

Medredacteur og Medudgiver af: „Nyeste Morgenpost, Ugeblad af blandet Indhold især med Hensyn til Fredericia og Omegn. Nr. 1.—28., fra 1. Januar til 24. Juni. Horsens 1840. 4to; og af: Fredericia Ugeblad. Af blandet almeennyttigt Indhold for By og Land. Nr. 1.—26., fra 8. Juli til 30. December. Veile 1840. 4to.

**Schjerup (Peter Matthias Gesmel)**, f. d. 27de Novbr. 1747 paa Leerbek i Vendsyssel, Son af Procurator Jens Schjerup; dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1765; tog 1770 theologisk Attestats; blev 1775 kaldet til Sognepræst for Elling og Tolne i Vendsyssel; 1786 tillige Provst i Horns Herred; d. 14de Octbr. 1796 Sognepræst til Frue Kirke i Aalborg og Anneret Norre-Tranders; fungerede siden Prof. J. L. C. Pontoppidans Dod (1/2⁴ 1799) som Stiftsprovst, og modtog paa sin

Jubelhøjtidsdag d. 31te Juli 1825 Kaldsbrev og Bestalling som Stiftsprovst i Aalborg Stift; udnævntes d. 23de August 1825 til Ridder af Danebroge. † 23de Maj 1827 i Aalborg. — * 1781 Anne Fedder Munch († $\frac{20}{6}$ 1836, i sit 77de Aar, i Sæby). — (Jvfr. [Taubers] Notitser om Disciple i Aalborg Skole I. S. 115—16).

Var Fortiden bedre end Nutiden, og have vi Aarsag til at frygte for, at Eftertiden skal vorde værre end den Tidsalder, i hvilken vi nu leve? En Tale ved Præmiers Uddeling i Søndagsskolerne i Aalborg 1812. Aalborg.

**Schilling (Johan Christian)** blev i Efteraaret 1793 dimitteret til Universitetet fra Odense Skole, og absolverede i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; var sidenefter Commissionair i Kjøbenhavn.

Udgav med H. M. Juell Maanedsskriftet: Læsning af blandet Indhold. Januar 1804. Kbh. (Mere udkom ikke).

**Schimmelmann (Ernst Heinrich,** Greve af), f. d. 4de December 1747*) i Dresden, Søn af Heinrich Carl Greve af Schimmelmann, Ridder af Elephanten, Gehejmeraad og Skatmester (f. $\frac{13}{7}$ 1724 i Demmin i Preussisk-Pommern, † $\frac{23}{1}$ 1782, jvfr. J. K. Høst's „Clio", Bd. I. H. 2. S. 3—40, og Kofods Convers. Lex. XXVI. 530—33), og Caroline Tugendreich v. Gersdorf (f. 1731, † $\frac{30}{11}$ 1795 i Hamborg). — Studerede i nogen Tid i Genf og Lausanne; rejste igjennem Tydskland, Schweiz, Over-Italien, Frankrige og England, sildigere igjennem Norges fire Stifter, og tildeels igjennem Nordlandene; blev d. 7de Decbr. 1767 Conferenceraad; d. 16de Febr. 1768 Kammerherre; d. 18de Maj 1773 Deputeret i General-Land-Oekonomi- og Commerce-Collegiet; 1774 Medlem af den saakaldte Overskattedirection („Obersteuerdirection"); 1775 Assessor i Skatkammeret; d. 2den September s. A. Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 9de Decbr. 1776 første Deputeret i Gen. Land-Oekon. og Commerce-Collegiet; s. A. Deputeret i Finants-Collegiet; 1778 Directeur for det Vestindiske Compagni; 1779 Gehejmeraad; 1782 Besidder af Grevskabet Lindenborg; d. 13de April s. A. Medlem af Overdirectionen for den kgl. octroyerede Bank; s. A. Commerce-Minister; 1784 Finants-Minister, og d. 2den Juni s. A. første Medlem af Finants-Collegiet; d. 16de August 1786 Medlem af Directionen for Creditkassen (indtil d. d. 28de Marts 1798); d. 2den Maj 1787 Medlem af Commissionen til at undersøge adskillige Finantserne betræffende Gjenstande; 1788 Statsminister (1808 Gehejme-Statsminister); d. 22de Maj 1789 Medlem af Commissionen til de danske Almueskolers bedre Indretning, og 1791 Med-

*) Andensteds 1748, 1749, 1750 og 1752.

directeur for Blaagaards Skolelærer-Seminarium; d. 31te Juli 1790 Ridder af Elephanten; d. 10de August 1808 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; afgik i December 1813 som Finants-Minister, men vedblev som Medlem af Geheime-Statsraadet og af den overordentlige Finants-Commission (oprettet 1787). I Aarene $18\frac{14}{15}$ overtog han, i Geheime-Statsminister Rosenkrantz's Fraværelse, Portefeuillen for de udenlandske Anliggender, ligesom Bestyrelsen af det Kongl. Departement for de udenlandske Sager overdroges ham ad interim d. 6te Jan. 1824; blev derefter Chef for dette Departement. — Valgtes d. 4de Marts 1796 til Æresmedlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 24de October 1797 til dette Selskabs Præsident; d. 15de August 1815 til Præsident for det danske Bibelselskab; var ogsaa Æresmedlem af det Kgl. Academi for de skjønne Konster i Kbhvn. Schousboe har opkaldt en Planteslægt efter ham: *Schimmelmannia* (jvfr. Krøyer's Naturhist. Tidsskr. I. S. 584). † 9de Februar 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{10}{9}$ 1775 Emilie Caroline Christiane Comtesse Rantzau (f. 1752, † $\frac{8}{2}$ 1780, Datter af Generallieutenant Ditlev Carl Greve af Rantzau til Arensburg). * 2. $\frac{25}{5}$ 1782 Charlotte v. Schubart († $\frac{2}{12}$ 1816), en Datter af Oberstlieutenant Carl Rudolph v. Schubart og Inger v. Løvenskjold. — (Nekrolog i „Dagen" 1831, Nr. 42; L. T. 1832, Nr. 36—39, af J. Møller (overs. i Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 406—36); „Neuer Nekrolog der Deutschen", Jahrg. 9. 1831, I. S. 124—26; jvfr. H. C. Ørsteds „Mindetale over det Kgl. danske Vid. Selskabs Præses, Geheimestatsminister E. H. Greve af Schimmelmann", Kbh. 1831 (overs. i Falck's N. Staatsb. Magaz. I. 413—39); J. C. G. Johannsen's „Gedächtnißrede am Sarge des Grafen E. H. von Schimmelmann", Kopenh. 1831; Det Kgl. Danske Vid. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 291—92, 510; Bergsøe: „Chr. Reventlovs Virksomhed", I. 123, 25, 36, 47, 62, 301; II. 97, 200, 30, 33, 62, 63; Nathanson: „Danmarks National- og Stats-Huusholdning", S. 84 flgg.; Schouw's „Dansk Ugeskrift", II. Nr. 58—59; J. Baggesens Biographi, I. 337, 51; II. 150, 67; Tillæg, S. 13—18, 94—96; Det danske Bibelselskabs 17de Beretning, S. 6; Kbhpost. 1831, S. 120, 31, 74, samt Nr. 43; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.; Øst's „Materialier" Nr. 56 og S. 235. — Hans Portrait, lithogr. af Kaufmann 1831).

Svar paa Kjøbmændenes Adresse. Kbh. 1782. 4to.

Tale ved Festen d. 11te Decbr. 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse, i de derom udgivne „Forhandlinger", S. 96—103.

Tale i Bibelselskabet i Kjøbenhavn, indf. i Selskabets 3die Beretning, S. 38—52; En Tale i samme Selsk. 7de Beretning, S. 12—14.

Breve til Baggesen 1789, 1793, 1795, indf. i „Jens Baggesens Biographi", Bd. I., Tillæg, S. 97—98; Bd. II., Tillæg, S. 28—30, 76—77, 90—94. — I Baggesens Stambog, sstd. Bd. I. Tillæg, S. 55.

Brev til Rector Joh. Boye, 1793, i Histor. Tidsskr. IV. S. 361.

Ueber die Vereinigung der drei nordischen Reiche. Aus den Papieren eines durchreisenden Schweden. Altona, im Julius 1810. (Dette Skrift bliver ham tillagt; jvfr. Fædrel. V. 1844, Sp. 13,731; J. K. Høst's Erindr. S. 84).

**Schinnerup (Peder Michelsen)**, f. i Marts 1778 i Skinnerup i Aalborg Stift, hvor hans Fader Michel Pedersen var Bonde. Deponerede i Foraaret 1803 som Privatist fra Viborg (ikke fra Aalborg); udnævntes d. 25de Septbr. 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog i Juli 1807 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 15de October 1808 personel Capellan til Lier i Aggershuus Stift, i Norge; siden Hjelpepræst i Eidsvold; 1812 Hjelpepræst til Hillerslev og Kaastrup i Aalborg St.; d. 5te Novbr. 1817 Sognepræst til Ræhr, Hansted og Vixø i samme Stift, og d. 6te Septbr. 1833 til Blegind og Hørning i Aarhuus St.; d. 31te Decbr. 1840 tillige Provst for Hjelmslev og Gjern Herreder; 1842 Medlem af Amtsraadet for Skanderborg Amt. — * $\frac{30}{8}$ 1813 Karen Stadell, f. Toft (f. $\frac{18}{4}$ 1785, † $\frac{3}{3}$ 1836), Datter af Canceliiraad Lars Toft, til Ullerupgaard, og Barbara Agnethe Brorson, samt Enke efter Lieutenant og Forpagter Andreas Stadell.

Læsebog og Bibelhistorie for smaae Børn. Thisted 1824.

Grundtræk til en christelig Troeslære overeensstemmende med Aanden og Fremstillingsmaaden i Jesu egne Taler. Thisted 1825.

Plan til et norsk Universitet. Et med Accessit kronet Priisskrift, indf. i „Historisk-philosophiske Samlinger, udgivne af Selskabet for Norges Vel“, 2. Deels 1. Bd. Christiania 1812.

**Schive (J.)**.

Nøglen til vore senere Koursomvexlinger. Kbh. 1820.

**Schjodt (Carsten Ludvig)**, f. i Kregome i Sjælland 1769. Hans Fader Berthel Schjodt var Handelsmand i Frederiksund; hans Moder fød i Norge. — Blev dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1787; lagde sig efter Chemi, og blev ansat ved Salpeterværket i Hillerød. † 1816. — * $\frac{4}{12}$ 1809 Mette Marie Larsen.

Fourcroy's chemiske Philosophie, eller den nyere Chemies Grundsætninger. Oversat. Kbh. 1797. (L. E. 1797, Nr. 44). — Oversigt af den chemiske Videnskab, af Fourcroy, oversat og betydelig forøget. ibid. 1805.

**Schiødte (Jørgen Christian)**, f. d. 20de April 1815 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain Magnus Schiødte og Helene Marie f. Beck. Discipel i Borgerdydsskolen paa Christianshavn fra 1824 til 1833; studerede et Par Aar Chirurgi, men opgav senere dette Studium

for Naturhistorien, hvori han fra 1834 til 1838 var Lærer i Borgerdydsskolen paa Christianshavn; gjorde i Somrene 1838, 39, 40, 42, 43 og 44, med offentlig Understøttelse, naturhistoriske Rejser i Danmark, med det specielle Øjemed, at undersøge Fædrelandets Leddedyr-Fauna; blev 1840 Docent i Zoologi ved Veterinairskolen; udnævntes d. 15de Juni 1842 til Inspector ved det Kongl. naturhistoriske Museum; d. 13de Decbr. 1844 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs physiske Klasse; deeltog 1842 og 44 i de skandinaviske Naturforskermøder i Stockholm og Christiania; tiltraadte i Maj 1845 en videnskabelig Udenlandsrejse gjennem Tydskland, Ungarn, Krain, Dalmatien, Italien, Sicilien, Frankrige, Belgien og Holland; vendte tilbage i Novbr. 1846. Er Medlem af flere lærde Selskaber i Udlandet.

*Genera og Species af Danmarks Eleutherata.* 1. Bd. Kbh. 1841, med 25 (af Forfatteren stukne) Kobbertavler. (Erichson's »Archiv f. Naturgeschichte« 1841, 2. Bd. S. 156 og 1842, 2. Bd. S. 199, 208, 209; »Revue zoologique«, Janv. 1842, p. 10; Okens »Isis« 1844, S. 912—44).

I Krøyer's »Naturhistorisk Tidsskrift« (Forsøg til en monographisk Fremstilling af de i Danmark hidtil opdagede Arter af Insect-Slægten Amara, Bonelli, I. 38—65, 138—71, 242—52. [jvfr. Okens »Isis« 1840, S. 662—77, 681—702, 732—38]; Sammenstilling af Danmarks Pompilidae, I. 313—44 og S. 416, hertil Tab. IV. [Okens »Isis« 1841, S. 11—19; London's „Magaz. of Natural History«, Vol. I. n. s. p. 377; Germar's »Zeitschr. f. die Entomologie« 1839, S. 307; »Revue zoologique«, Novbr. 1838, p. 299]; Om et nyt Genus af brakonagtige Ichneumoner, I. 596—605. [Okens »Isis« 1841, S. 185—87]; Fortegnelse over de danske Arter af Slægterne Bombus og Psithyrus, af Chr. Drewsen og J. Schiødte, II. 105—26, hertil Tab. II. [Okens »Isis« 1841, S. 325—31; Germar's »Zeitschr. f. d. Entomologie« 1839, S. 307; »Revue zoologique« Nov. 1838, p. 301]; Beretning om Resultaterne af en i Sommeren 1838 foretagen entomologisk Undersøgelse af det sydlige Sjælland, en Deel af Laaland, og Bornholm, II. 309—95; Forhandlinger i det skandinaviske entomologiske Selskab, meddeelte, i IV. 98—108; 202—16; 315—60. [Okens »Isis« 1843, S. 63—67]; Svælgnervesystemet hos Acilius sulcatus, IV. 104; Om Piezaternes giftafsondrende Glandler, IV. 104—7; Om de af Léon Dufour hos Slægten Silpha angivne urinafsondrende Organer, IV. 107—8; Oversigt over den indre Bygning af Opatrum sabulosum, IV. 204—8; Om en Indvoldsorm hos Opatrum, IV. 208—9; Oversigt over den indre Bygning af Sarrotrium muticum, IV. 209—11; Oversigt over den indre Bygning af Otiorhynchus atroapterus, IV. 212—16; *Revisio critica* specierum generis *Tetyrae* Fabricii, qvarum exstant in Museo Regio Hafniensi exempla typica, IV. 279—312; Om Slægten Lepton Zett., IV. 315—16; Udsigt over de danske Arter af Lokusternes Familie, IV. 316—17; Om Cydnus scarabæoides F. og Slægten Cephalocteus Léon Duf., IV. 327—34; Om nogle særegne Organer paa Bugen hos Geocores scutati, IV. 334—37; Om Nematus Erichsonii Hart. IV. 346; Kritisk Udsigt over de Arter af Tetyra F., af hvilke der findes Originalexemplarer i det kongl. Museums entomologiske Samling, IV. 346—348). — I Krøyers »Naturhistorisk Tidsskrift«, Ny Række (Forhandlinger i det skandinaviske entomologiske Selskab, I. 16—71; Om Slægten Micralymma (hertil Tab.

IV.), 370—80. [„Linnaea Entomologica“ Bd. I. p. 300—11]; Om Ptiliernes Plads i Systemet, tilligemed nogle Antydninger om Klavikornernes Systematik, 380—400. [„Entomologische Zeitung“ Bd. 6. S. 189—205].

I Guérin de Méneville's „*Magazin* de Zoologie, d'Anatomie comparée et de Palæontologie“ 1838 (*Ichneumonidarum*, ad Daniae faunam pertinentium, *Genera* et *Species* novae; c. 5 Tabb. color.; særskilt aftrykt 1839, jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. III. 96—100; Revue zoologique Juill. 1838, p. 139).

I Germar's „Zeitschrift für die Entomologie“ 5. Bd. (Ueber die Myrmecophilen, 473—74; Ueber den Bau des Hinterleibes bei einigen Käfergattungen, 474—77).

I H. C. Ørsteds „Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger“ 1847 (Udsigt over Buprestiernes indre Bygning, S. 21—35; Om to nye guineiske Carabformer i det Kongl. naturhist. Museums Samling, S. 67—69; Forelobig Beretning om hans Undersøgelser over den underjordiske Fauna i Hulerne i Krain og Istrien, S. 75—81). — (Revid.).

**Schjødte (Laurits),** f. d. 9de November 1792 paa Øen Langeland i Snøde Præstegaard, Søn af Mathias Schjødte, Sognepræst for Snøde og Stoense Menigheder (f. $\frac{8}{1}$ 1750, † $\frac{24}{2}$ 1803, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 531), og Frederiche Louise Schjødte fød Schmidt (Datter af Landmand Schmidt paa Brandsøe). Underviist af Faderen indtil dennes Død, blev han 1804 af sin Moder sat i Nyborg latinske Skole, hvorfra han 1811 afgik til Universitetet, og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; blev d. 29de Septbr. 1813 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; absolverede i Juli 1817 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, og underkastede sig i det følgende Aar med lige Udfald den homiletiske og katechetiske Prøve; var Lærer i 10 Aar i v. Westens Institut, og manuducerede tillige til den theologiske Embedsexamen; blev d. 9de Juni 1827 Sognepræst ved Domkirken i Viborg samt for Annexerne Asmild og Tapdrup; d. 8de Februar 1828 tillige Stiftsprovst i Viborg Stift; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. Deeltog, ifølge kongelig Udnævnelse (af 21de November 1841), som geistligt Medlem i Provindsialstænder-Forsamlingen for Nørrejylland 1842 (jvfr. Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 1). † 28de Juni 1843 i Carlsbad. — * 1831 Christiane Musmann, f. Raae, en Datter af Kjøbmand Hans Raae i Aarhuus. — (Thaarups fædrenel. Nekrolog H. 9. S. 46—48; jvfr. E. G. A. Hindbergs „Prædiken, holden i Viborg Domkirke 5te Søndag efter Trinitatis, den 16. Juli 1843. (Mindetale ov. Stiftsprovst Schjødte). Viborg, 1843“; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1293, 94; Berl. Tid. 1843, Nr. 185; Viborg Stiftstid. 1843, Nr. 109, 10, 13; Aarhuus Stiftstid. 1843, Nr. 119. — Portrait, lithogr. af Bærentzen 1843, ogsaa foran Schjødte's „Efterladte Prædikener“, 1844).

Nogle Ord ved Conferentsraad, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmand, Justitiarius i den kongl. Landsoverret i Viborg, Jespersens Grav, d. 7de April 1829. Viborg, 1829.

Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1828. 1ste Bd. Viborg, 1830. 2det Opl. ibid. eod. — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1829. 2det Bd. ibid. eod. (M. f. L. VI. 58—75, af H. N. Clausen; Møllers N. theol. Bibl. XX. 303; S. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Otium«, I. 83—87). — Prædikener holdne i Viborg Domkirke i Aarene 1831 og 1832. 3die Bd. ibid. 1833.

Nye Samling af Prædikener, holdne i Viborg Domkirke. Viborg, 1837.

Sex Fest-Prædikener, holdne i Viborg Domkirke i Aaret 1837. Vib. 1838.

Prædiken holden i Viborg Domkirke ved Aabningen af Provindsialstændernes tredie Samling d. 14de October 1840. Viborg, 1840.

Efterladte Prædikener. Med Forfatterens Portrait. Viborg, 1844.

I Brammers Samling af »Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter« (i 1ste Samling: Ved Cand. med. Klems og Jfr. M. Dinesens Ægteforening, S. 259—63; Ved Madam Buschs Grav d. 28de Julii 1830, S. 346—48; Et Par Ord ved Generalkrigscommissair v. Schmidtens Grav, d. 7de Januar 1829, S. 379—80; Nogle Ord ved Provst Vindelins Grav, d. 7de Febr. 1830, S. 395—97; — i 2den Samling: Over Krigsraad Weihes 23aarige Datter, Caroline Henriette, d. 7de Junii 1833, S. 450—54; Ved den 70aarige Smedemester M. J. Thorups Grav d. 11te October 1833, S. 465—68; Ved Oberstlieutenant F. A. v. Hauchs Grav, d. 1ste October 1832, S. 469—72).

Nogle Choraler, Sange og smaa Digte ved forskjellige Leiligheder.

**Schiødte (Søren),** f. d. 24de Juni 1781 i Stege paa Møen, hvor hans Fader Jørgen Schiødte var Tugthuusskriver samt Postmester, og givt med Karen Jørgensen (f. 1752, † ⅔ 1823). — Dimitteret fra Vordingborg Skole, hvori han optoges 1795, blev han Student i Foraaret 1801; tog i October 1805 theologisk Attestats (H. ill.); udnævntes d. 17de August 1808 til Alumnus paa Elers's Collegium; var Lærer for General-Adjutant (siden General) F. C. v. Bülows Børn og ved det kongl. Land-cadet-Akademi; blev d. 31te October 1815 residerende Capellan ved Garnisons-Menigheden i Kjøbenhavn; d. 29de Maj 1820 Meddirecteur i det danske Bibelselskab; 1821 tillige Præst ved Døvstumme-Institutet, og d. 22de Januar 1823 Medlem af Directionen for samme Stiftelse; d. 2den Januar 1824 Sognepræst for Frederiksberg og Hvidovre Menigheder; d. 1ste Novbr. 1826 tillige Hofprædikant; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 22de October 1834 beskikket til, fra 1ste Maj 1835, at være Hof- og Slotspræst. † 12te August 1836. — ⚭ Caroline Pay. — (Jvfr. Berlingske Tid. 1836, Nr. 193 og 196).

Tale ved det danske Bibelselskabs Møde 1821, indf. i Selskabets 6te Beretning, S. 4—16.

Ved Frøken Fred. von der Maases Grav. (Aftrykt for Venner). [1823].

Et kjærligt Farvel til Garnisons-Menigheden. En Afskedsprædiken. Kbh. 1821.

Tillæg til Skriftet Fremstilling af Sognepræsten til Frederiksberg og Hvidovre Menigheder, Hr. Hofprædikant Schiødtes Forhold i Injurie-Sagen imellem Jomfru Emma Caroline Simonsen og Commissionær Magnus Heymann Simonsen, ved Carl Chr. Grum. Kbh. 1827. 16 S. („Dagen" 1827, Nr. 50; Langes „Ny Freia" 1827, S. 54). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schiønfeldt (J. M.),** Student.

Det Passerede ved det 67de Klasse-Lotteries 4de Klasses Trækning &c. Kbh. 1820.

**Schiønning (Peter),** f. d. 4de Marts 1781 i Kbhvn, hvor hans Fader Etatsraad Christian Schiønning (en Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 531 anførte Capitain Peder Schiønning) var Committeret i Rentekammeret (f. 23/9 1734, † 1/8 1817); hans Moder Marie f. Olrog (f. 1755, † 1797, yngste Datter af Etatsraad Claus Olrog og Agnethe Ackermann). Blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1799; underkastede sig i Efteraaret 1803 den latinsk-juridiske Examens theoretiske, og i Efteraaret 1806 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudab.; blev 1804 Undercancellist i det danske Cancelli; 1807 Cancellisecretair; d. 6te Marts 1811 Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten; 1821 Justitiarius i Kjøbenhavns Søret; d. 22de Maj 1826 virkelig Etatsraad; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 18de Decbr. 1841 Examinator ved Dispacheur-Examen. — * Christiane Charlotte Lund.

Bemærkninger ved enkelte Artikler af Lovens fjerde Bog. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. II. 70—73; Berl. Tid. 1839, Nr. 24).

**Schiøth (Jens Ridderman),** f. d. 23de November 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Frederik Henrik Schiøth var ansat ved Sø-Etaten og givt med Anna Sophia Ridderman. Dimitteret fra Frue-Latinskole, hvori han optoges 1766, blev han Student 1773; absolverede d. 26de Febr. 1777 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev 1778 theologisk Decanus ved Communitetet og Inspector paa Regentsen; d. 29de Juli 1780 (ikke 1781) Magister Philologiæ; d. 27de Juni 1781 Rector ved den lærde Skole i Randers; d. 11te April 1788 Sognepræst i Veile og for Anneret Hornstrup i Ribe Stift; 1791 Provst i Nørvangs Herred, d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst til Ballerup og Maaløv i Sjælland. † 7de Juni 1816. — * 24/9 1781*) Eva Cathrina Ebbesen, (f. 1762, † 3/7 1847 i Fredericia), en Datter af praktiserende Læge Peder Ebbesen i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Flemmers histor. Efterretn. om Randers

*) Efter Frue-Sogns Kirkebog; i hans Vita i Bispe-Archivet derimod: d. 6. Octbr. 1781.

lærde Skole, 2. Hefte, S. 21—24; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 148—49).

Disp. de differentia inter *vaticinia Sacræ Scripturæ et oracula Gentilium.* Particula I. Havn. 1776. — Tale holden i Randers latinske Skole paa Kronprindsens Fødselsdag. Viborg, 1788. 32 S. 4to. (L. E. 1789, Nr. 4; Krit. og Antikr. 1789, Nr. 4). — Tale over S. Fogh. Fridericia, 1794. — Tale holden i Veile Kirke den 1ste Junii 1801 i Anledning af Slaget den 2den April. Kbh. 1801. — Tale, da den nye opbygte Skole i Maaløv blev indviet. ibid. 1813; desuden nogle flere (4) enkelte Taler, samt 1 Disputats.

2 Prædikener iblandt det theologiske Selskabs gudelige Taler.

Nogle faa Digte. — (Efter Autogr.).

**Schiøtt**, Kobbertrykker i Kjøbenhavn.

Indbydelse til Publicum angaaende en af ham opfunden Regningsmaskine ved Ildebrand, med et Kobber. Kbh. 1803. 4to.

**Schjøtt (Peter Ulrik Frederik)**, en Søn af Proprietair Søren Schjøtt og . . . . . . . . . . . f. Balduin, er f. paa Gaarden Kølholt ved Veile d. 31te August 1802. Dimitteret fra Kolding lærde Skole blev han Student 1821; tog i April 1830 theologisk Attestats (n. c.); ejede i nogen Tid en Gaard ved Veile, og boede senere i Asperup i Fyen; blev d. 15de April 1835 personel Capellan paa eget An- og Tilsvar for Vissenberg Menighed i Fyen (indtil 1838); levede derpaa den meste Tid i Odense; blev d. 6te Juni 1843 Sognepræst paa Askø under Laalands-Falsters Stift. — * . . . . . . .

Dania, Digte. Kbh. 1828. („Nemesis“ 1828, Nr. 2).

Digte. Første Samling (indeholdende 75 lyriske Smaadigte og Sange). Odense 1842.

Redacteur af „Fyensposten“. Udgivet af et Selskab. Nr. 1.—78. (6. Apr. —28. Decbr.). Odense 1839. 4to. (Heri ere alle de, saavel poetiske som prosaiske, Stykker, uden specielt Mærke, forfattede af ham).

Mangfoldige Sange og andre Digtninger (iblandt hvilke Elegierne „Ved Elfrides Grav“, „Harald Scipio Camillo Faber“, o. fl.) adspredte i forskjellige Tidsskrifter og Blade, saasom i „Kjøbenhavnsposten“, „Sneelillier“, de fyenske Aviser, Hempels Bidrag til Tidshistorien, Følgebladet til Lollands-Falsters Stifts-Tidende. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schiøtz (Johannes Simonsen)** var først Skrædder, siden Kasserer ved det borgerlige Laane- og Livrente-Selskab for begge Kjøn. † 8de Januar 1823, i sit 67de Aar, i Kbhvn. — * 1781 Anne Christensen († ‡ 1810, i sit 51de Aar, i Kbh.).

Epistel til Hr. K. Kristensen, Capitain og Udgiver af Politivennen. No. 1.—5. Kbh. 1821. (jvfr. „Andet Evangelium til Skræddermester Schiøtz's Epistler for Medlemmerne i det borgerlige Laane- og Livrenteselskab, udg. af K. Kristensen“. ibid. eod.; og Art. J. H. Schmahr).

(Han nævnes blandt de Mynsterforfattere, som opregnes i en Hans Jørgensens satiriske Skrift imod Blok Tøxen, betitlet: »Litteraturens Markblomster ved Mimers Brønd«. Kbh. 1822).

**Schiøtz (Simon Christian)**, Nysanførtes Søn, f. d. 12te Marts 1782 i Kbhvn; blev dimitteret til Universitetet fra Frue-Latinskole i Efteraaret 1797; 1804 surnumerair Cancellist i Generalitets- og Commissariats-Collegiet; underkastede sig i Januar 1805 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Februar s. A. dens praktiske Prøve, hiin med næstbedste, denne med bedste Charakteer; blev 1807 Auditeur ved General-Commandoen i Nørre-Jylland; 1809 tillige Auditeur ved det danske Livregiment; 1814 Krigsraad; d. 16de Juni 1815 Byfoged og Byskriver i Mariager, samt Herredsfoged og Herredsskriver i Gjerlev og Onsild Herreder; d. 20de August 1828 Herredsfoged og Herredsskriver i Merløse og Tudse Herreder, samt Birkedommer og Birkeskriver i Tølløse og Frydendals Birker; d. 1ste Novbr. s. A. virkelig Justitsraad. † 11te December 1828 i Holbek. — * Kirstine Claudiane Abigael Christensen, en Datter af Proprietair Christensen til Klarupgaard ved Aalborg.

Har oversat: Rinaldo Rinaldini; et Skuespil i 5 Optog af Forfatteren til Romanen af samme Navn. 1801. — Sølvbryllupet. Skuespil i 5 Optog af Kotzebue. e. a. — Min Faders Historie, eller hvorledes det gik til, at jeg blev født. Roman af Kotzebue. 1802. — Smaa Fortællinger af Kotzebue. e. a. — De sorte Brødre. En romantisk Historie, efter det Tydske. I.—III. Deel. 1805—7. — Mazarine, den store Røver i Lothringen og Elsas, af Forfatteren til de Uudforskelige. I.—III. Deel. 1802; samtlige trykte i Kbhvn.

**Schlegel (Henrich Fredrich)**, f. d. 19de Juli 1749 i Sorø, hvor hans Fader Johan Elias Schlegel var Professor i Historie, Statsret og Handelsfaget (f. $\frac{28}{1}$ 1718 i Meissen, † $\frac{1}{8}$ 1749 i Sorø; jvfr. Geneal. og biogr. Archiv I. S. 257—61, og Nyerups Lit. Lex. S. 532); hans Moder Johanne Sophie Niordt († $\frac{22}{5}$ 1774, 44 Aar gl., i Sorø, en Nærbeslægtet af den sachsiske Gesandt ved det danske Hof, von Speners Hustru). — Dimitteret fra Herlufsholms Skole blev han Student 1765; var Alumnus paa Borchs Collegium og Observator paa det astronomiske Observatorium; blev 1776 Fuldmægtig i General-Land-Oeconomi- og Commerce-Collegiet; 1781 Chef for sammes tydske og ostindiske Secretariat; 1783 Kammerraad; 1797 Committeret i bemeldte Collegium, for de ostindiske Sager, og virkelig Justitsraad; 1800 tillige Medlem af den 1799 organiserede Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen; 1803 entlediget, med sin fulde Lønning i Vartpenge, fra sin Post i Oecon.- og Commerce-Collegiet. † 8de September 1822 i Kbhvn. — * $\frac{1}{8}$ 1781*)

*) Efter Frue- og Trinitatis Sognes Kirkebøger; paa Fr. Thaarups Stamtavle over Familien Schlegel (i Geneal. og biogr. Arch. I. S. 291) findes derimod Aarstallet 1780.

Caroline Siegfridia Hyllested (f. $\frac{1}{1}$ 1761, † $\frac{26}{2}$ 1827). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 149).

Disp. *de graviditate planetarum.* Particula I.—II. Havn. 1768—69. 4to.

Om Pilehegn og Baandenes Anvendelse til Kurvemager-Arbeide, meddeelt Landhuusholdnings-Selskabet, i Rafns Nyt Bibl. f. Phys. VIII. 315—54 (og i Handelstid. 1805, Nr. 103—4).

Et Par Erklæringer af ham som Medlem af Directionen for Fattigvæsenet, indf. i „Penia", I. Aarg. 1806, S. 347 flgg.; III. Aarg. 1808, S. 147—58.

**Schlegel (Johan Friderich Wilhelm),** Nysanførtes Søskendebarn; f. d. 4de October 1765 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Justitsraad Johan Heinrich Schlegel, Professor i Historien ved Kjøbenhavns Universitet og Bibliothekar ved det store kongelige Bibliothek samt kongl. Historiograph (f. $\frac{24}{11}$ 1726 i Meissen, † $\frac{18}{10}$ 1780 i Kbhvn; jvfr. Geneal. o. biogr Arch. I. S. 261—73; Werlauff's hist. Efterretn. om det store kgl. Bibl. 2. Udg. S. 179 ff., 190 ff., 198 ff., og Nyerups Lit. Lex. S. 532—533); hans Moder Augusta Amalia v. Jessen (f. $\frac{5}{9}$ 1747, † $\frac{11}{9}$ 1821 i St. Jørgens Præstegaard i Fyen, og Forfatterinde af 2de Recensioner over „Bibliothek for det smukke Kjøn", 1.—2. Bd., i L. E. 1784, No. 37, 50), en Datter af Etatsraad, Committeret og Secretair i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jessen (adlet $\frac{13}{8}$ 1754) og Ulrica Antoinetta f. Bohn. — Underviist først af sin Fader, siden af Oluf Worm († som Rector emer. i Horsens) og Jens Bindesbøll († som Præst i Lidø), blev han af Worm dimitteret til Universitetet 1782, og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philosophiske Examen i Sommeren 1783; absolverede i Begyndelsen af Aaret 1784 den saakaldte store philologiske Examen med Berømmelse; blev samme Aar juridisk Vice-Decanus ved Communitetet, og underkastede sig d. 14de Maj 1785 juridisk Embeds-Examen, ved hvilken han fik ej alene Charakteren Laud., men endog en offentlig Berømmelse; rejste 1786, med kongelig Understøttelse, til Göttingen; opnaaede 1787 Accessit for en latinsk Afhandling til Besvarelse af en af det derværende Universitet udsat juridisk Priisopgave „om Borgeres Udvandringsfrihed"; tiltraadte derefter en Rejse til de vigtigste Stæder i Nordtydskland (hvor han opholdt sig længst i Berlin og Dresden), og begav sig derpaa igjennem de østerrigske Nederlande til England, hvor han tilbragte 4 Maaneder, for det meste i London; kom hjem i September 1788 og concurrerede med C. M. T. Cold og J. J. Gudenrath om det overordentlige juridiske Professorat (jvfr. „Iris og Hebe" 1797, II. 201—54); beskikkedes i April 1789 til Adjunct ved det juridiske Facultet (jvfr. „Iris og Hebe" 1798, III. 262—85; L. E. 1797, Nr. 32), og d. 9de October s. A. til overordentlig Professor i Lovkyn-

digheden ved Kbhvns Universitet; disputerede i September 1790 for den juridiske Doctorgrad (creeret $\frac{30}{9}$ s. A.); blev 1791 extraordinair Assessor i Hojesteret; d. 26de Septbr. 1800 Medlem af den da nedsatte Commission for at forfatte Udkast til de Grundsætninger, paa hvilke Criminal-Loven bør være bygget, m. M.; d. 3die October s. A. Professor ordinarius i Lovkyndigheden, samt Assessor (og Referendar til 1804) i Consistoriet; kort derefter valgt til Medlem af den bestandige, da først oprettede, Commission for Universitets-Bibliotheket; d. 22de Maj 1801 udnævnt til 6te Deputeret i det danske Cancelli og Chef for 1ste (det geistlige) Departement, men 1803 bestemtes han til at vedblive sit Embede som Professor ved Universitetet og udnævntes d. 15de April samme Aar til virkelig Etatsraad; blev 1805 Med-Ephorus i Commissionen for den Arna-Magnæanske Stiftelse; d. 28de Januar 1810 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1812 Conferenceraad; d. 1ste November 1828 Commandeur af Danebroge; i Begyndelsen af December 1830 Ridder af den preussiske røde Ørn 2den Klasse, og modtog i Septbr. s. A. en Guldmedaille fra Kongen af Nederlandene (jvfr. L. T. 1831, S. 96 og 128); udnævntes 1831 til Ridder af Nordstjerne-Ordenen; deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{23}{3}$ 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; blev d. 7de Juni 1833, efter Ansøgning, som Senior ved Universitetet dispenseret fra at holde Forelæsninger; erholdt d. 29de Septbr. 1834 kongelig Befaling til, som Deputeret for Kjøbenhavns Universitet, at deeltage i Østifternes og Nørrejyllands Stænderforsamlinger, men blev formedelst Svagelighed fritagen faa Dage før Stænderne 1835 sammentraadte. Var Universitetets Rector 1803—1804, 1812—1813 og 1828—1829; Formand i det skandinaviske Literatur-Selskab ($\frac{18}{1}$ 1820—1836) og i det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab ($\frac{12}{2}$ 1831—1836); Æresmedlem af det islandske literaire Selskab; af det engelske Societas Antiquariorum pontis Ælii; af det historisk-theologiske Selskab i Leipzig og af det tydske Selskab for fædrelandsk Sprog og Oldkyndighed sammesteds; Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{17}{1}$ 1806); af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog ($\frac{16}{2}$ 1806); af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem; af Selskabet for pommersk Historie og Oldkyndighed; af „Kongl. Samfundet för Utgifvandet af Handskrifter, rörande Skandinaviens Historia", i Stockholm; af Videnskabernes Academi i Turin, samt af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund; endvidere Meddirecteur i „Samfundet til den danske Literaturs Fremme" 1833—35. † 19de Juli 1836. — * $\frac{17}{5}$ 1793 Marie Elisabeth Hellfried, ældste Datter af

Generalpostdirecteur Carl Friedrich v. Hellfried og Frederikke Wilhelmine v. Jessen. — (Autobiographi i Programmet, som udstedtes ved Universitetshøjtideligheden i Anledning af Kong Frederik 6tes Formæling 1790, p. 15—16; Biographi, ved Fr. Thaarup, i Genealog. og biogr. Arch. I. S. 273—91; N. Nekrol. der Deutschen 1836, II. S. 936—43; jvfr. J. K. Høst's Erindr. S. 160; Berlingske Tid. 1836, Nr. 176. — Portrait, lithogr. af Monies 1833).

Commentatio de eo quod justum est circa *emigrationem civium*. Gottingæ 1787. 36 pagg. 4to. (Var af det Gött. Universitet tilkjendt Accessit; jvfr. L. E. 1787, S. 746—48, af Jac. Mandix; Büschings wöchentl. Nachr. 1787, S. 374). — De discrimine inter *possessionem bonæ & malæ fidei*, ejusque effectu civili secundum juris Romani principia. Diss. inaug. Hafn. 1790. 62 pagg. 8vo. (L. E. 1792, Nr. 14). — Statistisk Beskrivelse af de fornemste europæiske Stater. I. Deel, som indeholder Indledningen og den første Part af de Danske Staters Statistik, og 2den Deels 1ste Hefte, som indeholder de Danske Staters politiske Forfatning. Kbh. 1793—96. (L. E. 1793, Nr. 40. 47. 52; 1796, Nr. 50; Krit. XIV. Nr. 33; Ekkards Krit. o. antikr. Journ. II. 100—6; Allg. L. Z. 1794, I. Nr. 35, S. 273—76; Gött. A. 1795, S. 434—37). Heraf er Afsnittet om Færøerne, med nogle Udeladelser, især af Literairnoticerne, og nogle Tilsætninger fra Schytte, Jonge og Flere, oversat paa Tydsk i M. C. Sprengels Auswahl der besten ausländischen Nachrichten zur Aufklärung der Völker- u. Länderkunde, IV. B. 1795, S. 1—48. — Tillæg til No. 39 af de Kjøbenhavnske lærde Efterretninger 1794, indeholdende Svar paa Noget fra Professor Frederik Thaarup om hans Statistik, samt om en statistisk Priis-Opgave. d. 29de Sept. 1794. Kbh. XVI. S. 8. (Derimod udgav Thaarup sit Nodværge som Tillæg til bemeldte Tidendes Nr. 40). — De *Morgengabæ* origine et juribus. Programma (i Anledn. af Universitetets aarlige Reformationsfest). Hafn. 1796. 4to. (Ekkards Krit. og antikr. Journ. 1796, S. 54—56; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 176). Afhandlingen blev i en forkortet dansk Oversættelse indrykket i „Astræa" II. S. 168—249. — Natur-Rettens eller den almindelige Retslæres Grundsætninger. I.—II. Deel. Kbh. 1798. 2den forbedrede Udgave. ibid. 1805. (L. E. 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10. 11. 12. Forfatterens Antikritik med denne Recension fulgte som Tillæg til L. E. 1807, Nr. 15, hvorpaa Recensenten, A. S. Ørsted, svarede først kortelig i samme Tillæg, S. 15—16, siden udførligt i „Ydermere Tilsvar paa Schlegels Antikritik", i Jurid. Arkiv No. XI. S. 162—202, ligesom han allerede i Forveien (Jur. Arkiv No. VII. S. 185—98) havde leveret adskillige Bemærkninger om nogle Definitioner i Schlegels Naturret).

*Aperçu sur la liaison politique entre les Duchés de Slesvig et de Holstein* et sur le droit de rassembler les Etats dans ces deux provinces. (au lieu de Manuscrit). à Copenhague 1816. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 92. 93). Paa Tydsk: Ueber die staatsrechtliche Verbindung der Herzogthümer Schleswig und Holstein, und über die Ansprüche beider Länder auf eine ständische Verfassung. Aus dem Französischen des Conferenzraths Joh. Friedr. Wilh. Schlegel in Kopenhagen übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von N. Falck. Kiel, 1816, i hvilken Anledning Forfatteren skrev i Altonaer Mercur s. A. en Erklæring herom.

Juridisk Encyclopædie, tilligemed Udsigt over den romerske, kanoniske, longobardiske Lehnsrets, tydske og andre vigtige Retters Historie, samt Grundlinierne til

de juridiske Disciplinerø Literair-Historie og Angivelse af den fornødne Literatur. Kbh. 1825. („Dagen“ 1825, Nr. 260; Kbhvns Skilderi 1829, S. 822).

Danmarks og Hertugdømmenes Statsret med stadigt Hensyn til deres ældre Forfatning. Første Deel. Kbh. 1827. (M. f. L. I. 114—49, 282—306, 373—91, 457—85, 552—80; II. 76—96, 246—59, af L. Engelstoft, jvfr. L. T. 1830, S. 15—16, af Schlegel, M. f. L. 3. Bd. 1. H. af Engelstoft; Molbechs Nord Tidsskr. IV. 1—47, af J. E. Larsen; The Foreign Review and Contin. Miscell., London 1828, No. 1. Jan. p. 312, jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 586—87; The North-American Review No. LXI. Octb. 1828, p. 285—99). Oversat paa Tydsk, med nogle Berigtigelser af Forfatteren og nogle Anmærkninger af Oversætteren, u. Tit.: Staatsrecht des Königreichs Dänemark und der Herzogth. Schleswig, Holstein und Lauenburg; mit steter Berücksichtigung der ältern Verfassung dieser Länder. Aus dem Dänischen von F. C. W. Sarauw. 1r Theil. Schleswig 1829. (I Allgem. Preussische Staats-Zeitung 1828, May, Nr. 123—24 findes, under Titel: „Das dänische Papier-Geld“, en tydsk Oversættelse af det, der haves om denne Materie i Schlegels Statsret I. S. 377—401, dog med Udeladelse af de i Originalen tilføiede Anmærkninger, og uden at angive, af hvilket Skrift denne Efterretning er laant).

Udgiver af: Astræa, et Tidsskrivt. I.—V. Bind. Kbh. 1797—1805. (L. E. 1800, Nr. 14—19; Iris og Hebe 1796, III. 119—22; IV. 142—44; G. L. Badens hist. Bibl. S. 218; Jurid. Maanedstid. 1802, I. S. 325—331, af Morgenstjerne; jvfr. Engelstofts og Møllers Histor. Calend. II. S. 78. 81). Heri har han skrevet: i 1ste Bd. (1797): Betragtninger over den kritiske Philosophies Studiums nærværende Tilstand i Almindelighed, og Naturrettens i Særdeleshed; tilligemed en Prøvelse af de nye Grundsætninger, som indeholdes i Prof. Fichtes Wissenschaftslehre og Naturrecht, S. 51—173; Kritisk Bedømmelse af Prof. Fichtes Skrivt: Ueber die Bestimmung des Gelehrten, i Anledning af Hr. Collins Danske Oversættelse, S. 174—199; Det juridiske Facultets Svar i en Odels-Trættighed, afgivet i Julii 1793, S. 304—22; Efterretning om en anden ved Høieste Ret paadømt Odels-Sag, S. 322—28; Erindringer imod Hr. Birckners Skrivt: om Trykkefriheden og dens Love; tilligemed et Forsøg paa at bestemme Grændseskiellet imellem Trykkefrihed og Trykkefrækhed. Helliget alle Frihedens sande Venner, S. 345-488; særskilt aftr. Kbh. 1797. 144 S. 8vo. („Iris og Hebe“ 1797, III. 232—43; L. E. 1798, S. 209 figg., S. 439 figg.; Philos. Repertor. II. Nr. 6—9; Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 175—76); — i 2det Bd. (1799): Det juridiske Fakultets Svar i en Tiende-Trættighed, S. 33—45; Exegetisk Forsøg, at hæve den tilsyneladende Antinomie imellem D. L. 5-3-22 og 5—6—2, eller om den priviligerede Sædegaarder tilkommende Løsningsret, naar der i disse fleer Indførsel. En Prøve-Forelæsning, holden ved Concursen i September 1788, og Tillæg til samme, S. 45—78; Beviis for Uretmæssigheden af al Opstand mod den høieste Magt i Staten, som Svar paa en Skrivelse om Opstands Retmæssighed, S. 88—123; Det juridiske Fakultets Betænkninger i tvende Søerets-Sager, S. 125—43; Om Morgengavens Oprindelse og Rettigheder efter fremmede, men fornemmelig vore egne saavel gamle, som nu gieldende Love. En forkortet Oversættelse af et latinsk Program ved Reformationsfesten for Aaret 1796 over denne Materie, S. 168—249; Ere Domstolene berettigede til at tilfinde Straffe for ulovbestemte Forbrydelser? S. 366—77; Det juridiske Fakultets Betænkninger i tvende Odels-Trættigheder, S. 469—85; — i 3die Bd. (1800): Frimodig Prøvelse af den Engelske Admiralitets-Rets Dom, afsagt d. 11te Juni 1799 i den bekiendte Svenske Convoy-Sag;

tilligemed en dansk Oversættelse af denne Dom; saa og en foreløbig historisk Skildring af det Europæiske, især Engelske, Kaper-System, S. 1—156 og 244—50; særskilt aftr. Kbh. 1800. (L. E. 1800, S. 280 flgg., S. 294 flgg; »Le Moniteur« 1801, p. 119, af Malte-Brun; jvfr. Geneal. og biogr. Arch. I. S. 282—83). Oversat paa Fransk af C. F. L. Dejuge, under Forfatterens specielle Tilsyn og forsynet med et Tillæg, und. T.: Sur la Visite des vaisseaux neutres sous Convoi. Copenh. 1800. To engelske Oversættelser udkom næsten paa een Tid: den ene (af Consul J. Wolf) efter den danske Original; den anden efter den franske Oversættelse. London 1800. (Derimod udkom i England en Deel Skrifter, hvoraf de vigtigste ere: Letters of Sulpicius (daværende Statssecretair Lord Granville) on the northern Confederacy. London 1801, og: Remarks on Mr. Schlegel's work upon the visitation of neutral vessels under Convoy, by *Alexander Croke*, Esqv. London 1801, samt: A treatise of the relative rights and duties of belligerant and neutral powers in maritime affairs, in which the principles of armed neutrality and the opinions of *Hübner* and *Schlegel* are fully discussed by *Robert Ward*, Esqv. London 1801); Om Fremleies Lovlighed efter den almindelige Retslære og vore Love, S. 414—26; — i 4de Bd. (1802): Sex juridiske Responsa, S. 131—72 og 359—70; Nye Undersøgelse om den Skaanske og gamle Siellandske Lov med Rette tillægges Valdemar den Første? S. 185—251. (Jur. Maanedstid. 1802, I. S. 325—28; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 192; G. L. Badens hist. Bibl. S. 195—96. Afhandl. er siden igjen aftrykt i 1ste Deel af P. Kofod Anchers samlede jurid. Skrifter); Om Jacob Edward Colbiørnsen som Videnskabsmand og Embedsmand, S. 371—95; særsk. aftr. Kbh. 1802. (Jurid. Maanedstid. 1802, II. S. 283—84); — i 5te Bd. (1805): Det juridiske Facultets Betænkning angaaende den Rettighed, hvilken Lovens 5te Bogs 2det Kap. 65 Art. tillægger Besidderen af et Stamhuus, at pantsætte dets Indkomster i Nødstid, S. 172—90; Det juridiske Facultets Betænkning i en Odels-Tvistighed, S. 191—208; Det juridiske Facultets Betænkning, angaaende det Spørgsmaal: Om en efterlevende Ægtefælle er berettiget til, ved Skiftet med sine Stedbørn, at udløse disse, eller i det mindste fordre den halve Boe sig in natura udlagt? S. 223—36.

Medudgiver af: Peter Kofod Anchers samlede juridiske Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1807—11. (L. T. 1813, Nr. 13, af G. L. Baden; 1818, Nr. 31. 32, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; jvfr. G. L. Badens jurid. Lex. S. 189; Heidelb. Jahrbb. II. Jahrg. H. 1. S. 47—51). Heri har han indført sin »Nye Undersøgelse om den Skaanske og gamle Siellandske Lov med Rette tillægges Valdemar den Første?« (jvfr. Grimms Litteratur der altnordischen Gesetze i Savigny's u. s. w. Zeitschrift für geschichtl. Rechtswiss. III. B. S. 88). Desuden har han ledsaget hele Værket med oplysende og berigtigende Anmærkninger, især den Ancherske Afhandling om de gamle Loves Grundsætninger.

Medredacteur af: Journal for udenlandsk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.

I H. C. Bunkeflods »Bibliothek, en Fortsættelse af det muntre Bibliothek«, (Hvorvidt er det gavnligt, at det smukke Kjøn dyrker Videnskaberne? i Nr. 2. 1784).

I »Minerva« (Hvorvidt er Staten berettiget til at blande sig i Opdragelses Væsenet? 1789, III. 208—33. (optr. i de Aalborgske maanedl. Tillæg for 1789, 6te og 7de Stykke); Af hvilke Aarsager kan og bør den i Loven fastsatte Straf for Forbrydelser formildes? (een af hans Prøve-Forelæsninger), 1791, II. 395—414).

I »Skandinavisk Museum« (Om Nytten af den almindelige Retslæres

grundige Studium, 1800, I. 68—83. (Kiel. L. Z. 1808, Nr. 27); Om symbolske Bøgers Indførsel i den danske og norske evangeliske Kirke, og især om Lovcommissionens Bestræbelser at indføre Formula Concordiæ her i Landet ved en Artikel i K. Christian V's. Lovbøger, 1803. II. 1. S. 139—60. (L. E. 1807, S. 215—16. Afhandlingen er overs. paa Tydsk, hist og her berigtiget og forøget med nogle Tillæg, i Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 473—93). — I »Det Skandinav. Litt. Selskabs Skrifter« (Om Agerdyrkningens og Landoekonomiens Tilstand i Danmark før og under de første Valdemarer, som den har været efter den Skaanske Lovsamling, 1806. II. 273—323. (L. E. 1809, S. 133—35. Afhandlingen overs. paa Tydsk, med en Efterskrift af N. Falck, i N. Staatsb. Magaz. II. 1834, S. 737—785); Undersøgelse om Jævnet-Eeds (Jafnaeth) sande Betydning og Beskaffenhed, XVII. 1820, S. 331—73. (jvfr. Jurid. Tidsskr. XX. 130—56, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge); Beviis, at Kong Hans ingenlunde kan ansees for Aristocratiets Befordrer, XVIII. 1822, S. 297—323; Oplysning om, at Nederlænderne af Kong Christian den Anden ere blevne fritagne for Øresunds Tolds Svarelse i visse Aar imod en bestemt Pengesum, XVIII. 1822, S. 324—31).

Latinske Taler, holdne af ham, som det juridiske Facultets Decanus ved Doctorpromotionerne i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815 og ved Reformations-Jubilæet 1817, ere aftrykte i Universitetets »*Acta Solennia*« 1815, p. 57—63, og 1817, p. 59—62. — En Tale (paa Latin og Dansk) af ham, som Universitetets Rector, i »*Solennia Academica* in nuptias Wilhelminæ Mariæ« 1828, p. 46—61. (Udtog i L. T. 1828, S. 866—68).

Aperçu sur *l'etat des Catholiques dans les etats du Roy de Danemarc* selon les loix du pays, (i en Memoire af 8. Jan. 1816, efter Forlangende meddeelt den engelske Minister i Kjøbenhavn, Hr. Foster, til Afbenyttelse ved Parlamentsdebatten over Catholikernes Fordringer), er indført i »Report from the select Committee« om denne Sag. 1816. Folio. p. 429—44. Oversat paa Tydsk i Falck's N. Staatsb. Magaz. III. 1835, S. 601—15, med nogle Tillæg.

Responsa, paa det juridiske Facultets Vegne, i Ørsteds »Nyt jurid. Arkiv« XVIII. 188—212; XX. 108—22; og i „Jurid. Tidsskr.“ IV. 2. S. 221—28.

Tale holden i Anledning af Jacob Henric Schous Embeds-Jubilæum d. 3die Mai 1821, i Rahbeks »Hesperus« IV. 1821, S. 401—17.

***Om de gamle Danskes Retssædvaner og Autonomie*, i »Det Kgl. Danske Vid. Selsk. philos. og histor. Afhandlinger« III. Deel. (1827), S. 59—352; særskilt aftr. Kbh. 1827. 4to. (M. f. L. III. 535—58; IV. 38—63, 221—39, 357—78, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; Molbechs Nord. Tidsskr. II. 155—57; jvfr. Jurid. Tidsskr. XIII. 2. S. 227—72; XIV. 1. S. 1—123; XV. 1. S. 1—100, af J. E. Larsen; Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 451; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 230).

I den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af: *Hin Forna Lög Bók Íslendinga* sem nefnist *Grágás*. Codex juris Islandorum antiquissimus, qui nominatur *Grágás*. Ex duobus Manuscriptis pergamenis (quae sola supersunt) Bibliothecae Regiae et Legati Arna-Magnaeani nunc primum editus. Cum interpretatione Latina, lectionibus variis, indicibus vocum et rerum p. p. Pars I.—II. Hauniae 1829. 4to, forudskikkede han: »*Commentatio historica et critica de hujus juris historia et indole*“. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. H. L. Z. 1832, I. Nr. 9. 10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433—40, af G. Homeyer; Jour-

nal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 269—77, af Pardessus (ogsaa særskilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage intitulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Jurid. Tidsskr. XXII. 1—146, 277—360; XXIV. 328—48). Hans historiske Indledning findes i sammentrængt Udtog, under Tit.: Om den gamle Islandske Lov- og Retsbog, kaldet: »Graagaas«, dens Oprindelse, Navn, Kilder, indvortes Beskaffenhed og store Vigtighed i flere Henseender, i Anledning af dens første trykte Udgave, i »Nordisk Tidsskr. for Oldkyndighed« I. S. 109—150. (jvfr. L. T. 1832, S. 341—48).

Indledning og Anmærkninger til F. Hoppes Oversættelse: De lave Kornpriser som Aarsag til den almindelige Standsning i Handel og Vandel. Kbh. 1823. (L. T. 1824, Nr. 14. 15. 16; »Dagen« 1824, Nr. 9).

Juridiske og statistiske Recensioner i »Skandinavisk Museum«, de »lærde Efterretninger« og »Dansk Litteratur-Tidende«.

En egenhændig Skrivelse fra Kong Christian den Syvende til Statsminister Grev Otto Thott, meddeelt i Nye Danske Magazin V. 155—57.

Anmeldelse om den ved det Juridiske Fakultet forefaldne Concurs om Adjunkt- og Notarial-Embederne, meddeelt i Badens Universitets-Journal VI. 63—65.

Brudstykker af hans Tale ved R. Nyerups Studenterjubilæum 1826, indførte i Nyerups Levnetsløb, S. 19—20, 84, 85—86. — Dansk Uddrag af 2 latinske Taler, den ene i Anledning af Kongens Fødselsdag, den anden ved Rectoratets Omskiftning, holdne af ham som Universitetets Rector 1829, i L. T. 1829, S. 90—91, og S. 443; og af 2 latinske Taler ved juridiske Doctorpromotioner, i L. T. 1820, S. 175—76, og 1824, S. 633—38.

**Schlegel (Poul Elias Windtmil),** ældste Søn af ovenanførte Justitsraad Henr. Fred. Schlegel og Caroline Siegfridia fød Hyllested, er f. d. 6te August 1784 i Kjøbenhavn; kom 1793 i Efterslægtselskabets Realskole, hvorfra han 1797 gik over til Frue-Latinskole, tog der Examen Artium i Efteraaret 1803, og blev i Novbr. s. A. inskriberet ved Universitetet; studerede fra 1805 Lægevidenskaben og var tillige chirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital; tog i Foraaret 1809 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev d. 1ste Maj 1808 Interims-Bataillonschirurg ved det Kjøbenhavnske Infanteri-Regiment; var 1814 i en kort Tid Overlæge ved Felthospitalerne i Frederiksborg; udnævntes d. 9de Juni s. A. til Garnisonschirurg, med Regimentschirurgs Charakteer, i Christiansted paa St. Croix i Vestindien; d. 1ste August 1829 til Ridder af Danebroge; var 1838 constitueret Landphysicus paa de dansk-vestindiske Øer; blev d. 16de Novbr. 1843 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 2den Maj 1845, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. Opholdt sig derefter i Kjøbenhavn. — * $\frac{1}{5}$ 1811 Dorthe Marie Neergaard, Datter af Forpagter paa Juellinge i Sjælland, Sigvard Thomas Petersen Neergaard og Petrea Sophie f. Staal. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. 166).

I »Nyt Bibliothek for Læger« (Beskrivelse af en Sectio cæsarea, foretage i Forbindelse med Districtschirurg Andr. Lynge d. 26de October 1813 paa en Bondekone i Nærheden af Frederiksborg, i Bd. II. 1815, S. 39—57).

I »Bibliothek for Læger« (Om den vestindiske Climat-Feber eller saakaldte gule Feber, i Bd. II. 1822. S. 12—27; Beskrivelse af en Sectio cæsarea, foretaget paa Negerinden Sophia paa St. Croix i Christiansstæds By d. 6te Febr. 1821, i Bd. III. 1823. S. 140—49; Medicinalberetning om St. Croix (for 1838), i Bd. XXXII. (N. R. Bd. 2.) 1840. S. 233—36).

**Schlegel (Wilhelm August)** var Kammersecretair og Fuldmægtig i Handels- og Consulat-Comptoiret under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; blev 1825 constitueret og 1827 virkelig Chef for bemeldte Comptoir; 1830 Kammerraad; 1841 i Naade entlediget med Vartpenge. — * $\frac{2}{1}$4 1813 Dorothea Marie Frost.

Redacteur af: Handels- og Industrie-Tidende 1825, Nr. 56—78; derpaa Medudgiver af samme fra Aarg. 1825 Nr. 79 til 1ste Juli 1841. Kbh. 4to, og fra 1839—41 i Folio.

Medudgiver af: Handels- og Skibsfarts-Tidende, 1842—1845. Kbh. Folio. Ene-Udgiver af samme 1846, 47.

**Schleisner (Carl H.)**, f. d. 6te Maj 1793; var Klædefabrikør og Farver, siden Bestyrer af Kbhvns Fattigvæsens Fabrik paa Ladegaarden udenfor Kbhvn, og fik kgl. Understøttelse til en Rejse i Udlandet (jvfr. Handelstid. 1833, Nr. 2; »Dagen« 1833, Nr. 18); blev 1834 Inspecteur ved Kbhvns Fattigvæsens Tvangs- og Arbejdsanstalt paa Ladegaarden. † 16de Juni 1842. — * Inger Dorothea Davidsen. — (Jvfr. Adr. Compt. Efterretn. 1842, Nr. 142).

Anviisning til at blege og farve Uld og Uldgarn, og deraf forarbeidede Tøier med de nu brugeligste Couleurer, samt en forudskikket Veiledning til Uldens Vaskning paa Faarene. Kbh. (1826). 3 Ark. 8. (jvfr. N. landoek. Tid. VII. 307).

**Schlesinger (Joseph Isaac)**, f. i Rudkjøbing paa Langeland; tog i Foraaret 1832 Examen ved det chirurgiske Academi (neppe 2den Char.); var Escadronschirurg ved det holstenske Landseneer-Regiment i Haderslev, og fik d. 25de Jan. 1835 Bataillonschirurgs Charakteer; blev d. 1ste Juli 1842 Underlæge ved 16de Linie-Infanteri-Bataillon. † i Juli 1846 i Rendsborg. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 178).

Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dännemark, i Pfaffs »Mittheilungen u. s. w.« Jahrg. 1839, H. 7. und 8. S. 61—76. (oversat af »Bibliothek for Læger« XXIX. 285—300).

**Schlichtkrull (Oluf Nicolai Christopher)**, Sønnesøn af den i Worms Lex. II. S. 343 og III. S. 686 anførte Præst Oluf Schlichtkrull; f. d. 30te September 1801 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Nicolai Christopher Schlichtkrull, givt med Johanne

Edel Christine Weyle, var Urtekræmmer (f. $\frac{3}{7}$ 1769, † $\frac{2}{3}$ 1835). — Han tog i Septbr. 1821 pharmaceutisk Examen (eenst. Laud.); blev 1827 dimitteret til Universitetet af daværende Student B. A. Borgen, og erholdt ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, Charakteren Laudabilis; opnaaede 1829 Accessit for en Afhandling til Besvarelse af Universitetets Aaret iforvejen udsatte naturhistoriske Priisopgave: „Ex comparatione librorum botanicorum, aliorumque diversis temporibus conscriptorum, illustrare, quibusnam mutationibus *vegetatio Daniæ* cursu temporis subjecta fuerit, tum in universum, tum respectu singularium specierum, quæ aut novæ accesserunt, aut nunc non exstant“; studerede Theologi. † 2den Octbr. 1831 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 156).

*De officinelle Planter*, ordnede efter de Candolles naturlige Plantesystem, tilligemed de vigtigste Characterer paa disse Planters Familier. Kbh. 1832. 59 S. st. 8. (L. T. 1832, Nr. 18. 19, af J. H. Bredsdorff; jvfr. sst. Nr. 20. 21).

**Schlick (Benjamin Gotthold)**, f. 1791 i Kjøbenhavn; besøgte Konstacademiet sammesteds og opholdt sig derefter, med kongelig Understøttelse, i adskillige Aar udenlands, fornemmelig i Paris og London, hvor han især lagde sig efter Theaterbygning og Theater-Maskineri; kom tilbage og blev 1823 agreeret ved Konstacademiet; begav sig derefter atter til Udlandet; blev correspondenrende Medlem og ($\frac{2}{4}$ 1827) Associé af det franske Institut; 1829 Ridder af Æreslegionen og af den hessiske Fortjenst-Ordens 4de Klasse; derefter Professor i Architekturen ved det liguriske Academi i Genua; 1832 Ridder af Wasa-Ordenens 3die Klasse; rejste siden til Neapel, hvor han d. 7de April 1839 blev Commandeur af Ordenen „Merito de Rege optimo“; udnævntes i Septbr. s. A. af Hertugen af Lucca til Kammerherre; d. 22de Maj 1840 til Ridder af den sardinske Lazarus-Orden; d. 15de Novbr. s. A. til Ridder af den bayerske St. Michaels-Orden; d. 13de Decbr. s. A. til Commandeur af den Hessen-Darmstadtske Ludvigs-Ordens 1ste Klasse; besøgte 1841 Wien, Dresden og Gotha. Er endvidere Commandeur af den brunsvigske Henrik-Løve-Ordens 1ste Klasse og Ridder af den sardinske St. Moritz-Orden. — (Jvfr. Weinwichs Konstner-Lex. S. 157—58; „Für und aus Kopenhagen“ 1825, Nr. 2; Conversationsbl. 2. Aarg. I. Nr. 19; Kbhpost. 1830, S. 11, 870—71; 1831, S. 307, 16; samt Skriftet: „Hr. Benjamin Schlick i Udlandet, af T. Baden. Kbh. 1828“).

*Rapport* fait à l'académie des beaux arts de l'Institut de France sur le chemin souterrain dit: *Tunnel*, qui s'exécute en ce moment, sous la Tamise à Londres. Lu le 25 Novembre. Paris 1826. 12 pagg. 4to, med lithographeret Tegning og

Vignet. (L. T. 1827, Nr. 24; Pöl's »Archiv« VII. 389—402, af T. Baden, særſt. aftr. Kbh. 1827; Urſins Magaz. I. 440). Overſ. paa Danſk af O. J. Rawert i Handels- og Induſtri-Tid. 1827, Nr. 46 og 47.

Forſvar for de af ham paa Konſtacademiet udſtillede Arbeider, i „Dagen" 1823, Nr. 83. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 31. 33. 39).

Udtog af en Skrivelſe fra ham, i Kbhpoſt. 1831, Nr. 164.

Medarbejder i det franſke Inſtituts Konſtacademies »*Mémoires*«.

Om 2 af ham opfundne Maſkiner til Lettelſe i Hattefabrikantens Arbejde, jvfr. Handels- og Induſtri-Tid. 1827, Nr. 70—71, af T. Baden; „Dagen" ſ. A. Nr. 207.

**Schmahr (J. H.)**, * Ane Cecilia Dorothea Helleſen († § 1822 i Lyngby).

Oplysning til Intereſſenterne i det borgerlige Laane- og Livrenteſelſkab for begge Kjøn, ſtiftet d. 23de Martii 1796. Kbh. 1821.

**Schmalfeldt (Johan Jacob)** var Comptoiriſt hos Toldkasſereren i Skjelſkør, da han d. 4de Octbr. 1817 anſattes ſom Told- og Conſumtions-Underbetjent i Middelfart; blev d. 31te Octbr. 1819 forflyttet i lige Egenſkab til Kbhvn; d. 18de Juli 1827 Conſumtions-Forvalter i Hobro; 1830 afſkediget; etablerede derefter i Kjøbenhavn et Comptoir for Værelſers Bortleje, og foreſtod ſiden Blomſterſelſkabets Udſalg; blev 1835 Toldbetjent i Saxkjøbing; derpaa Conſumtionsbetjent i Sorø, hvor han døde d. 18de Februar 1841. — * Edel Margrethe Soell.

Detailleret Tarif for Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger til 2den April 1819, ſamlet og udførligt udregnet. Odenſe, 1819. 4to.

Om Afgiften af Skibe og Skibsfarten i Danmark, efter de nu gjeldende Anordninger. 1. Bd. Kbh. 1820.

Tarif for Conſumtions-Afgifterne ved Indførſel af indenlandſke Vare til Kjøbenhavn, med Anmærkninger. Kbh. 1821.

Om Port-Conſumtionsvæſenet i Kjøbenhavn. Kbh. 1822.

Tarif for Tolden i Danmark. Kbh. 1823. 4to.

Combineret Conſumtions-Tarif for Kjøbenhavn og Provindſerne. Kbh. 1825.

Combineret Tarif for Indførſels-, Tranſit- og Udførſels-Tolden i Danmark efter de nu gjeldende Anordninger. Kbh. 1827. 4to, med 2 Tillæg. ibid. 1829 og 1831.

Combineret Tarif for Indførſelsconſumtionen af indenrigſke og mellemrigſke Varer, ſom til Kjøbenhavn og andre danſke conſumtionspligtige Stæder indføres; med et Udtog af de Anordninger og Beſtemmelſer, ſom angaae den landværts Omførſel af indenlandſke og fremmede fortoldede Varer, og hvilket er at paaſee og iagttage, naar indenlandſke Producter ſø- eller landværts udføres mod Conſumtionsgodtgjørelſe. Kbh. 1830.

Samling af de Anordninger og Beſtemmelſer, ſom angaae Toldvæſenet for ſøværts ind- og udgaaende Skibe, Varer o. ſ. v. i Danmark, eller dermed ſtaae i Forbindelſe. I. Bd.—II. Bd. 1. og 2. Deel. Kbh. 1830—31. Supplementbind, indeholdende Anordninger for 1831. ibid. 1832; ligeledes for 1832—33. ibid. 1834.

Forordning angaaende Qvarantaine-Væsenet i Danmark og Norge af 8de Febr. 1805, med Tillæg og Forandringer. Samlet og udgiven. Kbh. 1831.

Tarif for Indførsels-, Transit- og Udførsels-Tolden i Danmark af 1ste Februar 1797 med alle de lovbestemte Forandringer, den til Dato er undergaaet. Kbh. 1834.

Forordning angaaende Told- og Skibsafgifterne i Danmark, dateret 1ste Mai 1838. Med Anmærkninger og Udregninger. Kbh. (1838).

**Schmidlin (Edvard)**, Gartner.

Den nyeste og paalidelige Blomsterkalender over alle Planter, som især egne sig for Lyst- og Blomsterhaver, tilligemed over saadanne, som kunne opelskes i Drivhuse og Værelser. I samlet alphabetisk Orden efter deres Blomstringstid, Høide og Farve. Kbh. 1837. 76 S. 8. (Beeken).

**Schmidt (. . . . .)**, Proprietair i Fyen.

Kort Anviisning til Melks og Flødes fordeelagtigste Behandling til godt Smør, udgiven af Fyens Stifts patriotiske Selskab. Tilegnet Fyens vindskibelige Bønderkoner den 1ste August 1831. Odense. 16 S. 8. (Udarbeidet af Hofman Bang og Schmidt).

**Schmidt (. . . . .)**, Forvalter (?).

Redacteur af: Brevduen, et Ugeblad. Kbh. 1836—37. (jvfr. Nord. Ugeskr. S. 8).

**Schmidt (Anders)**, Skolelærer i Øster-Linnet, i Torninglehn under Ribe Stift.

Gudelig Læsebog for Børn, eller Samtaler om Gud og Jesus af G. F. Seiler, indeholdende Veiledning til at lære Børn tidlig at tænke over den christelige Religions almindelige Grundsandheder. Oversat. Gjennemseet og udgivet af C. J. Lodberg Krarup. Borris ved Ringkjøbing, 1818. (L. T. 1822, Nr. 6).

**Schmidt (Anton)**, f. d. 26de Februar 1786 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Daniel Schmidt var Brændeviinsbrænder. Han var ved Boghandelen hos Stadthagen fra 1802 til 1812, og nedsatte sig siden som Boghandler i Kjøbenhavn, hvor han tillige har et Lejebibliothek. — * 1. $\frac{22}{8}$ 1818 Sophie Frederiche Elisabeth Taysen, f. Leth († $\frac{2}{4}$ 1824 i Kbh.). * 2. $\frac{20}{7}$ 1827 Anne Kirstine Winther.

Warschau, et Tidsbillede af Aug. Lewald. Oversat. Kbh. 1836.

Alexis, eller Det lille Huus i Skoven, af Ducray Duminil. I.—II. D. Overs. Kbh. 1837. (udkom hefteviis).

Løveridderne, en Historie fra det 13de Aarhundrede, af C. H. Spieß. I.—IV. D. Overs. Kbh. 1838. (udkom hefteviis 1837—38).

Noveller af A. F. E. Langbein. Overs. Kbh. 1839 (udkom i 2 Hefter).

Blomsterpigen, af A. F. E. Langbein. Overs. Kbh. 1839.

Victoire, eller Flugten fra Genf. Historisk Novelle af L. Wolff. Oversat. Kbh. 1810. (udkom hefteviis).

Bibliothek af de nyeste og interessanteste Noveller og Fortællinger. I.—II. Deel. (1. D.: Noveller og Fortællinger af Hugo Hagendorff; 2. D.: Noveller og Fortællinger af Castelli, Auchmaler, C. Hanisch og Flere). Kbh. 1840. (Udkom hefteviis; hver Deel erholdes ogsaa særskilt).

Grandtanten, af Johanne Schopenhauer. Overs. Kbh. 1846. — (Nevid.).

**Schmidt (Frederik),** f. d. 27de Maj 1771 i Asminderød Præstegaard paa Frederiksborg Amt, yngste Søn af Jubellæreren Christen Schmidt, daværende Sognepræst til Asminderød og Grønholt samt Slotspræst til Fredensborg Slot, tilsidst ($\frac{9}{12}$ 1773) Biskop over Aggershuus Stift (f. $\frac{22}{2}$ 1727, † $\frac{6}{10}$ 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 687), og Petronelle Sørensdatter Lemmich (f. 1734, † $\frac{11}{9}$ 1798). Underviist i Hjemmet af forskjellige Lærere, kom han 1785 i den øverste Klasse i Christiania-Cathedralskole; afgik derfra til Kjøbenhavns Universitet 1787, og absolverede i October 1791 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 15de Juni 1792 Præst ved Tugt- og Manufacturhuset i Christiania; gjorde 1794, i Følge med daværende Stiftamtmand Fr. Moltke, en Reise til Nord-Tydskland, og tilbragte 4 Maaneder i Göttingen; kaldtes d. 1ste Decbr. 1797 til Sognepræst til Egers Præstegjeld i Buskeruds Amt, Aggershuus Stift; blev 1808 tillige Provst over Kongsberg Provsti; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1814 Medlem af Eidsvolds Rigsforsamling som 1ste Repræsentant for Buskeruds Amt, og Storthingsmand for samme Amt 1814 i Christiania; nedlagde Provste-Embedet 1817; rejste saa til Kjøbenhavn, hvor han opholdt sig et halvt Aars Tid, og tiltraadte 1818, i Selskab med B. S. Ingemann, en Reise igjennem Tydskland, Frankrige, Schweiz og Italien, hvorfra han kom tilbage til Kjøbenhavn i September 1819. Efter at have ansøgt og i Slutningen af samme Aar erholdt Afsked fra sit Kald i Norge, blev han d. 27de September 1820 beskikket til Sognepræst for Himmeløv Menighed samt Roeskilde adelige Jomfrukloster i Sjælland; fungerede tillige som Bibliothekar ved Sjællands Stiftsbibliothek fra 1822 til 1ste Septbr. 1832; disputerede d. 26de Maj 1826, efter Facultetets Indbydelse, for den theologiske Doctorgrad. † 16de Februar 1840. — * $\frac{10}{1}$ 1799 Maren Elisabeth Mathea Oppen (f. $\frac{2}{4}$ 1778, † $\frac{26}{12}$ 1841 i Kbh.), Datter af Generalkrigscommissair Knud Oppen og Mette Kirstine Colling. — (Autobiographi i Universitets-Programmet ved Christendommens 1000aarige Jubelfest 1826, p. 27—30; Nekrolog i Genealog. og biogr. Archiv. I. S. 119—24 (af Fr. Thaarup); i Suhrs Archiv for den pract. Theologi II. S. 364—68 og derfra i „Søndagen“, et Folgebl. t. „Dagen“ 1840, Nr. 35; B. Moe's biogr. Efterretn. om Eidsvolds Repræsentanter og

Storthingsmænd, 1845, S. 125—26; jvfr. „Ved Provst Fr. Schmidt's Jordefærd, af J. C. Qvistgaard. Roeskilde, 1840"; Berlingske Tid. 1840, Nr. 42; Ingemann's „Smaadigte og Reiseminder", 1832, S. 96. — Portrait foran hans „Nye samlede Digte").

Tanker ved en Fritænkers Dødsleje, en Oversættelse. Et Digt, som fulgte med Norske Intelligentssedler 1789, Nr. 39.

Prædiken paa Søndag mellem Juul og Nyeaar 1795. Christiania 1796. 31 S. (L. E. 1796, Nr. 25, af B. K. Hjort). — Danmarks Hæderskamp mod Britt-tens Overmagt. Et poetisk Forsøg. Kbh. 1801. — Prædiken paa Allehelgensdag 1807. Christiania 1807. — Mindetale over Klokker Hans Backer. ibid. 1810. — Samlede Digte. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 33).

Taler holdne i Egers Hovedkirke paa den anordnede høitidelige Bededag den 4de Martii 1814. Christiania 1814.

Trende Religionstaler holdne ved private Andagter for Danske og Norske i Rom og Neapel. Kbh. 1819.

Afskedsprædiken i Hougs Kirke. Drammen, 1820.

Maikrandsen, et Udvalg af Jean Pauls Værker. Christiania, 1820.

*Historia Paulicianorum orientalium.* Diss. inaug. Havn. 1826. (Theol. Maanedsskr. V. 273—94, af A. G. Rudelbach, jvfr. Schmidt's Svar i L. T. 1826, Nr. 31, Tillæg; Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 895; 1829, I. 79. 165, af J. C. Ludw. Gieseler).

Prædiken paa Jubelfesten den 14de Mai 1826. Kbh. 1826.

Pentateuchens poetiske Stykker, rhytmisk oversatte med tilføjet Commentar. Kbh. 1827. (Theol. Stud. u. Krit. 1828, IV. 885).

Urania af C. A. Tiedge. Oversat og ledsaget med en Epilog. Kbh. 1830. (Kbhpost. 1830, Nr. 220).

Nye samlede Digte. (Med Forf.'s Portrait). Roeskilde, 1835.

Asylbørnenes Tak til deres Velgjørere. 1838.

Redacteur og Udgiver af Tidsskriftet: Hermoder, No. I.—VII. Christiania 1795—96. (Det blev siden redig. og udg. af J. Rosted).

Indtrædelses-Prædiken paa Eger den 10de Søndag efter Trinitatis 1798, i Fallesens Magazin for Religionslærere VIII. S. 376—91.

Indbydelsesskrift til og Cantate ved Høitideligheden i Drammen den 11te December 1811, i Anledning af et Norsk Universitets Oprettelse, indf. i L. Stoud Platous „Indberetninger om National-Festen den 11te Decbr. 1811", Christiania 1812, S. 212—19.

Nogle Ideer om Nationalfeste, i Rahbeks „Sandsigeren" 1811, Bd. I. Nr. 13, S. 191—208. (jvfr. sstd. Nr. 14, S. 213—24, af K. L. Rahbek).

Kristiane Korens Biographi, i „Nor", en poetisk Nytaarsgave for 1816, udg. af C. N. Schwach, S. 186—93.

Virgils Æneide 4de Sang, oversat i „Dansk Minerva" V. 1817, Decbr. S. 31—90.

Fromhed og Fromladenhed, efter det Tydske, i Rahbeks „Tilskueren" 1818, Nr. 12.

I Rahbeks »Hesperus" (Om den nyeste italienske Litteratur, med en Oversættelse af Tasso, I. 220—43. (jvfr. S. 243—50, af K. L. Rahbek); Tredie Sang af Dantes L'inferno, overs. ſſtd. S. 358—61; Om Romernes private Disciplin, overs. af Joh. Aug. Ernestis Opuscula-Philologica, p. 32, i V. (ↄ: Læsning i blandede Emner« I.). S. 285—309).

I Møllers »Nyt theologisk Bibliothek« (Metrisk Oversættelse af første Mosebogs 49 Kap. 1—27 V. Med Prøve af en Commentar, IV. 178—213. [L. T. 1824, S. 548—49, af R. Møller, jvfr. S. 720, af F. Schmidt]; Bemærkninger af hans Reise-Dagbog om Religiositeten i Italien og Spanien, IX. 255—65; Psalmer forfattede til nogle af de anordnede evangeliske Perikoper, XIV. 322—43. (L. T. 1829, S. 426).

Den Danske Prinds Svends Død, af Tasso's befriede Jerusalem, 8de Sang, 6te Strophe, i Rahbeks »Tritogenia« II. 10—24.

Digte, adspredte i Den Danske Tilskuer (f. Ex. 1791, Nr. 25, undertegnet F.); Iris (1791, III. 98); Hermoder; Minerva; Samleren; Poulsens Nytaarsgaver; Charis; Dagen 1804, 12, 13, 23; i Kjøbenhavns Skilderi; i Bladet »Tiden« 1814; Den Norske Rigstidende (f. Ex. 1815, Nr. 23); C. N. Schwach's »Nor« for 1815 og 1816; Rahbeks »Tilskueren« 1818, 19, 21, og »Tilskuerne« 1823; Høst's Morgenblad (1819, Nr. 46); Liunges Dana 1820; Aftenbl. 1823, og Nyt Aftenbl. 1825, samt i andre periodiske Skrifter. — Psalmer ved Gudstjenesten i Anledn. af Stænderforsamlingens Aabning i Roeskilde d. 1ste October 1835, optr. i Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 635—37.

Udgav med Fortale: Catalogus Bibliothecæ Dioeceseos Selandiæ. Accedunt appendix et index auctorum & librorum anonymorum. Havn. 1825. 8vo. (jvfr. Art. H. C. Christensen (I. S. 284).

**Schmidt (Henrik Christopher)**, f. d. 5te Maj 1774 i Væhr Præstegaard i Voer Herred, Skanderborg Amt, Søn af Jens Schmidt, Sognepræst til Væhr og Nebel (17/7 1771), samt Provst i Voer Herred. Dimitteret fra Viborg Skole, blev han Student i Efteraaret 1793; absolverede i October 1796 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Marts 1797 personel Capellan, og d. 17de Januar 1800 Sognepræst for Væhr og Nebel Menigheder; d. 10de Juli 1812 Amtsprovst for Voer, Niim, Hads, Hjelmslev og Tyrsting Herreder (i Skanderborg og Aarhuus Amter), samt for Vrads Herred under Ringkjøbing Amt; nedlagde Bestyrelsen af de 3 sidstnævnte Herreder 1832, men vedblev som Provst at forestaae de 3 førstanførte indtil han d. 22de Januar 1842, efter Ansøgning, blev derfra i Naade entlediget; udnævntes d. 1ste Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; deeltog, ifølge kongelig Udnævnelse (af 19/9 1834), som geistligt Medlem i Provindsialstænder-Forsamlingen for Nørrejylland 1836; blev d. 13de Febr. 1838, efter Ansøgning, i Naade entlediget som Deputeret ved bemeldte Forsamling; højtideligholdt d. 17de Maj 1847 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og benaadedes (27/3 f. A.) med Danebrogsmændenes Hæderstegn (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 118). — * 1. 28/6 1801

Anne Christiane Gamst (f. 1779, † 1/3 1804, Datter af Smedemester Hans Christensen Gamst og Martha Marie f. Storch, i Kjøbenhavn). * 2. Adriajette Brøndlund, en Datter af Capitain og Byfoged i Thisted, Christian Brøndlund og Sophie f. Fensholt.

Noget om Liturgien i Anledning af Biskop Boysens Plan til Forbedring ved den offentlige Gudsdyrkelse. Kbh. 1806.

Tale ved Indvielsen af Borgerskolen i Horsens. Aarhuus, 1818.

Om Griffenfeldts Levninger og Begravelsessted (uddraget af et Brev fra ham, dat. 31. Julii 1822), i Riise's „Archiv for Historie og Geographie" Bd. XXV. S. 94—96.

Tale i Bibelselskabet for Horsens By og Omegn, indf. i samme Selskabs Beretning om dets første Aarsmøde 1825 (Horsens), S. 4—18.

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørre-Jylland" (Forslag om Realskolers Oprettelse, 1836, I. S. 169—71; Forslag om Skolelærernes Kaars Forbedring, sstd. S. 353—62).

**Schmidt (J.)**, formodentlig Pseudonym.

Frøken Jessens kronede Nationalsang for den danske Prosodies Domstol. 1820. — Den lystige Fætter. Nr. 1.—25. 1835. (200 S. 8). — Nye, ubekostelige Toilet-recepter, indrettede efter chemiske og diætetiske Grundsætninger, til at befordre og vedligeholde Skjønheden i enhver Alder. 1835. (8 S.). — Splinternyt og overordentlig interessant Brev fra Jens Peter Tønder til hans Venner og Velyndere i Axelstad. 1836. (12 S. 12.). — En skrækkelig Historie om et Røveri. 1836. (8 S. 8.). — Den muntre Huusven. Udgivet, redigeret og forlagt. 1837. 4to. — Huusvennen. Redigeret. 1ste Aargang. 1838. 4to. — Allernyeste Skilderie af Kjøbenhavn. Redigeret. 1838. 4to. — Aftenstjernen. Redigeret. 1839; samtlige trykte i Kbhvn.

**Schmidt (Jens Christian)**, en Søn af ovenanførte Amtsprovst H. C. Schmidt og A. C. f. Gamst, er f. d. 6te Novbr. 1803 i Bæhr Præstegaard i Aarhuus Stift; dimitteret til Universitetet fra Horsens Skole 1821; tog i October 1825 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Slutningen af samme Aar constitueret som Lærer, og d. 24de October 1826 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Horsens; d. 14de Septbr. 1832 Sognepræst til Hammel, Voldby og Søby i Aarhuus Stift, og d. 18de Marts 1841 til Tyrsted og Uth, s. St. — * 4/3 1833 Anne Catharine Maria Alvilda Meyer, en Datter af Grosserer, Directeur ved Søqvæsthuset i Kbhvn, Johan Diederich Meyer og Anne Dorothea f. Hornbech.

Medredacteur af Skanderborg Amtsavis 1831, Nr. 82—108, og 1832, Nr. 1—71. Horsens. 4to.

Udtog af et Brev fra ham, i Maanedl. Efterretn. fra Bibelselskabet for Danmark 1828, Nr. 10.

**Schmidt (J. W.)**, Pseudonym; see Frederik Julius Schaldemose.

**Schmidt (O.)**, Skolelærer i Giver, Viborg Stift.

Tillæg til Cramers Regnebog. Aalborg, 1827.

**Schmidt (P.).**

Afskedsbrev fra Napoleon Buonaparte til sin Gemalinde, skrevet ombord paa Orlogsskibet Bellerophon, tilligemed et Sørgeqvad ved Napoleons Grav, efter det Franske. Kbh. 1828.

**Schmidt (Peter)**, Seminarist fra det Tønderske Skolelærer-Seminarium, tiltraadte i Begyndelsen af Juni 1825 med Seminarist P. Møller, paa offentlig Bekostning, en Reise til Hofwyl i Schweiz til det Fellenbergske Institut, hvor han tilbragte 13 Maaneder; besøgte derefter nogle andre lignende Lære-Anstalter, og ansattes tilligemed ovennævnte P. Møller i Sommeren 1827 paa en til Sorø Academies Gods hørende Bondegaard Cathrinelyst i Pedersborg Sogn, Sorø Amt, hvor en Fattigskole af dem indrettedes (jvfr. N. landoecon. Tid. VI. S. 356—77; Kbhvns Skilderi 1828, S. 923—25; Collegial-Tid. 1828, S. 628—36, M. f. L. I. S. 97—102). Blev 1830 Bestyrer af Opdragelses-Anstalten for fattige og forladte Børn efter det Fellenbergske Mønster, paa Bogildgaard i Thorning Sogn, Lysgaard Herred, Viborg Amt; d. 10de Juni 1841 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 20de Maj 1846 udnævnt til Landmaaler. (Jvfr. Landhuusholdn. Selsk. Beretning for 1845).

Brudstykker af Breve, i Nye landoecon. Tid. VI. S. 360 flgg.; Beretning om hans Agerbrug, i Halds Tidsskr. for Landoekon. IV. 225—32.

**Schmidt (Rasmus)**, f. d. 9de Decbr. 1821 paa Nørdrupgaard ved Slangerup, gik først i en Almueskole paa Landet, kom 1831 til Kjøbenhavn, hvor han en kort Tid besøgte de studerende Klasser af det v. Westenske Institut; blev senere af sine Forældre bestemt for et Handelscomptoir, men begyndte i Slutningen af 1837 igjen at studere, hvorpaa han 1840 blev privat dimitteret til Universitetet (H. ill.), og i det følgende Aar absolverede den philologisk-philosophiske Examen (H. ill). Studerede i nogen Tid Theologi, men foretrak senere (i Begyndelsen af 1844) det lægevidenskabelige Studium; underkastede sig i Foraaret 1845 den præliminaire Examen i Chemi og Botanik (Laud.).

Wilhelm Hauffs Phantasier i Raadhuuskjælderen i Bremen (o. u. T.: W. Hauffs udvalgte Digterværker, 1ste Deel). Oversat. Kbh. 1842. („Nye Intelligensbl." 1842, April, Nr. 4; „Vestsjællandske Avis" 1842, Nr. 72).

Medredacteur af „Journal for Literatur og Kunst" (Kbh. 1843—44), hvortil han leverede en stor Mængde mindre krit. Anmeldelser især af udenlandske Skrifter og Konstværker, samt følgende større Artikler: „Novelleliteratur" (I. S. 48—58); Kritik over „Peter Tordenskjold" (I. S. 83—89); „Techniske Opfindelser" (I. S. 369—73); Kritik over „Deutsche Dichter, von Rung und Jürs",

(II. S. 93—102); „Danske Grammatiker" (II. S. 129—47); Kritik over Chr. Winthers „Fire Noveller" (II. S. 209—21); Anmeldelse af „Korsveien" (1844, S. 14—29); Om Ludvig Holberg og hans Betydning i den komiske Literatur (1844, S. 65—119); desuden en stor Deel af Feuilletonen 1844.

Bidrag i „Folkevennen" 1840, og i „Kjøbenhavnsposten" 1842—1843 (hvoriblandt: „Et Ordenscapitel" (1842, Nr. 299) og „Haabet" (1842, Nr. 303), af Walesrode; desuden Kritiker over Ingerslevs „Prøve af en latinsk-dansk Ordbog" (1842, Nr. 270); Jørgensens „Folkeskolevæsnets Reorganisation" (1842, Nr. 278); Bresemann's „Danske Ordsprog og Mundheld" (1842, Nr. 334; jvfr. Bresemann's „Svar til min Recensent", Nr. 348, samt: „Svar paa Hr. Bresemann's Antikritik", Nr. 355); Fix's „Stiilovelser" (1843, Nr. 235), o. fl. Skr.).

Bidrag i „Augsburger Allgemeine Zeitung", (hvortil han blandt Andet har leveret: „Der kopenhagener Salon von 1843" I.—II. (1843, No. 199 og 221); „Ueber dänische Poesie" I.—II. (1843, No. 197 og 226).

I „Ugeskr. for Læger. Anden Række" (foruden flere Smaaartikler deels under Mærket R. S., deels uden Mærke i 3die o. flgg. Bd., i 4de Bd.: Om Nyrernes Structur og Function, med en Lithogr., S. 13; De nyeste Fremskridt i Udviklingshistorien, med en Lithogr., S. 209—21; Anmeldelse af Steenstrups Undersøgelser over Hermaphroditismen, S. 365—74; — i 5te Bd.: Respirationstheorien; efter Mulder og Vierordt, S. 263—68; Galdens Sammensætning, S. 326—30; Til Generationsorganernes Anatomi, S. 435—46; — i 6te Bd.: Muskelphysiologien, som den udvikler sig af Videnskabens Fremskridt i den nyeste Tid, S. 321 fg.; — i 7de Bd.: Nogle Grundtræk af Mandens og Quindens comparative Psychologi, S. 145 flgg.).

I „Bibliothek for Læger. Tredie Række" (Om den pathologiske Hermaphroditisme, i Bd. II. S. 211 flgg.). — (Efter Autogr.).

**Schmidt (W.),** formodentlig Pseudonym.

Fem Fingre i Suppens meget ynkelige og mærkværdige Levnets og Kjerligheds Beskrivelse. Kbh. 1827. — Ti meget vigtige Grunde for den Formodning, at den gjenopstandne tilbagevendte Napoleon, under Navn af Hussein Pascha, commanderer den tyrkiske Armee. Oversat af det Tydske. ibid. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 956—57).

**Schmidth (Michael Nielsen),** f. d. 8de Maj 1801 i Nærheden af Frederikshavn i Vendsyssel, Søn af Niels Michelsen Schmidth, siden Toldbetjent i Viborg, og Catharine Maria Lønstrup; kom i Begyndelsen af 1817 i Borgerdydsskolen paa Christianshavn, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1820; absolverede i April 1827 den theologiske Embedsexamen (Laud.); disputerede d. 5te Novbr. 1828 for Magistergraden; blev d. 4de Maj 1832 Sognepræst til Vorberg i Ribe Stift, og d. 24de Juni 1837 til Ølsted i Aarhuus Stift. † 4de Januar 1840. — * $\frac{28}{10}$ 1832 Ernestine Marie Catharine Sophie de Hofman, en Datter af Consumtions-Kasserer Christian Georg de Hofman i Maribo. — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 42—44).

Himeros. En Samling af blandede Smaakvad. Kbh. 1822. (L. T. 1821, Nr. 6, af Poul M. Møller, og i hans Efterl. Skrifter II. S. 19—25).

Vilhelm og Fanny. I otte Sange. Kbh. 1823. (L. T. 1821, Nr. 7, af Poul M. Møller).

De *sacrificiis religionis Indo-Brahmanicæ*. Diss. inaug. Haun. 1828. 51 pagg. 8. (M. f. L. I. 276—82, af R. J. F. Henrichsen).

Bibelske Sange til Kirkeaarets Søn- og Festdage. Med en Fortale af F. C. Sibbern. Kbh. 1839. (Nord. Tidsskr. f. christel. Theol. I. 156—67, af J. F. Fenger).

Digte, adspredte i Rahbeks »Læsning i blandede Emner« (III. 521; IV. 332, 421); »Tilskuerne« 1823; »Dagen« (1825, Nr. 59); »Kbhpost.« 1830—31; Elmquist's »Læsefrugter«; L. F. Kruses »Nytaarsgave« 1838.

**Schmidt-Phiselbeck (Carl Otto)**, Søn af nedenanførte Conferenceraad Conr. Friedr. Schmidt-Phiselbeck, er f. d. 6te Marts 1812 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen 1830; tog i April 1835 theologisk Attestats (Laud); blev d. 25de Juli 1814 residerende Capellan for Fredensborg, Asminderød og Grønholt Menigheder i Sjælland. — * Frederikke Vilhelmine Antoinette Bournonville, en Datter af Dandse-Directeur Antoine Bournonville.

Predigten, gehalten am Jubelfeste zur Erinnerung an die Einführung der Reformation in Dänemark. Von J. P. Mynster. Uebersetzt. Kopenh. 1836.

Hermeneutik des Neuen Testaments. Von H. N. Clausen. Aus dem Dänischen übersetzt. Leipzig, 1841. (Berlin. Jahrbb. für wissensch. Kritik 1841, II. Aug. Nr. 21. 22, af D. Matthies). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schmidt-Phiselbeck (Conrad Friedrich von)**, f. d. 3die Juli 1770 i Brunsvig, hvor hans Fader Dr juris Christoph v. Schmidt-Phiselbeck var Professor ved den under Navn af Collegium Carolinum berømte Læreanstalt, hvorfra han siden blev forflyttet til Cancelliet i Wolfenbüttel som Hofraad og Archivarius; hans Moder fød Crell. — Han blev underviist i de statistiske og historiske Videnskaber samt i fremmede Sprog af sin Fader, og besøgte tillige Gymnasiet i Wolfenbüttel, indtil han i Begyndelsen af Aaret 1787 gik til Universitetet i Helmstädt, hvor han studerede Philosophi og Theologi, og dyrkede tillige, saavidt muligt, de skjønne Videnskaber og fremmede Sprog; blev mod Slutningen af Aaret 1789 kjendt af den i Kjøbenhavn bosatte Kjøbmand (siden Gehejmeconferenceraad) Const. Brun, der antog ham som Lærer for sin Søn; gik saa til Kjøbenhavn, og gjorde med denne Familie en Rejse gjennem Tydskland, Schweiz og Frankrige. Efter sin Tilbagekomst til Kjøbenhavn bestræbte han sig for at betræde den akademiske Bane, og erholdt i Decbr. 1791 den philosophiske Doctorgrad ved Universitetet i Helmstädt; underkastede sig siden den skriftlige theologiske Prøve ved Kbhvns Universitet, og forsvarede (ifølge

kgl. Rescr. $\frac{28}{1}$ 1793), i Stedet for mundtlig Examen, d. 23de Jan. 1794, en af ham forfattet theologisk Disputats, (Laudab. ob dissertationem, apte defensam; nec non ob specimen scriptum egregium præcipua laude dignus), og benaadedes tillige, paa Grund af denne Prøves Udfald, efter derom indgiven Ansøgning, med Indfødsretten, 1794; holdt i Aarene 1793—1797 offentlige Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Exegetik, naturlig Theologi og kritisk Philosophi, og lagde sig tillige efter Cameralvidenskaberne; udnævntes 1797 til Assessor i Oeconomi- og Commerce-Collegiet; s. A. tillige til Secretair i Commissionen for Almueskolernes bedre Indretning, samt i Commissionen for Seminariet paa Blaagaard (indtil $\frac{5}{3}$ 1802, da han efter sit Ønske fratraadte). I 1799 blev den Committeredes Forretning for Consulat- og Handelsfaget i bemeldte Collegium ham overdragen, hvorpaa han 1801 beskikkedes til virkelig Committeret i samme; blev 1804 Medlem af den nyoprettede kongelige Quarantaine-Direction og s. A. virkelig Justitsraad; i Midten af Aaret 1811 Medlem af den nyoprettede Kanal-, Havne- og Fyrdirection; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; d. 8de September s. A. surnumerair Deputeret i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, samt virkelig Etatsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 8de October s. A. Meddirecteur ved den kongelige Enkekasse; 1818 entlediget, med Bibehold af sin hele Gage i Vartpenge, fra sit Embede som Directeur ved Banken; d. 12te November 1823 surnumerair, og d. 30te Januar 1828 virkelig Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 1ste November 1828 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ste August 1829 udnævnt til Conferenceraad. — Var Medlem af det skandinaviske Literatur-Selskab (1799); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{17}{1}$ 1806) og dette Selskabs Kasserer ($\frac{3}{8}$ 1815); samt correspondérende Medlem af det italienske Selskab for Videnskaberne og de skjønne Konster i Livorno ($\frac{29}{3}$ 1809). † 15de Novbr. 1832 i Kjøbenhavn. — * 1802 Marie Wilhelmine Krohn († $\frac{2}{3}$ 1844, i en Alder af 67 Aar, i Kbhvn), en Datter af Dr. juris Hermann Dietrich Krohn, første Borgemester i Rigsstaden Lübeck. — (Biographi i Kofods Convers. Lex. XXVI. S. 554—57; Brockhaus's Convers. Lex. d. neuest. Zeit u. Literatur Bd. 4. 1834; „Dagen„ 1833, Nr. 1, af Fr. Thaarup; L. T. 1833, Nr. 17. 18, af J. Møller; jvfr. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 344—53; 434—35; 490—92; Thortsens Uds. ov. d. danske Literatur, S. 137—38; „Dagen" 1832, Nr. 278, 83).

Vertraute Briefe über Gegenstände aus der praktischen Moral. 1ste Samml. Kopenh. 1791. (Allg. L. Z. 1797, Nr. 12). — De *notione perfecti* ad hominem translata, atque de defectibus naturæ humanæ immortalitatem ejusdem probantibus. Diss. inaug. Havn. 1792. 26 pagg. 4to. (L. E. 1792, S. 176; Krit. og Antikr. XI.

Nr. 14). — *De morali Christianorum societate* sub Typo regni coelestis annunciata. Diss. loco examinis theologici. ibid. 1791. 4to. (Krit. og Antikr. 1794, Nr. 46, af R. Fleischer). — Gedichte. Braunschweig 1794. — *Conspectus* operis systematici *Philosophiam criticam* secundum *Kantium* expesituri. Hafn. 1795. 24 pagg. 8. (L. E. 1795, Nr. 41; »Iris« 1795, II. 119—20; »Nordia« 1795, IV. 81—86, af N. L. Nissen, hvorpaa fulgte Schmidt-Phiseldeck's Replik i L. E. 1795, S. 827—29, og Nissens Duplik sstd. 1796, S. 28—30). — *Philosophiæ criticæ* secundum *Kantium* expositio systematica. Pars I. Hafn. 1796. Pars II. Altonae 1798. — Briefe ästhetischen Inhalts. Altona 1797. (Allg. L. Z. 1798, II. 553—58. — Et Fragment, betitlet: »Wird die Form der Dichtungsarten durch die Materie bestimmt?« fi.des i Eggers's »Deutsches Magazin« XII. 461—74). — Oplysende Svar paa Lord Fitzgeralds Bemærkninger over den senere Opbringelse af neutrale Skibe. Kbh. 1800. Paa Fransk: Eclaircissements relatifs aux Observations de Lord Fitzgerald, traduit du Danois de Mr. Schmidt-Phiseldeck par *M. Hagerup*. Copenh. 1800. Paa Engelsk: London 1800. — Versuch einer Darstellung des Dänischen Neutralitätssystemes während des letzteren Seekrieges. Mit authentischen Beylagen und Actenstücken. I.—IV. Heft. Kopenh. 1802—4. (Allg. H. Z. 1806, III. Nr. 174, S. 145 - 149). — Kort Underretning om de gieldende Pengesorter, samt Aktier, Obligationer og andre Penge-Effecter, der ere i Omløb i den danske Stat. Kbh. 1811. (særskilt aftrykt af »Handels- og Industri-Tid.« 1811, Nr. 65—70). Andet Opl. ibid. 1815. (jvfr. Ørsteds N. jurid. Arkiv XI. 142—44).

Om den jødiske Nations hidtil værende Forhold til det christne Borgersamfund, og dens Omdannelse i Fremtiden. Kbh. 1817. 120 S. [indeh. 2 Afhandlinger, oplæste i det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab d. 15. Marts 1811 og d. 11. Apr. 1817, og af hvilke den første tidligere havde været trykt i Selskabets Skrifter f. 1809 —1810, S. 169—212]. (Allg. H. Z. 1819, Ergzbl., Januar, Nr. 5, S. 38—40). Paa Tydsk: Über das jetzige Verhältniß der jüdischen Nation zu dem christlichen Bürgervereine, und dessen künftige Umgestaltung. Zwei Abhandlungen. Kopenh. 1817. 112 S. (Gött. A. 1818, S. 1328; Allg. H. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 6, S. 41—43; jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. Hälfte 2. S. 122—65, af C. H. Pfaff).

Ueber den Begriff vom Gelde, und den Geldverkehr im Staate. Kopenh. 1818. (L. T. 1822, Nr. 9. 10; Jen. L. Z. 1820, März, Nr. 47, S. 373—75; Leipz. L. Z. 1820, I. Nr. 95. 96, S. 759—62; jvfr. »Kieler Blätter« 1819, Bd. I. S. 256 —259. — Udtog af Skriftet i »Den oeconom. Correspondent« III. Aarg. Nr. 2).

Europa und Amerika, oder die künftigen Verhältnisse der civilisirten Welt. Kopenh. 1820. 2te Auflage mit Zusätzen und Berichtigungen. ibid eod. (L. T. 1820, Nr. 36. 37. 38. 39. 40, jvfr. Forf.'s »Bemærkninger i Anledning af Recensionen«, sstd. S. 653—56, og Anmelderens »Svar«, sstd. S. 685—88; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 70. 71; Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 181, S. 1445—48; Allg. H. Z. 1820, III. Nr. 280, S. 490—91; Heidelb. Jahrbb. d. Liter. 1820, Nr. 28. 29, af K. F. Carstens; The North-American Review 1821). Paa Dansk: Europa og America, eller den civiliserte Verdens fremtidige Forhold. Af C. F. von Schmidt-Phiseldeck. Oversat og forsynet med Anmærkninger af D. Didrichsen og H. A. Martensen. Kbh. 1820. Paa Fransk: L'Europe et l'Amérique, ou les rapports futurs du monde civilisé par Mr. C. F. de Schmidt-Phiseldeck. Traduit de l'Allemand par ***. Copenhague MDCCCXX. Paa Engelsk: Europe and America, or the relative state of the civilized world at a future periode. Translated from the German of

C. F. von Schmidt-Phiseldeck, by *Joseph Owen*. Copenhagen 1820. Paa Svenſk: Europa och Amerika eller Den civiliserade verldens framtida tillstånd. Öfversättning. Stockholm, 1821. 8:o. Paa Hollandſk. Amſterdam, 1821. — Europa und Amerika oder die künftigen Verhältniſſe der civiliſirten Welt. Zweite Skizze. Kopḫ. 1832. (M. f. L. VIII. 136—57, af C. N. David).

Der Europäiſche Bund. Kopenh. 1821. (L. T. 1821, Nr. 41. 42. 43; Leipz. L. Z. 1822, I. Nr. 121. 122; Allg. H. Z. 1823, II. Nr. 143. 144).

Die Politik nach den Grundſätzen der heiligen Allianz. Kopenh. 1822. (Litteraturblatt 1823, Nr. 6; Allg. H. Z. 1823, II. Nr. 153; Leipz. L. Z. 1823, II. Nr. 184. 185, S. 1471—79. — Et Brudſtykke „Om Grækernes Frihedskamp", paa Danſk af K. L. Rahbek i „Læsning i blandede Æmner" III. 1822, S. 167—69). — Paa Svenſk: Politiken eller den Heliga Alliansens Grundsatser. Öfversättning af *J. S. Åberg*. Stockholm, 1825. 8:o.

Proben politiſcher Redekunſt; in ſieben Reden. Kopenh. 1823. (Allg. H. Z. 1824, II. Nr. 138, S. 270—72. — Et Brudſtykke „En Grækeraſſendts Tale ved Congresſen i ***, overſat af J. C. Lange i Tidsſkriftet „Telegraphen" 1826, H. I. S. 30—56).

Auswahl Neugriechiſcher Volkspoeſieen, in deutſche Dichtungen umgebildet. Braunſchweig 1827. (Allg. H. Z. 1828, II. Nr. 130, S. 190—92; Leipz. L. Z. 1829, II. Nr. 288, S. 2297—99).

Das Menſchengeſchlecht auf ſeinem gegenwärtigen Standpunkte. Ein Verſuch. Kopenh. 1827. (Ødl's „Archiv for Pſychol., Hiſt., o. ſ. v.". VII. 257—86, 293—319, af T. og G. L. Baden; Aalborg Stifts-Tid. 1827, Nr. 105, 9; Davids Statsoecon. Archiv II. 136; Bl. f. liter. Unterhalt. 1827, Nr. 202; Allg. H. Z. 1827, III. Nr. 273, S. 509—12; Leipz. L. Z. 1827, II. Nr. 254, S. 2025—28; Litteraturblatt 1828, Decbr.).

Die Welt als Automat und das Reich Gottes. Ein Beitrag zur Religionsphiloſophie. Kopenh. 1829. (M. f. L. IV. 99—133, af C. Lütken. — Brudſtykker af Skriftet overſ. i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 78).

Ueber die neuerlichen Aufregungen in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein. Kopenh. 1830. 24 S. ſt. 8. (jvfr.: „Die letzte Schrift des Hrn. v. Schmidt-Phiſeldeck, ſatzweiſe geprüft von A. Binzer. Braunſchweig 1831"; Sendſchreiben an den Hern C. F. v. Schmidt-Phiſeldeck, betreffend das Verfaſſungswerk in Schleswig-Holſtein, von einem Schleswig-Holſteiner, Hamburg 1831"; „Rede an die Deutſchen beim Jahreswechſel 1831"; J. C. Lauſen (Lange) „Beleuchtung der irrigen Anſichten über das Verfaſſungswerk, ꝛc. Copenh. 1831", og „Widerlegung eines Sendſchreibens an Schmidt-Phiſeldeck. Beilage zur ebengedachten Schrift. ibid. eod."; „Argus" 1831, Nr. 4; M. f. L. V. 147 fg.).

Medudgiver af „Handels- og Induſtrie-Tidende" 1798—1810 Kbh. 4to.

I Eggers's „Deutſches Magazin" (Selbſtmord auf ehrgeiziger Menſchenfurcht, II. 601—2; Beiträge zur Kenntnis der neuen bürgerlichen Verfaſſung der franzöſiſchen Geiſtlichkeit, III. 7—25, 265—305, 362—94; Mord aus Religionshas, III. 529—31; Ausſichten und Hofnungen, IV. 291—301; Aktenſtücke, Charlotte Corday betreffend, überſetzt, VI. 1353—90; Anthuſa. Ein Fragment aus der Vorwelt, VII. 450—62, 489—501; Ueber den Sinn des Schicklichen in moraliſcher Hinſicht. In einem Briefe an einen auswärtigen Freund, VII. 638—51; Ueber die Wichtigkeit des Kantiſchen Siſtems

ausserhalb den Grenzen der Schule. In einem Briefe, VIII. 333—50; Memento mori. An meinen Freund, J. v. S***g, X. 383—400; Ueber den Konfirmazionsgebrauch, in der protestantischen Kirche, mit Hinsicht auf das Bedürfnis der Zeit, X. 606—24; Ueber zwei entgegensezte Gesichtspunkte, aus denen der Werth des Lebens betrachtet wird, XIV. 152—75. (jvfr. Skandinav. Museum 1800, Bd. 2. H. 1. S. 72—93); Bericht über die alten Schulden, abgestattet in Folge des Dekrets der Batavischen Nationalversammlung, vom 5ten Dec. 1796, von der zu dieser Absicht niedergesezten Commission. (Aus dem Holländischen auf Befehl der Nationalversammlung gedruckten Original, Haag 1797. 8.), XIV. 280—331; Ueber den Ursprung und die Bedeutung der Ideen in der Philosophie, XVII. 545—64. (jvfr. Skandin. Lit. Selsk. Skr. 1806, I. 135—54); samt endeel större og mindre Digte i 3.—7., 9.—11., 13. og 15. Bd.).

I „Genius der Zeit", herausgeg. von Aug. Hennings, (Untersuchungen über die letzten Gründe des christlichen Moralsystems, I. 5—50; An F. R**m. Ueber die Wirkung erhabener Naturgegenstände, in moralischer Rüksicht, IV. 63—78; Ueber den Weltbegriff der Philosophie, VIII. 801—16; Amanda (Gedicht), sstd. S. 816—19).

Oversigt over Folkemængden i de Steder af Spanien, hvor Epidemien har herstet, i „Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie" XVIII. S. 488.

I „Skandinavisk Museum" (Om Livets Værd, betragtet fra to forskjellige Synspunkter, 1800. II. Bd. 1. H. S. 72—93. [jvfr. Eggers's Deutsches Magaz. XIV. 152—75; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Blik over Menneskehedens Fremskridt i det attende Aarhundrede, 1802. I. H. S. 1—38. [Kiel. L. Z. 1808, Nr. 30]; Om den æsthetiske Dannelses Værd og vigtige Indflydelse paa Menneskeslægtens Forædling, 1803. II. Bd. 2. H. S. 85—108. [L. E. 1807, S. 221—24]. — I „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter" (Om Ideernes Oprindelse og rigtige Brug i Philosophien, 1806. I. 135—54. [L. E. 1809, S. 56—58; jvfr. Eggers's „Deutsches Magazin" XVII. 545—64]; Forsøg til at betragte Historien fra en philosophisk Synspunkt med Hensyn til Menneskeslægtens Bestemmelse, 1810, S. 131—152; Om Menneskeracerne i intellectuel Bemærkelse, 1814, S. 105—35).

I „Det Kgl. Danske Bidensk. Selsk. Skrifter" (Forslag til en Ordbog for Philosophien, som et Middel til at fremme gjensidig Forstaaelse blandt Philosopherne, i Skrifterne for 1805—6 (ɔ: Nyeste Saml. IV.) 2det H. S. 73—90; særsk. aftr. Kbh. 1807. 4to. (jvfr. Det Kgl. D. Bidensk. Selsk. Hist. ved Molbech, S. 350—51); Om Jøderne, betragtede som Giæster, Indbyggere og Borgere i christne Stater, i Skrifterne for 1809—10 (ɔ: Nyeste Saml. VI) 1ste H. S. 169—212; særsk. aftr. Kbh. 1810. 44 S. 4. (see ovenfor S. 77; overs. paa Tydsk af C. C. v. Gehren, Wisbaden 1817 (1816); r. i L. T. 1813, Nr. 23. 24; Allg. H. Z. 1815, II. Nr. 146, S. 385—89; jvfr. Det Kgl. Danske Bidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 346—50); Om Lovgivningen for Opdragelsesvæsenet, dens Beskaffenhed og Grændser, i Skrifterne for 1816—17 (ɔ: Nyeste Saml. VI.) 2det H. S. 25—56. (jvfr. Det Kgl. Danske Bidensk. Selsk. Hist. ved C. Molbech, S. 351—53; S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Otium" II. S. 159, Noten).

I „Handels- og Industrie-Tidende" for 1811 (Kort Underretning om de gjeldende Pengesorter o. s. v., i Nr. 65—70. (s. ovens.); Om Agiotage, (Et Bidrag til Ordets rigtige Forstaaelse), Nr. 87. 88).

Tydske Digte (foruden i Eggers's „Deutsches Magazin") i den „Göttingische Musenalmanach" für das Jahr 1797.

**v. Schmidten (Henrik Gerner)**, f. d. 11te Februar 1799 paa Williamsborg (det gamle Bryskenborg), ved Veile, næstyngste Søn af Johan Frederik v. Schmidten, til Williamsborg (f. 4/8 1762, adlet 10/2 1783, † 18/4 1830), og Christiane Elisabeth f. Harboe (f. 11/11 1761, † 20/8 1846 i Frederiksborg, en Datter af Cancelliraad, Revisor ved General-Postamtet i Kbhvn, Frederik Carl Harboe (Broder til Sjællands Biskop Ludv. Harboe) og Christiane Magdalene f. Jacobi). — Underviist i Hjemmet, blev han ansat som Cadet ved Artillericadet-Institutet i Kjøbenhavn; udnævntes 1816 til Secondlieutenant i det kongl. Artillericorps med Ancienniteit fra 1ste Novbr. 1814; blev tidlig bekjendt med Degen og Krejdal; erholdt d. 9de Juli 1819 det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en indsendt mathematisk Afhandling „om Integral-Regningens Anvendelse paa de lineaire Æquationer"; tiltraadte 1820, med kongelig Understøttelse, en Rejse til Paris; besøgte paa Henrejsen Göttingen, hvor han blev bekjendt med adskillige Lærde, blandt andre med Gauss; fik i Paris Adgang til de meest udmærkede Mathematikere, og deriblandt til de la Place; forlod Paris i Sommeren 1823; opholdt sig derefter i Lechelle, Bonn, og fra November til Udgangen af samme Aar i Berlin; kom tilbage til Kjøbenhavn i Marts 1824; erholdt Tilladelse til at underkaste sig en udvidet Magisterconference, der skulde træde i Stedet for de første akademiske Examina, som han ifølge sin tidligere Leveplan ikke havde taget; disputerede d. 19de Marts 1825 for Magistergraden; blev d. 27de September s. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Universitet; d. 16de Decbr. 1825 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; den 27de April 1827 Professor extraordinarius; d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Mathematiken ved den polytechniske Læreanstalt, og erholdt s. A. endvidere det Hverv, at foredrage den højere Mathematik for de studerende Søofficerer; gjorde i Sommeren s. A. en kort Rejse til Paris. † 16de Juli 1831 paa Plantagen Hope paa St. Croix i Vestindien. (Nekrolog, ved H. C. Ørsted, i M. f. L. VI. 271—80; jvfr. Selmers Akad. Tid. I. 156—57; L. T. 1831, S. 656; „Dagen" 1831, Nr. 217; 1832, Nr. 31).

Recherches sur le *Calcul intégral* aux équations linéaires. Copenh. 1819. 4to. [Understøttet af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab]. (L. T. 1820, S. 168—69; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 463).

Disquisitio *de Seriebus et integralibus definitis*; cum XII. thesibus. (pro gradu Magist.). Haun. 1825. 20 pagg. 4to.

Kort Fremstilling af Mathematikens Væsen og Forhold til andre Videnskaber. Med en lithographeret Tavle. Kbh. 1827.

Ledetraad ved Forelæsninger over Arithmetik og Algebra. Kbh. 1829.

Medredacteur af „Maanedsskrift for Litteratur" I. Bd.—VI. Bd.

2. H. Abh. 1829—31. (Hertil leverede han: Om Phrenologien i Anledning af Dr. Ottos phrenologiske Tidsskrift, December 1828, I. 105—14; Om Tidsskrifter med Hensyn til Maanedsskriftet for Litteratur, II. 97—125; Anmeldelser af: S. Hempel: „Velkommen Jørgen Thisted!“ I. 191—95; F. C. Sibbern: „Menneskets aandelige Natur og Væsen. Et Udkast til en Psychologie. Anden Deel“, II. 35—58; Christian August „Versuch eines Beweises, daß die Wettrennen das wesentlichste Beförderungsmittel der Pferdezucht, und zur Verbesserung und Veredlung derselben unumgänglich nothwendig sind“, II. 432—38; F. A. Holstein „Bidrag til Danmarks Kronike for Aaret 1828“, III. 187—94; P. H. Mønster „Skulde der virkelig hos os være gjort for Meget for den indbyrdes Underviisning?“, smst. S. 191—95; F. A. Holstein „Svar til Høiærværdige Hr. Dr. Mønster“, smst. S. 195—206. (jvfr. Art. F. A. Holstein (I. 693); J. Andresen „De platoniske Legemer, analytisk behandlede“, III. 411—13; C. J. D. Hill „Specimen exercitii analytici etc.“, og A. W. Ekelund „De principio integrationis“, IV. 96—98; Betänkande af Comitén till öfverseende af Rikets almänna Undervisningsverk“, og E. G. Geijer „Några Anmärkningar um uppfostran och undervisning“, IV. 299—333; M. Moltke „Ueber den Adel und dessen Verhältniß zum Bürgerstande“, V. 16—35; F. C. v. Haven „Om den practiske Maade, hvorpaa Qvadrat- og Cubik-Roden uddrages af et Tal“, V. 222—241; N. F. S. Grundtvig „Politiske Betragtninger, med Blik paa Danmark og Holsteen“, V. 420—446).

Recherches sur les intégrales définies. 1822. 4to.

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger“ (Almindelig Methode for Differentialæqvationernes Integration, i III. D. S. 1—20. (jvfr. smst. S. XXXVII.—XXXIX.); Afhandling over de mathematiske Functioners Classification. (Udtog), i IV. D. S. XV.—XVIII.; Om et almindeligt Princip for Rækkernes Theori. (Udtog), i V. D. S. XV.—XVI.; Om Differentialligningerne. (Udtog), V. D. S. XLI.—XLII.).

I Crelles „Journal für die reine und angewandte Mathematik“ (Versuch über die Integration der Differential-Gleichungen. Auszug einer von dem Verfasser, in der Königlich-Dänischen Academie der Wissenschaften zu Copenhagen, in Dänischer Sprache vorgelesenen Abhandlung, I. S. 137—51; Sur un principe général dans la théorie des séries, V. S. 388—96).

Bidrag i Gergonnes mathematiske Journal.

**Schmiegelow (Hermann Christian Ernst)**, f. d. 14de Jan. 1816, en Søn af afd. Krigsraad og Bataillonschir. ved det sjællandske Landseneer-Regiment, Joachim Christian Ludvig Schmiegelow (f. i Mecklenborg-Schwerin) og Henriette Lovise f. Knudsen († 1/2 1843, i sit 51de Aar, i Vordingborg). — Blev 1834 dimitteret til Universitetet fra Vordingborg Skole; tog i Efteraaret 1842 den forenede Læge-Examen (H. ill. pr. gr.); blev d. 21de Oct. 1844 Underlæge ved 13de Linie-Infanteri-Bataillon i Fredericia.

Anmeldelse af W. Erichsens „Læge-Stat“, 2det Oplag, og af „Fortegnelse over de militære og civil ansatte Læger“, i T. f. L. o. K. III. 50—60.

**Schmitto (Friderich Carl)**, f. d. 26de Septbr. 1757 i Broager i det Slesvigske, hvor hans Fader Friderich Schmitto var Organist;

gik i Skole i Glücksborg og Eckernförde, siden i Kiel, hvor han i April 1775 blev Student; studerede Theologi, og rejste efter 2 Aars Forløb til Jena; vendte tilbage 1778; var derefter beskæftiget med Informationer; kom 1783 til Kjøbenhavn, hvor han i 2½ Aar levede som Privatlærer; blev d. 31te Marts 1786 tydsk Compastor, og d. 23de April 1802 Ene-Præst til Store-Magleby paa Amager. † 30te August 1833. — * 1. $\frac{1}{1}\frac{3}{1}$ 1786 Juliane Johanne Gianelli. * 2. $\frac{1}{12}$ 1800 Ane Lovise Schmidt.

Ordnung des Heils, dörch den Catechismum Lutheri, in eren Tosammenhang geföhret, derin de ersten un nöthigsten Lehren unserer allerheiligsten evangelischen Religion enthalden sind. To Erkenntniß un Befestigung des Glovens vor Junge un Olde ingerichtet un uthgefertigt, tom Gebruk der Dütschen Gemene to Holländerdorp op Amack. Kopenh. 1788. 12mo. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schmitz (Emilie).**

Digte i „Nordisk Kirke-Tidende" 1838, 1839 og 1840.

**Schneekloth (Hans)**, f. d. 19de Juni 1812 i Mühbrock, i Bordesholm Amt i Holsteen, Søn af Indsidder Claus Schaattboll og Margarethe fød Kuser. Blev fra 1825 til 1829 af Skolelærer og Organist Berendsen i Schönberg forberedt til Lærerfaget; var derpaa i 1 Aar Substitut i Dannau paa det adelige Gods Ranzau, og indtil 1832 Huuslærer paa Hohensasel, under samme Gods; dimitteredes, efter et treaarigt Ophold paa det Tønderske Seminarium, ved Paaske 1835; var derpaa i ½ Aar Lærer ved Rector Rohde's Opdragelses-Anstalt i Oldesloe; blev i October 1835 Lærer ved St. Petri Drengeskole i Kjøbenhavn; 1842 i Friis's, og 1843 i Mariboe's Realskole sammesteds. — * 1. 1837 Amalie Charlotte Wenzel († $\frac{11}{5}$ 1839, 31 Aar gl., i Kjøbenhavn). * 2. 1842 Marie Emilie Hansen.

Praktisk Regnebog, til Huus- og Skolebrug. I.—II. Deel. (1ste Deel for de lavere Klasser i de ringere og højere Borgerskoler og for Pigeskoler. Kbh. 1838. 2den forøgede og aldeles forandrede Udgave. 1.—2. Afdeling. ibid. 1844. — 2den Deel for de øverste Klasser i Borgerskoler samt for Realskoler og andre højere Dannelses-Anstalter. 1.—2. Afdeling. ibid. 1842). (Tidsskr. for Almueskole- og Seminariiv. I. 311—27, af J. Jensen; III. 339—44, af Horst; Tid. f. alm. d. Skolel.-Forening 1845, Nr. 15 (af D. C. Rugaard); Mdsskr. og Repert. f. Almue-Skolel. 1845, S. 279—85, af J. Jørgensen). — Svar og Opløsninger til 1ste Deel af Schneekloths praktiske Regnebog. Kbh. 1839; til 2den Udgave. ibid. 1844; — til 2den Deels 1.—2. Afdeling. ibid. 1842.

Christian Cramers Regnebog, forandret og forøget. Med tilhørende Facitliste. Kbh. 1840. (begge Dele ogsaa særskilt).

Opgaver til Hovedregning, samlede og ordnede. Kbh. 1841. (Mdsskr. og Repertor. f. Almue-Skolel. III. 1841, S. 68—74, af J. M. Thau).

Tydsk Sprog- og Læsebog. I. Deel, for de første Begyndere. II. Deel,

or Mellemklasser. Kbh. 1843—44. (Tidsskr. f. Almueskole- og Seminariiv. II. 35—38; 231).

I »Tidende for almindelig dansk Skolelærer-Forening«, af hvis 1ste Aarg. 1842 No. 12—13 han var Medredacteur, (Om Regneunderviisningen i vore Folkeskoler, 1843, Nr. 26; Noget om den Indb. Underviisning og dens Methodelære, sstd. Nr. 28; Mødet i Randers, 1846, Nr. 5; Noget Mere om Isolering, sstd. Nr. 9; o. fl.).

I Frolunds »Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Om Methoden for Regneunderviisningen i Folkeskoler, i 2. Aarg. S. 381—87, og 3. Aarg. S. 477—89; Folkeskolens Emancipation, 2. Aarg. S. 437—443; 3. Aarg. S. 241—252; Bemærkning og Opfordring, 3. Aarg. S. 89—90. (jvfr. sstd. S. 119—20, af C. L. Børresen); Forslag om almindelig dansk Skolelærerforenings Virksomhed i det første Aar, 1ste Januar—31te Decbr. 1842, sstd. S. 166—71; Et Par Meddelelser om fortsatte Prøver for Skolelærere, og om Valget af Skolelærere, i 4. Aarg. S. 97—102).

I Jensens »Tidsskrift for Almueskole- og Seminariivæsenet« (Skolelærer-Enkelasserne, II. 39—47; Recension over J. N. Meiers »Praktisk Regnebog«, II. 216—229. (jvfr. sstd. S. 307—28, af Meier); Yderligere Oplysninger i Anledning af Hr. Seminarielærer Meiers »Bemærkninger«, II. 376—88. (jvfr. III. 116—120, af Meier).

Desforuden har han under forskjellige Mærker leveret Bidrag til Tønder Ugeblad, Folkebladet, Fædrelandet, Kjøbenhavnsposten, den Constitutionelle i Norge, og redigerer for Tiden »Tidende f. alm. dansk Skolelærerforening«. — (Revid.).

**Schneider (Christian Frederik)**, f. i Kbhvn 1772. Hans Fader Cancelliraad Christian Gottlieb Schneider var Fuldmægtig ved Politikammeret, siden Inspecteur og Kasserer ved Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset paa Christianshavn († 9/12 1815); Moderen Bolette f. Gram († 2/2 1823 i sit 87de Aar, i Kbh.). — Dimitteret fra Kjøbenhavns Skole blev han Student 1790; absolverede i October 1795 (ikke 1796) den theologiske Embedsexamen (n. c.); blev 1797 Translateur i det engelske Sprog og fik kongelig Bevilling til at holde offentlige Forelæsninger derover; 1798 Lærer i Engelsk ved Socadet-Academiet; 1801 Lieutenant og Adjutant ved det da oprettede Kronprindsens Livcorps, ved hvilket han 1807 blev Capitain; fik 1805 Titel af Krigs-Assessor; udnævntes d. 7de Marts 1809 til Inspecteur ved det kongl. Theater; blev d. 29de October 1815, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sin Lærerpost ved Socadet-Academiet, og afgik 1816 med Vartpenge fra Inspectoratet ved Theatret. † 28de Marts 1825. — * 1/11 1792 Anne Sophie Borger († 1808). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrol. f. 1821—26, S. 396—97).

(Thorkelins) Karakteristik af Kronprindsen af Dannemark. Overs. af Engelsk. Kbh. 1793. (L. E. 1793, Nr. 30; »Iris« 1793, II. 217—19). — Jeg vil sige Dem noget. Et Skuespil i 5 A. af Madame Inchbald. Overs. af Engelsk. Kbh. 1793. (L. E. 1793, Nr. 9; Neue Bibliothek der schön. Wissensch. LI. 293—94). — Udtog af de engelske Oppositionsblade *the Courier* og *Morning Chronicle*. Et Ugeblad. Kbh. 1797—99. (5 Dele). — Several Essays and discoveries intending to improve the theory of navigation,

by *C. C. Lous*, translated. Copenh. 1798. — Regulations for navigating the Categat, by *P. Lövenörn*, translated. ibid. 1800. (efter Forfatterens danske Manuscript). — Forsøg til en kort Lærebog i det engelske Sprog tilligemed en Læsebog, indeholdende Udtoge af de vigtigste engelske Søreiser omkring Jordkloden. Kbh. 1800. — Forsøg til en kort Undersøgelse om, enten Ophævelsen eller Vedblivelsen af det af academiske Borgere oprettet militære Corps, under Navn af Hs. K. H. Kronprindsens Livcorps, vilde være nyttigst for Staden og Standen. Kbh. 1801. 15 S. 8. — *Engelsk Chrestomathie*, tilligemed en kort Udsigt over Grammatiken. ibid. 1802. — *Danish Grammar*, adapted to the use of Englishmen, to which are added a short historical description of Copenhagen, and various extracts from danish authors. Copenh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 20; 1806, Nr. 40). — Egoismen, Skuespil i 2 Acter (af Georges Colman), overs. Kbh. 1803. — Engelske og danske Samtaler, efter J. Marston, indrettet til Brug for Danske. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 40). 4de Udgave. 1831. — Haandbog i den engelske Litteratur. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 40). — Engelsk og dansk Marinelexicon. ibid. eod. — Forelæsninger over det engelske Sprog. ibid. 1806. — Orlogs Capitainen, eller Søemands Liv og Sæder, oversat af det Engelske. ibid. 1808. (L. E. 1809, Nr. 8). — Lord Sidmouths Tale d. 17. Mai 1808, foreslaaende Løsgivelsen af de danske Skibe, tagne før Krigserklæringen, oversat. ibid. eod.

*English Miscellanies*, eller engelske Udtog af de nyeste brittiske Forfatteres Arbejder, til Underholdning og Øvelser for Yndere af den engelske Litteratur. Kbh. 1815. (udkom nummerviis).

A short Introduction to the *Danish language* for Englishmen. Copenh. 1815. (ogsaa med dansk Titel).

Lord Nigels Hændelser, af Walter Scott. I.—III. Deel. Oversat. Kbh. 1823—24.

Slottet Pontefract. Et historisk romantisk Sagn af Walter Scott. Frit og med Forkortninger oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 46).

Redgauntlet, eller den blodige Handske. En Fortælling fra det attende Aarhundrede, af Walter Scott. Oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1824—25.

Spionen. Et historisk Sagn fra den nordamerikanske Uafhængigheds Krig, af Cooper. Oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (jvfr. Conversationsbl. 1825, S. 758).

Udgav: Robinson Crusoe, paa Engelsk med danske Noter. Kbh. — Collection of english Plays, med danske Anmærkninger. Vol. 1.—2. ibid. 1807. I.—III. Deel. ibid. 1811—1816. 12mo. (h. Bonnier). — Encyclopedia of wit, abridged. (med danske Anmærkninger). ibid. (h. Bonnier).

Til Ugeskriftet »Samleren« V. Bd. har han leveret adskillige, meest af Engelsk oversatte, Stykker. Ligeledes findes mange Artikler af ham i O. Wolf's »Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab«, og i »Dagen«, samt nogle i Kjøbenhavns Skilderi. Hans Bidrag til »Minerva« nævnes i sammes Register. — Studentervæbning, i Engelstofts Univers. og Skole-Annaler, 1809. I. 59—63, 269—72; II. 73—76. — Berigtigelser ved Edw. Dan. Clarkes Travels, i »Statsvennen« 1821, Nr. 20.

**Schneider (Jens Christian),** Nydanfortes ældste Søn, f. d. 1ste Juni 1793 i Kjøbenhavn; blev d. 19de September 1813 Secondlieute-

nant i Sø-Etaten; d. 17de December 1820 Premierlieutenant. † 17de Juni 1821 i Vestindien. — * 1815 Hansine Christence Curz (f. $\frac{22}{12}$ 1795 i Kbh.), Datter af Inspecteur Curz ved Børnehuset.

Veiledning i Sømandskabet, med 89 Afbildninger paa 9 Plader. Kbh. 1817. 4to.

**Scholten (Friedrich Christian),** f. i Kbhvn d. 21de Marts 1757, næstældste Søn af Generalmajor, Chef for det viborgske Regiment og Ridder (Storkors) af Danebroge, Jost Gerhard von Scholten (af en patricisk Familie fra Amsterdam, f. $\frac{1}{10}$ 1723 i Flensborg, adlet $\frac{23}{4}$ 1777, † $\frac{11}{8}$ 1786 i Viborg) og Adelgunda Elisabeth Amalia v. Kleist (f. $\frac{26}{4}$ 1728 i Helsingør, † $\frac{29}{1}$ 1778 i Kbh., en Datter af Oberstlieutn. Andreas Wilh. v. Kleist og Elisabeth Apollonia v. Kleist af Huset Vietzau i Pommern). Blev 1781 Hofjunker og Auscultant i Rentekammeret; 1783 Kammerjunker; derefter Told- og Licent-Forvalter i Segeberg; 1801 Told- og Consumtions-Kasserer i Horsens; d. 1ste Juni 1803 forflyttet i samme Egenskab til Odense; d. 3die Febr. 1816 i Naade entlediget; privatiserede siden i Kjøbenhavn og Slagelse. † 23de April 1840. — * $\frac{1}{8}$ 1791 Anna Sophia von Benzon (f. $\frac{28}{4}$ 1762, † $\frac{12}{1}$ 1837 i Slagelse), en Datter af Kammerherre, Oberstlieutenant Christian v. Benzon, Stamherre til Christiansdal og Tirsbæk, og Albertine Christiane v. Heinen.

Nogle Ord om Capitaine Bloms Afhandling over Danmarks Land- og Sømagt o. s. v. Kbh. 1831. (Allern. Skilderi af Kbhvn 1831, Nr. 70, S. 1112—16).

Endeel Bidrag, poetiske og prosaiske, i forskjellige Tidsblade, saasom: Statsvennen, Telegraphen (bl. a.: Er en Revolution at befrygte i Dannemark? og er en Statsforandring gavnlig for samme? 1821, Nr. 26; Skattenød, eller om trykkende Paalæg og Midler derimod, samt Revselse af nogle Modedaarskaber, s. A. Nr. 28), Ny Freia, Dagen, Politivennen, Nyeste Morgenpost, Langes Argus (jvfr. Politivennen 1831, S. 320. 355), Kjøbenhavnsposten. — Nogle Sange i „Sangbog for dansk dramatisk Broderskab" (Kbh. 1830).

**Schønning (Anders Larsen),** f. i Nyborg (ikke i Tønder) d. 31te Juli 1752, Søn af Peder Schønning, først Diaconus i Tønder (1737), siden ($\frac{4}{7}$ 1750) Sognepræst i Nyborg († 1800), og Anne Elisabeth Christine, fød Larsen. Dimitteret fra sin Fødebyes Skole, blev han Student 1772; tog d. 21de Juli 1778 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 16de Februar 1780 residerende Capellan i Skive og d. 8de Juli 1785 i Nyborg (jvfr. Mülertz's Hist. Efterretn. om Nyborg lat. Skole, H. 2. S. 62); d. 20de Februar 1801 Sognepræst til Skamstrup og Frydendal i Sjælland; d. 6te Juli 1831, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 30te October 1831. — * $\frac{2}{8}$ 1780 Cathrine Marie Bruun (f. 1748 i Kbh., † $\frac{22}{12}$ 1836), yngste Datter af daværende Thehandler, siden Skoleholder paa Fredensborg, Rasmus Bruun og Lydia Palmsdatter.

Prædiken for Kullerup og Refsvindinge Menigheder til Amindelse af deres Præst, Laurids Engberg, som veltede og knuste sit Hoved. Odense 1796. (L. E. 1796, Nr. 25). — Prædiken holden Søndagen efter den store Ildebrand i Nyborg. ibid. eod.

**Schønning (Peder),** Nysnævntes ældste Søn; f. 1786; dimitteret til Universitetet fra den kjøbenhavnske Borgerdydsskole i Efteraaret 1803; var i nogen Tid Huuslærer paa Lindhoel ved Frederikshald; underkastede sig i Sommeren 1816 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 10de Marts 1819 Procurator ved alle Retter i Sjællands Stift (med Undtagelse af alle Retterne i Kbhvn), og var bosat i Udesundby ved Frederikssund. † 1836, ugivt.

Nytaarsgave for 1809, indeholdende Romantser, Oder og Sange m. v. Christiania 1809.

**Schor (Poul Matthias),** f. 1771 i Nørre-Nissum i Ribe Stift, hvor hans Fader Herman Schor var Sognepræst (f. 1735 paa Bornholm, † 1778); blev dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Skole i Efteraaret 1790; absolverede i April 1795 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); udnævntes d. 18de Maj 1799 til Alumnus paa Elers's Collegium; blev d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst til Dragstrup og Skallerup paa Mors, under Aalborg Stift, og d. 30te Maj 1823 til Torslev og Lendum i Vendsyssel, s. St. † 24de Juni 1835. — * ⚭ 1810 Catharine Charlotte Meyer, fød Ehrhart, Enke efter Landskabsmaler og Medlem af det kongl. Konstacademi Elias Meyer i Kbhvn († $\frac{26}{5}$ 1809).

Udtog af en Reise gjennem Høilandet og endeel af de vestlige Øer af Skotland, af Professor Garnet, oversat i Døl's »Mnemosyne«, Bd. I. S. 95—123.

Over Folkevandringen, Korstogene og Middelalderen, overs. fra Schiller, i »Iris og Hebe« 1804, IV. 218—35.

**Schorn (Peter Theodor),** f. i Kjøbenhavn d. 12te Septbr. 1796, Søn af Kjøbmand, senere Vorduugfabrikør Johan Arnold Schorn (f. 1764, † 1840) og Susanne Elisabeth f. Voss; blev privat dimitteret til Universitetet 1815, og underkastede sig i October 1821 den juridiske Embedsexamen. Han deeltog sildigere i sin Faders Vorduugfabrik, og har nu i en lang Række af Aar beskæftiget sig med Underviisning, især i det tydske Sprog, hvori han blev ansat som Lærer ved Efterslægtselskabets Realskole, og fra 1836 til 1846 ved Metropolitanskolen. — (Autobiographi i Indbydelsesskriftet til Examen i Metropolitanskolen 1840, S. 48—49).

Torquato Tasso, Skuespil af Goethe. Overs. Kbh. 1817.

Egmont, et Sørgespil i 5 Akter af Goethe. Overs. Kbh. 1818.

Eventyr og Fortællinger af forskjellige tydske Digterinder. Oversatte. I. Deel; o. u. T.: Aglaia. Kbh. 1818. (L. T. 1818, S. 569—74).

Digterliv, Novelle af Tieck. Oversat. Kbh. 1826.

Rede und Predigt bei der Vermählung J.J. K.K. H.H. der Prinzessinn Wilhelmine Maria und des Prinzen Friederich Carl Christian, von J. P. Mynster. Uebersetzt. Kopenhagen 1828.

Jesuiten. Karakteermaleri fra det 18de Aarhundredes første Fjerdedeel, af C. Spindler. I.—III. Deel. Oversat. Kbh. 1829—30. (ɔ: Nyeste Roman-Bibliothek, udg. af A. P. Liunge og C. F. Güntelberg, 1.—3. Bd.).

Joden. Tydsk Karakteermaleri fra det 15de Aarhundredes første Halvdeel; af C. Spindler. I.—VI. Deel. Oversat af T. Schorn og C. F. Güntelberg. Kbh. 1830. (ɔ: Nyeste Roman-Bibl. 4.-9. Bd.).

Horst, Ridderen med det blaa Skjerf; Aanden i Grauensteins Ruiner og Anton v Siebeneck og Ursula v. Weissenburg. Romantiske og historiske Fortællinger, af Wiedemann, oversatte. Kbh. 1830.

Tegninger af Hverdagslivet (af Fredrika Bremer). Efter det Svenske. Kbh. 1835.

Predigt gehalten in den Dom zu Roeskilde bei Eröfnung der Versammlung der Provinzialstände am 1sten Octbr. 1835, von J. P. Mynster. Uebersetzt. Kopenh. 1835.

Betrachtungen über die christlichen Glaubenslehren, von J. P. Mynster. Uebersetzt. I.—II. Band. Hamburg, 1835. 2. Aufl. 1840.

Dr. Karl Hases Kirkehistorie, Lærebog, nærmest for de akademiske Forelæsninger, overs. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. [Udkom heftevis 1835—37]. (Theol. Tidsskr. VII. 367—69).

Genfer-Noveller. Efter R. Töpffer og H. Zschokke, oversatte. I.—III. Bind. Kbh. (1840)—1841. („Dagen" 1841, Nr. 96; T. f. L. o. K. VI. 433). 2den Udgave. Ibid. 1844.

Jule-Festen, skildret af Fr. Schleiermacher, oversat. Kbh. 1841.

Prædikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier, af J. O. Wallin. Oversatte. I.—III. Deel. Kbh. 1843—45, med Forfatterens Portrait. (Theol. Tidsskr. VII. 377). Andet Oplag, i 1 Bd.; udk. i 4 Leveringer. (1ste Levering. Kbh. 1847, med Forf.'s Portr.).

Das Herzogthum Schleswig, in seinen Verhältnissen zum Königreiche Dänemark und zu Holstein. Eine historische Skizze von C. Molbech. Aus dem Dänischen übersetzt, mit einigen Zusätzen und Verbesserungen des Verfassers. Kopenh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 295; „Times" 1847, 12. Apr.).

Det stille Barn, en Fortælling af August Apel, oversat i „Maanedsroser" 1825, Febr., S. 171—204.

Clara af Cossuerge, Novelle af W. v. Lydemann, overs. i Riise's „Nyt Bibl. for Morskabslæsn." Bd. VII.; Klosterruinerne i Norge, Novelle af L. Kruse, overs. sstd.; Straffet Selvtillid, Novelle af L. Kruse, overs. i Bd. VIII.; Stille Kummer, Novelle af L. Kruse, overs. sstd.; Hævnen, Novelle af L. Kruse, overs. sstd. (De 4 sidstnævnte samlede under Titel: Noveller af L. Kruse, overs. af Th. Schorn. I—II. Deel. Kbh. 1829).

Hotel paa Castellaun, Fortælling af Spindler, overs. i „Etuibibliothek for Damer", udg. af A. Soldin, No. 9 (1829).

Le Dragon rouge, fransk Kriminalhistorie af L. Kruse, i Liunges „Nyt Repertorium for Moerskabslæsn." Bd. VI. S. 26 flgg.; Skriftemaalet, efter Caroline de la Motte Fouqué, sstd. S. 305 flgg.

Bidrag i Elmquist's „Læsefrugter".

Redacteur af „Nyeste Morgenpost" 1829, Nr. 239—360. (2. Juli—31. Octbr.). Kbh. 4to.

Medarbejder af Ugebladet „Borgervennen" 1847 (Henrik den Fjerdes Ungdomsliv. Historisk Fortælling, frit bearbeidet efter det Franske af Carl Hold; overs. i Nr. 37—42).

„Da Thorvaldsen forlod Danmark", i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 78.

**Schou (C. A. S.)**, Skolelærer og Kirkesanger i Haarløse, Tjæreby Sogn, ved Frederiksborg.

Tvende Epistler til Hr. Pastor Børresen i Næsby, som Gjensvar paa hans Optræden mod Almueskolelærerne. Og en tredie Epistel til de „Flere Medlemmer af Conferentsen for Aarhuus og Omegn", dediceret Hr. Pastor Børresen. Kbh. 1841. 5¾ Ark. (jvfr. C. L. Børresens „Erklæring", i Maanedsskr. og Repert. for Almue-Skolel. II. 560—62; „Conferentsblad" 1841, S. 46—47).

Bidrag i forskjellige Tidsskrifter og Blade, saasom: i „Den Berlingske Tidende" (Om Patentgjødning, 1838 Nr. 254, 1839, Nr. 35; Almindelig Værnepligt, 1840, Nr. 72); — i „Maanedsskr. og Repertor. for Almue-Skolelærere" (Strøtanker, betræffende vort Skolevæsen paa Landet, I. 1840, S. 289—316. (jvfr. II. S. 17—19); Yderligere Bemærkninger, II. 1841, S. 258—63); — i „Conferentsblad, udgivet af Skolelærerforeningen for Aarhuus og Omegn", (Afskedsord til Hr. Pastor Børresen, 1841 Nr. 5).

**Schou (C. H.)**, Kirkesanger i Bolsker Sogn paa Bornholm. (Jvfr. Bornholms Amt, beskrevet af Fr. Thaarup, 1839, S. 141, 209).

Om Svingplovens Fordele, i den Bornholmske Avertissements-Tidende 1829, Nr. 20.

**Schou (Jacob Henric)**, f. (efter Kirkebogen) d. 10de Juli 1745 i Kippinge Præstegaard paa Falster. Hans Fader Jens Henriksen Schou var Sognepræst for Kippinge og Brarup Menigheder (f. i Juni 1714 i Sahl Præstegaard, Hovlberg Herred, Aarhuus Stift, † $\frac{6}{11}$ 1754 i Kippinge Præstegaard, see Nyerups Kbhvns Univers. Annaler S. 321); hans Moder Sara Lindberg, en Datter af Jacob Lindberg, Amtmand over Bradsberg Amt i Norge. — Blev først privat underviist; kom derpaa 1760 i Vordingborg Skole, hvorfra han 1762 afgik til Universitetet; tog d. 22de Marts 1769 theologisk Attestats (Laud.); blev 1770 Alumnus paa Borchs Collegium og 1771 Decanus ved Communitetet; 1773 Hovmester for Enkedronning Juliane Marias Pager og 1778, efter at have absolveret den latinsk-juridiske Embedsexamen ($\frac{22}{8}$ 1778, Laud.), tillige surnumerair Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1781 Kæmnereer ved Øresunds Toldkammer; 1805 dispenseret, formedelst svageligt Helbred, fra dette Embedes Forretninger; d. 31te Juli 1815 (ikke 1813)

virkelig Etatsraad; højtideligholdt d. 3die Maj 1821 sit Embeds-Jubilæum (jvfr. Rahbeks „Hesperus" IV. S. 401—19); blev d. 16de Maj 1824 udnævnt til Ridder af Danebroge, og d. 1ste August 1829 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 10de Febr. 1840 i Kbhvn. — * § 1783 Susanne Beckman (f. $^{1}/_{9}$ 1756, † $^{27}/_{4}$ 1843), Datter af Raadmand og Brygger Dider. Beckman og Ellen Pauli (Søster til Langebeks første Hustru). — (Jvfr. J. Suhrs Smaaskr. II. S. 111—12; Mess. franç. du Nord 1825, p. 335—36; Berlingske Tid. 1840, Nr. 36, 39. — Om hans til Kbhvns Universitets-Bibliothek under 3die Januar 1822 skjænkede Samling af de til den danske Lovkyndighed henhørende Bøger (hvoraf haves en Catalog ved Ove Thomsen, Kbh. 1824), see Engelstofts Efterretninger 1823, S. 293—296, og Selmers Aarbog f. 1838, S. 119, 1839, S. 101; om hans Gavebrev til Vordingborg Skole af 11te Jan. 1823, jvfr. Suhrs Smaaskr. II. S. 171—72, og Engelstofts Efterretn. 1823, S. 220—21; ang. hans Legat til Borchs Collegium, see Selmers Akad. Tid. II. S. 241—43; jvfr. „Fundats for Etatsraad Jacob Henric Schous og hans Hustrue Susanne Beckmanns Stiftelse, oprettet d. 10. Marts 1818 o. s. v." Kbh. 1843).

Dissert. I.—III. *de Probationibus Theologicis.* Havn. 1770—72. 8. — Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, som fra 1670 af ere udkomne, tilligemed et nøiagtigt Udtog af de endnu gieldende, for saavidt samme i Almindelighed angaaer Undersaatterne i Danmark og Norge, forsynet med et alphabetisk Register. I.—X. Deel. Kbh. 1777—93. (Ny krit. Journ. 1777, Nr. 37; L. E. 1778, Nr. 9; 1781, Nr. 34; 1798, Nr. 37. 38). — Haandregister over de gjeldende trykte Anordninger, som til 1786 Aars Udgang ere udkomne. Kbh. 1787. 12. — Anhang til den 1ste Udgave af chronol. Register over Forordn. I. X. Deel (indeholdende de trykte Anordninger, som ei ere i Saml. af Forordn.). Kbh. 1795. — Chronologisk Register over de Kongelige Forordninger og aabne Breve, samt andre trykte Anordninger, som fra 1670 til 1792 ere udkomne. 2den Udgave. 10 Dele. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43. 44). 3die Udgave. 10 Dele. Kbh. 1822—23, med sammes Fortsættelse til Udgangen af Aaret 1821, XI. D.—XIX. D. 2det Stykke. ib. 1795—1825. (jvfr. Art. J. L. A. Kolderup-Rosenvinge (II. 695). — Alphabetisk Register over de Kongl. Forordninger og aabne Breve, samt andre trykte Anordninger. 2. Udg. Kbh. 1795. (L. E. 1797, Nr. 43. 44). 3die Udg. ibid. 1812. 4de Udg. fortsat til 1822. 1.—2. Part. ibid. 1823.

Har og skrevet nogle Recensioner i Fortegnelse paa Trykkefrihedens Skrifter samt nogle Stykker i politisk og physisk Magazin.

**Schouboe (Frederik Christian),** f. d. 2den April 1766 i Vildberg Præstegaard i Ribe Stift, hvor hans Fader Christian Schouboe dengang var Præst; deponerede 1783 som Privatist fra Roeskilde; ernærede sig ved Informationer, og blev siden Copiist i Hof- og Stadsretten; bestyrede først det saakaldte „Skole-Ydernes Opdragelses-Institut"; oprettede selv d. 3die Febr. 1791 et Underviisnings-Institut i Kjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1802, Nr. 32; Engelstofts Annal. 1806,

I. 271—78; „Pallas" I. 281); fik 1796 Titel af Secretair; udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 10de Maj 1814 Raadmand, By- og Raadstueskriver i Kolding, samt Herredsskriver i Jerslev, Andst, Slaugs og endeel af Brusk Herreder, og Canselliraad; d. 5te Maj 1824, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget; opholdt sig derefter i Kjøbenhavn, hvor han s. A. paany anlagde et Underviisnings-Institut, men efter en mindre Maalestok. † 19de April 1829 i Kbhvn. — *1. Bolette Sandrue (døbt $\frac{9}{1}$ 1770 i Kbhvn., † $\frac{8}{4}$ 1846 paa Christiansdal ved Odense), en Datter af Stadsbedemand Erik Sanddrue og Barbara Maria Pfeiffer. * 2. $\frac{1}{8}$ 1810 Johanne Victorine Friis (f. $\frac{13}{2}$ 1788 i Kbh.), Datter af Fuldmægtig Frederik Christian Otto Friis og Johanne Lovise Mein. * 3. Cathinka Riddervold, f. Wernicke. — (Nekrolog, af L. Engelstoft, i Kjøbenhavns Skilderi 1829, Nr. 36; jvfr. Kbhpost. 1829, Nr. 67).

Underviisning i Sjæle- og Naturlæren. Kbh. 1796. („Iris og Hebe" 1799, III. 108; jvfr. Fortalen til den 1799 udkomne danske Oversættelse af „Solvenesteskillingens Hændelser").

C. C. K. Munthes Karakteristik, i „Dagen" 1814, Nr. 69.

**Schoubye (N.),** i Løvskal, Skiern Sogn, Medelsom Herred, Viborg Amt.

Om Svinet, i „Ugebl. for den danske Bonde", 1ste Aarg. Nr. 43.

**Schousboe (Johan Christian),** f. i April 1763, Søn af Procurator Hans Lerche Schousboe paa Bornholm og Elisabeth Margarethe f. Topp (f. 1739, † $\frac{29}{10}$ 1820); dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Skole i Efteraaret 1780; underkastede sig d. 30te Decbr. 1784 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske Prøve (H. ill.), og erholdt for den praktiske Prøve Charakteren Laud.; blev Regimentsqvarteermester og Auditeur ved den 2den sjællandske Bataillon lette Infanteri; 1805 Overkrigscommissair; 1807 Inspecteur ved Kornterrings- og Oplags-Magazinet i Kjøbenhavn. † 19de September 1818. — * Mette Margrethe Andresen, en Datter af Generalauditeur og Amtsforvalter (ɔ: Amtmand) paa Bornholm, Christian Andresen og Michelle Othilia f. Schrøder.

En Anecdote om Friderich den 2den, Konge af Preussen, oversat og meddeelt i „Iris og Hebe" 1807, II. 57—63.

**Schousboe (Peder Kofod Anker),** Nysanfertes Broder, fød 1766 i Rønne paa Bornholm; blev Student ved privat Dimission i Marts 1785 (ikke 1786); studerede Naturhistorie og holdt Forelæsninger i den botaniske Have; gjorde 1791—93, tildeels paa Geheimeraad Joh. v. Bülows Bekostning, en botanisk Reise i Spanien og Marocco, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1794; blev 1797 Assessor i Oeconomi- og

Commerce-Collegiet; d. 19de Januar 1798 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 12te Decbr. 1800 Consul (1821 Generalconsul) i Marocco; d. 31te Juli 1815 Legationsraad (med Rang med virkelige Justitsraader); d. 28de Juni 1817 Ridder af Danebroge; 1818 Ridder af den russiske St. Anna-Ordens 3die Klasse; erholdt d. 1ste Novbr. 1828 Rang med Nr. 9 i 3die Klasse af Rangfrdn. Wildenow og Schumacher have kaldt to Planteslægter *Schousboea* (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. 577—78). † 1832 i Tanger. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. 310—11. Hans Portrait skal være stukket af Chrétien. — Om hans efterladte Herbarium see Selmers Kbhvns Univers. Aarbog f. 1837, S. 140).

I Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed" (Vigtigheden af Naturvidenskabernes almindelige Udbredelse, og et Par Ord om Midlerne dertil, i III. S. 197—228; jvfr. Badens Univers. Journ. VIII. 116).

I Naturhistorie-Selskabets Skrifter (Jagttagelser over Tænderne hos nogle Fiskearter, IV. 1ste H. S. 180–211, m. K. [L. E. 1798, S. 80]; Jagttagelser over tvende sjeldne og lidet bekjendte Krebsarter (Dromera clypea et Gammarus sedentarius), V. 2det H. S. 1—18).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter" (Jagttagelser over Værtriget i Marokko, samlede paa en Reise i Aarene 1791–93, 1ste Stykke, m. Kb., i Skrifterne for 1800, I. D. 1ste H. S. 1—204. [L. E. 1804, S. 386—88]; paa Tydsk: Beobachtungen über das Gewächsreich in Marokko. Gesammelt auf einer Reise in den Jahren 1791—93. Aus dem Dänischen übersetzt von Joh. Ambr. Markussen. Erste Hälfte. Mit 2 Kpfrn, i Rafns Schriften der phys. Klasse der Königl. dänischen Gesellsch. der Wissensch. I. B. 1. H., og tillige særskilt aftr. Kopenh. u. Leipz. 1801. (Gött. A. 1801, St. 132, S. 1315—18).

I „Physic. oeconom. og medico-chir. Bibliothek" (Kort Udsigt over Faareavlens Fremgang i Europa, tilligemed en Efterretning om de marokkanske Faar paa nærværende Tid, i II. 233–53. [L. E. 1795, Nr. 15]; Om arabisk Gummi som Handelsvare (i Anledning af Borgeren Sudiani's Bemærkning herover. Bulletin des sciences, Nr. 8, 1797), XV. 178—85; Bidrag til Kundskab om Gummi-Sandarak, XV. 209—15. [paa Fransk i Bullet. de la Soc. philomath.?, af Coquebert de Montbret]; Om de Planter, hvoraf de ældste Folk i Europa have betjent sig for at forgifte deres Pile; ved C. de Coquebert. Oversat med Anmærkninger, XV. 332—39; Udtog af en Afhandling om et nyt Middel istedet for Overarmens Amputation i Skulderledet, af Borgeren Sabatier, oversat, XVII. 195—99; Udtog af et Brev fra Borg. Lasteyrie om de finuldede Faar i de kolde Himmelegne, XVII. 199—200; Udtog af en Afhandling om Midlerne og Fordelene af at forplante Salt-Vands Fisk i det ferske Vand i Floderne, ved Borger Noel fra Rouen, overs. XVII. 251—56; Udtog af en Afhandling, som indeholder Forsøg, Undersøgelser og Jagttagelser over Almetræerne, af Loucher, overs. XVII. 256—59; Afhandling om Brand i Kornet og dens Spre, af Chantian, overs. XVII. 259—60; Chemisk Undersøgelse af Moderdvandet, ved Vauquelin og Buniva, overs., XVIII. 123—28; Udtog af anstillede Forsøg over Amputationen paa de øverste lange Been, ved Chaussier, overs. XVIII. 231—36; Nærmere Efterretning om den smitsomme Syge, der hersker i Ca-

dir, Sevilla og paa andre Steder i den sydlige Deel af Spanien; uddraget af den spanske Original, XVIII. 475—88).

I „Nyt Bibl. f. Physik o. s. v.“ (Forsøg angaaende Lysets Indflydelse paa nogle Værter, af Decandolle, overs. i I. 276—81).

**Schouw (Joakim Frederik),** f. i Kjøbenhavn d. 7de Februar 1789, ældste Søn af Viinhandler Povl Schouw (f. 1751, † § 1800) og Sara Georgia f. Liebenberg (f. 1761, † 1826, en Datter af Bundtmagermester Joachim Frederik Liebenberg og Maren f. Grønvold). Blev efter privat Underviisning af Sprogslærer Cand. juris H. C. Mossemose dimitteret i Aaret 1808 til Universitetet, ved hvilket han næste Aar tog anden Examen (Laud.); underkastede sig d. 4de October 1811 den juridiske Examens theoretiske, og d. 8de Febr. 1812 sammes praktiske Prøve, begge med Characteren Laudabilis; foretog sig i Sommeren 1812 i Selskab med Botanikeren, Nordmanden Chr. Smith, en naturvidenskabelig Rejse i Norge; blev d. 20de April 1813 constitueret og d. 10de Januar 1816 virkelig Undercancellist i det danske Cancelli; disputerede d. 28de Septbr. 1816 for den philosophiske Doctorgrad, og tiltraadte samme Aar, deels ved kongelig Understøttelse, deels ved Understøttelse af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow paa Sanderumgaard, en videnskabelig Rejse gjennem Tydskland, Italien og Frankrige, fra hvilken han, efter 3½ Aars Fraværelse, hjemvendte 1820; holdt derpaa Forelæsninger som Privatdocent ved Kjøbenhavns Universitet, hvorved han d. 28de April 1821 ansattes som overordentlig Professor i Botaniken; vandt 1823 den af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab for det Thottske Legat udsatte Præmie for „en dansk Meteorologie eller en Skildring af Vejrligets Beskaffenhed i Danmark, tilligemed en Udvikling af Grundene til samme, forsaavidt disse, i Følge vore nærværende Kundskaber, lade sig udvikle af Landets Naturstilling“ (jvfr. L. T. 1823, S. 527—28); blev d. 14de April 1826 Medlem af Gartner-Examinations-Commissionen i Kbhvn; foretog atter, med kongelig Understøttelse, i Aarene 1829—30 en naturvidenskabelig Rejse til Italien og Frankrige; udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; besøgte i Vinteren 1839—40, paa egen Bekostning, paany Italien, og hjemkom i Slutningen af Maj 1840; benaadedes d. 28de Juni 1840 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 18de Februar 1841 Medlem af Forst-Examinations-Commissionen i Kjøbenhavn; d. 6te September s. A. Directeur for den botaniske Have sammesteds; 1842 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; d. 21de Novbr. 1845 Professor ordinarius i Botaniken og Assessor i Consistoriet; d. 28de Juni 1847 Etatsraad (med Rang i 3. Kl. Nr. 9 efter Rangforordn.). — Erholdt d. 29de Septbr. 1835 kongelig Befaling til, som Deputeret for Kjøbenhavns Universitet, at

deeltage i Østifternes og Nørrejyllands Stænderforsamlinger, i hvilke begge han valgtes til Præsident i Aarene 1835—36, 38, 40; blev d. 4de Februar 1847 valgt til Deputeret for det 9de jydske Kjøbstaddistrict (Ebeltoft, Grenaa, Hobro og Mariager) ved Nørrejyllands Stænderforsamlinger, og d. 25de Februar samme Aar til Deputeret for de mindre Landejendomsbesiddercs 13de District ved Østifternes Stænderforsamlinger i Serenniet 1847—52. — Var Medstifter (i Forening med Collin og Eschricht) af „Den-naturhistoriske Forening" (s. D. Ugeskr. IV. S. 87—88), „Athenæum", „Trykkefriheds-Selskabet", „Det skandinaviske Selskab", „Det Nordiske Literatur-Samfund" ($\frac{23}{1}$ 1847); var blandt Indbyderne (og Medlem af Comiteen) til Stiftelsen af det Thorvaldsenske Museum, blev ved Thorvaldsens Codicil udnævnt til Executor og er derfor nu een af Bestyrerne; var een af de 7, som danne den slesvigske Comitee i den slesvigske Hjelpeforening, og i flere Aar Formand for „Athenæum" og Trykkefriheds-Selskabet; blev 1834 Medlem af „Selskabet til Havecultureus Fremme" og har siden 1835 været dets Formand; var 1838 med i Gothenborg, hvor de skandinaviske Naturforskeres Forening blev stiftet, og deeltog i Naturforskernes Forsamlinger 1840, 42, 47. Er Medlem af det skandinaviske Literatur-Selskab ($\frac{3}{1}$ 1821); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{12}{12}$ 1823) og dette Selskabs Archivarius, samt Medhjelper ved Secretariatets Forretninger ($\frac{30}{6}$ 1826); af det Kongl. medicinske Selskab ($\frac{7}{10}$ 1824), i hvilket han siden adskillige Aar har været Æresmedlem; endvidere Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. Har siden 1834 været Medlem af Landhuusholdnings-Selskabets Skrift-Commitee, og mellem Aarene 1832—44 i Almindelighed hvert andet Aar været engageret som Docent i Botanik ved den polytechniske Læreanstalt; blev i Juni 1835 af Kongen udnævnt til Medlem af Inspectionen over de kongelige Haver, hvorfra han dog efter Ønske allerede udtraadte i Juli 1835; var og Medlem af den kongl. Commission, der gjorde Forslag angaaende Realskolevæsenet. De Candolle har opkaldt en Planteslægt efter ham: „*Schouwia*"; ligeledes har Schrader kaldet en Planteslægt „*Schouwia*" (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 590), som af Nees omtrent samtidigen blev benævnt Goethea efter Digteren. — * $\frac{24}{4}$ 1827 Susanne Marie Augustine Peschier Dalgas (f. $\frac{14}{9}$ 1798, † $\frac{5}{3}$ 1844 i Kbh.), en Datter af Præsten ved den fransk-reformerte Menighed i Fredericia, Jean Mark Dalgas og Marie f. Aldebert. — (Hans Biographi (af Fr. Barfod) i Skandinav. Folke-Kalender for 1843, S. 162—68, og for 1844, S. 186—217; Biographisk Skizze (ved Fr. Fabricius) i „Dansk Pantheon", 2den Levering, 1843; Conversations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. (H. XXIX.), 1840 (oversat i „Læsecabinettet", udg. af B. Rée, Bd. I. S. 51—54, og i Hempels

„Bidrag til Tidshistorien" 1841, Nr. 6); Conversations-Lexicon 9te Originalausgabe 13. Bd. S. 1. (1847); Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. S. 311—13; XXXII. S. 203—4; Døt's „Materialier", Nr. 121 (af Th. H. Erslew). — **Portrait**, malet af C. A. Jensen, lithogr. af A. M. Petersen i Bærentzen & Comp. Steentr. 1838. st. Fol.; W. Marstrand pinx., lithogr. i Em. Bærentzens lithogr. Institut (i „Portefeuillen" 1841, Bd. I.); en mindre Efterligning af samme, lithogr. af Em. Bærentzen 1840; D. Monnies del. et lithogr. 1842. st. 4to; lithogr. i Em. Bærentzens lithogr. Institut, st. 4to (i „Dansk Pantheon" 2den Levering, 1843); paa det lithogr. Blad: „Danske Folkerepræsentanter i Viborg"; 1844).

Dissertatio *de sedibus plantarum originariis*. Sectio prima. De pluribus cujusvis speciei individuis originariis statuendis. (pro summis in philosophia honoribus). Hafn. 1816. 80 pagg. 8. (L. T. 1819, Nr. 1., S. 2—11).

**Schema** til en Forelæsning over Klimatologien. (1820—1821). 1 Quartblad.

**Schema** til en systematisk Fremstilling af **Plante-Geographien** eller **Planternes Stedlære** (Geographia plantarum s. Topologia plantarum). 8 S. 8vo. (oversat paa **Tydsk** i K. Sprengels „Neue Entdeckungen im ganzen Umfange der Pflanzenkunde", 2. Bd. Leipzig 1821, S. 313—46).

**Grundtræk til en almindelig Plantegeographie.** Med fire Tavler. Kbh. 1822. Paa **Tydsk**: Grundzüge einer allgemeinen **Pflanzengeographie**. Aus dem Dänischen übersetzt **vom Verf.** Berlin, 1823, nebst 4 Tafeln und **einem pflanzengeogr. Atlas** in Fol. (L. T. 1823, Nr. 21. 22. 23. 24, af J. W. **Hornemann**; Hänle Magaz. der Pharm. Bd. 8. 1823. H. 1. S. 86—98; Årsberättelser om Vetenskapernes Framsteg. Stockholm 1823; Ferussac Bullet. des Sc. Sect. 2. 1824. Avril; Gött. A. 1824, St. 120; Leipz. L. Z. 1824, Nr. 264; Flora od. botan. Zeit. 1825, Bd. 1. Beil. 2.; Hertha, Zeitschr. f. Erd-, Völker- und Staatenkd. Bd. 6. 1826. H. 3. — **Et udførligt Udtog**, ledsaget med kritiske Bemærkninger af **Malte-Brun**, i Eyriès & Malte-Brun „Nouvelles Annales des Voyages" etc. T. 18. et 19.; i Edinburgh Philos. Journ. 1824, Octbr.; 1825, Jan. og 1826, Jan. staaer en **forkortet Oversættelse** af adskillige Partier (Viinranken, Palmerne, Græsarterne) med tilføiet Kort. Brewsters Edinburgh Journal of Sciences 1826, Jan. No. 7. indeholder et **Udtog**, som meddeler Videnskabens Historie og de plantegeographiske Riger, og er oversat paa **Fransk** i Bulletin de la Société de Géographie, T. 6. 1826, Oct.). — *Plantegeographisk Atlas*. Kbh. 1824. Folio. (L. T. 1826, Nr. 36. 37). [Da samme Tavle gjelder for alle Kort og Forskjellen fremkommer ved Illumination og Paaskrift, saa have de nyere uddeelte Exemplarer erholdt Forandringer og Tilsætninger].

**Skildring af Veirligets Tilstand i Danmark.** Med 4 Tavler. Et Priisskrift, belønnet af det Kongelige danske Videnskabers-Selskab og udgivet med dets Understøttelse. Kbh. 1826. (Molbechs Nord. Tidsskr. I. 143—47; H. C. Ørsteds Oversigt ov. d. Kongl. Danske Vidsk. Selsk. Forhandl. 1822—23, S. 16—21; Kbhvns Skilderi 1827, S. 1543; jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 466—67. — Et Brudstykke: „Danmarks Varmeforhold i forskjellige Tidsrum", staaer i „Nyt Aftenblad"

1826, Nr. 29. 30; og et Udtog i »Hertha, Zeitschrift für Erd-, Völker- u. Staatenkd. 1827, Octbr.).

Beiträge zur vergleichenden Klimatologie. 1stes Heft. Copenh. 1827; nebst 1 Tafel in Querfol. (Pierer Allg. medic. Annal. 1828, März, S. 334—56; Medic. chir. Zeit. 1829, Bd. 3. Nr. 61, S. 150—55; Schweigger Journ. für Chem. und Physik Bd. 52. (Jahrb. Bd. 22.) 1828. H. 3. S. 261—64; Morgenblatt 1827, Lit. Bl. Nr. 65; Allg. Hall. L. Z. 1828, Ergzbl. Nr. 68. 69, S. 205—7 og Juni, S. 540—47 (af L. F. Kämtz); Summ. d. Med. 1828, Bd. 2., S. 6. 7; Bd. 3. S. 435).

*Specimen Geographiae physicae comparativae.* Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hauniae 1828. 65 pagg. 4to, cum tabb. lithogr. 3. (jvfr. H. C. Ørsteds Overs. ov. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1827—28, S. XXI.—XXIV. — Et danskt Udtog af Schouws i samme Anledning, d. 30te Oct. 1828, holdte (men utrykte) Tale: »at Klima og andre Naturforhold kun have en ringe Indflydelse paa Folkeslagenes Characteer«, findes i L. T. 1828, S. 836—42, og er oversat paa Engelsk i Literary Gazette 1829, Mai.). — Programmet udkom, aftr. med behørige Forandringer og egen Titel. Hauniae 1828. 4to, cum tabulis lithographicis 3. (M. f. L. I. 307—14, af H. C. Ørsted; Neue allg. geogr. u. statist. Ephemerid. 1829, Bd. 29, St. 10. S. 330—47; Leipz. L. Z. 1830, St. 81, og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3., S. 480, 81; Ferussac Bulletin des sciences géogr. 1829; Edinb. Journ. of sc. 1829, July, No. 1.; Annalen der Gewächskunde 4. Bd. 1. H. 1830; Bibliotheca Italiana T. 55, p. 86). Oversat paa Tydsk, men noget forkortet, i Berghaus's Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde 1829, Octbr. S. 1—29; Novbr. S. 137—56. Et Udtog af Skriftet i Nouvelles annales des voyages 1838, Juillet).

Europa. En let fattelig Naturskildring. (Forsøg til en physisk Geographie). Kbh. 1832. Anden Udgave. ibid. 1835. Atlas til Samme (ved O. N. Olsen). ibid. 1832 og 1835. Imp. 4to. 6 Blade med Text. (M. f. L. XII. 177—216, af H. C. Ørsted). — Paa Tydsk: Europa. Physisch-geographische Schilderung. Aus dem Dänischen. Kopenh. 1833. 138 S., nebst Atlas, 6 Blätter, Imp. 4to nebst Inhaltsverzeichnisse. (Berlin. Jahrbb. für wissensch. Kritik 1833, II. S. 558—60, af Walter). Europa. Ein Naturgemälde. Aus dem Dänischen. Als Beigabe zu jeder Geographie. Kiel, 1833. Lex. 8. 8½ Ark. (»Skandia« III. 308—9). Paa Svensk: *Europa.* En Fysisk-Geografisk Naturskildring. Öfvers. af *C. Julin-Fabricius.* Stockholm, 1838, 8:o, med atlas af 6 kartor. Paa Italiensk: *L'Europa*, quaddro fisiografico facillimente inteso. Opera, notomizzata da *Jacopo Gråberg da Hemsö.* Milano 1839. 52 pagg. 8. (aftrykt af: Revista Europea. d. 30. Juli 1839). Paa Engelsk: *Europa*, a popular Physical Sketsh. Translated from the second Edition by Dr. *Cantor.* (i Calcutta Journal of Natural History 1840, 1841, 1842).

Erindringsord til en Forelæsning over de plantegeographiske Riger. Kbh. 1833. 1½ Ark. (Oversat paa Tydsk i »Linnaea« Bd. 8., S. 625—652, og paa Fransk i »Nouvelles annales de l'histoire naturelle« seconde Serie, T. 3., p. 117—43).

Et Par Ord i Anledning af Valgene i Kjøbenhavn 1834. Kbh.

Afbildninger af Dyr og Planter, efter Dictionnaire des sciences naturelles, ved J. F. Schouw og D. F. Eschricht. Kbh. 1844. Imper. 8., med 96 illum. Kobbertavler med Text. [udkom, 1835—44, i tolv Hefter]. (M. f. L. XV. 415—446, af J. Schade; Ursins Danst Almeenlæsn. 1835, Nr. 31, S. 214—47).

Erindringsord til en Forelæsning over den almindelige Plantelære. Trykt istedetfor Haandskrift for Tilhørerne. Kbh. 1837. 48 S. 2den Udgave. ibid. 1839. 48 S. 3. Udg. ibid. 1843. 53 S. 4. Udg. ibid. 1845. 56 S.

Erindringsord til en Forelæsning over Naturhistoriens Grundtræk; indeholder foruden ovenstaaende 3 Ark endnu 2 Ark, som angaae Dyrene. (har ingen Titel).

Erindringsord til en Forelæsning over Lægeplanterne. Kbh. 1843. 97 S. 2. Udg. ibid. 1847. 89 S.

Erindringsord til en Forelæsning over de vigtigste i Menneskelivet anvendte Planter. Kbh. 1844. 70 S.

Natur-Skildringer. En Række af almeenfattelige Forelæsninger. Kbh. 1837, med 2 Kobbertavler. Anden Udgave. ibid. 1839, med 2 Kobbert. (indeholder de i „Dansk Ugeskrift" trykte populaire Forelæsninger, og desuden endeel ikke forhen trykte). Paa Tydsk: Naturschilderungen. Eine Reihe allgemein faßlicher Vorlesungen. Kiel, 1840, m. 2 Tafeln. (Meyens Jahresbericht 1839. (1840); Okens „Isis" 1840, S. 725). [Artiklen: „Bjergvandringer i Syden og Norden" findes i Schumachers Jahrbuch für 1838 (Gebirgswanderungen im Süden und im Norden) og stod her førend den udkom paa Tydsk. Artiklerne: „Regnen" og „Etna" ere optagne i Steffens's Volkskalender 1841. Andre Artikler andre Steder i Udlandet. Plants characteristic of different Nations, i „Calcutta Journal of Natural History by M'Clelland", 1840]. — Anden Samling. Kbh. 1845, med 5 Tavler, hvoraf 2 colorerede.

Oplysende Bemærkninger til Capitain O. N. Olsens „Physisk-geographiske Kort over Danmark." Udg. af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1838. 46 S. 12. (M. f. L. XIX. 541—45, af August Baggesen; Allg. Hall. L. Z. 1843, III. Nr. 224, S. 552).

*Tableau du climat et de la végétation de l'Italie*, résultat de deux voyages en ce pays dans les années 1817—1819 et 1829—1830. *Vol. I.* Tableau de la température et des pluies de l'Italie. Avec un *Atlas* de 5 cartes (par *O. N. Olsen*). Copenh. 1839. gr. 4. Understøttet af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab. (Berlin. Jahrbb. für wissensch. Krit. 1840, II. S. 62—71, af H. W. Dove; Jen. L. Z. 1841, Nr. 44; jvfr. „Förhandlingar vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållne möte i Götheborg år 1839", S. 59—61).

Tale i Selskabet for Efterslægten paa Stiftelsesdagen den 4de Marts 1841. Kbh. 11 S. 8.

Skandinaviens Natur og Folk. Et Foredrag, holdt den 22de Nov. 1844 i det Skandinaviske Selskab. Kbh. 1845. 15 S., med et Kort.

Foreløbig Fortegnelse over den kjøbenhavnske botaniske Haves Planter. Indeholdende dem, der ere blevne undersøgte i Aarene 1842—1846. Med et Kort over Haven. Kbh. 1847. 180 S. st. 8.

Redacteur af: Dansk Ugeskrift, udgivet af et Selskab. I.—VIII. Bind. Kbh. 1831—36. (Heri ere, foruden endeel Redactions-Artikler, og af udenlandske Skrifter uddragne Stykker, følgende af Redacteuren: i 1ste Bd.: Indledningen; Om Naturvidenskabernes Fremstilling for Folket; — i 2det Bd.: Om naturhistorisk Underviisning i de lærde Skoler, (fortsat i 4de Bd.); Douvilles Reise, (jvfr. 3. Bd. S. 150 og 5. Bd. S. 155); — i 3die Bd.: Gjenopdagelsen af det gamle Cyre-

naica; — i 4de Bd.: Yderligere Bemærkninger angaaende naturhistorisk Underviisning i de lærde Skoler; Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Handelscommis Gads Forslag om Realskolers Oprettelse; — i 5te Bd.: Om Danmarks Trykkefrihed; Forverdenens Planter; Fortsatte Bidrag til Planternes Historie; Om Forordningen af 15de Mai 1834; Caffetræets Historie; — i 6te Bd.: Til de Kjøbenhavnske Vælgere; Alpeplanterne; Naturen paa Sydhavs Øerne; Parrot's Reise til Bjerget Ararat; Sukkerrørets Historie; — i 7de Bd.: Nogle Bemærkninger over det forestaaede Trykkefriheds-Selskab; Om Iisen i geographisk Henseende; Etna; A. Burnes's Reise fra Indien over Hindukush til Bukariet; — i 8de Bd.: Bjergvandringer i Norden og i Syden; Viinrankens Historie).

Redacteur og Udgiver af: Dansk Ugeskrift. Anden Række. I.—VIII. Bind. Kbh. 1842—46. (Fædrel. III. 1842, Nr. 842). (Heri af ham, bl. a.: i 1ste Bd.: Nogle Bemærkninger i Anledning af Anmeldelsen af Munch-Ræders Skrift, i Nr. 7; Om de stænderske Commiteer, Nr. 20; — i 2det Bd.: Nogle Bemærkninger i Anledning af Spørgsmaalet om Huustugtens Anvendelse paa Huusmandsklassen, i Nr. 27; Misteltenen. (Foredrag i den naturhistoriske Forening d. 24de Febr. 1839), sstd.; Tillæg til H. N. Clausen „Den danske Nationalitets Stilling i Slesvig", Nr. 35. (jvfr. „Aabent Sendebrev fra en Slesviger til HHrr. Prof. Clausen og Prof. Schouw, i Anledn. af deres Anke", 1843, og D. Ugeskr. 2 R. IV. Nr. 82, S. 58—61); Bemærkninger i Anledning af nogle Yttringer i Justitsraad Molbechs „Det danske Videnskabernes Selskabs Historie i dets første Aarhundrede", Nr. 38 (jvfr. Nr. 48 og 49, af Molbech); Nogle Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Estrups Artikel: „Bør Skole- og Opdragelsesanstalt adskilles fra den academiske Læreanstalt i Sorøe?" S. 278—82; Om den Rolle, som det af Trykkefrihedsselskabet udgivne physisk-geographiske Kort har spillet hos det slesvig-holsteenske Partie, Nr. 45; Nogle Bemærkninger foranledigede ved Etatsraad Estrups Artikel om Sorø Academies formeentlige Ret, Nr. 48 og 49; — i 3die Bd.: Om de Trettens Skrivelse angaaende 28de Mai Festen, Nr. 62, 63 og 64. (jvfr. D. Folkebl. IX. Nr. 10—11); Den skandinaviske Eenhed, Nr. 71; Om Grændserne for Indholdet af de uprivilegerede Blade, Nr. 72. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 237; D. Ugeskr. 2. R. IV. Nr. 81); — i 4de Bd.: Hvorvidt kan det med Rette siges at Intelligentsens Sprog hos Slesvigerne er udelukkende tydsk, Nr. 82; Endnu nogle Ord i Anledning af Fortolkningen af Pl. 2den Octbr. 1810, Nr. 84. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 315, 16, 17); — i 5te Bd.: I Anledning af Spørgsmaalet om Fritagelser for Magisterconferentsen, Nr. 112, 13 og 14; Mangel paa Indsigt i Naturvidenskaberne hos en aandrig Skribent, Nr. 122; Om Ophævelsen af den philologisk-philosophiske Examen, Nr. 123; En Samling af Blomstertegninger i den kongelige Kobberstiksamling, sstd.; — i 6te Bd.: Nogle Bemærkninger om den skandinaviske Eenhed, i Anledning af Justitsraad Molbechs Yttringer derom, Nr. 131; Om Underviisningsgjenstandene i de reformerede Skoler, Nr. 135; Den dansk-slesvigske Nationalsag, Nr. 137; Om Foreningen af Hertugdømmernes Stænderforsamlinger, Nr. 141; — i 7de Bd.: I Anledning af Grev Knuths Bemærkninger om Negerslavernes Frigivelse, Nr. 165 og 166; — i 8de Bd.: Cycias circinalis i Blomst i den botaniske Have i Kjøbenhavn, Nr. 184; Nye Zeeland, Nr. 186, 87; Om Bondebevægelsen med Hensyn til Selveiendoms Fremme, Nr. 199. (jvfr. Ny Collegial-Tid. 1846, Nr. 23, S. 388—400; Berl. Tid. 1846, Nr. 109, 110, 29, 30); Slutningsord til Ugeskriftets Læsere, Nr. 206—8, S. 437—40). — Stimmen aus Dänemark über die schleswigschen Verhältnisse. Eine Sammlung von Aufsätzen aus dem dänischen Wochenblatte. Kopenhagen 1843.

Ligeledes Redacteur og Udgiver af: Dansk Tidsskrift. Nr. 1—6. (ɔ: 1. Bd). (Nr. 1., 2det Opl.). Kbh. 1847—48; forts. (Heri af ham: Regjeringen, Oppositionen og Folket, i Nr. 1. S. 1—21; jvfr. Fædrel. 1847, Nr. 50; D. Folkebl. XII. Nr. 52; N. Aftenbl. 1847, Nr. 65, 68, 72, 76); Menneskets Indvirkning paa Naturen. (Foredrag i den naturhistoriske Forening, den 17de Octbr. 1847), i Nr. 5. S. 401—15; Om de tidligere klimatiske Forhold i Danmark, i Nr. 6, S. 511—22).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica* sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45. 4to. (I. fasc. med Hauch. Ørsted. II. med Ørsted. III. med Ørsted. Pedersen). [i Fasc. I. leverede han et udførligt Arbejde (Consectaria ex observationibus Neuberi. auctore *J. F. Schouw*), hvori de Slutninger, som ved Beregninger kunne uddrages af disse Observationer, omstændeligt ere udviklede]. (Berlin. Jahrbb. für wissensch. Krit. 1833, II. Nr. 119, af H. W. Dove).

Medredacteur af de 3 første Bind af Have-Tidende. Udgivet af Selskabet til Havecultureus Fremme. Kbh. 1835—37. (Hertil leverede han: Sommeren 1831, I. 2—10; Lysets Indvirkning paa Planterne, I. 145—50; De vigtigste Ziirplanters geographiske Fordeling, I. 369—74, med tilhørende Kort; Om fyldte Blomster, II. 357—61. De to sidste Afhandlinger staae ogsaa i Naturskildringerne, 1. og 2. Saml.).

I »Athene« (En Excursion til Monte Bolca og Campo di Fontana i det veronesiske Landskab (med Tillæg af C. Molbech), i Bd. IX. 1817. S. 220—29).

I Nyerups »Magazin for Reiseiagttagelser« (Skrivelse til Gehejmeconferentsraad Bülow paa Sanderumgaard, dateret Neapel, den 16de Julii 1819, i Bd. I. S. 248—53).

I »Bibliothek for Læger« (Botaniske Oplysninger, i Anledning af J. C. W. Wendt: »om Salep-Roden og dens Surrogater«, 1821. S. 97—103, jvfr. S. 275—277).

I »Tidsskrift for Naturvidenskaberne« (Om Sneelinien, især paa Himalaya-Bjergene og i Nærheden af Æqvator, efter Alexander v. Humboldt, I. 86—102; Nogle Erfaringer om Planters pludselige Fremkomst, meddeelte af Hofman til Hofmansgave, samt derved foranledigede Bemærkninger om den saakaldte Generatio æquivoca, af J. F. Schouw, I. 108—18; Oversigt af Botanikens Fremskridt og Tilstand i dette Aarhundrede, af J. W. Hornemann og J. F. Schouw, I. 127—191, 304—69; II. 1—42; III. 105—31; Kort Veiledning til at anstille meteorologiske Iagttagelser, I. 269—93; Om de Planter, der afgive Lavendelvand og Lavendelolie, I. 389—91; Kort Udsigt over de bayerske Naturforskeres Johan v. Spix's og C. F. P. Martius's Reise i Brasilien, II. 188—204; Skrivelse fra Hofman til Schouw, angaaende de paa det Inddæmmede ved Hofmansgave fremkomne Planter; tilligemed Anmærkninger af Schouw, II. 211—20; Udsigt over de canariske Øers Flora, af L. v. Buch. I Udtog og med Anmærkninger, II. 251—270, 329—56; Om den usædvanlig lave Barometer-Stand, som fandt Sted i den største Deel af Europa d. 24—26 Decbr. 1821, III. 1—51; Udsigt over de meteorologiske Forhold paa adskillige Steder i Danmark, III. 81—95, 189—203, 302—17; IV. 119—32, 219—53, 364—68; V. 108—15, 353—58; Om Maisens oprindelige Fødeland, af L. Reynier. Oversat og ledsaget med Anmærkninger, III. 132—41; Planterigets Physiognomie i Brasilien, af C. F. P. von Martius. Oversat med enkelte Forkortninger, IV. 65—109; Nogle Bemærkninger om Veirliget i Island i Vinteren 1824—25, efter Landphys. Thorstensens Iagttagelser, IV. 259—62).

I det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter (Skizze til en sammen-

Digitized by Google

lignende Naturskildring af det nordlige og sydlige Europa, i Bd. XVIII. S. 83—164; særsk. Kbh. 1822).

I det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger (Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: »om Klimaterne væsentligen ere forandrede?« oplæst i Selskabet i Foraaret 1824. (Udtog), i II. D. S. XXXIX—XLIV. (jvfr. Okens »Isis« 1845, S. 58-62. — Endeel af Afhandlingen selv er oversat paa Engelsk i Brewster's Edinburgh Journal of Sciences, og for endeel derfra gaaet over i Arago's Afhandling om samme Gjenstand i Annuaire pour l'an 1834); Om Italiens Regnforhold, en Afhandling, oplæst i Selskabet. (Udtog), i III. D. S. XX—XXIII. (og i »Hertha« Bd. 5. S. 90 fg., samt i Berghaus's Annaler); Om Barometrets lave Middelstand i Island og flere Steder, III. D. S. XXIX—XXXII. (ogsaa i Froriep's Notizen aus dem Gebiete der Natur- und Heilkunde Nr. 255, Decbr. 1825); Om det dybe Barometerfald d. 14. Januar 1827, III. D. S. LX—LXII.; Om Menneskeracernes Forhold til den omgivende Natur. (Udtog), i V. D. S. LXXX—LXXXI.; Om Varmens Fordeling i Aaret, V. D. S. LXXXXIII—LXXXXIV.; Om Barometrets Middelstand ved Havet, V. S. 289—312; særsk. aftr. Kbh. 1832. 4to. (Paa Tydsk: Ueber den Mittelstand des Barometers am Meeresufer, i Poggendorff's Annalen der Physik, 1832, Bd. 26. S. 395—445; og paa Fransk i Annales de Chimie et de Physique, T. 53, 1833); De italienske Naaletræers geographiske og historiske Forhold, i XI. D. S. 83—127; særsk. aftr. Kbh. 1845. 4to, med et Kort; jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt ov. det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1840—41, i Selsk. naturv. og mathem. Afh. IX. D. S. LIII—LV.; »Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes tredje Möte, i Stockholm 1842«, S. 617—19. Paa Tydsk: Italiens Nadelhölzer nach ihren geographischen und historischen Verhältnissen von J. F. Schouw. Aus dem Dänischen durch D. Beitschmied, i Prof. C. F. Hornschuch Archiv skandinavischer Beiträge zur Naturgeschichte. 2. Th. 1. Heft. Greifswald. 1847; paa Fransk: Les Conifères d'Italie sous les rapports géographiques et historiques, i Annales des sciences naturelles. 1845. Avril. — Om de geographiske og historiske Forhold af de i Italien voxende Træer og Buske, som henhøre til Egefamilien (Cupuliferæ), i Vidensk. Selsk. Skr. 5te Række. Naturvid. og mathem. Afd. 1. Bd.; Om de geographiske og historiske Forholde, som Birkefamilien frembyder i Italien, sstd.; begge særsk.: Ege- og Birkefamiliens geographiske og historiske Forhold i Italien. Med et Kort. Kbh. 1847. 4to; jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt 1846, S. 107—14; 1847, S. 16—19). — I H. C. Ørsteds Oversigt over det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger, i Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger (Oversigt over de geographiske og historiske Forhold, som de italienske Lyngvarter (Ericaceæ & Vaccinieæ) frembyde, XI. Deel. S. CIX—CX.; Beretning om 40de Hefte af *Flora Danica* (XIV. 1.). sstd. S. CXXIV—CXXVIII.; Bemærkninger over en Samling af ældre Blomstertegninger i Vandfarver, fra det forrige Gottorpske Bibliothek, sstd. S. CLXXX—CLXXXIII.).

I »Nyt Aftenblad« (Udtog af Capitain Franklins Opdagelses Reise til det amerikanske Polarhav i Aarene 1819—22, i Aarg. 1824, Nr. 7. 8, samt i Tillæg til Nr. 8; Et Par Ord til Publicum i Anledning af Krigs-Assessor Schäffers Angreb paa Professor Ørsted, 1825, Nr. 31; tillige særskilt. Kbh. 1825. 19 S. (jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 462). I Anledning af denne Piece anlagde Schäffer en Injurie-Proces, som han, efter at Schouw var bleven frikjendt ved Hof- og Stadsretten, appellerede til Højesteret, hvor Sagen tog sit samme Udfald).

I C. Otto's »Ny Hygæa« (Nogle Bemærkninger, henhørende til Meteorologien og sammes Forhold til Lægevidenskaben, i Bd. VII. 1826, S. 235—47; i Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 12. 1826, S. 114—20 (af Julius); jvfr. Bibl. f. Læger 1826, Bd. VI. S. 306).

I Molbechs »Nordisk Tidsskrift« (Udsigt over Denhams, Clappertons og Oudneys Opdagelser i Afrikas Indre, med et Landkort over det indre Afrika, Bd. I. S. 261—83, 325—64).

I »Dagen« (Om Almanakkens Veir-Spaadomme, 1831, Nr. 298; jvfr. C. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Otium«, II. S. 169—73).

I »Maanedsskrift for Litteratur« (Om den geographiske Underviisnings-maade, XI. 339—55; r. i L. T. 1834, Nr. 2. 3, af J. P. Mynster; jvfr. Schouws Bemærkninger, smst. S. 88—93, 101—8, og Recensentens Svar, S. 109—12).

I »Kjøbenhavnsposten« (Om Almanakkens Veirtabeller, 1835, S. 10, jvfr. Nr. 18. 19; o. fl. a.).

I »Dansk Folkeblad« (Om skjulte Angreb paa anden Mands Ære, I. 67—68. [jvfr. Kbhpost. 1835, S. 815, D. Folkebl. I. 72; Davids »Fædrel.« II. 179—84]; Om Grændserne for Indholdet af de upriviligerede Blade, II. 121—24; Nogle Bemærkninger i Anledning af Kjøbenhavnspostens Angreb paa Bankrepræsentanterne, II. 145—48; Bomuldsplanten og Bomulden, II. 227—30; Om Censuren for domfældte Forfattere, III. 65—67; Fluefangeren og Kandebæreren, III. 133—35; Om den hos Kjøbenhavnspostens Redacteur anstillede Huusundersøgelse, III. 157—58. [jvfr. »Søndagen«, Følgebl. til »Dagen« 1837, Nr. 46]; Bemærkninger i Anledning af Placaten af 1ste Novbr. 1837 om Trykkefrihedens Grændser, III. 161—64; Den strenge Vinter 1838, IV. 21—24; findes ogsaa i Naturskildr. 2. Saml.).

I Krøyers »Naturhistorisk Tidsskrift« (Naturen i Nordafrika. Foredrag i i den naturhistoriske Forening den 17de Mai 1835, I. 1—9; og i Naturskildr. 1. Saml.; overs. paa Hollandsk i van de Hoevens & de Vrieses Tijdschrift voor naturlijke Geschiedenis en Physiologie).

I »*Förhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna möte i Götheborg år 1839« (Udsigt over Veirligets Characteer i Aaret 1838 (regnet fra 1. Decbr. 1837 til 1. Decbr. 1838), saaledes som det havde viist sig i Kjøbenhavn, S. 103—6; og i Naturskildr. 2. Saml.).

I »*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842« (Om de pompejanske Planter, S. 104—12; særsk. aftr. Kbh. VIII. S 8. Oversat i Hornschuchs Archiv I. Th. 3. Heft, og paa Hollandsk af van de Hoeven i Tijdschrift voor naturlijke Geschiedenis en Physiologie).

I »Dansk Folkekalender for 1842« (Troldhætten, S. 131—40; ogsaa i Naturskildr. 2. Saml.).

Recensioner i »Dansk Litteratur-Tidende« (over: J. E. Bode »Om Veirligets Forudsigelse, fordansket ved A. P. Meden«, 1821, Nr. 15. 16; J. G. J. Ballenstedt »Urverdenen, overs. af A. F. Elmquist«, 1823, Nr. 25. 26 (undertegnet σχ.); J. W. Hornemann »Dansk oeconomisk Plantelære«, 1822, Nr. 40. 41; E. F. Nolte »Botanische Bemerkungen über Stratiotes und Sagittaria«, 1825, Nr. 38, (undertegnet σχ.); — i »Maanedsskrift for Litteratur« (Den botaniske Deel af Recensionen over Djorups og Sömmers Prøve-Forelæsninger, VIII. 271—75).

Taler ved Provindsialstændernes Slutningsmøder i Roeskilde 1836, 1838 og 1840, indf. i »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stift o. s. v.«, 1835—36, 1838, I. S. 973—75; 1840, S. 3187—88; og ligeledes i Viborg 1836, 38 og 40, i »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørre-Jylland«, 1836. I. S. 778—82; 1838, I. S. 1381—1382; 1840, S. 2833-34. — Andragende om Stændernes Archiv og Bibliothek 1840, baade i Østifternes Forf. S. 1913—17 og i den jydske Forf. S. 1194—96; Andragende, angaaende at Stænderforsamlingen vil besvære sig over Cancelliets Fremgangsmaade ved at beslaglægge Blade uden at lade Domstolene afgjøre Indholdets Lovstridighed eller Lovlighed, i Nørrejyllands Stændertid. for 1844, S. 597—601. Andragende af Schouw, i Forening med David, Grundtvig, Monrad og Raffard om Neger-Emancipationen, i Østifternes Forhandl. 1844, S. 659; 1846, S. 226—28, og i Jydske Stændertid. 1846, S. 46—65.

Einige Bemerkungen über zwei, die Pflanzengeographie betreffende Werke des Hern von Humboldt. In einem Schreiben an den Hofrath Schrader, i »Jahrbücher der Gewächskunde, herausgegeben von K. Sprengel, A. H. Schrader und H. F. Link«. Bd. I. H. 1. Berlin u. Leipz. 1818. 8vo.

Observations météorologiques sur le mont *Etna*, trad. du Danois par *A. de Schönberg*, i Pictet's »Bibliothèque universelle« 1819, p. 34—43; særsk. aftr.

L'ultima eruzioni dell' *Etna*; trad. p. *A. de Schoenberg*, i »Giornale enciclopedico di Napoli« 1819; særsk. aftr. (overs. paa Tydsk i Beylage zum Oppositions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Plan einer pflanzengeographischen Uebersicht von Italien und Sicilien, i Okens »Isis« 1822. (Den indeholder som Prøve en Fremstilling af Slægten Campanula). En italiensk Oversættelse af Prof. Moretti findes i »Giornale di Fisica di Pavia". 1824. Bimestre I.

Rettelser til J. A. Schultes »Grundriß einer Geschichte und Literatur der Botanik«, i »Flora, oder botan. Zeitung« 1825, 3. Beylage, S. 98—109.

Einige Bemerkungen über die Windverhältnisse in der nördlichen Hemisphäre; veranlaßt durch einen Aufsatz des Hern Prof. Dove über mittlere Luftströme, i Poggendorff's »Annalen der Physik« Bd. XIV. (Annal. der Physik Bd. 90). 1828, St. 12. S. 541—58; Erinnerung auf eine Bemerkung des Hrn. Prof. Dove, Bd. XXVIII. S. 510—11.

Einige Bemerkungen über die klimatischen Verhältnisse des tropischen Afrikas, i Berghaus's »Annalen der Erd- und Völkerkunde«, i hvilket Tidsskrift der ogsaa findes flere forhen anførte Bidrag af ham.

En Artikel i »Hertha«, foranlediget ved en tidligere Artikel i samme Tidsskrift 1830 Mai og Juni.

Lettre de (M. le Docteur Schouw) à M. le Baron de Zach, i Zach Correspondance Astronomique géographique etc. Vol. I. Cah. 1. p. 88—96, cfr. 2. p. 197.

Observations on the climats of the portions of Europa and Africa which are situated between the equator and 60° North latitude, i »*The Edinburgh Journal*« by Jameson, 1840.

On the supposed changes in the meteorological constitution of the Earth, i Brewster's »*Edinburgh Journal* of science", Vol. VIII. No. XVI. p. 311—26.

I Forening med Dr. J. Vahl udgav han: *Flora Danica.* Fasciculus XL. Hauniae 1813. Folio. (Den egentlige Forfatter var afdøde Magister S. Dreier; Schouw har kun meget liden Deel i dette Arbejde; Vahl derimod har arbejdet endeel derpaa; jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt ov. det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. for 1844, S. 9—13). — (Revid.).

**Schow (Carl),** f. d. 15de Oct. 1802 i Kbhvn, Søn af nedenanførte Etatsraad, Professor Niels Iversen Schow; blev privat dimitteret til Universitetet 1821; tog i Foraaret 1828 medicinsk Embedsexamen (Laud.); nedsatte sig derefter som privat Prakticus i Vordingborg; blev 1830 Læge paa Grevskabet Holsteinborg, og flyttede 1838 til Næstved som praktiserende Læge. — * 1830 Jacobine Elisabeth Meding (f $\frac{2}{11}$ 1808), næstældste Datter af Præsten i Maybølle paa Laaland, Johan Jacob Meding og Margrethe Elisabeth f. Edinger.

Luxatio maxillæ inferioris, opstaaet under epileptiske Anfald, i Bibl. f. Læger XII. 239—40. (Caspers krit. Repertor. für Heilkd. Bd. 30. (Bd. 10.), S. 118; Kleinert Allg. Repertor. 1832, Mai).

**Schow (Hans),** f. 1789 i Esbønderup i Sjælland, hvor hans Fader Niels Schow, givt med Hanna Benedicte Lemcke, var Sognepræst ($\frac{1}{4}$ 1785), samt Provst i Holbo Herred († $\frac{1}{5}$ 1797 i sit 49de Aar). Dimitteret fra Helsingørs Skole blev han Student 1808; absolverede i Juli 1813 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 5te Octbr. s. A. constitueret Lærer, og 1814 Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; afgik paa Vartpenge ved Skolens Nedlæggelse 1839. — * C. Petersen.

Doktor Morten Luthers Tillid til Gud, Standhaftighed, Frimodighed og Sandhedskjærlighed. En Indbydelse til at bivaane Hoitideligheden i Helsingørs lærde Skole i Anledning af Reformationsfesten. Kbh. 1817. 4to.

Selvprøvelse. (Prøve til en Oversættelse af Miss Hannah More's practical Piety, or the influence of the Religion of the heart on the conduct of the life. 3die Udgave. London 1811), i Møllers Theol. Bibl. XV. 89—115.

**Schow (Johannes Nicolai),** Sidstanfortes Broder, f. d. 7de August 1779 i Havreberg i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræst; kom 1792 i Helsingørs lærde Skole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1796; tog i Juli 1802 theologisk Attestats (Laud.); blev 1807 Lærer, og d. 18de Juni 1808 Adjunct ved Middelskolen i Vordingborg; d. 9de Juni 1809 tredie Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonstrup; d. 3die Januar 1817 Sognepræst til Thorslunde og Ishøi i Sjælland. † 29de August 1831. — * Christine Marie Dahl (f. $\frac{1}{8}$ 1795 i Kbh.), en Datter af Copiist Andreas Dahl og Anne Christine f. Klingberg. — (Jvfr. Jensen om Jonstrup Seminar. S. 47—48).

Tale paa det jonstrupske Seminariums Stiftelsesfest. Kbh. 1810.

Barnemorderskken, efter Schiller. Kbh. 1814.

Tale paa det jonstrupske Seminariums Stiftelsesfest den 29de April 1814, i "Athene" II. 401—21.

Om de Forbedringer i den tragiske Kunst, som tillægges Sophocles. Et philologisk Forsøg, i Rahbeks "Læsning i blandede Æmner" I. 1—15.

Om de danske Geistliges Vilkaar og de paa Geistlighedens Jorder hvilende Byrder, i "Kjøbenhavns Skilderi" 1825, Nr. 22. 23. (anonymt).

Adskillige Digte, adspredte f. Ex.: i "Tilskueren" 1806, Nr. 88; Poulsens Nytaarsgave for 1807; "Ny Minerva" 1807, IV. 77—82 (Menneskealdrene, af Hesiodos, overs.); "Sandsigeren" 1811, Nr. 22. 43 (Pindars 1ste Olympiske Ode, overs.); "Athene" II. 155—57; Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 56; Rahbeks "Læsn. i blandede Æmner" III. 524—25.

En af ham forfattet Oversættelse af Euripides' "Phoniceerinderne" blev 1808 belønnet af Selskabet til de skjønne Vidensk. Forfremmelse. (f. L. E. 1808, S. 222); men er ikke udgiven. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schow (Niels Benedict)**, Broder til de 2 Sidstanførte; fød d. 14de April 1794 i Esbønderup Præstegaard; er Skolelærer, Kirkesanger i Grevinge i Ods-Herred, og Bestyrer af Frenderup landoekonomiske Lære-Anstalt. (jvfr. Landhuusholdn. Selskabets Aarsberetning for 1845, S. 8—9). — * Justine Marie Biilmann (f. $\frac{1}{8}$2 1795 i Kbh.), Datter af Præsten i Skjelskør, Morten Biilmann og Jacobine f. Jacobsen.

Om Tabellerne ved den indbyrdes Underviisning, i "Søndagen", et Tillægsbl. til "Dagen", 1838, Nr. 11.

**Schow (Niels Iversen)**, f. d. 16de Juni 1754 (ikke 1755) i Kjøbenhavn, Søn af Iver Nielsen Schow, som tjente først i Kongens Stalde, og blev siden Toldbetjent i Aarhuus († 1769). — Dimitteret fra Aarhuus Skole, hvori han indsattes 1766, blev han Student 1773 (ikke 1775); tog d. 5te Septbr. 1776 theologisk Attestats (Laud.); blev 1777 Alumnus paa Borchs Collegium; 1778 (ikke 1779) Magister Philologiæ; tiltraadte mod Slutningen af samme Aar, ved Understøttelse af det Lassenske og Rosenkrantziske Rejsestipendium, en Udenlandsrejse, og opholdt sig ved Universitetet i Göttingen fra Foraaret 1779 til Foraaret 1783; rejste saa til Wien; blev 1784 Lærer for den polske Fyrste Adam Czartoriskys 2 Sønner; gik i Foraaret 1787 til Rom, Neapel og Venedig; forlod 1791 Italien; rejste til Leipzig, kom hjem 1792 og begyndte som Magister legens at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Homers Odyssee og Pindars Olympiske Oder. Udnævntes samme Aar, med Prædicat af Professor Philologiæ extraordinarius, til Directeur for H. M. Kong Christian VIII's Opdragelse; 1803 til virkelig Justitsraad; 1805 til overordentlig Professor i Archæologien ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 14de Maj 1813 Professor ordinarius i den græske Philologi

samt i Archæologien, og Assessor i Consistoriet; 1815 tillige Professor i Konsthistorie og Mythologi ved det kongl. Academi for de skjønne Konster (indtil d. 4de Februar 1829); d. 10de Novbr. 1827, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Professor ved Kjøbenhavns Universitet; d. 14de Novbr. s. A. udnævnt til virkelig Etatsraad. Var Universitetets Rector 1820—21; Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{7}{2}$ 1800) og af sammes Ordbogscommission ($\frac{6}{1}$ 1801—$\frac{2}{18}$ 1814); correspondérende Medlem af Videnskabernes og Konsternes Academi i Livorno, og Medlem af flere andre videnskabelige Samfund. † 18de Octbr. 1830 i Kbhvn. — * $\frac{21}{2}$ 1794 Anne Rosine Rothe (f. $\frac{12}{3}$ 1772, † $\frac{7}{12}$ 1815), yngste Datter af Etatsraad Tyge Jesper Rothe og Karen Biørn. — (Nekrolog i L. T. 1830, S. 788—96; jvfr. „Iris" 1791, III. 273—76; „Minerva" 1791, III. 48; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 131—32; Molbech, Videnskabernes Selskabs Historie, S. 369 flgg.; 379; 382; 404 flg.).

*Dispp.* α) De vera interpretatione Cap. II. *Esaiæ*. Havn. 1777. 4to. β) Animadversiones philologicæ et criticæ in *Ecclesiasticum*. ibid. 1778. 8vo. — *Allegoriæ Homericæ*, quæ sub *Heraclidis Pontici* nomine feruntur cum *C. Gesneri* versione latina; quibus accedit Ejusdem Commentatio critica in Stoicorum et Grammaticorum allegorias Homeri una cum adnotatione crit. in Lectionem libelli. Præmissa est Epistola *C. G. Heynii* ad autorem. Goettingae. 1782. (Gött. A. 1782, 193—91). — *Charta papyracea* græce scripta Musei Borgiani Velitris, qua series incolarum Ptolemaidis Arsinoiticæ in aggeribus & fossis operantium exhibetur, edita cum adnotatione critica & palæographica in textum chartæ. Romæ 1788. 4to, c. 6 tab. æn. (L. E. 1789, Nr. 20; Gött. A. 1789, S. 1011). — *Epistola* ad Eminentissimum & Reverendissimum principem *Stephanum G. Borgiam*, S. R. C. Cardinalem Presbyterum; in qva numus Ulpiæ Pantaliæ ineditus, ex Museo Borgiano Velitris, illustratur. Romæ 1789. 15 pagg. 4to. (L. E. 1790, Nr. 33). — *Duæ epistolæ criticæ* ad *Heynium* et *Tychsenium*, continentes specimina ex *Herone* de machinis bellicis. Romæ 1790. 4to. (Gött. A. 1791, Nr. 419). — *Hesychii Lexicon* ex codice manuscripto Bibliothecæ Divi Marci restitutum & ab omnibus Musuri correctionibus repurgatum, sive: *Supplementa ad editionem Hesychii Albertinam*. Lips. 1792, (Gött. A. 1792, Nr. 164; N. Allg. D. Bibl. VII. 432). — Descriptio codicum *Græcorum Epigrammatum* manuscript. Barberini et Palatino-Vaticani. Havn. 1792. Et Program ved Forelæsningernes Begyndelse. (L. E. 1792, Nr. 36). — Johannis Laurentii Philadelphiensis *Lydi* opusculum de mensibus & fragmentum de terræ motibus, e Museo Barberino edidit *N. Schow*. Lips. 1794. (Gött. A. 1794, St. 127). — *Joannis Stobæi* Sermones e Mss. codicibus emendatos et auctos edidit *N. Schow*. Pars I. Lips. 1797. (Gött. A. 1797, St. 204; Leipz. gel. A. 1797, Nr. 37, jvfr. Erlang. gelehrte Zeit. 1797, Nr. 65, og derfra indf. i L. E. 1798, S. 92; Allg. L. Z. 1800, Nr. 294. 95). — Tale holdt i Selskabet for Efterslægten den 4de Martii 1802. Kbh. 15 S. 8. — Indbydelse til Høitideligholdelsen af Efterslægtselskabets Stiftelsesdag. Kbh. 1803. (jvfr. Art. F. C. Kielsen (II. S. 18). — *Nonni Dionysiaca*. Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Havn. 1807. 4to. (L. E. 1807, Nr. 50; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 19). Paa Fransk overs. i Magaz. Encyclop. 1809, Vol. I. pag. 49—73.

Digitized by Google

Lærebog i Archæologie for Videnskabsdyrkere og Kunstnere. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 45. 46; »Adrastea«, 2. Aarg. Nr. 25).

Specimen novæ editionis Lexici *Photii* ex Apographo Reiskiano, qvod in Regia bibliotheca Hauniensi adservatur, cum *Laur. Ancheri* suisqve adnotationibus edidit *Nic. Schow*. Haun. 1817. 8vo. (Gött. A. 1819, St. 178).

I det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter (Historisk-philosophisk Afhandling over Spørgsmaalet: Hvorledes kan Barbarie, eller Raahed og Uorden i Menneskesamfundet bestaae med Cultur? i Skrifterne for 1800, 2det H. S. 217—260. [L. E. 1804, S. 393—95; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 333—35]; Afhandling, hvori vises, at den nu herskende Scepticisme eller Kritik i Philosophien, naar den grunder sig paa den menneskelige Fornuft og rigtig anvendes, ei kan være farlig, hverken for videnskabelig Cultur eller Moralitet, i Skrifterne for 1801—2 2det H. S. 197—230. (L. E. 1804, S. 405; Molbech anf. St. S. 335—36]; Et Tillæg til det 1806 af Videnskabernes Selskab belønnede Priisskrift om Spørgsmaalet: »hvori bestaaer Misbrugen af den saakaldede pragmatiske Historie? i Skrifterne for 1805—6, 1ste H. S. 81—112. [Molbech, anf. St. S. 331—32]; Oversigt af Grundideerne i de Dionysiaske Orgier, sstd. 2det H. S. 63—72. [Molbech, anf. St. S. 331]; En Afhandling, hvori følgende Spørgsmaal oplyses og besvares: i hvilken Henseende kan det græske og latinske Sprogs Studium især bidrage til det danske Sprogs Cultur? sstd. 2det H. S. 91—118; En Afhandling om de phrygiske Mysterier, oplyste af Konstminder, i Skrifterne for 1807—8, 2det H. S. 1—30; [Molbech, anf. St. S. 331]; Beretning om Georg Zoëgas Liv og Fortjenester, især med Hensyn til ældre Literatur, Archæologie og afbildende Kunster, sstd. 2det H. S. 185—252; særsk. Kbh. 1809. 4. [Molbech, anf. St. S. 323—26]; Minde over Prof. Jørgen Kierulf, i Skrifterne for 1809—10, 1ste H. S. 3—8. [Molbech, anf. St. S. 327]. — Om den græske Mythologies Historie, (Udtog), i H. C. Ørsteds Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1828, S. XXVIII.

I »Iris og Hebe« (Om G. L. Badens Norges Riges Historie, 1804, IV. 59—64).

I »Minerva« (Bidrag til Skildring af Cardinal Borgia's Aand og Indflydelse paa de humanistiske og antiqvariske Videnskaber, 1805, I. 113—37; særsk. Kbh. 1805).

Han besørgede Homers Iliade, efter Wolfs Recension, optrykt i Kbhvn. 1815, to Dele i Octav, og Odysseen, ligeledes efter Wolfs Recension, 2 Dele. ibid. 1816. (L. T. 1818, S. 257—59).

*Oratio*, qua duos Doctores philosoph. et Art. liberalium Magistros creabat N. Schow, i Universitetets *Acta Solennia* i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 70—73.

Dansk Udtog af hans latinske Tale ved Universitetets aarlige Reformationsfest 1807, i L. E. 1807, Nr. 50. — Recensioner i de »Kbhvnske lærde Efterretn«.

**Schow (Timotheus)**, Broder til ovenanførte H., J. N. og N. B. Schow; f. d. 30te Jan. 1781 i Havreberg i Sjælland; blev 1793 Discipel i Helsingørs Latinskole; begyndte 1796 at studere Chirurgi under Vejledning af Divisionschirurg Nielsen i Kjøbenhavn, og hørte tillige Forelæsninger; gjorde siden 1799 som Skibschirurg forskjellige Rejser med de kongelige Krigsskibe; tjente under Slaget ved Kbhvn. d. 2den April 1801 paa Blok-

skibet „Provesteen"; var Reservechirurg ved Sø = Etatens 4de Division 1805—1808; tog i Foraaret 1805 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.), og blev 1808 Districtslæge ved Kjøbenhavns Fattigvæsen; d. 18de August 1809 Districtschirurg i Aalholms og Maribo Klosters Amter, samt i Nysted, Maribo, Saxkjøbing og Rødby paa Laaland; erholdt 1817 Krigsraads Charakteer. † 30te August 1831 i Saxkjøbing. — * Kirstine Marie Hansen (f. 3/6 1778 i Kbh., Datter af kgl. Kok Ole Hansen og Ane Dorothea f. Brandt). — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller = Lex. XXXII. S. 204).

I „Bibliothek for Læger" (Om at vedligeholde Vaccinelymphens Virksomhed til Brug efter længere Tid; samt et i denne Hensigt inventeret Vaccinationsapparat, i Bd. IV. 1824. S. 152—58, med 1 Steentryk; Kunstig Misfødsel i Danmark, i Bd. XIII. 1830. S. 139—40; paa Tydsk i Gerson u. Julius Mag. d. ausl. Heilkd. Bd. 21. 1831, Mai u. Juni, S. 522—23, af Julius).

**Schow (Tyge)**, f. i Kjøbenhavn d. 15de November 1794, ældste Søn af ovenanførte Etatsraad, Prof. N. J. Schow; blev underviist deels af sin Fader, deels af Præsten Christian Brorson, indtil han 1804 optoges i Kjøbenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitanskole), hvorfra han dimitteredes 1811; erholdt Udmærkelse i første Klasse ved Examen Artium og Universitetets Sølvmedaille; blev indkaldt ved anden Examen 1813, og absolverede i April 1817 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var fra 1817 til Slutningen af 1818 Lærer i Religion og dansk Grammatik i Metropolitanskolens nederste Klasse; derefter Lærer ved Garnisons = Skolerne; blev 1823 første Lærer ved det kongelige Døvstumme = Institut i Kbhvn; gjorde i Aarene 1825 og 1826, med kongelig Understøttelse, en Rejse igjennem den største Deel af Tydskland, det nordlige Italien, Frankrige, Belgien og Holland, for at blive bekjendt med disse Landes fornemste Anstalter for Døvstumme; vendte tilbage mod Slutningen af 1826; blev d. 21de Februar 1827 tillige Præst ved Døvstumme = Institutet; d. 17de August 1836 Ridder af Danebroge. † 19de September 1838. — (Jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 233).

Medarbejder i „Borgervennen" 1836—37. (Hertil leverede han bl. a.: Rejsen paa Ætna, af Engel, overs. 1836, Nr. 18—21; Galileis Drøm, af Engel, overs. s. A. Nr. 21—23; Tobias Witt, af Engel, overs. s. A. Nr. 24; Brudstykker af Broughams Afhandling „om Nytten og Behageligheden af videnskabelig Dannelse", 1837 Nr. 6—9). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schram (Andreas Lorentzen)**, f. d. 9de Novbr. 1785 i Bergen, hvor hans Fader Lorenz Angel Schram († 1792) var Kobbersmed og gift med Catharina Lucia Fasmer († 1795); blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes latinske Skole i Efteraaret 1801; tog i October 1809 theologisk Attestats (Laud.); blev derefter Lærer, og

d. 22de Novbr. 1811 ordineret Katechet ved det kongl. Døvstumme-Institut i Kbhvn; d. 23de Maj 1821 Sognepræst paa Sejerø under Sjællands Stift. † 14de Novbr. 1828. — * Mette Marie Christophersen.

Om Døvstummeunderviisningens Mulighed og Graden af dens Fuldkommenhed — et Program ved Institutets aarlige Høitidelighed. Kbh. 1812. 4to.

Kortfattet Ledetraad til Brug ved den christelige Religions-Underviisning, af C. F. Callisen. Oversat. Kbh. 1816.

Ny dansk Abc og Læsebog for de første Begyndere, af C. B. Hallager. Gjennemseet og forøget med Morgen- og Aftenpsalmer af K. L. Rahbek og med Morgen- og Aftenbønner af A. L. Schram. Kbh. (1817). — Nyeste Billed- og Læsebog for de første Begyndere, af C. B. Hallager. Gjennemseet og forøget af K. L. Rahbek og A. L. Schram, med 8 Kbb. Kbh. 1818. — (Tildeels efter Autogr.).

**Schram (Johan Christian Gustav)**, f. i Kjøbenhavn d. 13de Juli 1802, en Søn af Conferenceraad, administrerende Directeur ved den almindelige Enkekasse samt Meddirecteur ved Livsforsikkrings- og Forsørgelses-Anstalten, Christopher Schram (f. $\frac{26}{9}$ 1776, † $\frac{3}{3}$ 1847 i Kbh.) og Anne Johanne Christiane f. Jørgensen (f. $\frac{8}{4}$ 1780, † $\frac{11}{9}$ 1831, Datter af den i sin Tid ved sine mathematiske Kundskaber og sit Medarbejde ved 2den Udgave af v. Aphelens franske Lexicon bekjendte Bogholder Geert Diderich Jørgensen, † $\frac{20}{5}$ 1810). Allerede tidlig lagde han sig efter de levende Sprog og gjorde især det franske til sit Hovedfag; foretog 1828 for egen Regning sin første Rejse til Frankrige og benyttede i Paris den berømte Grammatiker, Chapsals Underviisning; blev 1830 ansat som Lærer i Fransk ved det Kongl. Søcadet-Academi, og fik i denne Egenskab 1833 Understøttelse til et Ophold af fire Maaneder i Paris. Paa sin første Rejse havde han tillige besøgt Holland og de tydske Rhinprovindser, anden Gang gik han ud over Preussen og Sachsen, og hjem over England; foretog 1837 for egen Regning sin tredie Rejse til Frankrige, ved hvilken Lejlighed han atter gjennemrejste hele England. I Paris opholdt han sig denne Gang et heelt Aar, i hvilken Tid han deeltog i flere literaire Arbejder, dog uden at noget særskilt er udkommet under hans Navn. Blev optagen som corresponderende Medlem af "l'institut des langues", og stod i denne Tid især i Forbindelse med Professoren i udenlandsk Literatur ved det franske Videnskabs-Academi, Mr. Ampère. — Blev 1821 Copiist og 1826 Fuldmægtig i den almindelige Enkekasses Bogholder-Comptoir; 1835 Under-Bogholder sstd.; 1842 i Naade og med Pension entlediget; d. 2den Juli 1844 valgt til administrerende Directeur ved den Sjællandske Jernbane. — * 1. 1826 Johanne Margaretha Klein (f. $\frac{22}{12}$ 1796 i Kbh., † $\frac{18}{8}$ 1835, Datter af Silkehandler Wilhelm Klein og Mette Maria fød Høyer). * 2. 1837 Ida Johanne Hoë (f. $\frac{9}{3}$ 1814 i Kbh., Datter

af Justitsraad, Kasserer ved den almindelige Enkekasse, Emanuel Hoë og Johanne Frideriche f. From).

Eremiten, Roman af Vicomte d'Arlincourt, frit oversat efter den franske Original. I.—II. Deel. Kbh. 1825. (Conversationsbl. 1825, Nr. 33, S. 259—60).

*Petites remarques* sur la grammaire française de *Noël* et *Chapsal*, à l'usage des Danois. Copenh. 1828. 59 pagg. (L. T. 1829, S. 266—69; Rasks Literaturbl. S. 134—36, af C. Lassen).

Gesandten, Lystspil i 2 Acter af Scribe og G. Delavigne, overs. (Theaterrepert. Nr. 13). Kbh. 1829.

*Principes de la langue Danoise et Norvégienne*, accompagnés d'exemples de français et de danois en regard, servant à l'étude comparée des deux langues. Copenh. 1839. (T. f. L. o. K. III. 217—26).

Jernbane imellem Kjøbenhavn og Roeskilde. (Motiveret Beregning over Indtægterne og Udgifterne ved en Saadan). Kbh. 1840. 4to. 12 S. 2det Opl. ibid. 1841. [af S. Hjorth og G. Schram]. (jvfr. »Dagen« 1840, Nr. 292, 293; Ursins N. Magaz. V. S. 172—84; 193—202).

Noget om Jernbanens Priser, i Fædrel. 1847, Nr. 209, jvfr. Nr. 212.

Flere Leilighedsdigte, hvoriblandt: »Den 28. Mai 1831«, aftrykt i „Samling af fædrelandshistoriske Digte, udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug«. (Kbh. 1836). — (Tildeels efter Autogr.).

Oversættelsen af: Galts Reiser og Eventyr med Dampskibet Waterloo. 1ste H. Kbh. 1829. 88 S. 8., er formodentlig af G. Schram.

**Schrejber (Johan Salamon Færs)**, f. 1772 i Brøndbyvester (ikke i Holbek) i Sjælland, Søn af Jens Rejnhard Schrejber, Cantor i Holbek, og Elisabeth Marie f. Færs; blev underviist af sin Fader, og besøgte derpaa i 2 Aar Roeskilde Skole, hvorfra han 1792 (ikke 1791) afgik til Universitetet; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i April 1798 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var i henved 5 Aar Alumnus paa Borchs Collegium og i en Række af Aar Lærer i flere af Hovedstadens Instituter (Borgerdydsskolerne, Klinks Institut, Døttreskolen, det Schouboeske Institut); blev d. 6te Januar 1809 residerende Capellan ved Fredensborg Slotskirke, samt for Asminderød og Grønholt i Sjælland; d. 5te Septbr. 1814 Sognepræst til Meelby s. St. † 12te September 1827.

Recensus quæstionis *Suhmianæ:* cur *Othini* doctrina christianæ cesserit. Disp. pro stipend. Colleg. Med. Haun. 1804. — Aftenerne i Siælland (ogsaa under Titel: Læsebog for Fædrelandets Sønner og Døttre). I.—II. Deel. Kbh. 1805. (L. E. 1805, Nr. 47

I »Minerva« (Betænkninger over Bøghs Forslag om en Lov-Kommission for vor danske Orthographi, 1805. III. 175—90; End et Par Ord i den orthographiske Sag, 1805. IV. 177—95; r. L. T. 1813, Nr. 46, af S. N. J. Bloch). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schroll (Henning)** rejste i 11 Aar i Westphalen, Holland, Braband, Flandern og Skotland for at erhverve sig fuldstændig praktisk og

theoretisk Kundskab om Høravlen; hjemkom til Danmark 1790, og anlagde, med kongelig Understøttelse, et Høravlings-Institut paa Gaarden Lykkenssæde under Baroniet Brahe-Trolleborg i Fyen; blev d. 28de Januar 1809 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 17de Januar 1833, i sit 73de Aar. — * A. Ehrenreich. — (Jvfr. Thaarups Statistik I. S. 69—72; Rawert om Industrien, S. 100; Handels- og Industri-Tid. 1823, Nr. 69; 1824, Nr. 52).

Beretning om Høravlens Tilstand paa Høravlings Institutet Lykkenssæde i Fyen, samt om Hørrens Dyrkning og Behandling i dette Institut, indf. i Priisskriftet: „Om Høravlens Vigtighed for Danmark, o. s. v., af C. G. Rafn", i Landhuusholdn. Selsk. Skr. 7de Deel, S. 1—38; ogsaa særskilt trykt. Kbh. 1803.

**Schrydstrup (P. C.)**, Skolelærer og Kirkesanger i Ørsløvunderskov, Bringstrup Sogn, ved Ringsted. † 19de Juli 1839, 29 Aar gl.

2 Artikler, ang. Provst Bentzon i Ringsted, i „Kjøbenhavnsposten" 1836, Nr. 102 og 127. (Forf. blev herfor ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Dom af 14de August 1837 idømt en Mulct af 50 Rbd. Sølv til Sorø Amts Fattigkasse, hvorhos hans Udladelser mortificeredes m. m.; jvfr. Døl's „Materialier", S. 767).

**Schröder (Johannes)**, f. i Præstø d. 14de Maj 1793, Søn af Fabrikør Peter Schröder og Else Carithe Freder. f. Tanderup; blev d. 8de Juni 1808 Cadet i Militair-Institutet i Rendsborg; d. 8de Januar 1810 Secondlieutenant; d. 15de Januar 1814 Premierlieutenant, og d. 21de Februar 1827 Capitain i det slesvigske Infanteri-Regiment; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 1ste Juli 1842 Major ved 15de Linie-Infanteribataillon (med Anciennitet af $\frac{1}{8}$ 1841); modtog 1843 den Sachsen-Weimarske Civil-Fortjeneste-Medaille. — * 1818 Francisca Amalia Pauly, Datter af Geheime-Domaineraad Georg Friederich Pauly og Maria Catharina f. Ahlers.

Geschichte und Beschreibung der Stadt Schleswig. Mit einem Panorama, die Ansicht der Stadt von dem Mevenberge aus darstellend. Schleswig, 1827.

Topographie des Herzogthums Schleswig. I.—II. Theil. Schlesw. 1837. 4to.

Topographie des Herzogthums Holstein und des Fürstenthums Lübek, und der freien und Hanse-Städte Hamburg und Lübek. I.—II. Theil. Oldenburg 1841.

I „Staatsbürgerl. Magazin" (Ulrich Petersens u. Johan Mollers eigenhändige Briefe, welche die historische Beschreibung der Stadt Schleswig, die Jener im Manuscript hinterlassen hat, betreffen. Mitgetheilt, i Bd. V. (1825), S. 745—56; Ulrich Petersens seiner Beschreibung der Stadt Schleswig vorgesetzte Zueignung, Bd. VII. (1827), S. 229—36; Nachrichten, die Stadt Schleswig betreffend, sstd. S. 740—49).

Grundriß der Stadt Schleswig mit der nächsten Umgebung, aufgenommen und gezeichnet. 1823. Gestochen von Jäck in Berlin. (Prov. Ber. 1825, III. 501).

**Schröter (Johan Hendrik)**, f. d. 25de Februar 1771 i Thorshavn paa Færøerne, hvor hans Fader Christian Gottlob Schröter var Landchirurg (f. 1724 i Byen Reischikt nær ved Breslau i Schlesien, † 7/4 1781 i Thorshavn); hans Moder Anna Elisabeth Hammershaimb († 2/1 1780), en Datter af Landfoged Jorgen Frands Hammershaimb. — Blev 1784 sat i Thorshavns lærde Skole, som han forlod 1790, for at opnaae de med Tidens Aand stemmende Kundskaber i Slagelse Skole, hvorfra han i Efteraaret 1791 dimitteredes til Universitetet; begyndte, efter at have i det følgende Aar absolveret den philologisk-philosophiske Examen, at høre medicinske, chirurgiske og anatomiske Forelæsninger, men foretrak senere det theologiske Studium, og tog i October 1796 Attestats med Charakteren „Haud illaudabilis; specimen scriptum Censoribus omnibus laude dignum visum est“; blev d. 31te Marts 1797 personel Capellan, og d. 2den Novbr. 1804 Sognepræst paa Suderøen blandt Færøerne; d. 19de April 1826, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget; har siden 1828 privatiseret i Thorshavn, beskæftiget med literaire Arbejder. — *1801 Mariane Sophie Hammershaimb (hans Cousine).

*Evangelium Sankta Matthæussa*, aa Förisk o Dansk. Gjivi úd uppaa Prent eáv tui Danska Buibels Selskeábinum. Randers 1823. 12mo. (jvfr. Molbechs Nord. Tidsskr. I. 551—58; Maanedl. Efterretn. fra Bibelselsk. for Danmark 1822, Nr. 11; S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dansken paa Færøerne“, S. 23).

Samling af kongelige Anordninger og andre Documenter, Færøerne vedkommende, tilligemed en Afhandling. Kbh. 1836.

Efterretninger om Byen Thorshavn. Kbh. 1836. 36 S. 8.

Breve i 2den Beretning fra Bibelselskabet for Danmark, 1816. S. 32—33, og i 3die Beretn. S. 117—18.

Skrivelse, i Dørs „Nyt Archiv for Psychol., Hist. o. f. v.“ III. 58—60; Om den latinske Skole i Thorshavn paa Færøerne: om dens Henslumren og langvarige Lethargie! Er den nedlagt? sstd. S. 61—116.

Om Hindringerne for Færøernes Opdyrkning eller Rydning, og om Midlerne, hvorved samme kan fremmes, i „Dagen“ 1832, Nr. 16—18; desuden nogle anonyme Artikler til forskjellige Tider, især Handelen angaaende, i samme Blad.

Nogle Bemærkninger i Anledning af Professor N. M. Petersens Artikel i „Fædrelandet“ Nr. 1885 om „det færøeske Sprog“, i „Den Berlingske Tidende“ 1845, Nr. 195.

Bemærkninger med Hensyn til Skriftet om de gamle Skandinavers Inddeling af Dagens Tider ved Finn Magnusen, i H. C. Ørsteds Oversigt over det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1846, S. 6—10.

Færøiske Sange, meddeelte i Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 38. 39. (S. 599—605; 612—16).

I Indledningen til de af H. C. Lyngbye udgivne og oversatte „Færøiske Qvæder“

leverede han (S. 16—20) en Fortegnelse over alle ham bekiendte færøiske Sange, der af Indbyggerne selv holdes for at have mere, end eet Aarhundredes Alder.

Han leverede den færøiske Oversættelse af *Færeyinga Saga*, udg. af C. C. Rafn. Kbh. 1832. (jvfr. S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dansken paa Færøerne", S. 50—51, og Færeyinga Saga, Fort. p. XXIV. flgg.).

Erklaring, af 24de Juli 1817, om Handels-Indretningen paa Færøerne, indf. i C. A. Muhle's Skrift: „Om Emancipationen af Færøerne og Grønland", S. 16—42). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schubart (Herman,** Baron von), f. i Norge i Januar 1756, næstældste Søn af Oberstlieutenant og Deputeret i det norske Generalitet Carl Rudolph v. Schubart (f. $\frac{23}{10}$ 1714, † $\frac{9}{10}$ 1759) og Inger v. Løvenskjold (f. 1732, † $\frac{20}{12}$ 1808 paa Brahetrolleborg, ældste Datter af Etatsraad Herman v. Løvenskjold og Margrethe Deichmann). Blev 1780 Kammerjunker; 1783 Legationssecretair i Dresden, og 1784 i Haag; 1789 overordentlig Gesandt ved det hollandske Hof; d. 27de Nov. s. A. Kammerherre; 1798 overordentlig Gesandt ved det spanske og 1801 ved det neapolitanske Hof; siden General-Handels-Intendant i de italienske Havne, samt for Levanten og de joniske Øer; d. 22de Maj 1803 Ridder (Storkors) af Danebroge; d. 14de August 1811 Friherre (s. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 198—199); d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteg; d. 31te Juli 1815 Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ste Kl. Nr. 13); var ogsaa Ridder af den polske St. Stanislaus-Ordens 1ste Klasse, samt Æresmedlem af det kongl. Academi for de skjønne Konster i Kjøbenhavn, og een af Formændene i „Accademia Italiana di Scienzi et Arti". † 27de Januar 1832 paa Sallerup i Fyen. — * Jacobine Elise v. Wieling (f. i Holland, † $\frac{5}{2}$ 1814, 47 Aar, i Italien). — (Nekrolog, i „Dagen" 1832, Nr. 32 og 40; jvfr. Rahbeks Erindr. II. S. 163 flg.; Thorvaldsens Levnet, af Thiele, S. 56. 57. 60).

*L'Assedio di Copenhagen* nell' anno 1807 del Sig. *Federigo Münter.* Traduzione libera. s. l. (Pisa). 1809. (jvfr. „Dagen" 1810, Nr. 130).

Tale ved Festen d. 11te December 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse, indf. i denne Fests i Kjøbenhavn udkomne Forhandlinger, S. 110—16.

Brev til Adolph angaaende Christiansfeldts Opdragelsesanstalt for unge Piger, i Kbhvns Skilderi 1826, Nr. 90. (jvfr. sstd. 1828, Nr. 55, S. 868).

**Schulesen (Sigfus),** f. d. 19de April 1801 paa Hofda Præstegaard inden Sønder-Thingø Syssel under Islands Nord- og Øst-Amt, Søn af Capellan sammesteds Schule Thómassen og Thorvör Sigfusdóttir; blev Student 1825; tog 1833 latinsk-juridisk Embedsexamen (H. ill.); var 1831—35 Volontair i det islandske Comptoir under Rentekammeret; privatiserede derpaa tildeels som constitueret Sysselmand, indtil han 1837 blev Sysselmand i Snæfellsnesś Syssel under Islands Vest-

Amt, og 1841 i Sønder-Things-Syssel. — * Sigridr Ingibjörg (f. $\frac{1}{10}$ 1823), Datter af Handelsmand Ole Sandholt og G. A. Sandholt paa Budum.

Jørgen Jørgensens Usurpation i Island i Aaret 1809. Historisk fremsat, og med nogle faa Bemærkninger ledsaget. Kbh. 1832. 48 S. (Kbhpost. 1832, Nr. 169, 72, 73, 74, 79, 80, 81, 85).

Auglýsing um *Vesturamtsins opinbera búskapar* fjársjóð fyri Arin 1827 til 1839 útgéfin af stjórnendum ens sama Amtmanni *B. Thorsteinson* Riddara af Dannebrogen og Sýsslumanni *S. Schulesen* í Snæfellsness Sýsslu. Videyar Klaustri, 1839. 16 bliss. 8. („Fjölnir" VI., bls. 61—62).

**Schulin (Sigismund Ludvig,** Greve), f. paa Frederiksdal d. 16de Oct. 1777, Søn af Kammerherre Freder. Ludvig Greve af Schulin, til Frederiksdal (f. $\frac{4}{7}$ 1747 i Kbh., † $\frac{28}{9}$ 1781 sstd.) og Sophia Hedevig v. Warnsted (f. $\frac{4}{9}$ 1753, † $\frac{14}{4}$ 1807, en Datter af Capitain Johann Ludvig v. Warnsted og Maria v. Haltern). Blev i April 1795 privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet; underkastede sig d. 1ste November 1796 den latinsk-juridiske Forberedelses-Examen med Charakteren: „Admissus cum laude præcipua" (jvfr. Badens Univers. Journ. V. 42); absolverede i Januar 1807 den juridiske Examens theoretiske Prøve (Laud.); blev Besidder af Frederiksdal; d. 16de Maj 1824 Kammerherre; s. A. Amtmand over Præstø Amt (til 1831); udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Danebroge. † 31te Decbr. 1836. — * Lovise Elisabeth Brown (f. $\frac{24}{7}$ 1785 i Kbh.), Datter af William Brown og Margaretha Elisabeth Brown.

I. N. R. R. Om den frie Presse, dens Brug og Midlerne mod dens Misbrug. Af S. Frederiksen. Kbh. 1835. 44 S. 8. (Kbhpost. 1835, Nr. 220, af F. C. Sibbern).

**Schultz (August Diderich),** f. d. 12te Maj 1788 i Kiel, Søn af deputeret Borger og Kjøbmand sstd., Johann Philipp Schultz og Dorothea Augusta Schultz; blev d. 6te Februar 1807 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 27de August 1820 Capitainlieutenant; d. 12te Marts 1831 Capitain; var ansat som Krydstoldinspecteur, og udnævntes d. 29de Decbr. 1838 til Told- og Consumtions-Inspecteur i Veile; erholdt d. 13de Marts 1840 en ny Afsked af Sø-Etaten som Commandeur-Capitain. — * Christophine Lovise Holm (f. $\frac{8}{8}$ 1788 i Helsingør, Datter af Kjøbmand Christopher Holm og Inger Lovise fød Warnheim).

Beskrivelse af et Skibs Ophaling paa Land til Reparation, i „Archiv for Søvæsenet" Bd. VIII. 1836, S. 60—66.

**Schultz (Christian Eichenbroch)**, f. d. 23de September 1763 i Middelfart, hvor hans Fader Johan Anton Schultz var Farver og givt med Annike Mette Raffenberg. Han besøgte i 5 Aar Latinskolen i Odense, afgik derfra til Universitetet 1784, og absolverede i April 1789 den theologiske Embedsexamen (Laud.); studerede derefter den kritiske Philosophi; vandt 1796 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af den Aaret iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Num philosophari de Deo possumus sine *Antropomorphismo?* Et si non possumus, qualis non repudiandus?“; blev d. 21de Decbr. 1796 (ikke 1797) residerende Capellan i Maribo og til Hillested paa Laaland; d. 27de November 1816, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. Var tillige Ejer af Bogtrykkeriet i Maribo. † 12te December 1824. — * Charlotte Lucilie Pedersen († 1/2 6 1835). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 330).

Redacteur og Forlægger af „Lollands- og Falsters-Stifts allern. priv. Adresse-Contoirs Efterretninger. 1808—1824 (Nr. 97). Maribo. 4to. (jvfr. Collegial-Tid. 1825, S. 239). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schultz (Ditlev Carl Frederik)**, Inspecteur ved Gevæhrfabriken paa Hellebek; blev d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Novbr. 1836.

Beskrivelse over en af ham opfunden Ovn til at brænde Tørvekul i, i Handels- og Industri-Tid. 1811, Nr. 7, med et Kobber; Underretning om en Forbedring ved samme, sstd. Nr. 22.

Bemærkninger over Maaden at tilberede Tørvekul, m. K., i „Efterretninger fra Selsk. f. indenl. Kunstflid“ I. S. 723—30.

Om Gas af Tørv, i Ursins „Magazin for Kunstn. og Haandværkere“, I. S. 189—190; Om Tørveforkulling, sstd. S. 337—41; Gas af 25 forskjellige Træsorter, sstd. S. 284—86. — Meddelelse om, hvorledes han paa sig selv har prøvet Revaccinationen, i Wendt's „Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Historie i Danmark“, 1836, S. 44—49.

**Schultz (Peter Heinrich)**, f. d. 2den Marts 1772 i Hamborg, hvor hans Fader Johan Heinrich Schultz da var Kjøbmand, siden i Altona. Sonnen lærte Handelen og fik tillige en videnskabelig Dannelse; overtog derefter sin Faders Handel; opholdt sig siden meget i Jylland, hvor han i Varde havde en Tobaks-Fabrik, som han i flere Aar fortsatte, og drev tillige i Forbindelse dermed Handelsforretninger; blev 1801 Premierlieutenant ved det danske Landværn; tog efter Krigen sin Afsked, og erholdt Capitains Charakteer; opoffrede sig igjen til Handels- og Fabrikbeskæftigelser. † 30te Maj 1822 i Altona. — * 1. Ingeborg Christine Fridsch (f. 1777; separ., † 1831), en Datter af Justitsraad, Dr. med. og Stiftsphysicus i Ribe, Andreas Frausing

Frausing Fridsch. * 2. Henrica Morville, næstældste Datter af Degnen i Nørre-Nissum i Ribe Stift, Cand. Theol. Gregers Morville og Dorothea Wenster. — (Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 151—52; jvfr. Prov. Ber. 1822, IV. S. 55—57; 1823, I. S. 163—164 og IV. S. 130—32; Lübker's u. Schröder's Schriftsteller-Lex. II. S. 554).

Farve- og Blegebog eller Veiledning i den Kunst selv at farve Uldent, Silke, Bomuld og Linned ægte og varigt ꝛc. Til Huusholdningsbrug af S. F. Hermbstädt. Oversat af det Tydske. Kbh. 1820. (L. T. 1823, S. 14—16).

Noget om Yppighed, i „Iris og Hebe“ 1803, II. 273—74.

Bidrag i „Nyeste Skilderie af Kbhvn“ (Forslag til at forfærdige Liigkister af Pap, 1811 Nr. 17; Om Bankfedlernes Cours, f. A. Nr. 24; Om Conditioner og Opsættelser ved Vare-Auctioner, f. A. Nr. 81; Om Aager, 1817 Nr. 6; Noget om Fattigvæsen, 1818 Nr. 13; Kan en Debitor, som har givet en Forskrivning i Sølvværdie, paanøde sin Creditor Betalingen i rede Sølv? f. A. Nr. 22; Ønske om en Forandring med Vexelobligationer med videre, 1819 Nr. 52; Bestindist Salep med Meere, 1820 Nr. 32; Redningsmiddel i Ildsfare, 1821 Nr. 13; I dit Ansigtes Sveed skal du æde dit Brød, f. A. Nr. 25; Forsøg om Kjøbstædernes Aftagen, med særdeles Hensyn til det danske Monarkie, f. A. Nr. 32, 33; Indretning, hvorved en stor Deel af Hamborg forsynes med Vand, f. A. Nr. 44; Gammelt og Nyt fra Hamborg og Altona, f. A. Nr. 90, 91).

Bemerkungen über die drei im zweiten Heft der Kieler Beiträge eingerückten Aufsätze über Armencolonien, i Prov. Ber. 1821, V. S. 102—9.

**Schulz (O. F.)**, Cand. Philos.; ansees for at være en Pseudonym.

Samvittighedsspørgsmaale til Hr. Pastor Grundtvig, eller fuldstændig Gjendrivelse af hans nyeste Paastande om Christendommens Hovedsætninger samt af hans Beskyldninger mod det 18de Aarhundredes Oplysning. Kbh. 1825. (jvfr. Conversationsbl. 1825, Nr. 84—85, 88, af A. Esmarch).

I „Telegraphen“ (Nogle Ord i Anledning af Hr. Pastor Esmarchs Apologie for Hr. Pastor Grundtvig, i V. Aarg. Nr. 2—3; særsk. aftr. Kbh. 1825. [jvfr. Conversationsbl. 1825, S. 758—60, 765—68, 775—76, 782—84, af A. Esmarch]; Over sand Religion, f. A. Nr. 44. [„Statsvennen“ 1825, Nr. 21]; Smaabidrag, i II. Aarg. Nr. 28).

Bidrag til en Critik over den augsburgske Confession, i „Nyeste Morgenpost“ 1833.

**Schumacher (Caspar)**, døbt d. 12te Januar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af nedenanførte Etatsraad, Professor Christ. Friedr. Schumacher og Anne Sophie f. Willatz; lever som Informator i Kbhvn.

Har oversat: Troskabs-Blomsten. Novelle af W. G. Becker. 1829. — Røver-Admiralen, eller: Den ædle Yngling, af van der Velde. 1830. — Qvindehævnen, efter det Tydske. 1831. — Blodmarken ved Waterloo, eller den retskafne Husar. Samt nogle historiske Scener af Oversvømmelsen 1825, af W. Blumenhagen. 1832.

— Grev Maltori, eller Banditforbundet. Efter det Tydske. 1833. — Calabreseren eller Lazzaron-Prindsen, en historisk-romantisk Fortælling af H. C. R. Bellani. I.—III. Deel. 1836; samtlige trykte i Kbhvn.

**Schumacher (Christian Andreas)**, Brodersøn af nedenanførte Conferenceraad, Professor Heinr. Christ. Schumacher; er f. d. 6te September 1810 i Tjørnelund i Sjælland. Hans Fader var Kammerjunker, Capitain, Chef for Raquetcorpset og Divisions-Adjutant i General-Adjutant-Staben, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher, Ridder af Danebroge og Danebrogsmand m. m. (f. 1782 i Segeberg i Holsteen, † $\frac{2}{7}$ 1823 i Kjøbenhavn). — Han erholdt sin første Skoleunderviisning paa Frederiksværk, hvor Omgivelserne neppe have været uden Indflydelse paa hans senere Studium af Naturvidenskaberne. Efter hans Faders tidlige Død overtog hans fornævnte Onkel Ledningen af hans Opdragelse, og gav ham paa Grund af det mathematiske Talent, han troede at spore, i Pension hos Mechanikeren Repsholdt (Faderen), hos hvem han forblev i tre Aar som Elev indtil sin Confirmation. Samtidig nød han Underviisning i Mathematik af nuværende Professor Hansen i Gotha og Dr. Clausen i Dorpat, som dengang var Observator hos hans Onkel. Imidlertid søgte han en højere videnskabelig Dannelse, end den, han erholdt hos Repsholdt, og valgte hertil den militaire Vej; indtraadte, i Juli 1826, som Underofficeer i Dronningens Livregiment i Glückstadt, for at erhverve sig de militaire Kundskaber og Færdigheder, hvorved han lettere maatte kunne indtræde som Elev paa Landcadet-Academiet i en til hans Alder svarende Klasse. Dette skete i Sommeren 1828, og i Efteraaret 1829 tog han Officeers-Examen med bedste Charakteer. Det nærmest følgende Aar forblev han paa Academiet som Page, og ansattes derefter, fra 1ste Januar 1831 at regne, som Secondlieutenant ved det slesvigske Cuirasseer-Regiment (i Horsens) med sin tidligere Anciennitet. I September 1833 commanderedes han til at deeltage i Grademaalingen under hans fornævnte Onkel, ved hvilket Arbejde han forblev indtil 1838, da han commanderedes til, under afdøde Oberst v. Prangen, at deeltage i Opmaaling og Nivellement af den dengang projecterede Chaussee gjennem begge Hertugdømmer Slesvig og Holsteen. Imedens han endnu var commanderet ved Grademaalingen, men paa Tider, da det praktiske Arbejde var standset, holdt han i Vintrene $18\frac{34}{35}$ og $18\frac{35}{36}$ offentlige Forelæsninger i Itzehoe over den mechaniske Deel af Naturlæren for Konstnere og Haandværkere, i hvilken Anledning Selskabet for Naturlærens Udbredelse udnævnte ham til virkeligt Medlem. Den 8de April 1836 forelagde han det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab et Instrument til at maale Hurtigheden af tonende Strænges Svingninger, hvorfor han senere erholdt Selskabets

Solvmedaille (s. Ørsted's Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1842, S. 65); holdt i Vinteren $18\frac{38}{39}$, under sit Ophold i Horsens, ved Understøttelse af Selskabet for Naturlærens Udbredelse, lignende Forelæsninger, som de tidligere i Itzehoe; commanderedes i Foraaret 1839 til et Arbejde under Oberst v. Prangen ved Undersøgelse og Nivellement af en dengang projecteret Jernbane fra Altona over Segeberg til Kiel og Neustadt. Efter at have fuldendt det ham overdragne Arbejde, ansøgte og erholdt han en Rejsetilladelse til Tydskland, deels for at fortsætte sit Studium af Physik og Chemi, deels, og fornemmelig, for praktisk at blive bekjendt med Jernbanevæsenet, hvortil den da under Arbejde værende Jernbane fra Magdeburg til Leipzig afgav den bedste Lejlighed. Han opholdt sig derfor i meer end $\frac{3}{4}$ Aar ved Universitetet i Halle, hvor han tillige fortsatte sine Studier i de forskjellige Grene af Naturvidenskaben, især under Kämtz, Schweigger, Rosenberger og Erdmann; gik derfra til Leipzig og Dresden, for at blive bekjendt med den allerede i nogle Aar aldeles fuldendte Jernbane imellem disse tvende Stæder, og drog senere til Jena, hvor han næsten udelukkende beskæftigede sig med Chemi under Döbereiner (s. Leipziger Allgemeine Zeitung Nr. 76, 1841, März 17.). — For udelukkende at kunne sysselsætte sig i videnskabelig Retning, blev han ifølge Ansøgning sat à la suite fra 1ste Juli 1841 at regne, og vendte nogen Tid efter tilbage fra Udlandet; holdt i Vinteren $18\frac{41}{42}$ i Horsens populaire Forelæsninger over de vigtigste af Astronomiens Hovedlærdomme (hvilke han senere udgav i Trykken); traadte fra 1ste Juli 1842 paa Vartpenge; opholdt sig herefter i Kjøbenhavn og rejste i Foraaret 1844 til Petersborg, for at deeltage i Jernbaneanlæget fra Petersborg til Moskwa. Saa fordeelagtige de Tilbud end vare, der i denne Anledning gjordes ham, saae han sig dog ikke i Stand til at gaae ind derpaa, da det stedse var en Betingelse, at han skulde blive russisk Undersaat, hvortil han elskede sit Fædreland for højt; derimod overtog han en midlertidig Ansættelse hos Astronomen, Gehejmeraad v. Struve, Directeur for det store kejserlige Observatorium Pulkowa, hvor han, foruden at være sysselsat med daglige astronomiske Arbejder, tillige optog en Situationsplan af Egnen omkring Pulkowa tilligemed et fuldstændigt Nivellement, som udgjøre de tvende første Plancher i Struve's „Description de l'observatoire de Poulkova"; undersøgte endvidere, ifølge Struve's Anmodning, i Forening med een af de derværende Astronomer, Dr. Peters, Normalthermometerne (s. foranførte Descript. de l'obs. de Poulk.), og anstillede fremdeles, paa Opfordring af Struve, en Undersøgelse om Jsens lineaire Forandring forsaavidt denne er en Function af Temperaturen, om hvilket Arbejde han d. 15de Septbr. 1845 afgav en fuldstændig Afhandling til Struve, for ifølge hans Bestem-

melse at optages i »Mémoires des étrangers de l'Académie Impériale de St. Pétersbourg« (s. Comptes rendus de l'Académie Imp. d. sc. de St. Pétersb. pour 1845; Bullet. de l'Acad. Imp. d. Sc. de St. Pétersb. No. 81, 83, T. IV.; l'Inst. No. 619, p. 397; Poggend. Ann. LXVI. 298; Erdm. u. March, XXXV. 315). — Han vendte sildig i Efteraaret 1845 tilbage til sit Fødeland, og har siden opholdt sig i Kjøbenhavn, hvor det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, efter foregaaende Indberetning om hans fornævnte Undersøgelse, understøttede ham til at fortsætte denne, samt til at udvide den paa Undersøgelse om Isens Varmeledningsevne (s. Ørsteds Oversf. f. 1845, S. 135—36). Af hans Afhandling over dette Æmne blev det første Afsnit, nemlig: »Beretning om de til Basis (for den omhandlede Undersøgelse) tjenende almindelige og specielle Thermometer-Undersøgelser«, indleveret under 16de December 1846 (s. Ørsteds Oversigt for 1847, S. 83—84); det andet Afsnit: »Om Isens Varmeledningsevne«, indsendtes til Selskabet i Slutningen af October 1847, og tillige en Memoire derom (til Optagelse blandt »de skandinaviske Naturforskeres Forhandlinger i 1847«, idet han ved dette Møde holdt et Foredrag herover, saavelsom over de directe Solstraalers forskjellige Indflydelse paa forskjellig farvede Legemer (Thermometre), og om Constructionen af et Instrument til at maale denne Differens, hvorved han meente at mange Anomalier i Plantegeographien vilde vorde hævede, og hvilket Instrument formenes tillige nøjagtig i Grader at maale Himlens Blaahed). I Februar og Marts 1847 holdt han i den polytechniske Lære-Anstalt en kort Række af Forelæsninger over Anvendelsen af »de mindste Quadraters Methode« paa naturvidenskabelige Undersøgelser.

*Logarithmer* med 4 Decimaler til de naturlige Tal fra 1 til 1000, med vedföiede Proportionaldele for Tallene fra 1000 til 10000, samt *Logarithmer*, tjenende til Lettelse ved Renteberegning. Med Hensyn til Skolebrug, saavelsom til stadig Anvendelse i det daglige Liv. Kbh. 1846. 8 S. 4to. (Berl. Tid. 1846, Nr. 105; Kbhpost. 1846, Nr. 109).

Kosmos. Udkast til en physisk Verdensbeskrivelse af Alexander von Humboldt. Oversat. Første Bind. Kbh. 1847. [udkom, 1846—47, i fer Hefter]. (Berl. Tid. 1846, Nr. 250; Kbhpost. 1846, Nr. 257; Fædrel. 1847, Nr. 74). 2. Bd. 1. H. ibid. eod. (Flyv. Post. 1848, Nr. 5).

Otte Forelæsninger over Astronomien, i »Maanedsskr. og Repertorium for Almue-Skolelærere« IV. Aarg. S. 201—17; 257—72; 353—73; 433—43; V. Aarg. S. 33—57; 65—73; 161—78; 241—61; 273—88; 289—307; 321—36; 385—99; 472—83. Samlede aftrykte under Titel: De vigtigste af Astronomiens Hovedlærdomme, populairt fremsatte. Med 56 Træsnit. Kbh. 1844. (udkom i 2 Hefter).

I »Skandinavisk Folke-Kalender« for 1843 (Kalender for 1843, ordnet m. m.; Dampmaskinen, fremstillet med 21 Træsnit, S. 4—33; Ebbe og Flod, med 3 Træsnit, S. 67—72. (overs. paa Islandsk i »Fjölnir« VI. bls. 44—51); Perle-

fikeren Pescecola, historisk Meddelelse, med 1 Træsnit, S. 72—76; Forbedringer ved Brødets Tilberedning, af Dufaure de Montmirail, S. 76—77, med 1 Træsnit; Planetsystemet, fremstillet, med 9 Træsnit, S. 141—62); — i Samme for 1844 (Kalender for Christne, Jøder og Muhamedanere, S. I—XVII; Liste over Stædernes geographiske Beliggenhed i de tre nordiske Riger, S. XVII—XXIV.; Verdenshavet, S. 26—35; Spøgelset paa Bloksbjerg, S. 68—72; Planetsystemet, forts. S. 107—135; Om Stjernebillederne, S. 171—86).

Om Luftballoner, i Frølunds »Dansk Folkekalender« for 1846, S. 107—17.

Redacteur af: Nordlyset. En folkelig Tidende for Naturvidenskab og Kunstflid. Begyndt i Januar 1848. Kbh. st. 8. (N. Aftenbl. 1848, Nr. 4; Berl. Tid. 1848, Nr. 11.

Tidligere endeel Bidrag i udenlandske Blade og Tidsskrifter, deels med, deels uden Mærke; senere ligeledes i indenlandske, bl. a. i »Kjøbenhavnsposten« (f. Ex. 1843, 14. Juni (Ole Bulls Concert); 1843, 24. Aug.; 1843, 29. Decbr. (Anmeldelse af Fr. Frølunds »Fedor og Louise«); 1844, 1ste Jan. (Anmeldelse af Heibergs »Urania«; Le Verriers Planet, 1846, 4. Decbr.). — Tale ved Haandværker-Dannelsesforeningens Stiftelse, i »Den Berlingske Tid. 1847, 18de October. — (Revid.),

**Schumacher (Christian Friedrich)**, f. d. 15de Nov. (ikke Oct.) 1757 i Glückstadt (ikke Glücksburg), hvor hans Fader Joachim Christian Schumacher var Underofficeer (ikke Major) i det Slesvigske Infanteri-Regiment og gift med Caroline Magdalene Loften. Han kom 1768 i en Borgerskole i Rendsborg, og lagde sig siden April 1770 tillige efter Medicin og Chirurgi, under Vejledning af Regimentschirurg Mehl; blev 1773 ansat som Compagnichirurg ved det daværende Moenske (siden det Oldenborgske Infanteri-) Regiment; rejste i September 1777 til Kjøbenhavn; blev d. 14de Septbr. 1778 Prosector ved Kjøbenhavns Universitet, hos daværende Justitsraad, Professor Medicinæ C. F. Rottboll; tog i Efteraaret 1779 Examen ved det anatomisk-chirurgiske Amphitheater; holdt siden 1781 anatomiske Privatforelæsninger; var fra April til September 1784 Overskibslæge paa Linieskibet „Oldenburg“; blev i samme Efteraar Reservechirurg ved Amphitheatret; i Juli 1785 Underchirurg ved Frederiks-Hospital; i August s. A. tillige Adjunct ved det nyoprettede chirurgiske Academi, ved hvilket han d. 1ste Septbr. 1786 underkastede sig Examen (1ste Char.); tiltraadte i September 1786, understøttet af det Cappelske Stipendium, en Rejse til Paris og London, hvorfra han vendte tilbage i Juli 1789; blev derpaa tillige Lector i Chemien ved det chirurgiske Academi, og 1790 endvidere Lærer i Mineralogi ved Naturhistorie-Selskabet; d. 20de April 1792 (ikke 1793) Regimentschirurg ved det kongl. Artillericorps; i April 1794 Med-Examinator og i Octbr. 1795

ordentlig Professor ved det chirurgiske Academi, samt Overchirurg ved Frederiks-Hospital; 1803 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium og af Vaccinations-Commissionen, samt i April 1808 af Medicinal-Provideringscommissionen for Danmark og Norge og af Over-Directionen for Feldt-Medicinalvæsenet; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; d. 6te Juni s. A. Hofchirurg; afgik s. A. som Overchirurg ved Frederiks-Hospital; nedlagde 1813 sine Embeder og drog ud paa sit Landsted Frydenlund, i Nærheden af Kjøbenhavn; kom 1816 atter tilbage til Hovedstaden, og begyndte paany sin Praxis; erholdt d. 1ste Novbr. 1817 Æresdiplom som Doctor Medicinæ ved Kjøbenhavns Universitet, hvorved han den 9de October 1819 udnævntes til Professor ordinarius i Anatomien, samt til Inspector ved det anthropologiske Museum; festligholdt d. 14de Septbr. 1828 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes samme Dag til virkelig Etatsraad (s. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 75. 76. 77; „Dagen" 1828, Nr. 222; Kbhvns flyv. Post 1828, Nr. 75; Oratio quam ad festum semiseculare *C. F. Schumacheri* celebrandum habuit *J. D. Herholdt.* Hafniæ, 1828). Var Medlem af Directionen for Frederiks-Hospital ($\frac{9}{8}$ 1819); Æresmedlem af de medicinske Selskaber i Kjøbenhavn og Philadelphia; af det naturforskende Selskab i Moskwa; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{29}{11}$ 1808); af det linnæiske Selskab i London; det phytographiske Selskab i Göttingen; udenlandsk Assessor i det mineralogiske Selskab i Jena; correspondcrende Medlem af Videnskabernes Academiet i München og af det medicinske Selskab i London; samt Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. Vahl har opkaldt en ny Planteslægt efter ham „*Schumacheria*" (s. Naturhistorie-Selskabets Skrifter VI. S. 122); ligeledes har K. Sprengel i hans „Genera plantarum Goetting." 1830, opstillet en anden Planteslægt under Navnet „*Schumacheria*" (s. Kroyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 576—77). † 9de December 1830 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{24}{3}$ 1792 Anne Sophie Müller, f. Willatz († i Jan. 1794). * 2. $\frac{3}{10}$ 1804 Margrethe Søegaard († 1808). * 3. $\frac{19}{2}$ 1813 Cecilie Marie Schouw, f. Bagger, Enke efter Factor Poul Johan Schouw († 1808) i Frederiksnagore i Ostindien. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Reformations-Jubelfesten 1817, p. 23—28; Nekrolog i „Dagen" 1830, Nr. 296 og 297; L. T. 1831, S. 52—63; Biographi, af A. v. Schönberg, i Leipz. L. Z. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutschen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. [særskilt aftrykt og forøget: Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher von Alb. v. Schönberg. Copenh. 1837. 20 S. 4.]; Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 235—37; Lübker's u.

Schröder's Lex. II. S. 557—59; jvfr. „Iris“ 1793, III. 249—50, Noten; M. f. L. XX. S. 378—81; Fr. Thaarups „Kopenhagener Börsenhalle“, Bd. I. S. 78; Kbhpost. 1830, S. 976; Nyeste Morgenpost 1830, S. 1383 og 1403; „Dagen“ 1830, Nr. 302; 1831, Nr. 239. — Portrait, lithographeret (efter hans Død) af Mendel).

Bemerkung einer Schußwunde; unter Heinr. Callisen's Vorsitz d. 15. April. Copenhagen, 1778; — Einige myologische Bemerkungen bei Zerlegung verschiedener Leichnahmen; unter H. Callisen's Vorsitz d. 15. Decbr. ibid. 1779; — Von dem Nutzen der Cotunnischen Wassergänge; unter Tode's Vorsitz d. 21. März. ibid. 1781. (alle tre forsvarede i det chirurgiske Disputeer-Selskab). — Medicinisch-chirurgische Bemerkungen. (Kopfverletzungen betreffend). I. Band. Copenh. 1800. (L. E. 1800, Nr. 39, af R. Frankenau; N. allg. D. Bibl. Bd. 65. St. I. S. 45; Jen. L. Z. Jahrg. 4. Ergzbd. I. S. 25—27 (jvfr. L. E. 1805, Nr. 32, af J. D. Herholdt); Leipz. Jahrbb. f. Lit. 1800, Bd. 3. S. 497—98; Med. chir. Zeit. 1801, Bd. 2. Nr. 31, S. 90—93; Allg. med. Annal. 1801, Febr., S. 137—38; März, S. 219; Med. and phys. Journ. 1801, Octbr.; Gött. A. 1802, S. 127; Tübing. Anz. 1802, S. 265—66). — Versuch eines Verzeichnisses der in den Dänisch-Nordischen Staaten sich findenden einfachen Mineralien, mit Tabellen der einfachen Fossilien nach ihren vorwaltenden Bestandtheilen. Kopenh. 1801. 4to. (N. Allg. D. Bibl. LXXXI. 414—20). — *Enumeratio plantarum* in partibus Siællandiæ septentrionalis et orientalis. Pars. I.—II. Hafn. 1801—3. (L. E. 1801, Nr. 32; 1805, Nr. 48: Allg. H. Z. 1807, Jan. S. 193; Leipz. L. Z. 1805, S. 406; Hartenkeils Medic. chirurg. Zeit. Bd. 3. 1806, S. 202 flg.; Jen. L. Z. 1807, Nr. 25; N. A. D. Bibl. LXXXI. 423; jvfr. L. E. 1810, Nr. 25). Paa Danſk: Den Kjøbenhavnſke Flora, eller Fortegnelse over Planterne med tydelige Befrugtnings Deele, som voxe vildt omkring Kjøbenhavn, af C. F. Schumacher; oversat af det Latinske, og forøget med de danske Trivielnavne, samt et Register, af F. C. Kielsen. Kbh. 1804. (L. E. 1806, Nr. 4; N. A. D. Bibl. C., 360). — Lærebog i Anatomien. Iste Deel, indeholdende Beenlæren. Kbh. 1807. (L. E. 1809, Nr. 1, af M. Skjelderup; Bibl. for Læger I. 1809, S. 127—28). — De officinelle Lægemidler af Planteriget, som voxe vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater, ordnede efter de forskjellige Aarstider, paa hvilke de indsamles. Af C. F. Schumacher og J. D. Herholdt. Kbh. 1808. st. 4to. (L. E. 1809, Nr. 47; Bibl. f. Læg. I. 1809, S. 148—151). Hertil udkom (af St. Heger): Herbarium pharmaceuticum, eller Afbildninger til Prof. Schumacher's og Herholdt's Fortegnelse paa officinelle Lægemidler. Kbh. 1825. st. Med. 8vo, med 141 illum. Kobb. (L. T. 1827, Nr. 17).

Essai d'un *nouveau Système* des habitations des *Vers testacés*. Copenh. 1818. (1817). 4to, avec XXII. planches. (Gött. A. 1823, S. 70—72; Okens „Isis“ 1825, I. 706—33 (Udtog ved Fr. S. Leuckart); Férussac Bullet. des Sc. naturelles etc. T. 3. 1824, p. 232—37).

Medicinsk Plantelære for studerende Læger og Pharmaceutiker. I.—II. Bd. Kbh. 1825—26. (L. T. 1826, Nr. 31; 1827, Nr. 6; Bullet. des Sc. méd. 1828, Juil.; Jen. L. Z. 1829, Ergzbl. Nr. 95, S. 375—76; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 539).

*Descriptio musei anthropologici* Universitatis Hafniensis. Hafn. 1828. 4to. [ej i Boghandelen]. (M. f. L. I. 213—29, af D. F. Eschricht, jvfr. Forf.'s Anti-

kritik i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 54, S. 849—61; Kbhpost. 1829, S. 453—54; Bibl. f. Læg. XI. 308—10, af C. Otto; Casper Repert. d. Heilkd. XXVII. 267—274, af C. Otto: Allg. H. Z. 1830, IV. Ergzbl. Nr. 67, S. 536, af C. Otto; Summ. d. Med. 1830, Bd. 3., S. 531; Hecker Annal. d. Heilkd. XXII. 114—19, af Jäger).

I Naturhistorie-Selskabets Skrifter (En Tungspats Beskrivelse og Undersøgelse; Om Bobartia Linn.; Om Attelabus longimanus, i III. 1ste H. S. 1—15. (L. E. 1794, Nr. 14); Om Slægten Paullinia Linn., sstd. 2det H. S. 115—32. (L. E. 1795, Nr. 24); Om chrystalbærende Haarzeolith, sstd. S. 133—36; Nogle Mineralier af Gejseren og de deromkring liggende Hverer, IV. 2det H. S. 188—205; Fortegnelse og Beskrivelse over nogle grønlandske Mineralier, sstd. S. 206—33).

I „Bibliothek for Læger" (En unaturlig Fødsel efter en sexaarig Frugtsommelighed, I. 1809, S. 7—25; En Sammenvoxning i Endetarmen, hævet ved Kunst og Gjennemboring, II. 1810, S. 162—68; Nogle Bemærkninger angaaende den første Bestemmelse af et Saars Dødelighed, III. 1811, S. 28—40; Om Nødvendigheden af undertiden at forandre Operationsmethoderne i det Øieblik, Operationen foretages, sstd. S. 41—45).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger" (Om Abens Hjerne og dens Forretninger sammenlignet med Menneskets og andre Dyrs Hjerne, i 2den Deel, S. 61—104, m. 2 Kbb. Tab. 1. 2., del. C. F. Schumacher, sc. Baagöe. [særsk. aftr. Kbh. 1824. 4to, med 2 Kobbert.; Udtog i Bullet. des Sc. méd. T. X. 1827, Avr. p. 313—16]; Beskrivelse af Guineiske Planter, som ere fundne af danske Botanikere, især af Etatsraad Thonning, 1ste Stykke, i 3die Deel, S. 21—248. [særsk. aftr. Kbh. 1827. 4to; jvfr. M. f. L. I. 315—22, af J. W. Hornemann; Revue encyclop. 1829, Oct.]; Andet Stykke, i 4de Deel, S. 1—236; Jagttagelse om et Misfoster, i 5te Deel, S. 19—25; Om Nyrernes Abnormiteter, tilligemed Beskrivelse af nogle abnorme Nyrepræparater, sstd. S. 59—106, med 2 illum. Kbt. (jvfr. H. C. Ørsteds Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. LVI.).

Andeel i: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio med. Havn. compos. Hafn. 1805. 4to; og i *Pharmacopoea militaris* oder ausgewählt Sammlung d. Arzneymittel f. d. Militärstand, aufs allerh. Befehl herausg. v. d. Oberdirection d. milit. Medicinalwesens. Kopenh. 1813. 12mo.

**Schumacher (Heinrich Christian),** f. i Bramstedt i Holsteen d. 3die September 1780 (ikke 1770), Søn af Conferenceraad, Amtmand i Segeberg og Ridder (Storkors) af Danebroge, Andreas Schumacher (f. 1726 i Kbhvn, † 22/3 1790, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 542); studerede Lovkyndighed 1799—1800 i Kiel, 1800—1801 i Göttingen, og i Kiel igjen 1801—4; blev 1806 Doctor juris i Göttingen; opholdt sig siden i nogen Tid i Dorpat og derpaa atter i Göttingen; udnævntes d. 15de August 1810 til overordentlig Professor i Astronomien ved Kjøbenhavns Universitet; blev 1813 Director for det Mannheimske Observatorium og Hof-Astronom; d. 19de April 1815 (ikke 1818), efter Bugges Død, Professor ordinarius i Astronomien ved Kbhvns Universitet; d. 23de Februar

1819 Ridder af Danebroge; d. 16de Maj 1824 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Etatsraad; 1834 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; 1835 af Stanislaus-Ordenens 3die Klasse, og af den røde Ørns Ordens 3die Klasse; d. 28de October 1836 Commandeur af Danebroge; 1837 Ridder af Æreslegionen; den 22de Maj 1840 Conferenceraad; 1841 Ridder af St. Anna-Ordenens 2den Klasse og af den røde Ørns Ordens 2den Klasse; 1845 Ridder af St. Anna-Ordenen med Brillanter; 1846 Officier af den belgiske Leopolds-Orden; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. I 1816 blev det ham af Kongen overdraget, at udføre Grademaalingen fra Lauenborg til Skagen og fra Vestkysten af Jylland til Kjøbenhavn, og i 1820, at anstille de til Fastsættelsen af det danske Maal fornødne Pendul-Jagttagelser; han overtog 1820 tillige Bestyrelsen af den geographiske Landmaaling i Holsteen (s. Molbech, Det Kgl. Danske Vid. Selsk. Hist. S. 447—48), og har fra den Tid af været bosat i Altona og, ifølge kongelig Tilladelse, fra Aaret 1821 indtil videre været fritagen for sine Forretninger ved Universitetet; erholdt 1826 af Senatet i Hamborg det Hverv at opmaale det Hamborgske District. Er Æresmedlem af det mathematiske Selskab i Hamborg (1812); af det Kongl. Vidensk. Selskab i Dublin (1823); af det meteorologiske Selskab i London (1824); af society of usefull arts i Edinburgh; Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{8}{12}$ 1815); Correspondent af det Kongl. Videnskabernes Academi i Neapel (1818); af de Kongl. Vidensk. Selskaber i London (1821) og Edinburgh (1822); af det astronomiske Selskab i London (1822); af det americanske philosophiske Selskab i Philadelphia (1823); af det Kongelige Videnskabernes Selskab i Turin (1823), og af det Kejserlige Vidensk. Academi i St. Petersborg (1824); Medlem af det physiographiske Selskab i Lund (1825); Correspondent af det Kongl. Vidensk. Academi i Berlin (1826), og af det Kongl. geographiske Selskab i Paris (1827); Medlem af det Kongl. Vidensk. Academi i Stockholm (1827); Correspondent af Vidensk. Academiet i Palermo (1827); Medlem af det Kongl. Academi i Brüssel (1829); modtog 1829 det Londonske astronomiske Selskabs Guldmedaille (s. Altonaer Mercur 1829, Nr. 183 og Kbhvns Skilderi f. A. S. 1544). — * Christine v. Schoon, Datter af Senator v. Schoon i Altona. — (Brockhaus's Convers. Lex. der neuesten Zeit u. Literatur, Bd. 4. 1834; Riise's Arch. for Hist. og Geogr. XXIV. S. 47—51; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 559—61; jvfr. Aftenbl. 1822, Nr. 8).

Dispunctionum juridicarum Specimen. Dorpati 1805. 8. — De servis publicis populi Romani. Diss. inaug. Altonae 1806. — Geometrie der Stellung von L. M. N. Carnot, übersetzt und mit Anmerkungen. I.—II. Bd. Altona 1807—10.

De latitudine *speculae Manhemiensis.* Prolusio (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hafn. 1816. 4to. (Gött. A. 1817, St. 76, S. 753).

Almanakkerne for Aarene 1817, 18, 19, 20, 21, 22. Kbh.

Skriv-Calender eller daglig Lommebog for Aarene 1819, 20, 21, 22. Kbh.

*Astronomische Hülfstafeln* für Zeit- und Breitenbestimmungen, von 1820—29 incl. Copenh. 1.—10. Heft. (Jen. L. Z. 1821, III. Nr. 129, S. 65—70; Allg. Hall. L. Z. 1821, III. S. 97—101; 1824, Ergzbl. Aug. Nr. 85, S. 673—77; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Crit. 1828, II. 686—94, af F. W. Bessel). *Tables auxiliaires astronomiques* pour l'année 1829. Copenh. Paa Engelsk. Copenh. 1820.

*Sammlung von Hülfstafeln.* Heft 1.—2. Copenh. 1822—25. (2. H. o. m. T.: Tafeln zur Reduction der in der histoire Céleste enthaltenen Beobachtungen).

Tabeller over Distancerne mellem Maanen og de fire Planeter Venus, Mars, Jupiter og Saturn for Aaret 1822, tilligemed Tabeller til at beregne den paaværende Brede ved Observationer af Polar Stiernen for 1821 og 1822. 4to. (L. T. 1820, Nr. 48; Revue encyclop. 1823, Août). — *Ephemeris* of the Distances of the four Planets *Venus, Mars, Jupiter* and *Saturn* from the Moon's Center for 1823—32. Copenh. 4to. 10 Bd. (L. T. 1821, Nr. 43).

Schreiben an Dr. W. Olbers in Bremen, enthaltend eine Nachricht über den Apparat, dessen er sich zur Messung der Basis bei Braack im Jahre 1820 bedient hat. Altona 1821. gr. 4.

Astronomische Abhandlungen. I.—III. Heft. Altona 1823—1825. 4to, m. Kpfrn.

*Astronomische Nachrichten.* I.—XXV. Bd. Altona 1823—47. 4to. m. Kpfrn. (Allg. Hall. L. Z. 1824, II. Nr. 157, 58, 59; 1825, Ergzbl. Juni, Nr. 65, 66; 1827, Ergzbl. Juni, Nr. 63, 64, 65; 1828, Ergzbl. Juni, Nr. 66, 67, 68).

*Journal* of observations at Helgoland. 1825. 4to.

De latitudine *Speculae Havniensis.* Altona 1827. 4to. (Program til Ove Mallings 50 Aars Embedsjubelfest).

Astronomisches Jahrbuch für 1836, 37, 38—39, 40, 41, 43, 44. Stuttg. u. Tübingen.

*Lettre* à Mr. *Louis Breguet* sur une pendule astronomique avec le tableau de la marche de cette pendule pend. 5 années. Altona 1828. 4to. (1½ Ark).

Ephemeride for Maanen og de 4re Hoved-Planeter; Distancerne imellem Maanens Rand og Solen samt Planeterne, med Hjelpetavler til at beregne disse Distancer efter den Besselske Methode; Tavle til at finde Breden ved Hjelp af Polarstjernen, for Aaret 1835. Kbh. 1834. Distances of the Sun and the 4 planets Venus, Mars, Jupiter and Saturn from the Moon etc. for 1835 & 1836. Copenh. 1831-35.

Tabeller over Solens og Planeternes Distance fra Maanen, beregnede efter Bessels Methode, o. s. v., Alt for Aaret 1838.

*Observationes* Cometæ anni 1585, Uraniburgi habitæ a *Tychone Brahe*, Jussu Serenissimi Regis Daniæ *Christiani VIIIvi* editæ. Altona 1845.

Adskillige Smaaafhandlinger i Zach's „Monathlicher Correspondenz", Lindenaus Journal og i „Annales de Mathématique par Guyonne". (jvfr. Gött. A. 1811, S. 1290; Okens „Isis" 1818, H. 3. S. 424). — Afhandling over det engelske Normalpund, i „*Philosophic. Transactions*" 1836. (s. M. f. L. XVII. 561—62; Berl.

Tid. 1837, Nr. 164). — Erklæring angaaende den geographiske Landmaaling, i Molbech's »Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Historie«, S. 444.

Udgav: Lieder von Schmidt von Lübeck. Erste Ausgabe. Altona, 1821 (1820). Zweite vermehrte Auflage. Mit des Dichters Bild in Steindr. ibid. 1826. (Allg. L. Z. 1823, Ergzbl. Aug. Nr. 89; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Crit. 1827, S. 1030—1038, af W. Müller).

**Schumacher (Peter Christian),** f. 1743, næstældste Søn af Etatsraad, Committeret i det Vestindisk-Guineiske Rente- og General-Toldkammer, Cornelius Schumacher († $\frac{1}{1}$ 1777, 74 Aar) og Elisabeth Rejersen (f. $\frac{10}{5}$ 1718, † $\frac{16}{1}$ 1755, en Datter af Justitsraad, Bogholder ved Sø-Etatens General-Commissariat, Jens Rejersen og Catharina Winneken); blev privat dimitteret til Universitetet 1756; var ved Examen Artium iblandt de Udmærkede, og absolverede d. 1ste October 1760 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 8de Novbr. 1766 Secretair i det tydske Cancelli; d. 29de August 1771 Consul i Marocco; d. 3die Octbr. 1777 Legationsraad (med virkelig Justitsraads Rang); d. 17de Octbr. s. A. kongl. Gesandtskabs-Secretair og 1781 Ministerresident i St. Petersborg; 1781 Etatsraad; 1782 Conferenceraad og befuldmægtiget Minister sammesteds; adlet d. 4de Septbr. 1782 (s. Magaz. t. d. danske Adels Historie I. S. 217); d. 29de Januar 1783 Kammerherre; 1789 Amtmand over Svendborg Amt; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Gehejmeconferenceraad (med Rang efter Rangfrdn. 1 Kl. Nr. 13). † 8de Maj 1817, ugivt. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 40 og 46; „Den oeconom. Correspondent", 2. Aarg. Nr. 44; „Dagsposten" 1817, S. 471. — Om hans Legat, s. Schack's Fundatssamling IV. S. 166).

Adskillige i periodiske Skrifter adspredte oeconomiske Anmærkninger, Underretninger og Opfindelser, saasom i »Bibliothek for Phys., Med. og Oecon.« (Underretning om et nyt Forsøg til Besparelse af Lys, XIII. 89—91); i »Handels- og Industrie-Tidende« 1804, Nr. 106; 1805, Nr. 1 og Nr. 16, jvfr. Nr. 55; i »Efterretn. fra Selskabet for indenl. Konstflid« I. S. 461 og 681; II. S. 249—59 og 494—525; i »Annalen der niedersächs. Landwirthschaft« 2r. Jahrg. 1stes St. (Bemærkninger over Vinteren 1799).

I Forening med sin Broder **Jens Reimert Schumacher** (f. $\frac{7}{4}$ 1742 i Kbhvn, † $\frac{15}{8}$ 1774 som Regjeringsraad paa St. Croix i Vestindien) leverede han adskillige Afhandlinger i »Det oeconomiske Magazin«, saasom: Om Maaden at lave Most af Frugter, i Tome IV. S. 184; Om den almindelige Udsæd af alle Slags Korn, sstd. S. 192; Anslag paa en fordeelagtig Tærske-Maskine, sstd. S. 357. (overs paa Fransk, Paris 1769. Fol.).

**Schwartz (Claus Conrad),** f. d. 31te Marts 1796, Søn af Hans Schwartz i Grube og Engel Catharina f. Westphal; blev 1815 Secondlieutenant, 1825 Premierlieutenant, og d. 5te November

1832 Stabscapitain i Kongens Regiment; 1836 Branddirecteur i Hjøring Amt, og afskediget i Naade af Krigstjenesten som Major; d. 28de December 1838 Branddirecteur i Aalborg Amt. — * 1820 Karen Rasmine Baggesen (døbt $\frac{2}{1}$ 1796, Datter af Procurator Baggesen i Alsted Flinterup i Sjælland).

Practiske Bemærkninger til det Stænderne allernaadigst forelagte Udkast til en Anordning om Brandassurance-Væsenet paa Landet i Almindelighed og til de jydske Stænders Indstillinger og Amendementet til Samme i Særdeleshed. Kbh. 1838.

Bidrag i Tidsblade, f. Ex. i „Jyllandsposten" (Om Kortsynethed i Officeerstanden, 1839 Nr. 19; Aabne Breve til Steen St. Blicher, s. A. Nr. 20. 21. 22, jvfr. Nr. 25); — i Aarhuus Stifts-Tidende" (Den 28de Mai, 1839 Nr. 92, jvfr. Aalborg Stifts-Avis s. A. Nr. 112).

**Schwartz (Friderich),** f. i Kjøbenhavn af borgerlige Forældre d. 15de Juni 1753. Var i sin Ungdom Dandser ved Theatret; blev 1773 kongelig Skuespiller og debuterede d. 19de Marts s. A.; gjorde 1775 en Reise til Paris og blev efter sin Tilbagekomst ansat tillige som Instructeur 1777; rejste 1793 i England; tog Afsked fra Theatret d. 21de Marts 1810; udnævntes d. 28de Januar 1812 til Ridder af Danebroge. † 13de Juli 1838. — * $\frac{13}{11}$ 1779 Ane Sophie Mayes († $\frac{24}{10}$ 1824, i sit 75. Aar), en Datter af Baandfabrikör Mayes. — (Jvfr. Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 508—11; „Theone" af Rahbek og Foersom, 2. H. S. 1—41; Berlingske Tid. 1838, Nr. 185; „Minerva" 1791, I. 145—46, af C. Pram; „Nordia" 1795, I. 157—58, af P. H. Haste; Døt's Liter. Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 14—15. — Portrait, st. af Bradt; i Foersoms „Læsning for Skuespilyndere" 1812, og af Friedlænder).

Lommebog for Skuespilyndere, for Aarene 1784. 1785. 1786. Kbh. 12., m. Kbb. (L. E. 1784, Nr. 11; 1785, Nr. 38; 1786, Nr. 6. 7; Iversens liter. Progr. IV. 81—92; Sonnichsens Bibl. 1ste Hefte).

Han har oversat følgende Skuespil: Den taknemmelige Søn, 1 Act af Engel. (indf. i Skuespil til Brug for den danske Skueplads, 2det Bd. 1776). — Barberen i Sevilla, eller Den unyttige Forsigtighed, 4 A. af Beaumarchais. (indf. sstd. 3die Bd. 1777). — Den bedragede Formynder, 5 A. efter Cailhave. (indf. sstd. 5. Bd. 1779). — Kun fer Retter, 5 A. af Grossmann. (indført sstd. 7. Bd. 1782). (L. E. 1783, Nr. 21). — Den velbaarne Frue, 5 A. af Stephanie den Yngre. (indf. i samme Bd.). (L. E. 1783, Nr. 21). — De noble Passioner, 2 A. (af Ayrenhoff). (indf. sstd. 8. Bd. 1783). — Træhusaren, 1 A. efter (Carmonteld) L'abbé de plâtre. (indf. i samme Bd.). — Medea, 1 A. af Gotter. (ogsaa i Syngespil for den danske Skueplads, 8de Bd. 1790). (L. E. 1790, Nr. 45). — Clementine og Desormes, 5 A. af Monvel. 1782. — Den værdige Fader, eller Familien, 5 A. af v. Gemmingen. 1783. (L. E. 1785, Nr. 23). — Den butte Velgiører, 3 A. efter Goldoni. 1784. — Feiltagelserne, 5 A. af Goldsmith. 1785.

(L. E. 1786, Nr. 11). — Den løgnagtige Tjener, 2 A. (af Garrick). 1785. (L. E. 1786, Nr. 11; N. Bibl. d. schön. Wissensch. LI. 286). — Ægteskabet ved Feiltagelse, 1 A. af Patrat. 1786. (L. E. 1786, Nr. 11). — Fændriken, eller den falske Mistanke, 3 A. af Schröder. 1787. — Man gjør hvad man kan, og ikke hvad man vil, 1 A. af Dorvigny. 1787. (L. E. 1788, Nr. 24). — Den virkelig Vise, 5 A. efter Sedaine. 1787. — Ringen, 5 A. af Schröder. 1789. — Menneskehad og Anger, 5 A. af Kotzebue. 1790. 2det Opl. 1800. (»Iris« 1791, I. 101—2; L. E. 1790, Nr. 48). — Advocaterne, 5 A. af Iffland, 1790. (Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 47). — Gamle og nye Sæder, 5 A. af Iffland. 1790. (Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 47; »Iris« 1791, I. 101—2). — Den naturlige Søn, 5 A. efter Cumberland. 1791. (»Iris« 1791, I. 357—58; L. E. 1793, Nr. 1). — Aabenbar Krig, eller Høg over Høg, 3. A. af Dumaniant. 1791. 1812. — Bortførelsen, 3 A. af Jünger. 1792. (L. E. 1793, Nr. 6). — Det gode Ægteskab, 1 A. af Florian. 1792. (L. E. 1794, Nr. 8). — Borgerlykke, 3 A. af Babo. 1792. (L. E. 1793, Nr. 6; N. Bibl. d. schön. Wissensch, LI. 286—88). — Den mistænkelige Mand, 5 A. efter Headly. 1793. — Veien til Ødelæggelse, 5 A. af Holcroft. 1794. (og i Theaterrepert. Nr. 8). 1828. — Pigen fra Marienburg eller Peter den Stores Kjærlighedshistorie, 5 A. af Kratter. 1794. — Jøden, 5 A. af Cumberland. 1796. — Ravnsygen, 5 A. af Reynold. 1797. (»Iris og Hebe« 1797, IV. 361); samtlige trykte i Kbhvn. — Forsoningen, 5 A. af Kotzebue. Odense 1798; o. fl.

G. Keates Skizzer efter Naturen, tegnede paa en Reise til Margathe. Overs. I.—II. Deel. Kbh. 1801.

En Epilog til Publicum og to Breve til N. C. Høt, i Dennes »Intelligentsblade«.

Dannefesten i Helsingør, Prolog, i »Minerva« 1805, I. 183—88.

**Schwartz (Hans Georg Gottfried),** Sidstanførtes Søn; f. i Kjøbenhavn; blev i Efteraaret 1799 dimitteret fra Frue-Latinskole; siden Capitain og Regimentsqvarteermester ved Kongens Livcorps, samt Souffleur ved Theatret. † 29de September 1826. — * $\frac{30}{3}$ 1816 Elise Charlotte Amalie Falck.

Corsicanerne, Skuesp. i 4 A. af Kotzebue. Oversat. Kbh. 1800. — Faderarven, Skuesp. i 4 A. af Iffland. Overs. ibid. 1804. — Saragossas Beleiring eller Forpagter Feldkümmels Bryllupsdag, Lystsp. i 5 A. af Kotzebue. Overs. ibid. 1813.

Polyppen i Hjertet, overs. i »Brevduen« 3. Aarg. Nr. 16 og 17.

Følgende af ham oversatte, men utrykte Skuespil ere blevne opførte: Almeriadalen, 1 A. af Kotzebue, 1813; — Den fattige Poet, 1 A. af Kotzebue, 1814; — Schachmaskinen, 4 A. af H. Beck, 1814; — Kamæleonen, 5 A. af H. Beck, 1815; — Soldaterne, 5 A. af Arresto, 1816.

**Schwartz (Nicolay Frants),** Søn af Garvermester og Forligelsescommissair Schwartz i Assens; besøgte den polytechniske Lære-Anstalt i Kjøbenhavn, hvor han 1838 lod sig examinere i Chemi med særdeles Hensyn til Garverkonsten; foretog med offentlig Understøttelse en Reise 1838—1840; vandt en af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab udsat

Digitized by Google

Præmie for en Afhandling om Garveriernes Tilstand i Danmark m. m.; er nu Garver i Assens.

Om de danske Garverier, eller Fremstilling af Principerne for Garvningen og af Maaden, hvorpaa den udføres i Tydsklands bedste Garverier, ledsaget af Betragtninger over de danske Garveriers nuværende Tilstand og over Midlerne til deres Forbedring. Et af det kongelige danske Videnskabernes Selskab kronet Priisskrift. Kbh. 1842.

Om Garverierne, i Industriforeningens Tidende 1. Aarg. 1839, Nr. 14, S. 54—56.

**Schwartzkopf (Christian Friderich)**, f. d. 27de Januar 1777 i Kjøbenhavn, Søn af Hofbundtmager Christian Jürgen Schwartzkopf (f. 1735, † $\frac{2}{3}$[1] 1809) og Maria Catharina f. Printz; tog Examen ved det chirurgiske Academi i Efteraaret 1797 (1ste Char.); blev Underchirurg ved det danske Livregiment tilfods; 1800 Districtslæge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 6te District; 1807 tillige Regimentschirurg ved Kongens Livjægercorps; erholdt 1812 Rang med Capitainer; udnævntes d. 16de August 1820 til Regimentschirurg ved H. K. H. Prinds Christian Frederiks (siden Kongens) Regiment til Fods; d. 28de October 1836 til Ridder af Danebroge; blev 1839 Hofchirurg hos H. K. H. Prinds Frederik Ferdinand; 1840 virkelig Justitsraad; d. 1ste Juli 1842 afskediget som Regimentschirurg i Naade og med Pension under Navn af Vartpenge; d. 22de Novbr. 1843 Etatsraad (med Rang efter Rangfrdn. 3 Kl. Nr. 9). — * Anne Marie Qualitz (f. 1776 i Kjøbenhavn, † $\frac{2}{8}$[3] 1844, Datter af Martin Qualitz og Charlotte Zielers).

Om Revaccinationen i den preussiske Armee for Aaret 1833. Oversat, med tilføjede egne Erfaringer, i »Bibl. f. Læger« Bd. XXIII. 1835, S. 480—94.

Nogle Bemærkninger om Helbredelsen af Syphilis, i »Ugeskr. for Læger« Bd. VII. S. 152—53.

**Schydtz (Jørgen Lottrup)**, f. d. 12te November 1756 paa Ørviggaard i Hoven Sogn ved Veile i Jylland, Søn af Jens Jørgensen Schydtz, kongl. Skovfoged over et District i Koldinghuus Amt, og Christence Mette Johanne, f. Leegardt. Efter privat Underviisning indsattes han 1769 i den latinske Skole i Odense; afgik derfra til Gymnasiet sammesteds, og derfra atter til Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1776; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog d. 9de September 1779 den store philologiske Examen; blev samme Aar Lærer for Conferenceraad Niels Rybergs Søn, med hvem han siden rejste i Norge; absolverede d. 23de Juni 1787 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev 1790 surnumerair Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1797 første Assessor, og 1807 Justitiarius i Stiftsoverretten i Ber-

gen; d. 28de Januar 1813 virkelig Etatsraad; 1818 Ridder af Nordstjerne-Ordenen. † 1832. — * Anna Margretha Ursin. — (Jvfr. R. Nyerups Levnetsløb, S. 6. 7. 8. 9; „Iris“ 1794, II. S. 34, Noten).

(R. Nyerups) Brev til en Bonde i Fyen fra hans Broder i Kiøbenhavn, i Anledning af Etatsraad Rothes Skrift over den danske Agerdyrkers især den til Hovedgaard hæftede Fæstebondes Kaar og Rettigheder. Udgivet af S. (ɔ: Jørgen Lottrup Schydtz). Kbh. 1784.

**Schyth (Niels)**, f. d. 6te August 1760 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Andreas Schyth var overst residerende Capellan ved St. Nicolaj Kirke (f. 4/7 1723 i Helsingør, † 19/12 1772 i Kbhvn, anf. i Worms Lex. II. 363; III. 701—2); hans Moder Anne Johanne f. Alrøe (en Datter af Byskriver Michel Alrøe i Nysted). Han besøgte i 2 Aar Frue-Latinskole; blev derfra dimitteret til Universitetet 1777; absolverede d. 15de Januar 1780 den philologiske, og d. 7de October 1783 den theologiske Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 25de Novbr. 1785 Katechet ved St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn; d. 3die Octbr. 1788 Sognepræst til Linnerup og Hammer i Aarhuus Stift; d. 3die Februar 1792 til Haarsløv og Tingjellinge i Sjælland; d. 8de Juni 1797 Doctor Theologiæ ved Universitetet i Kiel; d. 21de Februar 1798 residerende Capellan, og d. 18de Octbr. 1799 Sognepræst i Kallundborg; d. 15de Juni 1804, ved Mageskifte, Sognepræst til Veggerløse paa Falster. † 9de Januar 1825. — * 13/5 1789 Dorothea Maria Købke (f. 10/8 1767 i Kjøbenhavn, † 6/7 1833 ſſtd., Datter af Bager Jacob Berndt Købke og Susanne Catharina f. Herring).

Prædiken holden paa Valg i Trinitatis Kirke. Kbh. 1785. 2 Ark. (L. E. 1785, S. 429—30). — J. C. Döderleins forklarende Omskrivning af Fadervor for menige Christne. Oversat. ibid. 1791. (L. E. 1792, Nr. 21; Krit. o. Antikr. X. H. Nr. 38; „Iris“ 1791, IV. 361). — Forsøg til en frie Oversættelse af Høisangens Bog. Sorøe 1796. (Ekards Journ. 1796, S. 266—78). — *Canticum Canticorum* recens versum et commentario exegetico atqve critico illustratum. Diss. inaug. Havn. 1797. — *Ovidii* Breve fra Pontus, fordanskede og med oplysende Anmærkninger forsynede. Kbh. 1802. (L. E. 1807, Nr. 34). — (Tildeels efter Autogr.).

**Schythe (Jorgen Christian)**, f. d. 6te Februar 1814 i Kjøbenhavn af Forældrene Kjøbmand Eilert Schythe og Anna Christine f. Been († 2/12 1847). — Blev Student ved privat Dimission 1830; tog den philologisk-philosophiske Examen 1831, og i Foraaret 1834 Examen i anvendt Naturvidenskab ved den polytechniske Lære-Anstalt (Laud.); holdt i 5 Vintre, som Lector for „Selskabet til Naturlærens Udbredelse“, offentlige Forelæsninger over Naturvidenskaberne i forskjellige Kjøbstæder: Fredericia 1835/36 og 1836/37, Kallundborg 1837/38, Næstved 1838/39,

Veile 18¾⁄₄₂, og i Sommeren 1836 private Forelæsninger for H. K. H. Prinds Frederik Carl Christian, vor nuværende Konge; foretog, efter kgl. Res. af 26de April 1838, en Rejse til Nord-Grønland, hvorfra han vendte tilbage i Septbr. og Octbr. s. A.; rejste, ifølge kongl. Resolution af 11te Maj 1839, med J. Steenstrup, til Island, for at undersøge dette Lands geologiske og naturhistoriske Forhold, især i oeconomisk Henseende, og hjemkom i Efteraaret 1840; bereiste 1842, paa Landhuusholdnings-Selskabets Bekostning, Skanderborg Amt; blev d. 1ste Maj 1846 udnævnt til virkelig Kammer-Assessor, og s. A., paa kongelig Befaling og offentlig Bekostning, sendt til Island, for sammesteds at iagttage det vulcanske Udbrud af Hekla, samt de med samme i Forbindelse staaende Naturphænomener o. s. v. (jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1846, S. 59—67); vendte tilbage i November 1846. Var Secretair ved de danske Landmænds 3die Forsamling i Foraaret 1847 i Aarhuus; ligeledes i den mineralogisk-geologiske Section ved de skandinaviske Naturforskeres Møde i Kjøbenhavn i Juli 1847.

Blade af min Dagbog paa en Reise i Nord-Grønland i Sommeren 1838, i „Portefeuillen“ 1839, Bd. 2. S. 110—22; 159—78; 194—200; 217—25.

En Sommernat i Waigattet (i Nord-Grønland), i „Dagen“ 1841, Nr. 66. — Eiland van Buss, i „Søndagen“, Tillægsbl. t. „Dagen“ 1841, Nr. 15; Pap-Øen, sstd. Nr. 20 og 21; Heklas Beskrivelse, sstd. Nr. 38.

Udvikling af Kvælluft i nogle varme Kilder paa Island, i Krøyers „Naturhist. Tidsskrift“ Bd. 3. S. 329—30; En Fjeldreise paa Island i Sommeren 1840, sstd. S. 331—94, med 1 Kort.

Iagttagelser af Atlanterhavets Temperatur i Overfladen, i „Nyt Archiv for Søvæsenet“ Bd. 2. 1843, S. 87—99. (jvfr. sstd. S. 191—200).

Skanderborg Amt. Beskrevet efter Opfordring af det kongelige Landhuusholdnings-Selskab. Med et af Forfatteren tegnet Jordbundskaart over Amtet. (o. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i oekonomisk Henseende. 17de Stykke). Kbh. 1843. (Et Brudstykke „Om Træskofabrikationen i Skanderborg Amt“, forkortet i Schouw's „Dansk Ugeskrift“, 2. Række, Bd. 3. Nr. 59).

Udtrag af Forhandlingerne ved den 6te Forsamling af tydske Land- og Forstmænd, i Stuttgart, fra d. 21de til d. 28de Septbr. 1842, i Halds „Tidsskr. for Landoekonomi“, N. R. Bd. 5. S. 317—66; Uddrag af Forhandlingerne i den første Forsamling af den baltiske Forening til Landvæsenets Fremme, bearbeidet, sstd. Bd. 6. S. 1—21; Landvæsens-Statik, med nogle Forkortninger oversat, sstd. S. 361—490.

Redacteur af „Ny Portefeuille“, udgivet af Georg Carstensen, 1843, Bd. 4.; 1844, Bd. 1.—4. Kbh. Imperial 8.

Hekla, i Frølunds „Dansk Folkekalender for 1846“, S. 103—7.

**Hekla og dens sidste Udbrud den 2den Septbr. 1845. En Monographi, udgiven paa offentlig Bekostning. Kbh. 1847, med 10 Plader lithographerede Tegninger og Kort. (Berl. Tid. 1847, Nr. 203).**

Beretning om den tredie danske Landmands-Forsamling, afholdt i Aarhuus fra d. 27de Maj til d. 2den Juni, 1847. Kbh. 1847. — (Medid.).

**Schytte (Knud)**, f. 1800, Søn af Klokker Schytte i Aarhuus; besøgte først denne Byes Cathedralskole, men blev privat dimitteret til Universitetet 1820; absolverede den philologisk-philosophiske Examen; blev derefter Lærer ved Borgerskolen i Aarhuus og Alterdegn ved Domkirken sstd. — * 1824, i Juni, Anne Thomsen, en Datter af afd. Raadstuebud Thomsen i Aarhuus.

Kortfattet Beskrivelse over Aarhuus Domkirke. Aarhuus 1835, med et Grundrids af Kirken. („Dannora“ I. S. 52—54, af J. K. Høst; Fyens Stifts-Tid. 1835, Nr. 69; Berlingske Tid. 1835, Nr. 81, jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. s. A. Nr. 59, af Schytte; Kbhpost. 1835, S. 320, 392, 415—16; Høst's „Materialier“, S. 176).

**Schytz (Andreas Brünnich)**, Næstfølgendes Halvbroder, hans Moder Barbara f. Brünnich (f. 1776, en Datter af Andreas Brünnich, Vejer og Maaler i Roeskilde, og Ellen Kirstine Møller); er f. i Kbhvn d. 7de Marts 1805; kom 1813 i Borgerdydsskolen paa Christianshavn, hvorfra han afgik til Universitetet 1822; underkastede sig i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Efteraaret 1830 medicinsk Embedsexamen ved Universitetet (Laudab. unan. consensu); blev privat Practicus i Kbhvn, og 1833 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 5te District; foretog siden en Rejse i Udlandet; erholdt d. 9de Maj 1838 Regimentschirurgs Charakteer; var 1848 Overlæge ved Lazarethet i Faaborg. — * Livia Granelli. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. 440; XXXII. 251).

Redacteur af: Udvalgt Samling af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, anatomiske Præparater og chirurgiske Instrumenter og Bandager til Brug for practiske Chirurger; fra 44de til 66de Hefte. Kbh. 1830—32. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Jagttagelse af en betydelig purulent Ansamling i Brysthuulheden, IV. 289—96; Tvende Sygehistorier, VII. 107—9).

Erfaringer om den Seutinske Klisterbandage, i Bibl. for Læger, XXX. 19—23; Beretning om en af F. W. Mansa meddeelt Sygehistorie om „enorm Steendannelse i Nyren“, sstd. S. 28—37; Band i Øret, XXXIV. (N. R. Bd. 4.), S. 255—64.

*Otorrhoea cerebralis*, rapporteret, i „Praktiske Jagttagelser og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatrien“. Kbh. 1839.

Bidrag til Ørets Pathologi, i „Ugeskr. for Læger“, II. Nr. 12—13, S. 193—216.

Om Behandlingen af Ørets Sygdomme, i „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, S. 797—98.

**Schytz (Carl Christian)**, f. d. 18de Juni 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Andreas Schytz, daværende Fuldmægtig, siden Pakhuusforvalter ved det asiatiske Compagni (f. 1748, † $\frac{21}{6}$ 1822), og Else Magdalene f. Wiegandt. Blev d. 1ste Marts 1811 Secondlieutenant; d. 9de April 1820 Premierlieutenant, og d. 1ste August 1829 Capitain i det kongelige Artillericorps; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; var Capitain af 1ste Klasse og Chef for 2det Artilleri-Regiments 4de Batteri, da han d. 14de December 1847 udnævntes til tjenstgjørende Major ved 2det Artilleri-Regiment. — * Elisabeth Margretha Nicoline Hartung (f. $\frac{1}{3}$ 1789 i Rendsborg, Datter af Friedrich Nicolay Hartung og Margretha Dorothea Hartung).

Jagttagelse om Forladninger, som ere blevne siddende i Kanonen efter Skuddets Afgang, i »Militairt Repertorium« Bd. 3. 1837, S. 337—38.

**Schæffer (Martin Gottlob)**, f. d. 22de December 1745 i Kjøbenhavn, Søn af Diderich Schäffer, Hoffnedker og Billedhugger ved Christiansborgs og Hirschholms Slottes Bygning; blev 1763 ansat som Elev ved den kongelige Forst-Etat, ved hvilken han 1769 erholdt Bestalling paa at være Holzførster, og i Aaret 1801 Bestalling paa at være Forstplantage-Inspecteur; blev d. 29de Juli 1822, efter Ansøgning, i Naade entlediget; erholdt 1811 Rang med Kammerraader. † 25de Juli 1830 i Hirschholm.

Burgsdorfs Anviisning til at opelske indenlandske og udenlandske Træearter i det frie. Oversat og omarbeidet til Anvendelse for Danmark og Holsteen. Forsynet med Anmærkninger af C. Viborg. 1ste og Anhang af anden Deel. Kbh. 1799, m. K.; ogsaa under Titel af: Anviisning til Skovdyrkning og Plantagevæsenet i Danmark, og andre under samme Klima liggende Lande. ibid. eod. [Oversætteren havde Understøttelse af den kongelige Forstkasse efter kongelig Resolution af 26de April 1797]. (L. E. 1799, Nr. 23, jvfr. Nr. 35). Samme haves med omtrykt Titelblad, hvorpaa staaer Aarstal 1802. — Afhandling om Skovens Opelskning med Hensyn til den danske Flaades Skibsbyggerie. Et Priis-Skrivt. Ogsaa til Brug og Anviisning for enhver privat Godseier, som ønsker at fremelske nyttige Skove, der i Tiden kunde afgive dueligt Tømmer til Huus- og Mølle-Bygning, samt andet Gavnbrug. Skrevet i Aaret 1804. Kbh. 1811. (L. T. 1816, Nr. 4, S. 52—60).

Bemærkninger over Veirliget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirschholm i Sielland i Aarene 1800—1803, i Landhuusholdn. Selsk. Skrifter VII. 257—85, og i Phys. Bibl. IV. 326—46; VI. 353—68.

**Schäffer (Abraham Ottman Hermann)**, en Søn af Kongl. Overberider Friderich Christian Schäffer (f. 1749, † $\frac{1}{1}$ 1813) og Frederikke Marie Christiane Wiennike; f. i Kjøbenhavn; var Kongelig Berider 1796—1808; fik siden Titel af Krigs-Assessor, og lagde sig efter Saltsyderi og Brændeviinsbrænding; opholdt sig i flere Aar i Pa-

ris, hvor han døde d. 20de Maj 1835 i sit 61de Aar. (jvfr. Aftenbl. 1822, Nr. 3, Tillæg).

Et andet Slags Bekjendtgjørelse, indeholdende: Beviis for at Professor H. C. Ørsted og Justitsraad Esmarch ikke have forstaaet sig paa at bedømme Skipper Coulthards Forslag o. s. v. Kbh. 1822. — Yderligere Oplysninger angaaende Prof. Ørsteds og Justitsraad Esmarchs Feiltagelser i deres Bedømmelser over tvende dem anbetroede Hverv. ibid. 1823. — 12, siger og skriver Tolv af Professor H. C. Ørsteds Bestræbelser for at gavne Fædrelandet, fremstillede. Christiania 1825. Paa Tydsk: 12, -sage und schreibe Zwölf von den Bestrebungen des Professors H. C. Oersted, dem Vaterlande zu nützen. Kiel, 1825. (jvfr. N. Aftenbl. 1825, Nr. 31, og Art. J. F. Schouw (S. 99); Mess. franç. du Nord 1825, p. 161—62; Lange's „Ny Freia" 1826, S. 104). — Et aabent Brev, indeholdende 32 Spørgsmaal til S. T. Hr. Etatsraad og doctor juris Ørsted. Lund, 1825. (For dette Skrift blev Forf. sagsøgt og ved Høiesteretsdom af 20. Februar 1828 idømt at bøde 1200 Rbd. Sølv til Kjøbenhavns Fattigvæsen, m. m.; s. Statstid. 1828, Nr. 41, Tillæg).

Trykkefriheden i Danmark, practisk erfaret og fremstillet. Christiania, 1825.

Underretning om Kjøbenhavns Polities og Capitainens paa Hovedvagten, deres Forhold den 6te Marts 1826 mod mig. Lund, 1826.

Underretning om en i Juni 1826 anlagt og ikke publiceret Generalfiskals-Sag mod mig. Lund, 1826. (Udtog deraf paa Tydsk. Lund, 1826). (Ved Høiesteretsdom af 30te April 1828 idømtes Forfatteren for dette og foranførte Skrift at bøde 1100 Rbdlr. Sølv; jvfr. Statstid. 1828, Nr. 73).

Annoncerne eller hvad det danske Cancellie har befalet at tiltale mig for. Kbh. 1828. Paa Fransk. ibid. eod.

Endeel Bidrag i „Politivennen", f. Ex. 1822, 2. Marts; „Statsvennen", f. Ex. 1822, Nr. 39 (s. Aftenbl. 1822, S. 34).

**Schäffer (Friederich Christian),** Sidstanførtes Broder; fød d. 21de Marts 1773 i Kjøbenhavn; blev privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet i Februar 1789; tog dansk-juridisk Examen (s. Badens Univers. Journ. I. 91); ansattes 1793 som Copiist og 1797 (indtil 1804) som Fuldmægtig under den siden ophævede Finantskasse-Direction; blev 1801 Registrator i Finantscollegiet; underkastede sig d. 28de Juni 1804 den juridiske Præliminair-Examen („Admissus"), og i October 1805 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te November 1813 Inspecteur ved Transport-Comptoiret for de bestandige transportable Stats- og consignable Bankfonds; s. A. Kammerraad; d. 10de Juni 1818 Justitsraad; d. 18de September s. A. Borgemester i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1819 virkelig Etatsraad; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 1ste November 1828 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; deeltog, efter kongelig Befaling (af 2/3 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende

Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; udnævntes d. 28de Juni 1840 til Conferenceraad; d. 21de Octbr. 1843 til Commandeur af Danebroge; festligholdt d. 23de October s. A. sit 50de Aars Embedsjubilæum. † 6te Decbr. 1843 som første Borgemester i Kjøbenhavn. — * Petrine Sophie Nyeland (f. 1788, en Datter af Told- og Consumtions-Inspecteur Laurits Nyeland i Ribe).

Undersøgelse angaaende det Spørgsmaal: „Om man i Danmark, forend Forordningen af 5. Januar 1813 udkom, gyldigen kunde contrahere i grov Courant?" Kbh. 1815. (N. jurid. Arkiv XI. 128—41, af A. S. Ørsted).

Kort historisk Underretning angaaende Kongens Nytorv, og de derom siden Aaret 1834 stedfundne Omhandlinger. Kbh. 1838. 70 S. 8. [Ej i Boghandelen]. (jvfr. Kbhpost. 1839, Nr. 15. 19. 21. 23. 24).

Erklæring til Kjøbenhavns Magistrat i Anledning af Borgerrepræsentanternes Skrivelse af 1. Mai 1843. Kbh. 1843. 78 S. (Ej i Boghandelen).

**Schöler (Nicolai Peter)**, f. i Flauth (Floith) i Døby Sogn, Haderslev Amt; blev 1794 optagen paa det Blaagaardske Seminarium, afgik derfra 1797, og blev s. A. Kirkesanger og Skolelærer i Hammel paa Grevskabet Frysenborg. — * Margrethe Sommer (f. 1774).

Om Misvæxt paa Rugen. 1805. (ogsaa i Handels-Tid. 1805, Nr. 1 og 3).

Berberissernes skadelige Indflydelse især paa Rugen. Aarhuus 1813. 15 S. 8. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Art. A. F. Just og J. L. Tommesen).

Samtale i en jydsk Bondestue paa Kongens Fødselsdag. 1814.

Veirpropheten, eller Anviisning til forud at kjende Sommerens Beskaffenhed i Henseende til Væde og Tørke. Af X, en Danmarks Søn. Aarhuus, 1839. 60 S. 8. (jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. 1843, Nr. 131; 1844, Nr. 60, 232).

Om at opdage Brand i Hvede, i Oluffens oeconom. Annaler X. 346—62.

Brev til Pastor B. F. Rønne, angaaende Brand i Hveden og andet mere, i Landoecon. Tid. IV. 24—46; Bemærkninger over landoeconomiske Gjenstande, sstd. VIII. 137—53; En Afhandling om Berberissens skadelige Virkning paa Sæden, sstd. S. 289—336; Jagttagelser, betræffende Virkningen paa Huusdyrene af Fodring med Boghveden og dens Straae, i Nye Landoec. Tid. VI. 342—55.

Forsøg og Erfaringer samt derpaa grundede Bemærkninger, betræffende Kornrust, Brand, Meeldroie og Honningdug, i Halds „Tidsskr. for Landoekon. II. 345—68.

Endnu et Par Ord om det mislige Forhold mellem Godsejere og hoverigjørende Bønder, i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" 1825, Nr. 63. 64. 68. 69.

Kappelsdal, et jydsk Folkesagn, i Elmquist's „Læsefrugter" XXVIII. 279—86; De hellige tre Jomfruer, et jydsk Folkesagn, sstd. XXXIV. 437—43.

Bidrag i forskjellige Aargange af Aarhuus Stifts-Tidende.

**Schönberg (Christian Ludvig Eggers)**, dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Skole 1815; underkastede sig i Juni 1818 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1823 sammes praktiske Prøve; blev derefter Skolelærer i Kjøbenhavn.

Nogle Ord om Tidsalderens Oplærelse eller Underviisning og Opdragelse, deres indbyrdes Forbindelse og Indvirkning paa Borgernes moralske Forbedring og Statens egentlige Vel. Kbh. 1831. — Vor Tid, med stadigt Hensyn til de skandinaviske Interesser. ibid. 1846.

**Schönberg (Hans Henrich)**, f. d. 20de August 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cand. theol. Bent Schönberg (først Skoleholder paa Bemmetofte) var Lærer ved „den kongelige Belønningsskole" (f. 1749, † $\frac{15}{3}$ 1789, jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 546); hans Moder Frederikke Vincentine Ratenburg (f. 1755, † 18.., en Datter af Præsten i Lyderslov og Froerslov i Sjælland, Magister Jørgen Albert Ratenburg og Edel Margrethe Bagger), indgik siden ($\frac{27}{2}$ 1798) Ægteskab med Bogtrykker Klaus Henrik Seidelin i Kbhvn. — Blev Student ved privat Dimission i Foraaret 1802 (ikke 1801); s. A. Skuespiller ved det kgl. Theater, men forlod det igjen 1807, og udnævntes 1808 til Regimentsqvarteermester ved Sapeurcorpset (indtil $\frac{31}{3}$ 1814); blev derpaa Overkrigscommissair; 1817 Regimentsqvarteermester og Auditeur ved Livgarden tilfods; 1824 tillige Secretair ved Overhofmarschalatet og 1826 adjungeret Hofinspecteur; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; erholdt 1827 Rang efter Rangfrdn. 4 Kl. Nr. 3, og d. 25de Marts 1828 Bestalling som Hofinspecteur og Hofrevisor samt Overhofmarschalats-Secretair; benaadedes d. 1ste Novbr. s. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev 1832 Bureau- og Expeditions-Chef ved Overhofmarschalatet; d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; i Juni 1845 Ridder af den preussiske røde Ørns 3die Klasse. † 9de October 1845. — * $\frac{30}{5}$ 1807 Dorothea Cathrine Ipsen, f. Kirkerup (f. $\frac{13}{3}$ 1779 i Kbhvn), Datter af Brandmajor, Tømmermester Andreas Kirkerup og Clara f. Holst, samt Enke efter Lieutenant i det kongl. Artillericorps, Mathias Christian v. Ipsen († $\frac{2}{7}$ 1802).

Det Nittende Aarhundredes Krønike, af G. G. Bredow. Overs. 1ste Hefte, for 1801. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 21). — Fridolin, Skuespil i 5 Optog af Franz v. Holbein efter Schillers Digt: Gangen til Jernværket. Oversat. Kbh. 1813. — Arven, Comedie i 1 Act af Kotzebue, overs. ibid. eod.

Schweitzer-Familien. Et Syngespil i 3 Optog, efter Castelli, oversat. Kbh. 1814.

Brudesmykket. Skuespil i 5 Optog, en Fortsættelse af Fridolin, af Fr. Holbein, overs. Kbh. 1816.

Forstand og Hjerte. Lystspil i 1 Optog af A. v. Steigentesch. Oversat. Kbh. 1817.

Man kan tage Feil, Lystspil i et Optog af Baron August von Steigentesch, overs. Kbh. 1818.

**Schönberg (Jørgen Johan Albrecht von)**, Sidstanførtes Broder, f. d. 27de Septbr. 1782 i Sjælland, i Lyderslov (ikke i Kbh.);

blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1800 (Laud.); tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); lagde sig efter Lægevidenskaben, og fungerede senere i flere Aar som Candidat ved „Almindeligt Hospital"; reiste 1807 til Udlandet; tog d. 28de November 1808 Doctorgraden i Medicin og Chirurgi i Göttingen (senere, 1818, ogsaa i Neapel); bereiste Holland, Frankrige, England, Tydskland, Ungarn og Italien; tog i Aaret 1811 fast Ophold i Neapel; blev d. 25de Maj 1816 Chef-Læge ved det derværende Hospital St. Sagramento, hvor den østerrigske Armees Syge indlagdes; d. 6te October 1819 Chef-Læge for den neapolitanske Conscription og for Hospitalet della paccella; optoges af Kongen af Neapel i Adelstanden og fik derefter Titel af „Raad"; udnævntes 1826 til første consulterende Læge ved det store Fattighospital Albergo de' Poveri og alle øvrige Fattiganstalter i Neapel, og d. 19de Januar 1827 til dirigerende Chef-Læge for den østerrigske Armees Syge i Kongeriget Neapel; besøgte 1827 Kjøbenhavn, og vendte i Efteraaret 1829 her tilbage; fik d. 22de Decbr. 1829 Æresdiplom som Doctor Philosophiæ ved Universitetet i Würzburg; deeltog i Sommeren 1830 som fransk Chef-Læge i Expeditionen til Algier, i hvilken Anledning han senere erholdt Rang med Oberster i den franske Armee; kom samme Aar tilbage til Kjøbenhavn, hvor han d. 7de Februar 1832 udnævntes til anden, og d. 12te April s. A. til første Hofmedicus. — Blev d. 15de December 1821 virkelig Justitsraad; d. 5te Februar 1828 Archiater (med Rang efter Rangforordn. 4 Kl. Nr. 3); d. 2den Septbr. 1837 Etatsraad; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge, d. 30te Maj 1819 af den østerrigske Jernkrone-Ordens 3die Klasse, d. 11te August 1823 af den preussiske røde Orns 3die Klasse, 1828 af den pavelige gyldne Spore, 2den Klasse, og d. 31te August 1829 af den svenske Nordstjerne-Orden; modtog d. 25de Juni 1816 den østerrigske store Guld-Civil-Ære-Medaille, 1823 den preussiske gyldne Hyldings-Medaille, og 1824 en Guldmedaille af den franske Regjering (s. L. T. 1824, S. 350—51); var Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn, og af flere Videnskabs-Academier, medicinsk-chirurgiske Academier og Selskaber, samt andre lærde Samfund i Udlandet (s. L. T. 1829, S. 679—80). † 17de October 1841 i Kjøbenhavn. — * Francisca Victoria Caroline Schöpf (f. 1/9 1807, † 22/11 1847 i Kbhvn, * 2. Justitsraad, Høiesterets-Advocat C. C. V. Liebenberg). — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVII. 289—291; XXXII. 190—92; Berlingske Tid. 1841, Nr. 246; „Dagen" 1830, Nr. 92; 1841, Nr. 247; M. s. L. III. 277—78. — Hans Portrait udkom 1820, st. 4to, i Palermo, paa denne Stads Foranstaltning).

Underbornet. Nytaarsgave for Aaret 1808. Kbh. (1807). — Diss. inaug. *de induratione telae cellulosae in neonatis observata*; ad d. 28. Novbr. Goettingae, 1808.

[Denne Afhandling er skreven i Paris]. (L. T. 1811, Nr. 28; Bibl. f. Læg. IV. 1813, S. 184—86). — G. G. Tannenberg Abhandlung über die männlichen Zeugungstheile der Vögel; übers. u. mit Anmerkungen von A. Schönberg und G. Spangenberg. Göttingen, 1810, 4to, nebst 4 Kpfrn. — J. D. Herholdt Ueber die Lungenkrankheiten und insbesondere Lungenschwindsucht. Aus dem dänischen übers. Nürnberg, 1814 (1813); særsk. aftr. af Harleß's N. Journ. d. ausl. medic. chir. Litt. Bd. 2. 1813, St. 2. S. 161—224 u. S. 315.

Sopra un nuovo *metodo di migliorare il Vino*, trattato inedito di Sam. Tomm. di *Soemmering*; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1816. (Giornale enciclop. di Napoli 1817, Octbr.). *2da ediz.* ibid. 1824. 4to.

Om Pesten i Noja 1815 og 16. Kbh. 1817. Paa Tydsk: Ueber die Pest zu Noja in den Jahren 1815—16, aus officiellen Quellen und aus Beobachtungen von Augenzeugen; herausgegeben und mit Anmerkungen und einer Vorrede begleitet von J. Chr. Fr. Harleß. Nürnberg, 1818. (Allg. medic. Annal. 1819, Jan. S. 94; Medic. chir. Zeit. 1819, Bd. 3. Nr. 52, S. 5—10; Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 39. 1818. Apr. S. 216; Leipz. L. Z. 1819, Juli, Nr. 165, S. 1297—99). [Nachtrag zu der Geschichte der Pest zu Noja, in den Jahren 1815 und 1816, mit den Originalschriften (von Arc. d'Onofrio und Vitang. Morea) verglichen von Ch. Fr. Harleß, i „Harleß's N. Jahrbb. der Teutsch. Medic. u. Chir. oder Rheinisch. Jahrb. Bd. 1. St. 2. 1819, S. 172—86; ogsaa særsk. Bonn, 1819].

Sopra *il nervo accessorio decorrente all' ottavo pajo* de' nervi cerebrali, trattato di *Scarpa*; tradotte dal Tedesco. Napoli, 1817. 54 p., c. tab. I. (Giornale enciclop. di Napoli 1818, Mai; Medic. chir. Zeit. 1823, Nr. 78).

*Sulla Restituzione del Naso.* Rapporto fatto a Sua Eccellenza il Sign: Capitan Generale Conte Laval de Nugent, Comandante in Capo degli Exerciti di S. M. Il Re del Regno delle due Sicilie. Napoli, 1819. 60 p. st. 4., c. tab. VI. [Efter Carpue, C. F. v. Gräfe's Jahresber. üb. d. klin. Institut v. J. 1816 og Sammes Rhinoplastik]. (Revue encyclop. des product. remarq. dans la Litt. 1820, Septbr.; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 2. 1821, S. 568—70 (af C. F. Gräfe); Pierer allg. medic. Annal. 1822, Juni, S. 805—6; Medic. chir. Zeit. 1823, Bd. 4. Nr. 83, S. 75—76; „La voce del popolo" 1822, No. 3; jvfr. L. T. 1820, S. 61—62).

Ragguaglio di úna *macchina di vibrazione* ad *uso medico*; presentata al reale Instituto d'incoraggiamento di Napoli. Napoli, 1817. *Ediz. 2.* ibid. 1822. 16 pag. 4to, c. tab I. („Giornale enciclopedico di Napoli", 1817, Octbr.; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 1. Nr. 9, S. 153—55; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Mai, S. 652).

Il *Sistema medico del* Dottr. Sam. *Hahnemann*, esposto alla reale Accad. delle Sc. di Napoli. Napoli, 1822. 15 & 89 pag. 4to. („L'Osservatore medico", Napoli 1824, No. 10; Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 3. Nr. 55, S. 55—57; Ergänzungs-Bd. 27. 1824. No. 700, S. 304; Pierer allg. medic. Annal. 1824, Aug. S. 1079).

Ragguaglio di alcune delle *ultime scoverte e Ricerche nella Storia naturale, medicina e chirurgia.* Napoli, 1824. 42 pag. 4to. („L'Osservatore medico" 1825, No. 5; Medic. chir. Zeit. 1825. Bd. 1. Nr. 21, S. 391—94).

*L'Hypopion* ed il suo trattamento di I. Matth. *Gierl*; trad. Napoli, 1826. 4to.

Memorie sul *ristabilimento della circolazione nella legatura o anche recisione dei Tronchi delle Arterie* con le conchiusoni immediate; illustrate da esperimenti

e desegni. Presentate alla real. Accad. delle Sc. a Napoli. Napoli, 1826. 81 pag. st. 4to, c. tab. VI. Aftrykt af: Rapporto dei lavori della Soc. med. di Livorno, 1827. (Med. chir. Zeit. 1827, Bd. 3. Nr. 74, S. 379—84; Journ. des Progr. des Sc. méd. Vol. 12. 1828, p. 70—93 med Afbildn. Pl. 1. Fig. 1—3 (Udtog, af Christiani); Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 60. 1828, Nr. 4—6, Octbr.—Decbr. S. 355; jvfr. L. T. 1827, S. 288 og 824; Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhdl. IV. S. XXIV.).

Ueber einen *neuen naturhistorischen Fund in Pompeji.* Nürnb. 1827. 8vo.

Ueber einige in Pompeji gefundene Knochen und ihre Analyse. Erlangen, 1828. 15 S. 4to. (Paa Dansk i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 88).

Nachrichten von den Erdbeben Süditaliens in den letzten Jahren. Nürnberg, 1828.

Neue Beobachtungen und Versuche über die Knochen. Von Michel Troja. Nach dem nie bekannt gemachten Originale aus dem Italienischen ins Deutsche übertragen, umgearbeitet, mit Anmerkungen, Zusätzen und einer Biographie des Verfassers versehen. Mit 5 Kupfertafeln (sc. D. Casanova). Erlangen, 1828. 4to. [M. Troja's Biographie, særsk. aftr. Erlangen, 1828, 36 S. 4to]. (Rusts Repert. d. Heilkd. Bd. 21. 1829, H. 1. S. 149—54; Gött. A. 1829, St. 162. 63, jvfr. »Dagen« 1829, Nr. 285, Kbhvns Skilderi f. A. S. 1543—44; Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 799 u. 1830, Bd. 3. S. 545; Hecker Annal. d. Heilkd. Bd. 14. 1829, Juni, S. 173—86 (af Mich. Jäger); Pierer med. Annal. 1830, Juni, S. 788—801; Allg. H. L. Z. 1832. IV. Ergzbl. Nr. 63. 64, S. 500—3, 505—11).

Über den Werth der Maaße und Gewichte der alten Römer, von Lucas de Samuele Cagnazzi. Aus dem Italienischen übersetzt, mit einer Vorrede. Kopenh. 1828, m. 1 Kupf. (L. T. 1830, Nr. 19. 20).

Beyträge zur Kenntniß der Medicin im Norden, in einer Auswahl der wichtigsten Abhandlungen nordischer Aerzte. Herausgegeben von J. J. Albrecht von Schönberg. 1r Bd. Braunschweig, 1829, mit 4 Kupf. (M. f. L. III. 112—17, af N. C. Mohl (paa Tydsk oversat af Dr. Michaelis i Caspers krit. Repertorium), jvfr. Jen. L. Z. 1831, Febr. Intellgzbl. Nr. 6 u. 7, af Schönberg; Okens »Isis« 1830, S. 1183; Jen. L. Z. 1830, Nr. 117; Pierer allg. med. Annal. 1830, Jan.; Hufeland Bibl. d. pract. Heilkd. 1830, Sept. S. 169 flg.).

Mikroscopische Beobachtungen über das Gehirn und die damit zusammenhängenden Theile, von Ant. Barba. Aus dem Italienischen ins Deutsche übertragen, und mit einer Biographie des Verfassers versehen. Würzburg, 1829. 4to, m. 1 lith. T. (Friedreich Annal. d. ausl. Med. u. Chir. Bd. 1. H. 1. 1830. S. 38—60; Jen. L. Z. 1830, Nr. 218 og derfra i Summ. d. Med. 1830, Bd. 3. S. 564; Med. chir. Zeit. 1831. Bd. 1. Nr. 26, Beil. S. 459—64; Allg. H. L. Z. 1831, Ergzbl. Nr. 28; Leipz. L. Z. 1831, Nr. 51; Gött. A. 1833, St. 136).

Klinisches Rezeptbuch, von Val. A. Brera. Aus dem Italienischen übersetzt und bevorwortet. Leipzig, 1829. gr. 12.

Necrolog over P. H. Barclay. Kbh. 1833. (Særskilt Aftryk af »Dagen« 1833, Nr. 222).

Biographiske Efterretninger om Dr. og Prof. G. Rahlff. Med nogle Forandringer særskilt aftrykte af »Dagen« 1833, Nr. 310 og 311. Kbh. 1834. 16 S. 8vo med Rahlff's Portr. (»Dannora« 1. 97—98, af J. Kragh Høst; Journ. f. Medic. og Chir. V. 379).

Necrolog over H. M. W. Klingberg. Kbh. 1835. 2 Bl. 8. (uden Titelblad; aftr. af Berl. Tid. 1835, Nr. 93. 94; ogsaa i »Dagen« f. A. Nr. 101 og i Høst's »Materialier«, Nr. 21).

Necrolog over J. D. Herholdt. Kbh. 1836. 8 S. 8. (Aftr. af Berl. Tid. 1836, Nr. 48, d. 19de Febr., og optr. i Høst's »Materialier«, Nr. 61, 1836, S. 484—88; overs. paa Tydsk i Zeitschr. f. Med. Bd. I. 1836, H. 4. Apr. S. 543—46, og i Sachs med. Alm. f. 1837, Nekrol. Abth. S. 34—36).

Zur Biographie des Etatsrathes C. F. Schumacher. Copenh. 1837. 20 S. 4. Et forøget Aftryk af Leipz. Litt. Zeit. 1831, Intelligenzbl. Nr. 80. 86. 92, og derfra i N. Nekrolog der Deutschen, 8. Jahrg. 1830, II. S. 836—51. (Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 139, af C. Otto; Ehrhart's Medicin. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 77).

Skizze über Algier in medicinischer Rücksicht. Zwei in der königl. med. Gesellschaft in Kopenhagen gehaltene Vorträge. Copenh. 1837. An d. med. Fac. zu Göttingen bei der Säkularfeier. (Berl. Tid. 1837, Nr. 223; Høst's »Minerva« II. 209 214; Gött. A. 1837, Octbr., St. 170 u. 171; Zeitschr. f. Med. Bd. 7. 1838, Jan. S. 41—46; Rev. méd. 1838, T. I. Mars, p. 452—56 (Udtog); Med. chir. Zeit. 1838, Bd. 3. Nr. 57, S. 75—77; Lond. med. Gaz. Vol. 23. P. 5. Febr. 1839, No. 584, p. 708—35; Schmidt Jahrbb. d. Med. Bd. 29. 1841, Febr. S. 265—66 (af Ed. Martin).

Necrolog over Adam Wilhelm v. Hauch. (Aftrykt af Berlingske Tidende 1838, Nr. 55). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8.

Joh. Chr. Wilh. Wendt's Necrolog. (Aftrykt af Berlingske Tid. 1838, Nr. 68). s. l. (Kbh.). 1838. 15 S. 8. (Paa Tydsk i Zeitschr. f. Med. Bd. 8. 1838, Mai, S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abthl. S. 55—63, og i »N. Nekrolog der Deutschen«, 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—94; Udtog i Pfaffs Mittheill. N. Folg. 4. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18).

Mindetale over Etatsraad Dr. J. D. Herholdt, holden i det Kongelige medicinske Selskab d. 13de October 1838. Kbh. 1839. 22 S. 8. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 81. 1839, Mai; jvfr. Zeitschr. f. Med. Bd. I. 1836, Apr. S. 543 ff.).

Blicke auf die letzte Eroberung, neuere Geschichte und Colonisation von Algier. Copenh. 1839.

Redacteur af: Den Berlingske politiske og Avertissements-Tidende, fra Aarg. 1834, Nr. 179 (d. 29de Juli) til 1838, Nr. 233 (d. 29de Septbr.). — Var ogsaa i nogen Tid Redacteur af »Dagen« (f. Ørsteds Jurid. Arkiv No. V. S. 137), til hvilket Blad han tidligere som Medhjelper, under sin Stedfaders, K. H. Seidelins, Redaction, havde leveret mange Artikler. — Redigerede endvidere nogle Nummere af »Politivennen«, for 1804.

Forsvar for Maskerader, i »Politivennen«, Nr. 256.

Ueber das Skelet des großen Anton, Heiducken bei dem Herzoge von Braunschweig, Jahr 1615, in Helmstädt, i Schrift. der naturforsch. Freunde-Gesellschaft in Berlin, Jahrg. 4. 1810. S. 236.

I Hufelands »Journal der Heilkunde" (Drei Krankengeschichten aus einer (ungedruckten) Abhandlung über die Mutterpolypen, von G. Rahlff; aus dem Latein. Bd. XXXI. 1810. Aug. S. 125—37. [i Udtog i N. Bibl. f. Læg. II. 1815, S. 80 —85]; Fortdauernde Vererbung einer Gehirnkrankheit, von C. Stengel, übers.,

Bd. LXVII. 1828, Novbr. S. 121—29. [Udtog i Bull. des Sc. méd. 1828, Févr. p. 176; Heidelb. klin. Annal. Supplbd. zu Bd. 4. 1828, H. 2. S. 297—98; Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 34—35]; Ein sehr merkw. Graviditas abdominalis, von T. C. Schulze, übers. Bd. LXVIII. 1829, Febr. S. 129—33. [Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 1. S. 428]; Ueber die Taubstummen-Heilanstalt zu Altona, Bd. LXXII. (Bd. 65), 1831, H. 5. Mai, S. 72—82; Miscellen aus den 3 nord. Reichen; briefl. Mittheilungen, Bd. LXXIX. 1834, Novbr. S. 109—13 (1. Vaccination in Dänemark, S. 109; 2. Bevölkerung von Island, S. 110; 3. Cholera in Drammen, S. 111; Heilquelle zu Ramlösa in Schweden, S. 112—13).

I *»Giornale* del regno delle due Sicilie« (Bemærkninger over et af Dr. Giuseppe Lopez udgivet Skrift »Theorie della popolazione«, 1816, 24., 26. Decbr.).

I Pictet's *Bibliothèque universelle«* (Observations météorologiques sur le mont *Etna*, par *J. F. Schouw*, trad. du Danois, 1819, p. 34—43; særsk. aftr.).

I *»Giornale enciclopedico* di Napoli« 1819 (*J. F. Schouw:* L'ultima eruzioni dell' Etna; trad.; særsk. aftr.; overs. paa Tydsk i Beylage zum Oppositions-Blatte Septbr. 1819, Nr. 88, og i N. allg. geogr. Ephemerid. Bd. VI. St. 1. 1819, S. 86—90).

Nachricht von einer Vibrationsmaschine zum medicinischen Gebrauch, i Harleß' Jahrb. der Teutsch. Medic. und Chir. Bd. 1. 1813. H. 1. nebst 1 Abbild. (Om denne, af den danske Mechaniker Riesselsen opfundne og af Leppich i Wien forbedrede Maskine, f. Vaterländ. Blätter für den Oesterr. Kaiserstaat 1810, og derfra i Medicin. chir. Zeit. 1810, Bd. 2. Nr. 49, S. 397—98. — Udtog i Allg. medicin. Annal. der Heilkd. 1813, März, S. 211—13).

I »Medicin. chirurg. Zeitung« (Ueber eine höchst merkwürdige (hermaphroditische) Bildung der Geschlechtstheile (bei einer Ziege), 1822, Bd. 3. Nr. 65, S. 223—224; Nr. 66, S. 239—40; ogsaa særskilt (omarbeidet og forøget) s. l. 1823. 12 S. 4to, nebst Abbild., samt overs. paa Franskt og Engelsk, f. Lond. med. and physic. Journ. 1823, Febr. og Medic. chir. Zeit. 1824, Bd. 2. S. 40. (r. i Medic. chir. Zeit. 1824. Bd. 2. Nr. 29, S. 39—44; Pierer Allg. medicin. Annal. 1824. Aug. S. 1068); Ueber eine neue Art Bruchbänder, 1823. Bd. 4. Nr. 96, S. 318—320; Recension üb. Vitant. *Scattigna:* „Nuovo metodo di amministrare l'unguento mercuriale ne' mali sifilitici", 1823. Bd. 4. Nr. 98, S. 337—52, Nr. 99, S. 353—64; Ueber eine neue Pflanze, von Dr. delle Chiaje, 1824. Bd. I. Nr. 13, S. 221—24; Neue (anat.) Beschreibung des *Siphunculus nudus;* (Vorles. des Dr. Delle Chiaja im Institute zu Neapel), 1824. Bd. 1. Nr. 26, S. 461—64; Ueber die gelehrten Vereine Neapels, 1824. Bd. 2. Nr. 28. S. 28—32, Nr. 29, S. 44—48; Bd. 3. Nr. 74, S. 397—99; Dr. G. Sangiovanni's Versuche über die Wiedererzeugung der Erdwürmer (Lumbricus terrestris L.), 1824. Bd. 2. Nr. 32, S. 92—96; Kurze Bemerkungen aus Süd-Italien; aus Briefen, 1824. Bd. 2. Nr. 33, S. 109—12 u. Nr. 34, S. 125—27 (medic. anat. von verschied. ital. Verff.); Dr. G. Sangiovanni's Entdeckung eines bei den Cephalopoden besond. Systems von Organen, 1824. Bd. 2. Nr. 42, S. 268—72 u. Nr. 43, S. 282—86; Ein Paar Worte über das Vipergift; aus einem Briefe, 1824. Bd. 2. Nr. 49, S. 396—400; Einige feinere anatom. Untersuchungen, 1824. Bd. 2. Nr. 52, Beil. S. 461—64; Ueber d. Bevölkerung von Salerno, 1824. Bd. 3. Nr. 62; Biographie des L. Thomas, 1824, Bd. 3. Nr. 65; Delle-Chiaje's Beschreibung und Anatomie des Meerhasen (Aplysia); nach der ungedr. Handschr. im Ausz., 1824. Bd. 3. Nr. 71,

S. 334—36 u. Nr. 72, S. 348—52; Ueber die Errichtung und Einrichtung der Accademia Gioenia di Scienze naturale zu Catania, und die Sammlungen des verstorb. Naturforschers Gioeni, 1824. Bd. 3. Nr. 73, S. 365—67; Ueber d. Bevölkerung d. Königreichs Neapel, 1824. Bd. 4. Nr. 87; Nachrichten üb. d. neuere Untersuchungen italien. Gelehrten, 1824. Bd. 4. Nr. 96 og 1825, Bd. 1. Nr. 9, Beil.; Delle Chiaje's zoolog. u. anatom. Beschreibung d. Seeblasen; nach der ungedr. Handschr. im Ausz., 1824. Bd. 4. Nr. 91, S. 236—40 u. Nr. 92, S. 252—55; Auszug eines Schreibens aus Island; (Klima und Bevölkerung), 1825, Bd. 1. Nr. 1. S. 13—14 u. Bd. 2. Nr. 31. S. 95; Nachricht von einer Entdeckung des St. delle Chiaje (neues System von Wasserleitern bei wirbellosen Thieren), 1825. Bd. 2. Nr. 27. S. 13—16).

I Gerson und Julius »Magazin der ausl. Heilkunde« (Ein Wort über die Irrenanstalt in Aversa, Bd. 9. 1825, Mai u. Juni, S. 465—88; Ueber Prof. Franc. Tantini und seine Arbeiten; ein am 9. Mai 1833 in der Königl. med. Gesellschaft zu Copenhagen gehaltener Vortrag, vom Verf. übers., Bd. 26. 1833, Sept. u. Oct. S. 190—202. (Udtog i Bluff Leist. d. Med. Bd. 2. 1833, S. 26).

I Hecker's »Litt. Annalen der Heilkunde« (Medic. statistische Angaben über Neapel und Palermo, Bd. 5. 1826, S. 367—72 (ogsaa i Rust und Casper krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 315—20); Schreiben an den Herausgeber Bd. 7. 1827. Jan. S. 74—78; Uebersicht der Fortschritte der Vaccination im Königreiche Neapel, Bd. 7. 1827. Febr. S. 211—14; Literarischer Beitrag zu Dominico Cotugno's Biographie, Bd. 8. 1827. Mai, S. 122—25; Eine neue gel. Gesellschaft in Neapel, Accademia Pontaniana, s. A. August, S. 480; Recension over L. Metaxà »Monografia de' serpenti di Roma«, Bd. 2. 1825, S. 275—92).

I Gräfe's und Walther's »Journal der Chirurgie« (Ueber Gebärmutterpolypen, ihre besonderen Nachtheile und gefährlichen Folgen, von Georg Rahlff. In einer Uebersetzung mitgetheilt, Bd. X. 1827, H. 4. S. 521—49).

I Pierer's »Allgem. medicin. Annalen« (Ueber die Pherotrachen, 1828. Novbr. S. 1561; Anmeldelse af A. Prieri »Della prudenza necessaria della prescrizione de Solassi«, 1829, Septbr. S. 1271—78; Ueber die Taubstummen-Heilanstalt zu Altona, 1831, S. 1127). — Biographien Italienischer Aerzte und Naturforscher (Grev Vincenz Dandolo; Marantonio de Marchi; Peter Dall' Oste; Lorenz Lovadina; Dr. G. Cerulli; Grev Dr. Peter Moscati; Grev Simeon Stratico; Anton-Maria Vassalli-Candi; Scipione Breislak; Ludwig Frank), i Supplemtbd. 1821—1825, H. 10. 1828. April—Juni, S. 1411—24.

I Heusinger's »Zeitschr. für organ. Physik« (En Afhandling af Stef. delle Chiaje, overs. Bd. 2. 1828. H. 2. Febr. S. 129 flgg.).

I Friedreich's »Magazin für Seelenkunde« (Zur Biographie des verstorbenen Padre G. M. Linguiti, ehemals Director der Irren-Anstalt zu Aversa; mitgetheilt an Dr. J. B. Friedreich, i H. 3. 1829. S. 136—46).

I Geiger »Magaz. für Pharmacie« (Anwendung des Chlors gegen Wasserscheu, von A. v. Schönberg u. Semmola; (Journ. de Chim. méd. Oct. 1828), i Bd. 24. 1828. Octbr. S. 86—87; Udtog i Summ. d. Med. 1829, Bd. 3. S. 58—59).

I Rust's »Magazin für d. gesammt. Heilkunde« (Ueber ein Paar hornartige Auswüchse am menschlichen Körper, glücklich entfernt, von G. Pensa, übers.,

Bd. 28. H. 3. 1829, S. 557—560; Unterbindung der beiden Carotiden, die auf dem Königl.-Friedrichs-Hospital in Kopenhagen vorgenommen worden ist. Vorgelesen in der Königl. Medic. Gesellschaft, d. 29. März 1832, von Jac. Chr. J. H. Gundelach-Møller. Nach der dänischen ungedruckten Handschrift übersetzt und mitgetheilt, Bd. 38. H. 2. 1832. S. 236—50, m. Abbild.).

I Rust's u. Casper's »Krit. Repertor. für Heilkunde« (Neues Instrument z. Operation d. Aneurysma, von Ros. Gianfala, anm., Bd. 22. 1829, H. 1. S. 110—22; Ueber die Blutflüsse bei Schwangern, von G. Galbiati, anm., sstd. H. 2. S. 292—99).

I Hufelands »Bibliothek der Heilkunde« (Anmeldelser af: G. Rahlff »Memoria H. T. Gartneri«, Bd. 67. (Bd. 47.) 1832, Jan. S. 40—41; C. Otto »Om den orientalske Cholera« Bd. 68. (Bd. 48.), 1832. No. 2. Aug. S. 125—28; S. B. Svendsen »Om den betændelsesagtige Feber«, Bd. 69. 1833. Februar, S. 87—97).

I »Heidelb. klin. Annalen« (Die Hahnemannische Lehre zu Neapel; Sendschreiben an C. W. v. Hufeland, Bd. 8. 1832. H. 3.; i Udtog i Pierer med. Zeit. 1833, S. 239—40).

I Pfaff's »Mittheilungen a. d. Gebiete der Medicin« u. s. w. (Ansichten nordischer Aerzte über die Stevens'sche Theorie im Allg., sowie über das westind. Fieber u. die asiat. Cholera ins Besondere, Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38. [i Udtog i Neumeisters Allgem. Repert. d. ges. deutsch. medic. chirurg. Journalistik, 1839, Septbr. u. Octbr.]; Ueber d. orthopäd. Institut zu Copenhagen, von F. W. Mansa; nach dem ungedruckten Manuscripte des Verf.'s, Jahrg. 7. 1839. Juli u. Aug. S. 1—38; Nekrolog über Peter Lotharius Dons, Jahrg. 7. 1839. Septbr. u. Octbr. S. 99—106).

I Fricke's u. Oppenheim's »Zeitschrift f. d. ges. Medicin« (Sectio caesarea und ihre Seltenheit in Dännemark (aus d. »Bibl. for Læger« Bd. 29. S. 285—300 übers.), 1839, April).

I Haeser's »Repertorium der Medicin« (Uebersicht der Verhandlungen der Skandinavischen Aerzte und Naturf. zu Copenhagen, vom 3. bis zum 9. Juli 1840, Bd. 3. 1841, St. 4. S. 161—74, u. St. 5. S. 217—27).

I Haeser's »Archiv für Medicin« (Die sogenannte arabische Behandlung der Syphilis, Bd. 1. 1841. H. 4.; i Udtog i Sachs Jahrb. d. Leist. d. Heilkd. 1841. Thl. 1. S. 23).

Medarbejder for den nordiske medicinske Literatur i C. C. Schmidt's »Jahrbücher der in- und ausländischen Medicin« (jvfr. bl. a. Art.: C. van Deurs; O. C. Hoegh-Guldberg; C. Leth; J. D. Mikisch; J. C. Müller; J. O. Møller; P. A. C. Rosendahl; W. Stevens; L. G. W. Thune; F. A. Uldall; H. Vahl; C. E. Weihe; J. C. W. Wendt; J. S. Ogmundsen).

Anmærkninger, til Fr. Redinger »Sulla istruzione de' ciechi.« (Napoli, 1819. 8.).

Digte, adspredte i: »Dagen« 1804—7; J. K. Høst's »Et blot til Lyst«, »Læsning for Damer« og »Theater«; Poulsens Nytaarsgaver for 1804—7; »Den Danske Tilskuer« 1806; »Ny Minerva« (1807, II. 298; III. 90; 1808, S. 187); L. Kruses »Anteros« (s. L. T. 1818, S. 580—83, af C. Molbech).

**Schönemann (Christian Wilhelm),** f. 1795 i Middelfart; tog pharmaceutisk Examen 1815 (Laud.); var Feltapotheker, og 1828–31 Apotheker paa Thyholm i Thisted Amt.

Practisk Anviisning til at tilberede de meest brugelige chemiske Reagentier; tilligemed en kort Beskrivelse over disses nøiagtigste chemiske Egenskaber, samt Anvendelse, Nytte og Virkning som Reagentier betragtede. Kbh. 1824.

**Schönheyder (Frederik August),** næstældste Søn af nedenanførte Geheimeconferenceraad J. F. G. Schönheyder; f. d. 2den November 1801 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission 1818; absolverede i Foraaret 1823 den latinsk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 9de Nov. 1825 surnumerair Assessor i Landsoverretten i Viborg; d. 3die Oct. 1832 By- og Raadstueskriver, samt anden Raadmand i Odense; d. 28de Juni 1845 Justitsraad (med Rang efter Rangfrdn. 5 Kl. Nr. 3). — * Maren Pagh Bruun (f. 1797, ældste Datter af Justitsraad Bertel Bruun og Magdalene Barbara f. Brochner, i Fredericia).

Bør en Ejendoms Byggesum eller Kjøbesum bestemme dens Assurancesums Størrelse? i »Dansk Folkeblad«, 3die Aarg. Nr. 58.

**Schönheyder (Johan Franciscus Gottlieb),** f. d. 11te Januar 1773 i Kjøbenhavn, ældste Søn af Dr. theol. Johan Christian Schönheyder (Broder til nedenanførte J. H. og J. M. Schönheyder), daværende Sognepræst ved Trinitatis Kirke, tilsidst (§ 1788) Biskop over Throndhjems Stift (f. § 1742 i Kbhvn, † $\frac{1}{4}$⁴ 1803, jvfr. A. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistlighed, I. H. S. 33–34, samt Nyerups Lit. Lex. S. 546—47), og Charlotte Reinholdine v. Jessen (f. $\frac{1}{9}$⁵ 1750, † $\frac{28}{4}$ 1781, yngste Datter af Etatsraad, Committeret og Secretair i Oeconomi- og Commerce-Collegiet, Johan Friderich Wilhelm v. Jessen og Ulrica Antoinetta f. Böhn). — Dimitteret fra Throndhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1789; underkastede sig den 17de Oct. 1792 den latinsk-juridiske Examens theoretiske, og d. 30te April 1793 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1793 Secretair ved Protocollen i Høiesteret; 1801 Justitiarius og Assessor i Kbhvns Søret; 1809 virkelig Justitsraad; d. 11te Januar 1813 Directeur ved Rigsbanken; d. 28de Januar s. A. virkelig Etatsraad; d. 19de Januar 1820 Assessor i Høiesteret (hvortil han allerede d. 16de Marts 1813 havde erholdt Denomination); d. 27de Maj 1820 Stiftamtmand for Viborg Stift og Amtmand over Viborg Amt; d. 16de Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 1ste November 1828 Commandeur af Danebroge; d. 4de Marts 1831 Directeur i Rentekammeret og anden Deputeret for

Finantserne, samt Medlem af Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen (af hvilken Direction han udtraadte ved Udgangen af 1843); d. 28de October 1836 Storkors af Danebroge; d. 5te April 1845, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Directeur for Rentekammeret, og samme Dag udnævnt til Gehejmeconferenceraad (med Rang i 1ste Klasse Nr. 13). — * Engel Marie Smith (f. 1767, † $\frac{12}{5}$ 1847 i Kbhvn.).

Archiv for Prisesager, i Siellands Stift, Bornholm undtagen. 1ste Hefte, med en Indledning. Kbh. 1808.

Recensioner i „Dansk Litteratur-Tidende“ over: A. S. Ørsted „Betragtninger over Danmarks nuværende Pengevæsen“, 1816 Nr. 34. 35. 36; og over: M. L. Nathanson om Pengevæsenet, 1817, S. 171—75, 177—91.

**Schönheyder (Johan Henrich)**, f. d. 7de Juni 1744 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Franciscus Gottlieb Schönheyder var praktiserende Læge og Stads-Accoucheur (f. $\frac{20}{2}$ 1701 i Ilmenau, † $\frac{28}{8}$ 1777 i Kbhvn; jvfr. Herholdts og Mansas Saml. til den danske Medicinal-Hist. I. S. 124—30); hans Moder Mette Mossin (f. $\frac{19}{4}$ 1713, † $\frac{26}{8}$ 1766), en Datter af Mag. Hans Mossin, Sognepræst til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, og tilsidst i Kjøge. — Han blev Student ved privat Dimission 1757, og een af de Udmærkede ved Examen Artium; lagde sig efter Medicinen, og vandt, 17 Aar gl., Prisen for en Afhandling over den medicinske Opgave „de combustionibus & pernionibus“; tiltraadte i Juli 1765, i Selskab med Joh. Clem. Tode, en Rejse i Udlandet og opholdt sig 1 Aar i Leiden, 2 Aar i Edinburgh, hvorfra han drog til London, og vendte tilbage til Kjøbenhavn 1768; tog d. 23de November s. A. den medicinske Doctorgrad; var 1770—1772 Læge ved Søcadetterne; blev 1771 Læge ved Plejeanstalterne i Kjøbenhavn; fik d. 9de October 1782 Titel af Professor i Medicinen; blev d. 13de Maj 1803 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 3die Aug. 1811 Hofmedicus; festligholdt d. 23de Novbr. 1818 sit Doctorjubilæum (see Skriftet: „Ved Høitideligholdelsen af Dr. og Prof. J. H. Schönheiders Doctorpromotions 50de Aarsdag d. 23de November 1818. Kbh. 1819“). Var Medlem af det medicinske Selskab i Edinburgh og i Kjøbenhavn (i hvis Stiftelse han deeltog 1772, og af hvilket han 1803 blev Æresmedlem). † 25de Maj 1831 i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{19}{8}$ 1774 Elisabeth Magdalena Esmarch († 1777). * 2. $\frac{17}{12}$ 1777 Pauline Charlotte Hyllested (f. 1757, † $\frac{25}{7}$ 1834). — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udstedte Program; Biographisk Omrids (forf. af J. C. W. Wendt) med hans Portrait i Steentryk, i Nyt Bibl. f. Læger

IV. 1820, S. III.—XIV.; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 191—95; „Dagen" 1831, Nr. 128).

Ant. Stork, Libellus de cicuta, overs. paa Dansk. Kbh. 1764. — F. J. Lautters zweijährige Geschichte der Krankheiten, welche vom Frühl. 1759 bis Ende des Winters 1761 in Laxenburg und der Gegend geherrscht haben. Aus dem Lateinischen übersetzt. Warschau, 1765 (ikke 1759). N. Aufl. Dresden und Warschau, 1777. (Gött. A. 1779, Zugabe, St. 4. S. 62—64; Anhang zu 25—36 Bande der Allg. D. Bibl. S. 520). — Diss. inaug. *de resolutione* et impotentia motus muscularis; præs. Chr. Gottl. Kratzenstein. Hafniæ, 1768. 68 pagg. 8. (Krit. Journ. 1769, Nr. 48, S. 471—74 (af P. C. Abildgaard); L. E. 1769, Nr. 23). — Den indbildte Hanrey, Comedie. Overs. Kbh. 1779. (L. E. 1780, Nr. 1). — Det tabte Paradiis. Et episk Digt af John Milton. Af det Engelske overs. I.—II. Deel. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 31; „Krit. og Analyse" 1790, S. 24—29, 71—74, 140—44, 382—84, af Tode; N. Bibl. der schön. Wiss. XLIV. 108; Jen. L. Z. 1790. Intell. Bl. Nr. 112). Det gienvundne Paradiis eller Christi Fristelse i Ørken. Et episk Digt af John Milton. Af det Engelske oversat. ibid. 1792. („Krit. og Antikr." XIV. H. Nr. 30 og 32). — Athalia. Tragoedie af Racine i 5 Acter, med Mellemsange, componerede af Capelmester Schulz. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 34, S. 538—40, af W. H. F. Abrahamson). — Virgils Æneide, metrisk oversat. I.—II. Deel. ibid. 1812; med omtr. Titelblad 1814. Understøttet af Selskabet til de skiønne Videnskabers Forfremmelse. (L. T. 1813, Nr. 34. 35, af S. Meisling). Prøve deraf stod i Rahbeks „Sandsigeren" 1811, Nr. 17.

Samson hiin Kæmper. Et dramatisk Digt af John Milton. Af det Engelske oversat. Kbh. 1815. (Nord. Tilsk. Nr. 45).

Medredacteur af Almindelig dansk Literatur-Journal. I. Bd.—IV. Bds. 2. H. Kbh. 1779—84.

3 „*Collectanea Soc. med. Havn.*" (Observatio de carcinomate colli et cancro labiorum, ope aceti lythargyrii sanatis, *Vol. 1.* 1774. p. 33—36; Experimenta cum musco islandico in phthisi et tussi purulenta, *ibid.* p. 126—31. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 3. St. 3. 1784, S. 406—11 og i Koch's Ausz. Bd. I. 1791, S. 643—644]; Observationes circa aërem in sanguine et humoribus contentum, quibus simul nova pathologia scorbuti adjungitur, *ibid.* p. 209—18; Foliorum bardanæ efficacia in excoriationibus et ulceribus apertis, *ibid.* p. 223—26; Observationes circa maniam, *Vol. 2.* 1775. p. 107—11. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 3. St. 2. 1783, S. 347—51 og i Koch's Ausz. Bd. I. 1791, S. 625—26]; De nævo materno nulla arte medicabili observatio, *ibid.* p. 112—15). — 3 „*Acta Soc. med. Havn.*" (De septuagenario a gravi insultu apoplectico decies per emeticum liberato observatio, *Vol. 1.* 1777, p. 99—104; Morbus hystericus gravissimus superatus, *Vol. 2.* 1779, p. 150—55; De syphylide infantum, *ibid.* p. 207—10; Sanationis improvisæ exempla tria, *ibid.* p. 288—91; Observat. de morbo hypochondriaco et usu hirudinum in eodem, *ibid.* p. 313—20). — 3 „*Acta Reg. Soc. med. Havn.*" (Observationes medicæ varii argumenti: 1) Angina faucium intermittens. 2) Solutio mercurii sublimati ad dolores arthriticos anomalos. 3) Decoctum cicutæ ad ulcera, *Vol. 1.* 1783, p. 166—69; De virtute ipecacuanhæ antemetica, *Vol. 2.* 1791, p. 139—41. [Udtog i Samml. f. Aerzte, Bd. 14. St. 4. 1792, S. 599—601

og i Koch's Udsz. Thl. 5. 1796, S. 499—500]; Quædam de usu antimonii in rheumatismo et scabie, *ibid.* p. 229—31; Vesicatorii usus in hydrope pectoris notatus, *ibid.* p. 369—72; Virtus opii in syphilitide confirmata, *ibid.* p. 445—51; Casus febris hecticæ ex diuturna inflammatione abdominali, hirudinibus sanatæ et hæmoptoici ope fonticuli restituti, *Vol. 3.* 1792, p. 271—75; Confirmata quorundam medicaminum efficacia (1. Virtus acidi muriatici. 2. Opii vires in tertiana. 3. Nulla regula sine exceptione. 4. Remedium in tinea capitis. 5. Casus maniaci. 6. Alcalium usus in crusta lactea et excoriatione infantum. 7. Lignum mahagoni in febribus. 8. Unguenti mercurialis similis usus in angina. 9. Fomenta calida in febribus. 10. Succedanum corticis Peruviani in febribus putridis et nervosis), *Vol. 5.* (Acta nova, vol. 1.), 1818, p. 63—84. (Bibl. f. Læg. 1822, II. S. 121).

I det Edinburghske medicinske Selskabs „*Acta*“ (De colica; De aëris in sangvine contenti origine et effectibus; Commentarius in aphorismo 65, sect. 4. Hippocratis).

Neddypning i koldt Vand, et ypperligt Lægemiddel i Nerve- og hidsige Febre (af Dr. Mylius i Petersborg), i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 5.

I „Minerva“ (Sangene i Athalia, 1788. II. 122; Prøver af Oversættelsen af Miltons tabte Paradiis, 1789. III. 241, og af det gjenvundne, 1791. IV. 157; Børnlige Opløftelser, 1790. I. 177; Cantate i Anledning af Kronprindsens Formæling, s. A. IV. 93. [„Iris“ 1791, I. 82—83]; Sange d. 28. og 29. Jan., 1791 I. 288; 1792, I. 126).

Digte efter la Fontaine og T. C. Bruun oversatte paa Tydsk i Eggers's „Deutsches Magazin“ XI. 147; XIII. 74. 238. 334.

**Schønheyder (Johan Martin),** Sidstanførtes yngste Broder, f. d. 4de Februar 1752; dimitteret til Universitetet 1765; absolverede den 21de Februar 1772 den juridiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te December s. A. Procurator ved Hof- og Stadsretten; d. 21de April 1774 Høiesterets-Advocat, og 1785 tillige Kammer-Advocat; 1803 virkelig Justitsraad; d. 12te Juli 1805 Etatsraad; d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1813 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 30te October 1822 Conferenceraad; høitideligholdt d. 30te December s. A. sit 50 Embedsaars Jubilæum (jvfr. Rahbeks „Læsning i blandede Emner“, IV. 1—12; 15—16; Aftenbl. 1823, S. 5—6); blev d. 12te Januar 1828, efter Ansøgning, i Naade entlediget som Høiesterets- og Kammer-Advocat; d. 16de Januar samme Aar extraordinair Assessor i Høiesteret. † 9de Juli 1831. — * 1781 Johanne Margrethe Smith (f. 1758, † $\frac{2}{1}\frac{5}{0}$ 1822, en Datter af Præsten i Ringsted, Dr. theol. Morten Smith). — (Biographi, i „Dagen“ 1831, Nr 238; jvfr. J. K. Høst's Erindr. S. 73. — Portrait, af C. Hornemann, lithogr. 1823).

Et Bilag til forrige Casserer ved det asiatiske Compagnie Jacob Holms Efterret-

ning. Kbh. 1787. — Procedure for høieste Ret i Sagen anlagt af Etatsraad Colbiørnsen imod Kammerherre C. Fr. Tonne v. Lüttichau. ib. 1791. („Krit. og Antikr." H. X. Nr. 33; L. E. 1791, Nr. 50. 51). — Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. Horneman imod Bogtrykker Holm, angaaende Skriftet: En Drøm om Prof. Horneman og M. C. Bruun. ibid. 1796. — Noget til Oplysning for Publicum angaaende Heibergs Fortælling om en af C. C. forøvet Nedrighed. ibid. 1799. 45 S. (L. E. 1799, Nr. 20, jvfr. Forf.'s Svar, sstd. Nr. 22; „Iris og Hebe" 1799, II. 275). — Declamation fremsagt i □ 3: t: N: ibid. 1802. — Proceduren for Commissionen, samt Dommene og nogle Bilage i Sagen, anlagt paa Justitiens Begne mod de Herrer, Grev Schulin, Etatsraad de Coninck og Sognepræsten Rønne. ibid. 1809. — Lovtale over Kong Christian V. ibid. 1810.

Declamationer ved Høiesterets Aabning, i „Minerva" 1791. I. 452, og i Ørsteds Jurid. Arkiv XIX. 181—85.

Et Indlæg i en Hoieste-Rets Sag, i Schlegel's „Astræa", I. 252—84; Rottbølls og Schönheyders Procedure og Hoieste-Rets Dom m. v. i Sagen: Kiøbmand Robsahm contra Eener Holm, II. 1—33; Schönheyders og Klingbergs Procedure for Hoieste-Ret i en Sag angaaende de Bernstorffske Hovmarkers Bortforpagtning, III. 379—408.

Declamation ved Hoiesterets Aabning den 7 Marts 1816, i Ørsteds „Nyt jurid. Arkiv" XIV. S. 209—11; Tvende Betænkninger i Anledning af en Tvistighed om Grændserne for en Forstrandseiers Rettigheder, sstd. XV. S. 140—54. — Voldgifts-Kjendelse, afgivet den 24de April 1829 af J. M. Schönheyder og A. S. Ørsted, i „Jurid. Tidsskrift" XIX. 1832. S. 129—39.

En juridisk Betænkning angaaende et af J. J. Baggesen i „Dansana" 1816, Maj, S. 442 indført Epigram, er aftrykt i „Athene" VII. 470—72. (jvfr. Host's Søndagsbl. 1816, Nr. 40).

Gravskrift over Jacob Edvard Colbiørnsen, i „Minerva" 1802. I. 212. — Svar paa J. L. Rottbøll's Tale ved hans Embeds-Jubilæum, i Rahbeks „Læsning i blandede Æmner" IV. S. 12—15.

Han skal have forfattet Forerindringen til „Oplysninger betræffende Lehnsfølgen i Grevskabet Laurvigen o. s. v." Kbh. 1785. (s. Samlinger til det Norske Folks Sprog og Hist. VI. S. 567).

## Schøsler (Christ. Gustav).

Alphabetisk Register over Told- og Consumtions-Forordningen af 1ste Februar 1797, samt alle senere udkomne Anordninger, Placater ꝛc., Told- og Consumtionsvæsenet vedkommende. Odense, 1828.

**Sebbelow (Wincents Lassen),** f. i Danmark 1770; blev Lieutenant ved det fyenske Infanteri-Regiment; underkastede sig i Juni 1792 den dansk-juridiske Examens theoretiske, og i Novbr. 1793 sammes praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; opholdt sig en Tid i Bergen; bosatte sig siden som Kjøbmand i Christianssand; havde Titel af Overkrigscommissair, hvilken han senere frasagde sig (jvfr. Den Norske Rigstidende 1818, Nr. 101); blev 1821 Landkrigscommissair i det vestre aggershusiske District og Søkrigscommissair i Aggershuus Stift.

Kort Beskrivelse over Statsfangen Magnus de Beringskjolds Transportreise fra Bergenhuus Fæstning til Stavanger. Bergen 1796. — Det Spørgsmaal: Kan der i Følge vore Love gjøres Execution i et Fallit- eller Opbudsboe, endog efter Domme, som ere afsagte og tinglyste længe før Debitor gjorde Opbud eller gik Fallit? negativ besvaret. Christiansand, 1807. — Om Kapere og Priser. ibid. 1808. — Hvad bør Nationen ønske, enten Krig eller Fred med Engelland? Nogle Biedrag til dette Spørgsmaals Besvarelse. ibid. 1810.

Svar paa det fremsatte Spørgsmaal om Norges tilkommende Regjeringsform. Christiania, 1814.

Nogle Ord i Anledning af Norges Hæder og Held og om Norges Bank m. m. Christiansand, 1814.

Kong Christian Frederik mishandlet. Beviser derfor i afttvungne Ord om Capellanen Hr. Wergeland og hans Flyveblad „Et Ord til Publicum". Christiansand, 1815. (4⅛ Ark 8.).

Nogle Ord i Anledning af Capitain L. Mariboe's Forslag til Pengevæsenets Forbedring. Christiania, 1815. ½ Ark, 8.

Indsigelser mod Execution for ilignet Bankbidrag. Christiansand, 1817.

Forslag til at afhjælpe den almindelige Pengetrang. Christiania, 1818.

I Anledning af N. Wergelands Skrift: „En sandfærdig Beretning om Danmarks politiske Forbrydelser imod Norge", i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 2.

**Secher (Jacob Berg)**, Næstfølgendes Broder, f. 1786; blev privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet i October 1803; siden Krigs-Assessor og Ejer af Landejendommen Marienborg ved Horsens; dernæst Medejer af Hovedgaarden Katholm i Randers Amt, sildigere Forpagter af Hovedgaarden Vedø i samme Amt; d. 11te Marts 1828 Medlem af Tiendecommissionen for Rougsø, Sønderhald, Nørre, Sønder og Mols Herreder under samme Amt; valgtes 1841 til Deputeret for det 9de Valgdistrict for de mindre Landejendomsbesiddere i Nørrejylland, og mødte i denne Egenskab ved Provindsialstænder-Forsamlingerne i Viborg 1842, 44 og 46; blev 1842 valgt til Medlem af Amtsraadet for Randers Amt.

Noget om Aarsagerne til Landmandens nærværende Forfatning. Motto: „Snyder man Lyset for nær, gaaer det ud". P. Syv. Aarhuus 1821. (jvfr. Aarhuus Stifts-Tid. 1821, Nr. 39; Randers Amtsavis 1821, Nr. 91, 102).

Kan den Gjødske, der om Sommeren falder ved Qvægets Staldfoting, med Nytte bruges samme Efteraar? i „Landoecon. Tid. VIII. 1818. S. 68—72; Et Par Ord om Staldforingsurters Dyrkning, fsttd. IX. 1819. S. 399—407.

Om Rentefodens Frigivelse, i „Nye landoecon. Tid." II. 1820, S. 174—87.

Andragende betræffende Afskaffelsen af Smugmarkeder, i Nørrejyllands Stænder-Tidende 1844, S. 721—24.

**Secher (Ole Anchersen)**, f. d. 8de November 1774 paa Hovedgaarden Kjærbygaard, næstældste Søn af Ancher Jørgen Secher

(f. 1742, † . . . . .), Ejer af Kjærbygaard og Vester-Enge i Aarhuus Amt, og Anna Maria Mørch (en Datter af Jørgen Mørch, til Norlund, og Margrete Grotum Berg). Blev Student ved privat Dimission 1792; absolverede i April 1796 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de October 1798 Sognepræst til Søften og Folby i Aarhuus Stift; d. 10de Juli 1812 Amtsprovst for Hasle, Ning, Sabro, Vesterliisberg, Framlev, Gjern og Hids Herreder; d. 4de September 1816 tillige Stiftsprovst i Aarhuus Stift; d. 28de Octbr. 1817 Ridder af Danebroge. † 21de Maj 1820 i Aarhuus. — * Maren Budz Secher (f. 1778, en Datter af hans Farbroder Thomas Secher, til Hjortshøjlund ved Aarhuus, og hans Moster, Johanna Maria f. Mørch). — (Jvfr. E. C. Brygmann's Mindetale over Stiftsprovst O. A. Secher. Aarhuus 1820).

Tale paa Nytaarsaften 1817, holden i Aarhuus Domkirke. Aarhuus.

**Seefeldt (Ch.)**, see Caspar Claudius Rosenhoff.

**Seerup (Hans Jacob)**, f. i Slagelse (men blev ikke Student); er Commissionair i Kjøbenhavn. — * 1. Christiane Caroline Amalia Brenninck († i Januar 1816, i sit 25de Aar). * 2. .... — (Om ham jvfr. „Politivennen" 1816, Nr. 9, S. 138—39; Nr. 13, S. 198; Nr. 16, S. 238—41; Nr. 22, S. 333—36).

Sophie, eller Letsindighed og skiødesløs Huusholdnings Følger, af Julia Berger. Oversat. Kbh. 1809. (L. E. 1810, Nr. 25). — Statistisk-topographisk Afrids af Frankerig, af J. D. A. Höck. Oversat. ibid. 1810. — Moralske Anekdoter efter G. E. Wageners tydske Original. ibid. 1815. (L. T. 1817, S. 191—92).

Bidrag til en Udsigt over den danske Stat ved Christian den VII's Regjeringstiltrædelse. Udgivet (af J. K. Høst's Papirer). Kbh. 1812. (L. T. 1812, Nr. 37, af J. Møller; jvfr. Høst's Erindr. S. 93—94).

**Seerup (Henrich Christensen)**, f. d. 21de Juni 1788 paa Øen Venø under Ribe Stift, hvor hans Fader Christen Seerup (der døde tidlig fra Sønnen) var Landmand og gift med M. C. Svane Jermiin (en Datter af Dr. med. Henrik Jermiin og Anna Sophie Barbara Eicardt). — Han besøgte i 6 Aar Cathedralskolen i Aalborg; afgik derfra til Universitetet 1806, og absolverede i Juli 1811 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev derpaa Huuslærer hos Major (siden Kammerherre) J. A. Bruun de Neergaard paa Svenstrup i Sjælland; d. 13de August 1816 Adjunct ved Cathedralskolen i Aalborg, og d. 12te Novbr. 1817 tillige personel Capellan ved Budolphi Menighed sst.; d. 17de December 1819 Sognepræst til Sunds i Ribe Stift, men tiltraadte ej dette Embede, da han d. 19de Maj 1820 blev Sognepræst for Gjerding og Blenstrup i Viborg Stift; d. 9de April 1828 Sognepræst i Mariager, og d. 16de

October 1838 i Borre paa Møen. † 19de November 1843. — * 1. 1820 **Cathrine Elisabeth Saurbier**, f. **Andrup** (f. 1788, † $\frac{2}{6}$ 1821 i Gjerding Præstegaard), Enke efter Kjøbmand Saurbier i Aalborg. * 2. 1822 **Willadine Kirstine Colding** (f. $\frac{2}{4}$ 1798, Datter af Jubellæreren, Consistorialraad Jens Colding i Vesterbølle, Viborg Stift). — (Jvfr. [Taubers] Notitser om Disciple i Aalborg Skole I. S. 120—21; Berlingske Tidende 1843, Nr. 334).

**Prædikener** holdte i Budolphi Kirke i Aalborg. Aalb. 1820. (L. T. 1821, Nr. 31; Møllers N. theol. Bibl. XX. 301—2).

**Jubelprædiken** i Anledning af Hs. Majestæt Kongens fuldendte 25de Regjeringsaar, holdt i Mariager Kirke paa Midfaste Søndag d. 13de Marts 1833. Randers, 1833.

Om det strevne Evangelium i sin første Skikkelse, i Møllers „**Theol. Bibl.**" IX. 136—64. (L. T. 1817, S. 108—10).

Erklæring angaaende Striden imellem Pastor **Grundtvig** og Prof. **Clausen**, i Møllers „**Nyt theol. Bibl.**" XI. 321—40. (jvfr. Høl's Archiv VII. 381, Noten); De *Tatiani* Diatessaron succincta disquisitio, sstd. XII. 289—320. (L. T. 1829, S. 419—20); Bemærkninger ved den 19de Artikel i den Augsburgske Confession, af et Brev, sstd. XVII. 216—21. (jvfr. Møllers Tidsskr. f. Kirke og Theol. III. 57—72, af G. P. **Brammer**).

Bemærkninger angaaende den apostoliske Troesbekjendelse, især med Hensyn til nogle offentlige Ytringer imod sammes apostoliske Oprindelse og kirkelige Gyldighed, i Møllers „**Tidsskr. for Kirke og Theol.**" IV. 1—36. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 22; L. T. 1836, S. 188—89).

Om de Geistliges Privilegier i Danmark, i „**Nordisk Kirke-Tidende**" 1836, Nr. 6. 7. 9; Et mærkeligt Forsøg paa at gjøre Forandring i Herrens Bøn og Troens Artikle, foretaget af en mægtig geistlig Mand her i Danmark i Midten af det 13de Aarhundrede, men strandet paa de danske Præsters Standhaftighed, meddeelt, f. A. Col. 751—52; Christendommen og det copernicanske System, f. A. Nr. 48. 49 (jvfr. sstd. Nr. 49. 50, af J. C. **Lindberg**); Nogle Bemærkninger i Anledning af det Spørgsmaal: „Hvilken Betydning tilkommer den gamle Kirkes Vidnesbyrd om de fire canoniske Evangeliers Oprindelse?" sstd. 1838, Nr. 19. 20. 21.

Om hans Opdagelse af den ældste Udgave af **Riimkroniken**, see Grundtvigs „Danne-Virke", Bd. IV. S. 174—87.

## Seidel (H. F.), Gartner paa Corselitze paa Falster.

Bidrag i: „**Have-Tidende**, udg. af Selskabet til Havecultureus Fremme" (Dyrkningen af Rhododendron ponticum og maximum for af Frø at erholde Planter, der ansætte Blomsterknopper i tredie Aar efter Udsæden, i III. 1837, S. 127—29; Drivning af Blommer, især Svedskeblommer, V. 1839. S. 295—98; Et Forsøg paa at bringe Ananasplanter til en sjelden Størrelse og forskaffe dem en smuk grøn Farve, sstd. S. 299—300; Om Potter, der ere tjenlige til Aflæggere, især deleshed til saadanne, der behøve lang Tid til at slaae Rødder, sstd. S. 301—2).

**Seidelin (Andreas)**, f. d. 22de Februar 1777 i Odense, næstældste Søn af Sognepræsten ved Frue-Kirke sstd., Christian Seidelin (f. $\frac{14}{5}$ 1740 i Gamtofte i Fyen, † $\frac{27}{2}$ 1799, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. I. S. 778—84 samt Nyerups Lit. Lex. S. 551), og Hedevig Sabine Høyer (f. $\frac{8}{4}$ 1756, † $\frac{6}{1}$ 1826, en Datter af Generalauditeur Andreas Høyer, til Søndervang og Boldbjerg, og Mette Catharine fød Bonne). — Gik først i sin Fødebyes Latinskole; nedsatte sig, ifølge Privilegium af 22de Januar 1802, som Bogtrykker i Kjøbenhavn, og blev 1818 Hof- og Universitets-Bogtrykker. Var tillige Oberstlieutenant, Bataillonscommandeur og Commandeur for Kjøbenhavns borgerlige Artilleri; udnævntes d. 28de October 1836 til Ridder af Danebroge. † 15de Septbr. 1840. — * 1. $\frac{13}{1}$ 1806 Jacobine Margrethe Cathrine Andrée († $\frac{19}{7}$ 1812). * 2. Maria Elisabeth Claussen (f. 1792).

Udgav: Visebog, eller danske Selskabssange, med Tillæg af nogle svenske, tydske og latinske. Kbh. 1821. 12.

**Seidelin (David)**, Nysnævntes Søskendebarn; ældste Søn af nedenanførte Bogtrykker Frederik Seidelin og Ulrikke Birgitte f. Melbye, er f. d. 15de Juli 1784 i Odense; besøgte den latinske Skole i sin Fødeby fra 1794 til 1801, og lærte derpaa Pharmacien hos Dr. phil., Apotheker Schmidt i Sønderborg paa Als; fik 1806 Ansættelse hos Apotheker Bendixen i Tønder, hvorfra han 1807 rejste til Hjemmet for at forberede sig til Examen, men opholdt sig dog ½ Aar hos Apotheker Dammann i Kjerteminde; rejste i Juli s. A. til Kjøbenhavn, hvor han underkastede sig den pharmaceutiske Examen (eenstemmig Laud.) og endnu samme Efteraar ansattes hos Assessor pharm. i Sundhedscollegiet og Apotheker Boje; blev i Maj 1809 Provisor paa Enkemad. Rübners Apothek i Aalborg; erholdt d. 22de November s. A. Privilegium til at anlægge et Apothek i Skanderborg; blev d. 19de Januar 1836 Forligelsescommissair for Hjelmslev og Gjern Herreder (indtil 1838); d. 4de Maj 1843 Assessor pharmaciæ. — * $\frac{3}{4}$ 1810 Cecilia Ulrikka Sidelmann (f. $\frac{20}{1}$ 1789, en Datter af Capitain Hans v. Sidelmann og Frederikke Chatrine Hygom). — (Hans Portrait malet af C. M. Bøgh, lithogr. af C. Schmidt 1835).

*Den raa Eddike, Acetum.* Et historisk pharmacologisk Forsög, uddraget af ældre og nyere pharmaceutiske og oekonomiske Afhandlinger, forenet med egne Erfaringer. For Pharmaceuter og Eddike-Fabrikanter. Kbh. 1846.

Belysningsgas, skadelig for Vegetationen, i »Den Berlingske Tidende« 1847, Nr. 229.

Desuden flere Lejlighedsdigte og andre smaa Digte, deels særskilt trykte, deels indførte i Dagblade (f. Ex. Skanderborg Amts-Avis 1830 flgg.; Aarhuus Stifts-Tidende; Kjøbenhavnsposten 1829, Nr. 142; 1831, S. 156). — (Efter Autogr.).

**Seidelin (David)**, ovenanførte Andreas Seidelins yngste Broder; f. d. 30te Maj 1793 i Odense; dimitteret 1813 til Universitetet af daværende Studios. Theol. (siden Dr. philos.) Povel Lemming; absolverede i Januar 1820 den theologiske Embedsexamen (Haud ill.); blev d. 23de August 1822 Sognepræst til Rimsoe og Kastberg i Aarhuus Stift. † 8de September 1837. — * Charlotte Maria Diechmann (f. $\frac{12}{8}$ 1791, en Datter af Justitsraad, Borgemester og Byfoged Hans Diechmann i Kolding).

Bidrag til Hierarkiets Historie i Danmark. 1ste Hefte. Aarhuus, 1835. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 1111—12).

**Seidelin (David Niels*) Dorph)**, Søskendebarn til de 3 Nysanførte; f. d. 13de December 1779 i Kjøng i Fyen, ældste Søn af Præsten sammesteds, Ivar Seidelin (f. $\frac{12}{9}$ 1747 i Gamtofte, † $\frac{24}{10}$ 1837 i Odense, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. S. 270—71) og Anna Maria Falsen (f. $\frac{24}{10}$ 1750 i Kbh., † $\frac{2}{2}$ 1807 i Kjøng, en Datter af Hørkræmmer Valentin Peter Falsen og Kirstine Margrethe Scherff). — Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1797, udmærket ved Examen Artium, og holdt som den øverste blandt de Udmærkede den saakaldte petitio; tog i det paafølgende Aar anden Examen ligeledes med Udmærkelse; udnævntes d. 11te Febr. 1801 til Alumnus paa Elers's Collegium; absolverede d. 10de April 1802 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og d. 29de April s. A. dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; manuducerede til juridisk Embedsexamen 1802—1805; blev d. 18de October 1805 Undercancellist i det Danske Cancellies 5te Departement; d. 7de November 1806 (ikke 1807) Secretair ved Protocollen i Højesteret; d. 29de Maj 1810 Byfoged i Ringkjøbing og Herredsfoged i Bølling Herred under Ringkjøbing Amt; d. 26de April 1814 Herredsfoged og Skriver i Hasle, Framlev, Sabro og Vesterlisberg Herreder under Aarhuus Amt; disputerede d. 10de Febr. 1820 for den juridiske Doctorgrad ved Kjøbenhavns Universitet (creeret $\frac{15}{3}$ s. A.); udnævntes d. 13de Maj 1829 til virkelig Justitsraad. † 19de November 1843 i Aarhuus. — * $\frac{12}{12}$ 1806 Janine Frederikke Sørensen (f. $\frac{8}{5}$ 1785, † $\frac{20}{5}$ 1843 i Aarhuus, en Datter af Præsten Jens Sørensen til Stadager og Nørre-Kirkeby paa Falster). — (Autobiographi vedføjet det til hans Doctorpromotion udstedte, af B. Thorlacius forfattede Universitetsprogram; jvfr. Berlingske Tid. 1843, Nr. 319, 26; Aarhuus Stifts-Tid. 1843, Nr. 211).

De *Juribus fidejussoris* post solutionem ab illo præstitam, secundum rei naturam legesque patriæ. Diss. inaug. Haun. 1820.

---

*) Ille Nicolai.

Undersøgelse om og hvorvidt Pengestraffe stemme overeens med rigtige Lovgivningsprinciper, i Jurid. Maanedstid. 1802. II. 260. 476. 541.

Om Retshandlingers Gyldighed med Hensyn til Tinglysningstiden, i Ørsteds Jurid. Arkiv No. 8, S. 176—216; No. 9, S. 178—223. — (Tildeels efter Meddelelse).

**Seidelin (Frederik),** Sidstanførtes Farbroder; yngste Søn af Jubellæreren David Seidelin, Sognepræst til Gamtofte samt Provst i Baag Herred i Fyen (f. $\frac{18}{1}$ 1711 i Nykjøbing paa Falster, † $\frac{19}{8}$ 1791, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. S. 229—31), og Sophie Elisabeth Brinch (f. $\frac{28}{2}$ 1719, † $\frac{27}{3}$ 1776, yngste Datter af Præsten til St. Nicolaj Kirke i Kjøbenhavn, Mag. Ivar Brinch og Sophie Seidelin); f. d. 5te September 1750 i Gamtofte; blev Student 1768; tog i det følgende Aar Examen philosophicum og Baccalaureigraden; absolverede d. 7de August 1772 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Haud contemn.); var derefter i 9 Aar Volontair ved Sø-Commissariatet; kjøbte 1783 af Prof. P. v. Westen Adresse-Comptoiret og Bogtrykkeriet i Odense, hvilket han 1791 solgte til Bogtrykker Laur. Nic. Faber; levede siden som Commissionair og Kirkeværge i Odense. † 5te December 1822 i Odense. — * 1. $\frac{24}{9}$ 1783 Ulrikke Birgitte Melbye (f. $\frac{1}{4}$ 1757, † $\frac{7}{3}$ 1797, Datter af Postmesteren i Odense, Ulrik Christian Melbye og Birgitte Thorsdatter). * 2. Erikke Pauline Lacoppidan (f. $\frac{17}{2}$ 1757, † $\frac{10}{1}$ 1839, næstældste Datter af Præsten i Soby og Turup i Fyen, Provst Mogens Lacoppidan og Johanne Dorothea Ravn).

Det smukke Kjøns Procurator. Oversat. Odense 1784. (L. E. 1785, Nr. 27). 2det Opl. 1787. (L. E. 1789, Nr. 36). — Noget Allehaande af Poesier, nyt og gammelt, Originaler og trykte Sager. 1ste Samling. Odense 1785. (L. E. 1785, S. 446—47). — Adolfs samlede Breve af det Tydske oversatte. ibid. eod.

Han udgav Odense Adressecontoirs Efterretninger fra 9de Maj 1783 til Aarets Udgang i Octav, og Aarene 1784—91. 4to.

**Seidelin (Hans Diderik de Brinck-),** f. d. 18de Jan. 1780, ældste Søn af Etatsraad og Landsdommer i Sjælland, senere Conferenceraad, Hans de Brinck-Seidelin (ovenanførte Frederik Seidelins Søskendebarn), Besidder af Stamhuset Eriksholm og Holbeks Ladegaard (f. $\frac{3}{1}$ 1750, † 1831), og Mariane Magdalene Eichel Bartholin (f. $\frac{12}{5}$ 1752, † $\frac{17}{8}$ 1800, yngste Datter af Conferenceraad, Justitiarius i Høiesteret Caspar Christopher Bartholin og Elisabeth Hedevig Eichel). — Blev Student ved privat Dimission i April 1796; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i Octbr. 1796 og April 1797; underkastede sig d. 17de Januar 1800 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og d. 2den Maj s. A. dens praktiske Prøve, begge

med Charakteren Laudabilis; blev 1802 Auscultant i Rentekammeret; forpagtede senere Holbeks Ladegaard af sin Fader, men maatte gaae fra den igjen, ligesom ogsaa fra Ribegaarden (Rivaagaard?), som han noget senere kjøbte; opholdt sig derpaa nogen Tid i Kjøbenhavn, men tog siden ud til Slagelse, hvor han tilbragte sine sidste Aar. † 9de Maj 1831. — * Maria von Westen, Datter af Major v. Westen og Jacobine f. von Bergen. — (Biographi i (Fr. Barfods) poet. Læsebog, S. 453—454; jvfr. Døt's „Materialier", Nr. 145, af Fr. Thaarup).

Digte. Kbh. 1815. (Adspredte have disse Digte for en Deel staaet i Poesisamlinger og periodiske Skrifter, saasom i „Den Danske Tilskuer" 1802; „Iris og Hebe" 1802; Kruses „Eros" 1808; „Sandsigeren" 1811; „Athene" III. 173—76; „Nyeste Skilderi af Kbhvn" 1813, o. s. f.).

Hjertets Fest, en Epilog i Anledning af Kongens Fødselsdag. Slagelse, 1818.

Digtninge. Slagelse, 1829. (L. T. 1830, Nr. 7).

Ved Geheime-Statsminister Rosenkrantz's Grav, i „Nyt Aftenblad" 1824, Nr. 13, Tillæg (og i Elmquist's „Læsefrugter" XXIII. 269).

**Seidelin (Jens)**, yngste Søn af nedenanførte Peder Steenfeldt Seidelin og Ane Cousine Green; f. d. 28de Maj 1790 i Kbhvn; blev Socadet 1801; d. 3die April 1807 Secondlieutenant; d. 28de Jan. 1809 Ridder af Danebroge; d. 31te Juli 1815 Premierlieutenant; d. 12te Aug. 1821 Capitainlieutenant; d. 29de Januar 1833 Capitain; d. 1ste Juni 1835 constitueret som Navigations-Directeur; d. 22de Juni 1840 Commandeurcapitain; d. 18de December 1841 Examinator ved Dispacheur-Examen; d. 28de Juni 1842 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 27de Juni 1845 Medlem af Commissionen for de studerende Sø-Officerers Underviisning; d. 1ste April 1848 Commandeur. — * $\frac{1}{8}3$ 1813 Anne Elisabeth Bonnevie (f. 1794, en Datter af Justitsraad, Toldinspecteur Emanuel Bonnevie i Kallundborg).

Tabel over Solens Declination til hver Dags Sand-Middag, samt over Maanens øvre Culminations Middelklokkeslet for Kjøbenhavns Meridian i Aarene 1836—48. Kbh. 1835—47.

Tabel over Solens Declination og Tids-Eqvationen til hver Dags Sand-Middag og Middel-Middag, samt over Maanens øvre Culminations Middelklokkeslet for Greenwich's Meridian i Aarene 1837—50. Kbh. 1835—48.

Practisk Anvendelse af Nemheden ved at finde Misviisningen og Klokkeslettet og ved dette Længden ved Søuhret eller Uhrets Stand, ved Hjælp af Solens Høide og Peiling i eller i Nærheden af Førsteverticalen, i „Nyt Archiv for Søvæsenet" Bd. III. 1844, S. 480—94; Om Interpolation, sstd. Bd. IV. 1845, S. 129—37. (jvfr. „Berigtigelse", af Forf., sstd. S. 345). — (Rev.).

**Seidelin (Ludvig Christian de Brinck-)**, Broder til ovenan-

forte H. D. de Brinck-Seidelin; f. d. 20de Decbr. 1787 (ikke 1789) paa Eriksholm; blev privat dimitteret til Universitetet 1806 (ikke 1808); underkastede sig i Oct. 1812 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prove, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; blev d. 18de August 1813 Auscultant i Rentekammeret; d. 31te Juli 1815 Kammerjunker; d. 9de December s. A. Amtsforvalter for Hjoring Amtstue-District; d. 4de Marts 1835 Etatsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 5te April 1845 Generaldecisor og Chef for det danske Regnskabsvæsen i Rentekammeret (jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 136); d. 28de Juni 1847 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 26de Januar 1848 valgt til Formand i Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{23}{2}$ 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; valgtes 1834 til anden Deputeret for det 1ste jydske Kjøbstaddistrict (Aalborg og Hjoring) ved Nørrejyllands Provindsialstænder-Forsamling, og mødte i denne Egenskab i Viborg 1838 og 1840. — * 1815 Maria Elisabeth Kragh (f. $\frac{29}{5}$ 1790 i Kbhvn.). — (Jvfr. Døi's „Materialier“, Nr. 145, af Fr. Thaarup. — Portrait, paa det lithographerede Blad: „Danske Folkerepræsentanter i Viborg“, 1844).

Var det gavnligt om Forpagtningstiden af Bondejord var overladt til Contrahenternes Tykke? og: om Bondergaardenes Størrelse var uindskrænket? Et Priisskrift, i Landhuusholdn. Selsk. Skrifter. Ny Samling. Bd. IV. S. 1—188. (jvfr. sstd. S. 221—22). Særskilt aftr. Kbh. 1815.

Hiørring Amt. Beskrevet, efter Opfordring fra det Kongelige Landhuusholdningsselskab. Kbh. 1828; o. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i oekonomisk Henseende. Foranstaltet, efter kongl. Befaling ved Landhuusholdningsselskabet. Fjerde Stykke. (M. f. L. II. 381—404, af J. W. Hornemann; jvfr. Aalborg Stiftstid. 1829, Nr. 68. 72. 81).

Populair Fremstilling af det danske Skatte- og Afgiftsvæsen. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1840.

Om Almisselemmer, jordløse Huse, Armodens Aarsager og Midler til at forebygge Forarmelse, i „Dansk Folkeblad“ 3die Aarg. Nr. 59, 61—62, S. 233—36 og 241—45.

Selvejere og Fæstebønder, i Schouw's „Dansk Ugeskrift“, Bd. VIII. Nr. 195, S. 193—202; Om Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, sstd. 2den Række, Bd. VIII. Nr. 200—1, S. 309—41. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 55, 63, 111, 112; Fædrel. 1846, Nr. 83—84, 123); Om Jordudstykning, sstd. Nr. 205, S. 385—90.

Bidrag til Oplysning om de ucomplette, men dog privilegerede Hovedgaardes Afkomst til Godtgjørelse i det Tilfælde, at Hartkornet blev egaliseret, i Schouw's „Dansk Tidsskrift“, Nr. 1. 1847.

Om at komme de danskttalende Districter i Hertugdømmet Slesvig til Hjelp ved Oprettelsen af danske Underviisningsanstalter, i Tillægsblad til Aalborg Stiftstidende 1848. (optr. i Fædrel. IV. 1848, Nr. 1274).

I Anledning af det til Provindsialstænderne i Roeskilde 1844 indgivne Andragende om Foranstaltninger i Slesvig til den danske Nationalitets Opretholdelse og Udvikling, i Fædrel. V. 1844, Nr. 1744.

En Sang i Anledning af Formælingsfesten 1828, i Kbhvns Skilderi 1828, S. 1567—68.

I Nørrejyllands Stænder-Tidende (Forslag ang. Forebyggelse af Arvefæstebreve paa enkelte Dele af Selveiendom, 1838, I. S. 687—97; Forslag til Kjøbstædernes Beskyttelse i deres fortrinlige Rettighed til Haandværksbrug, sstd. S. 756—68; Forslag om at de Kongelige Lovudkast maatte for Fremtiden blive de Stænderdeputerede meddeelte før deres Sammenkaldelse, sstd. S. 985—87; Andragende om Postforsendelsesret for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 297—304).

**Seidelin (Peder Steenfeldt),** ældre Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 55 2anførte Magister og Sognepræst Jens Seidelin; f. d. 13de Febr. 1748 i Ullsted i Vendsyssel, hvor hans Fader Jens Jørgensen Seidelin (en Præsteson fra Wonsyld i Haderslev Amt, f. 1719, † $\frac{20}{8}$ 1750) var Sognepræst og givt med Elisabeth Cathrine Steenfeldt (Datter af Peder Steenfeldt, til Clausholm i Hellevad Sogn). Dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1765; studerede Medicin, og blev Alumnus paa Borchs Collegium; var medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital 1776—84; derefter praktiserende Læge; blev siden beskikket til Læge ved St. Hans Hospital paa Ladegaarden, ved Kjøbenhavn, og da dette efter Bombardementet forflyttedes til Bidstrup ved Roeskilde, forblev han i Kjøbenhavn, som Læge paa Broerne i Fattigvæsenets Tjeneste. † 15de Januar 1817. — * $\frac{21}{3}$ 1777 Ane Cousine Green (f. 1751, † 1810). — (Jvfr. [Taubers] Notitser om Disciple i Aalborg Skole, III. S. 38).

*Dissert.* de accretione pulmonum cum pleura. Havn. 1774.

Tentamen medicum de causa proxima & sede *inflammationis*, præsid. Callisen. Havn. 1774. — Tent. med. *de generatione Puris*, præs. Tode. ibid. 1775. — Spec. med. sistens Historiam & curationem *Ophtalmiæ*, præs. Saxtorph. ib. 1776. — Theses medicæ circa *dysenteriam*, præs. Callisen. ibid. 1780. (Disputatser, forsvarede i det medicinske Selskab).

**Seidelin (Valentin Peter),** Broder til ovenanførte David Niels Dorph Seidelin; f. d. 30te April 1781 i Kjøng Præstegaard, i Fyen; deponerede efter privat Underviisning i Efteraaret 1797; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede d. 4de Juli 1803 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudab. et quidem egregie; rejste i December 1804 til det Mecklenborg-Schwerinske Hof, for der at undervise Prindsesse Charlotte Frederikke i det danske Sprog og Historie; fik, ved hendes Formæling 1806, Vartpenge og blev tillige Bibliothekar hos Prinds Christian Frederik; den 16de Juni 1809 udnævnt til Sognepræst for Dreslette Menighed i Fyen; d. 1ste August 1829 Consistorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af

Danebroge; d. 23de Maj 1837 beskikket til tillige at være Provst for Baag og Vends Herreder under Odense Amt; d. 26de Marts 1842 udnævnt til Medlem af Amtsraadet for Assens og Hindsgauls Amter; den 28de Juni 1845 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * $\frac{28}{10}$ 1809 Margrete Dorothea Jacobsen (f. $\frac{14}{2}$ 1787), Datter af hans Formand, Provst Jacob Jacobsen (f. $\frac{20}{7}$ 1743, † $\frac{22}{1}$ 1809) og Anna Margrete Erichsen (f. $\frac{14}{7}$ 1763, † $\frac{29}{1}$ 1805).

Sørgetale ved Generalmajor F. W. v. Falbes Bisættelse i Dreslette Kirke. Aftrykt som Haandskrift for nogle Venner. Odense 1814.

Tale ved Ægteforeningen imellem Kammerherre, Greve P. Bille Brahe og Frøken J. C. W. Falbe den 15de November 1816 paa Frederiksgave. Aftrykt som Haandskrift for nogle Venner. Med Sange af G. J. Brandt, Præst i Gamtofte. Odense 1816.

Mindetale ved Etatsraad, Ridder Johan Christian Rybergs Jordefærd den 26de Januar 1832, holden i Dreslette Kirke. Odense 1832.

Om de gamle danske Broderskaber, som en mærkelig Yttring af Communallivet i Middelalderen. i S. Hempels „Bidrag til Tidshistorien", Bd. 6. 1840, Nr. 35. 36. 37. 38. 39.

Bestemmelser, som ere vedtagne af Skolelærerne i Baag og Vends Herreder, for den imellem dem selv indbyrdes oprettede Enkepensionsforening 1. Novbr. 1841. Odense 1841. — (Revideret meddeelt).

**Selby (Charles Borre,** Baron de), f. d. 31te August 1778, ældste Søn af Kammerherre, Generalkrigscommissair Charles Baron de Selby (af en gammel engelsk adelig Slægt), til Güldenstein i Wagrien samt Durupgaard paa Falster, og Forfatter af de Efterretninger om Bekkeskov Gaard og Gods og om Sparresholm, som findes i Begtrups Beskrivelse over Hovedgaardene i Sjelland, 2. H. S. 263—71 (f. $\frac{24}{10}$ 1755 i Biddlestown i Northumberland, dansk Friherre $\frac{2}{12}$ 1796, † $\frac{15}{3}$ 1823 i Kjøbenhavn, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 237—239, samt Øst's „Materialier", Nr. 71), og Birgitte Kirstine Borre (f. $\frac{23}{2}$ 1759, † $\frac{1}{6}$ 1809), en Datter af Etatsraad Borre. — Blev d. 13de December 1809 Kammerherre; 1810 overordentlig Gesandt ved det Westphalske Hof; d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; d. 22de November 1820 overordentlig Gesandt ved det Nederlandske Hof; d. 16de Maj 1824 Commandeur og d. 25de Maj 1826 Storkors af Danebroge; d. 1ste November 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 12te Juni 1833 Titel af Hofjægermester; udnævntes d. 28de October 1836 til Geheimeconferenceraad (med Rang i 1ste Kl. Nr. 13); blev fra 1ste Juli 1842 i Naade entlediget med Vartpenge fra sin Post som Gesandt i Haag; s. A. Storkors af den nederlandske Egekrone-Orden; opholdt sig derefter i Kjøbenhavn. — * 1806 Christiane Georgine Louise Falbe († $\frac{11}{11}$ 1843, i sit 58de Aar, i Kbhvn.).

*Observations* sur la Déclaration de S. M. Britannique publiée en Septemb. 1807. Copenh. Octob. 1807. 8. (Dette Skrift, som gik under kongl. Livjæger, Comptoirist F. H. Bjørnsen's Navn, udkom samme Aar i dansk Oversættelse ved K. L. Rahbek og med hans Noter. 47 S. 8.).

**Selmer (Frederik Christian)**, f. d. 15de Februar 1762 i Norge, Søn af Sigismund Christian Selmer, Oberstlieutenant ved det 3die Throndhjemske Regiment (f. $\frac{3}{12}$ 1708, † $\frac{21}{7}$ 1791 som afskediget Oberst), og Johanne Cathrine Nyrop (Datter af Biskop Chr. Nyrop i Christiansand). — Var Capitain og Landinspecteur, da han 1795 blev Medlem af Hovericommissionen for Jylland; siden constitueret, og 1805 virkelig Amtsforvalter for Hirschholms District; 1808 Justitsraad; d. 22de Dec. 1821 (fra Udgangen af samme Aar at regne), efter Ansøgning, i Naade entlediget. Var tillige Landvæsenscommissair i Hirschholms District (indtil 1819), samt Forstkasserer (1808—1821). † 1ste December 1843. — * Ellena Jacoba Jensen (f. 1774 i Nordrehoug Præstegjeld i Aggershuus Stift, Datter af Regimentsqvarteermester Jensen).

Svar paa Procurator H. Baggesens Forsvar for Mette Christine Hansen. Kbh. 1820. (jvfr. Art. G. L. Baden (I. 31). — Ultimatum paa Prent i Anledning af Dr. Badens Gjenmæle. ibid. eod.

**Selmer (Friderich Siegfried)**, f. d. 4de Juli 1787 i Sollested i Fyen, ældste Søn af Matthias Selmer, daværende Sognepræst til Sollested og Vedtofte, siden ($\frac{26}{8}$ 1791) til Gamtofte (f. $\frac{6}{5}$ 1755 i Øster-Snede i Ribe Stift, † $\frac{10}{12}$ 1808, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. 326, samt E. J. Brandt's Sørgetale over M. Selmer; Odense 1809), og Barbara Kirstine Plesner (f. 1766, † $\frac{4}{8}$ 1826, yngste Datter af Præsten til Sollested og Vedtofte, Hans Philip Plesner og Ursula Pileholm). Dimitteret fra Nyborg Skole blev han Student 1805; tog i Juli 1812 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 23de April 1823 Sognepræst til Lunde i Fyens Stift; d. 4de Maj 1825 til Herrested og Christi Capel paa Raunholt, s. St.; d. 22de August 1837 tillige Provst for Vinding og Gudme Herreder; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Svendborg Amt. — * 1823 Petrine Muhle.

Lykønskning til Holck i Hesselager paa hans Embeds-Jubilæum den 20. Mai 1838 som Degn og Skolelærer, ved Dannebrogskorsets Overlevering, i »Tidsskr. f. Almueskolevæsenet«, VI. Aarg. 1839, S. 50—52.

**Selmer (Hannibal Peter)**, f. d. 9de September 1802 paa Gaarden Meen i Bratsberg Amt i Norge, hvor hans Fader, nedenanførte Johan Henrik Selmer, da var Amtmand. Dimitteret fra Horsens Skole blev han Student 1820; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Foraaret 1826 den latinsk-juridiske

Embedsexamens theoretiske og i Foraaret 1829 sammes praktiske Prøve begge med Charakteren Laudabilis; blev 1828 Copiist i Universitets-Directionens Secretariat, hvor han 1831 avancerede til 3die og s. A. til 2den Cancellist; udnævntes d. 27de Juni 1837 til Chef for bemeldte Secretariat; d. 18de Juli s. A. til Cancellisecretair; d. 4de Marts 1840 til virkelig Cancelliraad; blev d. 11te April 1848 i Naade og med Pension, under Navn af Vartpenge, entlediget; d. 5te Juni s. A. Justitsraad. Foretog, fra Juni 1836 til Maj 1837, for sin Helbreds Skyld, en Udenlandsreise til Tydskland, Italien og Frankrige. — * 14/12 1837 Johanne Adelaide Wilkens (f. 1809), ældste Datter af Cancelliraad, Comptoirchef i Nationalbanken, Jessenius Nicolai Henrik Wilkens og Johanne, f. Hwiid.

Akademiske Tidender, eller Samling af Efterretninger vedkommende Kjøbenhavns Universitet, Sorø Akademi, og de lærde Skoler, samt dermed forbundne Anstalter. I.—III. Aarg. Kbh. 1833—35. IV. Bd. ibid. 1836—41. [4de Bds 1ste Hefte udg. af L. J. Fribert og A. K. Bang i Selmers Fraværelse, ligesom Bang havde bearbejdet omtrent Halvdelen af det følgende 2det Hefte]. (L. T. 1835, Nr. 13. 14. 15. 16; T. f. L. o. K. I. 93—105).

Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1837—1845. (Med Sagregister til Aarg. 1837—40, samt til Aarg. 1841—45). Kbh. 1838—46. Imperial 8. (T. f. L. o. K. I. 106—10; Berl. Tid. 1839, Nr. 114; 1840, Nr. 171, 72, 80; 1844, Nr. 279, 87; „Søndagen", Tillægsbl. t. „Dagen" 1839, Nr. 18—19). — Aarbog for Kjøbenhavns Universitet og øvrige høiere Underviisningsanstalter for 1846. 10de Aargang eller 3die Samlings 1ste Hefte. Kbh. 1847. (N. Aftenbl. 1847, Nr. 286; Flyv. Post 1847, Nr. 279).

Om Oprettelsen af et Universitet i Jylland. Kbh. 1845. (jvfr. N. Aftenbl. 1845, Nr. 194—207; „Studier, Kritiker och Notiser" 1845, S. 280).

Et andet Bidrag til Knudernes Løsning. Af en Dansk. Kbh. 1848. 24 S. 8.

Om en vigtig Betingelse for det høiere Underviisnings-Væsens Fremme, i „Dansk Folkeblad" VI. Aarg. Nr. 22—23, S. 85—90 (jvfr. Roeskilde Stænder-Tid. 1840, S. 938—39, 949); Nogle Bemærkninger om Sorø Akademi og dets mulige Reorganisation, sstd. VIII. Aarg. Nr. 62—63 (anonymt). — Nogle Bemærkninger om vore Realskoler og Realhøiskoler, og hvorvidt Sorø Academi kunde omdannes til en saadan, i Berl. Tid. 1843, Nr. 349—51 (anonymt). — (Revid.).

**Selmer (Johan Henrik)**, Broder til ovenanførte Frederik Christian Selmer; f. d. 26de April 1756 i Norge, paa Gaarden Frog paa Ringerige; blev ansat som Cadet i Artillericorpset, hvori han avancerede til at blive Capitain; var derefter Landinspecteur ved de kongl. Godser paa Frederiksborg Amt; blev 1795 Medlem af Hovericommissionen for Sjælland og Møen; 1800 Amtmand over Bratsberg Amt i Norge; 1803 Amtmand over Veile Amt (indtil 1820); d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var Medlem af Matriculerings-Commissionen fra 1806 indtil sin Død d. 21de Januar 1831. — * Inger Marie Müller, en Datter

af Forvalter ved Sorø Academies Gods, Caspar Peter Müller og Anna f. Paludan.

Om Ahlhedens og Randbøllehedens almindelige Beskaffenhed, i Oluffens oecon. Annaler Bd. III. 1802. S. 123—51; — Koloniernes nærværende Forfatning, af Selmer og Kynde, sstd. S. 151—98. (Udtog i Begtrups Beskr. ov. Agerdyrkn. i Jylland, I. 307—17; III. 286—96).

**Selmer (Peter Hersleb)**, Sidstanførtes Broder; f. d. 6te Decbr. 1758; blev d. 27de Dec. 1780 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant; d. 3die April 1789 Inspections-Officeer ved Reberbanen; d. 8de Jan. 1796 Capitainlieutenant; d. 24de Dec. 1800 Capitain; d. 7de Febr. 1810 Commandeurcapitain; d. 1ste Octbr. 1815 Commandeur. † 27de Januar 1819. — * $\frac{3}{9}$ 1788 Maren Grove (f. $\frac{5}{10}$ 1762, † $\frac{5}{8}$ 1827), næstældste Datter af Etatsraad, Bureauchef ved Holmen, Johan Christian Grove og Mette Marie f. Wærboe. — (Jvfr. Gardes Efterretn. om d. danske og norske Sømagt IV. 319).

Kort Efterretning om de vigtigste Lærdomme i Herrens Nye Kirke, kaldet Nye Jerusalem. Oversat af Engelsk. Kbh. 1794. 16 S. 8. (L. E. 1797, Nr. 32; Krit. og Antikr. H. XV. Nr. 3).

**Selstrup (Christian)**, f. d. 28de Maj 1788 i Roeskilde, hvor hans Fader Jørgen Jørgensen Selstrup var Skræddermester; var Seminarist paa det Blaagaard-Jonstrupske Seminarium 1807—10; var en kort Tid Skuespiller; blev d. 16de Decbr. 1828 Under- og d. 30te Juli 1833 Overgraver ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. † 1ste September 1834. — * Anna Sophie Jensen (f. $\frac{7}{10}$ 1798, Datter af Lysestøber Jensen i Kjøbenhavn).

Den gamle Bonde, Jørgen Jensens, og hjempermitteret Soldat Christophers Samtale om Menneske-Dresseren, de Lærdes Stridigheder om Troen o. s. v. Kbh. 1822. (under Navnet Niels Peter Svendsen).

Bidrag: i »Kjøbenhavns Skilderi« (Til Pastor Wedel i Everdrup, 1820, Nr. 49); i »Politivennen« (f. Ex. et Bidrag paa bredt Sjællandsk, i Aarg. 1822; en Samtale om Frue-Kirke, i Aarg. 1823, Nr. 409; om Klokkerskolen i Roeskilde, s. A. Nr. 410); og i »Telegraphen« 1822.

**Semper Hilaris**, Pseudonym; see Salomon Sylvester Hertz.

**de Sérène d'Acquéria (Jean Louis David Brünet)**, f. d. 3die April 1764 i Frankrige, som han forlod under Revolutionen og kom til Danmark, hvor han siden ved Giftermaal blev Ejer af Ussinggaard og Meringgaard, ved Horsens; d. 30te October 1801 Generalkrigscommissair; erholdt d. 19de April 1805 Rang efter Rangfrdn. 2 Kl. Nr. 5; optoges d. 8de Februar 1817 (Patent $\frac{30}{1}$ s. A.) med sine ægte Descendenter i den danske Adelstand (s. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 200); blev 1829

Ridder af den franske St. Ludvigs-Orden. — * 1800 Gerhardine Jochumine v. Gersdorff (f. $\frac{12}{9}$ 1779, † $\frac{17}{10}$ 1826), eneste Datter af Kammerherre, Oberst Christian Christopher v. Gersdorff, til Usinggaard og Meringgaard, og Bodil de Lichtenberg. — (Jvfr. Fragmentet af den poetiske Epistel, vedføjet det nedenanførte Skrivt „Naufrage“ 2c.).

*Naufrage* sur le grand Belt, et Voyage dans les enfers faits au mois de Décembre 1819. Description en vers et en prose à Mr. le *Comte de Hax*..., par un des Voyageurs, qvi en est revenu. Copenh. 1824. 30 pag. (L. T. 1826, S. 770—71).

*Dyveke*, Tragédie en vers et en cinq actes d'après la Tragédie danoise de *O. J. Samsöe*. Copenh. 1825. (L. T. 1826, S. 785—90).

*Hildour*. Trait du caractère et des moeurs des anciens Normands. Imité du danois de *Samsöe*. Copenh. 1825. 44 pag. (L. T. 1826, S. 790; samtlige 3 anm. i Conversationsbl. 1825, S. 308—9).

Et særskilt trykt fransk Digt i Anledning af Formælingsfesten 1828.

**Setzkorn (Heinrich Gustav)** var Premierlieutenant ved det holstenske Jægercorps, da han d. 28de April 1820, efter Ansøgning, i Naade erholdt Afsked af Krigstjenesten med Capitains Charakteer; blev 1821 Controleur og Visiteur i Katingsiel, og 1824 i Friderichstadt. — * Laurine Christiane Walther (f. $\frac{21}{8}$ 1792), en Datter af Præsten Emanuel Walther i Steenmagle i Sjælland og Anne Christiane Halboe.

Bidrag i „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Overgang og Tilbagegang over Floder. Uddragen af: „Leichte Truppen; kleiner Krieg; von Schels“, i I. Aarg. S. 425—65; Afhandling over den tyrkiske Militair-Forfatning, i II. Aarg. S. 272—303; 329—80; III. Aarg. S. 213—42).

**Severin (Christian Frederik)**, f. i Aarhuus; var Seminarist paa Blaagaards Skolelærer-Seminarium 1805—1808, siden Lærer ved Fattigvæsenets Skoler i Kjøbenhavn (indtil 1822); derpaa Lærer i Aalborg, og 1829 i Frederikshavn.

Betragtninger over det danske Almue-Skolevæsen i Almindelighed igjennem det sidste Aarhundrede, samt over Kjøbenhavns Borger- og Almue-Skolevæsen for Tiden i Særdeleshed. Kbh. 1817. (Maanedstid. f. Skolel. og Opdragere, 1821, S. 129—43 og 161—76).

Veiledning i praktisk Regning for Almuebørn. Kbh. 1819.

Forsøg til en almindelig Kundskabsbog for Landalmue-Skoler. Kbh. 1820.

Lysthuset i Krohaven, eller den besynderlige Kjærlighedserklæring. En original Roman. Kbh. 1820.

Den uudtømmelige Spøgemester, eller fuldstændig Anviisning til de interessanteste selskabelige Underholdninger. Oversat. Kbh. 1821. (2det Opl. 1842).

Husarofficeren eller Portraitet. Original Familiehistorie. I.—II. Deel. Aalborg, 1827.

Redacteur og Udgiver af: Den cimbriske Jagttager. Et Underholdnings- og Politiblad. Aalborg, 1829—30. 4to. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 684).

Medredacteur af: Hjørring Amts-Tidende. Hjørring 1843.

**Severinus.**

Om Landskabsmaleriet, i Breve, i Literatur-, Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 27. 32.

**Severus (S.)**, Pseudonym; see C. E. F. Weyse.

**Sibbern (Frederik Christian)**, fød d. 18de Juli 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Friderich Gabriel Gottlieb Sibbern var Læge ved Børne- og Opfostringshuset (f. $\frac{7}{18}$ 1743 i Segeberg, † $\frac{4}{11}$ 1794 i Kbhvn, jvfr. „Borgerv." 7de Aarg. Nr. 3, samt Nyerups Lit. Lex. S. 554—55); hans Moder Charlotte Amalia Friderica Lovise f. Wilcken (f. $\frac{23}{10}$ 1753, † $\frac{26}{7}$ 1807, en Guldsmeddatter fra Plöen). — Blev i Maj 1798 Discipel i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1802; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; kappedes allerede i Aaret 1803 om Prisen for den af Universitetet fremsatte Opgave i Mathematiken, og vandt 1806, 1807 og 1810 Medaillerne for Besvarelser af de for 1805, 6 og 9 udsatte Priisopgaver i Philosophien: „An *mentiri*, i. e. contra animi sententiam loqui, semper nefas est, vel si nemini hoc modo injuriam facias? & an illud dignitati hominis adeo repugnat, ut nemo sive publico, sive privato ductus officio, quod verum non sit, dicere debeat?"; „Quam vim habet *sermo*, non tantum ad res signandas, sed etiam intelligendas, et accuratas earum notiones animo informandas?" og „Quodnam *totius philosophiæ principium* est, unum an plura, et, si plura, quænam illorum est inter se ratio, ut simul constare sine conflictu possint?" (s. Engelstofts Univers. og Skole-Annal. 1807, I. S. 85—87; 1810, I. S. 52—53); udnævntes d. 14de Maj 1806 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkastede sig i April 1810 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; disputerede d. 22. Juni 1811 for den philosophiske Doctorgrad, og rejste samme Aar til tydske Universiteter (Berlin, Jena og Breslau, hvor Steffens dengang var), ved hvilke han studerede Philosophi; vendte 1813 over Dresden, Berlin, München og Schweiz tilbage; blev d. 27de Octbr. s. A. Professor extraordinarius i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; d. 17de Novbr. 1829 Professor ordinarius og Assessor (samt Secretair indtil $\frac{24}{7}$ 1830) i Consistoriet; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hædersstegn; d. 28de Juni 1845 virkelig Etatsraad. Er Medlem af det

Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{26}{4}$ 1816); af det Skandinaviske Literatur-Selskab og af flere andre videnskabelige Samfund; var Universitetets Rector 1845—46, og een af Trykkefrihedsselskabets Stiftere. — * $\frac{20}{5}$ 1819 C. M. D. C. L. Ipsen, en Datter af Krigsraad, Havneskriver i Kbhvn., Ludvig Friderich Ipsen og Anne Margrethe f. Perboll. — (Biographi, i „Danst Pantheon" XXXVI. Levering, 1846; jvfr. Brockhaus's Convers.-Lex. der neuesten Zeit und Literatur, Bd. IV. 1834; Conversationslex. d. Gegenwart, Bd. IV. Abth. 1. 1840, S. 1095—96; Dst's „Materialier", Nr. 114 (af Th. H. Erslew). — Portrait: del. C. Købke, lithogr. P. H Gemzøe, 1834, Folio; ogsaa lithogr. i E. Bærentzen's & Comp. lithogr. Institut, i „Danst Pantheon" XXXVI. Lever. I Basrelief af Billedhugger og Medailleur Prof. Christensen. Malet 1847 to Gange af Johannes Jensen; det ene Maleri efter kongl. Befaling optaget i den Frederiksborgske Samling).

*De principiis philosophicis disciplinæ juris.* Diss. inaug. Hafniæ 1811.

Undersøgelse, fornemmelgen i logisk, juridisk og æsthetisk Henseende, over Theatercensorernes Fremfærd ved at forkaste (Oehlenschlägers) Frejas Alter; med nogle Ord om usædelige Skuespil. Kbh. 1816. (jvfr. Host's Søndagsbl. 1816, Nr. 43—48).

Menneskets aandelige Natur og Væsen. Et Udkast til en Psychologie. I.—II. Deel. Kbh. 1819—28. [2den Deel under særskilt Titel: Psychologisk Pathologie]. (L. T. 1830, Nr. 17. 18; M. f. L. II. 35—58, af H. G. v. Schmidten; jvfr. Sibberns philos. Archiv I. H. 1829, S. 79—84 og M. f. L. II. 357—58, Noten; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 278). Den 1ste Deel er i Udtog oversat paa Svensk (af Hammarsköld): Menniskans Andeliga Natur eller Utkast till en Psychologi för Gymnasierna, i sammendrag. Stockholm, 1827. 8:o. (f. L. T. 1828, S. 112). — Psychologie, indledet ved almindelig Biologie, i sammentrængt Fremstilling. Ny Udarbeidelse. Kbh. 1843. Anden Udgave. ibid. 1849.

Om Elskov eller Kjærlighed imellem Mand og Qvinde. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 26).

Om Erkjendelse og Granskning. Til Indledning i det academiske Studium. Kbh. 1822.

Logikens Elementer. Som Manuscript for Tilhørere. (Kbh. 1822). Logik som Tænkelære. Ny Udarbeidelse endnu som foreløbigt Aftryk for Tilhørere. ibid. 1827. (r. af Poul M. Møller i hans „Efterladte Skrifter" II. S. 39—54). Logik som Tænkelære, fra en intelligent Iagttagelses Standpunct og i analytisk-genetisk Fremstilling. Ny Udgave. ibid. 1835. Et Udtog heraf. ibid. 1849.

*De præexistentia, genesi et immortalitate animæ.* Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Havniæ, 1823. 33 pagg. 4to. (jvfr. L. T. 1823, S. 779—83).

Efterladte Breve af Gabrielis, samlede og udgivne. Kbh. 1826. (r. af J. P. Mynster foran i Bogen, S. V.—XIV.; af C. Molbech i L. T. 1826, Nr. 23. 24; Conversationsbl. 2. Aarg. Nr. 12).

Philosophiskt Archiv og Repertorium. I.—IV. Hefte. (Indhold: om Abstraction og abstract Betragtning; om den menneskelige Sjæls Subsistents i Liv og Død; Bidrag til Bestemmelsen af Philosophiens Forhold til Theologien; pædagogiske Betragtninger; om den intellectuelle Anskuelse; nogle Bemærkninger angaaende Retshaandhævelse og Statsstyrelse; Hovedinddelingen af Begreberne, oplyst ved adskillige Exempler; Bidrag til Opklaring af de menneskelige Drifters Natur og Væsen; hvad er Dogmatik?). Kbh. 1829—30. (jvfr. Kbhpost. 1829, S. 225 og 686).

Skrivelse til Digteren Ingemann i Anledning af Huldregaverne. Fra en Ven i Kjøbenhavn. Kbh. 1831. 27 S. (M. f. L. VI. 441—46, af H. C. Ørsted).

Bemærkninger ved den Kongelige Anordning angaaende Provindsialstænders Indførelse i Danmark med nogle almindelige Forerindringer; Undersøgelse og Forslag betræffende det endnu Ubestemte, samt et Tillæg om Trykkefriheds-Tilstanden hos os. Kbh. 1832. (L. T. 1832, Nr. 6. 7. 8. 9; M. f. L. VII. 343—86, af N. David; jvfr. S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Otium", II. S. 119—125. — Udtog af Skriftet i Kbhpost. 1835, Nr. 311, 12).

Om Poesie og Konst i Almindelighed, med Hensyn til alle Arter deraf, dog især Digte-, Maler-, Billedhugger- og Skuespiller-Konst; eller: Foredrag over almindelig Æsthetik og Poetik. Første Deel. Kbh. 1834. (L. T. 1835, Nr. 12. 13, af Poul M. Møller; M. f. L. XIII. 177—202, af E. C. Trvde).

Til Minde om Herlovianeren Hans Bøchman Melchior. En Tale. Med en Sang af Sophus Zahle, nogle Forerindringer og et Titelkobber. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 21—26, af S. Zahle).

Patriotiske Intelligentsblade. Nærmest i Anledning af Provindsialstændernes Forsamling i Roeskilde i Efteraaret 1835. I.—II. Hefte. Kbh. 1835—36. (jvfr. L. T. 1836, S. 15—16; Dst's „Materialier", Nr. 51). — Bemærkninger, henhørende til Debatterne om Bankspørgsmaalet. Et Tillæg til patriotiske Intelligentsblade. Kbh. 1836. („Fædrel." III. Nr. 118 og 122, af N. David; „Dagen" 1836, Nr. 306; 1837, Nr. 19. 20, af Sibbern).

Til Minde om Herlufsholms forrige Rector, Justitsraad og Professor Anders Winding Brorson, Ridder af Dannebroge. En Tale, med en Fortale og Tillæg. Kbh. 1836.

Hvad det har at betyde, at komme til Universitetet, udviklet i en akademisk Tale til de nylig optagne Studenter. Kbh. 1836.

Om de danske Stænderforsamlingers Forening og i Anledning af Debatterne om samme. Et Bidrag til en Stænder-Jurisprudents og en Statslære for Stænderne. Fornemmelig fra de republikanske Anskuelsers Standpunkt. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. III. 1—19, af A. F. Krieger; Berl. Tid. 1838, Nr. 285).

Om Skattebevillingsret og Constitution. Kbh. 1840. (Berl. Tid. 1840 Nr. 158).

Til samtlige Kjøbenhavns Borgere, privilegerede og uprivilegerede, i Anledning af de første Valg af Borgerrepræsentanter. Kbh. 1840. („Dagen" 1840, Nr. 115).

Dikaiosyne eller Bidrag til Politik og politisk Jurisprudents for Danske, i statsretlig, kirkelig og historisk Henseende. Første Hefte. Kbh. 1843. (Berl. Tid. 1843, Nr. 69; Kbhpost. 1843, Nr. 78; „Ny Portefeuille" 1843, II. 30).

Om Philosophiens Begreb, Natur og Væsen. En Fremstilling af Philosophiens Propædeutik. Kbh. 1843.

Speculativ Kosmologie med Grundlag til en speculativ Theologie. Kbh. 1846. (jvfr. Kbhpost. 1848, Nr 11).

Om den christelige Ytringsfrihed i kirkelig Henseende. Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 18de September 1846. Kbh. 4to. („Dansk Kirketid.“ II. 45—48, af Fr. Helweg. — Udtog af hans Tale ved samme Fest, i „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 223).

Bidrag til at opklare den christelige og kirkelige Frihed saavel i Almindelighed som med Hensyn til Danmark i Særdeleshed. Indbydelsesskrift til Universitets Festen i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 18de Septbr. 1847. Kbh. 4to. (D. Kirketid. III. 233—41, af P. A. Fenger).

Bidrag til at oplyse nogle ontologiske Udtryk i Aristoteles's Metaphysik. Indbydelsesskrift til Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag den 6te October 1848. Kbh. 4to.

Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, saavel i Almindelighed som i phrenologisk, pathognomonisk, physiognomonisk og ethisk Henseende i Særdeleshed. Kbh. 1849.

Redigerede: Udvalgte Psalmer, udgivne af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. I.—II. Hefte. (1. H.: Udvalgte Advents- og Jule-Psalmer; 2. H.: Psalmer for den stille Uge og Paasken). Kbh. 1835—37; 1. H. 2den Udgave ibid. 1836. (L. T. 1836, Nr. 2; Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 816; 1836, Nr. 8. 13. 17; jvfr. L. T. 1836, S. 38—47, af Sibbern; „Kbhpost.“ 1836, Nr. 76, 77, 78, 79, 80, 108, 9, 11, 12, 36, af Sibbern; „Dagen“ 1836, Nr. 42; M. f. L. XV. 313, Noten).

Om Straffen for de i 6—7—2 til 9 omhandlede Legemsbeskadigelser, naar de skee med Overlæg, i Ørsteds „Jurid. Arkiv“ Nr. 23, S. 174—87; Om Fremleies Lovlighed efter vore Love, sstd., S. 188—200; Om Straffen for ugivte Medskyldige i Bigamie og Hoer, sstd. S. 201—7; Over Begrebet om Falsk og sammes Straf, i Nr. 27 og 28, S. 183—242; Over Begrebet om Ran og Straffene herfor, sstd. S. 243—56.

Magnos viros magna et præclara non factis suis tantum dictisve, sed qvoqve tota sua personalitate efficere posse, idqve in *Luthero* imprimis spectari. *Oratio* in Universitate havniensi habita, die VIII Nov. MDCCCXXIII, i Møllers „Nyt theolog. Bibliothek“ VI. 172—199. (f. L. T. 1823, S. 783—88 og 1829, S. 392—93); Sendebrev til J. Møller om Frihedslæren, i XVII. 222—28.

Om Prof. Howitz's Afhandling: „Om Afsindighed og Tilregnelse“, i Ørsteds „Jurid. Tidsskrift“ IX. 1. S. 1—90.

Ueber das Verhältniß des christlichen Glaubens zum philosophischen Erkennen, i „Theolog. Zeitschrift, herausgeg. von Schleiermacher, de Wette und F. Lücke“, 3s. Heft.

Tale, holden ved Festiviteten paa Skydebanen den 30te Septbr. 1824 (i Anledning af H. Steffens's Ophold i Kbhvn.), i „Nyt Aftenblad“ 1824, Nr. 41; Nogle Ord om Kammerherinde Louise Hegermann-Lindencrones Danske Fortællinger, 1825, Nr. 38; Om et Par danske Opbyggelsesskrivter fra ældre Tid, s. A. Nr. 43, 45—46; Indbydelse til philos. Forelæsninger, s. A. S. 491.

Om Englændernes Tog til Kiøbenhavn i Aaret 1807, i Molbech's „Nordisk

Tidsskrift for Historie, Literatur og Konst" II. 125—129. (jvfr. Kbhvns. Skilderi 1828, Nr. 19, af Sibbern; L. T. 1830, S. 633).

Nogle Ord betræffende C. H. Kalkars Bemærkninger om det lærde Skolevæsen i Danmark, i "Dansk Ugeskrift", redigeret af J. F. Schouw, I. Nr. 12, S. 173—79. (jvfr. III. Nr. 71—72, af S. N. J. Bloch); Ogsaa nogle Ord angaaende Examen artium, II. Nr. 43, S. 93—106; Svar angaaende samme Gjenstand, sstd. Nr. 52 og 53, S. 259—72; I Anledning af, samt til Besvarelse af Blochs Ytringer angaaende vort lærde Skolevæsen, IV. Nr. 93 og 94, 97. (jvfr. sstd. S. 183—84; "Dagen" 1833, Nr. 291 og 295, af T. Algreen-Ussing); Bemærkninger, foranledigede ved Fougstads Skrift: "Det norske Storthing", V. S. 338—359; Hvori bestaaer det Fordeelagtige i Beliggenheden af Kjøbenhavn som Handelsstad? VI. Nr. 133, S. 9—18. (Denne Afhandling er det Sidste, som Forfatteren indtil Udgangen af 1848 har ladet trykke uden Navn eller sit Navns Forbogstaver); Hvad bør at skee med Hensyn til de Valg af Deputerede til Provindsialstænderne, mod hvis Legalitet Indsigelse er gjort i Nr. 133 af D. Ugeskr., i VI. Nr. 140 og 141, S. 109—116; Hvorledes er en offentlig Action imod en Forfatter at betragte og at behandle? i VI. Nr. 147, S. 217—23. (f. Kbhpost. 1835, Nr. 7); Til Minde om Andreas Peter Bernstorf, VI. Nr. 148, S. 233—45. (f. Kbhpost. 1835, Nr. 13); Om Principerne for Embeders Besættelse, VI. Nr. 149 og 150, S. 249—68. (oversat i Falck's N. Staatsb. Magaz. IV. 253—272); Angaaende det i Forslag bragte Selskab til Værn mod Misbrug af Trykkefriheden, i VII. Nr. 157, S. 1—13; I Anledning af Brevet fra X (F. C. Petersen) til XX i Nr. 166 af D. Ugeskr., i VII. Nr. 172 og 173, S. 249—55. (jvfr. sstd. S. 255—57).

Om den nationale Interesse i Henseende til Bankspørgsmaalet, med nye Bidrag til dette Spørgsmaals Besvarelse, i "Maanedsskrift for Litteratur" XVII. S. 353—381. (jvfr. "Fædrel." III. 820 flgg.); Anmeldelse af "Perseus, udg. af J. L. Heiberg, Nr. 1", i XIX. 283—360, 421—60, 546—82; XX. 20—60, 103—36, 193—244, 293—95, 405—49. (Af denne Recension haves særskilt aftrykt: Bemærkninger og Undersøgelser, fornemmelig betræffende Hegels Philosophie, betragtet i Forhold til vor Tid. Kbh. 1838); Grundtræk til en Udødelighedslære, XX. 296—308.

Om den kongelige Erklæring angaaende Stændernes Forening, i Petersens "Tidsskrift for Litteratur og Kritik", I. 222—248; Bidrag til Debatterne angaaende den kjøbenhavnske Communalforfatnings Reform, I. 396—441; Den kongelige Commissarii Forhold til Stænderne, II. 139—167; Recension over F. L. B. Zeuthen: "Om den christelige Tro i dens Betydning for Verdenshistorien", II. 403—16.

Tale ved den philosophiske Doctorpromotion 1836 (paa Latin og Dansk) i *"Acta Solennia"* i Anledning af Reformations-Jubelfesten 1836 (udkomne 1837), p. 26—35.

Afhandling over det Spørgsmaal: hvad det er, at sandse? undersøgt med Hensyn paa den saakaldte dyriske Magnetismes Phænomener (Udtog), i H. C. Ørsteds Oversigt ov. d. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. o. s. v. 1816—17, S. 13—14; Afhandling over Spørgsmaalet: hvori Skjønhed bestaaer? (Udtog), sstd. S. 14; Afhandling om den psychologiske Inddeling af Følelserne (Udtog), i Sammes Oversigt 1818—19, S. 18—20; En genetisk Udvikling af Begreberne Drift og Lidenskab (Udtog), i Overs. 1820—1821, S. 21—23; Om den intellectuelle Anskuelse, i Overs. 1828—1832, S. XXXII.; Om Forholdet imellem Sjæl og Legeme, med Hensyn til Galls og Broussais Theorier (Udtog), sstd. S. LXXXV.—LXXXVI.; Afhandling om det Pathognomiske, betragtet fra den physiologisk-psychologiske Side (Udtog), i Overs.

1845, S. 18—19. (Disse Afhandlinger ere optagne i andre Værker). — Om den saakaldte indvortes lavere Sands hos Mennesket, i L. T. 1832, Nr. 43, S. 676.

Frederiksborg (et Digt, skrevet i Aaret 1810), i „Athene“ IX. 554—57. — Om Poesiens Indflydelse paa Dannelsen og paa Sindets Oplivelse (Fragment af en Poetik), i J. C. Hauch's „Iris“, Nytaarsgave for 1819, S. 84—101; Strøtanker, sstd. S 188—98. (jvfr. Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 1. 3. 7; Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 23). — Epistolæ illustrium virorum, i „Hermes, Nytaarsgave for 1820, udg. af Peter Wegner og Fl.“, S. 57—124. — Genialitet og Befindighed, Talent og Smag. (Fragment af en Poetik). i E. Beyers „Gefion“ for 1826, S. 54—70. (s. Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 68); Om det Romantiske, Stykker af Forelæsninger derover, i „Gefion“ for 1827, S. 104—137. — Digte, med Mærkerne ζγς og φ, i „Iris“ og „Gefion“. — Et tydsk Digt, aftr. i Oehlenschlägers Levnet II. S. 360.

Desuden en Mængde Bidrag til forskjellige Tidsblade, saasom: „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (f. Ex. Gjenmæle mod S. Meislings Recension over A. Oehlenschlägers Correggio, 1811, Nr. 61—63. (jvfr. sstd. Nr. 66. 67, af S. Meisling); i Aarg. 1827, Nr. 7, samt S. 67, 84, 115, 122, 141); — „Dagen“ (f. Ex. den anden af de to Artikler med Overskrift „Indsendt“, angaaende J. Baggesen, 1818, Nr. 255; Angaaende J. K. Høst's Oversættelse af en Recension over H. Steffens's „Von der falschen Theologie u. s. w.“, 1824, Nr. 100; Angaaende Trykkefriheden, 1836, Nr. 63. 64; Svar paa nogle Yttringer i „Kjøbenhavnsposten“, angaaende Placaten om Grosserernes Handelsret, 1836, Nr. 278; Nogle Artikler tildeels imod A. Baggesen og Kjøbenhavnspostens Redaction, 1836, Nr. 283, 87, 92, 93; 1837, Nr. 23, 24, 28, 85, 141, 220; Bemærkninger ved en Artikel (i „Fædrelandet“ IV. Nr. 162) angaaende Adressecontoiret, 1837, Nr. 270. [jvfr. Fædrel. IV. S. 381—84; 414—16; „Søndagen“ 1837, Nr. 47, af Sibbern]; Endnu Noget om den bekjendte Artikel i Bladet „Fædrelandet“ om Dr. Kalkar, 1840, Nr. 55. [jvfr. Fædrel. 1840, S. 648—49, 676; „Dagen“ s. A. Nr. 63, af Sibbern]; Angaaende de sidste Valg af Borgerrepræsentanter, 1840, Nr. 158; Om Festlighederne hos os med et Tilbageblik til Kroningstiden, 1841, Nr. 158; I Anledning af Grundtvigs Tale i Danske Samfund sidste 28de Mai, s. A. Nr. 164, 69; Om den Indflydelse, der bør tillægges Stændernes Andragender, s. A. Nr. 198, 99; Hvorledes maae samvittighedsfulde Stændermedlemmer betragte Stænder-Indstillingerne? s. A. Nr. 204, 5; Opfordring til Menneskeligheden, s. A., Nr. 282; o. fl.); — i „Kjøbenhavnsposten“ (bl. a.: Om Udstillingen af Malerierne efter Holberg, 1828, Nr. 21, 22; i Anledning af Flyvepostens Nr. 42, 1829, Nr. 49, 50, 52; Om Tiecks Recension over Oehlenschlägers Correggio, s. A., Nr. 50, 53; Om den af Selskabet for de skjønne Videnskaber i Aaret 1831 udsatte Priis, i Anledning af en Artikel i Maanedsskriftet for Literatur, i Aarg. 1832, Nr. 170. (jvfr. Bladet „Den danske Bie“ 2. Aarg. IV. Nr. 19 og Kbhpost. 1832, Nr. 186, af Sibbern); Adskilligt til Forsvar for Luxdorph, Carstens, Guldberg, Schlegel og flere af Danmarks i sin Tid anseete Mænd, 1833, Nr. 5. 6. 7. 8; Anmeldelse af S. Frederiksen (S. L. Schulin): „J. N. N. N. Om den frie Presse“, 1835 Nr. 220; Angaaende Bladet „Fædrelandet“, i Aarg. 1836, Nr. 304; Ang. Universitetets Indvielsesfest, s. A. Nr. 307; Om Oehlenschlägers poetiske Fortjenester i de sidste Aaringer, s. A. Nr. 373; o. fl.); — i „Den Berlingske Tidende“ (Foreløbig Erklæring, 1838, Nr. 224; Ere Stænderne dennegang blevne sammenkaldte sildigere, end der var Ret til at vente? s. A. Nr. 227; Om Forfatnings-Reskriptet, 1848, Nr. 44); — i „Søndagen“, et Følgeblad til „Dagen“ (bl. a.: Erklæringer og Bemærkninger i Anledning af nogle offentlige Yttringer af mig og

imod mig, 1837, Nr. 8; Angaaende en Artikel i Kjøbenhavnsposten, betræffende Afslaget paa Ansøgningen om Folkebladets Forsendelse, s. A. Nr. 13; Til T. Algreen-Ussing, s. A. Nr. 16. (jvfr. „Dagen" s. A. Nr. 26); Ang. Trykkefrihedsselskabets Petitioner, s. A. Nr. 22; Ang. Anonymitet, s. A. Nr. 36; I Anledning af Revüerne og Manøvrerne i dette Efteraar, s. A. Nr. 40; Til Hr. Dr. Ryge, s. A. Nr. 42. (jvfr. Nr. 43); Til Gjensvar paa Prof. Davids Svar til mig, s. A. Nr. 47; Angaaende Souverainitetens Indførelse i Danmark 1660 og 1661, i Aarg. 1840, Nr. 7; Ang. D. G. Monrads flyvende politiske Blade Nr. 1—2, s. A. Nr. 9. 10. (jvfr. Fædrel. I. 1840, Nr. 99, samt S. 862—3; „Dagen" 1840, Nr. 67); Svar paa en Artikel i Bladet „Fædrelandet", s. A. Nr. 44; o. fl.); — i „Morgenblad" til „Dagen" (Noget Lidet angaaende vor Finants-Tilstand, 1840, Nr. 2); — i „Kjøbenhavns Adresse-Comptoirs Efterretninger" 1840 (Endeel Artikler); — i den Berlingske Tidendes „Søndagsblad" (Nogle Ord om Licents og Trykkefrihed — Control — Constitution, 1840, Nr. 17. 18); — i „Dansk Ugeskrift for alle Stænder" 1841 —42; — i „Nyt Aftenblad" (f. Ex. Indholdsmeddelelser af hans politiske Forelæsninger i en Række Numere fra 1844, Nr. 286 til 1845, Nr. 65. (Programmet dertil staaer i 1844, Nr. 279); Bemærkninger ved Udkastet til Trykkefrihedsanordningen (indsendte til Stænderforsamlingen i Viborg den 7de Decbr.), 1846 Nr. 294, 95, 96; Foranledigede Betragtninger i politisk Henseende, 1848, Nr. 50, 51, 54, 57, 60, 62, 65, 69, 71, 72, 75, 82, 90, 92, 99, 100, 102, 109, 110, 115, 116, 17, 19, 20, 21, 22, 31, 33, 34, 138, 39, 43, 49, 51; o. fl.); — i „Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere" (Endnu engang om den nye Universitets-Bygning, I. Nr. 14, S. 113—17. (jvfr. Kbhpost. 1835, Nr. 260—63); — i „Politivennen" (Om den homoiopathiske Curmethodes Lovlighed, 1832, S. 419; Angaaende de juridiske Forelæsninger, 1833, S. 366—369; Angaaende Valgene til de raadgivende Stænder, 1834, S. 739 flgg.); — i „Fædrelandet" (Angaaende Lehmann's Brev til Bunsen og dennes Svar i Bladet the Times, 1848, Nr. 138); — i „Dannevirke" (En politisk Artikel med Mærket F. C. S., 1848, April); — i „Flyv. Post" (Nogle Forslag til den forventede nye Rigsforfatning, 1848, Nr. 231; Ang. Slesvig, 1849, Nr. 57; Ang. vore Forhold til Rusland (anonym), s. A. Nr. 79).

Recensioner i „Kjøbenhavnske lærde Efterretninger" og i „Dansk Litteratur-Tidende" (f. Ex. over: Oehlenschlägers „Axel og Valborg", 1810, Nr. 46; Krohgs og Ørsteds „Juridisk Arkiv" og Ørsteds „Supplement til Norregaards danske og norske Privatret", 1810, Nr. 49—52; Hommel „Om Belønning og Straf efter tyrkiske Love, oversat af T. Algreen-Ussing", 1824, Nr. 42—44 (jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 90. 91); J. L. Heiberg: „Der Zufall", 1825, Nr. 44; „Tidsskrivt for nordisk Oldkyndighed", B. I. H. 1., 1825, Nr. 45—47; C. E. Scharling: „Utrum recordatio hujus vitæ post mortem servanda sit necne", og J. H. Lautrup „De morte voluntaria", 1827, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: „Kong Salomon og Jørgen Hattemager"; „Den 28de Januar"; „Aprilsnarrene"; „Recensenten og Dyret", 1827, Nr. 12. 13; J. L. Heiberg: „Om Vaudevillen, som dramatisk Digtart o. s. v.", 1827, Nr. 21. 22. 23; C. Dirckinck-Holmfeld: „Om den aandelige Sandheds Anerkjendelse og Anvendelse i Livet", 1828, Nr. 7. 8. 9; J. L. Heiberg: „Elverhøi", 1829, Nr. 7. 8; Cooper: „Den sidste Mohikaner", 1829, Nr. 24; F. Paludan-Müller: „Fire Romanzer" og „Kjærlighed ved Hoffet", 1832, Nr. 48; B. S. Ingemann: „Blade af Jerusalems Skomagers Lommebog", 1834, Nr. 6; H. A. Timm: „Aandelige Sange", 1834, Nr. 10. 11. 12. (jvfr. sstd. S. 310—17, af B. H. Knap, og Sibberns Gjensvar, 1835, S. 70—79); Fr. Paludan-Müller: „Amor og Psyche", 1836, Nr. 1., S. 1—10; o. fl. a.).

Fortaler til: »Smuglerens Søn, en Fortælling af Carit Etlar« (1839); — M. N. Schmidths: »Bibelske Sange« (1839); — C. Ebelings Oversættelse af W. A. Bekker's »Charikles« (1846), og af Ph. Marheinecke's »Prædikener om Gudstjenesten og de kirkelige Handlinger« (1847). — (Revid.).

**Sibbern (Matthæus)**, Brodersøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 555 anførte Professor Hans Sibbern; deponerede i Efteraaret 1793 fra Odense Skole; tog i April 1794 og 95 den philologisk-philosophiske Examen; levede siden som Commissionair i Kjøbenhavn. † i Juni 1842, 70 Aar gl. — * 1832 Maren Allesøe (f. 1806, yngste Datter af Brygger Claus Pedersen Allesøe og Caroline Cathrine de Place).

Udgav Fjertendagsbladet: Borgeren og Politiet. Kbh. 1800; samt: „Kjøbenhavnsbladet. ibid. eod.

**Sick (Johannes Peter Kristian)**, f. d. 12te Februar 1812 i Kjøbenhavn, Søn af Geheimelegationsraad, forhen Secretair i Departementet for de udenlandske Sager, Johannes Henrik Sick og Johanne Margrethe f. Thomsen; blev 1828 dimitteret til Universitetet af nuværende Rector F. C. Olsen, og indkaldt ved Examen Artium; var Alumnus paa Borchs Collegium, hvoraf han udtraadte 1838; tog i Maj 1838 den philologiske Embedsexamens theoretiske, og i Januar 1839 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev d. 16de Februar 1839 Adjunct, og d. 11te December 1844 Overlærer ved Odense Cathedralskole. — * 1. 1839 Lovise Povelsen, en Datter af Justitsraad, Godsinspecteur Søren Kjerulff Povelsen i Sorø. * 2. $\frac{23}{6}$ 1846, i Odense, Anna Westengaard († $\frac{7}{8}$ 1847, en Datter af Pastor L. C. D. Westengaard og Else Marie f. Høyen).

Observationum in *C. C. Tacitum* specimen. Disp. (pro stip. Colleg. Med.). Haun. 1835.

Om Latinunderviisningen i Odense Kathedralskole (af Kalkar, K. Sick og A. Crone). Indbydelsesskrift. Odense, 1842. (F. L. o. K. I. 206—8, af C. F. Ingerslev).

Nogle Partier af det franske Sprogs Formlære og Syntax. Til Brug ved Underviisning. 1. (Kjønnet). Odense, 1847.

Redacteur (med G. Strøm) af: »Fyens Avis«. (fra 1. Octbr. 1847 til 1. Octbr. 1848). Odense, 4to.

Kritiske Anmeldelser: i »Maanedsskrift for Litteratur" (af C. F. Wegener: »De aula Attalica«, i XVII. 330—53; S. Tetens's Oversættelse af Demosthenes mod Leptines, 1837, i XIX. 243—55; N. C. & B. Bjerring: »Recueil de morceaux en prose«, i XX. 13—19); — i Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (af H. K. Whitte: „De rebus Chiorum«, i III. 385—92); — i Fjerdingaarsskriftet »For Literatur og Kritik« (af N. C. L. Abrahams »Fransk Sproglære til Skolebrug«, i V. 180—202).

En Mængde Artikler i »Dannevirke«, »Aabenraaer Ugeblad«, »Flensburger Zeitung« og »Fædrelandet«, hyppig underskrevne K.).

**Siemonsen (Lorenz)**, f. d. 20de August 1800 i Flensborg, hvor hans Fader Marcus Detleff Siemonsen var Møller og gift med Ingeborg Christine Jensen. Gik i sin Fødebyes lærde Skole, og kom i October 1818 til Universitetet i Kiel; studerede Theologi først der, og fra October 1820 til Paaske 1822 i Berlin; vendte derpaa tilbage til Fædrelandet, og blev Candidat i October 1823 (2den Char. med Udmærkelse); blev Katechet og d. 21. Febr. 1827 tillige Capellan pro persona ved Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn; var 1829—Aug. 1831 constitueret Sognepræst ved samme Kirke; blev d. 13. Juni 1836 Sognepræst for Huusby Menighed i Flensborg Provsti. (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 396, 501—10).

Geistliche Gesänge und Lieder, zunächst zum Auswendiglernen für die Jugend, gesammelt. Kopenh. 1832. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 92).

Ueber die Clausensche Injuriensache, von N. F. S. Grundtvig. Uebersetzt. Kopenh. 1832.

Prædiken, holden i Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn, 4de Søndag i Advent 1833, oversat og udgivet af P. C. Petersen. Kbh. 1834.

Taler i det danske Missions-Selskab 1831, 33 og 34, i Selskabets 10de Aarsberetning, S. 36—62, 12te Aarsberetn. S. 31—48, og 13de Aarsberetn. S. 45—60.

Om Ordets Udbredelse blandt Hedningerne, i Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 292—300; Om den christne Kirkes Plantelse i hedenske Lande, sstd. Col. 849—59; „Beder Høstens Herre, at han udsender Arbeidere i sin Høst“, 1835, Nr. 46; En Erklæring, 1836, Col. 525—27.

**Siesby (Gottlieb)**, f. d. 4de Maj 1803 i Kjøbenhavn af mosaiske Forældre; blev Skomagermester i Kjøbenhavn. (jvfr. Barfods „Brage og Idun“, III. S. 316).

Lyriske Forsøg. Kbh. 1825.

Sjølund, Lommebog for 1829. Kbh.

Poetisk-politisk Nytaarsgave, af —?—. Udgivet af Claudius Rosenhoff. Kbh. 1839. (med J. D. Hages Portrait). Anden Aargang. (o. m. T.: Politiske Poesier). ibid. 1840. (med Orla Lehmanns Portrait). (T. f. L. o. K. III. 380—84; Kbhvns Morgenbl. 1838, S. 180; Dst's „Materialier“, S. 1191). Poetisk-politisk Nytaarsgave. 1843. Kbh. (jvfr. „N. Portefeuille“ 1843, II. 30).

Mester Jakel om hundrede Aar! Et Marionetspil. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 61; „Den Frisindede“ f. A. S. 136).

Anekdot-Almanak eller: En Anekdot for hver Dag i Aaret; samlet og udgivet. Kbh. (1841). („Dagen“ 1841, Nr. 296).

Mendel Levin Nathanson. En biographisk Skizze. (Udgivet i Anledning af Skole-Indvielsen den 4de Mai 1845). Kbh. 1845.

Epistel til „Corsaren“, Meyer Adolph Goldschmidt. Med en Efterskrift til Publicum og fem Træsnit af Flinch. Kbh. 1846. 2det Opl. ibid. eod. (jvfr. Flyv. Post 1846, Nr. 128). Epistel Nr. 2, ikke til men om „Corsaren“ Meyer Adolph Goldschmidt. ibid. eod. (jvfr.: Følgeblade til „Corsaren“. Nr. 1. Oplysninger i den Siesbyske Sag. Kbh. 1846).

Redacteur af: a) Kjøbenhavns Morgenblad, ny Suite, udg. af A. P. Liunge. Kbh. 1839—40. 4to. (fra Begyndelsen af Juni 1839 til Udgangen af September 1840); b) Salonen. Et belletristisk Maanedsskrivt. I.—III. Bd. ibid. 1840—1841. [heri af ham, bl. a.: Robinson, Syngespil (i 3 Acter med Musik af P. Jensen), første Gang opført paa det kongl. Theater i 1834, i Bd. 3. H. 3]. („Corsaren" Nr. 2); c) Folkevennen. En Tidende for Borgere og Borgerligsindede. Nr. 1—170. (fra 15de Juli 1840 til Udgangen af Juni 1841). ibid. Folio & 4to. (jvfr. „Den Frisindede" 1840, S. 331—32; „Frihedstræet" 1840, Nr. 4); d) Ny Sjællands-post, Nr. 28—81. (fra 5. Aug. 1842 til 7. Febr. 1843). ibid. 4to. e) Tivoli-Avis. (begyndt i Slutningen af Maj 1844). [Heraf haves særskilt aftrykt: Nyt A.B.C. for Anti-Tivolisterne. Kbh. 1844].

En Mængde politiske Digte, som han for største Delen indrykkede i forskjellige Blade, fra 1837 og følgende Aar (f. Ex. i „Den Frisindede"), under Mærket —?—, og siden udgav samlede i „Poetisk-politisk Nytaarsgave" (s. ovenf.).

Endeel andre Digte, adspredte i: „Gefion" for 1827; „Søndagen" 1837; „Hertha, svensk-dansk Nyårsgåfva för 1840" (s. „Den Frisindede" 1840, S. 56); „Dansk Folke-Kalender" for 1841; „Fædrelandet" (1841, Nr. 625; 1843, Nr. 1144, 1346); „Ny Portefeuille" (1843, II. 97. 125. 356; III. 129. 385); „Den Berlingske Tidende" (1845, Nr. 101; 1848, Nr. 36, 250); i „Flyv. Post." (1848, Nr. 47, 232). — Cantate ved Indvielsesfesten af den ny Bygning for Friskolen for Drengeborn af den mosaiske Tro, d. 4de Mai 1845. Kbh. (optr. i Berl. Tid. 1845, Nr. 107); Cantate affungen i den mosaiske Synagoge i Anledning af K. Christian 8des Bisættelse. ibid. 1848. (optr. i Berl. Tid. 1848, Nr. 49). — Desuden nogle tydske Leilighedsdigte.

Er Medarbejder i „Flyve-Posten", og antages at være Redacteur af „Den danske Folkeven".

**Siesby (Wulff Isachar)**, Nydsanførtes Broder; f. i Kjøbenhavn 1800; dimitteret 1819 til Universitetet af nuværende Rector i Frederiksborg, Prof. Flemmer; udmærket ved Examen Artium; absolverede i Maj 1826 den medicinske Embedsexamen (Laud.); var 1827—30 medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital, siden praktiserende Læge i Ebeltoft. † 18de October 1840 under et Ophold i Kbhvn. — * Esther Wallich.

Anmeldelse af: S. M. Trier „Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percussion og middelbar Auscultation", i „Maanedsskr. f. Litteratur", Bd. V. S. 328—39. — Udtog af hans Medicinalindberetning for 1838 til Sundhedscollegiet, i Bibl. f. Læger XXXII. (N. R. Bd. 2.), S. 44.

**Sieveking (Johan Heinrich)**, Grosserer og østerrigsk Generalconsul i Kjøbenhavn. † 3die Juli 1845 i Marseille.

Ueber das Rechnungs-Verhältniß zwischen der Nationalbank und den 5/6 Zinsen der Haften auf Land und Zehnten in Dännemark. Kopenh. 1837.

**Sigurdsson (Jón)**, fød den 17de Juni 1811 paa Rafnseyri i Isafjords Sysel, Vesteramtet i Island, af Forældrene: Sigurdr Jóns-

son, Provst i Vester Isafjords Syssel, og Þórdís Jónsdóttir. Dimitteret fra Faderens private Underviisning af Domkirkepræst, Consistorial-Assessor Gunnlaugr Oddsson 1829; var ved en Handel i Reykjavik i 1 Aar og som Amanuensis hos Biskop Steingrimr Jónsson i 3 Aar; Student ved Kjøbenhavns Universitet i December 1833; tog den philologisk-philosophiske Examen 1834; blev Arna-Magnæansk Stipendiar 1835; Medarbejder ved de af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab udgivne: „Regesta diplomatica" 1838; Secretair ved det islandske literaire Selskabs kjøbenhavnske Afdeling 1840; rejste 1841, i Selskab med Ólafr Pálsson, til Sverrige, paa den Arna-Magnæanske Commissions og det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskabs Bekostning, for at undersøge de i Stockholms og Upsalas Bibliotheker opbevarede Haandskrifter, vedkommende den islandske Literatur; vendte tilbage efter 3 Maaneders Forløb (jvfr. Antiqvarisk Tidsskrift 1848); mødte ved det islandske Althing 1845 og 1847 som Deputeret for Isafjords Syssel, og ved den danske Rigsforsamling 1848—49 som 5te Deputerede for Island; blev d. 27. Aug. 1845 Archivsecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivarius ved den islandske Afdeling af det historisk-archæologiske Archiv; i Januar 1847 Medlem af det Kgl. Nord. Oldskriftselskabs Oldskrift-Comitee; fra 1. Juli 1848 Secretair ved den Arna-Magnæanske Commission. Ifølge kongelig Resolution af 27. Octbr. 1847 har han, tilligemed Kammerraad og Comptoirchef i det islandske Departement O. Stephensen, offentlig Understøttelse i 3 Aar til Udarbejdelse af en særskilt Lovsamling for Island. — * $\frac{1}{9}$ 1845 Ingibjørg Einarsdóttir, en Datter af Einar Jónsson, Borger og Kjøbmand i Reykjavik.

*Tvær Æfisögur* útlendra merkismanna, útgefnar af hinu íslenzka bókmentafèlagi. I. *Franklins* æfi (overs. af *Sigurðsson*). II. Þarfur maður í sveit (overs. af Ó. Pálsson). Kaupmhfn. 1839. 159 bls. 8vo.

*Skírsla* um athafnir og ástand ens íslenzka bókmentafèlags. Kaupmhfn. 1841. 16 bls. 8vo.

I Forening med M. Hákonarson Forfatter af „*Skírnir*, ný tíðindi hins íslenzka bókmentafèlags. ellefti Árgángur. 1836—37. Kaupmhfn. 1837.

Medudgiver og Medredacteur af: a) *Fréttir* frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu viðvíkjandi málefnum Íslendínga. Kaupmhfn. 1840. 72 bls.; ligeledes for Aaret 1842. 256 bls. — b) *Ný Fèlagsrit*. I.—8. ár. Kaupmhfn. 1841—48. (Heri af ham: Um Alþíng á Íslandi, I. 59—134; Um Alþíng og Um skóla á Íslandi, II. 1—167; Um verzlun á Íslandi, III. 1—127; Um fèlagskap og samtök, IV. 1—27; Anmeldelse af: „Registr yfir Íslands stiftisbókasafn, 1842", IV. 131—42; Brèf um Alþíng, V. 81—92; Ágrip af æfi Magnúsar Stephensens, VI. I.—XIV.; Um Alþíng á Íslandi, VI. 1—104; Ágrip af æfi Jóns biskups Vídalíns, Þorkelssonar, VII. V.—XVI.; Anmeldelse af: Ljóðmæli og leikrit Sigurðar Pèturssonar, VII. 186—195; Ágrip af æfi Baldvins Einarssonar, VIII. V.—XIV.; Hugvekja til Íslendínga, VIII. 1—24; Verzlunarfrelsi á Íslandi, sstd. S. 71—87; Anmeldelse af Assessor Johnsens „*Jarðatal* á Íslandi", sstd. S. 94—101).

Redacteur af: Ljóðabók *Jóns Þorlákssonar*. I.—II. B. Kaupmhfn. 1842—43. 12.

Medredacteur af: *Tíðindi frá alþingi Íslendinga*. 1.—2. Þing. 1845—47, og af: *Kvæði Bjarna Thorarensens* amtmanns, gefin út af hinu íslenzka bókmentafélagi. Kaupmhfn. 1847.

I »Antiqvarisk Tidsskrift« (Boðsbréf til Íslendinga um fornrita skýrslur og fornsögur 28. Apr. 1846, i Aarg. 1845, p. I—VIII; Beretninger (paa Islandsk) om den islandske Afdeling af histor. archæol. Archiv, i Aarg. 1846—47, S. 39—44; Beretning af Rafn og ham om den Arna-Magnæanske Commissions Arbejder, i Aarg. 1848, S. 87—135).

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« (Trójumanna saga og Breta sögur efter Hauksbók, meddeelte med dansk Oversættelse af J. S., i Aarg. 1848, S. 1—215; forts. i Aarg. 1849).

Har havt nogen Deel i flere af de siden 1835 fra den Arnamagnæanske Commission og det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab udgivne Værker, navnlig ere Íslendinga sögur, I.—II. B. Kaupmhfn. 1843 og 1847 for største Delen bearbejdede af ham (see Fortalerne; jvfr. Fortalen til »Íslenzkir annálar", udg. af den Arnamagnæanske Commission).

Den islandske Almanak for 1849 og 1850 er bearbeidet af ham overeensstemmende med den af Finn Magnusen i Almanakkerne for 1838—48 fulgte Plan.— (Red.).

**Sigurðsson (Ögmundr) [Ögmund Sivertsen]**, f. 1798, Søn af Sigurður Ögmundsson, Præst til Ólafsvöllum i Arnes Sýssel inden Islands Sønder-Amt. Han blev optagen i Bessastad Skole og dimitteret derfra 1824; tog samme Aar Examen artium med Charakteren Haud illaudabilis, og Aaret efter anden Examen med samme Charakteer; studerede derpaa Lovkyndighed i nogen Tid, men forlod dette Studium og lagde sig efter Naturvidenskaberne, hvortil han fik en offentlig Understøttelse. I Sommeren 1832 rejste han i Island med offentlig Understøttelse og samlede Naturgjenstande; tog 1835 for bestandig til Island og blev d. 13. Juni 1837 collationeret som Præst til Tjørn paa Vatnsnes i Húnavatns Sýssel i Nord-Amtet, hvor han døde 1845. — * 1842 Ólöf Jónsdóttir.

*Haraldr og Ása*. Fornkvæði, framborit í Íslandi 1sta dag Nóv. 1828. *Harald og Asa*. Et Oldtidsdigt, fremsagt i Island d. 1ste Nov. 1828. Kbh. 1828. 16. S. 4to. (Rask's Literaturbl. S. 215—16).

Sang til Kongehuset d. 1ste August 1829, ved Ögmund Sivertsen, Islænder. Kbh. (1829). 4to.

*Ögmundar-Geta*, eða Ö. Sivertsens andligu sálmar og kvæði. Kaupmannah. 1832.

Islandsk Læsebog for Begyndere, udarbeidet med en Prøve efter det Hamiltonske System. Kbh. 1833.

Flere Smaadigte, forfattede under hans Ophold i Skolen, indførte i Tids-

skriftet „*Klaustrpóst*"; samt flere Smaadigte i det islandske literaire Selskabs Tidsskrifter „*Sagnablöð*" og „*Skirnir*", samt i „*Ármann á Alþingi*", 4ði árgángr 1832, og i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 87. (Efter Meddelelse).

**Silfverberg (Anton Frederik)**, f. d. 26. Juni 1808 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Silfverberg var Guldsmed; blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole 1825; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen med Charakteren: „Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum"; udnævntes i Februar s. A. til Alumnus paa Borchs Collegium (hvoraf han udtraadte i Januar 1835); blev 1827 Lærer ved Borgerdydsskolen i Kbhvn., og fra April 1831 tillige Lærer i Geographi ved Landcadet-Academiet; disputerede d. 3die Januar 1835 for den theologiske Licentiatgrad; blev d. 15de Novbr. 1836 ordineret Katechet og første Lærer ved Borgerskolen i Skanderborg; d. 15de Decbr. 1843 Sognepræst for Søndersogns Menighed i Viborg, og d. 30te October 1846 for St. Nicolaj Menighed i Svendborg og Anneret Thurø. — * Augusta Caroline Damkjer (f. 1816, en Datter af Lands-Overrets- samt Hof- og Stadsrets-Procurator, Lotto-Advocat Jacob Georg Damkjer og Anna Maria f. Dein).

Disquisitio *de disciplina arcani*, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1830. 34 pagg. (L. T. 1830, S. 646—48).

Disquisitio *de hæresi Collyridiana*, pro stipendio Collegii Medicei scripta. Havn. 1831. 31 pagg.

Omrids af den mathematiske Geographie. Udg. som Manuscript. Kbh. 1831.
Lærebog i den mathematiske Geographie; med (2) Tavler. Kbh. 1833.

Omrids af Geographien, udgivet som Manuscript (især til Brug for dem, der forberede sig til Adgangsexamen for Landcadetacademiets yngste og næstyngste Classe). Kbh. 1833. 2den forbedrede Udgave. ibid. 1840. („Den Frisindede" 1840, S. 240).

*Historia Monasterii Lerinensis* usque ad annum DCCXXXI enarrata. (pro gradu Licentiati). Hauniæ MDCCCXXXIV. (Theol. Tidsskr. Bd. I. H. 1. S. 211—12; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Crit. 1836, II. S. 94—96, af E. W. Kolthoff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1100—1).

Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur" (af J. F. Fenger „Bidrag til den Nestorianske Stridigheds Historie", i XI. 392—403; P. F. A. Hammerich: „De Remberto", i XII. 267—89; P. T. Hald „Historia ecclesiastica medii ævi. Pars 1ma", i XV. 164—92).

**Simesen (Rasmus Johannes)**, Søn af afdøde Chirurg Dines Simesen og Vilhelmine fød Visbech, er født i Fredericia d. 20. Juni 1810, dimitteret fra samme Byes lærde Institut 1828. I 1830 ansattes han som Lærer i Mathematik og Sprog ved samme Skole, og gik

1833 til Kjøbenhavn, hvor han studerede ved den polytechniske Lære-Anstalt og absolverede i 1838 den mechaniske Deel (Laud.). Fra 1836 til 1839 fungerede han som Conferenceraad H. C. Ørsteds Amanuensis; gik i Efteraaret 1839 til Altona, hvor han deels holdt offentlige Forelæsninger over Mathematik og Physik for Haandværkere, paa Foranstaltning af det saakaldte slesvig-holsteenske patriotiske Selskab, deels private Forelæsninger over Physik, deels underviste i Mathematik og Sprog ved Gymnasiet og i Byens Instituter; ansattes d. 6. Juli 1843 som Bestyrer for den videnskabelige Realskole, der i dette Aar oprettedes i Helsingør. — * 1839 Helene Georgine Ronne (fød i Flensborg).

Die Geometrie, genetisch dargestellt. Altona, 1841.

Grundriß der elementaren Algebra. Altona, 1841.

Erindringsord til Arithmetiken. Helsingør, 1845. (Trykt som Manuscript for Helsingørs Skole).

Grundtræk af Geometrien, genetisk fremstillede til Skolebrug. 1848. (Trykt som Manuscript for Helsingørs Skole).

Geometrisk Tegnelære, indrettet til Skolebrug. 1.—2. Hefte. 1849.

Henson's Flyvemaskine; efter engelske Blade, i Schouw's „Dansk Ugeskrift“, 2. R. Bd. 3. Nr. 59.

Om den nøjagtige Bestemmelse af Hovedets Størrelse og Form (belønnet med det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs Sølvmedaille), i H. C. Ørsteds Overs. ov. det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1845, S. 124—25. — (Efter Autogr).

**Simonsen (Christian Ferdinand)**, f. i Kjøbenhavn; blev privat inskriberet ved Universitetet i Maj 1802, og tog i September s. A. juridisk Præliminair-Examen (Admissus); studerede derefter Lægevidenskaben; blev Compagnichirurg, og 1808 constitueret Underchirurg ved Marine-Regimentet, siden ved Kbhvns Infanteri-Regiment; tog i Efteraaret 1809 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev d. 17de Marts 1812 Districtschirurg i Skagen, og d. 8de Juni 1813 i Hjøring; d. 12. Jan. 1820 ved Højesteretsdom fradømt sit Embede; opholdt sig siden i Kbhvn. (jvfr. „Politivennen“ 1817, Nr. 56).

Hvad er Mennesket i Sammenligning med Dyrene! Aalborg, 1815. (jvfr. „Politivennen“ 1816, Nr. 36). — Anatomicus, physiologicus et pathologicus tractatus *de oculo*. Alburgi 1820. 4to. — Sammenligning mellem Planterne og Dyrene. Kbh. 1820. — Noticer over de anstikkende Stoffe: Kopper, Mæslinger, Skarlagensfeber og Pest. ibid. eod. — Bemærkninger over de naturlige Koppers Oprindelse og Forplantelse, samt de falske Koppers Kjendetegn. ibid. 1824. — Noticer over *Cholera morbus*. ibid. 1831. (jvfr. „Politivennen“ 1831, S. 12—16).

**Simonsen (J.)**, Mechanikus i Vester-Skjerninge ved Svendborg (1827).

Barometerrørs Udkogning (med stannographeret Tegning), i Ursins „Magazin f. Kunstn. og Haandv.“ II. S. 203—5.

**Simonsen (Laurits Laurberg Kongslew),** f. i Alsted d. 26. Febr. 1815; blev 1835 Student fra Herlufsholms Skole; tog theologisk Attestats i October 1839 (Haud ill.); blev d. 28de November 1846 Capellan pro loco for Linaa og Dallerup Menigheder i Aarhuus Stift.

Ti Prædikener over Søn- og Festdags Evangelier. Kbh. 1846. (Theol. Tidsskr. XI. (N. R. Bd. 5.), S. 136—39).

Sverrig, i Borresens »Den danske Bondeven«, I. Aarg. 1837, Nr. 31, S. 121—23.

**Simonsen (Lauritz Schebye Vedel),** f. d. 20de Decbr. 1780 paa Hovedgaarden Elvedgaard i Fyen, af Forældrene Cancelliraad Claus Vedel Simonsen (f. 16/7 1750, † 29/2 1832) og Ane Marie f. Schebye (f. 24/5 1757, † 10/5 1827, en Datter af Krigsraad Laurids Schebye, til Østrupgaard i Fyen, og Wolborg Dreyer). Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1798 (Laud.); tog i Juni 1799 juridisk Forberedelses-Examen („Admissus cum laude"), og d. 21de Maj 1803 medicinsk Embedsexamen (Laud. unan. consensu); vandt 1804 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udsatte Priisopgave om Eudiometrien; disputerede d. 17de Marts s. A. for den medicinske Doctorgrad; studerede 1805 og 6 ved tydske Universiteter; blev 1807 Volontair og d. 20de Juni 1808 Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket i Kbhvn (indtil Apr. 1809); erholdt 1807 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille for Besvarelsen af den historiske Priisopgave: „Udførligen at undersøge og udvikle Østgothernes politiske, religiøse, videnskabelige og artistiske Tilstand i den Periode, i hvilken de beherskede Italien, fra Theodorichs Tid indtil deres Riges Undergang", og 1809 dets Sølvmedaille for en Afhandling „om Nordens ældste Beboelse"; blev d. 9. Novbr. 1810 Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring og erholdt s. A. et kongeligt Stipendium for at arbejde i selvvalgte Dele af Fædrenelandets Historie; fik d. 24. Maj 1811 Titel af Professor (med Rang i 6. Kl. Nr. 13), og foretog 1811—12 en antiqvarisk Rejse i Fyen, ligesom i Aaret 1814 i Jylland (jvfr. Collegial-Tid. 1811, S. 268); var fra 1816 til 1826 ansat som Medhjelper ved Ordenernes Historiographi og Udarbejdelsen af de ældre Ridderes Biographier; blev d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 28de October 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 31te October s. A. Æresdiplom som Doctor i Philosophien fra Kbhvns Universitet; udnævntes d. 28. Juni 1840 til virkelig Etatsraad. Er Ejer af Elvedgaard (siden 1832); Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kbhvn (1804); af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog (21/3 1808); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab (26/1 1810); af det Skandinaviske Literatur-Selskab, og

af flere andre videnskabelige Samfund. — (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion 1804 udstedte Program; i Kofods Convers. Lex. XXVIII S. 578—591, og i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 74—75; jvfr. Hofman-Bangs Beskr. ov. Odense Amt, S. 396—99. — Om hans Legat til Kjøbenhavns Universitets-Bibliothek, s. Selmers Aarbog f. 1837, S. 118—20; 1838, S. 119; og om et af ham oprettet Almuebibliothek for hans Fødesogn Veflinge i Odense Amt, jvfr. Collegial-Tid. 1833, Nr. 16).

Diss. inaug. physico-medica sistens momenta *Analyseos chemicæ aëris circumterreni*, nec non commoda, quæ de exacta atmosphæræ exploratione pro practicis sperare audemus. Havn. 1804. — Udsigt over Nationalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder. I.—II. D. og III. D. 1. Hefte. Kbh. 1813—16. Dette Værk (anm. i Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 17. 18, af C. Molbech) bestaaer af følgende Afdelinger: 1ste Deels 1ste Hefte, indeholdende Udsigt over Nationalhistoriens især dens haandskrevne Kilders forskjellige Skjæbne i Norden. Kbh. 1813. (L. T. 1813, Nr. 19). 1. D. 2. H.: Vort Nordens første Beboelse, ældste Indvaanere og tidligste Skjebne eller Jætte- og Asa-Perioden i vort Norden. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 22, af J. Møller; Nord. Tilsk. Nr. 11. 12. 13). 2. D. 1. H.: Historisk Undersøgelse om Vikinge-Sædet Jomsborg i Venden. ibid. eod. (L. T. 1817, Nr. 26. 27). (Paa Tydsk: Geschichtliche Untersuchung über Jomsburg im Wendenlande. Aus dem Dänischen von L. Giesebrecht. Stettin 1828). — 2. D. 2. H.: Historisk Udsigt over nordiske Valfarter og Korstog til det hellige Land. ibid. eod. (L. T. 1813, Nr. 4. 5. 6, af J. Møller). 3. D. 1. H.: Den danske Adels- og Ridderstands Historie indtil den i Danmark indførte Souverænitet. Første Deels første Hefte. ibid. 1816. (L. T. 1816, Nr. 27; Ørsteds N. jurid. Archiv XVII. 102—39 (ogsaa særskilt aftr.), af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; Allg. Hall. L. Z. 1819, Ergzbl. S. 797). — Borgruinerne. I.—II. Hefte. (I. Næsbyehoved og Ørkel. II. Gamborg og Hindsgavl). Med Kobbere. Kbh. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 87. 88. 91). — Fyens Vilkaar i den saa kaldte Grevens Feide, med et Chart over Valpladsen paa Ørnebjerget. Kbh. 1813. (L. T. 1814, Nr. 43).

Nytten og Nodvendigheden samt den hensigtsmæssigste Indretning af historiske Topographier. Odense, 1829. (jvfr. Art. N. Faber (I. 397); Fyens Stifts-Avis 1829, Nr. 157, 61, 67, af Vedel Simonsen og Faber; Kbhpost. 1829, S. 690, 706).

Samling af (tildeels historiske) Digte. 1.—5. Hefte. Odense, 1831—32.

Bidrag til Danske Slottes og Herreborges Bygnings- og Befæstnings-Historie i den catholske Tidsalder. Odense, 1840. („Dagen" 1841, Nr. 120; Hempels „Bidr. til Tidshist." 1841, Nr. 2).

Bidrag til Odense Byes ældre Historie. I. Bd.—III. Bd. 1. Hefte. Odense, 1842—1844. [udkom i 5 Hefter, 1841—44]. („Dagen" 1841, Nr. 203; Hempels „Bidr. til Tidshist." 1841, Nr. 32).

Samlinger til Hagenskov Slots, nuværende Frederiksgaves, Historie. Odense, 1842. („Dagen" 1842, Nr. 22). 2det Hefte. ibid. 1846.

Bidrag til Lænsmanden paa Dronningborg, Rigsraad Eske Brocks, Levnetsbeskrivelse; med hans egenhændige Dagbøger for 1608 og 1612. Odense,

1842. Andet Hefte indeholdende hans egenhændige Dagbog for 1613. ib. 1843. (jvfr. Werlauff »Det Kongl. Danske Selsk. Hist.« S. 166).

Bidrag til den fyenske Kongeborg Nugaards, dens Læns og dens Lænsmænds Historie. I.—III. Deel. Kbh. 1843—44. (5 Hefter).

Bidrag til Lehnsmanden paa Hagenskov, Rigsraad og Ridder Hr. Jørgen Brahes Levnetsbeskrivelse, med Brudstykker af hans egenhændige Dagbøger fra 1625 til 1656. Odense, 1845.

Familie-Efterretninger om de danske Ruders for 200 Aar siden uddøde Adelsslægt. I.—II. Hefte. Odense, 1845.

Samlinger til den fyenske Herregaard Elvedgaards Historie i Anledning af Secular-Festen paa samme den 1 Juli 1845. I.—IV. Hefte. Odense, 1845—46.

I »Ny Minerva« (Beretning om Opdagelsen af den glavendrupske Runesteen i Fyen, i Aarg. 1808, S. 272—79).

I »Antiqvariske Annaler« (Palnatokkes Gravhøi i Fyen, i Bd. II. H. 1. S. 193—202; Efterretning om tvende private Samlinger af nordiske Oldsager i Jylland (nemlig Biskop Birchs og Major Guldbergs), i Bd. II. H. 2. S. 309—27; Fortegnelse paa de ved ham for det antiqvariske Museum i Aarene 1807—14 indsamlede Oldsager, sstd. S. 328—56; Archæologisk Rapport til Commissionen for Oldsagers Opbevaring, sstd. S. 365—75).

I »Nye Danske Magazin«, Tredie Bind, 1810. (Tvende Breve angaaende Dr. O. Sperlings Arrest, S. 30—41).

I »Magazin til den danske Adels Historie« (Efterretning om nogle af de ældste danske Skjold- eller Vaaben-Breve, i Bd. I. S. 243—46).

I Molbech's »Nordisk Tidsskrift for Historie, Literatur og Konst« (Kæmpevisernes Skildring af Middelalderens Riddervæsen, eller den danske Adels Skikke og Sæder i den catholske Tidsalder, i Bd. III. S. 177—243; 345—77; jvfr. L. T. 1830, S. 628—30).

I »Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed« (Efterretning om Borgruinen Himmelstrup huus (Hemelthorp-huus) i Fyen, i Bd. III. S. 180—93. (jvfr. Ditto's »Minerva« Bd. I. S. 147—52, af J. H. Larsen); Undersøgelse om det gamle Kloster, der skal have ligget ved Elvedgaard i Fyen, sstd. S. 225—48).

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« (Om Kloster-Sagn i Almindelighed, og i Særdeleshed om Jomfruklosteret ved Skaarup Bye i det nordvestlige Fyen. 1836—1837. S. 108—21; Historiske Efterretninger om de Sjællandske Borge Hjortholm og Gurre, samt den Deel af Valdemar Atterdags Sagnhistorie, der angaaer hans Forhold til Tovelille. 1838—1839. S. 261—341, med en Plan over Gurre Borgruiner paa Tab. II.).

Et Digt i J. Levins »Album« 1846.

**Simonsen (N.).**

Pavedømmets store Magt i det femtende og sextende Aarhundrede. Kbh. 1817.

**Simonsen (Rasmus)**, f. d. 12te August 1793 paa Gaarden

Bjergegaard i Vester-Skjerninge i Fyen, hvor hans Fader var Selvejerbonde og i en lang Aarrække Sognefoged. I den tidligste Alder blev han underviist af Faderen, men søgte siden Sognets Skole, og nød henimod og efter Confirmationen Underviisning af den daværende theologiske Candidat Becher; blev 1810 ansat som Lærer ved sin Fødebyes Skole; 1813 optagen paa Seminariet i Skaarup og 1815 derfra dimitteret med Charakteren „Udmærket duelig"; s. A. anden Lærer ved Michaëlis Borgerskole i Fredericia, og 1817 tillige Chordegn ved Michaëlis Kirke. — * 1. $\frac{8}{5}$ 1823 Anne Gjertrud Hasse († $\frac{18}{10}$ 1836, en Datter af Consistorialraad, Mag. Lauritz Hasse og Charlotte Amalia f. Mangor). * 2. $\frac{28}{12}$ 1844 Marie Cathrine Deleuran († $\frac{2}{7}$ 1845).

L. Hasses Levnet, i Fyens Stifts-Avis 1821, Nr. 61.

Pastor C. Rieu's Minde, i Iversens Avis 1821, Nr. 87.

Et Par Ord om Skolelærer-Seminarier, i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" 1822, Nr. 97.

I et Tidsrum af meer end 20 Aar leverede han under forskjellige Mærker Bidrag til flere Blade: Randers Avis, Hempels Avis, Kjøbenhavnsposten, Fædrelandet, Fredericia Ugeblad m. fl., fornemmelig om offentlige Stiftelser; Vink og Oplysninger til almeengavnlige Foretagenders Fremme, især med Hensyn til Staden Fredericia, dennes Forskjønnelse og Opkomst, dens Communicationsveje, om Almueskolevæsenet, og om dets Lærere m. m. — (Efter Autogr.).

**Sinding (Christian Ludvig)**, f. d. 14de Juli 1777 i Skuldelov i Sjælland, hvor hans Fader Poul Christian Sinding, givt med Johanne Hegelund (en Tolderdatter fra Samsø), da var Sognepræst, siden ($\frac{29}{5}$ 1782) til Bjerregrav, Aalum og Tanum i Viborg Stift (f. $\frac{26}{1}$ 1748 i Røgind Præstegaard i Aarhuus Stift, † $\frac{4}{8}$ 1786, jvfr. Møllers „Tidsskr. for Kirke og Theol." II. S. 74—97; Worms Lex. III. S. 715—16, og Nyerups Lit. Lex. S. 556). Dimitteret fra Randers Skole blev han Student i Efteraaret 1794; udmærket ved Examen Artium; absolverede i November 1798 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev 1800 constitueret som 1ste og 2den Lectie-Hører; d. 25de Maj 1801 ansat som 3die Lectie-Hører, og d. 5te Septbr. 1806 som Adjunct ved Randers lærde Skole; d. 14de April 1810, efter Ansøgning, i Naade entlediget; d. 26de Marts 1813 Sognepræst til Koustед og Raasted i Aarhuus Stift; d. 27de Febr. 1822 til Bjerregrav, Aalum og Tanum i Viborg Stift, og d. 3die October 1831 til Bregninge og Bjergsted i Sjælland. Vandt 1830 en Præmie af det evangelisk-christelige Prædike-Legat. † 11te Januar 1838. — * Elisabeth Spliid. — (Jvfr. Møllers „Tidsskr. for Kirke og Theol. II. S. 100; Berl. Tid. 1838, Nr. 40).

Bemærkninger over Amtsprovst Stockholms Skrift: Advarsel mod Demagogernes Forestillinger. Randers, 1820.

Prøver af en jydsk Presbyterologie, i Møllers „Tidsskr. f. Kirke og Theologie. II. S. 33—102. (L. T. 1833, S. 744).

Carl den Tolvte, Konge af Sverrig, i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ 1829, Nr. 37. 38. 39. 40. 41. (anonymt).

Udtog af et Brev fra ham i Bibelselskabets 13de Beretning, S. 66—67.

**Sinding (Niels)**, f. d. 24de Septbr. 1775 i Landsbyen Lihme i Jylland, Søn af Peter Sinding og Maren Mikkelsdatter; tog i October 1799 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; blev d. 25de Marts 1803 Herredsskriver i Bjeverskov Herred i Sjælland; d. 2den Novbr. 1804 Byskriver i Ebeltoft, samt Herredsskriver i Mols- og Sønder-Herreder; d. 30te Novbr. s. A. tillige Postmester i Ebeltoft (fra $\frac{1}{1}$ 1805); d. 22de Maj 1826 Cancelliraad; d. 12te April 1844, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra Postmester-Embedet (fra 1ste Juli s. A. at regne). — ⚭ Christiane Elisabeth Thomsen († $\frac{2}{12}$ 1846, i sit 72de Aar, i Ebeltoft, en Datter af Berider Thomsen ved Haderslev).

Juridisk Tavle over bestemte Tiders Expeditioner af Betjente ved Underretterne i Danmark. Kbh. 1805.

**Skalle (Laust)**, „Quæfiskemeister aa Raasmodsekanten“. (Pseudonym).

Faaklaaring aa Beskrypuels auer et faalæ villelæ Gild, dæ haa wot i Svinning, akkeraat fiir aa tyu Dau ætte Helmes aa troddæ Dau far Yulauten 1832. Randers, 1832.

**Skeel (Holger Frederik)**, f. d. 30. Marts 1785, ældste Søn af Kammerherre, Deputeret i Rentekammeret og Med-Patron for Roeskilde adelige Jomfrukloster, Wilhelm Matthias Skeel (f. $\frac{3}{5}$ 1746, † $\frac{2}{4}$ 1817, jvfr. Fallesens Theol. Maanedsskr. XII. S. 4—5) og Mette Wind (f. $\frac{26}{5}$ 1749, † $\frac{3}{10}$ 1808, en Datter af Major Holger Wind og Christine Amalia Frederikke v. Trampe). Blev privat inskriberet ved Kbhvns Universitet i Efteraaret 1801; underkastede sig i Sommeren 1805 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med næstbedste Charakteer; beskikkedes d. 25de Septbr. 1810 til Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark, de i Kjøbenhavn undtagne, og var derpaa bosat i Odense; blev d. 2den Maj 1832 tillige Procurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten, saavelsom ved de øvrige Retter i Kbhvn. † 16de September 1838 i Kbhvn. — ⚭ Ida Elisabeth Hohling (f. $\frac{1}{12}$ 1774, † $\frac{2}{2}$ 1843, yngste Datter af Capitain og Vagtmesterlieutenant ved Kbhvns Fæstning, Samuel Christopher v. Hohling og Else Christiane f. Qvist).

Sportel-Tabeller til Brug for Retsbetjente og Enhver, som har med ting-

lige Forretninger at gjøre. Udarbeidede efter Sportel-Reglementet af 22de Marts 1814 og senere Lovgivning. Odense, 1830. 4to. 2den Udgave. ibid. 1849. 4to.

Nytaarsgave for dansk Borgersind for 1831. Odense. (1830).

Samling af Forordninger, Rescripter, Resolutioner, Cancellie-Circulairer og Promemorier, Geistligheden vedkommende, som Supplement til 2den Udgave af Fogtmans Samling. 1.—4. Hefte for Aar 1809 til 1828 incl., med tilhørende Registre. Odense, 1832—37. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 672).

**Skouboe (Søren),** f. i Landsbyen Raasted ved Randers d. 2den Februar 1772; dimitteret til Universitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1793; udmærket ved Examen Artium; tog i October 1800 theologisk Attestats (Laud.); var Alumnus af det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse; blev d. 27de Septbr. 1811 Sognepræst til Vixnæs paa Laaland. † 15de Septbr. 1830. — * $\frac{3}{1}$ 1812 Andrea Cathrine Sidenius (f. $\frac{28}{4}$ 1790, næstældste Datter af Kjøbmand Edvard Sidenius, i Maribo, og Eccardine Marie, f. Dysfel).

Om Rust paa Rug, i Halds Tidsskr. for Landoekon. II. S. 61—63.

**Skow (Frantz),** f. 1747 i Salling i Viborg Stift, Søn af Kammerraad Peder Skov, Ejer af Hovedgaarden Bustrup (std. (1763); blev Student ved privat Dimission 1764; absolverede d. 9de September 1767 den theologiske Embedsexamen (Laud.); rejste 1773, tildeels understøttet af det Rosenkrantziske Stipendium, til Leipzig, hvorfra han efter et toaarigt Ophold drog til Göttingen; kom 1775 til Kiel og erholdt der Magistergraden 1776 (jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 216); blev d. 15. Jan. 1777 Sognepræst til Oddense og Otting i Viborg Stift; d. 5te Septbr. 1781 til Sønder-Sogn i Viborg; d. 1ste Octbr. 1790 til Nysted og Herridslev i Laaland; erholdt d. 8de Juli 1791 Titel af Professor Theologiæ extraordinarius; blev d. 15. Novbr. 1811 entlediget, efter Ansøgning, i Naade og med Pension fra Præste-Embedet. † 1825. — * 1. Anne Margrethe Speitzer, Datter af Cancelliraad Christen Speitzer og Anna Margrethe Lund. * 2. 1778 Barbara Schæffer (f. 1761, † $\frac{16}{2}$ 1821, i Nysted), en Datter af Etatsraad, Overførster Anthon Frederik Schæffer.

Disp. inaug. *de difficultatibus* ingenii juvenilis litteris recte eleganterque instituendi, nec non prudenter honesteque regendi *Part. 1.* Præside Wilh. Ern. *Christiani.* Kilon. 1776. (Krit. Journ. 1776, S. 216). — Om Guds Lov og Priis Psalmer. En Prædiken til Høimesse paa 1ste Advents Søndag 1783 holden i Søndre Sognet eller Sortebrødres Kirkes Meenighed i Viborg. Viborg, 1784. (L. E. 1784, Nr. 16).

**Skovgaard (Jørgen Diderik),** Søn af Universitets-Forvalter Peder Nicolai Skovgaard, i Kirke-Eskildstrup i Sjælland, og Charlotte Amalia Bang (f. 1743, en Datter af Kjøbmand Jørgen Diderik

Ivarsen Bang i Faaborg); blev Urtekræmmer i Kjøbenhavn; derefter Ejer af Landejendommen „Ruhedal“ ved Ringsted, og 1812 af „Wildshøigaard“ i Lundforlund Sogn i Sjælland, hvor han tillige var Sognefoged. † 22de Juni 1833, i sit 52de Aar. — * 1. 1/7 1809 Else Kirstine Riis († 31/1 1810, i sit 25de Aar). * 2. 8 1814 Sophie Elisabeth Wahl. * 3. Karen Pedersen.

Aftvunget Forsvar, grundet paa beviislige Sandheder, mod Generalkrigscommissair J. W. Neergaards fremsatte ubeviislige Usandheder i hans Bog: „Frimodige paa beviislige Kjendsgjerninger“ ꝛc. Slagelse, 1826. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 223, og J. W. Neergaards „Mit Livs vigtigere Tildragelser“ II. S. 1—3, 27 o. flgg.)

Veiledning til Vexeldrift for Bondestanden, i „Den oeconom. Correspondent“ V. Aarg. 1821, Nr. 30; Læretid ved Avlsbrug, ssd. S. 266.

**Skovgaard (Peter Nikolaj)**, f. 1783 paa Bornholm, i Nærheden af Rønne; hans Fader var Lieutenant ved Dragonerne. Dimitteret fra Rønne Skole blev han Student i Efteraaret 1798 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); begav sig 1807 til Aalborg, hvor han ansattes som Lærer ved den af daværende Conrector Dr. P. N. Frost bestyrede borgerlige Realskole; blev 1810 Translateur i Engelsk, Fransk, Hollandsk, Tydsk og Svensk; 1814 tillige Mægler, og 1820 portugisisk Vice-Consul. † 17de Juni 1838 i Aalborg. — * . . . . . . . Lehmann. — (Jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 148; Grundtvigs „Danne-Virke“ III. S. 171).

Beskrivelse over Bornholm. 1ste Deel. Kbh. 1804. (For dette Skrift, som blev confiskeret, idømtes Forfatteren at sidde 14 Dage paa Vand og Brød, jvfr. Collegial-Tid. 1804, S. 681; Ørsteds Jurid. Arkiv No. 5. 1805, S. 132—55. — En Anmeldelse af Skriftet, i „Dagen“ 1804, Nr. 155, 56, fremkaldte en Erklæring fra Forf. i Nr. 160, med Anmelderens Svar, s. Fr. Thaarups „Bornholms Amt, beskrevet“, 1839, S. 3, Noten; G. L. Badens hist. Bibl. S. 174. Recension derover haves i Bertuchs geograph. Ephemerid. Jahrg. 1812. Februar, S. 176—80). — Chesterfields Breve til sin Søn. 1ste Deel, oversat. ibid. 1806. (ogsaa med Titel: Mnemosyne, ved N. Chr. Døt. Andet Bind. Kbh. 1806). — Spaniens og Portugals amerikanske Besiddelser; et geografisk Bidrag uddraget af amerikanske Skrifter. Aalborg, 1812.

Harms's 95 Theses, oversatte paa Dansk af Hans Nielsen. Aalborg, 1818. (pseudonymt).

Sørøveri og Mord mellem Skagen og Gothenborg, eller Acterne i Sagen betreffende den danske Slup Frue Mette o. s. v. Fra Svensk oversat. 1.—2. Hefte. Aalborg, 1823—24.

Bornholms Saga. Aalborg, 1831. (jvfr. Berl. Tid. 1831, Nr. 130).

Haandbog for Handels-Correspondents, indeholdende tillige Underretning om Assurance, Vexelvæsen, de vigtigste Steders Mønt, Vægt og Maal, samt en Fortegnelse over fremmede Ord, som bruges i Handelsfaget m. v. Kbh, 1835.

Redacteur af Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis (Aalborg, 4to) Aarg. 1827, Nr. 22—46, og Medredacteur af samme Aarg. Nr. 47—66. (I dette Blad redigerede han tidligere de udenlandske Efterretninger).

Om hans Anmeldelse om en Opdagelse i Aalborg 1837, angaaende Kong Hanses Mord (?), s. Fjerdingaarsskriftet »For Literatur og Kritik« Bd. I. S. 247—54, af C. P. Paludan-Müller.

**Skovgaard (Peter Nicolai)**, Snedkermester i Hillerød.

Digte. Kbh. 1840. (36 S. 8.). — Digte. En Gave for Børn til Julen og det nye Aars Opmuntring. ibid. eod. (89 S. 8.). — Digte fra Norge og Hjemmet. ibid. 1844. (98 S. 8.). — Rapporten eller Debatten om pligtskyldig Opmærksomhed. Comedie i tre Akter. ibid. eod. (30 S. 8.).

**Skræppenborg**, s. O. P. H. Larsen.

**Slotzheim (Johan Harder)**, f. d. 13de Maj 1779, Søn af Silkevæver Erhard Slotzheim og Maria Catharina Slotzheim; besøgte Frue-Latinskole i Kbhvn, hvor han tog Examen Artium i October 1799, og blev derefter indskreven som Student; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i April 1812 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 26de Febr. 1817 Garnisonspræst paa Christiansø; d. 21de Juli 1819 Sognepræst til St. Ols og Allinge paa Bornholm; d. 16. August 1826 til Arninge i Laaland. † 2den Sept. 1834. — * Anne Marie Linderod.

Enkelte Træk af Greve J. H. E. v. Bernstorfs Levnet, i »Politisk og historisk Magazin« 1805. Bd. 4. S. 14—32, og 1806. Bd. 1. S. 103—112.

Et Digt: »Et fornemt Møde i en ringe Sag«, i J. K. Høst's Ugeblad »Theatret, det lille og det store«, Nr. 14. — Digte i »Dagen« 1804 og 1806.

**Smidt (Anton Ferdinand)**, f. d. 9de August 1796 i Kjøbenhavn; blev 1826 Cancellist og 1836 Fuldmægtig i Generalstabens Bureau (indtil ½ 1837); 1826 Krigscancellisecretair; 1828 Krigs-Assessor; 1829 Krigsraad; d. 10de August 1833 tillige Cancellist i Ordens-Capitulets Secretariat; 1836 Revisor og d. 1ste August 1837 Bogholder og Kasserer ved samme Capitul; d. 28de October 1836 Ridder af Dannebroge; d. 8de September 1838 Justitsraad; 1839 tillige Hoffasserer hos H. M. Enkedronningen. † 29de Januar 1841. — * Emilie Marie v. d. Wettering.

Kongelig Dansk Hof- og Stats-Calender for Aar 1836—1841. Redigeret, forlagt og udgiven. Kbh. 4to. (Fædrel. I. 1840, Nr. 208, 266; jvfr. Art. Wigfus Erichsen, I. 382).

**Smidt (Carl Jacob)**, f. paa Christianshavn d. 14de Septbr. 1800, Søn af Styrmand Peter Sørensen Smidt; blev d. 1ste Marts 1821 Secondlieutenant ved det jydske Jægercorps; d. 15de August

1832 Premierlieutenant; d. 10de Juni 1841 Capitain; var 1831—37 Skole-Officeer ved det kongl Landcadet-Corps. — * Caroline Modeweg.

Ledetraad ved Underviisningen i Vaabenlære og Artillerie ved det kongl. Landcadetcorps. Kbh. 1832.

**Smidt (J. C.)**, Skolelærer og Kirkesanger i Vithen ved Frysenborg.

Bidrag: i »Jyllandsposten« (Bemærkninger i Anledning af Artiklen: »om Skolelærernes Kaar«, 1838, Nr. 48. 49); — i »Conferentsblad, udg. af Skolelæreforeningen for Aarhuus og Omegn« (Indbyrdes Underviisning, i I. Aarg. Nr. 6. 9. 11. 12 og i II. Aarg. Nr. 3. 5—6; Til Folkeskolens Venner, i II. Aarg. Nr. 4); — i »Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Nogle Ord i Anledning af Hr. Pastor Borresen's Artikel om »Præstens Forhold til Communen og dens Skolelærere", af J C. Smidt og Kraiberg, II. S. 289—97. (jvfr. sstd. S. 362—69, af T. L. Borresen); Endnu nogle Yttringer i Anledning af Pastor Borresen's Artikel: »For Kirken og Skolen«, af J. C. Smidt og Kraiberg, sstd. S. 555—60. (jvfr. III. S. 1—10, af Borresen; S. 42—43, af J. C. Smidt og Kraiberg; S. 71—75, af Borresen); Endnu nogle Ord til Hr. Pastor Borresen, III. S. 124—32; Religionsunderviisningen i Folkeskolen, IV. S. 395—406; (Andeel i) Udkast til en Petition til Stænderne, angaaende en Reform af den danske Folkeskole, VII. S. 305—20, 321—33); — i »Tidende for almindelig dansk Skolelærer-Forening« (Sangen i den danske Kirke, i 3die Aarg. 1844, Nr. 3. 5. 8; Oplysninger angaaende Skolelærernes Afgift til Latinskolerne, s. A. Nr. 10; Seminariernes Reorganisation, s. A. Nr. 22—23; Skolelærer-Mødet i Aarhuus d. 13 Maj 1845, i 4de Aarg. 1845, Nr. 13—14; Skolelærer-Hjælpekassen, s. A. Nr. 17. 18; Om Kaldsretten til Kirkesanger- og Skolelærer-Embeder, s. A. Nr. 20; Om Skoletvangs Ophør, s. A. Nr. 25); — i »Fædrelandet« (Om Skolelærernes Kaar, af Kraiberg og J. Smidt, VI. Aarg. 1845, Nr. 2041); — i Jensens »Tidsskrift for Almueskole- og Seminariivæsenet« (Om Aftenskole paa Landet, i IV. Aarg. S. 139—55).

**Smidth (Jens Hansen)**, f. d. 19de Juli 1769 i Kjøbenhavn, en Søn af Inspecteur ved det Classenske Gods Corselitze paa Falster Hans Jensen Smidth og Agathe Beck; kom 1781 paa Landcadet-Academiet, men forlod det paa Grund af Djensvaghed, og blev 1783 sat i Vordingborg Skole, hvorfra han blev Student 1787; absolverede i October 1796 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 4de April 1800 Sognepræst til Allesø og Næsbyhovedsbroby i Fyen; d. 14de Decbr. 1804 til Aastrup paa Falster; erholdt d. 18de Decbr. 1816 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge. Var Medlem af det Skandinaviske Literaturselskab. † 20de Januar 1847 i Maarsby Præstegaard. — * 1. (1793?) Johanne Cathrine Sophie Stammer (separ. (1807?), † $\frac{29}{5}$ 1814 i Slagelse, en Hamborgerinde, som tidligere i 1 Aar havde været gift med Assurancemægler Greiff). * 2. (1810?) Ellen Jessen (f. $\frac{25}{2}$ 1775, Dat-

ter af Forpagter Jessen paa Skjørringe og Anna Elisabeth Nissen, samt Enke efter Provst Philip Henrich Friedlieb i Idestrup). — (Jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 22. 37; Barfods „Danmarks Geistlighed", S. 203—4).

*Lommebog* for Historie og Selskabelighed, Nytaarsgave. Kbh. for 1795 og ligeledes for 1796. (L. E. 1795, Nr. 7; 1796, Nr. 7; „Iris" 1795, I. 185—87, 219—20; 1796, I. 120; „Nordia" 1795, I. 102—3). — Idunna. Almanak for Aaret 1799, udg. af F. Hoegh-Guldberg og J. Smith. Kbh.; o. m. T.: Poesier af F. Hoegh-Guldberg og J. Smith. Første Samling. Kbh. 1799, med 2 Kobb. og 4 Nodeblade. (L. E. 1798, Nr. 51; „Iris og Hebe" 1799, I. 110—12). — *J. W. Goethe's* Hermann og Dorothea, oversat og omarbeidet. Kbh. 1799. (o. m. T.: Poetiske Oversættelser af Fremmedes Mesterdigte. 1ste Deel. ibid. eod.). — Fortællinger til Nytte og Fornøielse. ibid. 1800. — Ode d. 1ste Januar 1801. Odense (1800). (L. E. 1801, Nr. 1). — Ganske tilforladelig Fortælling om en saakaldet vidunderlig Pige i Høistiftet Osnabrück, som foregav at have levet i to Aar uden Mad og Drikke. Overs. ibid. 1801. — Sværmeres og Bedrageres Biographier. 1ste Hefte. Kbh. 1802. — *Poesier*. Förste Bind. Kbh. 1807. (L. T. 1811, Nr. 23; Kiel. L. Z. Jahrg. I. Bd. 1., Nr. 27. 28. 29. 31. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46). Adspredte have disse Digte staaet i „Minerva", „Iris", „Dana" og flere periodiske Skrifter. — Messenierne. Drama. ibid. 1813.

Satirer af Qvinctus Horatius Flaccus. Oversatte med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1816.

Epistler af Qv. Horatius Flaccus. Oversatte med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1817.

Danske Ordsprog og Talemaader samlede og udgivne. 1ste Hefte. Odense, 1822. (L. T. 1822, Nr. 39; Rahbeks „Tilskuerne" 1823, Nr. 21; jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 489 og Langes „Ny Freia" 1826, S. 159—60).

Danske Haver. Kbh. 1823. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (L. T. 1824, Nr. 38. 39; Rahbeks „Tilskuerne" 1823, Nr. 38—39, 42—43; Revue encyclop. 1823, Août).

Sætninger til Eftertanke om Noget og til Svar paa Lidet. Kbh. 1827. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIII. 384).

Om indbyrdes Undervisning. Et Indbydelsesskrift. Kbh. 1827.

Oder, Secularsang og Epoder af Quintus Horatius Flaccus. Oversatte. Kbh. 1828. („Nemesis" 1828, Nr. 6; L. T. 1829, Nr. 46. 47; Kbhvns Skilderi 1828, S. 618).

Ulrikkes Flugt. Roman. I.—II. Deel. Kbh. 1829. (M. f. L. III. 366—70). Paa Tydsk oversat af L. Kruse: Ulrika's Flucht. Ein dänisches Sittengemälde. Nach dem Dänischen von J. Smidth. I.—III. Band. Hamburg 1831. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1831, Novbr. Nr. 313, jvfr. Kbhpost. 1832, Nr. 17).

*Arboretum Scandinavicum.* Første Hefte. Kbh. 1831.

Andagtsbog med bibelske Sprog og christelige Sange til hver Dag af Aaret. Kbh. 1831. (L. T. 1831, Nr. 23).

Vor Herres Jesu Christi Lidelse og Død. Fortalt efter de fire Evangelister, med tilføiede Anmærkninger. Kbh. 1834.

Udtog af Knud Sivertsens Dagbog. Fortælling af J. H. Udgivet af A. P. Liunge. Kbh. 1835. (ogsaa indført i 2 Dele af Liunges „Novelle-Bibliothek").

Prædiken paa Nytaarsdag 1836. Nykjøbing paa Falster, 1836.

Hexen i Endor. En historisk Tractat af J. H. Nykjøbing paa Falster, 1837.

Høitideligbed i Anledning af en ny Altertavles Opstilling i Aastrup Kirke paa Falster 8de August 1838. Nykjøbing paa Falster. (27 S. 8).

Prædiken i Anledning af Kong Frederik VI. Død, holden i Aastrup Sognekirke paa Falster. Nykjøbing, 1840.

Mundheld og Meninger om Landvæsen og Bondehandel, for det Meste fra de henfarne Tider. Samlede af J. H. S. Kbh. 1840.

Tale i Anledning af Communalanordningen, ved Sogneforstandernes første Møde i Aastrup Sogn 5te Januar 1842. Nykjøbing, 1842. (8 S. 8.).

Redacteur af: Falsters Tilskuer. Et Ugeblad. Nr. 1.—26. Nykjøbing, 1836.

Udgiver af: Samlede udvalgte Digte af Peder Horrebow Hafte. Kbh. 1835.

Medudgiver af: Dana, et Hefteskrift af blandet Indhold. 1ste Bd. Kbh. 1793. (f. J. K. Høst's Erindr. S. 21; „Iris" 1793, III. 108; Allg. L. Z. 1791, Nr. 259).

I „Iris" og „Iris og Hebe" (Publikum, 1791. II. 150—57; Fiskerne, en Fortælling efter det Latinske, 1792. IV. 127; Oversættelse af nogle af Plinii Breve, 1796. I. 316; II. 98; III. 239; 1798. II. 179. (under Navnet Anton Julius).

I „Statistisk, juridisk og litterarisk Bibliothek" (Om Concerter, i Bd. I. 1792, S. 168—86; jvfr. „Iris" 1792, III. 187—203; L. E. 1793, S. 778).

I Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed" (Ideer til en Ritualreform, VI. 326—88).

I Rahbeks „Hesperus" Bd. V. o: „Læsning i blandede Emner" Bd. I. (Den hvide Pige paa Bogø, S. 381—90).

I „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter" (Om nogle eenstydige Ord, i Bd. XXI. 1826, S. 353—73).

I „Nyt Aftenblad" (Om Danske Ordsprog og Talemaader, 1825 Nr. 32; Bemærkninger over eenstydige Ord, s. A. Nr. 43).

I Heibergs „Kjøbenhavns flyvende Post" (Silhouetter, tegnede efter Theophrast, La Bruyère, Rabener o. fl., 1827 Nr. 90, 91, 103; 1828, Nr. 64, 71, 73, 80, 83, 86, 87).

I Liunges „Hertha" (Nogle eenstydige Ord, i 2. Aarg. 1828, II. S. 118—128).

I Høst's „Archiv" (Om et skandinavisk Arboret, IX. 282—86).

I Liunges „Nyeste Repertorium for Moerskabslæsning" (Silhouetter, Bd. II. S. 2, 19, 33, 99, 226, 41, 42, 73, 75, 353, 54, 85, 86, 87; Bd. IV. S. 136, 38, 289, 305, 21, 37, 53, 54, 69).

I „Have-Tidende, udg. af Selskabet til Haveculturens Fremme" (Om den Skade, som Træer og Buske ere udsatte for af Frosten, I. 1835, S. 217—55; Noget om Climatisering af fremmede Landes Planter. V. 1839, S. 193—215; Den nye Haves Anlæg. En Fortælling, VI. 1840, S. 483—92).

Forklaring af eenstydige danske Ord, i P. E. Müller's „Dansk Synonymik“, 1.—2. Deel. Kbh. 1829.

En Tale, indf. i: „Efterretning om en religieus Jubelfest, holden i Horbelov Kirke paa Falster d. 12te Decbr. 1821 til Minde om Frederik d. 4des Fundation af 240 Skoler. Kbh. 1822.“ (jvfr. „Dagen“ 1823, Nr. 307).

For det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Danske Ordbog leverede han en betydelig Samling af kritiske Bemærkninger og Tillæg til de tidligere Hefter af Bogstavet S, og redigerede Bogstaverne U, X, Y og Z; ligesom han ogsaa meddeelte Bidrag og Samlinger til Ordbogens 5te Deel. (jvfr. C. Molbech, Vidensk. Selsk. Historie, S. 308, 450). — En Samling af danske Almuesord og Talemaader, fornemmelig fra Falster, afbenyttet i Molbechs „Dialect-Lexicon“.

Medarbejder i: „Efterretninger om udenlandsk Literatur“.

Digte, deels under hans Navn, deels undertegnede: „Anton Julius“, th, eller „—“, adspredte i „Iris“ 1791—95 og i „Iris og Hebe“; „Minerva“ (bl. a.: Oder af Horats, metrisk oversatte, 1803, IV. 79—94, 197—200; 1804, I. 37—50; IV. 151—77, 225—47, jvir. L. E. 1807, S. 758—62); „Den Danske Tilskuer“; „Dana“; Poulsens „Nytaarsgave for Damer“ 1795 flgg.; i Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed“ (Finthona, i I. S. 159—92 [jvfr. Badens Univers. Journ. VI. S. 127—128; „Iris og Hebe“ 1798, II. 252—53]; Nogle Fabler, i V. S. 250—62); i Liunges „Dana“ for 1820; Rahbeks „Tilskuerne“ 1ste Aarg. 1823; i Mollers „Nyt theolog. Bibliothek“ (Psalmer, XIII. 334—42, jvfr. L. T. 1829, S. 422); i Liunges „Hertha“ (1827, II. 410; III. 74); i „Kjøbenhavnsposten“ (1829, Nr. 42); „Nyeste Repertorium for Moerskabslæsning“ (II. 97); „Portefeuillen“ (1839, III. 289—92).

**Smidth (Thomas)**, f. 1774; var Krigs-Assessor og Inspecteur ved det Classenske Fideicommis's Godser paa Falster; siden Kammerraad; blev d. 1ste August 1829 virkelig Cancelliraad; 1835 Postmester i Nysted. † 1840. — * Margrethe Elisabeth Friedlieb (f. $\frac{10}{4}$ 1783), yngste Datter af Præsten til Idestrup paa Falster, Provst Philip Henrich Friedlieb og Anne Marie Birgitte Seehusen.

Nogle Bemærkninger i Anledning af Skriftet: Bornholm beskreven paa en Reise i Aaret 1815, i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 41.

Beretning om det Classenske Fideicommisses Bestræbelser for godt Sædekorn paa de Classenske Godser i Falster, i Olufsens „Nye oeconom. Annaler“, Bd. V. 1820, S. 126—32.

**Smith (Andreas Niels Christopher)**, f. i Kjøbenhavn d. 30te April 1797, Søn af Hendrik Smith, Sognepræst til Krummerup og Fugleberg i Sjælland (f. $\frac{6}{3}$ 1770, † $\frac{11}{5}$ 1811), og Anne Cathrine f. Nørager († $\frac{21}{3}$ 1832 som Institutbestyrerinde i Kbhvn.). Gik først i Slagelse, og derefter i Herlufsholms lærde Skole; blev derfra dimitteret til Universitetet 1816; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i April 1821 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 26de Marts 1824 ordineret Katechet, d. 4de Juni 1831 anden, og d. 14de Februar 1837 første residerende Capellan ved Vor Frue-Menighed i Kjøbenhavn; d. 28de Juni 1847 Ridder af Danebroge. — * Laura

Jensine Rasmine Busch. — (Portrait, malet og lithographeret af Hunæus. 1847. 4to).

Sorgetale over Poul Møller, Professor i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet, ved Bisættelsen i St. Petri Kirkes Kapel d. 19de Marts 1838. Kbh. 1838.

Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimesse 2den Søndag efter Paaske, d. 29de April 1838, som Indledningstale til Stiftsprovst Clausens Afskedsord til Frue Menighed. Kbh. 1838.

Frue Sogns offentlige Skolevæsen. Dets Udvikling i de sidste 12 Aar og dets nuværende Tilstand. En Fremstilling. Kbh. 1844, m. 1 Tabel. (Theol. Tidsskr. IX. 187—88).

Hvad der fordres af Sjælehyrdens Liv i dets Forhold til Menigheden. Prædiken, holden i Frue Kirke til Høimesse paa Midfastesøndag den 22de Marts 1846. Kbh. 1846.

Tale, i Bibelselskabets 20de Beretning. 1835. S. 3—16.

Afskeds-Ord ved Stiftsprovst Clausens Jordefærd den 29de Februar 1840. Fremsagt i den Afdødes Huus. (indf. i »H. G. Clausens Eftermæle.« Kbh. 1840. S. 1—4).

Tanker ved Expeditionssecretair P. Bogts Grav, i „Den Danske Stats-Tidende“ 1819, Nr. 73.

**Smith (Daniel Peter),** f. d. 23de (ikke d. 21de) Septbr. 1782 i Mehrn ved Præstø, hvor hans Fader, nedenanførte Provst Troels Smith, da var Sognepræst og givt med Anna Agnethe Plum. Dimitteret fra Roeskilde Skole, hvori han optoges i April 1794, blev han Student i Foraaret 1800; absolverede i April 1804 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et qvidem egregie, hvilken samme Charakteer han siden ogsaa erholdt til den homiletiske og katechetiske Prøve; blev d. 27de Januar 1805 Alumnus paa Elers's Collegium; s. A. tillige Alumnus af det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse; d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved Roeskilde Skole; d. 27. Juni 1814 tillige Prædikant ved St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard; d. 13de August s. A. udnævnt til Overlærer ved Skolen (med Anciennitet fra 1ste Juli 1812), og var i denne Egenskab, i Vacancen fra Efteraaret 1814 indtil Skoleaarets Ende i Sept. 1815, constitueret til at besørge Rectors Forretninger; kaldtes d. 23de Juni 1815 (ikke 1816) til Sognepræst i Sarkjøbing, og d. 15de Novbr. 1819 til Sognepræst for Horslunde og Nordlunde i Laaland; blev 1820 Meddirecteur for det daværende Vesterborgske Skolelærer-Seminarium; d. 23de Maj s. A. Provst for Laalands Nørre-Herred; d. 8de April 1829 udnævnt til Districtsprovst for Nørre- og Sønder-Herred, samt for Femø, Fejø, Femø og Askø; d. 3die Januar 1831 til Sognepræst i Stege paa Møen; d. 12te Febr. s. A. tillige til Provst for Møenbo og Baarse Herreder; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; d. 27de Marts 1845, efter An-

fogning, i Naade entlediget fra Provste=Embedet for Baarse Herred. — * 1806 Nicoline Sophie Friis Colding (f. 1783, en Datter af China=Capitain og charakteriseret Lieutenant i Sø=Etaten, Andreas Colding og Antoinette Augusta f. Holck). — (Biographi i Blochs Bidrag til Roskilde Domskoles Historie, H. 2. S. 22; jvfr. Øst's „Materialier", Nr. 146 (af Fr. Thaarup); Berl. Tid. 1845, Nr. 125 (om Højtideligholdelsen af hans 25 Aars Provste=Jubilæum).

Mindeblomster paa Faderens Capitain og Ridder Werner Hans Fred. Abrahamsons og Sønnens Ludvig August Abrahamsons Grave. Kbh. 1815, med 1 Kb. og en Vignet. (L. T. 1815, S. 505—9. — Det i Forerindringen til Skriftet meddeelte Omrids af L. A. Abrahamsons Liv er oversat paa Tydsk ved G. Hohbach i „Morgenblatt für gebildete Stände" 1822, Juli).

Høitidspsalmer. Maribo 1819.

Kirken og dens store Festdage, eller kirkelige Betragtninger. Kbh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 32, af H. N. Clausen).

Udsigt over det kongelige Vesterborgske Skolelærer-Seminariums Virksomhed fra dets Oprettelse. Et Indbydelsesskrift til en Sørgefest over Seminariets bedengangne Directeur og Forstander, sal. Bisköp P. O. Boisen. Kbh. 1831. (L. T. 1831, Nr. 34).

Den evangeliske Geistligheds Tak til Gud for Reformationens Velgjerning. Synodalprædiken, holden i Roeskilde Domkirke den 6te Juli 1836. Kbh.

En liden Læse- og Sangbog for Almuen og Skolebørn. Kbh. 1838. (1837). 2det forøgede Oplag. ibid. 1845. (1844).

Opmuntring til Goddædighed imod vore vandlidte jydske Landsmænd. Prædiken og Psalmer i Stege Kirke 3die Sondag i Fasten 1839. Nykjøbing, 1839. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Den Nyords Kirkes Indvielse den 16de December 1846. Med en Afbildning af Kirken. Kbh. 1847.

I „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode" Hvilke ere Grændserne og Forskiellen mellem den geistlige og feenkiske legemlige Veltalenhed? i Bd. I. S. 349—70, (jvfr. L. T. 1812, S. 508—10).

I Møllers „Theologisk Bibliothek" (Nogle Ideer om Folkets Underviisning i Christendommen, i Bd. XIX. S. 109—35, jvfr. L. T. 1823, S. 472).

I Bibelselskabets Beretninger (Breve, i VI. S. 86—87; VII. S. 79—80; XII. S. 81—83).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler, 1ste Samling" (Liigprædiken over Bisköp N. Møllers ham værdige Hustru, d. 19de Februar 1830, S. 316—20; Ved en 86aarig i mange Aar blind Præsteenkes Liigkiste, S. 337—39; Ved en Pigeskoles Indvielse i en Kjøbstad, S. 420—23; Ved en ny Skoles Indvielse paa Landet, S. 424—27).

I „Christelig Kirke=Tidende" 1833 (Christenkjerlighed og Fattigvæsen skulle virke i Forening, Nr. 39; Sorgeqvad over Prof. Theol. Jens Møller, Nr. 50—51, S. 201).

I „Kjøbenhavnsposten" 1835 (Om Stege Borgerskole, Nr. 86, jvfr. Nr. 162).

I „Sjællandsposten" 1839 (Om Eden, Nr. 25).

I „Dansk Folkeblad" (Angaaende Benyttelsen af de ved Trykkefrihedsselskabet udgivne Skrifter ved Underviisningen i Landsbyskoler, i 8de Aarg. S. 111—12).

I Damkier's Samling af „Prædikener over Evangelierne", 1ste Bd. (Hvad det er for et Sind, som altid er det samme, og hvorved vi kunne erhverve det. Prædiken paa Palmesondag; Christelig Oplysning gjør os frie fra Forargelse og Vildfarelse. Prædiken paa 6te Sondag efter Paaske).

I „Fædrelandet" (Om de foreslaaede Amtsskoler, 1848, Nr. 145).

I „Den Berlingske Tidende" (Hr. Fr. Barfods Gabestok, 1849, Nr. 55, 60; jvfr. Nr. 66, af Fr. Barfod).

Han gjennemsaae og tildeels omarbejdede P. Thonboe's Læsebog og Exempelsamling for Borger- og Almueskoler. 8de Opl. Kbh. 1831. 9de Opl. ibid. 1837.

Udgav: Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum i Helbek Kirke d. 12te Mai 1819. Kbh. 1819. (Heri findes en Tale og Psalmer af ham).

I den af ham bekostede Samling af „Mindetaler over afdøde Geheimestatsminister Greve C. D. F. af Reventlov" (Kbh. 1828) er af ham: Tale, holden paa Prædikestolen i Horslunde Kirke ved Greve Reventlovs Jordefærd den 16de October 1827, S. 47—62; Psalmer, afsjungne af Grevskabets Skolelærere og det Vesterborgske Seminariums Alumner ved Jordefærden den 16de October 1827, S. 63—68; Biographiske Noticer, S. 69 flgg.

Enkelte Digte, adspredte i Engelstofts „Universitets- og Skole-Annaler" (1807, I. 303—4; 1810, II. 113—16; 1812, S. 108—11); „Dagen" 1808, 12; „Nyeste Skilderie af Kbhvn"; „Den Danske Stats Tidende" og „Den Berlingske Tidende" (f. Ex. 1840, Nr. 13; 1846, Nr. 115; 1848, Nr. 148, 285; 1849, Nr. 116).

Udtog af hans Tale ved Sørgehøjtiden i Roeskilde Skole d. 21de Febr. 1812 i Anledning af Rector C. F. Schultz's Død, i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1812, S. 106—8. — En lollandsk Ordsamling, især fra Landets Vesterkant, eller Nørre Herred, afbenyttet i Molbechs „Dialect-Lexicon".

**Smith (Friderich Christian),** f. d. 28de Januar 1761 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader (som nedstammede fra den skotske Dronning Maria Stuarts Krigsminister, eller General, Smith) var Bogholder ved et Livrenteselskab. Blev 1782 Fuldmægtig ved Amiralitets- og Commissariats-Collegiet; d. 8de Januar 1792 Commissariats-Secretair, eller Chef for dette Collegiums andet Departements-Comptoir (indtil d. 4de Juli 1813); d. 28. Octbr. 1793 Overkrigscommissair; d. 28de Marts 1806 Meddirecteur for Søqvæsthuset og Assistentshuset (indtil d. 4de Maj 1811); d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 15de Aug. s. A. virkelig Justitsraad; d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 22de Septbr. 1815 virkelig Etatsraad. Var Sportel-Kasserer ved Amiralitets- og Commissariats-Collegiet fra 1796 indtil sin Død d. 25de August 1821. — * Helvig Aagesen (f. ☿ 1758, † 179*, en Datter af daværende Regimentsqvarteermester Niels Aagesen). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 81).

Hvorledes Salpeter kan frembringes; efter Pet. J. Hjelms Underrättelse &c. Stockholm 1799, med en Indledning af den danske Udgiver Overkrigs-Commissair Smith. Kbh. 1802. 136 S. 8., med 4 Kobb.

**Smith (Jeppe)**, f. d. 1ste Marts (ikke April) 1759 i Thy, i Aalborg Stift, i Landsbyen Skjoldborg, hvor hans Fader, Hans Christensen Smith, var Kleinsmed og givt med Dorthea Paulsdatter (begge døde for Sønnens 9de Aar). Kom først i Lære hos en Uhrmager, siden hos en Snedker og Drejer; begyndte, 23 Aar gammel, at studere, og blev Student ved privat Dimission 1789; d. 18de Maj 1791 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; tog d. 18de Januar 1794 medicinsk Embedsexamen (Laud.); blev privat Practicus i Kjøbenhavn, hvor han tillige indrettede og bestyrede et Etablissement til Forfærdigelse af alle Slags physiske, mathematiske og optiske Instrumenter; erholdt d. 3die Januar 1806 Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 13), og udnævntes d. 28de Juni 1809 til Ridder af Danebroge; holdt fra 1813 Forelæsninger over den techniske Chemi, og desuden i 3 til 4 Somre, paa det Rejersenske Fonds Bekostning, Forelæsninger over samme Videnskab for Haandværkere, Konstnere og Fabrikanter. † 5te Novbr. 1821 i Kbhvn., ugivt. — (Autobiographi, udgivet, med et Tillæg, af hans Brodersøn, Mechanikus Christen Smith. Kbh. 1823. (24 S. 8.); Biographi i Kofods Convers.-Lexicon XXVII. S. 202—6; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 84—91. — Om hans Gave til Walkendorfs Collegium f. Engelstofts Univers. og Skole-Annaler 1812, S. 243—48, og L. T. 1813, S. 62).

Metzgers Udkast til en *Medicina ruralis* eller medicinsk Haandbog for Landmanden, oversat og forøget. Kbh. 1791. 2den Udg. ibid. 1797. („Iris" 1794, II. 218; Nafns Bibl. II. 111—15; L. E. 1797, Nr. 7).

**Smith (J. C.).**

Vagt i Gevær!!! Eller en Snuus fiin fiin islandsk Rapee til Dreier Anders Rasmussen. Kbh. 1832.

**Smith (J. L.)**

Fuldstændig og nøiagtig Beskrivelse over Hestevæddeløbene paa Nørrefælled 1832. Kbh. 1832.

**Smith (S. P.).**

Haandbog ved Underviisning i Regning, for Skolelærere. Randers, 1813.

**Smith (Troels)**, f. d. 27de Januar 1744 i Holbek, ældste Søn af Jubellæreren Magister Peter Smith, daværende residerende Capellan siden ($\frac{1}{6}^{9}$ 1753) Sognepræst til Holbek og Merløse, og tilsidst ($\frac{8}{8}$ 1781) til Mehrn i Sjælland (f. $\frac{1}{8}^{0}$ 1707 i Kbh., † $\frac{1}{1}\frac{4}{1}$ 1795, jvfr. Giessings Jubellærere II. 2. S. 363—66, samt Øst's „Materialier" Nr. 146), og Edel Dorthea Barfoed († 1783, en Datter af Capitain Claus Barfoed). Underviist i Hjemmet indtil sit 11te Aar, blev han sat i Frue-Latinskole i Kbhvn., og afgik derfra til Universitetet 1762; tog theologisk Attestats 1766; blev d. 29de Januar 1768 af Gehejmeraad og Stiftamtmand Egg. Christopher Greve af Knuth, hos hvem han i et halvt Aar havde holdt Kabi-

netsprædiken, kaldet til exspecterende Sognepræst for Dollefjelde og Musse Menigheder i Laaland, hvorpaa han erholdt kgl. Confirmation d. 1. Febr. s. A.; men da hans aldrende og svagelige Fader behøvede en Medhjelper i Embedet, beskikkedes han d. 14de April 1763 til Medtjener og Capellan pro persona for Holbek og Merløse Menigheder; blev d. 28. Sept. 1770 Capellan pro persona samt adjungeret og succederende Sognepræst til Mehrn i Sjælland; d. 30te Novbr. s. A. Sognepræst til Everdrup sstd.; d. 20de Marts 1772 til Mehrn, og d. 5te Maj 1784 til Holbek og Merløse; 1802 Provst i Merløse Herred (indtil 1807); festligholdt d. 12te Maj 1819 sit 50 Aars Embedsjubilæum og erholdt samme Dag Rang med Amtsprovster (jvfr. „Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819); blev d. 30te Marts 1821, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 4de December 1823 i Holbek. — * 1. 1771, i Juni, Anna Agnethe Plum (f. $\frac{4}{1}$ 1752, † $\frac{29}{1}$ 1805, en Datter af Præsten Daniel Plum i Baarse i Sjælland). * 2. 1808 Abelone Tønnesen f. Lottrup (f. $\frac{30}{6}$ 1769, † $\frac{11}{12}$ 1832). — (Jvfr. Døt's „Materialier“ Nr. 146; Thaarups fædrenel. Nekrol. f. 1821—26, S. 240—41).

Tvende Taler paa 31te October og 2den November 1817, holdne i Holbeks Kirke. Kbh. 1818.

Jubeltale, holden i Holbek d. 12te Mai 1819. (indf. i Skriftet: „Provst Troels Smiths Embeds-Jubilæum“. Kbh. 1819). — Gravskrift over hans Fader (paa Latin), i Kbhvns Addr. Compt. Efterretn. 1785, Nr. 328.

**Smith (Troels)**, f. 1794, Søn af Peder Smith og Maren Troelsdatter; dimitteret fra Horsens Skole 1815; tog i Foraaret 1819 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Decbr. s. A. Prøve-procurator ved Underretterne i Ringkjøbing Amt; d. 22de Maj 1822 Procurator i Jyllands 4 Stifter, og ejede og beboede Krogsdal ved Holstebro; blev d. 26de Januar 1840 Birkedommer og Skriver paa Fanø; d. 19de Novbr. 1847 Byfoged i Holstebro og Herredsfoged i Hjerm og Ginding Herreder, men forblev ifølge kgl. Tilladelse (af 18de Juli 1848) i sit forrige Embede. — * Sophie Dorothea Krarup (f. 1800, † 1834, ældste Datter af Provst Janus Balthazar Krarup og Marie Christine f. Grundtvig).

Om stadeligt Vands Afledning, i „Ugebl. for den danske Bonde“ 2. Aarg. Nr. 33.

**Smith (Troels Frederik Plum)**, næstældste Søn af ovenanførte Provst Daniel Peter Smith; f. d. 31te Decbr. 1813 i Roeskilde; dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen 1833; udmærket ved 2den Examen 1834; absolverede i Juli 1838 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var derpaa i 2½ Aar Huuslærer hos Kammerherre, Amtmand de Neergaard paa Lindersvold; blev d. 8de April 1843 Alumnus

paa Borchs Collegium; foretog sig, tildeels med offentlig Understøttelse, 1845—47 en Rejse i Skotland, England, Frankrige og Italien; har efter sin Hjemkomst opholdt sig i Stege paa Moen.

Digte, deels særskilt trykte, deels adspredte i: A. P. Liunges „Søndagsblad“ (1835, S. 281—88 og 345—51); Barfods „Brage og Idun“ (Havet og Derne, III. 356—361); „Den Berlingske Tidendes Søndagsblad“ (1841, Nr. 5); Heibergs „Intelligensblade“ (Den hvide Pige, i Bd. IV. 1844, Nr. 44—46, jvfr. J. f. L. o. K. 1844, S. 126—28); „Ny Portefeuille“ (1844, 1. S. 118—19); „Dansk Folkeblad“ (Dannemark ved Kong Christian den Ottendes Kiste, XIII. Nr. 47); og i „Borchens Lyre“.

Tale ved Festen for Prof. Bissen, i Selmers „Aarbog“ for 1843, S. 152—53.

De Thous Farvel til Verden, i D. Kirketid. IV, 233—39; Et Digt, sstd. S. 409—10.

**Sneedorff (Hans Christian),** f. d. 22de Maj (ikke Marts) 1759 i Sorø (ikke Kbhvn.), ældste Søn af Jens Schelderup Sneedorff, daværende Professor i Lovkyndigheden og Statsvidenskaben ved Sorø Academi, siden (1761) Arveprinds Frederiks Lærer (f. $\frac{22}{8}$ 1724 i Sorø, † $\frac{8}{6}$ 1764, jvfr. „Dansk Minerva“ V. 1817. Octbr. S. 67—71, samt Nyerups Lit. Lex. S. 563), og Ollegaard Wilhelmine Thestrup (f. 1739, † $\frac{1}{1}$ 1775, en Datter af Etatsraad, Professor Christian Thestrup og Karen Larsdatter Fogh). — Blev d. 23de Decbr. 1776 Secondlieutenant i Sø Etaten; d. 18de Octbr. 1781 Premierlieutenant; d. 17de April 1789 Capitainlieutenant; s. A. Lærer i Sømandskabet ved Søcadetcorpset; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; 1797 Chef for Søcadetcorpset; d. 16de Decbr. 1803 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 4. Januar 1811 Commandeur i Sø-Etaten; d. 28de Januar 1812 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 26de Januar 1813 Kammerherre; d. 21de Decbr. 1816 Contre-Admiral; 1823 Ridder af Æreslegionen; var og Commandeur af Jernkrone-Ordenen. † 13de October 1821 i Kbhvn. — * 1. $\frac{14}{8}$ 1789 Marie Elisabeth Tønder (f. 1770, † 1815). * 2. Marie Margrete Skibsted. — (Biographi i (Fr. Barfods) poetisk Læsebog, S. 527—31; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 331—34; „Dagen“ 1824, Nr. 253, 54; Conversationsbl. 1824, Nr. 13, jvfr. S. 111; Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 84; jvfr. Rahbeks „Erindringer“ I. S. 203—5; „Nyt Aftenbl.“ 1824, Nr. 49, 50, 51, af K. L. Rahbek; Alm. dansk Lit. Journ. 3. Bd. 1782, S. 338. — Portrait, tegnet af W. Heuer, lithogr. i det kgl. Steentrykkeri).

Søtaktiken. En Lærebog for de kongelige Søkadetter. Kbh. 1799.

Efterladte Digte, samlede af K. L. Rahbek. For Venner. Kbh. (1829). 228 S. 8. (jvfr. Rahbeks „Tritogenia“ IV. S. 59—61, 198—205).

Digte, adspredte i periodiske Skrifter og Poesisamlinger, saasom i Kjøbenhavns Adresse-Avis 1775, Nr. 184; 1776, Nr. 191; i Holks „Sorg og Glæde“ 1775,

S. 82. 110. 112; i Sangene over Indfødsretten 1777, S. 43; „Almindeligt danſk Bibliothek“ 1778, III. 16; 1779, II. 76. 100; III. 75; i Schultz's Poeſiſamling 1788, S. 108; i „Iris“ og „Iris og Hebe“ 1791, I. 118—21; 1796, I. 205—10. (optr. i „N. Afenbl.“ 1821, S. 421—22); i „Minerva“ 1797, I. 230; II. 305; i „Den Danſke Tilſkuer“ 1806, Nr. 58 og 59; i Nyerups Nytaarsgave „Frigge“, 1813; i „Den Danſke Stats-Tidende“ 1821, Nr. 61; i E. Beyers „Geſion“ f. 1826, S. 269. (Blandt disse Digte er Sangen om Drejers Klub: „I Arelstad der ſtander en Gaard“, og Romanzen om Henrik Gerner: „Hr. Henrik han ſidder ſaa tankefuld“ ſiden blevne indførte næſten i alle Klubviſebøger).

I „Minerva“ (Til Publikum i Anledning af Amtmand Heibergs Bekjendtgjørelſe om hans Søns Død, 1798. I. S. 54—72; overſ. paa Svenſk i Baron D'Albedyhls 1799 i Nyköping udkomne „Skrifter af blandadt Innehål“).

I „Kjøbenhavns Skilderi“ (Til Publicum, 1824, Nr. 6).

I Rahbeks „Tritogenia“ (Udaf et Udkaſt til en Tale, beſtemt at holdes i det danſke Literaturſelſkab, i Bd. VII. 1830. S. 29—34).

Taler, holdne til Søcadetterne, i „Archiv for Søvæſenet“ X. S. 220—27; XII. S. 210—14; 360—67; 478—85; XIII. S. 220—30; 331—47; og i „Nyt Archiv for Søvæſenet“ I. S. 479—89; IV. S. 87—95; 456—61.

Et Brev fra ham ſtaaer i Th. Thaarups „Breve til en Ven angaaende Baron Wedels Død“. Kbh. 1782.

**Søelberg (Abraham Engelbrecht)** var Capitain ved Kjøbenhavns borgerlige Infanteri (indtil 1827); ejede og beboede Landejendommen „Frederiksyndeſt“ i Asminderød Sogn; blev 1818 Medlem af Tiendecommiſſionen for Kronborg og Hirſchholms Diſtricter ſamt Frederiksværks Gods. † 24de Decbr. 1846 i Fredensborg, i ſit 63de Aar. — * 1813 Henriette Louiſe Larſen.

Lærebog i Krigsvidenſkaberne, overſat efter J. Mauvillon's Einleitung an die ſämtlichen militairiſchen Wiſſenſchaften. Kbh. 1809, m. Kbb.

Om Avls-Bygningers henſigtsmæsſige Indretning, i „Landoec. Tidender“ VI. 1817, S. 390—99, med 1 Plan.

**Søelberg (Johan Henrik)**, f. omtrent 1769 i Kjøbenhavn; var Opbringer ved Fattigvæſenet, og ſiden Inſpecteur ved Drengeſkolen i Bredgaden, hvorfra han fik Afſked omtrent 1830.

Mindeſang over Doctor Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. — Prøve af originale komiſke Digte, i den Wesſelſke Digterart. 1ſte Hefte. ibid. 1836. — Ønſker til Kronings- og Salvingsfeſten. ibid. 1840. — Danmarks Feſtdag, et Digt med Sange. ibid. 1841. — Adſkillige Smaadigte, deels anonyme i „Dagen“, deels ikke i Boghandelen.

**Soldin (Abraham)**, Boghandler i Kbhvn. † 1834.

Udgav: Etuibibliothek for Damer. Nr. 1.—12. Kbh. 1828—30. 12mo.

**Soldin (Salomon)**, f. d. 15de Marts 1774 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han var i nogle Aar Participant i den Boghandel, som hans ældre Broder, ovenanførte Abraham Soldin, baade før og siden førte for egen Regning. † 27de Novbr. 1837 i Kbhvn. — * Hanne Ruben. — (Jvfr. „Den Frisindede“ 1837, Nr. 44).

J. J. Rousseau om Oprindelsen til Uligheden blandt Menneskene og dens Grundstøtter, et kronet Priisskrift. Oversat. Kbhvn. 1800. – Engelsk Læsebog for Danske, med hosføiet accentueret Ordbog og en kort engelsk Grammatik (under L. B. Olsens Navn). ibid. eod. — Historisk Dagbog af Krigen mellem Danmark og Engelland. ibid. 1801. — Marsk Stig eller Sammenrottelsen mod Erik Glipping, Konge af Danmark, et romantisk Skilderie af det trettende Aarhundrede, udarbeidet efter O. J. Samsøes Plan. ibid. 1802. — Patriotiske Handlinger af Danske og Norske. En Exempelbog for Ungdommen. ibid. 1806. (L. E. 1807, Nr. 19). — Engelsk-dansk og dansk-engelsk Lexicon (under L. B. Olsens Navn). I.—IV. Bd. ibid. eod. Den dansk-engelske Deel 2det forbedrede Opl. ibid. 1819. — Huusvennen. Et Tidsskrift. No. 1 og 2. ibid. 1813. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 10).

Napoleon Buonapartes Regjeringshistorie. 1ste Deel. Kbhvn. 1815. (Allg. H. L. Z. 1817, Nr. 103). Paa Svensk overs. af J. P. Wåhlin under Titel: Napoleon Bonapartes Regeringshistoria. Stockholm, 1817. 8:o. (Svensk Litteraturtidn. 1817, Nr. 34, hvor Recensenten troer, at Originalen er tydsk).

Exempelsamling til Veiledning for Enhver, der vil øve sig i dansk prosaisk Stiil, uddragen af danske Prosaikeres Skrifter, ordnet efter de forskiellige Stiilarter og forsynet saavel med Indledninger som Anmærkninger. Kbh. 1816 (1815). (Allg. H. L. Z. 1821, März, S. 470—72).

Humoristen. I.—V. Hefte. Kbh. 1818—19. (Allg. H. L. Z. 1822, Ergzbl. Nr. 78—79, S. 617—29). [Det 5te Hefte af „Humoristen“ indeholder en „Lovtale over Daniel Ranzau“, der ogsaa udkom særskilt. Kbh. 1819; r. Allg. H. L. Z. 1822, Ergzbl. S. 916—18].

Redacteur af: Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn. Et Ugeblad. (Begyndt d. 17. Oct. 1803 af J. Werfel, men fortsat af S. Soldin indtil Udgangen af Febr. 1825, jvfr. Art. Fr. Thaarup). Heraf bestaaer I.—II. Bind for Aaret 1804 af 1452 S. 8., hvoraf de 1352 ere forfattede eller samlede af S. Soldin; III.—IV. Bd., for 1805, udkom ligeledes i Octav; de følgende Bind (fra d. 15de Octbr. 1805) i Qvart. (jvfr. Engelstofts og Møllers Histor. Calender I. 1814. S. 35; „Telegraphen“ 1821, Nr. 28; Thortsens Udf. ov. d. danske Lit. S. 132, Noten; Host's Søndagsbl. 1816, Nr. 51, 52). De Stykker, i 1.—4. Bd., som ere forfattede af Soldin og gaae igjennem flere Nummere, ere f. Ex.: Kildereisen; Reisen til Jægerspriis; En Samtale i Elysium; Reisen til Bemmetofte; i 5te—6te Bd. ere, blandt andet, af ham: Tryllespeilet; Fyrretyve Timer i Kjøbenhavn; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Sammenligning imellem ældre og nyere Tiders Levemaade; Indskrænkninger og Friheder i Næringsveie; Fodposten; Hovedstadens og Landlivets Glæder; Reisen til Lethraberg; En Hundredrigsdalerssedels Hændelser; Luftmachiner; i 7de og 8de Bind: Fragmenter af en Reise til Kjøbenhavn 1837; Yppigheden; Breve til en Ven paa Landet; Reisen til Hovedstaden 1807; Gert Westphalers Reise fra Haderslev til Kiel; Til mine Medborgere (skrevet under Kjøbenhavns Beleiring); Kjøbenhavn be-

tragtet som Fæstning; i 9de og 10de Bind: Betragtninger over nærværende Krig; Lars Pedersen, en Selvbiographie; Om indenlandske Manufacturers Understøttelse; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Kjøbenhavn i det 19de Aarhundrede; Om Krig og Krigstilstand; Hvilke Næringsveie og Stænder have lidt meest ved Krigen?; i 11te og 12te Bind: Om Æresbelønninger og Ærestegn; Om et nyt Nidskrift mod Danemark; Om Penge og Pengecours; Breve til en Ven paa Landet; Reisen til Birkerød; Om Klædedragten; i 13de og 14de Bind: Obligationen eller de to Speculantere; De fem Søskende; Hr. Simon Studenstrups naadigste Gjensvar paa Senior Peter Pedersens underdanige Rapporter; i 15de Bd. 1811, bl. a.: Nyttige Advarsler, S. 74 flgg.; Planerne, S. 177 flgg.; Brev til en Ven i Norge, i Nr. 15; i Aarg. 1812: Tugt-, Forbedrings- og Rasphuset, i Nr. 54. 55; Hvilke ere Aarsagerne til den tiltagende Dyrhed? i Nr. 60. 61. 62; i Aarg. 1814: Historisk Kronike og Bidrag til Dagens Historie, i adskillige Nummere; i Aarg. 1815: Til en Ven paa Landet; Sprogbemærkninger, Nr. 15. 16. 19. 21. 22. 25. 29. (forts. i Aarg. 1816, Nr. 17; 1817, Nr. 32; 1818, Nr. 85; 1819, Nr. 22; 1820, Nr. 47; 1823, Nr. 98); i Aarg. 1816: Friderichsberg, et Digt, i Nr. 100. 101 samt i Aarg. 1817, Nr. 18. 20. 24; i Aarg. 1817: Om overdreven Nydelse af spirituøse Drikke, i Nr. 18. 21. 24; Fire Dages Reise i Sjælland, i Nr. 62. 63. 64. 66. 67. 69. 71. 72. 73. 77. 78. 79; i Aarg. 1820: Reisen til Moen, Nr. 64. 65. 66. 68. 72. 73. 75. 77. 79. (oversat paa Tydsk i G. Lotz's »Originalien« 1821, jvfr. »Telegraphen« 1821, Nr. 20. 21); i Aarg. 1821: Den danske Skueplads, i Nr. 99—104 og 1822, Nr. 5—15; o. m. a.

I „Minerva« (Om Følelse for Ære og om Æresstraffe, 1799, III. 272—81; Udtog af Udkast til et Livassuranceselskab, 1803, I. 222—27).

I Nyerups Nytaarsgave „Frigge«, for 1813 (Maria-Højen, S. 142—94).

I det af Fr. Thaarup redigerede »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (i Aarg. 1825: Replik om Synonymerne, Nr. 56 (jvfr. s. A. Nr. 49, 51); Sprogbemærkninger, Nr. 65; Havde Holberg i vore Dage kunnet finde nyt Stof til Satirer? Nr. 90; Dronning Lovise, Nr. 91; Om Jødernes Udbredelse, og Tallet af dem over hele Jorden. Om Mardochai Man. Noahs Indbydelse, sst.; Om Rask's Erindringer mod Larsen, Nr. 92; Muhles Bordsmedaille, Nr. 99; i Aarg. 1828: Familien fra Landet, Nr. 16; Peter Tordenskjold, en fædrenelandsk Novelle, Nr. 21—30; Hvad Nyt? Nr. 33; Shakspeare, Nr. 37. 38; Økonomie, Nr. 42; Reisen til Berlin og Dresden, Nr. 44. 45. 46. 48. 49; Tyge Brahes Elskov, Novelle, Nr. 96—105; i Aarg. 1830: Digte (under Navnet Gustav Palmer) i Nr. 42. 43. 47. 50. 58; og en Mængde andre Bidrag, de fleste uden Mærke, nogle med Mærket X, og nogle betegnede 2×18.

**Sommer (. . . . .).**

Flyttedagen eller det Kjøbenhavnske Hurlumhei. Kbh. 1827.

**Sommer (Andreas Gartner)**, en Søn af nedenanførte Professor Morten Sommer; fød d. 20de Febr. 1804 i Kjøbenhavn; blev af sin Fader underviist og dimitteret til Universitetet 1822; erholdt Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital; underkastede sig i Octbr. 1827 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. 1828 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud. unan. consensu); var Reservecandidat, og fra Juli

1831 til Maj 1833 chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; deeltog i Septbr. 1831 i Concurrencen for Professoratet i Pharmakologi og medicina forensis ved Kbhvns Universitet (jvfr. Selmers Akad. Tid. I. S. 141—44); disputerede d. 17de Aug. 1833 for Licentiatgraden, og d. 21de Decbr. s. A. for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte i Begyndelsen af Febr. 1834, med Understøttelse af Fonden ad usus publicos og det Thottske Stipendium, en videnskabelig Udenlandsreise; besøgte Berlin, Wien, Paris, og vendte tilbage i Decbr. s. A. (s. Selmers Akad. Tid. III. S. 130); blev 1835 Districtslæge ved Fattigvæsenet i Kjøbenhavn; 1836 constitueret og d. 14de August 1838 virkelig Reservechirurg ved det chirurgiske Academi; holdt som Privatdocent Forelæsninger ved Kbhvns Universitet; blev d. 15de Septbr. 1840 Docent og d. 18de Febr. 1842 Lector (med Titel af Professor extraordinarius) i sammes lægevidenskabelige Facultet; d. 8de Juni 1843 Professor extraordinarius i samme Facultet. — * Elisabeth Cathrina Eller, en Datter af Farver Eller i Kbhvn. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udstedte Program, p. 29—31; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 205—206; XXXII. S. 364; A. Clausade, „Voyage à Stockholm". Paris 1845).

Prøve-Forelæsninger, holdte ved Concurrencen for Lærerposten i Pharmacologie og medicina forensis ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1831. Kbh. 1832. (M. f. L. VIII. 245—75, af M. Levy og J. F. Schouw).

Dissertationis *de signis, mortem hominis absolutam ante putredinis accessum indicantibus* Part. I.—II. (pro licent. & gradu Doct.). Hafniæ 1833. (Bibl. f. Læg. XXII. 442—93, af C. Otto; Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835, März, S. 144—51; Tidskr. för Läk. och Pharm. Bd. 6. 1837, Juni, S. 224—27; Brit. med. Review Vol. 4. 1837. No. 7. July, P. 2. p. 197—200; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837, Septbr. S. 122—25, af C. Otto).

Haandbog i Hudsygdommenes Pathologie og Behandling. Første Afsnit. Om Hudens Sygdomme i Almindelighed. Kbh. 1840. (Ugeskr. f. Læg. II. 239; „Dagen" 1840, Nr. 79; Berl. Tid. 1840, Nr. 73).

Nye Erfaringer om Inoculabiliteten af Syphilis og Hudsygdomme. Kbh. 1841. (Bibl. f. Læg. XXXV. (N. R. Bd. 5.) S. 283—97, af E. Hornemann; Zeitschr. f. Med. XX. 81—82).

Om de spirituøse Drikkes diætetiske Brug i det skandinaviske Norden. Et Foredrag holdt i det skandinaviske Selskab den 14de Marts 1845. Kbh. (1845). 36 S. st. 8. (jvfr. Fædrel. VI. 1845, Nr. 1844, 45; Berl. Tid. 1845, Tillæg til Nr. 128, 29).

Om den Indflydelse, som den senere Tids Fremskridt i den organiske Chemie have frembragt i Forklaringen af *Fødemidlernes Nærsomhed*. Kbh. 1846. 16 S. st. 8. (Kbhpost. 1846, Nr. 188).

Gymnastiken som Nationalopdragelsesmiddel. Et Foredrag holdt i det skandinaviske Selskab den 11te Decbr. 1846. Kbh. 1846. 23 S. 8.

Det diætetiske Forhold ved Nærmelsen af og under en Choleraepidemie, beskrevet for Lægfolk. Kbh. 1848.

Forelæsninger over de acute Hæmopathiers specielle Pathologie og Therapie, holdte for de Studerende ved Kjøbenhavns Universitet. 1ste Hefte, den epidemiske og sporadiske Cholera. Kbh. 1848.

Medudgiver af: Raisonnerende Critik over Prof. Overchirurg Gundelach Møllers chirurgiske Aarbog for det Kgl. Frederiks-Hospital, af 3 Læger. Kbh. 1832; og af: Erklæring fra de tre Læger i Anledning af Prof. Gundelach Møllers Brochüre: „om de tre Læger". ibid. eod. (Bibl. f. Læg. XVIII. 463—64, af J. C. Müller; M. f. L. IX. 81—94, af O. L. Bang; Kbhpost. 1832, Nr. 176, 80, 83).

Medudgiver og Medredacteur af: Journal for Medicin og Chirurgie. I.—IX. Bind. Kbh. 1833—35. (Hertil leverede han: Nogle Bemærkninger angaaende Asphyrie ved Drukning, i III. 193—216. (paa Tydsk oversat af J. F. W. Nevermann i Wildbergs Jahrbuch der gesammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 1. 1836); Beretninger fra Paris og Wien om medicinsk-chirurgiske Gjenstande, skrevne til det kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn, i V. 97—115; VI. 193—202; 289—98; Uddrag af Magendie's physiologiske Forelæsninger i Foraaret og Sommeren 1834, i VII. 83—94; 184—86; Om adskillige chroniske Hudsygdomme, forevisie og omtalte paa Biett's Clinik i Sommeren 1834, sstd. S. 193—215; Enkelte Noticer af Overmedicinalraad, Prof. Busch's (i Berlin) cliniske Foredrag i Nov. og Dec. 1834; meddeelte, sstd. S. 378—82; En Bemærkning om Forklaringen af physiologiske og pathologiske Phænomener ved Electriciteten, i VIII. 172—73; Udtog af et Brev til en Ven i Kjøbenhavn, skrevet i Berlin i December 1834, i IX. 193—205).

I „Bibliothek for Læger" (Kortfattet Oversigt over de forskjellige Anskuelser af Superfoetationen, i XVII. 241—70. (overs. af Nevermann i Siebolds Journal, Bd. 15. H. 3., jvfr. Schmidt's Jahrbb. der Med. 1838, Bd. XX. S. 191—92; Neue Zeitschr. für Geburtskunde Bd. 6. H. 1. 1838); Drøftelse af den Schönleinske Lære om Neurophlogoserne i XXXI. (N. R. Bd. 1.) S. 97—111; Bestaaer der en vis Harmonie mellem Udviklingen af Tuberkler i den ene Lunge og Tilbagetrængningen af Musklernes Fyldighed og Kraft samt af Fidtets Mængde paa den tilsvarende Halvdel af Legemet? Foredrag i de skandinaviske Naturforskeres og Lægers Møde i Christiania 1844, i XLI. (N. R. Bd. 11.) S 228—30; Om det pathologiske og det nosologiske Systems Forhold til hinanden, et Foredrag i samme Møde, sstd. S. 240—43; Om Frieslingernes epidemiske Optræden og deres Forhold til andre Sygdomme. (Oplæst i det kgl. med. Selskab d. 19de Febr. 1846), i XLIV. (N. R. Bd. 14.) S. 58—83).

I „Ugeskrift for Læger" (Om de foreslaaede videnskabelige Forsamlinger af scandinaviske Læger og Naturforskere, i I. 165—69 (jvfr. S. 169—76); Helbredelse af en eclampsia infant. med tilsyneladende hydrocephaliske Symptomer, I. 269—72; Et Tilfælde af Rosen, III. 73—76; Anmeldelse af Pharmacopea militaris, 1840, sstd. S. 158—59; Om Rheumatismens Natur. Et Foredrag, holdt ved de scandinaviske Naturforskeres og Lægers Møde i Kbhvn. i Juli 1840, sstd. S. 177—92. (Udtog i „Forhandlinger ved de skandinav. Naturforskeres 2det Møde 1840" (Kbh. 1841), S. 409—16); Beretning om 4 Tilfælde af Forgiftning ved Steenkulsdampe, V. 321—32; Anmeldelse af G. C. With's „Prolegomena til Veterinairpropædeutiken", sstd. S. 369—81; Forelæsninger over Naturens Helbredelsesprocesser, i 2den Række, Bd. II. S. 214—22, 232—40, 247—56; En Sygehistorie, som et Bidrag til Læren om den purulente Infection, meddeelt, i 2. R. Bd. V. S. 73—77; Helbredelsesanstalten for Sindssyge i Prag, med en Grundtegning, i 2. R. Bd. VII. S. 465—71.

I „Dansk Folkeblad" (Om Theens og Kaffens diætetiske Anvendelse, i 4de Aarg. Nr. 23—24, 33, 34).

I „*Förhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare og Läkare hållna möte i Götheborg år 1839" (Forslag til et forandret System i Hudpathologien, S. 149—51, jvfr. S. 173—80).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842", (Om Udfældningen af Phosphorsuur og kulsuur Kalk i Forening med en Proteïnforbindelse ud af Menneske-Urin ved Opvarmning, S. 749—51; Undersøgelse angaaende Existentsen af et særeget Stof (*Kyëstine Gravidine*) i den Svangres Urin, S. 809—14).

I „Fædrelandet" (Nogle Ord i Anledning af Conferentsraad &c. Brandis's Skrift „Om Huusholdningen i Hospitaler i Almindelighed og i Frederiks-Hospital i Særdeleshed" (Kbh. 1840), i II. 1841, Nr. 412; Anmeldelse af: „Den kongelige Fødselsstiftelse i Kjøbenhavn og den der herskende ondartede Barselfeber, af C. J. Kayser", i VI. 1845, Nr. 1798, 1800 (jvfr. smst. Nr. 1810); Tale paa Hveen ved Festen for T. Brahe d. 21. Juni, 1846, Nr. 145; Skrivelse, 1848, Nr. 324).

I „Den Berlingske Tidende" (I Anledning af Dr. Hjaltelins Inserat i Berl. Tid. Nr. 275: „Et nyt Middel imod Strubehosten", i Aarg. 1847, Nr. 281, jvfr. s. A. Nr. 294, 99 og 1848, Nr. 4, af J. Hjaltelin).

Kritiske Anmeldelser, foruden i „Ugeskrift f. Læger" og „Fædrelandet", i „Maanedsskrift for Litteratur" (af M. Djørup's „Haandbog i Pharmacologien", i XV. 493—539); i Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik" (af C. Otto's „Haandbog i Toxikologien". i II. 227—61).

Enkelte Leilighedsdigte (f. Ex. i Berl. Tid. 1848, Nr. 155).

**Sommer (Christoph Hinrich)**, en Søn af Major C. Friderich Ernst v. Sommer og Anne Sophie Sommer (f. i April 1749, † 1/4 1820), er f. d. 3die Februar 1783 i Ribe; blev Cadet paa Land-cadet-Academiet; 1801 Lieutenant; i Novbr. 1802 privat inskriberet som Student ved Kjøbenhavns Universitet; underkastede sig i Marts 1803 den juridiske Præliminær-Examen („Admissus"); blev 1804 Premierlieutenant ved det norske Landcadet-Corps i Christiania; 1809 Capitain og Magasin-Commissair ved det militaire Varedepot i Kbhvn (indtil 1822); 1817 Major; erholdt d. 28de Febr. 1833 en ny Afsked af Krigstjenesten som Oberst-lieutenant; blev 1834 Commandant og Slotsforvalter paa Rosenborg Slot (hvor han tillige er Directeur for „den chronologiske Samling"); d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge, 1845 af den preussiske røde Ørns Ordens 3die Klasse, og 1847 af den svenske Sværd-Orden. — * 2/11 1809 Sophie Catharine Marie Pröselius († 2/1 1820, i sit 34te Aar).

Aglaia, eller Kundskab om Smykkestene. En Haandbog for Damer. Tildeels efter J. A. F. Fladungs Edelstein-Kunde. Med tre Kobbere. Kbh. 1830. (M. f. L. V. 550—52, af J. G. Forchhammer).

Oldsagers Ærværdighed, i Kjøbenhavns Skilderie" 1803, Nr. 5, S. 73—74. [Han skjenkede en betydelig Samling af Oldsager til det antiqvariske Museum].

Bilag til Beretningen om de ved Møllemosegaard i Fyen fundne Oldsager, i „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed“ I. S. 439—44.

Digte og smaa prosaiske Udarbejdelser af ham findes adspredte i „Christiania Intelligentsedler“, „Tiden“, „Budstikken“, „Kjøbenhavns nyeste Skilderie“ for 1806, 7, 8, 9; i „Forhandlinger ved Festen i Kjøbenhavn i Anledning af det Norske Universitets Oprettelse“ (S. 156—57); i „Den Berlingske Tidendes Søndagsblad“ 1841, Nr. 47; samt særskilt trykte.

**Sommer (Hans Georg Krog)**, f. i Decbr. 1792 i Norge; deponerede fra Helsingørs Skole, og tog den philologisk-philosophiske Examen; var derefter Sproglærer; opholdt sig nogle Aar i Jylland, og derpaa i Kjøbenhavn.

Smaaqvad. Kbh. 1823.

Banditbovidsmanden Allessandrini, eller Røver-Republikken i Apenninerne. Oversat efter det Tydske. Kbh. 1824.

Die Präpositionen der deutschen Sprache. Viburg 1827.

Dannerfolkets Jubelsang i Anledning af Hds. Kongl. Høihed Kronprindsesse Carolines og Hs. Kongl. Høihed Prinds Frederik Ferdinands høje Forlovelse d. 4de Mai. 1829.

Napoleons Hof- og Krigsleir i Dresden. Efter det Tydske. Kbh. 1842.

Medudgiver og Medredacteur af: Diversa, et Politie- og Moerskabs-Ugeblad. (begyndt d. 23. April 1836). Aarhuus. 4to. (jvfr. Art. Peter Erhard Rosenørn Allstrup).

I Dst's „Archiv“ (Menneskeansigtet, et psychologisk Fragment, i IV. 318—20).

Adskillige Digte, adspredte i „Kbhvns Skilderi“, „Dagen“, „Literatur- Kunst- og Theaterblad“, „Conversationsbladet“, „Kbhvns Morgenblad“, Elmquist's „Læsefrugter“, „Kjøbenhavnsposten“ og Liunges „Nyt Repert. f. Morskabslæsn.“. — (Ang. hans Digt: „Ewalds Aand“ f. „Tilskueren“ 1820, S. 581—83).

**Sommer (Magnus) [Mogens]**, f. d. 7de Maj 1762 i Bodilsker paa Bornholm, hvor Faderen var Degn; dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Skole 1781; tog d. 11te Octbr. 1784 theologisk Attestats (Laud.) og 1785 philologisk Embedsexamen; blev 1786 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus ved Communitetet; 1787 Magister; d. 19de Febr. 1790 Sognepræst paa Femø, og d. 21de Febr. 1798 i Sorø; disputerede d. 19de Juli 1813 for Doctorgraden i Theologien ved Kbhvns Universitet (creeret $\frac{2}{10}$ s. A.); udnævntes d. 28de Octbr. 1817 til Ridder af Danebroge; fik d. 23de Maj 1827 Rang med Amtsprovster. † 31te Octbr. 1848. — * $\frac{30}{7}$ 1790, i Kbhvn., Ellen Marie Borup (døbt $\frac{2}{11}$ 1762 i Kbhvn, † $\frac{26}{5}$ 1836 i Sorø, Datter af Urtekræmmer B.). — (Autobiographi, vedføjet det til hans og O. L. Bangs Doctorpromotion udstedte, af B. Thorlacius forfattede Universitetsprogram: „De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis ἱεροις λογοις delineatis“, p. 21—26; jvfr. Møllers Theol. Bibl. VI. S. 55—67).

Tentamen vindiciarum assertionis: *Immortalitatem a Mose Israëlitisque* cognitam fuisse atque creditam. Disput. Havn. 1786. — De *Soloecismis* linguæ latinæ. Spec. pro gradu Mag. Havn. 1787. — Tvende Nytaarstaler, den ene holden den 1ste Januar 1800 og den anden samme Dag 1801. Sorøe, 1801. (L. E. 1801, Nr. 2). — Tale holden paa Taksigelsesfesten den 1ste Januar 1802. Kbh. 1802. — Tvende Taler i Sorøe Kirke ved Fiendens Ankomst 1807 og Nytaarsdag 1808. Kbh. 1808. — *De catholicis, quas dicunt, epistolis, et specialiter de epistola Jacobi ejusque auctore*, una cum interpretatione quorundam capitis primi commatum speciminis loco ad calcem adjecta. Diss. inaug. Soröæ 1813. 4to.

Tvende Taler, holdne paa Reformationsfestens 1ste og 3die Dag 1817 i Sorøe Kirke. Kbh. 1818.

Sørgetale over høisalig Kong Frederik den Sjette, holden i Sorøe Kirke paa Sørgefesten d. 16de Januar 1840. Kbh. 1840.

I »Minerva« (Tale holden i Sorøe Kirke ved en af Skuespiller Knudsen given Concert, 1801. IV. 56—62).

I »Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode« (Oversættelse af Jacobs Brev med en Forerindring, II. 234—58. (L. T. 1819, S. 244—46); Kan det efter Jesu og hans Apostlers Lære antages, at der gives flere tilladelige, for Guds og Samvittighedens Domstoel gyldige, Aarsager til Egteskabs Skilsmisse, end den Christus, Matth. 5, 32 og 19, 9 anfører, eller er dette den eneste? III. 132—71. (L. T. 1819, S. 277—80).

Desuden flere trykte Leilighedstaler, samt enkelte Digte (f. Ex. i Anledning af Fødselsdage).

**Sommer (Mogens)**, f. d. 18de Novbr. 1791 paa Bornholm, i Nexø, Søn af Hans Andersen Holm, Skipper og Kjøbmand sstd., og Christine Sommer (Søster til ovenanførte Dr. M. Sommer); nød i 3 Aar privat Underviisning af Forskjellige; blev i Maj 1810 indsat som Discipel i Roeskilde Skole, og derfra dimitteret til Universitetet 1812; tog 1813 og 1814 den philologisk-philosophiske Examen; udnævntes d. 6te Octbr. 1818 til Adjunct ved den lærde Skole i Rønne, ved hvilken han tillige var Kasserer og Regnskabsfører; blev d. 28de Octbr. 1846, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. — * $\frac{1}{10}$ 1822 Karen Sophie Sonne (f. 1804), en Datter af Uhrmager og Lieutenant Niels Sonne i Rønne og Margrethe Sophie f. Arboe. — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calender 1845, S. 66).

Afskedstale til Rønne lærde Skoles Candidater ved Højtideligheden efter en offentlig Examen, indf. i »Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole 1840«, S. 7—19. (T. f. L. o. K. V. 136).

Forskjellige Bidrag til »Bornholms Avertissements Tidende«. — (Tildeels efter Meddelelse).

**Sommer (Morten)**, f. d. 26de August 1768 i Lyngs-Ejdets Præstegaard, i Lyngen, Finmarkens Amt, hvor hans Fader Andreas Sommer var Missionair; blev Student ved privat Dimission fra Bergen i Foraaret 1787; ansattes 1798 som Lærer for Arveprinds Frederiks Døttre og

1801 hos Prinds Ferdinand; erholdt d. 8de Juli 1810 Titel af Professor (med Rang efter Rangfrdn. 6. Kl. Nr. 13). † 7de Juli 1832. — * Elise Catrine Brus († 2/8 1846).

Italiensk Grammatik for Begyndere, oversat efter G. W. Müllers tydske Original og foroget med Tillæg efter Jagemans Sproglære. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 30). — Italiensk Læsebog for Begyndere. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 11; jvfr Kbhpost. 1831, S. 39). Begge udkom samlede i svensk Oversættelse med Tillæg, under Titel: *Italiensk Ordbok*, Läsbok och Språklära. Stockholm, 1819. 8:o. (rec. Alm. Journalen 1819, Nr. 262). 2det Opl. und. Tit.: *Italiensk Läsbok*, med dertill hörande Ordbok och Språklära, af *Müller* och *Sommer*. Öfvers. af *G. Scheutz*. Uppl. 2. Stockholm, 1833. 12:o.

Var i nogle Aar Medarbejder i Ugebladet »Borgervennen«.

**Sommer (N.)**, Candidat (?).

Om det danske Sprogs Behandling, i »Politivennen« 1839, Nr. 1248. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 287).

**Sommer (N. P.)**.

Regnebog for Almueskoler. Kbh. 1820. (Pædagog. Maanedstid. 1822, S. 91).

**Sommer (Niels Palæmon)**, Cand. S. S. Ministerii; see **Ludvig Christian Knap**.

**Sommerfeldt (Hans Olfert Christian)**, f. d. 5te Marts 1804 i Kjobenhavn, eneste Son af Commandeur-Capitain Søren Simesen Sommerfeldt (f. 1771 i Randers, † 1827) og Karen Elisabeth Sophia f. Hammond (f. 23/11 1781, en Datter af Præsten til Rakkestad i Smaalehnene i Norge, Hans Hammond og Anna Sophia Mangor); kom 1811 i Efterslægtsselskabets Realskole, hvorfra han siden gik over til Metropolitanskolen, og dimitteredes til Universitetet 1821; var Volontair ved Frederiks-Hospitals medicinske og chirurgiske Afdeling; underkastede sig i Efteraaret 1826 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Foraaret 1828 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); blev i samme Efteraar Skibschirurg paa den kgl. Orlogsbrig St. Croix paa et Togt til Vestindien i dette og det følgende Aar; var efter Hjemkomsten Candidat paa den kgl. Fodselsstiftelse til Februar 1830, da han ansattes som Underchirurg ved Sø-Etatens 1ste Division; fik d. 4de April s. A. Reservechirurgs Charakteer, og udnævntes d. 17de Novbr. 1833 til Reservechirurg ved samme Division; disputerede d. 14de Juli 1836 for Licentiatgraden og d. 18de October s. A. for Doctorgraden i Medicinen; blev d. 24de December 1837 charakteriseret Divisionschirurg; erholdt d. 31te December 1842 Anciennitet som Overlæge fra 1ste Juli s. A.; udnævntes d. 18de April 1846 til Overlæge ved Sø-Etatens 2den Division, med Function som 2den Overlæge ved Sø-Etatens Hospital; fik

d. 8de Maj 1847 Rang med Capitainlieutenanter i Sø-Etaten. Var Bibliothekar ved det Classenske Literaturselskabs og det chirurgiske Academies Bibliothek (s. Selmers Aarb. f. 1843, S. 39). — * $\frac{24}{6}$ 1842 Albertine Charlotte Alberti, en Datter af Hof-Tandlæge, Professor Albert de Rautt de Ramsault de Tortonval, kaldet Alberti. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 71; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 365—66).

*De hydrocephalo acuto* particula I.—II. (pro Licent. et gradu Doct.). Hauniæ, 1836. (Zeitschr. f. Med. VI. 1837, Septbr. S. 131, af C. Otto: Sachs Jahrb. d. Leist. d. Heilkd. 1838, Thl. 2. S. 127; Med. chir. Zeit. Ergzbd. 41. 1838, No. 1040, S. 111—12; Schmidt Jahrbb. d. Med. XXII. 1839, Juni, S. 355—56, af Roesch).

Tvende Sygdomstilfælde (i Udtog), i „Bibl. f. Læger" XL. (N. R. Bd. 10.), S. 421. — Ileus fremkaldt ved en i foram. ovale nedsunken Tarmslynge, i „Philiatriens Forhandl." 1847, S. 9—10. — Compliceret Beenbrud med secundær arteriøs Blødning, meddeelt af Sommerfeldt og F. B. Mansa, i „Hospitals-Meddelelser, Tidsskrift for practisk Lægevidenskab", Bd. 1. H. 1. 1848; — Meddelelser fra Søetatens Hospital, i Bd. 2. H. 2. 1849. — Udsigt over de i Aaret 1846 paa Søetatens Hospital behandlede Syge, i Ugeskr. f. Læg. 2. R. Bd. 6. Nr. 4.; — Foranledigede Oplysninger angaaende Lægeforholdene i den danske Krigsmarine, sstd. Bd. X. 1849.

**Sommerhjelm (Matthias Otto Leth)**, f. 1764 i Kolding, Søn af Otto Matthias v. Sommerhjelm, Major ved Husarerne (adlet $\frac{30}{3}$ 1764), og Anna de Leth (f. $\frac{22}{11}$ 1743, † 1804, en Datter af Generallieutenant, Ridder (Storkors) af Danebroge, Matthias v. Leth, til Sanderumgaard i Fyen, og Catharine Hedevig v. Løvenhjelm); blev Student ved privat Dimission 1782; Candidat i Lovkyndigheden d. 8de Febr. 1785 (Laud.); d. 19de Maj 1786 Procurator ved Kjøbenhavns Hof- og Stadsret samt alle Over- og Underretter i Danmark og Norge; d. 27de Novbr. 1789 Assessor i Over-Hofretten (1797 Stifts-Overretten) i Christiania; 1801 Generalauditeur for Norge; 1802 tillige Deputeret i det norske Commissariats-Collegium; d. 9. Jan. 1810 Amtmand over Smaalehnenes Amt; d. 10de Januar s. A. tillige Medlem af den interimistiske Regjeringscommission for Norge (indtil dens Ophævelse $\frac{25}{9}$ s. A.); d. 12. Jan. s. A. Conferenceraad, d. 28de Januar 1812 Ridder af Danebroge; 1814 Regjeringsraad og s. A. Statsraad; d. 28. April 1817 Commandeur af Nordstjerne-Ordenen; 1822 norsk Statsminister; d. 19. Juni 1823 Ridder af Seraphimer-Ordenen. † 15de Novbr. 1827 i Stockholm. Var Ejer af Tomb Sædegaard ved Frederiksstad i Smaalehnenes Amt. — * 1. Friderikke Dorothea Sehestedt († $\frac{2}{9}$ 1799, i sit 35te Aar, paa Tomb). * 2. Henriche Hermine Fugleberg (f. 1778, † 1846 paa Tomb). — (Jvfr. „Dagen" 1827, Nr. 291).

Efterretning om det aggershusiske patriotiske Selskabs Tilstand. Christiania, 1793. 1 Ark 8.

**Sophus, Dr. (Pseudonym); antages at være J. S. Bloch Suhr.**

Samlede Noveller. I.—V. Bind. Kbh. 1838—41. Særskilt: I. Tre Noveller af to Venner: Pebersvendene; Neuendorf; Den gamle Huuslærer. 1838. II. Hereren og Taterpigen. 1839. (T. f. L. o. K. V. 294—300, af H. M. Flemmer). III. Aqvareller. 1840. (T. f. L. o. K. V. 301—4, af H. M. Flemmer; Ribe Stifts Avis 1840, Nr. 10, 11). IV.—V. Fiirkloveret. 1.—2. Deel. 1841. (T. f. L. o. K. V. 304—8, af H. M. Flemmer; Fædrel. II. 1841, Nr. 596; »Corsaren« 1841, Nr. 10). De to første Bind overs. paa Tydsk. 1840.

I Høst's »Lommebibliothek for Moerskabslæsning« (Pebersvendene, original Fortælling, i II. 1832. S. 321—78; Neuendorf, original historisk Novelle, i VII. 1833. S. 129—96; begge optr. i »Samlede Noveller« I.).

I »Portefeuillen« (Det grønne Esel, Aqvarelle, 1839. II. S. 8—26).

**Sorterup (Julius Benjamin*)**, f. d. 8de Februar 1815 i Hjortespring i Herløv Sogn ved Kbhvn.; blev i Octbr. 1824 indsat som Discipel i det v. Westenske Institut, og derfra dimitteret til Universitetet 1832; tog i April 1838 theologisk Attestats (Laud.); ansattes i Januar 1842 som Hjelpelærer i Historie og Geographi ved Metropolitanskolen; foretog derefter fra Sommeren 1842 til Efteraaret 1843 med offentlig Understøttelse en videnskabelig Udenlandsreise i Tydskland, Schweiz og Italien; udnævntes d. 29de Novbr. 1844 til Adjunct ved nysnævnte Skole, og blev d. 1ste Maj 1848 derfra i Naade entlediget. Var i flere Aar Assistent ved det kongl. Museum for nordiske Oldsager og Secretair ved den kongl. Commission for Oldsagers Opbevaring; blev d. 27de Aug. 1845 Archivsecretair og d. 27. Decbr. 1847 Archivar ved den danske Afdeling af det historisk-archæologiske Archiv under bemeldte Commission; d. 27de Juni 1848 Sognepræst for Langaa og Ørendrup i Fyen. † 17de Februar 1849. — * $\frac{10}{5}$ 1845 Anna Jeannette Caroline Nathalia Petersen (f. $\frac{9}{10}$ 1826, Datter af Skibbygmestersvend i Sø-Etaten, Jacob Wilhelm Petersen og Sophie Kirstine f. Petersen). — (Jvfr. Metropolitanskolens Program for 1842, S. 58—59; Hundrup's Skole-Calender 1845, S. 54; Berl. Tid. 1849, Nr. 51).

Fortegnelse over Generalmajor v. *Krebers* Mynt- og Medaille-Samling. 1.—2. Afdeling. Kbh. 1841. („Dagen“ 1841, Nr. 120).

Kort Udsigt over *Museet for nordiske Oldsager*, til Veiledning for de Besøgende. Kbh. 1846. 78 S. 12.

Kurze Uebersicht der Alterthümer aus dem heidnischen Zeitalter im Kopenhagner Museum für Nordische Alterthümer. Als Wegweiser für Besuchende. A. d. Dän. Kopenh. 1846. 66 S. 12.

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« (Bjernede Kirke ved Sorø, 1840—41, S. 102—37 (jvfr. Tab. VIII og X); Udsigt over Urner, Gravkar og jordfundne Kar fra Nordens Hedenold. Paa Oldsag-Comiteens Vegne, 1844—45, S. 317—69 (jvfr. Tab. IV—XII). — Desuden flere mindre Afhandlinger og Oversigter i dette Tidsskrift).

---

* Hører ikke til den udbredte Sorterupske Slægt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen". (Hertil leverede han: Om Danmark i Oldtiden, i Aarg. 1847, Nr. 4—11, og i Aarg. 1848, Nr. 1—12).

**Spandet (Niels Møller),** f. d. 17de Febr. 1788 paa Alrø under Aarhuus Stift, hvor hans Fader Niels Lauritz Spandet var Sognepræst (1787); dimitteret fra Horsens Skole 1807; udnævnt d. 27de Maj 1809 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkastede sig i Juni 1811 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve med Udmærkelse (s. Selmers Akad. Tid. I. S. 51, Noten); blev d. 6te Decbr. 1815 Undercancellist i det danske Cancelli; d. 10de Febr. 1819 Cancellisecretair; d. 27de October s. A. Cancellist; fungerede i et Par Aar som Assessor i Kjøbenhavns Politiret; blev d. 14de Juli 1820 Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten; d. 23de Novbr. 1831 tillige Kongens Foged i Kbhvn. (indtil d. 1ste Juli 1845), og s. D. virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 virkelig Etatsraad. — * Johanne Ipsen. — (Jfr. „Almuevennen" VIII. Nr. 65).

Forslag til Forandring i Justits- og Politi-Væsenets Organisation i Kjøbenhavn, i Ugeskriftet „Fædrelandet" Bd. IV. 1838. Nr. 181, S. 625—36. (jvfr. sstd. S. 705—12, 743—44; Kbhpost. 1838, Nr. 114, 15, 18).

Adressecontoirets Sag mod Kongens Foged, i „Kjøbenhavnsposten" 1840, Nr. 22. — Bør de, der ikke ere indtegnede som Vælgere, udelukkes fra at stemme ved den samlede Afstemning? i Berl. Tid. 1848, Nr. 243.

En Erklæring, indf. i J. C. Lindbergs „Bedømmelse af den kongl. Lands-Overrets- samt Hof- og Stads-Rets Kjendelse og Dom i Sagen H. N. Clausen ctr. N. F. S. Grundtvig", 1826, S. 6—8. (jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 7; Worms Breve til N. Møller, i N. theol. Bibl. XIX. S. 269—70).

**Sparrevogn (Anders Christian),** Uhrmager; erholdt d. 28de Januar 1813 Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ste Aug. 1820.

Beskrivelse over et Metal-Thermometer, i „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid", Bd. I. S. 361—67.

**Spendrup (Peter)** var Candidat i Theologien, siden Destillateur i Kjøbenhavn; erholdt det kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille for Opfindelsen af et saakaldet Alcoholometer. † 1828. (s. F. C. Olsen: Ewalds Liv og Forholde 1774—77, S. 86—99).

Beskrivelse over et Alcoholometer eller en nyere Brændeviinsprøver, belønnet med Widensk. Selsk. Guldmedaille. Kbh. 1809. (ogsaa indf. i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konstflid I. S. 286—99; jvfr. Vid. Selsk. Bekjendtgjørelse f. 1809—10, S. 5).

**Spengler (Johan Conrad),** f. d. 22de Juli 1767 i Kjøbenhavn, næstældste Søn af daværende Hof-Konstdrejer, siden (1771) Forvalter ved Konstkammeret, Lorentz Spengler (f. $\frac{22}{9}$ 1720 i Schafhausen i Schweiz, † $\frac{20}{12}$ 1807 i Kbhvn., jvfr. „Iris og Hebe" 1808, I. S. 148-92; Kofods Convers.-Lex. XXVII. S. 254—57; Allg. Hall. Litt. Zeit.

1808, Nr. 69; Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 67, samt Nyerups Lit. Lex. S. 567—68), og **Gertrud Sabine Trott** († 1/6 1789, en Datter af Skriver Trott ved Kbhvns Toldbod, og nedstammende paa mødrene Side fra Schweiz); tiltraadte i August 1787 en Udenlandsreise igjennem Tydskland, Holland, Schweiz, Italien (i Selskab med Cand. juris **A. G. Müller**, siden Conferenceraad og Højesterets-Assessor, og **J. D. T. Manthey**, siden Conferenceraad og Ordenskapitels-Secretair), Frankrige og England (i Selskab med daværende Kammerherre, siden Overhofmarschal og Overkammerherre **A. W. Hauch**); erholdt d. 10de Juli 1789 Expectance paa sin Faders Post, og kom tilbage i August 1790; besøgte i Sommeren 1803 Berlin, Dresden og Wien; blev 1808 Konstkammerforvalter; d. 11te Juni 1817 Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 30te Maj 1825 Inspecteur ved det kgl. Konstmuseum og den kgl. Malerisamling; d. 2den Decbr. s. A. virkelig Justitsraad; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebroge; fik d. 6te Maj 1837 Prædicat af Directeur for det kongl. Konstmuseum og Billedgalleri, og udnævntes s. D. til Etatsraad. † 1ste Marts 1839, ugivt, i Kbhvn. — (**Nekrolog**, af Louis Mourier, i „Genealog. og biogr. Archiv", B. I. S. 292—314; jvfr. „Iris og Hebe" 1808, I. S. 169; Kbhvns Skilderi 1829, S. 1065; Molbechs Nord. Tidsskr. I. 90; Kbhpost. 1839, Nr. 75).

**Kort Udsigt** over den Spenglerske Malerie-Samling. Kbh. 1809.

**Artistiske Efterretninger**, som Bidrag til Dansk Kunsthistorie. Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 27—31; Gött. A. 1819, S. 1832).

*Catalog over det Kongelige Billedgallerie* paa Christiansborg. Kbh. 1827. (med en Grundtegning i Steentryk). (L. T. 1827, Nr. 29. 30; Molbechs Nord. Tidsskr. I. S. 190—92; „Dagen" 1827, Nr. 160, 75; Kbhvns flyv. Post 1827, Nr. 48).

I „**Nye Danske Magazin**" (Marcus Tuschers Levnetsbeskrivelse, IV. 145—52; En Revers udstædt af Kobberstikker Simon de Pas til Kong Christian IV., meddeelt, i V. 237).

**Medudgiver af**: *De kongelige Billedgallerier* paa Slottene Christiansborg i Kjöbenhavn, Fredensborg og Frederiksborg i Sjælland, i Steentryk. I.—VII. Hefte. Kbh. 1831—36, st. Folio.

**Speyer** (**Carl Ludvig**, forhen **Michael Lazarus**); f. d. 22de Maj 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader **Lazarus Michael Speyer** († 7/2 1817 i sit 47de Aar) var Commissionair og givt med **Bolette Rothenborg**. Han besøgte i flere Aar det af Bing og Kalisch bestyrede Institut, hvorfra han, 13 Aar gammel, gik over til den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og dimitteredes derfra til Universitetet 1815; blev 1817 Volontair ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; tog i Juni 1822 medicinsk Embedsexamen (Laud.); blev s. A. medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital, og var

i ½ Aar Candidat paa Fødselsstiftelsen; nedsatte sig 1825 som privat Practicus i Ringkjøbing, hvor han siden tillige blev Læge ved Amtssygehuset, disputerede d. 6te Novbr. 1828 for Licentiatgraden i Medicinen; udnævntes d. 29de Octbr. 1842 til Stiftsphysicus i Aalborg. — * Sara Nathan (f. $\frac{3}{7}$ 1806 i Kbhvn). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 32—33; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 251—52).

*Toxicologia acidi nitrici.* Diss. inaug. particula prior. (pro Licent.). Hafniæ 1828. (Bibl. f. Læg. X. 113-14, af C. Otto; M. f. L. I. 94, af N. C. Mohl).

Et nyfødt Barn med usædvanlig stor Lever og Mave, fuldkommen udslettet Tolvfingertarm m. m. iagttaget, i »Bibl. f. Læger« XXXVIII. (N. R. Bd. 8.), S. 106—7.

Uddrag af hans Medicinalberetninger til det kongl. Sundhedscollegium, indf. i »Supplementbind til »Bibliothek for Læger« for 1843 o. flgg.

**Spies (Wilhelm),** f. d. 1. Aug. 1770 i Orenvad ved Haderslev, Søn af Jørgen Wilhelm Spies og Magdalene Pedersdatter; underkastede sig i Foraaret 1795 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med bedste Charakteer; blev d. 9de Novbr. 1798 Over- og Underrets-Procurator i Ribe Stift; d. 18de Octbr. 1805 Byfoged i Veile; d. 25de Septbr. 1809 Herredsfoged og Skriver i Kjær og Hvetbo Herreder i Aalborg Stift; d. 16de Octbr. 1818 virkelig Cancelliraad; d. 9de Juni 1827 By- og Raadstueskriver i Helsingør; d. 29de Octbr. 1839, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget (fra 1ste Januar 1840 at regne). † 21de Marts 1840 i Helsingør. — * Cecilia Christiane Klingberg (f. 1779), en Datter af Told- og Consumtions-Kasserer i Veile, Rasmus Friis Klingberg (f. 1738, † $\frac{20}{1}$ 1810) og Christiane Magdalene f. Hindsberg (f. 1746, † $\frac{8}{8}$ 1802).

Kort Anviisning til Tobaks-Plantning. Aalborg, 1811. (jvfr. Kraruphs Søndags Aftens-Læsning 1809, Nr. 21; Handelstid. 1810, Nr. 72; Thaarups Statistik I. S. 83).

**Spliid (Lauritz Martin),** f. d. 17. Octbr. 1770 i Kjøbenhavn, en Søn af Renteskriveren for det Throndhjemske Comptoir under Rentekammeret, Justitsraad Jørgen Spliid (f. 1741, † $\frac{10}{6}$ 1814) og Marie f. Ohnsorg; blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1788; 1790 Copiist og siden Fuldmægtig i Rentekammeret; 1802 Amtsforvalter for Aalborg Amt; 1807 entlediget. † 28de Febr. 1824 i Aalborg. — * $\frac{1}{11}$ 1797 (i Kbhvn.) Anne Sophie Bruun.

Noget til Eftertanke i Anledning af Tømmersvendenes Fortring. Kbh. 1794. (jvfr. Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 32; »Proces og Dom udi Sagen imellem Alumni Collegii Regii og Spliid«. Kbh. 1794).

**Sponneck (Wilhelm Carl Eppingen,** Greve af), f. d. 16de Februar 1815 i Ringkjøbing, ældste Søn af Kammerherre, Stiftamtmand

i Ribe, **Marius Sabinus Wilhelm**, Greve af **Sponneck**, Storkors af Danebroge og Dannebrogsmand (f. $\frac{22}{5}$ 1787), og **Susanne Christine** f. **Trojel** (f. $\frac{23}{10}$ 1792, yngste Datter af kongelig Godsinspecteur i Ods-Herred, Frands Wilhelm Trojel og Christine Margrethe f. Hansen). Blev Student i Sorø 1832; tog sammesteds den philosophiske Examen; underkastede sig i Efteraaret 1836 den juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Foraaret 1837 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laud.; udnævntes d. 4de April 1837 til Kammerjunker; 1838 til Auscultant i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; foretog en Reise i Udlandet, navnlig i Frankrige, hvor han i Paris studerede Statsoekonomi; blev 1840 constitueret som Kammersecretair for General-Toldkammerets danske Afdeling; d. 31te Decbr. s. A. udnævnt til Kammersecretair og Committeret for 1ste Section i samme Collegium; d. 18de Septbr. 1843 Ridder af Danebroge; d. 29de Decbr. s. A. Deputeret og Chef for 1ste Section i bemeldte Collegium; d. 22de Februar 1844 Medlem af Commissionen for det statistiske Tabelværk; d. 18de Septbr. 1846 Kammerherre; var, ifølge kgl. Udnævnelse (af $\frac{4}{1}$ 1848 og $\frac{29}{5}$ s. A.), kongelig Commissarius ved Østifternes og Nørrejyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1848, blev d. 7de Juli s. A. udnævnt til Commandeur af Danebroge; d. 28de Juli s. A. Overbestyrer af Qvarantaine-Væsenet under Handelsministeriet; d. 12te Octbr. s. A. kongelig valgt Medlem af Rigsforsamlingen; d. 16de Novbr. s. A. Finants-Minister. — ⚭ $\frac{16}{2}$ 1841 **Antoinette Sigfriede** v. **Lowzow** (f. $\frac{4}{6}$ 1818).

**Om Toldvæsen** i Almindelighed og det danske Toldvæsen i Særdeleshed. I.—II. Deel. Kbhvn. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 188, 89, 90, 91, af A. F. **Bergsøe**; Handelst. 1840, Nr. 40; „Dagen" s. A. Nr. 134; „Den Frisindede" s. A. S. 238—39). 1ste Deel paa **Svensk**: *Om Tullväsendet i allmännhet.* Öfvers. af C. A. B—n. (ɔ: Adv.-Fiskal **Boreman**). Stockholm, 1843. 8:o. („Aftonbladet" 1843, 29de Juli).

**Taler** i Østifternes Stænder-Tidende 1848, S. 4—6, 176—77, og i Nørrejyllands Stænder-Tidende s. A.

**Medudgiver** af: Statistiff Tabelværk, VIII.—XV. Hefte. Kbh. 1845—47. Tværfol.

**Sporon (Poul Egede)**, f. d. 30te August 1795 i Virum, Lyngby Sogn, ved Kjøbenhavn, eneste Søn af Etatsraad og Høiesterets-Assessor **Frederik Gottlieb Sporon** (f. $\frac{1}{3}$ 1749 i Kjøge, † $\frac{31}{1}$ 1811, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 571) og **Karen Egede** (f. $\frac{1}{10}$ 1754, † $\frac{25}{1}$ 1799, en Datter af Biskop Poul Egede og Marie Kirstine Thestrup). Dimitteret fra det Schouboeske Institut blev han Student 1811; erholdt Udmærkelse i første Klasse ved Examen Artium og Universitetets Sølvmedaille;

blev indkaldt ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig 1815 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Udmærkelse (s. Selmers Akad. Tid. I. S. 51); blev, efter nogen Tids Prøve, d. 15de Januar 1817 udnævnt til Procurator ved alle Overretterne; d. 11te Juni 1819 Advocat i Højesteret; d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Justitsraad; d. 5te Septbr. 1830 Søkrigsprocureur (indtil d. 4de Decbr. 1838); 1834 Bankrepræsentant og 1836 Formand i Bankrepræsentationen (indtil 1837); d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 15de Decbr. 1838 Kammer-Advocat (fra 1ste Jan. 1839); d. 23de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1846 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * 1/7 1819 Søster Anna Christiane Brorson (f. 28/1 1798, † 1/2 1845), Datter af Conferenceraad, Højesterets-Assessor og Professor Christian Bagger Brorson og Sophie Charlotte f. Cortsen. — (Jvfr. Døt's „Materialier", Nr.59).

Declamation ved Højesterets Aabning den 4de Marts 1830, i „Jurid. Tidsskrift" Bd. XVIII. 1831. S. 1—5.

Beretning om Forhandlingerne i den forenede Nationalbankbestyrelses Forsamlinger, i Collegial-Tid. 1836, Nr. 43; 1837, Nr. 1, 16, 28, 44, 55.

**Staal (Jens)**, f. d. 7. Aug. 1800 i Fredericia, hvor hans Fader, Justitsraad Niels Staal, var Told- og Consumtions-Kasserer og gift med Anna Marie Bruun († 27/3 1813, i sit 77de Aar, i Fredericia); studerede Lægevidenskaben og blev ansat som Compagnichirurg ved Livgarden tilfods; tog i Foraaret 1826 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); erholdt d. 23de Maj s. A. Bataillonschirurgs Charakteer; blev d. 31te Marts 1827 Escadronschirurg (1/1 1842 Underlæge) ved det Sjællandske Landseneer-Regiment (nu det 4de Dragon-Regiment); 1848 constitueret Overlæge ved 11te Linie-Infanteri-Bataillon; d. 29de Decbr. s. A. Ridder af Danebroge (med Anciennitet fra d. 13de Septbr. s. A.). — * Caroline Dorothea Ulrikke Wellmann (f. 18/10 1806, Datter af Snedkermester W. i Kbhvn.). — (Jvfr. Callisens Lex. XVIII. S. 284).

I „Bibliothek for Læger" (Cancer aquaticus, Noma, helbredet ved Chlorkalk og styrkende Midler, XIX. 40—45; Nogle praktiske Jagttagelser, XXXII. (N. R. Bd 2.) S. 142—46; Et Tilfælde af Intussusceptio intestinorum, hævet ved Belladonna-Lavement, XL. (N. R. Bd. 10.) S. 213—14).

**Stabell (Johan Henrik)**, Søn af Landstings-Advocat Stabell; f. d. 27de Januar 1781 i Viborg; dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Skole i Efteraaret 1798; absolverede i October 1802 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev Lærer (Hører), og d. 5te Sept. 1806 Adjunct ved Viborg Cathedralskole; d. 11te Juni 1813 Sognepræst til Vinding og Vind i Ribe Stift; d. 28de Maj 1819 til

Hinze og Vindersløv i Aarhuus Stift; d. 12te Januar 1827 tillige Provst for Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder (og derfra, efter Ansøgning, i Naade entlediget d. 20de Febr. 1829); d. 17de Juni 1841 Sognepræst til Ormsløv og Koldt i Aarhuus Stift. † 25de Octbr. 1846. — * (g. 1808?) Maren Sørensdatter Kjærsen (f. $\frac{1}{2}^{6}$ 1790 i Christiansfand).

I »Landoeconom. Tidender« (Noget i Anledning af de hyppige Anmeldelser om Ildsvaader, især paa Landet, og paa eenlige Steder, i Bd. VIII. S. 373—77).

I »Nye landoeconom. Tidender« (Noget om Capitelstaxten, i Bd. VI. S. 78—88).

I Anledning af Kammerherre P. S. Fonss's Død, i Aarhuus Stifts-Tidende 1824, Nr. 116.

**Stabell (Johan Henrik)**, f. 1802, Søn af nedenanførte Justitsraad Nic. Franc. Stabell og Marie f. Wildt; deponerede fra Slagelse Skole 1820; tiltraadte i Efteraaret 1821 en Reise gjennem Tydskland og det sydlige Frankrige til Grækenland, for at deeltage i Befrielseskrigen; besøgte siden Constantinopel, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Foraaret 1823; var derefter Huuslærer i Jylland, og blev 1826 ansat som Escadronschirurg ved det jydske Regiment lette Dragoner i Randers; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 1836.

Hændelser paa en Reise til Morea og Constantinopel. Kbh. 1824 (1823). (»Dagen« 1823, Nr. 231; »Aftenbl.« 1823, Nr. 40, af K. L. Rahbek; Revue encyclop. 1826, Janv., af P. A. Heiberg; New monthly Magazine, April 1826; Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, August). Paa Tydsk: Schicksale eines dänischen Philhellenen. Leipzig 1824. (o. m. T.: Das Echo aus den Salen europäischer Höfer und vornehmer Zirkel. 1824. 2s Stück oder 58ste Samml. der Ameise).

Paven og Lafayette den Anden, eller Djævelsfeiden; en comisk Krønike i fem Sange, efter P. v. B's belgiske Original-Manuskript omarbeidet, localiseret og udgivet. Kbhvn. 1832. (Allern. Skilderi af Kbhvn. 1832, Nr. 42. — Et Fragment af dette Digt stod iforvejen i Kbhvnsposten 1830, Nr. 257).

Redacteur af: Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn. Aarg. 1835 og 1836, Nr. 1—30 (1ste Jan.—12te April). Kbh. 4to.

Bidrag i Bladet »Raketten«, redigeret af M. Winther.

**Stabell (Nicolaus Franciscus)**, f. d. 28de Juni 1776 i Randers, hvor hans Fader, Cancelliraad Johan Henrich Stabell, da var Postmester, siden ($\frac{2}{2}^{3}$ 1780) tillige Raadmand sstd., samt Herredsskriver i Støvring og Norhald Herreder († 1819); blev Student ved privat Dimission i Foraaret 1795; underkastede sig i Octbr. s. A. og i April 1796 den philologisk-philosophiske Examen, og i Foraaret 1801 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve (begge med bedste Charakteer); blev

d. 29de Juli 1806 Procurator i Sjællands Stift, Højesteret og Hof- og Stadsretten undtagen; d. 10de Juli 1810 By- og Raadstueskriver, og d. 4de August 1814 tillige Byfoged i Slagelse; d. 21. Apr. 1820 virkelig Cancelliraad; d. 28. Novbr. 1821 Byfoged og Byskriver i Middelfart samt Herredsfoged og Herredsskriver i Vends Herred; d. 22de Maj 1826 virkelig Justitsraad. † 16de Decbr. 1832. — * 1. Marie Wildt († i Slagelse). * 2. Augusta Christence Schaarup (nu Conventualinde i det Harboeske Enkefrue-Kloster i Kbhvn.). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1832, Nr. 213; 1833, Nr. 115; „Dagen“ 1833, Nr. 217).

Tale holden den første Februar 1826 i Anledning af Hs. Majestæt vor allernaadigste Konges Fødselsdag og den i Middelfart Kjøbstad opførte nye Raadstuebygnings Indvielse. Odense 1826. (Udg., „Forfatteren uafvidende, som Manuskript“). (jvfr. Fyens Stifts-Avis 1826, Nr. 20).

Adskillige Bidrag, meest om Vejvæsenet, i „Kjøbenhavnsposten“.
Enkelte trykte Lejlighedsdigte. — (Tildeels efter Meddelelse).

**Stadfeldt (Snæbiørn Asgeirsen)**, f. d. 29de Septbr. 1753 paa Gaarden Os i Snæfieldsnæs-Syssel under Islands Vesteramt, Søn af Asgeir Jónsson, Præst til Stad i Steingrimsfjerd samt Provst i Strande-Syssel († 1779), og Kristin Bergsveinsdóttir (hvis Fader Bergsvein Haflidasson var Præst til Grunarvik); besøgte i 4 Aar Skalholt Latinskole og blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1775; absolverede d. 31te Marts 1781 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); var i 3½ Aar Volontair i Rentekammeret; blev d. 13. Aug. 1784 Herredsfoged og Skriver i Middelsom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 8de Juli 1791 Byfoged i Randers, Herredsfoged og Skriver i Sønderhald, Østerlisberg og Rougsø Herreder, samt Birkedommer ved Holbekgaards Birk; d. 20de Maj 1796 tillige Raadmand i Randers; d. 19de Maj 1801 Doctor juris i Göttingen; afgik som Byfoged og Raadmand d. 7de Decbr. 1804, da han blev Borgemester i Randers; udnævntes d. 25de April 1809 til virkelig Justitsraad; blev d. 2den Juni 1813 Medlem af det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 13de Octbr. 1819, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Borgemester, Herredsfoged og Herredsskriver, og d. 7. Febr. 1821 som Birkedommer ved Holbekgaards Birk; var siden 1815 constitueret, og fra d. 13. Octbr. 1819 indtil d. 1ste Juni 1831 virkelig Birkedommer og Skriver ved Gammel-Estrups Birk under Randers Amt. † 23de November 1840 i Randers. — * 1. $\frac{30}{3}$ 1785, i Kbhvn., Mette Christine Fischer. * 2. 1789 Cecilie Margrethe Bay (f. 1766, † $\frac{15}{1}$ 1832, en Datter af Kjøbmand Anders Sørensen Bay og Birgitte Nielsdatter Kerketerp, i Randers). — (Nekrolog i „Søndagen“ 1840, Nr. 47).

De officio *judicum inferiorum* in Dania. Diss. inaug. Haun. 1801. 4to. (L. E. 1807, Nr. 8, af P. H. Graah). — Choregraphisk og oeconomisk Beskrivelse over Randers Kiøbsted i Nørre Jylland. Kbh. 1804. 4to, med 2 Kobb. (L. E. 1804, Nr. 20, af R. Nyerup; jvfr. Begtrup om Agerdyrkningen VI. S. 131—40; Badens hist. Bibl. S. 183—84).

**Staffeldt (Adolph Wilhelm Schack von)**, Søn af Major i dansk Tjeneste Agatus Ludvig Staffeldt, er født d. 23de Marts 1769 i Gartz i Pommern; optoges i Juli 1778 paa Landcadet-Academiet som „Kost- eller Reformé-Cadet", hvorfra han afgik i Decbr. 1786 som Fændrik i Prinds Frederiks Regiment; sattes à la suite og rejste i Septbr. 1791 til Göttingen, hvor han 2½ Aar studerede Lovkyndighed og Archæologi; tiltraadte i de sidste Dage af 1795 en Rejse gjennem Tydskland, Italien, Schweiz, Frankrige og Holland, hvorfra han henimod Slutningen af 1800 vendte tilbage; blev medio 1801 Assessor i Oeconomi- og Commerce-Collegiet; s. A. Kammerjunker; fik 1802 Afsked som Premierlieutenant à la suite ved Arveprindsens Regiment; blev i Octbr. 1807 interimistisk og i April 1808 fast ansat som opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronning Maria; i Begyndelsen af 1810 Amtmand i Cismar Amt; d. 8. Juli s. A. Kammerherre; 1813 Amtmand over Gottorf Amt; fra d. 2. Marts 1814 til 1824 tillige Overdirector for Staden Slesvig; i Decbr. 1823 Medlem af det Kongl. Götheborgska Vettenskaps- och Vitterhets-Samhället; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge. † 16de December 1826 i Slesvig. — (Lærde Efterretn. 1791, Nr. 38, S. 605; 1792, Nr. 30, S. 478; 1801, Nr. 22; 1802, Nr. 3—4; 1810, Nr. 28; Dansk Literaturtidende 1811, Nr. 21 og 25; 1835, Nr. 16, S. 245—246 (af Wilster); „Minerva", April 1801, S. 103; „Dagen" 1804, 9. April; 1826, Nr. 307; Zeitung. f. die elegante Welt 1808, Nr. 131; 1809, Nr. 2; Rassmanns „Pantheon", S. 324; Beiträge zu dem Gemeinnützigen, Unterhaltungsblatt 1812; Eichhorns Geschichte der Literatur, IV. Bd., 3. Abth., S. 1161 (af Brøndsted); „Athene", udg. af Chr. Molbech, 1817, IX., S. 173; „Telegraphen", udg. af J. C. Lange, 1825, S. 34; Neuer Nekrolog der Deutschen, 1826, II. S. 1078; 1827. I. S. XVIII.; Conversationsbladet 1826, 3. Aarg., 2. Qv., S. 64 (af N. H. S. Bloch); Kbhpost. 1827, Nr. 2; Itzehoer Wochenblatt 1827, Nr. 3, Sp. 31; Nr. 136; M. f. L. II. S. 13—15 (af Molbech); „Prometheus", Febr. 1833, S. 161; (Fr. Barfods) poet. Læsebog, 1835—36, S. 532—35; Thortsens Lit. Hist., S. 153, 158; Holst's Dansk poet. Læsebog, S. XII.; Oest's Archiv VII., S. 144; J. Kragh Høst's Erindr. S. 36, 150; Thieles Thorvaldsen, II., S. 57; Ersch u. Gruber Allg. Encyklop. 1ste Sect. XXIX., S. 96 (af Rudelbach); Deichmanns Digte, S. 262—268 og 273; Heibergs Flyv. Post 1827, Nr. 5

(af M. Winther); Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 2 (af Deichmann); H. C. Andersen „Vignetter", 1832, S. 32; H. Kaalund Fabler og blandede Digte, 1814, S. 7; Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 484—85; Øst's „Materialier", Nr. 36, 54; Lübker's u. Schröders Lex. II., S. 575—76, 855; Molbech's „Analekter" H. 1. S. 20—54, H. 2. S. 82—119; „Schack Staffeldts Levnet i kort Omrids med udførlige Bilag, fornemmelig af Digterens efterladte Haandskrifter. Af F. L. Liebenberg", I. D. 2. H.—II. Deel. Kbh. 1846—47).

Om den Ting, kaldet Ausrufungen o. s. v., og om andre Ting. (anonym). Kbhvn 1789. (Kritik og Antikr. 5. H., Nr. 6, S. 91 og Registret 6te H., S. 385; Rigsdalersedlens Hændelser, 2. B., S. 43—44, Anm; Lærde Efterretn. 1789, Nr. 44, S. 700).

Paa Arveprindsessens Død. Kbh. 1794.

Digte. 1ste Bind. Kbh. 1804.

Nye Digte. Kiel 1808. (L. T. 1811, Nr. 24—25; Kbhpost. 1835, Nr. 171, S. 682).

Samlede Digte, tildeels forhen utrykte. For første Gang samlede og forsynede med Anmærkninger af F. L. Liebenberg. Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme. I.—II. Deel. Kbh. 1843. (Fædrel. IV. 1843, Nr. 1186; J. f. L. o. K. 1843, II. S. 224—36, 257—71; Heibergs Intellbl. III. S. 25 flgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 79; „Dansk Album" 1845, Nr. 26; Holst's poet. Læsebog 2den Udg., S. XV.).

Uddrag af hans haandskrevne Beretning om hans Reise i Tydskland og Nord-Italien 1796—1800, i „Schack Staffeldts Levnet" af F. L. Liebenberg, I. S. 57—483, II. S. 3—368; Breve fra ham, i II. S. 371—447; Dramatiske og lyriske Fragmenter og Embryoner, sstd. S. 451—571.

I N. H. S. Bloch's „Om Mortzini eller Pallini, eller documenteret Svar paa Pallinis Retfærdiggjørelse", Kbhvn 1789, S. 45—59, findes en Erklæring af Schack Staffeldt angaaende bemeldte Pallini (Schack Staffeldts Levnet, I., S. 19—31; Pallinis Untersuchung ob die Blochischen Zeugen glaubwürdig sind, Kbh. 1789); i „Samleren", 3die halve Aarg., S. 39: „Til alle retsindige Tydstere her i Landet", og S. 143: „Ved Leilighed af Pallinis Untersuchung" (Schack Staffeldts Levnet, I., S. 32—36).

Adskillige Digte, adspredte i „Samleren", 1788, 1789, „Minerva", 1792, 1793, 1804, 1805, „Det danske Krigsbibliothek" 1794, „Nordia" 1795, Poulsens „Nytaarsgave for Damer" 1796, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, „Euphrosyne" 1796, „Tilskueren" 1801, 1806, „Iris og Hebe" 1801, 1802, 1803, 1804, „Ei blot til Lyst" 1802, 1803, Oehlenschlägers „Siofna" 1802, Poulsens „Nyeste Samling af Selskabssange for blandede Selskaber" 1803, Blochs „Throndhjemske Blandinger", 1804, Sotofts „Lyna" 1810, Thieles „Rosenblade" 1818, Liunges „Dana" 1820, Bürgers „Göttinger Musen-Almanach" 1793, „Zeitung f. die elegante Welt", 1808, 1809, „Eidora" 1823. (Recens. i Lærde Efterretn. 1793, 1795, 1796, 1800, 1802, 1803, 1805, 1806, „Ei blot til Lyst" 1802, „Dagen" 1803, 1805, „Neue Bibl. d. schönen Wissenschaften", 49. Bd., 1793, „Dagen" 1823, Nr. 5).

Nogle særskilt trykte Digte, saasom: Ode, mine Vaabenbrødre tilegnet, ved Fanernes Imodtagelse, Kbh. 1801; Sange for d. 28de og 29de Januar 1801; Cantate

opført ved den aarlige Præmie-Uddeling i det schouboeske Institut 1801; Krigssang for den danske Hær 1807; Danesang 1807. — *Camoens Död*, en dramatisk dikt efter S. Stafeldt af N—or, i »Boreas. Poetisk Kalender för år 1842. Udg. af ett ungt Sångförbund med bidrag af en äldre Skald«. Upsala 1841. (særsk. ib. eod.). — (Meddeelt).

**Staffeldt (Otto Diderich von)**, Nysanførtes Søskendebarn; f. i Kjøbenhavn d. 7de Febr. 1764, Søn af Geheimeraad, Over-Staldmester og Ridder (Storkors) af Danebroge, Wilhelm Ditlev Werner v. Staffeldt og Anna Sophia, Comtesse v. Schack (ældste Datter af Geheimeraad Otto Diderich Greve af Schack, til Schackenborg, og Ernestine Margrethe v. Gabel); var Page ved Enkedronning Juliana Marias Hof; blev derefter Hofjunker, og 1782 Academist i Sorø; kom derpaa til Kjøbenhavn og blev siden Kammerjunker; vandt 1793 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte æsthetiske Priisopgave: „Gives der nogen almindelig Æsthetik, eller har hver Nation sin egen, grundet i dens Nationalcharakteer, Clima, Regjeringsform o. a. d. l.?“ (s. Badens Univers. Journ. I. S. 12—14); opholdt sig siden i Grömitz ved Neustadt; blev 1807 Amtmand over Travendahl, Reinfeld og Rethwisch Amter i Holsteen; d. 18de Novbr. 1808 Kammerherre. † 29de Decbr. 1828 paa Travendahl. — ⚭ Engelke Juliane Wigantine v. Holten (f. $\frac{14}{3}$ 1777), en Datter af Oberst Christian Ludvig v. Holten og Frederikke Sophie de Klaumann. — (Jvfr. Øst's „Materialier“, Nr. 32; Lübker's u. Schröder's Lex. II S. 576—77; Kbhposten 1829, S. 32).

Tale paa Kongens Fødselsdag 1784 [trykt tilligemed Prof. C. B. Steenstrups Tale paa samme Dag. Sorø, 1784. 4to.]. (L. E. 1784, Nr. 20). — Critiske Betænkninger ved Læsningen af Baggesens comiske Fortællinger. Kbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Den nordiske Zaire, eller Elskeren ikke efter Moden. Et heroisk comisk Digt af en ung Adelsmand. ibid. eod. 30 S. 8. (L. E. 1785, Nr. 21). — Undervüsning for Forfatteren af: »Endnu et Par Ord om Adel«, i Minerva for December 1790. ibid. 1791. 20 S. 8. (Krit. og Antikr. H. IX. 1791, Nr. 1, jvfr. Nr. 9 (af A. W. Hauch?); »Iris« 1791, II. 227—28; L. E. 1792, Nr. 25, af W. H. F. Abrahamson). — *Epitre* au peuple Danois à l'occasion du manifeste de la cour impériale de St. Petersbourg, relatif à l'invasion d'une armée Anglaise en Dannemarc au mois d'Août 1807. Kiel, 1808.

Ueber die Bildungsfähigkeit der Deutschen Sprache zum Versbau. Vergleichung Deutscher Verse mit Französischen. Beobachtungen und Resultate. Hamburg, 1823. (Prov. Ber. 1823, IV. 86).

Ueber Traumbilder. Schleswig, 1824.

Den poetiske Kunst. Et Sidestykke til det bekjendte Horazianske De Arte Poetica. Odense, 1826. 38 S. 8. (anm. af T. Baden i Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 69—70 og i Øst's »Archiv« VII. 97—107).

I »Minerva« (Adskillige Digte, opregnede i Nyerups Register over »Minerva«).

I Tode's »Dramatiske Tillæg til Museum og Hertha« (Skrivelse, 1789, Nr. 22 og 23).

I "Iris og Hebe" (Theaterfest i Anledning af Kongens og Kronprindsens Fødselsdage 1799, i Aarg. 1799, II. S. 214—222).

I "Den danske Tilskuer" (Et Brev til Rahbek, 1801, Nr. 43).

I "Provinzial-Berichte" (Rechtsphilosophie, 1820, III. S. 312—23).

**Stage (Johan Adolph Gottlob)**, f. 1791 i Kjøbenhavn, Søn af Skibscapitain i det danske-asiatiske Compagnies Tjeneste, Gottlieb Stage (f. 1766, † 1826) og Anne Bolette f. Rose; underkastede sig i Efteraaret 1810 og i Foraaret 1811 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; blev d. 23de Januar 1811 Volontair og Skriver i Rentekammeret; d. 12te Novbr. s. A. Copiist ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 23de August 1815 i Naade entlediget; s. A. kongelig Skuespiller; 1828 tillige Regisseur; fik 1835 Prædicat af Instructeur. † 3die Octbr. 1845 i Kbhvn. — * Ulrica Augusta Koefod (f. $\frac{17}{3}$ 1816, kongelig Skuespillerinde og Sangerinde 1836, afgik fra Theatret $\frac{26}{5}$ 1847), ældste Datter af Canclliraad, Comptoirchef under Hof- og Stadsretten, Johannes Michael Koefod og Frederikke Jochumine f. Rosen.

Valérie, Comedie i 3 Acter af Scribe og Mélesville, overs. (i Theaterrepert. Nr. 106). Kbh. 1839.

Følgende Theaterstykker, oversatte af ham, ere opførte, men hidtil utrykte: Den Snaksomme eller De to Poststationer, Com. i 3 Acter af Picard, 1821; — Hvorfor? Lystspil i 1 A. af Anicet og Lockroy, 1833.

**Stahlfest (Frederik Petrus)**, f. d. 22. Septbr. 1793 i Kbhvn, af Forældrene Parykmager Frantz Andreas S. og Ulrica Amalia S.; tog 1817 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; blev s. A. Prøveprocurator, og 1819 virkelig Procurator ved Underretterne i Sjællands Stift; d. 18. Apr. 1826 Prøveprocurator og d. 7de Juni 1827 virkelig Procurator ved Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn; tjente tidligere i næsten 12 Aar under Amiralitets- og Commissariats-Collegiet, og havde Titel af Krigscancelliseeretair. † 27. Novbr. 1842. — * 1. Dorothea Cathrine Kaas († $\frac{20}{4}$ 1820, 21 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Bogholder K. og Anna Dorothea Luckner). * 2. Gothardine Charlotte Bussiegel (f. $\frac{24}{4}$ 1798, Datter af Staldskriver Gothard Christoph B. og Anne Magdalene Thaabel).

Indlæg i den ved den kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret paadømte Sag: Magister artium Lindberg mod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redacteur af Dagen, med nogle Bilage. Udgiven af Fr. Thaarup. Odense, 1833. (jvfr. Art. J. C. Lindberg).

**Stangerup (Peter Frederik)**, fød 1806 i Kjøbenhavn, Søn af Frederik Ch. Stangerup, Inspecteur ved Korntørrings- og Oplags-

Magasinet († 1/8 1833, 57 A., i Kbhvn.); dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole 1824; underkastede sig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og det følgende Efteraar medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); blev ansat som Læge ved et Cholera-Hospital i Warschau, hvor han døde d. 20de August 1831 i Militair-Lazarethet. (jvfr. Callisens Med. Schriftst. Lex. XXXII. S. 411; Berl. Tid. 1832, Nr. 29).

I „Samlinger til Kundskab om Cholera" (Beretninger angaaende Militair-Hospitalet i Warschau, uddragne af et Brev, i Bd. I. Nr. 3. S. 33—36; Beretninger angaaende Cholera-Lazarethet ved Powonsky, samt nogle Meddelelser om Dr. Leos Methode, uddragne af et Brev dat. d. 19. Juli 1831, sstd. Nr. 4. S. 49—54; Beretninger angaaende det ene Civil-Lazareth i Warschau, samt Meddelelser om den indvendige Brug af varmt Vand, uddragne af et tredie Brev, sstd. Nr. 6. S. 81—83. (Udtog i Gerson u. Julius Magaz. d. ausl. Heilkd. Bd. 23. 1832. März u. April, S. 203—16).

**Starck (Johann Friedrich Christian Ekhardt),** f. d. 22de Januar 1799 i Rostock; begyndte 1818 under Prof. Masius at studere Medicin og Chirurgi, hvilket Studium han siden 1819 fortsatte i Kjøbenhavn, hvor han i Foraaret 1826 underkastede sig Examen ved det chirurgiske Academi og erholdt 1ste Charakteer med Udmærkelse; blev strax efter Docent ved samme Academi; opholdt sig fra Foraaret 1828 i halvandet Aar i Berlin, hvor han var Assistent hos Dr. Dieffenbach (jvfr. Dieffenbach chir. Erfahrungen Abth. II. 1830, S. 65. 73. 79 &c.); rejste ved kongl. Understøttelse til Wien, og derfra, især i botanisk Hensigt, til Ungarn, Croatien, Krain, Illyrien, Over-Italien og Tyrol; besøgte derefter München, Paris og London, og vendte tilbage til Kbhvn. i Januar 1832; udnævntes til Reservechirurg ved det chirurgiske Academi i Efteraaret 1831 og ved Frederiks-Hospital 1832; erholdt d. 3die August 1834 Regimentschirurgs Charakteer; blev 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ i Rostock; d. 6. Novbr. 1842 i Naade og med Vartpenge entlediget fra sit Embede ved det chirurgiske Academi. (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XVIII. S. 308—9; XXXII. S. 414).

*De hydrocephali paracentesi.* Diss. inaug. med. chir. Rostochii, 1841. 8 maj. c. tabb. in 4to.

Andeel i: J. F. Henkel „Anleitung zum chir. Verbande, umgearbeitet von J. C. Starck; von neuem bearbeitet und mit Zusätzen vermehrt von Joh. Friedr. Dieffenbach". Berlin, 1829. (Navnligen leverede han Beskrivelsen af de i det Blömerske Institut værende og ikke tidligere beskrevne orthopædiske Strækkesenge af Heine, Hammer, Leithoff og Blömer, samt af nogle Maskiner).

Flere af ham foretagne Operationer ere beskrevne af andre Forfattere, saasom: a) Eine 8malige Punction eines chronischen Wasserkopfes, in Berlin, mit

glücklichem Erfolge, f. C. F. v. Gräfe Bericht über das klin. chir. Institut f. d. J. 1829—30. (Berlin 1831), og Gräfe und Walther Journ. d. Chir. Bd. 15. 1831. H. 3. S. 348—60. b) i London, en Rhinoplastik, med heldigt Udfald; og, med Ch. Aston Key, den første i London udførte *Staphyloraphie*, f. The Lancet 1831—32, Vol. I. No. 441. Febr. 11. p. 699—703.

**Starcke (Friedrich Wilhelm C.)**, f. i Tydskland; var Kjøbmand og siden Handelsbogholder i Aalborg; opholdt sig derefter i Aarhuus. — * Wilhelmine Wachs.

Anviisning til *det dobbelte Bogholderie* for Ynglinger, som ere bestemte til Handelen. Aalborg 1818. 4to.

**Starup (Niels)**, Farver i Stege og Tiendecommissair. † 14de Marts 1843, 74 Aar gl., i Stege. — *Ulrikke Kroep.

Peter Christian Deichmann for den Danske Nations Domstol. Mariboe, 1826. (jvfr. „Dagen“ 1827, Nr. 10; Art. P. Chr. Deichmann og M. F. Hansen).

**Stauning (Jørgen)**, f. d. 28de Marts 1739 i Norup i Ribe Stift, Søn af Peder Stauning, Sognepræst til Norup og Randbølle, samt Provst i Tyrild Herred († i Juni 1749), og Maren Schaarup († 1740); kom 1754 i Ribe-Latinskole, og blev derfra dimitteret til Universitetet 1756; tog den 2den Marts 1762 theologisk Attestats; blev d. 25de Jan. 1765 residerende Capellan til Frue-Kirke i Aarhuus og Præst ved Hospitalet sammesteds; d. 5te Febr. 1777 Sognepræst til Vaaelse paa Falster; d. 1ste Decbr. 1779 til Maribo og Hillested i Laaland; d. 4de Januar 1799 i Stege og Provst over Moenbo Herred; fik d. 13de Aug. 1813 Rang med Amtsprovster. † 31te Maj 1814. — * 1. $\frac{6}{12}$ 1768 Anne Kirstine Kirketerp († 1788, 40 Aar, en Datter af Kjøbmand Morten Kirketerp i Hobro). * 2. $\frac{16}{10}$ 1789 Anna Fibiger, f. Huulegaard († $\frac{19}{4}$ 1794, i sit 41de Aar, Enke efter Præsten Andreas Samsing Fibiger til Phanefjord paa Møen). * 3. $\frac{11}{2}$ 1795 Anna Elisabeth Danckel (f. 1766, † $\frac{17}{4}$ 1796, Datter af Præsten Povel Danckel til Fjelsted og Harrendrup i Fyen). * 4. $\frac{1}{8}$ 1797 Anne Kirstine Bille († $\frac{23}{3}$ 1808, en Datter af Præsten Jens Bille til Haarløv og Himlingøje i Sjælland). — (Biographi i Hertels Beskrivelse over Aarhuus Domkirke, II. S. 521—25; Paludans Beskrivelse over Møen, I. S. 490—92; Nekrolog i L. T. 1814, Nr. 23. 24, af Joh. Paludan; jvfr. „Dagen“ 1814, Nr. 151).

Korte Anmærkninger over enkelte Steder af det gamle og nye Testamentes Bøger, tagne af Østerlandenes, Grækernes og Romernes saavelsom andre Folke-Arters Alderdomme og Skikke. Første Deel. Første Stykke. Aalborg, 1773. Andet Stykke. Viborg, 1774. (Fortegn. ov. Skrifter siden Trykkefriheden II. 156—57 III. 273—74; L. E. 1773, Nr. 49; Krit. Journal 1775, Nr. 50). — *Commentatio* in Matth. V.

v. 3. ad D. Paulum Matthiam Bildsöe. Soröe, 1775. — Kort Beskrivelse over Grønland. Viborg 1775. [Et Udtog af Crantz's og Egedes Beskrivelser]. (Krit. Journ. 1776, Nr. 32, S. 249—55, af P. Egede). — Beskrivelse over Ægypten og Nubien. Kbh. 1775. [Et Udtog af Nordens Voyage d'Egypte]. (L. E. 1776, Nr. 29). — Afskeedstale holden til Høimesse i Frue Kirke i Aarhuus anden Paaskedag 1777. Sorøe, 1777. — *Epistola* ad clerum Dioecesis Arhusiensis de morte Episcopi D. Pauli Matthiæ *Bildsöe*. ibid. eod. (L. E. 1778, Nr. 14; Krit. Journ. 1778, Nr. 49. 50). — Jagttagelser over Arabien til Oplysning over enkelte Steder og Begivenheder af den hellige Skrift affattede i Spørgsmaal og Giensvar. Sorøe, 1779. (L. E. 1779, Nr. 26). — Jagttagelser over Egypten, som et Tillæg til forhen udgivne Beskrivelse over Egypten og Nubien. ibid. eod. — Nadverens Sacramente som et vedvarende Beviis for den christelige Religions Sandhed. 1781. — Christelige Undersaatters værdige Følelser paa deres Kronprindses Confirmations-Dag, forestillede i en offentlig Tale i Mariboe Kirke paa Palme-Søndag 1784. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 34). — Anviisning og Opmuntring til en forbedret Jagttagelse og Anvendelse af den udvortes Gudstieneste. 1ste Hovedstykke. Odense, 1785. (L. E. 1786, Nr. 3. 4). 2det og 3die. Kbh. 1786—87. — Samling af oplysende Anmærkninger over Bibelen for Ulærde. I.—V. Hefte. Odense, 1785—89. (O. m. T.: Samling af oplysende Anmærkninger over de fem Mosebøger, tilligemed en Indledning til de mosaiske Skrifter. 1789). — Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag 1786 om en naadig Regierings velgiørende Indflydelse paa det huuslige Livs Lykke og de selskabelige Glæder. Kbh. 1786. 36 S. (L. E. 1786, Nr. 39). — Jagttagelser over Orienten, uddragne af J. J. Bjørnståhls Breve paa hans Reiser, især hvad som kan tiene til videre Besvarelse af Michaelis's Spørgsmaale. ibid. 1787. — Efterretninger om Orienten, især Egypten og Arabien, af Niebuhrs og Andres Reisebeskrivelser. ibid. eod. — J. D. Michaelis Indledning til det Nye Testamentes guddommelige Skrivter. Oversat. I.—III. Deel. ibid. 1790—92. (L. E. 1791, Nr. 44; 1793, Nr. 9; Krit. og Antikr. XV. Nr. 3). — Veiledning til at bruge Lærebogen. 1793. — Prædiken over Esaia 43. 1—3. paa den forordnede Andagts- og Bededag i Anledning af den ulykkelige Ildsvaade, som fortærede Kongeboligen Christiansborg, holden til Høimesse i Mariboe Kirke Midfaste Søndag. Kbh. 1794. (L. E. 1794, Nr. 49). — Indledning til det Nye Testamentes Skrifter af H. C. A. Haenlein. Oversat af det Tydske. I.—II. Deel. ibid. 1798—1801. (L. E. 1800, Nr. 13; 1803, Nr. 1). — Kritik over Folkemoralen for Præster; efter kantiske Grundsætninger udarbeidet af J. P. L. Snell. Oversat. 1ste Deel. ibid. 1799. (L. E. 1800, Nr. 12). — Forsøg til at forebygge muelig Forvirrelse af den i Religionsvæsenet opkomne Giæring og til at fremme sand Religions Oplysning. I nogle offentlige Taler, holdne i Maribo Kirke. Odense, 1799. — Kirkesangens Vigtighed og Værdighed, en Prædiken paa 1ste Advents Søndag 1806 i Stege Kirke, ved den evangeliske Psalmebogs Indførelse. Kbh. 1807.

I T. Bloch's Tidsskrift »Theologen« (Anmærkninger over Matthæi Evangelium, i 2det Hefte, Odense 1791; jvfr. Krit. og Antikr. H. X. S. 408).

**Steen (Adolph)**, fød d. 7. Octbr. 1816; privat dimitteret til Universitetet 1834; tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og 1839 Examen i Mechanik ved den polytechniske Lære-

Anstalt (Laud.); blev Alumnus paa Elers's Collegium d. 22. Aug. 1838, og paa Borchs Collegium d. 2. Oct. 1839 (til 1843); gav Underviisning i Mathematik i Mariboe's og Friis's Realskoler; ansattes d. 23. Juli 1841 som Repetent i Mathematik ved den polytechniske Lære-Anstalt; disputerede d. 12te Juli 1845 for Magistergraden; erholdt 1846 Understøttelse af Finantserne og det Rejersenske Fond til en Udenlandsreise, hvorfra han hjemkom i Sommeren 1847; blev d. 24de Maj 1848 Secondlieutenant i Infanteriets Krigsreserve; d. 28de Januar 1849, efter Ansøgning, afskediget i Naade af Krigstjenesten. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformationsfest 1845, p. 34—35).

*Elementair Arithmetik*, som Indledning til den rene Mathematik. Kbh. 1843. 2den Udg. ibid. 1847.

*Det Bieringske Plagiat* populært fremstillet af *A. Steen* og *R. Möller*, med Hr. *Bierings* egen godhedsfulde Understöttelse. Kbh. 1844. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 285, 87, 92; Fædrel. V. 1844, Nr. 1694, Følgeblad, af C. H. Biering, A. Steen og R. Møller).

*De vi et natura Infiniti mathematici*. Diss. inaug. Hafniæ MDCCCXLV. 4.

Begyndelsesgrunde i *den mathematiske Geographie*. (Med 35 i Texten indtrykte Figurer). Kbh. 1845.

*Ren Mathematik*, indeholdende det elementære Cursus. Kbh. 1847 (1846). (Nord. L. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin; Fædrel. 1847, Nr. 6, af A. Steen; Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

*Mathematikken* som *læregenstand* ved *höjskoler*, især med hensyn til den *polytechniske læreanstalt* og et misgreb ved samme. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 196, 99, 201, 6, 9, 11).

*Sandsynlige grunde*, hvorfor de fire angrebne medlemmer af den polytechniske læreanstalts bestyrelse ikke forsvare deres misgreb, tilligemed en nödvendig protest. Kbh. 1847. (Fædrel. 1847, Nr. 246).

*Mathematiske opgaver* i det indledende cursus. Kbh. 1849.

I Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (Anmeldelse af C. Jürgensen's »Differential- og Integral-Regning«, i IV. 391—98).

I »Fædrelandet« (Om den mathematiske Underviisning, IV. 1843, Nr. 1268. [jvfr. C. H. Biering: »Plan og Methode for Underviisningen i Mathematik ved de lærde Skoler«, Anhang, S. 35—39]; Anmeldelse af C. H. Bierings »Plan og Methode« o. s. v., s. A. Nr. 1380; jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 291, 98, 302, 3, af Biering).

**Steen (August)**, Pseudonym; see Jacob August Stenfeldt.

**Steen (Johan Christian)** var Gartner paa Hollufsgaard i Fyen, siden Avlsforvalter og Forpagter. † 11te Febr. 1837 i Voer ved Randers, 72 Aar gl. — * Nelle Sophie Ring.

Kort Underviisning i Haugekunsten. Odense, 1795. — Anviisning til Have-dyrkning for den danske Bonde. ibid. 1799.

Nogle afbrudte Stykker af Practikens Provesteen for den sande Land-Oeconomie. Randers, 1819. (L. T. 1819, S. 428–29). Fortsættelse af Practikens Provesteen. ibid. 1825.

**Steenballe (Niels Jørgensen)**, f. i Nærheden af Horsens, i Landsbyen Steensballe, hvor hans Fader var Gaardfæster; blev 1810 Secondlieutenant i Kongens Regiment og 1812 ved Landcadetcorpset; d. 21de Novbr. 1815 Landmaaler; 1816 Premierlieutenant à la suite ved bemeldte Regiment, hvor han d. 5. August 1818 indtraadte i virkeligt Nummer. † 22de Novbr. 1818 i Kbhvn, ugivt.

Noget om de paralelle Liniers Methode af den practiske Geometrie. Kbh. 1818.

I »Magazin for militair Videnskabelighed« (Forslag til Forkortning af et Par lange Kommandoord, I. S. 466—469, jvfr. sstd. S. 627—28).

**Steenberg (C. F.)**

Redacteur af Bladet »Raketten med Stjerner« 1839. (jvfr. Art. C. F. Møller, II. S. 382); ligeledes af: »Kjøbenhavns Nyhedsblad eller Alt for en Skilling leveret«. 1837. Nr. 1—20. (begyndt i Octbr.); fortsat 1838.

**Steenberg (Frederik Laurentius)**, f. d. 17de Juni 1801 i Helsingør, hvor hans Fader Jens Foss Steenberg (f. 1753, † 1/18 1837) var Apotheker og givt med Cecilia Sprunck. Dimitteret fra sin Fødebyes lærde Skole, hvori han optoges 1812, blev han Student 1818; studerede Theologi og de østerlandske Sprog (i Særdeleshed Arabisk og Persisk); vandt 1822 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling til Besvarelse af det Aaret iforvejen udsatte Priisspørgsmaal i Theologien: „Expositis et dijudicatis præcipuis Canticum Canticorum interpretandi rationibus, inquiratur, an nihil omnino præsidii pro allegorica interpretatione ab aliis poëmatibus orientalibus peti possit?“; blev i Febr. 1823 constitueret Lærer ved den lærde Skole i Helsingør; absolverede i Octbr. s. A. den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 6te Januar 1824 Adjunct ved bemeldte Skole; d. 29de Decbr. 1826 Sognepræst til St. Ols og Allinge paa Bornholm; d. 20de August 1831 til Rønne og Knudsker samt Provst over Bornholm; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Bornholms Amt; d. 18de Septbr. 1846 Ridder af Danebroge; d. 22de Febr. 1847 Sognepræst for Ringsted og Benløse Menigheder i Sjælland; d. 27de Marts s. A. tillige Provst for Ringsted og Alsted Herreder i Sorø Amt. — * 1. 1827 Elisabeth Marie Frandsine van

Aller († 14/7 1830, 28 A., Datter af nederlandsk Consul i Helsingør v. Aller og Hanne Riis). * 2. Charlotte Borries (f. 10/9 1810, Datter af Kjøbmand J. C. N. Borries i Helsingør og Mariane Clasen).

Hvorledes vi i Kirken skulle arbeide for Staten. Synodalprædiken, holden i Roeskilde Domkirke d. 5te Juli 1837. Kbh. 1837.

Sorgeprædiken over høisalig Kong Frederik den Sjette, holdt i Rønne og St. Knuds Kirker den 16de Januar 1840. Kbh. 1840. — (Tildeels efter Autogr.)

**Steenberg (Jacob)**, f. d. 2. Juni 1783 paa Bornholm i Østermariæ Sogn, Søn af Tobias Andersen; blev dimitteret fra Rønne Skole i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologisk Attestats (H. ill); blev 1807 Chordegn ved Domkirken i Aarhuus og Lærer ved en Fattigskole sstd.; 1810 Kirkesanger og Skolelærer i Hyllested i Aarhuus Stift; 1814 tillige Lærer i Sang ved Lyngby Skolelærer-Seminarium; d. 23de Septbr. 1818 ordineret Katechet og første Lærer ved Domsognets første Borgerskole i Aarhuus; d. 5te Marts 1830 Sognepræst til Viby og Thiset i Aarhuus Stift. — * Cathrine Marie Svanekiær (f. 6/9 1787, Datter af Hattemager Lars Christensen Svanekiær).

Kritik over den Kingoske Kirkepsalmebog, anstillet med Hensyn paa dens Beskaffenhed og Virkning, for at afgjøre, hvorvidt den kan ansees som en medvirkende Aarsag til den liden Grad af Hengivenhed for Gudstjeneste, som findes i mange Landsbye-Menigheder. Aarhuus, 1813.

Materialier til Brug for Lærere i Almueskoler ved Underviisning i Modersmaalet. Aarhuus, 1826. (L. T. 1827, S. 603—6).

Kortfattet Formlære for Børn i Almueskoler. 2det Oplag. Aarhuus, 1828. 1834.

**Steenberg (Jørgen Fog)**, f. d. 18de Decbr. 1791 i Knebel paa Mols, hvor hans Fader Ove Steenberg († 1800) var Sognepræst og gift med Maren Bjørn Fog (f. 21/8 1761, † 18/12 1825, ældste Datter af Provst Jørgen Fog, i Humble paa Langeland, og Cecilie Leth). Dimitteret fra Viborg Cathedralskole blev han Student 1808; var 1812—16 medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital; underkastede sig i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Efteraaret 1815 den medicinske Examen ved Universitetet (Laud unan. consensu); blev 1817 Stiftsmedicus og Chirurg ved Vallø i Sjælland; d. 28de Marts 1832 virkelig Cancelliraad; d. 4de Maj 1838 Ridder af Danebroge. — *Regine Magdalene Knorr, Datter af Posсementmager Knorr i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XVIII. 330; XXXII. 420).

I »Bibliothek for Læger« (Allun og Kulpulver mod Koldfeber, XIII. 142; Om Brugen af Aareladninger og Brækvinsteen i Koldfebre; uddraget af Medicinal-Indberetninger til det Kgl. Sundheds-Colleg., XV. 378—82; overs. paa Tydsk af J. F. W. Nevermann i Rust's Magaz. f. Heilk. Bd. 44. H. 3.; Udtog i Caspers krit.

Repertor. der Heilk., Bd. 32. (Bd. 12.) S. 275—76, og i Medico-chirurgic. review, Jan. 1836).

I »*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842« (Om den udbredte Epidemie, som i Aaret 1831 herskede i Danmark, paa Sjælland, Laaland og Falster (Udtog), S. 773—94).

**Steenberg (Niels)**, f. 1768 i Gjerløv ved Jægerspriis i Sjælland, ældste Søn af Schach August Steenberg, Sognepræst ($\frac{12}{2}$ 1762) til Gjerløv og Draaby (f. $\frac{8}{8}$ 1720 i Biby i Fyen, † 1806 som Pastor emeritus, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 573), og Johanne Gjertrud, f. Weinschenck († 1779); deponerede fra Roeskilde Skole 1785; absolverede i Januar 1794 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 30te Maj 1795 personel Capellan, og d. 11te Januar 1799 Sognepræst for Gjerløv og Draaby i Sjælland. † 13de Januar 1830. — ⚭ $\frac{14}{1}$ 1800 Maren Hedevig Fanoe (f. 1782, en Datter af Consumtions-Inspecteur i Roeskilde, Kammerraad Lauge Severin Fanoe († $\frac{28}{4}$ 1814) og Marie Margrethe f. Lange († $\frac{4}{8}$ 1814).

Mindetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.

**Steenbloch (Cornelius Enevold)**, f. d. 27de Febr. 1773 paa Bynæsset ved Throndhjem, Søn af Cornelius Steenbloch, residerende Capellan sammesteds (f. $\frac{15}{6}$ 1729 i Skien, † $\frac{26}{7}$ 1772, jvfr. A. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistl. H. 1. S. 102), og Karen Barhow († $\frac{21}{10}$ 1810 i Throndhjem, en Datter af Præsten Lars Barhow paa Ørlandet). Dimitteret fra Throndhjems Skole blev han Student i Efteraaret 1794 (Laud.), og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); vandt 1798 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det Aaret iforvejen fremsatte historiske Priisspørgsmaal: »Hvilke Beviser have været brugte hos de ældre Nordiske (Skandinaviske) Folk, for at godtgjøre sin Uskyldighed imod Anklage, og naar og hvorledes er den ene Beviismaade kommen i Brug, i Stedet for den anden?« (jvfr. Badens Univers. Journ. VI. S. 10—11); levede derefter som Privatlærer; blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct, og d. 13de August 1814 (ikke 1812) Overlærer ved Frederiksborgs lærde Skole; d. 14de Juni 1816 Professor i Historien ved Frederiks-Universitet i Christiania; d. 7de Septbr. 1818 Ridder af Wasa-Ordenen. Var Medlem af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab, det Skandinaviske Literatur-Selskab, og det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog ($\frac{3}{8}$ 1813). † 31te Octbr. 1836, ugivt.

Frederikshalds Beleiring i Aaret 1716. En dramatiseret Historie i 5 Acter. Kbh. 1808. (jvfr. »Den Danske Tilskuer« 1808, S. 389).

Om de gamle Skandinavers Vaaningshuse. Et Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Frederiksborgs lærde Skole d. 19. Sept. 1814. Kbh. 4to. (Siden aftrykt i Maanedsskriftet „Athene“ III. S. 416—66, og t. L. T. 1815, Nr. 4. — Paa Tydsk overs. i Falck's N. Staatsb. Magaz. VI. 1837, S. 491—523).

Et Eventyr i Nyerups „Iduna“, Nytaarsgave for 1812, og et Dito i „Frigge“, Nytaarsgave for 1813. En Folkesang: „Bjergmanden i Dovre“, med Melodie, meddeelt i Nyerups „Hertha“, 1817. En Drikkevise i „Fader Evans Stambog“, S. 224—226.

En Deel Beskrivelser i de af G. L. Lahde udgivne Prospecter af Stæder og Slotte i Danmark.

Han har leveret adskillige Melodier til de af Abrahamsen, Nyerup og Rahbek udgivne Viser fra Middelalderen. (see Fortalen til sammes 5te Tome, p. XIII.—XV.).

(Dissertatio de variis ritibus sepulcralibus). *Programma.* Christianiæ, 1818. 14 pagg. 4to. (Til Sørgefesten over Carl XIII.).

**Steenbuch (Augustinus Herman)**, f. d. 14de Marts 1780 i Uggerslev i Fyen, hvor hans Fader Hans Steenbuch Eggeriis (f. $\frac{20}{11}$ 1737 i Kbhvn, † $\frac{17}{8}$ 1810) var Sognepræst og givt med Catharine Wielandt Melhoph († 1780); underviistes 1789—94 af Degnen i sin Fødeby, Fred. Schytte; kom saa i Odense Skole og blev herfra dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1798; absolverede i Maj 1805 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 7de Febr. 1806 Sognepræst til Søndersø i Fyen; d. 2den Decbr. 1818 for St. Hans Menighed i Odense, og d. 11te Juli 1821 for Frue-Menighed sstd.; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge. † 11te Marts 1845 i Odense. — * $\frac{18}{11}$ 1805 Rebekka Sophie Werlauff (f. $\frac{2}{8}$ 1783 i Kbhvn, Datter af Coffardi-Capitain Jens Werlauff og Wilhelmine Frederikke f. Wirth). — (Jvfr. Berl. Tid. 1845, Nr. 72, Tillæg; Fyens Stifts-Avis s. A. Nr. 49, 54, 58; Ove Thomsens Avis s. A. Nr. 42, 44, 48, 51; Aarhuus Stifts-Tidende s. A. Nr. 58; Hempels Bidr. til Tidshist. 1845, Nr. 17; Barfod: „Danmarks Gejstlighed“, I. S. 179—80).

Et Blad til Hr. Generalmajor Gustav Grüner von Schollers Egekrands. Odense, 1810.

**Steenholdt (Withus Frederik)**, fød 1807 i Grønland; blev oplært af daværende Missionair P. Kragh ved Egedesminde, og dannet til Nationalhjelper; derefter Katechet og Organist ved Egedesminde.

Breve til det Danske Missions-Selskab, indf. i Rønne's „Danst Religionsblad“ II. Nr. 48; III. Nr. 44; IV. Nr. 42; VI. Nr. 15; VII. Nr. 41; i „Nyt Danst Religionsbl.“ I. Nr. 42; og i „Dansk Missionsblad“ 1835, Nr. 2, 12; 1836, Nr. 11.

**Steenstrup (Arent)**, f. 1745; tog dansk-juridisk Examen 1785; var Ejer af Gjøddinggaard; Landvæsens-Commissair (fra $\frac{38}{10}$ 1784), samt Sandflugts- og Forligelses-Commissair i Veile Amt; blev d. 1. Octbr.

1802 Byfoged i Veile, Herredsfoged i Nørvangs og Tyrild Herreder, samt virkelig Kammerraad; d. 18. Octbr. 1805 entlediget fra sit Byfoged-Embede; d. 8de Januar 1811 virkelig Justitsraad. † 14. Octbr. 1815 i Veile. — * 1. Wilhelmine Marie Resen († $\frac{3}{8}$ 1800 paa Gjøddinggaard). * 2. Sophie Hedevig v. Brockdorff.

Den danske Bondes Pligter og Rettigheder efter Lovene, saaledes som de vare ved Slutningen af det 18de Aarhundrede. Kbh. 1798. („Iris og Hebe“ 1798, IV. 109—12; L. E. 1799, Nr. 36). 2det Opl. ibid. 1802. 3die Opl. ibid. 1812. (Tillæg hertil af C. P. R. Petersen. Kbh. 1833).

Frimodig Undersøgelse om den Maade, hvorpaa Selvejerbondernes Stervboer behandles, er saa passende, som man, til denne talrige Klasses og Statens Gavn, kunde ønske, i „Minerva“ 1802. II. S. 1—25; ogsaa særsk. aftr.

**Steenstrup (Hans Resen)**, Nysnævntes Brodersøn; f. d. 21de Decbr. 1770 paa Hovedgaarden Kjeldkjær ved Veile, næstældste Søn af Proprietair og Landvæsens-Commissair Hans Severin Steenstrup og Charlotte Sophie f. Resen (nedstammende fra Bisskopperne H. P. og H. H. Resen). Dimitteret til Universitetet fra Kolding Skole 1789; absolverede i Maj 1791 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 29de April 1796 Sognepræst til Ulrum og Langskov i Ribe Stift; d. 18de Marts 1803 til Karleby, Horreby og Nørre-Ørslev paa Falster; 1806 Provst i Sønder-Herred; fik d. 18de Octbr. 1815 Rang med Amtsprovster; blev 1823 tillige constitueret Provst over Falsters Nørre-Herred; d. 4de Febr. 1824 virkelig Districtsprovst over hele Falster og Medlem af Amtets Skoledirection; s. A. Meddirecteur for det Vesterborgske Skolelærer-Seminarium; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 7de December 1831 tillige Stiftsprovst i Laalands-Falsters Stift; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 27de Januar 1841. — * 1794 Johanne Magdalene From (døbt i Egtved $\frac{15}{2}$ 1772, † $\frac{5}{1}$ 1832, en Datter af Amtsforvalter From i Kolding). — (Nekrolog, ved Fr. Thaarup, i Genealog. og biogr. Archiv I. S. 333—338; jvfr. „Dagen“ 1837, Nr. 3; Barfod: „Danmarks Gejstlighed“, I. S. 138).

Prædiken paa Nytaarsdag 1801. Kbh. 1801. 22 S. (L. E. 1801, Nr. 2). — Prædiken paa Fredsfesten d. 1ste Jan. 1802. ibid. 1802.

Tale paa Kongens Fødselsdag 1815 i Selskabet til Oplysningens og Industriens Fremme i Lollands-Falsters Stift, om Fordelene af eller det fortrinlige i Medborgeres frivillige Samvirken til det almene Vels Fremme. Kbh. 1815. (optrykt i „Dansk Minerva“ Bd. II. 1816, Mai, S. 31—60).

Lindbergs Seier, eller hvorvidt han kan antages at have vundet en saadan ved de i den af Generalfiskalen med ham anlagte Sag afsagte Domme. Kbh. 1830. 36 S. 8. (Kbhpost. 1830, Nr. 286; Aalb. Stifts-Tid. 1830, Nr. 290).

I Fallesens „Theolog. Maanedsskrivt“ (Tanker over nogle af de ved Bisskop

Boisen foreslaaede og derefter omhandlede Forandringer i den offentlige Gudstjeneste, VIII. 208—24; IX. 18—114; Prædiken, holden ved Landemodet i Maribo 1808, XII. 352—66).

I „Videnskabelige Forhandlinger ved Lollands-Falsters Stifts Landemode“ (Noget om Almueskolevæsenet i Almindelighed, og i Karlebye, Horrebye og Nørre Ørsløf Sogne i Særdeleshed, i Bd. I. H. I. S. 193—213).

I „Den Danske Stats-Tidende“ (Tale ved Horrebye nye indrettede Skoles Aabning d. 10de November 1819, i Aarg. 1820, Nr. 8, Tillæg).

I J. H. Smidth's „Andagtsbog“ (Sange til 29. og 30. Octbr. samt 9. og 10. Novbr.).

Han har indleveret Bidrag til den danske Ordbog; ogsaa er der i Begtrups Beskrivelse over Falster Adskilligt fra hans Pen.

**Steenstrup (Johannes Christian Vogelius)**, f. i Sorø d. 7. Nov. 1795, en Søn af Christian Vogelius Steenstrup, Professor i Lovkyndighed og Statsvidenskab ved Sorø-Academi (f. 1745 i Sjøring i Thy, † $\frac{2}{1}\frac{1}{2}$ 1801, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 574—75), og Bolette Catharine f. Dinesen (f. 1772, † $\frac{1}{11}$ 1847); blev d. 28de Decbr. 1812 Secondlieutenant i Ingenieurcorpset; d. 29de April 1823 Premierlieutenant; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Dannebroge; 1832 Lærer i Fortification og Bygningsfagene ved den kongl. militaire Højskole; d. 26de Octbr. 1833 Secondcapitain i Ingenieurcorpset (med Anciennitet fra 1ste Januar 1834); d. 1ste Juli 1842 Capitain af 1ste Klasse; d. 10de Maj 1845, efter Ansøgning, afskediget med Pension fra sin Lærerpost ved den militaire Højskole; tiltraadte s. A. med kongelig Understøttelse en Udenlandsrejse; udnævntes d. 8de Maj 1847 til Medlem af Defensions-Commissionen, og d. 24de Maj 1848 til Major i Ingenieurcorpset; erholdt d. 17de Juni 1849 Oberstlieutenants Anciennitet. — * $\frac{2}{1}\frac{0}{0}$ 1820 Edel Elisabeth v. Post (f. $\frac{1}{5}$ 1798, ældste Datter af Oberstlieutenant Carl Ludvig v. Post, til Broxøe, og Frederikke Cathrine f. de Francenau).

*Leitfaden zur Anlage und Unterhaltung der Landstrassen*, sowie zur Beurtheilung der Kosten, Vehikeln und Frequenz dieser Communicationen. Copenh. 1843. gr. 8., nebst *Atlas*, gr. 4. von 10 lithogr. Tafeln.

Forelæsninger i Krigsbygningskonsten ved den kongel. militaire Højskole. 1. D. (Kbh.). 4to.

I „Magazin for militair Videnskabelighed“ (Om Feltbagerovne og Bagning i Felten. Et Priisskrift, belønnet af det Kongl. Svenske Krigs-Videnskabs-Academi og indført i dets Skrifter for 1823. Oversat paa Dansk i VI. Aarg. S. 21—89, m. Kb.).

I „*Åminnelse-Tal*, hållne i Kongl. Krigs-Wettenskaps-Academien i Stockholm åren 1826 och 1827“ (Mindetale over Admiral Poul de Løvenørn, oplæst d. 29de Jan. 1827).

**Steenstrup (Johannes Japetus Smith)**, f. d. 8. Marts 1813 i Vang i Thy, hvor hans Fader Johannes Vogelius Steenstrup

(Søskendebarn til foranførte Major Joh. Chr. Vogelius Steenstrup) da var Sognepræst, tilsidst ($\frac{21}{8}$ 1835) til Skelund og Visborg i Viborg Stift (f. 1777 i Sjøring i Thy, † $\frac{23}{1}$ 1840); hans Moder Ane Cathrine Carstensen (en Datter af Amtsprovst Christian Ehrenfried Carstensen i Thisted). Dimitteret fra Aalborg Cathedralskole blev han Student 1832; tog Examen artium og philosophicum (1833) med bedste Charakteer, hvorefter han forlod Universitetet og tog som Lærer for sine yngre Brødre hjem til sine Forældre, hvilket Ophold paa Landet han søgte at benytte til Selvstudium i Naturen; vendte i Foraaret 1835 tilbage til Universitetet, ved hvilket han i Begyndelsen studerede Medicin i Forbindelse med Naturvidenskaberne, siden udelukkende disse; erholdt 1836 Communitetet og 1837 Regensen, hvorfra han Aaret efter flyttede ind i een af de nylig oprettede „Enepladser" paa Elers's Collegium; vandt 1837 en af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab udsat Præmie for en Afhandling over de Forhold, hvorunder Naaletræstammer forekomme i vore Moser (jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt over Videnskab. Selsk. Forhandl. 1836—39, S. 34—36), og 1838 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den naturhistoriske Opgave: „Om Forskjellen mellem Fuglenes Træk og Fiskenes Vandringer" (jvfr. Selmers Aarbog for 1838, S. 104); ledsagede i Foraaret 1836 Prof. Forchhammer paa en geognostisk Undersøgelsesreise til Bornholm (over Sverrige); foretog i Sommeren 1838, efter Rentekammerets Foranstaltning, en Reise til nøiere Undersøgelse af Tørvemoserne i det nordlige Jylland; reiste, ifølge kongl. Resolution af 14de Maj 1839, med J. C. Schythe, efter nogle Ugers Ophold i Norge, til Island, for at undersøge dette Lands geognostiske og naturhistoriske Forhold, især i oeconomisk Henseende, og hjemkom i Efteraaret 1840; blev d. 21de August 1841 constitueret som Lector i Naturvidenskaberne, navnlig Mineralogi og Botanik, ved Sorø Academi; deeltog i 1842 i det skandinaviske Naturforskermøde i Stockholm; blev d. 4de Novbr. 1842 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs physiske Klasse; ledsagede Hs. Kgl. Høihed Kronprindsen paa en Reise til Skotlands Høilande og Færøerne i Sommeren 1844, og paa Nedreisen derfra om Eftersommeren forundtes det ham atter at gjæste Norge i nogle Uger; udnævntes d. 28. Novbr. 1845 til Professor extraord. i Zoologi ved Kjøbenhavns Universitet og Bestyrer af Universitetets zoologiske Museum; foretog i Sommeren 1846 en Reise paa nogle Maaneder til forskjellige Dele af Tydskland, fornemmelig for at blive bekjendt med Museerne, og deeltog paa Hjemreisen om Efteraaret i de tydske Naturforskeres Møde i Kiel (18de Septbr.); udnævntes d. 1ste Juni 1848 til Meddirecteur for det Kongl. naturvidenskabelige Museum. — * $\frac{18}{10}$ 1841 Ida Margrethe Kaarsberg (en Datter af Kjøbmand Hans Kaarsberg i Aalborg).

*Om Forplantning og Udvikling gjennem vexlende Generationsrækker*, en særegen Form for Opfostringen i de lavere Dyrklasser. Udgiven, som Indbydelsesskrift til Examen artium og den offentlige Examen ved Soröe-Academie i Juli 1842. Kbh. 1842. 4to, med 3 lithogr. Tavler. (Fædrel. III. 1842, Nr. 967, af C. Hauch; *Lovèns*: Årsberättelse om Zoologiens Framsteg under Åren 1840—42, tredje Delen, S. 282, 286, 340—41, 354—55; J. van der Hoeven: Tydschrift van Nat. Gesch. en Physiol. 1843, S. 11—14). — Paa Tydsk: Ueber den Generations-Wechsel, oder die Fortpflanzung und Entwickelung durch abwechselnde Generationen. Eine eigenthümliche Form der Brutpflege in den niedern Thierklassen. Auf Veranlassung des Verfassers nach dem Manuscripte desselben übers. von C. H. Lorenzen. Mit 3 Tafeln. Copenhagen, 1842. gr. 8vo. (Leipz. Repert. d. Lit. 1. Jahrg. 1843, Bd. 1. S. 294—95; Okens »Isis« 1843, S. 397—98; Bericht über die Leistungen im Gebiete der Helminthologie, während des Jahres 1842, von C. Th. v. Siebold, i Erichsons Archiv f. Naturgesch. 1843, S. 300—1, 314, 316, 320—330; af samme Forfatter i J. Müllers Archiv für Anatomie und Physiologie 1843, S. 35, 51—61, 62—63, 75, 77—78; Zeitschrift für rationelle Medicin III. Bd. 1. H. 1844, S. 5—15, af Prof. Henle; Valentins Repert. f. 1843; Frorieps und Schleidens Notizen aus dem Geb. der Natur- und Heilk., Jan. 1847, Nr. 1 og 2, med en Tavle Figurer. (jfr. Nr. 833 i Bd. XXXIV., S. 40, og Nr. 859 [Nr. 1 i Bd. XL.]; jfr. J. V. Carus: Zur näheren Kenntniß des Generationswechsels. Leipzig 1849). — Paa Engelsk: On the alternation of generations; or the propagation and development of animals through alternate generations: a peculiar form of fostering the young in the lower classes of animals by Joh. Japetus Sm. Steenstrup, Lecturer in the Academy of Soröe, translated from the german version by *George Busk*. Printed for the Ray Society. London, 1845. 8vo, with III. plates. VII. & 132.

Undersögelser over *Hermaphroditismens Tilværelse* i Naturen. Et naturhistorisk Forsög. Program fra Soröe, Kongens Födselsdag 1844. Kbh. 1846. 4to., med 2 lithographerede Tavler. (Ugeskrift f. Læger, 2. R. Bd. IV. Nr. 21, S. 365—74, af R. Schmidt; Berl. Tid. 1846, Nr. 56). — Overs. paa Tydsk: Untersuchungen über das Vorkommen des Hermaphroditismus in der Natur. Ein naturhistorischer Versuch von Joh. Japetus Sm. Steenstrup, const. Lector der Botanik und Mineralogie an der Academie Sorö. Aus dem Dänischen übersetzt von Dr. C. F. Hornschuch, Professor an der Universität Greifswalde. Mit Bemerkungen von Dr. Creplin, Dr. Fr. Müller, Dr. Karsch, Stud. Max. Schulze und dem Uebersetzer. (Disse Bemærkninger kritiserende enkelte Dele af Bogen); mit 2 lithograph. Tafeln. Greifswald, 1846. 4to. (Froriep und Schleiden: Notizen aus d. Geb. d. Nat. und Heilk., 1847, Jan. Nr. 8, af Redactionen, og Nr. 9, af Akademiker v. Baër i St. Petersborg; Allgem. deutsche naturhist. Zeitung, herausgegeben von Sache, 1847, S. 49—65, von Dr. Pieschel in Dresden; Okens »Isis« 1847, S. 631—33; N. Jen. L. Z. 1848, Nr. 36, af Oskar Schmidt; jfr. de forskjellige Jahresberichte für das Jahr 1846; og Meckel: Zur Morphologie der Harn- und Geschlechtswerkzeuge der Wirbelthiere. Halle, 1848; og flere forskjellige Afhandlinger af Dr. R. Leuckart, udgivne 1847—48. — En engelsk Oversættelse af dette Arbeide er under Trykken, besørget af the Ray Society i London, ligesom det foregaaende.

I Krøyer's »Naturhistorisk Tidsskrift« (Om Forverdenens Dyrarter af

de tvende Familier Anatiferidæ (Gray) og Pollicipedidæ (Gray), I. 358—66. (Okens »Isis« 1841, S. 19—23); V. Audouins anatomiske og physiologiske Undersøgelser over Muscardine, en smittende Sygdom, som anretter store Ødelæggelser blandt Silkeormene (meddeelt i Udtog), II. 296—306; N. P. Angelins Museum palæontologicum svecicum, anmeldt, II. 307—8; Bidrag til Cirripedernes Historie i Fortid og Nutid. Første Bidrag. Anatiferidæ og Pollicipedidæ fra Kridtperioden, II. 396—415, 435—36, hertil Tab. IV. (Okens »Isis« 1841, S. 413—16); Optegnelser om danske Dyrs Forekomst og Levemaade, II. 433—34, 538—47; III. 490—96. (Okens »Isis« 1841, S. 900—3); Om Martørven i det nordligste Jylland, II. 495—518).

I »Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger« (Geognostisk-geologisk Undersøgelse af Skovmoserne Vidnesdam- og Lillemose i det nordlige Sjelland, ledsaget af sammenlignende Bemærkninger, hentede fra Danmarks Skov- Kjær- og Lyngmoser ialmindelighed. (En af Selskabet i Aaret 1837 kronet Priisafhandling), i IX. Deel. 1842, S. 17—120; særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to.; jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1836—39, p. XXXIV—XXXVI).

I H. C. Ørsteds »Oversigt ov. det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger« (Udviklingen af Pagurus Bernhardus og Hyas araneus, 1840 og 41, p. XXXI.—XXXVI.; Nogle Jagttagelser over de danske Arter af Slægten Frøe (Rana) og over disses og Tudsernes (Bufo) Vinterliv, 1846, S. 92—99; Bemærkninger om Slægten Anomias Forhold til andre Muslinger, 1847, S. 74—75; Nogle geologisk-zoologiske Jagttagelser angaaende de yngste Jorddannelser her i Landet, 1848, S. 1—12, og Fortsættelse deraf, S. 71—75, jfr. S. 62—71; Om Hippuriter og Cyathophyller og deres Slægtskab med Serpula og Terebratula, S. 86—90).

I »Mindeskrift over H. M. Kong Christian den Ottende, udg. af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab« (Kbh. 1848, 4to): Oplysninger om Kongens naturhistoriske Samlinger, af G. Forchhammer, J. Steenstrup og L. Olufsen, S. 30—50.

I »Amtlicher Bericht über die 24. Versammlung Deutscher Naturforscher und Aerzte in Kiel 1846«: Ueber die Lebensweise und über die systematische Stellung einiger Amphibien Dänemarks, p. 131—139; Die Lebensgeschichte einer 64 Jahre alten im Freyen lebenden Möve, Larus marinus, p. 146—47; Bemerkungen über das Leben der Wallfische, einen fossilen Schädel eines Bibers, Versteinerungen von Farö: Moltkia und Cysthidium, u. m. a., p. 148—50; Über Land- und Süsswassermollusken Islands, p. 220; Über eine eigenthümliche Byssushülle des Mytilus discors Linn., p. 222—23.

Bidrag til det 40de Hefte af »*Flora Danica*«, 1843.

Han gjennemsaae den botaniske Deel af P. Bramsens og S. Drejers »Korifattet Lærebog i Zoologie og Botanik. Anden forøgede Udgave.« Kbh. 1846. (Rev.).

**Steenstrup (Povel)**, yngste Broder til ovenanførte Hans Resen Steenstrup; dimitteret fra Kolding Skole 1791; studerede først Lægevidenskaben, men gik derfra over til Naturvidenskabernes og især Mineralogiens Studium; foretog i Aarene 1802, 3 og 4 en Reise i Sachsen, Preussen, Polen, Ungarn, Østerrige og Hannover; blev siden ansat paa

Kongsberg som Bergmester og Bestyrer af Jernværket og Vaabenfabriken; derefter Bjergværksdirecteur og Ridder af Wasa-Ordenen.

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Patentmaskine til at drive Skibe frem, IV. Nr. 127; Forsøg med hans Patenthjul, sstd. Nr. 134, S. 159—60; Tvende Spørgsmaale, sstd. Nr. 139 (jvfr. S. 342—46, af J. H. Bredsdorff); Svar paa Bredsdorff's Indvendinger, sstd. Nr. 165).

**Steffens (Henrich)**, f. d. 2den Maj 1773 i Stavanger, hvor hans Fader Henrich Steffens (f. $\frac{11}{2}$ 1744 i Berbice i Surinam, † $\frac{27}{3}$ 1798*), da var Overchirurg ved det for Radesygen anlagte Lazareth, siden (1779) Regimentschirurg ved Husarcorpset i Helsingør, og tilsidst forsat i lige Egenskab til Rendsborg (jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 5—11. 24—27. 30. 35. 114. 362—63; III. 333—37); hans Moder Susanne Kirstine Bang (f. $\frac{24}{1}$ 1751, † $\frac{10}{5}$ 1788, yngste Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Odsherredske Gods, Niels Christian Bang og Ulrica Eleonora f. Schwane; jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte“ I. 31. 35—36. 135—38. 144. 145. 154—55. 242—46. 270—73; IX. 268). Var først Discipel i Helsingørs Latinskole, derefter (fra 29de Septbr. 1784 til 17de Juni 1787) i Roeskilde Domskole; blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1790; lagde sig efter Naturvidenskaberne, lod sig 1794 examinere af Naturhistorie-Selskabet, og fik Understøttelse for i Sommeren s. A. at foretage en mineralogisk Rejse til Norge; opholdt sig i nogen Tid i Bergen, derefter (i Vinteren 17$\frac{94}{95}$) i Hamborg og siden i Rendsborg; var fra d. 8de Marts 1796 til Foraaret 1798 Privatdocent i Naturhistorie ved Universitetet i Kiel, hvor han d. 8de April 1797 erholdt den philosophiske Doctorgrad; rejste i Foraaret 1798 paa kongelig Bekostning til Tydskland; studerede fra Efteraaret 1798 til Foraaret 1799 i Jena under Schelling; gik saa over Berlin til Freiberg, hvor han fra Foraaret 1799 til Foraaret 1801 studerede Mineralogi under Werner; vendte tilbage til Fædrelandet, og holdt philosophiske Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet fra Octbr. 1802 til Foraaret 1803, og atter i Vinterhalvaaret 18$\frac{03}{04}$; var i Sommeren 1803 paa en geognostisk Rejse; blev i Marts 1804 overordentlig Professor i Philosophien, navnlig i Mineralogien, i Halle; opholdt sig 1807—9 i Holsteen, Hamborg og Lübeck; vendte saa tilbage til Halle, hvorfra han i Efteraaret 1811 begav sig til Breslau som ordentlig Professor i Physik og den philosophiske Naturvidenskab; deeltog 1813—14 som frivillig Secondlieutenant i Krigen imod Napoleon; fik d. 31te Juli 1815 Æresdiplom som Doctor Medicinæ fra Universitetet i Kiel; gjorde 1824 en Rejse til Sverrige og Norge, og besøgte paa Tilbagevejen Kjøbenhavn (jvfr. N. Aftenbl. 1824, Nr. 40, 41); blev i Foraaret 1832 Professor i Na-

*) Ifølge Kbhvns Adr. Cont. Efterretninger 1798.

turvidensk. ved Universitetet i Berlin, hvor han var valgt til Rector 18$\frac{34}{35}$; 1837 preussisk Geheime-Regjeringsraad; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge, og 1843 af den røde Ørns Ordens 3die Klasse. Var endvidere Ridder af Jernkorset; Director for det schlesiske Selskab for fædrelandsk Cultur; udenlandsk Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs philosophiske Klasse ($\frac{1}{2}\frac{5}{2}$ 1820), og af det Kongl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn ($\frac{7}{10}$ 1824), samt Medlem af flere videnskabelige Samfund i Udlandet. † 13de Februar 1845 i Berlin. — * $\frac{4}{9}$ 1803 (i Giebichenstein) Hanna Reichardt, en Datter af Capelmester Reichardt. — (Jvfr. „Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeschrieben von H. Steffens". I.—X. Bd. Breslau 1840—44. (oversat paa Dansk af Fr. Schaldemose. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45); Autobiographi, efter de fire Hovedepocher i hans Liv, i hans Novelle-Cyclus "Die vier Norweger" (Breslau 1828), og i hans Skrift „Wie ich wieder Lutheraner wurde" (1831); Biographi i „Zeitgenossen" H. XIV. S. 115—44 og derfra paa Dansk i „Dagsposten" 1818, Nr. 301; 1819, Nr. 2, 4—7; Morgenblatt für gebildete Stände 1827, Nr. 73, S. 291; Nr. 74, S. 293 ff.; Conversationslex. X. 1836, S. 643—45; „Conversationsblad" 1824, Nr. 6 og 7; Lübker u. Schröder Lex. II. S. 578—81; Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 332—35; XXXII. S. 421; „Dansk Album" 1845, Nr. 19, 20, 24; Mindeskrift af H. C. Ørsted, i „Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger 1846, S. 28—38; „Zur Erinnerung an Henrich Steffens. Vier Gedächtnißreden, gehalten am Tage seiner Bestattung am 18. Febr. 1845. Herausgegeben von Dr. H. Gelzer". 1845; „Henrich Steffens und d. Wissenschaft d. Gegenwart. Einleitung zu den Vorlesungen über dem Universitätsstudium, gehalten an der Universität zu Berlin, von A. Helfferich". 1845; „Henrik Steffens i Forhold til den nordiske Udvikling", af Fr. Hammerich, i F. L. o. K. Bd. III. 1845, S. 144—178; F. Helweg: „Nutidens Gjæld til Fædrene for den skandinav. Idees Udvikling" (Kbh. 1846), S. 17—20; Hammarsköld „Philosophiens Historia" III. Afd. 2. Bd. S. 586—93; Oehlenschlägers Levnet, I. S. 203—13, 252—55; Høst's Erindr. S. 47, 48; Kbhvns. Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Kbhpost. 1833, Nr. 120; Berl. Tid. 1845, Nr. 66, 147, 48, 50, 52; Fædrel. VI. 1845, Nr. 1842; Aarhuus Stifts-Tid. 1845, Nr. 37. — Portrait foran Krünitz öconom. technolog. Encyclop. Thl. 154, 1831; malet af Lorentzen, st. under Opsigt af J. F. Clemens. 4to; lithographeret 1826 (af J. L. Lund), og 1845 i Em. Bærentzens & Comp. lithogr. Institut (i „Dansk Album" 1845); modeleret en medaillon af Thorvaldsen, 1840).

Udkast til en Lærebog i Botaniken, af C. L. Wildenow. Oversat efter

den tydske Udgave og forøget med Anmærkninger og et Tillæg om Botanikens Skjebne i Danmark. Kbh. 1794, m. 8 Kb. (L. E. 1794, Nr. 16; Krit. o. Antikr. 1794, Nr. 18; Jen. L. Z. 1795, II. Nr. 110). — Versuche über die Mineralogie und das mineralogische Studium. Altona, 1797 (ikke 1794). — Beiträge zur innern Naturgeschichte der Erde. Erster Theil. Freiberg, 1801. (Wolf Annal. der chem. Litt. I. 482—502; Allg. medic. Annal. 1804, Jan. S. 31—65; Febr. S. 81—95). — *Indledning* til philosophiske Forelæsninger. Kbh. 1803. (L. E. 1803, Nr. 35. 36; Høst's »Ei blot til Lyst«, III. S. 274—78; jvfr. Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 353—54). — Drei Vorlesungen über Herrn Dr. Gall's Organenlehre. Halle, 1805. Rudolstadt, 1806. (Med. chir. Zeit. 1806, Bd. 2. Nr. 27, S. 5—12; Allg. med. Annal. 1806, April, S. 352—53). — Grundzüge der philosophischen Naturwissenschaft. In Aphorismen, zum Behuf seiner Vorlesungen. Berlin, 1806. (Allg. medic. Annal. 1806, Aug. S. 729—30; Sept. S. 769—834; Okens »Isis« 1819, Nr. 9, S. 1449—55). — Ueber die Idee der Universitäten. Vorlesungen. Berlin, 1809. — Geognostisch-geologische Aufsätze. Als Vorbereitung zu einer innern Naturgeschichte der Erde. Hamburg, 1810. (Jen. L. Z. 1813, I. Nr. 13—14). — Vollständiges Handbuch der Oryktognosie. I.—IV. Bd. Halle, 1811—24.

Johann Christian Reil. Eine Denkschrift. Halle, 1815. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1815, Juni, S. 428—29).

Die gegenwärtige Zeit und wie sie geworden, mit besonderer Rücksicht auf Deutschland. I.—II. Theil. Berlin, 1817 (1816). (Udtog heraf i »Athene« VIII. S. 475—90, 561—94, af C. Molbech; i Theol. Bibl. XVIII. S. 317—27, af J. Møller; jvfr. Rahbeks »Tilskueren« 1817, Nr. 41—42, 52; Høst's Søndagsbl. 1816, S. 183—84; Allg. Hall. L. Z. 1819, I. Nr. 42—43).

Turnziel. Sendschreiben an den Herrn. Professor Kayßler und die Turnfreunde. Breslau, 1818.

Ueber Kotzebue's Ermordung. Breslau, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 371—75).

Die gute Sache. Eine Aufforderung, zu sagen, was sie sei, an Alle, die es zu wissen meinen. Veranlaßt durch des Verfassers letzte Begegnisse in Berlin. Leipzig, 1819, im März.

Caricaturen des Heiligsten. I.—II. Theil. Leipzig, 1819—21. (Leipz. L. Z. 1819, II. Nr. 188, 89; 1822, I. Nr. 80, 81, 82; jvfr. 1822, II. Nr. 209).

Ueber Deutschlands protestantische Universitäten. Antwortschreiben an den Herrn Präsidenten von Lüttwitz. Breslau, 1820. (Leipz. L. Z. 1820, II. Nr. 272; Allg. H. L. Z. 1821, I. Nr. 16. — Et Brudstykke overs., med Tillæg af Oversætteren, i »Nyt Aftenbl.« 1826, Nr. 51).

Schriften. Alt und Neu. I.—II. Bd. Breslau, 1821 (1820). [indeholdende naturphilosophiske og physicalske Afhandlinger, samt Taler]. (Pierer Allg. medic. Annal. 1822, April, S. 645—49).

Anthropologie. I.—II. Bd. Breslau, 1822. (Pierer Allg. medicin. Annal. 1822, April, S. 597—621; Litteraturblatt 1822, Nr. 65; Okens »Isis« 1823, S. 898—925; Leipz. L. Z. 1823, I. Nr. 1—4; jvfr. Høst's »Chronos«, H. 2. S. 91—93).

Von der falschen Theologie und dem wahren Glauben. Eine Stimme aus der Gemeinde. Breslau, 1823. Neue unveränderte Aufl. ibid. 1831. (Liter. Conversationsblatt 1824, S. 53—56, 58—60, og derfra fordansket af J. K. Høst i »Dagen« 1824, Nr. 93, jvfr. sstd. Nr. 100, 105, og N. Aftenbl. 1824, S. 172; Kbhvns

Skilderi 1824, Nr. 33, af N. F. S. Grundtvig; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 264). Paa Dansk oversat af M. P. Krause. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 40, 41, 42, af H. N. Clausen; Theol. Maanedsskr. III. 198—202, af Grundtvig). Nogle Prøver af Skriftet overs. af J. Møller i N. theol. Bibl. VI. 218—53.

Widerlegung der gegen ihn von dem Herrn. Consistorialrath Dr. Schultz erhobenen öffentlichen Anklage. Breslau, 1823.

Geschichten, Mährchen und Sagen von F. H. v. d. Hagen, E. Th. A. Hoffmann und H. Steffens. Breslau, 1823.

Der Norwegische Storthing im Jahre 1824. Geschichtliche Darstellung und Actenstücke. Berlin, 1825. (Leipz. L. Z. 1826, I. Nr. 50; Allg. H. L. Z. 1827, II. Nr. 129).

Die Familien Walseth und Leith. Ein Cyklus von Novellen. I.—III. Bd. Breslau, 1827. 2te verb. Aufl. 6 Novellen in 5 Bändchen. ibid. 1830. 3te verb. Aufl. 5 Bändchen. ibid. 1837. (Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Critik 1827, S. 1139—42, af Immermann; Dresdner Morgenzeit. 1827, af L. Tieck; Leipz. L. Z. 1828, II. Nr. 258; Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Oversat af H. L. Bernhoft. 1.—3. Bd. Christiania, 1827—28, og af J. N. Reiersen, udgivet af C. F. Güntelberg. 1.—3. Deel. Kbh. 1834. Brudstykker overs. i Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 500 flg., og S. 508 flg., og i Liunges „Hertha" 2. Aarg. I. S. 296—331; II. S. 356—80.

Die vier Norweger. Ein Cyklus von Novellen. I.—VI. Theil. Breslau, 1828. 2te verb. Aufl. 6 Bändchen. ibid. 1837. Heraf ere 4 større Brudstykker meddeelte i „Morgenblatt" 1828. (Allg. Hall. L. Z. 1830, I. Nr. 77). Oversat paa Dansk af J. N. Reiersen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—3. D. Kbh. 1835, og paa Svensk. Stockholm, 1836 (i „Pot-Pouri").

Monita quædam de speciebus nigris *Ichneumonum*. Programma. Wratislaw, 1829. 4to.

Malkolm. Eine Norwegische Novelle. I.—II. Band. Breslau, 1831. 2te verb. Aufl. 4 Bändchen. ibid. 1838. Overs. paa Dansk af J. Jacobsen (L. J. Flamand). 1.—2. D. Kbh. 1832—33 (udgjør 4de og 5te Bd. af „Bibliothek for udvalgte Fortællinger"), og af J. N. Reiersen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. ibid. 1835—36.

Polemische Blätter zur Beförderung der speculativen Physik. 1s Heft. Zur Geschichte der heutigen Physik. 2s Heft. Zur Geologie. Breslau, 1829—35. 1. H. Neue Ausg. ibid. 1835. (M. f. L. III. 1—42, af H. C. Ørsted; Leipz. L. Z. 1830, II. Nr. 203; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Critik 1831, I. 772—83, af G. F. Pohl).

Wie ich wieder Lutheraner wurde, und was mir das Lutherthum ist. Eine Confession. Breslau, 1831. (Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Crit. 1831, II. 249—61, af Marheinecke; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergzbl., April, Nr. 40, S. 313—319. — En Afdeling af dette Skrift, nemlig: „Fragment aus meinen Knabenjahren", er oversat i O. Thomsens Maanedsskrift „Valkyrien" 1831. III. S. 193—247).

Ueber geheime Verbindungen auf Universitäten. Ein Fragment aus den Vorträgen über die Hodegetik. Berlin, 1835.

Die Revolution. Eine Novelle. I.—III. Bd. Breslau, 1837. Paa Dansk overs. af J. N. Reiersen, udg. af C. F. Güntelberg. 1.—2. Deel. Kbh. 1838.

Gebirgs-Sagen. Als Anhang: Die Trauung, eine Sage des Nordens.

Breslau, 1837. Paa Dansk overs. af C. F. Güntelberg. Kbh. 1839. (o. m. T.: H. Steffens's samlede Fortællinger, 11te Bd.).

Novellen. Gesammt-Ausgabe. I.—XVI. Bändchen. Breslau, 1837—38.

Christliche Religionsphilosophie. I. Th. Teleologie. II. Th. Ethik. Breslau, 1839. (Berl. Jahrbb. f. wissensch. Critik 1840, II. Nr. 81—84, S. 665—95, af Karl Rosenkranz. — Et Afsnit af Skriftet overs. i Clausens og Hohlenbergs »Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur« 8. Aarg. 1840, S. 307—60).

Was ich erlebte. Aus der Erinnerung niedergeschrieben. I.—X. Band. Breslau, 1840—44. 1.—2. Bd. 2. verb. Aufl. ibid. 1844. (jvfr. Den Berl. Tid. Sondagsblad 1841, Nr. 5; N. Jen. L. Z. 1843, Nr. 125—28, S. 512—21, af W. Milberg). Paa Dansk overs. af F. Schaldemose. I.—X. Deel. Kbh. 1840—45. (o. m. T.: H. Steffens's samlede Fortællinger, 12.—21. Bd.). Et Brudstykke overs. paa Engelsk under Titel: »Adventures on the road to Paris; during the Campaigns 1813, 1814«, i »Murrays Home and Colonial Library« No. LIX. (anm. i »Dagligt Allehanda« 1848, Nr. 199).

Nachgelassene Schriften. Mit einem Vorworte von Schelling. Berlin, 1846.

I »Physic. oeconom. og med.-chirurg. Bibliothek« (De fornemste Hypotheser, ved hvis Hjelp man har søgt at forklare Metallernes Forkalkning, I. 42—77, 161—64; Om Hahnemann's Viinprøve, I. 330—38; Et Bidrag til Hypothesen om den almindelige Organismus, XV. 215—40; Beskrivelse over nogle ny opdagede norske Mineralier, sstd. S. 319—331; Geologiske Bemærkninger paa en Reise mellem Thyringer-Waldbjergene, XVII. 32—67).

I Schelling's »Zeitschrift für speculative Physik« (Recension der neuesten Schellingschen natur-philosophischen Schriften, Bd. I. H. 1. Nr. 1. (1800); Ueber den Oxydations- und Desoxydationsproceß der Erde. Eine in der naturphilosophischen Gesellschaft zu Jena vorgelesene Abhandlung, sstd. Nr. 4.

I Marcus's und Schelling's »Jahrbücher der Medicin als Wissenschaft« (Ueber die Vegetation, i Bd. 3. H. 2. 1808, S. 127—97; i Udtog i Allg. medic. Annal. 1809, Jun., S. 481—507).

I Reil's und Hoffbauer's »Beiträge zur psychisch. Curmethode« (Ueber die Geburt der Psyche, ihre Verfinsterung und mögliche Heilung, i Bd. 2. St. 3. 1808, S. 378—479).

I Ph. O. Runge's »Farbenkugel« etc. Hamburg, 1810. 4to. (Abhandlung über die Bedeutung der Farben in der Natur).

I Schweigger's »Neue Journal der Chemie und Physik« (Notizen über das Jod [med Link og Fischer], Bd. XI. 1814. H. 2. S. 129—36; Ueber das respective Verhältniß des Jodins und Chlorins zum positiven Pol der Volta'schen Säule, Bd. XIX. 1817. H. 3. S. 313—15).

I Wachler's »Philomathia« (Ueber die Bedeutung eines freien Vereins für Wissenschaft und Kunst, vorgelesen in der philomatischen Gesellschaft am 25. Juni 1817, i Bd. I. 1818. S. 3—18; Ueber die electrischen Fische, sstd. S. 125—46).

I »Zeitgenossen« (Schilderung des Herrn von Krosigk, i H. IX. 1818, S. 3—32).

I Okens »Isis« (Was ist in neueren Zeiten für die Physik des Gebirges geschehen? 1818, S. 261—75).

I Büsching's »Wöchentliche Nachrichten für Freunde der Geschichte, Kunst und Gelährtheit des Mittelalters« (Ueber Sagen und Mährchen aus Dännemark, i Bd. 4. 1819, S. 183 flgg.; jvfr. Rahbeks »Hesperus« I. 507).

I K. Schall's und K. von Holtei's »Deutsche Blätter« 1823 (Bidrag).

I »Reden am Tage der Bestattung des D. Schleiermacher am 15. Febr. 1834«, Berlin 1834 (En Tale; ogsaa særskilt aftr. Berlin, 1834).

I »Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1840« (Kbh. 1841) (Over Naturphilosophiens Forhold til den empiriske Naturvidenskab, en Tale, S. 25—42; jvfr. Okens »Isis« 1843, S. 265—76).

Kritiske Anmeldelser, f. Ex. i »Berliner Jahrbücher für wissenschaftliche Critik« (af J. v. Schelling »Ueber Faraday's neueste Entdeckung«, 1832, II. S. 84—91; og af »Das bittere Leiden unsers Herrn Jesu Christi. Nach den Betrachtungen der seligen Anna Catharina Emmerich«, 1834, I. S. 147—51, 53—60).

Fortale til M. E. v. Bulmerincq »Beiträge zur ärztliche Behandlung mittelst des mineral. Magnetismus«. Berlin, 1835.

**Steffens (Jacob Hansen)** Nysanførtes ældste Broder; f. d. 13de April 1771 i Kjøbenhavn; blev Cadet ved Husarerne, siden Artillericadet; 1791 (ikke 1790) Lieutenant og 1802 Capitain ved det kongl. Artillericorps; 1803 Lærer i Mathematik ved Artilleriskolen og 1804 ved Ingenieurcorpset; afgik 1808 fra Artilleriet og blev f. A. (ikke 1809) Major ved Ingenieurcorpsets danske Detachement; d. 28de Jan. 1811 Ridder af Danebroge; d. 20de Decbr. f. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab. † 20de August 1815 i Hirschholm. — * 1/2 1802 Eva Olavia Schiøtt (f. 1780, † 8/6 1817, yngste Datter af Kammerraad, Kasserer ved den almindelige Enkekasse, Frederik Schiøtt og Dorothea f. Mandix). — (Jvfr. H. Steffens „Was ich erlebte", I. S. 199—204).

Journal for Militaire. I.—VII. Hefte. Kbh. 1801—5.

I Rawert's »Krigsbibliothek« (Om de Regler, som følges ved Fæstningers Angreb, i III. 1—23; Undersøgelse af en Firkants Construction ved 4 givne Sider, saaledes at Indholden bliver den størst mulige, sstd. S. 23—56).

I »Dagen« (Om Midlerne mod et Bombardements Virkninger, 1808, Nr. 68).

**Steffensen (Søren)**, f. i Aarhuus Amt; tog 1809 Examen ved Veterinairskolen i Kbhvn (2den Char.); nedsatte sig derefter som Dyrlæge i Halling i Aarhuus Stift.

I »Veterinair-Selskabets Skrifter« 3die Bd. (Om Nyserods Tinkturen mod Koller; Helbredet Klemme; Om Køernes Rensning; Om Nyserods Tinkturens Anvendelse i forskjellige Sygdomme, S. 509—10).

**Stegmann (Ernst Philipp Heinrich)**, f. d. 17de Maj 1771 i Cassel i Churfyrstendømmet Hessen; Søn af Professor Philosophiæ Joh. Gottlieb Stegmann og Dorothea Charlotte Wilhelmine v. Heppe; besøgte de lærde Skoler i Cassel og Marburg, og studerede derefter i to Aar Philosophi og Theologi ved Universitetet i sidstnævnte Stad; opholdt sig derpaa i henved 2 Aar i Rinteln og siden ved Universitetet i Göttingen, hvorfra han efter fuldendt Examen vendte tilbage til sin Fødeegn; blev Lærer i Marburg, siden i Halle; ordineredes i Kjøbenhavn til ostindisk Missionair i Begyndelsen af November 1795; kom til Trankebar 1796; vendte tilbage i det følgende Aar, men gik atter ud 1799 efterat han Aaret iforvejen var bestikket til Præst ved Zions-Kirken i Trankebar; kom siden tilbage til Danmark og privatiserede i Kjøbenhavn indtil han d. 13de April 1808 udnævntes til Sognepræst for Ulfborg og Raasted i Ribe Stift; blev d. 26. Maj 1824 Sognepræst til Hesselager i Fyen. † 1ste Septbr. 1828. — * 1. $\frac{30}{3}$ 1796 Anne Cathrine Chemnitz. * 2. $\frac{28}{9}$ 1806 Henriette Cathrine v. Cruys. — (Jvfr. Fenger: „Den Trankebarske Missions Historie,“ S. 365; „Neuere Geschichte der Evangelischen Missions-Anstalten zu Bekehrung der Heiden in Ostindien“, IV. Bd. ff.; Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 140).

Erholungsstunden in Ostindien. Kopenh. und Leipz. 1799, mit Kupf. (L. E. 1799, Nr. 35). — (Tildeels efter Autogr.).

**Stein (Sophus August Wilhelm)**, f. i Kjøbenhavn d. 29de Juli 1797, Søn af Johann Heinrich Stein, Regimentschirurg ved det Slesvigske Jægercorps († 1823), og Anna Sophie f. Kugler (f. $\frac{12}{8}$ 1769, Datter af Præsten Daniel Frederik K. og Anna Magdalene Bloch); blev i Efteraaret 1812 Discipel i Odense Cathedralskole, som han forlod 1814, for at studere Lægevidenskaben i Kbhvn; blev chirurgisk Volontair og 1816 Candidat ved Almindeligt Hospital; underkastede sig i Foraaret 1819 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var fra 1819 til 1821 Underchirurg ved Almindeligt Hospital; blev 1820 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 6te og 7de District; d. 13de October 1821 Bataillonschirurg ved det daværende Kongens Regiment (indtil $\frac{5}{6}$ 1839); i Septbr. 1831 inskriberet ved Kbhvns Universitet efter foregaaende Præliminair-Examen (s. Selmers Akad. Tid. III. S. 23); absolverede i April 1832 den medicinske Embedsexamen (Laud.); erholdt d. 22de Januar 1834 Regimentschirurgs Charakteer; disputerede d. 2den April s. A. for Doctorgraden i Medicinen (s. Selmers Akad. Tid. II. S. 88—89); blev d. 1ste Septbr. 1835 Professor i Anatomien ved Academiet for de skjønne Konster; d. 28de Febr. 1837 tillige Docent i Anatomien ved Kjøbenhavns Universitet (indtil $\frac{2}{5}$ 1840); d. 3die April 1840 Adjunct og Professor extraordinarius i Anatomien ved det chirurgiske Academi, og d. 13de Decbr.

f. A. Medlem af sammes Direction; d. 22de Maj s. A. Ridder af Danebroge; d. 18de Januar 1842 Professor extraordinarius i det lægevidenskabelige Facultet ved Kbhvns Universitet; modtog s. A. den svenske Fortjenst-Medaille i Guld; udnævntes d. 7de Octbr. 1844 (med kongl. Confirm. $\frac{3}{1}\frac{8}{0}$ s. A.) til Overlæge ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; d. 6te Juni 1845 til Professor ordinarius i det lægevidenskabelige Facultet og Assessor i Consistoriet; 1848 til Ridder af Wasa-Ordenen. — * 1822 Karen Sophie Borch (f. $\frac{1}{2}$8 1801, Datter af Mathias Johannes B., Klokker ved Holmens Kirke). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1834 udstedte Universitetsprogram, p. 31—33; jvfr. Callisens Lex. XVIII. S. 352; XXXII. S. 425; „Ugeskr. for Læger", 2. R. Bd. II. S. 353—56; Bd. III. S. 167—71).

*Tabulæ anatomicæ* præcipuarum humani corporis regionum, in quibus graviores operationes chirurgicæ suscipiuntur. *Fasc. 1. Pars 1—2.* (Regio colli et infraclavicularis). Haun. 1831—33. Roy. Tværfolio; 10 Steentryk, med Forklaring (i 8vo). Tegningerne ere udførte deels af Forfatteren (Tab. 3. 5. 6), deels af D. Monies (Tab. 1. 2. 4), som ogsaa har lithographeret Tavlerne. For det 1ste Hefte erholdt Forfatteren det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille. (Bibl. for Læg. XVI. 61—66 (af C. Otto); Casper's Wochenschr. f. d. ges. Heilk. Bd. I. 1833, No. 3, S. 71—72).

*De thalamo et origine nervi optici* in homine et animalibus vertebratis. Diss. anat. (inaug.). Haun. 1834. 4to, c. XII. tabb. lithogr., ad nat. del. Stein. (Valentin's Repert. d. Physiol. Bd. I. 1836. S. 10; Schmidt's Jahrbb. d. Med. Bd. IX. 1836. März. S. 317—18 (af E. H. Weber); Med. chir. Zeit. 1837. Bd. 3. Nr. 63. S. 171—73; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Heft. 1. Septbr. S. 125 (af C. Otto).

Haandbog i Menneskets Anatomie, udarbeidet med Hensyn til Maler- og Billedhuggerkunsten. (Autoriseret til Brug for Eleverne ved det kgl. Academie for de skjønne Kunster). Kbh. 1841 (Novbr. 1840). (Bibl. f. Læg. XXXIX. (N. R. Bd. 9.) S. 184—85).

De structura *neuromatis cujusdam maximi nervi ischiadici*, quod una cum magna ipsius nervi parte prospero successu amputatum est, eaque, quæ huic cum aliis quibusdam nervorum tumoribus intercedit, ratione. Cum tabula. Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest og Rectorskifte). Haun. MDCCCXLVI. 4to. (Bibl. f. Læger 3. R. I. S. 174—86).

I „Journal for Medicin og Chirurgie" (Et Instrument til Stærextraction, med 1 Kb., i Bd. VIII. 1835. S. 322—24).

I „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842" (Om Structuren af Zonula ciliaris, samt Forsøg paa at tyde dens Function, S. 815—20).

I „Bibliothek for Læger" (Et Tilfælde, meddeelt det kgl. medicinske Selskab, i Bd. XL. (N. R. Bd. 10) S. 425—26).

I „Hospitals-Meddelelser. Tidsskrift for praktisk Lægevidenskab, udgivet

af Overlæger ved Kjøbenhavns Hospitaler« (Om den gjennemsigtige Hornhindes forberedende Texturforandringer som nødvendig Betingelse for vitale Sygdomsprocesser i dens Substants og om disses forskjellige Fremgang og Virkninger, i Bd. I. 1848, S. 145—69, 476—91, 628—38; Læbedannelse (Cheiloplastik) udført paa en ny Methode, med 2 Plader, sstd. S. 212—16; Stort Neurom paa Nervus ischiadicus, der med Held blev borttaget ved Operation; samt en senere Udvikling af en betydelig Fungus duræ matris, som havde Patientens Død tilfølge, i Bd. II. 1849.

**Steinmann (Peter Frederik)**, f. d. 13de Juni 1782 i Kbhvn, Søn af Boghandler Pierre Steinmann (f. 1737, † $\frac{2}{6}$ 1821) og Helene Elizabeth Salicat; blev d. 1ste Jan. 1798 Secondlieutenant i Artillericorpset; d. 10. Juni 1803 Premierlieutenant; d. 16. Febr. 1809 Capitain; 1810 Divisionsqvarteermester (tidligere Adjoint) i Generalqvarteermester-Staben; d. 2. Maj 1812 Major; d. 16. Maj 1824 Ridder af Danebroge; d. 10. Aug. s. A. Oberstlieutenant; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1831 Chef for 2den Divisions Stab af det 10de Armeecorps af den tydske Forbundshær; 1832 Overqvarteermester i Gen.-Qvarteermester-Staben; d. 22. Marts 1833 Oberst; 1835 Generalqvarteermesterlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Kammerherre; d. 30te Decbr. 1839 Generalqvarteermester og Chef for Generalstaben; d. 22. Maj 1840 Commandeur af Danebroge; d. 1ste Juli 1842 Generalmajor; i Juni 1845 Ridder af den preussiske røde Ørn 2den Klasse; d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge. Er tillige Ejer af Tybjerggaard i Sjælland. — * 1. $\frac{28}{10}$ 1809 Johanne Birgithe Mette Dorthea de Neergaard (f. $\frac{29}{3}$ 1792, † $\frac{5}{6}$ 1824, yngste Datter af Cancelliraad Johan Thomas de Neergaard, til Tølløse etc., og Anna Joachimine f. Qvistgaard). * 2. Sophie Magdalene de Neergaard, f. Dinesen (f. $\frac{9}{6}$ 1779, Enke efter Major Jacob de Neergaard til Tybjerggaard).

I »Magazin for militair Videnskabelighed« (Bergen-op-Zooms Overrumpling i Aaret 1814, i III. S. 1—74; Om militair Situationstegning, især Maalestokken og Tegnemethoden, i V. S. 354—411).

I »Militairt Repertorium, anden Række« (Belysning af Capitain v. Ræders Bemærkninger om Generalstaben, i V. 1847. S. 139—180; jvfr. sstd. S. 318—56; Berl. Tid. 1847, Nr. 133, 35, 37, 39, 258, 59, 65; Fædrel. 1847, Nr. 151, 56, 249, 66; Kbhpost. 1847, Nr. 258).

**Stellwagen (Johan Henrich Christian)**, f. d. 17de Juli 1782 i Helsingør, eneste Søn af Christian Georg Friedrich Stellwagen, daværende residerende Capellan ved Slots- og Garnisonsmenigheden i Helsingør ($\frac{30}{6}$ 1779), siden ($\frac{1}{10}$ 1784) Sognepræst til Svenstrup paa Als og tilsidst ($\frac{25}{1}$ 1805 indtil $\frac{21}{11}$ 1806) ved St. Mortens Kirke i Næstved (f. 1740, † $\frac{21}{7}$ 1808), og Christiane Eleonore Monrad (f. 1758,

†. . . . .), en Datter af Justitsraad, Amtsforvalter paa Falster, Johannes Berthelsen Monrad og Else Marie Stampe (Statsminister Henrik de Stampes Søster). Blev Student ved privat Dimission i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Efteraaret 1804 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; vandt 1806 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udsatte Priisopgave i Lovkyndigheden; blev d. 16. Juni 1808 Auditeur ved Kongens Livcorps; d. 26. Juni 1810 Protocolsecretair i Højesteret og d. 14. Apr. 1812 tillige surnumerair Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; 1813 virkelig Assessor i samme Ret; d. 10. Januar 1821 surnumerair og d. 18. April s. A. virkelig Assessor i Højesteret; d. 1ste Aug. 1829 Ridder af Danebroge; d. 28. Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Juni 1840 Conferentsraad; d. 28de Juni 1845 Commandeur af Danebroge. — * $\frac{2\,3}{1\,1}$ 1816 Marie Hedevig Thomsen (f. $\frac{27}{9}$ 1788), Datter af Silke- og Klædehandler Ludvig Henrik Thomsen i Kbhvn.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen" 1811—15. (hvortil han leverede forskjellige, meest oversatte Bidrag, f. Ex.: Hvorledes komme vi til Kundskab om vore Evner og Kræfter? 1811, Nr. 22—27; Vanskeligen aflægges, i højere Alder, den onde Tilbøjelighed, der i Ungdommen er rodfæstet, 1813, Nr. 9—15; Fortjene Barndommens Aar at kaldes den lykkeligste Tid i Menneskets Levealder? s. A. Nr. 33—37; En psychologisk mærkværdig criminel Tildragelse, 1814, Nr. 2—6; o. fl.).

**Stender (Mogens)** blev 1828 Proprietair til Store-Ladegaarden i Clemensker Sogn paa Bornholm. (jvfr. Thaarups Beskr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 98).

Meddelelse om Dyrkningsmaaden paa Bornholm, dat. Decbr. 1836, i Thaarups Beskr. ov. Bornholms Amt, 1839, S. 131—36; Beretninger om Veterinair-Gjenstande, sstd. S. 192.

**Stenersen (C. A. Ergo)**, Pseudonym ɔ: Georg Johan Bernhard Carstensen.

**Stenfeldt (Jacob August)**, en Broder til Capitain Ludvig Mariboe (II. S. 233—34); f. d. 12te Maj 1783 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission i Foraaret 1799, udmærket ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i April 1800; underkastede sig i April 1803 den juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev s. A. ansat som Volontair i Commerce-Collegiets Consulat-Comptoir; d. 21de December 1804 Auditeur ved det daværende Kongens Regiment; var tillige Lærer i den

militaire Lovkyndighed ved Landcadet-Academiet; blev d. 24de Juli 1810 Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten i Kbhvn; d. 24de Septbr. 1813 Byfoged og Politimester i Helsingør (med Reservation af hans Anciennitet som Assessor); d. 28de Januar 1817 virkelig Justitsraad; fik d. 22de Septbr. 1819 kongel Bevilling til at føre Familienavnet Stenfeldt; blev d. 3. Maj 1820 Chef for Helsingørs Brandcorps (indtil 2/5 1822); d. 27. Juni 1821 Borgemester og Auctions-Directeur i Helsingør; d. 1ste Novbr. 1828 Etatsraad; d. 14de Decbr. 1833 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; foretog 1835 en Udenlandsreise; udnævntes d. 21de Juli 1838 til Ridder af Danebrog; d. 18de Septbr. 1846 til virkelig Etatsraad; blev d. 23de Septbr. 1848, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sine Embeder (fra 1ste Jan. 1849 at regne); d. 3die Octbr. f. A. udnævnt til Commandeur af Danebroge. — Deeltog, efter kongelig Befaling (af 2/3 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overveielse; samt, som valgt Deputeret for Helsingørs By, i Østifternes Provindsialstænder-Forsamling 1835—36, 1838, 1840, og, ifølge kongelig Udnævnelse (af 7/4 1841), som Medlem i samme Stænder-Forsamling 1842, 1844 og 1846; valgtes d. 8. Febr. 1847 til Stænder-Deputeret for Helsingør, og mødte i denne Egenskab i Roeskilde i April-Maj 1848. — * Betzy Steenberg, en Datter af Apotheker Jens Jost Steenberg og Cecilia f. Sprunck, i Helsingør. — (Jvfr. Dõt's »Materialier«, Nr. 74; Barfods »Brage og Idun«, III. S. 316—17; Berl. Tid. 1846, Nr. 148; 1847, Nr. 39; 1849, Nr. 3; Kbhvpost. 1835, Nr. 205; 1836, Nr. 48).

Danmark i Aaret 1807. (Deraf udkom 7 Nummere i Kiel). — Haandbog i den militaire Lovkyndighed, til Brug for Militaire. Kbh. 1809. (L. C. 1810, Nr. 36, 37, af J. C. W. Nielsen). Anden forøgede Udgave, m. T.: Haandbog i den Danske militaire Lovkyndighed &c. ibid. 1823. (»Dagen« 1823, Nr. 251). — Om de militaire Retters hensigtsmæssige Organisation. ibid. 1810. (L. C. 1810, Nr. 37, af J. C. W. Nielsen).

Forslag til et, med Pensjon til Agerdyrkningens Fremme, velordnet Landpolitie; belønnet med Landhuusholdnings-Selskabets første Guldmedaille. Kbh. 1819; særskilt aftrykt af »Nye landoeconom. Tidender« Bd. I. S. 129—224, (jvfr. sst. S. 224—25; III. 1—91 (af R. Blume); Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 43—44; samt Art. G. L. Baden (I. 31).

De danske Kjøbstæder og deres Bestyrelsesmaade efter vor Lovgivning. En Haandbog for Embedsmænd og Kjøbstadsborgere. Første—Anden Afdeling. Kbh. 1827—31. (M. f. L. II. 265—276, af T. Algreen-Ussing; Kbhvns Skilderi 1827, S. 1123—1125).

Hvad kan man vente af Provindsial-Stænders Indførelse i Danmark? En

**Brevverling imellem en Landmand og en Lovkyndig. Til Oplysning for Menigmand. Af August Steen. Kbh. 1831. 19 S. (pseudonym).**

Municipalvæsenet i Almindelighed og det Danske i Særdeleshed. Et Forsøg. Kbh. 1834. (M. f. L. XIV. 578—593, af P. C. D. Paulsen).

Bemærkninger med Hensyn til Anordningen af 24de October 1837, angaaende Kjøbstædernes oeconomiske Bestyrelse, tilegnet Helsingørs Borgere og øvrige Indvaanere. Kbh. 1837. („Dagen" 1837, Nr. 295).

Bemærkninger angaaende Beskatningsmaaden i de danske Kjøbstæder. Fremkaldte ved det af Hr. K. Gad udgivne Skrift om Skatteligning i Kjøbstædscommunerne. Kbh. 1840. (Fædrel. I. 1840, Nr. 195, 97, af D. G. Monrad; „Dagen" 1840, Nr. 115).

Mindeord til Frederik VIs. Ihukommelse. Helsingør, 1841.

Skole- og Underviisnings-Væsnets nærværende Tilstand i Helsingør, fremstillet. Helsingør, 1843.

Om Nødvendigheden af en Reform i den danske Statsforvaltnings Organisation under nuværende Forhold. Kbh. 1848. (Fædrel. 1848, Nr. 152).

Oversigt af Fordelingen af Forretningerne imellem de forskjellige Ministerier, samt Fortegnelse paa de Embedsmænd, der ere ansatte ved Hoved-Afdelingerne under samme. Helsingør, 1849.

Folke-Catechismus, Som Veiledning til rigtig at opfatte Danmarks Riges Grundlov. Kbh. 1849. (Flyv. Post 1849, Nr. 258).

I Ørsteds „Nyt jurid. Archiv" (Eragtning under en Fogedforretning, i Bd. XXI. 1818. S. 236—39).

I „Dansk Ugeskrift", redig. af J. F. Schouw, (Nogle Bemærkninger med Hensyn til de i vor Lovgivning fremsatte Principer for Fattigforsørgelsen, især i Kjøbstæderne, i Bd. II. Nr. 55, S. 300—8).

I Davids „Nyt statsoeconom. Archiv" (Den danske Statsforvaltnings Organisme, i Bd. I. S. 322—75; særskilt aftrykt. Kbh. 1843; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 5; Aarhuus Stifts-Tidende 1844, Nr. 28).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne" (Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, 1835—36, S. 859—64; Forslag om Forandring i den Maade, hvorpaa Armeen forsynes med Skotøi, 1838. I. S. 95—98; Forslag om Udvidelse af Bidstrupgaards Hospital for Gale og Afsindige til en Opbevaringsanstalt for saadanne Ulykkelige, fra Sjællands og Lollands-Falsters Stifter samt fra Færøerne, Island og Colonierne, sstd. S. 152—59; Forslag om en Revision og Forandring af Fattigvæsens-Lovgivningen, sstd. S. 183—201; Forslag om Fængslernes bedre Indretning, sstd. S. 358—61; Forslag om, at de Kongelige Lovudkast maatte meddeles de Stænderdeputerede og Suppleanterne forend Stænderforsamlingen aabnes, sstd. S. 497—98; Forslag, sigtende til en Revision af Lovgivningen om Næringsdriften i Danmark, 1840, S. 668—78).

En Sang, indf. i den af P. C. Fischer udgivne „Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielse", 1844. — Bidrag i forskjellige Aargange af Helsingørs Avis.

**Stengler (Johan Severin)** var først Proprietair, siden Commissionair. † 26de August 1827 i sit 54de Aar.

Aagerqvinden Maria, original Comedie i 3 Acter. Kbh. 1820.

**Stephansen (Anders)**, f. d. 20de August 1791 i Terndrup i Lyngby Sogn, Hellum Herred, Aalborg Amt; Søn af Boelsmand, forhen Omgangs-Skolelærer, Stephan Christensen og Kirsten Andersdatter; var 1812—15 Seminarist paa det jonstrupske Seminarium, og blev derfra dimitteret med Charakteren „Udmærket duelig"; var derefter i 5 Aar Huuslærer paa Borgaard; blev Institutbestyrer i Ribe 1820, i Aalborg 1822, og i Foraaret 1833 Bestyrer af en Fellenbergsk Opdragelses-Anstalt paa Fuirendal ved Holsteinborg i Sjælland, hvilken senere henflyttedes paa en Arvefæstegaard (Hjortholm, nu Holsteinsminde) i Førsløv Sogn ved Næstved. Var i Aalborg tillige Bibliothekar ved Stiftsbibliotheket. — * $\frac{4}{6}$ 1824 Dorthea Svenningsen (f. $\frac{31}{8}$ 1803 paa Bratskov), en Datter af Fuldmægtig Christen Svenningsen i Aalborg og Else Nielsen. — (Jvfr. Dansk Folkebl. 2. Aarg. S. 224, Noten; Landhuusholdn. Selskabets Aarsberetn. f. 1845, S. 12—13; 1846, S. 11—19).

Beretning om Opdragelses-Anstalten paa Fuirendal for 1837—39. Kbh. 1838—40. (jvfr. Nordisk Kirke-Tid. 1838, Col. 239—40; 1839, Col. 261—71).

Beretning om Opdragelses-Anstalten paa Holsteinsminde, forhen paa Fuirendal, for 1840—46. Kbh. 1841—47. (jvfr. Fædrel. 1847, Nr. 133; Halds Tidsskr. for Landoek. N. R. Bd. IX., S. 342—58; Flyv. Post 1847, Nr. 259—62).

I „Nordisk Kirke-Tidende" (Opdragelsesanstalten paa Flakkeberg, en Havn for forladte Børn, 1837, Nr. 27; Brudstykker af en Tale, holden i Opdragelsesanstalten i Beuggen den 22de Februar 1838, af C. H. Zeller, 1839, Nr. 24, 25, 26; Et Par Ord om Skolesagen, s. A. Nr. 32; Om Gjendøbere, s. A. Nr. 46; Nogle Smaabidrag, 1835, Nr. 5; 1836, Nr. 22, og 1837, Nr. 4).

I „Den Berlingske Tidende" (Om Fuirendals Institut, 1839, Nr. 227; Institut for forsømte Børn, 1843, Nr. 210, 11, 15; Opdragelsesanstalten paa Holsteinsminde, s. A., Nr. 348; Oversættelse af en Afhandling af Baron Gyllenkrok om en Stiftelse til forsømte Børns Frelse, 1844, Nr. 82; Gjendrivelse af Pastor Holms Yttringer om Fuirendal Institut, s. A., Nr. 315, 52, (jvfr. Nr. 329, af Holm); Aars-Beretning om Rednings-Instutet i Store-Raaby, af Provst Kahl i Lund, oversat, 1845, Nr. 126, Tillæg; Nr. 127, Tillæg; Om Bidrag til Redningsanstalter, 1846, Nr. 37).

Om Opdragelses-Anstalten paa Fuirendal, indrenmet i J. A. L. Holms Indbydelsesskrift: „Johannes Falk", o. s. v., 1837, S. 32—42. (optr. med nogle faa Forkortelser og Forandringer i D. Folkebl. 2. Aarg. Nr. 53 og 56; Udtog i Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 73—80) — Desuden flere Bidrag i Ugebladet „Vennen i ledig Stund" 1819, Aalborg Avis, „Den cimbriske Mercur" o. s. v.

**Stephansen (Johan)** f. 1781 (døbt $\frac{26}{8}$ s. A.) i Erichnaur By, Hatting Sogn, Veile Amt; Søn af Huusmand og Smed Stephan Johansen; tog dansk-juridisk Examen i Juni 1810; blev d. 3. Febr.

1815 Proveprocurator i Holbeks Amt; d. 19. Marts 1817 Procurator ved Underretterne i Sjællands Stift; boede først paa Huusbjerggaard ved Sorø; var siden Ejer af Verebogaard ved Fredensborg (indtil 1841). † 1843 i Helsingør.

I »Landoeconom. Tidender« (Om bedækte Vandgrøvters Anlæg, V. 179—185; Et Par besynderlige Naturbegivenheder, sstd. S. 186; Om Agrostis stolonifera, sstd. S. 187—188; Hvilke ere de væsentligste Hindringer for Agerbrugets Opkomst i Danmark? sstd. S. 279—302. (jvfr. VI. 146—57; 308—12).

I »Den oeconom. Correspondent« (Fri Reiser, især til Justitiens Pleje, i 3. Aarg. Nr. 5, samt S. 85).

**Stephansen (Johannes Jacob)**, f. d. 21. Juni 1768 i Slagelse, Søn af Bøssemager Hartvig S. og Mette Christine Madsdatter; blev 1792 dimitteret til Universitetet fra Slagelse Skole; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; var Lærer ved den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, hvis Bestyrelse han overtog i Septbr. 1806; blev d. 5te Decbr. s. A. Overlærer ved Middelskolen i Rønne paa Bornholm, og d. 5te Juni 1807 i lige Egenskab forflyttet til Middelskolen i Nakskov; d. 10. Febr. 1816 Rector ved den lærde Skole sammesteds, fra hvilket Embede han entledigedes ved Skolens Nedlæggelse 1839; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted, hvor han døde d. 17. Marts 1845. — * Louise Cathrine Lund († $\frac{3}{4}$ 1848, Datter af Klokker Lund i Slagelse).

*Liber Geneseos* ex Hebræo in Latinum conversus & in usum scholasticæ juventutis editus. Hafn. 1801. — Latinsk Læsebog for Begyndere. Kbh. 1813.

**Stephensen (A.)**.

Ingen Handel med Landets Sølvmønt! ingen rede Sølvbetalinger! med flere Raad til ubekosteligt at bedre et Riges Seddelcours. Kbh. 1820. 16. S. 8.

**Stephensen (Biørn)**, Broder til nedenanførte M. og S. Stephensen; f. d. 4. Juli 1769; blev d. 14. Maj 1790 Vicenotarius ved Overretten paa Island; d. 6. Juni 1800 Justitssecretair ved den kongelige Lands-Overret sammesteds; d. 9. Novbr. 1832 virkelig Canceliiraad. † 17. Juni 1835. — * 1. Margrèt Jónsdóttir (f. $\frac{13}{1}$ 1773, † $\frac{2}{2}\frac{8}{8}$ 1800, Datter af Sysselmanden i Desjord Syssel, Jón Jacobsson, og Søster til J. J. Espolin). * 2. Sigridur Oddsdóttir, en Datter af Oddur Stephansson, Notarius i Overretten.

Acta *Yfirréttarins* á Íslandi. Leirárgördum 1797—1803. (indeh. den (forrige) islandske Overrets Forhandlinger fra 1756 til 1796. (7 Hefter, 8vo).

**Stephensen (J. L.)**, Student.

Anviisning til, hvorledes man ufeilbarligt kan vinde i Tallotteriet, ledsaget med Underretning om Spillets Natur og Væsen, af Ammann; oversat. Kbh. 1821.

**Stephensen (Magnús)**, f. d. 27de Decbr. 1762 i Island paa Leiraa, en Gaard i Borgarfjords-Syssel, ældste Søn af Olaf Stephensen, daværende Vicelaugmand i Nord- og Vester-Laugdømmet, tilsidst (1790) Stiftamtmand over Island og (1791) tillige Amtmand i Sønder-Amtet (f. 1731, † $\frac{11}{11}$ 1812, jvfr. „Æfi og útfararminning fyrrveranda Stiptamtmanns yfir Íslandi Herra Olafs Stephensens", Viðeyar Klaustri 1820, samt Nyerups Lit. Lex. S. 578), og Sigríð Magnúsdóttir (eneste Datter af Amtmand Magnús Gíslason og Thorún Guðmundsdóttir). Da han 1778 var dimitteret fra Skalholt Skole, nød han i 3 Aar privat Underviisning af sin Svoger, Biskop Hannes Finnsson, og rejste 1781 til Kbhvn, hvor han blev Student i December s. A.; blev 1782 Volontair og d. 4. April 1784 Copiist i Rentekammerets danske og norske Kammer-Cancelli; rejste i Slutningen af Septbr. 1783, efter kongelig Befaling, tilligemed daværende Kammerherre H. C. D. V. v. Levetzow til Island, for at undersøge den samme Aar i Vester-Skaptafells Syssel udbrudte Jordbrands Beskaffenhed; kom i det paafølgende Aar tilbage til Kjøbenhavn; opholdt sig i Sommeren 1785 atter i Island, for, ifølge kongelig Befaling af 16de April s. A., at bortsælge de til Bispestolen, Domkirken og Latinskolen i Skalholt hørende Landejendomme; absolverede d. 7de Maj 1788 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Vicelaugmand og d. 19de August 1789 virkelig Laugmand i Nord- og Vester-Laugdømmet i Island; var 1793—95 tillige constitueret Landfoged samt Sysselmand i Guldbringe og Kjóse Syssel, og siden Medlem af den i Kjøbenhavn under 12. Decbr. 1799 nedsatte Commission angaaende det islandske Justits- og Skolevæsen; udnævntes d. 6te Juni 1800 til Justitiarius i den kgl. islandske Lands-Overret; blev d. 27. Juni s. A. virkelig Justitsraad; d. 31. Aug. 1808 Præses i den da i Island oprettede Over-Criminalret (ophævet $\frac{3}{8}$ 1816); d. 8. Aug. s. A. virkelig Etatsraad; opholdt sig 1807—9 i Kbhvn, og var fra 1809 til Juli 1810 constitueret Stiftamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet (ifølge Conventionen med Jones af $\frac{22}{8}$ 1809); blev d. 19de April 1816 Conferenceraad; 1819 Doctor i Lovkyndigheden ved Kbhvns Universitet (jvfr. A. Jónsson: „Forsetaheimt". Kaupmhfn, 1821); opholdt sig atter i Kbhvn 1825—26. Han stiftede 1794 det (Kongelige) islandske Landoplysnings-Selskab, Lands Uppfræðingar Fèlag (og vedblev som dets Directeur til dets Opløsning); var Medlem af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab (1789) og det

skandinaviske Literatur-Selskab (1800), samt af flere andre videnskabelige Samfund. † 17de Marts 1833. — * 1788 Guðrún Schèving (f. 1762, † 1832, en Datter af Syßelmanden i Skagafjords Syßel, Vigfus Schèving). — (Autobiographi foran hans Doctordisputats, p. I.—VIII.; jvfr. P. Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 429—32; „Ný Fèlagsrit“ VI. I.—XIV.; „Dagen“ 1833, Nr. 150; Mackenzies Travels in the Island of Iceland. Edinburg 1811. p. 92. 130. 133. 145. 300—301. 325; Collegial-Tid. 1800, Nr. 27, S. 425—30; Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie, Bd. VI. H. 1. S. 149, Anmærkningen; „Skírnir“ 1834, bl. 113. — Portrait efter Jensens Original, malet 1826, lithogr. af Bærentzen & Comp., i „Ný Fèlagsrit“, 6. ár).

Kort Beskrivelse over den nye Vulkans Ildsprudning i Vester-Skaptafields Syssel paa Island i Aaret 1783. Efter Kongelig Befaling forfattet og ved Rentekammerets Foranstaltning udgiven. Kbh. 1785, med 1 Kort og 2 Tegninger. (L. E. 1787, Nr. 42; N. Kiel. Literatur-Journal, Bd. I. St. 2. S. 98—113). Oversat paa Tydsk i „Philosophische Schilderung der gegenwärtigen Verfassung von Island“, Altona 1786, S. 307—86, og paa Engelsk bag i Hookers „Tour trough the island of Iceland 1810“. Lond. 1811 og 1813. — *Minnisverd Tídindi* frá Nyári 1795 til Midsumars 1801. I.—II. Bindi. Leirárgörðum vid Leirá 1796—1802. („Iris og Hebe“ 1799, III. 100—3; jvfr. Art. Stephán Stephensen og Finn Magnusen). — Sorgarþánkar við gröf sál. biskups Doctors *Hannesar Finnssonar*, grafskript á latínu yfir hann og saungur við heiðursminningu hans á landsuppfræðingar fèlags fundi þann 7da Oct. 1796. (trykt særskilt og i Minnisverð Tíð. I. B. 2. H. S. 270—72 og 295—322). — Skemtelig *Vina-Gledi*. 1. Bindi. Leirárg. 1797. — Forsvar for Islands fornærmede Ørighed samt for dets almindelige Ansøgning om udvidede Handelsfriheder. Kbh. 1798. (Skandinav. Museum 1798, Bd. 1. H. 2. S. 377, af N. Tønder Lund). Stephensen menes ogsaa at have været Hovedconcipienten af bemeldte, 1797 i Kjøbenhavn trykte „Ansøgning til Kongen“ (som er r. i „Iris og Hebe“ 1797, I. 231—38, jvfr. f. A. IV. 249; Collegial-Tid. 1799, Nr. 16, S. 241—53; C. G. Schram: „Synaalen og Censtillingen. Et Par Ord til Laugmand M. Stephensen og hans Sødskendebarn i Island“. Kbh. 1799). — *Gaman og Alvara*, í safni Smárita og Qvæda ýmislegra Höfunda &c. I.—II. Hefti. Leirárgördum og Beitistödum 1798. 1818. (hertil leverede han 3 originale Afhandlinger af juridisk Indhold, i 1. H. S. 12—35; 53—69; 113—161; samt 2 smaa Afhandlinger „om Jern og Staal“, og „om stærke Drikke“, i 2det H.). — Tale, holden da den Kongl. islandske Landsoverret første Gang aabnedes. 1801. (paa Islandsk i Minnisv. Tíð.). — Evangelisk-kristileg *Messusaungs og Sálma Bók* til almennrar brúkunar í Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801 og oftere. (udg. af Stephensen i Forening med Biskop G. Vidalin). — Snorra Sturlusonar *Heimskringla* edur Noregs Konúnga Sögur. 1. Bindi. ibid. 1804. (jvfr. L. T. 1824, S. 131). — Minning Fröken *Sigridar Magnusdóttur Stephensen*. ibid. 1806. — *Eptirmæli átiándu Aldar* eptir Krists hingaðburð, frá Eykonunni Íslandi. ibid. 1806. (i to forskjellige Udgaver, den ene i 8vo paa 24½ Ark, den anden i 16mo paa 21½ Ark). Omarbeidet paa Dansk af Forfatteren, under Titel: Island i det Attende Aarhundrede, historisk-politisk skildret. Kbh. 1808. (L. E. 1808, Nr. 26—29, af L. Engelstoft; Allg.

geogr. Ephemeriden; jvfr. Abbyns Skilderi 1808, Nr. 85. 86. 89. 90. 92. 93; 1826, Nr. 38—40, samt Sp. 807—10; Badens histor. Bibliothek S. 167). — — *Hugvekia* til góðra Innbúa á Íslandi. Ad bón konúngl. tilskipaðrar Commissiónar til yfirvegunar Íslands nauðþurftar framsett og útgefin. Kaupmannahöfn 1808. (L. E. 1808, Nr. 32). — *Instrúx* fyrir *Hreppstiórnarmenn* á Íslandi. Leirárgörðum 1809. (ogsaa oversat paa Dansk s. A.). — Minning Frúr Stiptamtmannsinnu *Sigrídar Magnusdóttur Stephensen*. ibid. 1810. — Hentug *Handbók fyrir hvörn Mann*, med utskíringu Hreppstiórnar-Instrúxins, innihaldandi ágrip, safn og útlistun helztu gyldandi Lagaboda um Íslands Bustiórn og önnur almenning umvarðandi opinber málefni. ibid. 1812.

Athugavert vid *Sætta-Stiptanir* og *Forlíkunar-Málefni* á Íslandi. Handqver Embættismanna, Sættanefnda, Málsparta &c. Viðeyar Klaustri, 1818. (jvfr. L. T. 1824, S. 140—41).

*Klausturpósturinn*. I.—IX. árgángur. Viðeyar Klaustri, 1818—27.

Commentatio *de legibus, quæ jus Islandicum hodiernum efficiant*, deqve emendationibus nonnullis, qvas hæ leges desiderare videantur. Diss. inaug. Havniæ MDCCCXIX. (L. T. 1820, Nr. 15. 16, af Finn Magnusen).

*Rædur Hjálmars á Bjargi* fyrir börnum sínum um fremd, kosti og annmarka allra stétta og um þeirra almennustu gjöld og tekiur &c. Viðeyar Klaustri, 1820. (jvfr. L. T. 1824, S. 141).

Ransókn Íslands gyldandi laga *um Legords-Mál*. Viðeyar Klaustri, 1821. (jvfr. L. T. 1824, S. 141—42).

*Útvaldar Smásögur* Almenningi til fróðleiks og skémtunar &c. 1. B. 1.—2. Hefti. Viðeyar Klaustri, 1822—23.

Æfi- og Útfarar-Minning fyrrverandi Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra *Stephans Stephensens*. Viðeyar Klaustri, 1822.

Svar paa nogle i Bladene Politievennen og Dagen for Maji Maaned 1826 indrykkede fornærmelige Angreb. Samt paa cand. juris Vigfus Erichsens Pamphlet: Island og dets Justitiarius &c. 1827. Videe Kloster 1826—27. 39 S. 8. foruden „Tillæg, som kortfattet Svar paa Cand. Vigfus Erichsens Pamphlet: Island og dets Justitiarius", S. 41—56. [høist sielden]. (jvfr. „Politievennen" 1826, S. 282—84, 296—99, samt Nr. 542 og S. 333—39; 1827, S. 394—401; „Dagen" 1826, Nr. 103, 8, 9, 13, 19, 21; og Art. Vigfus Erichsen).

*Ljóðmæli*. Söfnuð og útgefin af syni hans O. M. Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1842. („Fjölnir", VI. 73).

I „*Íslenzka Lærdóms-Lista Fèlags Rit*" (Um Meteora, edr Vedráttufar, Loptsiónir, og adra náttúrliga tilburdi á sió og landi, i 3. B. S. 122—92).

I Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter (De til Menneskeføde i Island brugelige Tang-Arter og i Særdeleshed Søl. Botanisk økonomisk bestrevne, i Ny Saml. Bd. I. H. 3. S. 487—520, med 4 Kobbertavler; særsk. aftr. Kbh. 1808. 4to. (L. T. 1812, Nr. 4).

I Veterinair-Selskabets Skrifter (Beretning om de vigtigste Huusdyr i Island, i Bd. I. S. 157—252).

I „Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager" (Recension over

C. Pontoppidan's „Samlinger til et Handels Magazin for Island, 1ste Deel", 1787, Nr. 23. 24. (jvfr. Todes Svar i Krit. og Antikrit. H. 1. S. 58. 80. 121, og C. Pontoppidans: „Originale Breve, verificerede paa det kongl. Notarial-Contoir i Kjøbenhavn" o. s. v. Kbh. 1787); Anmeldelse af nogle islandske Skrifter, 1808, Nr. 31).

I „Collegial-Tidenden" (Indberetning til det danske Cancellie om det kgl. Islandske Oplysnings Selskab, 1800, Nr. 27).

Samling af Forordninger og Rescripter o. s. v., udgivne for Island, fra Aaret 1800, med de vigtigste Forordninger i de foregaaende Aar, oversatte paa Islandsk efter Foranstaltning af Landsoverretten. (Deraf ere ialt trykte: 1806—1809 No. 1—5. 52 S.; derfra til 1830 ialt 268 Sider. 8vo).

Paa en Udgave af *Jónsbogen* udstedte han Subscriptionsplan, og leverede Haandskriftet ɔ: Texten med Varianter og de tilhørende Retterboder som Anhang med Dansk Oversættelse og Commentar i 4 Foliebind fuldfærdigt til det Danske Cancelli d. 27. Decbr. 1825. (jvfr. Colleg. Tid. 1826, Nr. 21). — M. Stephensen ansees for at være Forfatter til „Sjö nýjar Föstu-prèdikanir útaf píslarsögu drottins vors Jesú Krists, gjórðar af *Anonymo*. Leirárg. 1798. („Iris og Hebe" 1799. III. 99—100).

Han besørgede desuden Udgivelsen af mange andre Forfatteres Arbejder.

**Stephensen (Stephán)**, Sidstanførtes Broder; f. d. 27de December 1767 (ikke 1766) paa Bessastad paa Alptanes; blev fra 1782 underviist af Bisskop Hannes Finnsson, og 1785 dimitteret af daværende Prorector ved Skalholt Skole, Pál Jakobsson; nedrejste i Sommeren s. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Decbr. s. A. underkastede sig Examen Artium (inskriberet i Febr. 1786); absolverede den latinsk-juridiske Embeds-Examen d. 5te Novbr. 1788 (Laud.); blev d 4de Juni 1790 Vicelaugmand i Islands Nord- og Vester-Laugdømme; d. 6te Juni 1800 første Assessor, dog til videre, som surnumerair, i den kgl. islandske Lands-Overret; fik samme Dag kgl. Befaling til at udarbejde Forslag til en Lovbog for Island; blev d. 18de Juni s. A. Medlem af Commissionen til de islandske Jordegodsers ny Matrikulering; d. 6te Juni 1806 Amtmand i Islands Vester-Amt. † 20. Decbr. 1820. — ⚭ 1. $\frac{1}{8}$ 1790 Martha Maria Hølter (f. $\frac{17}{1}$ 1770, † $\frac{14}{6}$ 1805, Datter af Kjøbmand Diderich Hølter). ⚭ 2. $\frac{13}{6}$ 1809 Guðrún Oddsdóttir (f. $\frac{30}{12}$ 1779, † $\frac{1}{11}$ 1838, Datter af Præsten Odd Þorvardsson til Reynivalla i Kjóse Syssel). — (Jvfr. „Æfi- og Útfarar-Minning fyrrveranda Amtmanns í Vestur-Amti Íslands, Herra Stepháns Stephensens. Skrásett og útgefin af Bróður Hans Magnúsi Stephensen. Viðeyar Klaustri, 1822").

*Minnisverd Tidindi* frá Vordögum 1798 til Vordaga 1799. II. Bd. I. Deild. Leirárgörðum, 1799.

Forord til den af hans Kone, Martha Maria S. udgivne: Einfaldt *Matreidslu Vasa-Qver*, fyrir heldri manna Húss-freyjur. Leirárgörðum vid Leirá, 1800.

**Sterm (Søren)**, en Søn af Proprietair Sterm til Hannevanggaard ved Varde († 1800); var i flere Aar Ejer af bemeldte Gaard, og tillige Landvæsenscommissair i Ribe Amt; opholdt sig sidenefter i Kjøbenhavn.

Topographie over Frederiksborg Amt, efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. Kbh. 1831; o. m. T.: Topographie over Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holsteen og Lauenborg. I. Deels 3. Bind. ib. eod. [Heraf haves ogsaa Exemplarer med Aarstallet 1837]. (L. T. 1831, Nr. 18).

Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd og Ejere. I.—III. Deel. Kbh. 1831—38, med 31 Tabeller. (M. f. L. XVII. 454—74, af J. W. Hornemann; Kbhpost. 1834, Nr. 187, 88, af P. E. Becker; jvfr. Art. T. H. Erslew, O. P. Juul, C. H. Jørgensen, F. E. og O. H. Nielsen).

Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn, tildeels efter meddeelte Efterretninger fra vedkommende Embedsmænd. Første Deel, med tre Kort og to Tabeller. Kbh. 1841. [udkom, 1839—41, i 3 Hefter]. (Berl. Tid. 1839, Nr. 154; 1840, Nr. 172; 1844, Nr. 54, 110; jvfr. Art. T. H. Erslew og O. H. Nielsen).

**Sternhagen (Johann Peter)**, f. d. 5te Februar 1777 i Slesvig; kom i sit 18de Aar til Universitetet i Kiel, hvor han studerede indtil Efteraaret 1798; var derefter Huuslærer paa forskjellige Steder; indtraadte 1808 som Officeer i Hertuginden af Augustenborgs da oprettede Livjægercorps, hvilket han forlod 1810 og begav sig til Kjøbenhavn, hvor han ernærede sig ved Underviisning; var Inspecteur og Overlærer ved St. Petri Drenge-Realskole, fra hvilket Embede han blev suspenderet 1824 (f. J. R. Høst's Archiv for Lov og Ret, Bd. 1. S. 185—210; Døt's „Materialier", S. 669,707); rejste i Octbr. 1826 til Altona, hvor han i flere Aar levede som Privatlærer; blev derpaa Bestyrer af en Underviisnings-Anstalt i Ottensen, og i Januar 1833 Dr. Philos. i Leipzig. (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 585—86, 856; Døt's „Materialier", Nr. 35).

Dr. Morten Luthers liden Catechismus til Reformationens tredie Jubelfest, efter Hr. Dr. Kochens tydske Manuscript, og med Hensyn til den danske evangelisk christelige Psalmebog, oversat. Kbh. 1817. (L. T. 1818, S. 95—96, jvfr. smst. S. 153—158).

Predigten, herausgegeben in Beziehung auf die Jubelfeyer der Reformation im Jahr 1817, von H. G. Clausen. Aus dem Dänischen übersetzt. Altona, 1818. (Allg. H. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 125, S. 1000).

Materialien zur Deutschen Sprachkunde, zunächst für Lehrer, aber auch zum Selbstunterricht. Altona, 1825. (Jen. L. Z. 1826, Ergzbl. Nr. 46, S. 366—68; Pädagogisch-Philologisches Lit.-Blatt zur allg. Schulzeitung, Aug. 1826; „Dagen" 1826, Nr. 210, 28).

Om Aanden og Methoden i St. Petri Menigheds tydske Skoler, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 12—13.

**Stevens (William),** f. i Skotland; blev Doctor i Medicinen og praktiserende Læge i Frederiksted paa St. Croix i Vestindien; erholdt d. 13. Octbr. 1820 Rang med Doctores Medicinæ creerede ved Kbhvns Universitet; gjorde 1832 en Reise til Europa; besøgte London, St. Petersborg og Kjøbenhavn, hvorfra han i Novbr. 1833 begav sig over Hamborg til London, og vendte derefter tilbage til Vestindien, hvor han er bosat paa Plantagen „Charlotte Amalie" paa St. Thomas. Er Medlem af det Kgl. chirurgiske Collegium i London og af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn. (jvfr. Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XVIII. S. 399—401; XXXII. S. 436).

*Observations on the blood.* Read at the Royal College of Physicians May 3d. 1830. London, 1830. 19 pag. 8. (Americ. Journ. of med. Sc. Vol. 7. 1830. No. 14. Febr. (1831). p. 505—509; Lond. med. and physic. (surg. ?) Journ. 1830, June, derfra i Arch. gén. de Méd. T. 23. 1830. Juil. p. 424—27 (physic. Journ)., i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 29. 1830. Nr. 1. (Nr. 595), Juli S. 7—14 (surg. Journ.), — derfra i Summar. der Medic. 1830. Bd. 3. Nr. 47. S. 39—42 (af Meißner), — og i Edinb. med. and surgic. Journ. Vol. 35. 1831. No. 106. Jan. p. 221—224; London med. chir. Review Vol. 17. (Vol. 13). 1830. No. 25. July, og derfra i Bibl. f. Læger XIII. 129—34).

Observations on *the healthy and diseased properties of the blood.* London, 1832. (The Lond. med. Gazette Vol. 10. 1832. P. 56. Aug, 11. No. 245. pag. 615. 16; P. 57. Septbr. 29. No. 252. p. 836—41; The Lancet p. 1831. 32. Vol. 2. No. 469, p. 659—64, No. 471., p. 722—23; London med. chir. Review Vol. 17. 1832. No 34. July—Octbr. p. 321—36, p. 422—27; Dublin. Journ. of med. and chem. Sc. Vol. 2. 1832. No. 4. Septbr. p. 72—84; Edinb. med. and surg. Journ. Vol. 38. 1832. No. 113. Octbr. p. 455—59; The Quarterly Review 1832, Decbr.; Journal de St. Pétersbourg 1833, No. 34; Lond. litt. Gazette No. 810, og derfra i Froriep Notiz. aus der Natur- und Heilk. Bd. 35. 1832. Nr. 11 (Nr. 759). Decbr. S. 161—65 (Udtog); Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 25. (N. Folge Bd. 5). 1833. Jan. u. Febr. S. 53—113 (Udtog ved Julius); Bibl. f. Læger XVIII. 199—216, af Trier, og S. 375—95; XXI. 1—113; Lond. med. and surg. Journ. og derfra i Revue méd. franç. et étrang. 1833. T. 2. Juin, p. 473—74; Hufeland Journ. d. Heilk. Bd. 71. 1831. Juni, S. 284—92, af Hasper; „Eyr" VIII. 343—51). Paa Tydsk i Udtog: Die Humoralpathologie aus practischem Interesse und auf zoochemischer Basis. Nach dem Englischen frei bearbeitet von Sal. Levi Steinheim. (Abgedr. aus dem Magaz. der ausl. Litt. der Heilkunde). Hamburg, 1833.

Anviisning til den Asiatiske Choleras Behandling. Kbh. 1833. 27 S. 8. [ei i Boghandelen]. (jvfr. Kleinert Repert. d. med. Journalistik, 1834, Octbr. S. 159—60; „Eyr", IX. 15—54, af C. B. Boeck). Paa Engelsk, med Anhang: Observations on *the treatment of Cholera.* Copenhagen, 1833. 40 pag. 8. [ei i Boghandelen]. Paa Fransk: Observations sur *le traitement du cholera.*

Méthode qui a obtenu des succès éclatans en Angleterre, en Russie etc.; trad. de l'angl. par Frank *Nicholls*. Toulouse, 1836. Paa Svenſk: *Salt-Kuren*, eller beskrifning på ett enkelt, och hittills med största fördel nyttjadt sätt *att behandla asiatiska choleran*. Nyköping, 1833. 8. *Aftryk*: Westerwik, 1833. 4. *Eftertryk*: Örebro, 1833. *A*. Anwisning till den asiatiska *cholerans behandling*. Öfwersättning. Carlskrona, 1833. 8. Anwisning till den asiatiska *cholera-sjukdomens behandling*. Till deras tjenst, som ej kunna erhålla läkare hjelp; i sammendrag öfwersatt och med tillläggningar försedd af *Otto Chr. Ekman*. Calmar, 1834. 8. Beskrifning på ett enkelt sätt at behandla *Asiatiska Choleran*. Öfwers. af *O. A. C.* Stockholm, 1834. 8. *Saltkuren* mot Asiatiska Koleran. Öfwersättning. Stockholm, 1834. 12.

A case of aneurism of the glutaeal artery, cured by tying the internal iliac. Communicated by B. Travers, Esqu.; read Septbr. 27, 1814, i *London med. chir. Transact.* Vol. 5. 1814. p. 422—34. Ogſaa ſærſkilt, uden Titelblad. (London, 1824). 15 p. 8. (jvfr. ſſtd. Vol. 16. 1830. Pat. 1. p. 219 ff.; Froriep chir. Kupfert. H. 60. 1833. Tab. 301. — Udtog i Medic. chir. Zeit. 1816. Bd. 2. Nr. 28. S. 19; Henke Zeitschr. für Staatsarzneik. Ergänzungsh. 4. 1825. S. 251; Americ. Journ. of med. Sc. Vol. 7. 1830. No. 13. Novbr. p. 247).

Ueber das Wesen und die Behandlung bösartiger miasmatischer Seuchen (Boston Journ. 1830. Decbr.; London med. Gazette Vol. 9. 1831. Septbr. 3), i Behrend Repert. der ausl. medic. chir. Journalistik, Bd. 8. 1832. Nr. 2. Febr. S. 150—58. (Udtog i Saml. til Kundſk. om Cholera, Nr. 19. 1831, S. 298—301; Summar. der Med. Bd. 2. 1832. H. 7. S. 390—92 (af Braune); Beschreibung des Tupakihi, oder des neuseeländischen Weinbeerstrauches, Coriaria sarmentosa Forster, und von den giftigen Eigenschaften desselben, ſſtd. S. 158—159; Ueber das Andropogon Schoenanthus oder das Citronengras, ein auf den Philippinen gegen rheumatische Leiden gebrauchtes, äusserlich reitzendes Mittel, ſſtd. S. 159.

On the efficacy of saline agents in the treatment of West-India-fevers. Being a defence of his practice against the charges of Dr. Hacket, Dr. Johnson and other physicians, i »*The Lancet*« 1831—32. Vol. 1. Jan. 14. 1832. No. 437. p. 553—65. (jvfr. No. 438. p. 591—93 (af Jam. Johnson), og No. 440, p. 657—61 (af Forf.).

On the cholera in the Cold-bath-prison, and on the saline treatment in that disease, i »*The London med. Gazette*« Vol. 10. 1832. P. 55. July 7. p. 455—56, P. 56. Aug. 25. No. 247. p. 656—65. (jvfr. »The Lancet« 1831—32. Vol. 2. No. 15. (No. 463). July 14. 1832. p. 454—58, No. 16. (No. 464). p. 492—93. p. 503—6, No. 17. (No. 465). p. 530, No. 23. (No. 471). Septbr. 8. p. 723, 1832—33. Vol. 1. No. 2 (No. 475). Octbr. 6. 1832. p. 51, etc., og »The London med. Gazette« Vol. 10. 1832. P. 55. July. No. 242. p. 513—14. P. 56. Aug. No. 245. p. 609—12, etc).

Bemærkninger om Blodets røde Farve; forelæſt i det Kongl. medicinſke Selſkab d. 24. Jan. 1833, i »Bibliothek for Læger«, XVIII. 375—95. (ſærſk. aftr. Kbh. 1833. 27 S. 8.; ej i Boghandelen; r. i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 2. 1834. Mai. S. 242—46, af Albr. v. Schönberg; jvfr. Journ. f. Med. og Chir. I. 175—201, 383; II. 78; Pfaff's »Mittheill. a. d. Gebiete der Medicin« u. s. w. Jahrg. 6. 1838. Juli u. Aug. S. 1—58, u. Septbr. u. Octbr. S. 1—23; Jahrg. 7. 1839. Jan. u. Febr. S. 1—36, u. März u. Apr. S. 1—38, af

A. v. Schönberg; i Udtog i Neumeisters Allgem. Repert. der ges. deutsch. medic. chirurg. Journalistik, 1839, Septbr. u. Octbr.); Om Behandlingen med Salte mod Cholera, sstd. XXI. 567—70; Bemærkninger til P. L. Dons's Afhandling om de vestindiske Febre, sstd. XXII. 1—56. (jvfr. Journ. f. Med. og Chir. VII. 301—24; IX. 1—48); Bemærkninger om Livsprincipet i Forbindelse med den levende Organisme, sstd. XXXVII. (N. R. Bd. 7.), S. 17—28. (jvfr. sstd. S. 217—25, af C. Manicus).

**Stibolt (Andreas Henrik)**, f. d. 10de Juni 1739 paa Christiansø, hvor hans Fader, Commandeurcapitain Caspar Henrik Stibolt (af tydsk Adel, f. 3/9 1692, dansk Adelsmand 24/9 1777, † 8/3 1779), var Commandant og givt med Catharine Harrasoffsky v. Harras († 24/8 1782, 71 Aar gl., Datter af en schlesisk Adelsmand, Major Harrasoffsky, som var i dansk Krigstjeneste under Frederik IV.). Blev 1755 Søcadet; d. 3die Novbr. 1759 Secondlieutenant; d. 3die Marts 1763 Premierlieutenant; d. 25. Januar 1770 Capitainlieutenant; erholdt 1776 Guldmedaillen „pro meritis"; blev d. 23de Decbr. 1776 Capitain; d. 17. Maj 1781 Eqvipagemester paa Gammelholm; d. 8. Novbr. 1783 Kammerherre; d. 6te Marts 1789 Commandeurcapitain; 1792 Chef for Søcadet-Corpset; tog d. 27. Octbr. 1797 sin Afsked fra Sø-Etaten, og levede siden paa Gaarden „Sømandshvile" ved Hirschholm. Var Medlem af det Kongl. Danske Landhuusholdnings-Selskab. † 5te Juni 1821. — * 8/3 1773 Christiane de Hemmer (f. 19/4 1755, † 1/9 1817, Datter af Planter Jens Peter de Hemmer paa St. Croix). — (Thaarups fædrel. Nekrolog f. 1821—26, S. 94—95, 499).

Tale hvormed Selskabet for Borgerdyd blev aabnet d. 15. Apr. 1785. Kbh. (1785). — Ikkun Tanker. ibid. 1786. Atter ikkun Tanker. ibid. 1790. (L. E. 1790, Nr. 18; Jen. L. Z. 1790, Intell. Bl. Nr. 97). Fortsættelse af Atter ikkun Tanker. ibid. 1793. — En aldrende Faders Ord til sine Børn, hvortil Tiderne gav særdeles Anledning. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 31).

Forsøg til en Afhandling om Saltvands-Fiskerierne omkring de danske Kyster og Øer. Helliget Kongen og Fædrenelandet, Junii 1814. Kbh. (L. T. 1814, Nr. 36; jvfr. Stibolts „Svar til Recensenten". 13 S. 8.).

I Landhuusholdn. Selskabets Skrifter (Forsøg til Besvarelse af det Kongl. Landhuusholdnings Selskabs Priisspørgsmaal om Hvalfiskeriernes Hindringer og Opkomst; belønnet 1773 med Selskabets store Sølvmedaille, i Bd. I. S. 287—322; Nærmere Besvarelse om Hvalfiskeriets Hindringer og Opkomst; kronet med Selskabets mindre Guldmedaille, sstd. S. 323—94. (Krit. Tilsk. 1776, Nr. 22; Krit. Journ. 1777, S. 283—85).

I „Minerva" (Tale da han blev indsat som Søcadetacademiets Chef, holden paa Academiet, 1792. IV. 46—61); i „Ny Minerva" (Tanker, som denne Tid gav Anledning til, 1807. IV. 190—200).

Om Saltvandsfiskerierne, indført i de af C. Christensen udgivne »Oeconomiske Meddelelser«, H. 1. 1821. S. 33—60; H. 2. S. 1—14.

Af ham haves adskillige med St betegnede Anmærkninger i J. B. Winterfeldt's Skrift: »Trøstens Bolig«. Kbh. 1813.

**Stibolt (Ernst Wilhelm)**, Nysanførtes yngste Søn; f. d. 11te November 1785 i Kjøbenhavn; blev Student ved privat Dimission 1805; 1807 Fændrik, og 1812 Secondlieutenant ved Livgarden til Fods; d. 28. Januar 1813 Kammerjunker; d. 21de Febr. 1814 Landmaaler; 1817 Premierlieutenant; d. 18. Marts 1828 Regimentsqvarteermester og Auditeur ved bemeldte Livgarde, samt charakteriseret Capitain. † 1832. — * Laurentia Nicoline Dresing (f. 1787, † $\frac{5}{9}$ 1845, en Datter af Præsten ved Vartou i Kbhvn, Nicolai Dresing († $\frac{17}{10}$ 1807, 64 A.) og Maria Elisabeth Rubach).

Theoretisk Regnekunst for Ungdommen. Kbh. 1823. (»Dagen« 1823, Nr. 204).

Vaaben for Grenaderen, Musketeren og Jægeren. Kbh. 1824. (»Dagen« 1824, Nr. 37; Magaz. for milit. Videnskabel. VII. 568—72, af G. W. v. Bergen; jvfr. sstd. S. 758—62, af Stibolt).

**Stibolt (Thomas Christian)**, Broder til ovenanførte Andreas Henr. Stibolt; f. d. 5te Septbr. 1744; blev d. 7. Febr. 1765 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 22. Febr. 1773 Premierlieutenant; d. 18. Octbr. 1781 Capitainlieutenant; d. 6. Marts 1789 Capitain. Var Commandant paa Christiansø fra d. 11. Juni 1783 til d. 7de Marts 1795; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 26de Maj 1816. — * $\frac{25}{8}$ 1785 Maria Magdalene Dresing (f. $\frac{17}{4}$ 1746, † 1807, Datter af Provst Stephan Dresing i Tranderup). — (Jvfr. Gardes Efterretn. IV. 291).

Kort fuldstændig Fordeeling og Commando ved et tremastet Skib, som bruger Cabellasing. Kbh. 1809.

En kort og let Methode mod Deisterne. Oversat af Engelsk af Ch. Leslies Brev til en Ven. Kbh. 1815.

**Stockfleth (Frederik Wilhelm)**, f. i Nykjøbing i Sjælland d. 2. Aug. 1793, en Søn af Eggert Christian de Stockfleth, Stiftslandinspecteur i Laaland, Falster og Moen (f. 1747, † 1822), og Cathrine Sophie Margrethe f. Weinschenck; blev 1824 afskediget som Premierlieutenant af Armeen, siden Capitain. — * Sara Birgitte Nielsen (f. 1793, † $\frac{10}{10}$ 1849).

Digteriske Forsøg. Kbh. 1826. — Grækervennen. Et Ugeblad. ibid. 1827—29. 4to. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 121, 125—26). — Fortællinger og Eventyr. ibid. 1828. — Allehaande. Et Ugeblad for alle Stænder. 1.—2. Bd. ibid. 1830—31. 4to; begyndt 1829. (jvfr. »Politivennen« 1831, S. 247—48; 369). — Mindeord i Anledning af Prindsen af Philipsthals Død. ibid. 1834. — Tillæg til Almanaken for 1835 (2den Udgave e. a.), 1840, 41, 42. Kbh. (jvfr. Kbhpost. 1835, Nr. 50—51; Berl. Tid. 1840, Nr. 19). — Sang i Anledning af Deres Majestæter Kongens og Dronningens Sølvbryllupsdag den 22de Mai 1840. Kbh.

— Scener af Feltslagene ved Ligny og Waterloo i Aaret 1815, af en hidtil utrykt Dagbog, oversat. ibid. 1842. — 8 Krigssange. ibid. 1849.

I Kbhvns Skilderi (Til den Rige og Velhavende, 1827, Sp. 234); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Om Folkeskrifter, 1835, Nr. 50—51).

Digte, adspredte i „Harpen“, udg. af A. P. Liunge (f. Ex. 3. Aarg. Nr. 34); „Den Berlingske Tidende“ (1848, Nr. 19); „Dannevirke“ (XI. Nr. 33).

**Stockfleth (Gabriel),** Nysanførtes Farbroder; f. 1756, en Søn af Premierlieutenant Eggert v. Stockfleth og .... v. Mühlheim; var Commissionair i Kjøbenhavn. † 27. Januar 1816. — * 1786 Christine Cathrine Schow († 1796, 32 Aar).

Tale d. 7de Aug. 1792, da det forenede borgerlige Skydeselskab underskrev de vedtagne Love, i „Minerva“ 1792, III. 199—203.

**Stockfleth (William Walker),** f. d. 16. Apr. 1736, Søn af Etatsraad, Assessor i Over-Hofretten i Norge, Frederik de Stockfleth (f. 1701, † 1718) og Anne Cathrine f. Walcker; blev d. 25. December 1755 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Jan. 1760 Premierlieutenant; d. 9. Decbr. 1767 Capitainlieutenant; d. 8. Marts 1770 Capitain; d. 18. Octbr. 1781 Commandeurcapitain; d. 31. Juli 1790 Commandeur; d. 22. Decbr. 1797 Contre-Admiral; d. 6. Apr. 1804 Vice-Admiral; d. 9de Febr. 1808 Ridder (Storkors) af Danebroge; afgik fra Sø-Etaten d. 25. Marts 1814. † 1ste April 1818 i Vestby Præstegaard ved Moss. — * Johanne Georgine Vieth (f. 1749, † 1797), Datter af Eqvipagemester ved Holmen, Capitain Johan Georg Vieth (f. 1709, † $\frac{7}{1}$ 1749) og Cathrine Nicoline Brygmann.

Skrivelse af 3die Octbr. 1784 til den i Videnskabernes Selskab nedsatte Commission over de Armandske Søuhre, i det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skr. Ny Saml. III. Deel, S. 110—116.

**Stockholm (Jens),** f. d. 15de Marts 1771 i Horsens, hvor hans Fader Nicolai Stockholm var Organist og Kjøbmand og gift med Maren Fischer († $\frac{20}{4}$ 1836 i sit 88de Aar i Aalborg). Dimitteret fra sin Fødebyes Latinskole blev han Student i Efteraaret 1790 (ikke 1788); udmærket ved den philolog.-philosophiske Examen i det følgende Aar; tog i April 1793 theologisk Attestats (Laudab.; specimen scriptum egregia laude dignum); fortsatte derefter sine Studeringer ved Universitetet; var Alumnus paa Borchs Collegium, og ernærede sig tillige ved at give Underviisning i de academiske Videnskaber; blev d. 21de Septbr. 1798 Sognepræst til Dollerup, Finderup og Ravnstrup, og d. 14de August 1801 til Vammen, Lindum og Bigum, i Viborg Stift; d. 10. Juli 1812 tillige Amtsprovst for Nørlyng, Rinds, Sønderlyng, Middelsom og Houlberg Herreder, og fungerede endvidere i endeel Aar som Stiftsprovst

i Viborg Stift; udnævntes d. 25de Maj 1826 til Ridder af Danebroge; d. 15de August 1827 til Stiftsprovst i Aalborg Stift, Provst for Kjær Herred og Aalborg Provsti, samt Sognepræst for Frue-Menighed i Aalborg og Anneret Nørre-Tranders; d. 5te Juni 1829 til Sognepræst ved Budolphi Kirke i Aalborg; fungerede tillige siden 1827 som Vicarius episcopi i Aalborg Stift. † 21de Februar 1833 i Aalborg. — * 1. 1800 Karen Margaretha Friborg († $\frac{1}{9}$ 1815, 35 Aar gl., en Datter af Præsten Peder Wandet Friborg i Vorde, Viborg Stift (f. $\frac{1}{9}$ 1744, † $\frac{6}{4}$ 1822, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—6, S. 120—1) og Mariane, f. Schjernbek. * 2. 1817 Anne Svendsen (Datter af forhenværende Godsbestyrer Svendsen paa Skjern). — (Nekrolog i „Dagen" 1833, Nr. 55; jvfr. Møllers Tidsskr. for Kirke og Theol. III. S. 312—38, af J. Møller og G. P. Brammer; Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 152—53; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 156—58; Molbechs Nord. Tidsskr. III. S. 119).

De systematibus religionum *Mosis et Christi.* Disp. pro Stipendio Colleg. Medicæi. Hauniæ 1798. — Religionen efter Fornuft og Bibel i deres Overeensstemmelse, især for Studerende, dernæst ogsaa for Læsere, som have nogen Øvelse i at tænke. Af G. F. Seiler. Oversat. Aarhuus, 1801. (L. E. 1801, Nr. 25). — Frimodig og beskeden Ytring om Ægteskabs Skilsmisser. Eller: Synes ei Tidens hyppige Ægteskabs Skilsmisser igjen at fremkalde Lovens fordums Strænghed til Værn om dette Samfund? Viborg, 1801. 40 S. 8. (L. E. 1806, Nr. 42). — Troeskabs Pligt imod Regieringen i Farens Tid. Prædiken paa 15de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1807. 20 S. 8. — Veiledning til en fordeelagtig Høravl, især for de Egne, hvor dens Dyrkning endnu er lidet bekjendt. ibid. 1810. 24 S. 8.

Løsagtighed er ingen Synd. Denne Mening bestredet af J. Stockholm. Randers, 1818. 2det Oplag. ibid. eod. (jvfr. Art. Jacob Andresen og L. E. Grønlund). — Beviis, at Jacob Andreasen foer med Usandhed og Vankundighed, da han skrev sine Bemærkninger ved Skriftet „Løsagtighed er ingen Synd". Randers, 1818. (jvfr. Art. Peer Peersen).

Advarsel mod Demagogernes bedragerske Forestillinger, stilet til alle Folkeforførere i alle Lande. Viborg, 1820. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 31, og Art. C. L. Sinding).

Prædiken paa første Juledag 1825 over Texten: Luc. II. 1—14. Viborg, 1826.

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, fordansket og med Anmærkninger, meest historiske, forsynet. Viborg, 1827.

Selvmorderens Forbrydelse, beskuet i Christendommens Lys. Aalborg, 1831.

I „Minerva" (Ciceros Kato den Ældre, oversat, 1797. IV. 265—314).

I Fallesens „Magazin for Religionslærere" (En Valgprædiken, VII. 1. 264—281; jvfr. L. E. 1798, Nr. 44).

I Møllers „Theologisk Bibliothek" (Esaias 5te Kapitel. (udarbeidet for Geistlighedens lærde Beskjeftigelser i Viborg Stift, for Landemodet 1812), IV. 304

—12. (L. T. 1814, S. 475—77, af P. E. Müller). — I Sammrs"-Nyt theolog. Bibliothek" (Brudstykker af Esaias og Davids 12te og 22de Psalme, metrisk oversatte. (Læst ved Landemodet i Viborg 1821), I. 211—22. (L. T. 1823, S. 497—99); Davids fem første Psalmer, efterlignede i en fri metrisk Oversættelse, IV. 275—89. (L. T. 1824, S. 551—52, af N. Møller); Beviis for, at den christne Kirke ikke grunder sig paa det apostoliske Symbolum, men paa den hellige Skrift, udført i Anmærkninger over de Grundtvigske Sætninger i Maanedsskrift for Christendom og Historie, 1ste Binds 5te Hefte Pag. 439, a, b, c, d, i XX. 199—242. (L. T. 1832, S. 714—15; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 984; jvfr. Møllers Tidsskr. for Kirke og Theol. II. 1—32).

I Brammers Samling af "Kirkelige Leilighedstaler" (Prædiken paa 7de Søndag efter Trinitatis 1831, i 1ste Samling, S. 3—15; jvfr. L. T. 1832, S. 173).

Breve i Bibelselskabets 5te Beretning, S. 93—95, og i 14de Beretn., S. 85.

Brev til Prof., Rector Oluf Worm, dat. 23. April 1793, i Indbydelsesskriftet fra Horsens lærde Skole for 1844, S. 47—49.

En Hypothese, Cholera angaaende, i Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 172.

**Stockholm (Peter Wandet)**, Nysanførtes Søn, f. d. 30te Juli 1802 i Bammen Præstegaard; blev Student ved privat Dimission 1821; tog i Octbr. 1825 theologisk Attestats (Laud.); blev i Efteraaret 1827 constitueret som Lærer ved Cathedralskolen i Aalborg; d. 16. Juli 1828 Sognepræst til Hodde og Thistrup i Ribe Stift; d. 21de April 1832 Medlem af Tiendecommissionen for Øster- og Vester-Horne-, Slaugs- og Skads-Herreder (indtil $\frac{24}{6}$ 1837); d. 27. Septbr. 1836 Sognepræst til Levring og Hørup i Aarhuus Stift; d. 19de Januar 1839 tillige Provst for Lysgaard, Hids og Houlberg Herreder under Viborg Amt; d. 1ste Decbr. 1845 Sognepræst til Ørsted i Aarhuus Stift; d. 27de Decbr. s. A. tillige Provst for Rougsø, Sønderhald og Nørre Herreder under Randers Amt. — * Emilie Henriette Wahl, Datter af Tømmermester Wahl i Kbhvn.

Vi ere Mennesker, ikke Guder. Mod Hr. Dr. phil. N. Fabers Yttringer i det første af hans 5 Breve til Pastor Grundtvig. Randers, 1826. (jvfr. Grundtvigs og Rudelbachs Theol. Maanedsskr. V. 172).

Udtog af den bibelske Historie ved J. B. Daugaard og P. W. Stockholm. Med en Fortale af Tage Müller. Kbh. 1835. (Tidsskr. f. Almueskolevæs. II. S. 280—82). Andet Oplag. ibid. 1838. (jvfr. T. f. L. o. K. II. 316 flgg.). Tredie Oplag. ibid. 1845. Fjerde Oplag. ibid. 1848.

Hr. Stænderdeputeret C. H. Hansen tilretteviist i Anledning af hans Angreb paa den danske Geistlighed. Et jydsk Sendebrev. Viborg, 1839. (T. f. L. o. K. II. 103—11; Kbhpost. 1839, Nr. 81, 146, 164).

I „Maanedsskrift for Litteratur" (Anmeldelse af: A. Berg "Til den danske og norske Geistlighed", 1834, i XIV. 235—86; jvfr. XV. 193—220, samt „Bemærkninger", som fulgte med samme Bind, 4 Sider 8vo).

**Storm (Peter Martin Malling)**, f. i Skodborghuus d. 10de August 1805, en Søn af Toldcontroleur Rasmus Malling Storm (døbt i Skanderup $\frac{13}{10}$ 1776, † $\frac{15}{10}$ 1819) og Else Cathrine f. Svitzer (f. i Gredstedbro $\frac{28}{12}$ 1777, † $\frac{17}{8}$ 1835, Datter af Controleur Friderich Svitzer, i Gredstedbro, og Erica Mundelstrup Pedersdatter). Kom 1816 i Ribe Cathedralskole; afgik derfra til Universitetet 1824; var i 2 Aar (1826—28) Secretair hos Geheime-Statsminister Ove Malling; absolverede i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev fra 1ste Octbr. f. A. constitueret og den 21. Maj 1831 udnævnt til virkelig Adjunct ved Roeskilde Cathedralskole; d. 3die August 1832 ordineret Kateschet og 1ste Lærer ved Borgerskolen i Kjøge; d. 12te April 1841 Sognepræst til Vetterslov og Homb i Sjælland. † 27de Maj 1843. — * Bernhardine Magdalene Middelboe (f. $\frac{16}{2}$ 1813 i Kbhvn, en Datter af Commandeur-Capitain Bernhard Ulrik Middelboe og Magdalene Foersom). — (Jvfr. Fr. Barfod: „Danmarks Gejstlighed", I. S. 162).

Christelige Ord ved Graven, indeholdende ni Taler. Kbh. 1840.

Anmeldelse af Biskop J. P. Mynsters Udkast til en Alterbog og et Kirke-Ritual for Danmark. Kbh. 1840. — (Tildeels efter Autogr.).

**Stoud (Frederik)**, f. d. 5te Februar 1759 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Cort Stoud var Procurator og gift med Christine Weinmann († $\frac{11}{11}$ 1810 i sit 86de Aar); blev dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole 1777; tog i det paafølgende Aar anden Examen med bedste Charakteer, og dyrkede derefter Philologien og de skjønne Videnskaber; var Lærer for Geheimeraad Carstens's Brodersønner, og antoges 1783 til Lærer for Grev A. G. Moltke's tvende yngste Sønner, nuværende Geheimeconferenceraad Grev O. Moltke og Geheimeconferenceraad, Grev C. Moltke til Aagaard; ledsagede, efter at have fortsat Underviisningen i 5 Aar, Grev O. Moltke paa en treaarig Udenlandsreise i Tydskland, Holland, England, Schweiz og Italien; opholdt sig derefter et Aarstid i Fædrelandet, og tiltraadte atter en tre Aars Udenlandsreise som Hovmester for Grev Bille Brahe; blev ved sin Hjemkomst beskikket 1797 til Fuldmægtig og d. 12. Decbr. 1798 til Kammersecretair i Generaltoldkammer- (og Commerce-)Collegiet; d. 15. Novbr. 1799 tillige Committeret i samme Collegium; var desuden, fra d. 4de Octbr. 1799 til d. 20de April 1804, Politimesterens Medhjelp ved at igjennemgaae de i Trykken udkomne Skrifter i Kjøbenhavn (jvfr. Collegial-Tid. 1804, S. 268); blev 1808 virkelig Justitsraad; d. 22. Decbr. 1812 Deputeret i ovenmeldte Collegium; d. 29. Decbr. f. A. virkelig Etatsraad. † 30te Maj 1823. — * $\frac{28}{5}$ 1799 Anne Marie Abildgaard (f. 1774, en Datter af Professor, Dr. med. Peter Christian Abildgaard (f. $\frac{22}{12}$ 1740, † $\frac{21}{1}$

1801) og Margrethe Kirstine f. Jagenreuter (f. $\frac{1}{1}$ 1738, † $\frac{2}{8}$ 1825). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 241—44; L. T. 1823, S. 362—64, af P. E. Müller; „Dagen", 1823, Nr. 130; Høst's Erindr. S. 70, 138—39).

Wielands Oberon, et Heltedigt i tolv Sange, paa Danst. Udgivet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. Kbh. 1792. (L. E. 1794, Nr. 17; Neue Bibl. der schön. Wissensch. Bd. 55. St. 1.),

Tanker ved Tabet af Norge til Medborgeres Eftertanke af Frederik Cortsen, Student. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 21. 22; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 33).

Om Skrivemaaden i Embedssager, ser Breve fra en ældre Embedsmand til en yngre, udgivne ved Frederik Cortsen. Kbh. 1816. (L. T. 1818, Nr. 38 og 40; Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 72). Andet Oplag (under Forfatterens eget Navn). ibid. 1819. (L. T. 1821, Nr. 26).

Lære om almeen Velstand i Forbindelse med Statshuusholdning efter J. B. Say ved Frederik Cortsen. I.—II. Bind. Kbh. 1818. (L. T. 1820, Nr. 46. 47. 48; Høst's Søndagsbl. 1818, S. 18—20; Oeconom. Correspond. 2. Aarg. Nr. 16).

Tordenveiret og dets Virkninger, et Digt, indf. i „Forsøg i de skjønne Videnskaber" XIV. Stykke, S. 103—30. (L. E. 1784, Nr. 48. 49).

Bidrag i de første Aargange af Rahbek's „Den Danske Tilskuer" (under Mærket y); i J. K. Høst's „Den Nordiske Tilskuer", og i „Kjøbenhavns Skilderi".

**Stoud (Otto Ludvig)**, Sønnesøns Søn af Biskop Ludvig Stoud i Christianssand (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 582); f. d. 1ste Juli 1743 i Kjelby paa Møen, hvor hans Fader Ludvig Ottosen Stoud (f. $\frac{1}{1}\frac{3}{2}$ 1709 i Christianssand, † $\frac{6}{11}$ 1765) var Sognepræst og gift med Anna Maria With (f. 1721, † 17**, eneste Datter af Præsten Jens With i Kjelby). Underviist i Hjemmet blev han 1757 sat i Vordingborg Skole, og afgik derfra til Universitetet 1759; ansattes i Octbr. 1761 som Cantor og anden Lectiehører ved Vordingborg Skole; absolverede 1765 den theologiske Embedsexamen; erholdt d. 10de August 1773 Magistergraden; blev d. 14. Octbr. f. Aar adjungeret, og 1788 virkelig Rector ved bemeldte Skole; fik d. 5te Decbr. 1806 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13). † 14de Juni 1818 i Vordingborg. — * 1. Frederikke Louise Charlotte Jensen, Datter af Christen Jensen, Slotspræst til Fredensborg og Sognepræst til Asminderød og Grønholt. * 2. Johanne Marie Kruse († $\frac{1}{2}^{3}$ 1823). — (Nekrolog, af J. L. Rasmussen, i L. T. 1818, Nr. 45, S. 717—20; Biographi i Suhr's Efterretn. om Vordingborg Latinskole, 1825, S. 27—32, og i hans Smaaskr. II. S. 115—119; jvfr. Statstid. 1818, Nr. 52, 53 (Tillæg), og 56).

*Chrestomathia Ciceroniana.* Eller udvalgte Stykker af M. Tullius Cicero's

Skrifter med tilføiede danske Anmærkninger. Kbh. 1799. (anm. af J. Baden i Univers. Journ. VII. 131—33).

**Stouenberg (Frederik),** f. 1797, Søn af Iver Rasmussen Stouenberg, Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Rosenborg Slot (f. 1758, † $\frac{3}{1}\frac{0}{1}$ 1834), og Kirstine f. Finsteen (f. 1765, † 1808, næstældste Datter af Møller Rasmus Finsteen og Dorthe Sophie Engelbreth); tog dansk-juridisk Examen, og blev 1816 Copiist under Statsgjelds-Directionen; d. 17de Octbr. 1826 Fuldmægtig hos Slotsforvalteren paa Rosenborg Slot.

Merkwürdigkeiten des Königlichen Schlosses Rosenburg zu Kopenhagen. Koph. 1828 (1827), mit 1 Kupf. (L. T. 1827, Nr. 52).

Rosenborg Slot og sammes historiske Mærkværdigheder og Kunstsager. Kbh. 1840. („Dagen“ 1840, Nr. 132). — Paa Fransk. Copenh. 1839. Paa Tydsk. ib. 1840. — Rosenborg Slots historiske Mærkværdigheder. ib. 1845. Paa Tydsk. ib. eod.

I Fr. Thaarups „Beskrivelse over Kjøbenhavns Mærkværdigheder“ (1821) leverede han Efterretningerne om Rosenborg Slot, hvoraf en stor Deel er atter optagen i det forstanførte Skrift.

**Stougaard (Jens),** f. d. 30. Octbr. (ikke 23. Novbr.) 1761 i Aarhuus Stift i Landsbyen Rye, hvor hans Fader Peder Pedersen var Snedker og gift med Anne Cathrine Herholdt; kom 1775 i Aarhuus Latinskole; blev derfra dimitteret til Universitetet 1783, udmærket ved Examen Artium; d. 24. Juni 1788 anden Lectie-Hører ved Roeskilde Cathedralskole; d. 2. Octbr. 1789 Vice-Conrector ved Cathedralskolen i Aarhuus; underkastede sig $\frac{2}{8}\frac{9}{}$ 1791 Skole-Embedsexamen (Laud. u. c.); blev s. A. virkelig Conrector; d. 8. Marts 1805 Vicarius Rectoris, og d. 27. Decbr. s. A. Rector ved samme Skole; fik d. 2den Septbr. 1815 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); udnævntes d. 25. Maj 1826 til Ridder af Danebroge. † 4de Marts 1838 i Aarhuus. — ∞ 1791 Johanne Marie Secher (døbt $\frac{2}{8}\frac{0}{}$ 1773 i Kasted Kirke, † $\frac{2}{5}\frac{6}{}$ 1836), en Datter af Ancher Jørgen Secher, Ejer af Kjærbygaard og Vester-Enge i Aarhuus Amt, og Anna Maria f. Morch. — („Jens Stougaard. En Nekrolog. Indbydelsesskrift af H. H. Blache. Aarhuus (1838)“; jvfr. Hundrups biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 70—71; Hertels Beskr. ov. Aarhuus Domkirke, II. 485—86; Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 156—57; Berl. Tid. 1838, Nr. 70. — Om et til hans Minde oprettet Legat, s. Selmers Aarbog for 1845, S. 44—45; Vst's „Materialier“, Nr. 141).

Tale paa Hans Majestæt Kongens Fødselsdag. Aarhuus, 1831.

I „Minerva“ (Noget i Anledning af Ideer vort lærde Skolevæsen vedkommende (under Mærket St———), 1795, III. 30—58).

I Maanedsskrifterne „Iydernes Ven“ og „Clio“ (Aarhuus 1797—99), af hvilket sidste han var Udgiver, (Adskillige Bidrag).

I Engelstoft's „Universitets- og Skole-Annaler“ (Summarisk Indhold af hans Indsættelses-Tale som Rector i Aarhuus, d. 21de Febr. 1806, i Aarg. 1806. I. 170—74; Professor, Rector emerit. Thure Krarups Nekrologi, 1808. I. 359—61).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 9de Juli 1830, indf. i Indbydelsesskr. fra Horsens lærde Skole for 1844, S. 82—84.

**Stounder (C.).**

Bagateller. Kbh. 1819. 31 S. 8. (L. T. 1820, S 5960).

**Strelitz (J.).**

Neue Beyträge zur Elementargeometrie. Koph. 1815.

**Stricker (Jost Alexander),** f. i Norge d. 22de Decbr. 1775, ældste Søn af Generalmajor Carl Alexander v. Stricker, Chef for 2det agershusiske Infanteri-Regiment samt Ridder af den russiske St. Georgs Orden (f. $\frac{19}{1}$ 1731, † $\frac{10}{8}$ 1820), og Margrethe Charlotte Rømeling (f. $\frac{14}{7}$ 1743, † $\frac{8}{11}$ 1802, en Datter af Generalmajor v. Rømeling). Besøgte det norske militaire Institut i Christiania, hvorfra han blev dimitteret 1794. Var da Lieutenant i det nordenfjeldske Regiment (med Anciennitet af $\frac{8}{6}$ 1788); kom ned til Danmark; blev d. 10. Juli 1798 Premierlieutenant; d. 10. Juni 1803 Capitain; d. 17. Juni 1815 Major og 1823 Bataillonscommandeur i det daværende 2det jydske Infanteri-Regiment; d. 1ste Novbr. 1828 Oberstlieutenant; d. 28. Octbr. 1836 Oberst; festligholdt d. 6. Juni 1838 sit 50 Aars Embedsjubilæum (f. „Dagen“ 1838, Nr. 138); blev d. 16. Juli 1839 Branddirecteur i Kjøbenhavns Amt. † 30te Januar 1841 i Frederiksberg. — * 1806 Maria Amalia Henrica Majus, f. Stintzing (f. $\frac{10}{3}$ 1787).

Om den militaire Tjeneste, for Soldater, Underofficierer og Officierer af Infanteriet, samt anvendelig for Kystforsvarerne, et Forsøg i 3 Dele. Kbh. 1812.

Om Bajonet-Angreb. Af et tydsk militairt Tidsskrift frit oversat. Kbh. 1831.

**Strodtmann (Johann Sigismund),** en Søn af Jubellæreren, Consistorialraad Adolph Hinrich Strodtmann, Sognepræst i Haderslev (f. $\frac{7}{8}$ 1753 i Preetz, † $\frac{18}{18}$ 1839, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 594—96); er f. d. 20de Juli 1797 i Haderslev; Student i Kiel Michaelis 1815; Candidat i Theologien paa Gottorf (2 m. r. A.) 1820; blev 1821 Lærer ved den latinske Afdeling i St. Petri-Skole i Kjøbenhavn;

d. 24. Decbr. 1822 Collaborator ved den lærde Skole i Husum; d. 20. Decbr. 1825 Subrector ved Flensborgs lærde Skole; d. 20de Maj 1840 Sognepræst i Haderslev. — (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 596).

*Schilleri* carminis *renuntiatio* inscripti versio Latina, quam profectionis tesseram offert fautoribus atque amicis. Hafniae, 1823. 8 pagg. 4to. (optrykt i G. Seebode's Archiv für Philolog. u. Pädagog. 1825. H. 4. S. 750—52).

I Kbhvns Skilderi (Ueber Teutschheit und Dänenthum, 1821, Nr. 85. (jvfr. Nr. 88, af C. H. Visby); Arznei für den Studenten C. H. Visby, s. A. Nr. 90. (jvfr. Nr. 92, af Visby); Schuldige Erklärung hinsichts der Visby'schen Person, s. A. Nr. 93; Unkunde und Mißverstand, s. A. Nr. 102).

**Strynøe (Andreas Hendrichsen)**, f. d. 22de Maj 1780 paa Strynø under Svendborg Amt.

Søemanden A. H. Strynøes sandfærdige Tildragelser, skrevet af ham Selv. Kbh. 1823.

**Strætt (Jørgen)**, f. d. 16de Novbr. 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Niels S. († 1786) var Kjøbmand og givt med Elisabeth Catharina Eggeriis; kom, efter privat Underviisning, 1769 i Frue-Latinskole, og blev derfra dimitteret til Universitetet 1772; var Candidat paa Frederiks-Hospital; tog i Maj 1783 medicinsk Embedsexamen, og nedsatte sig i Febr. 1785 som privat Practicus i Helsingør; disputerede 1787 for Doctorgraden i Medicinen. † 1819. — * $\frac{12}{7}$ 1786 Anne Margrethe Høy f. Plockross (f. 1753, † $\frac{1}{3}$0 1832 i Helsingør, Datter af Sværdfeger Niels Christian Plockross og Else Marie f. Hegelund). — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udstedte Program).

Tentamen *de Venæ sectione* Part. Ima & Contin. Ima. Havn. 1774—75; — Specimen med. de Historia & curatione *febris rheumaticæ* cum *Hysteria* junctæ. ibid 1776; — Exemplum virtutis febrifugæ *florum arnicæ*. ibid. 1778. (Disputatser i det medicinske Selskab). — *Observationes de inflammationibus pectoris chronicis*, angina pectoris, atqve vermibus. Diss. inaug. ibid. 1787. (L. E. 1788, Nr. 19).

**Strøm (Christian Ludvig)**, f. i Roeskilde d. 8de Februar 1771, yngste Søn af Etatsraad Ole Strøm, Stiftsskriver i Sjælland, Forvalter ved Roeskilde Domkirkes Gods samt Hospitalsforstander ved Duebrødre-Kloster (en Tvillingbroder til Naturforskeren, Prof. Hans Strøm, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 583—84), f. $\frac{25}{1}$ 1726 i Borgunds Præstegaard paa Søndmør, † $\frac{1}{4}$7 1782, jvfr. Molbechs Vidensk. Selsk. Hist. S. 93. 96. 99. 104—8), og Ulrikke Eleonore f. Langhorn (f. 1737, † 181*, en Datter af Oberstlieutenant, Slotsforvalter og Commandant paa Rosenborg Slot, Magnus Langhorn og Dorothea Elisabeth f. Wagner). Dimitteret fra sin Fødebyes Domskole, hvori han op-

toges fra sit 8de Aar, blev han Student i Efteraaret 1788; absolverede i Octbr. 1793 den theologiske Embedsexamen („Laudab., et quidem ob utrumque specimen præcipua laude dignus"); udnævntes i Decbr. 1794 til Alumnus paa Borchs Collegium, hvor han siden blev Inspector; vicarierede som Lærer i Roeskilde Skoles 5te Lectie fra Decbr. 1795 til Septbr. 1797; blev 1801 Vicarius for Rector Woldike i Slagelse; d. 30. Octbr. s. A. Lærer i Katechisation, Religion, Bibel- og Religionshistorie m. m. ved Skolelærer-Seminariet paa Blaagaard; gjorde 1802—3 en pædagogisk Reise i Tydskland og Schweiz, og besøgte Pestalozzi's Institut i Burgdorf (s. Collegialtid. 1803, S. 67—68); blev d. 25de Septbr. 1809 Sognepræst til Kregome og Vinderod i Sjælland; var ogsaa i nogen Tid Feltprovst; er Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab. — * $\frac{25}{5}$ 1806 Karen Marie Nyerup (ældste Datter af Professor Rasmus Nyerup og Elisabeth Margrethe f. Clausen). — (Jvfr. Jensen om Jonstrup Seminarium, S. 46—47; Høst's Erindr. S. 166).

Notiones *vitæ futuræ* inter *Judæos* vulgares. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. Havn. 1796. — De parabolis *Christi*. Disp. pro Stipend. Colleg. Med. ibid. 1798. — Den Pestalozziske Elementar-Underviisnings Hovedpunkter; udviklede i en Recension over Steinmüllers Bemærkninger imod Pestalozzis Methode. Kbh. 1804. (Marb. theol. Annal. 1804, Juni; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 200—1). — *Précis* succinct de la méthode d'instruire de Mr. *Pestalozzi*. Copenhague 1805; ogsaa indf. i Archives littéraires 1806. Févr. No. 26. (Leipz. L. Z. 1810, Juli, S. 1390). — Den Sokratisk katechetiske Underviisnings-Methode. Kbh. 1806. (Trykt som Manuscript). — Salzmanns Anviisning til Opdragernes Opdragelse. Oversat. ibid. 1807.

Forstandsøvelser til Brug ved Underviisningen i Almueskoler. Kbh. 1816. 2det Opl. ibid. 1817. (Jen. L. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 19).

Bibelske Fortællinger af det gamle og nye Testamente tilligemed udvalgte Stykker af de bibelske Bøgers Indhold. Kbh. 1816. (L. T. 1817, S. 343—47)

Bibelsk Historie for Begyndere. Kbh. 1817. (1816). 3die Opl. ibid. 1835. (jvfr. T. f. L. o. K. II. 316 flgg.). 4de Opl. ibid. 1843.

Fremstilling af den Bell-Lancasterske eller gjensidige Underviisningsmaade. Kbh. 1819. (L. T. 1823, S. 103; Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 29; Mønster og Abrahamson om den indb. Underviisn. II. S. 294—96; Allg. H. Z. 1820, III. Nr. 276, S. 457—59).

Professor og Ridder Rasmus Nyerups Levnetsløb, beskrevet af ham selv. Efter hans Død udgivet med tilhørende Bilag af C. L. Strøm. Kbh. 1829. (Udtog i Kbhpost. 1829, Nr. 190, 91, 92).

Naturhistorisk Læsebog for Menigmand. 1ste Hefte. Pattedyr. Med 32 Træsnit. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1841. („Dagen" 1841, Nr. 230; Fædrel. II. 1841, Nr. 673 (af S. T. N. Drejer), og Nr. 687; jvfr. „Dagen" 1841, Nr. 245; Dansk Folkebl. VII. S. 68). 2det Opl. ibid. 1844. (jvfr. „N. Portefeuille" 1844, II. S. 71—72). 3die Opl. ibid. 1847. —

2det Hefte. Fugle. Med 34 Træsnit. Udgivet af Selsk. for Trykkef. rette Brug. ibid. 1842. 2det Opl. ibid. 1847. — 3die og 4de Hefte. Krybdyr og Fiske. Med 36 Træsnit. Udg. af Selsk. for Trykkef. rette Brug. ibid. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 288). 2det Opl. ibid. 1847.

Betegnende Træk af Dyrenes Liv, til Oplysning om deres Naturbeskaffenhed, Levemaade og Adfærd. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

I Fjerdingaarsskriftet »Egeria« (Brev til Prof. Sander om Pestalozzis Institut og Læremaade, i 1ste Aarg. I. S. 121—39, 486—502. (L. E. 1807, Nr. 25; jvfr. Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 199); Detaillerede Efterretninger om adskillige, mestendeels udenlandske Læreanstalter, samlede paa en pædagogisk Reise, i 1ste Aarg. II. S. 118—64; Bidrag til den Pestalozziske Methodes Historie, sstd. S. 204—25, 469—76 og i 2den Aarg. I. S. 313—26; Om den katechetiske Methodes Værd og Anvendelse i Religionsunderviisningen, med Hensyn paa de i nyere Tider opkastede Indvendinger imod dens Brug, sstd. S. 364—84. (Neue theol. Annal. 1805, S. 433).

I »Det Skandinav. Litteratur-Selskabs Skrifter" (Om Opdragelse til Mandighed, 1807. I. S. 249—83; særskilt aftr. Kbh. 1808. (L. E. 1809, S. 159—69).

Recensioner i »Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager" (f. Ex. over C. F. Dichman „Forsøg til en dansk Sproglære«, 1801, Nr. 10; N. H. Gude »Sprog- og Forstandsøvelser«, 1809, Nr. 26; J. C. Dolz »Kort Tænkelære, overs. af K. L. Rahbek«, 1809, Nr. 37); — i »Dansk Litteratur-Tidende« (Katechetiske Skrifter af P. Holst og H. G. Bechmann, 1814, Nr. 24, 25); — i Holst's »Morgenblad« (over de om den Bell-Lancasterske Methode af J. Harder og Karaczay udgivne Skrifter, 1819, Nr. 34).

**Strøm (Henrich Ludvig),** Nysanførtes Broder; f. i Roeskilde d. 6. Octbr. 1767; dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Domskole 1785 (ikke 1784); tog 1792 theologisk Attestats (Laud.); blev Amanuensis hos Biskoppen i Sjælland, samt Bogholder og Regnskabsfører ved de offentlige Stiftelser, som staae under Sjællands Biskops særskilte Bestyrelse (indtil 1820); d. 18. Octbr. 1805 tillige Bogholder i det danske Cancelli (indtil 1812); d. 4de Novbr. 1809 virkelig Cancelliraad. † i Foraaret 1830 i Kbhvn. — * 1. $\frac{8}{?}$ 1798 Dorothea Marie Carlsen. * 2. $\frac{24}{10}$ 1803 Frederica Birgitte Carlsen († i Aug. 1815, i en Alder af 35 Aar).

Authentisk Efterretning om Capitels Taxterne for Sjellands Stift fra 1751 til 1812. Kbh. 1813.

**Strøm (Magnus),** de 2de Foranførtes næstældste Broder; f. i Roeskilde d. 28. Aug. 1766; blev 1776 sat i Roeskilde Domskole og deponerede derfra 1782; tog i Januar 1787 theologisk Attestats (H. ill.); lagde sig saa efter Lægevidenskaben og underkastede sig i Octbr. 1793 den medicinske Embedsexamen (Laudab. unanimi consensu); var 1794—98 medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital; vandt 1795 Universitetets Guldmedaille for en

Afhandling over den Aaret iforvejen udsatte medicinske Priisopgave: „Qvid est inflammatio vera, & in qvo consistit ejus causa, sive determinare veram naturam & causam inflammationis“ (jvfr. Badens Univers. Journ. III. S. 38—39); disputerede d. 19. Septbr. s. A. for Doctorgraden i Medicinen; var praktiserende Læge i Kjøbenhavn og Medlem af det Kgl. medicinske Selskab. † 10de Marts 1832, ugivt. — (Autobiographi i det til hans (og J. S. Saxtorph's samt J. G. Klein's) Doctorpromotion udstedte, af J. Woldike forfattede Universitets-Program; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 463; „Dagen“ 1832, Nr. 64, 68).

Diss. inaug. *de theoria inflammationis* doctrinæ de calore animali superstructa. Hafn. 1795. (L. E. 1795, S. 654).

I „Phys. oeconom. og medico-chir. Bibliothek“ (Tvende practiske Observationer, II. 73—77; Om Aarsagen til de inoculeerte Koppers mindre Farlighed, sstd. S. 77—79. (L. E. 1795, S. 229—30).

I „*Acta Reg. Soc. med. Haun.*“ (Observationes medicæ, *Vol. IV.* 1803. pag. 284—338° [1) De usu seri lactis aluminosi. 2) Dysphagiæ metastaticæ Historia. 3) Dysenteriæ catarrhalis cura. 4) Observationum de menorrhagia decas. 5) Febris tertianæ duplicis historia. 6) De febre, sic dicta pituitosa. Heraf ere de 2 første overs. paa Tydsk i „Sammlung von Abhandlungen zum Gebrauche prakt. Aerzte“, Bd. XXI. St. 2. 1804. S. 6—26]; Plumbi acetici virtus styptica in variis hæmorrhagiæ casibus, *Vol. V.* (Nova Acta vol. I). 1818. p. 85—93. [Udtog i „Samml. von Abhandl. zum Gebrauche praktischer Aerzte“, Bd. XXXI. St. 2. 1824. S. 183—90; Bibl. f. Læg. 1822. II. S. 121); Impetiginis idiopathicæ descriptio, *ibid.* p. 169—75. (Bibl. f. Læg. ans. St. S. 122); Fermentum cerevisiæ in erysipelate maligno proficuum, *ibid.* p. 276—81. (Bibl. f. Læg. ans. St. S. 124).

**Strøm (Magnus)**, en Søn af ovenanførte H. L. Strøm og F. B. f. Carlsen, er f. d. 7de Novbr. 1808 i Kjøbenhavn; dimitteret 1825 til Universitetet af daværende Cand. Theol. (nu Biskop) G. P. Brammer; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); var fra April 1833 til Septbr. 1842 ansat som Assistent ved Notarial-Comptoiret; erholdt d. 17de Decbr. 1842 Bevilling som Translateur i det svenske, hollandske, tydske, engelske, franske, italienske, spanske og portugisiske Sprog i Kjøbenhavn.

Paschaen, eller mange Eventyr i eet, af Capt. Marryat. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1836—37. 2den Udgave. ibid. 1846. (Marryats samlede Skrifter 8.—9. Bd.).

Sørøveren og de tre Kuttere, tvende Noveller af Marryat, oversatte af Engelsk. Kbh. 1837. Anden Udgave. ibid. 1845. (Marryats saml. Skr. 7. Bd.).

Newton Forster, eller Coffardie-Farten, af Marryat. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1837—38. (Marryats saml. Skr. 12.—13. Bd.).

Den gamle Commandeur, (Roman) af Howard. Oversat af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1838.

Gensd'armen eller Henri de Cerons, af G. P. R. James. Oversat af Engelsk. Kbh. 1844 (1843). (O. u. T.: James Skr. 26.-Bd.).

Charles Tyrrell, af G. P. R. James. Overs. af Engelsk. I.—II. Deel. Kbh. 1844, (James Skr. 27.—28. Bd.).

Fætteren i Kjøbstaden, af Ch. Ballard. I.—II. Deel. (ɔ: Provindsernes Mysterier, af H. de Balzac, Ch. Ballard, Fr. Soulié, Alph. Brot. 1.—2. Bd. Kbh. 1844).

Intriguerne. Efter F. Soulié's „les drames inconnus". I.—III. Deel. Kbh. 1845.

Kjærlighed, en venetiansk Historie af Horace Smith. Oversat fra Engelsk. Kbh. 1846.

Agerkarlen, af Mrs. Gore. Overs. I.—II. Deel. Kbh. 1846—47.

Den franske Krigsfange, af Ernest Alby (la captivité du trompette Escofier). Overs. Kbh. 1847.

*Loi fondamentale du Royaume de Danemark*, telle qu'elle a été adoptée par la Diète générale le 25 Mai 1849, & sanctionnée par S. M. le Roi *Frédéric VII.* en date du 5. Juin 1849. Traduction. Copenh. 1849. (jvfr. Kbhpost. 1849, Nr. 153, 55; Berl. Tid. f. A. Nr. 155, 58).

Oversætter af endeel ubenlandske Efterretninger i „Den Berlingske Tidende" fra 1838 og fremdeles; har ogsaa oversat en Mængde Feuilletonsartikler hertil. — (Revid.).

## Strøm (Vincens), f. 1818 paa Pæregaard; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole 1836; udmærket ved anden Examen 1837-38; tog theologisk Embedsexamen (Laud.) i Efteraaret 1842.

I Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift" (Naturhistoriske Meddelelser af et Selskab, ved V. Strøm og Joh. Lange, i III. 395—409. (Okens „Isis" 1841, S. 894—95); Om en Acronicta-Larve, IV. 318).

Bidrag i „*Flora Danica*", 40de Hefte.

## Strøyer (M. A.), Typograph.

Moses Ben Ephraims Jordefærd. Kbh. 1813. — Atter noget om Jøder, et poetisk Sendebrev. ibid. eod. — Atter Bedemandsstiil eller den allerfomsfinterpeste Vise, der ogsaa behandler Jøderne. ibid. eod. — De stakkrede Jøders Bekjendelse. ib. eod.

## Stub (J. C.), Student.

Anviisning til Follenes rigtige Behandling fra Fødselen til det 4de Aar, af J. G. Wolstein. Oversat. 2det Oplag, med Anmærkninger af E. Viborg. Kbh. 1801.

Karakteertræk og Smaatildragelser under den fransk-preussiske Krig i Aarene 1806—1807. Samlede og oversatte. Kbh. 1814. (L. T. 1815, S. 157—59).

I „Samleren" (Genf, 1797, Rovbr. og Decbr.; Kæmpegraven paa Ulfeire Mark, f. A. Decbr. S. 481—33. (jvfr. Nyerup om Oldsager, S. 54).

I „Iris og Hebe" (Ingenieuren Friderich Gianibelli eller Antwerpens Arkimed i Aarene 1584 og 1585 (samlet og oversat af Schillers niederländische Geschichte), 1809, IV. 204—22).

**Stub (Lars)** var Fuldmægtig i det asiatiske Compagnies Material-Comptoir 1803—1820, og tillige constitueret Materialforvalter 1819—1820. † 9de April 1825, 42 Aar gl. — * Helene Laurentze Stub, Datter af hans Farbroder Lauritz Stub, Materialforvalter ved det asiatiske Compagni († $\frac{1}{2}$8 1819 i sit 69. Aar).

Jagttagelser ved almindelig, hurtig og skjøn Skrift, til Veiledning for Ungdommen. Kbh. 1814. — Propositioner angaaende Jødernes Omvendelse. ibid. 1821. — Et Par Ord til Publicum, samt en allerærbødigst Ansøgning til Interessenterne i det asiatiske Compagnie, dateret 4. Septbr. 1822. ibid.

**Stub (Poul)**, en Søn af Skipper Jacob Stub og Emmiche Desingthon; f. d. 16de Maj 1792 i Bergen; var bestemt til Handelen, men forlod denne Bane, og blev Copiist ved Fattigvæsenets Secretariat og dets Bogholder-Comptoir i Kjøbenhavn; derefter Fuldmægtig ved Fattigvæsenets Fabrik paa Ladegaarden, og siden i Kasserer-Comptoiret; 1810 Inspecteur paa Bidstrupgaard. — * Anne Cathrine Pedersen.

Cifferbog, eller Udregning af alle Regningsopgaverne i Chr. Cramers Regnebog. 1.—2. Hefte. Kbh. 1822. 4to.

**Stæger (Rasmus Carl)**, f. d. 3die November 1800 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Skibscapitain og Havnefoged Lauritz Peter Stæger († i Jan. 1817, i sit 62. A.) og Margrethe Christine f. Jacobsen; tog 1817 dansk-juridisk Examen; blev d. 3. Novbr. 1827 Fuldmægtig og d. 19. Decbr. 1829 Underbogholder i Bureauet for udenlandske Betalinger; d. 9. Juli 1831 Secretair; 1835 Kammerraad; d. 1ste Juli 1836 constitueret, og d. 11. Marts 1837 virkelig Kasserer ved Statsgjelds-Kassen i Kjøbenhavn; s. D. virkel. Justitsraad; 1840 Zahlkasserer; d. 12. Septbr. 1849 Finants-Hovedkasserer (fra d. 1ste Octbr. s. A.); modtog 1843 Diplom som ordentligt Medlem af det entomologiske Selskab i Stettin. — * $\frac{20}{5}$ 1830 Sophie Therese Alberg, en Datter af Conferenceraad og Medlem af Statsgjeldsdirectionen Peter Alberg.

I Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift" (Systematisk Fortegnelse over de i Danmark hidtil fundne Diptera, i Bd. II. 549—600; III. 1—58, 228—88; Danske Dolichopoder, i Bd. IV. 1—44. (Okens „Isis" 1843, S. 56—58); Kritiske Bemærkninger til Slægten Ocydromia, i Bd. IV. 98; Om Haustellum hos Empis og Ramphomyia, IV. 102; Om Larven til Dixa nigra, IV. 202. (Okens „Isis" 1845, S. 531—32); Oxyrhina frontalis, IV. 315; Anthomyia triqvetra, IV. 318; Danske Arter af Platycheirus, IV. 320; Dolichopodes filatae, IV. 340. (Okens „Isis" 1845, S. 731—34); Nogle Bemærkninger til Slægten Drosophila, i 2. Række, Bd. I. S. 16—18; Systematisk Fremstilling af den danske Faunas Arter af Antliatslægten Sepsis, sstd. S. 22—36; Forsøg til en nøjagtigere Bestemmelse af Scatophaga spurca Meig., sstd. S. 36—40; Grønlands Antliater beskrevne, sstd. S. 346—69). — (Revid.).

**Støvring (. . . . . .)**, Commandeersergeant ved det daværende 1ste jydske Infanteri-Regiment.

Feldbord, med en stannographeret Tegning, i Ursins Magaz. for Kunstn. og Haandv. I. Nr. 23, S. 241—43; Hvorledes Speile conserveres for Pletter, sstd. IV. S. 284.

**Suckow (Clemens Sire),** f. 1755; var Officeer ved det 3die jydske Infanteri-Regiment; afgik som Oberst. † 8. August 1833 i Kbhvn. — * 1822 Christine Hedevig Moth, f. Schiøtt (f. 1776, † $\frac{16}{7}$ 1848, yngste Datter af Etatsraad, Lotto-Kasserer Christian Diderik Schiøtt og Engel Marie Jørgensen, samt Enke efter Major Peter Heyliger v. Moth (f. 1766, † $\frac{28}{8}$ 1818).

Om de, i General A. L. v. Moltkes Commando-Tid, i hans Regiment, foranstaltede Indretninger, i Høst's „Archiv" VII. S. 320—26.

**Suell (Israel),** f. i Malmø; studerede Lovkyndighed; blev 1801 ansat paa et Handelscomptoir i Kjøbenhavn; tiltraadte ved Giftermaal 1813 som Compagnon og Chef Handelshuset Ter-Borch & Comp. sstd., men gjorde Opbud 1819; opholdt sig i Bordeaux 1821—23, siden efter i Hamborg. — *Elisabeth Ter-Borch, f. Heinrich († $\frac{8}{8}$ 1826, 43 Aar gl., i Kbhvn, Datter af Conferenceraad Johan Friderich Heinrich, og Enke efter østerrigsk Consul, Grosserer Th. Ter-Borch i Kbh. († $\frac{7}{3}$ 1812, i sit 51. A.).

Til sine Velyndere, Venner og Bekjendtere. Manuscript. Altona, 1826. [forfattet paa Svensk, men ved Trykken fordansket]. (jvfr. Art. O. C. Høegh-Guldberg; Langes „Ny Freia" 1826, S. 247, samt Nr. 32, 33, 34).

**Suenssen (Peter),** f. d. 10. Marts 1779, Søn af Inspecteur og Revisionschef ved Tallotteriet i Kbhvn, Peter Nicolai Svensen (f. $\frac{22}{10}$ 1722 i Husum, † 1804, anf. i Worms Lex. III. S. 765—66 samt i Nyerups Lit. Lex. S. 592—3) og Maria Paulson; var Capitain i Ingenieurcorpset; blev fra 1ste Januar 1834 afskediget i Naade af Krigstjenesten som Major; siden efter interimistisk, og d. 13de April 1841 virkelig Fyrinspecteur ved Marie-Fyret paa Femern. — * Maria Kirstine Bech (f. $\frac{8}{8}$ 1792).

I „Magazin for militair Videnskabelighed" (Nogle Bemærkninger over Borkensteins „Versuch zu einem Lehrgebäude der theoretisch-practischen Artilleriewissenschaft", i VI. 599—615. (jvfr. X. 1—82, 533—40, af Borkenstein); Gjensvar paa Borkensteins Svar, i X. 379—425; Nogle Betragtninger over Aarsagerne til Krudtets Virkning, tildeels med Hensyn til Borkensteins Tillæg (S. 533—40), i X. 583—621).

**Suhr (Gustav Adolph Joachim Diderik),** f. d. 6te Decbr. 1802, næstældste Søn af Capitain og Compagnichef i Prinds Christian Frederiks Regiment, Peter Adolph v. Suhr (f. $\frac{24}{8}$ 1775, nedenanførte J. C. Suhr's Broder) og Vibecke Diderikke f. Suhr (f. $\frac{24}{12}$ 1777, ældste Datter af Organist og Stadsmusikant i Vordingborg, Kjeld Bernt Suhr og Inger Birgitte Toste). Blev Student fra Roeskilde Cathedralskole 1819; tog examen philosophicum, og siden efter Examen som Seminarist.

Lindormen. Original Novelle. Kbh. 1840 (1839). (T. f. L. o. K. VI. 538—44).

Mødet paa Thorseng. Original Novelle af Forfatteren til „Lindormen". Kbh. 1843 (1842). („Nye Intelligensbl." 1842, Octbr. Nr. 5).

Familiebønner af William Wilberforce. Med en Fortale af A. Neander. Oversatte. Aalborg, 1848.

**Suhr (Jochum Evans)**, f. d. 10de Maj 1779 paa den vestindiske Ø St. Croix, hvor hans Fader Niels Berndt Suhr (f. 1748 i Uttersløv paa Laaland, † 1/9 1781 i Kbhvn.) var Landsdommer og gift med Christine Kohl († 1825). Blev, efter at have nydt privat Underviisning i Odense, i Foraaret 1796 dimitteret til Universitetet af daværende Subrector, nu Etatsraad, Prof. og Rector S. N. J. Bloch i Roeskilde; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar; vicarierede et Aars Tid i Odense Skole for en fraværende Hører, og indtraadte i Efteraaret 1799 i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse; underkastede sig i Sommeren 1801 Dimissions-Examen; vandt 1802 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „At oplyse Jarlsværdighedens Beskaffenhed og Brug her i vort Norden, og de med samme foregaaede Forandringer"; blev i Novbr. 1802 Adjunct og Secretair i Skoleraadet ved den da reformerede Odense Cathedralskole; d. 5te Septbr. 1806 Overlærer ved Helsingørs Skole, hvorfra han d. 29de August 1815 efter sit Ønske forflyttedes i samme Egenskab til Roeskilde Cathedralskole; udnævntes d. 30te Marts 1819 til Rector for Vordingborg Skole; d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Dannebroge; blev d. 13de Februar 1841, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget; erholdt d. 27. Febr. s. A. Titel af Professor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8). — * 1805 Anna Hedevig Margarethe Bloch (f. 1783, en Datter af hans Stedfader, afg. Biskop i Fyen Dr. Tonne Bloch). — (Autobiographi i hans Smaaskrifter II. S. 135—140; jvfr. Blochs Bidr. til Roskilde Domskoles Historie, H. 2. S. 22—23; Døl's „Materialier", Nr. 94. — Portrait, malet og lithogr. af P. Gemzøe. 1838. 4to. — Om et til hans Erindring oprettet Legat s. Selmers Aarbog for 1845, S. 43—44).

Indbydelsesskrifter: a) De eo, qvod jam ante *Lutherum* de veterum institutis, imprimis litterariis, immutatum erat. Prolusio, qva solennia secularia in Schola Cathedrali Roeschildensi a. MDCCCXVII habenda indicuntur. Havniæ. — b) Om Underviisningen i Historien i de lærde Skoler. Kbh. 1820. — c) Historiske Efterretninger om Vordingborg Latinskole i den ældre Tid til dens Reform i Aaret 1739. ibid. 1824. — d) Historiske Efterretninger om Vordingborg Latinskole fra dens Reform i Aaret 1739 til nyeste Tid. ibid. 1825. — e) En Skoletale og nogle Skoleefterretninger. (Som Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1829. — f) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede til-

deels ved Professor Lütkens Afhandling: om almindelig Dannelse. ibid. 1831. (jvfr. M. f. L. VIII. 1—57, 385—412, 563—600; IX. 201—29, af J. N. Madvig). — g) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved de i de sidste to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med „Kort Skolekrønike" for 1829—1833 (som andet Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer). ibid. 1833. — h) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved de i den senere Tid derom udgivne Skrifter. ibid. 1835. — i) Christian den Tredies Minde, fornyet i Anledning af den danske Kirkes tredie Jubelfest. ibid. 1836. („Dagen" 1836, Nr. 293). — k) Forholdet mellem Kirke og Skole. Tale, holden paa Reformationsfesten d. 31te October 1836. (Med en kort Skolekrønike for de fire Aar, fra Efteraaret 1833). ibid. 1837. — l) Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen. (Med Skoleefterretninger for 1838—40) ibid. 1840. (T. f. L. o. K. V. 344, 346—56, af H. M. Flemmer; jvfr. Suhrs Smaaskr. I. S. 268—78).

Smaaskrifter af pædagogisk og historisk Indhold. Tildeels før udgivne som Skoleprogrammer. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. (F. L. o. K. III. 1845. S. 286—300).

Om Reformerne i de lærde Skoler. Bemærkninger og Betænkeligheder. Kbh. 1845.

Vordingborg Skole, i „Den Berlingske Tidende" 1846, Nr. 86.

**Suhr (Johannes Søren Bloch),** ovenanførte G. A. J. D. Suhr's yngste Broder; f. i Vordingborg d. 9de Maj 1807; var i Aarene 1818—19 Discipel i den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, men i sidstnævnte Aar blev hans Faders Broder, nysanførte J. E. Suhr, Rector i Vordingborg, og denne Mand tog ham da i sit Huus som sin Søn. I 1826 dimitteredes han fra sin Fødebyes lærde Skole; var fra 1828 til 1832 Huuslærer paa Christianshavn, ligesom han ogsaa underviste i flere af Kjøbenhavns større Pigeinstituter i de levende Sprog, Religion og Skjønskrivning; absolverede i Maj 1832 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Octbr. 1833 constitueret, og d. 15de April 1834 virkelig Adjunct ved Ribe Cathedralskole (hvor Religion og Fransk bleve hans Underviisningsfag); paatog sig i December 1833 tillige at være Stiftsbibliothekar; blev d. 4de April 1835 Doctor i Philosophien ved Universitetet i Kiel for sin indsendte (utrykte) Afhandling: „De Novi Foederis Stilo" (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3. Aarg. 1835. S. 192); d. 30te Januar 1842 ordineret Katechet og første Lærer ved Borgerskolen i Holbek. — * $\frac{1}{1}$ 1834 Sophia Ulrikke Strøm, en Datter af Cancelliraad H. L. Strøm og adopteret af Dr. med. Magnus Strøm i Kjøbenhavn.

*Hans Tausens Levnet,* samt nogle Prædikener. Ribe, 1836. (Udgivet til at bestride Omkostningerne ved Restaurationen af det Ribe Domkirke tilhørende Portrait af Tausen. Prædikenerne ere af Tage Müller, P. N. Frost og A. Leth. (jvfr. „Dagen" 1836, Nr. 267). — Bondesønnen, Bisp Johannes Tausens Levnet. Anden forandrede Udgave. Kbh. 1846.

Nogle Bemærkninger om den theologiske Pragmatiks Studium, navnligen blandt Danmarks yngre Theologer. Udgivet som Indbydelsesskrift til Reformationsfestens Høitideligholdelse i Ribe Cathedralskole. Haderslev, 1836.

Om Kjærligheden, der gjensidigen bør herske mellem enhver Skoles Lærere og Disciple. Tale paa Ribe Cathedralskole d. 29de Septbr. 1837. Haderslev, 1837.

Det Nye Testaments Bibelhistorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realskolernes øverste Classer. Kbh. 1837. (T. f. L. o. K. II. 316—17; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1108—9).

Det Gamle Testaments Bibelhistorie, udarbeidet til Brug ved Religionsunderviisningen i de lærde Skoler og Realskolerne. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. II. 316—17).

Marcus Tullius Cicero om Pligterne, i trende Bøger. Oversat efter Grundsproget og med oplysende Anmærkninger forsynet. Kbh. 1838; ogsaa indlemmet i »Bibliothek for Oversættelser af latinske og græske Classikere«. (»Dagen« 1838, Nr. 74; Fædrel. II. 1841, Nr. 645).

Om Huusholdningskunsten, af Xenophon. Fra det Græske oversat. Kbh. 1838; ogsaa i »Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere«. (Fædrel. II. 1841, Nr. 645, Sp. 5176).

Cajus Julius Cæsars Skrifter, oversatte og oplyste. I.—II. Bind. Kbh. 1840—41; ogsaa i »Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere". (Fædrel. II. 1841, Nr. 623).

Tvende Prædikener. Kbh. 1839. (Til Indtægt for de Vandlidte i Ribe).

Hvad tørster Du efter, o Menneskesjæl? Prøveprædiken. Kbh. 1840.

Qvindens Liv. Et Studium af Madame Necker de Saussure. Efter den franske Original oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Berl. Tid. 1841, Nr. 107).

Smykker Eder! Tager Høitidsdragten paa! Prædiken paa 1ste Søndag i Advent 1844. Kbh. 1845. Andet Oplag. ibid. eod.

Nogle Ord om Holbek Amts Tvangsarbeidsanstalt samt min Tiltrædelsesprædiken derstedes. Kbh. 1845.

Tvende Prædikener for bedrøvede og lidende Christne. Kbh. 1846.

Etatsraad Hector Frederik Janson Estrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 1847. Kbh.

Skilles og mødes. Fortælling. I.—II. Deel. Kbh. 1848 (1847). (Berl. Tid. 1847, Nr. 295; Flyv. Post f. A. Nr. 291; »Nordischer Telegraph" 1848, Octbr.)

Digte og Afskedsord ved flere Grave. 1848.

Danske Historiemalerier fra forrige Aarhundrede. I. Hoffesten paa Coldinghuus 1711. 1848. II. En Bortførelse 1712. eod. a.

Udgav som Maanedsskrift, fra Octbr. 1839: Archiv for den practiske Theologie. I.—II. Bd. (6 Hefter). Kbh. 1839—40. (T. f. L. o. Kr. IV. 249—78).

I »Christelig Kirketidende« (Nogle Tanker, fremkaldte ved »Bemærkninger med Hensyn til Religionsunderviisningen i de lærde Skoler, af C. S. Petersen«, 1835, Nr. 8—9; jvfr. f. A. S. 58—60).

I »Dansk Folkeblad« (Om Pigebørnenes Opdragelse hos det israelitiske Folk i gamle Dage (efter Schwarz's Opdragelseslære 1ste Deel), i V. Aarg. Nr. 32).

I A. F. Høst's »Miniaturbibliothek for Moerskabslæsning« (Kongeegen. Original Fortælling, i V. S. 97—107).

Endeel Digte, fornemmelig til Minde om Afdøde, indførte i »Dagen« (1836,

Nr. 251), og »Den Berlingske Tidende« (f. Ex. 1816, Nr. 71, 257, 300; 1847, Nr. 185, 260; 1848, Nr. 30; 1849, Nr. 97, Tillæg; Nr. 168). — (Tildeels efter Autogr.)

**Suhr (Peter Solling),** ovenanførte Joch. Evans Suhr's Næstsøskendebarn, ældste Søn af Abraham Ditlev Suhr, til Nakskov Ladegaard (f. $\frac{1}{10}$ 1762 i Kjøbelov), og Mette Regine Solling (f. $\frac{28}{7}$ 1779); er f. d. 29de Novbr. 1800; blev Student fra Nakskov Skole 1820; Candidat i Lovkyndigheden i Foraaret 1829 (H. ill.).

Haandbog om den gode Tone, eller Anviisning til at tale høflig og overeensstemmende med Talens Gjenstand. Frit oversat efter Albertis tydske Original. Kbh. 1831.

**Sundt (Christian Ulrich),** f. i Rendsborg d. 31te Marts 1766; Sønnesøn af Generallieutenant Michael Sundt, General-Qvarteer-Mester, Chef for Artilleriet og Fortificationen i Norge, Ridder (Storkors) af Danebroge rc. (adlet $\frac{28}{1}$ 1733), og Søn af Chefen for det 2det Vesterlehnske Infanteri-Regiment, Oberst Christian Ulrich v. Sundt og Benedicte Rudolphine Ingenhaeff (en Datter af Generallieutenant og Commandant i Fredericia, F. C. Ingenhaeff); kom i Slutningen af 1773 paa Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn; blev i Juni 1783 Officeer ved det Falsterske (siden 3die Jydske) Infanteri-Regiment i Aalborg, i April 1785 ved Kronprindsens (siden Kongens eget) Regiment, og 1786 i Livgarden tilfods; gik 1788, med kongelig Tilladelse, i russisk Tjeneste under Krigen med Sverrige, og avancerede til Capitain; kom henimod Slutningen af 1789 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 28de Maj 1790 Capitain, 1798 Compagnichef og 1803 tjenstgjørende Major ved den 2den Sjællandske Bataillon lette Infanteri (siden det Jydske Skarpskytter-Corps); 1804 Commandeur for samme Bataillon; 1808 Oberstlieutenant; førte 1812—14 Overcommandoen paa Laaland; blev i Febr. 1812 Oberst; d. 31. Juli 1815 Ridder af Danebroge; 1816 Commandeur, og d. 1. Januar 1817 Chef for danske (siden 1ste) Livregiment; foretog 1824 en Fodrejse i Tydskland (jvfr. Conversationsbl. 1824, Nr. 17); benaadedes d. 16de Maj s. A. med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 25de Maj 1826 Commandeur af Danebroge; d. 1ste Novbr. 1828 Generalmajor; gjorde 1829 en Fodrejse igjennem Tydskland, Schweiz og Frankrige til Madrid; besøgte paa Hjemrejsen Paris, Brüssel, Haag, Amsterdam, og kom tilbage til Kjøbenhavn i Novbr. s. A.; blev d. 5te Juni 1833, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, afskediget i Naade af Krigstjenesten som Generallieutenant, og med Pension under Navn af Vartpenge; opholdt sig derefter indtil Maj 1848 i Middelfart. † 9de Februar 1849 i Frederiksberg. — * 1798 Sophie Lovise v.

Bülow († i Aug. 1812), en Datter af Capitain Christian Freder. v. B. og Søster til Generallieutenant og Generaladjutant F. C. v. B. — (Biographi i Øst's „Materialier", Nr. 83, og i Selmers „Nekrolog. Samlinger" 1848—49, S. 508—15).

Udtog af en Dagbog, skreven paa en Fodreise igjennem Tydskland i Aaret 1824. Kbh. 1827. (Rask's Maanedl. Literaturbl. 1827, Nr. 1; „Nemesis", Nr. 4. — Brudstykker af Skriftet i Øst's „Archiv" VIII. 105—12).

Om Fæstningen Ehrenbreitstein, i Øst's „Archiv" XII. 7—10.

**Svabo (Jens Christian)**, f. 1746 paa Vaagø blandt Færøerne, hvor hans Fader Hans Christophersen Svabonius (en Præstesøn fra Mors, f. $\frac{1}{1}$ 1702 i Solberg Præstegaard, † $\frac{19}{3}$ 1764) var Sognepræst (fra $\frac{2}{1}\frac{2}{8}$ 1731) og givt med Maria Weyhe (en Datter af Laugmand Samuel Weyhe paa Færøerne). Underviist af Faderen blev han sat i Thorshavns Latinskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1765; tog 1767 den philosophiske Examen; var fra 1771 i $1\frac{1}{2}$ Aar Huuslærer hos Greve G. Holck Winterfelt; gjorde 1775 en Reise til London; bereiste 1781—82, ifølge kongelig Befaling, Færøerne for derover at kunne udgive en physisk-oeconomisk Beskrivelse; blev siden der boende. † 1824. (Jvfr. S. Frederiksen (S. Grundtvig) „Dansken paa Færøerne", S. 5—6; han forekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhuusholdn. Selsk. Skrifter 1ste Deel, p. LVII.).

Kort oeconomisk Underretning om Kiødsaltning, Svin, Kartofler og Haver. Uddragen af andre, til den Færøiske Landmands Nytte. 1ste Hefte. Kbh. 1773. (Underretningen om Kjødsaltning er tagen af C. Martfelts Afhandling „om Irlands Huusholdning og Handel med fede Vare samt om Hamborg Kjødrøgning"; den om Kartoflerne er af J. K. Trojel, og den om Haver af N. Mohr; jvfr. L. E. 1774, Nr. 15). Derimod udkom: J. Weyhe, Færøisk Sysselmand, kort Anmærkning over og Svar imod den af Svabo i Aaret 1773 udgivne oeconomiske Beskrivelse over Færøe. Kbh. 1783, hvorpaa Svabo skrev: Giensvar til Sysselmand Joen Weyhe paa Færøe. ibid. eod. 22 S. — En kort Beskrivelse over de Færøiske Havne og Ankerpladse. Kbh. 1785.

I „Almindel. Danske Bibliothek" (Om den færøske Marsviin-Fangst, 1779, III. 39—53; Om Fiskebanker og Meed, især de færøske, sstd. S. 239—49).

Hans Samling af Færøiske Sange (i Tallet 52) tilligemed hans færøiske Ordbog og udførlige Beskrivelse over Færøerne (i 7 Qvartbind) bevares blandt det store kongelige Bibliotheks Haandskrifter. Indholdet af de tre Bind af de Færøiske Sange angives i Indledningen til Lyngbyes færøiske Qvæder, S. 10—11; jvfr. Rask's „Veiledning til det islandske Sprog". Kbh. 1811, Fortalen S. XLVI—VII.

**Svane (Hans Marius)**, f. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Supercargo, Brygger og Tømmerhandler Hans Svane og Johanne Marie f. Gad (f. 1766, † $\frac{12}{1}$ 1842); blev dimitteret fra Frederiksborg Skole

1816; underkastede sig i April 1820 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1823 sammes praktiske Prøve, begge med bedste Charakteer; blev Volontair i det Danske Cancelli. † 6te Marts 1828. (Jvfr. Døt's „Materialier", Nr. 17; Liunge's „Hertha" 2. Aarg. I. S. 396; „Dagen" 1828, Nr. 61).

Natur og Kunst. Et philosophisk-poetisk Forsøg af H. Marius Svane og T. Algreen-Ussing. Kbh. 1820.

Juridiske Afhandlinger af T. Algreen-Ussing og H. Marius Svane. Kbh. 1824. (Heri findes af ham: Forsøg til en systematisk Fremstilling af de forskjellige Løsagtighedsforseelser og disses juridiske Følger efter de Danske Love, S. 1—171).

Forklaring over eenstydige danske Ords Bemærkelse. Kbh. 1825. (L. T. 1825 Nr. 31—32, af P. E. Müller, jvfr. sstd. S. 538—44, af Svane; „Telegraphen" V. S. 35—40, jvfr. S. 51—56, og Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 69; „Statsvennen" 1825, Nr. 36—38; „Dagen" 1825, Nr. 133, jvfr. Kbhvns Skilderi s. A. Sp. 776—78, 813—15, 883—85).

Smaa poetiske og philosophiske Forsøg. Kbh. 1826. (Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 5).

**Sveinbiørnsson (Theodor)**, Þórður Sveinbjarnarson, f. d. 4de Septbr. 1786 paa Ytriholm i Borgarfjords-Syssel under Islands Sønder-Amt, Søn af Sveinbiorn Thordarson, Laugretteesmand paa Althinget og Borger i Reykjavik, og Haldora Jónsdóttir; blev 1802 dimitteret af Biskop G. Vidalin; tjente derefter i 15 Aar, for det meste ved Bonde-Arbejder, først hos Præsten til Melum og Leiraa, Biarni Arngrimsson, som havde givet ham Underviisning, derpaa hos Faderen, og endelig i 6 Aar som Comptoir-Betjent paa Islands Vester-Amts Comptoir, hvorfra han rejste til Kjøbenhavn 1817, og deponerede samme Aars Efteraar ved Universitetet; vandt 1819 Guldmedaillen for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: „Fata scholæ Atheniensis a tempore inde subactæ Romanorum armis Græciæ ad annum DXXIX, qvo eadem edicto Justiniani Imperatoris plane abrogata est, ita illustrentur, ut intelligatur, qvinam per illud temporis spatium ex hoc instituto ad literas et humanitatem redundaverint fructus"; underkastede sig i Juni 1820 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og 1821 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair i det islandske og bornholmske Comptoir under Rentekammeret, og nød fra 1820 Understøttelse af Fonden ad usus publicos, for at studere Naturhistorie; opnaaede 1822 Accessit for en Afhandling over det Aaret iforvejen udsatte juridiske Priisspørgsmaal: „Quales regulæ ex jure universali servandæ sunt in ea accessione, quam industrialem seu artificialem vocant, et quænam ex jure Romano et potissimis ex-

teris legibus servantur? quid denique secundum jus patrium circa hanc materiam statuendum est?"; blev d. 16. Maj 1822 Sysselmand i Arnes Syssel under Islands Sønder-Amt; d. 18de April 1834 1ste Assessor, og d. 15de Septbr. 1836 Justitiarius i den islandske Lands-Overret; fungerede fra 1ste August 1835 til samme Tid 1836 som Landfoged i Island og Byfoged i Reykjavik, og forestod i nogen Tid af samme Aar Stiftamtmands-Forretningerne; var 1837 Medstifter af Sønder-Amtets oeconomiske Selskab, hvis Vice-Formand han siden har været; udnævntes 1838 til Medlem af den Commission, som ved kongl. Resol. 22. Aug. s. A. anordnedes til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender; blev d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelse 23/8 1843) i det islandske Althing 1845, 1847 og 1849, og valgtes i 1845 til dets Vice-Formand, 1847 til Formand; blev 1845 Medlem af en d. 6. Aug. s. A. ifølge kongl. Resol. 23. Apr. ved den kongl. Commissarius nedsat Commission af Embedsmænd for at udarbejde Forslag med Hensyn til de islandske Skattelove og Landboræsen (jvfr. Uddrag af Commissionens Forhandlinger i „Ný Félagsrit" VII. 1—93); d. 8. Juli 1848 Conferenceraad; d. 28de Septbr. 1849 Medlem af den ved kgl. Rescr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandske Forsamling. — ⚭ 1. 1822 Guðrún Oddsdóttir Stephensen (f. 30/12 1779, † 1/11 1838), Enke efter Amtmand i Vester-Amtet Stephán Stephensen. ⚭ 2. Kirstine Cathrine Knudsen, Datter af afd. islandsk Kjøbmand Lauritz Michael Knudsen i Reykjavik.

Andet og tredie Afsnit af 1ste Deel (fra pag. 78 til 214, physisk og politisk Geographi) af „*Almenn Landaskipunarfræði*" (udg. af det isl. lit. Selsk.). Kaupmhfn. 1821—27.

Latinsk Oversættelse, Ordforklaringer, Sagregister m. m. til den, ved den Arna-Magnæanske Commission udgivne ældste islandske Lov- eller Rets-Bog *Grágás*. Pars I.—II. Hauniae 1829. 4to. (Gött. A. 1830, St. 191; Allg. H. L. Z. 1832, I. Nr. 9. 10. 11, af Wilda; Berlin. Jahrbb. f. wissensch. Critik 1832, I. S. 422—30, 433—40, af G. Homeyer; Journal des Savans 1831, Avril, p. 193—206; Mai, p. 269—77, af Pardessus (ogsaa særskilt trykt under Titel: Notice sur l'ouvrage intitulé Hin forna Lög Bók &c. 22 pagg. 4to); jvfr. Nord. Tidsskr. for Oldkyndighed I. 115, Noten).

Latinsk Oversættelse, Ordforklaringer, Sagregister og historisk Indledning til den anden islandske Lovbog *Járnsíða* edr Hákonarbók. (udgiven af den Arna-Magnæanske Commission). Haun. 1847. 4to.

Usandfærdigheder og Urigtigheder i en af en vis tydsk Forfatter i „Bibliothek der neuesten Weltkunde" indrykket „Bestigelse af Bjerget Hekla i Aaret 1827", i „Dagen„ 1829, Nr. 220.

Berigtigelser til en Artikel i norske Morgenblad om den islandske Lov- og Rets-Bog: „Graagaasen", i „Kjøbenhavnsposten" 1834, Nr. 179—82.

Anmærkninger (mærkede S) til Balduin Einarsons „Bemærkninger om

den gamle islandske Lov Graagaasen», i Jurid. Tidsskr. XXII. 1—146; 277—360.

Nogle Bemærkninger med Hensyn til det Spørgsmaal: om den ældre islandske Kristenret er en Deel af Graagaasen, eller ei? i Jurid. Tidsskr. XXIV. 328—48.

Skýrsla um *Suður-Amtsins Húss- og Bú-stjórnarfélag*, i »Búnaðar-Rit Suður-Amtsins Húss- og Bústjórnarfélags«, 1. B. 1. D. bls. 1—16; *Nautkinda- og hrossa-bein* sem verdslunar vara, bls. 47—51; Um *hússtjórnina* í Íslandi (undertegnet S. Biørnsson, pseudonym), bls. 94—138; Ágrip af æfi Bjarnar prófasts Halldórssónar, I. B. 2. D. bls. 1—21; Anmærkninger ved nævnte Provst Haldorssons Skrift Arnbjörg, bls. 22—92; fèlags-skýrslur, bls. 125—147; Skýrslur um suðuramtsins húss- og bústjórnar-fèlags athafnir, ástand og fjárhag við Janúarmán. lok 1846, i II. B. 1. D. bls. 133—153. — Skýrsla um Suðuramtsins húss- og bústjórnar fèlags athafnir, o. s. v. við Janúariimánaðar lok 1848. 13 Sider.

Redacteur af *Sunnan-Pósturinn*. Mánadarit útgéfid af nockrum medlimum Bókmentafèlagsins. *Fyrsti Árgángur*. 1835. Viðeyar Klaustri, 1835. (jvfr. »Fjölnir« II. 45; V. 1839, II. bls. 27—35. — 2.—3. Árg. 1836—38, red. af *Arne Helgason*).

Ligeledes Redacteur af »*Skýringar* Páls lögmanns Jónssonar *Vidalins* á Fornyrðum islenzkrar lögbókar, er Jónsbók nefnist, (udg.) að tilhlutun ens islenzka bókmentafèlags«. Reykjavík. 1846—49«. 1.—3. H., fortsættes. (I 2det Hefte leverede han Vidalins Levnet, skrevet 1846, S. I—LXIV).

Flere smaa Stykker i Poesi og Prosa, deels originale, deels oversatte, i Maanedsskrifterne »*Klausturpóstur*« 1825, og »*Sunnanpóstur*«, fornemmelig i dennes 1ste Aarg. for 1835. — En metrisk Opsats findes og i »*Íslenzk Sagnablöð*«, 5. D. bls. 77—79, og i »*Skírnir*«, 1830, bls. 118—19.

Om hans Deeltagelse i den under 22de Aug. 1838 anordnede Commissions Forhandlinger, jvfr. „Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra Embættismanna í Reykjavík árin 1839 og 1841«. Kaupmhfn. 1842; og om hans Virksomhed i Althinget f. Tíðindi frá alþingi Íslendinga. Reykjavík, 1845, 1847 og 1849. — (Efter Autogr.)

**Sveinbiørnsson (Thorstein)** blev i April 1769 Præst til Hvanneyri og Bæ i Borgarfjords-Syssel under Islands Sønder-Amt. † 1815.

18 Psalmer i den ny islandske Psalmebog. — Digte i »Gaman og alvara«, 1. H. No. 14, og i »Kvöldvökur« No. 32.

Islandsk Oversættelse af Psalmen: »Gak under Jesu Kors at staae«, tilføiet: »Sjö nýjar Föstu-prédikanir, gjördar af Anonymo«. Leirárg. 1798.

**Sveistrup (Friderik Christian)**, f. 1764 i Ribe, hvor hans Fader var Chordegn; blev først Copiist i Hof- og Stadsretten; d. 24de Januar 1798 Skriver i Kjøbenhavns Forligelses-Commission, med Titel af Secretair; d. 28. Decbr. 1813 Cancelliraad. † 11te August 1832. — * Anne Johanne Østerild (f. 1782, † 1/9 1829, Datter af Kjøbmand Ø. i Aalborg).

Forordninger, Placater, Rescripter og Collegialbreve, henhørende til Forligelsesvæsenet i Danmark, Norge, Island, og de danske Øer i Vestindien. Samlede og udgivne i chronologisk Orden. Kbh. 1801. (L. E. 1805, Nr. 21, af P. H. Graah; Allg. H. L. Z. 1805, II. Nr. 159). Anden Udgave, fra Aar 1795 til 1805, forsynet med et nøiagtigt alphabetisk Ord-Register. ibid. 1806.

**Sveistrup (Hans Guldberg)**, f. d. 31te Marts 1770 i Ringsted, ældste Søn af Cancelliraad Christen Sveistrup (først Byfoged i Ringsted, siden Birkedommer ved Antvorskov og derefter Godsejer) og Anna Margrethe Guldberg (f. 1742, * 1769, † ..., eneste Datter af Sognepræsten i Ringsted, Hans Ovesen Guldberg (en Broder til Gehejmeraad Ove Hoegh-Guldbergs Moder) og Anna Margrethe Bruun). Blev Student fra Aalborg Skole i Efteraaret 1788; underkastede sig i Foraaret 1792 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; var 1793—96 Huuslærer paa Strandmøllen, hvor han var den nuværende Kammerraad J. C. Drewsens Lærer, og levede derefter i Kjøbenhavn, beskæftiget med literaire Arbejder; blev i Febr. 1799 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; 1800 Translateur i det spanske, portugisiske, italienske, franske, tydske, engelske, svenske, hollandske, og 1808 i det russiske Sprog; 1808 Secondlieutenant ved een af det norske Livregiments annecterede Batailloner; var i nogen Tid Assistent ved Feltpostcomptoiret; blev 1813 Notarius publicus i Bergen, og virkelig Krigs-Assessor; opgav 1814 sin Post i Norge, og opholdt sig derefter i nogle Aar i Kjøbenhavn som Pensionist. † 5te Januar 1824 i Slagelse. — * 1808 Johanne Frederikke Walstrøhm (f. 1/9 1785 i Opslo). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 335—36; Rahbeks Erindr. IV. 461—62; J. Kragh Høst's Erindr. S. 40, 182).

Philosophisk Repertorium. 1ste Bind. Kbh. 1798. — Angivelsen. ibid. eod. (et Digt). — Geniepersen, et politisk Læredigt med tvende Bilag, Litr. A og B. ibid. eod. (Pst's Litt.- Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 7—8; „Iris og Hebe" 1798, II. 358—59, jvfr. L. E. 1798, S. 432 og 460—61). — Fremtidens Skaal. ibid. eod. — Klagesang over Suhm. ibid. eod. (L. E. 1799, S. 39—41, jvfr. sstd. S. 76—78). — Liden underjordisk Urtebog, forfattet af Niels den Anden, Søn af Niels Klim den Store etc., oversat af Mag. M. P. Phalæna, og nu i Trykken udgiven af en Botanikens Ven. ibid. eod. (L. E. 1798, Nr. 36; „Iris og Hebe" 1798, III. 329—34; „Den Danske Tilskuer" 1798, S. 212—21; jvfr. Werlauff's Oplysninger til Niels Klim, oversat af N. B. Dorph, S. 318). — Konkordat mellem den franske Regiering og Pave Pius den Syvende. Tilligemed de Buller, Taler og Anordninger, der have Hensyn paa Indretningen af Gudsdyrkelserne i Frankerig. Oversat af J. K. Høst (og H. G. Sveistrup). ibid. 1802. (L. E. 1802, Nr. 34). — Samling af virkelige og tildeels beviislige Exempler paa skindøde Personer, der enten først i Graven selv eller endnu førend Begravelsen ere komne til Live igien, oversatte af adskillige Sprog, tilligemed en Indledning om de i saa Hen-

seende tienlige Forholdsregler m.v. ibid. 1804. — Fortegnelse over en udsøgt Samling af et stort Hundrede nyelig fra Satyrien hjemkomne Masqverade-Dragter, med dertil hørende Karakteer-Masqver o. s. v. 1ste og 2den Leverance. ibid. eod.

Christi Dag, et Forsøg i den hellige Sang. Kbh. 1815.

I „Iris og Hebe" (Adskillige Bidrag, saasom: Grændserne mellem Poesie og Prosa, 1796, I. 210—30; Breve over Naturhistorien, sstd. S. 378—88; Over Planternes Fornemmelse, s. A. II. 264—80; Breve over den danske Prosodi, 1797, III. 192—211; Idyller, 1798, III. 129—36; 1799, I. 86—88, og den, ogsaa særskilt aftrykte Idyl: Silketørklædet, 1797, I. 290—312).

I „Aftenposten" („Vorfigurerne", 1796, Nr. 37).

I J. Kragh Høst's „Euphrosyne" (Nogle Bidrag).

I „Den Danske Tilskuer" (Bidrag, under Navn, i 1796, Nr. 53; 1797, Nr. 33. 37. 41. 45. 54; 1799, Nr. 4. Nogle Artikler af ham under Mærket ●, andre (af ham og K. L. Rahbek) betegnede med 0 + ÷).

I „Minerva" (Deduction af Trykkefriheden efter aprioriske Grundsætninger, 1797, III. 76—80).

I Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed" (Smagen, en Almeensands, i I. 349—65; jvfr. Badens Univers. Journ. VI. 137—38; „Iris og Hebe" 1798, III. 217—18).

I „Politivennen" (Om Politiets Rettighed til Uddeling af Stokkeprygl i Tilfælde af Opløb, i Nr. 1—5; jvfr. „Iris og Hebe" 1798, II. 369).

Poetiske Bidrag i Poulsens Nytaarsgaver for 1799 og 1800, samt i Høst's „Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger" 1802, S. 125—27 (Sang til 2den April), og „Dagen" 1804, Nr. 39.

Recensioner i „Efterretninger om udenlandsk Literatur", og i Fortsættelsen deraf: „Nye Efterretninger" ꝛc., samt i „Nordia" (1795, III. 181. 275. 285).

Medhielper ved Redactionen af den hos Schultz udkomne Posttidende.

Man har anseet ham for Forfatter til Nr. 8 af den 1799 i Kbhvn af P. C. Koefoed udgivne: „Brevvexling mellem tvende Brødre foranlediget ved den efter Cancelliets Ordre mod P. A. Heiberg anlagte fiskalske Action", og han skrev i den Anledning: Til Publicum. Kbh. 1799. (Bemeldte Numer foranledigede en fiskalsk Action imod Udgiveren; jvfr. Høst's Litteratur- Kunst- og Theaterarchiv 1799, S. 81—82, og Læsendes Aarbog for 1799, S. 98).

**Svendsen (Frederik)**, f. 1783 i Søndermule-Syssel i Island, Sønnesøn af Laugmand Sveinn Sølvason og Søn af Jón Sveinsson (Syssel-mand i bemeldte Syssel 1781, † ♃ 1799) og Sophia Erlendsdóttir (en Datter af Sysselmand i Isafjords-Syssel, Erlend Olafsson og Birgithe Maria Andersdatter Smidt), lærte Handelen hos sin Halvbroder, Grosserer Kjartan Isfjord i Kbhvn, og traadte siden i Forbindelse med sin Svoger, Kjøbmand H. Henkel, efter hvem han overtog Handelen; boede paa Onundarfjord (Flateyri); udnævntes den 1ste Maj 1833 til Agent (Rang 6. Kl. Nr. 7); opgav siden Handelen. — *1. 1819 Jacobine Susanne Louise Købke (sep. 2/4 1845), Datter af Præsten Joh. Pet. Købke i Mehrn i Sjælland. * 2. Gudbjorg Bjarnadóttir. — (Hans Slægtregister:

„Ættartala Herra Friðriks Svendsen, skrifúð og samantekin af Ólafi Snogdalin árið 1832. Kaupmhfn. 1833).

Stutt ávísan til að verka Klipfisk (byggð á 26 ára reynslu) í „Ármann á Alþingi", III. 173—80. — Bitrag i „Almindelig Commissions-Tidende" 1837, Nr. 70, 81, 88.

**Svendsen (Niels Peter),** see Christian Selstrup.

**Svendsen (Svend Bendsen),** f. d. 11te April 1782 paa Fredensborg. Søn af Morten Svendsen († $\frac{31}{10}$ 1825, i sit 79de Aar, som Pensionist); blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1799 (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1800 den philologisk-philosophiske Examen (Laud.), samt i Efteraaret 1804 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev Underchirurg ved det danske Livregiment; d. 2. Novbr. 1809 constitueret Regimentschirurg ved det jydske Skarpskytter-Corps; erholdt i Efteraaret 1810 Regimentschirurgs Charakteer; blev 1815 Regimentschirurg ved det 2det jydske Infanteriregiment, med hvilket han opholdt sig i Frankrige i Aarene 1816—18; fik d. 20de August 1820 Rang med Capitainer; valgtes d. 26. Octbr. 1826 til Medlem af det Kongl. medicinske Selskab; udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Danebroge, og 1831 til Stabslæge ved 2den Division af den tydske Forbundshærs 10de Armee-Corps. † 9de October 1831 i Kbhvn, ugivt. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XXXII. S. 485).

Om den betændelsesagtige Feber uden tydelig local Affection, og Forskjellen mellem den og den gastriske eller galdeagtige Feber. Kbh. 1829, med 2 Tabeller. [Udførligere Bearbejdelse af hans nedennævnte Afhandling i Bibl. f. Læg. V. 113—60]. (Bibl. f. Læg. XI. 96—111; M. f. L. II. 405—19, af N. C. Møhl; L. T. 1830, Nr. 22, af C. Otto. (jvfr. Forf.'s Antikritik i Bibl. f. Læg. XII. 241—71, 451—54); Caspers Repert. f. Heilkd. Bd. 26, S. 396—403 (af C. Otto); Allg. H. L. Z. 1830, III. Nr. 173, S. 97—99 (af C. Otto), og derfra i Bibl. f. Læg. XIII. 445—46; Summ. d. Med. 1830. Bd. 3. S. 658—59; Pierer med. Annal. 1830, Decbr. S. 1620—21; Hufeland Bibl. d. Heilk. Bd. 69. 1833, Febr. S. 87—97, af A. v. Schönberg).

I „Bibliothek for Læger" (Om en inflammatorisk Feber af en egen Art, som i de sidste fem Aar har jævnligen indfundet sig blandt det andet Jydske Infanteriregiments Mandskab, i V. 1825. S. 113—160, med 1 Tabel; særsk. aftr. Kbh. 1825. 48 S. (Bullet. des Sc. méd. T. 7. 1826. Mars, p. 255—59); Erfaringer om dybe Abscesser i Aandedrættets Organer; oplæst i det Kongl. medic. Selsk. d. 10. Marts 1831, i XVI. 1—18. (Udtog. af J. F. W. Nevermann, i Rust's Magaz. f. d. ges. Heilkd. Bd. 44. 1835. H. 3. og derfra i Summ. d. Med. N. Folg. Bd. 13. S. 221—26; samt i Medico-chirurg. Review, 1836, Jan.).

I C. Otto's „Hygæa" (Om en, saavidt vides, ny, og derhos meget simpel Maade at extendere Laarbrud, og om en betydelig Simplificering af Desaults Bandage til Kravebenets Brud, 1827, S. 433—53).

I „Acta Reg. Soc. med. Hafn." (De fungo hæmatode magno, feliciter et qui-

dem ipsius naturæ viribus sanato, i Vol. VII. (Acta nova, Vol. 3), p. 100—109. (Caspers krit. Repert. d. Heilkd. Bd. 27. 1830, H. 1., af Neumann; Bibl. f. Læg. XII. 150—51; L. T. 1830, S. 471); De fractura comminuta condylorum tibiæ sinistræ nec non transversa colli fibulæ lateris ejusdem, quibus præsentibus et vix fere ante mortem cognitis, ægrotus extremitate affecta insistere et ingredi potuit, *ibid.* p. 110—19. (Bibl. f. Læg. XII. 151; L. T. 1830, S. 471); De vulnere puncto, triangulari, in cavum pectoris penetrante, cum accedente magno hepatis tumore complicato, attamen feliciter sanato, *ibid.* p. 120—36. (Bibl. f. Læg. XII. 151—52; L. T. 1830, S. 471).

**Svenningsen (Cleophas)**, f. 1801 paa Molholt ved Hals i Vendsyssel, Søn af Christen Svenningsen, Fuldmægtig paa Borgemesterens Comptoir i Aalborg, og Else Nelsen († $\frac{29}{1}$ 1834 i sit 73de Aar paa Fuirendal ved Slagelse, en Søster til den i II. 258 anførte Amtstuefuldmægtig L. Nelsen); blev Student fra Aalborg Cathedralskole 1819; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen, og lagde sig efter Mathematik; var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1824 Lærer, og d. 1ste Aug. 1832 tillige Inspecteur ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn.

*De varia ratione absolute negativi.* Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1825.

Lærebog i Arithmetiken til Brug for Skoler. Kbh. 1827. 2det Opl. ibid. 1830.

Lærebog i Geometrie, til Brug for Skoler. Med Kobbere. Kbh. 1834.

Bidrag til vor Skoles Statistik i Tidsrummet fra August 1831 indtil Juli 1848. (i „Indbydelsesskrift til den aarlige Examen i Borgerdydsskolen paa Christianshavn 1849, udgivet af M. Hammerich". Kbh. 1849).

**Svitzer (Erik)**, f. d. 2den Juli 1792 i Neerslov i Sjælland, hvor hans Fader, nedenanførte Jørgen Christian Svitzer, da var Sognepræst; blev først underviist af sin Fader, og kom 1804 i Roeskilde Cathedralskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1811; var fra Decbr. 1812 i et halvt Aar chirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital; blev 1815 Underchirurg ved Sø-Etatens 1ste Division; tog i Efteraaret 1817 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); fik d. 2. Decbr. 1818 Titel og Rang som Reservechirurg; antoges 1819 af Professor C. F. Schumacher til Privat-Prosector ved Kbhvns. Universitet; absolverede i Juni 1823 den medicinske Embedsexamen (Laud.); disputerede d. 10. Juni 1826 for Licentiatgraden i Medicinen; valgtes d. 26. Octbr. s. A. til Medlem af det Kongl. medicinske Selskab; vandt 1827 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det Aaret iforvejen udsatte medicinske Priisspørgsmaal: „Qvibus rationibus et experimentis illustratur sangvinis vitalitas?"; fik d. 20. Novbr. 1827 kongl. Bestalling som Prosector

ved Kbhvns Universitet; disputerede d. 10de Novbr. 1828 for den medicinske Doctorgrad; blev d. 18de Januar 1830 Bataillonschirurg ved det 2det Livregiment tilfods; d. 29de Novbr. 1834 Regimentschirurg ved Kjøbenhavns Borgervæbning; erholdt d. 16de Marts 1839 (ikke 1838) Titel af Professor (med Rang efter Rangforordn. 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de Septbr. 1840 i Naade og med Vartpenge entlediget som Prosector ved Universitetet. — * Jane Batt (f. $\frac{1}{7}$⁰ 1797, Enke efter Toldkasserer Lorentzen). — (Autobiographi i Solennia Academica i Anledning af Formælingsfesten 1828, p. 27—28; jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XIX. S. 40—42; XXXII. S. 485—86).

*Annotationes in Colotomiam.* Tentamen pro Licent. Hafniæ, 1826, cum tab. lithogr. (Otto's „Hygæa" 1827, S. 129—32; Rust u. Casper krit. Repertor. der Heilkd. XX. 1828. H. 3. S. 399—404 (med Tillæg af J. F. Dieffenbach); Summar. der Med. 1828. Bd. 3. S. 511; 1830. Bd. 3. S. 718; Medic. chirurg. Zeit. 1830. III. Nr. 62. S. 186—92).

*Conspectus instrumentorum, quæ ad trepanationem sunt adhibita.* Accedente novo trepanationis apparatu. Diss. inaug. Hafn. 1828, cum V. tabb. lithogr. (M. f. L. I. 89—94, af N. C. Mohl (jvfr. Svitzer's: Svar paa den i Maanedsskrift for Litteratur indførte Recension af min Inauguraldissertation. Kbh. 1830. 46 S.); Bibl. f. Læg. X. 86—107, af M. Djørup (jvfr. Svitzer's Anticritik, sstd. S. 351—410, samt: Nogle Aktstykker angaaende Herr Reservechirurg Djørup's Angreb paa Dr. E. Svitzer, i „Politivennen" 1829, Nr. 699, ogsaa særsk. aftr. Kbh. 1829. 23 S., og: Herr Reservechirurg Djørup og hans Færd. Kbh. 1829); Jen. L. Z. 1829, Nr. 172, S. 409—12 (af A—g) og derfra i Summar. der Medic. 1829, Bd. 3. S. 717; Pierer Allgem. med. Annal. 1830. Mai, S. 713—14).

Bericht von einigen nicht häufig vorkommenden und einigen noch nicht beobachteten Variationen der Verzweigung der Augennerven. Kopenh. 1845. 4to.

Oplysende Bemærkninger til Professor Levys Angreb paa Professor Svitzer. Af Sidstnævnte. Kbh. 1846.

I „Bibliothek for Læger" (Beretning om en Fødsel, som formedelst inversio vaginæ i betydelig Grad umulig for Naturen, fuldførtes lykkeligen ved Konstens Hjelp, i Bd. VI. 1826. S. 309—13. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 18. 1827. Nr. 6 (Nr. 380), Aug. S. 93—95); Beretning om nogle Forsøg til at danne en ny Forhud; læst i det Kgl. med. Selskab d. 2. Aug. 1830, i XV. 40—47. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 33. Nr. 21. (Nr. 725), Juni 1832, S. 327—32, og derfra i Summar. der Medic. Bd. 2. 1832, S. 490—92 (af Kneschke); Casper's krit. Repert. der Heilk. Bd. 33 (Bd. 12). H. 2. S. 274); En mærkelig Svulst i Underlivet, i XV. 48—49. (Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilk. Bd. 33. Nr. 19. (Nr. 723), Mai 1832, S. 304, og derfra i Summar. der Medic. Bd. 2. 1832. S. 390 (af Kneschke); Casper's krit. Repert. der Heilk. Bd. 33. (Bd. 12). H. 2. S. 274); Hydrocele hos Fruentimmeret, af Dr. Sacchi i Mayland, meddeelt, i XVII. 365—77; En Ruptura urethræ efter en Forkjølelse; oplæst i det Kgl. med. Selsk. d. 21. Marts 1833, i XIX. 46—53. (oversat af J. F. W. Revermann i Rust's Magaz. Bd. 44. H. 2.); Beretning om Anvendelsen af en Bandage til at bringe Testiklen ned i Pungen, med Afbildninger, i XXXIV. (N. R. Bd. 4.) S. 50—55; Nogle Bemærkninger om Sæddyrene,

fftd. S. 56—58, med Afbildning; Beretning om Forsøg til at helbrede Sneverheder i Madpiben, fftd. S. 401—11, med en Afbildning; Beretning om en strax efter Fødselen bemærket Svulst i Livmoderen og dens senere fuldkomne Forsvinden, i XXXV. (N. R. Bd. 5.) S. 161—65; Om det menneskelige Haars Bygning, efter Prof. Henle og Dr. Meyer, med Afbildninger, fftd. S. 313—28; Praktiske Jagttagelser (1. En Moderkrands, indbragt i Endetarmen; 2. Til Behandlingen af gamle Raadsaar; 3. Om Behandlingen af Tandpine ved Luxation og paafølgende Nedtrykning af Tanden; 4. Den fortrinsvise Nytte af Silketraade til Ligatur og Sutur), fftd. S. 393—410; Nogle Bemærkninger med Hensyn til Operationen mod Skelen indad (strabismus convergens), i XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 4—18. (jvfr. fftd. S. 138—49, af N. G. Melchior; S. 298—330, af Svitzer; S. 381—91, af Melchior, hvorpaa Svitzer udgav: Fornødent Svar. Kbh. (1842). 28 S.); En sjelden Misdannelse af mandlige Fødselsdele, med Afbildning, i XXXVIII. (N. R. Bd. 8.) S. 94—97; Yderligere Erfaringer om Silketraadens Fortrinlighed til Brug ved Ligaturer og Suturer, fftd. S. 98—105; Et Tilfælde af *Trichina spiralis*, med Afbildning, fftd. S. 336—53; Om en ny Forandring af de jamesonske Hornkugler mod Sneverhed i Madpiben, med Afbildning, fftd. S. 354—64; Praktiske Jagttagelser (1. Beretning om en Hoste, sandsynligen frembragt af et Beenstykke, der sad flere Maaneder i Madpiben. 2. Uheldigt Udfald af en Peritonitis, frembragt ved Tarmcanalens Perforation af en Spolorm. 3. Beretning om Punctionen af en Spina bifida. 4. Giennemskiæring af tendo flexoris sublimis og profundi i Fladen paa venstre Haand. 5. Giennemskiæring af Tendo Musculi bicipitis femoris. 6. Overskiæring af Tendines af begge Musculi peronæi paa venstre Been. 7. Overskiæringen af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei dextri. 8. Overskiæring af Caput sternale musculi sternocleidomastoidei sinistri. 9. Om Behandlingen af en Klumpfod), i XL. (N. R. Bd. 10), S. 257—93; Praktiske Jagttagelser (1. Et Tilfælde af Perforatio ventriculi spontanea. 2. Beretning om en Ruptur af Tuba Fallopii. 3. Giennemskiæring af Musculus sternocleidomastoideus paa høire Side. 4. Behandling af en i høi Grad Platfodet. 5. Behandling af en Platfod. 6. af en Dito. 7. Et ni Maaneders Barns Klumpfod helbredet i 3 Uger. 8. Forsøg til et krumt Knæes Helbredelse. 9. En forover bøiet Gang forbedret. 10. Forslag til en fremtidig Behandling af Knæskallens Brud (Fractura patellæ). 11. En sielden Sygdom i Haaret), i XLII. (N. R. Bd. 12), S. 1—54, med Tabeller; Forsøg til en Fremstilling af Muskelfibrenes Udvikling og Dannelse hos Mennesket, ifølge nyere Forfatteres og egne Erfaringer, hentede fra Menneske-Embryoner; oplæst i det Kongl. medic. Selskab, fftd. S. 55—72; To Variationer af Øjennerverne, i 3. Række, Bd. 4. S. 179—80).

Jagttagelse om et Misfoster, indlemmet i J. D. Herholdt's „Anatomisk Beskrivelse over fem menneskelige Misfostere", i Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger V. 26—37.

Nachricht von einem weiblichen Hemicephalus, bei welchem ein Theil der Unterleibseingeweide auf dem Rücken in einem Sacke zwischen dem Kopf und dem Rückgrat lag, mit 1 Abbild. (Tab. 11.), i J. Müller's „Archiv für Anatomie" 1839, S. 35—38.

**Svitzer (Jørgen Christian)**, f. d. 19de Novbr. 1765 (ikke 1764) i Asnæs i Ods-Herred, Søn af Justitsraad Erik Clausen Svitzer, siden (1770) Ejer af Gislingegaard i Holbek Amt (f. 1730, †

$\frac{3}{3}$ 1820), og **Maria Felten Schiøt** (f. 1737, † $\frac{16}{3}$ 1781, en Datter af Forpagter Christian Schiøt og Inger Kirstine Schaarup); blev underviist hjemme til sit 17de Aar, kom saa i Odense Skole og dimitteredes derfra til Universitetet 1784; tog i Octbr. 1787 theologisk Attestats (II. ill.); blev i Octbr. 1788 Feltpræst ved den norske Armee; 1789 Orlogspræst; d. 17de Decbr. 1790 Sognepræst til Reerslev og Rudsvedby i Sjællands Stift; d. 6te Octbr. 1809 til Hersted-Øster og Vester, og d. 15de Novbr. 1820 til Brøndby-Vester og Øster, i samme Stift; d. 22de Marts 1844 i Naade og med Pension entlediget. † 7de Juli 1844. — * 1791 Susanne Christine Svitzer, hans Søskendebarn (f. $\frac{11}{6}$ 1763 paa Aggersvold, † $\frac{17}{3}$ 1840, Datter af Kammerraad Lauritz Svitzer til Bodstrup og Elisabeth Christine Sass). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 167—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 210).

Forsøg med Staldfodring, i Ditrichsens „Nyt Magazin for Næringsstanden". Bd. 2. 1802. S. 166—75.

Han er Forfatter til nogle Smaastykker i „Den oeconomiske Correspondent" (f. Ex. det Stykke i Aarg. 1817, der gjør Forslag til Capitelstaxtens Bestemmelse efter andre Regler, end de hidtil antagne, og det første Stykke i Nr. 25 i Aarg. 1818).

**Sylvester**, Pseudonym.

Digte i A. P. Liunge's „Nyt Repertorium for Morskabslæsning".

**Sylvester (A.)**, Pseudonym; see Hans Frederik Hellesen (I. 628).

**Syversen (Ole)**, f. i Norge; var Militair; 1836—37 Medejer af „den Skandinaviske Boghandling" i Kbhvn; siden Privatlærer sstd. † 23. Aug. 1847 i Kjøbenhavn. — * Johanne .... — (Jvfr. Ugebladet „Menneskevennen" 1847, Nr. 35, 36).

Indbydelse og Plan til Oprettelsen af et Betalings Asyl og Skole for Smaabørn fra 2 til 8 Aar af den mere dannede Borger- og Embedsmændsclasse. Kbh. 1840. 34 S.

Svar til Hr. Pastor, Ridder Visby, som Formand for „Maadeholdsforeningen" og som — Christen. Kbh. 1843. 36 S.

Indbydelse til at deeltage i Total-Afholdenheds-Selskabet for Danmark. Kbh. 1845. (jvfr. D. Kirketid. Bd. 1. S. 274—80, af C. C. J. Krohn).

Redacteur af: Menneskevennen, et Ugeblad for alle Stænder. Udgivet af Total-Afholdenheds-Selskabet for Danmark, 1ste Aarg. 1846, Nr. 9—52, og 2. Aarg. 1847, Nr. 1—34. Kbh. 4to.

**Sæmundsen (Thomas)**, Tómas Sæmunzson, eller Sæmundarson, Søn af Bonden, Hreppstyrer Sæmundur Ögmundsson og Guðrún Jónsdóttir; f. d. 7. Juni 1807 paa Gaarden Kúhól (Rangárvalla Syssel, Islands Sønderamt). Forældrene flyttede 1821 til Eyvindarholt, og Sønnen, som hidtil kun havde øvet Bondegjerning, kom samtidig i Huset hos da-

værende Provst (siden Biskop) **Steingrim Johnsen** i Odde; blev 1824 sat i Bessastad Skole, og derfra dimitteret til Kbhvns Universitet 1827; rejste 1829 hjem til Island, men vendte i Hosten tilbage til Kjobenhavn; absolverede i Januar 1832 den theologiske Embedsexamen (Laud.); tiltraadte i Maj s. A., paa egen Bekostning, en Udenlandsrejse; studerede i Berlin, gik derpaa over Dresden, München og Wien til Italien, hvor han overvintrede i Rom; besøgte i Foraaret 1833 Grækenland, Lilleasien og Constantinopel; drog tilbage til Schweiz, og sidst i Efteraaret s. A. til Paris, hvor han tilbragte Vinteren 18$\frac{33}{34}$; gik, efter ½ Aars Ophold paa sidstnævnte Sted, til London, og kom tilbage til Kjobenhavn i Maj 1834; blev d. 4de Juni s. A. Sognepræst til Breiðabólstað i Fljótshlíð (ordineret $\frac{24}{5}$ 1835), og d. 27de Decbr. 1836 Provst i Rangárvalla Provsti (Rangár Þing) i Islands Sønderamt. † 17de Maj 1841. — * $\frac{24}{10}$ 1834 **Sigríður Þórðardóttir**, Datter af Sysselmanden i Norder-Syssel under Islands Nord- og Øster-Amt, Cancelliraad Þórð Bjørnsson paa Garðe i Aðalreikjadal (og senere givt med Secretair Ólaf Magnússon Stephensen paa Vido). — (Jvfr. „Fjölnir", sjötta ár, 1843, bls. 1—6; Barfod: „Danmarks Gejstlighed", I. S. 230; II. S. 88; Kvæði Bjarna Thorarensens, bl. 56; Ljóðmæli Jónasar Hallgrímssonar, bl. 229; Skírnir XVI. 129—30. — Om et **Mindesmærke** for ham, s. „Ný Félagsrit", fjórða ár, 1844, bls. 177—78; fimta ár, 1845, bl. 187, samt „Fjölnir" VII. bls. 139—40; VIII. bl. 83).

**Island** fra den intellectuelle Side betragtet. Kbh. 1832. 39 S. (L. T. 1832, S. 417—19, 37—44, 49—54, 77—80, af J. **Møller**; S. **Jørgensen**: „Nogle Frugter af mit Otium", II. S. 134—37).

*Fjölnir og Eineigdi-Fjölnir.* Videyar Klaustri, 1840. 38 bliss. (jvfr. Art. J. J. **Hjaltalin**).

*Þrjár Ritgjördir:* 1. Um hina íslendsku kaupverslun, 2. um Alþing, 3. um Hugvekju Hra. *Johnsens*, kostaðar og út gjefnar af *17 Íslendingum.* Kaupmhfn. 1841. 152 bliss.

*Ræður* við ims tækifæri. Videyar Klaustri, 1841. 264 bliss.

**Medudgiver** af: *Fjölnir.* Árs-Rit handa Íslendingum. *1.—4. ár.* Kaupmhfn. 1835—38, og **Ene-Udgiver** af sammes *5ta ár.* ibid. 1839. (Heri findes af ham: í *ár 1835*: Formálinn, bls. 1—17; Úr bréfi frá Íslandi. bls. 48—94; — í *ár 1836*: Eptirmæli ársins 1835, II. bls. 31—57; — í *ár 1837*: Framhald æfisögu *Þ. Bödvarssonar*, líkræða eptir hann, I. bls. 49—80; Eptirmæli ársins 1836, II. bls. 3—32; — í *ár 1838*: Eptirmæli ársins 1837, II. bls. 33—51; — í *ár 1839*: Um fólksfjölgunina á Íslandi, I. bls. 8—72; Um bókmentirnar íslendsku, I. bls. 73—145; Eptirmæli ársins 1838, II. bls. 3—40).

I „*Búnaðar-Rit* Suður-Amtsins Húss- og Bústjórnar-Félags" (Um bigging jarða, meðferð og úttektir, í 1. B. 1. D. 1839. bls. 139—238).

**Søderberg (Waagen)**, f. d. 7. Marts 1782, Søn af Vægter-Inspecteur S. i Kbhvn og Anne Marie Lauritzen; blev først Lieutenant og 1811 Capitain i 3die jydske Infanteri-Regiment; var i nogle Aar Adjutant ved Nørre-Jyllands General-Commando; blev 1823 Compagnichef; erholdt d. 1. Aug. 1829 Majors Anciennitet; udnævntes d. 28. Octbr. 1836 til Ridder af Danebroge; blev d. 3. Octbr. 1837, efter Ansøgning, afskediget af Krigstjenesten med Majors Charakteer og Pension. † 19. Februar 1844 i Aalborg. — *1. ⅔ 1812 Caroline Augusta, Comtesse Kragh-Juel-Wind-Frys (f. $\frac{24}{4}$ 1790, sep. 1817, † 183*), næstyngste Datter af Kammerherre, Stiftamtmand og Storkors af Danebroge, Frederik Carl, Baron Kragh-Juel-Wind, Besidder af Grevskabet Frysenborg og Stamhuset Boller, Baron til Juellinge, og Frederikke Juliane, Comtesse Holstein Ledreborg. *2. Elisabeth Wibecke Frisch, f. Becher, en Datter af Justitsraad og Herredsfoged Adrian Becher i Svendborg, og Enke efter Kjøbmand Joh. Frisch i Aalborg. — (Jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 60).

Beskrivelse af Anlæget Frederiksminde. Aalborg, 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 160).

Medredacteur af Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis (Aalborg, 4to), fra Aarg. 1829, Nr. 52 til 1830, Nr. 207, og atter fra 1831, Nr. 143—54; derpaa Ene-Redacteur fra Aarg. 1834, Nr. 155 til 1838, Nr. 122.

Redacteur og Udgiver af: Følgeblad til Aalborg Stiftstidende. 1835—37. (Aalborg, 4to).

**Søeborg (Carl)**, f. d. 15de August 1775 i Kjøbenhavn, ældste Søn af Theater-Kasserer Niels Søeborg († $\frac{1}{18}$ 1811, i sit 72 A.) og Johanne Dorthea f. Eichlew; kom i sit 15de Aar som Assistent til Landinspecteur Lund i Holbek, og tilbragte 7 Aar i denne Stilling; modtog derefter et Tilbud af Instructeur Schwartz om Ansættelse som Skuespiller ved det af ham væsentligen bestyrede Theater i Odense; men besluttede sig 1805 til igjen at tiltræde sin forrige Levevej; tog Examen som Landmaaler, og blev kort efter ansat ved Matriculerings-Forretningerne under Rentekammeret, i Rigets forskjellige Provindser; blev d. 16de Marts 1816 udnævnt til Landinspecteur. — *1820 Augusta Iversen (f. 1802, sep., yngste Datter af Bogtrykker Christian Henrik Iversen og Marie Kjerstine f. Nielsen, i Odense).

Skuespil og blandede Digte. I.—III. Bd. Kbh. og Odense, 1817—38. (I.: Den lille Schweitzer, Skuespil i tre Acter; Diogenes den Anden, Lystsp. i 1 A.; Eduards sidste Time, dramatisk Digt i Scener; og 26 blandede Digte; II.: Lovelace og Clarisse, eller den Dramatiske Bortforelse, Lystsp. i 5 A.; Dominicaner Klosteret, Drama i 5 A., efter Monvel; og 11 blandede Digte; III. (o. m. T.: Digteriske Arbeider. Kbh. 1838): De Norske Brødre, historisk og romantisk Sørgesp. i 5 A.; Gjengangerne, dramatisk Digt i Scener; og 40 blandede Digte).

Skjemte-Digte eller comiske Fortællinger. Kbh. 1831.

Den 28de October 1832, et idyllisk Forspil i Scener. Kbh. 1832.

Bidrag til adskillige Maanedsskrifter og periodiske Blade; samt Prologer og Sange til forskjellige Theatre og Klubber, saavelsom ved flere festlige Leiligheder (bl. a.: Danneqvad d. 28. Jan. 1833; Jubelqvad d. 13. Marts 1833, tilegnet det danske Folk. Kbh. 1833; Velkomstsang til Kongen og Dronningen ved deres Ankomst til Kroningen i Frederiksborg d. 26. Jun. 1840). — Hans, i Aaret 1809 forfattede Selskabssang »Om hundred' Aar er alting glemt«, er aftr. i »Fader Evans Stambog«, S. 221. — Et Digt: »Rædselsnatten i Hillerød d. 11. Mai 1834«, i »Dagen« 1834, Nr. 120. — (Tildeels efter Autogr.).

**Søeborg (Peter)**, f. d. 23de Maj 1747 i Kolding, hvor hans Fader Peder Søeborg var Borger og givt med Maria Frost († 1748); blev Discipel i sin Fødebyes lærde Skole 1760, og i Odense Cathedralskole 1764; afgik derfra, efter 3 Aars Forløb, til Gymnasiet, og atter derfra til Kjøbenhavns Universitet 1769; blev Alumnus paa Elers's Collegium, og absolverede d. 20de Septbr. 1775 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Observator paa det astronomiske Observatorium i Kjøbenhavn fra 1772 indtil han d. 31. Marts 1779 kaldtes til Sognepræst for Hagested og Gislinge Menigheder i Sjælland; blev d. 1. Octbr. 1817, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 28. August 1818. —* Inger Magdalene Barbara Nørbye († 2/1 1830 i sit 69de Aar).

*Diss.* α) De Seriebus Fractionum infinitis nec non de Fractionibus continuis. Havn. 1777. 4to. β) De Altitudinibus correspondentibus. ibid. 1779. 8vo. — Liigtale over L. G. Weyle, Provst i Tudse Herred. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 16). — Prædiken i Anledning af den uheldige Ildebrand d. 26. Febr. 1791. ib. 1791. (L. E. 1791, Nr. 49). — Stierne-Katechismus. Med en Fortale af T. Bugge. ibid. 1788. (Krit. o. Antikr. 1788, Nr. 26). Nyeste astronomiske Lærebog for almindelig Mand. Andet forbedrede Oplag. Med en Fortale af T. Bugge. ibid. 1799, med 7 Kobb. (Paa Tydsk: Neuestes Handbuch der Sternkunde, für Lehrlinge und Liebhaber. Aus dem Dänischen des Soeborgschen Sternkatechismi übersetzt, und mit neuen Anmerkungen begleitet von C. G. Zahle. Aufs neue durchgesehen und mit Zusätzen vermehrt von Th. Bugge. Kopenh. 1798). — Udtog af den 1799 udgivne astronomiske Lærebog for almindelig Mand, til Brug i Landsbyeskolerne. Kbh. 1811. (»Penia« 1812, Nr. 11).

**Søfrensen (Peder)**, luthersk Theolog; Pseudonym; antages at være P. T. Hald.

Forsøg paa at redde Pastor Grundtvigs ved Udgivelsen af Kirkens Gjenmæle krænkede Ære. Kbh. 1825.

**Søfrensen (P.)**, Pseudonym.

Den babylonske Hore og hendes Yngel, de nymodens Jesuiter. Aarhuus, 1827.

**Sølling (Peter Norden),** f. i Christianssand d. 13de Septbr. 1758, eneste Søn af Capitainlieutenant Peter Norden Sølling (f. 1718, † $\frac{1}{3}$ 1766 i Holland) og Anne Cathrine f. Hortulan (f. $\frac{5}{8}$ 1731, † $\frac{30}{4}$ 1785, eneste Datter af Præsten til Storvorde og Seilflod i Viborg Stift, Christen Hortulan og Marie Sophie f. Bruun); blev d. 23. Decbr. 1776 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17. Decbr. 1783 Premierlieutenant; d. 12. Aug. 1789 Capitainlieutenant; d. 23. Decbr. 1796 Capitain; d. 28. Decbr. 1801 Commandeurcapitain; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1812 Commandeur, og 1817 Waterschout i Kjøbenhavn. Han foretog sig i sin Ungdom adskillige Rejser til China med det asiatiske Compagnies Skibe; besøgte siden adskillige af Europas Egne, især Frankriges Hovedstad, paa egen Bekostning; oprettede d. 11. Aug. 1819 „Bombebøssen" i Kbhvn. † 7de Februar 1827. — ⚭ $\frac{15}{10}$ 1792 Amalie Eskildsen († 1817, 45 Aar), Datter af Skibbygger Erik Eskildsen i Kbhvn. — (Jvfr. Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 499—501; „Gravlilier til Peter Norden Søllings Minde, samlede og udgivne af K. Kristensen og J. Garbrecht. Kbh. 1827". — Portrait, lithogr. af Ludv. Fehr sen., br. Fol.).

Endeel Bidrag til Bladet „Politivennen".

**Søndergaard (Niels),** f. d. 3die Octbr. 1763 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Huusgeraadskarl paa Christiansborg Slot; blev 1782 dimitteret til Universitetet fra Klincks Institut; 1786 Skrive- og Regnemester ved Waisenhuset i Kjøbenhavn; 1790 Copiist i Statsgjelds-comptoiret; 1795 Bogholder ved den almindelige Forsørgelses-Anstalt i Kjøbenhavn; d. 28de Octbr. 1817 Kammerraad. † 6te Novbr. 1836. — ⚭ Giertrud Torp, Datter af Uhrmager T. i Kbhvn.

Praktisk Regnekonst og de første Grunde til Algebra, til Brug for Skoler, det selskabelige Liv, og for dem, som vil lære sig selv at regne. Kbh. 1790. 2det Opl. 1798. 3die Opl. 1802. 4de Opl. 1808. 5te Opl. 1812. (L. E. 1791, Nr. 14; „Iris" 1791, III. 119). — S. G. Vogels Underviisning for Forældre, Opdragere og Børnevogtere. Oversat. ibid. 1792. — Efterretning om Tilstanden af den almindelige Enke-Kasse i Kjøbenhavn ved Slutningen af Aaret 1797, samt almindelige Anmærkninger over Forsikkrings-Anstalter i Livs- og Døds-Tilfælde i Almindelighed; ved J. N. Tetens. Oversat. Kbh. 1802, med Tabeller. — Tre Tabeller i Anledning af Forordningen om Pengevæsenet. ibid. 1813.

Det farlige Veddemaal, Roman af A. v. Kotzebue, oversat. Kbh. 1815. („Adrastea" I. Aarg. Nr. 14).

Den dyriske Magnetisme eller det menneskelige Livs Hemmelighed, oplyst ved dynamisk-physiske Kræfter af J. Weber, oversat. Kbh. 1817. (L. T. 1822, Nr. 29).

Tabeller over hvad Sølvværdie udgjør i Navneværdie og omvendt. Efter Qvartalscoursen. Kbh. 1818.

Lægen i Nøden, eller Underretning om de Hjelpemidler, som ved pludseligt tilstødende og farlige Sygdomstilfælde strax maae anvendes inden Lægens Ankomst. For Landmænd, Præster og andre forstandige Mænd paa Landet, af J. A. Braun. Oversat af E. Nielsen. Kbh. 1819. (pseudonymt).

Udgav: Aftenposten, et Ugeblad. Kbh. 1814—15. 4to. (standsede med Nr. 16 i Aarg. 1815).

**Sønderup (Jens)**, Søn af Andreas Sønderup, Raadmand i Nakskov, og Kirsten Lexhau († 1781, 31 A.); f. i Nakskov 1780 (døbt 26/7 s. A.); var først Seminarist og Huuslærer hos Amtsprovst Lütken i Lumby (for dennes Søn, nuværende Prof. H. C. Lütken); derpaa Degn i Branderslev; siden Forvalter paa Havreholm (1816), derefter Fæstegaardmand i Øster-Kippinge paa Falster og Lyngfoged paa Corselitze. † 1841. — * 1/12 1807 Eva Høyer.

I „Landoeconom. Tidender" (Noget om de, ved Frost, fordærvede Kartoflers Anvendelse til Levesviin, IV. 17—19; Lidt om toradet Byg og Hvede, sstd. S. 20—23. (jvfr. sstd. S. 349—54); Blandede Bemærkninger over en lille Deel af det nordlige Sjelland, V. 145—55; Myseosts Tillavning, sstd. S. 155—57; Gammel Ost, sstd. S. 157—58; Et Fif, i en Hast at faae tyk Melk, sstd. S. 159; Om Soia, sstd. S. 159—60; Probat Raad mod Muldvarpen, sstd. S. 161—62; Brev til J. C. Drewsen i Anledning af dennes Spørgsmaal: „om vi dyrke meer end een Slags rød Kløver?" sstd. S. 270—72; Et Par Ord til O. Lemvigh, sstd. S. 273—74; Om Rørs Plantning paa opskaarne Tørvemoser, VI. 366—68).

Mindedigt over Geheimeconferentsraad Classen, i Lollands-Falsters Stifts Adr. Cont. Efterretninger 1825, Nr. 48.

**Sonnichsen (Søren)**, f. d. 9de Juni 1765 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens S. var Grosserer († 1777, 50 A.); blev Student ved privat Dimission 1780; nedsatte sig i Kjøbenhavn som Musikaliehandler og anlagde et Nodetrykkeri 1787; blev Bogtrykker 1793 (men gjorde ikke Brug af sit Bogtrykkerprivilegium); var fra 5. Decbr. 1788 til 22. Octbr. 1799 Souffleur ved det kongelige Theater. † 5te November 1826.

Bibliothek for Musik- og Skuespil-Elskere. 1.—2. Hefte. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 39). — Den sorte Mand, Skuespil i 2 Acter af Gotter. Oversat. ibid. 1788. (L. E. 1788, S. 412—14). — Stregen i Regningen, et Lystspil i 4 Acter af Jünger. Overs. ibid. 1792. (L. E. 1791, Nr. 8; N. Bibl. d. schönen Wissensch. LI. 288—92). — Indianerne i Engelland, Lystspil i 3 Acter af Kotzebue. Overs. ibid. 1793. (L. E. 1793, Nr. 7; 1794, Nr. 29; N. Bibl. d. schönen Wissensch. LI. 288—91). — Hoidagen, Skuespil i 5 A. af Iffland. Overs. ibid. 1794. (N. Bibl. d. schön. Wissensch. LI. 288—92). — Apollo, et musikalsk Maanedsskrift. 1.—6. Aarg. Kbh. 1795—1800, i stor Nodeformat.

Han har bekostet Trykningen af adskillige Skuespil for Theatret, og Man har paa

hans Forlag: Ny Samling af Skuespil, opførte paa den kgl. danske Skueplads. 1ste Deel. Kbh. 1787, og Ny Samling af Syngespil. 1ste Deel. ib. eod.

**Sørensen (A.).**

Forsøg til Besvarelse af det for nærværende Tid gjængse Spørgsmaal: om Sølvværdie kan clareres med lige Beløb i rede Sølv? Kbh. 1818.

**Sørensen (Andreas Ammentorp)**, f. d. 20de Decbr. 1793 i Sundby paa Falster, Søn af Jens Sørensen, Sognepræst til Stadager og Nørre-Kirkeby (fra $\frac{16}{2}$ 1787, † $\frac{9}{12}$ 1803), og Christiane Frederikke f. Ammentorp († $\frac{19}{1}$ 1829 i sit 76de Aar); blev Student fra Nyborg Skole 1814; tog theologisk Attestats i Januar 1821 (H. ill.); blev d. 14de Juni 1822 Sognepræst til Durup og Tøndering i Viborg Stift; d. 28de Novbr. 1823 til Nordrup og Farringløse i Sjælland, og d. 2den Juni 1830 til Førsløv og Snesløv sstd.; d. 29. Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for 3die Valgkreds. — * 1823 Eva Christiane Boserup (f. 1804, † $\frac{1}{4}$ 1834, ældste Datter af Præsten til Tersløv og Ørsløv i Sjælland, Johan Joseph Boserup og Eggertine f. Winther).

Høstprædiken, holden i Nordrup og Farringløse Kirker den 15de Søndag efter Trinitatis. Kbh. 1828. 16 S.

Et Forslag til en mulig Forbedring i Huusmandsstandens Vilkaar. Kbh. 1844. (jvfr. Kbhpost. 1846, Nr. 136).

Om Aarsagen til Brand i Hvede, i »Efterretninger fra Sorø Amts landoeconom. Selskab«, for 1840, S. 59—70, og derfra i Valds »Tidsskrift for Landoek.« N. R. Bd. V. S. 125—135.

**Sørensen (Christian)**, Borger og Skomagermester i Kjøbenhavn.

Underdanig Promemoria til Høivelbaarne og Høiærværdige Hr. Dr. P. E. Müller, Biskop over Sjellands Stift o. s. v., i Anledning af Hr. Catechet Marckmanns offentlige Erklaring angaaende Daabshandlingen i Frue Kirke, Pintsedag 1834. Kbh. 1834. 4 S. — Klage til Høivelbaarne og Høiærværdige Hr. Biskop Dr. P. E. Müller over Hr. Stiftsprovst H. G. Clausen og Hr. Capellan P. E. Stenersen Gad, i Anledning af en Barnedaab i Frue Kirke Pintsedag 1834. ibid. 8 S. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 367—68; 475—77; Kbhpost. 1834, S. 464).

**Sørensen (Erik)**, f. 1796; tog i Octbr. 1816 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; blev d. 19de Decbr. s. A. Proveprocurator paa Kjøbenhavns Amt; d. 5te Novbr. 1817 Copiist i Hof- og Stads-Rettens Justitscomptoir; d. 4de Marts 1835 i Naade og med Pension entlediget. — * $\frac{13}{5}$ 1821 (i Kjøge) Benedicte Dorothea Thomsen (f. 1796).

Samling af de vigtigste Forordninger, Placater, Rescripter o. s. v., Land-

militærvæsenet, Søe-Sessions-Sagerne, de nationale Rytter- og Artillerie-Heste i Danmark angaaende, som ere udkomne indtil Aarets Udgang 1815, tilligemed et Anhang, indeholdende de Anordninger, som ere udgivne i Aaret 1816. Kbh. 1817.

Alphabetisk Navne-Register over de kongelige civile og militaire Embedsmænd, samt Andre, som paa Deres kongelige Høiheders Kronprindsesse Carolines og Prinds Frederik Ferdinands høie Formælingsdag, den 1ste August sidstleden, allernaadigst ere forundte Titler, Rang eller Hæderstegn; uddraget af Collegialtidenden. Kbh. 1829. („Dagen" 1829, Nr. 201; Kbhpost. s. A. S. 574).

Kjøbenhavns Skipper-Laugs Artikler af 25de Januar 1707 og 4de August 1742, i fuldstændigt Udtog, med vedføiede Bemærkninger, hentede fra den senere Lovgivning, og de af Laugets Interessenter antagne Vedtægter. Kbh. 1830. 4to.

Juridisk Ugeblad. 1831, Nr. 1—44, og 1832, Nr. 1—5. Kbh. 8vo. (Begyndt den 2den Marts 1831; jvfr. N. Morgenpost 1831, S. 235, 212).

Muntre Selskabs-Sange, samlede paa Litteraturens Mark. Kbh. 1832. 16 S.

Intet mod Bryggere og Bagere, men nogle Ord til Vertshuusholdere, Spiseværter, Øltappere, Thee- og Kaffe-Skjænkere m. Fl. Kbh. 1833. 16 S.

Lucifer, et Tidsskrift i tvangløse Hefter. 1ste Hefte. Kbh. 1840.

**Sørensen (Hans Jørgen Jacob)**, Søn af nedenanførte Provst Søren Sørensen; f. d. 4de Februar 1818 i Præstegaarden Onegjerde, Norderø-Syssel, paa Færøerne; blev 1834 Discipel i Roeskilde Cathedralskole, og afgik derfra til Universitetet 1838; absolverede i April 1844 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); var Lieutenant ved Kongens Livcorps; blev d. 17de April 1845 personel Capellan i Skjelby og Gunderslov i Sjælland; d. 17de Juli 1847 Sognepræst for Sandø Præstegjeld paa Færøerne. — * Dorthea Mundine Schow (f. 1819, næstældste Datter af Landmand Henrik Stampe Schow og Christiane Dorothea Mundine f. Lund).

I Rask's „Morskabslæsning for den danske Almue" (Dandsestuen paa Færøerne, i Aarg. 1840, Nr. 17; Fuglefangsten paa Færøerne, s. A. Nr. 41—42; Grindefangsten paa Færøerne, s. A. Nr. 45; o. fl.).

**Sørensen (J.)**, Skolelærer i Solberg paa Morsø.

Grundvold til Menneskets Lyksalighed. 1ste Hefte. Thisted, 1833. 24 S. 8.

**Sørensen (Jens Høst)**, f. 1808; blev Student fra Nyborg Skole 1828, og tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; var derefter fransk Sproglærer i Kbhvn.

Henry Blemont, eller Haureien. Af P. de Kock. I.—II. Deel. Oversat af Fransk. Udg. af L. Jordan. Kbh. 1837. (Jvfr. Dansk Folkebl. 4. Aarg. Nr. 21—22, S. 81—82).

Broder Jacob. Af P. de Kock. I.—II. Deel. Overs. Udg. af L. Jordan. Kbh. 1838—39.

Pauline og Murat, af Alexander Dumas. Fra det Franske. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. VI. 439—40).

Actea. Af Alexander Dumas. Fra det Franske. Kbh. 1841. (T. f. L. o. K. VI. 438).

**Sørensen (N.).**

Tobaksrygeren, en uundværlig Haandbog for Alle, som dyrke den frie Kunst at ryge Tobak, af Nicotiana Cabaca. Oversat. Kbh. 1832. 32 S.

**Sørensen (Niels),** Pseudonym; see Niels Hofman Sevel Bloch.

**Sørensen (Niels Frederik),** Søn af Felbereder og eligeret Borger Peder Sørensen og Catharine Elisabeth Brinkman; f. i Nyborg d. 20de Novbr. 1780; kom 1792 i sin Fødebyes lærde Skole, og blev Student herfra i Efteraaret 1800; tog i Januar 1805 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 21. Febr. 1806 Præst paa det asiatiske Compagnies Skib „Christianshavn"; d. 21de Decbr. 1808 Sognepræst til Veilø og Vester-Egidsborg i Sjælland. † 11te August 1846. — * $\frac{31}{1}$ 1809 (i Kbhvn) Lovise Amalie Maack (f. $\frac{18}{12}$ 1788, Datter af Konstdrejer Bernt Frederik Maack († $\frac{18}{3}$ 1815, 62 Aar) og Ellen Marie Holm, i Kbhvn). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 198; II. S. 88).

Eeneboeren i Egedalen, et Folkesagn. Overs. Kbh. 1802. — Ludolph og Hanne, af A. Lafontaine. Overs. ib. eod. — Den vandrende Jomfrue, af Forfatteren til de Uudsigelige. Overs ib. eod. (Høst's „Ei blot til Lyst", III. 181—82; 270—74; L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Naaleøjet eller Sværmeriet, en moralsk Fortælling af Lafontaine. Overs. ibid. 1803. (L. E. 1803, Nr. 16, af R. Nyerup). — Koronato, den Frygtelige. En Røverhistorie (af E. v. Bornschein). Overs. ib. eod.

**Sørensen (Peter)** tog 1811 Examen ved Veterinairskolen (1ste Char.); blev Dyrlæge paa Brahetrolleborg i Fyen.

Forskjellige Curer, indf. i Veterinair-Selsk. Skr. III. S. 510—13.

**Sørensen (Rasmus),** f. d. 8de Marts 1799 i Jellinge ved Veile, Søn af Gaardmand Søren Hendriksen († 1808) og Karen Maria Jensdatter († 1832); blev i sit 14de Aar, strax efter sin Confirmation, Substitut hos Degnen og Skolelæreren i Jellinge, T. Thorbrygger, og tilbragte 3½ Aar i denne Stilling; kom saa d. 1ste Octbr. 1816 paa Seminariet i Vesterborg, hvorfra han, efter at have nydt et halvt Aars

Underviisning, kom til Skjørringe Skole paa Grevskabet Christiansfæde, og der forrettede dette Skolelærer- og Kirkesanger-Embede midlertidig i et halvt Aar, hvorpaa han atter vendte tilbage til Seminariet, og underkastede sig i Juli 1818 Dimissions-Examen med Charakteren „Meget duelig"; blev s. A. anden Lærer ved Frue-Sogns Borgerskole i Aarhuus; d. 1ste Novbr. 1821 Skolelærer i Brandstrup paa Grevskabet Christiansfæde i Laaland; 1827 Skolelærer, Kirkesanger og Organist i Vensløv paa Grevskabet Holsteinborg i Sjælland; afgik fra dette Embede i Begyndelsen af 1844, og bosatte sig derefter i Kbhvn.; valgtes d. 4. Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Hjøring Amts 2den Valgkreds (Sæby). — * $\frac{25}{10}$ 1822 Caroline Christine Johnsen, en Datter af forhenværende Pakhuusforvalter A. Johnsen i Kbhvn. — (Jvfr. R. Sørensen: „Mit Levnetsløb" o. s. v. 1.—3. Afsnit, 1847; J. A. Hansen: „Et lidet Tillæg til R. Sørensens Levnetsløb", 1848, og Sørensens „Svar", ibid. eod.; Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 2; 1837, Col. 136, 156—59, 383—84, 395—400, 436—45; 1838, Col. 120, 235—39; „Almuevennen" 1845, Nr. 87—88; 1846, Nr. 28; 1850, Nr. 4; „Ny Collegial-Tid." 1846, Nr. 23, S. 390; „Fædrel." 1846, Nr. 135 og 151; Berl. Tid. s. A. Nr. 153, 56; Kbhpost. 1846, Nr. 123; 1848, Nr. 242; the Temperance Penny Magazine, Febr. 1843).

Ansgarius, eller en kort eenfoldig Historie for Børn og Almuen om Christendommens første Indførelse iblandt vore hedenske Forfædre. Kbh. 1826. 16 S. 2det Opl. ibid. eod. 16 S.

Catechetisk Udvikling af Luthers Catechismus; fremstillet i bibelske Samtaler. Kbh. 1828. (L. T. 1828, Nr. 49, S. 900—4).

Christi Kirkes eller Menigheds Historie, tilligemed en Oversigt af den hele verdslige Historie, især vort Fædrenelands Begivenheder, eenfoldig og korteligt fortalt for Børn og Menigmand. Kbh. 1830. (jvfr. Aalborg Stifts-Tidende 1831, Nr. 49).

Pindse-Gaverne, eller Syv Bønner og syv Takkesuk, udsatte efter de syv Bønner i Fadervor, forenede med fjorten nye Psalmer, til Brug for hver Dag i christelige Huse. Udgivne af R. Sørensen og P. C. Petersen. Kbh. 1831. (Rønnes „Dansk Religionsblad" 1831, Nr. 47). Ny Udg. 1840.

Et Ord om gudelige Forsamlinger, som holdes uden for den offentlige Gudstjeneste. Kbh. 1832.

Vor christne Troes Forsvar imod Pastor Bastholms Angreb, med Beviis for at hans Yttringer — ere uchristelige, ugudelige og løgnagtige. Kbh. 1833. (L. T. 1833, S. 626—29). — Vor christne Troes Forsvar imod Rector Ovistgaards lille Angreb, tillige med Svar til Pastor Bastholm paa hans Yttringer om mit Skrift imod ham. ib. eod. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 280—86, 297—304, 315—20, 335, 364, 65, 66, 98, 99, 414—15, 30—31, 33—45, 520—25, 635—36, 56—69, 720,

33, 48—50, 68; 1835, Col. 43, 44, 439—46, 96; 1836, Col. 433—46; samt Art. J. C. Qvistgaard. — I Anledning af Skriftet imod Bastholm blev Forf. sagsøgt og idømt en Mulct af 100 Rbd. til Sorø Amts Fattigkasse; s.: »Dom i Sagen imellem Pastor Bastholm og Skolelærer R. Sørensen«. Kbh. 1833). — En Betragtning over vor hellige Skrift i vor christne Kirke, tilligemed et Slutnings-Ord til Rector Qvistgaard. ib. eod. 28 S.

To Betragtninger: 1) Forsager Du Djævelen, alle hans Gjerninger og alt hans Væsen? 2) Om Sacrament-Ordene i vor christne Kirke. Slagelse, 1833. (Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 400).

Nogle Ord til Høibaarne Hr. Kammerherre, Grev F. A. af Holstein, eller Svar paa hans „Nogle Ord til Christendommens Venner paa Grevskabet Holsteinborg«. Kbh. 1834. (jvfr. Art. F. A. Holstein, og Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 793).

De bibelske Historier og de bibelske Lærdomme eenfoldelig fortalte for Børn og Folket. Kbh. 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 461. — Prøver af Bogen stode iforvejen sstd. Aarg. 1834, Nr. 36, 37).

Hvad er Religions-Frihed? og hvad er det for en Religions-Frihed under Navn af Sognebaands Løsning, som Grundtvig og Lindberg stride for? og hvad er det, Hr. Mau, Hr. Lindberg og Hr. Rønne have havt at indvende imod mig? Besvaret. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 475—88; »Fædrel." II. 1841, Nr. 703; N. Jen. L. Z. 1845, Nr. 301, S. 1201).

Ja, Troen er virkelig ogsaa en Skole-Sag; et Ord om Skolebaands Løsning i Anledning af Grundtvigs Spørgsmaal i Nord. Kirke-Tid. Nr. 5 d. A. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 67).

Modbemærkninger til Stykket: En mærkelig Aabenbarelse af et begaaet Mord, i Nordisk Kirketidende Nr. 9 d. A. Slagelse, 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1836, Col. 269—272, 286—88, 335; »Fædrel.« II. 1841, Nr. 703; jvfr. Art. C. F. Rønne).

En lille eenfoldig Historie om den Lutherske Reformations Indførelse i Danmark, for Børn og Menigmand at læse og eie, fortalt som Forberedelse til forestaaende Jubelfest 1836. Kbh. 1836.

Rasmus Sørensens og Peder Larsen Skræppenborgs Reise i Jylland, fortalt af R. Sørensen. Kbh. 1837. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 848; M. f. L. XX. 168—70, af C. C. Tryde; Fædrel. II. 1841, Nr. 689, 90; N. Jen. L. Z. 1845, S. 1200).

Hvad er Aarsagen til den tiltagende Svækkelse paa Legeme og Sjæl? Hamborg, 1840. (Udg. af den Hamb. Tractat-Forening og udgjør Nr. 6; Piecen har intet Aarstal, men er udkommen 1841).

Læsebog af almeennyttige Kundskabers Indhold for Børn i de danske Almueskolers øverste Classe, saavelsom og for den voxne Almue-Ungdom og den myndige Almuesmand uden for Skolen. Kbh. 1841. (jvfr. P. Hjort's »Kritiske Bemærkninger over adskillige Læsebøger for Børn« (Kbh. 1843), S. 57—62; Marckmann's Fortegn. ov. Skrifter til Læsn. f. Menigmand, S. 56—57).

Hvad er »den hellige almindelige Kirke?« og hvad er det for en Kirke, Hr. Pastor Grundtvig og Flere med ham nu forkynde Tro paa under dette Navn? Besvaret. Kbh. 1841. (»Fædrel.« II. 1841, Nr. 707).

Dispositioner og Catechisationer med Skoleborn over den anordnede Lærebogs Indhold af den evangelisk-christelige Religion, til Brug for Religions-Lærere. Første Hefte, over første Capitel i Lærebogen. Nykjøbing paa Falster, 1843. (Tid. for alm. dansk Skolel.-Forening, 2den Suite, 1843, Nr. 8. 9. 10, af D. C. Rugaard; Theol. Tidsskr. VII. 386—87).

Indbydelses-Forslag til at oprette en Underviisnings-Anstalt for voxne Bonderkarle. Nykjøbing paa Falster, 1843; ej i Boghandelen. (optr. i „Almuevennen“ 1843, Nr. 11).

Nordisk Tidsskrift for Almuen, af historisk, landoeconomisk og andet almeennyttigt Indhold. (1ste Hefte). Kbh. 1843.

Et historisk og christeligt Ord for Almuen. Kbh. 1844.

En historisk Beretning og Oversigt af Forhandlingerne ved det nylig afholdte Stændermøde i Roeskilde 1846, i folkelig Stiil fortalt. Kbh. 1846. („Dagen“ 1846, Nr. 23; Kbhpost. 1846, Nr. 250). — En Beretning om Forhandlingerne ved Stændermødet i Viborg 1846. ibid. 1847.

Om de udvandrede Normænds Tilstand i Nordamerika, og hvorfor det vilde være gavnligt, om endeel danske Bønder og Haandværkere udvandrede ligeledes og bosatte sig sammesteds. Kbh. 1847. („Almuevennen“ 1847, Nr. 29; Kbhpost. s. A. Nr. 78).

Mit Levnetsløb, og dets levende Berørelse med Almueskolens Historie i Danmark i indeværende Aarhundredes første Halvdeel. 1.—3. Afsnit. Kbh. 1847. (Kbhpost 1847, Nr. 291; jvfr. J. A. Hansen: „Et lidet Tillæg til Skolelærer Rasmus Sørensens Levnetsløb“. Kbh. 1848). — Svar til „Et lidet Tillæg til Skolelærer Rasmus Sørensens Levnetsløb“ fra Skomager-Redacteur-Bondevendirigent og Rigsdagsmand, J. A. Hansen, og Skolelærer-Bondevensecretair og Rigsdagsmand, Gleerup. Kbh. 1848.

Et Ord med om Nationalitet og Christendom. Kbh. 1848. (Kbhpost. 1848, Nr. 57).

Hvori bestaaer Almeenvæbning til Forskjel fra almindelig Værnepligt ɔc. Et Foredrag, holdt i Kjøbenhavns Hippodrom d. 19de Novbr. 1848. Kbh. 16 S.

Et probat Lægemiddel mod Rystelsen for „Bondevennerselskabet“, opdaget. Aalborg 1849.

Organ for Folkevennerselskabet. (Et Blad, udg. som Organ for det af ham stiftede Selskab; begyndt 1849. Nr. 4 er angrebet af L. Ingstrup i Aalborg Stifts-Tid. 1849, Nr. 255).

Fra 1ste Januar 1842 til 1ste Februar 1843 Medudgiver af Ugeskriftet „Almuevennen eller Belysning af Fortid og Nutid for den danske Almue“. Kbh. 4to. (Hertil leverede han bl. a.: i 1ste Aarg., 1842: Historiske Meddelelser, i Nr. 1; Agerdyrkning og Landoeconomie, Nr. 1. 2; Forskjellen mellem en Fæstebonde og en Selveierbonde, Nr. 1. 2. 6; Vort nye Landcommunal-Væsen, Nr. 2. 3. 4. 5. 6. 10; Franz Pizarro, Nr. 2. 3. 4; Ferdinand Cortez, Nr. 5. 6; Hvad er Gjødning? Nr. 6. 7; Besværing til Amtsraadet for Sorø-Amt i Anledning af en foretaget Valgforhandling, Nr. 8; Om Valghandlingen i Rude Skole, Nr. 9; Bispevisitatsen, Nr. 10; Fæstebuusmændenes Stilling, Nr. 11. 12; Hvad kunne de nye Sogneforstandere virke til Skolevæsenets Forbedring? Nr. 22; — i 3die Aarg. 1844: Om det fri og det ufri Hartkorn, Nr. 20; Om Forandring i Tiendeafgiften, Nr. 21; Om Fæstegodsets Overgang til Arvefæste eller Eiendom, Nr. 22. 23; Almindelig

Væbning og almindelig Værnepligt, Nr. 23; Et Par Ord om Huusmands-Vilkaarene i Holbeks Amt, Nr. 56—57; Nogle eenfoldige Spørgsmaal og Svar til nærmere Overveielse, Nr. 63—64; — i 4de Aarg., 1845: Tale ved Folkefesten paa Alkestrup Mark i Holbeks Amt, Nr. 54—55; Poet. Bidrag, Nr. 69—70).

Ligeledes Medudgiver af: Kjøbenhavns Amts Landcommunal-Tidende. Følgeblad til „Almuevennen". Nr. 1.—21. Kbh. 1842—43. 4to.

I Rudelbachs „Theologisk Maanedsskrift" (Om det sande Lærer-Kald i den christne Menighed, i XIII. 97—111).

I Lindbergs „Maanedsskrift for Christendom og Historie" (Om Menigmands Bibel-Læsning, i I. 547—62).

I Lindbergs „Nordisk Kirke-Tidende" (Literært Skole-Nyt, 1834, Col. 607—608, 617—21; Noget af „Fjorten opbyggelige Samtaler imellem en ældre og en yngre Præst", 1835, Col. 113—23, 135—41; Dansk historisk Skole, s. A. Col. 705—18; Hvad er en luthersk catechetisk Skole? 1836, Col. 49—61. (jvfr. „Fædrel." II. 1841, Nr. 638); Efterretning om Nordmanden Elling Eielsens Reise og Ophold i Danmark, 1837, Col. 481—87).

I „Christelig Samler", udg. af L. N. og C. C. Boisen, (Meddelelser til nærmere Bekjendtskab med det christelige Livsrøre i Fyen, i I. 226—39; II. 47—59).

I „Conferentsblad, udg. af Skolelærerforeningen for Aarhuus og Omegn" (Epistel til Hr. Pastor Børresen og Skolelærerforeningerne, i 1. Aarg. 1841, Nr. 5; Catechetisk Religions-Underviisning, sstd. Nr. 8).

I „Dansk Folkeblad" (Indbydelse til Aktietegning for Oprettelsen af en Aktieforening iblandt Bønder for Indkjøb af store og samlede Landeiendomme til Udstykning, i XI. Aarg. Nr. 4; optr. i „Almuevennen" 1845, Nr. 26—27; særsk. 1845. (jvfr. „Fædrel." VI. 1845, Nr. 1843; „Almuevennen" s. A. Nr. 24—25).

I „Kjøbenhavnsposten" (Foredrag om Oprettelsen af en saadan Underviisningsanstalt, som hans Indbydelse havde bekjendtgjort, 1846, Nr. 270; Min sidste og eneste Bøn til mine Venner blandt mine danske Landsmænd, 1847, Nr. 192 (ogsaa i „Almuevennen" 1847, Nr. 35); Om den gode Overeensstemmelse mellem de Uddrag, Skolelærer N. Sorensen har meddeelt af Friberts Bog om Amerika, navnlig om de norske Nybyggeres Tilstand i Wisconsin, og den Beretning, Hr. Claus Clausen, Præst for nogle af de norske Setlementer sammesteds, for nylig har meddeelt i Fyens Stiftstidende, 1847, Nr. 293; Adresse til Kongen om en fuldstændig udvidet Valgret og Valgbarhed, 1848, Nr. 63; Olshausen og Rudelbach, s. A. Nr. 97).

Tale ved Mødet den 20. Marts 1848 i Kjøbenhavn, inds. i „Forhandlinger om Danmarks og Slesvigs constitutionelle Forening", Nr. 3, S. 1—2.

Anmeldelse af P. C. J. Rasmussens „Forsøg til en Ny Lærebog i den evangel.-christelige Religion", i „Tidende for almindelig dansk Skolelærer-Forening", 2den Suite, 1843, Nr. 12.

Havde Deel i Affattelsen af den af N. Ottesen udgivne „Erklæring i Anledning af det forehavende Forslag til en ny Alterbog og et nyt Kirke-Ritual". 1840. (jvfr. Cosse's Nyt jurid. Tidsskrift, II. 91—93).

**Sørensen (S.)** var Skolelærer i Skjoldelev i Aarhuus Stift; reiste 1837 til Amerika.

Frimodige Yttringer om Skolevæsenet i Danmark, i »Tidsskrift for Almueskolevæsenet«, II. Aarg. 1835, S. 305—47.

Om adskillige Planter, som ere den danske Landmands Opmærksomhed værdige, og som enten voxe vildt, eller ere lette at dyrke, i »Ugeblad for den danske Bonde«, III. Aarg. Nr. 27.

**Sørensen (Søren)**, f. d. 15de Septbr. 1790 i Krogsbølle i Fyen; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole 1810; var Lieutenant ved Livcorpset; absolverede i Januar 1817 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 12te Marts s. A. Sognepræst for Norderøes Præstegjeld blandt Færøerne; d. 8de Juli 1829 tillige Provst paa Færøerne; d. 2den Marts 1831 Sognepræst til Snoldeløv og Thune i Sjælland; d. 21de Septbr. 1846 tillige Provst for Thune og Ramsø Herreder; derefter tillige Medlem af Amtsraadet for gamle Roeskilde Amt. — ⚭ 3/4 1817 Elisa Matthea Petersen.

Vinterpostil, eller Prædikener paa Søn- og Festdagene fra Advent til Paaske. Af Claus Harms. Oversat efter tredie Oplag. Gjennemseet og udgivet med en Fortale af J. Møller. Kbh. 1823. (L. T. 1824, Nr. 3. 4).

Tale, holden i Roeskilde Cathedralskole ved Rector S. N. J. Bloch's Embedsjubilæum. Kbh. 1843.

Et Brev, dat. d. 3. Juli 1824, i »Bibelselskabets 10de Beretning« S. 75—78.

Oversættelse af Matthæi 4de Capitel i den nordlige færøiske Mundart, i Molbech's »Nord. Tidsskrift« I. 555—58.

Fund ved Snoldeløv, i »Annaler for Nordisk Oldkyndighed« 1840—41. S. 357—58.

Oplysninger i Anledning af Skriftet »Dansken paa Færøerne«, i »Fædrelandet« VI. 1845, Nr. 1912.

Tale i Kirken (i Skriftet: „Ved Provst Frands Daniel Mellerups Jordefærd, den 11te Februar 1847«, S. 14—19).

**Sørensen (Søren)**, f. d. 17de October 1801 i Asfens Sogn, Veile Amt, hvor hans Forældre havde en Fæstegaard under Palsgaards Gods i Besiddelse; kom efter sin Confirmation paa Godsforvalterens Comptoir paa Palsgaard, men bestemte sig, paa Grund af Værnepligten, i sit 19de Aar til at blive Skolelærer og valgte til sin Forberedelse Bernstorffsminde Seminarium i Fyen, hvorfra han efter et treaarigt Ophold dimitteredes i Aaret 1824 med Hovedcharakteren „Udmærket duelig“; var derpaa i 2 Aar Huuslærer i Dalum Præstegaard for Provst Faaborgs Børn og underviste tillige paa Christiansdal Kammerherre Benzons 3 ældste Børn i adskillige Fag; oprettede 1826 en privat Drengeskole i Odense, hvilken han 1837 forenede med en lignende og organiserede derved

en større Anstalt under Navn af „Odense Realskole“, hvis Medbestyrer han er; valgtes 1841 til Medlem af Borgerrepræsentationen i Odense, og 1845 til sammes Formand samt til Medlem af Stadens Skolecommission; d. 29. Decbr. 1849 til Landsthingsmand for 6te Valgkreds. — * Nicoline Christine Widding.

Om Underviisningsanstalter for vordende Borgere, Bemærkninger, fremkaldte ved Magister Ingerslevs Afhandling i Folkeblade No. 28—29. Odense 1840. (jvfr. „Fædrel.“ II. 1841, Nr. 437, af C. F. Ingerslev).

Kortfattet dansk Sproglære, udarbeidet til Brug i Borger- og Almueskoler som og ved anden Elementarunderviisning. Odense, 1846.

Udtog af Danmarks Historie, til Brug i Borger- og Almueskoler, som og ved anden Elementarunderviisning. Udarbeidet nærmest efter Allens Lærebog. Odense, 1847.

Geographie, til Brug i Borger- og Almueskoler, som og ved anden Elementarunderviisning. Odense, 1847.

Medudgiver af: Tidsskrift for Almueskolevæsenet. I.—VI. Aarg. Kbh. og Odense, 1834—39. (jvfr. Nordisk Kirketid. 1834, Col. 617—21; 1839, Col. 487—94). Supplementhefte. Odense, 1841. (Til dette Tidsskrift leverede han følgende, deels originale Arbeider, deels Bearbeidelser og Oversættelser af Tydsk: i 1ste Aarg.: Paa hvilken Vei føres Mennesket til Indsigt? S. 53—73; Om Lærerens didactiske Kraft, S. 73—76; Vexelsidig Skoleindretning, S. 145—52; Om statarisk og cursorisk Læsning, S. 239—54; Forslag til Indretning af Skolelærer-Conferentser, S. 371—78; Bemærkning om Tabellerne til indbyrdes Underviisning, S. 379—80; Tale ved Seminaristers Afgang, S. 381—84; Om Skolelærerstandens ringe Agtelse, S. 384—91; — i 2den Aarg.: Midler til Opmærksomhedens Vedligeholdelse, S. 33—39; Om vexelsidig Skoleindretning (indbyrdes Underviisning), S. 264—78; Anmeldelse af nogle Skolebøger, S. 278—83; — i 3die Aarg.: Bemærkninger, med Hensyn til Borger- og Realskolevæsenet, foranledigede ved enkelte i den roeskildske Stændertidende, „Fædrelandet“ og Stenersen Gads Skrift om Realunderviisningen forekommende Yttringer, S. 287—308; Forslag til en pædagogisk Correspondents imellem Medlemmerne af en Skolelærerconferents, S. 367—71; — i 4de Aarg.: Dr. Diesterwegs Dom over den vexelsidige Skoleindretning, S. 69—87; — i 5te Aarg.: Beretning om Odense Realskole, S. 353—76; — i 6te Aarg.: Oversigt af de i den preussiske Stat værende Skolelærer-Seminarier, deres Indkomster, m. v., S. 209—22; Frimodige og velmeente Yttringer om Religionsunderviisningen i Folkeskolen, S. 339—45; Stof til Catechisation over 2de bibelske Historier, S. 345—51; Elementarunderviisningens Princip (af Diesterweg), frit bearbeidet med en Deel tilføiede Bemærkninger, S. 367—84; Et Par Bemærkninger om Skolelærerconferencer, S. 406—10; — i Supplementheftet: Bemærkninger med Hensyn til Skolelærernes Kaar og Stilling, S. 39—46; Om Vigtigheden af en over alle Folkeklasser udbredt Dannelse, S. 46—57).

Endeel Artikler om Skole- og Communalvæsen, samt forskjellige Beretninger om Odense Realskole og den fyenske Skolelærerforening, i de fyenske Aviser, saasom: i Hempels Avis (Om Skoleexamina; Sammenligning imellem private og offent-

lige Skoler, Latin- og Realskole, 1837, Følgeblad; Grunden til den Mangel paa Interesse, som vises ved Valget af Borgerrepræsentanter, 1838; Om Skolelærersangfesten i Odense d. 1ste Juli, 1841; Om Principerne for Fattigforsørgelsen i Kjøbstæderne, 1844; Anmeldelse af Prof. Clausens Skrift om Nødvendigheden af en Overbestyrelse af Kirke og Skole, 1844; Om almindelig dansk Skolelærerforening; Til Danmarks Skolelærere); — i Ove Thomsens Avis (Om Almeen- og den rette Samfunds Aand, 1840; Om den længe ventede Reform af vore lærde Skoler, 1843; Skolereform, 1844, Nr. 50 og 56).

I Frølunds »Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere« (Et Foredrag, holdt i Fyens Stifts Skolelærerkonferentse, Forsamlingsdagen den 18de September 1841, i III. Aarg. S. 177—87; Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Fyens Stifts Skolelærerkonferentse, i IV. Aarg. S. 170—75, og V. Aarg. S. 193—205).

I Jensens »Tidsskrift for Almueskole- og Seminariivæsen« (Nogle indledende Ord ved den Høitidelighed, hvormed den aarlige Examen i Odense Realskole 1843 sluttedes, i II. Aarg. S. 113—121).

I »Almindelig dansk Skolelærerforenings Tidende« (Forslag til en Skolelærerenkekasse for Fyens Stift, i 3die Aarg. Nr. 13—14). — (Efter Autogr.)

**Søtoft (Jens)**, f. i Assens, hvor hans Fader Niels Søtoft var Bager; underkastede sig i Foraaret 1802 den dansk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; blev d. 27de Novbr. 1801 Copiist og d. 13de Novbr. 1810 Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat; siden tillige Secretair i Directionen for Kjøbenhavns Borger- og Almueskolevæsen. † 6te Septbr. 1815, ugivt.

Translateur Reschs Fremfærd mod Baggesen, i Kjøbhvns Skilderi 1807, Nr. 84. 85. 86.

**Søtoft (Nicolai Bierfreund)**, Nysanførtes Broder; f. den 31te Marts 1790 i Assens; gik først i Vordingborg, saa i Nykjøbing Skole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1811; blev 1813 Communitets-Alumnus; tog i Juli 1816 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 30te Juli 1817 residerende Capellan til Kjøbelev og Vindeby i Laaland; d. 26de Febr. 1823 Sognepræst i Præstø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 9de Juni 1835 i Øster-Egidsborg sstd. † 5te Juni 1844. — *1818 Dorthea Elisabeth Ramlau (f. $\frac{1}{1}$8 1795 i Vordingborg, Datter af Bager August Ramlau og Marie Elisabeth Jantzen). — (Jvfr. Fr. Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 170; Berl. Tid. 1844, Nr. 169, 77; L. T. 1827, S. 289—90).

Romantiske Digte. Første Deel. Kbh. 1815. (»Athene« IX. 168—75, af P. Hjort; Nord. Tilsk. Nr. 22).

Aandernes Maskerade. Vinternatsdrøm. Kbh. 1816.

Altarblade og Gravlilier. 1.—2. Hefte. Kbh. 1819—20. (Prøver i Rahbeks „Tilskueren“ 1819, S. 686—88; 1820, S. 222—24).

Sommerfugle. En Samling originale Smaa-Fortællinger. Kbh. 1821.

Leonardo og Blandine. Tragoedie. Kbh. 1821. (L. T. 1826, S. 211—17, 236—37).

Christian den Fjerdes Dom. Et fædrelandsk Skuespil. Kbh. 1821. (Lit.-, Kunst- og Theaterbl. 1821, Nr. 21 (af S. Meisling); 1822, Nr. 21; Aftenbl. 1823, S. 150—52; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 8; Conversationsbl. 1825, S. 277; L. T. 1826, S. 217—20; Flyv. Post 1849, Nr. 290; Fædrel. 1849, Nr. 293; Kbhpost. 1850, Nr. 9).

Kirkens Band. Ridderskuespil. Kbh. 1822. Omarbejdet og forkortet 1825 under Titel: Hildegard von Hohenheim, eller Kirkens Band. (Aftenbl. 1822, S. 6; Conversationsbl. 1825, S. 519—50; L. T. 1826, S. 220—27; jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 487—89 (af Søtoft), og S. 518—19).

Jernmasken. Et skotsk Skuespil. Kbh. 1823. („Dagen“ 1823, Nr. 166; L. T. 1826, S. 195—206, 209—11).

Daniel Ranzau. Et fædrelandsk Sørgespil. Kbh. 1823. (L. T. 1826, S. 227—32, 235—36).

Borgens Bruud. Romantisk Sørgespil. Kbh. 1825. (L. T. 1826, S. 232—35).

Theater. Første Deel (Haarlokkerne, Hyrdedrengen, Legetøiet i Ørkenen, Mac-Leon). Kbh. 1828. (M. f. L. I. 345—51; Kbhpost. 1829, S. 370).

Et Pantheon. Digtninger. Kbh. 1842. (Berl. Tid. Søndagsbl. 1842, Nr. 26; „Corsaren“ Nr. 95; jvfr. J. f. L. o. K. I. 23—24, 205—9).

Knud den Hellige. Tragodie. Udgivet efter Forfatterens Død af D. G. Monrad. Kbh. 1847.

I Møllers „Theologisk Bibliothek“ (Dr. Hans Adolph Brorsons Svanesange. Udvalgte og bearbeidede, XVII. 210—37; XIX. 136—83; jvfr. L. T. 1820, S. 806—7; Rahbeks „Tilskueren“ 1820, Nr. 5—6; „Kiel. Beyträge“ II. 475).

I Thiele's „Rosenblade“ (Stjernens Sang, S. 85—86; Hyacinthe, erotisk Digt i 18 Sonetter, S. 96—113; Magnetismen, Tragodie, S. 133—55; jvfr. L. T. 1818, S. 611—13).

I „Juletræet“, udg. af A. P. Liunge (Kjøge Huuskors, et Forspil til Tragoedien „Magnetismen“, S. 58—72; Den brudte Myrthe, Octoberfortælling, S. 86—104; Kong Gustavs Varsler, S. 134—43; Digte, S. 42, 125, 198; jvfr. L. T. 1823, S. 7—9).

I „Literatur-, Kunst- og Theaterblad“ (Nogle æsthetiske Afhandlinger, f. Ex.: Over Skjønhedsidealet, Fragment efter Sturz, 1821, Nr. 9, 10).

I Tidsskriftet „Harpen“ (Om Digtene „Lille Clara“ og „Der var en Tid“, 1820, Nr. 61; samt nogle originale Fortællinger og Digte).

I Ugebladet „Brevduen“ (Nogle originale Fortællinger og Digte).

I Rahbeks „Tilskueren“ (Brev fra Sylvester om Kritikken, 1821, Nr. 52).

I Rahbeks „Læsning i blandede Emner“ (Aarsagen til den ringe Bog-

afsætning, pro tempore (anonymt), i Bd. II. 1822, S. 405—424. (jvfr. L. T. 1822, S. 460—64, af P. E. Müller; „Statsvennen" s. A. Nr. 13, 35, af J. K. Høst; Lit.- Kunst- og Theaterbl. 2. Aarg. Nr. 34, 36); Hamlet i England, Tragødie, i Bd. III. 1822, S. 289—327).

I „Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark" (Indberetning fra Bibelforeningen i Præstøe, 1823, Nr. 11; 1829, Nr. 3).

I Rahbeks „Tilskuerne" (Ravnen, Tragikomoedie efter Gozzi, 1ste Act, 1823, Nr. 95—98).

I C. Beyers „Gefion" for 1826 (Kong Didrik og Svanen, et romantisk Digt, S. 84—122; jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 69).

I „Kjøbenhavnsposten" (Om Korsets Tegn og Betegnelse med Korset, 1834, Nr. 214; Beretning om Naalepigens Forgjængerske i Annaberg, s. A. Nr. 246, 47, 48; Grundede Grunde for Jagtens Frigivelse af Private, 1836, Nr. 6).

I „Den Berlingske Tidende" (Den rigtige Maade til nu at erholde paalidelige Vota til Capitelstaxt, 1842, Nr. 299; Om nye Psalmer, s. A. Nr. 306; Yderligere Bemærkninger angaaende det nye Psalmebogs Appendix, s. A. Nr. 309; En Erklæring, betræffende „Torbisten og Fluen" af Poul M. Møller, 1843, Nr. 2, jvfr. Nr. 5; Om en rigtig Maalestok for den virkelige Indtægt af den danske Geistligheds Jorder, s. A. Nr. 9).

I „Journal for Literatur og Kunst" (Om Tidens Fordringer til Digteren, i I. 1843. S. 199—210).

Desuden endeel Digte, adspredte i „Athene" (II. 162. 483; V. 195); „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn"; Nyerups „Hertha"; „Tilskueren" 1820—21; „Tilskuerne" 1823; „Hesperus" (III. 541; IV. 41. 51; VI. 334); „Sneeliljer" (1828, III. 180); Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere" 1835, 36, 37 og 38; „Kjøbenhavnsposten" (1835, Nr. 71; 1838, Nr. 76. 92); „Den Berlingske Tidende" (1840, Nr. 14; 1843, Nr. 1); samt i „Portefeuillen" 1840. Bd. 4.; 1841. Bd. 1.; og i „Ny Portefeuille" 1843. II. 257—60.

Om en af ham forberedt Udgave af et Bind Digtninger s. J. f. L. o. K. I. 1843, S. 329.

**Søtoft (Niels Henrik),** Broder til de 2de Ovenanførte; f. d. 21de Marts 1788; tog i October 1805 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer, og lagde sig ved Universitetet efter de skjønne Videnskaber; gik 1810 til Wien; blev siden Lieutenant i preussisk Tjeneste og Ridder. † 30te Juli 1815 som Etapecommandant i Bonn.

Lyna, en Nytaarsgave for 1810. Kbh.

Enkelte Digte i „Nye danske Tilskuer" 1807 og 1808, samt i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn".

# T.

**Tandrup (N. W.).**

Udgav: Den lille Fribytter. Kbh. 1840—43. (udkom nummerviis).

**Tauber (Emmanuel),** ældste Søn af nedenanførte Professor Johan Henrik Tauber; f. d. 5te Juni 1776 i Horsens; blev i Decbr. 1787 indsat som Discipel i Roeskilde Cathedralskole; afgik derfra til Universitetet i Efteraaret 1793, og underkastede sig i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; antoges d. 9de Januar 1795 som vicarierende Lærer ved Roeskilde Cathedralskole; blev d. 15de Septbr. 1797 ansat, indtil videre, som anden Lectie-Hører, og i April 1799 udnævnt til fast Lærer for 2den Lectie, dog saaledes, at han indtil videre skulde undervise i 5te Lectie; indtraadte 1800 i det nysoprettede pædagogiske Seminarium, som han forlod i Octbr. 1801, efter at have aflagt de befalede Prøver; vandt 1801 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philologiske Prisopgave: „Inter duas descriptiones, unam Hesiodeam scuti Herculei, alteram Homericam scuti Achillei instituatur comparatio, ex qva, in qvibus de pictarum rerum imaginibus, uter altero poëta vel superior sit, vel inferior, appareat" (jvfr. Badens Univers. Journ. IX. S. 14); blev s. A. beskikket til fast Lærer i 5te Lectie; d. 20. Decbr. 1805 Conrector ved Aarhuus Cathedralskole, og d. 1ste Maj 1811 Rector ved Cathedralskolen i Aalborg; erholdt d. 14de Decbr. 1822 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13); udnævntes d. 28de Octbr. 1836 til Ridder af Danebrog; d. 10de Januar 1845 til Etatsraad, og festligholdt samme Dag sit 50 Aars Embedsjubilæum; blev d. 10de Maj s. A., efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 31te Januar 1847 i Aalborg. —⚭ 1/8 1806 Johanne Christiane Jensen, fød Clausen († 1849 i Houlberg Præstegaard), en Datter af Kjøbmand og Kirkeværge ved St. Knuds Kirke i Odense, Claus Clausen og Maria f. Krysing, samt Enke efter Cantor Henning Jensen i Roeskilde. — (Jvfr. Hertels Beskr. ov. Aarhuus Domkirke, II. S. 496—97; Hundrup's Skole-Calender 1843, S. 3, og 1845, S. 14. 15; E. G. Tauber Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 157; „Taler og Sange i Anledning af Emmanuel Taubers Embedsjubilæum den 10. Januar 1845." Aalborg; N. Nielsen „Ved Emmanuel Taubers Grav, d. 9de Februar 1847." vedføjet hans „Tale ved Indvielsen af den nye Skole i Hals." Aalb. 1847; Aalborg Stifts-Tid. 1845, Nr. 8; 1847, Nr. 23, 29. — Portrait, lithogr. i E. Bærentzens & Comp. lithogr. Institut. 1846. Folio. — Om trende til hans Minde stiftede Skolelegater, s. „Dagen" 1836, Nr. 187; Selmers Aarbog f. 1845, S. 233—4).

Indbydelsesskrifter: Samling af biografiske Notitser om Nogle af de fra Aalborg Kathedralskole til Universitetet dimitterede Disciple, i alfabetisk Orden. Kbh. (1840). (T. f. L. o. K. V. 436—37; Aarhuus Stifts-Tid. 1841, Nr. 28, Følgeblad, samt Nr. 34). — Samling af biographiske Notitser o. s. v. Andet—Tredie Hefte. Aalborg (1841—44).

Skoleefterretninger om Aalborg Kathedralskole for Skoleaarene 1839—1845, vedføiede Programmerne fra samme Skole for A. 1840—45. (jvfr. F. L. o. K. I. 215—16).

I Engelstoft's Universitets- og Skole-Annaler (Summarisk Indhold af hans Indtrædelses-Tale som Conrector ved Aarhuus Cathedralskole, 1806. I. 171—77; Necrolog over Conrector H. E. Grosmann, 1811. II. 101—5).

En Tale, indlemmet i Samlingen af „Taler og Sange i Anledning af hans Embedsjubilæum, d. 10. Januar 1815“, S. 15—20.

Han forfattede: *Catalog* over Aalborg Stifts og Amts offentlige Bogsamling. Aalborg 1819, samt Tillæg dertil. ibid. 1821. (L. T. 1819, Nr. 42; 1829, S. 22—23).

**Tauber (Erich Gjørup)**, Nysanførtes Broder; f. d. 24de Septbr. 1782 i Odense (ikke i Horsens); dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Cathedralskole i Foraaret 1800; var den Første blandt de Indkaldte ved Examen Artium, og tog i det paafølgende Efteraar samt i Foraaret 1801 den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; indtraadte i Maj 1802 som Alumnus i det pædagogiske Seminariums theologiske og philologiske Klasser; var tillige Alumnus paa Borchs Collegium, og absolverede i October 1804 den theologiske Embedsexamen med Charakteren: Laudabilis et quidem egregie; blev d. 20de Decbr. 1805 Adjunct ved Cathedralskolen i Aarhuus; fik d. 13. Aug. 1814 Prædicat af Overlærer; blev d. 13de Januar 1818 Rector ved den lærde Skole i Kolding; d. 11te Juni 1822 Director ved Sorø Academi og Skole; erholdt d. 21. Maj 1827 Rang efter Rangforordn. 3 Kl. Nr. 9 (med Etatsraader); blev d. 10de Juli 1830, efter Ansøgning og formedelst svageligt Helbred, i Naade entlediget med Vartpenge; d. 19de Marts 1831 constitueret som Rector ved Frederiksborg Skole (indtil 1834); d. 25de Marts s. A. udnævnt til Etatsraad. — ⚭ $\frac{1}{6}$ 1812 Ovine Lucie Hvid (f. $\frac{15}{11}$ 1785, Datter af Justitsraad, Borgemester Niels Hvid i Aarhuus). — (Biographi i Døt's „Archiv,“ VIII. S. 251—54; jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 8).

*Historia scholæ Cathedralis Arhusiensis* ab ipsis ejus incunabulis ad præsens ævum primis lineis adumbrata. Arhusiæ MDCCCXVII. („Dagen“ 1817, Nr. 268; L. T. 1818, Nr. 8; Leipz. L. Z. 1818, II. S. 2191—92. — Et Brudstykke: „Morten Børup og hans Disciple“, overs., med en Efterskrift, af K. L. Rahbek i „Dansk Minerva“ V. 1817. Novbr. S. 52—75).

Breve fra Kolding. En topographisk Skizze, udgiven som Indbydelses-

skrift til den offentlige Examen i Kolding lærde Skole. Odense 1822. („Dagen" 1822, Nr. 214, 275; Høst's „Chronos", H. 2. S. 123—26; L. T. 1823, S. 21—29; Fabers Jyllands Kundsk. Tid. 1823. H. 1. S. 11—15; Provinzial-Ber. 1823, II. 74; Møt's „Archiv" 1824. Bd. I. S. 145—47).

Udsigt over Sorø Academies Forfatning under Kongerne Christian IV. og Frederik III. 1623—1665, med Bilag af utrykte Actstykker. Indbydelsesskrift til Sorø ny Academibygnings Indvielse. Kbh. 1827. Fol., med 3 Kobb. („Dagen" 1827, Nr. 130. — Uddrag af Skriftet, i Seebode's N. Archiv für Philol. u. Pädagog. 1829, Nr. 11).

I „Blandinger fra Sorø" (Træk af Sorø Academies ældre Historie, i H. 1. S. 159—67. (L. T. 1831, S. 701—2); Brevvexling mellem Professor Nyerup og E. G. Tauber, meddeelt af Sidstnævnte, i H. IV. 1832. S. 3—16).

Brev, i Bibelselskabets 5te Beretning, S. 98—99. — En Skrivelse om Branden i Hillerød Natten imellem d. 10. og 11. Mai 1834, indført i Aarhuus Stifts-Tidende 1834, Nr. 84, Følgeblad, og derefter i flere Tidsblade. (jvfr. „Dagen" 1834, Nr. 160 og 165).

I Anledning af St. St. Blicher's „Et Vink til Bestyrelsen af offentlige Midler", i „Dannevirke" II. Nr. 19.

**Tauber (Frederik Bagger)**, de 2de Ovenanførtes næstyngste Broder; f. d. 23de Septbr. 1786 i Odense; dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Cathedralskole 1805; tog i Juli 1812 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 8de Maj 1813 constitueret og d. 13. Aug. 1814 virkelig Adjunct ved Aalborg Cathedralskole; d. 25. Maj 1816 personel Capellan hos Amtsprovst Bogh i Herfølge; d. 1ste Jan. 1824 Stiftspræst paa Vallø; erholdt d. 14de Maj 1838 Rang med Sognepræsterne i Kjøbenhavn; blev d. 23. Febr. 1839 Sognepræst til Eiby og Dalby i Sjælland. — * 1. $\frac{22}{10}$ 1824 Megdola Cathrine Bogh (f. $\frac{26}{4}$ 1803, † $\frac{23}{3}$ 1831, Datter af Præsten i Herfølge, Amtsprovst Math. Freder. Georg Bogh og Victorine Juliane Fog). * 2. $\frac{22}{2}$ 1837 Wilhelmine Jacobine Staahl (f. $\frac{21}{7}$ 1803, Datter af Havnecontroleur Jacob Staahl i Kbhvn).

Indberetninger og Breve, indf. i „Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark" 1824, Nr. 8; 1825, Nr. 5; 1826, Nr. 4; 1827, Nr. 1, 7; 1828, Nr. 8; 1830, Nr. 1; samt i Bibelselskabets 12te Beretn. S. 85—87.

**Tauber (Johan Henrik)**, f. d. 7de September 1743 i Aalborg, næstældste Søn af Borger og Kobbersmed sstd., Emmanuel Tauber (f. $\frac{4}{10}$ 1702 i Augsburg, † $\frac{2}{3}$ 1759) og Karen Henrichsdatter Widschen (f. $\frac{4}{1}$ 1706 i Aalborg, † $\frac{23}{7}$ 1773); blev 1756 sat i sin Fødebyes Latinskole, hvorfra han 1762 afgik til Universitetet; erholdt 1765 Baccalaureigraden; blev 1771 Inspector paa Regentsen; 1772 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1773 Magister; holdt s. A. offentlige Forelæsninger ved Universitetet; beskikkedes d. 25de Novbr. s. A. til Rector

ved Horsens latinske Skole; absolverede d. 21de Juni 1779 den theologiske Embedsexamen (laud.); blev 1781 Rector ved Odense Skole og Professor i Philologien ved Gymnasiet; 1782 Medlem af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab; d. 12te October 1787 Rector ved Roeskilde Domskole; d. 30te Septbr. 1790 Doctor i Theologien (ved Æresdiplom fra Kbhvns Universitet); d. 23de Juli 1808, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra Rectoratet. † 26de Januar 1816 i Roeskilde. — * $\frac{4}{11}$ 1774 (i Viborg) Gregoriane Begtrup (f. $\frac{1}{6}$ 1751, † $\frac{27}{3}$ 1820, en Datter af Præsten til Vistofte paa Mols, Provst, Magister Erich Gjørup Begtrup og Christina Augusta Bruun). — (Autobiographi i Bloch's fyenske Geistl. Hist. I. S. 432—55; Biographi i Bloch's Bidr. til Roskilde Domskoles Historie, H. 1. S. 71—77, og H. 2. S. 69—71; i Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 536—37; Nekrolog, af G. O. B. Begtrup, i L. T. 1816, S. 105—112; af J. Møller, i Theol. Bibl. X. 279—93, med en latinsk Elegie af P. G. Fibiger, S. 294—98; jvfr. (E. Tauber's) Biogr. Notitser om Disciple fra Aalborg Skole, I. S. 132; Kbhvns Skilderi 1816, S. 170—1, 200—1, 209—11, 241—43, 291—93, 356—59; Statstid. 1816, Nr. 42, Tillæg; Indbydelsesskriftet fra Horsens Skole 1844, S. 26. 32. 46, og 1848, S. 60—66; Møllers N. theol. Bibl. XIII. 41; XIX. 235. — Portrait, stukket i Kobber af A. Flint. — Om et Grav-Mindesmærke over ham, s. „Dagen“ 1822, Nr. 262).

De *delectu observationum philologicarum,* in Novum Foedus editarum, rite adhibendo libellus. Haun. 1770. (Krit. Journ. 1770, S. 264—67; L. E. 1770, Nr. 52). — *Interpretatio* dicti, Matth. XVI, 19 ad Christianum Michaelem *Rottböllium*, episcopum Viburgensem. ibid. 1771. 4to. — *Dissertatio epistolica* super Collos. II. 18. Jes. I. 29. 2 Thessal. II. 13. aliisqve locis ad Joannem Andream *Cramerum*, Superintendentem Lübecensem. ibid. 1771. 4to. (Krit. Journ. 1771, Nr. 48; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. II. 153—55). — Lykønskningsbrev fra Philomusus til sin Velynder og Ven, Mag. Balle. Kbh. 1772. 16 S. 8. (jvfr. Balles Levnet ved J. Møller, S. 67—70; Krit. Journ. 1772, Nr. 15; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. II. 299—301). — Tvende akademiske Taler ved sine Forelæsningers Begyndelse. Kbh. 1773. (Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. III. 135—37). — Tale holden ved sin Indsettelse til Rektor i Horsens latinske Skole tilligemed en Præken paa første Paaskedag til Aftensang. Aalborg, 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 52). — Om deres lykkelige Kaar, der ere offentlige Lærere ved de høie Skoler, Akademier og Gymnasier. Et Indbydelses-Skrivt til Taleholdelsen paa Kongens Fødselsfest den 29de Januarii 1782. Odense, 1782. 4to, og Tale paa Kongens Fødselsdag, om Rigernes Lykfalighed under en Landsfaders beskyttende Eenevælde. ibid. 1782. 8. (L. E. 1782, S. 345—49; Danmarks litt. Progresser II. 154—72). — Tiltrædelses-Tale til Rektor-Embedet i Odense, om den sidste Skoleforordnings ufatteerlige Værd. ib. 1782. (L. E. 1782, S. 349—51; Danm. litt. Progr. II. 154—72). — Forslag til Skolearbeidets ligelige Deeling imellem Lærerne ved Odense latinske Skole. ibid. 1783. (Danm. litt. Progr. III. 22; L. E. 1783, Nr. 11). — Opoffrelse for

det Almindelige, som et varigt Æreminde for de Godgjørende, forestillet i en Amindelses og Taksigelses Tale over Froken Juliane Helene Justine von Ernst. ibid. 1784. (L. E. 1787, Nr. 46. — Udtog af denne Tale i »Iris og Hebe« 1800, III. 29—39). — En velfortient Skolelærers lykkelige Alderdom: en Sørgetale over Professor og Konrektor Povel Holm. ibid. 1785. (L. E. 1785, Nr. 25). — Anviisning til med Nytte at bruge Jesu Levnets Historie ved de fire Evangelister, som en uundværlig Religions-Bog for alle Kristne til alle Tider. Et Indbydelses-Skrivt til Taleholdelsen paa Kongens Fødselsfest. ibid. 1786, og Tale paa Kongens Fødselsfest. Om en gudlignende Regent, som et følgeværdigt Mønster for alle retskafne Undersaatter. ibid. eod. (Krit. o. Antikr. 1789. H. V. Nr. 1). — *Interpretatio* Matth. III, 2. in celebritate virorum doctissimorum, in consessu collegii scholastici & discipulorum freqventia, Doctori & Episcopo *Antonio Blochio*, dioecesi Fionensium ecclesiasticæ recentissime præfecto, officiosissime applaudentium in schola Otheniensi ad. Non. Aprilis recitata. Othenis 1786. (Krit. o. Antikr. V. Nr. 1). — *Oratio* de disciplina scholastica in schola Otheniensi præceptoribus rite inaugurandis dicta XIII. Calend. August 1785. ibid. 1787. (Krit. o. Antikr. V. Nr. 1). — Aftrædelses-Tale fra Rektor-Embedet ved den latinske Skole i Odense: Hvad kan berolige en aftrædende Lærer under hans Mismodighed over at skulle forlade en Skole, han, som Styrer har staaet i en lier Forbindelse med? Odense, 1787. (L. E. 1788, Nr. 18). — Qvomodo sit opus instituendi in scholis, qvas vulgo dicunt latinas, publice tractandum, ut medium inter Recentissimorum superstitiosum rerum studium, &, qvi inde nasci solet, philologiæ tam latinæ qvam græcæ contemtum levissimum moderatius teneatur? Qvæstio ad respondendum proposita in *oratione*, Rectoris provinciæ apud Roeskildenses auspicandæ causa, a. d. VII. Decembris 1787, in schola Roeskildensi publice habita. Othenis, CIƆIƆCCLXXXVIII. (Krit og Antikr. IV. Nr. 34). — En Skolelærers Myndighed og offentlige Anseelse, hans Gyldighed og udvortes Værd i Disciplenes Øine, en Tale ved nogle Høreres Indsættelse i Roeskilde Skole. Odense, 1789. (Krit. o. Antikr. 1789. H. V. Nr. 1; L. E. 1789, Nr. 44). — Brøstfældighederne i det lærde Skolevæsen, uddragne af Original-Documenter og indstillede til højere Eftertanke. Kbh. 1789. (L. E. 1789, Nr. 9; Krit. o. Antikr. III. Nr. 22, IV. Nr. 25. 28.30). — Nogle uforgribelige Tanker om den nærværende Gjæring i Undervisningsfaget til forsynlig Klogskabs Indskjerpelse for Lærere og Lærlinge. En Tale. Kbh. 1790. (Nyerups lat. Skolers Hist. S. 287—91; L. E. 1790, S. 697—700; Krit. og Antikr. VIII. Nr. 28; Jen. L. Z. 1791, Nr. 327; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theolog. Bibl. XIX. 148). — *J. G. Rosenmülleri* Scholia in novum Testamentum. Tom. I.—II. elaboratiorem et multis partibus locupletiorem, cum præfatione edidit — ad finem capitis octavi Evangelii Johannei, reliqva parte ad exemplar editionis tertiæ, in Germania emissæ, ad verbum expressa. Tom. I.—V. Havniæ 1790—91. (L. E. 1790, Nr. 46; Krit. o. Antikr. H. XI. Nr. 14; Annalen der theolog. Literatur 1794, S. 18; jvfr. Worms Breve til Nyerup, i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 150—51).

Personalia betreffende Hoiædle og velbaarne Hr. Friderich Bagger, Etatsraad, sammenskrevne af ham selv, og nogle Anmærkninger og et lidet Tillæg af hans Broderson Key Praem, tilligemed en Indledning og nogle Grundtræk til et Skilderie over Menneskevennen. Kbh. 1792. 4to. (Krit. og Antikr. XII.

Digitized by Google

Nr. 43). Denne Indledning havde forud staaet i „Iris“ 1792, II. 113—124, og Grundtrækkene f. A. III. 1—48. (jvfr. L. E. 1793, S. 568).

I „Iris“ (Sang og Tegning som Forædlelses Midler for unge Mennesker i Almindelighed og for den studerende Ungdom i Særdeleshed. En Tale i Roeskilde Skole ved Cantor Jensens Indsættelse, 1792. IV. 1—54; tillige særskilt aftr. (L. E. 1793, S. 570; Krit. o. Antikr. H. XII. Nr. 43).

I „Philosophiske Afhandlinger“, udg. af J. Thomsen, (Strøtanker til J. H. Spleths Minde, i 2den Samling, S. 235—64).

I Engelstofts „Universitets- og Skole-Annaler“ (Udtog af hans Tale ved nye Læreres Indsættelse i Roeskilde Skole d. 11te Maj 1807, i Aarg. 1807. I. 300—3).

Brev til Prof. Rector Oluf Worm, dat. 16de Januar 1788, i Indbydelsesskriftet fra Horsens Skole 1844, S. 10—13. — Brev til Biskop Balle, dat. Roeskilde d. 13. Oct. 1810, i J. Møllers Udvalg af Balles Brevverling, S. 169—70.

Han har leveret Oversættelser af Tydsk og Fransk, samt nogle Recensioner, til de Aalborgske jydske Efterretninger; tog ogsaa Deel i Fortegnelse over Skrivefrihedsskr. 1772—73, saavelsom i de fyenske litteraire Progresser 1781—83.

1788 udgav han i Odense i Octav en Subscriptionsplan til en Clavis novi Testamenti, men den udkom aldrig, efterdi Professor Sahl samme Tid bebudede Udgivelsen af en saadan Clavis.

**Tegner (Peter Wilhelm)**, f. d. 15de Juli 1798 i Helsingør, næstældste Søn af Agent, Kjøbmand og eligeret Borger sstd. Isaac Wilhelm Tegner (f. 1765, † $\frac{3}{5}$ 1820) og Marie f. Lund; blev d. 27. August 1818 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 27. Aug. 1825 Premierlieutenant; d. 1ste Januar 1833 første Lærer i Navigation og Mathematik ved Søcadet-Academiet (indtil d. 28de Februar 1841); d. 20. Decbr. 1834 Capitainlieutenant; d. 7de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 20. Febr. 1842 Capitain; 1848 Ridder af Sværd-Ordenen. — * 1826 Johanne Cathrine Cecilie Christophersen.

Lærebog i den elementaire Geometrie, med et Tillæg, indeholdende analytisk retliniet og sphærisk Trigonometrie, til Brug ved Underviisningen paa det kongelige Søcadetacademie. Kbh. 1834. (jvfr. Arch. f. Søvæs. VII. 115).

Nautisk Astronomie. Kbh. 1845, med Tabeller og 14 Plader. [udkom, 1840—45, i fire Afdelinger]. (jvfr. N. Arch. f. Søvæs. II. 1843, S. 107; 2. R. I. S. 73—74). — Tillæg til Tegners nautiske Astronomie. ibid. 1847, med 3 Plader. (N. Arch. f. Søvæs. 2. R. II. S. 365—77). — Udtog af Tegners nautiske Astronomie. ibid. 1846, med Tabb.

I „Archiv for Søvæsenet“ (Om Kimmingdalingen og Horizontens Udstrækning, i VII. 334—38; Om Chronometer-Reguleringen og Længdebestemmelsen ved Chronometer, VIII. 117—167) — I „Nyt Archiv for Søvæsenet“ (To nautisk-astronomiske Problemer (af hans da under Trykken værende Lærebog i den elementaire og nautiske Astronomie), i II. S. 285—97; Problem ved tre i Nærheden af Meridianen observerede Solhøider og Tidsintervallerne imellem disse at bestemme saa-

vel Længden ved Chronometer som Breden, naar Datum og Stedets omtrentlige Beliggenhed ere bekiendte, i III. S. 27—37, jvfr. sstd. S. 239; Kort Beskrivelse over Vindene, Strømmene, og Seiladsen paa Jorden; uddraget af »Handbuch der Schiffahrts-Kunde, von Rümker«, i 2. R. I. S. 1—23; Rettelser i Positions-Tabellen Nr. 8 i den anden Udgave af Rapers Practice of Navigation 1842, sstd. S. 72—73).

**Teilmann (Andreas)**, f. i Jydstrup Præstegaard i Sjælland d. 13de Juni 1812, ældste Søn af Johan Christian Teilmann (f. $\frac{2}{3}$ 1783), daværende Sognepræst til Jydstrup og Valsølille, siden ($\frac{12}{3}$ 1817) til Tostrup og Uggerløse, og Mette Margrethe f. Teilmann (f. $\frac{28}{12}$ 1783, en Datter af nedenanførte Jubellærer Hans Teilmann i Tølløse); blev 1825, efter $3\frac{1}{2}$ Aars privat Underviisning, indsat i Roeskilde Cathedralskole, og derfra dimitteret til Universitetet 1831; absolverede i Octbr. 1837 den theologiske Embedsexamen (II. ill.); var fra Apr. 1838 til April 1839 constitueret Lærer ved det Kongl. Døvstumme-Institut; blev d. 1ste April 1845 Lærer ved den ny oprettede Borger- og Realskole i Holbek; d. 19de Aug. s. A. personel Capellan paa eget An- og Tilsvar ved Ondløse og Sønderstéd Menigheder, hvorpaa han fra d. 2den Febr. til d. 2den Maj 1847 var vicarierende Sognepræst til Ulsø og Braaby, derpaa i syv Uger Hjelpepræst til Tersløv og Dråløv, og endelig fra d. 25. Novbr. 1847 til 1. Maj 1849 Capellan paa eget Ansvar for Stillinge Menighed i Sjælland.

Teilmann-Stammen. (Kbh. 1841). 1 Ark Folio.

Stamtavle over Familien Teilmann og Descendenter, samt en kort Oplysning om nogle denne Familie vedkommende Stiftelser. Kbh. 1844. 26 Sider, Nodeformat.

Stamtavle over Familien Neergaard og Descendenter, tilligemed nogle denne Familie og Descendenter vedkommende Oplysninger. Kbh. 1846. 67 S. Nodeformat, med en Oversigts-Tavle.

En Tale ved Jordspaakastelsen, indført i Skriftet »Etatsraad H. F. J. Estrups Minde, Kongsdal d. 7de Januar 1847. Kbh.«, S. 32.

I Rask's »Morskabslæsning for den danske Almue« 1846 (Nogle Smaastykker, saasom Fruens Hunde-Enge, m. m.). — Bidrag i 4de Hefte af Bloch's »Bidrag til Roskilde Domskoles Historie« 1846. — (Tildeels efter Autogr.).

**Teilmann (Andreas Charles)**, Brodersøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 598—99 anførte Etatsraad Andreas Charles de Teilmann; f. d. 21de Juni 1786, yngste Søn af Etatsraad Toger Reenberg de Teilmann, til Endrupholm (f. 1721, adlet $\frac{31}{3}$ 1751, † 1788), og Sophie Amalie v. Gersdorff (f. $\frac{1}{4}$ 1743, † 1801, en Datter af Oberstlieutenant Christopher Frederik v. Gersdorff, til Kjergaard ved Ribe, og Margrethe v. Rosenørn); blev Ejer af Kjergaard ved Ribe; d. 7. Septbr. 1807 Secondlieutenant af 2det jydske Landeværns-Regiment; d.

28de Juli 1810 Kammerjunker; d. 28de April 1821 Jægermester; gjorde en naturvidenskabelig Reise i Island 1820; blev 1825 Toldinspecteur i Christiansted paa St. Croix (indtil i 1831, entlediget 1833); d. 21de Marts 1829 Hofjægermester. Har opholdt sig i England, og i længere Tid i Frankrige, samt i flere andre af Europas Lande.— * 1. $\frac{17}{8}$ 1808 Elisabeth Christine Margrethe de Wedelsparre (f. $\frac{29}{4}$ 1784, † $\frac{14}{5}$ 1823), Datter af Kammerherre Detlev de W. (f. $\frac{27}{11}$ 1749, adlet $\frac{31}{12}$ 1783, † $\frac{25}{3}$ 1812) og Christine Elisabeth Poulsen (f. $\frac{16}{9}$ 1749, † $\frac{12}{5}$ 1808). * 2. $\frac{4}{10}$ 1825 Sophie Dorothea v. Bardenfleth (f. $\frac{28}{5}$ 1803, † $\frac{28}{8}$ 1826, næstældste Datter af Contre-Admiral, Kammerherre Johan Frederik v. Bardenfleth og Augusta Wilhelmine v. Hellfried). * 3. $\frac{27}{7}$ 1843 Frederikke Dorthea Leschly (f. $\frac{1}{7}$ 1817).

Forsøg til en Beskrivelse over Danmarks og Islands Fugle, eller Haandbog i det danske Vejdeværk. Første Afdeling. Ribe, 1823. (jvfr. F. Faber's „Ornithologiske Noticer som Bidrag til Danmarks Fauna. Aarhuus, 1824"; Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1824, S. 196, 199. 203, af M. Winther; Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 56. 88, af Fr. Faber).

Nogle Vink til Jægere, meget brugelige for de Skytter, som nu drage i Felten, fremsatte i største Korthed af en gammel Jæger. Kbh. 1848. 16mo. (udg. anonymt).

Reiseminder fra Sverrig i Sommeren 1842. I. (under Navnet Anders Fisker), i T. Becker's Qvartalskrift „Orion", Bd. I. 1843. S. 76—92. — Et Brev om Jættegryders Oprindelse, i den danske Oversættelse af Humbolds Kosmos, Bd. I. Anmærkninger, S. 148. — Endelig har han leveret Adskilligt hist og her adspredt saavel i tidligere, som sildigere Tid, saaledes i Ribe Avis Juni 1822: om Nedbrydelsen af Rigsraad N. Langes Monument i Hunderup Kirke (jvfr. Ribe Maanedstid. Maj 1839); i Ove Thomsens Avis: Ønske om Fyrs Oprettelse og Fyrskib ved Nesshorn og om Redningsbaade paa Vestkysten; i Ribe Maanedstid. (ligeledes under Anders Fiskers Navn), bl. a. i Juli 1838: Erindringer om Vest-Jylland.

**Teilmann (Hans)**, f. i Vordingborg d. 7de November 1746, yngste Søn af Kammerraad og Amtsforvalter i Vordingborg, Andreas (Anders) Teilmann (f. $\frac{9}{8}$ 1699, † 1772) og Anna Neergaard (f. $\frac{1}{1}$ 1712 paa Forslovgaard, † $\frac{22}{11}$ 1794, næstyngste Datter af Johan Thomæson Neergaard, Ejer af Fugleberggaard og Grevensvænge, og Sidsel Pedersdatter Wartberg); nød først i Hjemmet Underviisning af Otto Paludan (senere fra 1759—85 Hører ved Herlufsholms Skole); besøgte derpaa i 2 Aar Herlufsholms Skole, afgik derfra til Universitetet 1761, og absolverede d. 20. Juli 1763 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev Alumnus paa Elers's Collegium; d. 15de Febr. 1765 succederende, og 1770 virkelig Sognepræst for Borup og Kimmerslov i Sjælland; d. 19de Juni 1776 til Tølløse og Aagerup sstd. † 18de Januar 1822 som Jubellærer. — * 1772 Cathrine Margrethe Samsøe

(f. $\frac{2}{3}$¹ 1755 i Mestved, † $\frac{1}{3}$⁹ 1833, en Datter af Particulier Jørgen Samsøe og Anna Tobyren, og Søster til Digteren Ole Johan Samsøe).

Dissertationis *classes Atheorum diversas* breviter sistentis *Particula prima.* (pro Stip. Colleg. Elersiani). (Haun.). MDCCLXIX. 4to. — (Efter Meddelelse).

**Tellefsen (Ludvig)**, Pseudonym; see Christian Ludvig Børresen.

**Tengnagel (C. Barnewitz)**, see Barnewitz.

**Tentler (Adolph).**

Arithmetiske Tabeller til Brug ved Maaltagning. 1837.

**Terkelsen (G.)**, formodentlig Pseudonym.

Den lille Taskenspiller. Jule- og Nytaarsgave, indeholdende Anviisning til en Deel nye og forbedrede Konstkunster, oversat af det Tydske. Kbh. 1817, med 20 kobberstukne Figurer.

**Terkelsen (Terkel)**, f. d. 11te Januar 1749 i Kbhvn, hvor hans Fader Giødvert Terkelsen var Capellan ved St. Nicolaj Kirke og givt med Anna Maria Danchel; blev Student fra Kjøbenhavns Latinskole 1766; derefter Huuslærer paa Tøjstrup i Fyen; 1796 Chordegn og Klokker i Ringkjøbing. †

Hiertets Følelser ved Betragtning af dyre Tider. Odense, 1783. — — Den sande Adel, beviist ved den ædelmodigste Handling i nærværende dyre Tider. Ibid. 1784.

Den ædeltænkende Bonde, et Originalstykke i 3 Handlinger, indført i Almeennyttige Samlinger", Bd. XI. Odense, 1785.

**Testrup (Søren)**, Søn af Cancelliraad Christen Sørensen Testrup († 1764, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 601); f. paa Vesterriis i Viborg Stift; blev efter Faderens Død Ejer af Wiffertsholm, siden af Voergaard, Restrup og Vesterriis; var Krigs- og Landcommissair. † paa Vesterriis.

Om Skovees Opelskning med Hensyn til den danske Flaades Skibsbyggerie, indf. i Landhuusholdn. Selsk. Skrifter. Ny Saml. Bd. II. H. I. S. 123—62, jvfr. S. 201—3; tillige særsk. aftr. (L. T. 1816, S. 85—90, 101—5).

**Tetens (Franciscus Marv)**, eneste Søn af nedenanførte Major Herredsfoged Henrich Tetens; f. d. 18. Novbr. 1791; var Maanedslieutenant i Sø-Etaten, og benaadedes d. 28de Jan. 1811 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 17. Novbr. 1813 Secondlieutenant i Sø-Etaten; afgik

d. 20. Septbr. 1815; erholdt d. 22. Febr. 1818 Premierlieutenants Charakteer; var Ejer af Maren-Mølle ved Mariager; blev 1834 fungerende Over-Toldcontroleur i Nørre-Jylland; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 13de Maj 1837 virkelig Justitsraad; d. 7de Juni 1843 Etatsraad (med Rang i 3 Kl. Nr. 9); d. 8de April 1847 Over-Toldinspecteur for Nørre-Jylland. — * Johanne Marie Pouline Brehmer (f. 1805).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Bemærkning i Anledning af Boghvedens Benyttelse til Hø. Et Brev til J. C. Drewsen, i Bd. V. 197—200. (jvfr. S. 200—1); Bemærkninger ved C. Dalgas's Lærebog i Agerbruget, sstd. S. 432—51; Om Midlerne til at hæve Sæden til at blive bedre Handelsvare, i Bd. VI. 113—24).

**Tetens (Henrich)**, f. d. 21de Maj 1759 i Horsens, ældste Søn af Peder Jacobsen Tetens, daværende Rector ved Latinskolen sstd. (fra $\frac{23}{4}$ 1756), siden Stiftsprovst i Ribe ($\frac{11}{8}$ 1773) og Doctor Theologiæ ($\frac{11}{5}$ 1779), tilsidst ($\frac{14}{2}$ 1781) Bisskop i Viborg (f. $\frac{28}{10}$ 1728 i Nykjøbing paa Falster, † $\frac{7}{1}$ 1805, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 601—2), og Anania Wederkinch (f. $\frac{20}{3}$ 1737 i Søborg, † $\frac{25}{12}$ 1816, næstyngste Datter af Præsten i Nykjøbing paa Falster, Provst Henrich Wederkinch og Maria Catharina Lehrman); besøgte først Horsens Latinskole indtil 1773; nød derpaa i 1 Aar privat Underviisning af sin Fader, og kom saa i Ribe Cathedralskole, hvorfra han 1777 dimitteredes til Universitetet; tog d. 5. Novbr. 1781 philologisk Embedsexamen (Laud.), og blev s. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1783 juridisk Decanus paa Communitetet; absolverede d. 3. Marts 1786 den juridiske Embedsexamen (H. ill.); blev s. A. Vice-Landsdommer i Nørre-Jylland; 1789 Byfoged og Byskriver i Mariager, samt Herredsfoged og Herredsskriver i Onsild og Gjerlev Herreder, tillige Birkedommer og Skriver i underliggende Mariager Klosters Birk; 1803 Major ved Landeværnet; d. 5te Septbr. 1814 Herredsfoged og Herredsskriver i Fjends og Nørlyng Herreder i Viborg Amt. † 30te Juni 1816. — * $\frac{16}{7}$ 1790 Susanne Elisabeth Strøm (døbt $\frac{9}{2}$ 1769, — † $\frac{10}{4}$ 1850, eneste Datter af Etatsraad og Stiftsskriver Ole Strøm i Roeskilde og Ulrikke Eleonore Langhorn). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 31).

*Dispp.* pro Stip. Coll. Medicei. Havn. 8vo: α) Testamenti factionis secundum principia Juris Danici, in specie Cap. 4. lib. 5. Codicis Christiani Vti expositio. Particula I.—II. 1782—83. — β) Brevis delineatio juris cambialis danici. 1785. — γ) De legum civilium et naturalium natura. 1786.

**Tetens (Peter)**, Sidstanførtes Brodersøn; f. i Gunderup Præstegaard d. 7. Maj 1791, Søn af Amtsprovst, Ridder Gerhard Tetens,

Vicepastor til Gunderup og Nefling i Viborg Stift (f. 4/8 1760 i Horsens, † 17/8 1832, jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 32—33; „Dagen" 1833, Nr. 3), og Birgitte Cathrine v. Hoff (f. 14/7 1762, † 3/3 1797, næstældste Datter af Ritmester Hans Nicolai v. Hoff til Silkeborg og Maren de Muhle). Dimitteret fra Aarhuus (ikke Aalborg) Cathedralskole blev han Student 1808; tog i Januar 1817 theologisk Attestats (Laud.); vandt 1819 den af Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülow til Sanderumgaard, ved Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse, udsatte Præmie for en Lovtale over Daniel Ranzau; blev d. 15de Novbr. 1820 Sognepræst til Ribe og Vorlev i Viborg Stift, og d. 17. Juni 1841 i Horsens. — ∞ Anania Mariane Bernstorff Tetens (f. 1801, en Datter af hans Farbroder, Kammerraad Jacob Tetens og Johanne Catharine Hansen).

Tale til Universitetets Studerende i Anledning af (Oehlenschläger's) Frejas Alter, forkastet af Theatercensorerne. Kbh. 1816. 24. S. (Rost's Søndagsbl. 1816, Nr. 48; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 172).

Lovtale over Daniel Ranzau. Kronet Priisskrift. Kbh. 1819; ogsaa indført i „Ny Samling af Skrifter, udgivne af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse", Bd. 1. S. 1—154. (Rost's Morgenbl. 1819, Nr. 42; Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 66; Allg. Hall. L. Z. 1820, Ergzbl. Nr. 116, S. 921—23; jvfr. Art. Tage Algreen-Ussing).

Mindetaler over Trende af Ribe Menigheds i Aaret 1826 dyrebare Hensovede. Aalborg, 1826.

Mindetale over vor Frelser Jesus Christus, udført i Prædikener paa alle Søn- og Helligdage fra første Advent til Himmelfartsdagen i den danske Kirkes Jubelaar 1826. Kbh. 1827. (L. T. 1829, Nr. 23; Møllers N. theol. Bibl. XX. 300—1).

Sørgeprædiken over Kong Frederik den Sjette, holden i Ribe Kirke den 16. Jan. 1840. Aalborg.

Sørgetale ved Rector Dr. philos. A. F. Mülertz's Kiste, den 14. Febr. 1844. Horsens, 1844. 10 S.

Kirkelige Leilighedstaler. Horsens, 1845.

Sang ved Kongens Nærværelse i Cathedralskolen i Aalborg, indf. i den af P. F. Wandall og J. Schjern udgivne: „Frederik d. 6tes Reise i Jylland 1824", S. 35—36. — En Erklæring, i „Den cimbriske Mercur" 1821, Nr. 11.

**Tetens (Stephan)**, yngste Broder til ovenanførte Major, Herredsfoged Henrich Tetens; f. i Horsens d. 7de Maj 1773; blev 1789 dimitteret til Universitetet fra Viborg Cathedralskole; udmærket ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i Foraaret 1790; tog i Januar 1792 theologisk Attestats (Laud.); udnævntes i Juni

**s. A. til Alumnus paa Borchs Collegium; underkastede sig i April 1794 Skole-Embedsexamen (Laud.); tiltraadte s. A., understøttet af det Hopnerske Stipendium, en Udenlandsreise; udnævntes d. 10. Novbr. 1797 til** Conrector ved Cathedralskolen i Ribe, og disputerede d. 9. Decbr. s. A. for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 16de Marts 1804 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Fredericia og Anneret Veilby, under Ribe Stift; d. 5te Novbr. 1811 til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst i Fyen; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; d. 23de April 1819 Biskop i Ribe Stift, og d. 3die Septbr. s. A. over Als og Ærø; d. 25de Maj 1826 benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteqn; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge; d. 8de Octbr. 1847, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget (fra 1ste Decbr. s. A. at regne); festligholdt d. 3. Septbr. 1844 sit 25 Aars Jubilæum som Biskop (s. Berl. Tid. 1844, Nr. 269), og d. 10. Novbr. 1847 sit 50 Aars Embedsjubilæum, ved hvilken Leilighed han s. D. erholdt Rang med Conferenceraader (2. Kl. Nr. 12; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 289; Kbhposten s. A. Nr. 275; N. Aftenbl. s. A. Nr. 281; Fædrel. 1848, Nr. 17); flyttede efter sin Entledigelse til Kbhvn. —⚭ 9/12 1797 Karen Sophie Gaarder (f. 13/10 1771 paa Gaarden Aagvig, † 21/4 1844 i Kettinge Bispegaard, Datter af Oberst Ole Gaarder og Else Sophie Meldal). — (Autobiographi, vedføiet det til hans Bispevielse af F. Münter udstedte Program: „Fragmenta versionis antiquæ latinæ Antehieronymianæ Prophetarum Jeremiæ, Ezechielis, Danielis et Hoseæ," Hafn. 1819, 4to, p. 38—43; jvfr. hans „Tale bestemt til at skulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847"; Fr. Barfod „Danmarks Geistlighed", I. S. 216—17; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 73—74).

Nonnulla in epistolam *Pauli* ad *Philemonem.* Particula 1ma. (pro Stipendio Colleg. Med.). Hafn. 1793. — Difficiliora in libro *Hermogenis* περι ευρησεως loca illustranda, præmisso disciplinæ Hermogeneæ conspectu. Diss. inaug. ibid. 1797. — *Plutarchs Levnetsbeskrivelser* oversatte af det Græske og forsynede med Anmærkninger. I.—IV. Deel. Kbh. 1800—11. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (Badens Univers. Journ. IX. 36—39, af Torkel Baden; L. E. 1801, Nr. 3). — Betragtninger over Fædrenelandskjærlighed, Prædiken i Fredericia 1806. (Trykt som Manuskript for Venner).

Efterretning om nogle af Fyens Stifts Legater og offentlige Stiftelser, forsaavidt de staae under Stiftsprovstens Bestyrelse, Tilsyn, Regnskab eller Ansvar, saavel om deres Oprindelse som Tilstand og Anvendelse i Aaret 1813. Odense, 1814. 32 S. („Penia" 1814, S. 101—26; jvfr. G. L. Badens hist. Bibl. S. 180—81).

Tvende Prædikener, holdne i St. Knuds Kirke i Odense d. 31. Decbr. 1815 og d. 1. Jan. 1816. Odense, 1816.

Prædiken holden paa Reformationsfesten den 2. Novbr. 1817 i St. Knuds

Kirke i Odense. Efter Anmodning trykt og sælges til Bedste for en agtbar Familie. Odense, 1817.

Mærkværdigheder i Jesu Liv, meddeelte af Lukas, og Pauli Brev til de christelige Galatiens Menigheder, i Omskrivning og fri Oversættelse forklarede. En Prøve og et Forsøg. Odense, 1825. (Theol. Maanedsskr. IV. 78—91, af N. F. S. Grundtvig).

Christendommens Indførelse i Norden ved Anscharius, fremstillet i en Lovtale over denne Nordens Apostel. Kbh. 1826. (Theol. Stud. u. Krit. Bd. 1. H. 4., jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XV. 287).

De kirkelige Epistler, tilligemed en forklarende Omskrivning af samme. Odense, 1831. (M. f. L. IX. 131—59, af H. N. Clausen; Neue Prev. Ber. 1832, III. 483—87; Allg. Hall. L. Z. 1834, Ergzbl. S. 492; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 999).

Demosthenes mod Leptines. En Tale, oversat fra det Græske, med Indledning og Anmærkninger oplyst. Kbh. 1837. (M. f. L. XIX. 243—55, af K. Sick; Dst's „Minerva" II. 192—95, af T. Baden; Nord. Ugeskr. 1837, S. 312—13).

Udvalgte Vers af vor evangelisk-christelige Psalmebog, til Brug ved Religionsunderviisningen, især i Skoler, hvor den indbyrdes Underviisning øves. Samlede og ordnede af en Skoleven. Odense, 1838. 15 S. (Tidsskr. for Almueskolevæs. V. 103—118, af G. C. N. Borch).

Ordinationstaler. Odense, 1839.

Tale bestemt til at skulle have været holdt d. 10. Novbr. 1847. (D. Kirketid. III. S. 341—44, af Th. Fenger).

I Fjerdingaarsskriftet „For Sandhed" (Bidrag til Kundskab om Underviisnings-Anstalterne i Frankerig, især i Paris, i Bd. I. S. 18—49. (jvfr. Badens Univers. Journ. VI. 119—21); Plato's Dialog: Kriton, eller om Borgerpligt, oversat af det Græske, i Bd. III. S. 32—62. (jvfr. L. E. 1804, S. 331).

I „Minerva" (Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag 1802, i Aarg. 1802, I. S. 260—71).

Om Bibelforeningen paa Øen Als, af 2de Breve fra ham, i „Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark", 1822, Nr. 6. — Et Brev, i Bibelselskabets 12te Beretning, S. 74—76.

**Thaarup (Christen)**, ældste Søn af nedenanførte Etatsraad Frederik Thaarup; f. d. 15de August 1795 i Kjøbenhavn; besøgte først det Schouboeske Institut; nød derpaa privat Underviisning, og dimitteredes 1813 til Universitetet af daværende Undercancellist (siden Cancelliraad) K. G. Groth; tog derefter den philologisk-philosophiske Examen; blev i Septbr. 1816 constitueret Lærer, og d. 15de Juni 1818 Adjunct ved den lærde Skole i Slagelse; d. 12te Januar 1819, efter Ansøgning, i Naade entlediget; opholdt sig siden i Kbhvn; studerede Philologi og manuducerede til Examen Artium; var 1827 Medhjelper ved Redactionen af Bladet „Dagen"; udnævntes d. 25de Septbr. s. A. til Adjunct

ved den lærde Skole i Helsingør, og afgik paa Vartpenge ved denne Skoles Nedlæggelse 1839; var derefter bosat deels ved Helsingør, deels i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 6te April 1849. — * Ane Marie Keil.

Gjenklang af Theodor Körners Lyra og Sværd. Slagelse, 1817.

Conspectus Danorum, qui versionibus suis danicis de *Linguæ Romanæ* et *Græcæ* Scriptoribus optime et præclarissime meruerunt, eller Fortegnelse paa danske Oversættelser af latinske og græske Skribenter. Kbh. 1822. („Dagen" 1822, Nr. 275). Fortegnelse paa danske Oversættelser af græske og latinske Skribenter. Kbh. 1836. (Indbydelsesskrift til Høitideligheden i Helsingørs lærde Skole i Anledning af den trehundredaarige Jubelfest for Reformationens Indførelse i Danmark).

Dansk Bibliothek. Et Hefteskrift. 1ste Hefte (Udvalg af J. Friis's poetiske Skrifter). 2det Hefte (J. Sorterups Nye Heltesange om Kong Frederik IV. Seiervindinger, udg. af Chr. Thaarup). Kbh. 1827—28. („Nemesis" 1828, Nr. 4).

Christian Falsters Satirer med en Afhandling om Digterens Levnet og Skrifter, udgivne og med Anmærkninger oplyste. Kbh. 1840; o. m. T.: Skrifter, udgivne af Samfundet til den danske Literaturs Fremme. 1ste Hefte. ib. eod. („Fædrel." I. 1840, Nr. 371 og 384, af J. Levin; jvfr. E. Thaarup's: Nogle Bemærkninger i Anledning af Hr. J. Levins Bedømmelse af den nye Udgave af Falsters Satirer. Kbh. 1841; „Fædrel." II. 1841, Nr. 429, af J. Levin).

G. A. Bürgers fordanskede Digte. Kbh. 1841. („Corsaren" 1841, Nr. 31).

En aldrende Herres Bekjendelser. Ved Grevinden af Blessington. Oversat fra Engelsk. Kbh. 1841. („Dagen" 1841, Nr. 208). — En aldrende Dames Bekjendelser. Ved Grevinden af Blessington. Oversat fra Engelsk. ibid. 1843. (Begge o. m. T.: Blessingtons Noveller. I.—II. Bind).

Fangen i Chillon og Mazeppa. To Fortællinger af Lord Byron, oversatte. Kbh. 1842.

Et Navn, Genremaleri af Onkel Adam. Oversat fra Svensk. Kbh. 1845.

Informatoren og Aristocraten. En Hverdagshistorie af M. B. Oversat af det Svenske. I.—II. Kbh. 1846—47.

Jernbæreren. En Begivenhed fra Folkelivet af August Blanche. Fra det Svenske. (i „Bibliothek for Smaafortællinger, udgivet ved E. L. Thaarup". No. 2. Kbh. 1847).

I „Dansk Minerva", udg. af K. L. Rahbek, (Elegiske Smaastykker, i Bd. III. 1816. Juli, S. 73—82; Nogle Anmærkninger til G. L. Badens Fortegnelse paa Oversættelser af Klassikerne, sstd. August, S. 89—105; Elegie, og Rosa, en Efterligning, sstd. Octbr. S. 357 og 359; Forsøg til en Oversættelse af Ovids Heroide: Ariadne til Theseus, i Bd. VII. 1818. Novbr. S. 399—410).

I „Tilskueren", udg. af K. L. Rahbek, (Bortførelsen, Ballade af Bürger, oversat, 1816, Nr. 9—10).

I „Genealogisk og biographisk Archiv" (Nekrolog over Christian Frederik Emil Wilster, i Bd. I. S. 105—19; over Peder Harboe Friman, sstd. S. 215—24).

I »Dansk Folkekalender« (Niels Juel, med Portrait, i Aarg. 1842, S. 115—34).

I sin Faders Fraværelse redigerede han »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1825, Nr. 51—75, og 1827, Nr. 48—70; ligeledes »Dagen« 1825, Nr. 145—222 og 1827, Nr. 141—222. (Angaaende »En Advarsel fra Chr. Thaarup til Udgiveren af Politivennen«, indf. i »Dagen« 1826, Nr. 285, s. »Politivennen« 1826, S. 810—13 og 817—23).

Medudgiver af: Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Tredie Bind. Kbh. 1843. (F. L. o. K. I. 257—62; Fædrel. IV. 1843, Nr. 1190, 1288, 95; Heibergs Intelligensbl. III. 26 flgg.; Berl. Tid. 1843, Nr. 107), og af 2den Udgave. ibid. 1848—49.

**Thaarup (Edvard Ludvig)**, Nysanførtes Halvbroder; fød d. 25de Febr. 1811 i Kbhavn, hvor han, efter at have gaaet i Frederiksborg lærde Skole, i Aaret 1837 tog Borgerskab som Boghandler. — * 9/3 1850 Clara Marie Sophie Emilie von Thun, en Datter af Commandeur-Capitain P. G. von Thun og P. M. S. Ellegaard.

Constantinopel, dens Forstæder og nærmeste Omegn, korteligen beskreven tillige med forskjellige Notitser om tyrkiske Anliggender. Kbh. 1828. (Rask's Literaturbl. S. 39).

Den russisk-tyrkiske Krig i Aarene 1828 og 1829, med den adrianopelske Fredstractat. Indeholdende: 1) Fremstilling af det russisk-tyrkiske Feldttog i Aaret 1828 i Europa og Asien, bearbeidet af F. A. v. Witzleben. Fra Tydsk oversat af E. L. Thaarup. 2) Oversigt over Feldttoget i Aaret 1829, af F. Thaarup. 3) Den i Adrianopel d. 2den (14de) Septbr. 1829 sluttede Fredstractat. Kbh. 1829.

Bemærkninger over Lægekraften i det hvide Senepsfrø (Sinopis alba) naar det tages umalet, af John Turnor. Udg. Kbh. 1830.

Fortegnelse over de i Aaret 1831 i Kiøbenhavn udkomne Bøger. Kbh. 1832. Samme for A. 1832. ibid 1833.

Dansk Penning-Magazin, til nyttige Kundskabers Udbredelse. Kbh. 1834—39. 4to, med 400 Afbildn. i Træsnit; begyndt d. 23. Aug. 1834. (»Dagen« 1837, Nr. 112).

Vejen til Velstand, eller Kunsten at blive riig og lykkelig, af B. Franklin; overs. og forlagt. Kbh. (1838).

Viceadmiral Peder Tordenskjolds Liv og Levnet. Med Portrait. Kbh. (1838).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Anden danske Samling, udg. og forlagt. Kbh. 1839. 2den forøgede Udg. med Titel: Tredie Samling. ibid. 1842.

Samling af Lege, til selskabelig Underholdning; eller kort, men fuldstændig Anviisning til at ordne og udføre Lege saavel i det Frie som i Værelser. Kbh. 1843. (med 90 Pantedomme).

Taskenspilleren, eller fuldstændig Anviisning til at udføre Kort- og Behændighedskunster. Til Underholdning for Ældre som for Yngre. Kbh. 1844.

Miniatur-Bibliothek, eller Anthologie af danske Digtere fra Arrebo til Nutiden. I.—II. og VI. Bd. (indeh.: I.—II. J. H. Wessels samtlige Skrifter; — VI. Joh. Ewalds poetiske Skrifter; 4de Deel, indeh. Fiskerne; Blandede Digte. Denne Udgave af Ewald standsede paa Grund af flere Fund, der foranledigede ham til i Forening med ovennævnte Christen Th., at forberede en kritisk Udg., der nu er paabegyndt at trykkes). Kbh. 1844—45. (jvfr. Kbhpost. 1847, Nr. 249, 52).

Gjenboerne, en Fortælling af Fru Flygare-Carlén, udgivet. I.—III. Deel Kbh. 1845.

Bibliothek for Smaafortællinger, udgivet. No. 1. Felise. En Klosterhistorie af Ch. Reybaud. Fra det Franske ved Translateur N. Hee. Kbh. 1847. No. 2. Jernbæreren. En Begivenhed fra Folkelivet af August Blanche. Fra det Svenske ved Chr. Thaarup. Kbh. 1847. No. 3. Varinka; Klokken; og Galeislaven. Tre Fortællinger. Kbh. 1848.

Var Redacteur af det i Aarhuus udkomne Ugeskrift: „Locomotivet," saalænge dette tryktes i Kbh. (No. 1., d. 5te Juni 1847 — No. 22. d. 24. Octbr. s. A.). — Ligeledes redigerede han: Frederiksborg Amts Morskabs- og Avertissements-Blad. No. 1—13. Kbh. 1847.

Leverede under forskjellige Mærker en stor Mængde Oversættelser i de af Faderen udgivne Tidsskrifter, navnlig i Dagen, Kbhvns Skilderi og Nyeste Morgenpost.

**Thaarup (Frederik)**, f. d. 9de December 1766 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Christen Thaarup (en jydsk Bondeson, † 1/3 1798 i sit 77de Aar), var Kasserer og Skriver ved Havnevæsenet og givt med Kirsten Jorgensdatter Wammen († 1771, 42 Aar); blev en Tidlang hjemme underviist af de daværende Studenter, Brødrene Peder Blicher og Gottsche Hans Olsen (II. S. 494 og 498) og dimitteredes til Universitetet fra Klinck's Institut 1784; tog i det følgende Aar anden Examen, og indtraadte som Volontair i Rentekammerets sjællandske Comptoir, hvor han d. 3. Jan. 1787 blev Copiist, og d. 30. Decbr. 1789 Fuldmægtig; udnævntes d. 31. Maj 1793 til extraordinair Professor i Statistiken ved Kjøbenhavns Universitet, og d. 14de Juni 1797 til Foged i Soløers og Oudalens Fogderi i Aggershuus Stift i Norge; var en kort Tid 1804 constitueret Amtmand over Hedemarkens Amt; blev d. 2den Maj 1804 Amtmand over Bornholms Amt; d. 1ste Febr. 1809, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Vartpenge; d. 24de Juli 1810 Committeret i Generaltoldkammeret; d. 8de Maj 1811 tillige Medlem af den da oprettede Kanal-, Havne- og Fyr-Direction; d. 29. Decbr. 1812 virkelig Etatsraad; d. 9de Febr. 1816, da Generaltoldkammeret forenedes med Oeconomi- og Commerce-Collegiet, entlediget i Naade og med Vartpenge; d. 27de April s. A. Told- og Consumtions-Kasserer i Helsingør; fra 1ste Januar 1819, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Vartpenge; flyttede s. A. til Kjøbenhavn, hvor han i Sommeren s. A. holdt Forelæsninger over Statsoeconomien,

og siden beskæftigede sig med literaire Arbejder; var Redacteur af Bladet „Dagen“ fra 1ste Januar 1822 til Udgangen af 1835, og af „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ fra 1. Marts 1825 til 31. Marts 1831; foretog fra Juni til Septbr. 1825, og fra Juni til Aug. 1827 en Reise i Tydskland; bereiste i Aaret 1836 Bornholm paa det Kgl. Landhuusholdnings-Selskabs Bekostning. Var Medstifter af „Det genealogisk-biographiske Selskab“ ($\frac{12}{12}$ 1838); Meddirecteur og Secretair i „Samfundet til den danske Literaturs Fremme“ (fra dets Stiftelse $\frac{28}{1}$ 1827 indtil 1835); Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab; Det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog ($\frac{3}{3}$ 1813); Det Kgl. Norske Videnskabernes Selskab, samt af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. † 9de Juli 1845 i Jægersborg (hvor han siden 1811 havde været bosat). — * 1. $\frac{4}{5}$ 1793 Margrethe Christine Barth (f. $\frac{20}{4}$ 1768 i Norge, † $\frac{14}{1}$ 1798 paa Kongsvinger). * 2. Christine Cold Rynning († $\frac{17}{5}$ 1806, i sit 30te Aar, paa Bornholm). * 3. Kirstine Giersing (f. $\frac{15}{10}$ 1780, en Datter af Kammerraad og Proprietair Peder Jensen Giersing og Magdalene Cathrine f. Fogh). — (Autobiographi, i Døt's „Materialier“, Nr. 119—20; Biographi, i Kofods Conversations-Lex. XXVII. S. 552—60; jvfr. Callisens Medicin-Schriftsteller-Lex. XIX. S. 145—47; XXXIII. S. 3; J. K. Høst's Erindr. S. 158—59; Thortsens Udf. ov. den danske Lit. S. 85, Noten; Thaarup „Bornholms Amt, beskrevet,“ 1839, S. 111—12, 153—156, 226, 229—30, 293; Kbhvns Adr. Compt. Efterretn. 1845, Nr. 166. — Portrait, tegnet af C. A. v. Benzon og lithogr. af A. M. Petersen. 1845. Fol.).

Kort Veiledning til det Danske Monarkies Statistik samt dens Literatur. Kbh. 1790. (L. E. 1790, S. 529—40 og 545—90; Krit. o. Antikr. H. XV. Nr. 19; „Iris“ 1791, I. 215—16; Zimmermann's Annalen der geogr. u. statist.sch. Wissensch. Jahrg. 2. 1791, St. 1. S. 36—53. (s. L. E. 1791, S. 726); Helmst. Litt. Zeit. 1791. St. 14. (jvfr. L. E. 1791, S. 398; Krit. o. Antikr. VIII, S. 706—12); Gött. A. 1792, Nr. 42, S. 412—16; jvfr. Badens Univers. Journ. II. 190; III. 139; Døt's „Materialier,“ S. 331. — For dette Skrift erholdt Forfatteren, paa Rentekammerets Forestilling, ifølge kongl. Resol. 24. Aug. 1791 en Gratification af 100 Rdlr. til Opmuntring for hans literariske Flid, jvfr. L. E. 1791, S. 694). — Veiledning til det Danske Monarkies Statistik. 2den Udgave. Kbh. 1794. (L. E. 1794, Nr. 25. 26. 27). Beløvede Tillæg og Rettelser udi F. Thaarups Vejledning til Kundskab om det Danske Monarkies Statistik. 1ste Hefte. ibid. 1795. (L. E. 1795, Nr. 32; Krit. og Antikr. H. XVIII. Nr. 27; „Nordia“ 1795, II. 191—92). Versuch einer Statistik der Dänischen Monarchie. Nach d. 2ten Dänischen Original-Ausgabe übersetzt; mit vielen Zusätzen u. Verbesserungen des Verfassers. 1. Th. Kopenh. 1795. 2ten Th. 1. Abth. 1796. 2 Abth. 1797. (Gött. A. 1796, S. 1151; jvfr. Schl. Holst. Provinzial-Berichte 1797. H. 1. S. 1—8). — Materialier til det Danske Monarkies Statistik. 1ste Bind. Kbh. 1794. (udkom, 1791—94, i fire Hefter). („Iris“ 1791, I. 216—17; III. 331—33; L. E. 1792,

Nr. 18; Zimmermann's Annal. 1791, St. 2. S. 159—67; Allg. L. Z. 1792. I. Nr. 12, S. 93 flg; Gött. A. 1792, Nr. 42). — Noget fra Professor Frederik Thaarup om hans Statistik, samt om en statistisk Priis-Opgave. Kbh. 1794. (Krit. og Antikr. H. XV. Nr. 19; jvfr. J. F. W. Schlegel's Svar, der fulgte som Tillæg til L. E. 1794, Nr. 39, hvorimod Thaarup udg. sit „Nødværge“ som Tillæg til samme Tidendes Nr. 40. d. 6. Oct. 1794. XV. S. 8). — Den virksomme Emanuel Balling, beskreven. Kbh. 1795, m. Portrait. (Krit. og Antikr. H. XVII. Nr. 15). — Archiv for Statistik, Politik og Huusholdnings-Videnskaberne. I.—III. Bd. Kbh. 1795—1798; udkom i 19 Hefter; de øvrige faa Hefter ere af Andre. (L. E. 1795, Nr. 8 og 35; 1796, Nr. 24. 25). — Fragmenter om hvad hidtil hos os er foretaget i Henseende til Brændebesparelse, samt Efterretning om det her i Kjøbenhavn i denne Henseende opstaaede økonomiske Velfærds Selskab. Kbh. 1796. (Ekkards krit. og antikr. Journal 1796, S. 521—24). — Journal og Haandbog for Kjøbenhavnere, saavelsom for andre, der om Kjøbenhavns Forfatning søge Kundskab. 1. Bind. Kbh. 1797. (udkom, 1796—97, i 3 Hefter). 2det Bd. 1ste Hefte. ibid. 1812. (L. E. 1796, Nr. 48; 1797, Nr. 4; Ekkards krit. og antikr. Journ. S. 454—59). Af 2. Bd. 1. H. er særskilt aftr.: Kort Oversigt over Kjøbenhavns Havnevæsen. — J. E. Fabri Geographie for Ungdommen. Efter Originalens 5te Oplag med nogle Forandringer. Kbh. 1796. (L. E. 1797, Nr. 4; Ekkards krit. og antikr. Journ. 1796, S. 527—34). En ny Udgave ved F. Ekkard. ibid. 1798. — Toze's Europæiske Statskyndighed. 2den Deels 1ste Stykke. Overs. Kbh. 1796. (jvfr. „Iris og Hebe“ 1798, II. 340—54). — Magazin for Danmarks og Norges topographiske, økonomiske og statistiske Beskrivelse. I.—II. Bind. Kbh. 1797—1803. (udkom hefteviis). — Smaae Bidrag til Bornholms Statistik, indeholdende Bekjendtgjørelser fra det Bornholmske Amtmandskab, af udgangne Anordninger m. m., samlede. I.—III. Hefte. Kbh. 1806—10. Aftryk af et Brev fra Amtmand og Committeret Thaarup, hvori Noget om en fra den Bornholmske Præst Balle gratis uddelt Piece. ibid. 1810. Kort Oversigt over Bornholms Amt. ibid. eod. 4to. (L. T. 1811, Nr. 10; „Penia“ 1810, S. 338—50, 364—67, 371—79; Bertuch's Allg. geogr. Ephemerid. Bd. XXXVII. 1812. H. 2. S. 180—86). — Udførlig Vejledning til det Danske Monarkies Statistik (saaledes som samme var i Slutningen af Aar 1813). I.—VI. Deel. Kbh. 1812—19. (Dette Værk, hvis to første Dele ogsaa føre Titel af: Samlinger om Fædrelandets Produkter, Manufakturer og Fabriker, Næringsveje, Skibsfart, og Handel. 1.—2. D. 1812—13, er r. i Bertuch's geogr. Ephemerid. Bd. XLIX. 1816. S. 185—200; jvfr. G. L. Badens hist. Bibl. S. 154; L. T. 1828, S. 488—89).

**Penia eller Blade for Skole- Industrie- Medicinal- og Forsørgelsesvæsen. For 1813 sidste Halvaar. 1814, 15, 16, 17—18 og 1821. Kbh. (Aarg. 1821 er udg. i Forening med J. C. W. Wendt, og heri leverede han, bl. a.: Om St. Hans Hospital og Claudi Rosfets Stiftelse paa Bistrupgaard, S. 54—113; Pietas Fionensis eller Samlinger om offentlige Stiftelser og Legater i Fyen, S. 113—56). — De fem sidste ere forsynede med fælles Titelblad: Penia eller Blade o. s. v; udgivne i Aarene 1814 til 1821. Samlede af F. Thaarup. Kbh. 1840.**

**Spørgsmaal om Børs- og Committee-Sedler, af Søren Bentsen, Litteratus. Kbh. 1814. (pseudonymt).**

**Nogle Underretninger om det Lauenburgske. Med et Kort. Kbh. 1815. (ud-**

togsviis paa Tydsk overs. i Schlesw. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1816, H. 2. S. 142—60).

Samling af Love og Anordninger, kgl. Resolutioner og Collegialbreve, vedkommende Told- og Consumtionsvæsenet i Danmark, fra 1797 Aars Begyndelse. Kbh. 1817. (Mod hans Ret til at udgive denne Samling gjordes Indsigelser af Generaltoldkammer- og Commerce-Collegiet, hvorved Thaarup foranledigedes til at give denne Samling, forsynet med nogle Tillæg og smaa Forandringer, den ny Titel: Samlinger om Handel og Søfart, samt Told- og Consumtionsvæsen i Danmark, fornemmeligen de disse Gjenstande vedkommende Love og Anordninger, Kongelige Resolutioner og Collegialbreve. 1ste Bind. Kbh. 1817).

Tale ved den første offentlige Examen i Døttreinstitutet i Helsingør. Helsingør, 1818.

Helsingoers-Vennen. Nr. 1.—3. Kbh. 1818—19.

Haandbog for Ejere og Lejere af Gaarde og Huse i Kjøbenhavn, samt i Forstæderne og paa Stadens Grunde. Kbh. 1819. (Tillæg hertil. ibid. 1820 og 1828). — Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1829.

Nogle Optegnelser om Pest og Quarantainevæsen; og om de pestartede Sygdomme der vides at have hjemsøgt Danmark, samt Oplysning om Sammenhængen med et i Kjøbenhavn i September 1820 i 4 Dage quarantainemæssigen spærret Huus. Kbh. 1820. („Dagen“ 1823, Nr. 158).

Plan til et Handels-Academie for Danmark. Kbh. 1820. 16. S. 8. (jvfr. Høst's „Politik og Historie“ III. 254—55; Thaarups Statist. Uds. ov. d. danske Stat, 1825, S. 395). — Plan til et Handels-Bibliotheks Oprettelse for Hovedstaden. ibid. 1821.

Lærebog i Geographien. Kbh. 1820.

Kort Oversigt over Korn-Produktionen og Korn-Handelen i den danske Stat. Kbh. 1820.

Formularbog for de i det borgerlige Liv forefaldende vigtigste Sager, saasom til Ansøgninger, Kontrakter, Kjøbe- og Gjeldsbreve m. m. Kbh. 1820.

Til Nytte og Fornøjelse. Et Onsdagsblad, udgivet af Mogens Klint, Student. No. 1.—2. Kbh. 1820; begyndt d. 12. April; pseudonymt. (Begge disse Nummere ere optrykte i „Nyeste Morgenpost“ 1829, Nr. 60, 61, 63, 64).

Kjøbenhavns Mærkværdigheder m. m., en Haandbog saavel for Stadens Indbyggere, som især i Hensyn til Fremmede og Rejsende, indeholdende: I. Beskrivelse over det Kongelige Kunstkammer. II. Rosenborg Slot. III. Museum for Nordiske Oldsager. IV. Maleriesamlinger. V. Kobberstiksamlinger. VI. Statuer og andet Billedhugger- og Sculptur-Arbejde. VII. Mynt- og Medaille-Samlinger. VIII. Kunstacademiet m. m. Kbh. 1821. (L. T. 1821, S. 274—78; Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 30, 31, af Gregorius; Allg. Hall. L. Z. 1822, III. S. 861—64; Jen. L. Z. 1823, Ergzbl. Nr. 82; Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1824, II. 94). Det under Titelen: Manuel des beaux arts & des curiosités à Copenhague par Fr. Thaarup. Traduit du Danois avec addition de certains objets des sciences. Cph. 1823, udkomne Skrift er en fejlfuld Bog, der er udgiven uden hans Vidende eller Samtykke. (jvfr. „Dagen“ 1823, Nr. 167).

Den nyeste reviderede Øresundske-Toldtarif; en Haandbog for Handlende og Søefarende, efter de bedste Kilder udarbejdet af F. Thaarup og H. A. Mar-

tensen. Kbh. 1821. Paa Tydsk: Der neueste revidirte Oeresundische Zolltarif; ein Handbuch für Handelnde und Seefahrer, nach den besten Quellen bearbeitet. Kopenh. 1821. Paa Engelsk: The latest revis'd Sound-Tariff, a Manual for Merchants and Masters of Vessels, wrought from the best sources. Copenh. 1821. Paa Fransk: Le Tarif des Droits du Sund, dernièrement revisé, puisé de meilleures sources, à l'usage des Negocians et des Capitaines de navires. Copenh. 1823. (Revue encyclop. 1824. Juin).

Kort Vejledning til Kundskab om Danmarks Handels-Ret, og Oversigt over Handels-Statistiken. Et Udkast. Kbh. 1823.

Kort Vejledning til Kundskab om Fabrik-Manufaktur- og Haandværks-Industrien og Laugs-Væsenet. A—R. I.—III. Hefte. Kbh. 1821—25. (jvfr. Messager franç. du Nord, 1825, p. 249—50, 676—77).

Historiske og statistiske Efterretninger om det Kgl. octrojerede Danske Asiatiske Kompagnie, dets nuværende Stilling, dets Udsigter; forbundet med korte Efterretninger om de Danske Ostindiske Etablissementer — samt de vigtigste Love og Anordninger, de Danske ostindiske Besiddelser og den Danske asiatiske Handel vedkommende. 1ste Hefte. Kbh. 1824.

Statistisk Udsigt over den danske Stat i Begyndelsen af Aaret 1825. Som Haandbog for Forretningsmænd og Vejledning for Statistikens Dyrkere. Kbh. 1825. Med 38 Tabeller i Tværfol. (L. T. 1828, Nr. 30. 31. 32. 33. 34, jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 70, Sp. 1113—16; Messager franç. du Nord, 1825, p. 502—3; Revue encyclop. 1829, Août; Geogr. u. stat. Ephemerid. 1829. XXVIII. S. 305. — Nogle Brudstykker af Skriftet overs. i Messager franç. du Nord, 1825, p. 147—50, 162—66, 177—9, 228—30, 293—4).

Dansk polytechnisk Tidsskrift, fornemmelig med Hensyn til den danske Manufakturist, Fabrikant og Kunstner. Ved Bidrag fra det Rejersenske Fond samlet og udgivet. I.—II. Hefte. Kbh. 1825—26, med Kobb. (Messager franç. du Nord, 1825, p. 231—33).

Det danske Politiblad. Et periodisk Skrift, udg. af H. W. Lundbye. Kbh. 1826. [Fr. Thaarup er Forfatter; Lundbye tillagde sit Navn]. (jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 184).

Kjøbenhavn og Omegn. Kbh. 1826. — Kopenhagen mit der Umgegend; besonders zum Nutzen der Fremden und als Anleitung für sie. Beschrieben. Mit 2 Karten und 4 Kupfern. Kopenh. 1828. (L. T. 1828, Nr. 52; Kbhpost. 1828, Nr. 55; Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 57, Sp. 905—6, jvfr. »Politivennen« f. A. S. 489—91; »Kopenh. Börsenhalle«, Bd. I. 1830, S. 72). 2. verb. Audg. ibid. 1831. Vierte verbesserte Ausgabe. ibid. 1835. Paa Svensk af J. Bohman: Beskrifning öfver *Köpenhamn och dess Nejder*. Öfversättning. Med 1 pl. och 4 Vyer. Örebro, 1831. 8:o. (»Dagen« 1832, Nr. 304). — Kopenhagen und die Umgegend. Ein Taschenbuch für Reisende. Mit 2 Karten. Kopenh. 1837. 2te vermehrte Ausgabe. ibid. 1839. 4te verm. Ausg. ib. 1841. (»Dagen« 1841, Nr. 223). 6te verm. Ausg. Mit einer Orientirungs-Karte. ib. 1844. 7te verm. Ausg. ib. 1845.

Det kongelige Institut i Kjøbenhavn for Blinde. Kbh. 1827. (særsk. aftr. af Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 18. 19. 20).

Vejviser i Kjøbenhavn, især for Rejsende, indeholdende en alphabetisk Liste

og Anviisning til at finde Gader, Stræder, Pladse, Torve, offentlige Bygninger og Stiftelser etc. Andet forøgede Oplag. Med en ny fuldstændig Grundtegning over Kjøbenhavn. Kbh. 1829. (Den største Deel af Skriftet er en Omarbeidelse af den 1821 af R. Nyerup, under Navnet R. Christensen, udgivne Veiviser). Med Forandringer og Tillæg oversat paa Tydsk: Wegweiser in Kopenhagen, besonders für Reisende. Mit einer neuen und vollständigen Grundzeichnung von Kopenhagen. Kopenh. 1830.

Holmens Kirke kortelig beskreven. Kbh. 1829. 1831. 1833. 1840. (stod iforveien stykkeviis i Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 4. 9. 11 og 68).

Kopenhagener Börsenhalle. Mittheilungen aus dem Norden. I.—II. Bändchen. (Nr. 1.—48). Kopenh. 1830—32. 4to. — Kopenhagener Kunstblatt, oder Beilage zu den Mittheilungen aus dem Norden. Nr. 1.—12. ibid. 1831—33. 4to.

Efterretninger om Cholera, smitsomme Sygdomme, Forsigtigheds-Regler m. m., til Beroligelse og Oplysning for Medborgere. No. 1.—4. Kbh. 1831. 4to.

Flere Oplysninger i Anledning af det i Maanedsskriftet for Literatur gjorte Angreb paa Prof. Rafn og nogle lærde Selskaber, af hvilke han er Medlem. Kbh. 1831. 16 S.

Haandbog for Fabrikanter, Haandværkere og Laugs-Interessenter for Aaret 1832. Indeholdende den danske Lovgivning om Fabrik-Industrien, Haandværkerne og Laugsvæsenet i Danmark i Aaret 1832, samt historiske og statistiske Meddelelser om samme. Kbh. 1832. (udkom hefteviis).

Offentlig Epistel til Hr. Grosserer M. L. Nathanson i Anledning af hans Skrifter om Danmarks Handel o. s. v.; samt Bidrag til Undersøgelserne om Landets Velstand, eller Oplysninger om det Kjøbenhavnske Assistentshuus og sammes Mangler. Kbh. 1832. — Offentlig Epistel o. s. v., samt Bidrag til Undersøgelserne om Fædrenelandets Tilstand forhen og nu. No. 2. ibid. 1833.

Den afsagte Dom ved den Kongl. Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn, d. 19. Nov. 1832 i Sagen: Magist. artium Lindberg imod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redakteur af Dagen, udgiven af Fr. Thaarup. Kbh. 1832. 20 S. 8. — Indlæg i den ved den Kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret i Kjøbenhavn paadømte Sag: Magister artium Lindberg imod Etatsraad Fr. Thaarup, som Redakteur af Dagen, fremlagte af Sidstnævntes Sagfører, Krigscancelliesekretair Stahlfest. Med nogle Bilage Udgiven af Etatsraad Fr. Thaarup. Odense, 1833. (jvfr. Art. J. C. Lindberg, II. 147).

Vor Frue Kirke kortelig beskreven. Kbh. 1833. 1840.

Garnisons Kirken og Kirken i Citadellet Frederikshavn kortelig beskrevne. Kbh. 1833. 1840.

Efterretninger om det politiske Blad »Dagen« med Bemærkninger om danske politiske Blade i Almindelighed. Kbhvn. i Juni 1834. (jvfr. Kbhpost. 1834, Nr. 149 og 151; Berl. Tid. 1834, Nr. 186).

Beretning om Samfundet til den danske Literaturs Fremme, dets Virksomhed, Kassevæsen og Fremskridt i de förste 8 Aar, fra sammes Stiftelse til 1834 Aars Udgang. Kbh. 1835.

Smaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. Kbh. 1835. (Et Eftertryk fra »Statsvennen«).

Fædrenelandsk Nekrolog eller Efterretninger om de ved Stilling og Virksomhed udmærkede og ellers bekjendte Afdøde i de sex Aar fra 1821—1826. Kbh. 1835—44. Udkom i otte Hefter. („Dannora" I. S. 54—56, af J. K. Høst; „Dagen" 1838, Nr. 86; Berl. Tid. 1842, Nr. 87; 1844, Nr. 31). — 9de og 10de Hefte. Ny Rækkes 1ste—2det Hefte. ibid. 1844—45.

Den danske Stats Finantsstatistik; som Haandbog for Forretningsmænd, og Vejledning for Statistikens Dyrkere; forfattet i Aaret 1836. Kbh. Decbr. 1836. (Kbhpost. 1837, Nr. 4. 9. 10. 11. 12. 13. 37, af Orla Lehmann; „Dagen" 1837, Nr. 5. 36 (af M. R. Thaarup).

Om Øresunds Told; denne Stats-Indtægts Historie og Retsgrund. Reglerne for Oppebørselen, Antallet af de igjennem Sundet gaaende Skibe, Toldens Beløb, o. s. v. Med Bilag af Traktaten af 1645. Kbh. 1838.

Bornholms Amt samt Christiansø. Beskrevet efter Opfordring af Landhuusholdnings-Selskabet. Kbh. 1839, med 4 lithogr. Kaarter; o. m. T.: Bidrag til Kundskab om de danske Provindsers nærværende Tilstand i oekonomisk Henseende. Foranstaltet, efter kongel. Befaling, ved Landhuusholdningsselskabet. 10de Stykke.

Historiske Optegnelser om Kongerne af den nu 391 Aar gamle oldenborgske Kongeæt og Deres Dronninger, om Deres Formælinger og derved afholdte Festligheder. Kbh. 1840.

Den danske Stats Forst- og Jagt-Statistik i kortfattet Oversigt. Kbh. 1842, med 1 Tabel i Folio. (Fædrel. III. 1842, Nr. 1058),

*Stamtavler* over 1. Sognepræsten Henrik Jensen Schou's og 2. Raadmand Didrik Beckman's Descendenter. Samlet i Oktober 1843. Kbh. 1843. Stor Nodeformat. (ej i Boghandelen).

Materialier til den danske Stats Havekulturs Historie og Statistik. Første Halvdeel. Kbh. 1844.

Redacteur af: a) det politiske Blad „Dagen", fra 1ste Januar 1822 indtil Udgangen af Aaret 1835. Kbh. Folio. (jvfr. Thaarups „Efterretninger om det polit. Blad „Dagen",1834, S. 17—19; „Politivennen" 1827, S. 135—37, 459, 588—89; 1829, S. 75—78, 84—87, 153—58; Kbhpost. 1834, Nr. 87, 90; 1835, S. 471, 75, 87, 512, 88; „Søndagsbladet" s. A. S. 333—4; D. Folkebl. 1835, Nr. 2). b) Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn, fra 1ste Marts 1825 indtil 31te Marts 1831. Kbh. 4to. (jvfr. „Politivennen" 1826, S. 781; 1829, S. 153—58, 171—74, 215—17, 233—34. — Under hans Fraværelse paa Rejser i Aarene 1825 og 1827 var Redactionen af begge disse Blade betroet hans Søn Christen Thaarup).

Medudgiver af: a) Samleren for Landboen. 1. Bd.—11. Bd. 1ste Hefte. Kbh. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 19. 28. 37; 1790, Nr. 21. 24; Krit. og Antikr. IV. Nr. 31; Gött. A. 1791, Nr. 73; Beckmans Biblioth. XVI. 594); b) Ugebladet „Borgervennen." ibid. 1792—95 (under Mærket F. T—p.); c) Statistisk Aarbog. I.—II. Hefte. ibid. 1794—95. 4to. (Hele Oplaget af disse Hefter blev, paa to Exemplarer nær, ødelagt i Kjøbenhavns Ildebrand 1795. — Værket citeres adskillige Steder i hans Statistik af Aar 1794. Subscriptionsplanen dertil staaer i L. E. 1791, Nr. 27, jvfr. „Minerva" 1791. II. 432); d) Telegraphen. Et Tidsskrivt. I.—II. Hefte. ibid. 1826—27. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, Sp. 815.

— Af ham findes: Nogle Bidrag til det Kjøbenhavnske Universitets botaniske Haves Historie, og nogle Efterretninger om sammes nærværende Forfatning, med Notizer til Botanikens Historie i Danmark, i H. 2. S. 97—136; ogsaa særsk. aftr.). e) Nyeste Morgenpost, et Dagblad. 1829. Nr. 103—237. Kbh. 4to. f) Arkiv for offentlige Regnskaber og andre statistiske Meddelelser, især om offentlige Stiftelser og Legater, Communalvæsen m. M. No. 1.—6. ibid. 1839—40. 4to.

I »Minerva« (Om Norges Skovvæsen og Huusholdningen med samme, 1792. III. 281—317. (heraf udkom faa enkelte Aftryk. Kbh. 1792. 40 S.; r. L. E. 1792, Nr. 47, af P. Leschly; jvfr. Erindringer og Anmærkninger ved denne Afhandling, af Joh. Fr. Voss, i »Minerva« 1793. I. 40—53); Noget om det Kiøbenhavnske Videnskabers Selskab, underskrevet Sandheds-Elskeren, 1792. IV. 37—46; 130—31; Kort statistisk Efterretning om Norges Kobber- og Jernværker, 1793. II. 161—85, og 319—32; Et Par Ord om en ny Amts Inddeling i Norge, af Gotfrid Hansen (Pseudonym), 1800. III. 90—96. — Det ham i Nyerups Register over Minerva tillagte om Landhuusholdningsselskabet er ikke af ham, men af C. Pram).

I Ugeskriftet »Samleren« (Om Norges Fiskerier, i IV. Bd. No. 1.—3. (særsk. aftr. Kbh. 1792. 47 S., og r. L. E. 1792, No. 47, af P. Leschly); Om Danmarks Fiskerier, V. No. 50—52).

I »Aftenposten« (Tale i det søsterlige Velgjørenheds Selskab over dets Stifter, Emanuel Balling, i Aarg. 1795, Nr. 39 og 40).

I Olussens »Annaler« (Oeconomiske Efterretninger om Bornholm, i XI. 321—70).

I Handelstidenden (Om Oeconomien med Tang paa Bornholm, 1805, Nr. 57; Optegnelser om Papir-Fabrikation, 1821, Nr. 4 og 5).

I »Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid« (Det Bornholmske Efterslægtselskabs Historie i dets første Tider, i Bd I. H. 5. S. 300—4; samt flere smaa Afhandlinger og Redactions-Artikler, som samtlige opgives i 2det Bds 12te Hefte, S. 661).

I Bladet »Statsvennen« 1821 (Om Embedsforvaltningen, og især om Gavnligheden af en Stats-General-Control ved Kasse- og Oppebørsels-Væsenet, Nr. 8. 10. 11. (siden optagen i det hos Becken udkomne Skrift: Smaa Afhandlinger, Fædrelandet vedkommende, af Fr. Thaarup og J. H. Bredsdorff. 1835); Om Ohlemann's Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt, Nr. 32; Om Velfærds Selskabet, Nr. 27. 32. 33; Om Præmie-Selskabet for Tjenestetyende, Nr. 35; o. fl. a.).

I „Messager française du Nord" (Bidrag, jvfr. Aarg. 1825, p. 147. 232).

I »Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn« (Et Brev til H. C. Wosemose, 1833, Nr. 40).

I Bornholms Amts Avis (Det Bornholmske Selskab for Efterslægten, dets Historie, i Aarg. 1836, Nr. 69. 72. 73. 74).

I »Dansk Penning-Magazin« (Bidrag).

I Deit's »Materialier til et dansk, biographisk-literarisk Lexicon« (Biographisk-literariske Noticer om: J. F. Blix v. Oppen, Nr. 18; F. M. Dodt, Nr. 22; N. A. Abildgaard, Nr. 23, 123—24 og 143; C. Krebg, Nr. 63; J. D. Brandis, Nr. 66; N. S. Schultz, Nr. 67; F. E. G. v. Warnstedt, Nr. 98; E. Wendt, Nr. 99; A. Woldike, Nr. 101; N. C. Riösen, Nr. 102; Greve F. A. Holstein, Nr. 104; L.

Salterup, Nr. 144; C. A. Villaume, sstd.; H. Seidelin, samt H. D. og L. C. Brinck-Seidelin, Nr. 145; P., T. og D. P. Smith, Nr. 146 (samtlige under Mærket — 3 —); Materialier til et Bornholmsk Forfatter-Lexicon, Nr. 106, 7, 11, 12, 15, 19—20, 31).

I Død's »Minerva« (Bornholmsk Kronike fra Christendommens Indførelses Tider, i I. 222—36; II. 10—25, 80—88, 131—41, 180—91; III. 17—27).

I »Søndagen,« Følgeblad til »Dagen« (Bidrag med Mærket π., saasom: Underretning om det Bornholmske Selskab for Efterslægten, 1837, Nr. 12; Efterretninger om Salg af Kongl. Godser og Ejendomme i Danmark i Aarene 1764 til 1774, s. A. Nr. 20; Nogle i vor Finantshistorie mærkelige Mænd, s. A. Nr. 26, 29, 34, 35, 36, og i Aarg. 1838, Nr. 9; Historiske Optegnelser om Kjøbenhavn, 1837, Nr. 39, 44 (fortsatte fra »Dagen« 1832, Nr. 28, 29, 31; 1833, Nr. 20 og 21); Sigt- og Sagefald, 1838, Nr. 2; Om Arkiver og om den danske Stats i Særdeleshed, s. A. Nr. 17, 18, 19; o. fl. a. — Under samme Mærke leverede han, efter at have fratraadt Redactionen, ligeledes af og til Bidrag til »Dagen«).

I »Bibliothek for Læger« (J. C. W. Wendts Nekrolog, i Bd. XXVIII. 1838. S. 255—68).

I »Genealogisk og biographisk Archiv« (Familien Bibe (med en Stamtavle), i Bd. I. S. 73—102. (særsk. aftr. m. T.: Biographiske Efterretninger om Familien Bibe; med en Stamtavle. Kbh. 1840); Nekrolog over Dr. theol. Frederik Schmidt, sstd. S. 119—24; Udtog af Præsident Hans Nansen den Yngres Optegnelser om sig og sin Familie, sstd. S. 167—71; Nekrolog over J. M. C. Gottschalk, sstd. S. 225—36, og over A. B. Rothe, sstd. S. 237—41; Biographiske Efterretninger om Familien Schlegel; saavidt den har levet, og lever i den danske Stat (med en Stamtavle), sstd. S. 257—91. (særsk. aftr. Kbh. 1842); Nekrolog over J. W. Hornemann, sstd. S. 315—32, og over H. N. Steenstrup, S. 333—38).

I Hvids »Tidsskrift for Landoekonomie« (Kong Frederik den Sjette, som Lovgiver og Regent, Bondens Ven, i Ny Række, Bd. III. S. 238—362; særskilt aftrykt. Kbh. 1841, jvfr. »Dagen« 1841, Nr. 266).

Recensioner i: »Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager« 1791—93 (under Mærket π, jvfr. »Nordia« 1795, I. 87); og »Dansk Litteratur-Tidende« (over geographiske Lære- og Haandbøger fra 18de Aarhundredes Begyndelse, i Aarg. 1820, Nr. 23. 24., og Lære- og Læsebøger over det franske Sprog, i Aarg. 1821, Nr. 6. 7. 8. 9, jvfr. »Dagen« 1822, Nr. 172); samt i »Dannora«, udg. af J. N. Høst (over Skrifter vedkommende Gejstligheden, S. 126—37; J. C. Millings »geographisk Haandlexicon,« S. 252—54; o. fl. a., under Mærket —3—).

Han fortsatte, sluttede og udgav H. A. Martensens Comptoir- og Handels-Lexicon, 4de Bind. Kbh. 1821. (fra Bogstavet S.); ligeledes sluttede han to ved K. L. Rahbeks Død afbrudte Skrifter, nemlig: »Dansk og norsk Nationalværk eller almindelig ældgammel Moerskabelæsning, paa ny udgivet og igjennemseet, samt forøget med historisk-literariske Notitser«. 3die Bind. Kbh. 1830; og Maanedsskriftet: »Tritogenia«, 7de Bd. ibid. eod., ved hvis Slutning Thaarup tilføjede Rahbeks Nekrolog, S. 180—204 (udførligere i Kbhvns Skilderi 1830, Nr. 34. 35).

Af den i Manuskript i det store Kongl. Bibliothek opbevarede 2den Deel af N. Jonge's Beskrivelse over Kjøbenhavn har han udgivet det Meste, med nødvendige Forkortninger og Tillæg, deels i Kbhvns Skilderi (f. Ex. 1829, Nr.

70), deels i »Dagen« (1834, Nr. 126, 27, 44, 45, 62, 163, 69, 88, 202, 53, 75; og 1835, Nr. 182), deels i Nyeste Morgenpost« 1829.

En Mængde Bidrag til en dansk Konsthistorie i Kbhvns Skilderi fra 1829 til Marts 1831, og i »Dagen« 1832, Nr. 171, med Fortsættelser, samt i »Kjøbenhavner Kunstblatt«; ligeledes meddeelte han en Række af historiske Optegnelser, sluttet 1721, i »Dagen« 1833 og 1834.

Til det af hans Søn, C. L. Thaarup udgivne Skrift: »Constantinopel, dens Forstæder og nærmeste Omegn« (Kbh. 1828) meddeelte han de to sidste Stykker, nemlig »Literaturen over den tyrkiske Stat,« og »Ordregister for Avislæsere«; og i den af Samme udgivne »russisk-tyrkiske Krig i Aarene 1828 og 1829« (Kbh. 1829) leverede han »Oversigt over Feldttoget i Aaret 1829.«

Han besørgede ved en sagkyndig Mand den danske Oversættelse af A. C. Gudme's Prisskrift: Anviisning til et Damsfiskeries Anlæg. Kbh. 1828.

**Thaarup (Mentz Rynning)**, Halvbroder til ovenanførte C. og C. L. Thaarup; f. d. 16de Marts 1802 paa Gaarden Lier ved Kongsvinger; privat dimitteret til Kbhvns Universitet 1819; var i nogle Aar Huuslærer et Par Steder i Sjælland; tog i Juli 1830 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 18de Decbr. 1830 anden, og d. 29de October 1831 første Underbibliothekar ved Kjøbenhavns Universitets-Bibliothek; d. 28de Septbr. 1839 Sognepræst til Hundborg og Jannerup i Aalborg Stift. — * Emilie Trane, en Datter af Skibscapitain Trane.

*Atlas antiquus* scholarum in usum descriptus. Havn. 1822 in Folio transverso (i Forening med afd. Dr. Th. Gliemann).

Summa *Geographiæ antiquæ*, eller Ledetraad ved Brugen af det for Skolerne udkomne Atlas antiquus. Kbh. 1824.

**Phædri Æsopiske Fabler, metrisk oversatte, med en historisk Indledning. Kbh. 1826. (L. T. 1827, Nr. 18, af J. N. Madvig).**

***Elskovskunsten*, systematisk fremstillet med stadigt Hensyn til Ovid's ars amatoria. Oversat af Tydsk ved *P. R. Maurath* (ɔ: M. R. Thaarup). Kbh. 1831. (Kbhpost. 1831, Nr. 180).**

**Adskillige Bidrag, deels under Navnet Philokrerus Alethinus, og deels med, deels uden Navn, i »Kjøbenhavns Skilderi« (Hvorfor standsede Udgivelsen af Landemodernes videnskabelige Forhandlinger? 1827, Nr. 103. (jvfr. Aarg. 1828, Nr. 15 (af C. C. Tryde) og Nr. 18 (af Thaarup); „Ny Freia« 1827, Nr. 44; 1828, Nr. 5, 9); Svar til Philoklerus Ukatopsin paa hans Stykke om Landemodernes videnskabelige Forhandlinger, 1828, Nr. 9; Theologiske Blandingsstykker, 1828, Nr. 12. 14. 20; m. m.); og i »Dagen« (f.Ex. i Aarg. 1835, Nr. 129 (jvfr. Kbhpost. 1835; S. 567—68, 87—88, samt D. Folkebl. f. A. Nr. 4); Til Hrr. Orla Lehmann, 1837, Nr. 36; m. m.).**

**Thaarup (Thomas)**, f. d. 21de*) August 1749 i Kjøbenhavn,

*) Den 18de August, efter den af ham selv forfattede Gravskrift (s. »Dagen« 1824, Nr. 108).



Digitized by Google

hvor hans Fader Niels Thaarup da var Isenkræmmer (siden Tolder paa Læssø); dimitteredes 1768 fra Helsingørs Skole til Universitetet, hvor han i det paafølgende Aar tog anden Examen med næstbedste Charakteer; var en Tidlang Alumnus paa Communitetet, ernærede sig ved at give Underviisning, og beskæftigede sig iøvrigt med de skjønne Videnskaber; blev 1781 Lærer i Historie, Geographi, Philosophi og de skjønne Videnskaber ved Søcadet-Academiet; fratraadte 1794 dette Embede, og blev samme Aar udnævnt til Medlem af Theaterdirectionen; d. 2den April 1800 derfra i Naade og med Pension entlediget; levede siden for det meste, som Landmand, i Smidstrup, i Nærheden af Hirschholm; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge. † 11te Juli 1821 i Smidstrup. — * Sophia Magdalena Lund (f. 1751, † $\frac{4}{6}$ 1819). — (Biographi i L. T. 1821, S. 476–79, af P. E. Müller; Kofods Convers. Lex. XXVII. S. 199—200; Molbech's Dansk poet. Anthologie II. S. 110—20; (Fr. Barfod's) poet. Læsebog, S. 553—61; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 95—100; jvfr. Rahbek's „Tilskueren" 1821, Nr. 25—32, samt S 303—4 og 361—4; „Statsvennen" 1821, Nr. 29; Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; Grundtvigs Verdens Krønike (1812), S. 347—48; Molbech's Forelæsninger ov. den nyere danske Poesie I. S. 222, 246—61; II. S. 66, 67—68, 71—73, 87—88, 109—11, 209; Oehlenschläger's „Prometheus" II. S. 321—49; Thortsens Uds. over den danske Literatur, S. 92, 113—14, 119; Brandt og Helweg, Den Danske Psalmedigtning, II. S. 381—82; „Nyt Aftenbl." 1826, Nr. 25; Rahbek's „Eos", S. 95—105; Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 61, 68; Adr. Compt. Efterretn. 1821, Nr. 164; „Harpen" 1821, Nr. 43; Statstid. s. A. Nr. 61; Randers Amts-Avis s. A. Nr. 88; „Dagen" 1824, Nr. 108; Becken's „Gravblomster" 1824, 2det Hefte. — Portrait, tegnet af Thorvaldsen, stukket af A. Flint. 8vo).

Breve til en Ven betræffende Baron Wedels Død, samt en Tale i den Anledning, holden paa det Kongl. Søecadet-Academie. Kbh. 1782. (Lit. Journ. 1781, II. 68—71; L. E. 1782, Nr. 10). — Almindelig Udkast af Krigens Skueplads, eller geographisk, topographisk og historisk Beskrivelse over Kongerigerne Danmark, Norge og Sverrig, samt deres tydske Provinzer, som Indledning til Kong Friderik IVdes Krigshistorie. Efter H. O. Scheel's tydske Manuscript fordansket. Udgivet paa offentlig Bekostning. Kbh. 1785, 4to, med et Landkort. (L. E. 1785, S. 657—77; jvfr. Meusels histor. Litteratur 1786, St. 4. S. 297—308). — Tale, tilligemed Cantate og Selskabs Sang til d. 29de Januarii 1785. Kbh. 1785. 32 S. (L. E. 1785, Nr. 21, af K. L. Rahbek. Cantaten er af E. Storm og Sangen af H. W. Riber). — Tale, holden i Clubben, oprettet 1775, paa dens Stiftelsesdag 1785 d. 26de Novbr. ibid. 1786. 24 S. (L. E. 1786, Nr. 20, af K. L. Rahbek). — Cora, et musikalsk Drama i tre Acter (af Adlerbeth), oversat efter Capelmester Naumanns Musik.

**ibid. 1788. — Aline, Dronning af Golconda. Opera i 3 Acter (af Sedaine). Af** det Franske. ibid. 1789. (L. E. 1789, Nr. 38; jvfr. »Minerva« 1789, I. 241). — Høst-Gildet. Et Syngespil i een Act. Sat i Musik af Capelmester Schulz. ib. 1790. 2det Opl. 1791. 3. Opl. 1800. 4. Opl. 1819. Overs. paa Tydsk. (Krit. og Antikr. VIII. Nr. 38; »Iris« 1791, I. 207; IV. 336, Noten; »Aftenposten« 1791, Nr. 21; L. E. 1794, Nr. 30; Jen. L. Z. 1791, Nr. 322; N. Bibl. d. schön. Wissensch. Bd. 55. St. 1. S. 155—57; jvfr. Oehlenschlägers Levnet I. S. 68, 69; Marckmann's Fortegn. S. 78). — Tvende Sørgetaler, holdne paa det kgl. Søcadet-Academie. Kbh. 1790. (over Gerner og Bille; ogsaa i »Minerva« 1788, I. 59—70; 1792, I. 330—44; jvfr. »Krit. og Analyse« 1790, S. 124—27, af Tode; Krit. o. Antikr. X. Nr. 42). — Hymne, opført i Slotskirken d. 30te Januar. Kbh. 1791; aftrykt igjen tilligemed tydsk Oversættelse af J. H. Voss. ibid. 1792; ligeledes med tydsk Overs. af J. G. Maurenbrecher. ib. eod; paa Islandsk overs. af J. Thorlaksson. (L. E. 1791, S. 286.87; 1792, S. 111 og 154; Krit. o. Antikr. X. Nr. 38). — Passions-Sang. ib. 1792. (Krit. o. Antikr. X. Nr. 41). — Peters Bryllup. Et Syngespil i to Acter. Sat i Musik af Capelmester Schulz. ib. 1793. 2det Opl. 1819. (L. E. 1794, Nr. 30; N. Bibl. d. schön. Wissensch. Bd. 55. St. 1. S. 157—58; Theaterbl. 1828, Nr. 18; jvfr. Oehlenschlägers Levnet I. S. 68, 69; Marckmann's Fortegn. S. 78). — Silkeskoene, Syngespil i 2 Acter, omarbeidet efter det Franske. ib. 1794. (L. E. 1794, Nr. 22). — Embedsiver, Skuespil i 5 Acter af Iffland. Overs. ibid. 1796. — Hiemkomsten, Syngespil i een Act. ib. 1802. (»Den Danske Tilskuer« 1802, Nr. 5; Øst's »Journal,« 1802, S. 30—32, 46—48). — Herman von Unna. Drama i fem Acter med Chore og Baletter (af Skjöldebrand). Oversat af Svensk. ibid. eod. — Califen af Bagdad. Et Syngespil i een Act. Ordene af St. Just. Musiken af Boyeldieu. Oversat. ibid. 1803. — Tante Aurora, komisk Operette i 2 Acter (af de Longchamps). Musiken af Boyeldieu, oversat af det Franske. ibid. 1811.

Moses og Jesus, eller om Jødernes og de Christnes intellectuelle og moralske Forhold. En historisk og politisk Afhandling af Fr. Buchholz, oversat med en Forerindring. Kbh. 1813. Andet Oplag med et Tillæg. ibid. eod. (jvfr. Fr. Buchholz's »Erklæring med Hensyn paa Oversættelsen af Moses og Jesus,« oversat og med Anmærkninger forøget af J. Kragh Høst. Kbh. 1813; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 45, og J. H. Bärens »Tillæg til (Buchholz's) Moses og Jesus«. Kbh. 1813; L. T. 1813, S. 381—88, 95—99; Allg. H. L. Z. 1815, II. Nr. 146, S. 390—91). Aftvunget Svar til Etatsraad Bärens i Anledning af hvad han i No. 45 af Kjøbenhavns Skilderie har ladet indrykke. ib. eod.

Mahomed. Sorgespil i 5 Acter ved Voltaire. Oversat. Kbh. 1815. (L. T. 1816, Nr. 26 og 28, af J. Møller).

Vor Haandtering. En frie Oversættelse af det originale tydske Skuespil: »Unser Verkehr« (af K. B. Sessa). Kbh. 1816. (I den Anledning: De christne Jøder, original Comedie, No. 1. og No. 2. ib. eod. — Skriftet: Vor Haandtering, upartisk bedømt, med et Par Ord i Anledning af Hofraad Meyers Biographie. ib. eod. — Jøden Philip og Bonden, originalt Skuespil af Friherre Wedel-Jarlsberg. ib. eod. — Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup, Fastelavns-Farce i tre Acter, Fortsættelse af »Vor Haandtering.« Oversat af Tydsk. ib. eod. — Moses i Tønden, Sidestykke til »Vor Haandtering,« af Jul. Voss, oversat af P. C. Bagger. Aarhuus o. a.).

Over Jødernes Fordringer paa tydsk Borgerret. Andet forbedrede og udvidede Aftryk, af Fr. Rühs. Oversat paa Dansk. Tillige et Anhang i Anledning af Herr Grosserer Nathansons Fortale til hans tydske Oversættelse af hans Biographie over Hofraad Meyer. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 91—95; Host's Søndagsblad 1816, Nr. 36. 37. 38; L. T. 1817, Nr. 11; Allg. H. L. Z. 1819, Ergzbl. Nr. 5, S. 33—36; jvfr. Art. M. L. Nathanson (II. 429), og „Athene" VII. 353).

Christendommens og det tydske Folks Rettigheder. Forsvarede mod Jødernes Fordringer og deres Forfægtere, ved Fr. Rühs. Oversat. Kbh. 1817.

Operetten. Syngespil af Segur og Dupaty, overs. Kbh. 1821.

Efterladte poetiske Skrifter. Samlede og udgivne (med en Fortale) af K. L. Rabbek. Kbh. 1822. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 33; L. T. 1823, Nr. 40. 41, af C. Molbech; jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 103; 1824, Nr. 5. 6. 16; Fyens Stifts-Avis 1824, Nr. 22).

I „Dansk Museum" (Tale holden paa Kongens Fødselsdag d. 29de Jan. for et Selskab, i Aarg. 1782, Juli, S. 73—83).

I „Minerva" (Om Konstnere og Konstacademiet, i Anledning af Præmiestykkernes Exposition, 1785, Aug., S. 83—97 og Octbr., S. 87—101; Tale paa Kongens Fødselsdag, 1787, Jan. S. 88—101; Taler, holdne paa Sorø-Academiet: over Gerner, 1788. I. 59—70, og over Commandeur H. Bille, 1792. I. 330—44 (begge samlede udgivne, s. ovenf.); paa Kongens Fødselsdag etc., 1792. IV. 387—94; 1794. I. 138—45; 1795. IV. 316—21; Tale paa Kongens Fødselsdag i det forenede Selskab, 1794. I. 32—41; Tale, holden ved det nye Aarhundredes Begyndelse i det harmoniske Selskab, 1801. III. 319—30).

I „Den Danske Tilskuer" (Tale paa Kongens Fødselsdag, 1791, S. 73—80).

En betydelig Deel Digte, Hymner, Cantater og Sørgesange, Prologer og Epiloger, Viser og andre Smaavers, deels særskilt trykte, deels adspredte i: Sange over Indfødsretten, Alm. Dansk Bibliothek (s. „Den Danske Tilskuer" 1792, Nr. 33), Iversens Poesisamlinger, Minerva, Den Danske Tilskuer, Nytaarsgaver, Lommebøger for Skuespilyndere o. fl. desl., samt i Dagen, Dansk Minerva 1816, Tilskueren 1815, 16, 18, 19, 20, 21, Hesperus Bd. 3. og 6., og Tilskuerne 1823. Af disse er det (formodentlig) ældste Stykke: „Ved en ung Piges Grav", indført i Kbhvns Adr. Compt. Efterretn. 1774 (optrykt i Rahbeks „Tilskuerne" 1823, S. 246—8); hans Sang om Fødelands-Kiærlighed, forfattet 1782, er indf. i Samling af Selskabssange med Noder, 1ste Hefte, 1783, Nr. 7, siden i alle danske Visesamlinger. (paa Islandsk overs. i det isl. Litt. Selsk. Skr. 2den Deel, 1784); et af de nyere er i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 21, d. 20de Decbr., en Sang ved N. Tønder Lund's Afreise til Norge; ligeledes Psalmer og Cantater i Anledn. af Kronings-Festen, i „Dansk Minerva" Bd. I. 1815. Septbr. S. 261—70, 273—80. — Hans Gravskrift, forfattet af ham selv, i „Dagen" 1824, Nr. 108.

Udvalg af hans lyriske Digte, i Molbech's „Dansk poetisk Anthologie", II. S. 121—57.

Han omarbeidede J. H. Wessels Oversættelse af Feen Urfel til Capelmester Schulz's Musik. Kbh. 1792. (L. E. 1792, Nr. 27).

**Thagaard (Lauritz)** var 1791—98 Amtsforvalter i Thisted Amt; blev i Slutningen af 1799 Sandflugtscommissair i Thylands 4re Herreder, og 1801 tillige Landvæsenscommissair i Thisted Amt (med Kammerraads Rang); 1813 Justitsraad. † 1829. — * Margrethe Johanne de Moldrup (f. $\frac{1}{8}$ 1770, † 1820), eneste Datter af Major og Amtsforvalter Hans Christian de Moldrup, til Marsvinslund (f. $\frac{1}{3}$ 1740, † $\frac{1}{4}$ 1795), og Christine Marie Wissing († 1789, 37 A.) — (Jvfr. L. Esmarchs histor. Efterretning om Sandflugten i Nørre-Jylland, S. 42—56).

Beretning om Sandflugten i Thy, indf. i Begtrups Beskr. ov. Agerdyrkn. Tilstand i Nørre-Jylland, III. S. 99—108.

**Thal (Rasmus Samuel)**, f. d. 1ste Januar 1785 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johann Samuel Thal var Chirurg; blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole i Efteraaret 1799; udmærket ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i Foraaret 1801; 1802 chirurgisk Volontair og 1807 Candidat paa Frederiks-Hospital; tog i Foraaret 1808 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.), ved hvilket han derpaa ansattes først som Interims-Reservechirurg, og d. 24de Juli 1810 som virkelig Reservechirurg; var 1810—12 tillige Reservechirurg ved Frederiks-Hospital; blev d. 3die Februar 1812 Lector i Chemien ved det chirurgiske Academi; erholdt f. A. Regimentschirurgs Charakteer; udnævntes d. 1ste Octbr. 1814 til Overchirurg ved Almindeligt Hospital; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Professor (med Rang 6 Kl. Nr. 13), og d. 25de Novbr. 1829 Titel og Rang som Professor extraordinarius ved det chirurgiske Academi; blev d. 10de Septbr. 1830 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 21de August 1831 Ridder af Danebroge; frasagde sig 1835 sin Post ved det chirurgiske Academi; blev d. 2den Novbr. 1839 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn, og d. 20de Decbr. 1842 entlediget i Naade og med Pension fra sit Embede ved Almindeligt Hospital, samt udnævnt til virkelig Etatsraad. — (Jvfr. Callisen's Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. S. 142—44; XXXIII. S. 2).

I „*Acta Reg. Soc. med. Haun.*" (Gravis brachii abscessus historia, *Vol. V.* (Acta nova Vol. 1.) p. 202—21; Abscessus scroti herniam referens, *Vol. VI.* (Acta nova Vol. 2.) p. 59—72, c. tab. lithogr. (L. T. 1825, S. 153—54, af C. Otto); Historia obductionis, qua calculus vesicæ urinariæ recessu inclusus sub ligamentis regionis hypogastricæ inveniebatur, *ibid.* p. 324—28; Observatio hæreditariæ ad hæmorrhagiam a vulneribus levibus dispositionis, *Vol. VII.* (Acta nova Vol. 3.) p. 46—55. (The North Americ. med. and surg. Journ. 1830, January; Maryland med. Recorder 1831, July-Septbr.)

I „Bibliothek for Læger" (Et usædvanligt Brokttilfælde, II. 1822, S. 57—71, med 1 Steentr.; Bandage imod varus; beskreven af Prof. Klingberg, III. 1823, S.

7—11, med 1 lithogr. Afbildn. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 167—68 (af Gerson), med en steentr. Afbildn.); Træbeen for Laaramputerede, hvormed Legemets Tyngde for største Delen kommer til at hvile paa Nates af den lidende Side, IV. 1824, S. 104—6, m. 1 Steentr. (s. Saml. af Kobbere over udvortes Sygdomsformer, Bd. 1. 1828. Tab. 17, med Forklaring); Tvende Tilfælde af store suppurative Destructioner af Nyrerne, hvormed Patienterne i længere Tid levede, VIII. 234—50. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 16. 1828. Novbr. u. Decbr. S. 455—64, og derfra i Summar. der Medic. 1829. Bd. I. S. 200); Optegnelser, oplæste i det Kgl. med. Selskab (1. En stor Svulst mellem ventriculus og colon. 2. Et mærkeligt Selvmord), XVII. 25—30. (Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilkd. Bd. 21. (Bd. 1.) 1832. Novbr. u. Decbr. S. 499—501; den første er overs. paa Tydsk af J. F. W. Nevermann i Horn's Archiv 1835, S. 283—85; den anden ligeledes af Samme i Wildberg's Jahrb. der gesammten Staatsarzneykunde Bd. 2. H. 2. 1836); En betydelig Hoved-Beskadigelse heldigen behandlet paa Almindeligt Hospital ved Trepanation, foretaget af F. F. Meurier, meddeelt i XXI. 114—119; Oversigt over de fra d. 3die Juni til den 25de December 1835 paa Almindeligt Hospitals chirurgiske Afdeling behandlede Koppepatienter, XXIV. 371 (1 Tabel); Tvende praktiske Iagttagelser (1. Fistula vesico-vaginalis, cauterio potentiali et sutura sanata. 2. Tumor petiolatus sat magnus Gingivæ vel Maxillæ inferioris, operatione remotus), XXXI. (N. R. Bd. 1.) S. 193—206; Tabellarisk Oversigt over de paa Almindeligt Hospitals chirurgiske Afdeling behandlede Syge i Aarene 1840 og 1841, XXXIV. (N. R. Bd. 4.) S. 148—50; XXXVI. (N. R. Bd. 6.) S. 216—18).

I »Journal for Medicin og Chirurgie« (Heldig Operation af et compliceret Hareskaar, Bd. I. S. 37—38; Iagttagelse af en Skjørhed i Benene, efter længere fortsat og oftere gientaget Brug af Mercur; oplæst i det Kgl. med. Selskab d. 7de Marts 1833, sstd. S. 235—241. (jvfr. Bibl. for Læg. XVIII. S. 568—71; paa Tydsk overs. af J. F. W. Nevermann i Rust's Magazin Bd. 41. S. 324—30).

I »Ugeskrift for Læger« (Tvende Tilfælde af Marvsvamp i Benene, Bd. I. S. 134—39; Udsigt over de Cystotomier, som i de seneste forløbne 26 Aar ere foretagne paa Almindeligt Hospitals chirurgiske Afdeling; oplæst i de scandinaviske Naturforskeres og Lægers Forsamling i Kbhvn, Bd. III. Nr. 10, S. 145—51. (ogsaa i »Forhandlinger ved de skandin. Naturforskeres andet Møde i Kbh. 1840« (Kbh. 1841), S. 180—86).

**Account of Prof. Thal's rotation saw, newly invented, i *Edinb. med. and surg. Journ.*, Vol. 19. 1823. Jan. p. 55. (jvfr. Chir. Kupfert. H. 15. 1822. Tab. 72. Fig. 9; Férussac Bullet. gén. et univers. T. 1. 1823. p. 269; Gräfe u. Walther Journ. der Chir. Bd. 6. 1824. S. 144 (af Ad. E. W. Muhr), med Afbildn. Fig. 3. 4. a. b.).**

**Thanch (Friederich Lütkens)**, f. d. 21de Februar 1729*) i Herlufmagle i Sjælland, Søn af Jens Jørgensen Thanch, daværende Sognepræst til Herlufmagle og Tybjerg samt Provst i Tybjerg Herred, siden (2/8 1751) Sognepræst til Rønne og Knudsker samt Provst paa Bornholm (f. 7/3 1689 i Kbhvn., † 8/8 1758, anf. i Worms Lex. III. S.

*) Ifølge »Distinctionsprotocollen«: 1728.

994), og Charlotte Sophie Lütkens (f. $\frac{12}{7}$ 1702, en Datter af Dr. theol. Franz Julius Lütkens, tydsk Hofprædikant og Prof. Theol. ved det ridderlige Academi i Kbhvn.). Blev efter foregaaende privat Underviisning 1742 indsat i Roeskilde Domskoles øverste Klasse, og afgik derfra til Universitetet 1746; ansattes i October 1749 som 1ste og 2den Lectie-Hører ved Slagelse Latinskole; erholdt d. 17de Juli 1751 Baccalaureigraden, og tog d. 4de Juni 1753 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 30te Decbr. 1757 residerende Capellan og d. 18de August 1769 Sognepræst i Skjelskør; d. 19de April 1815, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget; fik d. 5te Maj s. A. Rang med Amtsprovster. Var i sin Tid Ejer af Agersø og Omø. (jvfr. Krit. og Antikr. XIV., Nr. 36, S. 573—75). †

Betænkninger til Prøvelse om mulige Forbedringer i Bondestandens Vilkaar uden Fornærmelse for Proprietæren. Kbh. 1787. (L. E. 1787, S. 436). — (Tildeels efter Autogr.)

**Thaning (Jens Jököw)**, f. 1782, Søn af Kammerraad og Godsforvalter ved Vemmetofte Kloster Terkel Thaning (f. 1740, † $\frac{30}{8}$ 1819) og Elisabeth Dorthea Cathrine Lyngbye (f. 1763, † 1805); tog 1802 pharmaceutisk Examen (Laud.); blev 1805 Apotheker paa Vesterbro ved Kbhvn.; 1811 Grændse-Controleur ved Toldskjellet mellem Nørre- og Sønder-Jylland; 1825 surnumerair Told- og Consumtions-Overbetjent i Randers, og 1827 Told- og Consumtions-Overbetjent i Aalborg; d. 21de Juli 1850, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. — * $\frac{31}{1}$ 1806 Marie Kirstine Deign (i Kbhvn.).

Grændsens Lyngblomster. Ribe, 1824. — Fors. af Visen: „Der fortælles i saamangen Krønikebog“ etc. (ɔ: „Og det var i Aaret attenhundred og syv“).

**Thaysen (Ludvig Adolph)**, en Søn af Etatsraad, Ridder Peter Thaysen (f. $\frac{31}{5}$ 1772 i Husum, † $\frac{1}{12}$ 1837 som dansk Postinspecteur i Hamborg); blev 1825 Copiist og 1830 Fuldmægtig i Generalpostdirectionens slesvig-holsten-lauenborgske Secretariat; d. 9de Januar 1838 Chef for og Hovedregnskabsfører ved Personposterpeditionen i Kbhvn., samt Postsecretair; 1843 Cancelliraad; 1846 Ridder af Wasa-Ordenen.

Tabellarisk Oversigt over Taxten og Gebyhrregulativet for Brev-, Pakke- og Person-Posterne mellem Kjøbenhavn og Hamborg, samt alle Steder i Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen, af Thaysen og Klee. Kbh. 1837.

**Thellesen (Johan Adolph)**, f. 1775; var i 41 Aar i det danske asiatiske Compagnies Tjeneste, og blev Styrmand; siden Skibscapitain. † 11te April 1838 i Kbhvn. — * 1806 Sophie .....

Et Par Ord om mit Forhold ved det danske asiatiske Compagnies sidste Expedition til China i Aaret 1826 med Skibet Christianshavn, og Directionens Forhold imod mig ved min Hjemkomst 1827. Kbh. 1829.

**Theriokepophilus,** Pseudonym; see Simon Sørensen Meisling.

**Therkildsen (J.),** Skolelærer i Billum, Ribe Stift.

Theoretisk-practisk Regnebog, indeholdende arithmetiske og geometriske Opgaver med særskilt trykte Faciter. Med nærmest Hensyn til Borger-, Almue- og Privatskoler af J. Therkildsen og P. Therkildsen. Ribe, 1836. 3die Opl. ibid. 1843. 4de Opl. ib. 1848.

**Therkildsen (P.),** Skolelærer i Brøndsted, Ribe Stift.

Theoretisk-practisk Regnebog, o.s.v., af J. Therkildsen og P. Therkildsen. (see ovenstaaende Art.).

**Thiele (Just Matthias),** f. d. 13de December 1795 (ikke 1796) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Rudolph Thiele (f. 1736 i Grevskabet Lippe i det Westphalske, † $\frac{30}{1}$ 1815 i Kbhvn., jvfr. „Læsendes Aarbog for 1800", S. 89—90) var Bogtrykker og gift med Anna Koed de Hemmer (f. 1758, † 1812, næstyngste Datter af Provst Hans de Hemmer til Lyngby og Alboge i Aarhuus Stift og Kirstine Marie Bang). Blev Student 1816, og tog 1818 den philologisk-philosophiske Examen; blev d. 26de Januar 1820 Copiist ved det store kongelige Bibliothek; erholdt d. 22de April 1824 Titel af Secretair; blev d. 5te Novbr. 1825 tillige Secretair og Bibliothekar ved det kongl. Academi for de skjønne Konster; fik d. 24de Decbr. 1828 Titel af Professor (med Rang 5 Kl. Nr. 8); blev d. 15de April 1829 tredie Secretair ved det store kongelige Bibliothek (entlediget d. 24de Febr. 1835); d. 8de Marts 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Juni s. A. Inspecteur ved den kongl. Kobberstik-Samling; 1838 Bibliothekar hos H. K. H. Prinds Christian Frederik, og 1839 ved det kongl. Haandbibliothek; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hædérstegn; d. 28de Juni s. A. virkelig Justitsraad; 1847 Ridder af Wasa-Ordenen. Har foretaget adskillige Rejser i Udlandet, saaledes i 1819 en Fodrejse i Tydskland, Italien og Schweiz, i Aarene 1823—25 (med kongelig Understøttelse) i Frankrige, Tydskland og Italien, 1829 i Schweiz, 1836 i England og Skotland. — * 1. $\frac{18}{3}$ 1829 Sophie Holten (f. $\frac{4}{1}$ 1806, † $\frac{15}{4}$ 1835, en Datter af Gehejmeconferenceraad, Directeur for Øresunds Toldkammer, Nicolai Abraham Holten og Johanne Christine Catharine f. Mangor). * 2. 1839 Hanna Aage-

sen (f. $\frac{3}{12}$ 1819, en Datter af Conferenceraad, kongl. Bankdirecteur Nicolai Aagesen og Julie Augusta f. Drewsen).

Bjergmandsdalen. Fortælling. Kbh. 1817. (r. af C. Molbech i „Athene" IX. 175—84, og i „Blandede Smaaskrifter" I. S. 348—56. Oversat tilligemed M. C. Hansen's „Othar af Bretagne" u. T.: Othar von Bretagne, von M. C. Hansen, und Bergmannsthal, von J. M. Thiele. Erzählungen aus dem Dänischen von F. Lenburg. Berlin, 1823. („Aftenbl." 1823, S. 288; Lit.-, Kunst- og Theaterbl. 1824, S. 16; Prov. Ber. 1825, I. 141). Noget af denne Fortælling er overs. i „Der Gesellschafter", Berlin 1818 d. 26. Januar; 1823, Juli.

Prøver af danske Folkesagn. Med en Fortale af R. Nyerup. Kbh. 1817. („Athene" IX. 477—80, af C. Molbech; „Wünschelruthe" 1818, Nr. 50, S. 100, af J. Grimm; „Morgenblatt für gebildete Stände" 1818, Nr. 116).

Danske Folkesagn. 1.—4. Samling. Kbh. 1818—23; o. m. T.: 1.—2. Bind. (hvert Bd. bestaaende af 2 Samlinger). (r. af C. Molbech i L. T. 1819, Nr. 13, og i „Bland. Smaaskr." II. S. 370—80; Revue encyclop. 1824, Janv.). En-deel af disse Folkesagn er under Titel af: „Danish Traditions and Superstitions" oversat i „Monthly Magazine" i de sidste Hefter af Aargangen 1824, og Januar—Marts 1825. — En ny forøget Udgave u. T.: Danmarks Folkesagn. 1.—2. Deel. Kbh. 1843. („Fædrel." 1843, Nr. 1112; „Ny Portefeuille" 1843, I. 21—26; N. Jen. L. Z. 1846, S. 850).

Rosenbladet. Kbh. 1818, med Noder. (L. T. 1818, Nr. 39).

Pillegrimen, Sørgespil i 5 Acter. Kbh. 1820.

Kynast, Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1821. (optr. i Forf.'s „Bragstykker af et Digterskib", S. 169—238).

Tale ved Conferenceraad C. F. Hansens Embeds-Jubilæum. Kbh. 1830.

Den danske Billedhugger *Bertel Thorvaldsen og hans Værker*. T. I.—IV. med 363 Kobbere. Kbh. 1831—1850. 4to. (T. 3.—4. o. u. T.: *Thorvaldsens Arbeider og Livsforhold i Tidsrummet 1828—44*. 1.—2. Deel. Kbh. 1848—50). (L. T. 1831, Nr. 48. 49; 1832, Nr. 46. 47, jvfr. 1832, S. 728—32; Bl. f. liter. Unterhalt. 1832, Decbr.; The foreign Review 1832, Aug.; Kunstblatt 1833, Nr. 44 flg.; jvfr. Art. F. C. Hillerup). Paa Tydsk: Leben und Werke des Dänischen Bildhauers *Bertel Thorwaldsen*. In 2 Theilen. Mit 158 Kupfert. Leipzig, 1832—34. Fol.

Geschichte der königlichen Kupferstichsammlung zu Copenhagen. Ein Beitrag zur Geschichte der Kunst und Ergänzung der Werke von Bartsch und Brulliot. Herausgegeben von C. F. Rumohr und J. M. Thiele. Leipzig 1835. 100 S. gr. 8. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 687—88).

Breve fra England og Skotland 1836. Kbh. 1837. („Dagen" 1837, Nr. 311; „Søndagen" s. A. Nr. 51).

Om den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen, tilligemed en Fortegnelse paa de Arbeider, hvilke han indtil nærværende Tid har udført. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1837. („Dagen" 1837, Nr. 47; Berl. Tid. 1837, Nr. 60; Hempels Bidr. til Tidshist. 1837, Nr. 9. 10). Oversat (tilligemed N. L. A. Høyen's Skrift „Om Thorvaldsen og hans Museum"), paa Tydsk af G. F. v. Jenssen. Hamburg, 1837; paa Islandsk: *Alberts Thorvaldsens æfisaga*, gefin út af

enu íslenzka bókmentafèlagi. Kaupmhfn. 1841. 66 bls. 8vo. — Om den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen. Tilligemed en historisk ordnet Fortegnelse over de Arbeider, han har udført. Kbh. 1849. („Fædrel." 1849, Nr. 164).

Kortfattet Beskrivelse af den danske Stat. Udgivet til Hvermands Brug. Med chemitypperede Kort af C. Piil. (Generalkort over den danske Stat, samt i Texten indtrykte Specielkort over de enkelte Landdele, Øer, Provindser, Stifter og Bilande, som og en Grundtegning af Kjøbenhavn). Kbh. (1845). 21 S. st. 8.

Mindetale om Kong Christian den Ottende i Det Kongl. Akademie for de skjønne Konster d. 31te Martis 1848. Kbh.

Vragstykker af *et Digterskib.* Manuscript. Kbh. 1848. 238 S. st. 8.

Dagbog paa en Reise igjennem Sicilien, i Riise's „Archiv for Historie og Geographie", Bd. XXVII. S. 1—62.

Om Theaterbygningen, i „Kjøbenhavnsposten" 1837, Nr. 133.

Brev til J. D. Hage, i „Fædrelandet", Bd. III. S. 494—95.

Tale paa Konstacademiet d. 8de April 1844, i „Den Berlingske Tidende" 1844, Nr. 95.

Digte, adspredte i: Baggesens „Danfana" 1816 (s. Nord. Tilsk. S. 405), Nyerups „Hertha" (jvfr. „Athene" VIII. 98—99), „Tilskueren" (1818, Nr. 25; 1819, Nr. 4. 8. 9. 80. 85), „Hesperus" (II. 50—51), Liunge's „Dana", Kroesings „Fylla", „Aftenblad" og „Nyt Aftenblad" (1824, S. 52), E. Beyer's „Gefion" (1826, S 21), „Kbhvns Morgenblad" (1826, S. 52), Liunge's „Hertha" (I. S. 101; V. S. 137—38), H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere" (1835, S. 225—230), „Dansk Folkeblad" (5te Aarg. S. 202), „Fædrelandet" (1848, Nr. 67). — (Revid.).

**Thiele (Thomas Rudolph),** Foranførtes Halvbroder; Moderen Rebecca, f. Bech (Buch? † 1774); f. d. 22de October 1773 (ikke 1778); dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole i Efteraaret 1793 (ikke 1795); udmærket ved anden Examen i det paafølgende Efteraar; studerede først Theologi og Naturhistorie, siden Lovkyndighed; underkastede sig i Sommeren 1806 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med næstbedste Charakteer; blev 1808 Copiist og 1809 Fuldmægtig i Rentekammeret; 1814 Forvalter for Sorø Academies søndre Godsdistrict og Kammer-Assessor; 1822 fradømt sit Embede og berøvet sin Titel (jvfr. Collegial-Tid. 1822, S. 659). † 1841. — * Ellen Sophie Stroyer.

Philosophisk Helvedtvang. Overs. af det Tydske. Kbh. 1798. („Iris og Hebe" 1798, II. 213—44). — Nytaarsgave for Elskere af Morskabslæsning. ibid. 1799. — Bueskytten, af Schreiber. Overs. ib. eod. — En Faders Reise med sine to Sønner igjennem Tydskland, en interessant Læsebog for Børn. Overs. I.—III. Deel. ib. 1799—1802. (L. E. 1800, Nr. 10, af R. Nyerup). — Naturlære for Fruentimmer, med Fortale af Thom. Bugge. ib. 1800. — Jesu Christi Levnets-Historie for Børn, af J. F. Feddersen. Overs. 2det Opl. ib. eod. — Sande og underholdende Historier for Borger- og Bondestanden. ibid. 1801. — Bonapar-

tes Korstog til Ægypten og Indien, samt hans første Ungdoms- og Krigshistorie. ib. eod. — Hemmeligheden af Ægtestanden. Overs. ib. eod. — Rudolph og Julie, af A. Lafontaine. I.—II. Deel. Overs. ib. eod. — Fortællinger af Karamsin, overs. af Tydsk. ib. eod. — Interessante Anecdoter og Karaktertræk samt mærkværdige Aktstykker af Napoleons Levnet. ib. 1802. — Moralsk-historisk Læsebog især for Ungdommen. ib. eod. — Geographien i Korthed for Ungdommen, til Brug i Skoler, og ved privat Underviisning. ibid. August. 1802. — Speciel Øvelser i de latinske Declinationer, overs. ib. eod. — Erik og Abel, Sørgespil af Rüdinger, overs. ib. 1804. — Det daglige Liv, en Samling af Romaner af A. Lafontaine. I.—III. Deel, overs. (I. Baron von Bergedorf, eller Dydsprincipet; II.—III. Edvard og Margrethe, eller det menneskelige Liv i et klart Speil). ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 13, af R. Nyerup). — Thiemes nyttige Opmuntringer for Ungdommen til Forstandens Forædling, Sædelighedens Befordring, samt gavnlig Tænkeevelse. Overs. ibid. 1808. (L. E. 1809, Nr. 28).

Han har omarbeidet den af hans Fader J. R. Thiele udgivne: Læsebog for Børn og den tilvoxende Ungdom, 6te Opl. Kbh. 1802. (med et nyt Titelblad 1814).

Redacteur af Ugebladet Kjøbenhavns Aftenpost 1796—1802.

**Thiesen (Ludwig Benedictus)**, f. d. 29de Septbr. 1779 i Kiel; lærte Boghandelen i Leipzig, hvorfra han kom til Breslau og Hannover; fik 1803 Ansættelse i Kjøbenhavn hos Universitets-Boghandler C. G. Proft, og blev efter hans Død (i Apr. 1809) Boghandler sstd. † 20de Februar 1836. — * D. M. Köhlert.

Redigerede, forlagde og udgav: Veiviser eller Anviisning til Kiøbenhavns, Christianshavns, Forstædernes og Frederiksbergs Beboere for 1815—36. Kbh. (1815—36), med Tillæg 1833—35. (s. »Conversationsbl.« 2. Aarg. II. S. 149; Kbhvns Skilderi 1825, S. 75—76; 1826, S. 110—11; 1827, S. 110; 1828, S. 108; 1829, S. 138—39, 1478—79; »Politivennen« 1828, S. 805—6; »Nyeste Morgenpost« 1829, S. 335; 1831, S. 79; Kbhpost. 1830, S. 72; 1831, S. 72; 1835, S. 270).

Besørgede Udgivelsen af Kjøbenhavns Veiviser f. 1810—14 under Madame Profts Navn.

**Thiresias (Erasmus)**, Pseudonym.

*Extractus portfolii.* Fragmente aus dem Leben. 1. Ueber die Furcht vor dem Mysticismus. Kopenh. 1836. Nr. 2. ibid. 1837. (Kbhpost. 1837, Nr. 28).

**Thisted (Jørgen Overgaard)**, f. d. 18de Januar 1795 i Aalborg, yngste Søn af Gartner Søren Thisted (f. [illegible] 1767, † 1/8 1837) og Anne Christensen; blev 9 Aar gammel indsat i sin Fødebyes Cathedralskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1811; var i Sommeren 1812, efter at have taget philologicum, Huuslærer hos Greve Raben paa Christiansholm; tog philosophicum 1813; udnævntes s. A. til Secondlieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, og afskedigedes derfra efter Ansøgning i Naade ved Fredsslutningen 1814; var derefter Huuslærer hos

Digitized by Google

Baron Juel paa Lundbæk; begav sig 1816 til Kjøbenhavn; studerede Theologi og var tillige beskæftiget med Informationer og literaire Arbejder; absolverede i April 1820 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de August s. A. Capellan pro persona ved Budolphi Kirke i Aalborg, og d. 3die Juli 1822 ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn (entlediget efter Sognepræsten L. N. Fallesens Afgang $\frac{10}{3}$ 1824); privatiserede herpaa i Kjøbenhavn; blev d. 30te Novbr. 1825 Sognepræst for Gyrstinge og Flinterup Menigheder i Sjælland. — * 1. $\frac{10}{1}$ 1815 Maria Elisabeth Elmquist († $\frac{8}{4}$ 1829, en Datter af Skomagermester Gudman Elmquist og Maria f. Thisted). * 2. $\frac{16}{4}$ 1846 Marianne Monster (f. $\frac{31}{10}$ 1815), en Datter af afg. Biskop Dr. theol. Peter Hans Monster og Friderike Sophie f. Fleischer. — (Biographi i Døl's „Archiv for Psychol., Historie, o. s. v." VIII. 165—170, og i „Repertorium for aandelige Sager", I. 46—59, 173—92; II. 60—82, 270—86; III. 1—25; jvfr. Skriftet: Pastor Thisted i Regentskirken, eller Oplysninger angaaende det ved en Forelæsning i Regents-Auditoriet d. 2den Decbr. 1824 Forefaldne. Kbh. 1825; Aalborg Søndagspost 1825, Nr. 1—11. — Thisted's Modskrift: „Dr. Hornemann som Vranglærer" blev under 19de Marts 1825 indsendt til det kgl. Danske Cancellies Censur; herfra sendtes det til Universitetsdirectionen, som sendte Dr. Horneman det til Besvarelse. Denne blev trykt (24 Sider in 4to), men kun i 5 Exemplarer. Resolution faldt ikke i Sagen, men Thisted's Manuskript blev ham, efter hans Begjering, tilbagesendt af Cancelliet d. 14de Juni 1825. — Portrait, malet af Christensen, st. i Kobber af Haas).

Deserteuren. Komedie af Kotzebue, overs. Aalborg, 1810. — En Fortælling efter Berquin. ibid. eod. — Flora. Et Underholdningsblad. I.—2. Bd. Kbh. 1819—20. 4to. (Høst's „Morgenblad" 1819, Nr. 42. — Af dette Tidsskrift haves særskilt aftrykt: Mester Diderik. Fortælling af Contessa. Overs. Kbh. 1820; Diamantvognen. Eventyr af Franz Horn. Overs. ibid. eod. (L. T. 1820, S. 779—80); Kjerligheds Luner. Fortælling af Clauren. Overs. ibid. eod.).

Andagtstimer til sand Christendoms og huuslig Opbyggelses Beforbring. I.—VIII. Bind. Paa Danst udgivne. Kbh. 1822—25. (L. T. 1823, Nr. 35; Conversationsbl. 1824, S. 76—78; Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 93 (af C. E. Thurah), Nr. 94 (af J. Thisted), Nr. 96, 99; jvfr. Art. C. G. Bülow og C. E. Thurah).

For Christne. Et Opbyggelsesskrift. I.—VI. Bd. Kbh. 1823—25. (udg. først maanedlig, og fra 1824 ugentlig; jvfr. Conversationsbl. 1824, S. 74—76; „Dagen" 1823, Nr. 212). (Indeholder bl. A. Forfatterens i Trinitatis Kirke i Kbhvn. holdte Prædikener; findes ikke mere i Boghandelen).

Kors og Psalter. En Samling af christelige Qvad. Kbh. 1824. 2det Opl. ib. eod. 2det Hefte. ibid. eod. (1ste H. r. L. T. 1824, Nr. 48. 49, af N. Fogtmann, jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 101 (af Thisted), 1825, Nr. 2 (af Fogtmann), Nr. 5 (af Thisted), Nr. 7 (af Fogtmann); „Telegraphen" 1825, Nr. 26 (af

**C. H. Bisby); »Aalborg Søndagspost« 1825, Nr. 2—9; Conversationsbl. 1824, S. 214—45; Theol. Maanedsskr. I. 288).**

En christelig Postille, indeholdende en fuldkommen Forklaring over alle Søn- og Festdages Evangelier, af Dr. Morten Luther. Efter Benjamin Lindners tydske Samling, udgiven i ny dansk Oversættelse. I.—II. Deel. Kbh. 1825—28. 4to. (udkom, 1825—28, i 24 Hefter).

Repertorium for aandelige Sager. Et christeligt Maanedsskrift. I.—III. Bind. Kbh. 1828—29. (Kbhpost. 1828, Nr. 2; 1829, S. 418—19, 438; „Politivennen“ 1828, S. 23—24; jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 190 og »Dagen« f. A. Nr. 294 (af S. Hempel); Kbhpost. f. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6 (af Thisted), flgn. 1828, Nr. 106; 1829, S. 35, 43, samt Art. S. Hempel og H. C. Wosemose).

For Hiertet paa Veien til Evigheden. En Oversættelse; bekostet af Christne i Schweitz, Norge og Danmark. Kbh. 1828. (Nogle Prøver af Bogens Slutning, i »Repert. f. aandel. Sager“ III. 76—96; jvfr. L. T. 1829, S. 359—60, Noten).

*Idea fidei fratrum*, eller kort Begreb af den christelige Lærdom i de evangeliske Brødremenigheder, af A. G. Spangenberg, fremlagt og i ny dansk Oversættelse udgiven. Aarhuus, 1830.

Redacteur af: $\alpha$) Aalborg Stifts Adresse-Avis og Avertissements-Tidende, udg. af A. Borch, 1820—22. Aalborg, 4to; — $\beta$) Den cimbriske Mercur. Et Politie- og Meerskabsblad. ibid. 1821—22. 4to. (Begyndt i August 1821 og udg. under Bogtrykker A. Borch's Navn til Aarets Slutning, hvorefter det som »et Ugeblad af blandet Indhold« udkom under Thisted's eget Navn indtil Nr. 26, da han fratraadte Redactionen).

I Elmquist's »Læsefrugter« (Originalfortællingerne: Snigmorderen og Dr. Luther, Bd. 33. S. 371—399; Landsbypræsten, Bd. 36. S 135—155; Studenterliv, Bd. 36. S. 247—292; Liniedandserinden, Bd. 37. S. 246—261; Judasbilledet, Bd. 37. S. 273—310. (oversat paa Tydsk af L. Kruse og udgivet som hans Arbejde, Leipzig 1830, f. II. 73); Selvopoffrelse, Bd. 45. S. 1—75; Min Giftermaalshistorie, Bd. 47. S. 1—57; Maria Susanna von Degenfeld, Bd. 49. S. 219—254; Anna Louise de Beaumond, Bd. 49. S. 289—356; En Udflugt til Habors og Signes Grave, Bd. 51. S. 117—144; Brudenatten, Bd. 52. S. 339—403; samt en betydelig Mængde oversatte Fortællinger, navnligen alle van der Veldes, Weißflog's og Hoffmann's, og alle fra den franske Romanliteratur hentede Bidrag).

I Ugebladet »Brevduen«, udg. af C. N. Rosenkilde, samt i Kjøbenhavnsposten«, udg. af A. P. Liunge (Endeel deels humoristiske, deels politiske Artikler uden Navn).

I „Conversationsblad«, redig. af Proft (Om de kjøbenhavnske Kirkers, især St. Petri Kirkes nyeste Anliggender, 1824, Nr. 11, jvfr. S. 111 og »Politivennen« f. A. Nr. 460. — Denne Artikel foranledigede, at Reskr. 24de Dec. 1772, som forbyder, at udgive nogen trykt Recension eller Censur over utrykte Prædikener, blev indskærpet ved Canc. Circ. 23de Nov. 1824).

I »Aarhuus Stifts-Tidende« (En Mængde Bidrag i forskjellige Aargange, deels uden Navn, deels underskrevne: »En gammel Landsbypræst«).

I preußische Staatszeitung, for hvilken han i Aarene 1820—22 var dansk Correspondent, endeel Artikler om danske Forhold.

Desuden endeel Digte, adspredte i: P. F. Wandall's Avis 1810; Kbhvns Skilderi (1817, Nr. 3; 1822, Nr. 9); Elmquist's „Læsefrugter"; „Snéelillier" (II. 126; III. 52), samt i de af ham redigerede og udgivne Tidsskrifter.—(For et Bryllupsdigt til to høitbedagede Brudefolk (indf. i Aarhuus Stiftstidende) blev han af disse sat under Tiltale og ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Dom af 17de Marts 1817 underkastet Censur, som ved kgl. Resol. af 12te Decbr. 1827 ophævedes). — I „Almuevennen" IX. Nr. 68, i Artiklen: „Et Exempel paa Sogneforstanderskabs-Selvstændighed" findes et Par Breve fra og om Thisted. — (Revid.)

**Thisted (Waldemar Adolph),** Nysanførtes ældste Søn; f. i Aarhuus d. 28de Februar 1815; dimitteret til Universitetet fra Aarhuus Cathedralskole 1833; var nogle Aar Huuslærer i Jylland; tog i April 1840 theologisk Attestats med Charakteren „Haud. illaud.; specimen scriptum laude dignum"; oprettede og bestyrede et Underviisnings-Institut i Skanderborg 1840—44; tiltraadte derpaa en Rejse til Tydskland og Schweiz; blev d. 25de Aug. 1846 constitueret Lærer, og d. 6te Novbr. 1847 Adjunct ved den videnskabelige Realskole i Aarhuus; rejste atter, med kongelig Understøttelse, i Tydskland og Italien 1849—50. — * $\frac{22}{10}$ 1840 Henriette Hansen, en Datter af Portraitmaler og Lector ved Konstacademiet Hans Hansen.

Nytaarsgave for 1834. Kbh.

En Vandring i Syden, Erindringer af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. II. 1843, S. 65—93, jvfr. Forf.'s Antikritik i „Fædrel." IV. 1843, Nr. 1379; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 243—44; Berl. Tid. 1843, Nr. 140).

Havfruen. Et Afsnit af min Grandonkels Livshistorie, redigeret af Candidat G. Kesfing. Udgivet og med en Indledning forøget af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 12, af Grimur Thomson; P. L. Møller's Krit. Skizzer II. S. 245—52; Berl. Tid. 1846, Nr. 46. 78).

Inqvisitionens Mysterier. Et Tidsmaleri af Féréal. Overs. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

De tre Musketerer. En historisk Roman af A. Dumas. Overs. I.—III. Deel. Aalborg, 1846.

Tabt og vunden. En Skildring efter Livet, støttet paa en Reisedagbogs Papirer, ved Emanuel St. Hermidad. I.—II. Deel. Kbh. 1849 (1848). („Literaturbl." 1848, Nr. 2; „Fædrel." 1849, Nr. 9; „Tilskueren" 1849, Nr. 6. 7. 9; Berl. Tid. f. A. Nr. 31; Kbhpost. f. A. Nr. 34. 46).

Danmark bestaaer! Dramatiske Scener, tilhørende Fortiden, indviede af Nutiden, af Forfatteren til „Tabt og vunden" m. m. Kbh. 1849. („Nord og Syd", 1849, Nr. 2; Kbhpost. f. A. Nr. 206; Grundtvig's „Danskeren" II. Nr. 30).

Eventyr, Skizzer og Sagn, ved Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Heraf have flere forhen været trykte i „Kjøbenhavnsspostens" Feuilleton og i „Gæa" for 1847; jvfr. „Literaturbl." 1849, Nr. 2; Kbhpost. f. A. Nr. 278).

Ørkenens Hjerte. Et Digt i tolv Sange af Emanuel St. Hermidad. Kbh. 1850 (1849). (Flyv. Post 1849, Nr. 304; Berl. Tid. 1850, Nr. 4).

Episoder fra et Reiseliv, meddeelte i Breve til Hjemmet ved Emanuel St. Hermidad. I. Kbh. 1850. (aftr. af »Fædrel.« 1850, Nr. 1, 2, 5—8, 11—13, 89—92, 94, 96, 117—18, 120—22, 124—25, 127—28). (Kbhpost. 1850, Nr. 165).

Redacteur af Tidsskriftet: *Le Nord*. Révue de la littérature française. Copenh. 1845. Begyndt i Juli 1845. (jvfr. »Fædrel.« VI. 1845, Nr. 1841, 52 (af K. Sick og W. Thisted); Berl. Tid. s. A. Nr. 168).

I P. L. Møller's »Gæa« for 1847 (Informatoren, et Eventyr af Emanuel St. Hermidad, S. 200—31).

I »Kjøbenhavnsposten« (Koglerier paa Østersøen; For hundrede Aar siden; 1845).

I Ugebladet »Cimbria« (Dannebrogs-Sløifen, 1850, Nr. 1). — I »Fædrelandet« (En Hilsen fra Ischia til Venner i Danmark, 1850, Nr. 217 flg.).

Digte, deels særskilt trykte (f. Ex. Fædrelandet og Kongen), deels indførte i »Den Berlingske Tidende« (1848, Nr. 30), og i »Fædrelandet« (1850, Nr. 41). — (Revid.)

**Thomas (Friderich Christian)**, f. 1768 i Vestindien paa St. Christopher, hvor hans Fader Dr. Edvard Thomas var praktiserende Læge og gift med Margaretha Garvan; kom 1784 til Kjøbenhavn; blev i Maj 1788 privat inskriberet ved Universitetet; tog s. A. medicinsk Embedsexamen (H. ill.), og disputerede 1789 for Doctorgraden i Medicinen; blev praktiserende Læge paa Barbados. † (Autobiographi i det ved hans Doctorpromotion udstedte Program).

Disp. inaug. *de Framboesia*. Hafn. 1789. (L. E. 1789, Nr. 19; Krit. og Antikr. 1789, Nr. 38. — Overs. i Todes Arzneyk. Annalen, H. X. 1790, S. 97 flgg.).

**Thomsen (Christian Jürgensen)**, f. d. 29de Decbr. 1788 i Kjøbenhavn, en Søn af Justitsraad Christian Thomsen, Grosserer, Directeur ved Nationalbanken og Søqvæsthuset († $\frac{7}{3}$ 1833), og Hedevig Margarethe f. Jürgensen († $\frac{29}{4}$ 1840 i sit 73de Aar); opdroges for Handelsfaget, men følte tidlig Interesse for Historie og de skjønne Konster og anlagde en ej ubetydelig Mynt- og Konst-Samling, som førte ham til at beskæftige sig med flere af Historiens Hjelpevidenskaber, saasom Numismatik, Antiqviteter og Konsthistorie; blev d. 16de Octbr. 1816 Medlem af det kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 27de Decbr. s. A. Secretair i Commissionen til Oldsagers Opbevaring, og overtog i Forbindelse dermed den specielle Bestyrelse af det af Commissionen anlagte Museum (ved hvilket han 1838 udnævntes til Inspecteur); blev d. 28de Novbr. 1827 tillige Medlem af bemeldte Commission; 1821 Cancelliraad; 1832 Inspecteur ved den kongl. Mynt- og Medaille-Samling; d. 8de Marts 1835 Ridder af Danebroge; d. 22de Januar 1839 virkelg

Justitsraad; d. 2den Marts s. A. tillige Inspecteur ved det kongl. Konstmuseum og ved den kongl. Malerisamling; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 6te Juli 1842 Directeur for det kongl. Mynt- og Medaille-Cabinet; 1844 Ridder af Nordstjerne-Ordenen, og i Juni 1845 af den røde Ørns 3die Klasse; d. 28de Juni s. A. virkelig Etatsraad; 1847 Inspecteur ved det ny ethnographiske Museum. — (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, Sp. 713; „Valkyrien", udg. af O. Thomsen, 1831. II. 80; „Søndagen", Følgeblad til „Dagen", 1836, Nr. 44; J. f. L. o. K. I. 1843, S. 360).

I Forening med O. Devegge forfattede han og forsynede med Anmærkninger Catalogerne over H. H. Frost's Mynt- og Medaille-Samling (hvortil han tillige skrev Fortaler) Kbh. 1827. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, S. 1302), og Fortegnelse over G. F. Timm's Mynt- og Medaille-Samling. I.—III. Deel. Kbh. (1831—34).

Om nordiske Oldsager og deres Opbevaring. (Kbh. 1831); 13 S. 8. (udarbejdet efter Opfordring af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab, og udg. paa dets Bekostning, samt omdeelt til alle Skolelærere i Danmark; blev derpaa, efter Anmodning, videre udarbejdet, forsynet med Afbildninger, og under Titel af: „Kortfattet Udsigt over Mindesmærker og Oldsager fra Nordens Fortid", indlemmet i: Ledetraad til Nordisk Oldkyndighed, udgiven af det kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab. Kbh. 1836, S. 27—90. — Oversat paa Tydsk og senere paa Engelsk).

*Museum Münterianum*. P. I.—III. Havn. 1835—39.

I „Antiqvariske Annaler" (Fortegnelse paa de Oldsager, som fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariske Museum, af B. Thorlacius og C. J. Thomsen, III. 352—410; Beretning om de senere Undersøgelsers og Foretagenders Gang og Udfald med Monumenterne ved Jellinge, ved Finn Magnusen og C. J. Thomsen, IV. 85—100; Antiqvariske Bemærkninger, angaaende nogle af de i Thyres Høi fundne Indretninger og Oldsager, ved F. Magnusen og C. J. Thomsen, IV. 123—39; Efterretninger om en Døbefont med Runeindskrift, samlede og meddeelte, IV. 140—51. (jvfr. S. 269—71); Fortegnelse paa de Oldsager, som fra 1ste Jan. 1820 til 1ste Juli 1823 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariske Museum, af B. Thorlacius og C. J. Thomsen, IV. 159—266; Samme fra 1ste Juli 1823 til 31te August 1827, af Finn Magnusen og C. J. Thomsen, IV. 400—613).

Kortfattet Udsigt over nordiske Steen-Oldsager fra den hedenske Tid, i „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed" I. 421—39.

Om de Occidentalske Mynter i Vaalse-Fundet, i „Annaler for Nord. Oldkyndighed". 1842—1843. S. 33—51. (med Tab. IV. V.)

Om den nordiske Oldtids Broncearbeider, i „Antiqvarisk Tidsskrift". 1843—1845. S. 171—75.

Fortegnelse over Runestenene paa Bornholm, i R. Nyerup's „Verzeichniß der in Dänemark 1824 noch vorhandenen Runensteinen". (Kopenh. 1824).

Beiträge zur Erklärung unbekannter Münzen des Mittelalters, i Grotes „Blätter für Münzkunde", 2ter u. 3ter Bd.

Ueber die ältesten Lothringischen Münzen, i B. Köhnes „Zeitschrift für Münz-Siegel- und Wappenkunde“, 3ter Bd.

Fuldaische Münzen, i B. Köhne „Mémoires de la Société d'Archæologie et de numismatique de St. Pétersbourg“, vol. III.

Ueber die bey dem Dorfe Ruhwinkel gefundene Münzen, i „Vierter Bericht der Schlesw. Holst. Lauenb. Gesellschaft für Samml. u. Erhalt. vaterländische Alterthümer“ (1839); senere aftrykt i Leitzmann's numismatische Zeitung.

Remarks on the ancient british and anglosaxon coinage, i Akerman's „Numismatic Chronicle“, vol. III. — (Revid.)

**Thomsen (Grimur Thorgrimsson)**, f. d. 15de Maj 1820 paa Besfestad i Guldbringe Syssel, i Islands Sønder-Amt, af Forældrene Thorgrimur Tómasson (Thomsen), Guldsmed og Oekonom ved Besfestad latinske Skole, og Ingibjørg Jónsdóttir (eneste Datter af Præsten til Gardar paa Akranæs i Borgarfjords Syssel, Jón Grimsson og Kristín Eiriksdóttir); nød i 5 Semestre privat Underviisning af Provst Arne Helgason, og dimitteredes 1837 til Kjøbenhavns Universitet; studerede henved 3 Aar Philologi og Lovkyndighed, derefter Æsthetik; opnaaede 1841 Accessit for en Afhandling over Universitetets æsthetiske Priisspørgsmaal: „Har Smag og Sands for Poesi i Frankrig i de senere Tider gjort Frem- eller Tilbageskridt? og hvilken er Aarsagen?“ (jvfr. Selmers Aarbog for 1841, S. 166—67); underkastede sig d. 22de April 1845 Magisterconference („Admissus cum laude“), og disputerede d. 29de Apr. samme Aar for Magistergraden; erholdt d. 15de Maj 1846 kongeligt Reisestipendium; blev 1848 ansat i Departementet for de udenlandske Sager, og d. 8de August s. A. Cancellist i Udenrigsministeriets Bureau. — (Autobiographi i Programmet til Universitetets aarlige Reformationsfest 1845, p. 33—34).

H. P. Holst, et Bidrag til den nyere danske Litteraturhistorie, af Leonhard Groth. Kbh. 1840. (udg. pseudonymt, jvfr. „Fædrel.“ 1843, Nr. 1120).

Folk, Publicum, offentlig Mening. I Anledning af Heibergs Intelligensblade Nr. 6. Kbh. 1842. (Heibergs Intelligensbl. I. S. 247—48, 288; „Fædrel.“ 1842, Nr. 965 (af G. Thomsen); „Nye Intelligensbl.“ 1842, Aug. Nr. 6).

Om den nyfranske Poesie, et Forsøg til Besvarelse af Universitetets æsthetiske Priisspørgsmaal for 1841: „Har Smag og Sands for Poesi gjort Frem- eller Tilbageskridt i Frankrig i de sidste Tider og hvilken er Aarsagen?“ Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. 1843, II. S. 357—58).

Om Lord Byron. Udgivet for Magistergraden (med tilføiede latinske Theses). Kbh. 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 103). Med omtrykt Titelblad: Om Lord Byron. (Byrons Levnet og Poesie). Med 6 Portraiter af Byron. ibid. eod.

Om *Islands Stilling i det övrige Skandinavien*, fornemmelig i literær Hen-

seende. Et Foredrag, holdt i det Skandinaviske Selskab d. 9de Jan. 1846. Kbh. 1846.

Udvalgte Sagastykker, fordanskede. Udg. af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1846. (Nord. L. T. 1846, Nr. 48, af J. Levin).

Om de Fransk-Engelske Garantier for Slesvig af 1720. (udgjør 3die Hefte af »Antislesvigholstenske Fragmenter, udgivne ved A. F. Krieger«. Kbh. 1848; jvfr. F. L. og K. VI. 199—200). Paa Tydsk: Die englisch-französische Garantie des Herzogthums Schleswig, im Jahre 1720 der Krone Dänemark geleistet, erörtert von Grimur Thomsen. Aus dem Dänischen übersetzt von A. Courländer. (i »Antischleswigholsteinische Fragmente, auf Verfügung des academischen Senats zu Kopenhagen herausgegeben von A. F. Krieger. 3. H.« Kopenh. 1848). Paa Fransk: Les garanties Anglo-Françaises pour le duché de Slesvic. Copenh. 1848.

Danmarks Alternativer. Kbh. 1848. (aftrykt af Schouw's »Dansk Tidsskrift«, Bd. II. S. 269—284; jvfr. »Fædrel.« 1848, Nr. 181).

Medudgiver af *Ný Félagsrit* og Medredacteur af sammes VIte Aargang.

I »Gæa, æsthetisk Aarbog, udg. af P. L. Møller« 1845 (Bjarni Thorarensen. En Skizze, S. 187—203).

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie 1846« (Et Bidrag til den gamle nordiske Poesies Charakteristik, S. 96—115).

I »Nordisk Literatur-Tidende« 1846 (Den islandske Literaturs Charakteristik, i Nr. 22. 23. 25. 26).

Nogle islandske Digte i Tidsskrifterne „*Fjölnir*" (VII. 104—5) og „*Ný Félagsrit*" (IV. 142—46; V. 145—46; VI. 149—53; VIII. 130—31).

Recensioner: i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (over Novellerne: »Een i Alle«, VII. 298—317, og »Nat og Hjem«, smst. S. 318—24); i Nordisk Literatur-Tidende« (over: „Husfruen, et Afsnit af min Grandonkels Livshistorie, redigeret af G. Kessing, udgivet af Emanuel St. Hermidad«, 1846, Nr. 12, jvfr. Berl. Tid. f. A. Nr. 78); i „*Ný Félagsrit*" (over P. Melsteð „Ágrip af merkisatburðum mannkyns-sögunnar", V. 93—120). — Finn Magnusens Biographi i Ný Félagsrit IV. bls. V.—XII., og Finn Magnusens biographiske Skizze i „Dansk Pantheon" XXXI. Levering.

**Thomsen (Jacob)**, f. d. 3die April 1771 paa Als, i Horup Sogn, i Landsbyen Miang, hvor hans Fader var Bonde; blev 1789 dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole; i April 1793 Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underviste i Borgerdydsskolen og i Schouboes Institut; blev 1799 Lærer i Mathematik og Handelsvidenskaberne ved Christiani's Institut paa Vesterbro ved Kjøbenhavn; 1805 Controleur, og 1810 Bogholder i det kongl. Bank- og Vexel-Comptoir; d. 13de August 1810 tillige Secretair ved Commissionen til de danske Skolers bedre Indretning; d. 11te Januar 1813 Medadministrator i Rigsbanken og tillige Myntrevisor; d. 31te Juli 1815 Kammerraad; d. 10de Juni 1818 virkelig Justitsraad; s. A. Meddirecteur ved Nationalbanken; d. 1ste August 1829 virke-

Digitized by Google

lig Etatsraad; afgik, formedelst Svagelighed, med Pension som Bankdirecteur 1830. Var Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab. † 14de October 1836. — ⚭ 1. Dorothea Rebecca Cecilia Heber († $\frac{27}{5}$ 1814, 27 A. gl., en Datter af Artillerimajor Ernst Wilhelm Ludvig v. Heber). ⚭ 2. Nicoline Hintze (f. i Kbhvn.), Datter af Dr. med., Physicus i Sønder-Ditmarsken, Nikolaus H. (f. $\frac{2}{10}$ 1742 i Kbhvn., † $\frac{16}{3}$ 1807 i Flensborg).

Kiesewetter den kritiske Philosophies vigtigste Sandheder for Uindviede tilligemed et kort Udtog af Kants Fornuftkritik. Overs. Kbh. 1797. (L. E. 1799, Nr. 4). — Tillæg til Christianis Grundlinier til en Plan for Haandværksstandens Forædling i Danmark, uddragne og oversatte fra den tydske Udgave. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 32). — Over mit Opdragelses-Instituts hidtilværende og tilkommende Forfatning. helliget alle Venner af ædlere Opdragelse, særdeles mine Elevers Forældre og Formyndere, af C. J. R. Christiani. Oversat. ibid. 1802; o. m. T.: Nye Bidrag til Menneskehedens Forædling, af C. J. R. Christiani. 1. Binds 1.—2. Stykke; overs. ib. 1801—2. — Efterretning om Opdragelses-Institutet ved Kjøbenhavn, tilligemed andre smaa Afhandlinger, af C. J. R. Christiani. Overs. 1.—2. Stykke. ibid. 1803—4.

Medudgiver af: α) Philosophiske Afhandlinger til Sandheds, Dyds og Smags Udbredelse. Tildeels Oversættelser. I.—II. Samling. Kbh. 1798—1802. (L. E. 1799 Nr. 13; 1803, Nr. 32). (Hertil leverede han: Om Raadvildhed, af C. Garve, oversat i 1. Saml. S. 81—165; Garves Bemærkninger over den Konst at tænke, overs. i 2. Saml. S. 1.—184; ogsaa særskilt. Kbh. 1802). — β) Udenlandsk Literaturtidende. Januar—Marts 1799. Kbh. (heri af ham oversatte Recensioner af fremmede Tidsskrifter).

I »Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter« (Hvad udfordres til en bedre og hensigtsmæssigere Dannelse for den, Danmark vigtige, Handelsstand, og hvilke Midler kan Staten i denne Henseende anvende? 1810. S. 247—336. (ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1810); Hvad er det, som bestemmer Værdien af Penge-Repræsentativer i Almindelighed og af de danske Rigsbanksedler i Særdeleshed? i 12.—13. Aarg. for 1816 og 1817, S. 180—207; Om det deels Ugrundede, deels Overdrevne i de Klager, som overalt i Danmark føres over Pengemangel (skreven i Februar 1823), i XIX. 275—302; jvfr. »Telegraphen«, 3. Aarg. Nr. 14).

Desuden Recensioner i »Lærde Efterretninger« og »Dansk Litteratur-Tidende« (f. Ex. over H. O. Bjørn's mathematiske Lærebøger, 1806, Nr. 8; 1812, Nr. 7. 13; M. L. Nathanson: »Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finantsvæsen« fra 1730 til 1830«, 1833, Nr. 3—7).

**Thomsen (Johanna Elisa)**, f. i Kjøbenhavn d. 14de Juni 1807, Datter af Lieutenant i Sø-Etaten Johan Grove Beyer og Severine Christine Hjordt; blev 1825 ansat som Skuespilelev ved det kongl. Theater, og fremtraadte første Gang d. 7de April s. A. som Miss Worter i den hjemkomne Nabob; blev 1827 kongelig Skuespillerinde og forblev i denne Stilling indtil 1834. — ⚭ $\frac{31}{10}$ 1829 Ove Th. Thomsen (som nedenfor anføres).

Titania, eller Trylleландet; en Samling af udvalgte Fee-Eventyr af W. Gottschalck, fordanskede; med en Fortale af Blok Toxen, og 7 illuminerede Kobbere. Kbh. 1825 (1824). („Conversationsbl." 1824, Nr. 31, S. 242; „Dagen" 1825, Nr. 1; Kbhvns Morgenbl. 1825, Nr. 68—69; Revue encyclop. 1825, Fevr.).

Fornuft-Giftermaalet, Lystspil i 3 Acter, oversat efter Th. Hells og Kurländers tydske Bearbeidelser af Scribes og Varners franske Original. (Theaterrepert. Nr. 31). Kbh. 1830. („Flyv. Post" 1830, Nr. 2. 3; jvfr. Kbhpost. 1829, S. 790, 98; „Dagen" 1829, Nr. 296).

Udgav: Gefion, Nytaarsgave for 1826, med kgl. Skuespillerinde Birg. Elisab. Andersens Portrait. Kbh. („Conversationsbl." 2. Aarg. II. Nr. 9, S. 67—72; „Dagen" 1825, Nr. 311; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 85; L. T. 1826, Nr. 51; „Telegraphen" 1826, S. 401—8). — Gefion, Nytaarsgave for 1827, med Instructeur Frydendahls Portrait. ib. („Basunen" 1827, Nr. 1. 2; „Conversationsbl." 1827, Nr. 23; jvfr. „Nyt Aftenbl." 1826, S. 416). (Deri af hende selv: Lida, et landligt Maleri, S. 241—65).

Desuden adskillige Oversættelser, saasom i „Harpen" (Sultan Sandsar, et historisk Sagn, 1823, Nr. 50; Berthulf og Fyrsterne, en oldsachsisk Fortælling, 1824, Nr. 4; Ligstenen, en Fortælling, fra det Tydske, f. A. Nr. 6; Fødselsdagen, en Fortælling efter Sevelinges af Beauregard Pandin, f. A. Nr. 11; Det fortryllede Marmorbilled, et oldtydsk Sagn, f. A. Nr. 41); — i: „Kjøbenhavns Morgenblad" (Et Reiseæventyr af Henrik von Ofterdingens Liv, efter G. Döring, 1825, Nr. 20—21; Sneen, en Fortælling af Johanna Schopenhauer, f. A. Nr. 103—17; Gjestgiverpigen Maria, efter det Engelske fra Allgem. Moden-Zeitung, 1826, Nr. 101—2; Den stakkels Margarethe, Fortælling af Johanna Schopenhauer, f. A. Nr. 126—29).

**Thomsen (J. P.)**, Pseudonym; see Peter Salomon Martin.

**Thomsen (Ludvig).**

Charakteerskildring af Jesus Christus, oversat af Engelsk. Kbh. 1826.

**Thomsen (N. B.)**, Pseudonym.

*Homers Iliade.* Förste Rapsodie. Fordansket. Aalborg 1819. 29 S. (Udg. af Th. H. Erslew, daværende Discipel i Aalborg Cathedralskole).

**Thomsen (Ove Thomas)**, f. d. 6te Januar 1801 i Aarhuus, hvor hans Fader Nicolai T. (fra Bomsted i Slesvig, † 1805) var Raadstuebud; Moderen, Kirstine Estrup († 2/7 1833, 65 A., i Aarhuus), var anden Gang gift med Kjøbmand Laur. Jørgensen jun. Dimitteret fra sin Fødebyes Cathedralskole blev han Student 1820, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; var 1821 til 1828 Amanuensis ved Kjøbenhavns Universitetsbibliothek; fra 1ste Octbr. 1827 til Novbr. 1834 Fuldmægtig ved Redactionen og Medredacteur af Bladet „Dagen" (jvfr. Fr. Thaarups Efterretninger om det politiske Blad „Dagen", S. 19—21); 1831 til 1834 Bibliothekar ved det Moltkeske

Bibliothek; kom i Novbr. 1834 til Odense som Redacteur af den af S. Hempel udgivne „Fyens Stifts-Avis"; kjøbte 1836 det Iversenske Bogtrykkeri sammesteds, og fik d. 8de Juni s. A. tillige kgl. Bevilling til Udgivelsen af den forrige Iversenske „Fyens Avis"; valgtes 1838 til Borgerrepræsentant i Odense (og blev siden Repræsentationens Viceformand og Formand); i Octbr. 1844 til Suppleant for Østifternes 7de Kjøbstaddistrict (Assens, Bogense, Kjerteminde og Middelfart), og deeltog i Stænderforsamlingen i Roeskilde samme Aar (jvfr. „Fædrel." 1844, Nr. 1683, Sp. 13,485); d. 13de Decbr. s. A. til borgerlig Raadmand i Odense (med kongl. Stadfæstelse $\frac{2}{4}$7 1845); blev den 28. Jan. 1845 hannoveransk Vice-Consul ssts.; solgte sit Bogtrykkeri og Avisprivilegium i Sommeren 1847; foretog samme Aar en Rejse i Tydskland og opholdt sig især ved Badestedet Kissingen; blev d. 19de Juni 1849 Postmester i Assens (fra 1ste Juli s. A. at regne); d. 4de Decbr. s. A. valgt til Folkethingsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (Assens) og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51. — (Om hans mureriske Virksomhed jvfr. bl. A.: „Beretning om Secularfesten i St. Joh. □ Zorobabel til Nordstjernen 5845", og: Dr. Fischers „Freimaurer-Zeitung". Leipz. 1849. Decbr. Nr. 19, S. 390-91). — * $\frac{21}{10}$ 1829 Johanna Elisa Beyer (ovenanført).

Catalog over den af Etatsraad J. H. Schou ved Gavebrev af 20de Febr. 1822 paa Universitets-Bibliotheket oprettede danske juridiske Bogsamling. Kbh. 1824. („Dagen" 1824, Nr. 136).

Jordens Religioner og Secter, fremstillede i korte underholdende Skildringer i alphabetisk Orden efter den tydske Originals 2det Oplag. Kbh. 1826.

Knud Lyne Rahbeks Murerminde. Kbh. 1831.

Cholera Morbus eller kort Fremstilling af denne Sygdoms Væsen, Udbredelse, Aarsagerne til dens Oprindelse, Sikkerhedsmidler imod den og den almindeligste Lægemethode. Kbh. 1831. 16 S. 8.

Udgav og redigerede: Valkyrien. Et Maanedsskrift for dannede Læsere. Kbh. 1831—33. 9 Bind. (jvfr. „Kbhpost". 1831, Nr. 104; „Nyeste Morgenpost" s. A. S. 498—500). (Heri af ham bl. A.: Det nye Forlovelsesmiddel, Lystspil i 1 Act, efter Mélesville, 1831, Bd. I.; Peter Andreas Heibergs Ophold i Polen, ssts.; Den sorte Død, et tydsk Folkesagn, ssts. (overs. paa Tydsk af C. Johannsen i Fr. Thaarup's „Kopenhagener Börsenhalle" II. 1832, S. 127—28); Hvad er Kjærlighed? efter Dahlgren, ssts.; Kjøbenhavn, skildret af C. A. Nicander, s. A. Bd. II.; Skizzer af Norden, af J. J. Ampère, ssts. (fortsat i flere Bind); Vandringer i Sjælland, af C. A. Nicander, ssts.; De sidste Septemberdage, efter Dahlgren, ssts.; Skjønhedslinier, tegnede paa en nedfalden Klintesteen ved Fuursøen, ved Synet af en badende Pige, efter Dahlgren, s. A. Bd. III.; Henrik Steffens's Barndomsaar, skildrede af ham selv (med Indledning), ssts.; Et Par Ord om Manuductions-Uvæsenet ved Kjøbenhavns Universitet, ssts.; Censuren, efter det Tydske, 1832. Bd. I.; Frankrig i Aaret 1832, af H. Heine, s. A. Bd. II.; Ungarske Skildringer, af A. Ellrich, s. A. Bd. III. og IV.;

Notitser fra en Reise i Holsteen, 1830, af Hofraad Dr. Bernh. Meyer, 1833, Bd. I.; Jules Janins Ungdomsliv, skildret af ham selv, sstd.; Aphorismer i alle Bind; desuden flere oversatte og mindre Bidrag).

Ligeledes Redacteur og Udgiver af: Nyt Aftenblad 1826, Nr. 4—52. Kbh. 4to. (Hertil leverede han deels under sit Navn, deels under Mærkerne O. T., o—n, 9, 4, bl. A.: Didots Reise til Levanten, i Nr. 28. 29; Om den danske Skuespildigter Hieronymus Justesen Ranch og hans Skrifter, i Nr. 36—39; To Breve fra Pave Leo den Tiende til Raphael fra Urbino, Nr. 42; Oberst Negri. (Brev fra en Reisende), Nr. 52; Anmeldelser af J. C. Langes „Familien Ulfeldt“, i Nr. 13, og af R. L. Nissens „Hovedtrækkene af Negerslavens Særkjender“, i Nr. 44); samt af Fyens (forhen C. Iversens) Avis, fra Juli 1836 til October 1847. Odense. 4to.

Medudgiver og Medredacteur af: Kjøbenhavns-Posten 1827, Nr. 1—36. Kbh. 4to. (jvfr. S. 152; N. Aftenbl. 1826, S. 420; Kbhvns Flyv. Post 1827, Nr. 12). (Heri af ham: Malthe Conrad Bruun, Nr. 3. 4; Theaterartiklen, under Mærket Y. Z.).

Deeltog i Redactionen af Bladet „Dagen“ fra Octbr. 1827 til 7de Novbr. 1834, og redigerede i den Tid navnligen den politiske Artikel i Samme (med Undtagelse af den svensk-norske Deel), samt leverede dertil en betydelig Mængde Bidrag, deels med og uden Navn, deels under Mærkerne O. T., O. Th., x., A.—T. (ɔ: Anti-Tartuffe), E—r (hvoriblandt: Om Oprettelsen af en Magdalena Stiftelse i Kjøbenhavn, 1827, Nr. 250; Hvo er Forfatter til Gjengangerbrevene? 1832, Nr. 87; Historiske Notitser og Anecdoter, 1833, Nr. 236, 50, 51, 57, 66, 72, 82, 84, 87—89, 93, 94, 96, 303, 9—11; 1834, Nr. 7—10, 43, 55, 66; Aphorismer, 1833, Nr. 245, 46, 48, 74, 76, 78, 79, 82, 97, 303, 7, 8; 1834, Nr. 71, 115; Penge og ingen Penge, en Humoreske, efter Saphir, 1834, Nr. 73; Blandede Efterretninger angaaende Amerika, især med Hensyn til Udvandrere, samlede, s. A. Nr. 97, 109, 46, 61; Theaterartikler, m. m. m.)

Ligeledes deeltog han i Redactionen af Fyens Stifts Adresse- og politiske Avis samt Avertissements-Tidende, udg. af S. Hempel, fra Novbr. 1834 til April 1836, samt af: „Bidrag til Tidshistorien“, i samme Tidsrum.

Desuden Bidrag: i Lunges „Literatur- Kunst- og Theaterblad“ (Theaterartiklen, Septbr.—Decbr. 1824, under Mærket Y. Z.); — i „Nyt Aftenblad“ (Naar blev Holbergs Niels Klim oversat paa Dansk? 1824, S. 263; En gammel Komoedie-Placat, 1825, S. 284; Om Wiwets Skuespil Enke- og Liigkassen, s. A. S. 316); — i „Kjøbenhavns Morgenblad“ (Aftentimen, 1825, Nr. 97; Dansk Litteratur, benyttet eller bedømt udenlands, sstd.; Den sorte Død, et jydsk Folkesagn, 1826, S. 54—55; Harpespilleren, efter det Svenske, s. A. S. 114—17; Oldingen og Pigen, Idyl af (efter) G. A. H. Granberg, et Digt, ved Simpler, s. A. Nr. 91; Theaterkritiker under Mærket Y. Z., 1825—26); — i „Gefion“ for 1826 (Diamantkorset, en sand Begivenhed, S. 272—79; jvfr. Conversationsbl. 2. Aarg. II. 68); — i „Den Danske Stats-Tidende“ (Rapport til Keiseren af Rusland fra Undersøgelses-Commissionen, udnævnt d. 17. Decbr. 1825 (om Complottet ang. Alexanders Mord), 1826, Tillæg til Nr. 59, 61, 62, 63 og 64; 5 Ark i Folio); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Et Brev fra Wieland til Reinhold om Baggesen, overs. 1827, S. 302; Det døende Barn, af H — — (H. C. Andersen) med tydsk Oversættelse af Ludolph Schley, meddeelt, s. A. Nr. 77; Theaterartiklen under Mærket Y. Z., s. A. (og har

ikke leveret nogen Kritik siden); Anmeldelse af Fr. Thaarups „Kopenhagen", 1828, Nr. 55 (under Mærket X); Til og om Præsten Jørgen Thisted, af Anti-Tartuffe, s. A. Nr. 106 (jvfr. »Dagen« 1828, Nr. 294; Kbhpost. s. A. Nr. 105; 1829, Nr. 6, 8 (af O. Thomsen), 10 (af S. Hempel); Erklæring af Y. Z., 1829, Nr. 27; En Vinterudflugt til Lund i Februar 1829, s. A. Nr. 34. 35. 37. 38. 40. 41. (jvfr. s. A. S. 181—82, 197—98); — i Liunges »Hertha« 1827, 1ste Bd. (Medarbeider i »Dramaturgiske Bidrag« af Y. Z. (navnlig Forfatter til Artiklen: Om Opførelsen af Holbergs Jeppe paa Bjerget ꝛc., S. 300 flgg.); — i »Aarhuus Stifts-Tidende« (Nogle Ord i Anledning af H. Bastholms Opfordring om Bidrag til Grækerne, 1827, Nr. 108); — i »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn« (Holbergiana, tildeels af K. L. Rahbek, meddeelte, 1831, Nr. 37. 38; Epigram, efter Fru Lenngren, af Simplex, s. A. Nr. 37); — i Liunges »Nyeste Repertorium for Morskabslæsning« (Theaterwæsen og Folkeforlystelser i Ungarn, af A. Ellrich, oversat af o—n., i 5te Bd. 1834, Nr. 16, S. 249 flgg.; Hans Sachs, Skuespil i 1 Act af Ludvig Holirsch, metrisk oversat af o—n., sstd. Nr. 17, S. 257 flgg.; 3 Smaadigte efter Fru Lenngren, sstd. S. 240 og 368.

Endeel Taler, Lejlighedsdigte og Sange, tildeels særskilt aftrykte. — (Revid.)

**Thomsen (P.),** Pseudonym; see Peter Salomon Martin.

**Thomsen (Th.).**

Jacobs Krigsbedrifter og Bryllup. Fastelavns-Farce i tre Optog. Oversat af det Tydske. Fortsættelse af Skuespillet: Vor Haandtering. Kbh. 1816.

**Thomsen (Thomas),** Landmaaler og Assistent i Nationalbanken.

Tabellarisk Oversigt over Gevinsterne i Klasselotterierne 1825, med Udtog af Betingelserne, Forklaring og Beregning. Kbh. 1825.

**Thonning (Peter),** f. d. 9de October 1775 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Rasmus Thonning (f. 1740, † 3/9 1817) var praktiserende Læge og gift med Dorothea Spendrup; blev dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Latinskole i Efteraaret 1794, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse; studerede Lægevidenskaben, og gjorde, ifølge kgl. Resolution af 2den Octbr. 1799, paa Generaltoldkammerets Bekostning, en botanisk Rejse til det danske Guinea, især for at finde Farve-Planter; kom tilbage i August 1803 (jvfr. »Dagen« 1803, Nr. 126); var i Aarene 1804—10 Lærer for H. K. H. Arveprinds Frederik Ferdinand; blev den 25de Jan. 1810 Kammersecretair i Generaltoldkammeret; d. 15de Juli 1811 virkelig Kammerraad; d. 20de Juli 1812 tillige Secretair i Kanal-, Havne- og Fyr-Directionen (3/8 1815 Medlem af samme); d. 29de Decbr. 1812 Committeret i Generaltoldkammeret og virkelig Justitsraad; d. 1ste Maj 1816 Medlem af Quarantaine-

Digitized by Google

Directionen; d. 13de Novbr. 1822 virkelig Etatsraad; d. 25de Maj 1826 Ridder af Danebroge; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhistoriske Museum; d. 23de Juli 1834 Deputeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 19de Decbr. 1840 i Naade og med Pension entlediget, og d. 31te Decbr. s. A. udnævnt til Conferenceraad. M. Vahl har opkaldt en Planteslægt efter ham Thonningia (jvfr. Naturhistorie-Selskabets Skrifter VI. S. 124—25; Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 585). † 29de Januar 1848 i Kbhvn. — * 1/4 7 1810 Anna Marie Nicoline Kamphøvener. — (Hans Portrait er lithographeret).

Medudgiver af: α) *Martini Vahlii Enumeratio plantarum*, vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis selectis et descriptionibus succinctis. *Vol. II.* Hauniæ 1806. β) *Eclogæ Americanæ* seu descriptiones plantarum præsertim Americæ meridionalis nondum cognitarum. Autore *Martino Vahl. Fasciculus tertius* et ultimus. Hauniæ 1807, cum Tab. XXI—XXX. Fol.

Af de af ham fundne Guineiske Planter leverede C. F. Schumacher en Beskrivelse i »Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger«, III. 21—248 (særsk. aftr. Kbh. 1827. 4to.; jvfr. M. f. L. I. 315—22, af J. W. Hornemann; Revue encyclop. 1829, Oct.) og IV. 1—236. (Okens »Isis« 1848, S. 98—101; 108—10).

**Thorarensen (Bjarni)**, f. d. 30te Decbr. 1786 paa Gaarden Lágafell i Kjósar Syssel, Søn af Cancelliraad Vigfús Thorarensen, daværende Sysselmand i Gullbringu og Kjósar Sysseler, siden (1789) i Rángárvalla Syssel, i Islands Sønder-Amt, og Steinunn (en Datter af Bjarni Pálsson, Landphysicus i Island); blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Universitet i Foraaret 1803, udmærket ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i Foraaret 1804; underkastede sig i Juni 1806 og i Foraaret 1807 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev Volontair og d. 25de August 1809 Undercancellist i det Danske Cancelli; d. 22de Febr. 1811 Cancellisecretair; d. 19de Marts 1811 surnumerair og d. 18de Juni 1817 virkelig Assessor i den islandske Lands-Overret; forestod fra Efteraaret 1817 til Foraaret 1818 Stiftamtmands-Forretningerne; blev d. 22de Juni 1820 Sysselmand i Arnes Syssel under Islands Sønder-Amt; d. 1ste Maj 1822 atter Assessor i den islandske Lands-Overret; den 1ste August 1829 virkelig Justitsraad; d. 10de August 1833 Amtmand over Islands Norder- og Øster-Amt; d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge. Deeltog 1839 og 1841 i den ved kongl. Resol. 22de Aug. 1838 befalede Commission af islandske Embedsmænd til at raadslaae om Islands offentlige Anliggender (s. Nefndartiðindi islenzkra embættismanna 1839 og 1841. Kaupmhfn. 1842); var iblandt det islandske literaire Selskabs Stiftere i Island, og i

dets første Aar Vice-Secretair i den islandske Afdeling; blev Selskabets Æresmedlem $\frac{19}{3}$ 1835. † 24de August 1841. — ⚭ $\frac{15}{9}$ 1820 Hildur (f. $\frac{4}{6}$ 1799), ældste Datter af Bogi Benediktsson, paa Stadarfell og Jardþrúður Jónsdóttir. — („Bjarni Thorarensen, en Skizze af Grimur Thomsen", med Portrait (efter det franske) stylographeret af Fortling, i „Gæa, æsthetisk Aarbog, udg. af P. L. Møller", 1845, S. 187—203; jvfr. „Fjølnir", VI. 20—21; P. Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 402. — Portrait i Gaimards „Voyage en Islande &c.").

*Kvæði Bjarna Thórarensens*, gefin út af Hinu Íslenzka Bókmenntafjelagi. Kaupmhfn. 1847. (Flere af disse Digte have tidligere været deels særskilt trykte (saasom ved Adjunct J. Johnsens Død, Viðeyar Klaustri 1820), deels indførte i „Klausturpósturinn" (1818, bls. 161—62; 1822, bl. 26); i „Sagnablöð" 1822, 24, 26; i „Minning Stephàns Þórarinssonar" 1824 (bls. 69—74), i „Skirnir" 1829, 31, 32, 35, og i „Fjölnir" (VI. bl. 6). — Fire Digte oversatte paa Dansk af G. Thomsen i „Gæa" 1845, S. 199—203, og to overs. paa Fransk af X. Marmier i „Lettres sur l'Islande" og „Chants du Nord").

Forsøg til en Fortolkning af Rescriptet af 2den Maji 1732, med Hensyn til Norske Lovs Gyldighed i Island angaaende personlig Arrest i Gjeldssager, i Ørsteds „Juridisk Tidsskrift" Bd. XIII. H. 2. 1827, S. 192—218. (jvfr. smst. S. 219—26, af A. S. Ørsted).

Om Gunnars Høi ved Hlidarende, i „Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie". 1847. S. 77—84.

Erklæring, i „Dagen" 1840, Nr. 78.

**Thorarensen (Stephan)**, Stephán Þórarinsson, Nysanførtes Farbroder, f. d. 24de August 1754 paa Gaarden Grund i Øfjords Syssel, under Islands Norder-Amt, ældste Søn af Þórarinn Jónsson, Sysselmand i Vaðla (Øfjords) Syssel († 1767), og Sigríður Stephánsdóttir (yngste Datter af Stephán Ólafsson, Præst til Hofkuldstadir, og Ragnheiður Magnúsdóttir); kom 1768 til sin Morbroder, daværende Amtmand (siden Stiftamtmand) Ólaf Stephensen, og nød derefter Underviisning i Skalholt af daværende Candidat (siden Biskop) Hannes Finnsson; rejste i Efteraaret 1770 til Kjøbenhavn, og blev Student i Juli 1771; absolverede d. 6. Februar 1776 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); var i 2 Aar Volontair i Rentekammerets danske og norske Kammer-Cancelli; blev d. 3die Febr. 1779 Vice- og succederende Laugmand (hos Svein Solvason) i Nord- og Vester-Laugdømmet i Island; men gjorde forinden han tiltraadte dette Embede, ifølge kgl. Resol. 12te April s. A., en oekonomisk Rejse i Norge (s. Erichsens Forberedelse til Olavii Rejse S. 187—94), blev Medlem af det Kgl. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem, kom tilbage til Kbhvn. i Januar 1780, og drog i Foraaret til Island; blev i

Sommeren 1782 (ved Sv. Sølvasons Død $\frac{6}{8}$ 1782) virkelig Laugmand i bemeldte Laugdømme (indtil $\frac{19}{8}$ 1789); udnævntes d. 12te Maj 1783 til Amtmand over Islands Norder- og Øster-Amt; rejste til Kjøbenhavn i Efteraaret 1799, og blev Medlem af den sammesteds under 12te Decbr. s. A. nedsatte Commission angaaende det islandske Justits- og Skolevæsen; blev 1801 (ved L. Erichsens Død $\frac{7}{3}$ 1801) tillige constitueret som Stiftsamtmand og Amtmand i Sønder-Amtet; d. 29de Marts 1810 første Medlem af den for Island oprettede Stifts-Bestyrelses-Commission, ved hvis Ophævelse han den 20de Marts 1813 udnævntes til Conferenceraad; blev d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge. † 12te Marts 1823 paa Modruvalla Kloster. — * $\frac{12}{9}$ 1783 Ragnheidur Vigfúsdóttir Schèving (hans Søskendebarn), en Datter af Sysselmanden i Skagafjords (Hegraness) Syssel, Vigfús Schèving og Anna Stephánsdóttir. — (Jvfr. Minning Stephâns Þórarinssonar (o. m. T.: Stutt Æfi- og Útfarar-minning Herra Stephâns Þórarinssonar). Kaupmhfn. 1824; „Dagen" 1823, Nr. 216; Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 245—47; „Klaustr-póst". 1823, S. 66—67; Sagnablöð 1823—24, VIII. 85—90; „Ný Fèlagsrit", V. 1845, bls. V.—VIII.; P. Pètursson Hist. eccl. Isl. p. 432; „Hermod", S. 39. — Portrait i „Ný Fèlagsrit", 5. ár).

Disputatio *de homicidio* secundum leges antiquas Islandorum. Part. 1. (pro commeatu regio). Hafn. 1775. 4to. — Tanker til højere Eftertanke om Uaar og dets Virkninger, samt om Føde- eller Korn-Magaziners Anlæggelse i Island, med tilføiede specielle Beregninger over Exporterne fra Handelstederne i Nord og Øster Amtet i Aarene 1789 og 90. Kbh. 1792. — „Allerunderdanigst Erklæring" d. 28. April 1796, paa „Islands almindelige Ansøgning til Kongen om udvidede Handelsfriheder m. v." Kbh. 1797. (S. 38—73). — Tanker ved Gjennemlæsningen af de saakaldte Oplysninger og Anmærkninger over Islands almindelige Ansøgning til Kongen. Kbh. 1798. (Skandinav. Museum 1798, Bd. 1. H. 2. S. 383—84, af **N. Tønder Lund**).

**Stutt og einföld ávísan fyri bændur i Íslands nordur og austur amti um fáeinna fyri *þá henlugastu maturta rækt m. m.* Kaupmannahöfn 1816.**

**I „*Íslenzka Lærdóms-Lista Fèlags Rit*" (Um vatnsveitingu af mýrum, i 2. B. bls. 30—56; Um heyforðabúra stofnun á Íslandi, i 13. B. bls. 85—131; Um bóklestra-lystar og lestrar fèlaga stofnun á Íslandi, i 13. B. bls. 229—50; Tilraun til at ákvarda gagnsmuni heyskaparins á Íslandi i samliking vid kornafla þann sem þar er mögulegr, i 14. B. bls. 227—59; Manntals töblur yfir fædda og dauda samt fermda og i hjónaband samangèfna i Hóla stipti, frá 1768 til 1794, i 12. 13. og 14. B. (s. L. E. 1794, Nr. 16).**

**Udtog af H. C. Glahn's Afhandling „om Maaden i Norge, Island og Færøerne sikkert at overgjemme Kartofler", trykt bagved M. Stephensens „*Minnisverd Tídindi*" 2. D. 2. B. S. 30—37.**

**Hólanóphili bréf, i „*Minnisverd Tídindi*" 1. B. S. 322—38.**

**Thorbrøgger (Skule Theodor),** f. d. 26de Februar 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Sadelmagermester Lorentz Thorbrøgger († 1837 i sit 72. A. i Kbhvn.) og Karen Wilms (Wilner); indtraadte 1808 som Volontair i Generaltoldkammeret; tog i Efteraaret 1810 dansk-juridisk Examen; blev 1811 Copiist og d. 9de Marts 1813 Fuldmægtig under Kanal-, Havne- og Fyr-Directionen; 1816 Fuldmægtig i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet; d. 13de April 1830 Told- og Consumtions-Kasserer i Aalborg; 1839 valgt til borgerlig Raadmand sammesteds (med kgl. Stadfæstelse $\frac{1}{8}$6 1839); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1842 virkelig Justitsraad. I 1834 valgtes han til Suppleant for det 1ste jydske Kjøbstaddistrict (Aalborg og Hjøring) ved Nørre-Jyllands Provindsialstænder-Forsamling, og mødte i Viborg 1836; blev d. 29de Maj 1848 af Kongen udnævnt til Medlem af samme Stænderforsamling, og mødte s. A. — * 1814 Cathrina Margrethe Mauritzen († $\frac{2}{8}$ 1850 i sit 57. Aar i Aalborg).

Tarif for Tolden i Dannemark. Kbh. 1815. 2det Opl. ib. 1816. 3die med mange Tillæg forøgede Opl. ib. 1823. Tillæg til 3die Oplag. ib. 1825.

Haandbog for Handlende og Toldofficianter, indeholdende de ved, og i Anledning af Forordningen af 1ste Mai 1838 foreskrevne Former og indførte Told- og Skibs-Afgifter for Danmark. Aalborg, 1839. — Tillæg til Haandbog for Handlende og Toldofficianter, indeholdende foruden senere Bestemmelser tillige Reglementet for Varers Ansættelse til Commerce-Læster. ibid. (1840).

Angaaende M. L. Nathansons Afhandling om Nationalbanken især med Hensyn til dens Actionairer, i Aalborg Stifts-Tidende 1835, Nr. 81, 117. (jvfr. Kbhpost. s. A. Nr. 153, 202, af Nathanson).

I Nørre-Jyllands Stænder-Tidende (Forslag ang. skjærpede Forholdsregler til Forebyggelse af Visseframhandelen, 1836. 1. S. 101—6; Forslag til en Forandring i de nu gjeldende Regler for Fartøiers Maaling, sstd. S. 187—92).

**Thordersen (Helgi Gudmundsson),** f. d. 8de April 1794 i Reykjavík, eneste Søn af Gudmund Thordersen (Þórðarson), siden Handelsfactor i Hafnarfjord († 1803), og Steinunn Helgadóttir (givt 2den Gang med Præsten Brynjúlf Sivertsen); kom 1809 i den lærde Skole paa Besſestad; dimitteredes derfra 1813, og nedrejste 1814 til Kjøbenhavn, hvor han s. A. blev Student; tog i April 1819 theologisk Attestats (Laud.); blev i April 1820 Præst til Saurbæ i Borgarfjords Syssel (ordineret $\frac{7}{5}$ s. A.); d. 4de Maj 1825 Præst til Odde; 1826 Provst i Rángárvalla Provsti (Rángár þing) i Islands Sønderamt; d. 4de Novbr. 1835 Præst ved Domkirken i Reykjavík; d. 10de Juni 1841 Ridder af Danebroge; d. 25de Septbr. 1845 Biskop over Island. Var kongevalgt Althingsmand 1845, 47 og 49, og blev d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved

kgl. Rescr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandske Forsamling. — * 1820 Ragnheiður Stephensen (f. $\frac{1}{1}$ 1795, en Datter af Amtmanden i Islands Vester-Amt, Stephán Stephensen og Martha Maria Holter). — (Autobiographi, vedføiet det til hans Bispevielse af J. P. Mynster udstedte Program: „De illo fratre, cuius Paulus 2 Cor. VIII, 18 mentionem facit, commentatio“, Haun. 1846, 4to, p. 14—15).

Nogle Leilighedstaler, saasom: Ræða við Lík-kistu sáluga Amtmanns Hra Stephâns Stephensens þann 4da Janúarii 1821 (indført i „Æfi- og Útfarar-Minning Herra Stepháns Stephensens“, 1822, bls. 40—48); — Raunatölur yfir líkkistu Bjarna sál. Sivertsen. Reykjov. 1845; — Ræða við vígslu latínuskólans í Reykjavík 1. dag Octóber mán 1846. ibid. 1846; — Ræður, haldnar við útför Steingríms biskups Jónssonar. ib. 1847. — „Stutt ávarp við líkkistu prestsins Sra B. Sivertsens á Útskálum“ tilligemed en „Gravskrift“, trykt i: Ræður haldnar við útför Prestsins Sira B. Sivertsens. Rvík. 1848, S. 16—27; — Ræða við vígslu prestaskólans 2. dag Októbr. 1847, trykt i: Árrit prestaskólans 1 ár. Rvík. 1850, S. 1—14.

**Thorgrimsson (Bjørn)**, Søn af Sysselmanden i Myre Syssel under Islands Vesteramt, Thorgrim Sigurdsson († 1785); blev 1775 Præst til Saurbæ i Borgarfjords Syssel; 1783—86 tillige Provst i samme Syssel; 1786 Præst til Setberg; 1789—91 og 1793—1816 Provst i Snæfjeldsnæs og Hnappadals Provsti. † 16de Decbr. 1832. — * Helga Brynjúlfsdóttir, en Datter af Sysselmanden i Arnes Syssel Brynjúlf Sigurdsson († $\frac{16}{8}$ 1771).

Æfisaga Prófasts Sira *Biörns Haldórssonar*. Kaupmhfn. 1799.

**Thoring (Claus Reenberg)**, f. d. 1ste Marts 1768 i Laaland, Søn af Thomas Christian Thoring, daværende residerende Capellan til Tiirsted, Skjørringe og Veileby (fra $\frac{7}{11}$ 1766), siden ($\frac{3}{8}$ 1771) Sognepræst til Horslunde og Nordlunde († $\frac{11}{12}$ 1783, 48 Aar gl.), og Christiane Charlotte Martinette Reenberg († 1813, yngste Datter af Præsten i Vesteraaby i Fyen, Claus Reenberg og Anna Henriksdatter Achthon); blev 1785 dimitteret til Universitetet fra Nakskov lærde Skole; tog d. 24de Maj 1788 philologisk Embedsexamen (Laud.); udnævntes d. 1ste Juni 1792 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev senere Decanus paa Communitetet; tog d. 19de Januar 1796 theologisk Attestats („Haud illaud.; specimen scriptum censoribus omnibus laude dignum visum est“); blev d. 12te Decbr. 1806 Lærer i dansk Grammatik, Historie og Geographi ved Søcadet-Academiet; erholdt d. 1ste Decbr. 1813 Krigs-Assessors Charakteer (med Rang i 9de Kl. Nr. 4), og d. 28de Octbr. 1817 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13); blev entlediget som Lærer ved Søcadet-Academiet 1831. † 21de Maj 1832. — * Johanne Ma-

rie Eller (f. $\frac{16}{12}$ 1771, † $\frac{12}{1}$ 1843, en Datter af Klokkeren ved Christianshavns Kirke, Christian Siegfried Eller og Friderica Helt). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 66—67).

**De locis Novi Testamenti, qvæ provinciam *Jesu Christi* his in terris gestam describunt. Disp. pro Stip. Colleg. Med. Havniæ 1796.** — Hebraisk Sproglære af Weckherlin. Oversat. ibid. 1798. — Lovise, eller de ulykkelige Følger af Letsindighed. Oversat af Tydsk. 1.—2. Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37, af R. Nyerup). — Augusta du Port, eller en Ulykkeligs Historie. Overs. ib. 1802. (L. E. 1802, Nr. 35). — Spilleren. Skuespil af Iffland. Overs. ib. eod. — Morderen Martin, af Filibert. Overs. ib. 1804. (L. E. 1805, Nr. 21). — L. A. Schlözers Forberedelse for Børn til Verdenshistorien, oversat. Gjennemseet og med en Fortale ledsaget af J. Kierulf. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 12). — Pudsmageren, eller den listige Page, Lystspil af Kotzebue. Overs. ib. 1805. — Galeislaven Alamontade. 1.—2. Deel. Overs. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 51). — Præstedatteren. En Fortælling af Kotzebue, overs. ib. 1806. — Brevbog for Ungdommen. ib. eod. (L. E. 1809, Nr. 25). — C. G. Broders latinske Læsebog for Begyndere i Latinen, udgivet og med en fuldstændigere Ordbog ledsaget. ib. 1808. — Heerens Haandbog i Historien om det europæiske Statssystem. Overs. ib. 1813. (L. T. 1815, S. 70—78).

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen" 1821—1831 (hvortil han leverede endeel oversatte Bidrag; jvfr. „Politivennen" 1827, S. 430—32).

**Thorkelin (Grimur Jónsson),** f. d. 8de October 1752 *) paa Bæ ved Hrutafiord i Island, af Forældrene Jón Teitsson († 1758 i Kbhvn.) og Elin Einarsdóttir (nedstammende fra Lopt, Sæmund Frödes Søn); kom, efter at have mistet sin Fader i sit 5te Aar, til sin Moster Thórunn Einarsdóttir, gift med Brynjólf Jónsson til Liáskogum, Forpagter af det kongelige Jordegods i Vatnsdal, og blev, 12 Aar gammel, sat i Huset hos Provsten i Snæfellsnes Syssel, Vigfús Erlendsson, hvor han lærte Begyndelsesgrundene af det Latinske, og sendtes derpaa til Cathedralskolen paa Skalholt; kom 1770 (ikke i Slagelse, men) i Frue-Latinskole i Kjøbenhavn, hvorfra han 1773 dimitteredes til Universitetet; tog i det følgende Aar den philosophiske Examen med bedste Charakteer og Baccalaureigraden; studerede derefter Lovkyndighed og nordiske Oldsager; absolverede d. 22de Marts 1776 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Alumnus paa Borchs Collegium; 1777 Secretair ved den Arna-Magnæanske Commission; d. 16de Aug. 1780 ansat ved Geheime-Archivet, for at skulle gaae Geheime-Archivaren til Haande; fik 1783 Titel af Professor extraordinarius; rejste 1786, med kongelig Understøttelse, paa det antiqvariske Studium til England, Skotland og Irland; blev 1788

*) Andensteds angives hans Fødselsaar: 1750.

Doctor juris ved Universitetet i St. Andrews; udnævntes den 11te Januar 1791 til Geheime-Archivarius, og vendte s. A. tilbage; blev 1794 Justitsraad; d. 21de Aug. 1810 virkelig Etatsraad; d. 28de Januar 1811 Ridder af Danebroge; d. 1ste Novbr. 1828 Conferenceraad. Var Æresmedlem af det kgl. Irske Academi i Dublin, de antiqvariske Selskaber i London og Edinburgh, og af Academiet for Konster, Manufactur og Agerdyrkning i London; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab (8/12 1791) og af sammes Ordbogscommission (179* — 1/9 1808); af det Kgl. danske genealogiske og heraldiske Selskab (1778); af det Kgl. Danske Selskab til den nordiske Historics og Sprogs Forbedring (28/3 1800); af det Skandinaviske Literatur-Selskab; correspanderende Medlem af Videnskabernes Selskab i Göttingen; samt Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund; deeltog i Oprettelsen af det danske Bibelselskab i Maj 1814, og valgtes d. 15de Aug. 1815 til Meddirecteur for samme. † 4de Marts 1829. — * 11/4 1792 Gunnild Cecilie Hvidsteen, fød Dybe († 8/8 1824, 62 Aar). — (Autobiographi, indtil Aaret 1781, i Worms Lexicon III. S. 780—82, og i „The monthly Magazine" T. XVI. p. 33 sqq.; Biographi i Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 16—17; Nekrolog, af P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 231—40; jvfr. Mollers N. theol. Bibl. XVII. S. 332—33; de la Roches „Tagebuch einer Reise durch Holland und England", 2te Aufl. S. 373—77; „Dagen" 1829, Nr. 58. 60; Kbhpost. s. A. S. 158; Kbhvns Skilderi s. A. S. 310; Nyeste Morgenpost s. A. S. 496).

*Jus ecclesiasticum vetus* sive Thorlaco-Ketillianum constitutum an. Chr. MCXXIII. Cum versione latina, lectionibus variantibus, notis, collatione cum jure canonico, juribus ecclesiasticis exoticis, indiceqve vocum. Havn. 1775 & Havn. et Lipsiæ 1776. (Ny Krit. Journ. 1776, S. 29—32; Ny Krit. Tilsk. 1777, S. 396; L. E. 1777, Nr. 13; Gött. A. 1777, S. 202). — *Jus ecclesiasticum novum* s. Arnæanum (1275) cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilsk. 1777, S. 397; L. E. s. A. Nr. 13). — *Kongs-Erfda ok Rikis Stiórn* sive Successio regia & regni administratio ex Bibliotheca Suhmiana, cum versione latina & lectionum variet. hactenus nunqvam edita. ibid. 1777. (Ny Krit. Tilsk. 1777, Nr. 14; Ny Krit. Journ. 1777, Nr. 23; L. E. 1781, Nr. 34; Nyerups Middelald. Lit. S. 195). — *Statuta* provincialia, statuta sinodalia, casus episcopales, casus papales &c. ibid. 1778. (Ny Krit. Tilsk. 1778, Nr. 15; L. E. 1781, Nr. 7). — *Analecta*, qvibus historia, antiqvitates, jura, tam publicum qvam privatum, regni Norvegici illustrantur. ibid. 1778. (Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 46; Ny Krit. Tilsk. 1778, Nr. 85—86; L. E. 1781, Nr. 34). — *Vafþrúdnismál* sive Odarum Eddæ Sæmundianæ una, cum versione latina, notis et glossario. ibid. 1779. 4to. (Ny Krit. Journ. 1779, Nr. 24, S. 185—88; Ny Krit. Tilsk. 1779, Nr. 44; Litt. Journ. 1779, S. 341—49; L. E. 1781, Nr. 34; Gött. A. 1780, S. 625). — *Eggerti Olavii Index Geographiæ veterum Islandorum*, og Partic. Ima *Juris criminalis Islandici* (*Vigslódi*); af disse tvende Skrifter er der ikke trykt mere end det første Ark af hvert, og

samme ere udkomne som Disputatser pro Stipendio Collegii Medicei 1779—80. (jvfr. „Iris“ 1791, III. 276—78). — Samling af Danske Kirke-Love — blev, i Anledning af Forlæggerens Dødsfald, ikke fuldført, men mangler Fortale, Register o. s. v.; udgaves dog af Executorerne i Forlæggerens Stervbo. Kbh. 1781. 4to. (L. E. 1782, Nr. 36). — *Diplomatarium Arna-Magnæanum*, exhibens monumenta diplomatica, historiam atqve jura Daniæ Norvegiæ et vicinarum regionum illustrantia. Ex bibliotheca Legati Arna-Magnæani. Tom. I.—II. Havn. 1786. 4to, c. XVIII. Tabb. æri incisis. (L. E. 1786, Nr. 16, af P. F. Suhm; jvfr. M. f. L. XVII. 284; Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie, Bd. I. H. I. S. 142; G. L. Badens histor. Bibl. S. 32). — *Eyrbyggia-Saga*, sive Eyranorum Historia, qvam cum versione latina, lectionum varietate ac indice rerum auxit G. J. Thorkelin. ibid. 1787. 4to [Udg. paa Suhms Bekostning]. (L. E. 1787, Nr. 48) — *Fragments of English and Irish History* in the ninth and tenth Century, translated from the original Icelandic with some notes. London 1788. 4to. (L. E. 1789, Nr. 29; Gött. A. 1790, S. 633). — Essay *on the Slavetrade*. ibid. eod. (jvfr. M. Møllers „Fortid og Nutid“, No. 1). — *Edwardi Rowei* Moresi de Ælfrico, Doroberneusi Archiepiscopo, Commentarius. Londini 1789. 4to. (L. E. 1790, S. 638). — *Sketch of the Character* of his royal Highness *the Prince of Denmark*. To which is added a short view of the present State of Literature and the polite arts in that country. London 1791. *Second edition* enlarged with an appendix. ib. eod. Oversat paa Dansk af C. F. Schneider. Kbh. 1793, og paa Tydsk af Karl Reinhardt. Flensb. u. Leipz. 1793. (L. E. 1791, Nr. 26; 1793, Nr. 30; 1794, S. 208: „Iris“ 1791, III. 105—9; 1793, II. 217—19; Krit. o. Antikr. XV. Nr. 21; „Den Danske Tilskuer“ 1793, S. 436; Monthly Review 1791, Aug. p. 473; Gothaische gel. Zeit. 1791, Nr. 37; Gött. A. 1792, Nr. 62; 1793, S. 740; Allg. L. Z. 1792, Nr. 296).

*De Danorum rebus gestis Seculo III. et IV.* Poema Danicum dialecto Anglosaxonica. Ex bibliotheca Cottoniana Musæi Britannici edidit, versione latina et indicibus auxit G. J. Thorkelin. Hauniæ MDCCCXV. 4to. [Udgivet paa Gehejmeconferenceraad Joh. v. Bülows Bekostning]. (L. T. 1815, Nr. 26. 27. 28; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 60. 63. 64. 65. 66 (af N. F. S. Grundtvig); Nr. 67. 68 (af Thorkelin); Nr. 70. 71. 72 (af Grundtvig); Nr. 75. 85 (af B. Pontoppidan); „Kieler Blätter“ III. 307—29; Jen. L. Z. 1816, Ergzbl. Nr. 45. 46; „Monthly Review“ Vol. 81. 1816. p. 516—23, „Iduna“, Stockholm 1817, H. 7. S. 133—59; Grundtvigs „Danne-Virke“ II. 1817. S. 207—89; Gött. A. 1818, S. 41). Oversat paa Dansk af N. F. S. Grundtvig under Titel: „Bjowulfs Drape“. Kbh. 1820.

Den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af Magnus Lagabæters Gulathings Laug paa Islandsk, Latin og Dansk (Havn. 1817. 4to, c. IV. tabb. æn.) er især hans Arbejde. (r. L. T. 1818, Nr. 24. 25, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; Gött. A. 1819, St. 92, S. 913).

Index vocum, vedføjet: Orkneyinga-Saga, sive Historia Orcadensium, isl. et latine. Sumtibus P. F. Suhmii. Hafniæ, 1780. 4to.

Beviis, at de Irske, ved Ostmannernes Ankomst til Irland i det 8de Aarhundrede, fortiene en udmærket Rang blandt de meest oplyste Folk i Europa paa de Tider, i „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter, Ny Samling“ IV. 550—82. (L. E. 1794, Nr. 37); oversat i Falck's „Archiv für Gesch. u. s. w. der Herzogthümer“, IV. Jahrg. 1845, S. 153—92.

10 Breve angaaende hans Reise 1790 paa den østre Side af Skotland ere indførte i *The general advertiser* for 1790. — Adskillige politiske Artikler angaaende Danmark indrykkede i engelske Aviser, som oftest med Underskrift Aletophilus.

Anhanget til *Swinton's Travels* (London 1792), der indeholder en Samling af Ord, som Islændere, Norske og Danske have tilfælles og som ere gængse i Skotland, er af ham.

I »Nye Danske Magazin« (Hans Walckendorffs Skrivelse til hans Broder Erkebiskop Erich Walckendorff, meddeelt, II. S. 121—23; Christian III. Manifest imod Bisperne af 1536, efter Grams Afskrift i Geheime-Archivet, meddeelt, III. 1—30; Et Brev af Kong Hans om Viindruer af Kongens Viingaard m. m. 1510, V. 121).

Et Brev i »Minerva« 1791, I. 168.

Ang. M. Stephensens »Island i det 18de Aarhundrede«, i Kbhvns Skilderi 1808, Nr. 85. 89. 90. 93. (jvfr. Nr. 86. 92).

Han besørgede Udgaven af den i Kbhvn 1807 trykte islandske Oversættelse af det Ny Testament. (f. L. E. 1808, Nr. 31, og Tillæg til Nr. 32 og 33).

Fortale til Catalogen over F. C. Sevels Bogsamling, 1780. (Catalogens 1ste Deel var udarbejdet af ham).

Skrev den største Deel af Noterne til Chr. Pram's Afhandling »om det daglige Brød i Norden", i »Minerva« 1786, I. 193—218. (jvfr. Rahbeks Læsn. i blandede Emner III. 119). — Latinske Mindedigte i Kbhvns Skilderi, over: N. G. Greve Rosencrone, 1810, S. 1075; C. F. Jacobi, f. A. S. 1863; S. T. Thorlacius, 1815, S. 427; N. E. Balle, 1816, S. 1536. — Var Anden Medarbejder ved Udgaven af de norske Kongers Historie; see Fortalen til 4de D. S. XXXVI. — Breve fra Thorkelin til P. (1786—92) i J. Pinkerton's Letters. I.—II. London 1830. — Om Udbyttet af Thorkelins Rejse f. Critical Review, App. to the 4th Vol. p. 547; L. E. 1792, S. 269; Werlauff, Efterretn. om det st. Kgl. Bibl. 2, Udg. S. 286.

**Thorkilsen (Christen),** f. d. 17de December 1794 i Veile Amt, Hveisel Sogn, Ildved By paa Udflyttergaarden „Vestergaard", og Søn af Gaardmand Terkel Christensen; blev i Efteraaret 1809 optagen i den lærde Skole i Horsens, og afgik derfra til Universitetet 1816; var Lærer i Latin og Græsk i det v. Westenske Institut (indtil Begyndelsen af 1826), og manuducerede til Examen Artium; tog i Januar 1823 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 25de Novbr. 1825 Sognepræst for Andsager i Ribe Stift; d. 8de Januar 1831 for Sorbymagle og Kirkerup i Sjællands Stift, og d. 2den Maj 1848 for Egitslevmagle sstd. — *Oline Petronelle Beyerholm, Datter af Lærer Beyerholm ved So-Etatens Skoler.

Tale og Sange ved Sørgefesten af Soroe Amts Skolelærere over Frederik den Sjette d. 28de Jan. 1840 i Kirkerup Kirke. Slagelse, 1840.

Bibelens Lære om den christelige Daab nærmest i Anledning af de baptistiske Bevægelser og Cirikssons ubeføiede Angreb. Kbh. 1845. (Theol. Tidsskr. IX.

Digitized by Google

320—37; Berl. Tid. 1845, Nr. 90, Tillæg; Nr. 131 (af P. E. Nordam); F. L. o. K. III. 179—91; 206—20 (af F. E. Boisen); jvfr. sstd. IV. 213—48 (af Thorkilsen); Allg. Hall. L. Z. 1845, Nr. 246).

Fortolkning af de clementinske Homilier 12, XI. og Parallelstedet i Epitome LXXIX., i „Theologisk Tidsskrift" Bd. III. H. 2, 1839. S. 133–52.

Herrens sidste Ord hos Matthæus med forudskikket Gjendrivelse af nogle Mistydninger oplyste (i Anledning af Recensionen over „Bibelens Lære om den christelige Daab"), i Fjerdingaarsskriftet „For Literatur og Kritik" IV. 1846. S. 213—18.

Den christelige Daab; Prædiken paa Fastelavns Søndag, i Fengers og Birkedals „Vidnesbyrd fra Herrens Huus" I. S. 215—27. — (Tildeels efter Autogr.).

**Thorlacius (Børge)**, f. d. 1ste Maj 1775 i Kolding, hvor hans Fader, nedenanførte Skuli Thordarson Thorlacius, da var Rector ved den latinske Skole; blev 1783 sat i Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn, og derfra dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1791; var saavel ved Examen Artium, som ved den philologisk-philosophiske Examen 1792 den Første blandt de Indkaldte; tog i Januar 1796 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem imprimis egregie; blev derefter ansat ved det store kongelige Bibliotheks Læsesal, samt Lærer i det Schouboeske Institut; vandt 1797 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte Priisopgave i Philosophien: „*Artes populares Græcorum* cum doctrinis, qvibus apud nos institui juventus solet, comparare, et qvantum utrisqve pretium statuendum sit, æstimare" (jvfr. Badens Univers. Journ. V. 33); underkastede sig i Septbr. 1797 den philologiske Embedsexamen med Charakteren „optimo jure laudabilis"; disputerede d. 6te Octbr. s. A. for Magister- og Doctorgraden i Philosophien, og tiltraadte mod Enden af samme Aar, tildeels med kongelig Understøttelse, i Selskab med nu afdøde Conferenceraad, Prof. Laurits Engelstoft en videnskabelig Rejse i Tydskland, Holland og Frankrige, hvorfra han hjemkom 1800; blev d. 20de Februar 1801 Lector i de gamle Sprog ved det pædagogiske Seminarium, og d. 8de Maj s. A. tillige ved Universitetet; d. 12te Marts 1802 overordentlig Professor i den græske og romerske Philologi; d. 22de April 1803 Professor ordinarius i det latinske Sprog og Assessor i Consistoriet (s. Døt's „Materialier", S. 610 - 11); d. 22de Maj 1807 Medlem af Commissionen til de nordiske Oldsagers Opbevaring; foretog s. A. en antiqvarisk Rejse i Sverrige; ved kongelig Resolution af 17de Septbr. 1808 overdroges det ham indtil videre at holde Forelæsninger over den bibelske Exegese og at deeltage i den theologiske Embedsexamen (indtil 1817); udnævntes d. 2den Juni 1809 til Medlem af Directionen for det ved kgl. Resolution af 28de Januar s. A. oprettede, med det store kongl. Bibliothek forbundne Mseum; blev d. 17de Maj 1811 Medlem af den Arna-Mag-

næanske Commission; deeltog i Oprettelsen af det danske Bibelselskab i Maj 1814, og valgtes den 15de August 1815 til Meddirecteur for samme; udnævntes d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; disputerede d. 3die Aug. s. A. for den theologiske Doctorgrad; blev den 13de Decbr. s. A. Medlem af den ifølge kongl. Befaling nedsatte Commission for at udarbejde en ny dansk Oversættelse af det Ny Testament; d. 2den Septbr. 1818 virkelig Etatsraad; tiltraadte i Maj 1826 en videnskabelig Rejse til Tydskland, Italien, Sicilien og Frankrige (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 575—76), og kom tilbage i Sommeren 1828. Var Universitetets Rector 1813—14; Æresmedlem af det islandske literaire Selskab; Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{26}{1}$ 1810), og af sammes Ordbogscommission ($\frac{12}{6}$ 1810), samt Formand i denne ($\frac{4}{11}$ 1822); Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab (1801); af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog ($\frac{19}{3}$ 1815); corresponderende Medlem af det Berliner Videnskabernes Selskab (i Marts 1822), og af l'Accademia Romana d'Archeologia ($\frac{3}{2}$ 1827); samt Medlem af flere andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. † 8de October 1829 i Kbhvn. — * $\frac{4}{5}$ 1803 Marie Benedicte Sophie Hedevig Kall (f. $\frac{13}{10}$ 1777, † $\frac{8}{8}$ 1835, næstældste Datter af Etatsraad, Professor og Ridder Abraham Kall og Maria Anna Sophia Rosenstand Goiske). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 9—15; Biographi i Kofods Convers. Lex. XXVIII. 19—21; Nekrolog, af P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 731—41; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 78—79; Møllers N. theol. Bibl. XVII. 335—36; XVIII. 134—35; Rahbeks Erindringer V., Fortalen; J. J. Fyhn Efterretninger om Kolding, S. 130; Kbhpost. 1829, S. 658; Kbhvns Skilderi s. A. Sp. 1293, 1329; „Dagen" s. A. Nr. 248; Nyboe's „Løvfaldsblade", S. 30—31).

***Svetonius, Dio Cassius, Josephus et Philo*** **in imperio *Caji Caligulæ* invicem et cum aliis comparati.** Disqvisitio historica-critica. (pro gradu Doct. philos.). Hafn. 1797. (optrykt i Forf.s Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 241—382). (Gött. A. 1798, St. 5.) — ***Fabula de Psyche et Cupidine.*** Disqvisitio mythologica. ibid. 1801. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. I. p. 313—392). (Magaz. encyclop. an X. No. 23, jvfr. L. E. 1802, Nr. 39; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 189). — **Efterretninger om Underviisningens, Litteraturens og Religionsvæsenets Tilstand i Frankerig udenfor Paris 1799.** Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 12). — **J. J. Eschenburgs Haandbog i den classiske Literatur.** I.—II. Deel. Overs. ibid. 1805. (L. E. 1807, Nr. 4; jvfr. Art. H. E. Wolff). — ***Lutheri*** **de scholis, præcipue literatis, merita.** *Oratio.* Havn. 1805. 4to. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. II. p. 135—172, og oversat af H. E. Holst i Engelstoft's Univers.- og Skole-Annaler 1806, I. 1—28, jvfr. sstd. S. 105—8; r. i L. E. 1806, Nr. 48 og Leipz. L. Z. 1806, Novbr. S. 2397—98).

— Populäre Aufsätze, das Griechische, Römische und Nordische Alterthum betreffend. Aus dem Dänischen übersetzt von L. C. Sander. Kopenh. 1812. (L. T. 1812, Nr. 43; Gött. A. 1812, S. 1283; »Hermes« 1820, St. 1. S. 19—20; jvfr. Engelstoft's Univers.- og Skole-Annaler 1812, S. 379—81).

*Libri Sibyllistarum veteris ecclesiæ*, crisi, quatenus monumenta Christiana sunt, subjecti. Disquisitio ad summos in theologia honores obtinendos. Haun. 1815. (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. IV. p. 213—381). (L. T. 1815, Nr. 32; Gött. A. 1817, S. 913; Journal des Savans 1818, Mai, p. 288—93, af E. Q. Visconti; jvfr. »Theologische Zeitschrift, herausg. von Schleiermacher, de Wette und Lücke«, H. 1. 1819, S. 120—240; H. 2. 1820, S. 172—239, af Fr. Bleck; „Miscellanea Hafniensia", T. I. Fasc. I. p. 113—180, og hans Prolusiones et opuscula academica, vol. V. p. 1—66).

*Birgeri Thorlacii* et *Sebastiani Ciampii* de Septentrionalium gentium antiquitatibus et litteris runicis epistolæ. Mediolani, 1827. (L. T. 1829, Nr. 45).

En Mængde ifølge hans Professorpost skrevne Programmer til Universitetets Høitideligheder; samtlige trykte i Kjøbenhavn deels i Folio, deels i Qvart, nemlig: Nonnullæ ex iis causis, qvæ labante Græciæ libertate incertitudinem et interitum monumentis literarum et artium attulisse videntur. 1803. — Idea medici ex Hippocrate. 1803. — Qvam necessariam philosophiæ cum medicina conjunctionem crediderint Græci. 1803. — Deæ Pacis cultus apud Romanos. 1804. — Gymnasticæ cum Medicina apud Græcos conjunctio. 1804. — Leschæ Græcorum. I.—II. 1804. — Mythi archæologici de insula Rhodo, qvem Olymp. VII, 62—99 Pindarus inseruit, explicatio. 1804. — Athene Græcorum Hygia. 1804. — Festa felicitatis publicæ apud Romanos. 1805. (tilsammen anm. i Leipz. L. Z. 1805, II. St. 84, S. 1329—32). — Minerva Romanorum Medica. 1805. — Imperatorum Romanorum seculo post Chr. 2do favor in literas literarumque doctores. 1805. — De lege Rulli, tribuni plebis, agraria. Disqvisitio. 1805. — Epicedion in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *Friderici*, Principis regionum Danicarum hæreditarii. Prolusio metrica. 1806. (jvfr. Engelstoft's Univers. og Skole-Annaler 1806, I. 131—38). — Ædes Honoris atqve Virtutis apud Romanos. 1806. — Schola Burdigalensis in Gallia seculo p. Chr. natum qvarto. 1806. (Engelstoft's Annal. 1806. I. 257—60). — Ritus, qvibus philosophicarum imprimis artium cultores apud Græcos inaugurati leguntur. 1806. (oversat i Engelstoft's Annal. 1806. II. 125—33). — Qvomodo Oases Ammoniæ in Lybia a Græcis beatorum insulæ dici potuerint. 1806. (Udtog i Engelstoft's Annal. 1806. II. 133—36). — De Justitia s. Dike, atque de ratione, qua cultior antiquitas eam repræsentavit. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 76—80). — De Latinorum Vejove. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 114—116). — *Francisci Philelphi* de literis humanioribus merita. 1807. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 239—43). — Fidei publicæ apud antiquos repræsentatio. 1808. (Engelstoft's Annal. 1808. I. 67—75). — Ver Romanorum sacrum. 1808. (Engelstoft's Annal. 1808. I. 328—31). — Causæ lætandi in boni Principis natalibus. 1809. (L. E. 1809, Nr. 2. — Blev siden, tilligemed P. E. Müller's Tale, udgiven paa Latin og Dansk, under Titel: Akademisk Høitidsact i Anledning af Kong Frederik VItes Fødselsdag den 28. Januar 1809. Kbh. 49 S. 4to). — De Aristogitone, oratore Attico ævi Demosthenici. 1809. (L. E. 1809, Nr. 19). — Augurium Salutis apud Romanos. 1810. (L. E. 1810, Nr. 3). — De munificentia erga literas, et pietate nominatim *Molt-*

*kiana.* 1810. (Engelstoft's Annal. 1810. I. 250—53). — De *Erico Rufo*, Grönlandiæ seculo Xmo inventore. 1811. (Engelstoft's Annal. 1811. I. 82—89). — De Romanorum, qui religioni Christianæ nomen dederunt, Imperatorum Pontificatu Maximo. 1811. (Engelstoft's Annal. 1811. I. 235—50). — *De *Carolo Abbate*, Suerreri regis Norvegici Historiographo. 1812. (Engelstoft's Annal. 1812, S. 68—76). — Qvomodo in sacrificiorum humanorum, a vicinis sibi tradito, instituto versati fuerint primis ab U. C. seculis Romani. 1812. — Mos populi Romani, nomina civium bene merentium carminibus sacris inserendi. 1813. — De duabus gemmis Christianis ex Musæo Monradiano. 1813. — De *Manuele Phile* Jambographo Græco, et duo anecdota ejus carmina. 1813. — De somniis Serapicis, præcipue ex Aristidis ἱεροις λογοις delineatis. 1813. — De Irenarchis, pacifico Asiæ magistratu Romano. 1814. — Antiquitates quædam, ex monumentis priscis, præcipue ex gemmis musæi Münteriani et Monradiani illustratæ. 1814. — Epicedium in obitum Domini beatissimæ memoriæ *Christiani Septimi*, Monarchæ Augustissimi; versibus Alcaicis. 1814. (aftrykt tilligemed hans Mindetale (begge med dansk Oversættelse af K. L. Rahbek) i: Sollennia funebria in memoriam Regis Christiani VII, p. 3—33; jvfr. Allg. H. L. Z. 1815, II. S. 432). — Epicedium in obitum Domini Serenissimi et Celsissimi *Friderici Christiani*, Ducis Slesvico-Holsatico-Sonderburgensis; versibus Asclepiadeis. 1814. (Dette Program og P. E. Müllers Tale (begge med dansk Oversættelse) samt Oehlenschlägers Cantate bleve siden af Universitetet foranstaltede udgivne i Samling. Kbh. 48 S. 4to). — Þáttr af *Karli Vesala*. Res gestæ Caroli infortunati. Textus Islandicus nunc primum editus, latine versus et præfatiuncula instructus. 1815. — Describuntur tres Codices pergameni auctorum Latinorum ex Bibliotheca Kaas-Lehniana in Lollandia. 1815, c. tab. æn. (L. T. 1815, S. 355—57). — Prolusio metrica, in Solennibus Academicis, quibus celebrabatur festa Regis et Reginæ Daniæ ad regnum inauguratio. 1815. (indført i „Acta Solennia" &c. 1815, p. 3—8). — **Brandkrossa Þáttr*, cum versione et præfatiuncula. 1816. (oversat af K. L. Rahbek i „Dansk Minerva" IV. 1817, Juni, S. 47—58). — Doctrinæ Christianæ in libris Sibyllinis facies. 1816. (optr. i „Miscellanea Hafniensia, edid. F. Münter", Tom. I. Fasc. I. 1816. p. 113—180, og i hans Prolusiones et Opuscula academica, vol. V. p. 1—66). — Epicedion in obitu beati *Nicolai Edinger Balle*, Episcopi Sialandiæ. 1816. (oversat af P. G. Fibiger i „Dansk Minerva" IV. 1817, Marts, S. 32—37; ligeledes er hans latinske Mindetale over Balle overs. ved C. Nyboe sstd. S. 1—31; begge samlede aftrykte. Kbh. 1817). — *Þáttr af *Leifi Össurarsyni*, cum versione et præfatiuncula. 1817. (overs. af K. L. Rahbek i „Dansk Minerva" IV. 1817, Febr., S. 31—53). — De opusculo Aristotelico, θαυμάσια ἀκούσματα sistente, et de Codice ejusdem, manu scripto, quem servat bibliotheca Universitatis Havniensis. 1817. — Prolusio metrica ad indicenda Solennia Academica in Jubilæo Reformationis Lutheranæ. 1817. (indført i „Solennia Academica ad celebrandum tertium rei sacræ per Martinum Lutherum instauratæ Jubilæum", p. 3—8). — *Þáttr af *Auduni Vestfirdska*, islandice et latine 1818. (overs. af K. L. Rahbek i „Dansk Minerva" VI. 1818, Januar, S. 83—98). — De homœoteleutis Græcorum et Latinorum versibus. 1818. (The foreign Review and Continental Miscellany 1829, January, p. 57—73). — Vita *Joachimi Godsche* Comitis *de Moltke*. 1818. (oversat, tilligemed hans Mindetale over Moltke, af K. L. Rahbek i „Dansk Minerva" VIII. 1819. Januar, S. 1—21, 26—56; begge samlede aftr. Kbh. 1819; jvfr. L. T. 1818, S. 808—16). — *Þáttr af *Brande Vermundarsyni* hinum

ðrva, cum versione et præfatiuncula. 1819. (overſ. af K. L. Rahbek i »Tilſkueren« 1819, Nr. 3, S. 20—23). — De *Johanne Sarisberiensi*. I.—III. 1819—20. — De *Marcello Sideta*, seculi post Christum natum 2di medico. 1819. — De Pegasi, equi coelestis, mytho Græco, qualis apud Scriptores veteres, et in priscae artis monumentis, praecipue in gemma Monradiana inedita, sistitur. 1819. c. tab. æn. — ° Þáttr af *Eigli Vandilsskaga*, cum versione et præf. 1820. (overſ. af K. L. Rahbek i »Hesperus« III. 62—77). — Explicatur Inscriptio Latina Romæ anno 1819 detecta. 1820. — ° Þáttr af *Oddi Ofeigssyni*, cum vers. lat. et præf. 1821. (overſ. af K. L. Rahbek i »Hesperus« IV. 5—16; jvfr. »Harpen«, 2. Aarg. Nr. 7, af G. L. Baden). — Explicantur gemmæ nonnullæ augurales et mysticæ ex Musæo Monradiano. 1821. c. tab. æn. — Comparatio opusculi *Plutarchi περὶ εὐθυμίας* cum *Senecæ* de tranquillitate animi libro. 1821. — ° Þáttr af *Blódeigh*, cum vers. lat. et præf. 1822. (overſ. af K. L. Rahbek i »Læsning i blandede Æmner« I. 338—50). — De Typhoniis, sive templis Typhoni sacris, Ægyptiorum. 1822. — Illustratur Lamina argentea figuram athleticam cum inscriptione Græca exhibens. 1822. c. tab. æn. — Anførte Programmer, med Undtagelse af de med ° betegnede, ere ſamlede udkomne under Titel: *Prolusiones et Opuscula academica*, argumenti maxime philologici. *Vol. I.—V.* Havniae 1806—22, c. 4 tabb. æneis. (Engelstoft's Annal. 1807. I. 116—20; Gött. A. 1807, S. 1572; 1818, S. 131; Allg. H. L. Z. 1810, Ergzbl. Nr. 88; L. T. 1813, Nr. 36; Lit. Converſ. Bl. Nr. 299, jvfr. »Dagen« 1826, Nr. 35). — Söguþáttr af *Hákoni Hárekssyni*, cum vers. lat. et præf. 1823. (overſ. af K. L. Rahbek, med Tillæg, i »Læsning i blandede Æmner« IV. 17—41, og af H. C. Michelſen i »Borgervennen« 1823, Nr. 8—11). — Symbolæ ad antiqvitates Ægyptiacas ex Heliodoro. 1823. (jvfr. L. T. 1823, S. 367—68). — De libris Ciceronis de re publica. 1824. (L. T. 1824, S. 78). — Symbolæ ad antiqvitates Æthiopicas ex Heliodoro. 1824. (L. T. 1824, S. 431—32). — *Gennadii* Constantinopolitani anecdotum de providentia Dei opusculum græcum. 1825. (L. T. 1825, S. 111; jvfr. Werlauff om det ſtore kongl. Bibliothek, S. 357). — Prolusio ad sollennia inaugurationis Domus *Borrichii*. 1825. — De privatis Romanorum sacris. 1825. (L. T. 1825, S. 382—84). — De sacris et sapientia Æthiopum juxta Heliodorum. 1825. — Vas pictum Italico-græcum, Orestem ad Delphicum tripodem supplicem exhibens. 1826. c. tab. æn. (L. T. 1826, S. 90—93). — Prolusio metrica ad celebrandas festas nuptias Augustæ Regis filiæ *Wilhelminæ Mariæ* cum Celsissimo Principe *Frederico Carolo Christiano*. 1828. (i „Solennia Academica“ 1828, p. 3—10). — Monumentorum Siculorum specimen I.—II. 1829. (jvfr. L. T. 1829, S. 92—94).

Udgav: Diogen Laertſes philoſophiſke Hiſtorie, eller navnkundige Philoſophers Levnet, Meninger og ſindrige Udſagn i ti Bøger. Af det Græſke overſatte og med Anmærkninger oplyſte ved B. Riisbrigh, efter Overſætterens Død til Trykken beſordret. 1.—2. Bind. Kbh. 1812, med Riisbrighs Portrait.

Til Brug ved ſine Forelæsninger har han i Kjøbenhavn i Octav udgivet: *Hesiodi* Opera et Dies. græce. 1803. — *Demosthenis* Oratio adversus Leptinem. græce. 1803. — *Lycurgi* Oratio in Leocratem. græce. 1803. — *Persii* Satiræ, ad recensionem Casauboni. 1804. — *Titi Lucretii Cari* de rerum natura libri sex. Ex recensione Bentlejo Wackefieldiana. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39). — Til Skolernes Brug: *Cornelii Nepotis* Vitæ & Fragmenta. 1811. (L. T. 1811, Nr. 26). — Commentariorum de Bello Gallico *Caji Julii Cæsaris* libri VII atque VIIIvus A. Hirtio auctore. 1812. (L. T. 1812, Nr. 8). *Editio secunda*. 1826. (L. T. 1827,

Nr. 20. 21; N. Aftenbl. 1826, S. 256). — Commentarii de Bello Civili *Caji Julii Cæsaris* atque libri de Bello Alexandrino, Africano & Hispaniensi, incertis auctoribus. 1813. (L. T. 1813, Nr. 39). — *Caji Crispi Sallustii* Bellum Catilinarium atque Jugurthinum. 1813. (L. T. 1815, S. 623—24).

I Forening med E. C. Werlauff udgav han: *Noregs Konúnga Sögur.* Norske Kongers Historie. Historia Regum Norvegicorum. Tom. IV.—VI. (IV. o. u. T.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konúnga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnúsar Lagabætirs Noregs Konúnga etc.). Havniæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Som Fortale til 4de Tome skrev han: De *Suerreri* Regis Norvegici et trium proximorum ipsi successorum historia (optrykt i hans Prolusiones et opuscula academica, vol. III. p. 231—308); ligeledes forfattede han Fortalen til 5te Tome: De Historia *Haconis* dicti Senioris, Regis Norvegiæ (optrykt i hans Prolus. et opusc. acad. vol. IV. p. 177—212); og meddeelte som Fortale til 6te Tome: *P. E. Mülleri* Disquisitio de Snorronis fontibus et auctoritate. Latine vertit *B. Thorlacius.* (særskilt trykt. Hauniæ 1820. Fol.). Værket r. L. T. 1814, Nr. 16. 17; 1820, Nr. 7. 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 63; G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; Allg. H. L. Z. 1816, Januar, Nr. 20; Revue française 1828, No. 9, p. 197; The foreign Review and Contin. miscellany 1829 No. VII.).

Medredacteur af de 3 første Bind af: Journal for udenlandsk Litteratur. Kbh. 1810—12. 4to.

I Badens Universitets Journal (En dansk Reisendes Beretning om adskillige tydske Bibliotheker, VI. 148—56).

I »Skandinavisk Museum« (Bemærkninger over Venskabs-Ideens Skjæbne hos Grækerne, som et lidet Bidrag til Nationens Moralhistorie, 1803. I. S. 25—56. (oversat paa Tydsk iblandt hans Populäre Aufsätze, S. 117—166). — I »Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter« (Om de romerske Folkefesters Natur og Hensigter, 1805. I. 335—91. (L. E. 1807, S. 248—51. — Oversat i hans Populäre Aufsätze, S. 167—221); Om Sammenskuds- og Understøttelses-Selskaber i den græske Oldtid, 1806. II. 63—101. (L. E. 1809, S. 91—93. Overs. i hans Populäre Aufsätze, S. 71—116); En nordisk Helt fra det 10de Aarhundrede, Thorgils, kaldet Orrabeens-Stifsøns, Historie, oversat af det gamle Skandinaviske, med Indledning, 1808, S. 194—336. (ogsaa særskilt aftr.); Bemærkninger over de i Danmark endnu tilværende Hedenolds-Hoie og Steensætninger, 1809, S. 107—72. (særskilt aftr. Kbh. 1809; oversat i hans Populäre Aufsätze, S. 222—292); Om Chorsangene i det græske Lystspil, 1810, S. 337—98. (særsk. aftr. Kbh. 1811; oversat i Populäre Aufsätze, S. 1—70); Om Ægyptens symbolske Oldminder, især om Pyramiderne, XVIII. 215—77. (særsk. aftr. Kbh. 1822); De gamle Ægypters Forestillinger om Underverdenen og Tilstanden efter Doden, XIX. 165—222. (særsk. aftr. Kbh. 1823); Om Salomons Tempels Indretning og Betydning, XXI. 181—230. (særsk. aftr. Kbh. 1825).

I „Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter" (Om Tvekampe i det hedenske Norden, i Skrifterne for 1809—10, VI. Bd. I. S. 213—56. (særsk. aftr. Kbh. 1811. 4to, og overs. i Populäre Aufsätze, S. 293—360). — I samme Selskabs: Philosophiske og historiske Afhandlinger (Om Chari-

terne, I: S. 95—150. (særsk. aftr. Kbh. 1821. 4to; anm. i Revue encyclopéd. 1824, Août). — Afhandling, betræffende den antike Fortælling: Hercules ved Skillevejen, s. H. C. Ørsteds Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1828—32, S. XXXIX).

I »Antiqvariske Annaler«, hvoraf han har været Redacteur, (En mærkelig rund Steensætning i Christiansands Stift i Norge, I. 105—119; Fortegnelse over Abildgaards Tegninger (af ham og W. H. F. Abrahamson), I. 147–68; Beretning om den snoldelevske Runesteen, I. 278—92; Forerindring til S. Thorlacius's Forklaring over de slesvigske Runestene, II. 3–7; Hemse-Monumentet, en mærkværdig underjordisk Bygning paa Gulland, II. 376—87; Flensborgske Oldmærkværdigheder, II. 388–409; Undersøgelse om de forskjellige Døbefade i de danske Kirker, III. 178—203. (Et Udtog i »Deutsche Alterthümer«, von Kruse, Bd. I. H. 4.; jvfr. Falck's N. Staatsb. Magaz. III. 575—77); Tillæg til Beretningerne om færøiske Oldsager, III. 305—17; Fortegnelse paa de Oldsager, som fra 1816 til 1820 ved Gave eller Kjøb ere komne til det antiqvariske Museum, af B. Thorlacius og C. J. Thomsen, III. 352—410; Samme fra 1. Jan. 1820 til 1. Juli 1823, af B. Thorlacius og C. J. Thomsen, IV. 159—266).

I Rahbeks »Hesperus« (In funere Pauli Lemmingii, II. 81—82).

I Rahbeks »Tritogenia« (Undersøgelse over en i det 12te Aarhundrede skreven Islandsk Historie, kaldet Fliotsdælernes, eller Droplogs Sønners, Helges og Grims Saga. Forelæst i et Selskab den 16. Febr. 1816, i I. 161—224; jvfr. Oversigt ov. det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. for 1814–22, S. XIX).

De Carminibus mythico-historicis *Eddæ Sæmundinæ* (optr. i hans Prolusiones et Opuscula academica, vol. V. p. 197—248), som Fortale til den af den Arna-Magnæanske Commission udgivne 2den Deel af „*Edda Sæmundina*“. Havn. 1818. 4to. (L. T. 1818, Nr. 35. 36; Gött. A. 1819, St. 102, S. 1009—19; »Hermes« 1820, St. 1. S. 116—229, af W. C. Grimm). — Fortale til den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af *Laxdæla-Saga*. Havn. 1826.

Peroratio, omnium, ad honores academicos promotorum, nomine pronunciata, i *Acta Solennia* 1815, p. 74—76. (optr. i Prolusiones et opuscula academica, vol. IV. p. 117–22). — Oratio, qua sex Artium liberalium Magistros et Doctores philosophiæ creabat B. Thorlacius, i *Acta Solennia* 1817, p. 68—72. (optr. i Prolus. et opusc. acad., vol. V. p. 287—96). — Oratio, i *Solennia Academica* in nuptias Wilhelminæ Mariæ, 1828, p. 79—84.

Recensioner i »Lærde Efterretninger« og »Dansk Litteratur-Tidende«.

Som Medlem af Commissionen for, ifølge kongelig Befaling, at udarbejde en ny dansk Oversættelse af det Ny Testament, havde han Andeel i Commissionens 1819 udgivne Oversættelse af det Ny Testament; ligeledes deeltog han, som Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Ordbogs-Commission, i Udgivelsen af Dansk Ordbog, III. D. 2. H.—V. Deel. (K–R) Kbh. 1820—27. st. 4to.

**Thorlacius (Christian Peter)**, Nysanførtes ældste Broder; f. 1772 i Kolding; dimitteret 1789 til Universitetet fra Vor Frue-Skole, og udmærket ved Examen Artium, ligesom i det paafølgende Aar ved den philologisk-philosophiske Examen; udnævntes i Juni 1792 til Alumnus paa

Digitized by Google

Borchs Collegium, og underkastede sig d. 23de Octbr. s. A. theologisk Attestats (Laud.); tog d. 28de Juni 1794 philologisk Embedsexamen med samme Udfald; blev derefter Collega (Hører) og d. 28de Decbr. 1798 Overlærer i det latinske Sprog ved Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn; disputerede d. 29de Septbr. 1797 for Magister- og Doctorgraden i Philosophien; blev d. 18de Marts 1803 Rector ved den lærde Skole i Nyborg; d. 14de Novbr. 1809 Rector i Kolding; d. 23de Septbr. 1817, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 16de Februar 1834, ugivt, i Ringkjøbing. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philolog. Candidater, S. 75—76; J. J. Fyhn Efterretninger om Kjøbstaden Kolding, S. 114).

*De Hycsosorum Abari* diss. pro Stip. Colleg. Med. Havn. 1794. — *De Græcorum gustu Antiqvitatis ambitioso*, virisqve qvorum erat monumentorum veterum memoriæ invigilare. Diss. inaug. ibid. 1797. (Gothaische gel. Zeit. 1799, Nr. 44).

**Thorlacius (Karen Ingeborg)**, en Datter af Kgl. Confessionarius Dr. Christian Bastholm (jvfr. I. 76) og Kirstine Margaretha Rothe; er f. d. 10de August 1793 i Kjøbenhavn; blev givt d. 3die Marts 1813 med Christian Ludvig Thorlacius (ovenanførte B. og C. P. Thorlacius's yngste Broder), Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten i Kbhvn (f. 1787, † 1/9 1825, jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrol. 1821—26, S. 398. 509; Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 9).

Lys og Skygge i Menneskelivets Historie. En Skizze. Udg. af P. T. Brünnich. Kbh. 1826. (anonymt).

**Thorlacius (Skuli Thórdarson)**, Sculo Theodori Th., f. d. 10de April 1741 paa Gaarden Teig i Fljótshlíð under Rángárvalla Syssel i Island, ældste Søn af Þórður Brynjólfsson Thorlacius (en Sønnesøn af Bispoppen i Skalholt Þórður Þorláksson [Thorlacius], samt kongelig Forpagter af det seculariserede Jordegods til Thykkvabai Kloster) og Kristín Sigurðardóttir (en Datter af Sysselmanden i Arnes Syssel Sigurðr Sigurðsson og Malmfríður Einarsdóttir); nød i 3 Vintre Underviisning i Skalholts Latinskole, og blev derpaa dimitteret til Kjøbenhavns Universitet, hvor han tog den første Examen 1758, den anden Examen (og Baccalaureigraden d. 30te Juli 1761), og den theologiske Attestats 1765, alle med bedste Charakteer; blev 1765 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus paa Communitetet; 1768 Magister i Philologien; d. 17de Febr. 1769 Rector ved den latinske Skole i Kolding; d. 8de Januar 1777 Rector ved Vor Frue-Skole i Kjøbenhavn; var efter Gerh. Schønings Død (1/8 1780) i en kort Tid Archivarius ved det kgl. Gehejme-Archiv; blev d. 16de

August 1780 Justitsraad; d. 23de Decbr. s. A. Medlem af den Arna-Magnæanske Commission, og 1797 af den for de lærde Skoler nedsatte Commission; d. 4de Febr. 1803, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Rector fra 1ste Marts s. A. at regne. Var Æresmedlem af det antiqvariske Selskab i London ($\frac{11}{6}$ 1789); ordentligt Medlem af det islandske Litteratur-Selskab (lærdóms-lista fèlag) 1779; Medlem af det Kongl. Danske genealogiske og heraldiske Selskab (1784); af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{5}$ 1789) og af sammes Ordbogscommission; af det Kongl. Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring (1793), og af det Skandinaviske Literatur-Selskab. † 30te Marts 1815 i Kjøbenhavn. — *1770 Agatha Riisbrigh (f. 1744, † $\frac{22}{12}$ 1825, en Datter af Præsten til Veilby i Fyen, Hans Christian Riisbrigh). — (Biographi (ved P. E. Müller) i L. T. 1815, S. 201—4; Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 18—19; jvfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 26. 27. 28; Pètursson, Hist. eccles. Isl. p. 412—14; B. P. Kofod: Mindetale over Justitsraad og Rector Skule Theodor(i) Thorlacius, ved hans Jordefærd den 5te April 1815. Kbh.; J. J. Fyhn Efterretn. om Kjøbstaden Kolding, S. 113; L. T. 1829, S. 731; Worms Breve til Nyerup i Møllers N. theol. Bibl. XIX. S. 190, 97. — Portrait: J. Fyhn pinx., O. Bagge sculpsit, foran 3die Bind af Engelstoft's og Møllers Histor. Calender, 1817).

*Dispp.* Hafn. 4to: α) De Infinito. 1762. β) De Lingva humana. 1765. γ) De Mundo. 1766. δ-ε) De animæ per mortem Cataracta. part. I.—II. 1767—68. — *Eusebie triumphans.* Hafn. 1774. 4to. (ogsaa aftrykt i de samme Aar i Folio udkomne Acta academica occasione nuptiarum Principis Hæreditarii Friderici et Fredericæ Sophiæ, p. 67—73; jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 150). — *Antiquitatum borealium* Observationes miscellaneæ. Specimina I.—VII. Hafn. 1778—99. (udkom som Skoleprogrammer; jvfr. „Hermes" 1820, St. 1. S. 2—4; M. f. L. IV. 265). Heraf handler det første Specimen De Veterum maxime Borealium historia et poesi, earumqve usu et ætatibus. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 2dum indeholder Hákonar Qviða *Sturlu Þórdarsonar*, island. et lat. (L. E. 1782, Nr. 24). Specimen 3tium: De *Hludana* Germanorum gentilium Dea. (L. E. 1782, S. 646). Specimen IVtum: Borealium veterum Matrimonia (udkom først stykkeviis i Skoleprogrammer, men haves ogsaa med Tractattitel: Borealium veterum Matrimonia cum Romanorum institutis collata ex monumentis historicis magnam partem ineditis illustrata. Hafn. 1785; jvfr. L. E. 1784, Nr. 31). Specimen Vtum: Grotte-Sangen island. dan. et lat. (r. af Gräter i Jen. L. Z. 1796, Nr. 80, og af ham metrisk oversat paa Tydsk i hans „Idunna und Hermode" 1812, Nr. 52). Specimen VItum: Ethnici in laudem Thori pæanis, vulgo *Höstlang* dicti, Fragmenta duo islandice et latine, cum explanatione mythico-philologica. (udførlig anmeldt i Magazin encyclop. 1800, Tom. III. No. 19). Specimen VIImum: a) De Thoro, Geirrodgardos profecto; Mythus Eddæ Snorrianæ. isl. dan. et lat. b) Thorsdrapæ, sive de eadem Gigantomachia Thori Geirrodiana carminis fragmentum continuum, autore *Eilivo Gudrunæ filio*,

Seculi Xmi poeta. isl. dan. et lat. c) Ejusdem autoris reliqva, qvæ in Edda supersunt, fragmenta poetica. island. dan. et lat. (Specimen VI. & VII. med fælles Titel: Fragmenta *Höstlangæ & Thorsdrapæ*, ethnicorum a seculo IXno & Xmo carminum, ex Eddæ Snorr., codd. regio & Worm. membraneis, aliisqve chartaceis nunc primum edita, versionibus et notis illustrata. Haun. 1801). — *Heims Kringla*, edr Noregs Konúnga Sögur af *Snorra Sturlusyni*. island. dan. et latine. Tomus III. Hafniæ 1783. fol. (L. E. 1787, Nr. 11. 12. 13). Om hans Andeel i den 1813 udkomne 4de Tome, see Fortalen til samme, p. XXXVI—VIII; jvfr. Molbech, Videnskr. Selsk. Historie, S. 107.

I »Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter« (Om det gamle nordiske Lovsprog, samt nogle derudi forekommende Ord især om Hemfærth og Tilgave, i Ny Saml. IV. 169—218; jvfr. L. E. 1794, Nr. 37; G. L. Badens histor. Bibl. S. 210).

I »Skandinavisk Museum« (Tillæg til Åkerblads Afhandling om Marmorløvenet i Venedig, 1800. IV. 12—13; Noget om Thor og hans Hammer, de dermed beslægtede ældste Vaaben samt de saa kaldte Stridshamre, Offerknive og Tordenkiler, som findes i Gravhøie, 1802. H. 4. S. 1—67 og H. 5. S. 1—53; jvfr. Kiel. L. I. 1808, Nr. 32; Worms Breve i Møllers N. theol. Bibl. XIX. 191—2).

I »Antiqvariske Annaler« (Udførligere Undersøgelse om Skriften og Symbolerne paa den Snoldelevske Runesteen, I. 293—322 (med Tegning, Tab. IV. fig. 3); Forklaring over de i Louisenlunds Have opsatte slesvigske Runestene, II. 7—33 (med en kort Forerindring af B. Thorlacius, sstd. S. 3—7).

I Fallesens »Theolog. Maanedsskrift« (Epicedion in obitum Friderici, Principis regionum Danicarum Hæreditarii, i VII. 126—31).

Et latinsk Sendebrev til Luxdorph, i L. T. 1815, S. 205—6.

Som Medlem af den Arna-Magnæanske Commission skrev han 1787 Fortalen til 1ste Tome af Sæmunds Edda, og 1809 skrev han den foran Njáls-Saga.

**Thorláksson (Jón)**, f. d. 13de Decbr. 1744 i Selárdal i Arnarfjord, Bardastrands Syssel, i Islands Vester-Amt, Søn af Þorlákr Gudmundsson, Capellan og siden Præst til Selárdal 1735—49 († 1772), og Gudrún Tómasdóttir; blev i Foraaret 1763 dimitteret fra Skalholt Skole; 1768 Capellan og snart efter Sognepræst for Saurbæ Menigheder (Stadarhóll og Hvoll) i Dale Syssel; 1772 til Stad i Grunnavik i Norder-Isefjords Syssel, og 1788 til Bægisá i Øfjords Syssel. † 21de October 1819. — °Margrèt Bogadóttir (f. 1751 paa Hrappsøy, † $\frac{10}{12}$ 1808, en Datter af Bogi Benediktsson paa Hrappsøy og Þrúdur Bjarnadóttir). — (Jvfr. Ágrip æfisögu Jóns prests Þorlákssonar i hans samlede Digte (Ljódabók) II. S. XVII—XL; Forerindringen til hans islandske Oversættelse af Miltons Paradise lost, S. 6—8; M. f. L. I. 533—34; Mackenzies Travels in the island of Iceland. Edinburgh 1811. p. 298; Hendersons Iceland. 1818. Vol. I. p. 98 sq.; Møllers Theol. Bibl. XVI. 171—73; Døl's „Materialier", S. 752).

**Nokkur *Tullins* Kvædi, med litlum vidbæter annars efnes. Hrappsey 1774. Oplagte paany med Tillæg. ibid. 1783. — *Tilraun um manninn.*** (Pope's Essay on man, overs. paa island. Vers). Leirárgördum 1798.

Ens enska skálds, *J. Miltons*, *Paradisar-missir*. Á íslenzku snúinn. Kaupmannahöfn 1828. Udg. af det islandske literaire Selskab ved Þ. Gudmundsson og Þ. Helgason, bekostet af J. Heath. (Heraf ere de tre første Bøger tidligere trykte i „Íslenzka Lærdóms-Lista Félags Rit" XIII., XIV., XV. B. — Denne Oversættelse er r. i Rask's Literaturbl. Nr. 20. 21; M. f. L. I. 532–43, af Finn Magnusen; jvfr. Art. F. Magnusen (II. 209).

*F. G. Kloppstocks Messias*, einn hetjudiktr um endrlausnina, af þýzku á íslenzku snúinn. I.—II. Deild. Kaupmhfn. 1834—38. (udg. af det isl. Lit. Selskab).

*Íslenzk Ljódabók Jóns Þorlákssonar.* Fyrri deild. Kaupmhfn. 1842. Sídari deild. Prentad á kostnad Þorsteins stúdents Jónssonar. ib. 1843.

Ti Psalmer i den ny islandske Psalmebog, og to tilføiede S. Paulsens islandske Oversættelse af Faust's Sundheds-Catechismus, 1803. (jvfr. L. E. 1808, S. 487—89). — Et Taksigelsesdigt til det Engelske Bibelselskab, i E. Hendersons: Fáein Ord um Uppruna og Útbreidslu þeirra svo kölludu Bibliu-Félaga (Kaupmhfn. 1815), og i Account of the proceedings of the bible Society, London 1816, pag. 55—58; siden aftrykt med latinsk og engelsk Oversættelse i Anhanget til Hendersons: Iceland T. 2. London 1818, siden ogsaa trykt i Calcutta i Ostindien. — Desuden enkelte Smaadigte i Minnisverd Tidindi 2 B., Kvöldvökur, Vinagledi, Klausturpóstur, Sagnablöd, Gaman og Alvara I.—2. H. (Aden Bog af hans »Saga om Hatten«, i sidstnævnte Tidsskrifts 2det Hefte, er overs. i Rahbeks »Tilskueren« 1819, Nr. 26).

**Thornam (August Wilhelm)**, f. 1813 (døbt $\frac{11}{6}$ s. A.) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Frederik Thornam (ældste Søn af Præsten til Drølev og Bjerre i Sjælland, Jacob Thornam og Ulrica Catharina Fischer) var Cancelliraad og Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforsikkrings-Societet, og gift med Else Maria Eysen; blev 1831 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole; tog i Efteraaret 1837 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1839 Skibschirurg, og 1840 Overskibschirurg paa Corvetten „Flora"; d. 14de April 1841 Overchirurg paa Linieskibet „Christian den Ottende"; fik d. 2den Maj s. A. Titel og Rang som Reservechirurg; blev s. A. Compagnichirurg ved jydske Jægercorps og erholdt d. 13de Septbr. s. A. Bataillonschirurgs Charakteer; ansattes fra 1ste Juli 1842 som Underlæge ved Livgarden tilfods, ved hvilken han 1848—50 var constitueret som Overlæge; udnævntes d. 13de Septbr. 1848 til Ridder af Danebroge. — * Mathilde Cathinka Petit, en Datter af Bogholder og Kasserer ved det almindelige Brandassurance-Compagni, Charles Petit og Cathrine Sophie f. Fiedler.

Blade af en Læges Dagbog, udgivne af Th. Manro. I.—II. Deel. Kbh. 1838—40. (Berl. Tid. 1838, Nr. 230; »Søndagen« 1838, Nr. 28; 1840, Nr. 23).

Digitized by Google

Dr. Harrisons (Dr. Warrens) Lægevidenskabelige Noveller. Paa Dansk udgivne af en Læge. I.—II. Samling. Kbh. 1840.

Lægebog for dem, som ikke kunne faae betimelig Lægehjælp. Kbh. 1843. 2det Oplag. ibid. 1844. 3die Opl. ibid. eod. (J. f. L. o. K. I. 1843. S. 105—6; Kbhpost. 1843, Nr. 57).

Det menneskelige Legemes Pleie, en almindelig Diætetik af A. Göschen. Oversat med enkelte Tilsætninger og Bemærkninger. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 126).

Bivouakliv i 1850, Skizze af A. T. Kbh. 1851. — Skizzer fra Feltlivet i 1850. ib. eod. (Berl. Tid. 1851, Nr. 70). Anden Samling. ib. eod. (Kbhpost. 1851, Nr. 106).

Medudgiver af: Tidsskrift for populær Naturvidenskab. 1.—3. Hefte. Kbh. 1848—49, m. 1 Kort og 5 Træsnit. (Heri af ham: Hjernen som Sjæleorgan; Hjertet og Kredsløbet; Den dyriske Varme).

I „Ugeskrift for Læger“ 2den Række (Et Par Ord om Piets Vandvædske, II. 122—26 (jvfr. sstd. S. 383—86, af H. Lehmann); Gjensvar til Distriktslæge Lehmann, sstd. S. 418—19; Variolæ congenitæ, Brudstykke af en Prisafhandling, tilkjendt Accessit, IV. 97—107; Syphilis neonatorum, ligeledes, IV. 301—19; Anmeldelse af C. J. Kayser „Om Selvmord i Kongeriget Danmark“, IV. 385—95; En Erklæring af Sundheds-Collegiet, VIII. 245—55; Til Redactionen af Bibliothek for Læger, XI. 110—12 (jvfr. sstd. S. 133—36, af H. Selmer); Brandstiftelsesdriften, XII. 113—172).

I „Bibliothek for Læger“ (Anmeldelse af H. Selmer „Almindelige Grundsætninger for Daarevæsenets Indretning“, i XLV. (N. R. Bd. 15.), S. 205—17, jvfr. 3. R. I. 186—90, af Selmer).

I „Journal for Literatur og Kunst“ (Anmeldelser af: Hjaltelin „Vandkuren“, I. 25—42; Haugsted „Læren om Piets Sygdomme“, I. 265—78; Om populære videnskabelige Skrifter, II. 193—209; De skandinaviske Naturforskeres fjerde Møde, III. 3—13).

I Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik“ (Anmeldelse af: „En Sygehistorie, fortalt af en Læge“, i II. 45—54).

I „Fædrelandet“ (Selskabet „Hygæa, 1847, Nr. 94—95; Et Par Ord om „Stilling“, 1849, Nr. 5). — i „Den Berlingske Tidende“ (Breve til Hjemmet, 1845, Feuilletonen; Aabent Brev til mine Colleger i Armeen, 1851, Nr. 17). — i Häsers „Repertorium f. d. ges. Medicin“ (Forskjellige Artikler fra de nordiske medicinske Tidsskrifter). — (Revid.)

## Thorning (Lauritz).

Smaadigte i A. F. Host's „Miniaturbibliothek for Morskabslæsning“ (V. 23. 47. 94; VI. 96; VII. 48. 120; IX. 23. 118; X. 71), og i „Nyt Miniaturbibliothek for Morskabslæsning“ (I. 144; II. 23. 95).

## Thornsohn (.........).

*Guld- og Sölv-Legering.* En Haandbog for Guld- og Sölvarbeidere. Aarhuus,

1820. 8. — Anvîisning til Guld- og Sølv-Legering, oplyst med Forklaringer og Exempler; tilligemed Legerings- og Mynt-Tabeller. Horsens, 1835. 4to.

**Thornum (Nis J. K.)**, Seminarist fra Borris; Skolelærer i Gasse District, Skjærbæk Sogn i Tørninglehn under Ribe Stift.

Andagtssange, eenfoldigen krydret med Bibelens egne Ord. Haderslev, 1835. (Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 128, af J. C. Lindberg).

Kortfattet Lærebog i Geographien. Haderslev 183°. 3die Opl. ibid. 1842.

Øvelse-Bog for Skoleungdommen. Eller kortfattet Dansk-Sproglære. Haderslev. 1841.

Dagbog, det er Hverdags ægte Smaaperler for Smaa-Børn eller Smaa-Engle paa Vejen til Evigheden. Haderslev, 1842.

Foræring til lærvillige Børn, indeholdende Sentenser af Guds Ord med korte Rimvers. Haderslev, 1843.

I »Dannevirke« (Tør Sandheden lade sig høre? III. Nr. 64; Forældres Minde (et Digt), X. Nr. 69).

**Thorpe (Benjamin)**, en Englænder; opholdt sig nogle Aar i Kjøbenhavn.

A Grammar of the Anglo-Saxon Tongue, with a praxis by *Erasmus Rask*. A new Edition enlarged and improved by the Author. Translated from the Danish. Copenh. 1830. („The Times" 1831, 6. Jan.; The literary Gazette 1831, June; The Foreign Quarterly Review No. XXI. 1833. January, p. 227 sq., jvfr. L. T. 1833, S. 301–4).

**Thorsen (Peder Goth)**, fød d. 7de August 1811. Hans Fader var Thor Thorsen, Borger i Varde (f. sammesteds $\frac{23}{4}$ 1785, † der $\frac{3}{4}$ 1848), hans Moder Catrine Elisabet Goth (f. i Gammel Haderslev $\frac{22}{12}$ 1784, † i Varde $\frac{31}{3}$ 1850). Blev, efter nogen privat Underviisning i sin Fødeby, sat i Ribe Cathedralskole og dimitteredes til Universitetet derfra af Rector Thorup 1828. Tog i Octbr. 1832 Exam. theol. (Laud.). Havde Plads paa Valkendorfs og Borchs Collegier. Blev d. 13de Juli 1833 anden Underbibliothekar ved Universitets-Bibliotheket og d. 23de Oct. 1839 første Underbibliothekar og derved tillige Bibliothekar ved den Arna-Magnæanske Haandskriftsamling. Foretog med offentlig Understøttelse en videnskabelig Rejse i Sverrig og Tydskland fra først paa Sommeren 1845 til Foraaret 1846. Medstifter af det nordiske Literatursamfund 1847 og siden den Tid Medlem af Samfundsraadet. Blev, efter Professor Madvig, d. 20en Oct. 1848 Universitets-Bibliothekar. — ⚭ $\frac{19}{8}$ 1848 Anne Caroline f. Debell, Datter af afd. Jens D., Borger i Varde, og Johanne Catrine f. Poulsen.

*Beskrivelse og Forklaring af den söndervissingske Runesten.* Kbh. 1839, med 1 Træsnit. (Anm. af Repp i Kbhposten 1839, Nr. 311 og af D. G. Monrad i Fædrel. 1840, Nr. 108). — Er oversat paa Tydsk af A. G. Masch med nogle Be-

mærkninger af Lisch i de af denne udgivne Jahrbücher für mecklenburg. Geschichte, 12. Jahrg. Schwerin 1847, og ogsaa derfra særskilt aftrykt. Desuden er Hovedindholdet af Skriftet gjengivet paa flere Steder.

*Sagan af Hrafnkeli Freysgoða, udg. af P. G. Thorsen og Konráð Gislason.* Kbh. 1839. (Anm. af N. M. Petersen i Fædrel. 1840, Nr. 135, og bedømt af Samme i Tidsskr. f. Litt. og Kr. IV, 167—98; sammenl. Fjölnir 1843, 66—67). Oversattes herefter af L. C. Müller i »Dannebroge« 1841, Nr. 26—27. Sagaen udgaves 2den Gang, som første Stykke af Nordiske Oldskrifter udg. af det nordiske Litteratursamfund, af K. Gislason alene med Oversættelse af N. L. Westergaard. 1847.

*Valdemars sællandske Lov* tilligemed *Absalons sællandske Kirkelov.* Kbh. 1851. (i Skrifter udg. af det nord. Litteratursamfund), ogsaa med Titlen: Danmarks gamle Provindslove, I.

Meddelelser til N. M. Petersens Danmarks Historie i Hedenold, 3. Bind, 1838, om de danske Runemindesmærker; til Holbergs Comedier I. Bd. 1843, navnl. med Hensyn til det 4de Stykke; til Finn Magnusens »om tvende hidtil næsten ubekjendte Runestene i Nørre-Jylland« 1845, i Antiq. Tidsskrift 1843—45; til Wegeners hist. Efterretn. om And. S. Vedel, 2. Udg. 1847.

Større Bidrag til P. N. Thorups som Indbydelsesskrifter 1830 og 1837 udgivne Efterretn. om Ribe Skole; til Wedel-Heinens om Varde Kjøbstad i den af Adler udg. Ribe Maanedstidende for 1839.

Medudgiver tilligemed M. Hammerich og K. Gislason af: Beretning om Gravmælet over Professor *R. Rask*, med 2 Steentryk. Kbh. (1843). 4to. — (Revid.)

**Thorsteinsson (Arne)** var Sognepræst først til Hof i Vopnafjord 1782 til 1791, siden i Túngu fra 12te Marts 1791, og fra 1789 til 1809 tillige Provst i Norder-Mule Provsti under Islands Øster-Amt. † 12te October 1829.

Æfisögu-Ágrip *Pèturs Þorsteinssonar*, fordum Sýsslumanns í Nordurparti Múla-Sýsslu, samid árid 1815 edur 20 árum frá andláti hans. Kaupmannahöfn 1820. 35 bls. 8.

**Thorsteinson (Bjarni)**, f. d. 31te Marts 1781 paa Gaarden Saudhusnes i Vester-Skaptafells Syssel under Islands Sønder-Amt, Søn af Bonden Þorsteinn Steingrimsson (Morbroder til Bisop Steingrim Johnsen) og Gudridur (Datter af Bjarni Nikolásson, Sysselmand i Skaptafells Syssel); dimitteredes 1800 fra Reykjavik Skole, og blev Student ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1804 (inscriberet $\frac{7}{11}$ s. A.); underkastede sig i October 1807 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i April 1810 sammes praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1807 Volontair i 2det nordenfjeldske Comptoir under Rentekammeret; d. 2den Juli 1808 Copiist i Comptoiret for de danske Matrikelsager, og d. 2den Septbr. 1809 i 1ste nordenfjeldske Comptoir; d. 10de Juni 1811 Fuldmægtig i 1ste sondenfjeldske Comp-

toir, derefter (udnævnt $\frac{1}{7}$² 1814) i det efter Adskillelsen fra Norge, ved Resol. $\frac{1}{7}$² 1814, fra 1ste Januar 1815 oprettede Comptoir for islandske, færøeske og grønlandske, samt bornholmske og laurvigske Sager; fungerede som Secretair i den under 5te Marts 1816 nedsatte Commission angaaende en Frihandel i Island, og blev d. 28de Septbr. 1816 udnævnt til Secretair; var een af Stifterne og Formand for det Islandske literaire Selskabs Afdeling i Kjøbenhavn 1816—19, og 1820—21 (Æresmedlem siden 1826); blev 1819 tillige Auditeur og Lærer i Retslære og Moral ved det kongl. Søcadet-Corps (entlediget $\frac{1}{1}$? 1820, fra $\frac{1}{5}$ 1821 at regne); d. 29de Septbr. (Resol. $\frac{2}{8}$³) 1820 anden Assessor i den islandske Lands-Overret; fik d. 17de Oct. 1820 Adgang til Cancelliets Archiv for at samle de Lovbestemmelser, som angaae Justits- og Politivæsenet i Island; blev d. 5te Maj 1821 Amtmand over Islands Vester-Amt; var 1823—24 constitueret Stiftsamtmand; udnævntes d. 1ste August 1829 til Ridder af Danebroge; blev Medlem af den under 26de Marts 1834 nedsatte Commission angaaende Islands Handel og oekonomiske Forfatning (hvis Resultater vare Plak. 9. Marts, Fdg. 30. Marts og Plak. 28. Decbr. 1836); var ligeledes Medlem af den ved kongel. Resol. 22de Aug. 1838 anordnede Commission af islandske Embedsmænd til at overveje de vigtigere Island vedkommende Anliggender, og deeltog i begge dens Sessioner 1839 og 1841 (s. Tíðindi frá Nefndarfundum íslenzkra embættismanna. Kh. 1842); blev d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteign; d. 8de Marts 1843 Conferenceraad; deeltog (ifølge kongelig Udnævnelse $\frac{2}{3}$³ 1843) i det islandske Althing 1845, og valgtes til dets Formand; blev d. 18de Septbr. 1846, efter Ansøgning, i Naade entlediget som kongelig Deputeret i dette Thing, og d. 2den Marts 1849, ligeledes efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Amtmand; d. 28de Septbr. 1849 udnævnt til Medlem af den ved kgl. Rescr. af 23de Septbr. 1848 bebudede islandske Forsamling (entlediget efter Ansøgning $\frac{1}{8}$⁸ 1850). — *Þórunn, ældste Datter af Biskop Dr. Hannes Finnsson og Valgerður Jónsdóttir.

Om kongelige og andre offentlige Afgifter, samt Jordebogs-Indtægter i Island. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 32. 33).

Om Islands Folkemængde og oeconomiske Tilstand siden Aarene 1801 og 1821 til Udgangen af Aaret 1833. Kbh. 1834, med 2 Tabeller. („Fjölnir" I. 95—96; II. 47; Kbhpost. 1835, Nr. 54. 55, af B. Schéving; samt S. 226—7, 244, 48, 60, 68).

Auglýsing um *Vesturamtsins opinbera búskapar fjársjóð* fyri Árin 1827 til 1839 útgéfin af stjórnendum ens sama Amtmanni *B. Thorsteinson* og Sýsslumanni *S. Schulesen*. Viðeyar Klaustri, 1839. 16 bls. 8. („Fjölnir" VI. 61—62).

Ágrip af *Vestur-Amtsins Jafnadar-Sjóds* reikningum fyrir árin 1822—1842.

Kaupmhfn. 1843. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1845 og 1846. Reykjav. 1847. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1847 og 1848. Reykjav. 1849. Fol.

Agrip af Hallbjarnareyrar hospitals reikningum, fyrir árin 1822 til 1843, útgefið af *Steingrími Jónssyni* og *B. Thorsteinson.* Viðeyar kl. 1844. 10 bls. 4to. — Agrip &c. fyrir árin 1844 og 1845, gefið út af *B. Thorsteinson* og *A. Helgasyni.* Reykjav. 1846. 4to. — Ágrip &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, gefið út af *H. G. Thordersen* og *B. Thorsteinson.* Reykjav. 1849. 4to.

Auglýsing um *Vestur-amtsins Búnadar-sjód* fyrir árin 1841, 1842 og 1843, útgéfin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteinson.* Viðeyar Klaustri, 1844. 16 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1844 og 1845, samin af stjórnendum ens sama *B. Thorsteinson* og *A. Thorsteensen.* Reykjav. 1846. 8 bls. 8. — Auglýsing &c. fyrir árin 1846, 1847 og 1848, samin af *B. Thorsteinson* og *Þ. Sivertsen.* Reykjav. 1849. 7 bls. 8.

Skýrsla um *Vestur-amtsins almenna bókasafn*, af *B. Thorsteinson* og *P. Pèturssyni.* Reykjav. 1847.

I „*Íslenzk Sagnablöd*" (Udsigt over Islands Historie fra 1805 til 1818, af ham og A. Helgason, i 2. D. 1818).

I Collins „For Historie og Statistik, især Fædrelandets" (Om den Færøeske Handels Tilstand i ældre og nyere Tider, samt om denne Handels Frigivelse. Oplæst i Landhuusholdnings-Selskabet, den 14. Februar 1821, i I. 87—92).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Om Kjøkkenhaver og Havedyrkningens Udbredelse i Vesteramtet i Island, af Skrivelser til det kgl. Landhuusholdningsselskab, 1824 og 1827, i VII. 243—46, 247—48; Meddelelse, i Udtog, om den islandske Bygningsmaade, sstd. S. 278—79).

Han forfattede Fortaler: til den af det islandske literaire Selskab udgivne *Sturlúnga-Saga* edr Íslendínga-Saga hin mikla. I.—II. B. Kaupmhfn. 1818—20. 4to. (L. T. 1820, Nr. 28; Gött. A. 1819, S. 1229—30); til *Jón Espólins* Íslands Árbækur í sögu-formi. 1. D. Kaupmhfn. 1821; til *Gudmund Jónssons* Safn af Íslenzkum orðskviðum. Kphfn. 1830; ligeledes til den af ham gjennemsete, forbedrede og forøgede Æfisaga Jóns Eyríkssonar, Konferenzráðs o. s. fr., samantekin af *S. Pálssyni.* Kphfn. 1828.

Desuden nogle Smaastykker indførte i periodiske Skrifter.

**Thorsteinsson (Guttormur)** blev 1797 Capellan, og d. 1ste Octbr. 1805 Sognepræst til Hof i Vopnafjord; derefter tillige Vice-Provst og siden virkelig Provst i Norder-Mule Provsti under Islands Nord- og Øster-Amt. † 1818. — ° 1798 Oddný Guttormsdóttir, Datter af Guttormur Hjørleifsson, Sysselmand i Mula Syssel, og Bjørg Pètursdóttir.

Uddrag af en Indberetning til Commissionen for Oldsager, dat. 3. Septbr. 1811 i „Antiqvar. Annaler" IV. 361—62.

**Thorstensen (Jón)**, Jón Thorsteinsson, f. d. 7de Juni 1794 i Hunavatns Syssel i Island, Søn af Bonden Þorsteinn Steingrims-

son og Margrét Jónsdóttir; dimitteret til Universitetet fra Besseſtad Skole 1815; tog d. 2den Juli 1819 mediciniſk Embedsexamen („Laud. unanimi consensu"); blev d. 17de Decbr. (Resol. $\frac{1}{1}\frac{1}{2}$) ſ. A. Landphysicus i Island, ſamt Diſtriktslæge i Borgarfjords, Kjóſe og Gullbringe Syſſeler under Sønder-Amtet; d. 19de Marts 1842 Juſtitsraad (med Rang i 5te Kl. Nr. 3); d. 23de Septbr. 1843 Suppleant for de verdslige Medlemmer af det islandſke Althing; erholdt d. 28de Marts 1847 den philoſophiſke Doctorgrad fra Univerſitetet i Marburg. Er Medlem af det islandſke literaire Selſkab ſiden 1816 og Æresmedlem ſiden 1846; Medlem af det kgl. mediciniſke Selſkab i Kjøbenhavn og af flere udenlandſke videnſkabelige Samfund. — *$\frac{2}{6}$1 1821 Elín Stephenſen (f. $\frac{3}{1}\frac{1}{2}$ 1800, næſtyngſte Datter af Amtmand Stephán Stephenſen og Martha Maria f. Holter). — (Jvfr. Calliſens Medicin. Schriftſteller-Lex. XIX. 228; XXXIII. 29; „Søndagen", Følgeblad til „Dagen", 1838, Nr. 1).

Um *Cholera landfarsótt*, eptir ritum því viðvíkjandi frá því konungl. Heilbrigðisráði í Kbhöfn. Viðeyjar kl. 1831. 15 blss. 8vo.

Stutt og einföld ávísan um meðhöndlan *Qvef-landfarsóttar*. Viðeyjar kl. 1831. 16 blss. 8vo.

Collectanea Meteorologica sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. II.: *Observationes Thorstensenii* a 1. Jan. 1823 ad 1. Aug. 1837 *in Islandia institutæ*. Hafn. 1839. 4to. (Berlin. Jahrbb. für wiſſenſch. Krit. 1840, I. 852).

Fáeinar Athugasemdir um *Kúa-bóluselningu* og *Bólusótt* fyrir Almúga á Íslandi. Prentað á opinberan kostnað. Viðeyjar Klaustri, 1840. 15 blss. 8.

Hugvekja um *Meðferð á úngbörnum*, samantekin handa mæðrum og barnfóstrum á Íslandi. Reykjavík, 1846. 115 blss. 8. (Bibl. f. Læger XLV. (N. R. Bd. 15.) S. 455—62, af J. J. Hjaltalín). Aftrykt med Fortale (29. Nov. 1845) i Búnaðarrit Suðuramtsins Húss- og Bústjórnar-félags. II. B. I. D. blss. III—VII og 1—115.

Um *skaðsemi áfeingra drykkja*. Reykjavík, 1847.

Stuttur leiðarvísir um hvernig skuli fara með *meslinga sótt*. 1849. 6 blss. 8vo.

Leiðarvísir, sem segir fyrir um meðferð á *austurlanda Kólerusótt*, snúin á íslenzku eptir riti frá Heilbrygðisráðinu í Kaupmannahöfn. (1849). 6 blss. 4to.

Barometer- og Thermometer-Jagttagelſer fra 1820 til 1825, i H. C. Ørſteds Overſigt ov. det Kgl. Danſke Videnſk. Selſk. Forhandl. fra 31. Mai 1824 til 31. Mai 1827, S. XXIX—XXX., XXXII. — Bidrag til Islands Climatologie, i Sammes Overſigt for 1845, S. 65—66.

I „Bibliothek for Læger" (Nogle Bemærkninger om den Islandſke Spedalſkhed; læſt i det Kgl. medic. Selſkab, d. 6. Mai 1830, i XIII. 91—106. (Udtog i Gerſon und Julius Magaz. der ausl. Litteratur d. geſ. Heilk. XXI. (Bd. I.). 1831. Jan. u. Febr. S. 119—26, og derfra i Summar. der Medicin 1831. Bd. 2. S. 238—40); Om Nytten af rød Skræppe — *Rumex acutus* — ſom et Huusmiddel mod flere Sygdomme, ſſtd. S. 231—33. (overſ. af J. F. W. Revermann

i Rust's Magaz. f. d. ges. Heilk. Bd. 44. S. 498—500; Udtog i Casper Krit. Repertor. der Heilk. Bd. 30. (Bd. 10). 1831. H. 1. S. 121—22, og derfra i Summar. der Med. Bd. 1. 1832. S. 69—70; Kleinerts allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 124); Uddrag af hans Hoved-Medicinal-Indberetning, i XXVIII. 293—95; Praktiske Jagttagelser (1. Helbredelse af en 6 Ugers Tetanus opisthotonus. 2. Hydatider og Entozoer i Leveren — Helbredelse. 3. Et indklemt Lyskebrok storslebelen lægt ved Naturen. 4. En Hydrops saccatus Mammæ), i XLII. (N. R. Bd. 12), S. 270—77).

J „*Klaustur-pósturinn*“ (Um heilnæmi mjólkur og mysu, 1821. bls. 177—180).

J „*Sunnan-Pósturinn*“ (Um fingramein, 1835, bls. 26—31; Stutt ágrip um helstu og almennustu beinbrot á Ullimum, 1835, No. 11. 12; Um Barnabólu og Kúabólu, 1836, No. 7).

J „*Lanztíðindi*“ (Um barnaveiki, 1. Ár. bls. 8. 12: Veðráttufar i Reykjavík, sst. bls. 28. 32. 40. 48. 56. 64. 72. 84. 100; II. ár. bls. 108. 116).

J Schumacher's „Astronomische Nachrichten“ (Udtog af en Skrivelse fra ham til H. C. Ørsted, i Bd. I. Nr. 14, S. 223—24).

J „*Mémoires* de l'Académie Royale de Médecine de Paris“ (Tractatus *de morbis in Islandia* frequentissimis. (In mense Jan. anni 1837 conscriptus), T. VIII. 1840. P. 2. p. 28—55; særskilt aftr. Parisiis, 1840. 8.).

Han har forfattet Anmærkninger i *Jóns Pèturssonar* „Lækningabók“. Kaupmhfn. 1834.

**Thortsen (Adolph Ditlev)**, Bogholder; blev 1832 Secondlieutenant, siden charakteriseret og d. 7de Juli 1847 virkelig Premierlieutenant ved Kbhvns borgerlige Artillericorps; den 19de Januar 1849 Capitain og Compagnichef ved samme Corps. — * Magdalene Hansen (f. 1806, en Datter af Degnen i Vindinge i Sjælland, Andreas Hansen og Birthe Marie Clausen).

Veiledning for dem, som bestemme sig til Handelen, indeholdende Alt hvad en Comptoirist bør vide, tilligemed et Anhang om det dobbelte italienske Bogholderie. Kbh. 1825.

Kjøbenhavns Courstabeller paa Amsterdam, London og Paris. Kbh. 1827.

Det italienske Bogholderie. Kbh. 1836.

**Thortsen (Carl Adolph)**, f. d. 22de Decbr. 1798 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Bernhard Thortsen var Silke- og Klædehandler og siden Stadshauptmand (f. 1756, † 14/3 1837); hans Moder Frederikke Dorothea f. Karberg († i Apr. 1847 i sit 82de Aar som Conventualinde i det Harboeske Enkefrue-Kloster i Kbhvn.). Blev sat i Efterslægt-Selskabets Realskole og gjennemgik samme, før han afgjørende blev bestemt til Studeringer; optoges i Efteraaret 1812 i Kjøbenhavns Cathedralskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1817; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; studerede derpaa i adskillige Aar Theologi, dog uden

at opgive de saakaldte Humaniora; vandt 1821 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det i det foregaaende Aar udsatte æsthetiske Priisspørgsmaal: „Hvorvidt er den tragiske Digter, der vælger et historisk Emne, forpligtet til i dets Behandling at holde sig til den historiske Sandhed?“; vedblev ligeledes at benytte adskillige philosophiske og philologiske Forelæsninger, og lagde sig overhovedet efter de gamle Sprog, i hvilke han i ser Aar var Lærer ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn; udnævntes d. 26de Septbr. 1826 til Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; disputerede d. 29de Novbr. 1827 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; erholdt d. 23de Aug. 1834 kongelig Tilladelse til at søge overordnede Skole-Embeder; disputerede i Octbr. 1836, efter Facultetets Indbydelse, for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 11te Marts 1837 Overlærer ved Roeskilde Cathedralskole; d. 6te Juli 1844 Rector ved den lærde Skole i Randers. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 80—81; jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 16; Bloch's Bidr. til Roskilde Domskoles Historie H. 2. S. 26—27).

De *conjunctivo modo* ejusque usu in lingua Latina commentatio. (pro gradu Magisterii). Haun. MDCCCXXVII. (L. T. 1828, Nr. 49; Krit. Bibl. f. d. Schulwesen, 1830, Nr. 103).

Forsøg til en dansk Metrik. 1.—2. Deel. Kbh. 1833—34. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (M. f. L. IX. 265—300, af F. C. Petersen, med et Tillæg af H. C. Ørsted; L. T. 1833, Nr. 34—37, af C. F. C. Wilster).

De *Physiognomonia Homeri*. Commentatio. Diss. inaug. Haun. MDCCCXXXVI. (M. f. L. XVII. 309—23, af N. J. F. Henrichsen).

Historisk Udsigt over den danske Litteratur indtil Aar 1814. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 130; Kbhpost. f. A. Nr. 152; D. Folkebl. V. Nr. 19; Studier, Kritiker och Notiser 1842, Nr. 8). — Anden Udgave. ibid. 1846. Tredie Oplag. ibid. 1851 (1850).

Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaarene 1843—50. Indbydelsesskrifter til den aarlige offentlige Examen. Randers, 1844—50. (I Indbydelsesskriftet for 1846 leverede han tillige: Bemærkninger til nogle Steder i Horatses Oder).

I Molbech's „Nordisk Tidsskrift“ (Nogle Bemærkninger om Sprogenes Rigdom, i IV. 97—106).

I Heibergs „Kjøbenhavns flyvende Post“ (Apollo og Daphne (Ovids Forvandl. I, 452—567), oversat, i Interimsblad Nr. 63, 1835).

Til „Maanedsskrift for Litteratur“ har han leveret nogle og tyve Bidrag, fordetmeste uden Navn, blandt hvilke han i Registeret findes navngiven som Forfatter til de fexten (nemlig Recensioner over: Rahbeks og Nyerups Bidrag til en Udsigt over dansk Digtekunst under Kong Christian den Syvende, I. 229—40. (jvfr.

Kbhpost. 1829, Nr. 63—77, af P. Hiort; Nr. 88. 89. 91. 92, af Thortsen); A. Oehlenschlägers Nye poetiske Skrifter, 2. Deel (Carl den Store og Longobarderne), III. 224—53; N. Krossings poetisk Læsebog, III. 413—18; C. Hauch's Dramatiske Værker, 1.—2. D., IV. 279—98; C. Molbech's Dansk poetisk Anthologie, 1.—2. D., V. 357—72; VIII. 162—68; C. Wilster, Iliadens 9de Sang, VI. 391—419; (H. Hertz) Anonym Nytaarsgave for 1832, VII. 241—55; C. Wilster, Iliadens 18de Sang, IX. 495—503; F. Schaldemose's Fabelbog for Unge og Gamle, X. 465—74; N. J. F. Henrichsen's Materialier til latinske Stile, XI. 164—68; C. Wilster, om Hexametret og dets Behandling i det danske Sprog, XI. 232—56; Skuespil af Forf. til en Hverdagshistorie, XII. 514—526; C. Bernhards Noveller, 1.—3. Bd., XVI. 221—27; XVII. 323—30; A. S. Wesenberg, latinsk Elementarbog ved A. Grotefend, XVIII. 32—42).

Desuden enkelte anonyme Bidrag til »Dansk Litteratur-Tidende« for 1830 (1 Anmeldelse); til Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« for 1840; til »Dansk Folkeblad« for 1841, og til flere periodiske Skrifter.

Nogle Smaadigte, trykte ved een og anden Lejlighed.

Medredacteur af: Sange for Studenterforeningen. Kbh. 1822.

**Thortsen (P.), antages at være en Pseudonym.**

Melpomene eller nyeste Ariebog for Damer, samlet. Kbh. 1820. — Harpespillerinden Annot Lyle. En Fortælling af Walter Scott, efter en Forkortning oversat. ibid. 1825. — Agathe, eller Gravhvælvingen, af Aug. Lafontaine. I.—III. Deel. Overs. ibid. 1826.

**Thortsen (Thomas Peter)**, ovenanførte C. A. Thortsens Broder; f. d. 8de Septbr. 1788 i Kjøbenhavn; besøgte Vor Frue-Latinskole (nuværende Metropolitanskole), hvor han tog Examen Artium med Udmærkelse, og blev derefter inskriberet ved Universitetet i Efteraaret 1804; studerede i nogen Tid Medicin, derefter Lovkyndighed og Cameralistik; underkastede sig i Juni 1809 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve (begge med Charakteren Laud.), og blev Auditeur ved Kongens Livcorps 1810. Siden 1806 arbejdede han i det daværende Oeconomi- og Commercecollegium (forenet $\frac{1}{2}$ 1816 med Generaltoldkammeret), hvor han 1809 blev Copiist i Fabrik- og Industri-Comptoiret, og 1810 Fuldmægtig i Productions- og Fiskeri-Fagets Comptoir; d. 16. Jan. 1813 virkelig Commerceraad; siden Chef for Handels- og Consulat-Comptoiret; d. 8. Aug. 1815 tillige Administrator ved den kgl. Land- Fabrik- og Spindeskole-Direction, og var endvidere Secretair ved Fabrik-Directionen; udnævntes 1817 til virkelig Kammerraad; forlod Danmark 1825 (jvfr. Collegial-Tid. 1827, S. 679—80); kom 1826 til Berlin, hvor han i April 1827 blev inskriberet ved Universitetet og siden tog medicinsk Examen; disputerede sammesteds d. 7de Januar 1829 for Doctorgraden i Medicin og Chirurgi; var derefter

praktiserende Læge i Dresden, siden i Berlin. — *Anna Charlotte Christine Basfoe († 1/12 1849 i Kbhvn). — (Autobiographi, vedføiet hans Doctordisputats, p. 43—45; jvfr. Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XIX. S. 228—29; J. K. Høst's Erindr. S. 81).

For Skuespilyndere. Et Ugeblad. 1. Aargangs 1. og 2. Hefte. No. 1—26. Kbh. 1806—7. — Hugo Grotius, Skuespil i 4 Acter af Kotzebue, overs. ibid. 1807.

Fiesko eller Sammensværgelsen i Genua. Et republicansk Sørgespil i fem Acter af Schiller, oversat. Kbh. 1814. („Athene", III. 185—90).

Ægtemanden ved en Hændelse. Lystspil i een Act, overs. Kbh. 1817.

Frimureren. Comedie i een Act af Kotzebue, overs. Kbh. 1819.

Den gamle Yngling. Lystspil i een Act, overs. Kbh. 1819.

Ægtemændene som Ungkarle. Lystspil i een Act efter Gaugiran Nanteuil. Kbh. 1819.

Tro Ingen for vel! Lystspil af Carl Schall, overs. Kbh. 1819.

Lommebog for Skuespilyndere for Aaret 1820. Kbh. („Dagen" 1820, Nr. 206, af P. C. G. Prost).

Thalia, et Fjerdingaarsskrift for Yndere af Skuespil. Kbh. 1823. („Aftenbl." 1823, Nr. 27. 37. 47; „Lit. Kunst- og Theaterbl." 1823, Nr. 32, af P. C. G. Prost).

*De gangraena nosocomiali.* Diss. inaug. chir. med. Berolini, 1829. (Hecker litt. Annal. der Heilk. Bd. 13. 1829. März, S. 368; Hufeland Bibl. der Heilk. Bd. 62. 1829. Juli, S. 61).

Medudgiver af Handels- og Industrie-Tidende fra Begyndelsen af Juni 1818 indtil d. 5te October 1822 (Nr. 80), derpaa Ene-Udgiver indtil Aarg. 1825, Nr. 55. Kbh. 4to. (L. T. 1820, Nr. 20; jvfr. Art. P. A. Martensen, O. J. Rawert og W. A. Schlegel).

Smaadigte og Afhandlinger, adspredte i periodiske Skrifter.

Følgende Lystspil, opførte paa det kongl. Theater, ere oversatte af ham, men utrykte: Soubrettelist, 1 A. af Gersain, 1807; Den letsindige Logner, 3 A. (efter Goldoni) af F. L. Schmidt, 1820; Den Forsigtige, 1 A. af Kurländer, 1823; Digtervenskab, 1 A. (af Etienne), 1824.

**Thorup (Carl Edvard)**, Søn af nedenanførte Professor Dr. Peter Nicolai Thorup, er f. i Ribe d. 17de Novbr. 1818; dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Cathedralskole 1836; tog i Juli 1841 theologisk Attestats (Laud.); constitueredes d. 31te Juli s. A. som Lærer, og udnævntes d. 5te Maj 1843 til Adjunct ved Ribe Cathedralskole; er tillige Bibliothekar ved Stiftsbibliotheket. — *Emilie Bertelsen, en Datter af Amtsforvalter, Kammerraad Jens Bertelsen i Ribe. — (Jvfr. Programmet for Ribe Cathedralskole for 1843, S. 39; Hundrup's Skole-Calender, 1845, S. 49).

Bidrag af historisk og polemisk Indhold til „Fædrelandet", „Dannevirke" og „Ribe Avis", deels med, deels uden Mærke.

Smaadigte ved forskjellige Lejligheder, deels indførte i »Ribe Avis« (1844, Nr. 44 og 76), deels særskilt trykte (Sange ved Examens Slutning i Ribe Kathedralskole i Aarene 1841, 1843, 1844. Ribe. — Choraler ved Rektor C. H. A. Bendtsens Indsættelse i Ribe Kathedralskole d. 23de April 1845. ibid. (ogsaa aftrykte i Indbydelsesskriftet til den offentl. Examen i Ribe Kathedralskole 1845); — Choral ved den højtidelige Aabning af Ribe Domkirke i Anledning af dens tilendebragte Restauration d. 29de Juni 1845. ibid.).

Udgav efter Forfatterens Død: Historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole, af P. N. Thorup. 1 Deels 1 Hefte. Ribe, 1846.

Medudgiver af: Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Kbh. 1847, og af: Peter Nicolai Thorups Levnet. ibid. 1848.

Konge-Skrivelse til Ribe Domkapitel, meddeelt i »Kirkehistoriske Samlinger«, 2det Hefte, 1850, S. 261—2.

**Thorup (H. S.)**, Skolebestyrer og Skolelærer i Kjøbenhavn. — * 1812 Dorothea Benedicte Holst († $\frac{9}{8}$ 1845 i sit 72de A.), Datter af J. C. Holst, Gartner i Grevskabet Jarlsberg i Norge († $\frac{27}{1}$ 1820).

Regnestykker, indeholdende de 4 Species i ubenævnte og benævnte hele Tal for Begyndere. Kbh. 1820.

224 Hovedregnings-Opgaver. Kbh. 1821. (med Faciter dertil).

ABC og Læsebog, med dansk og latinsk Tryk lige under hinanden. Kbh. 1821. 2det Opl. ib. 1837.

Den underholdende Børneven eller originale smaae Fortællinger for Børn. Kbh. 1822. (L. T. 1823, S. 30—31).

Læsebog i Vers, til Brug i Skoler og til Anvendelse ved Forældres Fødselsdage. Kbh. 1838.

Læsemaade, der gjør det let at lære Ungdommen fast og grundigt at stave og læse. Kbh. (uden Aarstal). 4 S.

I »Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere« (Udenadslæren lettes ved Afskrivning, i 1. Aarg. S. 122—23).

**Thorup (Peter Nicolai)**, f. d. 3die April 1780 i Guldager Præstegaard i Ribe Stift. Hans Fader Niels Holmbo*) Thorup (en Skoleholdersøn, f. $\frac{31}{3}$ 1733, † $\frac{31}{3}$ 1803, omtalt i Fortalen til Danske Atlas IV. Tome) var Sognepræst sammesteds (fra $\frac{3}{8}$ 1770); hans Moder Vibeke Magretha Thun (f. 1752, † $\frac{29}{1}$ 1830 i Ribe), en Datter af Præsten Peder Thun (anf. i Nyerup's Lit. Lex. S. 615) og Elisabeth Lange (Datter af Andreas Lange, Sognepræst i Halk i Haderslev Herred). Underviist i nogle Aar af Huuslærere blev Sønnen i Sommeren

---

*) Efter sin Fader er han oftere bleven kaldet P. N. Holmbo Th.; men han erindrede ikke, om, og naar han selv forhen har kaldet sig saaledes.

1796 optagen i Ribe Cathedralskole og derfra dimitteret til Universitetet i October samme Aar; absolverede i October 1799 den theologiske Embedsexamen (Laud.); opholdt sig derpaa i 1½ Aar i Ribe som Huuslærer; blev i Slutningen af October 1801 antagen i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse, og 1802 Alumnus paa Borchs Collegium; vandt 1803 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det Aaret iforvejen udsatte historiske Priisspørgsmaal: „Hvorledes ere de høje Rigsembeder: Drost, Marsk og Cantsler, Hofmester, Amiral og Skatmester opkomne i Danmark og Norge? Hvorledes have de afvexlet til forskjellige Tider, og hvilke Forretninger have til enhver Tid henhørt til ethvert af dem?“. Dimitteret i Sommeren 1804 fra Seminariet, efter foregaaende theoretisk og praktisk Prøve saavel i det historiske som philologiske Fag, blev han d. 10de August s. A., ifølge Cancelliskrivelse af 18de s. M., beskikket til Vicarius Conrectoris ved Ribe Cathedralskole, paa hvilket Embede han erholdt kongelig Bestalling af 17de October 1806; udnævntes d. 9de April 1814 (med kgl. Bestalling $\frac{8}{5}$ s. A.) til Rector ved samme Skole; fik d. 1ste Novbr. 1828 Titel af Professor (med Rang i 6 Kl. Nr. 13); blev d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge (s. „Dagen“ 1836, Nr. 281, 299); d. 31te October s. A., efter Facultetets Indbydelse, Doctor i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet; d. 2den Decbr. 1839 Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og d. 10de April 1841 af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem; d. 8de Novbr. 1844, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra Rectoratet (fra 1ste Januar 1845 at regne). † 26de October 1846 i Ribe. — ⚭ $\frac{1}{5}$ 1805 Frederikke Dorothea Abramowitz (f. $\frac{18}{5}$ 1784, † $\frac{16}{6}$ 1844, en Datter af Slotsforvalter Jacob Abramowitz i Kiel). — („Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1848“; jvfr. Ørt's Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. VIII. S. 385—89; Universitetets Acta Solennia i Anledning af Reformationsjubelfesten 1836, p. 75—77; Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 3—4; Kbhpost. 1846, S. 1012; Nyt Aftenbl. 1846, Nr. 259; Berl. Tid. 1846, Nr. 257, 59. — Om det af ham oprettede „Thura-Falsterske Legat“, jvfr. Selmers Akad. Tid. I. S. 327—29).

Skoleferier (en Samling af Fortællinger). Kbh. 1806. (L. E. 1808, Nr. 38, af L. Kruse, jvfr. Thorups Levnet, S. 32; Sanders Odeum S. 211, hvor een af disse Fortællinger er optagen).

*Oratio*, quam in schola Ripensi, ante hos C. annos ædificata et restituta, ad memoriam restitutoris pie recolendam habuit Rector scholæ. Ripis 1827. 4to.

Skoletaler. Første Hefte. Ribe 1831. (L. T. 1831, Nr. 32. 33; Seebodes u. Jahns N. Jahrbb. für Philol. IV. 270—71. — Een af disse Taler har forhen været indrykket i J. Møllers N. theol. Bibl. XIV. 95—114; jvfr. L. T. 1829, S. 423).

*Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum* partim explicati, partim a suspicionibus emendandique conatibus non necessariis vindicati. Commentatio. (Diss. inaug.). Ripis Cimbrorum 1836. (M. f. L. XVIII. 445.70, af A. S. Wesenberg).

Gravblomster. (Trykt som Manuskript for de Afdødes Paarørende og Venner). Ribe 1846.

Historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole. 1. Deels 1. Hefte. Efter Forfatterens Død udgivet af C. E. Thorup. Ribe 1846.

Peter Nicolai Thorups Efterladte Digte. Udgivne af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1847. (udkom i 3 Hefter; jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 298). Anhang hertil: Peter Nicolai Thorups Levnet. Udgivet af C. E. Thorup og Andr. Leth. Kbh. 1848.

Endeel Skoleprogrammer, alle trykte i Ribe, navnligen: Henrik den Fjerdes Plan til evig Fred og Forbund imellem Europas civiliserede Nationer. 1813. — Nogle af Horats's Oder metrisk oversatte. 1816. — Disciplenes Stilling i de lærde Skoler fordum og nu. 1819.

Af Programmerne, som afhandle Ribe Skoles Historie, har han i Aarene 1824, 26, 27, 28, 30, 32, 37 og 43 udgivet 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9de Fortsættelse. (Det Program, som aabnede denne Række 1823, samt 2den Fortsættelse, er forfattet af Adjunct P. T. Hanssen. Indbydelsesskriftet for 1841, som indeholder Rector Thorups Mindetale over C. Falster og en hidtil utrykt metrisk Tale paa Latin af den Sidste, kan henregnes til denne Række, som, forsaavidt den da var udkommen, findes anmeldt i M. f. L. IV. 265—78 (af E. C. Werlauff) og i Seebodes u. Jahns N. Jahrbb. für Philol. IV. 267—70; jvfr. Werlauff „Det Kgl. Danske Selskabs Historie“, S. 195. Den Falsterske Biographi i Særdeleshed ang., jvfr. Fortalen til C. Thaarups Udg. af Falsters Satirer S. XII. og „Fædrel.“ 1840, Nr. 384).

Til en ny Række af Programmer, som indeholde Efterretninger angaaende Byen Ribe, har han leveret:

2den Samling (Antiqvariske Bidrag til Ribe Byes Beskrivelse). Ribe 1833.

4de Samling (Historiske Efterretninger om Riberhuus). ibid. 1835.

7de Samling (Fortsættelse og Slutning af de i Programmerne for 1833 og 1835 meddeelte antiqvariske Bidrag til Ribe Byes Beskrivelse. Med en lithographeret Grundtegning af Byen). ibid. 1839. (Disse Samlinger nævnes i Falck's N. Staatsb. Mag. IV. B. 3. u. 4. H. 1836, og ere bedømte af C. Molbech deels i M. f. L. XX. 317—66, deels i Histor. Tidsskrift, I. 517—20; jvfr. T. f. L. o. K. III. 361—65; Werlauff „Det Kgl. Danske Selskabs Historie“, S. 195—96).

Skoleefterretninger fra Ribe Cathedralskole for Skoleaarene 1832—1841, vedføiede Programmerne fra samme Skole for A. 1840—41. (jvfr. F. L. o. K. I. 210). — Afskedsord til Ribe Cathedralskole, i Programmet for 1845, S. 17—22.

Endeel Leilighedsdigte, saasom: Tanker ved Kong Frederik den Sjettes Indtrædelse paa Cathedralskolen i Ribe. Ribe 1828. (ogsaa optrykt i Ribe Stiftsavis f. A. Nr. 52). — En latinsk Ode i Anledning af H. K. H. Prinds Christian Frederiks Nærværelse i Ribe. Ripis MDCCCXXXI. — Et latinsk Carmen, med metrisk Oversættelse ved Siden, i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Besøg paa Skolen. Ribe 1832. — Nogle Ord, fremsagte ved Kong Christian den Ottendes Nærværelse paa Cathedral-

skolen i Ribe. Ribe 1842. — Flere Sange i Anledning af Kongelige Personers Besøg i Ribe i Aarene 1824, 28, 31, 32, 42 og 44. — Sange ved Examens-Høitideligheder i Ribe Skole i Aarene 1811, 17, 19, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 32, 33 og 42. (Af disse er en Sang for 1811 optrykt i Engelstoft's Universitets- og Skole-Annaler 1811, II. 98—100; en anden for 1829 i „Sangbog, indeholdende Fædrelands- og Selskabssange. Ribe 1844", S. 37; og en i Barfods poet. Læsebog, 2. Udg. 1841, S. 236—38). — En Psalme, afsjungen i Ribe Domkirke paa Kongens Fødselsdag den 28de Jan. 1827. — En latinsk Ode, udgiven i Forbindelse med den ovenanførte Oratio 1827. — Et latinsk Carmen, i Programmet til Skolens Jubelfest 1827 af N. S. Hjort „Vita Laurentii Thuræ".

Desuden mange Smaadigte, fornemmelig Mindedigte over Afdøde, Sange ved Aarenes Vexel og Charader, optagne i „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn", Carstensens „Portefeuille", Rack's „Morskabslæsning", Elmquist's „Læsefrugter", Hempels Avis og Ribe Stiftsavis. (Blandt de førstnævnte er et Digt over Skuespiller Foersom (i Ribe Stiftsavis 1817, Nr. 10), hvilket efter en unøiagtig Afskrift er indlemmet i „Gravblomster, P. Foersoms Erindring helligede", S. 48—50. Blandt Sangene ved Aarets Vexel er een med Overskrift: Armod i London (Ribe St. A. 1813, Nr. 1), som er omtalt af P. N. Frost i „Efterretninger om Ribe Domkirke", S. 142. Af Charaderne, som i Snesevis ere omspredte i Aargangene 1811—44 af Ribe Stiftsavis, er een optagen og paa Tydsk oversat i H. v. Buchwalds „Tankelege og Digterforsøg", S. 15; men den benyttede Afskrift er ikke ganske overeensstemmende med Originalen (i Ribe Stiftsavis 1813, Nr. 102). — Latinske Digte i Ribe Stiftsavis (1818, Nr. 70; 1826, Nr. 98; 1835, Nr. 5; 1843, Nr. 115; 1845, Nr. 27; o. fl.). — Adskillige Selskabssange, Prologer og Epiloger, hvoraf enkelte findes i periodiske Blade.

David Mogensen Grønlund, et Bidrag til den danske Presbyterologie og Literairhistorie, i „Historisk-biographiske Samlinger", udg. af C. Molbech. 2. H. S. 185—221.

Flere Bidrag til Molbechs Dialect-Lexicon. — Catalog over Ribe Skole-Bibliothek. Ribe 1823.

**Thostrup (Zacharias Geertsen)**, en Søn af Brygger H. Thostrup; tog i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (neppe 2. Char.); er praktiserende Læge i Kbhvn., bosat paa Vesterbro. — * M. Hylqvist.

I „Bibliothek for Læger" (Lykkelig Helbredelse af et betydeligt og langvarigt kræftagtigt Hudsaar, i XXVII. 118—23. (i Udtog i Fricke's u. Oppenheim's Zeitschr. f. d. ges. Medicin Bd. 8. S. 355); Oplivning af en ved Kulde skindød Person, i XXIX. 51—57. (Fricke's u. Oppenheim's Zeitschr. Bd. XI. S. 481).

**Thrige (Hans Peter)**, f. d. 9de (ikke den 10de) Januar 1792 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Søren Thrige var Hof- og Stadsrets-Procurator († 2/10 1804, 47 A. gl. i Kbhvn.); hans Moder Else Christense Koch (f. 27/12 1768, † 9/3 1845 i Roeskilde), en Datter af Præsten Hans Peter Koch i Horbelov paa Falster og Lucie Olsen. — Blev i De-

cember 1804 af sin Stedfader, daværende Domprovst (siden Bisкop) J. M. Hertz sat i Roeskilde Skole; afgik derfra til Universitetet 1809; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar, og vandt 1812 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „At udvikle, hvilken og hvor megen Indflydelse Flaadens og Søvæsenets Tilstand har havt paa Danmarks Magt og paa dets Anseelse hos Fremmede, indtil Freden til Frederiksborg 1720" (jvfr. Engelstoft's Univers. og Skole-Annal. 1812, S. 50—51); absolverede i October 1814 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Novbr. s. A. constitueret som Lærer, d. 29de August 1815 udnævnt til Adjunct, og d. 15de Januar 1820 til Overlærer ved Roeskilde Cathedralskole; disputerede d. 25de Novbr. 1819 for den philosophiske Doctorgrad. † 14de Januar 1827 i Roeskilde. — * $\frac{4}{8}$ 1819 Margarethe Christiane Marie Bloch (f. $\frac{7}{1}$ 1798), ældste Datter af Etatsraad, Prof. Søren Niclas Johan Bloch og Margarethe Magdalene f. Hensler (og siden givt med Etatsraad, Prof. Dr. juris P. D. C. Paulsen). — (Hans Levnetsbeskrivelse og Charakteristik, af S. N. J. Bloch, i Fortalen til hans Res Cyrenensium, p. VII.—XII.; Nekrolog, ved Samme, i L. T. 1827, S. 107—112; jvfr. Bloch's Bidr. til Roskilde Domskoles Historie, H. 2. S. 23—24; Dst's „Materialier", S. 743; Sorgetaler over afg. Overlærer Dr. Thrige af C. Gad og S. N. J. Bloch, udgivne i Trykken som Manuscript for Venner ved trende af disse. Kbh. 1827; Statstid. 1827, Nr. 9).

*Historia Cyrenes* inde a tempore, qvo condita urbs est, usqve ad ætatem, qva in provinciæ formam a Romanis est redacta. *Particula prior,* de initiis coloniæ, Cyrenen deductæ, et periodo rerum Cyrenensium prima, sive Cyrenes, Battiadis regnantibus historia. Diss. inaug. Hafn. 1819. (L. T. 1820, Nr. 6, af F. C. Petersen; Gött. A. 1821, S. 737—42; Revue encyclop. XI. 1821, p. 357—58). — En fuldstændig Omarbejdelse og Fuldendelse af dette Skrift udkom efter Forfatterens Død med en Fortale, hvori hans Levnetsløb og Charakteristik, under Titel: *Res Cyrenensium,* a primordiis inde Civitatis usqve ad ætatem, qva in provinciæ formam a Romanis est redacta. Novis curis illustravit *J. P. Thrige.* E schedis defuncti auctoris edidit *S. N. J. Bloch.* Hafn. 1828. (Rask's Literaturbl. S. 103—4; The foreign Review and Continental miscellany No. 4. October 1828, p. 518; Gött. A. 1829, St. 42, af C. O. Müller).

Synchronistiske Tabeller til Brug ved Underviisning i Historien. Tilligemed en Udsigt over Folkeslagenes og Staternes Stilling ved Begyndelsen af hvert Tidsrum. Kbh. 1824. 4to.

*Prolusio* ad annivers. examen in Schola Roeskildensi Cathedrali a. 1826 publice instituendum: In disceptationem vocantur, qvæ *de ira Xerxis,* disjecto vi tempestatis ponte, qvo Hellespontum junxerat, ab Herodoto (l. 7. c. 35) sunt prodita. Hafn. 1826. 4to.

**Thulstrup (Magnus Andreas)**, f. d. 13de April 1769 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Jørgen Thulstrup († 16/8 1794 i sit 69de A.), var Raadmand og Bankcommissair og givt med Cecilie Catharine Walbohm († 11/8 1815 i sit 80. A., nedstammende i lige Linie fra M. Luther); kom 1782 i Roeskilde Domskole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1786; blev d. 19de August 1787 ansat som chirurgisk Reservecandidat og d. 22de Septbr. 1788 som virkelig chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1791 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.), ved hvilket han 1792 ansattes som Reservechirurg; blev 1793 tillige Underchirurg ved Frederiks-Hospital; d. 27de Febr. 1797 Regimentschirurg ved det Norske Jægercorps samt Chirurg ved det militaire Institut i Christiania. Besøgte i Aarene 1800 og 1801, med kongelig Tilladelse, Tydskland og Frankrige, for nærmere at studere Krigsmedicinen, og opholdt sig da ved forskjellige preussiske, bayerske, franske og hollandske Feltlazarether; blev d. 18de September 1801 Regimentschirurg ved det Oplandske Infanteri-Regiment samt Stabschirurg ved den norske Armee; fik den 2den Marts 1808 Rang med Majorer; udnævntes d. 27de Juni 1809 til første Medlem af det Kongl. norske Sundhedscollegium; 1813 til Medlem af Directionen for Norges militaire Medicinalvæsen; d. 3die Juni 1814 til Professor i Chirurgi og Fødselsvidenskab ved Frederiks-Universitet i Christiania; 1815 til Ridder af Wasa-Ordenen; blev d. 1ste Novbr. 1817 Doctor Medicinæ (ved Æresdiplom fra Kjøbenhavns Universitet); afgik 1818 som Regimentschirurg, hvorimod han beholdt sit Embede som Armeens øverste Læge, fra 10de April 1819 benævnt Generalchirurg; blev d. 9de Juli 1818 Medlem af Directionen for og tillige Overlæge ved den midlertidige Fødselsstiftelse samt Lærer ved Jordemoderskolen; d. 14de Juli s. A. første Livmedicus hos Kongen af Norge og Sverrige; d. 7de Novbr. 1820 Medlem af en Kgl. Commission for at udarbejde en ny Pharmacopoe for Norge; 1824 Medlem af Rigshospitalscommissionen; 1825 Ridder af Nordstjerne-Ordenen, og modtog senere Ordenens Insignier besatte med Brillanter; d. 5te Marts s. A. Medlem af Directionen for Rigshospitalet, ved hvilket han d. 11te Januar 1826 tillige indtil videre blev ansat som Overchirurg (indtil d. 28de Novbr. 1836); d. 1ste Juli 1825 Medlem af en Commission for at undersøge Daarevæsenets Tilstand i Riget og udarbejde Forslag til dets Forbedring; d. 10de Juni 1831 Medlem af Cholera-Centralcommissionen; d. 28de Jan. 1832 Commandeur og 1839 Storkors af Wasa-Ordenen; d. 23de Juli 1834 Medlem af en Commission for at udarbejde en ny og forbedret Lovgivning angaaende Rigets Medicinalvæsen; d. 11te Juli 1840 Commandeur af Danebroge; festligholdt d. 16de Maj 1842 sit Embedsjubilæum. Var Med-

lem af det chirurgiske Academi i Kjøbenhavn (fra $\frac{22}{2}$ 1812), og af svenske Läkare-Sällskapet i Stockholm (fra $\frac{20}{12}$ 1814); Æresmedlem af det Kgl. svenske Sundhedscollegium ($\frac{19}{1}$ 1816); Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn (1817), af det Kgl. Götheborgske Vettenskaps- og Vitterhets-Samhället (1819), og af Kgl. Krigs-Vettenskaps-Akademien i Stockholm (1820); samt een of Stifterne af Lægeforeningen i Christiania (1831). † 18de Maj 1844 i Christiania. — * $\frac{19}{6}$ 1799 Eleonore Clauson-Kaas († $\frac{1}{9}$ 1823 som Statsfrue hos Dronningen af Norge og Sverrige), næstældste Datter af Conrad Clauson, Ejer af Bærums Jernværk († 1786), og Kirsten Nielsen, samt Steddatter af Geheime-Stats- og Justits-Minister Frederik Julius Kaas (jvfr. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 186). — (Autobiographi i Kbhvns Universitets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1817, p. 28—30; Nekrolog i „Norsk Magazin for Lægevidenskaben" VIII. 335—341; jvfr. Callisen's Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. 233—34; XXXIII. 31; „Eyr", XI. 321—22; Ugeskrift for Medicin og Pharmacie, I. Aarg. (1842), S. 166—68; Berl. Tid. 1844, Nr. 140. — Hans Portrait er st. i Kobber).

I „Physic. oeconom. og medico-chirurgisk Bibliothek" (Beskrivelse over en betydelig Hævelse i Æggestokken, I. 400—3; Beskrivelse over et, efter Anseende, ubetydeligt, men dog dødeligt Hovedsaar, sstd. S. 403—7; Kort Udsigt over Operationen af Vandbrok, II. 121—33; 353—71; III. 26—40).

I „Magazin for Naturvidenskaberne" (Moderens Bristning under Fødselen, V. 90—101).

**Thune (Erasmus Georg Fog)**, f. d. 7de Juni 1785 i Laaland i Viksnæs, hvor hans Fader Jacob Thune da var Sognepræst (fra $\frac{8}{3}$ 1776), siden ($\frac{26}{8}$ 1791) til St. Jørgens Hospital og Seerup i Fyen (f. 1730, † 1792), og gift med Ermgaard Steenberg († $\frac{13}{1}$ 1832, 81 A., i Vaabensted Præstegaard, en Datter af Præsten til Gaverslund, Thiis Martin Steenberg og Barbara Helena Allerup). Blev i sit 9de Aar sat i Odense Latinskole, hvorfra han afgik til Universitetet i Efteraaret 1801; erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i April 1802 og Juni 1803; studerede derpaa i nogen Tid de mathematiske og physiske Videnskaber, og manuducerede til anden Examen; udnævntes d. 8de Maj 1805 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, og begyndte nu at studere Theologi; tog i April 1808 Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; tiltraadte samme Aar, ved Understøttelse af et kongeligt Stipendium og nogle academiske Legater, en videnskabelig Udenlandsreise; opholdt sig 1 Aar i Göttingen, hvor han hørte Blumenbach, Heeren, Thibaut, Dissen, men lagde sig fornemmeligen efter Philosophi under Herbarts Vejledning; rejste derpaa til Königsberg, og studerede

Mathematik og Astronomi under Bessels Anviisning; kom tilbage 1812; disputerede 1815 for den philosophiske Doctorgrad; blev d. 17de Octbr. s. A. Lector i Mathematiken ved Kjøbenhavns Universitet; s. A. tillige Lector i de mathematiske Videnskaber ved Sø-Etaten; d. 8de Decbr. s. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 20de Januar 1818 Professor extraordinarius i Mathematiken; var fra d. 1ste Juli 1823 Bestyrer af Kbhvns Universitets astronomiske Observatorium; gjorde en Reise i Tydskland 1825. † 11te April 1829 i Kbhvn., ugivt. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Kronings- og Salvingsfesten 1815, p. 41—42; Nekrolog, ved P. E. Müller, i L. T. 1829, S. 333—36; jvfr. Mollers N. theol. Bibl. XVII. 337—38; XVIII. 132—34; Kbhpost 1829, Nr. 59, samt S. 238, 50; Kbhvns Skilderi s. A. S. 495).

*Theses* pro summis in Philosophia honoribus rite obtinendis. Havn. 1815. 4to.

Tentamen circa *Trigonometriam sphæroidicam*. Havn. 1815. 4to. (L. T. 1815, Nr. 36, af C. F. Degen; Leipz. L. Z. 1818, Nr. 49; Jen. L. Z. 1818, III. 199).

Almanakkerne for Aarene 1823, 24, 25, 26, 27, 28, 29. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1827, Nr. 27; 1828, S. 1580).

*De origine perceptionum*, føiet som Additamentum til Herbarts i Königsberg 1812 udkomne Skrift: Theoriæ de attractione elementorum principia metaphysica, p. 81—93.

**Thune (Jacob)**, Nysanførtes Broder, f. i Viksnæs d. 22de Januar 1791; dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole 1807; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i Juli 1812 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev 1811 constitueret Lærer, og d. 29de Aug. 1815 Adjunct ved Kjøbenhavns Cathedralskole (entlediget d. 29de Marts 1817); d. 21de Juli 1817 Sognepræst til Harthe og Bramdrup, d. 11te April 1828 til Taulov, og d. 2den Maj 1833 til Gaverslund og Vindinge, i Ribe Stift; d. 7de Juni 1833 tillige Provst for Elbo, Holmands, Brusk og Jerløv Herreder; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 26de Marts 1842 Medlem af Amtsraadet for Veile Amt. — * 1. Ursula Jensine Christine Norgaard (Datter af Landvæsenscommissair Peder N., Birkedommer ved Ledreborg). * 2. Christiane Therkeline Hviid.

Taler ved Justitsraadinde Bruuns Begravelse den 17de Januar 1831. (Trykt som Manuscript for Venner). Kbh. 1831. 14 S.

Tale, holdt i Sorgehuset ved Tage Müllers Jordefærd. (i J. B. Daugaards Skrift: »Til Minde om Biskop Tage Müller«, 1849, S. 23—27).

**Thune (Ludvig Georg Wilhelm)**, f. d. 3die October 1803 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jens Christian Thune var Bogholder

**ved et Sukkerraffinaderi, siden Overgraver ved Garnisonskirken (f. 1771, † $^{2}{}_{4}{}^{3}$ 1839 i Helsingør), og givt med Frederikke Wilhelmine Schmith (f. 1777); blev 1823 dimitteret fra v. Westens Institut; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i Efteraaret 1828** Examen anatomico-chirurgicum et medico-practicum ved det chirurgiske Academi med „den første Charakteer med Udmærkelse“; ansattes 1830 som Underlæge med Bataillonschirurgs Prædicat ved Kongens Livcorps; valgtes 1831 af Sundhedscollegiet til, ifølge kongelig Ordre, paa offentlig Bekostning, fra Juni s. A. at foretage en Rejse i Udlandet, for at studere Cholera-Sygdommen (jvfr. „Samlinger til Kundskab om Cholera“, I. Nr. 9, S. 142—44), og anvendte saaledes omtrent eet Aar i Ost- og Vestpreussen, Brandenburg, Schlesien, Böhmen med flere Lande, i de Stæder, hvor Sygdommen rasede stærkest. I Danzig modtog han trende Gange af den preussiske Regjering Hverv med Hensyn til Sygen, nemlig i Marienburg og Pr. Stargard at indrette Hospitalerne, lede de Syges Behandling og træffe de nødvendige Foranstaltninger mod Epidemien; vendte tilbage i Foraaret 1832, og udnævntes d. 22de Aug. s. A. til virkelig Bataillonschirurg ved Prinds Christian Frederiks Regiment; erholdt d. 30te April 1834 Regimentschirurgs Charakteer, og foretog samme Aar, med kongelig Understøttelse, en Rejse for at gjøre sig nøjere bekjendt med den therapeutisk-cliniske Læremethode ved de af Tydsklands Universiteter, hvor denne Green af Videnskaben fortrinsviis blomstrede. Da han forhen havde besøgt Berlin, Leipzig, Königsberg, Breslau og Halle, valgte han nu Wien, Zürich (Schönleins Clinik), Heidelberg og Göttingen; blev d. 13de Juli s. A. Doctor Medicinæ i Halle; 1837 Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn; 1838 constitueret, og d. 5te Aug. 1839 virkelig Regimentschirurg ved det 1ste jydske Infanteri-Regiment; 1840 udnævnt af Sundhedscollegiet til Censor ved den chirurgisk-cliniske Examen; fik d. 8de Maj s. A. Rang med Capitainer; blev fra 1ste Juli 1842 Overlæge ved den 7de Linie-Infanteri-Bataillon; fungerede fra Juli s. A. til Juli 1845 som Hospitals-Overlæge ved Garnisons-Hospitalets 2den Afdeling, og i Aarene 1848—50 som Brigadelæge ved den active Armee; blev d. 13de Septbr. 1848 Ridder af Danebroge; d. 6te Octbr. 1850 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. — *1. 1837 Elisabeth Newlove Laybourn († i Octbr. 1837). *2. 1839 Agathe Mathilde Laybourn, den Forriges Søster († $\frac{6}{10}$ 1839). *3. 1842 Pauline Mathilde Laybourn (f. 1825, † $^{2}{}_{9}{}^{9}$ 1848). — (Autobiographi, vedføjet hans Doctordisputats p. 32—34; jvfr. Det's „Materialier“, Nr. 35; Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. 234—35; XXXIII. 31).

Nogle practiske Bemærkninger angaaende *Cholera indica*. Kbh. 1832. (M. f. L. X. 549—66, af S. M. Trier). Paa Svensk: Practiska Iakttagelser öfver Cholera Indica. Öfversättning af *P. O. L.* (ɔ: Liliewalck). Lund, 1834.

Collectanea ad physiologiam et pathologiam *renum succenturiatorum*. Diss. inaug. Halae, 1834.

I „Samlinger til Kundskab om Cholera" (Rapporter til det kongl. Sundheds Collegium i Kbhvn. fra Danzig, Königsberg, Berlin, Elbing, i Bd. I. Nr. 12, S. 183—89; Nr. 13, S. 193—207; Nr. 14, S. 209—19; Nr. 15, S. 225—31; Nr. 16, S. 241—52; Nr. 17, S. 257—72; Nr. 24, S. 369—84; Bd. II. Nr. 25, S. 1—14; Nr. 26, S. 17—28. (Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Literatur der ges. Heilk. Bd. 23. (Bd. 3). 1832, H. 2. März u. Apr. S. 186—99; i Bluff's Leistungen der Medicin 1832; i Schweizerisches Zeitschrift f. Natur- und Heilkunde, Zürich 1834).

I Gersons und Julius's „Magazin der ausl. Literatur der ges. Heilkunde" (Ueber die Brechruhr in Prag und Wien, i Bd. 23. (Bd. 3). 1832, Mai und Juni, S. 377—87. (Udtog i Kleinerts Repertorium der deutsch. medicin. Journalistik, Extrablatt, Cholera orient. H. 4. 1832. Nr. 66. Decbr. S. 1044—46; Bluff Leistung. der Medicin i. J. 1832, S. 212).

I „Journal for Medicin og Chirurgi" (Om Platfod (Plattfüsse, pieds plats, rough-footed), i V. 193—203, m. 1 Kb.; ogsaa særskilt. Kbh. 1831. 12 S. m. 1 Kb. (overs. af Albr. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. der Med. Suppl.-Bd. I. 1836, og tildeels aftrykt i Zeitschr. f. d. ges. Medicin, von Dieffenbach, Fricke u. Oppenheim, Bd. 4. H. 3. 1837, Juni. — En Fortsættelse af denne Afhandling, i Bibl. f. Læg. XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 377—92); Om *Ophthalmia ægyptiaca* (bellica, contagiosa) og Prof. Fr. Jaegers Anskuelser af denne Sygdom, i VII. 289—300; Udtog af Breve om nogle lægevidenskabelige Gjenstande i Udlandet, skrevne under en Reise 1834, i VIII. 273—321; IX. 97—114. (Udtog heraf i forskjellige fremmede Journaler).

I „Maanedsskrift for Litteratur" (Om homoeopathiske Curforsøg mod Cholera, XIII. 522—24, Anm.).

I „Praktiske Jagttagelser og tilhørende Betragtninger, udgivne af Philiatrien", 1839 (Necrosis, Regeneration af Beensubstants og Dannelse af nye Ledemod med Kobber, rapporteret. (Uddrag i Bibl. f. Læg. XXIX. 252—53); Hernia diaphragmatica, rapporteret).

I „Bibliothek for Læger" (Fortsættelse af Afhandlingen om Platfod; (Forandringer i de bløde Dele, og Curen), i XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 377—92).

I „Ugeskrift for Læger" (Schematisk Udsigt, med Anmærkninger, over Garnisonshospitalets 2den Afdeling, fra Juli 1842 til Juli 1845, i VII. 396—400; VIII. 81—88; IX. 27—32, 155—60; X. 76—80, 89—95; anden Række, II. 138—43; III. 145—49; Oversigt over nogle Tilfælde af angina epiglottidea, i 2. R. II. 209—12).

I „Det kongelige medicinske Selskabs Skrifter" (Om den fuldvoxne værnepligtige Bondeungdoms Legemshøide i Danmark, i Ny Række, Bd. I. 1848. S. 242—64, med 1 Tabel). — (Tildeels efter Autogr.).

**Thura (Christian Gerhard Boss)**, Søn af nedenanførte Pastor Ferdinand Thura; f. 1791; dimitteret til Universitetet af sin Fader

1812; tog i Juli 1817 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 14de Novbr. 1821 personel Capellan for Hjerm og Gjemsing i Ribe Stift, men maatte som sindssvag forlade Embedet (1826?). † 1849.

Tidens rette Anvendelse, Digt i Kbhvns Skilderi 1819, Nr. 71.

**Thura (Ferdinand)**, f. 1760 (døbt $\frac{3}{4}$ s. A.) i Roeskilde, hvor hans Fader Terkel T. var Glarmester og givt med Susanne Cathrine Hansdatter; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Domskole 1778; udmærket ved Examen Artium; absolverede d. 11te Decbr. 1781 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Prædikant ved det Harboeske Enkekloster i Kjøbenhavn; blev d. 9de Maj 1788 Sognepræst til Dollerup, Finderup og Ravnstrup i Viborg Stift, og d. 20de April 1792 til Gjern og Skanderup i Aarhuus Stift. † 9de Juli 1836. — ⚭ $\frac{1}{8}$ 1788 (i Kbhvn.) Louise Rolff.

Lentz's Forsvarsskrift for Jesu Forsoning, oversat. Kbh. 1785.

Oeidreven Kirkelroe i Jylland, i Fallesens Theolog. Qvartalsskrift, I. 114—30. (L. E. 1810, Nr. 30).

**Thurah (Christian Erik)**, f. d. 27de April 1794 i Arendal i Norge, af Forældrene Albert de Thurah, Capitain i Sø-Etaten (f. $\frac{1}{3}$ 1761, falden i Slaget $\frac{2}{4}$ 1801, Sønneson af Præsten i Leirskov, Mag. Alb. Thura), og Margarethe Catharine Behr (en Datter af Justitsraad, Ridder Niels Erik Behr, Byfoged i Grenaa, og Christiane Magdalene v. Weinigell); blev først sat ind i Christianis Institut, hvorfra han 1807 gik over til Kbhvns Cathedralskole, og dimitteredes derfra til Universitetet 1812; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i Januar 1816 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis; var derpaa i 4 Aar Huuslærer hos Grev Raben; blev d. 17de Decbr. 1819 ordineret Katechet ved Garnisonskirken i Kjøbenhavn; d. 28de April 1821 tillige ansat som fast Lærer i Religion ved Metropolitanskolen; d. 27de April 1825 Sognepræst ved St. Catharinæ Kirke og Præst ved Hospitalet i Ribe; d. 20de Juli 1848 Sognepræst for Tommerup og Brylle Menigheder i Fyen. — ⚭ Anne Cathrine Klingenberg.

Antikritik over Stunden der Andacht, eller Svar til Recensenten i Litteraturtidenden. Kbh. 1823.

I »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn« (Et Par Alvorsord mod Ugebladet »Andagtstimer«, 1822, Nr. 93; Kort Erklæring angaaende Ugebladet »Andagtstimer«, s. A. Nr. 95; jvfr. Nr. 94, 96, 99, 100; Literatur-, Kunst- og Theaterbl. 1822, S. 192; L. T. 1823, S. 561).

I Grundtvigs og Rudelbachs »Theologisk Maanedsskrift« (Kritisk Anmeldelse af Eduards Predigten, I. 85—90). — (Tildeels efter Autogr.).

**Thye (Matthias)**, f. d. 17de Decbr. 1752 i Ondløse i Sjælland, næstældste Søn af Martin Thye, Sognepræst til Ondløse og Sønderſted (f. 1/6 1720 i Kbhvn., † 8/8 1781), og Agnethe Catharine Brorson (f. 1730, † 1791, en Datter af Sognepræsten til St. Nicolaj Kirke i Kbhvn., Nicolai Brorson og Barbara Agnethe Hansen); kom i sit 14de Aar i Roeskilde Domskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1771; absolverede d. 15de Decbr. 1778 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 2den Juni 1779 personel Capellan for Sæby og Hallenslov i Sjælland; d. 14de Januar 1781 anden resid erende Capellan ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn; d. 4de August 1797 dansk Sognepræst ved Garnisonskirken sammesteds. † 17de Decbr. 1811. — * Nicolette Andrea Charlotte Albek, hans Søskendebarn (f. 1762, † 3/5 1849, yngste Datter af Præsten til Munkebjergby og Bromme i Sjælland, Niels Albek (f. 1/1 1728 i Kbhvn., † 1783) og Christiane Sophie Brorson).

I Fallesens »Magazin for Religionslærere« (Afskedsprædiken holden i Frue Kirke, VII. 1. H. S. 147—61).

I »Penia«, udg. af J. H. Bärens (Tale ved Conrad Otto August v. Restorffs Grav, 1807, S. 266—69). — (Tildeels efter Autogr.).

**Thygesen (Matthias)**, f. d. 6te Januar 1758 i Nyborg, hvor hans Fader Niels Thygesen var Kjøbmand og givt med Birte Cathrine Bojesen; dimitteret 1777 til Universitetet fra Roeskilde (ikke Nyborg) Skole; tog d. 21de April 1781 theologisk Attestats (H. ill.); var derefter Huuslærer hos Gehejmeraad Stemann i Haderslev; blev d. 6te Juni 1788 Sognepræst til Sønder-Felding og Assing i Ribe Stift, og d. 17de Maj 1793 til Skjern i samme Stift. † 20de October 1827. — * 1/7 1788 (i Kbhvn.) Dorothea Maria Hofgaard Jansen. — (Jvfr. Ribe Stifts-Avis 1827, Nr. 86).

Araspes og Panthea, af Wieland. En Oversættelse. Odense, 1783.

**Tidemand (Christian Frederik)**, ældste Søn af Ivar Tidemand, Sognepræst til Uttersløv i Laaland (fra 27/8 1793; f. 26/3 1768, † 1819), og Cathrine Marie Bay; er f. d. 28de October 1795 i Uttersløv; dimitteret til Universitetet fra Nykjøbing Cathedralskole 1815; underkastede sig i Octbr. 1821 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og i det paafølgende Aar dens praktiske Prøve, hiin med næstbedste, denne med bedste Charakteer; blev først Prøveprocurator, og d. 1ste August 1834 Procurator ved samtlige Underretter i Laaland-Falsters Stift; erholdt d. 20de Maj 1835 Bevilling til at udgive Laaland-Falsters Stifts-Avis; valgtes siden til Borgerrepræsentant i Nykjøbing paa Falster. — * So-

phie Cathrine Hellesen (f. 30/8 1800), ældste Datter af Skibscapitain Hans Jochum Hellesen (f. 11/1 1769, † 18/1 1810) og Johanne Cecilie Margrethe v. Görtz (f. 2/10 1773, † 22/1 1844).

Redacteur og Udgiver af: Lollands-Falsters Stifts-Tidende. Nykjøbing paa Falster 1835—40. 4to. (fra 1. Octbr. 1835 til Udgangen af Januar 1840).

Berigtigelser til Artiklen „Retspleien paa Falster“, i „Fædrel.“ 1845, Nr. 1986.

**Tidemand (Odin)**, f. d. 6te April 1792, en Søn af Ole Tidemand, Fuldmægtig under Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten († 31/7 1817 i sit 54de Aar), og Odina Margrethe Christine Wolff; blev Copiist i Amiralitetet og Krigscancellisecretair; siden Institutbestyrer i Kbhvn., derefter i Ordrup; nu Lærer ved Christianshavns Borgerskole. — * 16/10 1814 Pauline Wilhelmine Maria Engelsen, f. Sommer (f. 28/10 1791, † 19/1 1842).

Samling af Regnestykker. Kbh. 181*. 2det Opl. ibid. 1819. 3die meget forøgede Opl. ib. 1822.

**Tikjøb (Hans)**, f. d. 18de Septbr. 1754 i Kjøbenhavn, Søn af Ridefnægt Jens Tikjøb og Karen Evaldt; blev dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1772; gav som Student Underviisning i Fransk og Engelsk; blev 1785 Boghandler i Kjøbenhavn og 1808 Bestyrer af Realskolen „Haabet“ sammesteds. † 20de Marts 1825 i Kbhvn. — * 1. Anne Susanne Cordier († 21/1 1816). * 2. Frederikke Kiöcks († 15/5 1845 i en Alder af 65 A. i Kbhvn.).

En betydelig Mængde af Fransk, Engelsk og Tydsk oversatte Afhandlinger i det under C. G. Rafns Redaction udkomne, af 27 Bind og 3 Hefter bestaaende, ved Kjøbenhavns Bombardement standsede og ved Rafns Død aldeles ophørte Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie.

**Tileman (Johan Nicolai)**, f. 1771 paa Als, Søn af Johan Georg Tileman, Landfoged og Præses i Stads- og Landsretten paa Ærø; dimitteret til Universitetet fra Odense Latinskole i Efteraaret 1791; tog i Januar 1795 theologisk Attestats (Laud.); var Lærer i det tydske Sprog ved Vor Frue-Latinskole i Kjøbenhavn; blev d. 18de Novbr. 1796 Katechet ved Holmens Kirke sstd.; d. 3die Octbr. 1800 residerende Capellan ved Domkirken og Præst ved Tugthuset i Viborg; d. 18de August 1809 Sognepræst til Ringkjøbing og Rindom; 1810 Medlem af Tiende-commissionen for Nørre, Bølling, Hammerum, Ulfborg, Hind og Brads Herreder i Ringkjøbing Amt (indtil 23/1 1814); d. 11te Marts 1814 Sognepræst til Lemvig og Nørre-Lem, samt Amtsprovst i Ringkjøbing nordre Amtsprovsti; d. 4de Juli 1821 Sognepræst til Assens og Kjærum i Fyen.

† 8de September 1828. — * 1801 Edle Margarethe Høst († 1834 i Odense). — (Jvfr. Fyens Stifts-Avis 1828, Nr. 143).

Kortfattet tydsk Sproglære. Kbh. 1798. 2. Opl. ib. 1803. Siette, efter andet forbedrede Oplag. 1816. 7. Opl. 1819. 8.—11. Opl., giennemseet og forøget med et Tillæg af J. C. Riise. ib. 1823, 1836, 1840. — Dänisches Lesebuch für Deutsche, nebst einer vorangeschickten kurzen dänischen Sprachlehre. Kopenh. — Th. Bugges Reise nach Paris. Aus dem Dänischen übersetzt. ibid. 1801. (N. Allg. D. Bibl. Bd. 79. St. 1.).

Tale ved Agent S. W. Bruuns Jordefærd. Odense, 1826.

Er Pigeskoler i deres nærværende Forfatning nyttige eller skadelige? i „Iris og Hebe" 1800. II. 27—36. (jvfr. „Den Danske Tilskuer" 1800, Nr. 41. 45. 55. 57. 58).

Recensioner i „Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager" (over Thiemes „Godmand", overs. af M. Tøxen, 1799, Nr. 52; og over M. Hallagers „Kort Begreb af de menneskelige Færdigheder og Kundskaber", 1800, Nr. 11).

**Timm (Herman Andreas)**, f. d. 28de October 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Peter Johan Timm var Smedemester og givt med Anna Margarethe Helmerschow († 1802); kom 1811 i den nuværende Metropolitanskole, hvor han tilbragte noget over 7 Aar; nød fra 1819 Underviisning af Dr. A. G. Rudelbach, som dimitterede ham til Universitetet 1820; underkastede sig i Januar 1826 den theologiske Embedsexamen (H. ill.), og derefter de homiletisk-katechetiske Prøver med Udmærkelse; blev d. 1ste Novbr. s. A. ordineret Katechet ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 28de October 1835 Sognepræst i Storemagleby paa Amager.

Rudolph og Mathilde. Sørgespil i fem Handlinger. Kbh. 1822.

Aandelige Sange. Kbh. 1834; o. m. T.: Søn- og Fest-Dags-Psalmer, 1ste Samling. (L. T. 1834, Nr. 10. 11. 12, af F. C. Sibbern; M. f. L. XI. 543—48, af C. Wilster; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 864; Theol. Stud. u. Krit. 1834, IV. 1011). — Søn- og Fest-Dags-Psalmer, 2den Samling. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 1).

Aftensangs-Psalmer. Kbh. 1843.

Huus-Psalmer. Kbh. 1845. (Theol. Tidsskr. IX. 189—90).

Sørgetale over Christian Anthon Siegumfeldt, i Rønnes „Dansk Religions-Blad" VII. 1831, Nr. 43; særskilt aftr. Kbh. 1831.

Taler i det danske Missions-Selskab 1832 og 1837, i dette Selskabs 11te Aarsberetning, S. 5—23, og 16de Aarsberetning, S. 1—21.

Troens Trøst under Korsets Byrde. Prædiken paa anden Søndag efter Paaske, i Damkjer's „Prædikener over Epistlerne", 3die Samling, S. 113—26.

Digte i H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere", 1835, S. 123—29; 1836, S. 143—48. — (Tildeels efter Autogr.).

**Tode (Johan Diderich)**, f. i Kjøbenhavn d. 24de Septbr. 1776, eneste Søn af Johann Clemens Tode, Dr. og Professor i Medicinen ved Kbhvns Universitet (f. $\frac{24}{6}$ 1736 i Zollenspieker ved Hamborg, † $\frac{16}{3}$ 1806 i Kbhvn., jvfr. Bibl. for Læger III. S. I.—XIX; (Barfods) poet. Læsebog, S. 561—71; Nyerups Lit. Lex. S. 618—20), og Johanne Sophie Schönfeldt; blev privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1793; studerede Medicin og blev 1810 ansat som Læge ved Sø-Etaten. † 1821. (jvfr. Høst's Erindr. S. 151).

Huuslægen. En Haandbog for Sundheds Elskere, især paa Landet af W. Buchan, tilligemed Sprengels Tillæg. Paa Dansk overs. med J. C. Todes Anmærkninger. I.—III. Bd. Kbh. 1796—97. (L. E. 1797, Nr. 41. 45; Krit. og Antikr. H. XVIII. Nr. 37). — Agnes von Lilien af Kammerherinde Wolzogen. Overs. ib. 1799. (L. E. 1799, Nr. 14). — Den ynkværdige Hrr. von Mildenburgs Historie. Udgivet i Breve af A. Baron v. Knigge. I.—III. Deel. Overs. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 42). — Julie Grünthal, af F. H. Unger. Overs. I.—II. Deel. ib. 1799—1800. (L. E. 1799, Nr. 42). — Diætetisk medicinsk Haandbog for Søefarende og Reisende, af Hennings. Overs., med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1801. — Den ombyggelige Tandlæge. Overs., med Fortale og Anmærkninger af J. C. Tode. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 45). — G. F. Hildebrandts Sundhedsbog, eller Anviisning til Forholdsreglet for at vedligeholde sin Sundhed. Overs., med Fortale af J. C. Tode. ib. 1802. — Den skjønne Emilie, af G. Schilling. Overs. ib. eod. — Rosalies Hemmeligheder, af G. Schilling. Overs., med Fortale af J. C. Tode. I.—II. Deel. ib. 1803. — Diætetisk Lexicon, eller theoretisk-practisk Underretning om Fødemidlerne og sammes sundeste Tillavningsmaade. En Familiebog af Ludv. Vogel. Første Deel, overs., forøget med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1804. (L. E. 1809, Nr. 44. Den 2den Deel er overs. af R. Frankenau. Begge Dele ere forsynede med nye Titelblade med Aarstal 1815). — Fristerinderne, en Roman af G. Schilling. Frit overs. ib. 1806.

**Toft (Andreas Frederik)**, f. d. 21de Decbr. 1801 i Kjøbenhavn, Søn af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammer- og Commercecollegiet, Niels Toft (f. 1753, † $\frac{17}{2}$ 1829) og Maren Kirstine f. Krag († $\frac{25}{1}$ 1822 i sit 56de A.); blev dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen 1821; tog i Foraaret 1827 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var 1830—34 chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; fik d. 17de Juli 1831 Bataillonschirurgs Charakteer; blev siden Læge ved det orthopædiske Institut paa Tuborg ved Kbhvn.; d. 4de Septbr. 1838 Districtslæge paa Langeland; d. 25de Novbr. s. A. charakteriseret Regimentschirurg. — * $\frac{16}{12}$ 1831 Augusta Fabricius (f. $\frac{28}{8}$ 1808), næstyngste Datter af Commandeur i Sø-Etaten, Lars Fabricius (f. $\frac{15}{1}$ 1770, † $\frac{11}{9}$ 1830) og Lucie Kirstine de Neergaard (f. $\frac{8}{5}$ 1773, † $\frac{9}{11}$ 1817).

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et mærkeligt Skudsaar i Brystet med Læsion af Hjertet, i Bd. I. S. 32—36).

**Toft (Georg Nicolai),** Nysanførtes Broder; f. d. 25de Juli 1793 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Schouboes Institut 1810; underkastede sig i Efteraaret 1818 den latinsk-juridiske Examens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev derpaa Volontair i det danske Cancelli, og foretog en Reise i Udlandet; udnævntes d. 25de Juli 1821 til Undercancellist; d. 27de October s. A. til Adjunct ved Roeskilde Cathedralskole; blev d. 6te Juni 1829, efter Ansøgning, i Naade entlediget; tiltraadte derpaa en Udenlandsreise. † 21de Marts 1830 i Paris.

Digteriske Forsøg. Kbh. 1814 (1813).

Digte, adspredte i „Kjøbenhavns Skilderi“, „Dagen“, „Den Nordiske Tilskuer“ (1815, Nr. 49. 50), „Athene“ (III. 59—66), Nyerups „Hertha“.

Til Johan Ludvig Heiberg, i Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 3. (jvfr. s. A. Nr. 11; Høst's Søndagsbl. s. A. Nr. 6. 7. 8. 10).

**Toft (Nicolai Peter Georg),** f. 1784, yngste Søn af Cancelliraad Lars Toft, til Ullerupgaard († $\frac{23}{2}$ 1803), og Barbara Agnethe Brorson (f. $\frac{22}{11}$ 1752, † $\frac{13}{5}$ 1792, ældste Datter af Præsten i Hillerslev, Ole Adolph Brorson og Mette Maria Winding); blev dimitteret til Universitetet fra Randers Skole i Efteraaret 1801; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Januar 1806 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Sommeren 1807 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev den 25de August 1810 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Højesteret undtagen; d. 22. Novbr. 1815 Byskriver i Thisted, samt Herredsskriver i Hundborg og Hillerslev Herreder; d. 29. Maj 1816 Cancelli-Assessor; den 1ste August 1829 virkelig Cancelliraad. † 30te Septbr. 1832 i Thisted. — * 1809 Judithe Petrine Estrup (f. $\frac{17}{7}$ 1788, † $\frac{8}{1}$ 1833 i Thisted, næstældste Datter af Provst Mag. Peder Estrup og Gedske Cathrine f. Jungersen). — (Jvfr. Døt's „Materialier“, S. 760).

I Ørsteds „Nyt juridisk Arkiv“ (Kan en Debitor eller Cautionist, i Medhold af Sagens Natur og vore Love, indbyrdes affordres Sikkerhed eller Betaling for Udløbet af den for Gjeldens Klarering fastsatte Tidsfrist, fordi den ene af dem imidlertid er død, har gjort Opbud, eller Fallit? i Bd. X. 1815. S. 214—34).

**Tofft (Peder Pedersen),** f. i Kbhvn. c. 1789; tog i Efteraaret 1824 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev Skibslæge i Sø-Etaten og charakteriseret Reservechirurg; d. 29de Jan. 1813 ansat

som fast Læge paa Batteriet Trekroner; erholdt d. 5te Juli s. A. Prædicat af Overlæge; fra 1ste April 1850 entlediget med Pension.

I „Bibliothek for Læger“ (En mærkelig Hævelse hos et nyfødt Barn, iagttagen, i XXXI. (N. R. Bd. I.). 1839. S. 487—89).

**Tommerup (Peder),** f. d. 18de Maj 1772; dimitteret til Universitetet fra Slagelse Skole i Efteraaret 1790; tog i Januar 1794 theologisk Attestats (Haud illaud.; specimen scriptum laude dignum); blev d. 15de Novbr. 1799 Sognepræst paa Drejø, og d. 7de Maj 1817 til Steenstrup og Lunde i Fyen. † 5te Juni 1836. — * $\frac{8}{8}$ 1800 Nicoline Christiane Wilhelmine Lihme, f. Fog (f. $\frac{12}{3}$ 1779), Datter af Præsten til Steenstrup og Lunde, Lars Rasmussen Fog (f. $\frac{9}{1}$ 1745, † $\frac{14}{11}$ 1818) og Else Kirstine f. Bendz (f. $\frac{26}{2}$ 1746, † $\frac{27}{9}$ 1816), samt Enke efter Præsten til Drejø, Preben Lihme (f. 1770, † 1799).

Topographie over Drejøe Sogn. Odense 1823. (L. T. 1824, S. 108—9; Fyens Stifts-Avis 1823, Nr. 115).

**Tommesen (Jens Lassen),** f. d. 30te Maj 1771 paa Gaarden Birke i Vendsyssel; tog i Foraaret 1795 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; blev Forvalter, og siden Inspecteur ved Grevskabet Frysenborg; 1810 Tiendecommissair i Aarhuus Amt; d. 22de Maj 1813 Commerceraad; d. 4de Juni 1832 Birkedommer og Skriver ved Frysenborg og Faurskov Birker; 1834 valgt til Suppleant i det 11te jydske Landdistrict ved Provindsialstænder-Forsamlingen for Nørre-Jylland, hvor han dog aldrig mødte. † 24de Juli 1839 i Hammel. — * Mettina Elisa Grüner († $\frac{20}{5}$ 1832), en Datter af Præsten Laurits Grüner, i Lille-Lyndby i Sjælland, og Cathrine Becher Winding.

Bidrag til Berberisſens Forsvar, bestaaende af en Brevvexling foranlediget af Skolelærer og Kirkesanger Schölers Piece: om Berberisſernes skadelige Indflydelse især paa Rugen, saa og Hammel-Gaardmænds Ansøgning med Erklæring og Bilage, samt andre Efterretninger, samlede af Commerceraad Tommesen. Udgivet og med et Tillæg forsynet af A. F. Just. Viborg 1814. (L. T. 1814, Nr. 31; jvfr. Landoec. Tid. VIII. 291—305).

I Olufsens „Oeconomiske Annaler“ (Om Hoved- og Bondergaardes Udparcellering i smaa Lodder, IX. 19—30, jvfr. sstd. S. 281—83).

I „Aarhuus Amts oeconomiske Annaler, udg. af J. H. Larsen“ (Om Straahatte, i 2det H. 1811; Anviisning til at fabrikere Klæde af fiin jydsk Uld, sstd.; Om Humlens Dyrkning, sstd.).

I „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid“ (Om Konstflidens Tilstand i Egnen af Grevskabet Frysenborg, I. 445—56; II. 472—76).

I „Landoeconomiske Tidender“ (Bemærkninger ved J. Chr. Drewsens Forsøg til Besvarelse af Videnskabernes Selskabs Spørgsmaal om Markfred, III. 1816.

S. 269—315 (med Anmærkninger og Efterskrift af J. C. Drewsen, sstd. S. 269—313); Bør Maaden at frede paa overlades til enhver Jordbrugers egen Raadighed, naar han kun skaffer Andre Fred? V. 193—202; En Skrivelse, med Niels Remmers Brev om Rugens Rust, VI. 52—55; Om Markfred, VII. 248); — i „Nye landsoeconomiske Tidender“ (Et Par mærkelige Exempler paa, hvorledes Almuen visse Steder i Jylland benytter de autoriserede Lægers Hjelp i Sygdoms Tilfælde, og nogle Anmærkninger i denne Anledning, II. 352—56; En Erfaring om Berberisser, IV. 253).

I „Dansk Minerva“, udg. af K. L. Rahbek (Yderligere Bemærkninger ved F. C. Trydes Skrivt: om Danmarks alt for store Befolkning, af en Landmand, (see Kbhvns Skilderi 1817, Nr. 7), i IV. 1817, Marts, S. 56—82).

I Ørsteds „Nyt juridisk Archiv“ (Breve og Forespørgseler til A. S. Ørsted, i XIII. 188—91; XIV. 197—202); — i Sammes „Juridisk Tidsskrift“ (Om de efterladte Handlinger, der kunne bevirke Fæstes Forbrydelse, I. 232—45 (med Ørsteds Bemærkninger, sstd. S. 246—54); En Skovsag, hvori gjøres Paastand om Fæstes Forbrydelse og Bøder m. v. for Overtrædelse af 3—13—21, i V. 2. S. 207—44. (jvfr. sstd. S. 244—47, af Ørsted); Om en Skifteforvalter endnu tør bruge uconstituerede Fuldmægtige til mindre betydelige Registreringsforretninger? i X. 1. S. 239—42. (jvfr. sstd. S. 243—59, af Ørsted).

I „Den oeconomiske Correspondent“ (Leerbygninger, IV. Nr. 15; Nok et Par Ord om Fæsteindretningen, V. Nr. 24; Spelt, sstd. S. 358).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Endnu et Par Ord om Forholdet imellem Godsejere og Fæstebønder, 1824, Nr. 66, jvfr. Nr. 82).

I Halds „Tidsskrift for Landoekonomie“ (Om Rust paa Rugen, II. 368—78).

I „Ugeblad for den danske Bonde“ (Brev til N. B. Krarup, I. Nr. 8; Nok en Mening om de saakaldte Natmandsfolk i Jylland, II. Nr. 27; Bredefelds Minde, s. A. Nr. 37; Om Tiendeforeninger, s. A. Nr. 41).

I „Aarhuus Stifts-Tidende“ (En Suppleants Bemærkninger, 1835, Nr. 11).

Desuden Bidrag i Krarups „Søndag-Aftens-Læsning“.

**Top (Christian Frederik Ludvig)**, f. i Kjøbenhavn; var Capitain ved Kongens Livjægercorps; blev d. 25de Juni 1820, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Naade afskediget af Krigstjenesten med Pension; 1823 Portcontroleur i Kjøbenhavn. † 1830.

Moralske Betragtninger og Grundsætninger, af Hertugen af Rochefoucauld, oversat. Kbh. 1808.

Underretning om hvor stort et Qvantum af ethvert Slags consumtionspligtige Vare der udfordres, for at kunne erholde Godtgjørelse naar saadanne af Staden udføres. Kbh. 1824.

**Tostrup (Hans Peter)**, f. paa Als (ikke i Jylland) d. 5te Januar 1752, eneste Søn af Provst Matthias Hansen Tostrup,

Sognepræst til Svenstrup paa Als (fra $\frac{?}{7}$ 1745; f. $\frac{17}{7}$ 1711, † $\frac{?}{7}$ 1784), og Petronelle Lorentsdatter Degaard (f. 1711, † 1793); dimitteret til Universitetet fra Aalborg Skole 1769; tog d. 16de Decbr. 1777 theologisk Attestats (II. ill.); blev Hovmester for Grev Christian Conr. Sophus Danneskjold paa Gisselfeldt; d. 30te Juni 1786 Hospitalspræst, samt Froprædikens-Præst ved Domkirken i Ribe; d. 15de Juli 1791 Sognepræst til St. Catharinæ Kirke sstd.; d. 18de Octbr. 1805 til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst i Fyen; d. 28de Juni 1811 Sognepræst i Saxkjøbing; d. 2den Septbr. 1814 (ikke 1813), efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 15de Septbr. 1820. — * 1. Magdalene Susanne Bing (f. 1753, † 1804). * 2. Magdalene Cathrine Trojel (f. 1777, † $\frac{28}{6}$ 1831 i Frørup Præstegaard i Fyen), ældste Datter af Raadmand Hans Jørgen Trojel, i Odense, og Magdalene Hedevig Schmaltz.

Diss. de vita, erroribus, scriptis, et morte *Simonis Magi*. Havn. 1779.

Et Par enkelte Prædikener (af hvilke den ene er holdt i Anledning af Slaget d. 2den April 1801).

Ode til Kongen; og Et Digt, i Samlingen med Titel: „Over Indfødsretten, udgivet af et Selskab.“ Kbh. 1777. (Krit. Journ. 1777, Nr. 5; jvfr. „Ny Minerva“ 1807, III. 17. 53; Liunges „Hertha“ 1827, IV. 412—13. — Om hans Critik over P. M. Trojels Ode i Sange over Indfødsretten, s. „Hertha“ anf. St. S. 408, Noten). — No. 23 i Selskabssangenes 1ste Hefte, 1785.

I „Iris og Hebe“ (Et Par Ord ved Geheimeconferentsraad Gersdorfs Ligs Bisættelse, 1810, III. 69—73).

**Tostrup (Matthias Justinus)**, Nysanførtes eneste Søn; f. 1787; dimitteret til Universitetet som Privatist fra Ribe i Efteraaret 1804; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (H. ill.); studerede Theologi; er Lærer ved Helsingørs Fattigskole, og Krigs-Assessor. — * 1813 Frederikke Weile.

Martin Luther. En Psalme. 1829. — Livet i Christo, i Modsætning til Dr. Strauß's Jesu Liv. Et Ord til mine Børn. Nykjøbing paa Falster, 1840. („Den Frisindede“, 1840, Nr. 22).

Prioren i Spanien, Digt, i „Harpen“ 3. Aarg. Nr. 49.

**Tregder (Eiler Hagerup)**, f. d. 25de Marts 1778 paa Kongsberg, hvor hans Fader, Poul Tregder, da var Kjøbmand og givt med Benedicte Christiane Hagerup, en Datter af Eiler Hagerup, Geschworner ved Kongsberg Sølvværk († 1770, Brodersøn af Biskop Dr. Eiler Hagerup i Throndhjem). Efterat han i 4 Aar ved den daværende

latinske Skole sammesteds havde lagt sig efter de almindelige Skolevidenskaber, især det latinske og det tydske Sprog, begyndte han i Aaret 1791 at studere ved det kongelige norske Bergseminarium, hvor han 1797 tog Examen og senere, som constitueret Lector i Mathematik, i nogen Tid holdt Forelæsninger; blev i October samme Aar udnævnt til Fuldmægtig og constitueret Gvardein ved den Kongsbergske kongelige Mynt, og fik 1802 Bestalling som Myntgvardein, hvilket Embede han forrettede indtil Mynten i Aaret 1806, kort efter Sølvværkets Nedlæggelse, blev indstillet; rejste samme Aar til Kjøbenhavn, hvor han, for paa en gavnlig Maade at være beskæftiget, underviste i Mathematik og i Efteraaret 1810 underkastede sig dansk-juridisk Examen, ligesom der ogsaa af det daværende Finantscollegium af og til overdroges ham adskillige Forretninger ved den kongelige Mynt sammesteds; udnævntes 1812 til Myntrevisor og ved samme Aars Udgang til Revisor og Comptoirchef under Generalpostdirectionen; modtog i 1820 det Hverv at berejse Postrouterne i Landet, for paa ethvert Sted at afsætte Middagslinien og derved bevirke den til Posternes bestemte og nojagtige Befordring fornødne Eensformighed i Uhrenes Gang paa de forskjellige Postcomptoirer. Paa denne Rejse i en Tid af omtrent 3 Maaneder samlede han ikke faa Notitser, hvilke han siden benyttede ved Udarbejdelsen af sin Haandbog for Rejsende; udnævntes d. 22de Maj 1826 til virkelig Cancelliraad; d. 30te Septbr. 1837 til virkelig Justitsraad; d. 16de Juni 1843 til Ridder af Danebroge; blev d. 25de Juni 1847 i Naade og med Pension entlediget (fra d. 25de Octbr. s. A. at regne); festligholdt d. 15de Octbr. 1847 sit 50 Aars Embedsjubilæum og udnævntes samme Dag til Etatsraad. — * $\frac{22}{10}$ 1814 Maria Magdalene Thams, Datter af afd. Provst og Sognepræst Johan Peter Thams i Norge. — (Jvfr. Døl's „Materialier", Nr. 62).

Den norske Budstikke i 1808, et poetisk Forsøg. Kbh. 1809. 8. (I Norge blev dette historiske Digt efter Foranstaltning af den daværende Regjeringscommission, til hvis Medlem Falsen det i Mscr. var indsendt, besørget trykt, og udgivet i 4to ved L. Stoud Platou med en Efterskrift af Udgiveren). Affairen ved Lier, et Tillæg til den poetiske Budstikke, i Kjøbenhavns Skilderie 6te Aarg. Nr. 52. (jvfr. „Christiania Intelligentssedler" for 1809, Nr. 16, og „Dagen" s. A. Nr. 59).

*Deduction af Geometriens Grundbegreber tilligemed dens Grundsætning om den uendelige Delelighed*, oversat og udgivet som et geometrisk Indledningsskrift med en Fortale og Anmærkninger af philosophisk-mathematisk Indhold. Kbh. 1811. (L. T. 1811, Nr. 20, S. 305—11, af J. Thomsen; jvfr. Art. Hans Hansen, I. 570).

Haandbog for Reisende i Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg. Med et Postkort. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 51; Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1824, Nr. 33; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr.

67; »Dagen« 1824, Nr. 142). Paa Tydsk: Handbuch für Reisende im Königreiche Dänemark und in den Herzogthümern Schleswig, Holstein und Lauenburg, von E. H. Tregder. Aus dem Dänischen, mit Zusätzen und Berichtigungen des Verfassers, übersetzt von Malthe Moller. Mit einer neuen Postcharte. Kopenh. 1824. (Schl. Holst. Lauenb. Prov. Berichte 1824, IV. 201; »Hertha«, herausg. von Berghaus, Bd. IV. H. 2; jvfr. Dsts »Archiv for Psychol., Historie o. s. v.« VI. 213—14, og 323—24, af Tregder; »Hertha« 1826, af Samme).

Kjøbenhavns Posttavle eller tabellarisk Udsigt over Posternes Afgang fra og Ankomst til Kjøbenhavn hver Dag i Ugen, tilligemed Underretning om Dampskibenes Afgang og Ankomst, saavel som om Tiden, hvori Brev- og Pakkepostsager skulle indleveres og Reisende indskrives. Kbh. 1829. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 1645).

Taschenbuch für Fremde und Einheimische in Kopenhagen, enthaltend eine kurze Nachricht von einigen Anstalten und anderen Merkwürdigkeiten dieser Hauptstadt. Aus der Handschrift des Verfassers übersetzt von M. Moller. Kopenh. 1829. Berichtigungen und Zusätze für 1830. ibid. 12 S. 8. (Kbhpost. 1829, Nr. 99; »Politivennen« 1829, Nr. 706, S. 456—58, jvfr. Kbhpost. s. A. Nr. 116, S. 473, af Forfatteren). Paa Svensk: *Handbok för Svenskar i Köpenhamn*, af *E. H. Tregder*. Öfvers. af *L. Ahlberg*. Christianstad, 1838. 12:o, med 1 karta.

I »Hermoder« (En Elegie, i No. IX. S. 49—51; Et poetisk Brev til en Ven paa Landet, i No. X. S. 121—28).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Affairen ved Præstebakke, i 6te Aarg. Nr. 20; Thor Hovlands Minde, s. A. Nr. 28; Fægtningen i Høland, s. A. Nr. 36. Disse Stykker ere Fragmenter af »Den norske Budstikke i 1808«, s. ovenf.). — (Revid.).

**Tregder (Paul Hagerup)**, Nysanfortes Søn; f. d. 21de Juli 1815 i Kjøbenhavn; blev 1822 sat i det v. Westenske Institut, hvorfra han 1832 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse for alle Fag ved Examen Artium, og Universitetets Sølvmedaille; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1837 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philologiske Priisopgave om det Historiske og Antiqvariske i Demosthenes's Tale mod Aristokrates (jvfr. Selmers Aarbog for 1837, S. 91); underkastede sig i Novbr. 1838 den philologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis unanimi consensu, og i April 1839 den praktiske Prøve med Charakteren Laudabilis; blev i Efteraaret 1839 Lærer i det v. Westenske Instituts øverste Klasser, først i Græsk, senere ogsaa i Latin; disputerede d. 19de October s. A. for Magistergraden, og holdt derefter i 3 paa hinanden følgende Vintersemestre som Privatdocent Forelæsninger ved Universitetet over forskjellige græske Forfatteres Værker; blev d. 19de August 1843 ved kongelig Resolution ansat som constitueret Lector i den latinske Literatur ved Sorø Academi, med Forpligtelse til tillige at overtage Forelæsningerne i den græske Literatur; udnævntes d. 26de August 1845 til Rector ved

Cathedralskolen i Aalborg. — *⚭ 1848 Charlotte Amalia Recke (f. 2/5 1832, Datter af Capitainlieutenant, Ridder Johan Adolph Recke, Ejer af Sohngaardsholm ved Aalborg). — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 52, samt i Indbydelsesskriftet til Højtideligheden paa Aalborg Cathedralskole den 14de April 1848, S. 7—9; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretninger om philologiske Candidater, S. 98—99).

*De casuali nominatuum Latinorum declinatione* libellus. (pro gradu Magisterii). Hauniae 1839. (Zeitschr. für die Alterthumswissensch. 1840, Nr. 116—17, S. 951—54, af E. Osenbrüggen).

*M. Tulli Ciceronis Tusculanarum Disputationum libri quinque.* Ex Hauniensibus codicum Regii et Pithoeani collationibus recognovit *P. H. Tregder.* Hauniae 1841. („Dagen" 1841, Nr. 58; „Fædrel." 1842, Nr. 831; Zeitschr. für die Alterthumswissensch. 1843, Octbr., Nr. 120, af D. A. F. Nissen).

*Anthologia Graeca* sive hymnorum, idylliorum, elegiarum, epigrammatum, carminum lyricorum, fragmentorum scenicorum delectus. In usum scholarum edidit *P. H. Tregder.* Hauniae 1842. („Dagen" 1842, Nr. 195).

*Græsk Formlære* til Skolebrug. Kbh. 1844. Anden forögede Udgave. ibid. 1850. (F. L. og K. IV. 1846, S. 65—98, af C. Berg).

*Haandbog i den græske og latinske Litteraturhistorie.* Til Skolebrug. Kbh. 1845. Paa Tydsk: Handbuch der griechischen und roemischen Literaturgeschichte. Nach dem Daenischen des Dr. *P. H. Tregdr* für deutsche Gymnasien und Lehranstalten bearbeitet von Dr. *J. Hoffa.* Marburg, 1847; og: Handbuch der griechischen und lateinischen Litteraturgeschichte. Zum Schulgebrauch von P. H. Tregder. Frei für deutsche Schulzwecke bearbeitet von E. Vollbehr. Braunschweig, 1847.

*Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie.* Til Brug for Skoler. Aalborg, 1846. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Aalborg Kathedralskole 1846").

*Indbydelsesskrift* til *Höjtideligheden* paa Aalborg Kathedralskole den 14. April 1848, hvorved Skolens ny Bygning indvies, og Rektor med flere Lærere indsættes. Aalborg, 1848. 15 S. 8., med en lithographeret Afbildning.

*Efterretninger om Aalborg Kathedralskole* i Skoleaarene 1845—1850 i Indbydelsesskrifterne til den offentlige Examen i denne Skole for 1846—50.

I „Nordisk Ugeskrift" (Om den rette Udtale af det helleniske Sprog, 1837, Nr. 4 og 5).

Kritiske Anmeldelser i „Nordisk Ugeskrift" (af H. P. Holst's „Interpunctionsregler", 1837, S. 150—55; S. Tetens's Oversættelse af „Demosthenes mod Leptines", s. A. S. 312—13); — i „Maanedsskrift for Litteratur" (af N. Krossing's „Schema til dansk Grammatik, 2den Udgave", XX. 182—92); i „Fædrelandet" (af L. Oppermann's „Latinsk Sproglære til Skolebrug", 1840, Nr. 156; C. F. Ingerslev „Prøve af en latinsk-dansk Ordbog", 1842, Nr. 1058; H. Bohr „Lærebog i den gamle Historie til Brug for Skolernes laveste og mellemste Klasser", 1843, Nr. 1147).

Desuden nogle anonyme Artikler i „Nordisk Ugeskrift" og andenstedes. — (Revid.).

**Treschow (Frederik Wilhelm)**, f. i Kjøbenhavn d. 15de Septbr. 1786, Søn af nedenanførte Conferenceraad Michael de Treschow; blev i Foraaret 1803 dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Domskole; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, og ved den philosophiske Prøve i det paafølgende Foraar; underkastede sig i Juni 1806 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Foraaret 1807 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 30te Juni 1809 Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, Høiesteret undtagen; d. 23de April 1811 Advocat i Høiesteret; d. 6te August 1821 Justitsraad; d. 20de Februar 1828 Generalfiskal; d. 1ste August 1829 virkelig Etatsraad; d. 20de Septbr. 1838 Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; tiltraadte i Januar 1842 en Reise til Italien; blev d. 12te Marts 1846, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra sine Embeder som Høiesterets-Advocat og Generalfiskal, og udnævnt til Conferenceraad; d. 8de Febr. 1848 extraordinair Assessor i Høiesteret; d. 17de Novbr. s. A. Commandeur, og d. 21de Aug. 1850 Storkors af Danebroge. Er Eier af det forrige Laurvigske Grevskabs Gods i Norge og af Hovedgaarden Brahesborg i Odense Amt. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{2}{3}$ 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overveielse; samt, ifølge kongelig Udnævnelse (af $\frac{1}{9}$ 1834), i Østifternes Provindsialstænder-Forsamling 1835—36, 1838, 1840 (var Vice-Præsident 1838); ligeledes, efter kongelig Udnævnelse (af $\frac{4}{4}$ 1848), i samme Stænder-Forsamling 1848; blev d. 12te Octbr. 1848 kongevalgt Rigsdagsmand; maatte i Novbr s. A. afgaae til London, og gik derfra til Berlin, hvor han i Juli 1849 deeltog i Vaabenstilstandens Afslutning; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for Kjøbenhavn, og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51; var Bank-Repræsentant 1828—1833 (Formand 1832—33), 1840—45, 1849—51. — * $\frac{2}{7}$ 1812 Jensine Palæmona Rosenkilde (f. $\frac{2}{7}$ 1786), en Datter af Præsten til St. Jørgens og St. Ibs, Jens Palæmon Aagaard og Dorothea Friis, samt Enke efter Maanedslieutenant J. J. Rosenkilde († $\frac{10}{12}$ 1811 i Roeskilde). — (Portrait, malet af W. Marstrand, lithogr. af Kaufmann, 1848).

I Ørsteds »Juridisk Archiv« (Indledningstale holden ved hans første Prøve i Høiesteret, i Nr. 27 og 28, S. 301—6). — I »Juridisk Tidsskrift« (Declamation i Anledning af Høiesterets Aabning den 4de Marts 1830, i XVIII. 6—11; Indlæg for Høiesteret af 27de April 1838, i Sagen: Grosserer Fæster, som Mandatarius for Justitsraad Frederichsen, i XXXIII. 329—49).

I Ugeskriftet »Fædrelandet« (Indlæg i Sagen mod Redacteuren af »Fædre-

landet« (C. N. David), i I. Nr. 18—19, S. 273—90 (jvfr. sstd. S. 291—374, af David og C. W. Haagen); Andet Indlæg i Sagen mod Redacteuren af »Fædrelandet«, sstd. Nr. 23, S. 393—415. (jvfr. Nr. 24, S. 417—32, af Haagen. Oversatte i »Proceßacten in der gegen den Professor David angelegten Rechtssache. Herausg. von C. N. David«, 2 Lieferungen. Kopenh. 1835.)

Indlæg i den imod Cand. phil. H. F. Poulsen, Capellan F. Helweg og Højesteretsadvocat Orla Lehmann anlagte Justitssag. (udg. i Forening med Lehmann's Indlæg. Kbh. 1846).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne« (Andragende, betræffende Arvefølgen med Hensyn til Selvejerbondergaarde og om Indskrænkning i Udstykningsfriheden, 1835—36, S. 812—19. (jvfr. Kbhpost. 1836, Nr. 70. 71, af P. Nielsen).

**Treschow (Michael),** yngre Broder til den i Nyerups Lit. Lex. S. 623—24 anførte Professor Theologiæ, Sognepræst Herman Treschow; f. d. 5te Marts 1741 i Vaage Præstegjeld i Gudbrandsdalen, hvor hans Fader Herman Treschow, gift med Anna Schielderup, da var Præst, siden ($\frac{26}{2}$ 1745) til Karise og Alslev, og tilsidst ($\frac{25}{1}$ 1754) til Søllerød i Sjælland (f. 1707, uden Tvivl i Læssø Præstegjeld, † $\frac{1}{6}$ 1774; jvfr. Worms Lex. II. 514; III. 812, samt A. Erlandsens Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistlighed, H. I. S. 81—82); blev privat dimitteret til Universitetet 1755; Alumnus paa Elers's Collegium 1757; tog d. 2den Maj 1764 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev derefter Secretair i det danske Cancelli; 1770 Assessor i Højesteret; 1771 virkelig Justitsraad; tiltraadte i Maj 1775 en videnskabelig Rejse til Tydskland, Holland, England og Frankrige i Selskab med daværende Lieutenant i Sø-Etaten G. A. Koefoed (jvfr. Archiv for Søvæs. IX. 402); blev d. 4de Juli 1776 Medlem af Directionen for de kongelige Skuespil (indtil $\frac{8}{3}$ 1778); 1779 Etatsraad; 1784 Conferenceraad; 1800 Amtmand over Roeskilde Amt, hvorfra han 1808 entledigedes; blev d. 28de Januar 1811 Ridder, og d. 28de Januar 1812 Commandeur af Danebroge; d. 9de October 1812 optagen i Adelsstanden (jvfr. Magazin til den danske Adelshist. I. 201). Blev d. 21de Marts 1781 optagen som Medlem af, og d. 21de Novbr. 1798 valgt til Forstander for det kongel. Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring (siden $\frac{31}{12}$ 1810 »Det kongel. Danske Selskab for Fædrenelandets Historie og Sprog«). † 5te Juni 1816. — * $\frac{8}{4}$ 1778 Maria Christine Elisabeth Henningsen, f. Wasserfall († $\frac{31}{3}$ 1823 i sit 69de Aar), Enke efter Canselliraad Henningsen. — (Jvfr. Høst's Erindr. S. 37).

*Dispp.* Hafn. 4to: *α*) De *solennitatibus* in genere, et de quibusdam *juris Danici* in specie. 1759. — *β*) De *interpretatione legali* juris Dano-Norvegici. cod. a.

— γ) De *obstagio*, to Partikler i eet med Aarstal 1762; men den 1ste Part. blev holdt 1761.

I „Nye Danske Magazin" (Christen Skeels og Thomas Finkes Forretning paa Borringholm, det nye Reglement, Militien angaaende, 1671, i II. 285—88; Optegnelser af Nicolai Rens fra den 9de August 1658 til den 7de October 1661, III. 56—59; Christian 3dies Bevilling, at Jørgen Pedersen maa herefter gaae og staae i Lov og Tov, og søge Lav og Gildehuus med gode Mænd og giæve, III. 60—61; Den Kalmarske Forening af 1397, efter Originalen i det Kongelige Danske Geheime Arkiv, III. 61—69; Carl Gustavs Instrux af 3. Aug. 1657, for Johan Friderich v. Frisendorff og øvrige Underhandlere hos Engelands Protektor Cromwel, som et Bidrag til Historien af bemeldte Konges Krig med Dannemark, III. 73—81; Den mellem Danmark og Sverrig fornyede Kalmarske Forening af 1438, III. 84—92; Friderik IVdes Instrux for Geheimeraaderne Otte Krabbe og Christian Sehested, betreffende: hvorledes De som Hs. Maj. i Kiøbenhavn forblivende Konseil skulde forholde sig, medens Kongen var udenlands. Coldinghuus d. 7 Nov. 1708, III. 93—96; Bidrag til den danske Land- og Søekrigs Historie i Aaret 1700, III. 97—143; Indskrivter, uddragne af Inventarium over Dronning Anne Sophies Pretiosa, III. 143—44; Frederik den 4des Instruction for de Committerede i Slots-Loven paa Aggershuus Slot i Norge. Dateret 16de Februarii 1704, III. 146—55; Frederik den 4des Instruction for Geheimeraad Hr. Ditlef Wibe som Statholder i Norge. Dateret 17de Aprilis 1722, III. 155—60; Bidrag til Oplysninger om de Stridigheder, som have været mellem Kong Christian den Anden og Bisskop Jens Andersen Beldenak af Odense, III. 197—234. (jvfr. L. T. 1811, S. 196); En Forskrivelse, udstedt af Magistraten i Lybek, paa 30,000 Rinske Gylden, at betale til Kongen af Dannemark i 12 Aar, dateret Malmøe, St. Jørgens Dag (23de April) 1512, III. 234—36).

Brev til Suhm, i Suhms Levnet, S. 484—89.

**Trier (Adolph),** f. 1809 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Moses Seligmann Trier var Kjøbmand og givt med Fromme Abrahamson (f. 1783, † $\frac{2}{7}$ 1850); blev dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole 1828; tog i Foraaret 1835 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin); blev d. 21de April 1841 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Jena; er praktiserende Læge i Altona. — ⚭ i Aug. 1845 Henriette Trier, hans Søskendebarn, en Datter af Grosserer Meyer Seligmann Trier og Esther, f. Lazarus.

Lærebog i Fødselsvidenskaben. En Ledetraad ved akademiske Forelæsninger og ved Selvstudium, af D. W. H. Busch. Efter Originalens 3die Oplag oversat. Med en Fortale af J. S. Saxtorph. Kbh. 1838.

Haandbog i Børnesygdomme, af W. Rau. Oversat. Kbh. 1838.

Haandbog i den specielle Sygdoms- og Helbredelseslære. Af K. H. Baumgärtner. Oversat efter Originalens 2det Oplag. 1.—2. Bind. Kbh. 1838—39. (Berl. Tid. 1838, Nr. 231; „Dagen" 1840, Nr. 201).

Haandbog i den almindelige Sygdoms- og Helbredelseslære. Af K. H. Baumgärtner. Oversat. Kbh. 1839. („Dagen" 1840, Nr. 204).

De første Moderpligter og den første Barnepleie. En Haandbog for unge Koner og Mødre, af F. A. v. Ammon. Oversat efter 3die forbedrede Oplag. Kbh. 1840 (1839). (jvfr. „Den Frisindede" 1839, S. 452; Berl. Tid. f. A. Nr. 309).

Haand-Ordbog over Fruentimmer-Sygdomme, med Indbegreb af de sygelige Tilfælde under Fødslen. Efter Tydsklands, Frankrigs og Englands berømteste Gynäkologer. Efter L. Frænkel. Paa Dansk ved Ad. Trier og L. Reumert. Med en Fortale af F. V. Mansa. Kbh. 1842. O. u. T.: Haandbibliothek for Læger, 12. Bd. (Udkom 1840—42 i fire Hefter). („Fædrel." 1841, Nr. 469, S. 3771—72; „Dagen" 1842, Nr. 297).

*De cura* prophyl. et therap. *febris puerperalis* malignae. Diss. inaug. ad d. 21 Apr. Jenae, 1841. 16 pagg. 8.

**Trier (Isaac),** Nysanførtes Broder; f. d. 1ste Novbr. 1802 i Kjøbenhavn; gik først i Borgerdydsskolen; blev siden 1819 privat underviist, og 1822 dimitteret til Universitetet; studerede Lægevidenskaben; var i 3 Aar Volontair paa Almindeligt Hospital, og tog i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin); blev strax efter chirurgisk Assistent ved det almindelige Sygehuus i Hamborg; d. 25de Novbr. 1829 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Berlin; 1832 Læge ved Hospitalet i Altona. — * Charlotte Sophia v. Wylich (f. $\frac{1}{11}$ 1805), ældste Datter af Grosserer og Regimentsqvarteermester ved Kongens Livjægercorps, Overkrigscommissair Peter Friedrich v. Wylich og Marie Elisabeth Ehrhardt f. Borchhorst, samt Enke efter Kjøbmand Carl Diderich v. Barthels i Lübeck. — (Autobiographi, vedføiet hans Doctordisputats, p. 30—31; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. 390; XXXIII. 71).

*De diagnosi et cura ulcerum,* quae dicuntur, *venereorum.* Diss. inaug. pathol. therap.; q. def. d. 25. Novbr. Berolini, 1829. 4to. (jvfr. Hacker Neueste Lit. d. syph. Krankheiten, 1839, S. 9).

Bemærkninger om Arteriernes Dreining (torsio arteriarum), i „Bibl. for Læger" XIV. 70—76 (Udtog i Lond. med. Gazette Vol. 14. P. 6. Septbr. 1834. No. 354, p. 861; jvfr. Note, luc à l'Ac. R. de Méd. par *Amussat*, le 19 Août 1834, uddragen i Arch. gén. de Méd. T. 35. 1834. Août, p. 639).

Efterretning om Choleras Optræden i Hamborg; uddragen af et Brev dateret Allg. Krankenhaus, Mandagen d. 10. October 1831, i „Samlinger til Kundskab om Cholera", No. 14, S. 219—21.

Einklemmung eines Theils des Dünndarms im Unterleibe, i Pfaff's „Mittheilungen aus dem Gebiete der Medicin u. s. w." 1837, H. 9 u. 10, S. 107—109. (overs. i Bibl. f. Læg. XXVIII. 554—56).

**Trier (Salomon Meyer),** Søskendebarn til de 2de Ovenanførte; f. d. 29. Marts 1804 i Kjøbenhavn, Søn af Grosserer Meyer Seligmann Trier († $\frac{3}{10}$ 1837 i en Alder af 67 Aar) og Esther f. Lazarus (f.

1780); tog 1825 pharmaceutisk Examen (eenstemmig Laud.); blev d. 27de Febr. 1827 Apotheker i Nysted i Laaland, og d. 14de Septbr. 1830 i Kongens Lyngby; deeltog i Stiftelsen af den danske Apotheker-Forening 1844. — * i Aug. 1827 Sophie Ballin (f. $\frac{10}{6}$ 1798, Datter af Kjøbmand Jacob Levin Ballin).

Redacteur af: Archiv for Pharmacie. 1.—3. Bd. Kbh. 1844—46, med steentr. Tavler. (jvfr. J. f. L. o. K. 1844, S. 159—60; Fædrel. 1847, Nr. 294). Heri leverede han flere originale Bidrag, saasom: Jernsyre og metalliske Syrer i Almindelighed, I. 12—15; Den nyeste Tids Medikamenter, I. 86—100; Bidrag til physiologisk og pathologisk Chemie, I. 229—46, 557—68; Om Jodkalium i Almindelighed og efter Ph. Dan. 1840, I. 298—303; Secale cornutum, Wigger's Ergotin, Extractum hæmastaticum, Bon Jean's Ergotin, I. 420—28; Kritiske Anmeldelser, I. 170—75; 471—500.

Ligeledes Redacteur af: Archiv for Pharmacie og teknisk Chemie med deres Grundvidenskaber. Det teknisk-chemiske Afsnit redigeret af P. Faber. (Fortsættelse af Archiv for Pharmacie). 1.—4. Bd. (Aarg. 1847—50). Kbh. 1847—50; fortsættes.

I „Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres andet Møde 1840", Kbh. 1841 (Over Reguleringen af Apothekernes Lønning, S. 381—85; Det chromsure Kalis Anvendelse til at opdage Ravsyrens Forfalskning med Viinsteensyre, S. 393—94; Beskrivelse af nogle nye Droguer, S. 395—97).

I „Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres fjerde Møde 1844" (Nogle nyere sydamerikanske Droguer, S. 296—99; Beretning om Forsøg med Vegetabilier i Anledning af Bouis's og Ure's Angivelser om Benzoesyrens Indvirkning paa Urinen, S. 299—301).

**Trier (Seligmann Meyer)**, Nysanførtes Broder, f. i Kjøbenhavn d. 7de Juni 1800; kom, efter foregaaende privat Underviisning, 1811 i den kjøbenhavnske Borgerdydsskole, hvorfra han 1818 afgik til Universitetet og erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog d. 1ste Decbr. 1823 den medicinske Embedsexamen (Laud.); blev 1825 Læge ved det mosaiske Troessamfunds Fattigvæsen; s. A. medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital, og kort efter Hjelpelæge ved Koppeanstalten; disputerede d. 15de Septbr. s. A. for den medicinske Licentiatgrad; blev 1826 Reservemedicus ved Frederiks-Hospital (indtil 1829); disputerede d. 12te Marts 1827 for Doctorgraden i Medicinen; optoges d. 15de Marts s. A. som Medlem af det Kongl. medicinske Selskab i Kbhvn.; blev d. 20de April 1836 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 5te Januar 1842 Overmedicus ved Frederiks-Hospital (kgl. Confirm. $\frac{26}{1}$ s. A.); erholdt d. 15de Januar 1847 Titel af Professor (med Rang i 5. Kl. Nr. 8); blev 1848 Ridder af Wasa-Ordenen, og d. 25de Novbr. 1849 af Danebroge; indtraadte (ifølge kgl. Befaling $\frac{14}{6}$ 1850) som kongelig Directeur i Bestyrelsen for det kjøbenhavnske Børne-Hospital. — * $\frac{21}{10}$ 1827 Sophie Trier,

hans Søskendebarn (f. $\frac{8}{10}$ 1800, en Datter af Kjøbmand Moses Seligmann Trier og Fromme f. Abrahamson). — (Autobiographi, vedføjet det til hans Doctorpromotion 1827 udstedte, af F. C. Petersen forfattede Universitetsprogram: „De arte poetas veteres Græcos Romanosque in nostras lingvas convertendi", p. 9—10; jvfr. Callisens Medic. Schriftsteller-Lex. XIX. 390—92; XXXIII. 71. — Portrait, tegnet af Marstrand, lithogr. af Fortling, 1842).

Dissertationis *de Ictero* Particula I.—II. P. 1., continens varias de causa hujus morbi proxima sententias. (pro Licent.). P. 2. acc. casus ab C. F. Schumacher observatus (ungeheure Erweiterung des Ductus hepaticus). Diss. inaug. pro gradu Doct. Hafniæ 1825—27, c. tab. lithogr. (Hecker litt. Annal. der Heilk. Bd. 3. 1825, S. 491; Messager franç. du Nord, 1825, No. 39, p. 611; L. T. 1826, S. 148—52; „Hygæa", 1827, S. 413—16, af C. Otto).

Anviisning til at kjende Lunge- og Hjerte-Sygdomme ved Percussion og middelbar Auscultation, og om den Sidstes Anvendelse i flere til Lunge- og Hjerte-Sygdomme ikke henhørende Tilfælde. Med en Fortale af O. L. Bang. Kbh. 1830, med et Kobb. (M. f. L. V. 328—39, af W. J. Siesby; Bibl. f. Læg. XVI. 40—63, af F. W. Mansa; Brit. med. Review Vol. 3. 1837. No. 5. Jan. p. 184. 189). — Paa Svensk: Om *Bröst-Percussionen* och den medelbara Auscultationen. Med Företal af O. L. Bang. Öfversatt af *J. Elliot*. Stockholm, 1831. 8:o, med 1 pl.

Medudgiver af: α) Samlinger til Kundskab om Cholera. Nr. 1—27. Kbh. 1831—32; — β) Hospitals-Meddelelser. Tidsskrift for praktisk Lægevidenskab. I.—IV. Bd. Kbh. 1848—51. (Heri af ham: Om Hydrops scarlatinosus, klinisk Foredrag, holdt i Sept. 1847 paa det kgl. Frederiks Hospital, I. 40—56; To Tilfælde af Kræft (1. Cancer vertebralis. 2. Cancer costalis et intestinalis), klinisk Foredrag i Aug. 1847, I. 243—56; Kliniske Betragtninger over en Perforatio tubæ Fallopii, en Peritonitis puerperalis og en Hæmaturie, I. 257—64; Den typhoide Febers Behandling i Frederiks Hospital, I. 533—68; Om Chlorosen. Klinisk Foredrag med senere tilføiede Bemærkninger, II. 193—221; Chloroform, anvendt i Delirium tremens i Frederiks Hospital, II. 271—75; Collodium cantharidale, II. 285—87; Ileus ex Intussusceptione, helbredet. (Klinisk Foredrag), II. 457—75; Methodus exsiccans i Catarrher. (efter Charles Williams, med nogle Bemærkninger), II. 476—80; Den rheumatiske Feber i diagnostisk og therapeutisk Henseende. Klinisk Foredrag med senere Tilsætninger, III. 161—92; Et Tilfælde af Svovlsyre-Forgiftning, i hvilket Spiserørets hele Slimhinde opkastedes, med tilføiede Bemærkninger om Syreforgiftning i Almindelighed og en Epicrise. Klinisk Foredrag, i IV. Bd.; Emphysema pulmonum. Klinisk Foredrag, sstd.

I „Bibliothek for Læger" (Om Anvendelsen af russiske Dampbade; efter Dr. Smith, meddeelt i VII. 317—43. (særsk. aftr. Kbh. 1827; jvfr. Kbhvns Skilderi 1828, S. 108); Bidrag til Beskrivelsen af Skarlagensfeber-Epidemien, som i Aarene 1827 og 1828 herskede i Kjøbenhavn, X. 61—85; En i flere Aar vedvarende Hæmaturia hos en Mand, i hvis Cadaver Incrassation i vesica urinaria, Udvidning af pelvis renum og uretheres m. m. forefandtes, XI. 35—42;

Et Tilfælde af hepatalgia, der endtes med en dødelig pleuritis; tilligemed den dertil hørende mærkelige Section. Oplæst i det Kgl. med. Selskab den 3. Decbr. 1829, XII. 272—77. (overs. af J. F. W. Nevermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, Mai—Juni); Fire i Aaret 1832 iagttagne Sygdomstilfælde; oplæst i det Kgl. med. Selskab (1. Intussusceptio intestinorum [paa Tydsk overs. af J. F. W. Nevermann i Rust's Magaz. Bd. 44. H. 2]; 2. Inversio uteri; 3. Retroversio uteri; 4. Et den saakaldte diarrhoea cholerica lignende Sygdomstilfælde), XVIII. 396—417; Dupuytrens Anskuelse af gangræna senilis, XX. 82—92; Om pericarditis; efter Hope, XXI. 359—97; Om Excretionen af Fedt igjennem Endetarmen, XXIII. 50—59. (Udtog i Behrend's wöchentl. Repertor. 1837, April, Nr. 69); Om Sygdommene i Urinblæren og prostata, efter Brodie, XXIII. 381—461; Et Bidrag til Phthisiologien, XXXIII. (N. R. Bd. 3.), S. 473—89; Fire Tilfælde, XXXIX. (N. R. Bd. 9.), S. 250—52).

I „Journal for Medicin og Chirurgi" (Bidrag til Beskrivelsen af den i Foraaret 1833 i Kjøbenhavn herskende Influenza-Epidemie; oplæst i Philiatrien, II. 209—23; Om spontan Fødsel efter Moderens Død; oplæst i det Kgl. medicinske Selskab, IX. 210—29).

I „Praktiske Jagttagelser og tilhørende Betragtninger, udg. af Philiatrien, 1839" (Hypertrophia cordis cum excrescentiis verrucosis, rapporteret).

Et Tilfælde, i „Philiatriens Forhandlinger", 1845, 2. S. 18—19. — Formulæ nosocomiales Trieri, i „Archiv for Pharmacie" II. 592—96.

I „Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres femte Møde 1847", Kbh. 1849 (Om den typhoide Febers Smitsomhed).

Kritiske Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur" (af C. Otto: „Om den orientalske Cholera", i V. 522—47, og J. C. W. Wendt: „Lægevidenskabelige Misceller", VI. 560—71 (begge i Forening med F. W. Mansa); S. J. Ballin: „Observationes de cholera Asiatica", og L. G. W. Thune: „Nogle praktiske Bemærkninger angaaende Cholera indica", X. 549—66; J. C. Müller: „Meditationes nonnullæ de cephalotomia", XVII. 124—40).

**Trojel (Frants Wilhelm)**, f. d. 27de Februar 1746 i Fuglevig Præstegaard i Fyen, Sønnesøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 625—26 anførte Mag. Hans Trojel, og Søn af Thomas Trojel, Sognepræst (fra $\frac{13}{2}$ 1739) for Bissenberg Menighed (f. $\frac{17}{8}$ 1703 i Himmelev Præstegaard ved Roeskilde, † $\frac{22}{12}$ 1769, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. 347—49), og Elisabeth Ancher († 1793, en Søster til Conferenceraad, Dr. & Professor juris Peder Kofod Ancher); blev privat dimitteret til Universitetet 1762; udnævntes derefter til Alumnus paa Walkendorfs Collegium, som han forlod og blev Forvalter paa Billeskov i Fyen, siden paa Anneberg- og Ellinge-Gaarde i Ods-Herred i Sjælland; 1781 kgl. Inspecteur ved de nye Indretninger i Ods-Herred; 1791 tillige Forvalter over det kgl. Odsherredske Gods; 1809 entlediget fra disse Embeder; var tillige i flere Aar

Landvæsens- og Forligelses-Commissair, samt Meddirecteur i Fattigcommissionen i Holbeks Amt; boede siden i Kjøbenhavn. † 10de October 1819. — * 1782 Christine Margrethe Hansen (f. i Maj 1763, † 2/4 1816), en Datter af Kammerraad og Forvalter over det kongl. Odsherredske Gods, Jacob Hansen og Ulrica Eleonora f. Schwane. — (Nekrolog, i „Den oeconom. Correspondent" III. 1819, Nr. 43, S. 343—44).

Kort Afhandling om den bedste Maade at forvalte et Dansk Jordegods paa. Belønnet af det kongelige danske Landhuusholdnings-Selskab. Kbh. 1784. (L. E. 1784, Nr. 29). — Fuldstændig Afhandling om alle Slags Indhegninger omkring Marker, Haver og Plantager, som kan anvendes i disse Lande. Belønnet af det kongelige danske Landhuusholdnings-Selskab. ibid. eod. — Oekonomiske, politiske Betragtninger over Danmarks, især Landvæsenets nærværende Forfatning. ibid. 1787. (L. E. 1787, Nr. 36). — Betænkning om hvorledes store Stæder og især Kjøbenhavn beqvemmest kunde være at forsyne med de fornødne Levnetsmidler. ibid. 1789. (L. E. 1790, Nr. 2; Krit. og Antikr. 1790, Nr. 27). — Aufforderung zu einem Kreuzzuge gegen die französ. Nationalversammlung. Aus der dän. Handschrift (des F. W. Ts) übersetzt. Hamburg (Kopenhagen) 1791. (L. E. 1791, Nr. 48; Krit. o. Antikr. 1792, Nr. 25). — Hvad er fremdeles at foretage efterat vort Pengevæsen nu er forandret og sat paa en fast Fod, for saavel fremdeles at sikre samme, som især at tilvejebringe en sikker Handelsballance? Kbh. 1813.

Hvad bør vi Danske tænke om Freden med Sverrig? Kbh. 1814. Oversat paa Svensk. eod. a.

Medudgiver af: Den oeconomiske Correspondent, fra 1ste Aarg. 1817, indtil 3die Aarg. 1819, Nr. 43. Kbh. 4to. (De af ham hertil leverede Artikler ere forsynede med hans Navn).

I „Minerva" (Om de publike Reise-Beforderinger, 1786. I. 26—46; Noget i Anledning af Rygtet om en national Klædedragts Indførelse, 1788. I. 167—85; En uædel Handling, begaaet i Halsohamn, afvigte Aars November Maaned, 1792. I. 442—47; Til Udgiverne af den Danske Minerva med et Manuscript fra Rom, hvori foreslaaes at nobilitere alle Uadelige, 1796. I. 323—34).

I Landhuusholdn. Selsk. Skrifter (Forsøg til Besvarelse paa Landhuusholdn. Selsk. Præmie-Opgave for en fuldstændig Afhandling om de vigtigste Sorter af Popler og Pile, som med Vished vides at kunne lykkes i Danmark, i VI. 117—90; særskilt aftr. Kbh. 1800).

I Naturhistorie-Selskabets Skrifter (Om en Svamp, som undertiden findes paa Soelsikken (helianthus annuus), og dens Lighed med adskillige Planters, især Rugens, Misfostre, Moderkorn eller Meeldrøier kaldet, o. s. v., i Bd. I. H. 2. S. 39—51; jvfr. S. 52—67, af P. C. Abildgaard).

I „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid" (Om Fabrikation af de saakaldte Randers-Handsker, i I. 281—85).

I Oluffens „Nye oeconom. Annaler" (Anviisning til Indførelse af Sommer-Staldfodring, i II. 81—130; særskilt aftr. Kbh. 1815, og r. L. T. 1819, S. 426—28).

I „Dagen" (Angaaende Forordningen af 5. Januar 1813, i Aarg. 1813, Nr.

22, 55; Jagttagelser paa en Reise i Jylland 1816, i Aarg. 1816, Nr. 287, 88, 92, 93).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Om de saakaldte Skouere ved Komedien, 1815, Nr. 98; Er det ubilligt og skadeligt, eller retfærdigt og gavnligt, om de Debitorer, som, efter Forordningen af 5te Januari 1813, hidtil have havt Indult, eller Opsættelse med deres Gjeld, men nu, efter Forordningens 26de §., kunne opsiges med det 25de dobbelte Beløb af den aarlige Rente, fremdeles bekom længer Opsættelse? 1816, Nr. 13; Fædrenelandske Forslag og Ønsker, s. A. Nr. 27. 28, 29; Om et offentligt Tørrehuus for Kornvare, 1817, Nr. 77).

Biographiske Efterretninger om P. M. og P. K. Trojel foran Udgaven af deres »Udvalgte Digte«. Kbh. 1801.

**Trojel (Frants Wilhelm)**, Sønnesøn af den i Nyerups Lit. Lex. S. 626 anførte Raadmand i Odense, Hans Jørgen Trojel (ovennævnte Inspecteur Fr. W. Trojel's næstældste Broder), er f. paa Hovedgaarden Kjeldgaard i Salling d. 9de April 1814, næstældste Søn af daværende Cand. theol. og Proprietair Frants Wilhelm Trojel (f. $\frac{2}{7}$ 1782, først Ejer af Kjeldgaard, derpaa ($\frac{1}{10}$ 1821) Præst til Ølsted i Aarhuus Stift, siden ($\frac{17}{8}$ 1831) til Kornum og Løgsted i Viborg Stift), og Elisabeth Trojel (f. $\frac{28}{11}$ 1785, næstældste Datter af foranførte Inspecteur Fr. W. Trojel og Christine Margrethe Hansen); kom først i den lærde Skole i Horsens, og 1831 i Aalborg Cathedralskole, hvorfra han afgik til Universitetet 1834; tog i Novbr. 1840 theologisk Attestats (II. ill.); blev d. 5te Octbr. 1842 personel Capellan paa eget An- og Tilsvar for Sjøring og Torsted i Aalborg Stift (indtil $\frac{2}{11}$ 1847); d. 23de Decbr. 1848 personel Capellan for Kornum og Løgsted i Viborg Stift. — (Jvfr. (Taubers) Biogr. Notitser om Disciple i Aalborg Skole, II. S. 16—17).

To og Tredive Psalmer. Aalborg, 1845.

Fjorten Prædikener, holdte for en Landsbymenighed. Kbh. 1848.

I Rask's »Morskabslæsning for den danske Almue« (Steensballegaard og Boller, I. 1839. S. 316—17; Sagn om Skatte, sst. S. 448—49; Nogle Sagn, sst. S. 481—82).

Adskillige smaa Poesier, adspredte i forskjellige Tidsskrifter, saasom: »Nordisk Kirke-Tidende« (1838, Nr. 30, 33); i »Kjøbenhavns Morgenblad« 1839; Rask's »Morskabslæsning«, I. 1839.

**Trojel (Frederik Christian Ludvig)**, Nysanførtes Næstsøskendebarn, næstældste Søn af nedenanførte Consistorialraad, Provst Thomas Trojel; f. d. 27de Juni 1815 i Nebbelunde i Laaland; dimitteret til Universitetet fra Nykjøbing Cathedralskole 1832; udmærket ved 2den Examen i det paafølgende Aar; opnaaede 1835 Accessit for Besvarelsen

af Universitetets Aaret iforvejen udsatte philologiske Priisopgave: „Exponatur origo, historia, ingenium *poësis bucolicæ Græcorum* compareturque cum ea *Latinorum* imitatio“ (jvfr. Selmers Akad. Tid. III. S. 105—6); udnævntes d. 20de Decbr. 1837 til Alumnus paa Borchs Collegium; underkastede sig i Novbr. 1838 den philologiske Embedsexamens theoretiske, og i Octbr. 1839 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; constitueredes d. 16de Februar 1839 som Lærer ved Frederiksborg lærde Skole, ved hvilken han d. 10de Januar 1840 blev udnævnt til Adjunct; d. 10de Februar 1844 constitueret til at overtage en Deel af Underviisningen i de gamle Sprog i Kolding lærde Skole, og d. 7de Juni s. A. beskikket til Overlærer ved samme Skole. — * $\frac{23}{7}$ 1841 Margrethe Frederikke Augusta Mohr (f. $\frac{28}{1}$ 1816), en Datter af Ludvig Emanuel Mohr, forhen Apotheker i Nykjøbing paa Falster. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 99—100).

Smaadigte. Kbh. 1841 (1840).

Canova. Et Skuespil i to Acter. Kbh. 1842. („Nye Intelligensbl.“ 1842, April, Nr. 4).

Exempler til at oversætte fra Dansk paa Latin. Ordnede efter Syntaxen i Madvigs latinske Sproglære. 1.—2. Hefte. Kbh. 1842. („Fædrel.“ 1842, Nr. 1100). Anden forbedrede Udgave. ibid. 1846.

Om den rette Orden, hvori Sprog bør læres i de lærde Skoler i Danmark. Indbydelsesskrift til Frederiksborg lærde Skoles aarlige Hovedexamen i September 1843. Kbh. (ej i Boghandelen).

Nogle Bemærkninger om dansk Grammatik og danske Grammatikker (i „Indbydelsesskrift til den aarlige Hovedexamen i Kolding lærde Skole 1847“).

I Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik“ (Om Skoleprogrammer, III. 348—67; V. 423—37; Anmeldelser af L. S. Borring's franske Læsebøger, V. 312—21 (jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 534, af Borring), og af C. F. Ingerslev's „Materialier til at indøve den franske Formlære“, VI. 107—9).

I „Fædrelandet“ (Nogle Bemærkninger om Lector Hjorts Angreb paa Prof. Madvigs latinske Sproglære, 1842, Nr. 844; Physisk Skole-Reform, 1843, Nr. 1184; Anmeldelse af L. S. Borring's „Franske Stiløvelser, 3. forøgede Udgave“, s. A. Nr. 1338).

Cantate til Indvielsen af Kolding Skoles Bygning 1845. (optr. i Selmers Aarbog 1846, S. 176—77). — Et Digt i Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“ 1836, S. 112.

Fransk Oversættelse af H. P. Holst's Digt: „O Fædreland!“, i „Dagen“ 1840, Nr. 17, jvfr. Nr. 19.

**Trojel (Hans Bertram)**, ovenanførte Inspecteur Fr. Wilh. Trojel's Søskendebarn; f. 1770 i Fredericia, hvor hans Fader Frants

Trojel var Guldsmed; kom i Huset hos sin Farbroder Albert Trojel, residerende Capellan ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn († 19/1 1779), og 1790 paa Kolding Amtscomptoir; begyndte 1793 at studere, og blev i Efteraaret 1795 privat dimitteret til Universitetet; absolverede i Juli 1798 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 3die Maj 1799 Skibspræst; d. 4de Aug. 1802 constitueret Hjelpepræst ved St. Nicolaj Menighed i Kjøbenhavn (med kongl. Confirm. 6/8 s. A.); d. 3die Januar 1806 Sognepræst i Ærøeskjøbing; siden tillige Provst for Ærø; fik den 21de Juli 1819 Rang med Amtsprovster, og blev d. 28de Juli s. A. Sognepræst ved St. Olai Kirke samt Hospitalspræst i Helsingør. † 26de April 1835. — ⚭ 20/6 1799 Karen Bøgvad.

Afskedsprædiken, holden for Nicolai Menighed paa dens Nedlæggelses Dag, tredie Søndag efter Trinitatis den 30. Juni 1805. Kbh. 1805. — (Tildeels efter Autogr.).

**Trojel (Hans Jørgen)**, Broder til ovennævnte Capellan Fr. W. Trojel; f. d. 6te Januar 1813 paa Kjeldgaard i Salling; dimitteret til Universitetet fra Horsens Skole 1831; underkastede sig i Efteraaret 1838 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; blev Medhjelper ved Redactionen af Bladet „Dagen"; d. 8de Octbr. 1845 Copiist i Hof- og Stadsrettens Skifte- og Brevskriver-Comptoir; d. 26de Maj 1850 Assistent i Kongens Fogeds Comptoir under samme Ret. — ⚭ 26/8 1841 Marie Henriette Hansen, Datter af afd. Birkedommer og Politimester i Kbhvns Amts søndre Birk, Justitsraad Henrik Christian Hansen († 18/8 1822 i sit 36te Aar), og Thina Hansen.

Polemiske Blade. Udgivne af H. Trojel og Hollard Nielsen. I.—II. Hefte. Kbh. 1841. (T. f. L. o. K. V. 308—11, af J. E. Kall).

Redacteur af: Nyt Aftenblad, fra 1ste December 1845 til 7de October 1848. Kbh. 4to.

I „Dagen" 1840 o. flg. (Endeel Bidrag, bl. A.: Anmeldelse af P. G. Bang „Om den fuldstændige Skattebevillingsret og Constitutionsspørgsmaalet i Almindelighed", i Aarg. 1840, Nr. 152—56).

Til Hhrr Folkethingsmænd Etatsraad Spandet og Pastor Grundtvig, i Extra-Tillæg til den Berlingske Tidende 1850, Nr. 300.

**Trojel (Thomas)**, Sidstanførtes Farbroder; f. i Odense d. 15de Decbr. 1774, ældste Søn af Hans Jørgen Trojel, daværende Procurator, tilsidst (1797) Raadmand i Odense (f. 27/9 1741, † 12/11 1809, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 626), og Magdalene Hedevig Schmaltz;

blev 1790 Student fra Odense Skole; tog i Octbr. 1791 theologisk Attestats (Laud.), og ansattes strax efter som Hører ved sin Fødebyes Skole, hvor han d. 6te Octbr. 1802 udnævntes til Overlærer; blev d. 1ste Maj 1811 Rector ved den lærde Skole i *Fredericia*, og d. 29de August 1815 ved Cathedralskolen i Nykjøbing paa Falster; fik d. 1ste Novbr. 1828 Titel af Professor (med Rang 6 Kl. Nr. 13); blev d. 21de Marts 1837, efter Ansøgning, entlediget i Naade og med Pension. † 21de Juli 1839 i Nykjøbing. — * $\frac{2}{1}$ 1809 Bibeke Trojel, hans Søskendebarn (f. $\frac{3}{8}$ 1789, † $\frac{2}{10}$ 1815, næstyngste Datter af ovenanførte kgl. Godsinspecteur Fr. Wilh. Trojel og Christine Margrethe Hansen). — (Jvfr. J. Barfod „Den falsterske Gejstligheds Personal-Historie", H. 1. S. 87—88).

Indbydelsesskrifter: a) Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal: Anstrænges Disciplene i herværende omformede Skole over deres Kræfter? Odense 1804. — b) Commentationis *de re veterum borealium servili* particula prima. Othiniæ 1805. — c) Udsigt over Nordens Forfatning mod Slutningen af 14de Aarhundrede, som Indledning til nogle Bemærkninger over Aarsagerne til Kalmar-Unionens Ophævelse. Odense, 1808. (optrykt i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1811. I. 1—30). — d—e) Gamle Efterretninger om Fuglse-Herred i Laaland, af utrykte Haandskrifter. 1.—2. Hefte. ibid. 1811. (Engelstofts Annaler 1811. II. 105—12; 1812, S. 115—25).

**Trojel (Thomas),** Nysanførtes Søskendebarn; f. d. 11te Septbr. 1779 i Nebbelunde i Laaland, ældste Søn af Jacob Kofod Trojel (ovenanførte Inspecteur F. W. Trojel's ældste Broder), Sognepræst (fra $\frac{20}{7}$ 1774 til $\frac{31}{5}$ 1805) for Nebbelunde og Seddinge Menigheder (f. $\frac{12}{9}$ 1736 i Poulsker Sogn paa Bornholm, † $\frac{10}{3}$ 1812, jvfr. Blochs fyenske Geistl. Hist. II. 352—53, samt Nyerups Lit. Lex. S. 627), og Regitze Sophie Støedt (f. $\frac{22}{12}$ 1749, † $\frac{15}{5}$ 1808, en Datter af Præsten i Gudbjerg, Provst Ole Støedt og Catharina Maria Borresen); blev dimitteret til Universitetet fra Vordingborg Skole i Foraaret 1801; udmærket ved den philosophiske Prøve i det paafølgende Aar; absolverede i Januar 1804 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te Maj 1805 sin Faders Eftermand i Nebbelunde; d. 1ste Maj 1817 fungerende Herredsprovst i Fuglse Herred (indtil $\frac{1}{5}$ 1828); d. 1ste August 1829 Consistorialraad; d. 12te Februar 1830 Sognepræst i Nykjøbing og Systofte paa Falster; d. 22de Februar 1832 til Kjøbeløv i Laaland; d. 9de Maj 1834 tillige Provst for Nørre- og Sønder-Herred, samt for Øerne Fejø, Femø og Askø; d. 1ste Maj 1845 i Naade entlediget fra Provste-Embedet. — * $\frac{30}{9}$ 1808 Johanne Louise Sybille Birch (f. $\frac{3}{8}$ 1784), en Datter af Sognepræsten i Asfens, Provst Dr. theol. Carl Christian Birch (f. $\frac{15}{2}$ 1753, † $\frac{25}{4}$ 1808) og Eleonore Hedevig Seidelin (f. $\frac{29}{8}$ 1756, †

$\frac{7}{3}$ 1834). — (Jvfr. J. Barfod „Den falsterske Geistligheds Personal-Historie“, H. 1. S. 29—30).

Om Dyrkningsmaaden af Asparges. Kbh. 1813.

Anviisning for Bønderne til Vinterafstenernes Anvendelse. Kbh. 1814.

Tre Confirmationstaler, holdne for Rebbelunde og Sedbinge Menigheder. Kbh. 1835.

Sørgetale over Biskop Rasmus Møller (i den 1842 udkomne Samling af Sørgetaler over R. Møller, S. 14—21).

**Truslew (Niels)**, f. d. 14de Februar 1762 i Lokken i Vendsyssel; var Comptoirist og Kobberstikker i Kjøbenhavn. † 1826. — * Anna Elisabeth Ibsen († i Decbr. 1810, i sin Alders 33te A.).

Elementarbog for Ungdommen. Kbh. 1803. 4to. („Dagen“ 1803, Nr. 208).

**Tryde (Eggert Christopher)**, f. i Fensmark i Sjælland d. 8de December 1781, ældste Søn af Holger Tryde, daværende Sognepræst for Fensmark og Riisløv Menigheder (fra $\frac{28}{6}$ 1775), siden ($\frac{9}{2}$ 1789) for Birkerød (f. $\frac{30}{7}$ 1740 i Jylland, † $\frac{10}{12}$ 1800), og Marie Margrethe f. Clausen; blev i Foraaret 1799 dimitteret til Universitetet fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar, og absolverede i Januar 1804 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var i 3 Aar Lærer i Christianis Institut; blev d. 10de Juli 1807 Sognepræst for Fensmark og Riisløv, d. 13de Marts 1812 for Glumsø og Bavelse, 1828 constitueret Provst i Tybjerg Herred, d. 20de Novbr. 1829 Sognepræst i Rakløv samt Provst for Arts og Løve Herreder, d. 30te Decbr. s. A. Sognepræst til Herlufmagle og Tybjerg samt Provst for Tybjerg Herred, og 1830 tillige for Hammer Herred; d. 28de Octbr. 1836 Ridder af Danebroge; d. 12te Juni 1838 Sognepræst ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn, Provst i Frue-Provsti samt Stiftsprovst i Sjælland; 1839 Meddirecteur i det danske Bibelselskab; s. A. Medlem af Commissionen til at gjennemgaae Udkastet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog, og d. 17de April 1840 af den kongl. Direction for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn; d. 28de Juni s. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Febr. 1841 Meddirecteur og Lærer i den praktiske Theologi ved Pastoralseminariet. — * $\frac{14}{8}$ 1807 Christine Dorothea Kongslew (døbt $\frac{5}{3}$ 1780, † $\frac{18}{7}$ 1839 i Kbhvn., en Datter af Professor Laurits Laurberg Kongslew og Helena f. Paludan, i Sorø). — (Jvfr. Nordisk Kirke-Tid. 1838, Col. 725, 26, 27—34; Dst's „Materialier“, S. 1128. — Portrait, lithogr. af Fortling efter Gertners Maleri, 1841. 4to).

Charlotte Christine Rothe, fød Müller. (Manuscript for Venner). Kbh. 1814.

Brev til Hr. N. Fogtmann, som Forfatter af Fortalen til Skriftet: »Til en christelig Præsts Modstandere«. Kbh. 1819.

Hvad er en hellig christelig Kirke? En Undersøgelse for tænkende Christne. Kbh. 1827. (Theol. Studien u. Krit. 1828, IV. 890; jvfr. Kbhpost. 1828, Nr. 103—4; 1829, S. 46—47, af Trybe).

Om Betydningen af et Folks Nationalitet og Vigtigheden af dens Bevarelse og Uddannelse. Et Foredrag holdt d. 15de [ikke 14de] Septbr. 1843 i det Skandinaviske Selskab til Oplaring af dets Formaal. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1368, 69, 70, jvfr. Nr. 1393; D. Folkebl. IX. Nr. 33—34; »Nye Portefeuille«, 1843, IV. 181—85; Kbhpost. 1843, Nr. 217, 19, 20, 21).

Nogle Sætninger til nærmere Overveielse om Kirkens og Statens gjensidige Forhold. Med nogle ledsagende Bemærkninger. Kbh. 1848. (Theol. Tidsskr. XII. 373—78; Dansk Kirke-Tid. IV. 291—93, af L. Helweg; Kbhpost. 1849, Nr. 1).

Enkelte Taler og Prædikener, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Hvorledes skulle vi forkynde Ordet i Herrens Menighed saaledes, at det ikke vender tomt til os tilbage? Landemode-Prædiken. 1831. — Indtrædelses-Prædiken for Frue-Menighed i Kjøbenhavn den 10de Søndag efter Trinitatis. 1838. — Tale i Selskabet for Efterslægten paa Stiftelsesdagen den 4de Marts 1839. — Tvende Prædikener i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Død, holdte i Frue Kirke den 8de December 1839 og den 16de Januar 1840. (T. f. L. o. K. III. 122—32, af J. A. Bornemann; »Fædrel.« 1840, Nr. 46; Berl. Tid. 1840, Nr. 15). — Prædiken paa første Juledag 1840; tr. 1841. — Kommer, det er Altsammen beredet! Prædiken paa anden Søndag efter Trinitatis. (Trykt efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. 214). — Om den høiere Glæde, som kan aabne sig i Familielivets Kjærlighedsforhold. Prædiken paa 22de Søndag efter Trinitatis. (Udgivet efter Opfordring). 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. 214). — Hvad er det, som fattes den nærværende Slægts Gudsfrygt? Prædiken paa 21de Søndag efter Trinitatis. 1844. (Theol. Tidsskr. IX. 186—87). — Fem Prædikener over nogle af de i vor Tid anfægtede Troeslærdomme. 1846. (Theol. Tidsskr. XI. 140—42; Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 50; D. Kirketid. I. Nr. 42, af Th. Fenger). Fem Prædikener over nogle af vor christelige Troes Hovedlærdomme. II. (Ogsaa med en alm. Titel: Ti Prædikener etc. for disse og de foranførte fem Prædikener). 1847. (Theol. Tidsskr. XII. 172—74; D. Kirketid. II. 667; Berl. Tid. 1847, Nr. 185). — Det Velgjørende ved at fæste sit Blik paa Døden og Forgjængeligheden. Prædiken paa anden Søndag i Advent. 1846. — Sørgetale over Kong Christian den Ottende, holden den 26de Febr. 1848 i Frue Kirke. 1848. — Tre Prædikener med Hensyn til Bevægelsen i Tiden, holdte i Frue Kirke den 2den, 16de og 23de April 1848. — Gud bevare Fædrelandet! Prædiken paa store Bededag 1848. (Udgivet efter Opfordring). 1848. — Hvad Kjærligheden indgyder os at bære i Erindringen og i Haabet, i det Folket strider over den Grændse, hvor dets Fortid skiller sig fra dets Fremtid. Prædiken (i Anledning af Rigsforsamlingens Aabning). 1848. — Glæder Eder med de Glade, græder med de Grædende! Prædiken holdt i Frue Kirke den 16de September 1849, med Hensyn til de ved Fædrelandskampen Saarede, Faldne og Bedrøvede. 1849. — Det Aandens Klædebon, hvori vi alene kunne indgaae i det

himmelske Liv. Prædiken paa 20de Søndag efter Trinitatis. 1850. — Hvad er Livet i den christelige Kirke for os? Prædiken paa 2den Søndag i Advent. 1850.

I „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode“ (Er Sandheden funden eller skal den endnu søges? En Indledning til et Forsøg til at vise Overeensstemmelsen mellem Philosophiens Ideer om det Guddommelige, i Bd. I. S. 330—48. (L. T. 1812, Nr. 32). Oversat paa Svensk i „Journal för Religionslärare“, 1ste Bd., Lund 1812).

I Maanedsskriftet „Athene“ (Nogle Bemærkninger om det, man kalder Tro, i VI. 199—226).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Til Læserne af de i Athenes sidste Julihefte indførte Reflexioner over Litteraturen [et Forsvar for Grundtvig], 1817, Nr. 66; Om Seminariernes Nedlæggelse og Skolelærernes Dannelse ved Præsterne, 1823, Nr. 20; Gjenmæle mod det i Skilderiet for 1827, Nr. 103 indrykkede Stykke (af M. R. Thaarup): Hvorfor standsede Udgivelsen af Landemodernes videnskabelige Forhandlinger? 1828, Nr. 15, jvfr. Nr. 18 (af Thaarup).

I Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (Svar efter Opfordring paa nogle Spørgsmaale angaaende den augsburgske Confession og Symbolerne. Et Brev til Professor Sibbern, i X. 232—56. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, S. 1589; 1827, Nr. 3. 4. 7. 10, samt S. 67, 84, 115, 141; „Ny Freia“ 1826, S. 390; 1827, S. 8); Nogle Yttringer i Anledning af de i svvende Hefte af Maanedsskriftet for Literatur indrykkede Bemærkninger (af H. N. Clausen) om kirkelige Formularer, nærmest med Hensyn til den danske Kirkes Ritual, XVII. 28—66. (jvfr. XVIII. 301—21, af H. N. Clausen; L. T. 1832, Nr. 41).

I „Dansk Ugeskrift“, redig. af J. F. Schouw (Gives der ikke virkelig en Grundforskjellighed i den religiøse Overbeviisning blandt dem, der kalde sig protestantiske Christne, og kan dette lades ude af Syne, naar Talen er om hvad der bør skee for at tilveiebringe Kirkefred? i Bd. I. Nr. 30. (jvfr. Bd. II. Nr. 39; 47—48, S. 171—86 (af Trydе); Nr. 55 (af P. Hjort), samt S. 356—64; Christel. Kirketid. 1833, Nr. 15, af Tryde; Kbhpost. 1832, Nr. 120 (af P. C. Stenersen Gad), Nr. 128 (af Tryde); Om Præsternes Underviisning for Confirmander af de Skoler, i hvilke der alene gives Underviisning om Formiddagen, i 2den Række, Bd. III. Nr. 70).

I „Christelig Kirketidende“ (Om Forandringen i Daabsformularen af de Ord: Forsager Du Djævelen og alt hans Væsen og al hans Gjerning? 1833, Nr. 8. (jvfr. Nr. 28—29, af L. N. Boisen, og Nr. 34, af Tryde; Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 221—24).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter“, 2den Samling (Tale ved en Præsts Indsættelse i det af ham tiltraadte Embede, S. 56—65. (jvfr. M. f. L. XVI. S. 427); Fem Skriftetaler, S. 229—43. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 429; Christel. Kirketid. 1835, S. 23—24); Tale ved en Præsts Indsættelse i en Kjøbstædsmenighed, S. 479—86. (jvfr. M. f. L. anf. St. S. 427—28).

I „Dansk Folkeblad“ (Hvor er Kjernen i Folket? 2. Aarg. Nr. 2—3).

I „Theologisk Tidsskrift“, udg. af Scharling og Engelstoft (Theologiske Studier, i Bd. I. H. 1. S. 86—146; Bd. II. H. 2. S. 1—43. (jvfr. Berlingske

Tid. 1837, Nr. 50); Tale, holdet i Bibelselskabet for Sorø By og dens Omegn, paa dets høitidelige Møde 1837, i Bd. II. H. 2. S. 149—60).

I „Nordisk Tidsskrift for christelig Theologie", udg. af Oldenburg og Kierkegaard (Det gamle Ords Forkyndelse efter vore Tiders Tarv. En Synodalprædiken, i Bd. I. S. 49—60).

I „Dansk Kirketidende" (Roeskilde-Convent, meddeelt, i I. Aarg. S. 145—63, 177—96, 329—31; Om det kirkelige Samfunds Væsen. Nogle Theses fremsatte i Roeskilde-Convent, sstd. S. 281—89; Erklæring, sstd. S. 441—42).

I „Den Berlingske Tidende" (Indbydelse til Gustav-Adolphs-Foreningen, af E. C. Tryde og E. V. Kolthoff, 1846, Nr. 59; Etatsraad Spandets Forslag til en Lov om Troesfrihed, 1850, Nr. 273. (jvfr. Nr. 275, af Spandet; Kbhpost. f. A. Nr. 292).

I Fengers og Birkedals „Vidnesbyrd fra Herrens Huus" (Jesus Christus er opstanden. Prædiken paa første Paaskedag, i I. 382—92).

I Damkiers Samling af „Prædikener over Evangelierne" (Til os Alle er den Kaldelse udgaaet, at vi skulle vorde Redskaber, hvorved det Hellige, der hører Jesu Christi Rige til, skal fødes og komme for Lyset. Prædiken paa fjerde Søndag i Advent, i I. 42—52; Livet og Naaden og Velsignelsen, som Frelseren bragte til Verden, kommer endnu altid til Dem, som troe paa ham. Prædiken paa anden Søndag i Fasten, sstd. S. 239—50).

I „Fædrelandet" (Om de foreslaaede Amtsskoler, 1848, Nr. 136. (jvfr. Nr. 145, af D. P. Smith; Kbhpost. 1848, Nr. 140); Til Forfatteren i „Fædrelandet" Nr. 30 af et Tilbageblik i christelig Interesse paa Forhandlingerne om Troesfrihed, 1851, Nr. 33. (jvfr. Nr. 43).

Kritiske Anmeldelser i: „Dansk Litteratur-Tidende" (af A. G. Rudelbach „Christelig Trøstebog", 1828, Nr. 23; J. L. Heiberg „Om Philosophiens Betydning for den nuværende Tid", 1833, Nr. 41. 42. 43; jvfr. Forf.'s Svar, sstd. S. 765—80, og (Trydes) Gjensvar, sstd. S. 820—28); — i „Maanedsskrift for Litteratur" (af F. C. Sibbern „Om Poesie og Konst i Almindelighed", XIII. 177—202; P. A. Fenger, H. J. Giessing, N. Faber, G. P. Brammer om det kirkelige Sognebaand og om gudelige Forsamlinger udenfor Kirken, samt R. Sørensens og P. L. Skræppenborgs Reise i Jylland, i XX. 137—181, med Tillæg af H. N. Clausen. (jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 653—54); — i Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik" (af V. Birchedahl „Om Stænderforhandlingerne i Roeskilde angaaende Sognebaandets Løsning", II. 167—217. (jvfr. Art. S. P. V. Birchedahl); J. L. Heiberg „Nye Digte", V. 159—98; N. F. S. Grundtvig „Om Religions-Forfølgelse", VII. 471—84. (jvfr. Theol. Tidsskr. VII. 174—77; „Fædrel." 1842, Nr. 932); — i „Nordisk Literatur-Tidende" (af S. C. W. Bindesbøll's „Prædikener over Søn- og Festdags-Evangelierne", 1846, Nr. 11).

Taler: ved det danske Bibelselskabs Aarsmøde 1840 (i Selskabets 25de Beretning, S. 5—17); ved Pastor J. L. Paludans Kiste (i Skriftet: „Johan Lønborg Paludans Minde", Kbh. 1840, S. 3—5); ved Indvielsen af „Frederik den Sjettes Asyl" (i: „Anden Beretning om det Kjøbenhavnske Asylselskab og dets Virksomhed". Kbh. 1843); ved Thorvaldsens Bisættelse (i Skriftet: „Thorvaldsens Bisættelse d. 30. Marts 1844"); ved Festen i Anledning af Oehlenschlägers 70de Fødselsdag (i: „A. Oehlen-

schläger, et Mindeskrift». Kbh. 1850); ved H. C. Ørsteds Begravelse (i Skriftet: »H. C. Ørsteds Jordefærd«. Kbh. 1851). — Bøn ved Jordpaakastelsen (i »H. G. Clausens Eftermæle«. Kbh. 1840, S. 13).

Fortale til Fr. Frølunds: Kort Fremstilling af den bibelske Historie, nærmest bestemt for Almueskoler. Kbh. 1839.

Leverede Bidrag til P. Hjort's »Danske Børneven«. — En Samling af Sjællandske Ord og Talemaader fra Glumsø Sogn, Tybierg Herred, afbenyttet i Molbech's »Dialect-Lexicon«. — (Revid.).

**Tryde (Eggert Christopher)**, Foranførtes Søskendebarn; f. paa Fusingø ved Randers d. 27de December 1797, næstældste Søn af Gabriel Tryde, Forvalter og Møller ssts. (f. 7/7 1748, † . . . . .), og Kirstine Margrethe Hempel; lærte Bogtrykkerkonsten hos Elmenhoff i Randers; blev Svend 1820, og conditionerede derpaa forskjellige Steder, indtil han nedsatte sig som Bogtrykker i Rønne paa Bornholm 1828 (ifølge Privilegium af 3/10 1827). — ⚭ 29/8 1829 Helene Cathrine Bjerregaard, en Datter af Præsten Søren B. i Tjæreby og Alsynderup (siden i Østermarie paa Bornholm).

Redacteur og Udgiver af: Bornholms Avertissements-Tidende (siden Januar 1844 kaldet: Bornholms Avis) fra d. 2. Aug. 1828. Rønne, 1828—50. 4to; fortsættes.

**Tryde (Frederik Christian)**, Broder til Stiftsprovst E. C. Tryde; f. d. 17de Maj 1785 i Fensmark Præstegaard; dimitteret til Universitetet fra den kjøbenhavnske Borgerdydsskole i Efteraaret 1804 (ikke 1805); underkastede sig i Juni 1810 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske Prøve (n. c.); blev s. A. Copiist i Fabrik- og Industri-Comptoiret under Oeconomi- og Commercecollegiet, og 1811 Registrator i samme Collegium; d. 1ste Februar 1813 Commercesecretair; 1816 i Naade entlediget. † 4de April 1818, ugivt, i Kbhvn. (Jvfr. Høst's „Søndagsblad" 1818, S. 20).

Nogle frimodige Tanker om det Kiøbenhavnske Fattigvæsen. Kbh. 1816. (jvfr. Rahbeks „Tilskueren" 1816, Nr. 24. 25).

Malthus mod Crome, eller om Danmarks alt for store Befolkning, Aarsagen til den overhaandtagende Armod, samt om de Midler, der herimod bedst kunne anvendes. Kbh. 1816. (Kbhvns Skilderi 1816, Nr. 101; 1817, Nr. 2. 7. 8. 45; „Dansk Minerva" IV. 1817, Marts, S. 56—82; April, S. 59—72; Rahbeks „Tilskueren" 1816, Nr. 96; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 267—68).

Sendebrev til Pastor Jens Paludan Müller i Anledning af hans Afhandling om den geistlige Stands Udsigter til at forøge sin offentlige Agtelse. Kbh. 1817. (jvfr. Art. Jens Paludan Müller, II. 340).

Kom Jesum Christum ihu, som er opreist fra de Døde, eller hvad har meest skadet Christendommen, Pavedømmet eller det attende Aarhundredes saakaldte

Oplysning? En Undersøgelse i Anledning af Reformationens tredie Jubilæum den 31te October 1817. Kbh. 1817. (L. T. 1817, Nr. 46; Schlesw. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1818, VI. 761; Leipz. L. Z. 1819, I. Nr. 67, S. 533—35). Paa Tydsk: Was hat am meisten dem Christenthum geschadet, das Papstthum, oder die sogenannte Aufklärung des achtzehnten Jahrhunderts? Eine Untersuchung auf Veranlassung des dritten Jubiläum der Reformation am 31 Octbr. 1817, von F. C. Tryde. Aus dem Dänischen übersetzt, und mit einer Vorrede und einigen Anmerkungen vermehrt von J. Decker. Kiel, 1819. (Leipz. L. Z. 1820, I. S. 919; L. T. 1821, S. 284—85). Paa Svensk: *Tänk på Jesum Christum*, som är uppstånden ifrån de döde! eller Hvad som mest skadat Christendomen. En undersökning i anledning af Reformationens tredje Jubilæum 1817, af *F. C. Tryde.* Öfversättning. Stockholm, 1830. 8:o.

I Maanedsskriftet „Athene" (Om det høiere Liv alt i denne Verden, III. 314—31; Nogle Betragtninger over det Spørgsmaal, hvorledes vi bevare vor Siæl fri, under den Nødvendighed, med hvilken Livet river os med sig, V. 537—66).

**Tryde (Holger Kongslew),** ældste Søn af ovenanførte Stiftsprovst E. C. Tryde; f. d. 10de October 1808 i Fensmark Præstegaard; dimitteret 1827 til Universitetet af daværende Dr. philos. A. G. Rudelbach; tog i October 1833 theologisk Attestats (H. ill.); blev i Novbr. s. A. Alumnus paa Elers's Collegium; var Lærer ved Holmens Sogns Aftenskole og ved Waisenhuset; blev d. 7de Januar 1843 Sognepræst for Nørre-Sundby og Hvorup Menigheder i Aalborg Stift. — *Caroline Emilie Ernestine Hedevig Thomsen, en Datter af Etatsraad, Bankdirecteur Jacob Thomsen.

Kortfattet Udvikling af Christendommens Hovedlærdomme, til Brug ved den første Religions-Underviisning. Kbh. 1835. 2den omarbeidede Udgave m. T.: Ledetraad ved den første Religions-Underviisning. ibid. 1838.

Foredrag over de vigtigste Paragrapher i Balles Lærebog, holdte i Samtaler med Waisenhusets øverste Classe. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 40—57; „Dagen" 1840, Nr. 213. — En Prøve af Bogen stod iforveien i „Maanedsskr. og Repertor. for Almue-Skolelærere" I. Aarg. S. 161—77, jvfr. S. 236—38; „Dagen" 1840, Nr. 85. 86).

Digte og Riim for Børn til Udenadslæsning. Samlede og udgivne. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 289—92, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1839, Nr. 300). 2det, noget forøgede Oplag. ibid. 1842. 3die Opl. 1846. 4de Opl. 1848.

Schema til Brug ved den første mundtlige Underviisning i Geographie. Optegnet og udgivet. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. IV. 459—65). 2det Oplag. ibid. 1842. 3die Opl. 1844.

Om Maaden at meddele Børn Religion, oversat i „Tidsskrift for Almueskolevæsenet", 5te Aarg. 1838. S. 207—15.

**Tscherning (Anton Frederik),** eneste Søn af nedenanførte Oberst Eilert Peter v. Tscherning og Maria v. Lützow; f. d. 12te De-

cember 1795 paa Frederiksværk; blev 1809 Artillericadet; d. 15de Juli 1811 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps, og var ved det 2det Auxiliaircorps ved Rhinen og ved det danske Armee-Contingent i Frankrige; sendtes i Begyndelsen af 1817 til Paris, for at studere; gik i Sommeren 1818 til Metz og vendte i Begyndelsen af 1819 tilbage til Kjøbenhavn; blev d. 23de August 1820 Premierlieutenant, og s. A. ansat som Assistent hos Inspecteuren paa Frederiksværk, i hvilken Stilling han forblev indtil 1828, og fungerede oftere og i længere Tid som Inspecteur; blev i Efteraaret 1828 sendt over Toulon til det franske Expeditionscorps i Morea, hvor han ansattes til Tjeneste ved Artilleristabens Materielvæsen som Adjoint; vendte i Foraaret 1829 over Marseille tilbage til Frankrige, og opholdt sig i 6 Uger i Toulouse, for nøje at lære de derværende betydelige Artilleri-Etablissementer at kjende, samt i Paris (hvorfra han hjembragte Tegninger af det ny franske Artillerisystem); kom i Efteraaret 1829 tilbage til Kjøbenhavn; udnævntes d. 27de Octbr. s. A. til Capitain; blev s. A. Lærer i Physik og Chemi ved Artillericadet-Institutet; 1830 Medlem af en kongelig Commission, betræffende Oprettelsen af den militaire Højskole, og senere af en anden Commission, angaaende Landcadetacademiets Reorganisation; d. 1ste Juni s. A. 1ste Skole-Officeer og Lærer i Artilleripraktik ved den kongl. militaire Højskole; d. 6te Juni 1833 befalet at foretage en Undersøgelsesrejse i Udlandet, „der vilde medtage lang Tid"; i den Anledning i Naade afskediget som 1ste Skole-Officeer; tiltraadte Rejsen i Begyndelsen af Juli s. A. i Tydskland, Schweiz, Norditalien, Frankrige, Belgien, Holland og England (jvfr. „Dagen" 1833, Nr. 137; Kbhpost. 1833, Nr. 119; 1835, S. 155), og kom i Slutningen af Juli 1838 tilbage; overtog for et Actieselskab, der tildeels bestod af Frankfurtske Bankeerhuse, Bestyrelsen af nogle Kulminers Anlæg i Haute-Loire-Departementet, og afrejste (ifølge kgl. Tilladelse af $\frac{1}{12}$ 1838) fra Kbhvn. i Begyndelsen af 1839; overtog i samme Aars Efteraar Bestyrelsen af Jernbanen fra Montpellier til Cette, og hjemkom i Decbr. 1840; blev d. 16de Januar 1841 Batterichef; d. 10de Juni s. A. Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. s. A. i Anledning af den store Armeereduction, efter Ansøgning, i Naade og med Pension afskediget af Krigstjenesten; d. 24de Marts 1848 udnævnt til Krigs-Minister; d. 10de April s. A. af Kongen, under et Ophold i Flensborg, tillagt Titel af Oberst; d. 15de Novbr. s. A., efter Ansøgning, i Naade entlediget (jvfr. Fædrel. 1848, Nr. 293; Flyv. Post. s. A. Nr. 270, 81); d. 18de Novbr. s. A. kongevalgt Medlem af Rigsforsamlingen; d. 2den Decbr. s. A. benaadet med Obersts Charakteer; d. 4de Decbr. 1849 kaaret til Folkethingsmand for Holbeks Amts 2den Valgkreds. Var Medlem af Bondevennernes Selskabs Bestyrelse fra Selskabets

Oprettelse d. 5te Maj 1846; forestod Formandskabet indtil sin Udnævnelse til Minister og udtraadte d. 25de Maj 1848 tillige af Bestyrelsen, i hvilken han dog atter indtraadte d. 25de Octbr. 1849 (s. „Almuerennen“ VIII. Nr. 87). — ⚭ 27/8 1845 Eleonore Christine Lützow (f. 3/4 1817 i Helsingør), en adopteret Datter af Generalmajor og Chef for Artilleribrigaden, A. T. v. Lützow († 16/1 1844). — (Jvfr. „Dagen“ 1833, Nr. 149, samt hans Skrift „Om det danske Væbningssystem“, Nr. 4. S. 5—10, Noten; „Poetisk-politisk Nytaarsgave for 1839“, S. 9—10; „Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 82 (af F. C. Sibbern); „Flyv. Post.“ 1850, Nr. 69, 123; 1851, Nr. 57, 76; „Fædrel.“ 1851, Nr. 65. — Portrait, tegnet af Skovgaard, lithographeret af Gemzoe 1848 i større og mindre Format).

De Preussiske Provindsialstænders Historie i korte Træk. Kbh. 1831. (Kbhposten 1831, Nr. 58). Udkom tilligemed C. G. N. Davids „Om de preussiske Provindsialstænders Væsen“ paa Tydsk under Titel: Ueber das Wesen und die Geschichte der Preußischen Provinzialstände. Zwei Abhandlungen von C. G. N. David und A. F. v. Tscherning. Aus dem Dänischen übersetzt. Mit einem Vorworte herausgegeben von N. Falck. Schleswig 1831. (L. T. 1831, Nr. 24. 25, af J. Møller).

Nogle Bemærkninger om det danske Væbningssystem og dets Mangler, (No. 1). Kbh. 1831. No. 2 om det danske Væbningssystem. ibid. 1832. No. 3. ibid. eod. (jvfr. (Irminger) „Bemerkungen über die vom Artillerie-Capitain v. Tscherning herausgegebene Schrift No. 3, betitelt: „Das Dänische Wehrsystem“. Itzehoe 1833; „Nyeste Morgenpost“ 1833, Nr. 19). No. 4. (Bemærkninger imod „Bemerkungen“). ibid. 1833. (jvfr. M. f. L. XIII. 91—129; XIV. 60—92, af J. A. Fibiger). No. 5, Supplementblade til No. 3. ibid. 1839. (T. f. L. o. K. III. 226—40, af H. J. Blom; Milit. Repert. V. 447—48, af A. Baggesen; S. 449—61, af H. J. Blom, jvfr. „Fædrel. 1840, Nr. 67, 137, 38; „Den Frisindede“ 1839, Nr. 8. 9; „Kbhpost.“ 1839, Nr. 29. 33). No. 6. (Recruteringsloven). Særskilt Aftryk af „Fædrelandet“. ibid. 1844.

*La Force armée* mise en harmonie avec l'état actuel de la société par un officier étranger. Paris 1836. 44 pag. 8. (særskilt aftrykt af Corréard „Annuaire des Armées de terre & de mer pour l'année 1836. Paris 1836“, hvortil han ogsaa leverede en Beskrivelse af „*Tours Maximiliennes*“ ved Linz's Befæstning).

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Meddelelse, I. 82—84. (jvfr. S. 84—87); Jernrør til Vandledning, II. 409—14).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Om Folkevæbning i Danmark, i Anledning af nogle Yttringer i Sendebrevet til Commandeuren for den militaire Hoiskole, Hr. Major J. A. v. Fibiger, 1833, Nr. 1. 2. 3).

I „Fædrelandet“ (Foreløbige Bemærkninger om Udkastet til en Værnepligtsanordning, 1844, Nr. 1478, 79; Indledningen til Værnepligtsanordningen, f. A. Nr. 1481, 82, 83; Værnepligtsanordningen. De mere almindelige Bestemmelser (§ 1—17), f. A. Nr. 1485, 87, 88; Undtagelserne (§ 18—37 og 44), f. A. Nr. 1493, 94, 98; Stillingsvæsenet (§ 38—43), f. A. Nr. 1499, 1500; Momenter til en ny Værnepligts- og Recruteringslov, f. A. Nr. 1504, 5, 6, 7, og særskilt aftr.

und. T.: No. 6. Om det danske Væbningssystem. Kbh. 1844); Om Holsten og den holstenske Armee, 1844, Nr. 1669, 71, 72, 73; Tale paa Skydebanen den 25de Novbr. 1845, i Aarg. 1845, Nr. 2053; Om den lige Beskatning, 1846, Nr. 191 og 93; Til Redactionen af „Fædrelandet“, 1846, Nr. 271; Om Haandværks- og Fabriklaugene, 1848, Nr. 4. 5. 6 (jvfr. Nr. 16, af O. F. Müller; Berl. Tid. 1848, Nr. 11. 12); Om de slesvig-holstenske Forhold, s. A. Nr. 61. 62. 63. 64. (særskilt aftr. Kbh. 1848); Brev til Skolelærer Sorensen i Stedstrup, s. A. Nr. 221; Tale ved Valgmødet i Frederiksborgs 4de Valgdistrict d. 2. Octbr. 1849, i Aarg. 1849, Nr. 231; Et Brev i Anledning af en Artikel, betitlet „Danmarks Diplomati XI“ (i Kbhpost. 1849, Nr. 258), s. A. Nr. 264. (jvfr. Kbhpost. 1849, Nr. 272, 76); Brev til Redacteur Ploug, 1851, Nr. 65; jvfr. Berl. Tid. 1851, Nr. 74).

I „Almuevennen“ (Organisation af Folkevæbning. Foreløbige Grundtræk. Fremlagt i Rigsforsamlingens Læsesal, VIII. Nr. 6; Martsministeriet og Slesvigs Deling, X. Nr. 46, 47 og 48).

2 Foredrag, i „Forhandlinger om Danmarks og Slesvigs constitutionelle Forening“, Nr. 3, S. 2—4 og 8. (jvfr. Kbhpost. 1848, Nr. 66).

Skrivelse til sine Vælgere og Medborgere i Holbeks Amt, i „Holbeks Amts-Avis“ 1850, Nr. 68—73. (jvfr. „Dannevirke“ XIII. Nr. 174, 181 (af Tscherning), 183, 200, 5, 6; „Almuevennen“ IX. Nr. 91. 92; „Fædrel.“ 1850, Nr. 214; Berl. Tid. s. A. Nr. 242; „Flyv. Post.“ s. A. Nr. 287, 88).

Havde betydelig Andeel i Efterretningerne om Frederiksværks Bestyrelse og Drivt, indf. i Davids „Statsoeconomisk Archiv“, Bd. I. 1826. S. 305—35. (jvfr. Ursins Magaz. for Kunstn. og Haandv. I. 255—61).

Antages i Almindelighed, hvad han ogsaa tildeels offentlig har vedkjendt sig, at have meddeelt et større Antal Artikler til „Kjøbenhavnsposten“ (fornemmelig Aargangene 1833—39), „Fædrelandet“ (Aarg. 1840—47), samt „Almuevennen“ (Aarg. 1846—50). — Har ogsaa leveret enkelte Artikler til nogle franske Journaler, men neppe til andre udenlandske Blade, og navnlig aldrig til noget tydsk.

**Tscherning (Eilert Peter),** f. d. 2den Februar 1767 i Kjøbenhavn, yngste Søn af Andreas v. Tscherning, Kræmmer, Capitain og Exerceermester ved Kjøbenhavns Borgerskab (f. $\frac{2}{1}\frac{1}{2}$ 1707 i Helsingør, † 1781, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 628), og Karen Maria Mørch († $\frac{2}{1}\frac{4}{1}$ 1785, 52 A.); blev 1783 dimitteret til Universitetet fra Vor Frue Latinskole i Kbhvn.; 1785 ansat som Volontair i Generalitetet; 1788 Lieutenant i det kongl. Artillericorps, og gjorde som saadan den norsk-svenske Krig med; 1794 Inspecteur ved Frederiksværks Kanonstøberi og øvrige Anlæg; s. A. Capitain; 1801 Major; var Befalingsmand ved Frederiksværks frivillige bevæbnede Corps, og udnævntes 1805 til dets øverste Befalingsmand; blev 1809 Oberstlieutenant; foretog i Begyndelsen af 1811 „en Rejse i Sverrig og Norge i Værkets Anliggender, men mere for at indhente Efterretninger om Stemningen i disse Riger“ (s. Uddraget af hans „Relation“ i C. F. Wegeners „Actmæssige Bidrag til Danmarks Histo-

rie" o. s. v., 1ste Deel, S. 406—10); blev d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; var 1813—14 Commandant paa Als; blev d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1816 afskediget som Oberst; fra 1ste Januar 1830 i Naade og med Pension entlediget som Inspecteur ved Frederiksværk (s. Kbhpost. 1829, S. 806); opholdt sig derefter i Kjobenhavn, hvor han i kort Tid var Vice-Commandant paa Rosenborg Slot indtil sin Død d. 26de Juli 1832. — * $\frac{28}{12}$ 1792 Maria v. Lützow (f. $\frac{3}{10}$ 1768, † $\frac{6}{2}$ 1830 paa Frederiksværk), ældste Datter af Vice-Amiral Anton Frederik v. Lützow (f. $\frac{28}{12}$ 1744, † $\frac{27}{7}$ 1819) og Elisabeth Birgitte Wigant (f. $\frac{14}{10}$ 1747, † $\frac{12}{12}$ 1806). — (Nekrolog i „Dagen" 1832, Nr. 204; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 63).

*Den Militairiske Sophron* til sine unge, uerfarne Kammerater. En frie Oversættelse. Kbh. 1794. 136 S. 8; udg. anonymt. (Dansk Krigsbibl. I. 216—250; Krit. o. Antikr. XV. Nr. 2; jvfr.: Anmærkninger til den militaire Sophron. Kbh. 1794. 62 S. 8., og: Erklæring fra Forfatteren til Anmærkningerne over den militaire Sophron. e. a. 2 Blade; D. Krigsbibl. ans. St. S. 250—54, samt Krit. og Antikr. ans. St.).

Tale d. 19. Decbr. 1802 (ved Præmiers Uddeling paa Frederiksværk). [er uden Tvivl af ham].

Geometrie og Mekanik for Kunstnere og Haandværkere, ved Baron C. Dupin. Udgiven paa Dansk. 1.—3. Deel. Kbh. 1828—32, med Kbb.

Sammenlignet Oversigt over Communal- og Municipal-Indretninger, Justitsvæsenet, Geistligheden, Skolevæsenet, det Militaire, Somagten, Handelen, Postvæsenet og Regjeringen. Efter Rumpfs almindelige Oversigt over det Preussiske Statsværtskab. Kbh. 1831. (jvfr. Kbhpost. 1831, S. 216).

I „Minerva" (Om Farligheden af at sove i Kul-os, 1799. II. 21—28; jvfr. Bibl. f. Physik og Med. XV. 219—53).

I Ugebladet „Freia" (Bør en dansk Skribent foretrække fremmede Sprog at skrive i, fremfor sit eget? 1825, Nr. 49—50). — i „Ny Freia" (Erindringer ved en Afhandling af O. D. Lütken om Markfred, 1828, Nr. 11; jvfr. sstd. Nr. 16. 18. 27).

I „Politivennen" (Pusse fra Frederiksværk, 1826, S. 137—39, jvfr. S. 245).

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere" (Vandsøgning med Ønskeqvist, I. 107—8; Om Skruen, efter Dupin, II. 1—8; Snoning, Tougværk, efter Dupin, sstd. S. 65—71; Drenge i Lære hos Svende, sstd. S. 335—36; Macadamske Veje paa Frederiksværk, IV. 171—76; Blokvognen, anvendt til Transport af den svare Klokke til Frue-Kirke, sstd. S. 285—91 (med en stannographeret Tegning); Om Steenkul, fundne ved Lodsløb, V. 63—64).

I „Nyeste Skilderie af Kjobenhavn" (Om Frederiksværk, 1829, Nr. 33, S. 526; Om en Kjøbsted ved Mjøsen, s. A. Nr. 42).

I Maanedsskriftet „Valkyrien" (Landboen, 1831. I. 152—72; 193—217; Betragtninger over Danmarks Agerdyrkning, Industrie og Handel, s. A. III. 64—90; Minder fra forskjellige Reiser, sstd. S. 158—176; 261—83, og 1832. I. 22—39;

97—114; Vandring til Abdera i Aaret 1825, i Aarg. 1833. II. 55—91; 175—90; 193—222).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Tillæg til Sagen om Vandstanden i Arresø, 1831, S. 320; Er det tjenligt at dele Danmarks raadende Provindsialstænder? 1832, Nr. 30; Nationalt-Repositorium, s. A. Nr. 47; De civile og militaire Statsborgere, s. A. Nr. 88; Bemærkninger paa et Par Reiser i Jylland i 1829 og 1831, s. A. Nr. 90; endvidere endeel Bidrag (af satirisk Indhold), under Mærket T., i Aarg. 1831).

Om en af ham forfattet, men F. C. Baron af Wedel-Jarlsberg tillagt „Opfordring til Hannoveranerne“, i „Dagen“ 1831, Nr. 308.

Nogle Bidrag i „Handels- og Industri-Tidenden“.

**Tscherning (Hans Christian),** f. d. 29de April 1804 i Middelfart, hvor hans Fader Hans Christian T. var Apotheker († $\frac{1}{9}$ 1821); tog i Juni 1822 pharmaceutisk Examen (Laud.), og i Foraaret 1829 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1829 tredie Lærer, og 1844 Lector og anden Lærer ved Veterinairskolen; erholdt d. 5te Novbr. 1839 Titel og Rang som Regimentschirurg.

Nogle Bemærkninger over Veterinairskolers Organisation, med særskilt Hensyn til den danske Veterinairskole. Kbh. 1841. (jvfr. Kbhpost. 1846, Nr. 178).

Anatomisk-physiologiske Bemærkninger over Hestens Taa. Et Bidrag til Hestens Beslaglære. Foredraget i de skandinaviske Naturforskeres Forsamling i Stockholm Juli 1842. Kbh. 1843. (Uddrag i „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“, S. 693—94).

*Haandbog i Veterinair-Pharmakologien.* Förste Deel. Almindelig Veterinair-Pharmakologie. Kbh. 1843.

Efterretning om den Kongl. danske Veterinairskole. Kbh. 1851, m. 1 Kb.

Fortegnelse over de ved den Kongl. danske Veterinairskole examinerede Dyrlæger, samt Andre, som her have underkastet sig den fuldstændige Veterinair-Examen, med Oplysning om deres Hjemsted, Stilling, m. m. Kbh. 1851.

I „Bibliothek for Læger“ (Forsøg, anstillede med Kreosot og Kreosotvand som blodstillende Midler, i den Kongl. Veterinairskole i Kjøbenhavn, i Bd. XXII. 1835. S. 438—41).

**Tscherning (Johan Henrik),** Halvbroder til ovenanførte Oberst E. P. Tscherning; hans Moder Gunild Maria f. Wideroe († $\frac{4}{7}$ 1757, 40 A.); f. i Kjøbenhavn d. 18de August 1749; privat dimitteret til Universitetet 1769, og strax efter Hjelpelærer ved een af Holmens Sogns Fattigskoler; absolverede d. 23de Marts 1774 den theologiske Embedsexamen (n. c.); blev 1778 Katechet ved Holmens Kirke; d. 4de Decbr. 1782 Garnisonspræst paa Christiansø; d. 9de Octbr. 1789 Sognepræst til Asminderup og Grandløse i Sjælland. † 5te Maj 1828. — * 1. Anna

Maria Mørch († 14/11 1814). * 2. 1/10 1817 Eleonore Elisabeth Bøgvad, f. Giese.

Kongens og Folkets Taknemmelighed for beviiste Velgierninger, forestillet i en Prædiken paa den anordnede Jubel- og Taksigelsesfest d. 1ste Januar 1801. Kbh. 1801. — (Tildeels efter Autogr.).

**Tutein (Friedrich),** Grosserer i Kjøbenhavn; blev 1808 preussisk Consul og 1816 General-Consul; frasagde sig denne Post d. 19de April 1848 (s. Berl. Tid. 1848, Nr. 99); er Ejer af Hovedgaarden Edelgave, Kjøbenhavns Amt; udnævntes d. 28de Juni 1840 til virkelig Etatsraad. — * Sophie Wratz († 9/3 1847 i sit 80de A.).

Til Publicum i Anledning af Procurator Bjerrings til det asiatiske Compagnies Interessentere adresserede Skrift. Kbh. 1820.

**Tutein (Peter Adolph),** Nysanførtes Søn; f. d. 15de December 1797; privat dimitteret til Universitetet 1815; underkastede sig i Foraaret 1818 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; kjøbte i Slutningen af Maj 1821 Hovedgaarden Marienborg og Frenderupgaard paa Møen; blev d. 3die Juni 1834 Medlem af og Formand for Tiendecommissionen for Møen; 1839 Landvæsenscommissair i Præstø Amt; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; 1842 Medlem af Amtsraadet for Præstø Amt, og s. A. af det kongl. Landhuusholdnings-Selskabs 1ste Agerdyrknings-Commission; d. 28de Juni 1847 Hofjægermester. Deeltog, som valgt Deputeret for Sædegaardsejerne i Sjællands Stift, i Østifternes Stænderforsamlinger 1835—36, 1838, 1840, og, som Deputeret for Sædegaardsejerne i Laalands-Falsters Stift, i samme Stænderforsamlinger 1844 og 1846; valgtes gjentagne Gange (f. Ex. 1828, 22/6 1837 og 18/6 1846) til Bankrepræsentant; d. 25de Januar 1847 til Deputeret for Sjællands Stifts Sædegaardsejere ved Østifternes Stænderforsamling, og mødte i denne Egenskab i Roeskilde i April—Maj 1848; blev d. 17de Marts 1848 Medlem af de erfarne Mænds (aldrig sammenkaldte) raadslaaende Forsamling; rejste 1849 med sin Familie til Schweiz, hvor han endnu opholder sig. — * Anna Eckard (f. 24/5 1809), yngste Datter af Etatsraad Christian Ditlev Eckard (f. 29/9 1774 i Schönewalde i Wagrien, † 27/12 1843 paa St. Thomas, s. Thaarups fædrenel. Nekrol. H. 9. S. 6—9) og Adriane Lovise Benner. — (Jvfr. „Fædrel." 1845, Nr. 1789).

Om Valgloven. Kbh. 1849. (s. „Fædrel." 1849, Nr. 47. 53; „Kbhpost." s. A. Nr. 21; „Flyv. Post." s. A. Nr. 20).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Beskrivelse af en Korntørrings-Indretning paa Marienborg ved Stege, V. 268—74).

I Hald's „Tidsskrift for Landoekonomi" (Bredsaaeningsmaskine, indrettet og anvendt af ham, i III. 143—48, med 1 Kb.).

I Tidsskriftet „Fædrelandet" (Forslag til et forandret Retsforhold mellem Godsejer og Fæstebonde, i Bd. II. 1835. Nr. 55—56. (optr. i „Ugeblad for den danske Bonde", 2. Aarg. Nr. 17—20; jvfr. sstd. Nr. 27; „Kbhpost." 1835, Nr. 259, 276); En Skrivelse til C. N. David, V. 1839. Nr. 31).

I „Maanedsskrift for Litteratur" (Anmeldelse af A. F. Bergsøe's Skrift „Grev Reventlows Virksomhed", 1ste Deel, i XVII. 475—549; jvfr. 2den Deel af Bergsøe's Skrift, i Fortalen S. VI.—XIV).

I „Dansk Folkeblad" (Forslag om en vedvarende Finantscomitee, VI. Nr. 12—13, S. 45—51; jvfr. Nr. 15—16, S. 57—63).

I Schouw's „Dansk Ugeskrift, 2den Række" (Om de constitutionelle Bestræbelsers Værd og Betydning, i Bd. I. Nr. 1—4. (T. f. L. o. K. VII. 377—470; jvfr. Monrads „Flyvende politiske Blade" Nr. 3, 1842, S. 1—54; Sibberns „Dikaiosyne", H. I. 1843, S. 7—108; samt P. G. Bang: „Om de attraaede Forandringer af den danske Statsforfatning", 1842); Yderligere Bemærkninger om de constitutionelle Bestræbelser, sstd. Nr. 18).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne (Forslag angaaende Danmarks finantsielle Tilstand, 1835—36, S. 1713—31; Forslag om Tidenders og Journalers Forsendelse med Posten, 1838, I. 728; Forslag om at Adgangen til Postforsendelse maa staae aaben for alle Journaler og Tidender, 1840, S. 1130; Andragende om Modificationer i Statsraadets Organisation og Sammensætning, 1844, S. 659—72. (jvfr. D. Folkebl. X. Nr. 35); Andragende om en forandret Sammensætning og Organisation af det geheime Statsraad, 1846, S. 755—61).

**Tuxen (Laurits Regner)**, Broderson af nedenanførte P. M. og S. L. Tuxen; f. i Varde d. 18de September 1810, ældste Søn af Commandeur-Capitain, Ridder Nicolai Henrik Tuxen (f. $\frac{29}{8}$ 1785 i Ringkjøbing, † $\frac{17}{12}$ 1844 i Kbhvn., jvfr. „Nyt Archiv for Søvæs." IV. 355—67, Berl. Tid. 1844, Nr. 347, 49), og Anne Kirstine Fogtman (f. $\frac{5}{3}$ 1788, eneste Datter af Justitsraad, By- og Herredsfoged i Varde, Laurids Fogtman og Cathrine Steenbech Brorson); blev 1830 dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen; absolverede i Maj 1837 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); opholdt sig derefter som Hjelpeprædikant i nogen Tid i Flensborg; var siden Lærer ved Frederiks tydske Skole paa Christianshavn og ved Nicolaj Kirkeskole; blev d. 9de Februar 1845 ordineret Katechet og 1ste Lærer ved Borgerskolen i Stubbekjøbing paa Falster; d. 29de November 1850 Sognepræst til Tumby og Strukstrup, under Gottorp Provsti, i Sønderjylland. — * Augusta Charlotte Gerhardine Andrea Høst, en Datter af Dr. med., praktiserende Læge i Flensborg, Marcus Gerhard Høst.

Repertorium for bibelske Texter og Ideer til Leilighedsprædikener og Taler, samt Vink til sammes hensigtsmæssige Indretning og derhen hørende historiske og literaire Notitser, efter Schülers og Wagnitz 4de Udgave indrettet til danske Præsters Brug. Kbh. 1841 [1840]. („Dagen" 1840, Nr. 182).

Italiensk Sproglære til Brug for Danske, ved E. G. A. Dalgas og L. R. Tuxen. Kbh. 1844.

Schema til Dyrenes Naturhistorie. Første Levering, indeholdende Tabellerne Nr. 1 og 2: Hvirveldyr første og anden Classe (Pattedyr og Fugle). Nykjøbing paa Falster, 1846. (Loll.-Falsters Stiftstid. 1847, Januar, og derfra i Berl. Tid. f. A. Nr. 9).

W. A. Mozarts Levnet og vigtigste Værker. Nykjøbing paa Falster, 1847. (aftr. af „Tillægsbladene til Lollands-Falsters Stiftstidende" 1847).

Dansk Læsebog for Begyndere, tildeels efter „Ritsch's Lesebuch". Indeholdende 100 Smaafortællinger og 50 Digte. Nykjøbing paa Falster, 1848.

**Tuxen (Peder Mandrup)**, f. d. 11te August 1783 i Kjøbenhavn, ældste Søn af daværende Premierlieutenant i Sø-Etaten, siden Capitainlieutenant, Elias Tuxen (f. 1755, † $\frac{1}{1}^{6}$ 1807) og Birgitte Regine f. Thielo (f. 1754, † $\frac{23}{10}$ 1828); blev d. 29de August 1800 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1805 Auscultant i Constructions- og Regulerings-Commissionen (siden Medlem af samme); d. 1ste Maj 1807 Premierlieutenant; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1811 Inspections-Officeer ved Dokken; 1812 Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadet-Academiet; d. 31te Juli 1815 Capitainlieutenant; sendtes i Aarene 1820—21 paa en Udenlandsreise til Frankrige og England; udnævntes d. 17de Juni 1821 til Capitain; ansattes d. 12te Aug. s. A. ved Mekanik- og Hydraulik-Faget i Sø-Etaten, og 1822 som Interims-Tøjmester; blev d. 25de Maj 1826 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; 1829 Medlem af den kongl. Administration for Frederiksværk og Gods, og 1832 af Defensions-Commissionen; d. 30te Novbr. 1834 entlediget som fungerende Sø-Tøjmester og Chef for Sø-Artillericorpset, samt udnævnt til Commandeur-Capitain; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge. † 22de Marts 1838. — *$\frac{9}{8}$ 1810 Elisabeth Marie Simonsen (f. 1786). — (Jvfr. „Archiv for Søvæs." X. 29—30 (Officielle Deel); With's „Danske og norske Søheltes Bedrifter", S. 91—92; „Kbhpost." 1838, Nr. 82. — Portrait, lithographeret).

I „Archiv for Søvæsenet" (Briggen Moens Udtagelse af Grunden, beskreven, X. 311—22).

**Tuxen (Søren Ludvig)**, Sidstanførtes Broder, f. d. 4de Septbr. 1790 i Kjøbenhavn; blev d. 27de Febr. 1809 Secondlieutenant i Sø-Etaten; 1814 Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadet-Academiet

(indtil 1824); d. 24de Septbr. 1815 Premierlieutenant; d. 23de Octbr. 1825 Capitainlieutenant; s. A. Medlem af Constructions- og Regulerings-Commissionen; 1831 Eqvipagemester paa Nyholm og Havnemester i Kjøbenhavn; d. 31te Marts 1834 Ridder af Danebroge; d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 22de Maj 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 13de Marts 1842 Commandeur-Capitain; 1846 Ridder af Sværd-Ordenen; fik d. 12te Septbr. 1848 Commandeurs Charakteer; er tillige Ridder af Æreslegionen. — * 1817 Maren Christine Nielsen (f. 1795). — (Portrait, lithographeret, i Folio).

*Lærebog i Styrmandskunsten*, eller Styrmandskunsten praktisk og theoretisk forklaret tilligemed de dertil fornödne Tabeller. I.—II. Deel. Kbh. 1833—34. (Arch. for Søvæs. VII. 97—102, af H. B. Dahlerup; „Dagen" 1834, Nr. 291). *Andet Oplag*. I.—II. D. med et Stjernekort og 17 Kbt. ibid. 1844.

Bemærkninger ved den kritiske Anmeldelse af „Lærebog i Styrmandskunsten". Kbh. 1835.

Oplysninger til „en Sø-Officiers Tanker om Besparelser ved Marinen" (Som Anhang til Archiv for Søvæsenet 12te Bind 2det Hefte. 30 S. 8.; jvfr. sstd. S. 346—59, af M. Lütken, og Turens „Bemærkninger til Commandeur M. Lütkens Svar", sstd. S. 485—91).

**Tvermoes (Andreas Madsenius)**, f. i Kjøbenhavn 1808 (døbt $\frac{6}{5}$ s. A.), yngste Søn af Agent, Hørkræmmer og Ridder af Danebroge, Mads Jacobsen Tvermoes (f. 1768 i Kbhvn., † $\frac{2}{5}$ 1817 sstd.) og Anna Catharine f. Mohr (f. 1765); efterfulgte Faderen i Handelen.

Nogle Bemærkninger, fremkaldte ved det første Indstillingspunkt af den til Stænderforsamlingen fra nogle Handlende i Kjøbenhavn indgivne Petition. Kbh. 1840.

**Tychsen (Johan Lorentz)**, f. 1789 i Norge, paa Kongsberg, hvor hans Fader Nicolai Tychsen da var Apotheker og Lector, siden (1800) Ejer af „Hjorte-Apotheket" i Kjøbenhavn (f. $\frac{14}{8}$ 1751 i Tønder, † $\frac{8}{8}$ 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 630); Moderen Sorine Henrikke f. Hallensen († $\frac{1}{12}$ 1836, 74 A., i Kbhvn.). Han tog 1809 pharmaceutisk Examen (Laud. med Udmærkelse); erholdt d. 28de Novbr. 1817 Bevilling til at nedsætte sig som Apotheker i Kjøbenhavn, og blev Ejer af „Hjorte-Apotheket"; 1835 Assessor pharm. i det Kongl. Sundheds-Collegium; d. 19de Aug. 1837 Medlem af Apothekertaxt-Commissionen. † 18de November 1841. — * Charlotte Louise Haas. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXXIII. 97).

Medredacteur af: *Pharmacopoea Danica*, regia autoritate a Collegio sanitatis regio Hafniensi edita. Hafniæ, 1810. (jvfr. Art. C. Otto, II. 517).

Beretning over en chemisk Undersøgelse, foretagen af ham og G. Becker, optagen tilligemed nogle Bemærkninger i „Fædrel." 1840, Bilag til Nr. 42, jvfr. Modbemærkninger af ham og Becker, s. A. Nr. 58—59, S. 333—4; Nr. 109, Følgebl.).

**Tønder (Christian Ulrik)** blev d. 27de Decbr. 1810 Secondlieutenant; d. 20de Juni 1815 Premierlieutenant, og d. 13de Marts 1825 Capitain i Kongens Regiment; opholdt sig siden i Ribe. — * $\frac{29}{5}$ 1830 Johanne Hansen, Datter af Stiftsrevisor Niels Hansen i Ribe. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XIX. 292; XXXIII. 44).

Den homøopathiske Lægemethode, fremsat i sine Grundtræk af Livlæge Dr. R—n. Oversat. Kbh. 1832.

**Tønder (Jens Peter)**, Søn af Contre-Admiral Raphael Henrik Tønder (f. $\frac{19}{7}$ 1740, † $\frac{21}{10}$ 1814) og Elisabeth de Hemmer († $\frac{2}{3}$ 1808, ældste Datter af Jens Peter de Hemmer, Ejer af Plantagen Hemmersfryd paa St. Croix, og Marie Marcoe); f. i Kjøbenhavn d. 19de Febr. 1773; privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1790 (ikke 1793); var under Krigen i nogen Tid literair Telegraphbestyrer. † (ved Snigmord) i August 1836 i Kbhvn. — (Hans „Levnetsløb." Kbh. 1832; „Levnet og Død, med tilhørende Sang, af J. Behrend". ib. 1836; jvfr. „Kbhvnske Tidender" 1794, Nr. 71; Maanedl. Statstid. 1795, Decbr.; Elmquist's „Læsefrugter" XLII. 443—44. — Portrait, lithographeret, 1833).

La Serres Bønner og gudelige Betænkninger, fordansket. Kbh. 12mo. — Gammelt og Nyt. Et Ugeblad. ibid. 1796. — Breve over vigtige Sandheder. ib. 1800. — Poesier. ib. 1811. — En halv Times Læsning (en ikke nummereret Række af Blade). ib. 1815 o. flgg. (Hvert Stykke er to Blade i Octav). — Mit Levnetsløb eller Skildringer af min vicenskabelige Vandel. ib. 1832. 2det Opl. 1833, med Forf.'s lithogr. Portrait. — Poesier eller originale Arbeider i den bundne Stiil. ib. 1832. — Prosa eller originale Arbeider i den ubundne Stiil. ib. eod. — Frodiman eller den ædle og værdige Regent. Original Fortælling. ib. eod. — Den brave Emilie eller Mønsteret for Koner og især unge Piger. Original Fortælling. ib. eod. — Selskab i Ensomhed. ib. 1835. (12 S. 8).

Adskillige Smaapoesier i „Aftenposten" 1793.

**Tønder (Nicolaus)**, f. i Søndmørs Fogderi i Bergens Stift d. 17de Decbr. 1764, Søn af Ebbe Carsten Tønder, Sognepræst til Strandens Præstegjeld og Provst over Søndmør (f. $\frac{28}{7}$ 1726 i Throndhjem, † $\frac{4}{3}$ 1785, jvfr. A. Erlandsens biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Geistlighed, H. I. S. 83—84), og Susanna Borchmann Angell (f. $\frac{5}{2}$ 1739, † $\frac{10}{7}$ 1823, Datter af Præsten til Næsne, Jens Angell); kom 1780 i Bergens Latinskole, hvorfra han 1782 dimitteredes til Kbhvns Universitet; blev 1788 Overskibschirurg paa den kongelige Flaade; 1791 Bataillonschirurg ved Kongens (siden Kronens) Regiment; tog i Foraaret 1793 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); rejste til Tydskland, og ansattes ved et Feltlazareth ved den allierede Armee; blev d. 25de

April 1794 Regimentschirurg ved det Sjællandske Rytter-Regiment i Nestved, og siden ved det jydske Regiment lette Dragoner i Randers; d. 21de Novbr. 1806 tillige Stabschirurg ved Landmilitair-Etaten; d. 22de Juli 1808 Medlem af det Kongl. Sundheds-Collegium, og d. 23de Juli s. A. af det slesvig-holstenske Sanitetscollegium; 1814 Regimentschirurg ved det Norske (siden 2det) Livregiment til Fods i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 7de April 1822 Rang i 4. Kl. Nr. 1; benaadedes d. 1ste Novbr. 1828 med Danebrogsmændenes Hædersteqn. † 5te Januar 1832. — * 1795 Anna Adolphine von Saldern († 2/4 1848 i Kbhvn.). — (Nekrolog i „Dagen" 1832, Nr. 13; jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXXIII. 44).

Bekjendtgjørelse til den militaire Besætning paa Lolland. Kbh. 1812.

Reglement for de Danske Felt-Hospitaler (i Hedegaards Rescripter, Resolutioner, etc. betræffende den Kongl. Danske Krigsmagt til Lands. 10de Deel, 1825, i Anhanget).

Reglement for de Danske Felt-Hospitaler. Uden Trykkested og Aarstal. (Kbh. 1831). 91 S. 8. og 21 Tabb.

Jagttagelse om et bruskagtigt Legeme i Knæets Articulation, i „Bibliothek for Læger" Bd. I. 1821. S. 340—42.

Havde Andeel: i *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøjeste Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæsen. Kbh. 1813. Paa Tydsk. Copenhagen 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Allg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 951).

**Tørsleff (Lauritz Christian)**, 2den Lærer ved Borgerskolen, samt Klokker og Chordegn i Assens; blev d. 20de Juni 1831 tillige Translateur i Fyens Stift i det tydske, franske og engelske Sprog; d. 28de Juni 1847 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn.

J „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn" (Bemærkninger i Anledning af „Et Par Noticer om Skolevæsenet i Odense", 1826, Nr. 12; Svar paa „Mere om Odense Byes Skolevæsen", s. A. Nr. 21).

**Tørslew (Hans Frederik Bryggemann)**, Søn af nedenanførte Landinspecteur Rasmus T.; tog dansk-juridisk Examen; blev siden Fuldmægtig paa Byskrivercomptoiret i Randers; d. 22de Decbr. 1841 Landmaaler; 1844 Landvæsenscommissair i Randers Amt; fik d. 10de Juli s. A. Rang med Kammerraader.

Om Overformynderie-Væsenets Bestyrelse i Danmark (udenfor Kjøbenhavn). En Haandbog for Overformyndere. Randers, 1832. (M. f. L. IX. 176—78, af C. F. Kunzen).

**Torslew (Rasmus)**, først Landmaaler, og 1803 Landinspecteur; var Capitain ved Landeværnet; blev 1810 Tiendecommissair i Aarhuus Amt (indtil $\frac{23}{5}$ 1834); var tillige i en Række af Aar Forligelsescommissair i samme Amt. † 12te October 1837 i sit 77de Aar i Randers.

Register over Stempletpapiirs-Forordningen af 3die Decbr. 1828. Aarhuus, 1829. (M. f. L. I. 392—93, af P. W. Jacobsen).

Et Brev (angaaende Opmaalings-Omkostninger ved en Bondegaard), i Halds Tidsskr. for Landoek. III. 399—406.

**Tottrup (Ferdinand)**, en Søn af Poul Tottrup, Ejer af Hovedgaarden Dueholm Kloster paa Morsø († $\frac{1}{3}^4$ 1797); f. sammesteds 1765; dimitteret til Universitetet fra Viborg Skole 1782; tog i Maj 1789 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev d. 18de Febr. 1791 Vice-Landsdommer og 1794 Landsdommer i Laaland og Falster; 1799 Assessor i Højesteret; 1800 atter Landsdommer i Laaland og Falster (indtil 1805), og tillige Borgemester og Byfoged i Nakskov samt Herredsfoged i Laalands Sønder-Herred; 1803 entlediget fra Byfoged-Embedet, og d. 13de Novbr. 1810 fra Borgemester-Embedet og benævnte Herredsfogedpost; d. 22de Novbr. 1815 Herredsfoged og Skriver i Middelsom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt; d. 14de Maj 1817 virkelig Etatsraad. † 5te Maj 1825 paa Dueholm paa Morsø. — ⚭ 1. Elisabeth Georgine Wichfeldt († 1802, 31 A.). ⚭ 2. $\frac{29}{7}$ 1803 Karen Hinchelde̦y (f. $\frac{14}{2}$ 1780), nu Conventualinde i det Harboeske Enkefrue-Kloster i Kbhvn., en Datter af Justitsraad Christian Hincheldey, til Ourupgaard (f. $\frac{1}{8}$ 1729, † $\frac{1}{7}$ 1793), og Laurentia f. Hofgaard († $\frac{5}{8}$ 1841). — (Jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 398, 509; Lollands-Falsters Stifts Adr. Cont. Efterretn. 1825, Nr. 50).

Om Nytten af Amts-Politiemestere. Mariboe, 1809. — Foreløbige Grundtræk til en dansk Politie-Ret. Kbh. 1812.

Noget om vor Nationalbanke, om vor indenlandske Handel med Hensyn paa Banken, og om Midler, til at give vor Handel i Landet en fast og varig Gang. Kbh. 1814.

Afhandling om det Spørgsmaal: hvilke ere de mest hensigtsmæssige Midler til, i en stor Stad og navnlig Kjøbenhavn, at forebygge og afværge Tyverier? Kbh. 1815.

Noget til Besvaring af det Spørgsmaal: Ved hvilke Midler kunne de i Nørrejylland omvankende Tiggerhorder, bekjendte under Navnet Natmandsfolk eller saakaldte Kjeltringer, forvandles til gode og duelige Borgere? Viborg, 1823. (Jvfr. Kbhvns Skilderi 1823, Nr. 90).

I „Minerva“ (Hvilke Midler kan i Danmark anvendes, for at forebygge Barnemord, uden at Løsagtighed eller andre Laster tillige befordres? 1801. III. 157—75; Noget om at forebygge Tyverier paa Landet, 1804. III. 233—248).

**Toxen (Jørgen Karstens Blok)**, f. d. 9de Februar 1776 i Tørning Lehn, i Landsbyen Rodding, hvor hans Fader Niels Toxen da var Præst (fra 23/3 1770), siden (1/12 1787) til Rustrup († i Juli 1803); blev, efter at have tjent halvandet Aar som Frivillig i det slesvigske Jægercorps, under Ewald, om Efteraaret 1795 af sin Fader dimitteret til Universitetet i Kiel; rejste i Foraaret 1798 til Universitetet i Kjøbenhavn, hvor han fik academisk Borgerret; var derpaa Huuslærer i Jylland, og indtraadte 1801 som Alumnus i det pædagogiske Seminariums historiske Klasse; blev et halvt Aar derefter ansat som Adjunct og Lærer i det tydske Sprog ved Kjøbenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitanskole); tog Afsked fra denne Post, og oprettede, i Aaret 1803, et Underviisningsinstitut i Kjøbenhavn, hvilket han i Aaret 1809, da han blev Landmand, overlod til sin Medbestyrer, Student og Boghandler Tikjøb. Efter at have solgt sine Landejendomme blev han i Foraaret 1811 ansat som Overlærer ved Holmestrands Borger- og Døttre-Skole, men rejste, formedelst den i Norge tiltagende Dyrhed, i Foraaret 1812 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han derefter (understøttet med en aarlig kongelig Pension siden 1820) levede som Videnskabs- og Forretningsmand; rejste 1826 til Altona, forsynet med kongeligt Privilegium paa, der at udgive en politisk Tidende paa Dansk, men vendte i det følgende Aar tilbage til Kjøbenhavn. † 4de Februar 1848. — * 1. Severine Christine Beyer, f. Hjordt, Enke efter Lieutenant i Sø-Etaten Johan Grove Beyer. * 2. Jakobine Kaarsberg († 7/? 1848, 55 Aar gl., i Frederiksberg). — (Jvfr. „Dagen" 1803, Nr. 128, 29, 31; „Ny Freia" 1826, S. 152; Flyv. Post 1848, Nr. 34. — Portrait, lithographeret af Kierkegaard).

Praktisk-theoretisk Tydsk Sproglære, med en foreløbig kort Udsigt over almindelig Sproglære efter en nye Plan bearbejdet. Kbh. 1806. (L. E. 1806, Nr. 51). — Indledningssang til Norges Universitetsfest. ibid. 1812. — Tabel til Oversigt og Beskrivelse over Grundejendomme med Jorder. ibid. 1813, og uden Jorder. ibid. eod.

Slutteriana og Frihediana. Kbh. 1816. (jvfr. Art. O. Horrebow, I. 713—14). — Svar til O. Horrebow. ib. eod.

Den menneskelige Magnetisme, i nogle af de meest vidunderlige Kiendsgierninger. Efter det Tydske af Jos. Weber og A. Wienholt. (Med en Dagbog over en magnetisk Behandling i Kjøbenhavn). Kbh. 1817. 2det Opl. ib. eod. (jvfr. „Dagen" 1817, Nr. 116, af Sevel Bloch; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 39, af B. Toxen; og Art. J. Wallich).

Hovedsprog-Bog, eller Dansk, Tydsk, Engelsk, Fransk Læsebog. Første Hefte. Kbh. 1818.

Et Par Ord om Pengebegeistring og Folkesange. Kbh. 1819.

Mimer, eller kort Vejledning til udvalgt Læsning i 10 Sprog. Almeennyttig Nytaarsgave til Unge og Gamle for 1822. Kbh. (jvfr. H. Jürgensen: „Litteratu-

rens Markblomster ved Mimers Brønd. Kbh. 1822«, og Art. S. S. Meisling, II. 250). — Mimers Skjold. (Svar paa Jesper Jespersens (ɔ: Meislings) Pjece: Saa lidet kan man stole paa Mimer!) ibid. 1822. (heraf bleve 2 Ark trykte, og anmeldtes først til Salg i »Politivennen«, af 4. Febr. 1826. (Nr. 527, S. 78).

Dansk Folkesang med tydsk Oversættelse. Kbh. 1823.

Udvalgte Pennestrøg, ordnede efter Tidsfølgen. Kbh. 1824. (En anden og meget forøget Udgave udkom under Titel: Mindeblade. ibid. 1840; jvfr. »Den Frisindede«, 1840, Nr. 53, S. 212. — Af Digtet: »Til Sandhed" findes tydsk, engelsk og fransk Oversættelse ved H. C. Wosemose i Døl's »Nyt Archiv for Psychol., Hist.« o. s. v. I. 14—18).

Fuldstændig Fremstilling af Napoleons Karakter. Kbh. 1821. (jvfr. Art. J. C. Lange, II. 97).

Recht und Freiheit oder fünf deutsche und drei dänische, nach der Zeitfolge geordnete, weltbürgerliche Gedichte. Kopenh. 1826. — Ret og Frihed eller: fem danske og tre tydske verdensborgerlige Digte. 2det, forandrede Oplag. (Til Bedste for Grækerne). Kbh. 1827. (Kbhpost. 1827, Nr. 89, S. 359—60, af R. K. Rask; Døl's Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. VIII. 272—74; jvfr. »Politivennen« 1827, S. 742; »Ny Freia« s. A. S. 307).

Formælingsdigt til Frederik Carl Christian, Prinds af Danmark. Den 1ste November 1828. (i Kbhvns Adresse-Compt. Efterretn. 1828, Nr. 256 og andre Blade). Aftrykt tilligemed Oversættelser i det tydske, engelske og franske Sprog af Forfatteren selv. Kbh. 1829. 4to. (Rask's Literaturblad, S. 247—48; Kbhpost. 1829, S. 246); oversat paa Tydsk, Engelsk, Fransk, Italiensk, Latin og Græsk af H. C. Wosemose. ibid. eod. 4to; paa Tydsk af Advocat Kock i Alton. Mercur 1828 og i det tydske Maanedsskrift »Hesperus" 1828, Decbr. Nr. 308 (s. »Kbhpost.« 1829, S. 126 og »N. Morgenpost" s. A. S. 455), samt af ham selv i »Nyeste Morgenpost« 1828, Nr. 29—30; prosaisk overs. paa Tydsk i »Dresdener Mercur« 1829, Nr. 71, 13. Juni (s. Kbhpost. 1829, S. 412); paa Engelsk overs. af J. C. Lange i »Nyeste Morgenpost«; paa Svensk overs. og indført tilligemed Originalen i „Nya Argus" 1828, Nr. 99.

Runer (til: Dankongen; Ruslands Keiser; og Prinds Frederik af Danmark). Kbh. 1830. 4to. (Digtet: »Til Dankongen«, overs. paa Tydsk af Overrets Advocat Jessen i Altona, og indf. i Alton. Adr. Compt. Nachrichten 1830; optr. i »Kbhpost.« 1831, S. 60).

Guldkorn. Fortællinger til Underholdning og Belæring for Børn imellem sex og ni Aar, af Gustav Holting, fordanskede af Blok Toxen og F. S. Kaarsberg. Kbh. (1838), med 18 illum. Billeder.

Grundkundskabs-Tavle: en eiendommelig, kort Udsigt over Grundkundskabs-Lærens eller Elementar-Encyclopædiens Faglære; med Opgivelse af 10 fortrinlige og almeenfattelige, kun omtrent 40 Rbdlr. kostende Haandbøger. Kbh. 1839. 8 S. Median 8.

Erklæring imod »Corsaren« eller paa Dansk: Sørøveren, med Tugt at mælde! Kbh. 1844. 2det Opl. ib. eod. — Blok Toxens indledede og anmældte Tillægsklager, til Kjøbenhavns Forligelsescommission, over trykte Fornærmelser af Tidsbladet »Corsarens« saakaldte ansvarlige Redacteur: Louis Tauscher. ib. eod. —

Nyeste Svar til »Corsaren«. (Aftryk af »Politivennen« Nr. 1486, 21de Juni 1844). ib. eod. (jvfr. »Corsaren« Nr. 395 (1848).

Meenederen og Fanden, med den derover fældede Høiesteretsdom imod Keck den Yngre, samt Blok Tøxens Bemærkninger over Høiesteret, Etatsraad Blechingberg, Hof- og Stads-Retten, samt det om Betaling af det Offentlige og over »Lirum Larum« i Ugeblaðet »Den Frisindede« Yttrede. Kbh. 1845. Andet uforandrede Oplag. ib. eod. (Det versificerede Stykke: »Meenederen og Fanden« var indrykket i »Politivennen« Nr. 1365, d. 26. Febr. 1842, og Blok Tøxen sagsøgtes herfor af daværende Hoboist og Elev i det kongl. Capel Conrad Ludvig Keck, men frifandtes ved Høiesteretsdom af 8. Novbr. 1844; jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303; »Fædrel.« 1843, Nr. 1276; 1844, Nr. 1731, 32, 40).

• Blok Tøxens Stambog, især fra Kiel og Kjøbenhavn, imellem Aarene 1796 og 1842, iberegnede. Til Venskabsminde, i det hidtil mærkeligste Old, samt til Brug for Stamboger. Med et Par Ord om vor Trykkefrihed og med en bogstavordnet Navne- og Side-Fortegnelse af den 16de Dennes. 2. Opl. Kbh. 1845 (Juni).

Redacteur og Udgiver af: Hamborgerposten, politisk Tidsblad. Nr. 1—26. (fra Januar 1827 til 31. Marts s. A.). Altona, 1827. 4to. (jvfr. »Ny Freia« 1827, S. 12; »Politivennen« s. A. S. 102—4).

Medudgiver af: Freia, et Ugeblad, Nr. 1—7. Kbh. 1821. 4to. (begyndt i August 1821; jvfr. Art. F. M. Lange, II. 101).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Nogle Bemærkninger om Studentercorpset, 1807, Nr. 5, 27de Octbr.; Fordomme. (Tildeels efter det Engelske), 1815, Nr. 12; Et lidet, men betydningsfuldt Bidrag til Buonapartes Characteristik, s. A. Nr. 89; En mærkværdig Yttring i et Skrivt, af Louis Buonaparte, Exkonge af Holland: 1818, Nr. 54; Grundkundskabsskole, s. A. Nr. 69; Et Par Ord om Udvandring, s. A. Nr. 72; Et Par Ord om Parti-Aandens Tone imod Jens Baggesen og Adam Oehlenschläger, s. A. Nr. 92; I Anledning af (C. Hauch's) »om Grundtvigs og Andres Forsvar for Baggesen«, s. A. Nr. 94 (jvfr. Sp. 1674); Hovedaarsagerne til den nuværende Næringsløshed i Danmark, 1820, Nr. 50; Et Par Ord om Grundeiendommes Værd, saavel for Staten, som for Enkeltmand, s. A. Nr. 52; Die dreifache Kriegergröße, 1821, Nr. 83; Et Par Ord, i Anledning af det nye Ugeblad: »Sprog- og Literatur-Vennen«, 1822, Nr. 63. 64. 65; Modværge imod Herr Procurator P. J. Knudsens saakaldte Nødværge, s. A. Nr. 68; En Spaadom, ligesaa trøstende for Ejere af Ting, som advarende for Ejere af Penge, 1825, Nr. 71); — i Wolff's »Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab« (Den Brødlærde og det philosofiske Hoved, af Fr. Schiller, overs. 1808. II. 56—61); — i F. D. Gräter's »Odina und Teutona«, Bd. I. (ɔ: »Bragur« Bd. 8. und »Braga und Hermode« Bd. 5.), Breslau 1812 (Wäre die Einführung der Nordischen Mythologie statt der Griechischen für die schöne Litteratur des Nordens zuträglich? Eine Preisschrift von J. Möller. Aus dem Dänischen übersetzt); — i »Politivennen« (Arjen Jacson (et Mindedigt), 1820, Nr. 225; Fattigbestyrerdjævlen, s. A. Nr. 253; Angriberens Afskedsord, 1826, S. 23. 42. 75; Præsten Visbys uaandelige og uaandige Confirmationsrang, 1831, S. 342—44; Spørgsmaal om dansk Trykkefrækhed, 1842, Nr. 1373; Bogstaverne rødme ikke, sstd.; m. fl. a.); — i »Telegraphen« (Om Brugen af Ordet seen, i 3. Aarg. S. 400—3, jvfr. S. 403—6); — i »Kjøbenhavnsposten« (Ugjendrivelige Beviser mod Student N. C. Bjerring, 1829, Nr. 83—85, 90; sær-

skilt aftr. med Titel: Drøftelse af Student N. C. Bjerrings saakaldte „Et Ord om Publikums Meningsyttring i Skuespilhuset“. Kbh. 1829. 2. og 3. Opl. ib. eod. (jvfr. Art. Rudolph, II. 718); Hamborgpostens Plan og Historie, 1830, Nr. 191—92, 196—97. (jvfr. Nr. 190, 202, 4, 7, 8, 9, af J. C. Lange); Kort Afførdigelse af J. C. Langes Gjenmæle, s. A. Nr. 214, 21); — i „Jyllandsposten“ (Mosaikerne: aabent Brev til den jydske Stænder-Forsamling, 1838, Nr. 3, Tillægsblad, S. 14).

Adskillige danske og tydske Digte, adspredte i „Den Danske Tilskuer“; „Minerva“ (1803. II. 214); „Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ 1812, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 25; Liunges „Dana“, 1820; „Kjøbenhavns Morgenblad“ 1825—26; Dsl's Archiv (IV. 151); „Nyt Aftenblad“ 1826; „Ny Freia“ 1826; „Kjøbenhavnsposten“ 1829, 31, 40; „Den Frisindede“ 1840; „Dansk Folkeblad“ 5te Aarg.; „Dagen“ (Einige Züge aus dem Leben eines jungen Thronerben (kein Mährchen), 1841, Nr. 121. 126, overs. paa Dansk af F. S. i „Søndagen“ s. A. Nr. 27—28); i Kbhvns Adr. Compt. Efterretninger 1828, 38, 43, 45; o. fl. a. St.

Han har endvidere skrevet i Aaret 1834 under Navnet Waldemar Ebbesen.

**Toxen (Manasse, ikke Martin),** Nysanførtes ældre Broder; blev privat dimitteret til Kjøbenhavns Universitet i Foraaret 1791, og tog derefter den philologisk-philosophiske Examen; var siden Landmand. † 19de September 1830, i sit 61de Aar, i Kjøbenhavn. — *M. Jensen.

Godmand eller den danske Børneven, en Læsebog for Kjøbstæd- og Landsbyeskolerne af K. T. Thieme. 1ste Deel. Oversat og tildeels localiseret. Kbh. 1798. (L. E. 1799, Nr. 52, af J. N. Tileman. — 2den Deel overs. af M. Hallager). — Elisa eller Mønsteret for Koner. 1.—2. Deel. Overs. ibid. 1799—1800. — Robert eller Mønsteret for Mænd. Et Sidestykke til Elisa. 1.—3. D. Overs. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 42). — Anton eller Mønsteret for den tilvoxende mandlige Ungdom. Overs. ib. 1801. (L. E. 1801, Nr. 5. 6). — Pigers og Koners Forhold i Omgang med Mænd. Overs. ib. eod. — Gustav Adolph, Sverrigs Konge, som Ven og Elsker, af F. G. Baumgärtner. Overs. ib. 1803. — Victorin, eller Soldatersønnen, en Tildragelse fra den nyeste Tid af Julius Päan. Overs. ib. 1810. (L. E. 1810, S. 782). — Erik den Tredie. Original Sørgespil. ib. 1811.

Han oversatte de to første Ark af: Emma, eller Qvinden som hun er, af G. Schilling. (jvfr. Art. O. Horrebow, I. 713).

**Toxen (Niels Andreas Carl Emil),** Søn af ovennævnte J. K. Blok Toxen; var 1827—30 Mønsterskriver ved Sø-Indrulleringen i Holsteens District, og opholdt sig i Altona; fik derefter Søkrigscommissairs Charakteer og blev Institutbestyrer i Kjøbenhavn; d. 1ste Maj 1818 Secondlieutenant ved 1ste Reserve-Bataillon; d. 19de Aug. 1849 Premierlieutenant i Infanteriets Krigsreserve (med Anciennitet af s. D.); d. 6te Octbr. 1850 Ridder af Danebroge; d. 13de Febr. 1851 charakteris. Capitain. — *......

Almindelig Verdenshistorie for alle Stænder, fra de ældste Tider indtil Aar 1831, af C. v. Rotteck. Fordansket. 1.—4. Bd. Kbh. 1835—38, med Forf.'s Portrait. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 535—36). Andet Oplag. 1.—4. Bd. ibid. 1841—42. („Dagen", 1841, Nr. 283).

ABC og Stavebog, med syv illuminerede Billeder. Kbh. 1843.

# U.

**Udtberg (J. C.)**, en Søn af Skræddermester Jonas Udtberg († 2/7 1822, 73 A. i Kbhvn.); er Skræddersvend.

Glædesfang paa vor skjønne Julefest. 1818. — Fanden paa Loftet, en moersom Fortælling. 1827. — Sang i Anledning af Formælingen. 1828. — Julesang. 1829. — Poetens løierlige Frierie til Jomfrue Rosalia Gjernevil, eller: For Plaisier Skyld, langtfra havde jeg nær sagt; en moersom Fortælling. Andet Oplag. 1831. 15 S. 8. — Kjøbenhavns Moerskabsblad, indeholdende Alvor og Skjemt. (1833). 4to. — Danneafolkets Nationalsang i Anledning af Kong Frederik den Sjettes Fødselsdag; samtlige trykte i Kbhvn.

Tanker ved Pastor Spangs Død, i Berl. Tid. 1846, Nr. 21, Tillæg.

**Uldahl (Peter Christian)**, f. d. 1ste Marts 1778 i Assens; kom tidlig til Kjøbenhavn; rejste siden i 7 Aar udenlands, og opholdt sig i Petersborg, Berlin og Wien; kom tilbage 1809 og anlagde med kongelig Understøttelse en Fortepiano-Fabrik i Kbhvn.; blev d. 28de Jan. 1812 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. † 1ste Marts 1820. — * Ane Dorthea Hammond († 1846). — (Jvfr. Efterretninger fra Selsk. for indenl. Konstflid I. 157—60 og 217—18).

Indberetning om hans opretstaaende Fortepianoer, m. K., i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konstflid, I. 659—63.

**Uldall (Frederik Adolph)**, f. d. 1ste October 1806 paa Gaarden Espe ved Korsør, Søn af Sø- og Land-Krigscommissairen i det nordre sjællandske District, Generalkrigscommissair Hans Frederik Uldall († 1836) og Marie Dorothea f. Købke († 3/8 1838 i Vordingborg); kom 1817 i Frederiksborg lærde Skole, og 1819 i Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, hvorfra han 1825 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse ved anden Examen i det paafølgende Aar; blev chirurgisk Volontair paa Frederiks-Hospital; underkastede sig i Foraaret 1830 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. s. A. medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var derefter i 1½ Aar medicinsk Candidat paa Frederiks-Hospital, og senere prak-

tiserende Læge, bosat paa Vesterbro ved Kbhvn.; disputerede d. 16de Februar 1833 for Licentiatgraden og d. 25de Novbr. s. A. for Doctorgraden i Medicinen; var fra 1ste Juni 1834 til 1ste Aug. 1836 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 11te District; blev d. 23de Juli 1836 Stadsphysicus i Fredericia; foretog en Reise til Paris 1840, og udnævntes d. 24de Decbr. 1843 til Landphysicus i Sjællands nordre Physicat; blev 1851 Medlem af den til at undersøge og ordne Sanitets- og Medicinalforholdene i Hertugdømmet Slesvig nedsatte Comitée. Vandt 1839 den af Philiatrien udsatte Præmie for Udarbejdelsen af en Haandbog i det offentlige Sundhedspoliti, til Brug for danske Læger, og ligeledes 1844 den ved det kongl. Sundhedscollegium udsatte Præmie for en Afhandling om Medicinalvæsenet i Danmark (s. Bibl. f. Læger XL. (N. R. Bd. 10.) S. 472—73). — ⚭ Elisabeth Johanne Sophie Sick. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion 1833 udstedte Program, p. 27—29; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XIX. 507—8; XXXIII. 101).

Dissertatio *de effectibus Jodii in organismum humanum usuque ejus medico.* (pro licent.). Havn. 1833. (Hufeland Bibl. d. Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 97—101; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 122, af C. Otto).

*De dentitione difficili infantili*, cum adjuncta disquisitione *de spasmis et antispasmodicis.* Diss. inaug. Havn. 1833. (Hufeland Bibl. der Heilkd. Bd. 73. 1835. Febr. S. 101; Zeitschr. f. Med. Bd. 6. 1837. Septbr. S. 125, af C. Otto).

Haandbog i den gjeldende civile Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1835 (1834). (Bibl. f. Læg. XXII. 494—98, af C. Otto; M. f. L. XIII. 266—68, af F. W. Mansa).

Danmarks gjeldende civile Lovgivning angaaende Apothekervæsenet. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 220—26, af F. W. Mansa; Journ. f. Med. og Chir. IX. 190). — Supplement, indeholdende den gjeldende militaire Lovgivning om Apothekervæsenet. ibid. 1836.

Haandbog i den gjeldende militaire Medicinal-Lovgivning for Danmark. Kbh. 1836. (M. f. L. XVIII. 471—83, af F. W. Mansa).

Haandbog i Sundhedspolitiet, med særligt Hensyn paa Danmark, udarbeidet for Læger og Jurister. Et af Philiatrien kronet Priisskrift. Kbh. 1840. (jvfr. Bibl. f. Læg. XXXI. (N. R. Bd. I.) S. 190; Ugeskr. f. Læg. I. 191—92).

Statistisk Fremstilling og critisk Sammenligning af tyve Staters Medicinal-Forfatninger, med særligt Hensyn til den danske, samt Ideer til dennes Reform. Et af det kongl. Sundhedscollegium kronet Priisskrift I.—II. Deel. Kbh. 1844. (Bibl. f. Læg. XLI. (N. R. Bd. 11.) S. 396—409; XLII. (N. R. Bd. 12.) S. 105—19, jvfr. Forf.'s Antikritik sstd. S. 113—58 og 398—421).

Real-Register over Danmarks gjeldende civile Medicinal-Lovgivning indtil Udgangen af 1847, betegnende Forordninger, Placater, Rescripter, Resolutioner, Reglementer, Instruxer, Fundatser, Collegial-Skrivelser og andre offentlige

Aktstykker, som vedkomme Kongerigets, de nordlige Bilandes og de danske Coloniers civile Medicinal-Personale. Kbh. 1848.

I „Journal for Medicin og Chirurgie“ (Et Exempel paa ustyrlig Lyst til Brandstiftelse hos et aldrende Fruentimmer, i V. 115—17; overs. af J. F. W. Nevermann i Wildbergs Jahrb. d. ges. Staatsarzneykd. Bd. 2. S. 311—13).

I „Bibliothek for Læger“ (Foramen ovale aabent hos et 5 Maaneder gammelt Barn, XXV. 16—17. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1837, Bd. 13. S. 309, af A. v. Schönberg, og i Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 5. S. 514); En Obductionsforretning, XXVIII. 348—55; En Accouchement-Forretning, XXX. 291—98; Praktiske Iagttagelser, XXXII. (N. R. Bd. 2.) S. 193—207; Bemærkninger om Syphilis og især Syphiloid i Almindelighed og med særligt Hensyn til Fridericia, XXXVI (N. R. Bd. 6.) S. 337—80; Kliniske Iagttagelser (1. Ualmindeligt Forlob af et Tilfælde af Vattersot med Albuminuri. 2. Lunge-Empyem — Operation — Obduktion. 3. Arsenik mod Phthisis. 4. En Lupus nasi. 5. Til Behandlingen af Rygradskrumninger. 6. Helbredelse af en langvarig Neuralgia coeliaca. 7. Fedt og Hvidkaal i Dysenteri. 8. Tilfælde af rheumatisk Stivkrampe efter Herpes exedens), XXXVIII. (N. R. Bd. 8.) S. 114—28; Om den i Sjællands nordre Physikat i Aaret 1845 herskende Hydrocephalus acutus. Efter Lægernes Indberetninger, XLV. (N. R. Bd. 15.) S. 228—33; Kasuistiske Meddelelser (1. Spinal-irritation med Abdominal-Neuralgi, Ascites og Rygradskrumning, Helbredelse; 2. Vattersot med Albuminuri, Helbredelse; 3. Kronisk Aff.ktion af Pankreas (?) helbredet; 4. En betydelig Gevært, fordelt ved Naturens egen Kraft; 5. Exfoliation af Slimhinder), i 3. R. II. 310—20; Bemærkninger om Epidemianordningerne. (Oplæst paa Lægemødet i Roskilde d. 2den Sept. 1850), i 3. R. VIII. 403—23).

I „Ugeskrift for Læger“ (Medico-chirurgiske Bemærkninger fra Paris, III. Nr. 24; Lægemødet i Roeskilde, i 2. R. V. 77—82; Om de hvidtede Huse, 2. R. VII. 352—83).

**Uldall (Wilhelm August)**, f. i Kjøbenhavn d. 2den Marts 1781, Søn af Justitsraad Peder Uldall, daværende Høiesterets-Advocat, siden Viceborgemester i Kjøbenhavn (f. $\frac{29}{6}$ 1743 i Assens, † $\frac{3}{11}$ 1798, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 632—33), og Antonette f. Hansen; blev privat dimitteret til Universitetet i Foraaret 1797; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Juni 1801 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.), men lagde sig siden efter Botanik under Vahl, og gjorde 1803 en Reise til Paris; udnævntes til Commerce-Secretair, og blev 1809, efter C. G. Rafns Død, Bestyrer af det kongelige Brændeviinsbrænderi i Kjøbenhavn; derefter Commerce-Assessor; d. 21de Febr. 1822 virkelig Kammerraad; d. 13de April 1825 Told- og Consumtions-Kasserer i Nestved; d. 21de April 1843 virkelig Justitsraad; d. 25de Marts 1851 i Naade og med Pension entlediget (fra 1ste Apr. s. A. at regne). — ° Hanne Louise Nellemann (f. $\frac{3}{3}$ 1783, næstældste Datter af Cancelliraad, Byfoged i Assens, Rasmus Ludvig Nellemann og Margrethe f. Uldall).

Anviisning til at benytte Bærmen i Øllets Sted til Paasætning ved Brænderier. Kbh. 1810. (foranstaltet trykt og gratis uddeelt af Oecon.- og Commerce-Collegiet; aftr. i Handelstid. 1810, Nr. 68). — Anviisning til Brændeviinsbrænding af Kartofler. ibid. 1811, m. 1 Kb. (ligeledes uddeelt, og aftr. i Handelstid. 1811, Nr. 19).

Om Brændeviinsbrænding af Kartofler, saaledes som samme foretages paa det kongelige Brænderie i Kjøbenhavn. Med 1 Kobber. Kbh. 1815.

I »Minerva« (Bemærkninger paa en Reise til Paris 1803, i Aarg. 1804, II. 131—67; III. 1—31).

I »Handels- og Industri-Tidende« (Beretning om de i Vinteren 1809—10 foretagne Forsøg paa det kongel. Brændeviinsbrænderie i Kjøbenhavn, 1810, Nr. 44 og 47 (derfra i Krarups Søndags Aftens Læsning 1810, Nr. 21—25 og i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konstfl. I. 238—55, samt i Udtog i Journal uti Hushållningen, Stockholm, Jan. og Febr. 1811); Paasæt af Bærme istedetfor Øl ved Brændeviinsbrænding om Sommeren, 1810, Nr. 84 (og i Efterretn. fra Selsk. for indenl. Konstfl. I. 439—40); Beretning om, at Spøl som Paasæt ikke bedærver Brændevinen ved at gjøre Karrene sure, 1812, Nr. 37; Om at uddrage Meel af Kartofler ved Frost, 1814, Nr. 3).

I »Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid« (Beskrivelse over nogle til Destillation hørende Redskaber, med 1 Kb., I. 231—37; Om Kartoflers Brug i Sverrig til Brændeviin, sstd. S. 457—60).

I Oluffens »Nye oeconom. Annaler« (Om Fordelene ved Kartoflers Anvendelse til Brændeviinsbrænding, II. 3—23; særskilt aftr. Kbh. 1815, og anm. i Landoecon. Tid. IV. 368—73, af B. F. Rønne).

**Ullis (Ingeborg)**, f. i Norge.

Oeconomisk Kogebog for sparsommelige Huusmødre, efter norsk Methode. Kbh. 1830. — Oeconomisk Saucebog for sparsommelige Huusmødre. ibid. 1831.

**Ulstrup (Waldemar Nicolai)**, f. i Hillerød d. 21de October 1796; blev den 1ste Marts 1812 Secondlieutenant i det kgl. Artillericorps; d. 12te Febr. 1823 Premierlieutenant; d. 7de Marts 1832 Capitain; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 20de Januar 1841 Batterichef; fra 1ste Juli 1842 fast Controleur ved Fabrikationen paa Frederiksværk, og Capitain af 1ste Classe i Artilleribrigaden; 1843 Ridder af Sværd-Ordenen; d. 29de Novbr. s. A. atter Batterichef; d. 24de Januar 1848 Major ved 1ste Artilleriregiment; d. 17de Juni 1849 characteriseret Oberstlieutenant (med Anciennitet fra $\frac{1}{5}$ s. A.); d. 6te Octbr. 1850 Oberstlieutenant; d. 8de Octbr. s. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteg n; d. 28de Aug. 1851 Medlem af Defensionscommissionen; er tillige Secretair i Artilleri- og Constructions-Commissionen. — * Hanne Annine Christiane Jørgensen.

I »Militairt Repertorium« (Et Copierapparat, II. 460—63).

**Undahl (Lauritz Christian)**, fød d. 17de September 1783 i Kjøbenhavn, af Forældrene: Kammerherre, Commandant paa Bornholm, Andreas Undahl og Charlotte Dorothea v. Röder († $\frac{16}{3}$ 1820 i sit 62de Aar, eneste Datter af Hofjægermester Christian Friderich v. Röder, Jægermester i Nørre-Jylland, f. i Maj 1726, † $\frac{5}{3}$ 1767, og Ingeborg Marie Thombsen); var Premierlieutenant i Armeen, da han 1811 fik Over-Opsynet ved det i Viborg Tugt- og Forbedringshuus værende Fabrik-Anlæg; blev 1813 Capitain; 1820 Inspecteur og den 14de Juli 1850 Directeur ved bemeldte Straffe-Anstalt; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; 1830 Major; d. 2. Aug. 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841, efter Ansøgning, i Naade afskediget af Krigstjenesten og udnævnt til Generalkrigscommissair (med Rang i 3 Kl. Nr. 8). — * Maren Kirstine Staal.

I »Nye landoecon. Tidender« (Om Kartebollers Dyrkning, VI. 229—31).

**Unsgaard (Iver Johan)**, f. i Kjøbenhavn d. 4de Sept. 1797, en Søn af Kammerraad og Landinspecteur Iver Unsgaard († 1818) og Bertha, f. Lange († $\frac{30}{4}$ 1847, 84 Aar); blev dimitteret til Universitetet fra Metropolitanskolen 1817; underkastede sig i October 1820 og i Jan. 1821 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1822 Copiist i Rentekammerets 1ste sjællandske Comptoir, og 1826 Fuldmægtig i dets danske Kammer-Cancelli; 1831 Kammer-Secretair; d. 29de April 1835 tillige Committeret i samme Collegium og virkelig Justitsraad; d. 28de Octbr. 1836 virkelig Etatsraad; d. 18de Decbr. 1839 valgt til Medpræsident i det kgl. Landhuusholdnings-Selskab (gjenvalgt $\frac{2}{1}\frac{1}{2}$ 1842 og 1845); d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 31te Decbr. s. A. Deputeret i Rentekammeret og Chef for dets første Section (fra 1ste Jan. 1841); d. 21de Maj 1841 Medlem af Forst-Examinations-Commissionen i Danmark og Hertugdømmerne (af hvilken han udtraadte fra 1ste Januar 1849); d. 10de Juni s. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Octbr. 1845 Medlem af Jernbanecommissionen; d. 28de Juni 1847 Conferenceraad; d. 23de Septbr. 1848 Stiftamtmand for Fyens Stift og Amtmand over Odense Amt; d. 22de Decbr. s. A. Commandeur af Danebroge; d. 9de Febr. 1849 Formand i Landbocommissionen; d. 29de Decbr. s. A. valgt til Landsthingsmand for 6te Valgkreds, og mødte ved Rigsforsamlingerne 1850—51. — * 1. Mariane Elisabeth Dresing († i Marts 1849 i Kbhvn., en Datter af Præsten ved Vartou, Nicolai Dresing og Maria Elisabeth Rubach). * 2. i Septbr. 1850 Wilhelmine Alvilde Herbst (f. 1816, † i Juli 1851) yngste Datter af Generalkrigscommissair

Michael Joh. Christian Herbst (f. $\frac{18}{12}$ 1775, † $\frac{25}{2}$ 1830) og Michelle Elisabeth Charlotte Christiane de Stibolt. — (Portrait, lithographeret).

Register til Forordningen af 3die December 1828 om det stemplede Papiirs Brug i Kongeriget Danmark. Kbh. 1829. 4to. (M. f. L. I. 393, af P W. Jacobsen; jvfr. C. Schack: Rentekammer-Resolutioner og Lovgivningsbestemmelser, vedkommende det stemplede Papiir, vedføiede Unsgaards Register. Kbh. 1845).

**Unzer (Justus)**, f. d. 29de Marts 1788 i Ottensen ved Altona, Søn af Dr. med., Professor Joh. Christoph Unzer (f. $\frac{17}{5}$ 1747, † $\frac{20}{8}$ 1809, f. Kordes, S. 367, samt Lübkers u. Schröders Lex. II. S. 643) og Caroline Dorothea Elisabeth f. Ackermann; blev d. 22de Decbr. 1808 Secondlieutenant ved det fynske Dragonregiment; d. 30te Juni 1814 Premierlieutenant; 1821 forsat til Livregimentet Cuirasserer; erholdt d. 26de Octbr. 1822 Ritmesters, og d. 17de Decbr. 1837 Majors Anciennitet; fra 1ste Januar 1839 udnævnt til Commandeur for det paa den sydlige Grændse af Hertugdømmet Holsteen oprettede Gensd'armerie; udtraadte d. 25de Febr. 1840 af Regimentet og ansattes som Major à la suite i Cavalleriet med den ham forbeholdte Anciennitet; blev d. 9de Aug. 1841 i Naade afskediget af Krigstjenesten med Pension. — * Margaretha Catharina Henriette Müller (f. $\frac{20}{7}$ 1793 i Rendsborg, † $\frac{30}{7}$ 1841), Datter af Capitain Georg Heinr. Waldemar Müller.

Bemærkninger om Cavalleriehesten, i „Maanedsskrift for Hesteavl og Hestehold", Bd. 2. S. 138—49.

**Ursin (Georg Frederik Krüger)**, fød i Kjøbenhavn d. 22de Juni 1797, af Forældrene: Premierlieutenant i Sø-Etaten Georg Jacob Krüger (f. $\frac{18}{9}$ 1771, Søn af Klædefabrikør Jacob Reinhardt K. og Cecilie f. Rosenqvist) og Jacobine f. Ursin (døbt $\frac{2}{4}$ 1772, † $\frac{3}{10}$ 1819, Datter af Contre-Admiral Svend Martin Ursin, og * 2. $\frac{20}{3}$ 1807 Skibsbygmester og Værftejer Lars Larsen, f. 1758, † $\frac{18}{1}$ 1844). Da hans Fader i Foraaret 1798 mistede sit Embede og blev forviist til Munkholmen, blev det ved kongelig Bevilling af 25de Maj s. A. tilladt, at Sønnen maatte bære Moderens Familienavn. Efter at have gaaet et Par Aar i Efterslægtsselskabets Realskole, blev han indsat i Kjøbenhavns Cathedralskole (Metropolitanskolen) og dimitteredes derfra til Universitetet 1815. Allerede før han blev Student underkastede han sig d. 16de Maj 1814 Landmaaler-Examen med Charakteer „Meget godt"; vandt 1816 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte mathematiske Priisopgave: Data regularium sive Platonicorum qvinqve corporum eadem altitudine 1000 ped., computare latera singulorum Polygonorum, ista corpora includentium", og underkastede sig samme Aar anden Examen med Udmærkelse; opnaaede 1817 Accessit for en Afhandling over Univer-

sitetets Aaret iforvejen udsatte Opgave i Mathematiken: „Evolvere Analyseos methodum, quam de Maximis et Minimis appellamus"; fulgte i Somrene 1817 og 1818 for egen Regning daværende Professor Schumacher paa hans Gradmaalings-Rejser, og benyttede den mellemliggende Vinter til under sammes Vejledning at studere Astronomi; rejste i Efteraaret 1818 til Tydskland, hvor han i Göttingen under Gauss fortsatte sine Studier; blev ved sin Hjemkomst 1819 constitueret som Observator ved Kjobenhavns Universitets astronomiske Observatorium; underkastede sig Magister-Conference og disputerede d. 17de Novbr. 1820 for den philosophiske Doctorgrad; var Lærer i Borgerdydsskolen i Kjobenhavn, og blev den 12te Octbr. 1824 fast ansat som Observator; 1827 Professor i Mathematik ved det kongl. Academi for de skjonne Konster; d. 21de Febr. 1829 Lærer i Maskinlære og Technologi ved den polytechniske Lære-Anstalt (derfra entlediget, efter Ansøgning, i Naade og med Vartpenge ½⁄₄ 1832); d. 8de Maj s. A. Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 8de Aug. s. A. constitueret til at holde astronomiske Forelæsninger ved Universitetet efter Prof. Thunes Død, og s. D. entlediget fra sin Post som Observator; d. 21de Septbr. 1831 constitueret til at holde mathematiske Forelæsninger efter Prof. v. Schmidten; d. 22de Maj 1840 Ridder af Danebroge; udnævntes 1844 tillige til Inspecteur ved Konst-Academiet, og i Marts 1849 til Slotsforvalter paa Charlottenborg. Foretog 1831, 32 og 33, understøttet af den Rejersenske Fond, Rejser i Danmark, for nærmere at undersøge dets Industrivæsen, samt 1838 en Rejse i Sverrige, og 1845, med Understøttelse af den Rejersenske Fond, en technisk Rejse i England og Skotland. † 4de December 1849 i Kbhvn. — * 1823 Helene Elisabeth Thurah (f. ¼ 1797). — (Jvfr. Ørsteds Oversigt over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1850, S. 67—71, af C. Jürgensen; Selmers Nekrol. Samlinger 2. Aarg. S. 461—65; Berl. Tid. 1849, Nr. 288).

De *eclipsi solari* VII. Sept. 1820 observata. Diss. inaug. Haun. 1820. 4to.

Den ringformige Solformørkelse d. 7. Septbr. 1820 især i Danmark. Med et Kobber. Kbh. 1820.

Lærebog i den rene Mathematik, især med Hensyn til dem, der forberede sig til Universitetet. Kbh. 1822. 2det Oplag. 1ste Deel. 1826. 3die Oplag. 1835. (T. f. L. o. K. I. 207—11, af C. Ramus). Anden Deel, indeholdende Stereometrien, Trigonometrien, Algebra og det Endeliges Analysis. ibid. 1824. (Aldeles omarbeidet m. T.: Stereometrien, den plane og den sphæriske Trigonometri. 2det Opl. (Med Figurer i Texten). 1847). — Øvelses-Exempler af Decimal-Regning, Kjædebrøk, Bogstav-Regning, Rodextraction, Ligninger, Logarithme-Regning, samt Opgaver af Planimetrien. (Et særskilt Aftryk af Tillægget til „Lærebogens" tredie Oplag). Kbh. 1835.

Regnebog eller Anviisning, hensigtsmæssigen at udføre Huus- og Handels-Regning. Udarbeidet til Nytte især for den danske Ungdom. Kbh. 1824. („Dagen" 1824, Nr. 199; jvfr. Art. A. Jacobi, I. 757). 2. Opl. 1832. 3. Opl. (første Stereotyp-Aftryk). 1841. (N. Magaz. for Kunstn. og Haandv. V. 454—56). 4. Opl. (2det Stereotyp-Aftryk). 1843. 5. Opl. (3die Stereotyp-Aftryk). 1847. — Maal, Vægt og Mønt hos Romerne, Grækerne og i den hellige Skrift. Tillæg til hans Regnebog. Kbh. 1824.

Haandbog i den mechaniske Deel af Naturlæren, indeholdende Læren om de faste og flydende Legemers Ligevægt og Bevægelse og en udførlig Efterretning om Opfindelsen, Udvannelsen og den nærværende Beskaffenhed af Dampmaskinen, bearbeidet efter Millington's epitome of natural and experimental philosophy. Med 11 graverede Steentryk. Kbh. 1826.

*Logarithmer med 6 Decimaler* for Tallene fra 1 til 100,000 for Sinus og Tangens for hver 10″, tilligemed forskjellige constante Logarithmer og Tal, der ere af Vigtighed i Mathematiken. Kbh. 1827; ogsaa med latinsk Titel: [*Logarithmi VI. Decimalium* scilicet Numerorum ab 1 ad 100,000 et Sinuum et Tangentium ad 10″, quibus additi sunt varii Logarithmi et numeri saepius in Mathesi adhibiti. Haun. 1827. (Magaz. f. milit. Videnskabel. X. 178—82; Allg. Hall. L. Z. 1828, Aug., Ergzbl. S. 713—19).

Den underjordiske Vei under Themsen, efter en engelsk Original med et Kobber. Kbh. 1827. (ogsaa i Magaz. f. Kunstn. og Haandv.).

Geometri, udarbeidet med stadigt Hensyn til Anvendelsen i Kunster og Haandværker. (Autoriseret til Brug for Eleverne af det kongel. Akademi for de skjønne Kunster). Kbh. 1828. 2det Opl., med Figurer, 1839. (T. f. L. o. K. IV. 390—91, af C. Jürgensen; N. Magaz. f. Kunstn. og Haandv. III. 310—12). 3die Opl. 1843. 4de Opl. 1847.

Astronomi med Stjernekaarter og Afbildninger af Solsystemet. No. 1 og 2. Kbh. 1830; ufuldendt. (jvfr. Kbhpost. 1832, Nr. 67, 68).

Betragtninger over Himlen, efter Gelpke's populaire Himmelskunde. Kbh. 1834, med fem Kobbertavler i 4to, hvoriblandt et Maanekort.

Forelæsninger over Naturlæren til Veiledning for dem, som mangle mathematiske Forkundskaber, af H. W. Brandes. Oversat. 1.—4. Deel. Kbh. 1834—36, med 18 Kobb. („Nyt Magaz. f. Kunstn. og Haandv." I. 14—15).

Populært Foredrag over Astronomien. Kbh. 1838 (1837), med 4 Kbt. (Berl. Tid. 1837, Nr. 309). 2det uforandrede Oplag. ib. eod. Paa Islandsk: *Stjörnufrædi*, ljett og handa alþidu, eptir *G. F. Ursin*. med 4 eirspjaldabrjefum. *Jónas Hallgrimsson* islendskadi. Videyar Klaustri, 1842. 220 bls. 8.

Dampmaskinen, fremstillet i 12 populære Foredrag. Kbh. 1838, med 7 Zinkplader i st. 4. (særskilt aftr. af „Nyt Magaz. for Kunstn. og Haandv." III. Nr. 121—32, med Tillæg; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 261). 2det forøgede Oplag. ibid. 1842, med 12 Kbt. Overs. paa Tydsk 1840.

Reise i Sverrig Aar 1838. Med 6 lithogr. Prospecter. Kbh. 1839.

Om Sporveie, med særdeles Hensyn til deres Anlæg i Fædrelandet. Et populært Foredrag, holdt i Industriforeningen den 19de Novbr. 1839. Med Tegning og Træsnit. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 280).

Digitized by Google

Bogtrykkerkunstens Opfindelse og Udvikling i 400 Aar. En Festgave til dens fjerde Jubilæum. Med Træsnit af Flinch. Kbh. 1840. Udkom i to Udgaver: a) en i fl. 8, ialt 50 Exemplarer, hvoraf ikkun 30 kom i Boghandelen; b) en i sædvanlig Octav. (jvfr. Berl. Tid. 1840, Nr. 141; „Dagen" f. A. Nr. 143; N. Magaz. f. Kunstn. og Haandv. IV. 471—72).

Arithmetik, udarbeidet med stadigt Hensyn til den practiske Anvendelse. Med Figurer. Kbh. 1841. („Dagen" 1842, Nr. 2; N. Magaz. for Kunstn. og Haandv. VI. 62—64). 2det Opl. ib. 1848 (1847).

Om Uhre, deres Indretning og hensigtsmæssige Behandling. Med 48 Træsnit og 1 Kobbert. Kbh. 1843. („Fædrel." 1843, Nr. 1138).

Formskærerkunsten og Kobberstikkerkunsten. (Med 12 Prøver i særskilt Omslag). Kbh. 1844 (1843).

Lithographien eller Steentrykkerkunsten. (Med 8 Prøver i lithograph. Omslag). Kbh. 1844.

Logarithmer med 4 Decimaler. Kbh. 1847 (1846). (Berl. Tid. 1846, Nr. 304).

*Nautisk Almanak*, uddragen til Brug for Sömanden af „The nautical almanac and astronomical ephemeris." *Aaret 1849.* Beregnet til Greenwich's Meridian. Kbh. 1847. (Berl. Tid. 1847, Nr. 298; „N. Aftenbl." f. A. Nr. 304; „N. Arch. for Søvæs." 2. R. III. 52—56). Samme for 1850. ib. 1848. (Berl. Tid. 1848, Nr. 274). Samme for 1851. ib. 1849. (er tildeels udarbejdet af ham). Udkom ogsaa paa Tydsk.

Mechanik. Med 200 Træsnit i Texten. Kbh. 1848.

Udgav: a) Magazin for Kunstnere og Haandværkere. 1.—5. Bd., med Kb. og et Atlas. Kbh. 1827—30. (L. T. 1827, Nr. 31; M. f. L. I. 1—10, af H. C. Ørsted; jvfr. „Politivennen" 1829, S. 136—42); — b) Samme Bogs 2den Række. 1.—5. Bd., m. Kb. ibid. 1830—34; — c) Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere. 1.—6. Bd., m. Kb. ibid. 1837—42. (Af de to første Bind var C. G. Hummel Medudgiver); — d) Dansk Almeenlæsning. Et Ugeskrift. 1835, Nr. 1—39; 1836, Nr. 1—26. Kbh. 4to. (M. f. L. XV. 314—19, af C. L. Borresen; Kbhpost. 1835, Nr. 116).

I Forening med G. F. Hetsch udgav han:

a) *Begyndelses-Grunde* af den geometriske Tegnelære til Brug især for Kunst- og Haandværks-Skoler. Med 40 Folio-Tegninger. (Kbh. 1828). Texten særskilt. *Ny Udgave.* Med 48 Folio-Tegninger. ibid. 1844 (1843). Texten særskilt; — b) *Forberedelse* til den geometriske Tegnelære, indeholdende 18 Blade og dertil hörende Text. (ibid. 1830). Texten særskilt.

Medudgiver af Ugebladet „Borgervennen" 1835 og 1842—46. (hertil leverede han bl. A.: Om Nytaar, Douceurer og Drikkepenge, 1835, Nr. 12, 13; Savojarderne i Paris, af Lewald, overs., f. A. Nr. 15—17; Om Læseforeninger, som Midler til Folkets Dannelse, f. A. Nr. 17, 18; Menigmands Bolig, 1842, Nr. 7, 8; Om Forsorgelsesanstalter, f. A. Nr. 19—25; Kjøbenhavns Topographi, f. A. Nr. 26, 27; Lotteri-Gevinst uden Lodseddel, 1843, Nr. 21, 22; Om Silkeavl i Danmark, f. A. Nr. 29; S. Nilsson, Bidrag til Menneskeslægtens Udviklingshistorie. (Foredrag

holdt i de skandinaviske Naturforskeres Møde i Stockholm 1842, overs., 1844, Nr. 33—38; Kjøbenhavns Omnibusser, s. A. Nr. 38, 39; Kjøbenhavns Dampskibsfart, s. A. Nr. 39; Tidens Betydning i industriel Henseende, 1845, Nr. 18—20; Vore Begravelser, s. A. Nr. 20—21; Mindestøtte over Frederik den Sjette paa Skanderborg Slotsbakke, s. A. Nr. 21—22; Traigo Conmigo Dicha, Novelle af Orvar Odd (Dr. Sturzenbecher), overs., s. A. Nr. 22—28; Om Actieforeninger, 1846, Nr. 25—28; De nye Slagterboder, s. A. Nr. 28; Noget om Jordbær, s. A. Nr. 28—29 Barklay og Perkins' Bryggerier, s. A. Nr. 30—31; Ibrahim Pascha, s. A. Nr. 32—33; Det tydske Hospital i London, s. A. Nr. 33; Tale i Anledning af Kong Oscars og Dronnings Formæling, af Esaias Tegnér, holdt paa Lunds Universitet paa Oscarsdagen (d. 1ste December 1823), oversat, s. A. Nr. 34—39).

I Rüse's »Archiv for Historie og Geographie« (Universitets-Observatoriet paa Runde-Taarn, XXIV. 1—52; særskilt aftr. Kbh. 1826).

I »Maanedsskrift for Litteratur« (Anmeldelse af: »Patriotische Rügen eines Holsteiners über das Post- und Poststraßen-Wesen in Holstein«, i III. 328—65).

I »Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathematiske Afhandlinger« (Om Anvendelsen af Solaarets rette Længde i Kalendarographien, i V. S. XLII.—XLIII.)

I »Archiv for Søvæsenet« (Om Bessel's nye Beregningsmaade af Maane-Distancer, VI. 33—63). — I »Nyt Archiv for Søvæsenet, 2den Række« (Logarithmer med 4 Decimaler og deres Anvendelse til nautiske Beregninger. (Et Foredrag, holdt i Foreningen for Søfartens Fremme d. 9de og 23de December 1846), i II. 22—37; Den Pistor-Martinsske Prismecirkel, sammenlignet med Sextanten, III. 14—24; Tidsbestemmelse af Høider udenfor Meridianen, sstd. S. 345—99; Tidsbestemmelse af correspondende Høider, IV. 1—44; Af samme, men ukjendte Høide, af tre forskjellige Himmellegemer at finde Brede, Uhrstand og den fælles sande Høide, sstd. S. 407—29).

I »Journal for Medicin og Chirurgie« (Udsigt over Veirforholdene i December 1832, i I. 69—73).

I Schouw's „Dansk Ugeskrift« (Den Halley'ske Komet, i VII. Nr. 160 og 61, S. 41—52, med 1 Kaart).

I „Læsning for Almuen« (Kort Begreb af Verdensbygningen, i Nr. 2, 1838; paa Grønlandsk: *Erkarsàutigirseksæt sillársoarmik*, agléksimarsut *G. F. Ursinimit*, nuktersimarsut *P. Kragh-mit*, Kjöbenhavnime, 1839; tilligemed den danske Original jevnsides, 45 S. 8vo.)

I »Dansk Folkekalender for 1841« (Almanak for 1841, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I—XXIV.); — i Samme for 1842 (Almanak for 1842, beregnet; Om Almanakens Indretning og Brug, S. I.—XII.)

I „2den Fortsættelse af Almanak eller Huuscalender for 1842« (Forklaring over den i Juli Maaned indtræffende Solformørkelse).

I »Fædrelandet« (Haandværkerens Forhold til Bygherren og den Bygning, han har paataget sig at udføre, 1845, Nr. 1790; jvfr. Følgeblad til »Fædrel.« i Februar s. A., af G. N. Sibbern).

I »Den Berlingske Tidende" (Dampskibs-Interessentskabet i Helsingør, 1846, Nr. 220; Ny Planet, s. A. Nr. 272).

Digitized by Google

Udtog af et Brev fra ham, i Schumacher's »Astronom. Nachrichten« II. Nr. 37. — Om Damp- og Heste-Kraft, i »Handels- og Industri-Tidende« 1826, Nr. 42. — Oplysninger, angaaende det Reyersenske Fonds Regnskab, i »Kjøbenhavnsposten« 1835, S. 14.

I Ussings »Bibliothek for dansk Lovkyndighed« Bd. 2. S. 378—182 har han oversat: Retsforholdet imellem Bygherren og Bygmesteren.

Udarbejdede Texten til C. W. Eckersberg's »Linearperspectiven anvendt paa Malerkunsten". Kbh. 1841.

Han beregnede og udgav Almanakkerne for 1830, 31, 32. Kbh.

**Ursin (Martin Reinhard Krüger)**, Nysanførtes Broder; f. i Kjøbenhavn d. 5te August 1795; dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Cathedralskole (Metropolitanskolen) 1813; absolverede i Januar 1818 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 13de Juli 1827 residerende Capellan ved Viborg Domkirke og Annexerne Asmild og Tapdrup, samt Præst ved Tugthuset i Viborg; d. 22de Febr. 1833 Sognepræst for Søndersogns Menighed sstd., og d. 23de Septbr. 1843 ved Domkirken sstd., samt for Asmild og Tapdrup, og tillige Stiftsprovst i Viborg Stift samt Provst for Viborg Kjøbstad med Annexer. Vandt 1830 en Præmie af det evang. christelige Prædike-Legat. — ⚭ $\frac{4}{11}$ 1834 Kirstine Ingstrup.

Stiftsstaden Viborg. En topographisk, historisk og statistisk Beskrivelse. Viborg, 1849, med Grundtegning. (Berl. Tid. 1849, Nr. 298).

Et Brev (angaaende Hans Tausen), i »Nordisk Kirke-Tidende« 1835, Col. 527—28.

Johannes Iver Bruuns Nekrolog, i »Dansk Almeenlæsning« 1836, Nr. 13.

**Usving (Henrich)**, f. d. 11te Januar 1743 i Lille-Lyndby i Sjælland, hvor hans Fader Bagge Ussing (f. $\frac{4}{7}$ 1714 paa Ussinggaard ved Horsens, † 1774) var Sognepræst (fra $\frac{1}{4}$ 1740) og gift med Susanna Maria Böttcher; blev underviist i Hjemmet; besøgte derpaa i 1 Aar Frederiksborg Skole, og afgik derfra til Universitetet 1760; tog d. 24de Septbr. 1763 theologisk Attestats (H. illaud.); blev d. 5te Septbr. 1776 residerende Capellan ved Fredensborg Slot samt til Asminderød og Grønholt, og d. 10de Marts 1779 til Ringsted og Beenløse; d. 25de Juni 1790 Sognepræst for Lille-Lyndby og Ølsted; d. 25de Juni 4797 Provst i Strø Herred; ved kongl. Resol. 27. Decbr. 1808 befalet at nedlægge sine Embeder. (jvfr. Ørsteds jurid. Arkiv XVII. S. 33; Kbhvns Skilderi 1809, 2den Decbr. Nr. 16). † 18de October 1820. — ⚭ 1. $\frac{15}{1}$ 1778 Margrete Steinhausen, fød Staggemejer († 1783), en Datter af Major Staggemejer og Enke efter Steinhausen. ⚭ 2. Anna Algreen (f. $\frac{14}{6}$ 1766, † c. 1814). — (Nekrolog, af T. Algreen-Ussing, i Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 88, Sp. 1407—8; jvfr. Worms Lex. III. 829—30; „Aftenposten" 1781, Nr. 55).

Hyrde-Brev til Guds Meenighed i Hamborg. Oversat. Kbh. 1765. (L. E. 1766, Nr. 5.). — Billige Tanker om Helvedes Evighed og Arve-Synden. ib. 1772. (L. E. 1772, Nr. 36; Fortegn. ov. Trykkefr. Skr. I. 363—67; II. 473). — Tvende hellige Taler holden den første for det Høye Kongl. Herskab; den anden til Afsked for Lyndbye og Ølsted Meenigheder. ib. 1774. (Krit. Journ. 1775, Nr. 8; L. E. 1776, Nr. 2). — Naadsens-Aaret i Danmark, dets Jura og Rettigheder. ib. 1776. (Krit. Journ. 1776, Nr. 35). — Et Par Ord til det danske Publikum. Sorøe, 1781. [I Anledning af hans Suspension 1779—81]. (L. E. 1781, Nr. 27). — Oplysende Anmærkninger til bedre at forstaae og nyttigere at bruge Sangene i den nyeste Psalmebog. Kbh. 1782. (L. E. 1782, Nr. 11). — Kirkeforfatningen i de Kongl. Danske Stater, med dens vigtigste Fordele og Mangler, samt mulige Forbedringer. I.—IV. Deel (6 Bd.). Sorø 1786—89. (1ste og 2den D. r. af O. Worm i L. E. 1787, Nr. 2. 3. 4. 7. 8; 3die D. r. af L. Smith sst. 1789, Nr. 17. 18. 24. 25. Værket er rec. i Krit. og Antikr. II. S. 540, 55, 84, 98, 616, 37, 50, 66, 84 og 701, samt i Allg. L. Z. 1792, Nr. 298; jvfr. G. L. Badens histor. Bibl. S. 275; Berlin. Jahrbb. für wissensch. Krit. 1841, II. 321). — Liigtale over Jomfrue Elisabeth Smith. Sorø, 1788. 4to. (L. E. 1788, Nr. 23; Krit. og Antikr. II. S. 448). — Betænkninger over Biskop Boisens Plan til Forbedring i den offentlige Gudstjeneste. Kbh. 1807. — Provst Aggerups Sophismer, betræffende det geistlige Brand-Societet, udsatte til Skue. ib. eod. — Appel til Kongen og Folket, i Sagen anlagt af Byfoged Aarøe. Med originale Documenter og fornødne Oplysninger. ib. 1808. (jvfr. Ørsteds Bemærkninger derover i Jurid. Arkiv XVII. 142—69). — Hvi tænke I saa ondt i Eders Hjerter? En Prædiken paa 19de Søndag efter Trinitatis. Holdt i Fredensborgs og Asminderøds Kirker, nu udgivet efter Tidernes Leilighed til hver Mands Brug og Bedste. Anbefalet det Kongl. Danske Cancellie som — en Skolebog. ibid. eod.

Den danske christelig-glade Tremarksmand, eller Procedure for Høiesteret i Sagen anlagt af den constituerede Amtsforvalter Rasmussen mod forrige Provst Usſing. Kbh. 1818.

Christendoms Læren i Samtaler med Konfirmantere over den evangeliske Lærebog. Kbh. 1818. (L. T. 1820, Nr. 5; jvfr. Møllers theol. Bibl. XIX. 239).

I „Bibliothek for nyttige Skrifter“ (Svar paa et Spørgsmaal om Sabbathen, 1772, Nr. 57).

Recensioner i „Kritisk Journal“ (1776, Nr. 28 det sidstanførte Skrift, Nr. 30 og 31, 32, 33, 34, 41 og 42, 46 og 47, 48; 1777, Nr. 10, 12 og 13, 30).

**Usſing (Peter Staggemejer)**, Nysanførtes Søn, fød i Lille-Lyndby d. 20de Novbr. 1800; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1820; var 3 Aar Huuslærer paa Landet; tog i Foraaret 1828 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char. med Udmærkelse), og var derefter i nogle Aar Docent ved samme Lære-Anstalt; blev den 7de Juni 1833 Districtschirurg i Sæby. † 9de Februar 1838 i Sæby. — * 1833 Agathe Hansen. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst.-Lex. XX. 13; XXXIII. 109).

Den legale Medicins Grundsætninger og Resultater, nærmest til Brug for praktiske Jurister. En meget forkortet og tildeels omarbeidet Oversættelse af Henke's: Lehrbuch der gerichtlichen Medicin, ved T. Algreen-Ussing og P. S. Ussing, i „Bibliothek for danske Lovkyndighed", Bd. 2. S. 1—176; særskilt aftr. Kbh. 1834. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitschr. f. d. ges. Med. VI. 138, af C. Otto).

Bemærkninger over den arvelige Disposition til dødelige Forblødninger; oplæst i Philiatrien i Sommeren 1832, i „Journal for Medicin og Chirurgi", II. 289—308.

Nogle praktiske Jagttagelser, i „Bibl. f. Læger" XXVIII. 320—32.

**Ussing (Rasmus)**, f. d. 9de Juli 1778 i Ribe, hvor hans Fader Niels Ussing var Hospitalsforstander og givt med Johanna Louisa Bruun († 1/3 1797, 37 A. gl.); dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole i Efteraaret 1800; underkastede sig i October 1808 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 9de Marts 1810 personel Capellan i Resen og Humlum i Ribe Stift, og d. 7de Maj 1813 hos Amtsprovst Krarup i Borris, samt Lærer ved Seminariet sammesteds; d. 24de Februar 1819 Sognepræst for Uldum og Langskov Menigheder i Ribe Stift. — * Pouline Regitze Bruun († 20/3 1838).

Anviisning til Frihaandstegning samt Illuminering med Vandfarver, til Veiledning for dem, som ville lære sig selv eller Andre at tegne. Borris, 1816. (L. T. 1817, S. 504—5).

Naturlære til Brug for Seminariet i Borris. Borris, 1817. (Dette Skrift er i L. T. 1817, S. 500 og i nærværende Lex. II. 57 ved en Feiltagelse bleven tillagt Amtsprovst C. J. L. Krarup).

Lærebog i Mechaniken, med 50 Figurer i Træsnit. Borris, 1818.

Tjenestetyendets sædvanlige Feil, Unoder og Laster, med disses almindelige Aarsager og onde Følger, fremsatte og oplyste i lærerige og advarende Fortællinger. En Læsebog, som anbefales til flittigt og forstandigt Brug i Almueskoler. Kbh. 1847.

I „Den oeconom. Correspondent" (At conservere Træfrugter i Jorden, i V. S. 191).

**Ussing (Tage Algreen)**, en Søn af ovenanførte Provst Henr. Ussing og Anna f. Algreen, er f. d. 11te October 1797 i Lille-Lyndby Præstegaard; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole 1816; erholdt ved Examen Artium bedste Charakteer, og tog i det følgende Aar Examen philologicum og philosophicum; beskæftigede sig derpaa i nogle Aar udelukkende med at studere Humaniora; underkastede sig i Foraaret 1822 den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakteer, og blev i Slutningen af samme Aar ansat som Volontair i det kongl. Danske Cancelli; d. 30te Maj 1827 Notarius ved det juridiske Facultet (ind-

til Januar 1838); den 5te Maj 1830 Cancellist i det Danske Cancelli; d. 23de Novbr. 1831 Cancelli-Secretair; tiltraadte i Begyndelsen af 1831, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsreise, og kom tilbage i Slutningen af 1832; blev d. 6te August 1836 surnumerair, og d. 16de Decbr. 1837 virkelig Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten; d. 1ste Decbr. 1840 Professor ordinarius i Lovkyndigheden ved Kjøbenhavns Universitet, samt Assessor og Referendarius i Consistoriet; d. 26de Decbr. s. A. af Consistoriet udnævnt til Inspector qvæsturæ; d. 27de Febr. 1841 extraordinair Assessor i Højesteret; d. 28de Juni 1842 Ridder af Danebroge; d. 10de April 1844 Borgemester i Kjøbenhavn og virkelig Justitsraad; d. 18de Septbr. 1846 virkelig Etatsraad; d. 14de October s. A. Deputeret i det kgl. Danske Cancelli og Chef for dets 3die Departement (jvfr. Kbhpost. 1846, Nr. 241); d. 2den Marts 1848 tillige Generalprocureur (fra d. 21de s. M.); fra d. 4de April s. A. entlediget som Cancelli-Deputeret, hvorimod han vedblev som Generalprocureur under Justitsministeriet (jvfr. Instruction af 29de Novbr. 1848 i Dep. Tid. f. 1848, S. 903—5); d. 5te October 1850 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — Deeltog, som valgt Deputeret for Kjøbenhavn, i Østifternes Provindsialstænder-Forsamlinger i Roeskilde 1835—36, 1838, 40, 42, 44 og 46 (jvfr. „Almuevennen“ 1847, Nr. 24), og modtog i Anledning af sin stænderske Virksomhed, navnlig i Sagen om Kjøbenhavns Communalvæsen, fra et stort Antal Medborgere en Guldpokal, der overraktes ham ved et Festmaaltid (Kjøbenhavnsposten 1839, Nr. 110—111); deeltog ligeledes, som Deputeret for Kjøbenhavns 4de Valgdistrict, i den danske Rigsforsamling 1848—49 (s. „Fædrel.“ 1848, Nr. 256; Bladet „Folket“, Nr. 91, 92, 93); valgtes 1840 til Borger-Repræsentant i Kjøbenhavn (fratraadte i December 1844 i Anledning af sin Udnævnelse til Borgemester), og blev atter valgt d. 13de Marts 1849 (samt Medlem af Repræsentationens Redactions-Comitée 1849, 50, 51); d. 16de Marts 1843 valgt til Bankrepræsentant (afgik $\frac{17}{8}$ 1847, og gjenvalgt $\frac{21}{8}$ 1849); blev d. 10de Juli 1847 Medlem af Commissionen for Oprettelsen af en Daareanstalt i Nørre-Jylland; 1848 af Commissionen til at udarbejde et Udkast til almindelig Værnepligt; d. 26de Aug. 1849 af (den ikke senere sammenkaldte) Commission angaaende en ny Communallov, og d. 18de August 1850 af Commissionen for at udarbejde et Udkast til en Straffelovbog for Kongeriget Danmark. — *1. 1827 Jensine Johanne Bull († $\frac{13}{11}$ 1830, en Datter af residerende Capellan ved Helliggejstes Menighed i Kjøbenhavn, Joh. Ernst Gunnerus Bull og Juliane Charlotte Schlichting). *2. Ottine Frederikke Suenson (f. 1807), ældste Datter af Capitain i Sø-Etaten, Ridder Jean Jacques Suenson (f. $\frac{28}{12}$

1774 i Algier, † $\frac{2}{8}$ 1821 i Vestindien, s. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 500—01) og Anne Susanne f. Lütken (f. 1778). — (Jvfr. Brockhaus's Convers. Lex. 9. Aufl. Bd. XIV. S. 551; Død's Literaturlex. S. 5—6; „Kbhvns flyvende Post, Interimsblade", 1836, Nr. 86; Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere", I. Aarg. 1835. S. 77—79; „Folkevennen" 1840, Nr. 40. 41; „Fædrel." 1845, Nr. 1788; 1846, Nr. 246; 1849, Nr. 282; „Almuevennen" 1846, Nr. 43; Schack's Ugeblad „1848", Aarg. 1849, Nr. 8; Høst's „Erindringer", S. 84; Poetisk-politisk Nytaarsgave for 1839, S. 7, og Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 628; „Folket", Nr. 120).

Napoleon den Eneste, af Sandhedsélskeren. Christiania, 1817. (Skrevet som Skole-Discipel). 7 Ark. 8. (s. „Kbhpost". 1834, Nr. 95).

Samling af Gaader og Charader, Nytaarsgave for Børn, af C. Carlsen. Kbh. 1817. (pseudonymt).

Kraft-Extract af P. Tetens's Lovtale over Daniel Ranzau, af Morten Hammer. Kbh. 1819. (pseudonymt).

Natur og Kunst. Et philosophisk-poetisk Forsøg af H. Marius Svane og T. Algreen-Ussing. Kbh. 1820.

Beviis, at Adam Oehlenschläger er gaaet fra Sands og Samling. Kbh. 1820. (Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 3. 4, af R. Fogtmann; Nr. 5, S. 80, af Algreen-Ussing; jvfr. Nr. 6—10, 15—17).

Nok et Universitets-Program drøftet af T. Algreen-Ussing. Kbh. 1821.

Anmærkninger til Personretten, vedføiede Etatsraad Hurtigkarls System og nærmest affattede til Brug for den lovstuderende Ungdom. Kbh. 1823. (jvfr. Ørsteds „Jurid. Tidsskr." VII. 2. S. 245—76; VIII. 2. S. 57—89; Høst's „Arkiv for Lov og Ret" I. S. 33—95, af Algreen-Ussing; L. T. 1826, S. 121—25. — Ligeledes findes i Ørsteds „Haandbog over den danske og norske Lovkyndighed" mangfoldige Bemærkninger i Anledning af disse og de følgende Anmærkninger til Retssystemet, jvfr. Fortalen til G. L. Badens smaa Afhandl. og Bemærkninger, II. S. IX).

Anmærkninger til Tingsretten, vedføiede Etatsraad Hurtigkarls System og nærmest affattede til Brug for den lovstuderende Ungdom. I.—II. Bind. Kbh. 1825.

Juridiske Afhandlinger af T. Algreen-Ussing og H. Marius Svane. Kbh. 1821. (De deri indeholdte Afhandlinger af Algreen-Ussing ere: a. Skal det falske Vidne miste Æren efter vore Love? En Undersøgelse. b. Om Fæstens- og Morgengave efter vore Love. c. Om Udvidelsen af Fundatsen af 30. Aug. 1775 (for Enkekassen) §. 16. og af Forordn. 7. Novbr. 1788. d. Kunne Forældre og Huusbonder, der ved Misbrug af Revselsesretten foraarsage deres Børns eller Tjenestefolks Død, ikke efter vore Love straffes for forsætligt Manddrab? En Undersøgelse. e. Om den psychologiske Aarsags Straf efter vore Love, og især om Fortolkningen af Lovens 6—6—11 og 12. (jvfr. Ørsteds Jurid. Tidsskr. V. I. S. 231—79). f. Yderligere Undersøgelse om Herredømmet over Negerslaver beholdes i de dansk-europæiske Lande).

Om Belønning og Straf efter tyrkiske Love, af Alexander von Joch (Dr. C. F. Hommel), oversat. Kbh. 1824. (L. T. 1824, Nr. 42. 43. 44, af F. C. Sibbern; jvfr. Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 90. 91, af Algreen-Ussing; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 229, 64).

Haandbog i den danske Criminalret. I.—II. Bind. Kbh. 1829. (L. T. 1830, Nr. 15. 16. 17 (jvfr. Bibl. f. dansk Lovkyndighed I. 113—49, af Algreen-Ussing); M. f. L. V. 65—83, 119—46, af J. E. Larsen (jvfr. Bibl. for dansk Lovkyndigh. I. 318—27 (og tillige særskilt aftr.), af Algreen-Ussing); Jahrbb. der ges. deutschen jurist. Literatur, Bd. XII. H. 3. S. 245—80). Anden forøgede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1831. Tredie aldeles omarbeidede Udgave. I.—II. Deel. ibid. 1841. (I Anledning af dette Værk modtog Forfatteren 1842 den store Guldmedaille af Kongen af Sverrige og Norge).

Register til Christian den 5tes danske Lov. Kbh. 1833. (M. f. L. XI. 129—48, af L. J. Fribert).

Ingen Censur i Danmark. Et Flyveskrift. Kbh. 1831. (jvfr. L. T. 1831, Nr. 17. 18. 20).

Udvalgte Fortællinger af J. P. Hebel. Frit oversatte. Udgivne af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1835. (M. f. L. XV. 312—13, af C. L. Borresen; „Dannora" I. 254—56). 2den Udgave. ibid. 1836.

Om Midlerne til at ophjelpe Danmarks Finantser. (Et Foredrag holdt i Stænderforsamlingen). Kbh. 1835. (Blev paa Grund af Rescr. 22. Septbr. 1836 forbudt at udgives særskilt, hvorimod det findes i Roeskilde Stænder-Tidende 1835—36, S. 1750—93; jvfr. „Fædrel." II. Nr. 64, S. 401—14; „Kbhvns flyvende Post", Interimsblade Nr. 70—71).

Læren om Servituter og andre dermed beslægtede Eiendomsbyrder, efter de danske Love. En Haandbog for theoretiske og praktiske Jurister, Bygmestere og faste Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne og paa Landet. Kbh. 1836.

Hovedregister til den Fogtmannske Rescriptsamling, eller forkortet Repertorium over samtlige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve i den nævnte Samling fra 1660 til 1830. I.—III. Bind. Kbh. 1837—39.

Forslag til en Forening af begge de danske Stænderforsamlinger samt til nogle andre Forandringer i Stænderinbretningen. Kbh. 1838. („Fædrel." IV. Nr. 173—74 og 175, S. 527—44; „Kbhpost." 1838, Nr. 23. 24. 46. 50. 52. 58. 64. 93; „Søndagen" f. A. Nr. 4; „Jyllandsposten" f. A. Nr. 16. 17. 20. 21. 23. 36).

*De abrogatione juris potioris*, chirographariis creditoribus præ creditoribus sine chirographis in bonis debitorum competentis, disputatio. Hauniæ 1843. 4to. (Program til Universitetets aarlige Reformationsfest).

Skrivelse til Vælgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgkreds. Kbh. 1849 optr. i Berl. Tid. 1849, Nr. 139; f. „Folket", Nr. 191, 92, 93).

Alphabetisk Register over kongelige Forordninger samt andre ved Trykken bekjendtgjorte Lovbud fra 1823 til 1849. Kbh. 1851.

Udgav: Bibliothek for dansk Lovkyndighed. I.—II. Bind. Kbh. 1833—37; udkom i otte Hefter, 1830—37. („Dagen“ 1830, Nr. 225; L. T. 1833, Nr. 21. 25. 26 og 47, af L. J. Fribert). Heraf er særskilt aftrykt: Nogle Ord i Anledning af Recensionen i Maanedsskr. f. Litteratur over Usings Haandbog i den danske Criminalret; og: Den legale Medicins Grundsætninger og Resultater, nærmest til Brug for praktiske Jurister. En meget forkortet og tildeels omarbeidet Oversættelse af Henke's: Lehrbuch der gerichtlichen Medicin, ved T. Algreen-Ussing og P. S. Ussing. Kbh. 1834. (Journ. f. Med. og Chir. IV. 382—84; Bibl. f. Læg. XXII. 129—48; Zeitschr. f. d. ges. Med. VI. 138, af C. Otto).

Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsviis udgivne i chronologisk Orden af T. Algreen-Ussing. En Fortsættelse af afdøde Justitsraad Fogtmanns Rescriptsamling. VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er samlet af daværende Hof- og Stadsrets-Assessor J. P. With, og kun udgivet af Ussing; jvfr. Forerindringen).

Samlede og udgav: a) Kongelige Rescripter og Resolutioner, Reglementer, Instruxer og Fundatser, samt Collegialbreve, med flere Danmarks Lovgivning vedkommende offentlige Actstykker for Aarene 1814—1839. Kbh. 1826—49. („Dannora“ I. 193—203, 275—88, 378—82, af J. R. Host). Samme for A. 1840—42. Ny Række. ibid. 1850—51; fortsættes. — b) Love og Anordninger, samt andre offentlige Kundgjørelser, Danmarks Lovgivning vedkommende for Aaret 1850. (Fortsættelse til det af Etatsraad Schou paabegyndte og af Conferentsraad Kolderup-Rosenvinge fortsatte Udtog af kongelige Forordninger og aabne Breve etc.). ibid. 1851; fortsættes.

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Henrik Ussings Nekrolog, 1820, Nr. 88; Af Intet kommer Intet, en Apostrophe til Recensenten i Litt. Tidenden 1824, Nr. 42—44, i Aarg. 1824, Nr. 90. 91; Skulde der virkelig være Fare for at Lektor Hjort blev antaget at fegte for Sandhedens Skyld? 1825, Nr. 68).

I Ørsteds „Juridisk Tidsskrift“ (Universitets-Nyheder, meddeelte, i XIV. 1. S. 258—67; 2. S. 291—303; XV. 1. S. 265—72; XVI. 1. S. 278—95).

I „Maanedsskrift for Litteratur“ (Kritiske Anmeldelser af: C. E. Hertz „Anmærkninger til Sportel-Reglementet“, II. 186—88; J. A. Stenfeldt „De danske Kjøbstæder og deres Bestyrelsesmaade“, II. 265—76; J. L. A. Kolderup-Rosenvinge „Grundrids af den danske Politiret“, II. 335—39).

I „Dagen“ (Ole Jacob Evald Porth, 1833, Nr. 218; Om Reformer i Skolevæsenet, s. A. Nr. 241, 42, 47, 49, 55, 56, 59, 63, 74, 75, 83, 86, 91, 95; Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 41. 44. 46. 47. 50. 54. 57. 60. 63. (M. f. L. XI. 256—82, af C. G. N. David; jvfr. L. T. 1834, Nr. 17. 18. 20; D. Ugeskr. V. Nr. 109, og Art. B. M. Christensen, I. 282); Om Tungebaandets Løsning i Danmark, s. A. Nr. 103, 4, 13; Om Almeenaandens Oplivelse, s. A. Nr. 308).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Om Trykkefriheden i Danmark, 1834, Nr. 59—63, 66—69, 73, 74. (jvfr. L. T. 1834, Nr. 17, 18, 20; D. Ugeskr. V. Nr. 109); Om Actionen imod Prof. David, 1835, Nr. 7; En Skrivelse til Trykkefriheds-Selskabet, s. A. S. 423; Taler ved Festen den 28de Mai, s. A. S. 514—15 og Nr. 130

(jvfr. S. 539, Nr. 137, samt S. 564, 68, 75, 80); Om Forfatternes Stilling til Skriftcommitteen, 1836, Nr. 340; Om Afslaget paa Ansøgningen om Folkebladets Forsendelse, 1837, Nr. 78, 101 (jvfr. »Søndagen« 1837, Nr. 13, 16; »Dagen« s. A. Nr. 90, 96); Om den lovgivende Myndighed i Trykkefrihedsselskabet, s. A. Nr. 155, 56; Anmeldelse af H. C. Ørsteds Afhandling: »Bør Færdighed i at skrive og tale Latin ansees som en Bestanddeel af den almindelige lærde Dannelse?« s. A. Nr. 274; o. fl. a.).

I »Dansk Folkeblad« (Snedkerne og Marschandiserne, en Samtale imellem nogle Snedkere, i I. Aarg. Nr. 3—4. (jvfr. Ursins D. Almeenlæsn. 1835, Nr. 12; »Politivennen« s. A. Nr. 1020; „Kbhpost.« s. A. S. 676, 92, 96, 708, 12, 20); Provindsialstænderne, s. A. Nr. 6—7; Men kan Man da gifte sig med sin Faders Søster? s. A. Nr. 14—15; Smaating af Lov og Ret, nyttige for hver Mand, s. A. Nr. 18, 21, 22, 25, 26, 33, 47 og i II. Aarg. Nr. 9. (jvfr. Kbhvns flyvende Post, Interimsbl. Nr. 98); Vær ikke misfornøjet med din Stilling i Livet, i II. Nr. 11; Korte Sundheds-Regler, optegnede især til Brug for Menigmand, s. A. Nr. 16—17; Forslag til en Finantslovs Forelæggelse for Stænderne hvert andet Aar, i VI. Nr. 3—4, S. 9—16. (jvfr. »Kbhpost.« 1840, Nr. 100; »Dagen« s. A. Nr. 87, 101; »Den Frisindede« s. A. Nr. 44, S. 174—76; »Fædrel.« s. A. Nr. 128).

I Schouw's »Dansk Ugeskrift« (Kunne de i Kiøbstædernes og de mindre Landejendommes Valgdistrikter hidtil foretagne Valg af Deputerede til Provindsialstænderne ansees gyldige? i VI. Nr. 133, S. 1—8; Om den simple Mands Læsning i Kjøbenhavn, VII. Nr. 158—59, S. 17—34; Nr. 162, S. 73—83; Om de mosaiske Troesbekjenderes borgerlige Stilling i Danmark, VIII. Nr. 185, S. 33—47; Nr. 186, S. 49—62. (særskilt aftr. Kbh. 1836; paa Tydsk: Ueber die bürgerliche Stellung der mosaischen Glaubensgenossen in Dännemark. Aus dem Dänischen übersetzt und allen deutschen Berathern des allgemeinen Wohles gewidmet. Altona, 1836 36 S. gr. 8.; anm. i »Schlesw.-Holst. Blätter« III. 1837. S. 345—51); Om Frimesterrettigheden ved Haandværkslaugene, i 2den Række, I. Nr. 10. 11 og 12; Ogsaa nogle Ord om de constitutionelle Bevægelser, med Hensyn til den forestaaende Stænderforsamling, sstd. Nr. 14. (jvfr. sstd. Nr. 18, af P. A. Tutein; Berl. Tid. 1842, Nr. 171; „Den Frisindede« s. A. Nr. 78); Bidrag til Laugsudgifternes Historie, i III. Nr. 61 (jvfr. »Fædrel.« 1843, Nr. 1256, 58 og 59); Betragtninger over Jødernes Tilstand i den preussiske Stat, i IV. Nr. 88).

I Tidsskriftet „Fædrelandet« (Om Danmarks Finantsforfatning, i III. Nr. 114, S. 421—34 (jvfr. sstd. S. 457—58; »Kbhpost.« 1836, Nr. 310; »Dagen« s. A. Nr. 292; »Politivennen« s. A. Nr. 1098); Om Bankrepræsentanternes Ret til at gjøre Indskud i Banken for at erholde Actieret i samme, III. Nr. 123, S. 565—75; Næringsskatten i Kjøbenhavn, sstd. Nr. 127—28, S. 649—80; Præstepengene i Kjøbenhavn, sstd. Nr. 132—33, S. 729—57).

I »Den Berlingske Tidende« (Tale ved Bogtrykkerfesten, 1840, Nr. 144; Til Vælgerne i Kjøbenhavns 4de Valgdistrict, 1848, Nr. 240; Tale ved Prøvevalget i Kbhvns 4de Valgdistrict, s. A. Nr. 244; Tale ved Valghandlingen i Kbhvns 4de District, s. A. Nr. 250; Til Vælgerne i Kjøbenhavns hidtilværende 4de Valgkreds, 1849, Nr. 139 (hvori han oplyser, hvorfor han har afholdt sig fra Afstemningen over

Udkastet til Grundloven i Rigsforsamlingen, da han nemlig ikke kunde give sin Stemme til det af Forsamlingen vedtagne Repræsentationssystem); I Anledning af Dr. E. Hornemann's Artikel: Borgerrepræsentationen og det offentlige Sundhedsvæsen, 1851, Nr. 119, 121, jvfr. Nr. 120, 23, af Hornemann).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne«, af hvilken han var Medredacteur 1835—36, 38, 40, 42, 44 og 46, (Andragende betræffende Kjøbenhavns Fattigvæsens oeconomiske Tilstand, 1835—36, S. 385—413; Andragende om Realunderviisningens Fremme i Danmark, sstd. S. 844—59 (jvfr. Kbhvns flyvende Post, Interimsbl. Nr. 86. 88—90. 92); Andragende om Finantsvæsenet, sstd. S. 1750—93 (oversat i »Schlesw.-Holst. Blätter« II. 1836, S. 205—233, 253—74); Forslag om begge de danske Provindsialstænders Forening, 1838. I. S. 271; Forslag om Danmarks Finantsvæsen, sstd. S. 288—89; Andragende angaaende Forelæggelsen af et toaarigt Finantsbudget, 1840, S. 565; Andragende om Finantsvæsenet, tilsigtende deels en Oversigt af det publicerede Normalreglement og Budgetterne for 1841 og 1842, for derpaa at begrunde Forslag til Modificationer i samme med Hensyn til Budgettet for 1843 og 1844, deels en Fornyelse af Begjæringen om et toaarigt Budgets Forelæggelse for Stænderne, første Gang i Aaret 1844 for Bienniet 1845—1846, i Aarg. 1842, S. 608—610; Andragende om Midler til Betryggelse af Statseenheden og en yderligere Udvikling af Stænderinstitutionen, 1844, S. 620—637. (jvfr. Berl. Tid. 1844, Nr. 303, 10, 13, 34, 35; »Fædrel.« s. A. Nr. 1723, 24, 36, 37, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 66, 71, 76; 1845, Nr. 1783, 85, 99; D. Folkebl. X. Nr. 32, 33, 34, 36, 43, 44; „Kieler Correspondenzbl.“ 1844, Nr. 90; Hedde »Die Kieler Petition gegen den Antrag Ussings auf eine landesherrliche Erklärung über die dänische Staatseinheitsfrage. Mit einem einleitenden Vorwort.« Kiel, 1844); Andragende om Besparelser og Indskrænkninger i forskjellige Grene af Statshuusholdningen, 1844, S. 648—656; Andragende om Oprettelsen af de tidligere omhandlede stænderske Comiteer, 1846, S. 115—130. (jvfr. „Kbhpost.“ 1846, Nr. 171); Andragende om Ophævelsen af den patrimonielle Jurisdiction og Øvrighedsmagt, af privat Besættelsesret af Statens Embeder og af den paa adelige Forretligheder grundede Ulighed for Domstolene, sstd. S. 145—211. (jvfr. »Kbhpost.« 1846, Nr. 218—51, 53).

Sagregister til Stændertidenden for Siællands m. fl. Stifter 1835—36. Kbh 1836.

Andeel i: Betænkning angaaende Haandværks- og Fabriklaugene samt de dermed beslægtede Næringsveie i Kjøbenhavn, afgiven af den ifølge kgl. Resol. af 3die April 1840 af Kjøbenhavns Communalbestyrelse til Undersøgelse af Stadens Laugs- og Corporationsvæsen nedsatte Comitee. Dat. 25de October 1847. Kbh. („Fædrel.“ 1847, Nr. 290; 1848, Nr. 4. 5. 6; Berl. Tid. s. A. Nr. 11. 12).

Taler ved 28de Mai-Fester i de udkomne Samlinger 1835, S. 26—28, 30—33; 1836, S. 34—39; 1837, S. 29—31; 1838, S. 35—37.

Mindedigte: over Charlotte Bull (i »Harpen« 5te Aarg. 1824, Nr. 49), og over H. Marius Svane (i Liunge's „Hertha“ 2. Aarg. I. S. 396). — (Revid.).

# W.

**Waage (Georg Holger)**, f. i Kjøbenhavn d. 11te December 1793, Søn af Ólavur Gislason-Waage, Kjøbmand paa Island († 1797), og Sigrið Oddsdóttir; blev dimitteret til Universitetet fra det Schouboeske Institut 1811; udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; absolverede i Octbr. 1815 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev i Novbr. s. A. Adjunct ved Herlufsholms Skole; d. 2den Octbr. 1822 Sognepræst for Vetterslev og Homb i Sjælland, og d. 26de Maj 1824 ved St. Mortens Kirke i Næstved (samt midlertidig Adjunct ved Herlufsholms Skole); d. 27de August 1828 første residerende Capellan ved Vor Frue-Kirke i Kjøbenhavn; d. 26de Marts 1834 Meddirecteur og Lærer i Homiletik og Katechetik ved Pastoralseminariet (s. Nord. Kirke-Tid. 1834, Col. 285—86); disputerede d. 25de Octbr. 1836 for den theologiske Doctorgrad; erholdt d. 28de Octbr. s. A. Titel af Professor (med Rang 3. Kl. Nr. 8); blev d. 17de Januar 1837 Director ved Sorø Academi; 1839 Medlem af Commissionen til at gjennemgaae Udkastet til et nyt Kirke-Ritual og en ny Alterbog; d. 9de Novbr. s. A. Ridder af Danebroge; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 11te December 1842. — * 1823 Juliane Frederikke Broager (f. $\frac{18}{8}$ 1799, † $\frac{8}{11}$ 1842), en Datter af Coffardi-Capitain Andreas Jacob Broager (f. 1757, † $\frac{11}{4}$ 1833 i Kbhvn.) og Maria Amalia de Franckenau (f. 1773). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformationsjubelfesten 1836, p. 45; jvfr. „Dagen" 1842, Nr. 340; „Fædrel." s. A. Nr. 1091; „Berl. Tid." s. A. Nr. 331).

Prædikener, holdne paa anden Pintsedag 1829 ved Gudstjenestens Begyndelse i den nyopbygte Frue-Kirke, af H. G. Clausen, G. H. Waage og P. E. St. Gad. Kbh. 1829.

Den Augsburgske Troesbekjendelses store Værd for os. Fprædiken paa Jubelfesten for den Augsburgske Troesbekjendelse, paa tredie Søndag efter Trinitatis 1830. Kbh. 1830. (L. T. 1830, Nr. 50).

*De ætate articuli*, quo in symbolo apostolico traditur *Jesu Christi ad inferos descensus*. Diss. inaug. Haun. 1836. (Theol. Tidsskr. Bd. 1. H. 1. S. 181—86; Nord. Kirke-Tid. 1837, Nr. 18, 19, 20, af F. E. Boisen, jvfr. 1838, Nr. 21; Berlin. Jahrbb. für wissensch. Krit. 1837, II. 108—12, af E. W. Koltboff; Theol. Stud. u. Krit. 1838, IV. 1096—98).

Afskeds-Prædiken, holden i Frue-Kirke paa anden Søndag efter Paaske 1837. Kbh. (1837).

I Maanedsskriftet „Athene" (Philemon og Baucis, efter Ovid. Metam. VIII. 611—724, i IX. 452—58).

I „Syttende Beretning fra Bibelselskabet for Danmark" (Tale ved Selska-

dets aarlige Møde 1832, S. 1—17; jvfr. Christel. Kirketid. 1832, Nr. 20; L. T. f. A. S. 500).

I »Maanedsskrift for Litteratur« (Anmeldelse af J. P. Mynster's »Betragtninger over de christelige Troeslærdomme«, i XIII. 269—310).

**Waagepetersen (Christian),** f. d. 6te September 1787 i Kjøbenhavn af Forældrene: Capitain og Viinhandler Lorentz Christian Petersen (f. 1764, † $\frac{7}{4}$ 1829) og Sophie Magdalene Worm (f. 1765, † $\frac{21}{1}$ 1832); blev 1795 indsat i det Schouboeske Institut, hvorfra han udgik 1799, og derefter studerede de levende Sprog; kom 1802 til Königsberg, hvor han ansattes paa den danske Consul Butty's Handels-Comptoir; rejste i Begyndelsen af 1806 over Hamborg, Holland og Paris til Bordeaux, hvor han overtog en Commis-Plads i den derværende danske Consuls Huus, under Firmaet von Hemmert frères D'Egmont & Comp.; vendte, efter 2 Aars Forløb, tilbage igjennem det sydlige Frankrige, Spanien, Italien, Savoyen, Schweiz og Tydskland; blev 1808 Borger og Viinhandler i Kjøbenhavn; 1824 En af Hovedstadens 32 Mænd (indtil 1835); udnævntes 1825 til Hof-Agent (med Rang 6. Kl. Nr. 4); 1827 til Hof-Viinhandler, og d. 1ste Novbr. 1828 til Ridder af Danebroge; fik ved Cancelli-Skrivelse af 4de Marts 1831 Tilladelse til for sig og Børn at føre Familienavnene Waagepetersen forenede i eet Navn; erholdt d. 29de Maj s. A. Rang med General-Krigscommissairer; benaadedes d. 28de Octbr. 1836 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; blev d. 25de August 1838 udnævnt til virkelig Etatsraad. Siden hans tidligere Rejser i Udlandet, foretog han, i Mellemrum, næsten aarligen kortere Rejser til Norge, Sverrige, England og de sydlige Lande i Europa. † 23de Novbr. 1840 i Kjøbenhavn. — * $\frac{18}{11}$ 1809 Albertine Emerentze Schmidt, en Datter af Grosserer S. i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Døt's »Materialier«, Nr. 69, S. 550—52).

Reise-Udflugter. En liden Veiledning for Danske, der reise i Udlandet, af C. W. Kbh. 1840. (»Søndagen« 1840, Nr. 23).

**Wad (Gregers),** f. d. 18de (ikke d. 24de) Juni 1755 i Viborg, hvor hans Fader var Handskemager; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole 1773; var Lærer for Conferenceraad P. Hoppes Sønner og rejste med den ene af dem 1790 i de danske Provindser og 1791 i Norge og Sverrige; gik sidst i Aaret 1791 med dem til Göttingen og derfra 1792 til Wien, Schweiz og Italien; blev d. 17de April 1795 overordentlig og den 22de April 1803 ordentlig Professor i Naturhistorien ved Kjøbenhavns Universitet; d. 24de Januar 1800 Inspector i det pædagogiske Seminariums naturhistoriske Klasse; fik 1803 Opsynet over det

kongelige Museum for Naturvidenskaberne; blev d. 14de Juli 1814 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 18de Juli 1817 Assessor i Consistoriet; d. 24de April 1829 Meddirecteur for det kongl. naturhistoriske Museum. Var Universitetets Rector 1821—22; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab (☿ 1800); af det Skandinaviske Literatur-Selskab; af Societas Volscorum i Velletri, det physiske Selskab i Göttingen, det bayerske Videnskabers Selskab, det wernerske naturforskende Selskab i Edinburgh, det mineralogiske Selskab i Jena (☿ 1817), samt af flere andre videnskabelige Samfund. † 25de Marts 1832. — ⚭ 1802 Nicoline Christiane Brünnich (f. ☿ 1779, en Datter af Overberghauptmand Morten Thrane Brünnich og Wibecke Schou). — (Nekrolog, af J. Møller, i L. T. 1832, Nr. 19).

*Fossilia Ægyptiaca* Musei Borgiani Velitris. Velitris 1794. 4to. (Gött. A. 1795, S. 353; Baldingers Journ. St. 36, S. 9; L. E. 1795, Nr. 4; Giornale della Letteratura italiana, Mantua 1794; Efemeridi letterarie di Roma 1795, No. 7. 8. 9, jvfr. Badens Univers. Journ. III. 142—43). — *Tabulæ synopticæ* terminorum Systematis oryctognostici Werneriani, latine, danice & germanice editæ. Hafn. 1798. fol. (Gött. A. 1798, St. 184; L. E. 1797, Nr. 49; Skand. Mus. 1798, II. 478—82). — Haandbog for reisende Geologer af H. B. de Saussure, med Tillæg af forskiellige franske Mineraloger. Oversat af det Franske med Anmærkninger. Kbh. 1798. (L. E. 1798, Nr. 49; Pst's Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1799, Nr. 7—8). — *De origine telluris.* Programma (i Anledning af Universitetets aarlige Reformationsfest). Hafn. 1800. 4to. (I Udtog paa Dansk, af Forfatteren, i Badens Univers. Journ. VIII. 180—82). — Cuvier's Begyndelsesgrunde i Dyrhistorien. Oversat af Fransk. I.—II. Deel. ibid. 1801—3, med 14 Kbb. (L. E. 1801, Nr. 50 og 52; Kiel. L. Z. 1808, Nr. 46).

I »Skandinavisk Museum« (Om Steenkul, 1798. I. 303—16; Om Vigtigheden af de hvirvelløse Dyrs Studium, 1803. II. H. 2. S. 61—74. (L. E. 1807, S. 220—21). — i »Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter« (Om de Nyeres Inddeling af de hvirvelløse Dyr og om Slimdyrene i Almindelighed, 1805. I. 513—34. (Kiel. L. Z. 1808, Nr. 51. 52); Om nogle af Hr. Lieutenant v. Ohlsen i Island samlede Mineralier, 1806. I. 458—71. (L. E. 1809, S. 88—90); Om Kjøkkensaltets og Steenkullenes Forekommende med Hensyn til Fædrelandet, 1807, II. 421—45. (L. E. 1809, S. 245—46).

I »Physik. Bibliothek« (Beskrivelse af det Fossil Limoliten, VII. 125—29; Udtog af en Afhandling om Forsteninger af Pattedyrene, af Cuvier, oversat, XV. 191—98: Om de fossile Been, som findes i Gibsen ved Montmartre, af Cuvier, overs., sstd. S. 241—44; Om Hjernens Forskjellighed hos de rødblodige Dyr, af Cuvier, overs. XVI. 188—93; Resultater af de Forsøg, som ere gjorte i den polytechniske Skole i Paris med Diamantens Forbrændelighed, ved Guyton, overs. XVII. 98—103; Om Forsteninger af Tapirer, fundne i Frankerige, ved Cuvier, overs., sstd. S. 178—80; Om et nyt Blyerts opdaget af Champeaux, overs., sstd. S. 380—83; Et utrykt Fragment af Borger Dolomieus første Forelæsning over Mineralogien, læst i Paris i Sommeren 1801, overs. i Nyt Bibl. for Phys. III. 82—85).

**Wadskiær (Thøger Løvenbalk)**, f. 1770 (døbt 6/3 s. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Christian Frederik Wadskiær, Professor i Veltalenhed ved Kjøbenhavns Universitet (f. 1712 paa Ørslev-Kloster i Viborg Stift, † 9/11 1779, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 636), og Christiane Arnette Friedenreich († 1774, 41 A., ældste Datter af Provst Mag. Joh. Friedenreich i Stege paa Møen og Maren Goiske); blev dimitteret til Universitetet fra Vor Frue-Skole i Kbhvn. i Efteraaret 1788; derefter Officeer ved det sjællandske Jægercorps, hvorfra han afgik som Major; var siden Ejer af et Bryggeri i Kbhvn. † 24de October 1846. — ⚭ 21/8 1803 Anna Maria Francisca Smith f. Jeanty (f. 8/8 1769 i Braband, † i Sept. 1849).

Greven af Krone, et Blandingsspil. Kbh. 1815.

Gjæstebudet — intet Skuespil. Kbh. 1816. (ej i Boghandelen).

Den sanddrue Kirkegaard i Udlandet eller dens Gravskrifter paa Dansk udgivne. Kbh. 1825. („Conversationsbl.“ 1825, Nr. 33).

I Wolf's „Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab“ (Professor C. F. Wadskiærs Levnetsløb, 1816, III. 193—208; IV. 34—46); — i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Dansk Folkesang, 1819, Nr. 63).

**Wadskiær (Vigo)**, en Søn af Ovenanførte; f. i Kjøbenhavn; rejste til Sydamerika, og blev Medbestyrer af Lancasters Institut i Caracas.

I M. Winther's „Sneelilier“ (Lancasters Flugt til Nordamerika, 1829, H. 5. S. 102—18).

**Wahl (Hendrik)**, f. i Kjøbenhavn d. 1ste October 1789, Søn af Botanikeren, Professor Martin Hendriksen Wahl (f. 10/10 1749 i Bergen, † 24/12 1804 i Kbhvn., jvfr. Nyerups Lit. Lex. S. 637, samt det kgl. Danske Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandl. I. S. 1—22), og Anneken Dorothea Elisabeth f. Dedekam († 4/12 1830, 62 A.); dimitteredes til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole 1806; blev Volontair og 1812 Candidat ved den chirurgiske Afdeling paa Frederiks-Hospital; underkastede sig i Efteraaret 1813 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char. med Udmærkelse); blev strax derpaa som Bataillonschirurg udcommanderet til Felt-Lazaretherne i Holsteen, men i Kiel fangen af de Svenske; senere udløst, og gik 1814 tilbage til sin Post som Candidat paa Frederiks-Hospital; blev d. 13de Decbr. 1815 Reservechirurg ved det chirurgiske Academi, og var 1815—17 tillige Reservechirurg ved Frederiks-Hospital; tiltraadte 1819, understøttet af det Cappelske Rejsestipendium og af Fonden ad usus publicos, en Rejse til Tydskland, Frankrige og England; besøgte Berlin, Wien, Paris og London; vendte tilbage 1822, og fungerede atter som Reservechirurg ved det chirurgiske Academi, indtil han d. 27de Decbr. 1823 udnævntes til Regimentschirurg ved det

3die jydske Infanteri-Regiment i Aalborg; erholdt d. 20de Marts 1821 Rang med Capitainer, samt Ancienitet som Regimentschirurg fra 13de Decbr. 1815; blev i Maj 1831 udnævnt til Stabschirurg ved et Armeecorps af de tydske Forbundstropper, hvilket dog ikke blev samlet; valgtes 1834 til Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn; blev d. 23de Novbr. 1835 Regimentschirurg ved Artillericorpset, men d. 19de Januar 1836, efter eget Ønske, atter forsat som Regimentschirurg til 3die jydske Infanteri-Regiment. † 22de December 1837 i Aalborg. — * $\frac{12}{5}$ 1826 **Wilhelmine Bøggild** (døbt $\frac{18}{10}$ 1796), en Datter af Justitsraad og Byfoged i Aalborg, Jens Bøggild (f. 1759, † $\frac{26}{9}$ 1812) og Anne Margrethe f. Jelstrup (f. 1767, † $\frac{22}{3}$ 1829). — (**Nekrolog** i Berlingske Tid. 1838, Nr. 2; „Jyllandsposten" f. A. S. 8; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XX. 19—20; XXXIII. 112—13).

I „*Svenska Läkara-Sällskapets Årsberättelser* för 1822" (Bref till C. J. Ekström från London, S. 88—89; Bref till samma från Paris, S. 89—91).

I »Bibliothek for Læger« (Et Tilfælde af bruskagtige Legemer i Knæleddets Huulhed og deres Udtagelse, X. 159—69).

I »Journal for Medicin og Chirurgie" (Problematisk Sygdom i Testiklerne; meddeelt det Kongl. med. Selskab, i IV. 361—61. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. S. 68—69, af Albr. v. Schönberg); Bidrag til Kundskab om Sundhedstilstanden i Aalborg i Aaret 1833; en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, VI. 299—321; Om en mærkværdig Svulst i Brystet (Mamma), sstd. S. 322—28. (Paa Tydsk af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1ster Supplementbd. 1836. S. 396—97); Om en Forløsning efter den Fødendes Død, sstd. S. 328—34).

**Waldt (F. G.)**, Skibscapitain.

Scener af Sømandslivet, paa en Udreise til Isle de France i 1805 og 1806. Kbh. 1835. (»Dannora« I. 226—29).

**Valentiner (Adolph)**, Søn af nedenanførte H. C. Valentiner; f. d. 4de Juli 1803 paa Futterkamp i Holsteen; blev 1822 dimitteret fra Gymnasiet i Lübeck, og drog derpaa til Sjælland, hvor han deeltog i Bestyrelsen af Hovedgaarden Gjeddesdal, af hvilken han blev Ejer efter Faderens Død 1831. — * **Catharine Elisabeth Jacobsen** (f. $\frac{21}{8}$ 1811, Datter af Klædehandler N. Jacobsen og Catharine Elisabeth Hvidt).

I Halds »Tidsskrift for Landoekonomie« (Beretning om hans Agerbrug, IV. 194—97; Et Brev til J. C. Hald om Studefedningen paa Gjeddesdal i Aarene 1822—30, VI. 288—94; Varigt Staldgulv, i Ny Række, II. 156—58; Middel til at udrydde Snegle, N. R. VI. 193; Bemærkning om Rugens Meining, sstd. S. 198; Om at ud- og indsætte Køer; foredraget i Kjøbenhavns Amts Landboforenings Møde d. 8de Septbr. 1842, sstd. S. 199—206; Nogle Bemærkninger om Runkel-

roens Dyrkning, N. R. X. 531—36; Om det skotske Vandaflednings-(Drain-)Systems Anvendelse i Danmark, N. R. XII. 76—78).

I „Den Berlingske Tidende" (Nogle Bemærkninger til Huusmandssagen, 1840, Nr. 231).

**Valentiner (Christian August)**, f. i Flensborg d. 26de Juni 1798, Søn af Georg Wilhelm Valentiner, daværende Diaconus, siden (1825) Hovedpræst ved St. Mariæ-Kirke (f. $\frac{17}{2}$ 1766 i Boren i Angeln, † $\frac{17}{11}$ 1836, jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. 645), og Ludovica Friderikke Petermann (f. i Kbhvn.); blev underviist indtil sit 16de Aar af sin Fader; kom derpaa i Flensborg lærde Skole, og gik 1817 til Universitetet i Kiel; rejste 1819 til Jena, hvor han tilbragte $2\frac{1}{2}$ Aar, og vandt den første Præmie for en Prædiken i det homiletiske Seminarium paa Reformationsfesten 1820; tog 1822 theologisk Examen paa Gottorf (2den Char. m. r. A.); rejste i Novbr. s. A. til Dresden som Huuslærer; blev d. 24de Marts 1824 ordineret Katechet ved St. Petri-Kirke i Kjøbenhavn; d. 6te Maj 1828 første Præst i Heiligenhafen; d. 27de Juni 1837 Hovedpræst ved St. Mariæ-Kirke i Flensborg; d. 28de Sept. 1850 entlediget. (Jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 644).

Die Wahl des Predigers in der christlichen Gemeine. Eine Predigt. Kopenhagen, 1824. — Bleibe bei uns, denn es will Abend werden! und: Von der Aufzeichnung unserer Tage. Zwei Predigten, beim Jahreswechsel 1827—28 in der St. Petri-Kirche zu Kopenhagen gehalten. Kopenh. 1828. —(Tildeels efter Autogr.).

**Valentiner (Heinrich Christian)**, f. d. 20de Novbr. 1767 paa Svensby i Angeln, Søn af Heinrich Christian V., Overforster, Ejer af Svensby (f. $\frac{25}{3}$ 1722, † $\frac{18}{8}$ 1782), og Anna Katarina Henningsen (f. $\frac{9}{4}$ 1738 i Tonder, † $\frac{18}{5}$ 1769); studerede i Kiel fra 1786 til 1790; var 1791—1819 Forpagter af Godset Futterkamp i Holsteen; tilbragte derefter 3 Aar i Lübeck, og kjøbte i Foraaret 1822 Hovedgaarden Gjeddesdal, Kjøbenhavns Amt. † 19de Septbr. 1831. — *1. 1792 Margarethe Catharine Lafrenz (f. 1775, † 1797). *2. 1799 Adelheid Margarethe Ernestine Gähler (f. $\frac{8}{11}$ 1776 i Elsfleth, † $\frac{2}{5}$ 1844 i Lübeck).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Min Erfaring og Anskuelse angaaende Mergelen, VII. 175—84; Om Jyllands Studehandel, sstd. S. 185—95. (jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 993—95).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" (Bemærkninger foranledigede ved Veirliget i Aarene 1828 og 1829, handlende om Vigtigheden af Vandafledninger, 1830, Nr. 9, S. 134—37).

**Wallich (Immanuel)**, f. d. 14de August 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand; blev privat dimitteret til Universitetet

1811; tog den 7de Januar 1819 medicinsk Embedsexamen (Laud.); rejste s. A. til Rusland, hvor han er praktiserende Læge i St. Petersborg. — (Jvfr. Callisens Med. Schriftsteller-Lex. XX. 353; Elmquist's „Læsefrugter" XLV. S. 8—9).

Moses und Christus, oder eine Kleinigkeit zu Beherzigung. Kopenh. 1813. (Udkom under Navn af Friderichsen, ligesom han og samme Aar, under samme Navn, udgav „Antijudas").

J. C. Renard Forsøg over den veneriske Sygdoms Oprindelse, oversat af det Tydske. Kbh. (1815).

Han er Forfatter til den Dagbog over en af ham foretagen magnetisk Cur, som af Blok Tøxen udgaves under Titel: Den menneskelige Magnetisme, o. s. v. Kbh. 1817. 2. Opl. ib. eod. (jvfr. „Dagen" 1817, Nr. 116; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 39).

**Wallich** (**Nathanael**, forhen Nathan Wolff), beslægtet med den Nysanførte; f. d. 28de Januar 1787 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Grosserer; blev privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet i Efteraaret 1801; underkastede sig d. 13de Maj 1802 Præliminair-Examen („Admissus cum laude"); lagde sig først efter Veterinairvidenskaben, siden efter Medicin og Chirurgi, ligesom han ogsaa med Flid studerede Botanik; tog i Foraaret 1806 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev d. 31te October s. A. Læge ved det danske Etablissement i Frederiksnagor (Sirampur) i Bengalen; d. 13de Februar 1817 Over-Intendant ved det engelsk-ostindiske Compagnies botaniske Have ved Calcutta (jvfr. L. T. 1818, S. 78); d. 8de Juli 1818 Ridder af Danebroge; 1821 Doctor Philosophiæ, ved Æresdiplom fra Kjøbenhavns Universitet; ledsagede i videnskabelige Hensyn det engelske Gesandtskab til Ava (s. Statstid. 1827, Nr. 51); blev d. 1ste August 1829 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; besøgte 1828—29 London og Kjøbenhavn. Er endvidere Doctor Medicinæ; Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{1}{1}\frac{5}{2}$ 1826) og af det Kgl. medicinske Selskab i Kbhvn. ($\frac{4}{1}$ 1817), samt af de Kgl. Videnskabernes Selskaber i London og Edinburgh. Roxburgh har opstillet en Planteslægt, som er kaldet Wallichia (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. S. 588—89). Foruden at han har sendt en stor Deel Frø og Planter til den botaniske Have i Kjøbenhavn, har han til Universitets-Bibliotheket sammesteds skjenket en betydelig Mængde engelske og indiske Bøger (s. L. T. 1819, Nr. 7—10; R. Nyerup: „Catalogus librorum Sanskritanorum" &c. Havn. 1821; Høst's „Polit. og Hist." III. 183—86; „Lidskjalf" 1825, S. 32; „Dagen" 1826, Nr. 210). — (Jvfr. Brockhaus' Convers. Lex. d. neuest. Zeit u. Literatur Bd. IV. 1834; Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XX. 353—54; „Dagen" 1829, Nr. 122; 1837, Nr. 10).

*Tentamen Floræ Nepálensis.* Fasc. I.—II. Calcutta et Serampore 1824. folio.

*Plantæ Asiaticæ rariores;* or descriptions and figures of a select number of unpublished East-Indian plants. Vol. I.—III. London, 1830—32. Imp. folio, with 300 col. plates. (M. f. L. III. 452—66; VI. 76—98, af J. W. Hornemann; Okens »Isis« 1829, S. 1239 - 52; 1831, S. 377—83, 586—92; 1834, S. 972—87).

Betydelig Andeel i: *Flora indica;* or descriptions of Indian plants by *William Roxburgh.* Edited by *William Carey.* Vol. I.—II. Serampore, 1820—24. 8vo. (L. T. 1821, Nr. 8; 1826, Nr. 16. 17).

Adskillige botaniske Afhandlinger, indført: i „*Asiatic Researches*" (saasom: Description of two new species of *Sarcolobus* and some other Indian plants, i Vol. XII. 1816, p. 566—76, og tillige særskilt aftrykt. (r. L. T. 1817, Nr. 48); Description of some rare indian plants, i Vol. XIII. 1818), samt i „*Transact. of the Linnean Soc. of London*" (Description of two new Genera of Plants from Nepal, i Vol. XIII. P. 2. p. 608).

I »Tidsskrift for Naturvidenskaberne" (Af et Brev fra ham til J. W. Hornemann, dat. Katmandu i Napal d. 18. Juli 1821, i Bd. I. S. 257—64).

I „*Transact. of the med. and physic. Soc. of Calcutta*" (Description of the tree which produces the Nipal camphor wood and sassafras bark (Laurus glandulifera); presented March 15, 1823, i *Vol. I.* 1825, p. 45—54, med Afbildn. Pl. 1. (Udtog i Archiv des Apothekervereins Bd. 25. H. 2. 1828. S. 170); Extract from a letter regarding a fragrant grass; addressed to the Secretary of the Medical Board, dated 29th Octbr. 1824, *ibid.* p. 368—69; On ginseng of Nipahl, *Vol. IV.* 1829).

I Geiger's »Magazin für Pharm.« (Neue botanische Entdeckungen im Reiche der Birmanen, (Eyriès, Larénaudière et Klaproth Nouv. Annal. des Voyages Janv. 1828, p. 70), i Bd. 23. H. 1. 1828. S. 3—5).

I »Archiv des Apothekervereins« (Ueber das neue Geschlecht Melanorrhoea und den Bermusischen Firnißbaum; mit Bemerkungen über die Geschlechter, denen er am meisten ähnlich ist, (Edinb. Journ. of Sc. N. Ser. Vol. 2. p. 66), i Bd. 31. H. 2. 1830. S. 129—42. (Udtog i Summar. der Medic. 1830. Bd. 3. S. 226—27).

I »Pharm. Centralblatt" (Ueber eine neue Ginseng-Wurzel, Panax pseudoginseng, (Wallich Plant. Asiat. rariores No. 6. p. 30—32 u. Tab. 137), i Jahrg. 3. 1832. Bd. I. No. 23. Mai, S. 352—58, nebst col. Abbild. Tab. 3.; Ueber die Gentiana Chirata Hamilt., Gentiana Chiragita Roxb. Flem., (l. c. No. 11, Tab. 252), s. A. Bd. 2. Aug. No. 38, S. 599—600).

Brev i det danske Bibelselskabs 6te Beretning, S. 77.

## Wallich (Philip), Mægler.

Lord Cobham, eller Lollharderne. Historisk Roman af G. Lotz. 1.—3. Deel. Oversat. Kbh. 1826.

Smaafortællinger af Washington Irving. Overs. 1. Deel. Kbh. 1826.

Gottfred Crayons Skidsebog. Af Washington Irving. Overs. 1.—2. Deel. Kbh. 1827. (L. T. 1827, S. 220—24).

En Reisendes Fortællinger af Washington Irving. Oversat. 1.—2. Bd. Kbh. 1827—28. (»Ny Freia« 1827, S. 309—12; L. T. 1828, Nr. 18).

Ustadighed og Kjærlighed, Lystspil i 4 Acter, oversat af det Franske. Kbh. 1828.

Bracebridge-Hall eller Charactererne, af Washington Irving. Oversat. 1.—2. Bd. Kbh. 1829.

Vor Nutid, eller historisk Oversigt af de mærkværdigste Begivenheder fra 1789—1830. Oversat. 1.—8. Hefte. Kbh. 1829—31.

Jesuiterne i deres sande Skikkelse. Overs. Kbh. 1830.

Literaire Arbeider og mærkelige Breve af Napoleon, ligesom nogle af hans Domme over vigtige Begivenheder i hans Liv, tilligemed den kongelige spanske Familie's meget interessante Skrivelser, hvilke give Oplysning om Spaniens mærkværdige Dynastie-Stiftelse i Aaret 1808. Til Fuldstændiggjørelse af vor Nutids Historie. Oversat. Kbh. 1831.

Przebracki, den russiske Politie-Spion. En Tidsskildring, af August Lewald. Oversat. Kbh. 1831.

**Walter (Johan Ernst Christian),** Portraitmaler og Kobberstikker; Opsynsmand ved det kongelige Billedgalleri. — *A. C. Christensen.

Udgav: *Pragtfugle og Pattedyr* i colorerede Afbildninger (med Beskrivelse, paa Dansk og Tydsk, af *J. Reinhardt*). 1.—6. Hefte. Kbh. 1828—41. Folio. (jvfr. Kbhpost. 1827, Nr. 85, S. 343—44; Nr. 98. 99).

*Vögel* aus *Asien*, *Africa*, *America* und *Neuholland*, in colorir. Abbildungen. 1.—18. H. Kopenh. 1828. 4to.

*Nordisk Ornithologie*, eller colorerede Afbildninger af nordiske Fugle efter Naturen. (med dansk og tydsk Text). 1.—20. Hefte. Kbh. 1829—33. Folio. Sammes nyeste Fölge. 1.—28. Hefte. ib. 1835—39. Fol. *3. Række*, fortsat til 1847.

*Flora* eller Pragtblomster i colorerede Afbildninger. (med dansk og tydsk Text). 1.—36. Hefte. Kbh. 1835—42. Folio.

*Blomster-Museum* eller color. Afbildninger af de skjönneste *Blomster* og *Sürplanter*, med tydsk og dansk Beskrivelse. 1.—11. Hefte. Kbh. 1838—41. st. 8.

Ligeledes Udgiver af: Baranda. Et artistisk-belletristisk Ugeskrift; red. af C. Nielsen. Nr. 1.—7. Kbh. 1814, m. Kbb. (begyndt d. 2. Marts 1814).

**Walter (J. H.).**

Trolovelses-Ringen, Skuespil i 3 Acter af Lambert, oversat. Aarhuus, 1822.

**Walter (William Chr.).**

Gjenfærdet ved Palnatokes Grav, en original Fortælling; og Alfsol, et orig. Sorgespil i 5 Acter. Ungdoms-Forsøg. Kbh. 1827.

**Waltersdorff (Ernst Frederik,** Greve), f. i Tønder 1755, af Forældrene: Christian v. Waltersdorff, Major af Cavalleriet (f. 1725, † 1/1 1801 i Slesvig), og Barbara Maria Munthe (f. 1726, † 8/5 1802, eneste Datter af Oberst Geert Munthe og Kirstine v. Unger); blev d. 24de Januar 1777 privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han i meer end 2 Aar iforvejen havde hørt juridiske Forelæsninger, og absolverede d. 25de Januar s. A. den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); blev derefter Auscultant i Generaltoldkammeret; d. 29de Januar

1782 Kammerherre; 1785 Vice-Generalgouverneur, og 1787 Generalgouverneur over de dansk-vestindiske Øer; 1790 Generalmajor; 1797 første Directeur i General-Postamtet i Kjøbenhavn, og d. 31te August 1798 tillige første Directeur ved det kongl. Theater (indtil Octbr. 1801; jvfr. Oehlenschlägers Levnet I. 94); d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Danebroge; 1801 Medlem af Regjeringscommissionen, som gik til Vestindien for at modtage de danske Øer af England; var 1801—8 Chef for det nordre sjællandske Landeværns-Regiment; blev d. 21de Januar 1809 i Naade afskediget af Krigstjenesten, og d. 24de Januar s. A. i Naade og med Pension entlediget som første Directeur i General-Postamtet; 1810 overordentlig Gesandt og befuldmægtiget Minister ved det franske Hof; fik 1811 Prædicat af Generallieutenant; benaadedes d. 28de Januar 1812 med Danebrogsmændenes Hædersttegn; optoges ved kongel. Resol. 3die Juli 1819 med sine ægte mandlige Descendenter i den danske Grevestand (s. Magaz. til den danske Adels Hist. I. S. 202). † 13de October 1820. — * Sara Cortwright (en Englænderinde). — (Hans Portrait st. i Kobb.).

*Almindelig Militair-Lov* for Borgerskabet paa St. Croix. Paa Dansk og Engelsk. Christiansstedt 1789. 46 S.

I „Minerva“ (Det sande Forbedringshuus, eller Beskrivelse over Fængselet i Philadelphia, sammenskrevet efter de paa Stedet i Aaret 1795 gjorte Optegnelser, men for største Deelen oversat efter et fransk Manuskript, og med Tillæg foroget, 1796. IV. 166—227; 1798. III. 200—20. (jvfr. L. E. 1797, S. 11; 1802, S. 627. — Overs. paa Tydsk i Hennings „Genius der Zeit“ 1797, März; Udtog i Olivarius' „Le Nord litéraire“, No. 1.).

**Walther (C. L.)**, Ejer af Hovedgaarden Haraldslund i Aarhuus Amt (indtil 1839); siden 1840 af Lesagergaard, Viborg Amt.

I Halds „Tidsskrift for Landoekonomie“ (Kalk, anvendt med Fordeel paa Haraldslunds Jorder, III. 229—34).

Bidrag i forskjellige Aargange af „Aarhuus Stifts-Tidende“ (f. Ex.: Duvock, Rævehale (Linnée, Equisetum palustre), 1840, Nr. 25, Følgebl.; Tankespaaner om Jernbaner i Danmark, 1844, Nr. 104).

**Walther (Jens)**, f. 1775 i Kolding, hvor hans Fader Gabriel Walther var Skrædder og gift med Maria Kragh; blev i Foraaret 1796 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole; tog i Juli 1799 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 29de Aug. 1806 Sognepræst til Asnæs, og d. 19de Decbr. s. A. til Vallekilde og Hørve i Sjælland; d. 22de Septbr. 1824 til Vallum i Ribe Stift; d. 3die Juli 1827 til Bjert i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 27de April 1840. — * Henriette Klein.

I Fallesens „Theologisk Maanedsskrivt" (Den Haugeske Fanatisme i Jylland, IV. 611—16; Beviis: at det ingenlunde er ligegyldigt for Mennesket, hvad han troer, hvilke Religions-Begreber han har, V. 155—67). — (Tildeels efter Autogr.)

**Walther (Lorents Wilhelm)**, f. 1770 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Taxadeur; blev 1784 dimitteret til Universitetet fra Vor Frue Latinskole i Kjøbenhavn; tog 1794 medicinsk Embedsexamen; var 1791—96 Candidat ved Frederiks-Hospitals medicinske Afdeling; disputerede d. 7de Juli 1796 for Doctorgraden i Medicinen; bereiste, efter kongelig Befaling af 5te August s. A., med Dr. med. H. Munk Christianssands Stift for, efter en af Collegio medico given Instrux, at undersøge og opdage Radesygens Virksomhed, Udbredelse, Sygehusenes Tilstand o. s. v.; blev 1799 Physicus i Flekkefjord og omliggende District; d. 2den Juni 1823 efter Ansøgning entlediget. † 6te Decbr. 1830. — * Anne Marie Beer. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXXIII. 214).

*De Asphyxia*, præsertim neonatorum. Diss. inaug. med. Haun. 1796. (Hartenkeils med. chir. Zeit. Ergzbd. I. 1797—98, Nr. 24, S. 369—71; Bibl. f. Phys. XIV. 393—94).

**Wandall (Peder Friis)**, f. i Aalborg d. 13de Decbr. 1765, ældste Søn af Johan Wandall, daværende personel Capellan ved Frue Kirke, siden (1/8 1772) residerende Capellan ved Budolphi Kirke sstd. (f. 1/8 1731 i Vindinge i Fyen, † 1797, anf. i Nyerups Lit. Lex S. 640), og Christiane Marie Heug (f. 1739, † 1818, yngste Datter af Over-Kjøbmand Christian Heug i Aalborg og Elisabeth Marie Holst); blev privat inskriberet ved Universitetet d. 27de Novbr. 1789; lagde sig i Kjøbenhavn efter Typographien; drog derpaa tilbage til Aalborg for at forestaae det hans Fader tilhørende Bogtrykkeri, hvilket 1795 blev ham overdraget til Ejendom; fik senere Bevilling tillige som Boghandler; antog 1825 J. Schjern til Medejer af Bogtrykkeriet, hvilket i Begyndelsen af 1827 blev solgt til Bogtrykker Albert Borch og Nathan Ph. Rée. (s. Collegial-Tid. 1824, S. 417—18; 1827, S. 190). † 18de December 1828, ugivt. („Dagen" 1828, Nr. 309).

Redigerede og udgav: Samleren. Aalborg, 1798. — Nytaarsgaver for Aarene 1802, 3, 4. ibid. — Aalborgsk Lommebog for 1804. ib. 1804. — Aalborg Stifts Jydske Efterretninger og Avertissementstidende. Aalborg, 1795—1827 (Nr. 29). ibid. 4to. (Denne Avis redigeredes 1820—21 af M. Clod, og fra Efteraaret 1821 til Marts 1827 af J. Schjern, som tillige var Medudgiver 1825—27). — Maanedlige Tillæg til de aalborgske Efterretninger. Jan.—Marts. 1816. ibid. 8vo.

Dannerkongen Friedrich den Sjettes Reise gjennem Jylland i Sommeren 1824. Udgiven af P. F. Wandall og J. Schjern. Aalborg, 1825.

**Vandborg (Christian Utzon)** var Privatlærer i Randers; derefter Kirkesanger og Skolelærer i Ugilt i Vendsyssel. † 20de Maj 1844, 44 Aar gl. — * Margrethe Juliane Poulsen.

Poetiske Embryoner. Randers, 1828.

Tydsk Primitiv-Lexicon, eller Fortegnelse over de almindelig forekommende tydske Stamord. Randers, 1830. Anden forøgede og forbedrede Udgave. Kbh. 1831.

Smaadigte, i Aalborg Stifts-Tidende 1830.

**Vargas Bedemar (Edvard Romeo, Greve** af), fød af spanske Forældre i Kiel d. 15de Juni 1770; blev 1795 Malthesær-Ridder; siden Oberst ved det neapolitanske Artilleri, og Lærer ved Artilleriskolen; kom i Slutningen af September 1808 til Kjøbenhavn; blev d. 2den Marts 1810 Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring, og rejste i Aarene 1810, 11, 12 og 14 i Sverrige, Norge og Lapland, fornemmelig i mineralogisk Henseende; udnævntes d. 26de Januar 1813 til Kammerherre; blev Inspecteur ved Prinds Christian Frederiks (siden Kong Christian VIIIs) Mineralsamling; gjorde 1819—20 en geognostisk Rejse til Færøerne; modtog 1820 den sachsen-weimarske Æres- og Fortjenst-Medaille i Guld (s. Collegial-Tid. 1820, S. 808); blev 1825 Comthur af den sachsen-weimarske hvide Falke-Orden; d. 24de April 1829 Meddirecteur, og d. 26de Februar 1842 Chef for det kongl. Museum for Naturvidenskaberne; 1839 Ridder af den spanske Carl III. Orden og Commandeur af den portugisiske Christus-Orden; d. 22de Maj 1840 Ridder, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; 1842 Commandeur af den nederlandske Egekrone-Orden; var tillige Præsident for Academiet i Pisa; Vice-Præsident for det mineralogiske Selskab i Jena (1820); Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{2}{1}\frac{1}{1}$ 1806) og af flere andre videnskabelige Samfund i Udlandet. Han foretog ogsaa adskillige videnskabelige Rejser i det sydlige Europa, og 1835—36 til Madeira, Porto Santo og de azoriske Øer. † 15de Marts 1847 i Kjøbenhavn. (Jvfr. Det's „Supplementblade", Nr. 32; „Kbhpost." 1839, Nr. 87).

Om vulkaniske Producter fra Island. Kbh. 1817. (L. T. 1819, Nr. 10, 11; Gött. A. 1818, S. 1279; Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 164).

Die Insel Bornholm in geognostischer Hinsicht. Frankfurt am Main, 1819; særskilt aftrykt af Leonhard's „Mineralog. Taschenbuch", Jahrg. 14. 1820, S. 3—39. (L. T. 1820, S. 109—10, af J. H. Bredsdorff; Gött. A. 1823, S. 1061—63).

Reise nach dem hohen Norden, durch Schweden, Norwegen, und Lappland. In den Jahren 1810, 1811, 1812 und 1814. I.—II. Band. Frankfurt am Main, 1819. (Revue encycloped. T. VII. 1820. p. 330—31; jvfr. Brünnich, „Kongsbergs Sølvbergværk", 1826, S. 143 og 160). Paa Engelsk: *Travels* trough Sweden, Norway, and Lappland; &c. London 1820.

Resumo de *observações geologicas* feitas em uma viagem a's ilhas da Madeira, Porto Santo e Açores nos annos de 1835 e 1836, Lisboa, 1837. 14 pagg. 8.

I »Antiqvariske Annaler« (Bemærkninger over nogle Oldtids Monumenter i Norge, III. 93—104; Oplysning om nogle færoeske Oldsager, sstd. S. 306—11).

I »Tidsskrift for Naturvidenskaberne« (Analyser af færoeske Mineralier, II. 134—35).

I »Det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger« (Om Bjergformationerne paa Porto Santo og Madeira, VI. S. CXXI—CXXII.).

I Leonhard's »Mineralogisches Taschenbuch« (Ueber die Kalk- und Kreide-Formazion von Faröe, Stevens- und Möens-Klint, 1820, S. 40—64; Ueber das Allgemeine der geognostischen Konstitution der Färöer, sstd. S. 601—4; Der Opal auf den Färöern, 1822, 1ste Abtheilung, S. 11—30; Ueber den Apophyllit von Hestöe, 1825, I. S. 158).

I Leonhard's und Bronn's »Jahrbuch« (Ueber Berzelit und Prunnerit, 1830, S. 71).

**Warming (Christian Larsen)**, f. d. 15de Juli 1754 af Bondeforældre i Landsbyen Varming i Seem Sogn ved Ribe; var Avlskarl, da Capellanen ved St. Catharinæ Kirke i Ribe, David Grønlund, paatog sig at anføre ham til Studeringer, og satte ham siden i Ribe Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1781; tog i Maj 1794 theologisk Attestats („Laudabilis; erudite respondit“); blev d. 12te December 1800 Sognepræst til Knebel og Roelse i Aarhuus Stift. † 5te August 1819. — ⚭ $\frac{19}{3}$ 1804 Elisabeth Margarethe Byberg (f. $\frac{11}{2}$ 1781 paa Falkensteen, † $\frac{3}{2}$ 1845 i Kbhvn.).

Valgprædiken holden til det residerende Capellanie ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, i Fallesens »Magazin for Religionslærere« VII. 1. S. 281—97.

**Warming (P. P.)**, Skolelærer i Uggerslev i Fyen.

I »Tidsskrift for Almueskolevæsenet" (Almueskolerne i det sidste Aarhundrede, som de vare, ere, og muligen kunde være, i I. 360—71; Hvori og hvorledes kan Hjemmeslid befordres til Underviisningens Fremme i Almueskoler? i II. 226—31; Ogsaa et Par Ord om Skolelærerconventer, sstd. S. 231—38; Opmærksomheds- og Forstandsøvelser i Forbindelse med indbyrdes Underviisning, III. 136—41; Yderligere Bemærkninger ved et Par Forslag, IV. 25—35).

**Warnstedt (Friedrich Emil Georg)**, f. d. 7de November 1785 (ikke 1775) paa Loitmark i Kirkesognet Svansen, i Sønderjylland, næstyngste Søn af Gehejmeconferenceraad, Kammerherre og Jægermester i det 2det slesvigske District, Friedrich Carl v. Warnstedt, Storkors af Danebroge, Arveherre til Loitmark og Espenis (f. $\frac{13}{2}$ 1750, † $\frac{5}{3}$ 1811),

og Johanne Wilhelmine Friederiche v. Rumohr, af Huset Rundhof (f. 1/11 1757, † ......, Datter af Christian August v. Rumohr og Charlotte Amalia, Comtesse af Ahlefeldt). Blev 1800 Socadet, men ansøgte, efter 2 Aars Forløb, sin Afsked, for at gaae den studerende Bane, og blev ved Paaske 1806 Student ved Universitetet i Kiel; ansattes i Efteraaret 1807 som Fændrik ved det jydske Skarpskytter-Corps; blev 1809 udnævnt til opvartende Kammerjunker hos H. M. Dronningen, hvilken Post han tiltraadte i Vinteren 1810 og erholdt da Afsked af Krigstjenesten; var i Vinteren 18 1/2 tillige Auscultant i Rentekammeret; foretog i Aarene 1820—22 for sin Sundheds Skyld en Rejse i Udlandet, og berejste en Deel af Tydskland, Schweiz, den venstre Rhinkyst, Belgien og England; udnævntes d. 21de April 1824 til Over-Landeveis-Inspecteur i Holsteen; d. 22de Maj 1826 til Kammerherre; d. 17de April 1830 tillige til 1ste Bygnings-Directeur over Chaussée-Anlægget imellem Kiel og Altona; d. 24de Juni 1831 til Ridder af Danebroge. Var Medlem af Bestyrelsen for det 1834 stiftede „Gesellschaft für die Sammlung und Erhaltung vaterländischer Alterthümer". † 10de December 1836 i Plön. — (Nekrolog, af Fr. Thaarup, i Øst's „Materialier", Nr. 98; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 682—83; N. Staatsb. Magaz. X. 498).

Thorwaldsens Arbeiten für die Frauen-Kirche in Kopenhagen. 1. Brief, Jan. 1820. 2. Brief, Juni 1820. Kopenh. 1820.

Beviis, at National-Rigdom og National-Velstand ikke maa udledes af udvortes, men indvortes Kilder; eller Britannien uafhængig af Handelen, af W. Spence. Oversat. Kbh. 1820. (f. Kbhvns Skilderi 1822, Nr. 18, S. 276; 1824, Nr. 57).

I „Den oeconomiske Correspondent" (Tanker ved den gjentagne Frygt over Følgerne af det i Udlandet gjorte Laan, i III. Nr. 10; Formynderi-Indretningen i Østerrig, i V. S. 52—54).

I „Dagen" (Dagbog paa en Badereise til Föhr, 1823, Nr. 280—82; m. fl.).

Ang. hans øvrige literaire Arbejder jvfr. Øst's „Materialier", S. 597, 784.

**Warthoe (Severin)**, f. 1773 i Roest-Mølle i Grimstrup Sogn, ved Varde, Søn af Kammerraad Hans Warthoe, Herredsfoged i Skads, Gjørding og Malt Herreder († 9/1 1800 i sit 69. A.), og Bodil Elisabeth f. Bierrum († 21/10 1800); blev 1791 dimitteret til Universitetet fra Ribe Skole; tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen med Udmærkelse, og i October 1794 theologisk Attestats (Laud.); var derefter Huuslærer hos Baron Løvenskjold; blev d. 18de April 1800 Sognepræst for Nørre-Jernløse og Qvandløse i Sjælland; d. 18de Decbr. 1807 Amtsprovst i Holbek Amt; d. 30te April 1813 Sognepræst i Nakløv; nedlagde 1824 Bestyrelsen af 4 Herreder i Holbek Amt, hvorimod han

vedblev som Provst for Arts og Løve Herreder. † 2den September 1829. — * Thomy de Sundt.

I Rahbeks „Dansk Minerva“ (Tale, i Anledning af Callundborg Borgerskoles Indvielse, den 20de Juni 1816, i III. 1816. August, S. 168—81). — (Tildeels efter Autogr.)

**Wasfard (Hans Mathias)**, f. 1757; var Grosserer og Ejer af Marienlyst, en Parcel af Iselingen, ved Vordingborg. † 29de October 1835. — * 1. Lucie Emerentze Aagaard (f. 1761, † ......, ældste Datter af Sognepræsten i Glostrup, Provst Peder Andreas Aagaard og Sophie Margrethe Heerfordt). * 2. $\frac{2}{2}$ 1804 Anna Maria Munk (f. $\frac{2}{1}$ 1771, † $\frac{5}{12}$ 1838, næstældste Datter af Justitsraad, Borgemester i Kbhvn., Morten Munk og Karen Barfred).

I „Landoeconom. Tidender“ (Et Brev til Joh. Chr. Drewsen, i IV. 1816. S. 51—57).

I „Den oeconom. Correspondent“ (Englands Korn-Politik, i III. Nr. 8. 9. 10. 11).

**Wedege (Søren)**, f. d. 16de Maj 1769 i Hobro, Søn af Vejermester Peder Herman Wedege og Anna Elisabeth Schnell († 1776, yngste Datter af den i Gjessings Jubellærere III. S. 247—48 anførte Provst Ulrik Christian Schnell i Seerup, Aarhuus Stift, og Magdalena Catharina Hvass); blev 1788 dimitteret til Universitetet fra Randers Skole; tog i Maj 1792 theologisk Attestats (Laud.); var fra 1793 til Begyndelsen af October 1796 ansat som 1ste og 2den Lectie-Hører ved Randers Latinskole; foretog derefter en toaarig Udenlandsrejse; underkastede sig i October 1802 og i Maj 1803 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Haud illaud.; blev 1807 Regimentsqvarteermester og Auditeur ved 2den sjællandske Bataillon lette Infanteri (kaldet 1808 det jydske Skarpskytter-Corps); 1809 Overkrigscommissair; 1810 forsat til det sjællandske Skarpskytter-Corps; 1811 Overauditeur; 1812 constitueret Politimester paa gamle Kjøbenhavns Amt og virkelig Cancelliraad; 1819 entlediget. † 29. Januar 1836 i Frederiksberg. — * Henriette Elisabeth Petersen (f. $\frac{1}{5}$ 1795), Datter af Capitain og Viinhandler Lorentz Christian Petersen og Sophie Magdalene Worm. — (Jvfr. Flemmers histor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det Hefte, S. 45 – 46).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om Wevrets saakaldte Opgivelse, 1816, Nr. 91).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Et Brev til J. C. Drewsen, angaaende den ved Vejarbejdet paa gamle Kjøbenhavns Amt foretagne Inddeling, i Bd. II. 1820. S. 169—73).

**Wedege (Ulrik Christian)**, Nysanførtes Broder; f. d. 22de April 1768 i Hobro; deponerede fra Randers Skole 1788; tog i Juli 1792 theologisk Attestats (H. ill.); absolverede i Octbr. 1796 og i Febr. 1797 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve (Laudab.); blev 1798 Copiist, med Prædicat af Fuldmægtig, ved Gouvernementet i Tranqvebar; 1803 Byfoged, Skifteforvalter, By- og Skifteskriver samt Auditeur, Politimester og Foged sstd.; 1804 Assessor, og 1813 Justitiarius i den vestindiske Lands-Overret; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge. † 21de Maj 1843. — ⚭ Adriane Elizabeth Meley († $\frac{3}{?}$ 1851 i Kbhvn.).

Oversatte endeel af 2det Bind af „Tillæg til Archiv for Reisebeskrivelser“. Kbh.

**Wedel (Lago Matthias)**, en Sønnesøns Sønnesøns Søn af Anders Sørensen Vedel; f. d. 7de December 1752 paa Gudomkloster i Ribe Stift, ældste Søn af Johan Frederik Wedel, daværende Ejer af Gudomkloster (f. $\frac{28}{8}$ 1722 i Rustrup Præstegaard, † . . . . . ., jvfr. Worms Lex. III. 840; Nyerups Lit. Lex. S. 645, samt C. F. Wegeners histor. Efterretninger om Anders Sørensen Vedel, S. 265), og Maren Stabye (en Datter af Procurator og Ejer af Gudomkloster, Mads Stabye); kom 1768 i Odense Latinskole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1774; tog d. 17de Januar 1782 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 19de August 1785 personel Capellan i Mehrn i Sjælland; d. 19de Novbr. 1786 Sognepræst for Everdrup sammesteds. † 13de Juli 1827. — ⚭ $\frac{1}{3}^{0}$ 1785 Kirstine Cathrine Smith (f. $\frac{21}{7}$ 1752 i Holbek, † $\frac{14}{10}$ 1830 paa Sparresholm, næstyngste Datter af Jubellæreren Magister Peter Smith og Edel Dorthea Barfoed).

Originale danske Poesier for Aar 1783. Kbh. (L. E. 1783, Nr. 48; Iversens litter. Progresser, III. 142—44). — Samlinger om Agerdyrkning og Landvæsen, i Korthed uddraget af de bedste oekonomiske danske og fremmede Skrifter, til Brug for Landsbye-Præster og andre paa Landet boende, ved en Præst i Sjelland. 1.—4. Hefte. Kbh. 1792—94. (L. E. 1794, Nr. 48; 1797, Nr. 48; Allg. L. Z. 1794, Nr. 115). — Oekonomisk praktiske Afhandlinger og Forslag, praktiske Landmænd tilegnede. Et Tillæg til Samlinger om Agerdyrkning og Landvæsen. ibid. 1796. (L. E. 1797, Nr. 48). — L. M. Wedels indenlandske Rejse igjennem de betydeligste og skjønneste Egne af de danske Provindser. Med Hensyn tildeels paa oeconom. og statistiske Gjenstande. I Aarene 1799, 1800, 1801. 1.—2. Hefte. Kbh. 1803. (L. E. 1804, Nr. 16.17; Allg. Hall. L. Z. 1806, Juli, S. 185—88). L. M. Wedels indenlandske Rejse o. s. v. I Aarene 1799—1804. Odense, 1806. (o. m. T.: Indenl. Rejse o. s. v. Andet Bind. Odense, 1806). — Selvejer-Bonden, en Fortælling til Oplysning og Advarsel for unge Landmænd, som mangle Kundskab og Erfarenhed. Odense, 1806. (L. E. 1807, Nr. 1). — Valg af skjønne Tanker og lærerige Sententser fra danske og fremmede Skrifter. ibid. 1809.

Badereise til Pyrmont, Oldesloh, Dobberau o. s. v. i Aaret 1814. Kbh. 1817. (Allg. Hall. L. Z. 1818, Nr. 229, S. 135—36).

Smaae Familiescener eller Karakteerskildringer fremsatte i en Fortælling om Dyder og Laster. Kbh. 1817.

Jens Johnsens Historie, eller Underretning om alt, hvad en Bonde bør vide, som Landmand, hjemme i Huset og i Marken. I Korthed fremsat i en Fortælling til Nytte og Tidsfordriv for den hæderlige Landalmue. Kbh. 1818.

Topographie over Wordingborg Amt i Sjælland. Første Hefte. Kbh. 1818. IV. og 36 S. 8. (L. T. 1823, Nr. 10).

Bonde-Practica, især med Hensyn til at forudsee Veirligets Omvexlinger ved naturlige Midler. Kbh. 1821. (L. T. 1822, Nr. 15).

Medudgiver af: Tilskueren for Landvæsenet. I.—IV. Hefte. Kbh. 1798.

I Landhuusholdn. Selsk. Skrifter (Afhandling om en udgravet Moses bedste Opdyrkningsmaade, i VI. D. S. 191—236; særskilt aftrykt. Kbh. 1800, m. K. (jvfr. L. E. 1801, S. 198—200).

I Olufsens »Oeconom. Annaler« (Om Everdrup, VIII. 3—21 og 42—61; Om Bekkeskov, sstd. S. 62—75; Anmeldelse af Schades Beskrivelse over Mors, IX. 55—57).

I »Phys. oeconom. og medico-chir. Bibliothek« (Noget om en Hests Sygehistorie, IV. 79—82; Om Fodertrang paa Landet, sstd. S. 172—76; Om Bondens Oplysning, sstd. S. 269—78; Bidrag til Bondens Ødelæggelse, V. 30—31; Skal man vælge Landet eller Staden til sin Bopæl? VI. 222—31; Julemærker fra Siælland, sstd. S. 361—69; Noget for unge Landmænd, der ønske at kjøbe Bondergaarde, VII. 129—38; Forslag om Korntiende-Væsenet og dens (dets) bedst mulige Forandring, sstd. S. 317—86. (L. E. 1797, S. 591—94); Ere de meget lave Kornpriser gavnlige for Staten i Almindelighed? XI. 126—37; Noget om Hvedesæden, sstd. S. 219—29; Om Huus-Gavle paa Landet, XII. 23—26; Om en bedre Benyttelse af Svine-Skind end tilforn har været i Brug, XVI. 31—37).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Om Agerdyrkning og Landvæsen, 1812, Nr. 85. 90. 95. 99. 100. 101; 1819, Nr. 87; 1821, Nr. 11; Landoeconomiske Bemærkninger, 1817, Nr. 8; Polemik angaaende Seminaristerne, 1820, Nr. 15. 41. 46. 51. 56; Oplysninger om hans Nedstammelse fra Anders Sørensen Vedel, s. A. Nr. 67; Om Landmandens Kornpriser, s. A. Nr. 97).

I Nyerups »Magazin for Reiseiagttagelser« (Efterretning om en Reise gjennem Fyen til Christiansfeldt, II. 374—80; jvfr. L. T. 1822, S. 776).

I »Den oeconom. Correspondent« (Toire-Pæle, V. S. 287).

I Lolland-Falsters Avis (En Anmeldelse, 1827, Nr. 1; jvfr. Kbhvns flyv. Post, 1827, Nr. 7).

**Wedel (Peter August)**, f. i Kjøbenhavn d. 26de Januar 1768, eneste Søn af Søren Henrik Wedel, Bogholder ved Kjøbenhavns Brandforsikkring († 1805), og Maria Berthelsen, samt Ætling af Anders Sørensen Vedel (see C. F. Wegener om And. Sørensen Ve-

del, S. 263); blev privat underviist først af A. W. Brorson (siden Rector paa Herlufsholm) og dernæst af N. Elert (Professor og Universitets-Bibliothekar), som dimitterede ham til Universitetet 1783; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium; tog i April 1786 philologisk og i Maj 1789 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1789 Decanus paa Communitetet og Alumnus paa Borchs Collegium; 1790 Doctor i Philosophien og Magister Artium; d. 2den Marts 1792 Vicepastor for Allesø og Næsbyhovedsbroby i Fyen; d. 14de Marts 1794 Sognepræst for Skaarup Menighed sstd.; d. 3die Juni 1803 tillige Forstander for det af ham selv oprettede Skaarupske Skolelærerseminarium; d. 18de Decbr. 1807 tillige Amtsprovst i Svendborg Amt; d. 28de Juni 1809 Ridder af Danebroge; d. 17de Januar 1812 tillige Sognepræst til Tveed; d. 9de Juni 1835 entlediget som Seminariiforstander og meddeelt Rang med Biskopper; d. 28de October 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 13de Juni 1837, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget som Amtsprovst (fra Udgangen af samme Aar at regne); festligholdt d. 2den Marts 1842 sit 50 Aars Embedsjubilæum. † 23de Maj 1842. — * ${}^{19}_{3}$ 1792, i Kbhvn., Marie Sophie Bett (døbt ${}^{16}_{4}$ 1769 i Kbhvn., † ${}^{18}_{2}$ 1844 i Taarnemark i Sjælland). — (Autobiographi i Universitetsprogrammet til Højtideligheden i Anledning af Formælingen 1790, p. 20—21; jvfr. Fr. Barfods „Danmarks Gejstlighed" I. S. 148—49; Hundrups Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, S. 60—61; Høst's Erindr. S. 174; Rahbeks „Hesperus" IV. 226—30; Fyens Stifts-Avis 1842, Nr. 98. 104. — Om et over ham af hans fordums Seminarister oprettet Grav-Monument see Berl. Tid. 1843, Nr. 226).

*Merita Danorum* in latinis scriptoribus edendis atque illustrandis. Specimen inaugurale. Havn. 1790. (L. E. 1790, S. 557—58; Krit. og Antikr. VII. Nr. 4). — Klara du Plessis og Klairant. To Elskendes Historie ved August Lafontaine. Oversat efter det nye forbedrede Oplag. Odense, 1798. 2det Oplag. ibid. 1803. — Hvorfor er det saa vanskeligt at holde Tjenestefolk? og hvorledes kan dette daglig voxende Onde bedst afhjelpes? En Undersøgelse gjeldende for alle danske Huusfædre, og især for Landmanden. Odense, 1799. 37 S. 8.

I „Minerva" (Tanker i Anledning af det i Minerva indrykkede „Forsøg over Tjenestefolk især i Fyen og hvorledes kan her hjelpes", 1800. II. 136—90; Forsøg til en Oversættelse af Moschi Idyller, s. A. IV. 104—7; Kort Undersøgelse om de vigtigste Aarsager til Landsbye-Ungdommens Uvidenhed og Mangel paa Oplysning, 1801. I. 227—69; II. 1—33; Beviis stadfæstet ved Kjendsgjerninger: at Danmark ved ulykkelige Tilfælde taber aarlig mange Borgere, som ved en anden Indretning kunde reddes, samt nogle Midler til dette Ondes Forebyggelse, s. A. IV. 177—205; Brev til Udgiveren af den danske Tilskuer angaaende det Forslag, at optage berømte fædrelandske Navne i Almanakken istedenfor de catholske Helgenes, 1803. III. 233—59.

(hvorom ogsaa af Rahbek i Tilskueren 1802, Nr. 93 og 101, og af Engelstoft i hans Bog om Nationalopdragelse, samt Tilskueren 1803, Nr. 1).

I »Iris og Hebe« (Noget om den store Forskjellighed i den fyenske Dialect, 1800. II. 172—183; Oversættelse af nogle af Platonikeren Hieroclis Løjer, 1802. III. 187—90).

I »Egeria« (Beretning om Seminariet i Skaarup fra dets Stiftelse til Juli 1806, i 2den Aarg. II. S. 329—46).

I Høst's »Politik og Historie« (Journal over Begivenhederne fra Kong Frederik d. 4des Ankomst til Odense og indtil hans Død, af Jacob Bircherod Thomsen. (Oversat efter det tydske Manuscript), i Bd. I. 1820. S. 321—26).

**Wedel (Søren)**, nedstammende fra Anders Sørensen Vedel (see C. F. Wegener om And. Sørensen Vedel, S. 263); f. d. 19de October 1765, ældste Søn af Nissenius Wedel, Diaconus til St. Laurentii paa Föhr († 1766), og Else Maria Zoëga (ældste Datter af Præsten Poul Christian Zoëga i Ravsted ved Tønder og Catharina f. Zoëga); blev Regimentsqvarteermester og Auditeur ved 1ste sjællandske Bataillon lette Infanteri (1808 kaldet det Sjællandske Skarpskytter-Corps); 1805 Overkrigscommissair; afgik med Pension 1810. † 14de Juni 1826.

I »Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid« (Tanker om Nødvendigheden af Fortepiano-Fabrikationen i Kjøbenhavn, og nogle Forslag, hvorledes samme kunde ophjelpes, dat. 30. Juni 1810, i Bd. I. S. 497—503).

Har sat Musik til C. Prams Operette »Serenaden«, hvoraf han har udgivet Claveerudtog.

**Wedel-Heinen (Andreas Claus)**, f. paa Kjersgaard i Brenderup Sogn, Vends Herred i Fyen d. 4de Maj 1791, af Forældrene: Krigsraad Jacob Wedel (f. $\frac{28}{7}$ 1731 i Munkebo i Fyen, † $\frac{12}{8}$ 1807, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 645), til Kjersgaard og Holsegaard, Ætling af Anders Sørensen Vedel (see C. F. Wegener om And. Sørensen Vedel, S. 265), og Frederikke Louise f. Dinesen (Datter af Justitsraad Anders Dinesen til Gyldenholm); blev 1808 dimitteret til Universitetet af daværende theologisk Candidat J. G. Willemoës (nu Præst i Herfølge); erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, og tog i Januar 1812 latinsk-juridisk Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; blev d. 11te Aug. s. A., som Stedsøn af Kammerherre Albrecht Christopher de Heinen til Fraugdegaard, Hollufgaard etc. († $\frac{26}{4}$ 1814), optagen i den danske Adelstand under Navnet Wedel-Heinen, samt udnævnt til Kammerjunker. Efter at have tilbragt nogle Aar i Fyen som Ejer af Kjersgaard og Holsegaard, blev han 1821 ansat som Volontair i det kgl. Danske Cancellies 3die Departement, og d. 15de Novbr. 1822 Secretair ved Protocollerne i Højesteret; d. 11te April 1827 Byfoged i

Varde, samt Herredsfoged i Øster- og Vester-Herreder under Ribe Amt; d. 14de September 1842 Byfoged og Byskriver i Middelfart, samt Herredsfoged og Herredsskriver i Vends Herred. — *1. $\frac{21}{8}$ 1813 Elisabeth v. Krogh (f. $\frac{12}{7}$ 1794, † $\frac{14}{1}$ 1845), næstyngste Datter af Kammerherre, Major Stie Tonsberg Scholler v. Krogh til Krogsgaard (f. $\frac{6}{9}$ 1763, † $\frac{19}{11}$ 1817), og Christiane Margarethe v. Juel (f. $\frac{14}{5}$ 1764, † $\frac{29}{3}$ 1803). *2. $\frac{15}{5}$ 1846 Joachimine Juliane Margrethe Rahlff, en Datter af Capitain, Ridder Frederik v. Rahlff, Ejer af Hovedgaarden Billeshauge ved Middelfart, og Eleonore Elisabeth f. Sevel.

Om Brandvæsenet paa Landet i Danmark. Odense, 1832. 55 S. 4to.

Nogle Modbemærkninger i Anledning af Overauditeur og Borgemester Ræders Bemærkninger og Forslag om Brænderierne i Kjøbstæderne og paa Landet i Nørre-Jylland. Ribe, 1836. 21 S. 8. (jvfr. M. f. L. XVI. 95—149, af M. L. Nathanson, og Art. N. D. A. Ræder, II. 732). — Gjensvar til Hr. Overauditeur og Borgemester Ræder i Horsens, i Anledning af hans critiske Bedømmelse af Pastor Arntzens, Kammerjunker Wedel-Heinens og Assessor Withs Skrifter om Landbrænderierne m. m., samt nogle Modbemærkninger til hans Afhandling, kaldet „Nogle Ord for Kjøbstæderne". ibid. eod.

I Adler's „Historisk-statistisk Maanedstidende for Ribe Stift 1838 39" (Efterretninger om Saltkogeriet paa Jyllands Vestkyst, S. 9—11, (overs. i Falck's „N. Staatsb. Magaz." VIII. 693—96; jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 50); Nogle antiquariske Efterretninger om Varde Kjøbstad. (Fragmenter af en utrykt historisk oeconomisk Beskrivelse over Byen, dens Kirker og offentlige Stiftelser), S. 106—9, 113—16).

Endeel mindre Afhandlinger, for størstedelen sigtende til at modarbejde Nutidens udskejende Liberalisme og Nyhedssyge, indrykkede i „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" (under Mærket A.), samt i de fyenske Aviser og „Dagen" (under Mærket W: H: og X.). — (Efter Autogr.).

**Wedel-Jarlsberg (Frederik Christian**, Baron af), f. d. 7de Februar 1757, eneste Søn af Gehejmeconferenceraad, Kammerherre, Ridder af Elephanten og l'Union parfaite, Frederik Wilhelm, Baron af Wedel-Jarlsberg, til Raunstrup i Sjælland (f. $\frac{7}{3}$ 1721, † $\frac{22}{2}$ 1790, Sønnesøns Søn af den første Greve til Jarlsberg, Feltmarchal-Lieutenant Baron Gustav Wilhelm Wedel, samt anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 643—44), og Charlotte Amalia v. Bülow (f. 1719, † $\frac{6}{9}$ 1780); studerede i sin Ungdom i Göttingen og Leipzig Lovkyndighed og Kameralvidenskaber; blev 1777 Auscultant i Rentekammeret; 1779 tjenstgjørende Kammerjunker ved Arveprinds Frederiks Hof; udnævntes d. 11te October 1781 til Kammerherre, og tog Afsked fra Hoffet s. A.; arvede 1790 efter sin Fader Hovedgaarden Raunstrup og blev d. 21de Decbr. 1798 Ejer af Sortebrødre-Kloster ved Nestved; indtraadte 1801 i Landeværnet, ved hvilket han blev Major og Compagnichef; sysselsatte sig siden 1801 i nogle Aar med at

bestyre et nationalt Provincialtheater, opholdende sig med sit Skuespiller-Selskab især i Nestved, Helsinger og Odense; var 1807 igjen i Felten, men forlod derpaa Militairtjenesten samme Aar. Efter at have solgt Gaarden Raunstrup d. 19de Decbr. 1801 og sildigere Sortebrødre-Kloster, kjøbte han en anden Landejendom, Søegaard ved Nestved, hvilken han beboede om Sommeren, og opholdt sig om Vinteren i Kjøbenhavn. † 31te August 1831. — * 1. Ulrica Eleonora, Comtesse Brockdorff, af Huset Kletkamp (f. $\frac{15}{8}$ 1764, † $\frac{11}{9}$ 1790), yngste Datter af Gehejmeraad Christian Ulrich Greve af B. og Georgina Anna Christiana v. Hahn. * 2. Constance de Koskull, separ. († $\frac{28}{3}$ 1840). — (Jvfr. „Fragment af hans Biographie". Kbh. 1797, samt hans „Blandinger", 1ste Stykke. ibid. 1798; „Dagen" 1831, Nr. 249, 83, 300, 8; Aalborg Stifts-Tid. s. A. Nr. 185).

Bondedyd. Et Lystspil. Kbh. 1782. — An das Ehre und Redlichkeit schützende so schätzbare Publicum. s. l. (Plön). 1783. 4to; mit Zusätzen. Lübeck, 1783. 8. Oversat paa Dansk. (Odense). 1783. 8. — An Dänemark und seine braven Bürger. s. l. 1786. (Allg. D. Bibl. Bd. 69. S. 609—12). — Breve til Christian Colbjørnsen i Anledning af Landbosagen. Kbh. 1790. — Nytaarsønsker for mit Fædreneland. ibid. 1793. — Den sjeldne unge Herremand. Et dansk Skuespil. ib. 1794. („Minerva" 1794, I. 75—77, jvfr. „Folkevennen" s. A. S. 10—16, 21—26). — Det var omsonst. Et dansk original Skuespil. ib. eod. — Til den danske Tilskuer. ib. eod. (L. E. 1794, Nr. 20). — Til Publicum i Anledning af Artiklen: „Skuepladsen" i Minerva for Marts Maaned. Af Forfatteren til Velkomstsangen, hvormed Kongehuset d. 13de Martii i Skuespilhuset blev modtaget. ibid. eod. („Iris" 1791, II. 219—22, af Tode). — Skrivefriheden, et originalt Skuespil i een Act. ib. eod. (Bärens's „Nok en Draabe i det store Hav af Skrifter om Skrivefriheden", 1797, S. 51). — Blade, Fædrenelandets Borgere helligede. No. 1. om fri Kornhandel etc. ibid. 1795. — Den geistlige Stand bør afskaffes. I.—III. Hefte. ib. 1795—97. („Iris" 1795, III. 228; „Iris og Hebe" 1796, I. 252; 1797, II. 362—65; L. E. 1798, Nr. 1). — Noget om Publicitet, Skrivefrihed og Anonymitet i Anledning af M. C. Bruuns Avertissement i Adresseavisen Nr. 62. ibid. 1796. („Iris og Hebe" 1796, II. 122). — Til P. A. Heiberg. ib. eod. („Iris og Hebe" 1796, I. 390). — Kongen af Dahomet. En virkelig Tildragelse. ib. 1797. (L. E. 1798, S. 36—38). — Fragment af min Biographie med fornødne Bilager, ledsaget med en Tale. ib. eod. (L. E. 1798, Nr. 2). Blandinger. 1ste Stykke. En Følge af: Fragment af min Biographi. ibid. 1798. — Promemoria til Hans Kongl. Høihed Kronprindsen. ibid. 1797. — Fragmenter af Breve til en Ven paa Landet i Anledning af Translateur Heibergs Tiltale. ib. 1799. — Frimodige Forestillinger i Anledning af Trykkefriheds-loven d. 27. Septbr. ib. eod. (L. E. 1799, Nr. 49). — Mindet. Skuespil i een Act. Odense, 1805. — Bidrag til det i Bladet For Skuespilyndere No. 11 af Redactionen Indrykkede angaaende det kongl. privilegerede Provincialselskab. Kbh. 1807. — Fædrelandske Betragtninger. No. 1—5. ibid. 1807—13. — Quitos Rømning eller Pizarros Fortvivlelse. Skuespil i 5 Acter. En Fortsættelse af Spanierne i Peru eller Rollas Død. ibid. 1808. („Dagen" 1808, Nr. 167). — Ueber die

Nothwendigkeit bedeutender Streitkräfte für Dännemark vorzüglich zur See. Germanien 1809. — Tale til Erindring af 2den April 1801. Kbh. 1813.

Forslag, offentlig fremsat 1793, nu igjentaget i Anledning af Provst Heibergs Afhandling om Markfred. Kbh. 1815. (Landoec. Tid. IV. 105—6, af B. F. Rønne).

Betragtninger, foredragne Kongen (Ludvig XVIII) i Juli 1814, ved Carnot. Oversat. Kbh. 1815. (udkom ogsaa i Forening med J. K. Høst's Oversættelse af „Chateaubriands politiske Betragtninger med Hensyn paa Carnots nyeste Skrifter", Kbh. 1815, u. T.: Carnot og Chateaubriand om Napoleon og Bourbonnerne, overs. ved Wedel-Jarlsberg og Høst. Kbh. 1815).

Nogle Ideer om Bank- og Pengevæsenet og om sammes Indflydelse paa Statens Vel og Vee i Almindelighed, men paa vor Stat i Særdeleshed. Kbh. 1816.

Joden Philip og Bonden eller Naturens Discipel. Originalt Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1816.

Beskrivelse over en Dykker-Ponton, udført i Aarene 1808 og 1809, med Kb. og Bilag. Kbh. 1817.

De forhindrede Selvmord eller det adopterede Barn, originalt Skuespil i 3 Acter. Kbh. 1818.

Forslag til at sikkre Landets Eiendommes Værdie. Kbh. 1818. — Continuationsforslag til Regjering og Medborgere, vort forvirrede Pengevæsen vedkommende. ibid. eod. — Til Directionen for Nationalbanken, med senere Forestillinger, Pengevæsenet betræffende. ibid. eod.

Tempeløen. Skuespil paa Vers i 5 Acter. Kbh. 1819. (Allg. Hall. L. Z. 1821, Ergzbl., S. 638—40).

Veiledning ved Fornuften til Erkjendelse af Gud, Menneskets Sjæl, Menneskets Bestemmelse, Menneskets Pligter og Rettigheder m. m. Kbh. 1819.

Fragmenter af Tænke- og Læse-Resultater. 1ste Bind. Kbh. 1820. (udkom, 1819—20, i tre Hefter. — Et Uddrag, ang. Dueller, i „Politivennen" 1829, S. 823—31).

Henpeg paa de formeentlig meest virksomme Midler til Statens Flor igien. Kbh. 1821. (Schlesw. Holst. Lauenb. Provinzialber. 1822, III. 135; Allg. Hall. L. Z. 1824, II. Nr. 110, S. 44—46).

Skizze zu einer Vergleichung mosaischer Gesetze. Kopenh. 1825.

Philosophische Aphorismen. Kopenh. 1825.

Frivilligt Skriftemaal til sine brave Landsmænd, en halvfierdsindstyve Aars Oldings seneste offentlige Tildragelser vedkommende. Kbh. 1825. Andet Oplag, med Forbedringer, og med et Tillæg. ibid. eod. — Continuations-Skriftemaal af Oldingen Wedel-Jarlsbergs Frivillige Skriftemaal og sammes Tillæg. Ledsaget af en Skrivelse tilegnet især dem, som han endnu skylder Noget. Kbh., ultimo December 1825. Tillæg; ult. Decbr. 1827. 15 S. 8. (jvfr. „Conversationsbl." 2. Aarg. I. S. 4; II. S. 43—47; „Statsvennen" 1825, Nr. 37, 52; „Kbhvns Skilderi" f. A. S. 1212—13, 57—58 og 1312; 1826, S. 31; Bestsjell. Avis 1825, Nr. 76, 89, 94, 102; 1826, Nr. 1; Art. B. C. Rye (II. 726), og Statstid. 1828, Nr. 58).

Den juridiske Tartüff, eller det juridiske Snigmord. Borgerligt Skuespil i 5 Acter. Kbh. 1826. („Ny Freia" 1826, S. 123).

Egoisten eller den pedantiske Forsigtige. Skuespil i 2 Acter. Kbh. 1827.

Til Berigtigelse af en liden Hentydning paa mig i Rahbeks Erindringer femte Deel, S. 408. Kbh. 1830. (jvfr. Rahbeks »Tritogenia« VII. 17—52).

I »Telegraphen« (Svar paa et for ikke lang Tid siden fremsat Spørgsmaal: hvad er Aager? hvo bor nævnes Aagerkarl? i V. Nr. 4, S. 41—48; særskilt aftr. Kbh. 1825).

Bolingbrokes Breve om Patriotismens Natur lod han fordanske efter den franske Udgave, og dedicerede den med en Fortale til H. K. H. Kronprindsen. Kbh. 1792.

**Vedel Simonsen (Lauritz Schebye),** see Simonsen.

**Wegener (Caspar Frederik),** ældste Søn af nedenstaaende Sognepræst Hans Christian W., er f. i Gudbjerg Præstegaard i Fyen d. 13de December 1802; besøgte først Nyborg lærde Skole, men siden 1818 Roeskilde Cathedralskole, hvorfra han i October 1821 afgik til Universitetet; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; studerede derefter Historie, Philosophi og Theologi, og absolverede i Januar 1828 den theologiske Embedsexamen med bedste Charakteer. — Imidlertid var han allerede i Foraaret 1826 kommen til Sorø, hvor han d. 6te Maj s. A. var bleven Adjunct ved Academiets Skole, og d. 11te Septbr. 1830 erholdt Titel af Overlærer med de bestemte Underviisningsfag Historie og Geographi i øverste Klasse samt Examinationen deri ved Examen Artium; blev d. 31te Januar 1835 valgt til ordentl. Medlem af det Kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab, hvis correspondetende Medlem han var siden d. 31te Januar 1828; disputerede d. 27de October 1836 for den philosophiske Doctorgrad (jvfr. Selmers Acad. Tid. IV. 23—25), og blev d. 25de Marts 1837 udnævnt til Lector i Historie og Geographi samt Statistik ved Sorø Academi. Den 18de Novbr. 1839 blev han Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 11te April 1840 Inspector i Academistboligen i Sorø; d. 30te Maj s. A. Bibliothekar ved Academiets Bibliothek; d. 25de Maj 1841 Medlem af Comiteen til at bedømme de Arbejder, der maatte indkomme i Anledning af den udsatte Priis for en Lærebog i Verdenshistorien; d. 3die December 1843 Ridder af Danebroge; d. 15de December s. A. Medlem af det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. I Sommerferien 1844 gjorde han en Rejse paa nogle Uger i det nordlige Tydskland, hans eneste Udflugt udenfor Danmarks Grændser. Den 17de Juli 1847 blev han udnævnt til Kongelig Historiograph i Forbindelse med sit historiske Lectorat i Sorø. — I Maj 1848 forlod han Sorø og gik til Kjøbenhavn, hvor han d. 11te Marts s. A. var udnævnt til Gehejme-Archivarius med Bibehold af sit Embede

som Kongelig Historiograph, hvorefter han d. 31te October s. A. fik Titel af Professor med Rang i 4de Kl. Nr. 3; deeltog som (d. 21de Octbr.) kongevalgt Medlem i Rigsforsamlingen 1848—49; valgtes d. 27de Novbr. 1848 til Secretair i det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og d. 29de Januar 1849 til Vice-Præsident i det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab; udnævntes d. 10de Juli 1849 til virkelig Etatsraad; d. 2den Januar 1850 til Commandeur af Danebroge. I Anledning af de fornyede Underhandlinger om en yderligere Udlevering af Archivalier til Kongeriget Norge blev han d. 26de Juli 1850 beskikket til som Kgl. Dansk Commissarius at forhandle med den Kgl. Norske Commissarius og forsynet med Kongl. Fuldmagt d. 25de Aug. s. A. D. 29de Novbr. 1850 valgtes han til Medlem af Commissionen for Udgivelsen af danske Regester og et dansk Diplomatarium under det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 28de April 1851 til Forstander for det Kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. Han udnævntes til Historiograph ved de Kongl. Ordeners Capitul d. 31te Marts 1851, og benaadedes med Dannebrogsmændenes Hæderstegn d. 6te Octbr. s. A. Som Kgl. Commissarius ved hine Archivforhandlinger med Norge sluttede han Conventionen af 13de Septbr. 1851 (s. Departements-Tid. 1851, Nr. 65—66, S. 990—92), og blev den 8de Novbr. s. A. udnævnt til Commandeur af den Norske St. Olafs-Orden. Han er ogsaa Medlem af nogle lærde Academier eller Samfund i Udlandet. — (Autobiographi indtil 1836 i Universitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfesten 1836, S. 81—83; jvfr. Dirckinck-Holmfeld „Dänische Zustände“, S. 69. — Portrait, malet af E. Vermehren 1850 og lithographeret (paa Reitzels Forlag) af J. W. Tegner, s. A.; ligeledes malet af Constantin Hansen 1851).

*De aula Attalica, literarum artiumque fautrice*, libri VI. Vol. I. Havn. 1836. Inauguraldissertation. (Hall. allg. L. Z. 1837, Nr. 13—14, af Ritsch; N. f. L. XVII. 330—53, af K. Sick; Heidelb. Jahrbb. 1837, I. 601, af Schloßer; Zimmermanns Zeitschr. für Alterthumsw. 4ter Jahrg. 5. Heft. S. 491—501, af Preller; Meyens litterar. Zeitung 1838, Nr. 17. S. 308 fg.; Hallische Jahrbücher f. deut. Wissensch. u. Kunst 1838, Nr. 169—71, af Droysen).

*Om Carl Danske, Greve af Flandern*, Kbh. 1839. 4to. Udgivet som et academisk Program til Examen Artium ved Soro Academi samme Aar. (Histor. Tidsskr. I. 520—40; Dahlmann, Gesch. von Dännem. I, 350; Warnkönig, Flandrische Staats- u. Rechtsgesch. III. B. Nachtr. zum Urkundenbuch S. 95).

*Indbydelse til Sörgefesten for Höisalig Kong Frederik den Sjette paa Soröe Academie den 28de Januar 1840.* Kbh. (1840). 4to. (Indeholder en historisk Betragtning over Almeenaandens Udvikling i Danmark under Frederik VIs Regjering; jvfr. „Fædrel.“ 1840, Nr. 62—63; „Dagen“ s. A. Nr. 24—25; „Dannevirke“ II. Nr. 39, og næsten alle samtidige Dagblade, f. Ex. Slagelse Avis, Ove Thomsens Avis o. a.; samt Tidsskriftet „Historie og Digtning“ 1849, Nr. 14, 15).

Liden Kronike om Kong Frederik og den danske Bonde. Til Menigmands Nytte og Fornøielse udgiven af det Kongelige Danske Landhuusholdningsselskab. Kbh. 1843. [Et Priisskrift — for Landhuusholdn. Selsk.]. (Hist. Tidsskr. VI. 617—25; D. Folkebl. X. Nr. 7; Marckmann's Fortegnelse over Skrifter for Menigmand, S. 37; Børresens »Danske Bondeven«, 7de Aarg. Nr. 46, 49, 50, 51; 8de Aarg. Nr. 4, 16; Berl. Tid. 1844, Nr. 94, Tillæg Litr. A.; Roeskilde Stænder-Tid. 1844. I. S. 1139—41; Giessings Frederik d. Sjette, I. 126—39. — Ved det Danske Cancellies Circulaire af 19. Decbr. 1843 bleve samtlige Skoledirectioner anmodede om, »at henlede Sogneforstanderskabernes Opmærksomhed paa dette Skrift og anbefale sammes Anskaffelse ved Skolerne«).

*Om Anders Sörensen Vedel*, Kongelig Historiograph i Frederik IIs og Christian IVs Dage. Til Höitideligholdelsen af Kong Christian den Ottendes tredsindstyveaarige Födselsdag, paa Soröe Academie d. 18de September 1846. Kbh. (1846). 4to. (Nyt histor. Tidsskr. I. 651—65; Nordisk Lit. Tid. 1846, Nr. 42, 49; »Nyt Aftenblad« 1846, Nr. 299; Berl. Tid. f. A. Nr. 259). — Andet Oplag, med Titel: Historiske Efterretninger om Anders Sorensen Vedel o. s. v., i 3die Levering af Vedels Saxo. Udgivet af Samfundet til den danske Literaturs Fremme. Kbh. (1847). (»N. Aftenbl.« 1847, Nr. 227, af H. Trojel). Et Tillægsblad til andet Oplag leverede han 1851.

*Mindeblad om Kong Christian den Ottende.* Indbydelse til Sörgefesten paa Soröe Academie den 12te Marts 1848. Kbh. 1848. 4to. (Indeholder en kort Oversigt over de vigtigste Begivenheder i Kongens Liv. Om Benyttelsen af dette Skrift i Giessings Christian d. Ottendes Regjeringshistorie. Kbh. 1851. 1ste Hefte, see »Fædrel.« 1851, Nr. 274

*Ueber die unzertrennliche Verbindung Schleswigs mit Dänemark* in staatsrechtlicher Beziehung. Copenh. 1848. (Egentlig oversat af Edv. Lehmann efter Forfatterens Haandskrift). Andet Oplag, men uden Register, udkom i Flensborg 1850 som »Wohlfeile Ausgabe«. Tredie Oplag af Skriftets »Drittes Stück« udkom under Titel: Zeugniße von Staatsrechtslehrern etc. Copenh. 1851.

*Sur l'union politique inséparable du Slesvic & du Danemarc.* Copenh. 1848. (Egentlig oversat af Prof. Abrahams efter Forf.'s Haandskrift).

Om den evige Forbindelse mellem Slesvig og Danmark i statsretlig Henseende. Med et Træsnit af Kong Christian VIs Vaaben. Kbh. 1848. (Ogsaa som 10de Hefte af »Antislesvigholstenske Fragmenter«). Er egentlig Originalen til de to foregaaende Skrifter, men udkom efter disse.

Om disse tre sidstnævnte Skrifter see »Fædrel.« 1848, Nr. 282, af Blaunfeldt; Nr. 296; »Kbhpost.« f. A. Nr. 266.

*Ueber das wahre Verhältniss des Herzogs von Augustenburg zum Holsteinischen Aufruhre.* Eine actenmässige Darstellung nebst Beilagen aus den Augustenburgischen Papieren. Copenh. 1849. (Egentlig oversat efter Forfatterens Haandskrift af E. Lehmann). *Zweite* und *Dritte Aufl.* ibid. eod.

Om Hertugen af Augustenborgs Forhold til det holstenske Oprør. En actmæssig Fremstilling, med Bilag af de Augustenborgske Papirer. Kbh. 1849. (Ogsaa som 11te Hefte af »Antislesvigholstenske Fragmenter«). Andet og Tredie Oplag. ibid. eod. Er Originalen til det foregaaende og efterfølgende Skrift.

*Le Duc d'Augustenbourg et la Révolte du Holstein.* Exposé authentique extrait des papiers Augustenbourgeois. Copenh. 1849. (Egentlig oversat efter Forfatterens Haandskrift, Premier partie af August Bournonville, Seconde partie af Prof. Abrahams).

Om disse tre sidstnævnte Skrifter, see „Fædrel." 1849, Nr. 191, 233, 72, 91; „Kbhvnspost." 1849, Nr. 191, 211, 18; Berl. Tid. f. A. Nr. 195, 206, 12, 22, 25, 29; Grundtvigs „Danskeren", II. Nr. 37; „Nord og Syd" I. 1849. S. 49—58; „Tiden" 1849, Nr. 48, af Th. G. Repp; „Dannevirke" XII. Nr. 47, 57, 58, 59, 68; „Flyv. Post" 1849, Nr. 215; 1850, Nr. 30; „Stockholms Aftenpost" 1849, Nr. 227, 65, 67, 70, 74, 80, 81, 86, 92, 304; „Öresundsposten" f. A. Aug.; „Nordischer Telegraph" 1849; „Nordd. freie Presse" f. A. Nr. 114; „Hamb. Correspond." f. A. Septbr. 4; „Alton. Mercur" f. A. Nr. 142; „Kiel. Correspondenzblatt" 1849; „Neue Bremer Zeitung" f. A. Octbr.; „Lloyd" 1849 (Wien); „The Times" 1849, Novbr.; J. G. Droysen u. K. Samwer, die Herzogth. Schleswig-Holstein. Vorw. S. VI.; Gött. A. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waitz. (ogsaa særskilt: Einige Worte über d. dänischen geheimen Archivar und Historiographen C. F. Wegener, von G. Waitz. Göttingen 1850). — Af Bilagene udkom tre danske Oversættelser, een (af Ed. Lehmann): De Augustenborgske Papirer i dansk Oversættelse. Kbh. 1849; en anden: De Augustenb. Breve, udgivne og oversatte for Menigmand. Med Indledning og Anmærkninger. Odense 1849; en tredie: Udvalg af de vigtigste Breve i Prof. Wegeners Skrift om Hertugen af Augustenborgs Forhold til det holstenske Opror, oversatte af M. Wilnau. Aarhuus 1849. — A. P. Liunge udgav et Uddrag af Skriftet under Titel: Augustenborgernes Sammensværgelse mod Danmark og Hertugen af Augustenborgs Hovedandeel i det holsteenske Opror. Kbh. 1849. En Anonym (Alfred Fich?) samlede de Avis-Artikler, som Forfatteren havde beviist at være af Hertugen af Augustenborg, i et eget Skrift, kaldet: Hertugen af Augustenborgs literaire Virksomhed i den slesvigholstenske Sag. Et fuldstændiggjørende Tillæg til Dr. C. F. Wegeners Skrift. Odense 1850; jvfr. Nyt histor. Tidsskr. III. (1850) S. 669, 672—84.). — I Sverrig udkom en svensk Oversættelse: Om Hertigens af Augustenborg förhållande till Holsteinska upproret. En på dokumenter grundad framställning, med Bilagor af de Augustenborgske papperen. Öfwersättning. Lund, 1849. 8:o.

Om Landshoiheden over det Gamle Rendsborg paa Eideroen. Med en forhen utrykt Kronike om Anlæggelsen af det Nye Rendsborg. Med Kort. Kbh. 1849. (Ogsaa som 12te Hefte af „Antislesvigholstenske Fragmenter"). Er Originalen til det følgende Skrift.

*Von der Landeshoheit über das Alte Rendsburg auf der Eiderinsel.* Mit einer früher ungedruckten Chronik von der Anlegung des Neuen Rendsburgs. Mit Charten. Copenh. 1850. (Er egentlig efter Forf.'s Haandskrift oversat af Etatsraad, Prof. Chr. Paulsen).

Om disse to sidstnævnte Skrifter see Berl. Tid. 1850, Nr. 2, 5, 7, 10, 12; „Kbhvnspost." 1850, Nr. 9; „Dannevirke" XIII. Nr. 10; Post- og Inrikes Tidende 1850, Nr. 42 o. fl.; Gött. gel. Anz. 1850, St. 128, 29, 30, af G. Waitz; Warnstedt: Rendsburg eine holsteinische Stadt, 1850; P. V. Helmcke, Die Belagerung Rendsburgs im Jahre 1645, Kiel 1850, S. 1—3.

Actmæssige Bidrag til Danmarks Historie i det nittende Aarhundrede. Tillige en Belysning af det ved Droysen og Samwer udgivne Augusten-

borgske Skrift. Første Deel. Kbh. 1851. (Ogsaa som 15de og 16de Hefte af »Antislesvigholstenske Fragmenter«).

*Actenmässige Beiträge zur Geschichte Dänemarks im neunzehnten Jahrhundert.* Zugleich eine Beleuchtung der von Droysen und Samwer herausgegebenen Augustenburger Schrift. *Erster Theil.* Copenh. 1851. (Er egentlig en — meget uheldig — Oversættelse af foranstaaende Skrift efter Forf.'s Haandskrift). Andet Oplag af Indledningen til dette Skrift udkom under Titelen: Kurze und unpartheiische Geschichte des Landes Schleswig. Revidirter Separatabdruck aus der Schrift: Actenmässige Beiträge u. s. w. I. Copenh. 1851.

Om disse to sidstnævnte Skrifter s. »Kbhvnspost.« 1851, Nr. 86; »Dannevirke" XIV. Nr. 52, 58, 59, 60; »Berl.Tid.« 1851, Nr. 86, 87, 88, 90, 93, 94, 96, 99, 101, 8, 11; »Flyv. Post« 1851, Nr. 86, 92, 95, 97, 109, 19, 25, 30, og en stor Deel tydske og svenske Journaler 1851 (f. Ex. Bergstedts Tidskr. för Litteratur 1851, H. 8., af C. G. Malmström).

Nogle Actstykker og Brevskaber til Danmarks Historie i nyere Tid. Dansk Oversættelse af Bilagene i C. F. Wegeners Skrift. Kbh. 1851. (Er en af Forfatteren selv besørget Oversættelse af de Bilag, som paa fremmede Sprog findes i de to foregaaende Skrifter).

I Hjorts Børneven (Kbh. 1839) har han skrevet de historiske Stykker S. 316—91 og S. 417—84, og revideret disse i de senere Udgaver. Til samme Bog har han ogsaa leveret Landkortene, nemlig i første Udgave et Landkort over Danmark, i anden Udgave (1840) et Landkort over Europa, i tredie Udgave (1842) et nyt og større Danmarkskort og et Kort over Grønland, Island og Færøerne, i fjerde Udgave (1845) et Kort over den Østlige og Vestlige Halvkugle. (Jvfr. Fortalerne til andet Oplag S. VI. og til femte Oplag S. XII.; Tidsskr. f. Lit. og Krit. I. 190, 195—96, og Hjorts Kritiske Bemærkn. over adskillige Læsebøger for Børn, Kbh. 1843, S. 25, 26, 28—31).

I Petersens »Tidsskrift for Literatur og Kritik" (Kritisk Anmeldelse af F. C. Dahlmanns »Geschichte von Dänemark« og »Danmarks Historie, oversat af G. F. v. Jenssen«, i VI. 1—71, 135—212. Ogsaa særskilt under Titel: Om Dahlmanns Danmarks Histories første Bind. Kbh. 1841. (Berlin. Jahrbb. f. wiss. Krit. 1841, Nr. 106—109, af Michelsen; »Dannevirke« 1842, Nr. 83).

I Schouws »Dansk Ugeskrift« (Om det engelske Parlaments Deling og den historiske Grund til Benævnelserne Overhuus og Underhuus, i 2den Række, 1. 1842. Nr. 7).

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det Kongl. Nord. Oldskrift-Selskab. 1846« (Det ældste danske Diplom fra Aar 1329 —, meddeelt ved N. M. Petersen, S. 321—22).

I Blochs »Bidrag til Roskilde Domskoles Historie, 4de Hefte«. Roskilde 1846 (Præsten Oluf Rasmussen Pochstens Autobiographie, S. 7—9).

I »Danske Magazin", Tredie Række, IIIdie Bind, 1851, har han som Selskabets daværende Secretair skrevet Fortalen.

I „Antislesvigholstenske Fragmenter" har han, foruden de ovennævnte Hefter X. XI. XII. XV. og XVI., ogsaa besørget Udgivelsen (efter Knudsens Død) af Hefte XIV. (1851) med et Forord.

Desuden har han til adskillige periodiske Skrifter eller Blade leveret enkelte Smaastykker uden Angivelse af Forfatternavn, saasom: i „Dagen“ (Om den belovede Udgave af Danske Riimkronike, 1821, Nr. 127); — i „Kjøbenhavnsposten“ (Om Selmers Academiske Tidender, 1833, Nr. 106, S. 422—23; Et Brevfragment om den slesvigske Sprogsag, 1836, Nr. 187, S. 750, jvfr. Forf.'s Actmæssige Bidrag I. 255 Anm.); — i „Blandinger fra Soroe“ (Om K. Offa af Mercia, i 7de Hefte, 1835, S. 25—26); — i Hempels (C. Baggers) „Bidrag til Tidshistorien“ (Om et eneste stort offentligt Bibliothek i Staden Odense, 1838, Nr. 12); — i „Den Vestsjællandske Avis“ (Om den udstedede Slesvigske Subscriptions-Plan, 1843, Nr. 86; Om de bestaaende Foreninger til Beskyttelse af den Danske Nationalitet i Slesvig, 1844, Nr. 149, hvoraf et Uddrag er optaget i Førresens Bondeven 1844, Nr. 3 af 15. October); — i „Fædrelandet“ (Om Planen til Odenses Udvidelse, 1844, Nr. 1616, S. 12946—12948, og derfra optaget i C. Baggers Bidrag til Tidshistorien 1844, Nr. 29); — i „Den Berlingske Tidende“ (Om Indvielsen af det nye Raadhuus i Soroe, 1845 d. 24. Novbr.; Om Anders Sorensen Vedel eller Wellejus, 1846 d. 23. April — under Forf.'s Navn; Om Bygningsarbeider som et vigtigt Middel til at forskaffe de trængende Classer Leilighed til Erhverv, 1847, Nr. 34, 10. Februar, og derefter igjen aftrykt i Hempels Avis 1847, Nr. 35 af 13. Febr.; Om Jonas Collin, 1851, Nr. 41); — i „Fyens Avis“ (Et Brev til Redactøren, 1847, Nr. 16); o. fl. a. — (Revid.).

**Wegener (Hans Christian)**, f. d. 8de April 1770 i Odense, hvor hans Fader, Caspar Frederik W. var Maler, eligeret Borger og Borgercapitain († 1804) og givt (i andet Ægteskab) med Maren Jensen eller Staal af Odense; blev i Efteraaret 1790 dimitteret til Universitetet fra Odense Gymnasium; var i sine Studenteraar Lærer ved Døttreskolen og Schouboes Institut; tog i April 1795 theologisk Attestats (H. ill.); blev d. 24de August 1798 residerende Capellan for Dalum og Sanderum Menigheder i Fyen (bosat i Hjallese Præstegaard); d. 20de Juni 1800 Sognepræst i Gudbjerg, sstd. † 23de Februar 1831. — ⚭ $\frac{8}{5}$ 1801 Matthie Kirstine Kellinghusen (f. $\frac{8}{5}$ 1783, † $\frac{26}{8}$ 1846 hos sin ældste Søn i Sorø, begravet i Gudbjerg, jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 156, Tillæg), eneste Datter af Stadshauptmand og Farver Peter Engelbert Kellinghusen i Odense (Broderson af den hos Worm I. S. 525 omtalte Daniel Kellinghusen) og Ane Marie f. Stiller. — (Hans og hans Hustrues Portraiter ere tegnede med Pastel af Copmann omtr. 1815).

Tale over Jacobs 2 Capitel 13 Vers. 1¼ Ark 8vo. (uden Angivelse af Forfatternavn eller Trykkested, men udentvivl trykt i Odense 1797).

Desuden samlede han topographiske Bidrag, især over Gudbjerg Sogn, først ifølge en almindelig Opfordring fra Prof. Vedel Simonsen, senere for Jensens Provindsiallexicon.

**Wegener (Jens Ernst)**, Nysanførtes Broder, f. d. 5te October 1781 (ikke 1782) i Odense; kom 1795 i sin Fødebyes Cathedralskole, og

dimitteredes derfra til Universitetet i Efteraaret 1800; tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse, og i April 1801 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis; blev d. 5te Maj 1809 personel Capellan hos Amtsprovst Hertz i Roeskilde, og antoges 1813 tillige til fast Lærer ved Cathedralskolen sammesteds; blev d. 24de Febr. 1819 Forstander og første Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Jonstrup; d. 1ste Novbr. 1828 Consistorialraad; d. 28de October 1836 Ridder af Danebroge; d. 17de Novbr. 1838, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Naade og med Pension entlediget (fra 1ste Januar 1839); bosatte sig i Foraaret 1839 i Kjøbenhavn. † 15de Octbr. 1846. — * $\frac{4}{10}$ 1811 Birgitte Marie Bindesbøll (f. $\frac{3}{8}$ 1793), eneste Datter af Sognepræsten i Lidø, Jens B. og Karen Johanne f. Hornemann. — (Jvfr. Jensen, om Jonstrup Seminarium, S. 49; Berl. Tid. 1846, Nr. 257. — Hans og hans Hustrues Portraiter ere malede af Constantin Hansen 1834).

Opgaver til danske Udarbeidelser i de lærde Skolers øverste Klasser. Kbh. 1817.

Veiledning ved bibelsk-kristelig Religionsunderviisning i de lærde Skolers Mellemklasser. Kbh. 1818.

Huusvennen. Underholdninger i Familiekredse. I.—XVI. Bind. Kbh. 1818—27. Udkom i 32 Hefter. (L. T. 1818, S. 363—65; 1822, S. 372—380; Rahbeks »Tilskueren« 1817, Nr. 38; 1818, Nr. 52).

Veiledning til at katekisere. Især for Danmarks Almueskolelærere. Kbh. 1821. 2det Oplag. ibid. 1842.

Agathokles, af Caroline Pichler. Oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1820—21. (L. T. 1821, S. 365—68; Wiener Jahrbb. d. Litter. XVII. 1822. Anz. Bl. Nr. 17, 69).

Iphigenia paa Tauris, Skuespil af Goethe, oversat. Kbh. 1820.

Kateketisk Magazin. I.—II. Bd. og III. Bd. 1. Hefte. Odense, 1826—33. [udkom, 1825—33, i syv Hefter]. (L. T. 1831, Nr. 16, 17, af O. D. Lütken; Kbhvns Skilderi 1826, S. 955—61; Hall. allg. L. Z. 1834, Ergzbl., Nr. 63, S. 501—2.).

I »Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode« (Om den kristelige Religionslærers Hensyn paa sin Tidsalder, i III. 558—76; jvfr. L. T. 1819, S. 298—99).

Nogle Smaadigte i Rahbeks »Tilskuer«, »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1810 (Nr. 28. 29. 122), »Athene« (III. 69. 352; IV. 545), og »Den Berlingske Tidende« (1845, Nr. 121, Tillæg; 180; 1846, Nr. 127, Tillæg; 156, Till.; 162).

**Wegener (Ole Peter)**, Skolelærer i Orritzlev i Voer Herred, Aarhuus Stift. † 10de Juli 1838 i sit 41de Aar. — * i Juni 1838 Hylleborg Engerslew.

Leilighedsdigte, i »Aarhuus Stifts-Tidende« (f. Ex. i Aarg. 1835, Nr. 1, 42, Følgeblad, 70).

**Wegner (M.),** Pseudonym.

Commentar til Mag. Scharlings Svar i Kjøbenhavnsposten Nr. 277. Kbh. 1840.

I »Fædrelandet« (Om de medicinske Studerendes Andragende, 1840, Nr. 331; Nogle Bemærkninger om academiske Anliggender, f. A. Nr. 342).

**Wegner (Peter),** Pseudonym; see Adolph Engelbert Boye.

**Veibro (Peder Jensen),** Pseudonym; see Peder Ditlev Faber.

**Weihe (Carl Eduard)** f. i Hadmersleben i Hertugdømmet Magdeborg; kom til Danmark; blev 1802 Compagnichirurg og 1808 Bataillonschirurg ved det 3die jydske Infanteri-Regiment; tog i Foraaret 1811 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); blev 1812 constitueret som Regimentschirurg ved samme Regiment; 1815 Amtschirurg i Bordesholm, hvorfra han efter ½ Aars Forløb flyttede til Wesselburen i Norditmarsken som Sognelæge; erholdt d. 31te Maj 1823 Krigsraads Charakteer; blev d. 19de Marts 1824 Districtschirurg i Viborg og Læge ved Hospitalet og Tugthuset sammesteds; d. 30te Januar 1836 Districtschirurg i Kallundborg. — * . . . . . . . . . — (Jvfr. Herholdts og Mansas Samlinger til den danske Medicinalhistorie I. 121, 348; Callisens Medicin. Schriftst.-Lex. XX. 502; XXXIII. 251).

I »Bibliothek for Læger« (Hymens Integritet efter fire Aars Ægteskab; oplæst i det Kgl. medic. Selskab d. 4. Juli 1833, i XX. 360—64. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. S. 38—39, af A. v. Schönberg); Incontinentia urinæ, foraarsaget ved en Steen af betydelig Størrelse i Urinrøret; oplæst d. 4. Juli 1833, sstd. S. 365—70. (overs. af J. F. W. Nevermann i Rust's Magaz. f. d. ges. Heilkd. Bd. 44. S. 512—15; Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 5. 1835. S. 26—27, af A. v. Schönberg); Praktiske Jagttagelser (1. Radical Helbredelse af Hydrocele tunicæ vaginalis med Lidelse i Testikelen; 2. En ved Secale cornutum befordret Abort, hvorefter en faretruende Blodstyrtning fra Livmoderen standsedes), i XXIV. 421—28. (Udtog i Zeitschr. f. d. ges. Medicin V. 512—13; Nr. 1 i Udtog i Behrends wochentl. Repertor. 1836, Aug., Nr. 35, og i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 18. 1838. S. 81—85, af A. v. Schönberg; Nr. 2 overs. af J. F. W. Nevermann i N. Zeitschr. f. Geburtskunde Bd. 5. S. 450—52; i Udtog i British and foreign medical Review 1836, No. 3 (ved E. Otto) og derfra i Behrends wochentl. Repertor. 1836, Nr. 31).

I »Viborger Samler« (Om Klædedragten, 1829, Nr. 87, Extra-Blad; optr. i »Kbhpost.« f. A. S. 482).

**Weilbach (August)**, f. d. 23de Novbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Oberstlieutenant og Commandeur for det borgerlige Artilleri Johan Philip W. (f. $\frac{12}{11}$ 1770, † $\frac{29}{7}$ 1836); lærte Gartnerkonsten i den botaniske Have; tog 1835 Examen som Konstgartner; blev første Svend ved den botaniske Have i Kjøbenhavn; foretog 1839—41, med offentlig Understøttelse, en Rejse i Udlandet, og opholdt sig især i London, hvorfra han i Selskab med Slotsgartner R. Rothe rejste til Skotland; fik d. 6te Maj 1842 Prædicat af Undergartner ved den botaniske Have; blev i Juni s. A. constitueret, og d. 5te Octbr. (med kgl. Approbation $\frac{21}{10}$) s. A. ansat som Gartner ved samme Have (s. Selmers Aarbog for 1842, S. 65—66); d. 13de April 1843 Medlem af den kgl. Gartner-Examinations-Commission i Kbhvn.

I "Havetidende" (Om Viindriveri, som det udføres i Danmark, af P. Lindegaard, overs. af Engelsk, i V. 1—7; Om Dyrkningen af Asparges, af Samme, overs., sstd. S. 97—103; Om Maaderne at drive Ferskener i Danmark og Holland, af Samme, overs., sstd. S. 250—59; Beretning om Havedyrknings Selskabet i London og dets Have (dat. London, December 1840), i VII. 145—65; Opvarming med varmt Vand (skrevet i London i Decbr. 1841), med en Tegning, i VIII. 1—6; Siirplanter, som første Gang have blomstret i den botaniske Have i Aaret 1842, i IX. 47—52); — i Schouw's "Dansk Tidsskrift" (Victoria regia, overs. af Engelsk, i Bd. V. S. 1—20, med Afbildning). — (Revid.).

**Weinschenck (Georg Frederik)**, f. paa Jægerspriis 1772 (døbt $\frac{11}{12}$ s. A. i Draaby Kirke), Søn af Frederik Wilhelm Weinschenck (daværende Skovrider paa Jægerspriis, siden Livtjener hos Kong Frederik VI.) og Anna Margarethe f. Wemmenhøy; blev i April 1791 dimitteret til Universitetet fra Herlufsholms lærde Skole; tog d. 2. Marts 1795 philologisk Embedsexamen (Laud.); blev s. A. Collega (Hører) ved 2den Klasse i Vor Frue-Latinskole i Kjøbenhavn, og udnævntes ved Skolens Reform 1797 til Adjunct i det latinske Sprog; blev d. 15de April 1803 tillige Secretair i Skoleraadet ved samme Skole; underkastede sig i Januar 1807 den theologiske Embedsexamen (H. ill.); blev d. 22de April 1812 Sognepræst til Krummerup og Fuglebjerg i Sjællands Stift, og d. 27de April 1825 til Skjelby og Gunderslov sstd.; vandt 1818 Landhuusholdnings-Selskabets 3die Guldmedaille for en Afhandling om Markfred. † 9de Maj 1830. — * 1. $\frac{13}{1}$ 1802 Karen Bierum († $\frac{15}{2}$ 1807). * 2. 1807 Anne Margrethe Linnet (f. $\frac{7}{8}$ 1781 i Gjellerup i Hammerum Herred, en Datter af Hans Ditlewsen Linnet, Herredsfoged sstd., og Caroline Christiane Kjærsgaard). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 76—77).

Om latinske Stiiløvelser. Kbh. 1801. — Forøvelser eller Exempelsam-

ling til Øvelse i at oversætte fra Dansk paa Latin, frit oversat efter Sulzers og Dörings Anleitung zum Übersetzen aus dem Deutschen ins Lateinische. ibid. 1810. 2den og 3die Udgave, gjennemseet og paa sine Steder forandret af N. L. Nissen. ib. 1818. 1827.

Prædiken i Anledning af Oversvømmelsen. Slagelse, 1825.

I "Nye landoeconom. Tidender" (Udtog af hans Afhandling om Markfred, tilkjendt Landhuusholdnings-Selskabets 3die Guldmedaille, i II. 214—22).

I "Den oeconom. Correspondent" (Fordelen ved Markfred for Bondestanden, i IV. Aarg. 1820. S. 115—18; Staldfodring om Sommeren, s. A. Nr. 17; Veiledning til Sommerstaldfodring for Bonden, s. A. Nr. 19; Om de vigtigste Forbedringer i Bondens Avls-Bedrift, hvorved han med Fordeel kan holde Markfred, s. A. Nr. 21).

I "Den Vestsjællandske Avis" (Anviisning til at finde Vand, i Aarg. 1826, Nr. 77. (Uddrag i Kbhvns Skilderi 1826, S. 1233—35); Nye ubekostelige og hurtigvirkende Midler imod Frost, Edder og Bollenskab, meddeelt efter Fleres Anmodning, i Aarg. 1829, Nr. 30. (optr. i Kbhvns Skilderi 1829, S. 490—92).

**Weinwich (Niels Henrich)**, f. paa Holmegaard i Mandals Amt d. 3die Maj 1755, eneste Søn af Justitsraad, Laugmand over Christianssands Laugstol, Jacob Weinwich († $\frac{3}{10}$ 1763) og Catharina Maria Paludan († 1757, en Datter af Biskop Rasmus Paludan, i Christianssand, og Margarethe Garmann); blev 1773 dimitteret til Universitetet fra Seminarium Fredericianum i Bergen; antoges 1777 som Medarbejder ved Redactionen af det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Danske Ordbog (indtil Febr. 1788, jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 102 (Anm. 116), S. 213, 14); blev 1786 Copiist ved det Kongl. Danske genealogiske og heraldiske Selskab; s. A. Medlem af, og i Septbr. 1800 tillige Secretair i samme Selskab (indtil dets Forening med det Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring $\frac{1}{7}$ 1810); 1805 litterair Medarbejder og Bibliothekar ved Kronprindsens civile Departements-Comptoir; s. A. virkelig Kammer-Assessor; 1808 Bibliothekar ved Kongens Haandbibliothek; d. 9de April 1811 virkel. Justitsraad; d. 2den Juni 1826 Etatsraad. † 2den Maj 1829. — * Anna Maria Møller († $\frac{1}{1}$ 1835). — (Jvfr. Rahbeks "Erindringer" V. 326; Kbhvns Skilderi 1829, Nr. 71).

Historiske Efterretninger om Stevns Herred i Sjælland, og de derudi forefindende Herregaarde, Kirker, samt den bekjendte Stevns Klint. Kbh. 1776, med to Kobbere. (L. E. 1776, Nr. 43, S. 675—77; Krit. Tilskuer 1776, Nr. 27; Ny Krit. Journ. 1776, Nr. 49, S. 388—90). Ny Udgave m. T.: Beskrivelse over Stevns Herred i Tryggevælde Amt i Siælland. ibid. 1798. — Wielands og Cronegks Sympathier til Hiertets Dannelse. Oversat. ib. 1777. (L. E. 1777, Nr. 36; Ny Krit. Journ. 1778, Nr. 4; Ny Krit. Tilsk. 1778, Nr. 3). — Alonzo og Elmire, et Duo-

drama med Arier. Overs. ib. 1780. — **Julius af Tarent**, et Sørgespil i fem Handlinger, af Leisewitz, overs. ib. 1783. (L. E. 1787, Nr. 4). — **Claudine af Villabella.** Et Syngestykke i tre Handlinger, overs. (i Sonnichsens Ny Samling af Syngespil, opførte paa den kongel. danske Skueplads. 1ste Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — **Ervin og Elmire.** Et Syngespil i een Akt, oversat (i Sonnichsens Ny Samling af Syngespil,. 1ste Deel. Kbh. 1787; jvfr. L. E. 1789, Nr. 6). — **Begyndelses Grunde til de skiønne Videnskaber af Formey.** Oversat. ib. 1787. — **Enighedsselskabets** første Fremvæxt. 1ste Hefte. ib. 1801. — **Tale**, holden i en Forsamling af Kjøbenhavns Fattigvæsens Forsørgelses-Forstandere. ib. 1803. — **De to Klingsberger.** Comedie af Kotzebue. Overs. ib. eod. — **Broder Moritz den Sære**, eller Kolonien til Nord-Amerika. Et Skuespil i tre Acter. Omarbeidet og oversat efter Kotzebues Bruder Moritz der Sonderling, oder die Kolonie für die Pelev Inseln. ib. 1804. — *De infelici exitu Literatorum*, ingenio et doctrina excellentium commentationes historicæ, qvas ex Manuscr. cuj. Ignoti collegit *N. H. Weinwich*. Tom. I. Hafn. 1805. (Kom ikke i Boghandelen. Et Brudstykke af Skriftet (p. 362—64): om den engelske Cantsler Thomas Becket, er oversat af Student J. R. Brandt i »Iris og Hebe« 1808, IV. 91—96). — **Kield Stub**, Sognepræst paa Ullensager. En dramatiseret Historie i tvende Handlinger, tagen af Fæderlandets Historie Aar 1645. Kbh. 1808. — **Maler- Billedhugger- Kobberstik- Bygnings- og Stempelskjærer-Kunstens Historie** i Kongerigerne Danmark og Norge samt Hertugdømmene under Kongerne af det Oldenburgske Huus, med en Indledning om disse Kunsters ældre Skjæbne i samme Riger. Kbh. 1811. trykt med Kongl. Understøttelse. (L. T. 1811, Nr. 87, S. 588—92; jvfr. Histor. Calender III. 156; S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Otium«, I. 47—50).

**Psalme** i Anledning af det trehundredaarige Reformationsjubilæum. Kbh. 1817.

Udførlig **raisonneret Fortegnelse** over en Samling **Malerier** i Kjøbenhavn tilhørende Greve J. G. **Moltke.** Kbh. 1818. (L. T. 1819, S. 22—27; Messager franç. du Nord 1825, p. 332—33).

**Alpehytten**, Syngestykke i tvende Handlinger af A. Kotzebue, oversat. Kbh. 1818.

**Tale** af Curatoren for den Petersborgske Underviisnings Omfang, S. v. **Ouwaroff.** Oversat. Kbh. 1820. (Høst's »Politik og Historie« III. 180—83).

**Fiskerpigen**, eller Had og Kierlighed. Et Syngestykke af **Theodor Körner**, oversat. Kbh. 1820.

**Fortegnelse** over F. C. **Bugges** Malerisamling. Kbh. 1821. (dansk og tydsk).

**Fortegnelse** over den af Cabinetsstykker bestaaende **Bodendickske** Maleri-Samling i Olliefarve. Kbh. 1825. (ogsaa i Pøl's „Archiv for Psychol., Hist. o. s. v.« IV. 65—98; jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 570—71).

**Dansk, Norsk og Svensk Kunstner-Lexicon.** Kbh. 1829. (L. T. 1829, Nr. 21; Pøl's »Archiv« X. 323—30; Høst's »Nord. Museum«, H. 2. S. 132—35; »N. Morgenpost« 1829, S. 291. — Et Par Artikler af dette Skrift oversatte i Høst's „Nord. Museum«, H. 2. S. 127—31).

**Medudgiver** af **Ny critisk Tilskuer** 1777—78. Kbh. 4to. (s. Suhms Levnet, S. 490—92).



Digitized by Google

Udgav i Forening med C. A. Hviid: Sange for Smagen og Hjertet, 1785; og Sange ved Claveret, 1786. (L. E. 1788, Nr. 11 og 24).

I »Minerva« (Formodning at Pyramiderne i Ægypten have været byggte til Korn-Magaziner, 1799. II. 289—99; Om de Canaler, som forenede Nilen og det røde Hav, s. A. IV. 169—80; Om Seminarium Fridericianum i Bergen, 1800. II. 221—32; Tale i Enighedsselskabet paa dets 20de Aarsdag d. 9de Apr., 1801. II. 133—41 (jvfr. sstd. S. 141—44); Oversættelse af Stolbergs 1ste, 6te, 8de, 11te, 15de og 16de Jambe, 1802. II. 187—90, 323—26; III. 207—12; 1803. I. 49—52; II. 171—72; 1804. I. 287—91; Nogle Raad i Livets Spøler, af adskillige Salomons Ordsprog, oversat efter Baco de Verulamio, 1803. III. 164—199).

I »Iris og Hebe« (Jomfruen fra Orleans, Johanne d'Arcs Historie. En sandfærdig Tildragelse, 1805. I. 97—148 og 193—216. (ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1805); Kort Underretning om en almindelig Stats-Kundskab for den tilkommende Borger, 1806. I. 1—24. (særskilt aftr. Kbh. 1806); Beskrivelse over de britiske Eiendomme i Ostindien, 1807. III. 209—20; Sandsynlige Formodninger om en gammel dansk Bracteat, som man tillægger Kong Harald Hein, 1808. II. 225—28; Biskop Deichmanns Liv og Levnet, meddeelt efter et Manuscript, 1809. I. 65—80).

I »Athene« (Nogle Formodninger om det blandt Malerne efter Raphaels Tid antagne Ideal til Christus-Hovedet, III. 56—59; Om Kroningsmedaillen, V. 566—69; Om Maleren Toussaint Gelton, VI. 540—44; Efterretning om nogle Musici ved Hoffet i Danmark i det syttende Aarhundrede. (Fragment af et af ham udarbeidet Skrift, indeholdende Musikens Historie i dette Rige, med Efterretninger om det kongelige danske Capel), IX. 230—36).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Nyt i Kobberstik-Konstens Rige, 1816, Nr. 80; Indbydelse til en Høitid for Thorvaldsen i det Moltkeske Maleri-Gallerie, 1819, S. 1303—4; Tillæg til Mathematikeren Ole Rømers Biographie, 1829, S. 364—65).

I Høst's »Archiv for Psychol., Historie o. s. v.« (Tandem bona causa triumphat, eller Biskop Erik Pontoppidans Troværdighed hævdet, IX. 133—37; Formodning om Corfix Ulfeldts Begravelse, sstd. S. 312—16; En Kunstner-Berigtigelse, X. 336).

Bidrag i »Politivennen« 1803; og i Liunges »Literatur- Kunst- og Theaterblad« (under Mærket »n«).

Endeel Smaadigte, indrykkede i periodiske Blade, samt i Poulsens Nytaarsgave for 1804 og 1805. — Latinsk Minde over G. J. Thorkelin i »Dagen« 1829, Nr. 60.

Hertugdømmet Slesvigs nyere Historie, og Beskrivelse over Lygom Klosters Amt i Danske Atlas 7de Tome er fornemmelig hans Arbejde.

**Weis (Carl Mettus)**, f. d. 9de April 1809 i Aarhuus, hvor hans Fader Ernst Peter Weis (f. $\frac{25}{2}$ 1776 i Itzehoe, † $\frac{17}{8}$ 1845; jvfr. Aarhuus Stifts-Tidende 1845, Nr. 36), var Hospitals- og Districtslæge og gift med Marie Kirstine Bolette Marcussen (døbt $\frac{8}{9}$ 1786, † i Maj 1821, en Datter af Kammerraad Marcussen til Isgaard paa Mols og Caroline f. Bjørn); blev 1826 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Cathedralskole; underkastede sig

i Efteraaret 1831 den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakteer; blev 1831 Volontair i det Kgl. Danske Cancelli; d. 27de Juli 1839 Auditeur af Armeen; d. 20de August s. A. Cancellist; tiltraadte i October s. A., med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsreise; opholdt sig i Berlin, Dresden, Wien, München, Paris, Rom og Heidelberg, og kom tilbage i Maj 1842; udnævntes d. 8de Juli 1843 til Fuldmægtig; erholdt d. 23de Novbr. s. A. Tilladelse til at holde Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet over Retsphilosophien; blev d. 22de October 1847 Departementssecretair og Comptoirchef i det Danske Cancellies 1ste Departement; d. 18de Maj 1848 Chef for det 1ste Departement (for Kirkevæsenets Sager) under Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet; d. 29de August 1849 virkelig Justitsraad; d. 6te October 1851 Ridder af Danebroge. — * $\frac{28}{11}$ 1819 Marie Angelica Schönheyder, en Datter af Justitsraad, By- og Raadstueskriver samt Raadmand i Odense, Fred. Aug. Schönheyder.

Staten og dens Individer. Indledning i Retsvidenskaben. Kbh. 1845. (F. L. o. K. III. 1845, S. 192—205; „Nyt Aftenblad“ 1845, Nr. 68, 69, 70).

I „Juridisk Tidsskrift“ (Nogle Bemærkninger om Retsphilosophien og det positive Rette i deres Forhold til hinanden, i Bd. XXVII. 1836. S. 1—35; anm. af A. L. J. Michelsen i Neue Jenaische Liter. Zeit. 1842, Nr. 46, 47, 49, 50).

I Heibergs „Perseus“ (Om Statens historiske Udvikling, i No. 2. August, 1838, S. 47—99; jvfr. Berlingske Tid. 1838, Nr. 248). — (Revid.)

**Weise (Johan Henrik)**, f. d. 6te Decbr. 1770 i Aarhuus, hvor hans Fader Johan Caspar W., givt med Marie Elisabeth Rehse, var Districtschirurg; blev i Efteraaret 1791 dimitteret til Universitetet fra Aarhuus Skole; tog i Octbr. 1794 theologisk Attestats (Haud illaud. ob specimen scriptum); blev 1804 Doctor Philos. ved Universitetet i Kiel; d. 25de Januar 1805 Sognepræst til Vuust; d. 21de Maj 1813 i Skagen, og d. 23de April 1817 til Volstrup og Herby, alt i Aalborg Stift. † 6te Juli 1833. — * 1830 Maren Sophie Houmann (døbt $\frac{19}{8}$ 1781 i Skagen, Datter af Mads Thomasen H. og Maren Andersdatter Brondum).

Haandbog i Opdragelseslæren, egentlig bestemt for Forældre i de cultiverede Stænder. Odense, 1803.

**Weith (Frederik Georg)**, fød i Kjøbenhavn 1803, en Søn af Vare- og Vexel-Mægler Johannes Gregorius Weith († 1841 i Kbhvn) og Anna Vilhelmine v. Bergen († $\frac{4}{10}$ 1816); blev 1823 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole; underkastede sig i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char. med Føje), og i Foraaret 1832 medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var 1833—37 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; opholdt sig under Cholerasygdommen i Sverrige som Læge i Skjærgaarden; blev 1837 Un-

derchirurg ved Sø-Etatens 2den Division; erholdt d. 5te August 1838 Reservechirurgs Charakteer; udnævntes d. 16de Novbr. 1839 til Districtschirurg i Nykjøbing med tilhørende District paa Morsø, og d. 13de Decbr. s. A. til virkelig Krigs-Assessor. † 30te Marts 1840.

Uddrag af et Brev om Cholera i den svenske Skjærgaard, i „Bibliothek for Læger" XXII. 1835. S. 327—31.

**Welker (Louise Augusta)**, s. Art. Frederik Julius Schaldemose (S. 29).

**Velschow (Hans Matthias)**, f. i Kjøbenhavn d. 22de November 1796, Søn af Brygger og Snedkermester Christian Velschow (f. $\frac{24}{10}$ 1772 i Sorø, † $\frac{12}{8}$ 1825 i Kbhvn.) og Catharine Marie f. Krollerup (f. $\frac{30}{9}$ 1768 og † $\frac{5}{2}$ 1845 i Kbhvn.); blev 1815 dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavns Cathedralskole (nuværende Metropolitanskole); erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar; vandt 1818 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte historiske Priisopgave: „*Insignium* seu *armorum regni Daniæ origo et mutationes* ita explanentur, ut simul *historia insignium singularum provinciarum*, quantum fieri possit, illustretur"; absolverede d. 19de April 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.); erholdt 1824 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille for en Afhandling over dets 1821 udsatte og 1822 fornyede historiske Priisopgave: „Om Myntens udvortes Tilstand i Danmark fra Knud den Stores Tider indtil den oldenborgske Stammes Regjering" (jvfr. L. T. 1824, S. 509—11); var fra Novbr. 1824 til Novbr. 1829 Alumnus paa det gjenopbyggede Borchs Collegium; disputerede d. 28de Marts 1831 for Magistergraden, og foretog derefter fra 16de Maj 1831 til 15de Maj 1833, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsreise i Tydskland, Italien, Schweiz, Frankrige og Belgien; blev d. 28de December 1833 extraordinair Professor i Historien og de nordiske Antiqviteter ved Kjøbenhavns Universitet; fik d. 28de Febr. 1835 Navn af Professor Rostgardianus (jvfr. Selmers Akad. Tid. I. 390—94; III. 121), og er siden 1ste Septbr. 1850 Professor ordinarius. Han optoges d. 29de Febr. 1836 som ordentligt Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; valgtes d. 14de Marts 1839 til Formand for det Genealogisk-biographiske Selskab; var 1841—1850 Formand i den danske historiske Forening; optoges d. 3die Decbr. 1841 til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og valgtes d. 3die Novbr. 1843 til Medlem af dette Selskabs Ordbogscommission. Han er ligeledes

(siden ⅔ 1833) ordentligt Medlem af det Slesvig-Holsteen-Lauenborgske Selskab for Fædrelandets Historie, og (siden $\frac{24}{3}$ 1835) correspondende Medlem af Selskabet for Danmarks Historie og Oldkundskab. Den 28de Juni 1847 blev han udnævnt til Ridder af Danebroge; var 1851 Medlem af den ifølge Fredstractaten af 2den Juli 1850 Art. 5 udnævnte Commission til at bestemme Grændsen imellem Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen. — * $\frac{14}{1}$ 1852 Margarethe Elisabeth Knudsen.

*De Regnero Episcopo*, qui per annos MCCLII—MCCLXVII Dioecesi Othiniensi præfuit. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXV. 38 pag. 8. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. IX. 326). En udvidet og gjennemarbeidet Udførelse paa Dansk: Om Biskop Regner, der forestod Odense Stiit i Aarene 1252—1267, i „Genealogisk og Biographisk Archiv" 1ste Bind, S. 353—88; særskilt aftrykt. Kbh. 1844. (jvfr. N. theol. Tidsskr. I. 392—93).

*De Villicis* secundum antiqvas leges patrias aliaqve monumenta historica. (pro stipendio Colleg. Medicei). Havn. MDCCCXXVII. En Omarbeidelse paa Dansk: Om Bryderne, en egen Classe af den danske Bondestand i Middelalderen, i Historisk Tidsskr. I. 112—147.

E. Munthes Geographie for Skoleungdommen, omarbeidet. Syvende Oplag. Kbh. 1830. 8de Opl. 1839. 9de Opl. 1842. 10de Opl. 1846. 11te Opl. 1847. 12te Opl. 1850.

Commentationis *de institutis militaribus Danorum*, regnante *Valdemaro secundo*, pars prior. (pro gradu Magisterii). Havn. 1831.

*Saxonis Grammatici Historia Danica.* Recensuit et commentariis illustravit *P. E. Müller.* Opus morte *Mülleri* interruptum absolvit *J. M. Velschow.* *Partis prioris*, textum et notas breviores complectentis, *Vol. I.—II.* Havniæ 1839. Imperial 8, med P. E. Müllers Portrait. (T. f. L. o. K. III. 133—42, af H. Estrup; „Dagen" 1839, Nr. 252; jvfr. Nord. Kirketid. 1833, Col. 63—64; Cochrane's foreign Quarterly Review 1835, Nr. 1).

*Om Folkemængden i Danmark i Midten af det trettende Aarhundrede.* Indbydelsesskrift til Universitets-Festen i Anledning af H. M. Kongens Födselsdag d. 18de Septbr. 1841. Kbh. 4to. („Dagen" 1841, Nr. 231; Dahlmanns Gesch. v. Dännemark, III. 52, 381—383). Gjennemseet og forøget med Tillæg af Forfatteren i „Histor. Tidsskrift", IV. 1—52.

Udsigt over de Begivenheder, Forhandlinger og Overeenskomster, der have bestemt Hertugdømmet Slesvigs statsretlige Forhold til Danmark og Holsten siden Aaret 1459. Første Afdeling. (i „Antislesvigholstenske Fragmenter" 9de Hefte, Kbh. 1848; udkom 1851). Paa Tydsk: Uebersicht der Begebenheiten, Verhandlungen und Uebereinkünfte, die seit dem Jahre 1459 das staatsrechtliche Verhältniß des Herzogthums Schleswig zu Dänemark und Holstein bestimmt haben. Erste Abtheilung. (i „Antischleswigholsteinische Fragmente", 7tes Heft. Copenh. 1851).

Medredacteur af „Maanedsskrift for Litteratur" XII.—XX. Bind. Kbh. 1834—38. (Til dette Tidsskrift leverede han Anmeldelser af: A. L. J. Michelsen „Nordfriesland im Mittelalter", II. 189—215; P. V. Jacobsen „Frem-

stilling af det danske Skattevæsen under Kongerne Christian III. og Frederik II., i XIII. 37—56; »Für Holstein, nicht gegen Dänemark«; C. Imanuel »Beleuchtung der Schrift für Holstein, nicht gegen Dänemark«; H. Albinger »Für Holstein gegen Imanuel«; C. Paulsen »Für Dänemark und für Holstein«, i XV. 514—83; XVI. 1—37).

I Molbech's »Nordisk Tidsskrift« (Om Kornprisen i Danmark under Erik Glegod, III. 378—90. (L. T. 1830, S. 631—32). Med nogle Tillæg oversat i Falck's »Staatsb. Magaz.« X. 55—71.

I »Dansk Folkeblad« (Niels Ebbesen, i 5te Aarg. Nr. 5—7, S. 17—22. (jvfr. Art. C. P. Paludan-Müller, II. 334); Erklæring, s. A. Nr. 11, S. 41).

I »Historisk Tidsskrift, udgivet af den danske historiske Forening« (Om Bryderne, en egen Classe af den danske Bondestand i Middelalderen, I. 112—147. („Studier, Kritiker och Notiser« 1841, S. 191); Om Folkemængden i Danmark o. s. v.; see ovenfor). — I »Nyt historisk Tidsskrift« (Bemærkninger angaaende det Slesvigske Ridderskabs Oprindelse, II. 259—70. (jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt over det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1847, S. 57—65; »Kbhvnsposť.« 1848, Nr. 12).

I »Genealogisk og Biographisk Archiv« (Nogle Efterretninger om Oberst Joachim Körber, I. 129—31; En Anmærkning ved J. Mollers »Mnemosyne«, sstd. S. 135—36; Om Bisskop Regner, o. s. v.; see ovenfor).

I H. C. Ørsteds »Oversigt over det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger« (Bemærkninger om Varigheden af det Interdict, hvormed Danmark blev belagt under Striden med Erkebisskop Jacob Erlandsen, 1846, S. 18—22; Resultater af en Undersøgelse om det Slesvigske Ridderskabs Oprindelse, 1847, S. 57—65).

Deeltog i Udgivelsen af: Dansk Ordbog, udgiven under Vidensk. Selsk. Bestyrelse. 6te Tome. (S.). Kbh. 1848. 4to. — (Revid.)

**Wemmenhøy (Gustav)**, Søn af Morten Wemmenhøy, Sognepræst til Uggerslev og Bederslev i Fyen (f. 1710 i Odense, † 31/12 1769, ans. i Worms Lex. II. 566), og ..... Skytte (en Datter af Præsten Rasmus Skytte i Uggerslev), samt opkaldt efter General Gustav Grüner, Ejer af Margaard; f. 1745; dimitteret til Universitetet fra Odense Gymnasium 1765; var i adskillige Aar Huuslærer; derefter i lang Tid Correcteur i Hof-Bogtrykker N. Møllers Officin i Kjøbenhavn; senere Correcteur ved Adresse-Comptoirets Bogtrykkeri sammesteds. † 13de Februar 1826.

Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag den 29de Januarii 1786 holden i Klubben oprettet i November 1775. Kbh. 1786. (L. E. 1786, S. 679—84; jvfr. Rahbeks Erindringer, III. 69—71).

Nogle Recensioner i de Berlingske »Lærde Efterretninger« for 1778—82 (saasom over Rahbeks Stuespil »Den unge Darby«, 1780, Nr. 35), samt i »Kritik og Antikritik«.

Som Correcteur og Redacteur havde han under Suhms Bestyrelse Deel i Udgivelsen af Scriptores Rerum Danicarum medii ævi. (see Slutningen af Suhms Fortale foran den 5te Tome).

**Wendelboe (Frederik Ferdinand)**, Søn af nedenanførte Cancellieraad Søren W.; f. d. 6te August 1814 i Sorø; blev Academist i Sorø 1830, og absolverede sammesteds Examen philosophicum med Udmærkelse 1832; studerede derefter Lovkyndighed i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 23de Maj 1835. (jvfr. Indledningen til hans Beskrivelse af Mindesmærker i Sorø Academies Kirke, S. 3).

Beskrivelse af Mindesmærker i Sorøe-Academies Kirke, ved F. F. Wendelboe; med en historisk Indledning om den gamle Klosterkirke af H. F. J. Estrup. Indbydelsesskrift til Reformationsfestens Høitideligholdelse paa Sorøe-Academie. Kbh. 1836. 4to. (Hans Beskrivelse over Mindesmærkerne staaer i Indbydelsesskriftet S. 25—99).

**Wendelboe (Søren)**, f. d. 26de Maj 1775 i Roeskilde, hvor hans Fader Christian Wendelboe var Brændeviinsbrænder; kom 1785 i sin Fødebyes Domskole, hvorfra han dimitteredes i Efteraaret 1794; blev Volontair ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; d. 1ste Juli 1799 Underchirurg i Sø-Etaten; tog i Foraaret 1800 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev d. 1ste October 1802 Chirurg, og 1820 tillige Medicus ved Sorø Academi og Gods samt i Sorø District; 1821 correspanderende Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn; d. 22de Maj 1826 virkelig Cancelliraad; d. 28de Juni 1817 Ridder af Danebroge; d. 2den Octbr. 1851, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension. — ⚭ Maren Kirstine Faber (f. $\frac{28}{4}$ 1777, † $\frac{19}{4}$ 1850 i Sorø), en Datter af Lysestøber Peder Jensen Faber i Kbhvn. († 1812) og Ane Margrethe Olsen († $\frac{8}{8}$ 1841 i sit 87de A. i Sorø). — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXI. S. 5).

I »Bibliothek for Læger« (Erfaring om Belladonna som Præservativ mod Skarlagensfeber, i III. 1823. S. 214—15. (Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 8. 1824. Juli u. Aug. S. 188); En mærkelig *bubo inguinalis*, hvorigjennem der afgik flere Orme; læst i det Kgl. med. Selskab d. 3. Juni 1830, i XIII. 107—9. (overs. af J. F. W. Revermann i Horns Archiv für medic. Erfahrung, 1835, I. 523—4; Udtog i Casper Krit. Repertor. für Heilk. Bd. 30 (Bd. 10). 1831. H. 1. S. 120—21; Kleinerts allgem. Repertor. 1832, Mai, S. 121).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn.*" (*Observationes in hydrocelen* tunicæ vaginalis testiculi repetita aqvæ eductione sanatam, *Vol. VII.* (Acta nova Vol. 3). p. 198—204).

**Wendt (Frantz Wilhelm)**, Halvbroder til nedenstaaende Dr. Heinr. W.; lærte Gartnerkonsten i den botaniske Have; underkastede sig 1836 Examen for Konstgartnere; tiltraadte 1842, med kongelig Understøttelse, en Reise til Belgien og Frankrige.

I »Have-Tidende« (Nogle indenlandske Planters Anvendelse som Ziirplanter og deres Dyrkning, oversat, V. 268—72; Bemærkninger til Alstromeriernes Cultur, overs., smst. S. 272—75; Om Indfatninger. (Tildeels efter Allgemeine Gartenzeitung), VII. 7—13; Noget om Culturen af Lilliaceerne og Amaryllideerne, af Frederik Otto, overs., smst. S. 18—19; Rhabarbardrivning, overs. af Engelsk, VIII. 126—27; Om Kulturen af Gladiolus cardinalis, overs. af Engelsk, smst. S. 131—32; Værthuus-planternes Beskæring, af Otto, overs., smst. S. 445—48; Bemærkninger om nogle Siirplanter, efter Iagttagelser, anstillede paa en Reise i Udlandet, IX. 127—31; Blomsterudstillingen i Paris den 21—24de September 1842, smst. S. 132—35).

**Wendt (Heinrich)**, ældste Søn af nedenanførte Professor, Dr. med. Joh. Christ. Wilh. Wendt; f. i Kjøbenhavn 1804; dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole 1822; underkastede sig i November 1828 den medicinske Embedsexamen (Laud. unanimi consensu); var Candidat paa Almindeligt Hospital 1829—1831; blev 1834 Doctor Medicinæ & Chirurgiæ ved Universitetet i Kiel; d. 20de Maj 1838 lægekyndig Revisor ved Militair-Etaterne; er tillige praktiserende Læge i Kjøbenhavn. — *. . . . . . . . — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXXIII. 265).

Observationes aliquot ad *physiologiam ganglii ophthalmici* pertinentes. Diss. inaug. Kiliae, 1834. 4to. (Journ. for Med. og Chir. VII. 386; Hufeland, Bibl. d. Heilkd. Bd. 78. 1837. Sept. S. 137—38; Ammon, Monatsschr. f. Med. und Chir. Bd. I. 1838. H. 3. S. 307—26, og derfra i Kleinert, Repert. d. med. Journalistik 1839, Febr. S. 100—1).

I »Bibliothek for Læger« (Kritiske Bemærkninger over den nye Pharmacopoea militaris, i XXXIII. (N. R. Bd. 3.) S. 287—321, jvfr. S. 393—411, af M. Djørup, og S. 496, af Wendt; Tabellarisk Oversigt over Sygeantallet og Medicinaludgisterne ved Landmilitær-Etaten i Aarene 1838, 1839, 1840, i XXXII., XXXIII., og XXXV. Bd.; Tabellarisk Oversigt over Sygeantallet og Medicinaludgisterne ved Stokhusene i Aarene 1838, 1839, 1840, smst.).

**Wendt (Johann Christian Wilhelm)**, f. d. 16de Sept. 1778 i Sønderjylland, i Egernførde, hvor hans Fader Jürgen Friedrich W. var Kjøbmand og gift med Margrethe Ollegaard Fibig; lagde sig, efter fuldendte Skolestudier i sin Fødebyes lærde Skole, især efter Pharmaci og Chemi, og blev 1793 chirurgisk Assistent ved Invalidernes Sygehuus, det kgl. Christians Plejehuus i Egernførde, under Regimentschirurg Haase; 1796 Escadronschirurg ved Livregimentet Ryttere i Slesvig; tog 1798 sin Afsked, og begav sig til Kjøbenhavn for at studere Chirurgi og Medicin; blev strax ansat som Volontair og 1800 som Candidat ved Almindeligt Hospital; 1800 tillige Underchirurg ved Sø-Etatens Haandværksstok; i Foraaret 1801 privat inskriberet ved Universitetet; tog 1802 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev d. 16de Marts s. A. Assistent ved Almindeligt Hospital; d. 19de Decbr. s. A. tillige Læge-

**Assistent i Kjøbenhavns Fattigvæsens 1ste og 2det Hoveddistrict; s. A. tillige Docent ved den kgl. danske Veterinairskole; 1803 Bataillonschirurg ved norske (siden 2det) Livregiment tilfods, og fungerede s. A. i 8 Maaneder** som Regimentschirurg i Tønning og Husum; blev 1804 Læge ved Barton Hospital og Districtslæge i Fattigvæsenets 1ste og 2det Hoveddistrict; absolverede i Octbr. s. A. den medicinske Embedsexamen (Laud.); blev d. 16de Decbr. 1812 Medicinal-Revisor for Armeen og Marinen, og erholdt Regimentschirurgs Rang og Anciennitet; d. 26de April 1813 Overmedicus ved Almindeligt Hospital (s. „Penia" 1813, S. 127); d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; fik d. 11te Juni 1817 Titel af Professor (med Rang i 6te Kl. Nr. 13), og d. 2den Febr. 1820 Rang med Capitainer (med Anciennitet fra 1/8 1818); benaadedes d. 9de Maj 1821 med Danebrogsmændenes Hædersteg n; modtog d. 28de Januar 1823 Æresdiplom som Doctor Medicinæ fra Universitetet i Kiel; gjorde 1825 en videnskabelig Rejse i Tydskland; erholdt d. 1ste August 1829 Rang efter Rangforordningens 4de Klasse Nr. 3; blev d. 5te Februar 1832 Stabschirurg ved Landmilitair-Etaten, Medlem af det Kgl. Sundhedscollegium i Kjøbenhavn og af Directionen for Garnisonshospitalet; d. 19de Novbr. 1833 Medlem af det Slesvig-Holsteenske Sanitetscollegium i Kiel; fik d. 10de Decbr. s. A. Rang med Oberstlieutenanter, og d. 28de Octbr. 1836 med Nr. 3 i Rangforordningens 3die Klasse. Var Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn, det Keiserl. Kongl. Josephinske Academi i Wien og af flere udenlandske videnskabelige Samfund, samt af Directionen for det Classenske Literatur-Selskab for Læger i Aarene 1816—23, og senere fra 1835 til sin Død d. 4de Marts 1838. — *1. Mette Mariane Knudsen († 1809, 25 A., Datter af Skibscapitain Jürgen Nielsen Knudsen). *2. Ane Margrethe Rasmussen (f. 1791, † 3/12 1844). — (Nekrolog, ved A. v. Schönberg, i Berlingske Tid. 1838, Nr. 68; særskilt aftr. s. l. (Kbh.) 1838. (paa Tydsk i Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 8. 1838. Mai. S. 101—8; Sachs Medicin. Almanach f. 1839, Nekrol. Abtheil. S. 55—63, og i „N. Nekrolog der Deutschen", 16. Jahrg. 1838, I. S. 286—91; i Udtog i Pfaffs Mittheill. N. Folge, 1. Jahrg. 1838, 1.—2. H. S. 116—18); ved Fr. Thaarup, i Bibl. for Læger XXVIII. S. 255—68; Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXI. S. 18—29; XXXIII. S. 267—68; Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 690—92; Milit. Repertor. IV. 126; jvfr. Høst's Erindr. S. 77, 80, 133, 163—64; Berl. Tid. 1838, Nr. 74; Adr. Compt. Efterretn. s. A. Nr. 60. — Portrait, med Facsimile, pinx. et lithogr. F. Helsted, i Bærentzen & Comp. Steentr. Folio, 1838. — Over hans Bibliothek udkom Catalog i 2de Dele. Kbh. 1838, jvfr. Berl. Tid. 1838, Nr. 195).

Undersøgelse af de Maader, som man hidtil har betjent sig af til at transportere haardt saarede og qvæstede Krigere fra Striden eller Valpladsen, og Forslag til en beqvem, lidet bekostelig og ved de fleste Leiligheder let anvendelig Indretning til at opnaae samme Øiemed. Et Forsøg. Kbh. 1808, med 3 Kobb. Tab. 1. sc. Heuer, Tab. 2. 3. sc. H. A. Grosch. (L. E. 1808, Nr. 25; Bibl. f. Læg. 1. 1809. S. 135—37; Jen. L. Z. 1811, Nr. 24; Allg. Hall. L. Z. 1811, Ergzbl. Nr. 21). Paa Tydsk: Ueber Transportmittel der verwundeten und kranken Krieger; mit Verbess. vom Verf. Copenhagen 1816, nebst 3 Kpfrn. und 1 Steindr. (Medic. chir. Zeit. 1817, Bd. 2. Nr. 45, S. 316—20; Allg. medic. Annal. 1819, Juli, S. 664). — Anviisning til at indsamle, tørre og conservere de i Dannemark og Norge vildtvoxende og dyrkede medicinske Planter og Plantedele. Kbh. 1810. (L. E. 1810, Nr. 18; Bibl. f. Læg. III. 1811. S. 164—70). Andet, forbedrede og forøgede, Oplag. ibid. 1812. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 219—20; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 2. S. 494—98). Paa Svensk: *Anvisning att insamla*, torka och förvara *de i Sverige och Norrige* wildt *vexande* och odlade medicinska *vexter* og *vexdelar*. Öfversatt från Danskan af *A. Fr. Kniberg*. Christianstad, 1816. (Sv. Läk. Sälsk. Handl. Bd. 4. 1817. S. 526—27). — Anviisning til Recepteerkonsten, forsaavidt den er nødvendig for den militaire subalterne Chirurg. Kbh. 1811, med 2 Kobb. sc. G. N. Angelo. (Bibl. f. Læg. IV. 1813. S. 188—91; Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 2. 1818. St. 1. S. 487—94). Paa Tydsk: Anweisung zur Receptirkunst, insofern sie dem subalternen Militair-Arzte nöthig ist. (Zweite vermehrte Auflage). Copenhagen, 1826, nebst 2 Steindr. (Rust und Casper, krit. Repertor. für Heilk. Bd. 13. 1826, S. 471). — Mich. Skjelderups Anatomisch-physiologische Vorlesungen für Anthropologen. Mit des Verfassers Verbesserungen aus dem Dänischen übersetzt. Erster Theil. Copenhagen, 1813. (jvfr. Øst's „Supplementblade" 1839, Nr. 36).

Bidrag til Historien af den veneriske Sygdoms Begyndelse og Fremgang i Danmark, indtil Midten af det 18de Aarhundrede. Indledning til en Forelæsning. Med 2 Steentryk, L. Fehr cop. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 81—90 (af F. G. Howitz), jvfr. sstd. S. 270—80, af Wendt og Howitz; Høst's „Politik og Historie" II. 239—41; Hacker Litt. der syphil. Krankh. 1830. S. 118). Paa Tydsk overs. i Hufelands Journ. der prakt. Heilkunde, Bd. 55, 1822. Juli. S. 3—51. (jvfr. Literatur- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 40, af M. Winther).

Om Salep-Roden og dens Surrogater. Med 3 Afbildninger i Steentryk, fec. L. Fehr. Kbh. 1820. (Bibl. f. Læg. I. 1821. S. 99—104 (af F. G. Howitz), jvfr. sstd. S. 270—80, af Wendt og Howitz; Høst's „Polit. og Hist." II. 241—42; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 21; Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 58. 1824. Febr. S. 3—34; Journ. complém. du Dict. des Sc. méd. T. 19. 1824. Cah. 73. Juil. p. 38—46).

Freundschaftlicher Besuch auf der Armen-Colonie Friderikségabe, Sonntag d. 28. Juli 1822. Als Manuscript. Copenhagen, 1822. 15 S. 8.

Historiske og chemiske Bidrag til Kundskab om enkelte Lægemidler af Slægten *Euphorbia*. Kbh. 1823. (Bibl. f. Læg. III. 1823. S. 292—96; „Dagen" 1823, Nr. 209; Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1824, S. 51—52). Paa Tydsk i Hufelands Journ. der prakt. Heilk. Bd. 60. 1825. Apr. S. 3—47. (jvfr. Trommsdorff's N. Journ. der Pharm. Bd. 20. St. 1. 1830. S. 9—30).

*De abusu hydrargyri* jam magis magisque increscente, unde morbi et affectiones morbosæ, syphiliticis persæpe similes, nascuntur. Prolusio annuntians scholas clinicas de morbo syphilitico autumnali et hyberno tempore habendas. Havniæ, 1823. 31 pag. 4to. („Dagen" 1823, Nr. 256; Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823. Novbr. u. Decbr. S. 516; Bibl. f. Læg. IV. 1824. S. 220—24; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 51. 1824. Febr. S. 112—14; Edinb. Journ. of med. Sc. Vol. I. 1826. Apr. p. 384—85; Hacker Litt. der syphilit. Krankheiten, 1830, S. 145).

Nogle Efterretninger om Børnekopper, Kokopper og de formildede Børnekopper; oplæst i Selskabet Nordia. Kbh. 1824, med 1 Tab. (Bibl. f. Læg. IV. 1824. S. 224—26; L. T. 1824, Nr. 45, af C. Otto; Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824. März u. Apr. S. 341—47, af Julius). Paa Tydsk: Beiträge zur Geschichte der Menschenpocken, Kuhpocken und modificirten Menschenpocken im Dänischen Staate. Mit Zusätzen des Verfassers aus dem Dänischen übersetzt. Copenhagen, 1824, nebst 2 Bl. Tabellen. (Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 7. 1824, Mai u. Juni, S. 440—46 (af Julius); Pierer allg. medic. Annal. 1824. Novbr. S. 1498—1503; Heckers litt. Annal. der Heilk. Bd. 2. 1825. S. 67—72; Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 53. 1825. S. 53—54; Rust's und Casper's krit. Repertor. für Heilk. Bd. 8. 1825. H. 3. S. 417—23).

Oversigt over Medicinalvæsenet ved Land-Militair-Etaten i Kongeriget Danmark og Hertugdømmene Slesvig, Holsteen og Lauenborg, samt Fremstilling af den i Aaret 1812 anordnede forandrede Indretning ved militaire Syges Forsyning med Medicamenter. Kbh. 1825. (Bibl. f. Læg. VI. 1826. S. 299—304; Messager franç. du Nord 1825, p. 571—72; Gerson's und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 11. 1826. Mai und Juni, S. 448—53, (af Julius). Paa Tydsk: Uebersicht des Medicinalwesens der Dänischen Armee. Nebst einer Darstellung der im Jahre 1812 verordneten neuen Einrichtung wegen der Versorgung der Kranken des Militairs mit Arzneimitteln. Copenhagen, 1826 (1825). (Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 55. 1826. Januar, S. 55—68, jvfr. Kbhvns Skilderi 1826, Nr. 13, „Politivennen" f. A. S. 676—78; Hecker's litt. Annal. der Heilk. Bd. 4. 1826. Januar, S. 112—19).

Om hensigtsmæssig Fornyelse af Laxeer- og Purgeermidlers Anvendelse i forskjellige Sygdomme. Kbh. 1827. 2 Bl. og 44 S. 8; ej i Boghandelen. („Hygæa" 1827, S. 241—49, af C. Otto; Gersons und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 13. 1827. März u. Apr. S. 336—37).

Om Fødemidler og Bespiisnings-Anstalter for Fattige, i offentlige Stiftelser, i Garnisoner og i Fængsler. Kbh. 1828, med 3 Tab. (Bibl. f. Læg. VIII. 136—38, af C. Otto; „Tyr" III. 1828. S. 217—52; Kbhvns Skilderi 1828, Nr. 66; Pfaff's Archiv, IX. 137—40).

Lægevidenskabelige Misceller. Første Hefte. Kbh. 1831, med 1 stannographeret Plade. (indeholder: 1) Hvad har Militairvæsenet at iagttage i Pesttider, eller naar Pest og pestagtige Sygdomme, Cholera, og farlige Epidemier herske? 2) Bemærkninger om Cholera-Syges Behandling, især for saavidt den fleer i Hospitaler. 3) Oversigt over de baade før, under, og efter Pest, samt Cholera- og andre Epidemier brugte og brugelige Forebyggelses-, Rensnings- og Sikkrings-Midler og Red-

skaber, med praktiske Anmærkninger og Iagttagelser ved Anvendelsen. 4) Veldædighed som et høist virksomt, og vigtigt Middel i Pest-, Cholera- og andre Epidemier). (M. f. L. VI. 560—71, af F. W. Mansa og S. M. Trier; Samlinger til Kundskab om Cholera I. Nr. 11. S. 171—73; Bibl. f. Læger XV. 529; Pierer med. Zeit. 1832, Nr. 56, S. 893).

Kortfattet Anviisning til det en Familiefader har at iagttage naar Cholera nærmer sig, eller har begyndt at vise sig, enten i Staden, eller endog i hans egen Familiekreds. Efter paalidelige og erfarne Lægers Skrifter og Meddelelser. (Som Manuskript for Venner). Kbh. 1831. 36 S. 8.

Kritisk Resultat af Iagttagelserne og Erfaringerne angaaende en i Aaret 1826 i en Deel af Nordtydskland og Nederlandene herskende Epidemie, af Mart. Wilh. Plagge. Oversat og noget forkortet. Kbh. 1831.

Almindeligt Hospital i Kjøbenhavn, dets Indretning og Forfatning, Pengevæsen, Legater, Historie etc. Kortelig beskrevet. Kbhvn. i September 1833. Med 5 Grundtegninger. (Hufelands Bibl. der prakt. Heilk. Bd. 73. 1835. Mai. S. 237—41 (af Vetter); Bd. 75. 1836. Mai. S. 224—27 (Antikritik af Forf.) og S. 227—29 (Modbemærkning af Recensenten).

Forskrifter til Syge-Mad og Læbske-Drikke. Af Henriette. Kbh. (Som Manuskript for Veninder). 1834. 24 S. 12mo.

Bidrag til Børnekoppernes og Vaccinationens Historie i Danmark og om de sidste herskende Koppe-Epidemier. Kbh. 1836, med 2 Tab. („Dagen" 1836, Nr. 122; Berl. Tid. f. A. Nr. 119; Zeitschr. für Med. Bd. 2. 1836. Juli. S. 393—94; Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 16. 1837. Octbr. S. 121—23 (af A. von Schönberg); Brit. med. Review. Vol. 5. 1838. No. 9. Jan. P. 1. p. 207—10).

Udgav: C. E. Mangors Land-Apothek til Landmænds Nytte. Med de det 3die Oplag tilføiede Tillæg og Forbedringer af J. C. Tode. Fjerde gjennemseete Oplag, med Fortale. Kbh. 1826. Femte Oplag, med Fortale. ibid. 1835.

Medudgiver af: „Nyt Bibliothek for Læger" 3.—4. Bind. Kbh. 1818—20, og „Bibliothek for Læger", 1.—3. Bind. ibid. 1821—23, samt 22.—28. Bd. I. H. ib. 1835—38. (I disse Tidsskrifter findes af ham: α) i „Nyt Bibl. f. Læg.": Iagttagelser om Helbredelsen af Skurv i Hovedet (Tinea capitis), I. 1814. S. 120—25; Efterretning om heldige Virkninger af Svovlrøgning, anvendt som Fnatmiddel paa det almindelige Hospital, III. 1818. S. 154—60. (paa Svensk i Sv. Läk. Sälsk. Handl. Bd. 5. 1818, S. 209—15); Biographisk Omrids (Joh. Henr. Schønheider), IV. 1820. Indledning S. III.—XIV.; ogsaa særskilt. Kbh. 1820); — β) i „Bibliothek for Læger": Udtog af C. W. Hufelands Forslag at anvende det destillerede Vand af Bittermandler istedetfor Berliner Blaasyre til medicinsk Brug, o. s. v., II. 1822. S. 72—89; Medicinsk Nyt i korte Meddelelser (1. Koldt Vand mod Forstoppelse; 2. Tinctura Galbani imod Øiensygdomme; 3. Magisterium Bismuthi imod Mavesygdomme; 4. Forgiftning med Hovederne af Papaver somniferum; 5. Liq. calcariæ oxymuriaticæ mod Hudsygdomme), sstd. S. 147—55. (Udtog i Gerson und Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 6. 1823. Juli u. Aug. S. 174—75); Om den saakaldte Hornske Fnatsalve, III. 1823. S. 211—14; Medicinsk Nyt i korte Meddelelser (1. Arteriotomie anvendt paa en apoplectisk Syg; 2. Oleum Valerianæ destillatum, et Middel imod Orm; 3. Anvendelse af Brækviinsteensalve ved Mania puerperalis; 4. Erfaringer

og Bemærkninger over Anvendelsen af Tjæredampe hos Brystsyge), sstd. S. 297—307; Chemiske og medicinske Bemærkninger om naturlige og ved Kunsten frembragte Mineral-Vande; oplæste i det Kgl. medicinske Selskab d. 8. Septbr. 1833, XX. 1831. S. 1—36. (Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. Bd. 3. 1834. Aug. S. 136—37, af A. v. Schönberg); Om Choleraen i Stockholm i Aaret 1834, af C. G. Cederskiöld; efter det Svenske, XXIII. 1835. S. 462—79; Et Tilfælde af Cyanose med aabent foramen ovale, Hul i septum ventriculorum og flere andre Abnormiteter, XXV. 1836. S. 249—57. (Udtog i Behrend's wöchentl. Repertor. 1837, April, Nr. 69, og i Zeitschr. für d. ges. Medicin Bd. 5. H. 4. 1837. S. 514—15); Oversigt af de i Aaret 1836 paa almindeligt Hospitals medicinske Side behandlede Syge, med cliniske Bemærkninger, XXVI. 1837. S. 373—453. (særskilt aftr. Kbh. u. A. (1837). 83 S. 8); Besvarelse af Spørgsmaalet: Af hvilke Mangler lider Medicinen i vor Tid? Hvorvidt var det muligt at afhjelpe dem? og hvad have vi i denne Henseende at bemærke ved de medicinske Dannelses-Anstalter? af Burchard-Eble, oversat, XXVIII. 1838. S. 64—134. (særskilt aftr. under Tit.: Om Manglerne ved den nuværende Lægevidenskab og Midlerne til at afhjelpe dem. Af Burchard Eble, oversat med Anmærkninger. Kbh. 1838); Oversigt af de paa almindeligt Hospital i 1832—34 behandlede Syge, XX. 538; XXII. 315—17; Syge-Antallet ved Kjøbenhavns Garnisons-Hospital 1833—1837; Fortegnelse over de Døde af forskjellige Regimenter og Corpser i A. 1834; Oversigt over de ved Kbhvns Garnisons-Hospital i A. 1834—37 Kasserede; over Antallet af de Syge i Stokhuset i A. 1835—37; over de i Garnisonshospitalet fra d. 15. Mai til 31. Decbr. 1835 behandlede Koppe-Patienter; Fortegnelse over de Døde ved Kjøbenhavns Garnisonshospital i A. 1835—37; Oversigt over de fra d. 15de Mai til d. 15de Novbr. 1835 paa almindeligt Hospitals medicinske Afdeling behandlede Koppepatienter; Tabel over samtlige under Landmilitair-Etaten henhørende og andre militaire Lægeposter, i XX., XXII., XXIV., XXVI. og XXVIII. Bd.).

Ligeledes Medudgiver af: Penia eller Blade for Skole-, Industrie-, Medicinal- og Forsørgelsesvæsen. For 1821. Kbh. (Heri af ham: Om Svovlrøgnings Virkning mod Fnat og andre Sygdomme, og de ved Kjøbenhavns Fattigvæsen dermed gjorte Forsøg, S. 157—66).

I „Nyt Bibliothek for Physik“ (Om Midler imod Fnat, som virke paa en mekanisk Maade, Bd. IX. (Bibl. Bd. 27). 1806. H. 2. S. 260—64).

I Frankenau's „Sundhedstidende“ 1809 (Om hvor nødvendigt det er, at den militaire Underchirurg bedre end hidtil underviises om Lægemidlers Forbindelse og Sammenblanding med pharmaceutiske Haandgreb; ogsaa særskilt. Kbh. 1809. 16 S. 8., r. Bibl. f. Læger II. 1810. S. 225—30).

I „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid“ (Forsøg anstillede med Tangaske, og om sammes Anvendelse som Soda, II. 159—63; Om Tinaskes Tilberedning, sstd. S. 164—66; Om Tilberedelsen af Jernsafran, sstd. S. 193—200; Om Forædling af Honning til en sukkeragtig Saft, sstd. S. 280—85; Noget om Thee og Thee-Surrogater, sstd. S. 414—40. (ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1815. 29 S. 8; jvfr. Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 83); Om konstig Spermacet eller Fedtvox, sstd. S. 453—63).

I „Dagsposten“ (Om den dyriske Magnetisme, 1816, Nr. 233—40, d. 27de Septbr. til d. 5te October).

I Host's „Chronos“ (Om Stjernetyderkunstens Skjæbne i Danmark, og især denne Kunsts Medvirkning til Frygten for Tyrkerne, i H. I. 1822. S. 1—23; ogsaa særskilt aftr.; jvfr. „Statsvennen“ 1822, Nr. 15. 16, af G. L. Baden; Nr. 17, af Wendt; Nr. 18, af Baden).

I „*Sv. Läk. Sällsk. Årsberättelser för 1816*“ (Erfarenhet af Gallée's metod att behandla skabb med rökning af svafvel, S. 28—29 (meddeelt af Munck af Rosenschöld), jvfr. sstd. S. 108); Behandling af invetererade veneriska sår med mercurius præcipitatus ruber, sstd. S. 29—31 (meddeelt af Munck af Rosenschiöld), jvfr. sstd. S. 107—8).

I „*Acta Reg. Societatis med. Hafniensis*“ (Analysis chemica radicis cucubali viscosi cum paucis adjectis observationibus, *Vol. V.* (Acta nova vol. I.) 1818. p. 142—59; Nonnullæ observationes de usu medico radicis cucubali viscosi, *ibid.* p. 160—68. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122); Summa curationis venereo morbo graviter affectorum, qui ad unum omnes ope mercurii præcipitati rubri sunt sanati, continens spatium triennii et sumpta e diariis ægrotantium in Nosocomii urbis Havniæ communis parte medica, *ibid.* p. 282—85. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124; Hacker Litt. der syphilit. Krankh. 1830, S. 103); Historia scirrhi cardiæ, dissectione cadaveris illustrati, *ibid.* p. 286—91. (Bibl. f. Læg. anf. St. S. 124—25); Tres historiæ introsusceptionis intestinorum, una cum sectionibus cadaverum, *Vol. VI.* (Acta nova vol. 2.) 1821. p. 73—87. (L. T. 1825, S. 154—55, af C. Otto); De insidiosa mesenterii inflammatione sub ætate puerili, *ibid.* p. 88—99. (Bibl. f. Læg. II. 1822, S. 128; L. T. 1825, S. 155—57, af C. Otto).

I Otto's „Ny Hygæa“ (Nyt Middel mod Blodgang, I. 67; Oplysninger (angaaende Koppe-Epidemien), III. 163—65; Chlorinkalken, et af de fortrinligste Midler til at rense slet Luft og bevare for Forraadnelsen, VI. 423—28. (Udtog i Hecker's Annal. d. Heilk. Bd. 7. 1827. Jan. S. 73); Tilberedelsen og Anvendelsen af et stærkt blæretrækkende Middel, VII. 152—53 (og derfra i Gerson's u. Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. XI. 1826. Mai u. Juni S. 550—51, af Julius); Synoptisk Tabel over physiske, chemiske, medicinske og giftige Egenskaber hos umiddelbare vegetabilske Grundstoffe og hos nyligen opdagede Alcalier, af Julia Fontanelle. Oversat fra det Engelske og foroget med de nyeste opdagede Alcaloider, sstd. S. 385—405; Bidrag til meteorologiske Bemærkninger, især over den Indflydelse, Vindene i vort Climat have som Sygdoms-Aarsager, VIII. 79—101, med 1 Tab.).

I Sammes „Hygæa“ (Erfaringer og Bemærkninger med Hensyn paa Prof. Dzondis ny Behandling af Syphilis, 1827. S. 1—48. (Udtog i „Eyr“ II. 1827. S. 179—82; Hackers Litt. der syphilit. Krankh. 1830, S. 202; Férussac Bullet. des sc. méd. 1827. Septbr.; Casper's krit. Repertor. der Heilk. Bd. 18. 1828. H. 3. S. 360—61, og derfra i Summar. der Medic. 1828, Bd. I. S. 421); Praktiske Bemærkninger om den nyere Behandling af Syphilis uden Mercur, sstd. S. 358—89. (Bullet. des sc. méd. 1828. Novbr.; Handschuh, die syphilitisch. Krankheitsformen, 1830).

I Froriep's „Notizen aus der Natur- und Heilkunde“ (Nachricht von einem ungewöhnlich dicken Hirnschädel, Bd. III. 1823. Nr. 21. (Nr. 65), S. 327—31; Triumfetta simitriloba gegen Ruhr, Bd. V. 1823. Nr. 11. (Nr. 99). Septbr. S. 176; Ein calculus urinarius in der vagina uteri, Bd. XII. 1825. Nr. 17. (Nr. 259). Decbr. S. 263—71, nebst Abbild. Tab. I. Fig. 10).

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Det medicinsk-chirurgiske Studium i forskjellige Stater; oplyst i en Række af Breve, 1826, Nr. 75. 76. 79. 82. 83. 84. 85. 88. 89. 92. 93. 94; En dansk Reisendes Meddelelser om Medicinalpoliti, Godgørenheds-Stiftelser, Fængsler, 1827, Nr. 92. 94. 96. 98. 100. 101. 102; særskilt aftr. med Titel: Meddelelser om Anstalter for Afsindige i Tydskland og Danmark. I Breve til en Ven. Kbh. 1827, med 1 Tab. (Bibl. for Læger VIII. 131—35, af C. Otto; Gersons und Julius's Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 15. 1828. Juli und Aug. S. 46—49, og derfra i Summar. der Medic. 1828. Bd. 3. S. 5 (Daareanstalten paa Bidstrupgaard ved Roeskilde); Friedreich, Magaz. der Seelenk. H. 3. 1830. S. 134 (Daareanstalten paa Bidstrup); Revue encyclop. 1831, June, af D. Meldola); Om Anstalterne for Afsindige i Storbrittanien (af Frorieps Notizen Nr. 427. Marts 1828, Nr. 9), 1828, Nr. 32; Om Anstalter for Fattige i England i Sygdoms Tilfælde (udtogviis af the London medical review, Vol. IV. Febr. 1827, p. 177), s. A. Nr. 39; Om Fødemidler for Menigmand, s. A. Nr. 43. 44; Bidrag til Kundskab om giftige Fisk, Hummer, Reier, etc., s. A. Nr. 61; Breve om Fattigvæsen, milde Stiftelser, Hospitaler, alt med Hensyn til Fædrenelandet, s. A. Nr. 85. 86. 87. 92. 93. 95. (særskilt aftrykt, med Fortsættelse til Frederik IVdes Tid, under Titel: Bidrag til Fattigvæsenets Historie. Første Hefte. Kbh. 1829. 6 & 100 S. 8., men ikke i Boghandelen; jvfr. Hoſt's »Nordisches Museum« H. 1. 1829. S. 73—74); Om den lægevidenskabelige Dannelse i England (af Johnsons med. chir. Review Vol. 1828. p. 379), 1829, Nr. 45).

I A. Henke's »Zeitschrift für Staatsarzneikunde« (Verzeichniß der Getraueten, Geborenen und Gestorbenen in der Kgl. Residenzstadt Copenhagen, nach den in der Kgl. Polizeikammer geschehenen Anmeldungen, Bd. XI. 1826. H. 2. S. 467—68; Uebersicht des Ab- und Zuganges in den wichtigsten Kranken-Hospitälern Copenhagens, sstd. S. 469—70; Copenhagens Volkszahl, Bd. XII. 1826. H. 3. S. 216—22; Geschichte eines kurz dauernden Anfalls von Manie, durch Unterdrückung des Monatsflusses veranlaßt, (nach dem Dän. Aufsatze in der jurist. Zeitschr. Forfete von F. M. Lange 1823), Bd. XIV. 1827. H. 3. S. 131—64; Das Königl. Institut für Blinde in Copenhagen, (nach Thaarup's Dänischer Beschreibung 1827), sstd. S. 226—30; Peter Nielsen in Slagelse, der Mörder seiner vier von ihm zärtlich geliebten Kinder. Nebst einigen Bemerkungen über die Zurechnungsfähigkeit des Mörders, von J. W. Neergaard und A. S. Oersted, Bd. XVI. 1828. H. 3. S. 69—96; Medicinisch-polizeiliche Miscellen (medic. statistische Nachrichten) aus Dänemark, sstd. S. 97—99, nebst 1 Tab.; Die Mörderin ihrer geliebten Tochter, die auch ihre Enkelinn ermorden will, (aus P. L. Bentzon's Criminalhistorier. Kbh. 1827), sstd. S. 217—25; Fortsetzung der Bekanntmachungen rücksichtlich des Medicinalwesens in Dänemark, Bd. XXII. 1831. H. 4. S. 450—70, Ergänzgsb. XV. 1831. S. 288—301. (Uddrag i Summar. der Medic. Bd. I. 1832. S. 105); Hrn. Prof. Klose's Beitrag zur Geschichte des Medicinalwesens des 14ten Jahrhunderts. (Ergänzgsb. 13. S. 312—18) betreffend, Bd. XXIV. 1832. H. 4. S. 412—15. (Uddrag i Bluff Leistung. der Medic. i. J. 1832. S. 41).

I »Dagen« (Nogle Artikler angaaende det chirurgiske Academi, 1826, Nr. 32. 50. 61. 68. 80. (jvfr. sstd. Nr. 37. 62); Authentiske Efterretninger om Homoopathiens Stifter Hahnemann; uddraget af Berliner Wochenschrift für Heilkunde d. 7. u. 31. Mai, i Aarg. 1833, Nr. 181; Om den sandsynlige Levetid i den lægevidenskabelige Stand; uddraget af samme Blad 1834, Nr. 1, i Aarg. 1834, Nr. 75).

I »Politie-Vennen« (Et Par patriotiske Tanker til høiere Eftertanke, 1826, Nr. 528, d. 11. Febr. S. 94—96; Et Par Ord til Suum cuique, 1827, S. 708—9).

Nogle Artikler om Homøopathie, i forskjellige Dagblade.

Betydelig Andeel i: *Pharmacopoea militaris*, eller en udvalgt Samling af Lægemidler for de militaire Etater. Efter Allerhøieste Befaling udgivet af Over-Directionen for det militaire Medicinalvæsen. Kbh. 1813. Paa Tydsk. Copenh. 1814. Med nyt Titelblad. ibid. 1818. (r. Allg. medic. Annalen 1819, Juli, S. 951).

Bemærkninger i J. K. Høst's Oversættelse af Struves Sygetabel. Kbh. 1810.

Flere, fordetmeste latinske Gravskrifter, f. Ex. over Hospitalslæge Jacobsen († 2/2 1808) i Adr. Compt. Efterretn. 1808, jvfr. »Penia« 1808, S. 100; over Prof. Giesemann, sstd. 1819. d. 14. Febr.; over Livchirurg Joh. Chr. Bodendick, i Statstidende, 1818, Nr. 130; over Amiralitetschirurg Falkenthal, i »Dagen« 1820, Nr. 163. — Forskjellige latinske, danske, plattydske og tydske Leilighedsdigte, saasom ved Thorvaldsens Afreise, i Høst's Morgenblad« 1819, Nr. 51, S. 204; ved Regentsens 2den Jubelfest, i den 1823 i denne Anledning udgivne Samling af Sange, S. 22—23; samt andre poetiske Bidrag i Høst's »Morgenblad« 1819, Nr. 50, Liunges »Dana« 1820, og E. Beyers »Gefion« for 1826, S. 193.

Det i Heinsius's Bücherlexicon Bd. 5. 1817. S. 607, under Forfatterens Navn anførte Skrift: Versuch einer chemischen Pflanzenphysiologie. Copenhagen, bei Bonnier. 1814. 8, existerer vel som Manuskript, men er ikke bleven trykt.

**Verdelin (Carl)**, Søn af Nedenanførte; er Urtekræmmer i Kjøbenhavn.

Sex Romanzer. Kbh. 1840. (»Dagen« 1840, Nr. 173).

**Verdelin (Johannes Nicolai)**, Urtekræmmer i Kjøbenhavn. † 26de April 1849. (jvfr. Berl. Tid. 1849, Nr. 105; 107, Tillæg).

Udgav: Alvor og Løjer, en Samling af Fortællinger, Skuespil, Digte, Anekdoter, Latterligheder o. s. v. (Et Ugeskrift forlagt af Leseselskabet til Fælleds Fornøielse). Kbh. 1812.

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Hvad Fornuft duer til, 1811, Nr. 47; Efterretning om en brændselbesparende Kogemaskine, istedet for de nu brugelige Thevandskjedler, 1817, Nr. 68).

**Werfel (Johan)**, f. 1764 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Opvarter hos en Tracteur Winther; var i Aarene 1780—90 ansat paa Theaterinspecteurens, Justitsraad Lassens Comptoir, først som Volontair, siden som Copiist, privatiserede siden og boede i mange Aar i Hirschholm, hvor han var Forligelsescommissair, og fra d. 26de April 1818 til November 1821 Postmester. † i Juni 1831*).

*) Blev 1821 angiven at skulle være død; men Efterretningen var falsk; han opholdt sig siden den Tid i Smug i Kjøbenhavn, hvor han skrev og oversatte endeel, der gaaer under Andres Navne.

Faramonds Familiehistorie i Breve. Oversat. I.—IV. Deel. Kbh. 1786—87. — Campes Revisions-Værk, det hele Skole- og Opdragelsesvæsen angaaende. Udarbeidet ved et Selskab af practiske Opdragere i Tydskland og oversat til det danske Publicums Brug. I.—XVIII. Deel. ibid. 1789—1806. 1ste Deels 2det Opl. (Heraf haves særskilt: Emil eller om Opdragelsen af J. J. Rousseau. Oversat af Fransk og udgiven med Tydsklands Opdragelses Revisorers og endeel danske Anmærkninger. 1.—6. Deel. Kbh. 1795—99; 1805—6. — Værket r. L. E. 1796, Nr. 46; 1800, Nr. 48. 49; 1805, Nr. 42. 43; Ekkards krit. og antikr. Journ. I. 284—305; II. 1. 10—32; Annalen d. neuesten theol. Literatur 1797, 24 Woche; Honums Haandbog 1827, S. 50). — Rariteter, et Værk efterladt af Degnen til Rummelsborg. I.—II. Deel. Overs. ibid. 1789—90. (L. E. 1789, Nr. 47; 1790, Nr. 21; Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 9 og 19). — Historisk Bibliothek for alle Stænder. I.—IV. Bd. ibid. 1790 o. følg. (L. E. 1790, Nr. 10; Krit. o. Antikr. H. IX. Nr. 1). — Fri Oversættelse af Grecourts Skrifter, Nr. 1—9. ibid. (1793). 144 S. [Mere udkom ikke; Regjeringen skal underhaanden have kjøbt Oplaget]. (L. E. 1795, Nr. 26, S. 412—13; »Den danske Tilskuer« 1793, S. 501 og S. 750—51). — Ugeblad for Borgere. I.—4. Hefte. ibid. 1793—94. — Magazin for voxne Folk. (udkom nummerviis). ibid. 1793. (L. E. 1795, S. 478). — Recension over (Klingbergs) Ovid Juris. ibid. 1794. — Anmærkninger ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbestyreren. ib. eod. — Folke-Fienden. Et Ugeblad. 1ste Aarg. Nr. 1—52; 2den Aarg. Nr. 1—10. ibid. 1795. (Nr. 1—26, trykte 1794. Formedelst nogle i de 4 første Nummere af dette Ugeblad og i de tvende næstforegaaende Pjecer indrykkede Beskyldninger imod Theaterdirecteuren, Gehejmeraad Grev Ahlefeld blev Forfatteren ved Dom tilfunden at betale 1000 Rdlr. (jvfr. Høst's Intelligentsblade 1797, S. 348 og 448; Collegialtid. 1798, Nr. 6. Procesacterne forefindes i bemeldte Ugeblad). — Veiledning for Ungdommen til at lære det danske Sprog. ibid. 1794. (siden indført i Brevbogen). 2det Opl. 1798. (Badens Univers. Journ. II. 179—81; Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 46; L. E. 1796, Nr. 10. 27; jvfr. Høst's Intelligentsbl. 1797, S. 91—96). — Dansk Brevbog, indeholdende (den nysnævnte) Veiledning til at lære det danske Sprog; Familie- Venskabs- etc. Breve; Regler for det Udvortes i Breve o. s. v. ibid. 1795. 2det Opl. 1799. 3die Opl. 1803. 4de forbedrede Opl. 1814. (Krit. o. Antikr. 1795, Nr. 29; L. E. 1796, Nr. 27). (I 1850 udkom: Dansk Brevbog efter Werfel, med juridiske Formularer og Forklaring over henved 4000 i det danske Skrift- og Omgangssprog hyppigst forekommende fremmede Ord. Kbh.). — Hufelands Konst at forlænge det menneskelige Liv. Overs. ibid. 1797. (L. E. 1797, Nr. 29. I Anledning af denne Recension udgav Overs. et Blad, jvfr. Høst's Intelligentsbl. 1797, S. 18). 2det Oplag, med Anmærkninger af J. C. Tode. ib. 1799. — Dansk Grammatika tilligemed Anviisning til Forstands- og Hukommelsesøvelser, samt en Fortegnelse over Ord, der skrives og udtales eens eller næsten eens, men ere forskjellige i Bemærkelsen, og en Samling af Synonymer. ib. 1798. — Tillæg til Diderichsens Magazin for Næringsstanden. I.—IV. Bind. ib. 1798—1801. (L. E. 1802, Nr. 19), samt Nyt Tillæg til dette Magazin. I.—III. Bd. ib. 1801—3. (Med særskilte Titelblade indbefattes under denne almene Benævnelse: Ny Farvebog for Fruentimmer, hvorefter man kan farve saavel alle Slags Garn, som alt Linned, Uldent, Silke og Bomuldstøi i de skjønneste Couleurer og dertil betjene sig af mange indenlandske Farvematerialier, tilligemed en Anviisning til at tage Pletter af Klæder og Tøier; uddraget af de bedste og nyeste Skrifter om Farve-

konsten. ib. 1800; — Fiskerbog eller Anviisning til at fiske til Huusbrug og til sin Fornøielse med Garn, Kroge, Ruser og Hænderne, forskaffe sig de tjenligste Madninger og Foder, fede og forbedre Fiskene, saavelsom og en stor Deel Fiskekonster, ved hvis Anvendelse man ikke allene kan fange Fisk i Mængde, men skaffe sig mangen en fornøielig Time, skreven for Elskere af Fiskerie og Krebsfangst af J. B. Meissner. Overs. ib. 1801; — Jagtbog, efter Jester. ib. eod.; — Duebog, eller Anviisning til at behandle og opføde Duer og til at kjende Duearterne, deres Egenskaber, Sygdomme og Nytte. Overs. ib. 1803. — Endvidere har man taget de 6 første Blade af Farvebogen, og forsynet dem med Titel af Plettebog o. s. v.). — Erfaringsskole for alle dem, der elske Livet, Helbreden og deres Tilfredshed. I.—III. Deel. Overs. ibid. 1799—1800. — Practisk fransk Grammatik, hvorved man paa en ny og meget let Maade, i kort Tid grundigen kan lære sig selv dette Sprog, af J. V. Meidinger. Oversat efter den syttende Udgave. ib. 1799. Anden forbedrede danske Original-Udgave. 1801. 3die Opl. 1809. (L. E. 1802, Nr. 27. 29. 30, af J. K. Høst; 1808, Nr. 16, af M. Hagerup). — Menneskets indbyrdes Forhold eller Beskrivelse over Konster og Haandværker, af Funke, overs. ib. 1800. (L. E. 1800, Nr. 11). — Campes Robinson der jüngere, en ny tydsk Læsebog, gjennemseet af C. G. Reisler og forsynet med dansk Oversættelse af de vanskeligste Ord og Talemaader ved J. Werfel. Ibid. eod. *Le nouveau Robinson* pour servir à l'amusement & à l'instruction des enfans, med en fuldstændig Ordbog over de i Bogen forekommende Ord og Talemaader af J. Werfel. ib. 1802. (L. E. 1808, Nr. 16). — Agathons Historie af C. M. Wieland. Overs. I.—III. Deel. ib. 1800—3. (L. E. 1801, Nr. 6). — Religion for hver Mand, en Bog for vore Tider af L. H. Jacobs. Overs. ib. 1800. (L. E. 1801, Nr. 17, af P. E. Müller). — Suzettes Medgift, eller Madame de Senneterres Historie skreven af hende selv. Oversat af Fransk. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 9). — Bibelske Historier for Ungdommen, uddragne af det gamle og nye Testamente. ib. 1801. 2det Opl. 1809. — Funkes Exempler i Regnekonsten for Pigeborn, som allerede have nogen Øvelse, oversatte. ib. 1801. — Fransk Grammatica, ved Hilmar Curas. Gjennemseet, rettet og forandret. ib. 1801. (L. E. 1808, Nr. 15). — Anviisning til at regne i Hovedet. ib. eod. — Reisen til Kjøbenhavn. En komisk Roman, udarbeidet efter Knigge. ib. eod. (L. E. 1801, Nr. 37, jvfr. Nr. 40; Hall. Allg. L. Z. 1806, Juni, S. 432). — Efterretning om de danske vestindiske Øers St. Croix, St. Thomas og St. Jans Indtagelse af den engelske Flaade, tilligemed en Beskrivelse over disse Øer, deres Beliggenhed, Størrelse, Folkemængde, Indbyggere, Dyrkning, Avling, Udførsel, Bestyrelse og den danske Regjerings Indkomster af samme. ib. eod. — Nyeste Samling af gymnastiske Lege, Selskabslege og Julelege, efter Gutsmuths. ib. eod. 3die Opl. 1812. 4de Opl. 12mo. — Aaret 1801, det første og følgerigeste i det nittende Aarhundrede. Oversat. ib. 1802. („Dagen“ 1803, Nr. 16). — Bonapartes Liv og Levnet fra hans Fødsel til Freden med England, af J. N. W. Bech. Overs. ib. eod. (Høst's Bidr. til Kundsk. om Mennesker og Bøger, S. 184—88). — Allegorisk Haandbog eller alphabetisk Beskrivelse over de Allegorier, der bruges til at forestille Tanker, Handlinger og Begivenheder, paa Tegninger, Malerier og Decorationer, af K. W. Ramler. Overs. ib. eod. — Mærkværdige Anecdoter om Keiserinde Catharina den Anden, Keiser Paul den Første, Keiser Alexander og de fornemste Personer ved deres Hof. Overs. af Fransk. ib. eod. — Kortfattet Udtog af Geographien for de første Begyndere. ib. eod. 2det Opl.

1815. 3die Opl. 1816. — Kort Jordbeskrivelse for Ungdommen. Et Udtog af Gasparis Lærebog i Jordbeskrivelsen. ib. 1802. Anden rettede og forbedrede Udgave. 1805. — Historie og Geographie til Underviisning i Pigeskoler. Efter C. P. Funke. ibid. 1802. (L. E. 1810, Nr. 9). — Edv. Jones enkelte og dobbelte Bogholderie, overs. ib. eod. 4to. — Lærebog for Pigeskoler eller Underviisning i de Videnskaber og Færdigheder, der ere nødvendigst for velopdragne Fruentimmer, af C. P. Funke. Oversat. 1.—2. Deel. ibid. 1802—3. — Almindelig Verdenshistorie for Ungdommen, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Udarbeidet efter J. A. Remer og J. M. Schröckh. 1.—3. Afdeling. ib. 1802—5. (L. E. 1810, Nr. 13, af J. Møller). — Theoretisk og praktisk dansk Grammatik for Fruentimmer, tilligemed Stiilsøvelser og Breve for Fruentimmer. ib. 1803. — Nyeste Billed-ABC- og Læsebog for Børn, af C. P. Funke. Oversat med 28 Kobb. ib. eod. — Læsebog for Borgerskoler af C. P. Funke. Andet forbedrede Oplag, 1.—2. D. ib. eod. 3die forbedrede Opl. 1.—2. Deel, 1816. 4de Opl. 1.—2. Deel. 1822—24. — Sædelære for Ungdommen i Exempler, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Af C. P. Funke. Oversat. ib. 1803. — Bondephilosophie, indeholdende en Samling af virkelige Tildragelser, som formedelst Landalmuens Uvidenhed have havt de skadeligste Følger. Skreven til at befordre Overtroens og skadelige Fordommes Udryddelse hos Landalmuen. Oversat. ib. eod. — Kort, men fuldstændig Anviisning til at tilberede og male med Melkefarve, af Cadet de Beaux. Overs. ib. eod. — Forberedende Øvelser til Opvækkelse hos Ungdommen, af J. G. Sulzer. I.—II. Deel. 2det Opl. overs. ib. 1803—4. — De mærkværdigste Begivenheder i det attende Aarhundrede om alle de Krige, Revolutioner, Jordskjælv og andre mærkværdige Begivenheder, som ere forefaldne i dette Aarhundrede. En nyttig og underholdende Bog for Borgeren og Landmanden. Oversat. I.—III. Deel. ib. 1803—4. (Af 3die Deel er særskilt aftr.: Den franske Revolutions Historie, indeholdende Efterretning om alle Krige og Tildragelser i og udenfor Frankrige fra Revolutionens Begyndelse indtil Buonapartes Tronbestigelse som Keiser. Oversat af Tydsk. ib. 1804). — Brevbog for Fruentimmer, med et Anhang af Formularer til Ansøgninger etc. ibid. 1804. (L. E. 1806, Nr. 18). — Fædrelandets Historie, udarbeidet efter Suhms Plan. ib. eod. — Gallettis Lærebog i den gamle Historie. Overs. ib. eod. — Guido von Sohnsdom, eller menneskelige Svagheder forenede med et godt Hjerte, af Gustav Schilling. Oversat efter den tredie Udgave. I.—IV. Deel. ib. eod. (L. E. 1805, Nr. 34). — Johan Ferdinand Hammerle eller Schinderkerl, en sielden Forbryder, af C. H. Spiess. Overs. ib. eod. — Juridisk Haandbog for Kjøbmænd og Handlende eller Udtog af de vigtigste Love og Forordninger, der ere udkomne saavel Handelen i Danmark og Norge, som paa Ostindien, China, Vestindien, Guinea, Grønland, Færøerne, Island, Finmarken og Handelen i Almindelighed vedkommende; saa og Udtog af de vigtigste Handelsoctroyer, Conventioner, Tractater og Laugsartikler for Handlende. ib. eod. Anden Deel. ib. 1807. — Greven og hans Hjerte. En comisk Roman. Overs. af Tydsk ved H. C. Graulund og J. Werfel. Fridericia 1805. (L. E. 1806, Nr. 9). — Tydsk og dansk Grammatica eller Anviisning til at lære det tydske Sprog, udarbeidet efter Heinsius til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Kbh. 1805. — Carl Fr. Thiemes Gutmann oder der Sächsische Kinderfreund, ein Lesebuch für Bürger- und Landschulen. Mit einem Deutsch-Dänischen Wörterbuch von J. Werfel. Kopenh. 1806. (Den Tydsk-danske Ordbog

ogsaa særskilt. ib. eod.). — Brevbog for Skoler paa Landet og i Provindserne. Udarbeidet efter J. C. F. Baumgarten. ibid. 1806. (L. E. 1808, Nr. 18). — Den unge Konstner og Haandværker. ib. 1809. — Kort dansk Sproglære for Skoler og dem, der nyde Huusunderviisning. ib. 1811. — Ny fransk Læsebog. ibid. 1812. (L. T. 1813, S. 111—12.). — Veiledning til Kundskab om Landbruget i Belgien eller de forrige østerrigske Nederlande af J. N. Schwerz; under Opsyn af Oberste A. von Falkenskiold, oversat. Første Bind. ibid. eod. — Skriftet Moses og Jesus og dets Oversætters Thomas Thaarups Forerindring, for Sandhedens Undersøgelsesstol. ibid. 1813. (L. T. 1813, S. 492). — Farvebog for Fruentimmer, eller Anviisning til at farve alle Modefarver og andre skionne Farver paa Bomuld, Uld, Manchester, Nanqvin, Linned og Silke, astrække de gamle Farver af brugte Klæder, Tørklæder, Garn og deslige, blege Bomuldsgarn, trykke Border og Blomsterkrandse paa Tørklæder, Kioler o. s. v., opfriske Couleurerne paa Cattuner, aftage Pletter af Klæde, Fløiel, Silke, m. m., og endeligen at vaske Linned uden Sæbe, Kogning eller Gnidning, af G. W. Hölterhof. Oversat. ibid. eod.

Armenianeren, eller den forteste Intrigues Seier over Fornuften. En Historie uddragen af Greven af O**s' Papirer ved Frederich Schiller. Oversat. I.—III. Deel. Kbh. 1814. (L. T. 1814, S. 494—96).

Raphael eller det stille Liv af August Lafontaine. Oversat. Kbh. 1814. (L. T. 1814, Nr. 48).

Beskrivelse over Pommern og Rügen. Kbh. 1814.

De mærkværdige Aar 1813 og 1814, eller de Allieredes Feldttoge fornemmelig under Kronprindsen af Sverrig, ogsaa i Hertugdømmene Holsteen og Slesvig, indtil Fredsslutningen mellem Danmark og Sverrig. Oversat. Kbh. 1815. (L. T. 1815, Nr. 9).

Familien Neubek, eller det menneskelige Hiertes Forvildelser. Et Sidestykke til Lafontaines Familiehistorier. I.—II. Deel. Oversat. Kbh. 1816—17.

Lykken bedre end Forstanden; og Moder og Datter hinandens Rivalinder. To originale Fortællinger. Kbh. 1823. (o. m. T. Original Nytaarsgave for 1823. Kbh.)

Han har endvidere oversat: Meißners Dialoger og Fortællinger, 1ste Deel; Herfort og Klare, 1ste Deel; Om Opdagelsen af falske Bancosedler og Prindsen af Salm-Kyburgs Hestelse.

Udgiver af: Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, fra d. 17. Octbr. 1803 til d. 27. Jan. 1810. Kbh. 8vo & 4to. (jvfr. Engelstofts og Møllers Hist. Calender. I. 1814. S. 35, og Art. S. Soldin, S. 194).

Redacteur af: Aftenposten, fra 1803 indtil 1809, Nr. 4, og af: Kjøbenhavns ny Aftenpost, 1819. 4to.

Medudgiver (med Brødrene C. og J. M. Hertz) af: Det muntre Bibliothek for begge Kjøn. Kbh. 1784—86. (L. E. 1784, Nr. 37; 1786, Nr. 16).

Udgav: *La Morale* enseignée par l'exemple, ouvrage composé pour l'instruction de la jeunesse, par C. Z. avec un vocabulaire par *J. Werfel.* Coph. 1804, og: *Le petite Grandison*, par Mr. *Berquin*, avec un vocabulaire par *J. Werfel.* Coph. 1805.

I »Physikalsk, oeconom. og medico-chirurg. Bibliothek« (Anmærkninger angaaende de arabiske Heste i Orkenen, uddraget af Mémoires sur l'Egypte, i XVIII. 237—44; Bidrag til Historien om de nordamericanske Landopdagere, oversat, sstd. S. 245—52).

I »Aftenposten« 1790, Nr. 9 findes: Den uventede Høitid, Lystspil paa Vers d. 29de Januar 1790, undertegnet J**** W*****; muligt af Wersel.

Endnu maa bemærkes, at adskillige af de anførte Producter ikke ere af ham, men at han kun har laant sit Navn dertil.

**Wergmann (Peter Christian Frederik)**, f. d. 3die Novbr. 1801, ældste Søn af Niels Henrik Wergemann, Tegnelærer og Malermester i Kjøbenhavn (f. $\frac{10}{9}$ 1772, † $\frac{16}{8}$ 1826), og Kirstine Marie Mørch (f. $\frac{25}{12}$ 1778, yngste Datter af Møller Otto Mørck i Alsted og Maren Klocker); var først Tegnelærer i Kjøbenhavn; derefter Malermester i Christiania. * $\frac{22}{11}$ 1841 Amalie Husher (f. $\frac{19}{11}$ 1807).

Kjolen paa Vandring, eller Jøden som Underofficeer. Original Vaudeville. Kbh. 1828. — Kroepigen, eller Abbedie-Ruinerne. Originalt Drama i 3 Acter. ibid. 1831.

5 Sange i: Sangbog for Selskabet »Dansk, dramatisk Broderskab«. Kbh. 1830.

**Werlauff (Erich Christian)**, f. i Kjøbenhavn d. 2den Juli 1781, af Forældrene: Coffardi-Capitain Jens Werlauff (en Præstesøn fra Nordlandene, f. 1746 paa Gaarden Nord-Gjerøen i Rødø Præstegjæld, * $\frac{1}{18}$ 1780, † $\frac{27}{3}$ 1786 paa en Reise fra Ostindien) og Wilhelmine Frederike Wirth (f. 1745, † $\frac{7}{11}$ 1804, en Datter af Dr. med. Tobias Wirth, Landphysicus i Sjælland (s. Nyerups Litt. Lex.), og Sophie Marie Garde); nød privat Underviisning af H. C. Flemmer († som Sognepræst i Stillinge) og afgik til Universitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar, og tog i October 1802 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis, men uden heraf at gjøre videre Brug; vandt 1800 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: »At bestemme det Charakteristiske i de nordiske Folks Maade at fegte og føre Krig paa, og opgive de Slutninger, hvilke deraf kunne drages« (jvfr. Badens Univers. Journ. VIII. S. 9); antoges 1800 som Custos ved det store Kongelige Bibliotheks Læsesal; blev d. 1ste Novbr. 1805 anden Bibliothek-Secretair ved samme Bibliothek; erholdt d. 1ste Maj 1807 det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Afhandling »om Hestekjøds Brug til Føde i det gamle Norden«; disputerede d. 9de Juli 1808

for den philosophiske Doctorgrad, og holdt fra Vintersemestret s. A. offentlige Forelæsninger, først over den Norske, siden over enkelte andre Dele af den nordiske Historie; vandt i Begyndelsen af Aaret 1809, i Forening med Prof. Nyerup, Prisen for en Afhandling over den af Greve Danneskiold-Samsøe, under 12te Febr. 1807 fremsatte Priisopgave: „en historisk Bearbejdelse af samtlige Efterretninger Samsøes gamle og nyere Historie indtil 1675 angaaende m. m.“; blev d. 15de August 1810 ansat som Adjunct ved Kjøbenhavns Universitet, for især at dyrke og foredrage den nordiske Historie og Oldsager, og deeltog fra næste Aar af i Examinationen; d. 9de Novbr. s. A. Medlem af Commissionen for Oldsagers Opbevaring (derfra i Naade entlediget $\frac{5}{8}$ 1849); d. 24de Februar 1812 Professor extraordinarius, for især at foredrage den nordiske Historie og Oldsager; d. 21de August s. A. Medlem af den Arnæ-Magnæanske Commission (og efter P. E. Müllers Udnævnelse til Biskop i A. 1830 Ephorus for Legatet); d. 1ste Juli 1814 første Bibliothek-Secretair; tilkjendtes d. 7de Juni 1817 den første Præmie for en Afhandling til Besvarelse af en i Efteraaret 1815 (af Etatsraad J. Bronnum Scavenius) udsat Priisopgave angaaende det danske Sprogs Skjebne i Hertugdømmet Slesvig m. v. (jvfr. L. T. 1817, S. 366—68); blev d. 2den Septbr. 1818 virkelig Justitsraad; d. 29de Novbr. 1823 Bibliothekar ved det store Kongl. Bibliothek; d. 22de Januar 1828 Professor ordinarius ved Universitetet og Assessor (samt Secretair indtil $\frac{1}{7}$ 1829) i Consistoriet; d. 1ste Novbr. s. A. Ridder af Danebroge; d. 15de April 1829 Overbibliothekar med virkelig Etatsraads Rang; d. 31te Maj 1834 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; var Universitetets Rector 1836—37, og indviede i denne Egenskab den ny Universitetsbygning med en dansk Tale d. 13de Octbr. 1836 (jvfr. Selmers Akad. Tid. IV. S. 120—25); deeltog 1836 i Censuren af de, ifølge den af Selskabet for Efterslægten udsatte Priisopgave: Danmarks Historie m. m. indkomne Besvarelser; blev d. 28de Octbr. 1836 Conferenceraad; d. 29de Novbr. 1839 Ridder af Nordstjerne-Ordenen; d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; d. 20de Novbr. s. A. Medlem af Comiteen for at foretage en historisk-critisk Revision af Haandskrifterne i det store Kongelige Bibliothek; d. 12te Febr. 1844 Medlem af Commissionen for at udarbejde Forslag og Tegninger til Decorationen af Christian den 4des Kapel i Roeskilde-Domkirke m. m.; d. 5te Juli 1845 Ridder af den røde Ørns 3die Klasse, og d. 22de Decbr. 1846 Ridder af Æreslegionen; ved Kongel. Resolution af 12te Februar 1852 som Universitetets Senior fritagen for at holde Forelæsninger; d. 9de Marts s. A. Commandeur af Nordstjerne-Ordenen. Blev d. 21de Februar 1806 Medlem af det Kongel. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og

Selskabets Secretair fra s. D. indtil 2den Marts 1813; d. 20de Decbr. s. A. af det Skandinaviske Literaturselskab; d. 2den April 1812 af det Kongel. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem; d. 1ste Juni 1820 Æresmedlem af det islandske literaire Selskab (Hid íslenzka Bókmentafèlag); d. 15de December s. A. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabernes Selskab, samt fra 11te April 1828 til 1840 af sammes Commission for Udgivelsen af Regesta og Diplomatarium; d. 26de Januar 1825 af det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab, hvis Formand han var fra October 1836 til October 1839, og Vice-Præsident 1848—49; d. 12te Maj 1828 correspònderende Medlem af „Kongl. Samfundet för Utgifvandet af Handskrifter, rörande Skandinaviens Historia“ i Stokholm; d. 23de Nov. s. A. corr. Medl. af „Vitterhets, Historie och Antiqv. Academien“ i Stokholm; d. 12te Marts 1833 Medlem af „Samfundet for det norske Folks Sprog og Historie“; s. A. af „Schl. Holst. Lauenburgische Gesellschaft für vaterländische Geschichte“; d. 18de October 1836 corr. Medlem af Videnskabernes Selskab i Upsala; d. 14de Marts 1845 Æresmedlem af „Selskapet för Utgifvande af Skånes Historia och Beskrifning“. Er desuden Medlem af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. — * $\frac{18}{11}$ 1815 Wilhelmine Heger (f. $\frac{1}{12}$ 1797, ældste Datter af kgl. Skuespiller S. Heger og E. M. f. Smidth). — (Biographi, indtil 1828, i Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 329—32; jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 56. 57; Conversations-Lex. der Gegenwart Bd. IV. Abth. 2. 1841, S. 386—87; Convers. Lex. 9. Aufl. XV. S. 228—29; J. K. Høst's „Erindringer“, S. 158; Thortsens Udsigt ov. d. danske Literatur, S. 145. — Portrait, malet af Bærentzen, lithogr. i Bærentzen's & Comp. lithogr. Anstalt 1842).

*De Ario multiscio, antiquissimo Islandorum Historico.* Specimen inaugurale. Havniæ 1808. (L. E. 1808, Nr. 43, af W. H. F. Abrahamson; Univers. og Skole-Annal. 1808, II. 69—91, af L. Engelstoft; Zeit. für Litt. und Kunst in den königl. dänischen Staaten 1809, Nr. 14; Tillæg Nr. 3 til „Morgenblatt für gebildete Stände“ 1810). — Bemærkninger i Anledning af den til de nordiske Oldsagers Samling og Opbevaring nedsatte Commission. Kbh. 1808. (L. E. 1809, Nr. 39 og 41, af W. H. F. Abrahamson). — Vatnsdæla Saga ok Saga af Finnboga hinnum rama, med danst Oversættelse og Anmærkninger. Udgivne paa Jac. Aals Bekostning. Kbh. 1812. 4to. (L. T. 1813, Nr. 21, af P. E. Müller). — *Noregs Konúnga Sögur.* Norske Kongers Historie. Historia Regum Norvegicorum, qvam sumtibus Regis ex codicibus manuscriptis edendam post G. Schöning et S. T. Thorlacium curarunt *B. Thorlacius* et *E. C. Werlauff. Tom. IV.—VI.* (IV. o. u. T.: Saga Sverris, Hákonar Sverrissonar, Guttorms Sigurdarsonar ok Inga Bardarsonar Noregs Konúnga etc.; V.: Saga Hákonar Hákonarsonar hins gamla ok Sögubrot Magnúsar Lagabætirs Noregs Konúnga etc.). Havniæ MDCCCXIII.—MDCCCXXVI. Folio. (Hertil leverede han den danske Oversættelse til Kongernes Hi-

storie efter Sverre, Person- og Sted-Registerne, samt Oplysninger, som i Fortalen ere benyttede. Værket r. L. T. 1814, Nr. 16. 17; 1820, Nr. 7. 8; 1829, Nr. 8; Kbhvns Skilderi 1813, Nr. 63; G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. 338—43; Hall. Allg. L. Z. 1816, Januar, Nr. 20; Revue française 1828, No. 9, p. 197; The foreign Review and Contin. miscellany 1829, No. VII.).

P. F. Suhms Udtog af Danmarks, Norges og Holsteens Historie, til Brug for den studerende Ungdom. Efter J. Kjerulfs Omarbeidelse paa nye udgivet med Rettelser og Tillæg. Kbh. 1813. Anden Gang udgivet med Rettelser og Tillæg. Med 4 Tabeller. ibid. 1832. (L. T. 1832, Nr. 35). Paa Tydsk: P. F. Suhms Geschichte Dännemarks, Norwegens, Schleswigs und Holsteins; im Auszuge für die wissenschaftlich beflissene Jugend. Nach des verstorbenen Justizrath und Professor Kierulfs Umarbeitung aufs neue vermehrt und herausgegeben von E. C. Werlauff. Aus dem Dänischen übertragen und bis auf die neuesten Ereignisse fortgesetzt von Heinr. Amberg. Hamburg, 1816.

*Anecdoton historiam Sverreri regis Norvegiæ illustrans.* E Codice membranaceo Bibliothecæ Arna-Magnæanæ cum versione latina et commentario edidit *E. C. Werlauff.* Havniæ MDCCCXV. (L. T. 1817, Nr. 21, af P. E. Müller; Hall. Allg. L. Z. 1816, Nr. 28; Müllers Sagabibliothek III. 413—26. Skriftet er anført og benyttet i nyere historiske Haandbøger f. Ex. af Rühs, Sartorius og fl.).

Beskrivelse over Kong Erik Mendveds og hans Dronning Ingeborgs Gravminde i Ringsted Kirke. Kbh. 1815. 4to, med 1 Kb. i Fol. (L. T. 1815, S. 586—91). Forøget med adskillige Bemærkninger, i »Antiqvar. Annaler« Bd. III. H. 1. S. 3—18.

Den almindelige Verdens Historie til Brug for Skolerne udgivet af Abr. Kall. Tredie Udgave, besørget og fortsat. Kbh. 1815. (L. T. 1818, Nr. 30. 31, af J. Møller). Fierde omarbeidede Udgave. ibid. 1820. (Ved Resolution af den Kongl. Direction for Universitetet o. s. v. af 17de Febr. 1821 blev dette Skrift autoriseret til Brug i de lærde Skoler).

Udtog af Abraham Kalls Almindelige Verdenshistorie til Brug for Skolerne. Kbh. 1817. (L. T. 1818, S. 496, af J. Møller).

Forsøg til det danske Sprogs Historie i Hertugdømmet Slesvig. Et Priisskrift. (indf. i »Priisskrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig«. Kbh. 1819; r. Hall. Allg. L. Z. 1820, Juni, Nr. 149—50, S. 321—36).

De mærkeligste Personers Levnetsbeskrivelser og de vigtigste Tildragelser igiennem alle Tidsaldere, tilligemed et Udtog. En Lærebog i Historien for de første Begyndere, af E. Munthe. 2.—4. Udgave med Tillæg af E. C. Werlauff. Kbh. 1820. 1825. 135.

*Symbolae ad geographiam medii Aevi* ex monumentis islandicis editae, prolegomenis et commentariis illustratae. Cum tab. aen. Havniæ, 1821. 4to. Program til Universitetets aarlige Reformationsfest. (Revue encyclop. T. XXVIII. p. 473. — Udtog af hans ved denne Fest holdte (utrykte) Tale, i L. T. 1821, S. 765—67).

Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Kbh. 1825. (L. T. 1825, Nr. 49. 50, af C. Molbech; Messager franç. du Nord 1825, p. 634—35). Anden forøgede og fortsatte Udgave. Med 2de stylo-

grapherede Tegninger. ibid. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 84). Af denne Udgave er Afsnittet om det Gottorpske Bibliothek oversat i Merzdorfs bibliothekarische Unterhaltungen, neue Sammlung, Oldenburg 1850, S. 74—83 (Fürstliche Bibliothek zu Gottorp).

De vigtigste indenlandske Tildragelser og de mærkeligste danske og norske Personers Levnetsbeskrivelser, fra de ældste Tider indtil vore Dage. En Lære- og Læsebog i Fædrelandets Historie for Begyndere og Ustuderede. Ved E. Munthe. 4de—7de Oplag, gjennemseet og rettet af E. C. Werlauff. Kbh. 1826. 1831. 1837. 1842. Paa Svensk: Berättelser ur Norrska och Danska Historien från äldsta till närvarande tider, af *E. Munthe*. Öfversedd af *E. C. Werlauff*. Öfversättning. Calmar, 1832.

Monument over Kong Hans og Dronning Christina i St. Knuds Kirke i Odense. Beskrevet. Med 2 Kobbere og 2 Ahnetavler. Kbh. 1827. 4to. [Trykt paa Geheimeconferenceraad Joh. v. Bülows Bekostning]. (L. T. 1827, Nr. 26; Molbechs Nord. Tidsskr. I. 635—39). — Tillæg til Samme. ib. eod.

Actstykker, vedkommende Kong Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Kroning i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, den 12te August 1537, af Johannes Bugenhagen. Efter Kongelig Befaling samlede af F. Münter. Med Indledning og historiske Oplysninger udgivne af E. C. Werlauff. Kbh. 1831. Folio, med 2 Portr. (L. T. 1831, Nr. 41). Indledningen, indeholdende en historisk Undersøgelse om de danske Kongers Kroning og Salving i Middelalderen, er med Rettelser og nogle Tillæg af Forf. igjen aftrykt i Molbechs Nord. Tidsskr. IV. 165—207; paa Tydsk i Baltische Studien, 5te Jahrg. 2. H. S. 1—45.; jvfr. 3te Jahrg. 2. H. S. 89—91.

*Scriptores Rerum Danicarum medii ævi*, partim hactenus inediti, partim emendatius editi, quos collegit et adornavit Jac. Langebek, ejus vero post mortem recognoverunt, illustraverunt, publicique juris fecerunt, primum P. F. Suhm, deinde *L. Engelstoft* et *E. C. Werlauff*. *Tom. VIII.* Havniæ 1834. Fol. (L. T. 1834, Nr. 9).

Udsigt over ***Kiöbenhavns Universitets-Bygnings Historie***, fra Universitetets Stiftelse indtil 1836. Indbydelses-Skrift til Festen den 13de October 1836, da den gienopförte Universitets-Bygning, i H. M. *Kongens* allerhöieste Nærværelse, bliver höitideligen indviet. (Af *L. Engelstoft* og *E. C. Werlauff*). Kbh. Folio, med 3 Kobberplader. (Udtog i „Dagen“ 1836, Nr. 244—45; Selmers Akad. Tid. IV. Aarg. S. 110—18).

*Bidrag* til *det Kiöbenhavnske Universitets Historie*, i Tidsrummet fra dets Stiftelse til Reformationens Indförelse. *Indbydelses-Skrift* til det Kiöbenhavnske Universitets *Reformations Jubelfest*, d. 31te October 1836. Kbh. Folio. („Dagen“ 1836, Nr. 281).

Historiske Antegnelser til L. Holbergs Lystspil. Første Bind. Kbh. 1838.

Sophia af Meklenborg, Dronning til Danmark og Norge; med Tilbageblik paa de tidligere Slægtskabsforhold mellem det danske og meklenborgske Regenthuus. Et Bidrag til Fædrelandets Historie. Indbydelsesskrift til Universitetsfesten den 26de Juni 1841 i Anledning af Kronprinds Frederik Carl Christians og

Kronprindsesse Caroline Charlotte Marianes høie Formæling. Kbh. Folio. (Paa ny gjennemseet af Forfatteren, og optrykt i Histor. Tidsskr. III. 1—80; jvfr. „Studier, Kritiker och Notiser" 1842, S. 107—8. Oversat paa Tydsk af Masch i „Jahrbücher und Jahresbericht des Vereins für meklenburgische Geschichte und Alterthümer, herausgeg. von G. C. F. Lisch und F. C. Wex." 9r. Jahrg. Schwerin 1845; jvfr. Gött. Anzeig. 1845, S. 376).

Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, i dets første Aarhundrede. Kbh. 1847. (udg. paa Selskabets Bekostning). („Norsk Tidsskr. for Vidensk. og Litteratur" I. 1847. S. 380—82, af C. A. Lange).

De hellige tre Kongers Kapel, stiftet af Kong Christian den Første og Dronning Dorothea i Roeskilde-Domkirke. En historisk-antiquarisk Beskrivelse. Kbh. 1849. 4to, med 3 lithogr. Tavler. („Nyt histor. Tidsskr." III. 699—703; „Norsk Tidsskr. for Vidensk. og Litt." III. 1849. S. 420—21; Berl. Tid. 1849, Nr. 62).

Kiøbenhavns Universitet fra dets Stiftelse indtil Reformationen. Indbydelsesskrift til Kiøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag d. 6te October 1850. Kbh. 4to. (o. m. T. Kiøbenhavns Universitet, fra dets Stiftelse af Kong Christian den Første indtil Reformationen; med Bilag af hidtil utrykte Documenter. Kbh. 1850. 4to).

I „Skandinavisk Museum" (Om at skrive det nordiske Krigs- og Søvæsens Historie, 1800. II. 1. S. 170—87; oversat i Zeitung für Litteratur und Kunst in den kön. dänischen Staaten 1808, Nr. 28—29; jvfr. Jahns Udsigt over Nordens Krigsvæsen i Middelalderen, Kbh. 1826, Forerindr. S. XV.). — I „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter" (Udkast til den nordiske Archæologies Historie i vort Fædreland indtil Ole Worms Tid, 1807. I. S. 1—51. (Separataftryk, dediceret til Abr. Kall). (L. E. 1809, S. 139—40); Curæ posteriores til Kapitain Abrahamsons Forklaring over den Glavendrupske Runesteen, 1807. II. S. 276—88; Om Skandinavernes Bekjendtskab med den pyrenæiske Halvøe, indtil det tolvte Aarhundredes Udgang, i X. Aarg. 1814. S. 38—104; Tre Afhandlinger, henhørende til Kong Christian den Førstes Historie, i Bd. XVI. S. 1—178. (Separataftryk, dediceret til Geh. Conferenceraad J. Bülow). (L. T. 1830, Nr. 28, S. 433—34).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Skrifter" (Historiske Efterretninger om Hestekiøds Brug til Menneskeføde i Norden i ældre og nyere Tider, 1805—6, IV. D. 2det H. S. 153—68; særskilt aftr. Kbh. 1807. 4to. (dediceret til C. Viborg); oversat paa Tydsk i Zeitung für Litteratur und Kunst in den kön. dänischen Staaten 1808, Nr. 38—39). — I samme Selskabs „Philosophiske og historiske Afhandlinger" (Om de norske Kongers Salving og Kroning i Middelalderen, i V. Deel, S. 1—100; særsk. aftr. Kbh. 1832. 4to. (jvfr. H. C. Ørsteds Oversigt f. 1828—32, S. CII.—CIV.); Bidrag til den nordiske Ravhandels Historie, sstd. S. 149—316; særskilt aftr. Kbh. 1835. 4to. (jvfr. Ørsteds Oversigt f. 1832—36, S. LXLV.—LXLVIII. Afhandlingen er, forandret og forøget oversat paa Tydsk i N. Falcks „Neues Staatsbürgerl. Magazin", X. S. 42—113; 712—810, og særskilt aftrykt. Schleswig 1840; jvfr. „Studier, Kritiker och Notiser" 1842, Nr. 33, S. 260—61); Forsøg til at oplyse og forklare Procops Efterretninger om de Nordiske Lande, i VII. Deel, S. 41—101; særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to. (Dediceret til Geh. Conferenceraad Møsting). („Studier, Kritiker och

Notiser« 1841, Nr. 36; jvfr. Ørsteds Oversigt for 1840—41, S. XLI.—XLIII., og Gel. Anzeigen der k. Bayer. Akademie der Wissensch. XIII. 1841. S. 576—81).

I »Nye Minerva« (Om Irlændernes Forsøg paa at finde Documenter til deres Historie i Danmark, 1807. IV. 83—96; Efterretninger om det gamle Rigs-Archiv paa Kallundborg Slot, sstd. S. 97—105). — I »Danſk Minerva" (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danske Hof i Aarene 1667—1670, i IV. 1817. Januar, S. 1—53; særskilt aftr. Kbh. 1817. (Dediceret til J. C. W. Wendt); siden, med Tillæg og Rettelser, indført i Herholdts og Mansas Samlinger til den danske Medicinal-Historie, I. 152—90). — I »Tritogenia« (Et Aktstykke til den danske Skueplads'es Historie under Christian den Sjette, I. 119—25; Om Christopher af Bayerns, Christian den Førstes og Dronning Dorotheas Begravelse i Roeskilde-Domkirke, IV. 130—37).

I »Nye Danske Magazin« (Efterretninger om A. de Fines Arbeider i den norske Historie, III. S. 41—45; Bidrag til Marsk Stigs Historie, III. S. 141—46; Erik af Pommerns Bekræftelse paa Dronning Margarethas Gaver til Kirker og Klostere 1401, i V. 1—8; Bidrag til Historien om den polske Resident Schades Drab i Kiøbenhavn 1703, i V. 153—55; Christian d. 1stes Skrivelse til Capitlet i Throndhjem om Henrik Kalteisens Udnævnelse til Erkebisp. Kbhvn. d. 30te August 1452, i VI. 48—51; Kaper-Reglement i Krigen mellem Danmark og Sverrig under K. Frederik den Anden, VI. 215—16; Nogle Documenter om K. Frederik den Andens tydske Cantsler Dr. Hieronymus Thenner, VI. 216—23; Dronning Margarethas Instruction for Kong Erik, af Aaret 1404, i Anledning af hans forehavende Reise til Norge; med Indledning og Anmærkninger, VI. 241—64). — „I »Danske Magazin. Tredie Række" (To Aktstykker til Erik af Pommerns Historie 1439 og 1442, i I. 222—37).

I »Antiqvariske Annaler« (Historisk-antiqvarisk Beskrivelse over Øen Samsøe indtil Aaret 1675, tilkjendt den af Greve Danneskjold-Samsøe i Aaret 1807 udsatte Præmie, i I. 16—73. (2den Deel er af R. Nyerup); Beskrivelse af den Falsterske Runesteen, I. 74—81; Forsøg til Forklaring over en mærkværdig norsk Liigsteen med Munkeskrift i Fjære Kirke, I. 82—101; Om Oldtids-Levninger paa Island, ved J. Olaffen (meddeelt med Anmærkninger), i II. 157—92; Om Sverresborg ved Throndhjem, II. 203—8; Kong Erik Menveds og Dronning Ingeborgs Gravminde i Ringsted Kirke; beskrevet (forøget med adskillige Bemærkninger), i III. H. 1. S. 3—18 (see ovenfor); Betænkning om Runeindskriften paa Jellinge-Monumentet, IV. 103—5; Om Nordboernes Skik at brænde og begrave Døde i Skibe, samt om Skibsforestillinger paa nordiske Fortids-Monumenter, IV. 275—308).

I »Athene" (Blandede Bidrag til den nordiske Historie og Litteratur, mest af trykte Bøger, II. 225—33; Bemærkninger over Folkesagnene om en nordisk Kæmpeslægt i Oldtiden, IV. 193—231; ogsaa særskilt Aftryk).

I »Danſk Litteratur-Tidende« (Nekrolog over Abraham Kall, 1822, Nr. 7. 8; særskilt aftr. 22 S. 8. (jvfr. Høst's »Chronos« H. 1. S. 55—56); Om de saakaldte Deposits-Skikke, som forhen have fundet Sted ved Kjøbenhavns Universitet. (Af en Tale ved Universitetets Reformationsfest), 1831, S. 805—9. (overs. i Fr. Thaarups »Kopenhagener Börsenhalle«, II. 1832. S. 106—7).

I Molbech's »Nordisk Tidsskrift for Historie, Literatur og Konst" (Om Krigen imellem Danmark og Norge i Slutningen af det trettende og Begyndelsen af det

fjortende Aarhundrede; med nogle Bemærkninger over de tidligere Forhold mellem Rigerne, II. 481—517. (L. T. 1830, S. 627); Om Foreningen mellem Sverrig og Norge under Kong Magnus Smeks Regjering, III. 513—42. (L. T. 1830, S. 627—28); Historisk Undersøgelse om de danske Kongers Kroning og Salving i Middelalderen, IV. 165—207. (var først trykt som Indledning til de i Aaret 1831 udgivne Actstykker om Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Salvings- og Kroningsfest; men her igjen aftrykt med Rettelser og nogle Tillæg af Forfatteren); Oplysning af enkelte Træk i Holbergs Skuespil, IV. 481—84).

I „Holbergiana", udg. af A. E. Boye (Noticer til Historien af Holbergs Niels Klim, I. 218—40. [jvfr. L. T. 1832, S. 531]; L. Holbergs Feide med A. Hojer i Anledning af Sidstnævntes Dänemarckische Geschichte, III. 157—91).

I „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed" (Ole Worms Fortjenester af det nordiske Oldstudium, I. 283—368. (L. T. 1833, S. 310—11, 327—32); Runestenen i Egaae; Skrivelse til Vedel Simonsen, II. 242—47; Biographiske Efterretninger om Arne Magnussen; ved Jon Olafsen fra Grunnavik; med Indledning, Anmærkninger og Tillæg, III. 1—166; særskilt aftr. Kbh. 1835. (Udtog i „Dagen" 1835, Nr. 265, 66).

I Herholdts og Mansas „Samlinger til den danske Medicinal-Historie" (Efterretninger om Italieneren J. F. Borro's Ophold ved det danske Hof i Aarene 1667—1670, I. 152—90. (særskilt aftr. Kbh. 1834); Biographiske Efterretninger om Botanikeren Frantz Mygind, I. 277—89. (ogsaa særskilt Aftryk).

I „Annaler for Nordisk Oldkyndighed" (Om de gamle Nordboers Bekjendtskab med den Pyrenæiske Halvøe, 1836—37, S. 18—61. (er for det meste lagt til Grund for følgende Afhandling: Die Einfälle der Normannen in die pyrenäische Halbinsel; eine größtentheils aus dem Dänischen übersetzte Zusammenstellung der darüber verhandenen Nachrichten, von E. Fr. Mooyer. Münster u. Minden, 1844. 8.); Grændsebestemmelse mellem Norge og Sverrig i anden Halvdeel af det trettende Aarhundrede, efter et Pergaments-Haandskrift, 1844—1845, S. 147—92; særskilt Aftryk, dediceret til Universitetsbibliothekaren i Upsala Prof. J. H. Schröder. (jvfr. sstd. Aarg. 1846, S. 150—68, af P. A. Munch, og Aarg. 1849, S. 146—49, af A. Lignell).

I „Historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening" (Sophia af Meklenborg o. s. v., III. 1—80 (s. ovenf.); Formodning om at to Personer med Navnet Hans Bogbinder have været samtidige med Christian den Anden, III. 614—27). — I „Nyt hist. Tidsskr." (Memorial om Unsteligheden af Fælledskabets Ophævelse, m. m. (1764); meddelt, IV. 442—53).

I „Dansk Ugeskrift, redig. af Schouw" (Noget om Æmnet til „Fiskerne" af Ewald, i 2den Række, VIII. Nr. 187, S. 81—83).

I „Antislesvigholstenske Fragmenter" (Om Constitutio Waldemari", i VII. Hefte. Kbh. 1848; oversat i „Antischleswigholsteinische Fragmente" Vtes Heft. Kopenh. 1848, og i „Beiträge zur schleswig-holsteinischen Frage in 7 Abhandlungen", Leipzig 1849).

I „Frey, Tidskrift för Vetenskap och Konst" (Bidrag til P. H. Lings Biographie, 1848, Nr. 2; særskilt aftrykt, Upsala. 1848. 16 S. 8vo.).

I „Eleusis“, Nytaarsgave for Murere ved Rahbek, 1830 (Ridderskab og Murerie; oplæst i □ C. t. L.).

Nogle meddelte Anmærkninger over Runerne ere af Nyerup indførte i: „Das Neueste über die Runen“. Kiøbenh. 1821. 4to.

Til den Arna-Magnæanske Commissions Udgave af *Laxdæla-Saga* (Hauniæ 1826, 4to) meddeelte han som Anhang: Nonnulla de notione vocis „*Jarteikn*“. (jvfr. L. T. 1829, S. 352; Gött. A. 1830, I. St. 63; Berlin. Jahrbb. für wissensch. Critik 1829, II. S. 808).

Til N. B. Dorph's Oversættelse af Holbergs Niels Klims underjordiske Reise (Kbh. 1841) leverede han historiske og literariske Oplysninger, S. 249—319. (jvfr. T. f. L. o. K. VII. 361—65).

Historisk-literarisk Indledning paa Latin til *Íslenzkir Annálar* sive Annales Islandici ab anno Christi 803 ad annum 1430. Havn. 1847.

Bidrag til P. L. Møllers „Rahbek og Bakkehuset“, i „Gæa“ for 1847, S. 11—47.

Har desuden leveret mindre Bidrag og hidtil utrykte Sager, tildeels uden Navngivelse, til Høst's Intelligents- og Theaterblade, Engelstofts Universitets- og Skole-Annaler (Efterretning angaaende den Afbigt, J. Langebek i sin Tid maatte gjøre Consistorium m. v., 1806, II. 279—95), Aftenbladet, Herholdts Archiv for Lægevidenskabens Historie (Et Brev fra Kong Frederik den 2den til Ribes-Dom-Capitel, S. 178—79), til Genealogisk og biographisk Archiv (Fem Breve fra Digteren Joh. Ewald til Boghandler Rothe, I. 125—129; En Memorial, indsendt fra P. Rist til Kong Christian VI., sstd. S. 338—40; Skrivelse fra J. E. Tode til Boghandler Rothe, om Censurens Ophævelse, sstd. S. 340—41; Breve til og fra Etatsraad og Prof. Abr. Kall, sstd. S. 436—44).

Fortegnelse over A. Kall's Haandskriftsamling, i Bibliotheca Kalliana. I. Haun. 1822.

Fortaler til J. Riise's Oversættelse af Jerrers Fortællinger af de europæiske Folkeslags Historie (1830) og til J. Risfens Danmarks Historie i Udtog (1834, 1842); samt en Indledning (paa Latin og Dansk) til Kjøbenhavns Universitets Acta Solennia i Anledning af Reformations-Jubelfesten 1836. Haun. 1837. Folio. (jvfr. Berl. Tid. 1837, Nr. 56).

Adskillige Recensioner i „Kjøbenhavnske lærde Efterretninger“ og „Dansk Litteratur-Tidende“ (saasom: Nyerup, Udsigt over Nordens ældste Poesie, Kbh. 1798, L. E. 1800, Nr. 2; J. B. Moinichens nordiske Folke-Overtroe, Nr. 19; Bonstettens Schriften, 2ter Th., Nr. 42; G. L. Badens Udkast til en Hist. af Danmarks og Norges Handel og Næringsveie, L. E. 1807, Nr. 49; Ved. Simonsens Borgruiner. 1.—2det Hefte, L. T. 1813, Nr. 39; Sammes Fyens Vilkaar i Grevens Feide, 1814, Nr. 43; G. L. Badens dansk-norsk hist. Bibliothek, 1817, Nr. 13. 14; Nyerups Characteristik af Christian IV., Nr. 22; Sammes Reiser til Stokholm, Nr. 39; Estrup Idea hierarchiæ romanæ, Nr. 47; P. E. Müllers Sagabibliothek. I.—III., 1818, Nr. 33; 1820, Nr. 43. 44., jvfr. sstd. S. 715—16; 1825, Nr. 4—5; J. L. Rasmussen, Det danske afrikanske Kompagnies Historie, 1819, Nr. 2;

P. Bendtsen, om Møen i Middelalderen, 1821, Nr. 9; C. Molbech, Kong Erik Plogpennings Historie, 1822, Nr. 47; Supplement-Tafeln zu Joh. Hübner's genealogischen Tabellen, 1ste Lief., 1823, Nr. 2; Herholdts Archiv for Lægevidenskabens Hist. i Danmark, Nr. 51. 52; P. E. Müllers Kritisk Undersøgelse af Danmarks og Norges Sagnhistorie, 1828, Nr. 10—11; Estrup, Absalon som Helt m. m., Nr. 22; J. Møllers Mnemosyne, 1ste D., 1831, Nr. 2. 3); — i »Maanedsskrift for Litteratur« (over Indbydelsesskrifter til de offentlige Examina i Ribe Cathedralskole, 1819—28, i IV. 265—78; P. D. C. Paulsen, Ueber Volksthümlichkeit und Staatsrecht des Herzogth. Schleswig, IX. 160—76; J. P. F. Königsfeldt, Genealogiske Tabeller, XI. 61—74); og i »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (over C. C. Rafn's Antiquitates americanæ, Hafn. 1837, IV. S. 278—303). — (Revid.)

**Werligh (Frederik Christian August)**, f. 1794 i Slagelse, hvor hans Fader, Adrian Werligh, da var Procurator, siden Byfoged og Byskriver i Præstø (døbt ²⁄₈ 1756, † ⅞ 1809); var først Chorist og Skuespilelev ved det Kongl. Theater, siden Skuespiller ved det Steinerske Skuespillerselskab; blev derefter Directeur for et Skuespillerselskab, som gav Forestillinger i de danske Provindser og i Norge. † 5te Maj 1841 i Christianssand. °..... Falck (Skuespillerinde).

Blind Allarm. Lystspil i 1 Act, oversat af Tydsk. Kbh. 1824. — Smaae Arbeider i ledige Timer. Kbh. 1826. Roskilde, 1836. — Fugleskydningen i Oscats. Fortælling af Ewald. Oversat. Kbh. 1828.

**Werliin (Christian)**, f. d. 8de November 1804 i Kjøbenhavn, Søn af Malermester Andreas Frederik Werliin og Inger f. Thrane († ¹⁄₁ 1847, 68 A. i Kbhvn.); blev 1817 indsat som Discipel i Metropolitanskolen, og afgik derfra til Universitetet 1824; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; var fra Januar til Juli 1827 constitueret Adjunct ved den lærde Skole i Helsingør; tog i Juli 1829 theologisk Attestats med Charakteren „Laudabilis; specimen scriptum egregia laude dignum"; lagde sig derpaa udelukkende efter de østerlandske Sprog under Vejledning af R. Rask, og tiltraadte i Begyndelsen af 1831, med offentlig Understøttelse, en videnskabelig Udenlandsrejse; studerede ½ Aar i Bonn Arabisk og Hebraisk under Freytag og Indisk under Chr. Lassen; begav sig derpaa, efter at have besøgt Heidelberg og nogle andre af Syd-Tydsklands Stæder, i September s. A. til Paris, hvor han lagde sig efter Arabisk under Sylvester de Sacy, og vendte tilbage i December s. A.; disputerede d. 7de April 1838 for den theologiske Licentiatgrad; blev d. 30te Januar 1841 Sognepræst for Hasle, Skeiby og Lisberg i

Aarhuus Stift, og d. 9de Juni 1850 for Ferslev og Vellerup i Sjælland. — * 1834 Julie Constance Lytthans. — (Autobiographi i Universitets-Programmet i Anledning af den aarlige Reformationsfest og Rectoratets Omskiftning 1838, S. 38—40).

*De Laudibus Judæ* Gen. Cap. XLIX. V. 8—12. celebratis, diss. (pro gradu licent.). Haun. 1838. (Theol. Tidsskr. III. 1. S. 195—96).

*Liber Geneseos*, ex textu hebræo latine versus. Haun. 1838.

**Werner (Otto)**, Pseudonym.

Grevskabet Skovgaarde, original Novelle. Kbh. 1839.

**Wernich (Adolph Theodor)**, f. d. 25de Juni 1791; var Premierlieutenant ved det svenske Regiment lette Dragoner, da han 1825 blev i Naade afskediget med Pension; derefter Sproglærer i Kjøbenhavn. — * Johanne Sophie Knie (f. $\frac{8}{3}$ 1798 i Kbhvn., Datter af Mogens Kanberg K. og Caroline Christiane Belman).

Om Danmarks Forsvarsvæsen, ledsaget af et Udkast til et Væbningssystem. Kbh. 1832. (jvfr. »Kbhpost.« 1832, Nr. 141). — Hvorledes er Krigen ført til Lands? Kan Danmark med Haab om et heldigt Udfald fortsætte Krigen med Tydskland, og stille den dertil fornødne Armee? Et Supplement til Dahlerups Skrift: Hvorledes er Krigen ført etc. Tilegnet Danmarks Rigsforsamling. ibid. 1848. (»Fædrel.« 1848, Nr. 302, jvfr. »Flyv. Post« f. A. Nr. 292, af Wernich; »Kbhpost.« 1849, Nr. 99). — Fremstilling af Aarsagerne til Danmarks nærværende Stilling til Tydskland, og de sandsynlige Følger, som en paa Fredspræliminarierne af 10de Juli 1849 baseret Fred vil have for dette Rige. ibid. 1849.

I »Kjøbenhavnsposten« (Det lille Danmark og det store Tydskland, 1849, Nr. 106).

**Werning (Knud Rold)**, f. i Errindlev i Laaland, hvor hans Fader var Degn; gik i Nakskov Skole, men forlod den omtrent 1778, og blev Skoleholder i Vestenskov; dømtes 1792 af Højesteret til Forbedringshuset paa 6 Aar; kom 1795 til Sverrige, siden igjen tilbage til Kjøbenhavn, hvor han gav sig af med at være Commissionair, og kaldte sig da blot Knud Rold; drog derefter til Norge, hvor han for Bedrageri blev dømt til Tugthuusstraf i Christiania; derfra frigiven 1815 og kom da igjen til Kjøbenhavn. † 1820.

Vinterbetragtninger. Kbh. 1787. — Venskabelige Tanker eller Daphnis til sin skjønneste Phyllis udi Breve. ibid. eod. og Daphnis og Phyllis deres uskyldige men dog ulykkelige Kjærlighed, en rørende Roman. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 43). — Retfærdigheds Vederlag. ib. eod. (jvfr. L. E. 1788, S. 508). — Et Par Ord til

Forfatteren af Bornehuusstatistiken (N. D. Riegels). ib. eod. — Afbrudte Tanker i Anledning af det levende Bulder, som i disse Dage offentlig er udbasunet om Krigen med Sverrig og Rusland. ib. eod. 4to. — Tale holden i højeste Ret. ib. 1792. (Krit. og Antikr. 1792, Nr. 38). — Politiske Betraktelser öfwer Sweriges og Danmarks Ställning. Stockholm 1795.

**Wesenberg (Albert Sadolin),** Sonnesøn af nedenstaaende Stifts-Landinspecteur Daniel W.; f. i Mariager d. 19de Marts 1804, næstældste Søn af Ernst Bugislaus Wesenberg, daværende Landinspecteur, siden Justitsraad og Amtsforvalter i Aalborg (f. $\frac{1}{4}$ 1769, † $\frac{6}{10}$ 1838), og Albertine Marie Kirstine f. Sadolin (f. $\frac{8}{8}$ 1773, † $\frac{24}{10}$ 1833, en Datter af Præsten i Øster-Tordslev, Provst Albert Sadolin og Marie Kirstine f. Ravn); blev, $10\frac{1}{3}$ Aar gammel, optagen i Viborg Cathedralskole, og derfra dimitteret til Universitetet 1822; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; studerede Philologi; constitueredes i Efteraaret 1827 som Lærer ved Viborg Cathedralskole, og udnævntes d. 11te Juli 1829 til Adjunct sammesteds; disputerede d. 1ste Juli 1840 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 27de Novbr. 1841 constitueret som Overlærer ved bemeldte Skole, og erholdt d. 25de Novbr. 1842 fast Ansættelse i dette Embede. — * 1828 Susanne Achthon (døbt $\frac{4}{1}$ 1801 i Fræer, Viborg Stift), Datter af Marcus A. og Erike Marie Jørgensen. — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 54—55; jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1843, S. 19).

Adnotationum in *Ciceronis Tusculanas Disputationes* Specimen Imum. Programma. Viburgi, 1830. 4to.

Latinsk Elementarbog for de nedre Gymnasialklasser, af Aug. Grotefend. Oversat med nogle Forandringer og Tillæg til Brug især for de lærde Skolers nederste Klasse. Viborg, 1835. (M. f. L. XVIII. 32—42, af C. A. Thortsen).

Kritiske Bemærkninger til M. Tullius Ciceros Tale for M. Caelius. Indbydelsesskrift. Viborg, 1836. 4to.

*Observationes criticae* in M. Tullii *Ciceronis pro P. Sestio Orationem* sive Censura tertiae editionis Orellianae. Programma. Viburgi, 1837. 4to. (Zeitschr. für die Alterthumswissenschaft 1838, Nr. 21, S. 169—72, af Ed. Wunder).

*Emendationes M. Tullii Ciceronis Epistolarum.* (pro gradu Magisterii). Hauniæ, 1840; siden udg. som Skoleprogram f. A. („Fædrel.“ 1840, Nr. 279; T. f. L. o. K. V. 427—28).

*Emendationes* M. Tullii *Ciceronis Tusculanarum Disputationum.* Particula I.—III. (i „Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Viborg Kathedralskole“ 1841, 43, 44. Viborg).

Kritiske Anmeldelser i: Maanedsskrift for Litteratur" (af P. N. Thorup: Loci aliquot in Ciceronis libris de finibus bonorum et malorum explicati etc., i XVIII. 445—70); og i Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (af B. Borgens og H. F. Hoegh Nissens Latinske Grammatiker, i II. 446—75).

Nogle Bidrag til J. N. Madvigs Udgave af Ciceronis libri V de finibus bonorum et malorum. (Haun. 1839).

**Wesenberg (Jacob Daniel)**, f. i Schlesien; kom hertil Danmark i 1770erne, og udførte som Landinspecteur oeconomisk Landmaaling i Jylland i mange Aar; blev 1801 Stifts-Landinspecteur i Ribe Stift; den 13de Maj 1828, efter Ansøgning, i Naade entlediget. † 17de Februar 1830 i Kolding, over 100 Aar gl. — *Caroline Dorothea Giese.

Anviisning hvorledes de kunstige Græsarter bør dyrkes i Jylland. Viborg, 1779; udg. anonymt. (L. E. 1781, Nr. 26). — Offentlig Beskjæmmelse kræver og tillader offentlig Retfærdiggjørelse. ibid. 1805. (For dette Skrift blev Forfatteren ved Landsthinget 1806 tilfunden at bøde 200 Rdlr. til Veile Amts Justitskasse).

I Didrichsens »Magazin for Næringsstanden« (Anviisning til Raigræssets Dyrkning, VIII. 282—95).

I »Den oeconom. Correspondent« (Erfaringer om Raigræs, IV. 1820. S. 181).

**Wesenberg (Jacob Daniel)**, Sidstanførtes Sønnesøn; f. 1800 i Holstebro, ældste Søn af Carl August Hans Wesenberg, daværende Landinspecteur, siden Kammerraad og Stifts-Landinspecteur i Ribe Stift (døbt $\frac{2}{10}$ 1773 i Fredericia, † $\frac{28}{12}$ 1813 i Kolding), og Karen Maria de Hoffman; blev 1811 optagen i Aalborg Cathedralskole, og derfra dimitteret til Universitetet 1820; tog i det følgende Aar den philologisk-philosophiske Examen; blev siden Boghandler i Kjøbenhavn. † 4de Maj 1839, ugivt.

Abdallah. En Fortælling, oversat af det Tydske af J. Carlsen. Aalborg, 1820. (pseudonymt).

Nogle af Tydsk oversatte Fortællinger og Miscellen i Ugebladet »Vennen i ledig Stund«. Aalborg, 1820.

**Wessel (Caspar)**, Broder til Digteren Johan Herman Wessel (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 653); f. d. 8de Juni 1745 paa Jonsrud under Vestby Præstegaard paa Folloug i Aggershuus Stift, 4de Søn af Jonas Wessel (Tordenskjolds Brodersøn), daværende personel Capellan, siden ($\frac{23}{5}$ 1748) Sognepræst i Vestby Præstegjeld, samt Provst (1768) over Øvre-Borgesyssels Provsti (f. $\frac{22}{1}$ 1707 i Throndhjem, † $\frac{4}{5}$ 1785, jvfr. Moe's Tidsskr. for den norske Personalhistorie, 1ste Række, S. 231—32), og Lene Maria Schumacher (f. $\frac{15}{8}$ 1715, † $\frac{17}{2}$ 1789,

Datter af Auctionsdirecteuren paa Bragnæs, tidligere Kjøbmand sstd., Herman Schumacher); blev 1757 optagen i Christiania Latinskole, hvorfra han afgik til Kjøbenhavns Universitet 1763, og tog Examen philosophicum i det paafølgende Aar; blev strax efter (1764) af det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab antagen som Assistent hos sin Broder Ole Christopher W., som den Tid var Geodætiker ved den geographiske Landmaaling; 1766 Interims geodætisk Landmaaler, og 1769 virkelig; absolverede d. 7de Novbr. 1778 den latinsk-juridiske Embedsexamen (Laud.); forestod 1779, 80, 81 de trigonometriske Operationer; udførte i Aarene 1782—1785, under G. C. v. Oeders Ledning, en trigonometrisk Opmaaling af Hertugdommet Oldenburg (jvfr. Høst's „Clio“ I. 1. S. 104; Molbech's Vidensk. Selsk. Hist. S. 198—99); kom tilbage 1786 og blev atter antagen af Vidensk. Selskabet som trigonometrisk Operateur; fik d. 13de Juli 1798 kongelig Bestalling med Titel af Landmaalings-Inspecteur; blev d. 1ste Marts 1805, efter Ansøgning og formedelst Sygdom, afskediget med Pension; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge. † 25de Marts 1818 i Kjøbenhavn. — * 1780 Cathrine Elisabeth Møller, separ. († 1791, 42 Aar gl.). — (Jvfr. Moe's Tidsskr. for den norske Personalhistorie, 1ste Række, S. 238—39; Molbech's Vidensk. Selsk. Hist. S. 210. 413. 445).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter“ (Om Directionens analytiske Betegning, et Forsøg anvendt fornemmelig til plane og sphæriske Polygoners Opløsning, m. Kb., i Ny Saml. V. 469—518). — (Tildeels efter Autogr.).

**Wessely (Abraham),** f. d. 6te Novbr. 1800 i Kjøbenhavn, Søn af Stads-Mægler og Repræsentant for den mosaiske Menighed i Kbhvn., Moses Wessely, Ridder af Danebroge (f. i Kbhvn. 1761, † $\frac{24}{3}$ 1831 sstd.) og Ficke f. Wallich (f. 1768, † $\frac{12}{3}$ 1844); blev 1818 dimitteret til Universitetet af daværende Studios. Theol. A. G. Rudelbach; underkastede sig i Efteraaret 1824 den fuldstændige juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; tog 1830 Dispacheur-Examen og blev 1831 Dispacheur i Kjøbenhavn; d. 29de Decbr. 1849 valgt til Landsthingsmand for tredie Valgkreds (Sorø og Præstø Amter) og mødte ved Rigsdagene 1850—52; valgtes d. 18de Febr. 1851 og d. 13de Marts 1852 af Landsthinget til Statsrevisor.

Medudgiver af: Fædrelandet (et Dagblad. Kbh. st. 4to.) fra dets Begyndelse d. 7de Decbr. 1839 til d. 30te Juni 1841. (Hertil leverede han bl. a.: Om Transactionen med Courantbanken i 1773, i Aarg. 1841, Nr. 705, 6; Danmarks og Englands Forbrug, 1842, Nr. 810, 43; Beedigelse af Søforklaringer, f. A. Nr. 961; Belysning af Hr. Nathansons Polemik, f. A. Nr. 972, 80; Grosserer Nathanson som Statistiker, f. A. Nr. 1000. (jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 214, 47); Til Grosserer Nathanson, f. A. Nr. 1007; Sølv- og Banco-Coursen, 1843,

Nr. 1286, 91, 93. (jvfr. Berl. Tid. 1843, Nr. 182, 84); Professor Navit om Bankens Seddelprivilegium, s. A. Nr. 1375, 77; Om Mangelen paa Penge, 1846, Nr. 275; Bankens Indstilling om Seddelforøgelsen, s. A. Nr. 276. (jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 273); Om de til Hjælp til Statsgjældens Forrentning og Afbetaling samt til Reservefondet henlagte Activer, 1847, Nr. 78, 83, 91, 105; Seddelforøgelsen, s. A. Nr. 116, 18; Brandforsikkringen af Bygninger paa Landet i Danmark, s. A. Nr. 286, 88, 89; Om Standsningen af Pengecirculationen, 1848, Nr. 102; Anmeldelse af P. F. Lunde's »Forslag til Forbedring i de arbeidende Classers Kaar«, s. A. Nr. 215; Om et Statslaan, s. A. Nr. 232. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 247, 61, 62); Nationalbankens Regnskab, s. A. Nr. 265; Bankdirecteur H. P. Hansen og Dispacheur A. Wessely, s. A. Nr. 266. (jvfr. Nr. 271, af H. P. Hansen); Om Finanserne efter den 22de Marts 1848, s. A. Nr. 289, 90, 91, 92; Nationalbankens Regnskab, 1849, Nr. 252).

I »Kjøbenhavnsposten« (Adskillige Artikler, Finants- Bank- og Pengevæsenet angaaende, saasom i 1837, Nr. 168; 1838, Nr. 236—40; 1839, Nr. 63—64. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 58, 62); o. fl. a., i Almindelighed under Mærket D eller A. W.).

I »Dansk Folkeblad« (Finansregnskabet for 1845, i XII. Nr. 53—54, 55. (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 69, 77); En Artikel om Berlingske Tidende og Finantsbestyrelsen, i XIII. Nr. 6).

I »Den Berlingske Tidende« (Foredrag ved Forsamlingen af 2det Districts Vælgere, 1848, Nr. 246).

**West (Christian Frederik)**, f. d. 21de Maj 1800 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Johan Christian West var Muurmester, Capitain ved Brandcorpset og Dannebrogsmand († $\frac{29}{1}$ 1816) og givt med Maren Schou Grønlund; blev 1819 dimitteret til Universitetet af Cand. J. T. Neergaard (nu Provst og Sognepræst i Faxø); tog i Januar 1824 theologisk Attestats (Laud.); tilbragte Sommeren 1826 paa en Reise i Tydskland og Schweiz; blev d. 23de Septbr. 1829 Sognepræst til Nim og Underup i Aarhuus Stift, og d. 24de Febr. 1844 i Borre paa Meen. — * Hedevig Maria Schumacher (f. $\frac{8}{11}$ 1806), Datter af Kammerjunker, Divisions-Adjutant og Chef for Raquetcorpset, Andreas Anton Friedrich v. Schumacher og Elisabeth Cathrine f. Svendsen.

Nogle af Pastor Grundtvigs Vildfarelser i hans Angreb paa Professor Clausens Skrift om Catholicismen og Protestantismen, oplyste. Kbh. 1825. (jvfr. Art. P. A. Fenger (I. 423); Messager franç. du Nord 1825, p. 597; P. Søfrensen »Forsøg paa at redde Grundtvigs krænkede Ære.« Kbh. 1825, S. 17—22, og J. Nielsen (J. C. Lange) »Udfaldet af Sagen: Clausen contra Grundtvig for Retfærdighedens, Sandhedens og Oplysningens Domstol.« Kbh. 1825, S. 9).

**von Westen (Johan Christopher)**, f. i Odense d. 9de September 1769 (ikke 1770), ældste Søn af Justitsraad, Dr. med. & Mag. Philos. Prof. Peter v. Westen, daværende Apotheker i Odense, siden (1782) Toldforvalter, Consumtionskasserer og Postmester i Fredericia (f. 1731 i Odense, † 1789, jvfr. Blochs fyenske Gejstl. Hist. I. S. 567—72; Nyerups Lit.

Lex. S. 651—55), og **Anna Johanna Baar** († $\frac{26}{6}$ 1795, en Datter af Etatsraad, Amtsforvalter Jens Baar i Odense og Birgithe Catharina v. Bergen); blev dimitteret til Universitetet fra Odense Skole 1787 (inscriberet $\frac{21}{1}$ 1788); stiftede 1799 et Underviisnings-Institut i Kjøbenhavn, i Forening med N. Brendstrup og H. Nissen, af hvilket han var Enebestyrer fra Maj 1821 indtil 1832, da han overlod Bestyrelsen til V. A. Borgen og K. C. Nielsen; blev d. 21de Januar 1800 Translateur i det tydske, franske, italienske, spanske og portugisiske Sprog; d. 1ste Novbr. 1828 Cancelliraad. † 29de August 1841. — *1. $\frac{25}{5}$ 1801 **Caroline Frederike Schultz** (f. $\frac{17}{8}$ 1785 i Kbhvn., † c. 1831, Datter af Urtekræmmer Christian Frederik S. og Christine Hellemann). *2. **Sophie Dorthea Bentzen**, Datter af Oberst Frederik Christian Bentzen og Frederike Christiane Lovise f. Silckmüller († $\frac{8}{5}$ 1820, 75½ A.).

Priis-Afhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretisk og praktisk **Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn** være indrettet, for at det med mindste Bekostning kan stifte den meest muelige Nytte? af **Villaume**. Oversat efter Forf.'s Manuskript. Kbh. 1799. (L. E. 1799, Nr. 50). — **Fransk Læsebog** for Begyndere og de mindre Skoleclasser udarbeidet af A. de **Beauclair**. Udgivet efter den tydske Udgave. ib. 1808. Anden omarbeidede og forbedrede Udgave. ib. 1817.

Han har oversat trende Skuespil: a) Malerne af **Babo**. Kbh. 1795. b) Moderen, eller hun kan ikke vælge. Et Lystspil i 1 Act. (af **Dejaure**). ib. eod. (L. E. 1795, Nr. 45). c) Ægteskabsforslaget, eller de to Officerer. Comedie i 1 Act af **Alexander Duval**. ib. 1802. Af disse er det førstnævnte ikke kommen i Boghandelen.

**Westengaard (Frederik Ludvig)**, f. i Sverborg i Sjælland d. 24de Septbr. 1770, yngste Søn af **Jens Westengaard**, Sognepræst til Sverborg ($\frac{24}{4}$ 1758), samt Provst i Hammer Herred (f. $\frac{21}{9}$ 1724 i Citadellet Frederikshavn, † $\frac{23}{8}$ 1794*) og hans anden Hustru **Johanne Dorothea Staal** (en Kjøbmandsdatter fra Vordingborg); blev 1786 dimitteret til Universitetet fra Vordingborg Latinskole; tog d. 28de Maj 1788 philologisk og d. 12te Maj 1791 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var 1790—91 Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 12te Septbr. 1794 efter Faderens Død hans Eftermand som Præst i Sverborg. † 18de Decbr. 1817. — *1. **Charlotte Sophie Hersom** (f. $\frac{20}{11}$ 1771, † $\frac{7}{4}$ 1808, næstældste Datter af Præsten til Veilo og Vester-Egidsborg, Provst Mag. Hans Christian Hersom og Magna Susanna Selstrup). *2. **Christiane Maria Windekilde**. — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 67; Adr. Compt. Efterretn. 1817, Nr. 302).

---

*) Sønnesøn af **Jens Erichsen**, Borgemester i Odense (der efter sin Fædrenegaard i Jylland lod sine Børn tage Tilnavnet **Westengaard**), og **Maren Bang**, Datter af Biskop **Niels Bang** i Odense, jvfr. Giessings Jubell. III. 1. S. 147.

Qvænam sit religio antiqvissima, *Theismus* an *Polytheismus*? Disp. pro stip. Colleg. Medicei. Havn. 1790.

**Westengaard (Jens Christian)**, Nyeanførtes ældste Søn; f. d. 23de Juni 1796 i Sverborg Præstegaard; blev 1815 dimitteret til Universitetet af Præsten H. C. Michelsen; d. 16de Octbr. 1819 constitueret som Lærer, og d. 6te Juni 1820 udnævnt til Adjunct ved den lærde Skole i Vordingborg; 1833 tillige Regnskabsfører og Kasserer ved samme Skole. † 18de Juni 1838. — * 1822 Maren Severine Michelsen (f. $\frac{7}{7}$ 1802, † $\frac{4}{4}$ 1838, en Datter af residerende Capellan ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, Hans Christian Michelsen og Magdalene Elisabeth f. Holm). — (Sørgetale over ham i Suhr's Smaaskrifter II. 180—92; jvfr. sstd. S. 142—43; „Kbhpost.“ 1833, Nr. 172).

Mindeblomster paa Michael Rosings Grav. Kbh. 1819. (anonymt; jvfr. Art. N. U. Krossing, II. 68).

Nogle Bemærkninger om Modersmaalet og dets Retskrivning, i to Breve. Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Vordingborg. Kbh. 1823. 42 S.

Om Skoledisciplin — efter Mosche. — Indbydelsesskrift. Kbh. 1828. 59 S.

Nogle eenstydige danske Ords Bemærkelse. Indbydelsesskrift. Kbh. 1836. 38 S.

I Ugebladet „Borgervennen“ (25 Artikler til Supplement af Sporons eenstydige Ord, 1819, Nr. 9—11, under Mærket: J. C.). — (Tildeels efter Meddelelse).

**Westengaard (Lauritz Christian Ditlev)**, f. d. 8de Juli 1795 i Kundby i Sjælland, hvor hans Fader, Provst Otto Westengaard (en Halvbroder til ovenanførte Freder. Ludv. W.), var Sognepræst henimod halvhundrede Aar (f. $\frac{17}{8}$ 1763 i Sverborg, † $\frac{11}{6}$ 1835 *), jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 55) og givt med Anna Kirstine Lange (døbt $\frac{31}{3}$ 1773 i Nyborg Kirke, † $\frac{13}{9}$ 1834, Datter af Cancelliraad Laurits Lange til Ørbeklunde i Fyen, tidligere Kjøbmand i Nyborg, og Mette Kirstine Knudsen). Blev 1805 optagen i Slagelse Latinskole og i den daværende Vice-Conrector, senere Professor Jens Møllers Huus; kom i Begyndelsen af Aaret 1809 derfra til Roeskilde Cathedralskole og i Huset hos Adjunct, nuværende Provst Daniel Smith; afgik til Universitetet 1812; blev udmærket ved anden Examen i det paafølgende Aar; 1814 Alumnus paa Walkendorfs Colle-

---

*) Søn af Provst Jens W. og dennes første Hustru Johanne Marie Jacobsdatter Fosie, en i sin Tid bekjendt Konstnerinde, jvfr. Fortalen til Schønaus Samling af danske lærde Fruentimmer.

gium; absolverede d. 18de Octbr. 1816 den theologiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken samme Charakteer han siden ogsaa erholdt til den homiletiske og katechetiske Prøve; var Lærer i Kjøbenhavns og Christianshavns Borgerdydsskoler; blev d. 13de Juli 1819 Adjunct ved den gjenoprettede lærde Skole i Vordingborg; d. 7de Juni 1827 Sognepræst for Pedersborg og Kindertofte Menigheder i Sjælland, og den 4de Juni 1830 for St. Hans Menighed i Odense; besøgte formedelst en sjelden og langvarig Sygdom i Stemmen i tre Aar efter hinanden 1839, 1840 og 1841 de tydske Bade Ems og Nenndorf. — * $\frac{21}{5}$ 1820 Else Marie Høyen (døbt $\frac{7}{11}$ 1800 i Kbhvn, † $\frac{16}{6}$ 1847 i Odense, Datter af Brygger Anders Larsen H. og Inger Margrethe Schrøder). — (Jvfr. Døl's „Materialier", Nr. 77; Suhrs Smaaskr. II. 142; O. Thomsens Avis 1845, Nr. 63; Berl. Tid. 1845, Nr. 99, Tillæg).

Jens Deichmanns franske Grammatik, paa nye udgivet og bearbeidet. Fjerde Oplag. Kbh. 1820. (L. T. 1821, S. 306—13, af Fr. Thaarup). Femte forbedrede Oplag. ib. 1827. Sjette forbedrede Oplag. ib. 1835.

Platos Apologie for Sokrates. Oversat af det Græske og udgivet som Program fra Vordingborg lærde Skole. Første Halvdeel. Kbh. 1822. Anden Halvdeel. ib. 1827. (Af denne Oversættelse udkom andet Oplag. Odense, 1850).

Fortegnelse over de franske uregelmæssige og defective Verber, som viser deres Conjugation i alle Tempora og Modi. Kbh. 1825.

Communionbetragtninger for Evangeliske Christne. Kbh. 1836. (Nord. Kirke-Tid. 1837, Col. 32).

Nytaarsgave for Evangeliske Christne. Kbh. 1839. (Tidsskr. for Almueskolevæs. V. 401—8; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 48).

Om Skabningen, med et Tillæg om den hellige Skrift, af C. Harms. Paa Dansk udgivet. Odense, 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 167). — Om Gjenløsningen, af Samme. ib. 1841. (Nord. Tidsskr. for christel. Theol. III. 251—62, af L. N. Boisen). — Om Helliggjørelsen, af Samme. ib. 1842. (Samtlige tre med fælles Titelblad. ibid. 1842).

Opbyggelsesbog for Christne, til Brug ved den private og huuslige Andagt. Samlet og udgivet af Tage Müller, Chr. H. Kalkar og L. D. Westengaard. Odense, 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 352; F. L. o. K. II. 1844. S. 391—99; Theol. Tidsskr. IX. 196—205).

Prædikener over Johannis Aabenbaring, af C. Harms, oversatte. Odense, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 82, Tillæg).

Medudgiver af: Christelig Kirketidende for 1832, 33, 34, 35. Odense. 4to. (L. T. 1833, Nr. 18; Hall. Allg. L. Z. 1834, Ergzbl., Juli, Nr. 62, S. 489; Theol. Stud. u. Krit. 1831, IV. 1012).

I Bibelselskabets Beretninger (Breve, i V. S. 109; XIII. S. 72—74).

I Møllers „Nyt theologisk Bibliothek" (Om Bibelen som Læsebog i Skolerne. Tale holden 1815 af M. C. B. J. Mosche, oversat, i VIII. S. 1—26).

I Brammers „Kirkelige Leilighedstaler, 2den Samling" (Taler

ved trende Confirmationshandlinger, S. 142—54; Sorgetale i Alsted Kirke ved **Emilie Flemmers** Jordefærd, S. 455—58).

I Tidsskriftet »**Christelig Samler**« (Les retraites spirituelles af C. Harms, fordansket, i III. 86—100; Hvilken Stat kan kaldes christelig, overs., sstd. S. 100—3; Bemærkninger og Læsefrugter, i VII. 76—79; 190—92; 285—88; VIII. 75—78; 180; 241—47; IX. 62—68; Gudsfrygt med Nøisomhed er en stor Vinding, VIII. 184—91; Nogle Prøver af en svensk Reservejægers Dagbog, meddeelt, XII. 279—86).

I »**Dansk Kirketidende**« (Nogle Bemærkninger, i V. 203—7; Collegium pastorale practicum, af E. Pontoppidan, sstd. S. 258—64).

Desuden adskillige Bidrag til »**Tidsskrift for Almueskolevæsenet**«, og til »**Dansk Folkeblad**« (i hvilket det af ham Meddeelte for det meste er betegnet med Mærket v.).

Han var een af »**De Tolv**« imod Baggesen, 1818. (jvfr. Poul M. Møllers Levnet, S. 32—36). — (Tildeels efter Autogr.).

**Westenholtz (Thomas Frederik)**, f. d. 4de Februar 1779 paa Morsø, hvor hans Fader **Johan Dietrich Wilhelm Westenholtz**, givt med **Karen Hee** (Datter af Præsten Thomas H. i Borup), var (fra 3/7 1776) Sognepræst for Sejerslev, Ejerslev og Jordsby Menigheder (f. 1731 i Wilster i Holsteen, † 1794; ans. i Nyerups Lit. Lex. S. 655); kom i Foraaret 1793 i Viborg Latinskole, hvorfra han i Efteraaret 1795 dimitteredes til Universitetet; underkastede sig i Juni 1799 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i October s. A. dens praktiske Prøve, hiin med næstbedste, denne med bedste Charakteer; vendte i det følgende Aar tilbage til Morsø og var beskæftiget med juridisk Praxis for Underretterne og Nørrejyllands Landsthing; blev ved Oprettelsen af Landeværnet ansat som Premierlieutenant i det nordre jydske Regiment og erholdt i Foraaret 1805 et Compagni i samme; hvorefter han ved de annecterede Bataillonens Oprettelse ansattes som Capitain og Compagnichef først ved det 3die jydske Infanteri-Regiments 4de, dernæst ved det 1ste jydske Infanteri-Regiments 3die, og siden ved det 2det jydske Infanteri-Regiments 3die Bataillon; blev d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; afgik som Major; blev d. 19de Jan. 1816 Strandings-Commissionair paa Nordvest- og Østkysten af Jylland; d. 21de Juli 1819 Herredsfoged og Skriver i Horns Herred, samt Byfoged og Byskriver i Frederikshavn; d. 5te Apr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Slet og Aars Herreder, samt Birkedommer og Skriver i Løgstør. † 22de December 1830 i Vildsted. — * **Marie Elisabeth Aabel** (f. 25/5 1791, Datter af Kjøbmand Jørgen A. i Sæby).

I »**Landoecon. Tidender**« (Noget angaaende Brændeviinsbrænderiernes fuldkomne Frigivelse, i VIII. 1818. S. 247—80). — (Tildeels efter Autogr.).

**Vesterboe (Martinus)**, f. 1776 (døbt 8/1 s. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Brændeviinsbrænder **Hans Mortensen** († 6/7 1813, 88 A., i Ringsted) og **Christine Olsdatter**; dimitteret til Univer-

sitetet fra Vor Frue-Latinskole i Efteraaret 1793; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; blev Alumnus paa Walkendorfs Collegium i Septbr. 1796, senere paa Borchs Collegium; tog i Januar 1800 theologisk Attestats med Charakteren Laudabilis et quidem egregie, hvilken samme Charakteer ogsaa siden tilkjendtes ham ved den katechetiske Prøve; blev d. 29de Novbr. 1811 residerende Capellan for Ringsted og Benløse; d. 16de Juli 1813 Sognepræst til Gyrstinge og Flinterup i Sjælland. † 15de October 1817. — * 1812 Frederikke Christine Falkenthal (f. $\frac{20}{3}$ 1788, † $\frac{21}{12}$ 1849 i Kongens Lyngby, næstældste Datter af Stabschirurg i Sø-Etaten Tobias Friedrich F. og Sara Christine v. Osten).

*Symbolæ* ad historiam opinionis Judaicæ *de statu post mortem futuro.* (pro stip. Colleg. Med.). Hafniæ 1805. 70 pag. 8vo.

**Westergaard (Christen Schaarup Christopher),** f. i Aarhuus d. 1ste April 1787, Søn af Procurator Christian W. og Dorthea Cathrine Gottschalk (en Datter af Præsten Christopher G. i Odense og Christine Dorthea Bohne); blev 1797 optagen i sin Fødebyes Cathedralskole; 1805 Compagnichirurg ved det 1ste jydske Infanteri-Regiment; studerede siden 1811 ved det chirurgiske Academi og var tillige Compagnichirurg ved Sapeurcorpset, sildigere ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment; tog i Foraaret 1815 chirurgisk Examen (1ste Char.); erholdt Bataillonschirurgs Charakteer, og blev 1816 constitueret som Regimentschirurg ved det danske Armee-Contingent i Frankrige; nedsatte sig siden som privat Practicus i Kjøge, hvor han 1824 blev constitueret og d. 12te October 1825 virkelig Districtschirurg. † 3die Juli 1848. — * 1. $\frac{20}{11}$ 1819 Christiane Louise Colding († 1821, 28½ A. i Kjøge). * 2. Elisabeth Cathrine Tønnesen (f. $\frac{29}{1}$ 1792). — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst.-Lex. XXI. 63; Berl. Tid. 1848, Nr. 173).

I »Bibliothek for Læger« (Om Brugen af Aareladninger og Brækvinsteen i Koldfeber; (uddraget af Medicinal-Indberetn. til det Kgl. Sundheds-Collegium), i XV. 383—87; paa Tydsk af J. F. W. Nevermann i Rust's Magaz. f. d. ges. Heilk. Bd. 44. S. 473—77; Udtog i Caspers Krit. Repertor. d. Heilk. Bd. 32. (Bd. 12). 1833. H. 2. S. 275—76, og i Medico-chirurgic. Review 1836, Jan.).

**Westergaard (Niels Ludvig),** f. i Kjøbenhavn d. 27de October 1815, Søn af Tømmermester Niels Nielsen W. (fra Elsborg Vestergaard ved Viborg, † 1835) og Sophie Magdalene f. Nyborg († $\frac{29}{5}$ 1850). Dimitteret fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn 1833, og tog i det følgende Aar anden Examen; studerede derefter især den Indiske Philologi, hvilket Studium han fortsatte i Bonn 1838; besøgte derfra 1839 Paris, London og Oxford; tiltraadte i Foraaret 1841 tildeels med Kongelig og Universitetets Understøttelse en videnskabelig Reise om Cap til In-

dien og Persien, hvorfra han vendte tilbage 1844 over Tiflis, Moskov og Petersborg (jvfr. „Fædrel.“ 1844, Nr. 1471, 1552); blev kort efter, d. 12te Juli 1844, udnævnt til Lector og d. 29de Septbr. 1845 til Professor i den Indisk-orientalske Philologi og Literatur ved Kjøbenhavns Universitet; Medstifter ($\frac{23}{1}$ 1847) af det Nordiske Literatur-Samfund, og siden den Tid Medlem af dets Samfundsraad; d. 3die Decbr. 1847 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab og d. 13de Decbr. 1850 af sammes Ordbogscommission; d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Holbeks Amts 1ste Valgdistrict, deeltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49 og var en af dens Secretairer; foretog 1850 en Reise til Bibliothekerne i London, Oxford og Paris; er Æresmedlem af the Bombay branch royal Asiatic society. — * $\frac{23}{6}$ 1845 Christiane Frederikke Orpheline Octava Ryge (f. 1819, Datter af kgl. Skuespiller og Instructeur Dr. J. C. Ryge og C. F. f. Becher).

*Radices linguæ Sanscritæ*, ad decreta Grammaticorum definivit atque copia exemplorum exquisitiorum illustravit *N. L. Westergaard*. Bonnæ ad Rhenum 1841. 4to. (trykt i Kjøbenhavn). („Fædrel.“ 1841, Nr. 501, af M. Hammerich; „Zeitschr. f. d. Kunde des Morgenlandes“, Bd. IV. H. 1., af Chr. Lassen, jvfr. „Fædrel.“ 1841, Nr. 673).

Zur Entzifferung *der Achæmenidischen Keilschrift* zweiter Gattung, i VI. Bd. af „Zeitschr. f. d. Kunde des Morgenlandes“ og særskilt aftrykt tilligemed Prof. Chr. Lassens Afhandling: Die altpersischen Keilschriften nach Hrn. N. L. Westergaard's Mittheilungen. Bonn 1845. (Hall. Allg. L. Z. 1845, Nr. 251; Berl. Tid. 1845, Nr. 213). Afhandlingen udkom samtidig, men i noget forskjellig Form, paa Engelsk: On the deciphering of the second Achæmenian or Median species of arrowheaded writing, i „*Mémoires* de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—44“, p. 271—439, cfr. tab. XII.—XVIII. (Quarterly Review, March 1847; Journ. asiatique 1849).

Kortfattet *Sanskrit Formlære*. Kbh. 1846. — *Sanskrit Læsebog* med tilhörende Ordsamling. ibid. eod.

*Codices Indici* bibliothecæ regiæ Havniensis enumerati et descripti, cum indice codicum Indicorum et Iranicorum bibliothecæ universitatis Havniensis. Havniæ 1846. 4to. (O. m. T. *Codices Orientales bibliothecæ regiæ Hafniensis* jussu et auspiciis regis Daniæ augustissimi Christiani octavi enumerati et descripti. Pars 1: *Codices Indicos* continens. Havn. 1846. 4to).

*Bundehesh.* Liber Pehlevicus, e vetustissimo codice Havniensi descripsit, duas inscriptiones regis Saporis I. adjecit. Havniæ 1851. 4to.

*Zendavesta* or the religious books of the Zoroastrians, edited and interpreted. Vol. I. The Zend texts. Part I. Yasna. Copenh. 1852. 4to.

Mindre Afhandlinger og Bidrag:

On the connexion between *Sanscrit* and *Icelandic*. (i Mémoires de la Société Royale des Antiquaires du Nord 1840—1844, p. 41—74; og oversat paa Tydsk af Alb. Höfer i hans „Zeitschrift für die Wissenschaft der Sprache“, Bd. I. 1846).

The Girnar inscriptions by G. L. Jacob and N. L. W. (i Journal Bombay branch roy. asiat. soc. 1842).

Et Brev, dat. Bombay d. 1. Octbr. 1842 (i H. C. Ørsteds Oversigt over Vi- densk. Selsk. Forh. 1843, S. 29—31); Udsigt over de videnskabelige Resultater af hans Reise i Persien; et Brev til H. M. Kongen, dateret Teheran d. 2den Novbr. 1843 (sstd. 1844, S. 14—17).

Extract from a letter addressed to the rev. Dr. Wilson, relative to the Gabrs in Persia. (i Journ. roy. asiat. soc. London. 1844).

Om Mindesmærkerne fra Persiens Oldtid. (i „Antiquarisk Tidsskrift" 1843—1845, S. 81—96).

Den oldpersiske Indskrift ved Behistan. (i Schouws „Dansk Tidsskrift", Bd. I. 1847. S. 231—56).

Oversatte: Hrafnkel Freysgodes Saga i første Stykke af Nordiske Oldskrifter udgivne af det nordiske Literatur-Samfund. Kbh. 1847. — (Revid.)

**Westerholdt (Christian Jacob Nicolai)**, f. d. 8de Maj 1790, Søn af Landinspecteur Marcus W. og Catharine Magdalene f. Lycke (* $\frac{16}{3}$ 1787, † $\frac{21}{4}$ 1845 i sit 86de Aar i Kbhvn.); tog i Foraaret 1823 dansk-juridisk Examen; blev 1826 Copiist og 1835 Fuldmægtig under Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond (entlediget efter Ansøgning i Naade $\frac{20}{2}$ 1840); 1809 Secondlieutenant, 1823 Premierlieutenant, 1828 Capitain og 1838 Major ved Kjøbenhavns borgerlige Artilleri. * Sophie Hedevig Helene Christiane Buch (f. $\frac{22}{12}$ 1790, Datter af Præsten i Stubbekjøbing, Peder B. († $\frac{22}{3}$ 1798) og Marie Lovise Nouvel).

Nytaarsgave for 1841. Med Noder. (o. m. T.: Erindrings-Blade. Et Udvalg af Digte). Kbh.

**Westermann** ( ....... ), Consumtionsbetjent i Slagelse.

Tarif for Indførsels-Consumtionen, Formalings-Afgiften og Afgiften af Brændings-Redskaber m. m., ledsaget med Anmærkninger. Udregnet og udarbeidet efter Forordn. af 22. November 1837, ved Westermann og Knie. Kbh. 1838.

**Wett (Georg Diedrich)**, f. 1772; blev privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet d. 20de Februar 1789; indtraadte siden som Officeer i det fyenske Infanteri-Regiment; blev 1806 Premierlieutenant; 1808 Capitain og Compagnichef; 1824 i Naade og med Pension afskediget som Major; opholdt sig siden i Kjøbenhavn. † 5te April 1842. — * Maria Nordgreen († $\frac{24}{5}$ 1848).

Anecdoter af fremmede Skrifter, samlede og oversatte. Kbh. 1805.

Gallerie af franske Helte, eller den franske Republiks og Keiserdømmets mindeværdigste Heroers, men i Særdeleshed Napoleons Vaabenfællers og Marschallers Levnetsløb, Bedrifter og nuværende Stillinger, af K. H. Leidenfrost. Oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1831.

Aurora, et Blad for Damer. (begyndt 1832). Kbh.

Den bortrømte Kasserer eller Geheime Over-Finanz-Raaden. Lystspil i to Acter. Efter det Tydske. Kbh. 1835.

*Liste* over samtlige, i effectiv Tjeneste staaende Herrer Officerer i den kongelige danske Landmilitair-Etat. Kbh. 1839. 4to. (Milit. Repertor. V. 347—50).

**Bett (Georg Diedrich Caspar)**, Nysanførtes Søn; f. d. 25de April 1801 i Fredericia; var bestemt til Studering, men følte stedse en overvejende Lyst til Militairstanden, og blev Landcadet d. 11te Maj 1822, bestod Officeers-Examen med bedste Charakteer og fik den 23de Decbr. 1823 Officeers Anciennitet; afgik d. 20de Decbr. 1824 fra Landcadetcorpset som Secondlieutenant ved 2det Livregiment til Fods; blev i Begyndelsen af Juni 1826 ansat som Inspections-Officeer ved det Kgl. Landcadetcorps og underviste fra 1826 til 1829 en Afdeling af dets ældste Klasse i militair Opmaaling og Croquerie; blev d. 27de April 1829 Adjutant ved Landcadetcorpset, og overtog tillige Bibliothekar-Forretningerne ved samme; afgik ved Reorganisationen af dette Corps, d. 1ste Maj 1831, som Adjutant, og ansattes derimod af Chefen som Lærer i Regning ved Corpset; blev d. 8de Maj s. A. Chefs-Adjutant hos Landcadetcorpsets daværende tjenstgjørende Chef, Prinds Wilhelm af Hessen-Philipsthal; d. 4de August 1832 Premierlieutenant; d. 5te Novbr. 1838 Ridder af den Sachsen-Ernestinske Huusorden; d. 10de Februar 1839 kongelig fast ansat Lærer ved Landcadetcorpset; d. 1ste Januar 1840 tillige fungerende Chefs-Adjutant ved den Kongl. militaire Højskole; erholdt Capitains Anciennitet d. 20de Marts 1841; udnævntes d. 10de Juni s. A. til Ridder af Danebroge; fra 1ste Juli 1842 til Capitain af 2den Klasse og d. 16de Decbr. 1845 af 1ste Klasse i 4de Linie-Infanteri-Bataillon; ansattes d. 8de Juni 1846 som Capitain ved det Kongl. Landcadetcorps (fra $\frac{1}{7}$ s. A. at regne); blev d. 1ste Maj 1848 Compagnicommandeur i 1ste Reserve-Bataillon; siden fungerende Commandeur for 2det Jægercorps og dernæst for 3die Linie-Infanteri-Bataillon; d. 11te August 1849 charakteriseret og d. 10de Januar 1850 virkelig Major; d. 6te October 1850 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klasse med Cocarde, og benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteegn; d. 22de Novbr. 1851 charakteriseret Oberstlieutenant (dog indtil videre uden Anciennitet); i Decbr. s. A. beordret til midlertidig Tjeneste ved det holsteenske Forbundscontingent som Commandeur for det holsteenske Jægercorps; d. 1ste Maj 1852 Commandeur for det 5te Jægercorps. — * $\frac{1}{10}$ 1831 Karen Sophie Wolck (f. $\frac{2}{7}$ 1808), Datter af Regimentsqvarteermester, By- og Raadstueskriver etc. i Nyborg, Bertel Wolck (f. 1756, † $\frac{4}{3}$ 1818).

Lærebog i practisk Regnekunst, udarbeidet for Landcadetacademiet. Kbh. 1832.

**Wettwer (Christian Ernst)**, Boghandler i Kjøbenhavn. † 30te Juli 1835, 67 Aar gl.

Ypsilanti eller den græske Nations Opstand mod Tyrkerne og Tyrkernes grueslige Rasen imod Grækerne i Constantinopel efter deres Opstand 1821, af et Øienvidne. Oversat af det Tydske. Kbh. 1829. — Ida. Schauspiel in 5 Akten von E. Falsen. Nach Aug. Lafontaines Erzählung Ida von Tokkenburg. Nach der zweiten Ausgabe aus dem Dänischen übersetzt. Kopenh. u. Leipzig, 1831.

**Wewer (Christian)**, f. i Kjøbenhavn d. 17de Marts 1764, Søn af Bagermester Johan Wæver og Anna Nielsdatter Moth; blev 1781 privat dimitteret til Universitetet fra Kjøbenhavn; tog d. 24de April 1781 philologisk Embedsexamen (Laud.) og d. 28de Juni 1785 theologisk Attestats (n. c.); blev d. 17de Juni 1791 Præst paa St. Thomas; d. 14de Decbr. 1792 Præst ved Kjøbenhavns civile Arresthuus; d. 29de Novbr. 1793 (ikke 1798) Garnisonspræst i Citadellet Frederikshavn; d. 8de April 1808 Sognepræst i Karlebo i Sjællands Stift; festligholdt d. 24de Juni 1841 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og udnævntes samme Dag til Consistorialraad. — ⚭ $\frac{14}{9}$ 1798 Anna Cleophine Magdalene Margrethe Lønborg (f. $\frac{19}{9}$ 1777, † $\frac{2}{6}$ 1838), eneste Datter af Ingenieurmajor Hans v. Lønborg, Generalmajor af Infanteriet (f. $\frac{16}{9}$ 1742, † $\frac{27}{8}$ 1802), og Cathrine Marie Sondorff († $\frac{31}{3}$ 1810 i Karlebo). — (Jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 48. — Portrait, malet af Ph. A. Fischer og lithographeret).

Sørgetale over Arveprinds Frederik. Kbh. 1806.
Jubelprædiken den 24. Juni 1841. (Trykt som Haandskrivt). Kbh. 1842.
I Fallesens »Magazin for Religionslærere« (Afskeds-Prædiken i Kjøbenhavns civile Arresthuus, i VI. S. 429—443).

**Weyse (Christoph Ernst Friedrich)**, f. d. 5te Marts 1774 i Altona, hvor hans Fader Werner Ernst W. († 1780) var Borgercapitain og Urtekræmmer og givt med Margaretha Elisabeth Heuser; blev ved Professor C. F. Cramers Foranstaltning i Kiel sendt i October 1789 til Kjøbenhavn for at lære Compositionen hos Capelmester J. A. P. Schulz; d. 4de April 1792 adjungeret Organisten ved den fransk-reformerte Kirke; 1794 Organist ved samme Kirke; 1805 forflyttet i samme Egenskab til Vor Frue-Kirke; 1809 Syngelærer hos Prindsesse Caroline; fik d. 11te Maj 1816 Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 1); blev 1819 ansat som Componist ved det kongel. Theater; d. 1ste August 1829 Ridder af Danebroge; høitideligholdt d. 4de April 1842 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, i hvilken Anledning han modtog af Kjøbenhavns Universitet Diplom som Doctor i Philosophien, og benaadedes med Dannebrogsmændenes Hædersteg (jvfr. Berl. Tid.

1842, Nr. 84). † 8de October 1842 i Kjøbenhavn. — (Autobiographi, i „Hesperus“ III. 140—78; Biographiske Efterretninger om ham, af N. Fürst, i „Janus“, Wochenblatt, Wien 1819, Nr. 2, 7. Apr. (overs. i „Hesperus“ III. 178—84); Biographisk Skizze i „Dansk Pantheon“, 1ste Levering, 1842; „Neuer Nekrolog der Deutschen“ für 1842; jvfr. Fædrel.“ 1842, Nr. 1026, 28, 29; Berl. Tid. s. A. Nr. 267, 71, 86; 1843, Nr. 23; „Dagen“ 1842, Nr. 276, 80, 82; „Nye Intelligensbl.“ s. A., October, Nr. 3, 4; „Weyses Minde“, udgivet af Musikforeningen, Kbh. 1811; Heibergs Intelligensbl. III. Nr. 25; Oehlenschlägers Levnet I. 193—94, 238; „Tilskueren“ 1820, S. 178; „Harpen“ 1822, Nr. 15; „Dagen“ 1825, Nr. 65; 1839, Nr. 258. — Portrait, tegnet af E. Lehmann, lithogr. af Fortling i Bærentzen & Comp. lithogr. Institut, i „Portefeuillen“ 1840, Bd. 3; lithogr. af Fortling i „Dansk Pantheon“, 1ste Levering, 1842; af Marstrand i „Weyses Minde“, 1844. — Büste, af Krohn, og af Colberg 1843).

I Baggesens „Danfana“ („Jo“, en philosophisk Ballade, i Bd. I. 1816. S. 77—92; jvfr. „Nord. Tilskuer“, S. 406).

I Nyerups „Hertha“ (Signeltil af Severus S., med Musik, S. 109—10).

I Rahbeks „Hesperus“ (Autobiographi, skreven i Kjøbenhavn i Marts 1820, III. 140—78).

Choral-Melodier til den evangelisk-christelige Psalmebog, harmonisk bearbeidede. Kbh. 1839. Tver-Fol. (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 103 (af U. K. Melbye); Vestsjell. Avis s. A. S. 448).

Halvtredsindstyve gamle Kæmpevise-Melodier, harmonisk bearbeidede og udsatte til Pianoforte. Kbh. (1840). 2det Hefte. ibid. (1842). Tver-Folio. Med Text til 1ste Vers. [Af Romancen: „Det var Ridder Hr. Aage“ og Balladen: „Svend Aage og Ingeborg“ udkom en ny Udgave, ibid. 1846]. (jvfr. Art. A. F. Winding og N. B. C. F. Winther).

38 lette Orgelpræludier til Brug ved Gudstjenesten. Kbh. 1843.

Han satte Musik til følgende dramatiske Arbeider: Sovedrikken af Oehlenschläger, 1807—8. [opført i April 1809]. (stukken med dansk og tydsk Text; af Romanceerne: „Det blanke Sværd“ og „De klare Bolger“ udkom nye særskilte Udgaver, Kbh. 1816—47); — Faruk af Oehlenschläger. (opf. i Jan. 1812); — Ludlams Hule af Oehlenschläger. (opf. i Jan. 1815; stukken 1822; jvfr. Conversationsbl. 1. Aarg. Nr. 73 og 94; Kbhvns Morgenbl. 1825, Nr. 97); — Macbeth. (opf. d. 15de Jan. 1817; Claveerudtog med dansk og tydsk Text); — Floribella af C. J. Boye, 1825; — Et Eventyr i Rosenborg Have, af J. L. Heiberg, 1827. (fuldstændigt Claveerudtog; ny Udgave. Kbh. 1844); — Festen paa Kenilworth af H. C. Andersen, 1836. (Dandsene og et Par Syngenummere trykte; jvfr. Musikalsk Tidende, S. 41—44, 49—61, 78—80); desuden enkelte Musikker til „Aladdin“ (Spillemanden og Spøgelsets Sang, f. 1 St. m. Pf. Kbh. 1847) og til „Bagtalelsens Skole“, ved N. B. Dorph (En Sang, compon. af Weyse, med Accomp. af Pianoft. og Guitarre af H. Rung. Kbh. 1847); — ligeledes til følgende Oratorier: Cantate i Anledning af Refor-

mationsfesten, af F. Høegh-Guldberg, 1817; Paaske-Cantate af J. M. Hertz; Jule-Cantate af T. Thaarup, 1818; Passions-Cantate af Thaarup, 1819. (f. »Harpen« 1820, Nr. 9); Pindsehymne af Thaarup, 1820; Nytaars-Cantate af Thaarup, 1822; Paaske-Cantate af Thaarup; Jesu Opstandelse, Passions-Cantate af M. F. Liebenberg, 1825; Den Ambrosianske Lovsang, 1826; Hymne i Anledning af Prindsesse Wilhelmines Formæling, af F. Høegh-Guldberg, 1828; Forbøn i Anledning af Kronprindsesse Carolines Formæling, af Samme, 1829; Cantate ved Frue Kirkes Indvielse, af O. Malling, 1829; samt til Sørgecantater af Oehlenschläger og J. L. Heiberg ved Kong Frederik VI.s Død, 1840, og til H. P. Holst's to Digte i samme Anledning, 1840; endvidere til Cantate til Mindefesten over Rahbek, 1830, og ved Frederik Kuhlaus Grav, 1832.

Ligeledes har han componeret: Otte Melodier til B. S. Ingemanns Morgensange for Børn, med Accompagn. af Pfte. Kbh. 1837. Fol. Med Text til 1ste Vers; — Syv Aftensange af B. S. Ingemann, med Accomp. af Pfte. ib. 1838. Tverfolio. Med heel Text; — Cantate for fire lige Stemmer, uden Accompagnement, componeret for det kongl. Waisenhuus. ib. (1838). Fol.; — Acht Deutsche Gesänge von Göthe, Schiller, Matthison etc. für Pianoforte. Kopenh. 1839; — Trestemmige Sange til Brug ved Skole-Underviisningen. 1ste Hefte. ib. 1841. 4to. Texter ere tilføiede. (»Dagen« 1841, Nr. 108); — 9 Sange af Ewald, Grundtvig, Heiberg, Oehlenschläger og Chr. Winther, med Pianof.-Accomp. ib. 1844; — »Liden Kirsten« og »Barcarole«, 2 Sange for 1 Syngestemme med Accomp. af Pianof. ib. 1847; To Romancer med Pfte. ib. 1848. (jvfr. Berl. Tid. 1848, Nr. 26); — 2 Nationalsange af F. Høegh-Guldberg; samt Melodier til enkelte Sange (i »Braga« og Studenter-Sangforeningens »Samling af fleerstemmige Mandssange«). Desuden: nogle Allegros, udkomne paa Rellstabs Forlag 1793 og paa ny af Nägeli i 7de Hefte af Rep. des Clavecinistes; Syv Symphonier, hvoraf en stukken i Kjøbenhavn paa Conferenceraad C. Bruns Bekostning, og en i Wien, 1795—97; Etudes pour le pianof.

**Whitte (Carl Ludvig Edvard),** f. d. 14de October 1806 i Korsør, hvor hans Fader Peter Bernholt W. (Søn af Præsten Hans Severin W. i Aakirkeby og Sønneson af den i Nyerups Lit. Lex. S. 656 anførte Mag. Hans W.) var Told- og Consumtions-Kasserer (f. $\frac{1}{1}\frac{7}{0}$ 1765, † $\frac{1}{1}\frac{9}{2}$ 1833) og gift med Martha Margrethe Maria Kofod (døbt $\frac{1}{8}\frac{2}{}$ 1775 i Rønne, en Datter af Præsten Mads K. i Hasle og Søster til Overlærer Hans Ancher K.); blev 1818 optagen i Metropolitanskolen, og afgik derfra til Universitetet 1825; underkastede sig i Efteraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.) og i Novbr. s. A. medicinsk Examen ved Universitetet (Laud.); var 1832—35 Candidat ved Frederiks Hospitals medicinske Afdeling; blev tillige Compagnichirurg ved Kongens Livcorps og erholdt d. 27de Maj 1833 Bataillonschirurgs Charakteer; 1835 forsat i lignende Egenskab til Artillericorpset (derfra i Naade entlediget $\frac{1}{1}$ 1839); 1838 Læge i Kjøbenhavns Fattigvæsens 11te District. — * M. Buch, en Datter af Vare-Mægler Cort Andreas Buch i Kbhvn. — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXI. S. 117).

Anviisning til Sygepleien af J. F. Dieffenbach. Oversat. Med en Fortale af O. Bang. Kbh. 1833.

I »Kjøbenhavnsposten« (Om Cholera-Foranstaltningerne i Stockholm i Efteraaret 1831, i Aarg. 1837, Nr. 253).

I »Ugeskrift for Læger« (Forgiftningstilfælde af Knapost, I. 451—56; Om Behandlingen af Fnatpatienter med grøn Sæbe i Frelserens Arbeidshuus, III. 305—13; Beretning om sin Virksomhed som Læge ved de paa Frelserens Arbeidshuus indrettede Sygestuer, X. 209—10).

**Whitte (Hans Kofod),** Foranførtes Broder; f. d. 8de Februar 1810 i Korsør; kom, efter at have nydt Underviisning deels af sin Fader, deels (i to Aar) af den daværende Sognepræst i Korsør, Provst P. M. Thestrup, i Huset hos sin Morbroder Overlærer H. A. Kofod i Kjøbenhavn, og blev i October 1824 indsat som Discipel i Metropolitanskolen, hvorfra han 1828 dimitteredes til Universitetet; tog i det følgende Aar anden Examen med Udmærkelse; udnævntes i Marts 1831 til Alumnus paa Borchs Collegium; blev i Foraaret 1832 Lærer i Borgerdydsskolen paa Christianshavn, hvor han underviste i noget over 5 Aar i Latin og Hebraisk; underkastede sig den 24de April 1835 den philologiske Embedsexamen med bedste Charakteer og den 10de Maj 1836 denne Examens praktiske Prøve med samme Udfald; blev i Juli 1837 constitueret Lærer og d. 2den Decbr. s. A. Adjunct ved Metropolitanskolen (i Historie og Geographi); disputerede d. 22de September 1838 for Magistergraden; udnævntes d. 6te Novbr. s. A. til Overlærer ved den lærde Skole i Slagelse (i Dansk, Latin, Græsk, Hebraisk og Fransk), og den 25de Maj 1844 til Rector for den lærde Skole i Rønne paa Bornholm (fra 1ste Juli s. A. at regne). — * 1838 Eleonore Henriette Chatarina Scheel (f. $\frac{28}{4}$ 1814), en Datter af Lehnsgreve Christian Scheel til Stamhuset Gammel Estrup († 1844) og Johanne Maria Sophie f. Lund. — (Autobiographi i Universitetsprogrammet i Anledning af Reformationsfesten og Rectoratets Omskiftning 1838, p. 40—41; samt i Programmet fra Slagelse lærde Skole for 1839, S. 55—56, og fra Rønne for 1844, S. 18—20; jvfr. Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 92—93; 1851, S. 25).

*De Quinto Fabio Pictore celerisque Fabiis historicis disputatio* (pro stipendio Collegii Medicei). Havniæ 1832.

*De rebus Chiorum publicis ante dominationem Romanorum.* Addita est enumeratio numorum Chiorum omnium, quotquot editi sunt, et inediti nonnulli, quorum IX tabula ænea expressi sunt. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1838. (T. f. L. o. K. III. 385—92, af K. Sick; Zeitschr. für die Alterthumswissensch. 1840, S. 955—56, af E. Osenbrüggen; Tijdschrift voor algemeene Munt-en Penningkunde, af van der Chys; jvfr. Hermanns »Lehrbuch der griechischen Staatsalterthümer«, 3. Ausg. § 77).

*Liber de scriptoribus antiquis Chiis.* Havniæ 1841. (Indbydelsesskrift fra Slagelse lærde Skole).

Hebraisk Sproglære til Skolebrug. Kbh. 1842. („Fædrel." 1843, Nr. 1168, af N (ɔ: N. J. F. Henrichsen).

Analyse til Genesis eller lexikalsk og grammatikalsk Veiledning for Begyndere i Hebraisk til at forløse 40 Kapitler af Genesis. Kbh. 1843.

*Gaji Julii Cæsaris de bello Gallico commentariorum libri septem et octavus A. Hirtii.* Recensuit et præfatus est Joannes Kofod Whitte. Havniæ 1844.

Indbydelsesskrifter til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole og Real-Skole 1844—51, trykte deels i Kbhvn., deels i Rønne. (Heri leverede han, foruden de aarlige Skoleefterretninger for 1843—51, endvidere: Om den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juli 1845 (i Indbydelsesskr. f. 1846); Collatio codicum II. Havniensium cum editione Elberlingiana G. Julii Cæsaris commentariorum de Bello Gallico. (1847); Emendatio collationis codd. II. Hauniensium superiore anno editæ. (1848); Et Bidrag til Besvarelsen af det Spörgsmaal: Bör Rönne lærde Skole nedlægges? (1851).

I Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik" (Recensioner over D. G. Monrad, „de formis quiescentibus linguarum Semiticarum", IV. 32—53, og over C. F. Ingerslevs Lærebøger i Geographien, sstd. S. 421—59; jvfr. Ingerslevs Antikritik i V. 146—58 og Whittes Svar i et Tillægsblad til samme Bds 4de Hefte).

**Whitte (Johannes Köhlen)**, Farbroder til de 2de Foranførte; f. 1756 (døbt $\frac{4}{8}$ s. A.) i Nylarsker paa Bornholm, hvor hans Fader Hans Severin W., givt med Cathrine Sophie Seest, da var Præst; var Cancelli-Secretair, da han d. 21de Febr. 1800 blev dansk Consul paa det gode Haabs Forbjerg; 1817 entlediget. † 1831. — *Wilhelmine Adolphine Frederikke Fabritius de Tengnagel (f. $\frac{28}{8}$ 1778, † $\frac{25}{1}$ 1816 i Sorø), yngste Datter af Kammerherre, General-krigscommissair Michael Fabritius de Tengnagel til Beilegaard (f. $\frac{10}{8}$ 1739, † $\frac{26}{8}$ 1815 i Odense) og Adolphine de Leth (f. $\frac{14}{8}$ 1746, † $\frac{30}{11}$ 1797).

Nye og accurat Coursbog imellem Dannemark og London, Amsterdam og Hamborg. Kbh. 1794.

**Wiberg (Carl Emil)**, Søn af nedenstaaende Cantor Joh. Andr. W.; f. d. 25de Marts 1807; blev Musiklærer og af den kgl. Skoledirection autoriseret Syngelærer i Kjøbenhavn. *$\frac{26}{7}$ 1831 Birthe Cathrine Jørgensen.

Udtog af Syngekunstens vigtigste og første Grunde. Til Brug ved Sangunderviisning i Skoler. Kbh. 1831. 4to. 2det forøgede Oplag. ibid. 1837. 8vo. („Dagen" 1837, Nr. 188).

Samling af Skolesange. 1.—2. Hefte. Kbh. 1837. 4. („Dagen" 1837, Nr. 188; Kbhvns Læsesalons Ugeblad f. A. S. 80).

Pariserdrengen, Lystspil i 2 Acter af Bayard og Vanderburgh. Oversat. Kbh. 1837. (o. m. T.: Lommebibliothek for Skuespilyndere. 1ste Hefte).

Lumpacivagabundus, den onde Aand, eller Svirebrødrene. Pererfarce i 3 Acter af Johan Nestroy. Oversat. Kbh. 1837.

For Pianoforte-Spillere, om Indstuderingen og Foredraget af Compositioner, af C. F. Pohle. Paa Dansk. Kbh. 1810. („Den Frisindede“ 1810, S. 28).

Musicalsk Grammatik, eller theoretisk-practisk Underviisning i Tonekunsten. For Musiklærere og Musikelever, saavelsom for Enhver, der ønsker Veiledning i Grundbegreberne af Tonekunsten. Af G. W. Fink. Oversat. Kbh. (1810).

Udgav med enkelte Forbedringer 2det Oplag af Messe-Melodier af J. A. Wiberg. Med Svarene af Choret, udsatte tre- og fiirstemmige af C. E. F. Weyse. Kbh. (1843). 4to.

**Wiberg (Johannes Andreas)**, f. d. 19de September 1780 i Viborg; kom 1791 i sin Fødebyes Latinskole, og dimitteredes derfra til Universitetet i Efteraaret 1797; underkastede sig i det paafølgende Efteraar den philosophiske Prøve (n. c.); blev 1808 Skolelærer, Kirkesanger og Organist i Børglum i Aalborg Stift; 1822 Cantor ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn; i Sommeren 1823 Syngelærer ved Metropolitanskolen; 1833 Lærer i Messesang ved det kgl. Pastoral-Seminarium. † 26de Juli 1843. — * Juliane Maria Gjøhr († 1/10 1838 i Kbh.). — (Autobiographi i Indbydelsesskriftet fra Metropolitanskolen 1840, S. 49—50).

Messe-Melodier til Fader Vor, o. s. v. Med Svarene af Choret, udsatte tre- og fiirstemmige af C. E. F. Weyse. Ledsagede med Anmærkninger om Præstens Forretninger for Alteret. Kbh. 1832. 4to. Andet Oplag (med enkelte Forbedringer), udg. af C. E. Wiberg. ibid. (1843). 4to.

**Viborg (Carl)**, f. paa Christianshavn d. 25de (ikke 21de) Juli 1783, af Forældrene: Nicolai Christian Wiborg, Medlem af den kongl. Direction for det Danske Dug-Manufactur og Commerce-Consulent, samt Inspecteur ved Klædemanufacturet i Fredericia (f. 22/5 1747 i Bedsted i Sønderjylland, † 1800, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 659), og Arine Bringstrup; nød privat Underviisning i Hjemmet til sit 17de Aar; kom 1800 i Huset hos daværende residerende Capellan i Mariager, F. C. Bergmann, der i Foraaret 1802 dimitterede ham til Kjøbenhavns Universitet, hvor han tog Examen Artium (H. ill.), og i det paafølgende Efteraar samt i Foraaret 1803 Examen philologico-philosophicum (Laud.). Siden Faderens Død havde dennes Broder, nedenanførte E. N. Viborg staaet ham i Faders Sted, og under hans Vejledning studerede han Veterinairvidenskaben i Forening med Medicin og Chirurgi; blev under Bombardementet 1807 assisterende Chirurg ved Almindeligt Hospital; d. 2den Maj 1809 Lector og anden Lærer ved Veterinairskolen med Forpligtelse at underkaste sig den chirurgiske Examen, hvilken Forpligtelse han opfyldte samme Efteraar, og erholdt ved denne Examen første Charakteer; fik d. 21de Juli 1811 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille

for en indsendt anatomisk-physiologisk Undersøgelse af et sjeldent og besynderligt Misfoster, og d. 26de October s. A. Rang med Regimentschirurger; udnævntes d. 13de Marts (Resol. $\frac{2}{2}$$^{0}$) 1816 til Professor i Veterinairvidenskaben (med Rang 6te Kl. Nr. 13), og d. 12te Decbr. 1822 til Forstander og første Lærer ved Veterinairskolen; erholdt d. 31te Marts 1824 Rang efter Rangforordningens 4de Klasse Nr. 3; blev d. 1ste August 1829 udnævnt til Ridder af Danebroge. Var Secretair ved Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen (1822); Medlem af Vaccinations-Commissionen (1822); af Directionen for det Classenske Litteraturselskab for Læger ($\frac{26}{5}$ 1820); af de medicinske Selskaber i Kjøbenhavn ($\frac{1}{1}$ 1813) og Stockholm ($\frac{8}{3}$ 1818), samt af andre inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. † 7de October 1844. — * 1825 Anne Charlotte Amalie Viborg, f. Nielsen, (f. $\frac{26}{11}$ 1778, † $\frac{3}{2}$ 1852), Enke efter nedenanførte Etatsraad Er. Nissen Viborg. — (Jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XX. 120—22; XXXIII. 151; H. C. Tscherning, Efterretning om den kgl. danske Veterinairskole, 1851, S. 21—22).

Kort Veiledning til Hingstens, Følhoppens, samt Følleis og Folens rigtige Behandling indtil det femte Aar. Udg. især for Bondestanden. Kbh. 1824. Oversat paa Tydsk af C. L. Wentz. Karlsruhe 1826.

Den ondartede Lungesyge hos Hesten, beskreven til Nytte for Landmanden. Kbh. 1826. (Messager franç. du Nord 1825, p. 350; Medicin. chir. Zeit. Ergänzgsbd. 34. 1831. No. 862. S. 67—76). Nyt Oplag. ibid. 1832.

Veterinair-Samlinger. 1ste Hefte. Kbh. 1827.

Faarekoppesygen, beskreven til Nytte for Landmanden. Kbh. 1831.

Hestens Ydrelære ved Eric Viborg. 2det forøgede Oplag, udgivet af C. Viborg. Kbh. 1836, m. K.

Veiledning til Svinets Behandling som Huusdyr, af Eric Viborg. 2det med flere Tillæg forøgede Oplag, udgivet af C. Viborg. Med 5 Kobbertavler. Kbh. 1836.

Beslaglæren, eller Kunsten at beslaae Hesten, Eslet, Muulæslet og Oxen, tilligemed en Beskrivelse af de i Hestens Fod forekommende vigtigste Sygdomme, theoretisk og praktisk behandlet. Med 13 Tavler. Kbh. 1837.

Veiledning for Landmanden til i Vinterens Løb at forebygge Sygdomme blandt sine Huusdyr, med særligt Hensyn til at kjende og behandle den nu grasserende godartede Lungekræft og Klovesyge. Kbh. 1841.

I „Veterinair-Selskabets Skrifter" (Udtog af nogle Forsøg, anstillede for at helbrede Snive og Springorm, af Professor Collaine, i II. 296—311; Collaines og Waldingers Cuur af Snive og Springorm, prøvet i Frankerig og Tydskland, sstd. S. 390—95; Iagttagelser af blandet Indhold fra de franske Veterinairskoler i Alfort og Lyon for Aarene 1809 til 1812, sstd. S. 396—409; Veterinair-Erfaringer fra den danske Veterinairskole, sstd. S. 410—31; Extract af indenlandske Dyrlægers indkomne Beretninger til den danske Veterinairskole, sstd. S.

435—42; **Luftrørsnittets Beskrivelse hos Hesten sammenlignet med denne** Operation hos Mennesket. (Oplæst i det medicinske Selskab den 19de December 1811), III. 61—88. (paa Tydsk overs. af F. Müller i Gräfe's und Walther's Journal der Chirurgie Bd. XVIII. 1832. H. 2. S. 193—218); Beskrivelse af Kalvningsfeberen hos Koen, sammenlignet med den ondartede Barselfeber (febris puerperalis maligna); læst i det medicinske Secietet den 18. Februari 1813, i III. 89—118; Om den i Aarene 1815 og 1816 herskende Hunde-Enzootie og Vandskræk. (Oplæst i det Kgl. medicinske Selskab den 13. Febr. 1817), sstd. S. 137—240. (jvfr. Medic. chir. Zeit. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60); Bitrag til Mellemgulvets Pathologie, sstd. S. 377—91; Om Køernes Kastning, ved M. A. Tögl; med Anmærkninger af E. Viborg, sstd. S. 413—32; Veterinair-Jagttagelser for Aarene 1812 til 1817 (Sammenvoxning (Anchylosis) mellem første Halshvirvelknogel og Nakkeknoglen hos en Hest, som Følge af en langvarig Nakkemuud; En af et Stykke Staaltraad i Marepiben hos en Koe opkommen, men lykkelig helbredet, Tromnesyge; Dødelige Sygdomstilfælde, foraarsagede af de saakaldte sorte Havelser; Tarmkrængninger; Langvarig Durklob hos en Koe foraarsaget af Galdestene; Ulægelige Brud af Haseknoglens Pukkelfortsætning hos en Hest; En ved en Hund iagttaget vanskelig Synkning foraarsaget af en Beenudvexning i Halsen; En nye Art af Bug-Brok hos Hesten; Et ved en Hest helbredet giennemtrængende Bugsaar, hvor Nettet tillige var udtraadt; Nogle ualmindelige Sygdomstilfælde ved den ondartede Forraadnelsesfeber hos Hesten; Noget om Naumanns nøgne Hest; Tamerlan; Den almindelige Hundesyge; Jalappe Tinkturen), sstd. S. 477—506; Udtog af indenlandske Dyrlægers indkomne Beretninger til den danske Veterinairskole, sstd. S. 506—18; Jagttagelser af blandet Indhold fra de franske Veterinairskoler i Alfort og Lyon, sstd. S. 544—50).

I „Medicin. chirurg. Zeitung“ (Conspectus præcipuorum momentorum, quæ continet commentatio de *enzootia canina atque hydrophobia*, qui morbi anno 1815 et 1816 grassati sunt; recitata in Soc. Reg. med. Hafn. d. 13. Febr. 1817, i Jahrg. 1818. Bd. 3. No. 61. S. 156—60; r. i Sv. Läk. Sällsk. Årsberätt. för 1818, S. 52—58).

I Olufsens „Nye oeconom. Annaler“ (Historisk Udsigt over den forædlede Faareavls Fremskridt i Dannemark i de sidste 38 Aar, især med Hensyn til de spanske Faars Indflyttelse paa samme. Oplæst i Landhuusholdn. Selsk. Febr. 1818, i V. 94—125, 133—71).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Nogle med den grønne Boghvede anstillede Forsøg, som Fodringsmiddel for Faaret, Svinet og Geden, i II. 276—88, med et Tillæg af J. C. Drewsen, sstd. S. 288—90).

I „*Acta Reg. Soc med. Hafn.*“ (Experimenta ad *effectum acidi Borussici* explorandum in animalibus nonnullis instituta, Vol. VI. (Acta nova, Vol. 2), p. 236—66; jvfr. Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 130; L. T. 1825, S. 180—83, af C. Otto).

I „Bibliothek for Læger“, af hvis 1.—7. Bd., 1821—27, han var Medudgiver, (Om Ratanhie-Roden og de den tillagte Virkninger, I. 1821. S. 105—10; Meddelelser af nogle imod Hydrophobien anpriiste nye Lægemidler, sstd. S. 342—75. (L. T. 1823, Nr. 4, af C. Otto); Jodinens Anvendelse imod Struma, sstd. S. 376—86; Orfila's Fremgangsmaade for at opdage de fleste mineralske Gifter i sam-

vede Bædsker, sstd. S. 391—95; Necrologi. Eric Viborg, i II. 1822. S. 195—231. (Særskilt aftrykt under Titel: Eric Nissen Viborg. Kort biographisk Skizze. Kbh. 1823. 41 S.; et Udtog i L. T. 1823, S. 281—84, samt i Tidsskr. for Naturvidenskaberne II. S. 382—86); Om Marochetti's senere Iagttagelser over den af ham, med Hensyn til Vandskrækkens Natur og Helbredelse, gjorte Opdagelse, i IV. 1824. S. 340—50; Geheime-Conferentsraad Peter Hersleb Classen's Minde, i V. 1825. S. III—XIV.; Modbeviis for, at Pestens Snive ikke, som nogle have antaget, er smittende for Mennesket, sstd. S. 252—70. (Bullet. des Sc. méd. T. X. 1827. Avr. p. 373; „Epr." II. 1827. S. 69); Kritiske Anmeldelser af: E. Viborg, om Miltebrand og Qvægsygen, II. 1822. S. 145—46; Helweg, Betragtninger over den dyriske Magnetismes Ubrugelighed, III. 81—83; G. L. Baden, Udsigt over Chirurgiens Tilstand i Danmark, sstd. S. 83—84; samt de Medicinal-Væsenet vedkommende Bekjendtgjørelser i Aarene 1817—21, meddeelte i I. 1821. S. 171—227, 306—30, 414—41).

I „Skandinavisk Folkekalender for 1844" (Forholdsregler for at forædle Hesten, med 2 Træsnit, S. 95—106).

Nogle Artikler, ang. G. Michelsen, i „Dagen" 1836, Nr. 309; „Berlingske Tidende" 1837.

Udgav P. C. Abildgaards „Dansk Heste- og Qvæglæge til Bøndernes Brug", 8de og 9de Oplag med Fortale af E. N. Viborg. Kbh. 1829, 1839.

Andeel i *Pharmacopoea* veterinaria militaris. (Hauniæ, 1826). — (Tildeels efter Autogr.).

**Viborg (Erik Nissen*)**, Nysanførtes Farbroder, f. d. 5te April 1759 i Bedsted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngste Søn af Carl Wiborg (f. 27/8 1706 i Kjøbenhavn, Præst i Bedsted 1743—81) og Marie Sophie f. Friis; nød Underviisning af sin Fader, som i Efteraaret 1777 dimitterede ham til Kjøbenhavns Universitet, hvor han blev privat inskriberet d. 17de Octbr. s. A.; studerede i de tre første Aar Theologi og de østerlandske Sprog; men opoffrede sig derefter til de physiske, mathematiske og naturhistoriske Videnskaber, blev kjendt af Abildgaard, den danske Veterinairskoles Stifter og Forstander, og opmuntredes af ham til at lægge sig efter Veterinairvidenskaben; blev d. 27de Marts 1783 Lector ved den botaniske Have, og d. 16de April s. A. tillige ved Veterinairskolen; erholdt d. 25de April s. A. det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille for Besvarelsen af en i Aaret 1781 udsat Priisopgave om Eudiometrien; vandt d. 22de Juni 1787 den af samme Selskab, for en botanisk-oekonomisk Beskrivelse over Bygget, dets forskjellige Arter og Afarter, og dets rigtige Dyrkningsmaade, udsatte

*) Døbt under Navn af Ericus Nissenius Wiborg.

Priis, og tilkjendtes d. 7de Decbr. s. A. ligeledes af dette Selskab Præmien for en Afhandling om de i den danske Lov omtalte Sandvæxter og om deres Anvendelse til Flyvesandets Dæmpning; tiltraadte i Sommeren s. A. med offentlig Understøttelse en Rejse som Veterinair og Botaniker til Tydskland, Ungarn, den nordlige Deel af Italien, Frankrige, England og Holland, og kom tilbage i Maj 1790; ansattes d. 8de Decbr. s. A. som Inspecteur over Sandflugterne i de danske Stater (jvfr. Esmarchs Efterretning om Sandflugten, S. 18 flgg.; Bergsøe, „Chr. Reventlovs Virksomhed" II. S. 6, 7); udnævntes d. 31te Decbr. s. A. til Professor i Veterinairvidenskaben og anden Lærer ved Veterinairskolen; modtog d. 7de Juni 1792 fra Universitetet i Kiel Diplom som Doctor Medicinæ; vandt 1794 Landhuusholdnings-Selskabets første Guldmedaille for en Afhandling om Aspe- og Pile-Arterne; beskikkedes d. 29de September (ikke Decbr.) 1797 til Professor i Botaniken ved Kjøbenhavns Universitet, og d. 21de August 1798 til Meddirecteur for den botaniske Have; foretog i sidstnævnte Aar en Forstrejse i Danmark og Hertugdømmerne; tiltraadte under 19de Juni s. A. Landmaalings-Commissionen for at examinere i Forstvidenskaben; blev d. 29de April 1801 Forstander og første Lærer ved Veterinairskolen, samt Secretair ved Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen; d. 14de October s. A. Medlem af den da nedsatte Kongl. Vaccinations-Commission; vandt i Efteraaret 1805 en Guldmedaille, for en Priis-Afhandling om en forbedret Svineavl, af Agerdyrknings-Selskabet for Seine-Departementet i Paris (jvfr. Engelstoft's Univers. og Skole-Annal. 1806, I. 265); beskikkedes d. 5te Juni 1807 til Secretair ved Selskabet for Veterinairkyndighedens Fremme (hvortil han havde udkastet Planen); blev d. 1ste Januar 1809 Meddirecteur for det Classenske Literatur-Selskab for Læger; d. 28de Januar s. A. Ridder af Danebroge; d. 2den Decbr. 1812 virkelig Justitsraad; antoges d. 10de Decbr. 1814 af Directionen for det Classenske Fideicommis som Veterinair-Docent ved Agerdyrknings-Institutet; blev d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; modtog d. 26de Februar 1817 kongl. Befaling at tage Sæde og Stemme i Directionen for Universitetet og de lærde Skoler i Sager, den botaniske Have angaaende (s. Collegial-Tid. 1817, S. 210—11). Var Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab ($\frac{4}{2}$ 1791) og af sammes Ordbogscommission (1796) samt Formand i denne (fra Efteraaret 1804, jvfr. Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 220, 374—75, 76, 402), endvidere dette Selskabs Archivarius ($\frac{23}{12}$ 1815); Medlem af det Linneiske Societet i London ($\frac{20}{3}$ 1790); af det Skandinaviske Literatur-Selskab ($\frac{18}{11}$ 1796); af det Kongl. Kjøbenhavnske medicinske Selskab ($\frac{19}{11}$ 1803, Æresmedlem $\frac{8}{10}$ 1819); af det naturforskende Selskab i Berlin ($\frac{14}{2}$ 1804); corresponderende Medlem af det Kgl. Preussiske Videnskabers

Academi ($\frac{1}{4}$ 1812) og af det Kgl. Franske Videnskabers Institut i Paris ($\frac{12}{12}$ 1814); Medlem af Videnskabernes Academi i Stockholm ($\frac{10}{8}$ 1816); af det Linneiske Societet i Philadelphia ($\frac{20}{8}$ 1816), samt af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. Thunberg, Moench og Roth have givet Planteslægter Navnet: Viborgia. (jvfr. Kroyers Naturhist. Tidsskr. I. 577). † 25de September 1822. — *1. $\frac{19}{11}$ 1790 Dorothea Henriette Augustine des Campeaux (døbt $\frac{26}{10}$ 1766, † $\frac{2}{11}$ 1795), en Datter af Professor Nic. Jac. And. Yanssens des C. (f. $\frac{6}{3}$ 1732 i Rouen, † $\frac{18}{12}$ 1795) og Anne Susanne Briand de Crevecoeur. *2. $\frac{10}{12}$ 1796 Anne Charlotte Amalie Nielsen (f. $\frac{26}{11}$ 1778, † $\frac{3}{3}$ 1852, Datter af Stutmester Nicolai N. (og senere givt med ovenanførte Professor Carl Viborg). — (Grundtrækkene af hans Levnetsløb, med Fortegnelse over hans Skrifter og Afhandlinger, i 1ste Bind af hans samtlige Veterinair-Afhandlinger, S. 3—34; Nekrolog, af C. Viborg, i Bibl. f. Læger II. 1822. S. 195—231, særskilt aftrykt under Titel: Eric Nissen Viborg. Kort biographisk Skizze. Kbh. 1823. (i Udtog i L. T. 1823, S. 281—84, og i Tidsskr. for Naturvidensk. II. 382—86); „Dagen" 1822, Nr. 232; Thaarups fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 157—61; Schlesw. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1821. VI. 101—2; 1828. I. 52—56; Lübker's und Schröders Schriftst. Lex. II. 654—59; Nachtr. S. 860; jvfr. J. V. Neergaard: „Mit Livs vigtigere Tildragelser", I. S. 31 fg., 40—47, 49, 52—57, 62, 64—79, 83—99, 138, 40—42; H. C. Tscherning, Efterretning om den kgl. danske Veterinairskole, S. 19—20; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 318; S. v. Tennecker's Lehrbuch der Veterinair-Wundarzneikunst, 1r. Theil (Prag 1820), § 49, S. 87—88. — Portrait, lithographeret, foran første Bind af hans samtlige Veterinair-Afhandlinger. — Om det over ham opreiste Mindesmærke, s. „Dagen" 1824, Nr. 82; Kbhvns Skilderi s. A. Nr. 72).

Tentamen *Eudiometriæ perfectioris*, ab illustri Academia scientiarum Regia Havniensi præmio coronatum. Havn. 1784, cum fig. — Botanisk oeconomisk Afhandling om Bygget, et i Følge det Thottiske Legatum af det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab den 22. Juni 1787 kronet Priisskrift. Kbh. 1788. 4to., med 4 Kbt. (L. E. 1789, Nr. 6). Oversat paa Tydsk. Kopenh. 1802. 4to., mit 4 Kpfrn. (N. Allg. D. Bibl. 80 Bd. 1stes St. S. 267). — Efterretning om Sandværterne og deres Anvendelse til at dæmpe Sandflugten paa Vesterkanten i Jylland. Kbh. 1788, med 7 Kbb. Overs. paa Tydsk af J. Petersen, under Titel: Beschreibung der Sandgewächse und ihrer Anwendung zur Hemmung des Flugsandes auf der Küste von Jütland; zum Gebrauch der Sanddünen-Bewohner. Kopenh. 1789. (Allg. D. Bibl. 95 Bd. S. 512). — Efterretning om Trommesygens Behandling hos Hornqvæget. ibid. 1792. (L. E. 1792, Nr. 39; Allg. L. Z. 1794, Nr. 76). Paa Tydsk i Forf.'s Abhandl. für Thierärzte etc., 1. S. 89—168, mit 1 Kupfertafel. — Efterretning om den Kongelige Danske Veterinairskoles Indretning. ibid. eod. (L. E. 1793, Nr. 27; „Iris" 1793, II. 219). Paa Tydsk i Abhandl. für

**Thierärzte, I. S. 169—271. — Forsøg til systematiske Danske Navne af indenlandske Planter; til Brug for Lærlingerne ved den Kongl. Veterinair-Skole. ibid. 1793.** (L. E. 1794, Nr. 4; Krit. o. Antikr. H. XIV. Nr. 39; Jen. L. Z. 1791, IV. Nr. 350; jvfr. Liden underjordisk Urtebog, forfattet af Niels den Anden og oversat af Mag. Phalæna. Kbh. 1798, s. L. E. 1798, Nr. 36). Overs. paa Tydsk 1795. — Underretning om Kær-Myssen, og dens Anvendelse til Føde for Mennesker og Kreature. Efter Rentekammerets Foranstaltning trykt for Kongelig Regning og uddeelt i Norge. Kbh. 1795. 13 S. 8. — Sammlung von Abhandlungen für Thierärzte und Oekonomen. Aus dem Dänischen. I.—V. Bändchen. Copenh. 1795—1807, mit Kupfertafeln. (L. E. 1806, Nr. 3. 4, af J. Rathke; 1808, Nr. 30; Beckmanns Bibl. XIX. 150—53, 554—61; Hartenkeils medicin. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Bibl. f. Phys. XIV. 280—83; Nachrichten von gelehrten Sachen, St. 7). — *Beata ruris otia fungis Danicis impensa a Theodoro Holmskiold. Vol. secundum; post obitum auctoris editum. Curante E. Viborg.* Haun. 1799. fol. (jvfr. Physikal. Bibl. XVI. 401—2). — Indledning til almindelig Naturkyndighed for Dyrlæger, af P. Abildgaard og E. Viborg. Kbh. 1800. Paa Tydsk: Abildgaards und E. Viborgs Handbuch der Naturlehre für Thierärzte. Aus dem Dänischen vom Prof. C. H. Pfaff. Copenh. 1802. Paa Svensk: Indledning till allmän naturkunnighet, af *Abildgaard* och *Viborg*. Öfvers. af *A. Lindér*. Stockholm, 1802. (Badens Univers. Journ. IX. 44; L. E. 1801, Nr. 19; 1802, Nr. 5; Hall Allg. L. Z. 1807, Ergzbl. Januar, S. 62; N. Allg. D. Bibl. LXXX. 263—66). — Danske Benævnelser til Hestens Anatomie, Bygning og Behandling, bestemte til Brug ved Underviisningen i den Kongl. Danske Dyrlægeskole. Samlede og ordnede af E. Viborg og J. Neergaard. Kbh. 1800. (L. E. 1802, Nr. 19; jvfr. Neergaards »Mit Livs vigtigere Tildragelser«, I. S. 54—57; »Politivennen« 1829, S. 671, 694, og Art. J. W. Neergaard, II. 435—36). — Veiledning til en forbedret Faareavl, og de spanske Faars Behandling i Danmark og Norge; ved P. C. Abildgaard og E. Viborg. ibid. eod., m. K. (Beckmanns Bibl. XXI. 268—70; jvfr. Art. S. A. Fjelstrup, I. 485). Paa Tydsk: P. C. Abildgaard's und E. Viborg's Anleitung zu einer verbesserten Schaafzucht und richtigen Behandlung der spanischen Schaafe unter kältern Himmelsgegenden, aus dem Dänischen übersetzt von F. C. Jensen und mit Anmerkungen versehen von dem letzten der erwähnten Verfasser. Copenhagen, 1802, m. Kpf. (N. Allg. D. Bibl. LXXX. 460—61). Paa Svensk: Anvisning till en förbättrad Fårafvel, af *Abildgaard* och *Viborg*, med Anmärkningar af Prof. *Retzius*. Stockholm, 1806. — J. G. Wolsteins Anviisning til at opdrage (ↄ: opføde) Føl. Oversat. 2det Oplag, med Anmærkninger. Kbh. 1800. (I den første danske Udgave, som udkom 1798, havde Viborg ingen Deel. De af Viborg i hans Udgave tilføiede Anmærkninger udkom samme Aar paa Tydsk oversatte af J. A. Marcussen i Skriftet: Kurze Anweisung zu einer richtigen Zucht und Wartung der Füllen bis zum vierten Jahre, von J. G. Wolstein. 3te Aufl. Copenh. u. Leipz. 1800). — Anviisning til at kiende og behandle Qværke, Hestekopper og Snive, udgiven til Brug for Landmanden. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 19; Olufsens Annal. X. 161—63; Marckmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 49). — Handbuch der Naturlehre. Copenh. 1802. — Veiledning til Svinets Behandling som Huusdyr. Kbh. 1801, m. Kobb. Andet med flere Tillæg forøgede Oplag, udgivet af E. Viborg. Med 5 Kobbertavler. ibid. 1836. (s. Marckmann's Fortegn. ov. Skrifter for Menigmand, S. 50). Paa Tydsk, omar-

beſeet og forøget af Forfatteren. Copenh. 1806, mit Kupf. Paa Franſk: *Mémoire* sur l'éducation, les maladies, l'engrais et l'emploi du porc. (Traduit de l'allem. de *Viborg*, et de l'angl. de *Young*). Paris, 1823, in 8, avec 3 planches. *Sec. édit.*, corr. et augm. des notes. Paris, 1835, in 8, avec 5 grav. Paa Svenſk: Handledning till Svinets uppfödande, m. m. Öfvers. Stockholm, 1830. 8: o., med 1 pl. Ogſaa paa Rusſiſk. (L. E. 1804, Nr. 16; 1807, Nr. 2). — Veterinair-Jagttagelſer for Aaret 1806. 1. Hefte. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 48); for Aarene 1807 og 1808. 2. H. ibid. 1808. (ogſaa i Veterin. Selſk Skr. I. 273—384); for Aarene 1809 til 1811. 3. H. ib. 1813. (og i Veterin. Selſk. Skr. II. 273—484); for Aarene 1818, 1819 og 1820. ibid. 1820. — C. H. Pfaff, über unreife, frühreife und ſpätreife Kartoffeln, und die verſchiedenen Varietäten der beiden letztern, vorzüglich in chemiſcher und mediciniſch-polizeilicher Hinſicht; und E. Viborg von der Unſchädlichkeit der unreifen und der rothen Kartoffeln. Kiel, 1807. (L. E. 1808, Nr. 11). — *Analyse* des traveaux de la Société royale vétérinaire de Copenhague. Premier Rapport. Copenh. 1808. fol. Second Rapport. ibid. 1815. 4to. — Tredie Beretning om Veterinair-Selſkabets Forhandlinger. Kbh. 1818. 8. Paa Franſk 1820. Dritter Bericht von den Verhandlungen der Veterinair-Geſellſchaft nebſt einer Ueberſicht der Veterinair-Litteratur. Kopenh. 1819. 8vo. — Om Heſtekiøds Spiisning. Skrevet efter det Kongl. danſke Cancellies Befaling, iſær for Norge. Kbh. 1809. 22 S. 8. (tillige indſ. i Almanakken for 1811, ſamt i Veterin. Selſk. Skr. II. 153—72, og r. i Bibl. f. Læger II. 221—25; Bärens' »Penia«, 4. Aarg. S. 154—57).

Nachricht von der in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein im Jahre 1814 herrſchenden Rinderpeſt. Glückſtadt 1814. 4to. (Paa Danſk i Oluffens »Nye oeconom. Annal. II. 24—33).

Aufruf an die Schleswig-Holſteiniſchen Einwohner wegen der im Jahre 1814 in den Herzogthümern Schleswig und Holſtein ausgebrochenen Viehſeuche. Schleswig 1814. 4to.

Samtlige Veterinair-Afhandlinger. Førſte Bind. Kbh. 1820, med Forf.'s Portrait. (Oecon. Correſpond. IV. 284; Schl. Holſt. Lauenb. Prov. Ber. 1821, VI. 101—13).

Om Miltebrand og Qvægſygen. Kbh. 1821. (Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 145—46, af E. Viborg).

Om Rotter og Muus, med Anviisning til deres Fordrivning og Ødelæggelſe. Kbh. 1821, med 1 Kb. (Oecon. Correſpond. V. 271).

Om Pilevaands Afbarkning og Plantning, tilligemed en Fortegnelſe over de hertil fortrinligſte Pilearter. Med 6 Kobbere. Kbh. 1821. 4to. (Oecon. Correſpond. V. 165—67; jvfr. Krarups Søndags Aftens Læsning 1809, Octbr. Nr. 28, af Viborg).

Heſtens Ydrelære, en Lærebog til Forklaring af Heſtens udvendige Form, Fuldkommenheder og Feil. Kbh. 1821. 2det forøgede Opl., udgivet af E. Viborg. ibid. 1836, m. K.

Udgav: Veterinair-Selſkabets Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1808—18, med 4 Kobb. og 2 Steentryk. (L. E. 1809, Nr. 11; L. T. 1814, Nr. 6. 7; Nyt Bibl. f. Læg. II. 163—69; Oecon. Correſpond. IV. 190—91). Til denne Samling leverede han: i 1ſte Deel: Om Hyrpirets urindrivende Virkning hos Heſten. (Læſt i det Kongl. Kiøbenhavnſke mediciniſke Societet den 19 November 1807), S. 51—64. (paa Tydſk i Teuffels Magazin, Bd. 1. H. 2. S. 179 flgg.); Erfaringer

om Jernvitriolens indvorteß Virkninger hos vore Huusdyr. (Oplæst i samme Societet den 19 November 1807), S. 65—76. (paa Tydsk i Teuffels Magaz. Bd. I. H. 2. S. 170 flgg.); Om Spydglands-Midlernes Virkning hos Huusdyrene. (Oplæst i samme Societet den 19 November 1807), S. 77—156. (paa Tydsk i Teuffels Magaz. Bd. I. H. 3. S. 310 flgg.); Veterinair-Jagttagelser for Aarene 1807 og 1808, S. 273—384. (s. ovenf.); — i 2den Deel: Om Særkienderne paa spiseligt Kiød. (Læst i det Kongl. Medicinske Societet i Kiøbenhavn, den 11 Januar 1810), S. 1—66; Undersøgelse af det Priisspørgsmaal om Qvægsygen, som Videnskabernes Selskab i Warskau har udsat for Aaret 1809, S. 67—120; Forsøg, som bevise, at Hestens Vindhose er smittende og kan, ligesom Muk, frembringe de ægte Kokopper, S. 129—38; Undersøgelse om Menneskets og Huusdyrenes Skab er en identisk Sygdom. (Læst i det Kongel. Kiøbenhavnske medicinske Societet den 25 Jan. 1810), S. 139—52; Om Hestekiøds Spiisning, S. 153—72. (s. ovenfor); Anmærkninger til O. Lemvigh's „Forslag om at indføre Pudler istedet for glathaarede Hunde“, S. 181—92; Den skiere Havre er et utilstrækkeligt Fødemiddel for Hesten, S. 193—200; Veterinair-Jagttagelser for Aarene 1809 til 1811, S. 273—484. (s. ovenf.); — i 3die Deel: Bidrag til Qvægsygens Historie og Efterretning om dens Behandling i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Aaret 1811. (Læst i det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab den 6 Januari og 3 Februari 1815), S. 1—60; Om Naturen af de saakaldte Franzoser eller Parresygen hos Hornqvæget. (Læst i det Kongl. medicinske Societet den 12 Jan. 1815), S. 119—36; Anmærkninger til Lappe's „Brudstykker om Smitterne for Huusdyrene“, S. 241—70; Efterretning om Arvefeilen af det saakaldte dobbeltendet eller tvillinglaarede Hornqvæg. (Læst i det kongl. Landhuusholdningsselskab den 11 Dec. 1816), S. 279—88; Forslag til et forbedret Hundepolitie i de danske Stater, S. 307—50; Om Skadeligheden af Kær Hestehale for Hornqvæget. (Af Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar för år 1817, S. 120), S. 351—62; Om Blaamælk, S. 363—68; Anbefaling af Krebskloen, som et nyt Fødemiddel for Oxen. (Fremlagt for det physiographiske Selskab i Lund i Skaane), S. 369—76; Officiel Beretning om Frugtbarheden i det Kongl. Frederiksborgske Stutterie afslædt af E. Viborg og F. C. E. Nielsen, S. 439—62.

I „Anzeige der Leipziger ökonom. Gesellschaft zur Michaelis Messe“ (Beobachtungen und Versuche über die Wirkungen des Eibenbaumes (Taxus baccata L.); zur näheren Bestimmung seiner Schädlichkeit und Unschädlichkeit, 1788, S. 18—31; 1792, S. 29—36; sammendragne og forøgede med fornødne Bemærkninger i Abhandl. für Thierärzte, II. 49—68).

I „Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter“ (Om de almindeligste hidtil bekiendte Gifters Virkning hos de forskiellige Dyrearter, med nogle deels nye, deels igjentagne Forsøg i Henseende, hvorvidt man af hines ulige eller eensformige Virkning paa disse kan slutte sig til Arternes Forskiellighed eller Beslægtning i Dyreriget; oplæst i Selskabet d. 13de April 1792, i Ny Saml. IV. 485—512; særskilt aftr. m. T.: Forsøg og Erfaringer om adskillige Gifters Virkning paa Dyr. Kbh. 1792. 4to; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, I. 275—324. (L. E. 1791, S. 592; 1792, Nr. 28; 1795, Nr. 6; „Iris“ 1793, II. 223—24; Lundblad, Tidningar från Bokhandling i Lund 1793, Nr. 19; Phys. oec. med. chir. Bibl. I. 221; Hartenkeils med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68; Jen. L. Z. 1794, Nr. 62); Kort

Beretning om de Forsøg, som det Kgl. Vidensk. Selskab har ladet anstille, for at undersøge, hvorvidt Tangrøg kunde være skadelig for Fiskene i Havet og for Vegetationen, læst i Selskabet d. 2den Novbr. 1804, i Selsk. Skr. for 1803—4 (Nyeste Saml. III. D.) S. 207—30; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 411—42. (L. E. 1806, Nr. 4, af J. Rathke); Beretning om de Forsøg, som Vidensk. Selskab har ladet anstille med Ægs Udrugning i uaandbare Gasarter, læst i Selskabet d. 7de Decbr. 1804, sstd. S. 231—54, m. K.; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 443—68, mit 1 Kupfer. (L. E. 1806, Nr. 4, S. 62).

I »Physikalsk, oeconomisk og medico-chirurgisk Bibliothek« (Beretning om den nærværende Landstutterie-Anordning i de Kongelige Churfyrstelige Hannoverske Lande. Af en Dansk Reisendes hidindtil utrykte Reisejournal i Aarene 1788 og 89, I. 31—42. (i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 251—66; paa Tydsk oversat i Leonhardi's ökonom. Heften 1795, August, S. 110 flgg., og med Berigtigelser og Tillæg af Forfatteren i Abhandl. für Thierärzte, II. 107—122); Kort Underretning om Sverrigs forbedrede Faareavl, samlet paa en Reise igjennem Sverrig af en Dansk, I. 129—144. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 37—58, jvfr. S. 198—204); Om den ved Spanske Faar forbedrede Sachsiske Faareavl, samlet af en dansk Reisende i Aaret 1787, I. 241—51. (i Samtl. Veter. Afhandl. I. 99—119); Fortegnelse paa hvad Hr. Schousboe har skienket til Veterinairskolens Samlinger, II. 95—96; Tanker over Hr. Birchs Raad imod Sygdomme hos Faar og Heste, II. 96—104; 201—6; Bemærkninger over nogle Ranunkel-Arters Uskadelighed for Huusdyrene, II. 276—86; Om Blodskald hos de drøvtyggende Dyr, II. 371—86; Bemærkninger over tvende Faar med Ringsyge, III. 1—4; Efterretning om Trommesygens heldige Operation ved Hielp af en Kniv, foretaget i Hammerum Herred, III. 211—18; Botanisk Bestemmelse af de i den danske Lov omtalte Sandverter, samt Efterretning om Sandflugtens Dempning. Et af det Kongel. danske Videnskabernes Selskab kronet Priisskrift, III. 211—289, 369—410. (særskilt aftr. Kbh. 1795, og r. L. E. 1795, Nr. 14; paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 123—252); Om Kronbenets Brud hos Hesten, og Muligheden af at læge det, III. 319—26. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 239—50); Om det for Heste skadelige Hø, som bjerges langs med Glaamen i Norge, III. 343—45; Om Kiærnemelks Skadelighed for Heste, IV. 73—79. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 221—30); Kort Efterretning om Snive, Hestekopper og Qværke, oplyst ved nyere anstillede Forsøg med disse Sygdoms-Smitter, IV. 113—61, 211—58 og VI. 313—63. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, II. 253—424; III. 259—336); Bemærkninger om Marsvinets Anatomie af Hr. Autenrieth, i et Brev fra Baltimora til Hr. Dr. Pfaff (af det Tydske) med Anmærkninger af E. Viborg, V. 115—37; Om en Krydslamhed, som Angel-Musen skulde foraarsage hos Heste, Hornqvæg og Sviin i Nørre-Jylland, med Anmærkninger af Viborg, fra en Anonymus, V. 246—55; Om Urigtigheden af et i Spanien anpriist Middel mod Kræft (bestaaende i en viss Fiirbeen-Art), V. 290—93; Om den konstige Aabning af Hestens Luftposer i den omvankende Krop eller Qværke, VI. 9—32. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, III. 231—58); Forslag til en forbedret Behandling af Spytfistlerne hos Mennesket og Huusdyrene, VI. 118—31. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, II. 31—48, samt i Tennecker's Zeitung für die Pferdesucht, Bd. 3. H. 1. S. 61 flg. og i Arnemanns Magazin, Bd. 3. St. 1. 1803. S. 100 flg., jvfr. Hartenkeils med. chir. Zeit. 1797, Nr. 68); Bemærkninger over Faareavlen i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen, samlede paa en Reise i Aaret

1796, IX. 205—28. (og i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 131—157; paa Tydsk overs. af A. F. Kühnel, med nogle faa Anmærkninger af Niemann, i Schlesw. Holstein. Provinzialberichte 1797, Bd. 2. H. 6. S. 107—24; ogsaa paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, II. 1—22; paa Fransk af T. C. Bruun Neergaard i de af Tessier og Bosc udgivne „Annales de l'Agriculture françoise", 2me série, Tom. X. p. 187—212; jvfr. Staatsbürgerl. Magaz. I. 782—84); Bemærkninger over Navle- og Pungebrok hos Hesten, med Forslag til deres Helbredelse, XII. 1—22. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, III. 197—220); Fortegnelse paa de ved Veterinair-Skolen udsatte og vundne Præmier, XVI. 306—10; Efterretning om Præmier for Hesteavl, uddeelte i Danmark og Hertugdømmerne, med en Udsigt over de velgiørende Følger af denne Indretning, XVII. 72—79. (og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 388—95); Efterretning om Kokopperne og deres Indpodning paa Mennesket, for at befrie det fra Børnekopper. Uddraget af Dr. Jenners og Pearsons Skrifter over dette Emne, XVII. 1—13; Jagttagelser om Anvendelsen af Byg til Hestefoder istedet for Havre, ved P. C. Abildgaard og E. Viborg, sstd. S. 105—17. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 21—32); Efterretning om en Kasuar (Struthio Casuarius) anatomeret paa den Kongl. danske Veterinairskole, sstd. S. 211—22. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 167—78); Indbydelse til Forelæsninger over oeconomisk Botanik og Veterinairvidenskaben for tilkommende Embedsmænd paa Landet, sstd. S. 306—9. (ogsaa i Badens Univers. Journ. VIII. 45—47); Efterretning om Dr. Jenners senere Jagttagelser over Kokopperne, med Anmærkninger, sstd. S. 331—36; Bidrag til en historisk Udsigt over Danmarks Hesteavl, XVIII. 253—91. (særskilt aftr., Kbh. 1800; og i hans Samtl. Veterin. Afhandl. I. 305—18; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte IV. 33—64). — I „Nyt Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie" (Fortegnelse over Veterinairskolens Præmier 1799—1800, I. 283—87; Nye Forsøg med Indsprøitning af Lægemidler i Dyrenes Aarer, med en Indledning af P. Scheel, sstd. S. 373—408. (paa Tydsk overs. af P. Scheel, med Tillæg, i Nordisches Archiv für Natur- und Arzneywissenschaft, Bd. I. St. 3. S. 535—65; Bd. II. St. 1. S. 119—51, og i Abhandl. f. Thierärzte, III. 85—134); Børnekopper er en fælleds Sygdom for Mennesker og flere Huusdyr, beviist ved Forsøg, som ere anstillede paa Veterinairskolen, sstd. S. 412—50. (paa Tydsk i Nordisches Archiv, Bd. II. St. 2. S. 172—83, og derfra i Abhandl. für Thierärzte, III. 165—74); Efterretning om den Moldauske Oxægrace, II. 177—86. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 230—38; paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte IV. 97—106, mit 1 Kupfertafel); Bjerg-Volverlei (Arnica montana) forsøgt som Lægemiddel paa Huusdyr ved Indgivelse giennem Munden og Indsprøitning i Aarerne, III. 48—68. (paa Tydsk, ved P. Scheel, i Nordisches Archiv, Bd. II. St. 3. S. 630—50, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 107—25); Bemærkninger over den amerikanske Kanin, Brasilianernes Aguti, eller den barhalede Kavi (Cavia Aguti), sstd. S. 69—82. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte IV. 153—66); Forsøg med Indsprøitning af arabisk Gummi i Dyrenes Aarer, sstd. S. 161—65. (paa Tydsk af P. Scheel, med Tillæg i Nord. Archiv Bd. II. St. 3. S. 652—57, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 145—52); Bemærkninger over Parresygen hos Hornqvæget, sstd. S. 174—76; Subscriptionsplan til en Haandbog om Huusdyrenes Sygdomme, til Brug for den danske og norske Landmand, sstd. S. 370—72; Indberetning til den kongelige Direction for Stutterievæsenet og Veterinairskolen, om Oxægracer, undersøgte paa en Reise i Aaret 1796, af E. Viborg og F. C. E. Nielsen. V. 132—47. (og i Samtl. Veter. Afhandl. I. 215—29); Efterretning om engelske Kartofler, dyrkede i Danmark, VI. 188—93;

Efterretning om Underviisningen, som gives ved den danske Veterinairskole, sstd. S. 197—213. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 215—32, og i Tenneker's Zeitung für die Pferdezucht, Bd. 3. H. 3. S. 207 flgg.); Undersøgelse om Løvstikkens (Ligusticum Levisticum) Indflydelse paa Koernes Melk, VII. 47—49. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 209—14); Forsøg til Besvarelse af Landhuusholdnings-Selskabets Priisspørgsmaal: »Hvorledes man bedst forvandler Been til en nærende Føde? Et Priisskrift af E. Viborg og C. G. Rafn, VII. 201—416; særskilt aftrykt. Kbh. 1805, med 3 Kobb.; overs. paa Tydsk. ibid. 1807. (r. i Olufsens Annal. X. 115—11. En Bedømmelse deraf fra National-Instituttet i Paris er indført i Handelstid. 1805, Nr. 29); Pathologiske Bemærkninger over druknede Dyr, med Hensyn til de druknede Menneskers Behandling, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8de November 1804, VIII. 1—34. (paa Tydsk, med Tillæg af P. Scheel, i Neues Nord. Archiv Bd. I. St. 1. 1807. S. 1—44 (jvfr. sstd. St. 2. S. 295—304, af P. Scheel) og i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 299—330); Bidrag til Koopperernes Historie, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8. Nov. 1804, sstd. S. 267—98. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 355—84, og i Teuffels Magazin, Bd. I. H. 3. S. 396 flgg.); Gjerde-Snerlen (Convolvulus sepium) prøvet som afførende Middel, læst i det Kgl. Danske medicinske Societet i Kjøbenhavn, den 8. Novbr. 1804, sstd. S. 355—66. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 331—42); Jagttagelser om Identiteten af Hestens Muk med Koens ægte Kopper, og at disse ikke ere noget Værne-Middel mod Qværke eller Krop og mod Skab, IX. 1—20. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, V. 271 flg.); Om Usikkerheden af et fra den preussiske Regjering bekjendtgjort Præservativmiddel mod den almindelige Qvægsyge, sstd. S. 20—35; Beretning om de af Cand. Pharm. H. J. Jacobsen anstillede Forsøg med Andronia, sstd. S. 67—82. (paa Tydsk i Gehlens Neues Journal der Chemie, VI. 605—15); Bemærkninger over det græske Hø eller Bukkehorn Trevinge (Trigonella Foenum Græcum) som Foderurt og Lægemiddel for Huusdyrene, sstd. S. 253—59).

I »Skandinavisk Museum« (Recension over Flormans Dissertatio de vi venenata nucis vomicæ, i Aarg. 1800. Bd. I. H. 2. S. 174—80; Undersøgelse om Aarsagerne til de sieldne Egenskaber som findes hos hvidfødte Heste, 1803. I. S. 267—82. (i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 396—416; paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 1—20). — I »Det Skandinaviske Literatur-Selskabs Skrifter« (Historisk Udsigt over det Kongelige Værk Flora Danica, 1806. II. S. 221—65; jvfr. L. E. 1809, S. 110—11).

I »Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter« (Botanisk oeconomisk Beskrivelse over de i Landhuusholdningen vigtigste Aspe- og Pilearter; et Priisskrift, i VI. Deel, S. 1—116. (særskilt aftr. Kbh. 1800); Om Forholdet, hvori Byg og Havre saavel i spiret som i uspiret Stand staae til hinanden, som Fedningsmiddel for Gjæs, læst i det danske Landhuusholdnings-Selskab den 30te Novbr. 1803, i VII. D. S. 316—19. (paa Tydsk i Abhandl. für Thierärzte, IV. 233—38); Om den Piaulske Indretning paa Skorstenen, for at afhielpe Røg i Værelser; og Forslag til den danske Kornvægt, VII. 319—26. (Disse tre sidstnævnte Afhandlinger findes ogsaa i Handelstidenden for 1803, Nr. 88, 96, 98).

I »Nordisches Archiv für Natur- und Arzneywissenschaft« (Impfversuche mit der Mauckmaterie an Thieren, und Dr. Jensen's Versuch mit derselben an

Menschen, Bd. I. St. 3. S. 569—70. (i Abhandl. für Thierärzte III. 175—78); C. G. Rafns und E. Viborgs Versuche über die Wirkung verschiedener nordischer Gewächse an Thieren, Bd. II. St. 2. S. 137—72. (i Abhandl. für Thierärzte, III. 135—64); Ueber die deprimirenden Wirkungen des Salpeters, und die excitirenden des Küchensalzes, Salmiaks und flüchtigen Laugensalzes, vorzüglich durch Einsprützung in die Adern von Thieren erprobt, in Bezug auf Hrn. Thilows Versuche; nebst andren sich auf diesen bloß beziehenden Versuchen, Bd. III. St. 2. S. 91—107, og i Abhandl. für Thierärzte, IV. 127—44).

I „Handelstidenden" (Om Stivelsebærme og spiret Byg at fede Sviin med, oplæst i Landhuusholdnings-Selskabet den 16. November 1803, i Aarg. 1803, Nr. 92. (paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte, IV. 203—8); Om Jens Degn (Opsynsmand i Klitterne, boende i Saltum Sogn, Hjørring Amt) og om de Græsarter, hvis Dyrkning han har søgt at udbrede, 1805, Nr. 95; Om Nytten af Kartoffelstængerne, s. A. Nr. 107, og i Olufsens oecon. Annaler VIII. 396—400).

I Siebold's „Chiron" (Beantwortung mehrerer die Castration bey Thieren betreffenden Fragen, Bd. I. St. 2. S. 303 flg.)

I Almanakkerne for Aarene 1806, 1807, 1808, 1809 og 1810 (Forholdsregler for at forædle Hesten; ogsaa i Samtl. Veterin. Afhandl. I. S. 361—388).

I „Dagen" (Om Giæssenes Sommerplukning, 1808, Nr. 140).

I S. J. Teuffel's „Magazin für Thierheilkunde und thierärztliche Polizei" (Ueber die Natur und Behandlung des bösartigen Entzündungsfiebers, i Bd. I. H. 2. S. 190 flg.; Ueber die Heilung des Wurms bei Pferden, sstd. S. 196 flg.; Von der vermeintlichen Schädlichkeit des Farrenkrauts für's Pferd und Rindvieh, sstd. S. 199 flg.; Der Lungenblutsturz beim Pferde, durch essigsaure Dämpfe gehoben, sstd. S. 253 flg.).

I „*Mémoires d'Agriculture d'Économie rurale et domestique*", Paris 1814 (Mémoire sur l'éducation et l'emploi du Porc. Ouvrage couronné par la Société d'agriculture du département de la Seine).

I „Schlesw. Holst. Provinzial-Berichte" (Ueber den Satteldruck, 1814. H. 2. S. 176—78; Ueber die Viehseuche in den Herzogthümern Schleswig und Holstein, s. A. H. 3. S. 277—81).

I „Nyt Bibliothek for Læger" (Grundtrækkene af P. C. Abildgaards Levnet og Fortienester, i Bd. II. S. I.—XXVII.; ogsaa særskilt udgivet, Kbh. 1816, og paa Tydsk oversat i Schwabs Taschenbuch der Pferdekunde auf das Jahr 1822); — i „Bibliothek for Læger" (Kort historisk Efterretning om det Classenske Literatur-Selskab for Læger, II. 1822. S. VII.—XV.).

I „Kongl. Vetenskaps-Academiens Handlingar för år 1817" (Om Skadligheten af Kärrfräken för Hornboskap, S. 120—127; paa Dansk i Veterin. Selsk. Skr. III. 351—62).

I „Den oecon. Correspondent" (Undersøgelse om Torvemoserne, 1817, Nr. 25).

I Will's u. Schwab's „Taschenbuch der Pferdekunde auf das Jahr 1817" (Nachricht von der Dänischen Veterinairschule, S. 201 flg.).

I Olufsens „Nye oeconom. Annaler" (Bidrag til Boghvedens oeconomiske

Beskrivelse, IV. 35—62; Bestemmelse af adskillige for Agerdyrkningen skadelige Muusarter, og Efterretninger om Midlerne til deres Udryddelse, sstd. S. 63—87; Om Spelt og dens Dyrkning som en nyttig Kornart for Danmark, sstd. S. 88—122. (Disse tre Afhandlinger udkom samlede m. T.: Om Boghvede, Markmuus og Spelt. Med 1 Kobb. Kbh. 1818; jvfr. Landoecon. Tid. IX. 356—68, af J. C. Drewsen); Almindelig Røglear eller Hundegræs (Fl. Dan. Tab. 743), dyrket som Foderurt i Danmark, sstd. S. 123—27; Om Staldfodring, som et Middel til at forøge Uldens Mængde og Fiinhed hos spanske Faar, tilligemed flere Bemærkninger om disses Behandling; læst i Landhuusholdnings-Selskabet 1818, V. 65—93; aftrykt særskilt, Kbh. 1820, og i Samtl. Veterin. Afhandl. I. 158—85).

Fortale til M. G. Schæffers Oversættelse af Burgsdorfs Anviisning til at opelske indenlandske og udenlandske Træarter i det frie (Kbh. 1799), i hvilken Oversættelse der og findes Anmærkninger af ham. — Udgav med Fortale P. C. Abildgaards »Dansk Heste- og Qvæglæge til Bøndernes Brug«, 4.—7. Oplag. Kbh. 1802, 1806, 1812, 18**.

Deeltog, som Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Ordbogs-Commission, i Udgivelsen af Dansk Ordbog, II.—III. Deel. Kbh. 1802—20. 4to. (L. E. 1810, Nr. 6. 7. 8. 10, af P. E. Müller).

**Wiborg (Jacob)**, f. i Kjøbenhavn 1771 (døbt 1/2 s. A.), Søn af Arbejdsmand Hans Hansen og Maren Lindtrup; blev dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kjøbenhavn i Efteraaret 1791; underkastede sig i April 1794 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og i Maj 1795 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev d. 4de April 1800 Byfoged i Rønne og Herredsfoged i Vester-Herred paa Bornholm; d. 26de Februar 1811 surnumerair Asessor i Lands-Overretten i Viborg; d. 5te Juni 1816 Byfoged i Faaborg, samt Herredsfoged i Salling Herred; d. 28de Juni 1840 virkelig Justitsraad. † 10de Octbr. 1846 i Faaborg. — *Catharine Guldberg (døbt 1/1 1781 i Stavanger, Datter af Byfoged Jens Andreas G. og Bolette Johanne Schrøder).

Pligts- og Rets-Lære for Ungdommen. Kbh. 1799. (L. E. 1800, Nr. 3. 4). — Kort Underviisning om Misgjerninger og Straffe efter de danske Love. ibid. 1800.

Tale ved Raadhusets Indvielse i Faaborg d. 28de Septbr. 1840. Odense (1840).

I Bärens's »Juridisk Lommebog« (Om Arv efter Naturens Ret, en Tale fremsagt i det juridisk-praktiske Selskab, 1795, S. 82—99. (L. E. 1795, Nr. 18; »Nordia«, 1795, I. 298); De vigtigste Egenskaber ved en god Borger, en Tale, 1796, S. 4—25).

I »Statistisk, juridisk og litterarisk Bibliothek« (Forsøg til en exegetisk Fortolkning over enkelte Materier og Steder i Christian Vtes Lov. 1ste St.: Hviler der nogen Plet paa uægte Børn efter Christian Vtes Lov? i V. 1—44).

I »Ny Minerva« (De vigtigste Hindringer for Bornholms Velstand udviklede i en Tale, fremsagt i Selskabet for den Bornholmske Efterslægt paa Stiftelsesdagen d. 28de Jan. 1807, i Aarg. 1807. II. 58—76).

I »Samlinger udgivne af det Bornholmske Selskab for Efterslægten« (Om adskillige Handelsplanters Dyrkning m. v. paa Bornholm, S. 107—29. (jvfr. L. E. 1807, S. 690—91); Om den ved Kong Christian Vtes Lov befalede og endnu ved Rettergang brugelige Forklaring over Vidners Eed bør afskaffes, S. 178—92; Udvalg af Domme, afsagde ved Rønnes og Bornholms vester Herreds Jurisdictioner i Aaret 1803, S. 237—73; Declamation paa Oldingens, den nu hedenfarne Ditlev Nic. Ammonds Fødselsdag, S. 25—29).

I Høst's »Archiv for Psychol., Historie o. s. v.« (Faaborgiana, VIII. 231—35, og i »Nyt Archiv«, III. 17—58, under Mærket —21—).

I Schouw's »Dansk Ugeskrift« (Postbud Jens Boesen Bos's Dødsmaade, fremstillet efter de derom optagne Forhører, i VII. Nr. 168 og 169, S. 177—95).

I Registeret over »Kjøbenhavnske lærde Efterretninger« for 1799 anføres han som Forfatter af »Politievennen« 1.—2. Hefte, r. sstd. Nr. 4. 5.

**Wiborg (Karsten Friis)**, Sidstanførtes Søn; f. d. 25de April 1813 i Kjøbenhavn; nød privat Underviisning indtil han 12 Aar gammel kom i Nyborg lærde Skole, hvorfra han 1830 dimitteredes til Universitetet; opholdt sig fra 1831—33 som Huuslærer paa Landet i Fyen; tog i Juli 1837 theologisk Embedsexamen („Laudabilis, imprimis ob specimen scriptum“); fik kongeligt Rejsestipendium 1841 til at undersøge de fædrelandske Konstminder og Konstsamlinger, for derefter at udarbejde en dansk Konsthistorie; holdt i Vinteren 18$\frac{4}{4}\frac{1}{2}$ Forelæsninger over Nordens Mythologi i dens Forhold til Konsten; disputerede d. 3die April 1843 for Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet; blev d. 26de Juni 1845 Sognepræst for Rynkeby og Revninge i Fyen. — * $\frac{3}{1}\frac{1}{0}$ 1845 (i Faaborg) Laura Krøyer. — (Autobiographi i Programmet i Anledning af Universitetets aarlige Reformationsfest og Rectorskifte 1843, p. 24—26).

Kritik over de ved det kongelige Akademi for de skjønne Konster offentlig udstillede Malerier. Kbh. 1838. (jvfr. J. L. Heiberg: »Om Malerkunsten i dens Forhold til de andre skjønne Kunster«, i »Perseus«, Nr. 2. 1838, S. 103—81, og Berl. Tid. 1838, Nr. 248; Fyens Stifts-Avis s. A. Nr. 82; Høst's »Materialier«, S. 1096).

Konstudstillingen i Aaret 1841. No. 1.—12. Kbh. 1841, med 15 Raderinger.

*En Mollaccord.* Tre Digte, med een Radering og tre Randtegninger. Kbh. 1842. Imperial 8. (»Fædrel.« 1842, Nr. 1014; »Dagen« s. A. Nr. 142; »Den Frisindede« s. A. Nr. 62—63; »Nye Intelligensbl.« s. A. Maj, Nr. 7; jvfr. J. f. L. o. K. I. 1843, S. 100—4).

*Fremstilling af Nordens Mythologi* for dannede Læsere. Kbh. 1843, med 1. Træsnit. Disputats for Magistergraden. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1247, jvfr. Berl. Tid

f. A. Nr. 178, af Wiborg; F. L. o. K. II. 1844, S. 50—73, af J. F. Hagen; J. f. L. o. K. II. 1843, S. 251). Paa Tydsk: Die Mythologie des Nordens, von K. F. Wiborg. Aus dem Dänischen von Anton von Etzel. Berlin, 1847. (N. Jen. L. Z. 1848, Nr. 43. 45. 46. 47, af Ferd. Wachter).

Konstudstillingen i 1844, betragtet med stadigt Hensyn til den sig udfoldende danske Konst. Kbh. 1814.

Frelsens Ordene, Prædiken paa 8de Søndag efter Trinitatis. Odense, 1847.

Skal Præsten være Sognepave eller Menighedens Tjener? Af V. Birkedal og K. F. Wiborg. Odense, 1851. (N. theol. Tidsskr. Bd. III. H. 2., af G. P. Brammer; jvfr. O. P. H. Larsens „Sendebrev til Biskop G. P. Brammer", 1852).

Barnedaabens Gyldighed; endnu et Stridsord imod Baptismen, talt i Stige den 27de Juni 1851. Odense, 1851.

Var fra Januar til April 1843 ansvarlig Redacteur af: Journal for Literatur og Konst. (hvortil han leverede: Stemninger og Tilstande i vor Tid. Som Fortale, I. 1843, S. 1—25; Endnu et Par Ord om Ribe Domkirke, sstd. S. 79—83; Om Randtegninger, nærmest med Hensyn til de i Danmark udkomne, sstd. S. 90—104).

I „Kjøbenhavnsposten" (Bedømmelse af „Uglefødsen", Maleri af Sødring, 1835, Nr. 237; Dansk Konstblad, 1836, Nr. 82).

I Heibergs „Kjøbenhavns flyvende Post" (Ogsaa Kritik, i Interimsbl. Nr. 126).

I „Dansk Konstblad", 2det Bind (Kjøge Kirke, Nr. 16; Nogle Bemærkninger om Faaborg Kirke, Nr. 21, 22, 23).

I „Annaler for Nordisk Oldkyndighed" (Udgravninger af Høie paa Langeland, foretagne efter Foranstaltning af Lehnsgreve Ahlefeldt-Laurvig ved K. F. Wiborg, 1840—1841, S. 164—66; Om Døbefonten i Baarse Kirke, dens latinsk-gotiske Indskrift og særegne Rune-Alphabet, 1846, S. 283—88, med Afbildning Tab. II. (og med Tillæg af Finn Magnusen, S. 289—95); Nogle historiske Notitser, samlede paa en Reise i Sjelland, sstd. S. 296—304).

I „Fædrelandet" (Anmeldelse af: „Danmarks Oldtid oplyst ved Oldsager og Gravhøie af J. J. A. Worsaae", 1843, Nr. 1428, 35, 36).

I „Ny Portefeuille" (Nogle hidtil utrykte Træk af Johannes Ewalds Liv, 1843. IV. 194—206).

I Scharling's og Engelstoft's „Theologisk Tidsskrift" (Endnu et Bidrag til Forstaaelsen af Luc. 16, 1 figg., i XII. (N. R. Bd. 6.) S. 128—48).

I Damkier's Samling af Prædikener over Epistlerne" (Hvori den sande kristelige Glæde bestaaer; paa fjerde Søndag i Advent, i I. 1—13; Denne Verdens Fyrste og hans Gjerning iblandt os; paa anden Søndag i Fasten, i III. 61—79; „Forhen vare I Mørkhed, men nu ere I et Lys i Herren"; paa tredie Søndag i Fasten, sstd. S. 80—96).

I „Dansk Kirketidende" (Tillægsbemærkninger til Debatten om Apokatastasis, i III. 425—29).

I „Christelig Samler“ (En Skriftetale, i XIV. 1851. S. 227—31).

Nationalsang, componeret af H. S. Løvenskiold. Kbh. 1848. — (Tildeels efter Autogr.).

**Wiborg (Niels)**, f. 1785 i Liunge, ved Sorø, hvor hans Fader var Gaardbejer; blev d. 6te Septbr. 1802 ansat i Amiralitets- og Commissariats-Collegiets Commissariats-Comptoir; tog i April 1810 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; blev d. 14de April s. A. Fuldmægtig i det norske Secretariat under General-Postdirectionen; d. 12te Juli s. A. Cancellist i Amiralitetet; s. A. Krigscancelli-Secretair; d. 4de Juli 1813 Chef for bemeldte Collegiums Commissariats- eller andet Departements-Comptoir; s. A. Overkrigscommissair; d. 22de Aug. 1815 virkelig Justitsraad; d. 26de Novbr. 1826 Meddirecteur for Søqvæsthuset og Assistentshuset; d. 1ste Novbr. 1828 Amiralitets-Commissair og Ridder af Danebroge; udnævntes 1833 til Assessor i Amiralitets- og Commissariats-Collegiet, vedblivende som Chef for Commissariats-Comptoiret, og erholdt d. 28de August s. A. Rang efter Rangfrdn. 3. Kl. Nr. 3; blev d. 20de Juli 1834 Deputeret i bemeldte Collegium; d. 28de Octbr. 1836 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 10de Juni 1841 charakterif. Generalkrigscommissair (med Rang 2. Kl. Nr. 12); d. 28de Juni 1847 Commandeur af Danebroge; d. 21de April 1848 Departements-Directeur i Marine-Ministeriet; 1850 Ridder af den russiske St. Stanislaus-Ordens 1ste Klasse. — * $\frac{28}{3}$ 1814 Hansine Henriette Fogh (f. $\frac{1}{8}$ 1791, Datter af Assistentshuus-Forvalter Lars F. og Dorothea Cathrine f. Schröder).

I „Archiv for Søvæsenet“ (Om de i Archivets 2det Binds 4de Hefte indrykkede „practiske Bemærkninger for at skjønne Egetræets Beskaffenhed“; med ydverligere Oplysning om denne Materie, i Bd. III. 1829. S. 193—212; særskilt aftr. og r. i „Tillæg til Archiv for Søvæsenet 3die Binds 4de Hefte“. (24 S. 8), hvorpaa Wiborg gjensvarte i et Tillæg til Archiv for Søvæsenet 4de Bds 1ste Hefte. Kbh. 1830. (29 S. 8); i M. f. L. III. 173—86, af J. W. Hornemann).

I „Den Berlingske Tidende“ (Foredrag ved en Provevalgforsamling, 1848, Nr. 246).

**Wichmann (Carl Frederik)**, f. 1791 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Jacob Nicolaus W. var Regimentschirurg ved danske Livregiment tilfods (f. ved Lübeck 1750 (døbt $\frac{4}{3}$ s. A.), † $\frac{25}{8}$ 1807) og gift med Frederike Dorothea Løw (døbt $\frac{24}{7}$ 1763, † $\frac{11}{2}$ 1847); blev 1812 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og tog i det paafølgende Aar den philologisk-phi-

losophiske Examen; var siden Institutbestyrer og Sproglærer i Kjøbenhavn.

Margaretha, Dronning til Danmark, Norge og Sverrig. En Charakteristik. Med Portrait. Kbh. 1824. (Conversationsbl. 1824, Nr. 32; Hall. Allg. L. Z. 1828, Ergzbl. Mai, Nr. 60).

Tydsk Erindringsbog, eller Samling af tydske Udtryk, Talemaader og Ordsprog, til Underviisningsbrug. Kbh. 1832; o. m. T.: Dänisches Erinnerungsbuch, oder Sammlung dänischer Ausdrücke, Redensarten, Sprichwörter, als Anleitung zur Erlernung der dänischen Sprache. Kopb. 1832.

Morskabslæsning for Ungdommen af begge Kjøn. 1.—2. D. Kbh. 1832. (udkom i 6 Hefter).

Danske Originaliteter i bunden og ubunden Stiil. En Samling af Skjemt, Synderligheder, Indfald, Bekjendtgjorelser o. m., der for sin Pudsigheds Skyld fortjente opfrisket Minde. 1ste Bind. Kbh. 1837. (Nordisk Ugeskr. S. 254—55, af Fr. Barfod).

I Riise's „Archiv for Historie og Geographie" (Det ostindiske Kompagnies Stiftelse i Danmark og sammes første Expedition til Indien 1618; efter Schlegel, Samml. z. dänisch. Gesch., i XXV, 289—341).

**Vidalin (Geir Jónsson)**, f. d. 26de October 1762*) i Præstegaarden Laufás ved Øfjord, i Islands Norder-Amt, yngste Søn af Jón Jónsson Vidalin, Præst til Laufás og Provst i Thingeyar- eller Nordre-Syssel († i Decbr. 1768, Sønneson af Laugmand Pál Vidalin og Datterson af Biskop Stein Jónsson), og Sigrid Magnúsdóttir († i Decbr. 1768, yngste Datter af Præsten til Huserig Magnús Einersson, og Søster til Landfoged Skuli Magnusson); blev 1775 optagen i Latinskolen paa Holum, som han besøgte i 5 Vintre; nedrejste i Efteraaret 1780 til Kjøbenhavn, og blev i Marts 1781 privat dimitteret til Universitetet; beskæftigede sig, foruden med philologiske og theologiske Studier, tillige med Philosophi og Mathematik, hvori han gav yngre Studerende Vejledning, og tog d. 28de Febr. 1784 philologisk Embedsexamen (Laud.); udnævntes til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; absolverede d. 1ste Maj 1789 den theologiske Embedsexamen (Laude dignissimus); rejste samme Aar tilbage til Island; blev d. 8de Januar 1791 af Biskop H. Finnsson kaldet til Domkirkepræst i Reykjavik (med kongel. Confirmation $\frac{27}{5}$ s. A.); d. 10de Maj 1797 Biskop i Skálholt Stift; d. 2den October 1801 Biskop over hele Island; d. 28de October 1817 Ridder af Danebroge. † 20de Septbr. 1823. — * $\frac{25}{7}$ 1792 Sigrid Haldórsdóttir (f. 1769, en Sonnedatter af Biskop Finnur Jónsson, og Enke efter Gud-

*) Efter hans til Ordenscapitlets Archiv indsendte Vita, andensteds angives 27de Octbr. 1761.

mund Thorgrimsson, Præst ved Domkirken i Reykjavik). — (Biographi i Thaarups fædrenel. Nekrolog, S. 337—40, 507; Pétursson Hist. eccl. Isl. p. 502—4; jvfr. Hundrups Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 44; Histor. Aarbøger, udg. af C. Molbech, III. S. 269—70).

Evangelisk-kristileg *Messusaungs og Sálma Bók* til almennrar brúkunar í Kirkium og Heimahúsum. Leirárgörðum, 1801, og oftere. (udg. i Forening med M. Stephensen).

De tre første Evangelier, overs. paa Islandsk. (i det Ny Testamentes ny Oversættelse, 1ste Deel, Viðeyar Kl. 1825, samt i Bibeloversættelsen 1841. 4to).

Udtog af et Brev fra ham i det danske Bibelselskabs 4de Beretning, S. 72—73.

**Wiimh (Adam Gottlob)** var 1786—1805 Ejer af Hovedgaarden Lundbygaard i Præstø Amt; 1795—1811 Landvæsenscommissair i samme Amt (med Kammerraads Rang); forpagtede, efter at have solgt Lundbygaard, adskillige Gaarde, saasom Juellund, Gunderslovholm og Ringsted-Kloster; opholdt sig siden i Kjobenhavn. † 21de Februar 1836, 76 Aar gl. — * 1. 1788 Claudine Marie Plum († $\frac{8}{6}$ 1797 i sit 30te Aar paa Holtegaard), en Datter af Krigsraad, Proprietair Claus P. og Cathrine v. Kragenskjold. * 2. $\frac{7}{3}$ 1799 Marie Magdalene Ranøe (f. 1781, † 1836), ældste Datter af Dr. & Prof. Med. Andreas Broberg R. (f. $\frac{13}{2}$ 1751, † $\frac{12}{12}$ 1801) og Anne Elisabeth de Klöcker (f. $\frac{1}{7}$ 1749, † $\frac{11}{4}$ 1810). — (Jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1835, Col. 799—800).

Den practiserende Landmands Haandbog. 1.—2. Deel. Kbh. 1826 2den Udgave, med et Tillæg. ib. 1829. 3die Udgave. ibid. 1833. („Dagen" 1827 Nr. 11; L. T. f. A., Nr. 45; „Rasl's Literaturbl. S. 27—31; „Kbhvns Skilderi 1829, S. 22—25 (af G. O. B. Beglrup); „Nyeste Morgenpost" f. A. S. 300).

Afhandling om hvorledes Danmarks ruinerede Rigdomskilde, Agerdyrkning og Landbovæsenet, muligen igjen kunde bringes i onskelig Tilstand og den tabte gyldne Tid derved vindes tilbage. Kbh. 1827.

I „Kjobenhavnsposten" (Angaaende den Danske Hæsteraces Forædling. — Og Vedelobs Prover, 1832, Nr. 189).

**Wiimh (Laurits Hieronymus)**, en Søn af Overauditeur Peder Lasson Wiimh og Mette f. Ring († $\frac{22}{2}$ 1812 i sit 67de Aar); blev dimitteret til Universitetet 1788; underkastede sig i Juni 1798 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske, og i Maj 1827 dens praktiske Prove, hiin med bedste, denne med næstbedste Charakteer; var Capitain og bosat paa Hjortespring; levede siden som Sproglærer i Kjobenhavn. † 10de Marts 1846, i sit 73de Aar, i Kbhvn. — * . . . . . . . Bergsøe († $\frac{6}{10}$ 1850, i sit 78de Aar, i Kolding).

Børnene paa de Vogesiske Bjerge, eller en gammel Elsassers Tildragelser; et Bidrag til den franske Revolutions Historie. Oversat af Fransk. Kbh. 1812.

En Bedstefaders Fortællinger, eller Skotlands Historie fra dette Riges ældste Tider, indtil det under Kong Jacob den Sjette af Skotland blev forenet med England. Af Walter Scott. Til Brug for Ungdommen. Oversat af Engelsk paa Dansk, efter den fjerde originale Udgave. I.—III. Deel. Kbh. 1833—39.

Rimerier og Digte af blandet Indhold. Kbh. 1835. („Dannora“ I. 36—37).

**Wiinholt (Claus Edvard)**, Sønnesøn af den i Worms Lex. II. 586 anførte Claus W., Præst i Horslunde; f. d. 6te Juli 1777 i Brandstrup i Laaland, af Forældrene: Christian Ditlev W., daværende residerende Capellan for Tiirsted, Skjørringe og Veileby (fra $\frac{24}{6}$ 1771), siden ($\frac{23}{6}$ 1779) Sognepræst til Vesterborg og Birket (f. $\frac{12}{12}$ 1747, † $\frac{21}{4}$ 1787), og Anna Hansen (° 2. 1788 P. O. Boisen [Præst i Vesterborg], og † 1ste Apr. 1798, 45 A.); tog Landmaaler-Examen; blev 1799 Skovrider paa Petersgaards Gods, og foretog en Forstreise i Storbritannien i Aaret 1802; udnævntes 1804 til Skovrider i det 1ste Kronborgske Skovdistrict; 1810 til Overforster i Laurvigs Grevskab i Norge (bosat paa Underöbo ved Laurvig); nedlagde 1816 denne Post og rejste til Danmark, hvor han siden blev Forst-Inspecteur paa Grevskabet Frysenborg; d. 1ste August 1829 virkelig Justitsraad. † 12te September 1833 paa Kraghlund. — ° $\frac{25}{10}$ 1804 Dorthe Marie Neergaard (f. $\frac{27}{1}$ 1782, † $\frac{26}{11}$ 1842 paa Moesgaard), næstældste Datter af Peter N., Forpagter af Høfdinggaard og Lilliendahl, og Susanne f. Staal. — (Nekrolog, i „Dagen“ 1833, Nr. 229).

I „Landhuusholdnings-Selskabets Skrifter“ (Bemærkninger, samlede paa en Forstreise i Storbritannien i Aaret 1802, i Ny Saml. Bd. I. H. I. S. 1—72; ogsaa særsk. aftr. Kbh. 1806. (L. E. 1807, Nr. 42. Udtog i Olufsens oecon. Annal. IX. 123—50).

I „Budstikken“ (Anviisning til Humleavl, i III. Deel, Tillægget No. 1 & 2; siden, med nogle Tillæg af J. Neumann, i Oeconom. technolog. Samlinger, udg. af Selskabet for Norges Vel, 1ste Deels 1ste Bd. S. 181—96; ogsaa særskilt aftr. Christiania, 1812. (L. T. 1813, S. 255—56). Udkom ogsaa i Forening med M. R. Flors Afhandling om Tobaksavl. Christiania, 1817).

I „Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie“ (Efterretning om Kulbrænden af Tørv i Hertugdømmet Slesvig, tilligemed et Forslag om en bedre Brændingsmaade, XVI. 311—28 og Nyt Bibl. f. Physik, I. 512—20. (siden aftrykt i Olufsens oecon. Annaler IX. 321—47, samt i Handelstid. 1808, Nr. 15—16; ligeledes særskilt aftrykt. Kbh. 1808. 4to; et Udtog i Niemanns Forststatistik S. 466 flgg.); Efterretning om Kalkbrændingen af Muslingskaller ved Uetersen, XVI. 243—48). — I „Nyt Bibliothek for Physik“ (Forslag til Skov-Opelskning paa de jydske Heder. Et i Følge det grev. Thottiske Legat af det kongl. danske Videnskabers Selskab 1802 kronet Priisskrift, i IV. 1—66, og derfra i Lunds Nord. Land-

væsens-Magazin 1802, October, S. 1—32; Novbr., S. 113—149; ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1802).

**Wiinholt (Hans)**, Nysanførtes Broder; f. i Vesterborg i Laaland d. 17de November 1785; kom 1797 i Nakskov Latinskole, og afgik herfra i Efteraaret 1804 til Universitetet; tog i October 1814 theologisk Attestats (II. ill.); blev d. 11te Decbr. 1816 Capellan hos Præsten H. Teilmann i Tølløse og Aagerup i Sjælland; d. 23de Maj 1821 Sognepræst til Falslev i Aarhuus Stift, og d. 11te Maj 1825 til Moltrup og Bjerning i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 16de April 1841. — * 1822 Mariane Magdalene de Brinck-Seidelin (f. $\frac{6}{7}$ 1802 paa Eriksholm), Datter af Conferenceraad Hans de B.-S. (f. $\frac{2}{1}$ 1750, † $\frac{30}{9}$ 1831) og Henriette Lederer († $\frac{2}{4}$ 1842). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 141).

Om Menneskets høie Forpligtelse til Lydighed mod Øvrigheden. Haderslev, 1831. — Taler. Kbh. 1831. — Prædiken paa den Dag, da Stændernes anden Forsamling for Hertugdømmet Slesvig blev aabnet, den 21de Mai 1838, holden i Slesvigs Domkirke af C. F. Callisen. Oversat. Haderslev, 1838. — Nogle Smaadigte, i „Dannevirke".

**Wilde (Johan Gottlieb)**, Klædefabrikør og Farver samt Oldermand for Dugmagerlauget i Kjøbenhavn; blev d. 11te Marts 1813 udnævnt til Agent (med Rang Nr. 6 i 7de Klasse). † 15de Decbr. 1826. — * 1. $\frac{27}{9}$ 1782 Anne Marie Rosovsky. 2. H. West.

Farve- og Fabrikations-Bog, forfattet efter egen Erfaring. Kbh. 1806. Anden og forøgede Udgave. ibid. 1813.

En Artikel i „Dagen" 1816, Nr. 172. (Jvfr. J. P. F. Hertzsprung's „Oplysninger". Kbh. 1816).

**Wilde (Johan Christian Pauntlitz)**, f. d. 21de Juni 1786 i Helsingør, Søn af Justitsraad og Borgemester Tevis W. (f. $\frac{24}{12}$ 1727 i Bergen, † $\frac{14}{9}$ 1800) og Christiane Petronelle f. Harboe (døbt $\frac{28}{1}$ 1752 i Helsingør, † 1801, Datter af Raadmand Christian H. og Birthe Kirstine f. Mossin); var surnumerair Fuldmægtig i Generalitets- og Commissariats-Collegiet og Krigs-Assessor, da han 1820 udnævntes til Amtsforvalter for Randers Amtstue-District; blev d. 1ste Novbr. 1828 virkelig Kammerraad; d. 28de October 1836 virkelig Justitsraad; d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge. — * Charlotte Amalia Therkildsen (f. $\frac{24}{10}$ 1799, † $\frac{18}{10}$ 1833), en Datter af Landvæsenscommissair Anders T., Ejer af Hvidemølle ved Randers, og Øllegaard Charlotte f. Sielle.

I Halds „Tidsskrift for Landoekonomie" (Beretning om Hørindustrien i Randers Omegn, af Wilde og S. S. Blicher, III. 83 flgg.; Hørindustriens Til-

stand og Tillagen i Randers Omegn i de sidste Aar, af Samme, V. 307—15; Husindustriens Tilstand i Randers Omegn i de 2 Aar fra 1ste Junii 1835 til ult. Mai 1838, af Samme, i ny Række, I. 285—91, oversat i Falck's Neues Staatsb. Magazin, VIII. 696—99).

**Wilder (Hans)**, Grosserer og Ejer af et Sukkerraffinaderi i Kbhvn. (indtil 1834); derefter Commerce- og Marine-Agent. — *Anna Margaretha Rauert († 18/11 1821, 30 A. i Kbh.)

Tabeller over Rigsbankpenge Sølv imod Sedler og Sedler imod Sølv. Efter det Engelske af Mortimer og Tate. Med en Fremstilling, hvorledes Coursens skadelige Virkninger kan standses o. s. v. Altona, 1820. 4to.

Nachrichten über die deutsche Colonie des Baron von Racknitz am Flusse Nueces im mexicanischen Staate Tamaulipas, nebst Aufnahme-Bedingungen u. s. w. Kopenh. 1835. (Paa Dansk. Aarhuus, 1837).

**Wildt (Johannes)**, en Skolelærersøn fra Liunge ved Sorø; blev Elev, og d. 19de Juni 1812 Skuespiller ved den kongl. dramatiske Skole; 1817 afskediget med Vartpenge; erholdt d. 9de Decbr. 1818 Bevilling til at opføre Skuespil i de danske Kjøbstæder udenfor Kjøbenhavn (s. Collegial-Tid. 1819, S. 6; 1821, S. 170); beskæftigede sig siden med literaire Arbejder. † 28de Juli 1836, 54 Aar gl., i Nærheden af Odense.

Mariafesten, landlig Scene i Anledning af Dronningens og Kronprindsessens Fødselsdag. Kbh. 1816.

Danske Markblomster. Nytaarsgave for Skuespilyndere. Aarhuus, 1822. (Fabers Jyllands Kundskabs-Tid. H. 1. S. 49—50).

Romantiske Fortællinger. Kbh. 1825. (indeh.: 1. Jutta, Prindsesse af Danmark, Erik Plougpennings yngste Datter. 2. Thyra Dannebods Fosterdatter, eller Hedningen og den Christne; jvfr. „Dagen", 1825, Nr. 131; „Conversationsbl." 2. Aarg. I. 58). [Af Fortællingen „Jutta" udkom nye Udgaver. Kbh. 1834 og 1840].

Spøg og Alvor. Nytaarsgave for Yndere af Morskabslæsning og Skuespil for 1826. Kbh. („Conversationsbl. 2. Aarg. II. 75).

Oluf Axelson og hans Familie, eller Inqvisitions-Fængslerne under Sorøe Kloster. En paa historiske Sandheder grundet fædrelandsk Roman. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1839 og 1847. Overs. paa Svensk. Stockholm, 1830.

En Nat i Ebeltoft eller Eventyret paa Reisen. (Med en Fortale i 3 Punkter). Vaudeville i een Akt. Kbh. 1827. (jvfr. Randers Amts-Avis 1827, Nr. 83; Aarh. Stifts-Tid. s. A. Nr. 136, 40; Aalborg Stifts-Tid. s. A. Nr. 151; „Politivennen" s. A. S. 578—80, 585—87; „Kbhpost." s. A. S. 232).

Noget om Eqvilibristen Christian Roats Levnet, Kunst og sørgelige Død, samt udførlig Efterretning om en Sveitser, som for 211 Aar siden trende Gange gik frem og tilbage paa en Linie. Kbh. 1827. 2det Opl. ib. eod.

Gustav og Theodore, eller Grev Rosen og hans Familieś Hændelser, før,

under og efter Pesten i Kjøbenhavn 1711. En sand Fortælling. Kbh. 1827. Ny Udgave. ib. 1840. Overs. paa Svensk af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1830.

Forsvundet Haab og Gjensyn, eller den borgerlige Yngling og den adelige Pige. En paa virkelige Begivenheder grundet romantisk Fortælling af A. F. H******, udgivet. Kbh. 1828.

Den danske Negerdronning, eller Jordskjælvet i Lissabon 1755. En romantisk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. Paa Svensk overs. af Sophie Gyllenborg. Strengnäs, 1831.

Thorvald og Thora, eller det dyre Davrekjøb. Historisk-romantisk Fortælling. Kbh. 1828. Ny Udgave. ib. 1840. (Kbhpost. 1831, Nr. 51, af J. A. O (stermann). Overs. paa Svensk. Stockholm, 1831.

Don Jorgen Ulrik (Christian den Fjerdes og Kirstine Munks Søn), eller: De danske Skibbrudnes Hændelser paa en indisk Klippeøe. En historisk-romantisk Fortælling. Kbh. 1828.

Dødningefingeren, eller den falske Kong Oluf. En paa et Sagn og historiske Sandheder grundet romantisk Fortælling fra Dronning Margarethas Tider. Kbh. 1829. Ny Udgave. ibid. 1842.

Det tunge Offer, eller den qvindelige Livsfange. En romantisk Fortælling. Kbh. 1829. Ny Udgave. ib. 1840.

Den smukke Skovpige, eller det skjulte Fængsel. En romantisk Klosterhistorie fra Christian den Andens Tider. Kbh. 1830. 2den Udg. ib. 1840. 3die Udg. ib. 1847.

Tycho Brahes Dage, eller Brøndpigen ved Ramløsa. En romantisk Fortælling. Kbh. 1830. Ny Udgave. ib. 1842. Oversat paa Svensk. Del. I.—II. Stockholm, 1834.

Maltheser-Bruden, eller Pigen uden Fødeland. En romantisk Fortælling fra den franske Kong Ludvig den Fjortendes Tider. Kbh. 1831. Anden Udgave. ibid. 1833.

Den danske Student Christian E.'s rædselsfulde, men sandfærdige Begivenheder under Pesten i Kjøbenhavn 1711. Udgivet. Kbh. 1831.

Familien Gyldenstjerne. Romantisk dansk Familiehistorie fra Christian den Fjerdes Tider. Kbh. 1833.

Celebrations-Sangbog. Nytaarsgave for 1834. Kbh. (1833).

Originale romantiske Fortællinger. Kbh. 1834. (indeh.: 1. Lysefaxen, en Fortælling fra Korstogenes Tider. 2. Jutta, Prindsesse af Danmark. 3. Dobbeltsynet. 4. Hother og Maria. 5. Den qvindelige Tugthuusfange eller de betydningsfulde Ord. [Ny Udgave. 1842.] 6. Thyra Dannebods Fosterdatter. 7. Den levende Begravne, en Scene fra Pesten i Kjøbenhavn 1711).

Den banlyste Kjærlighed, eller Gravhvælvingen under Frue Kirke. En fædrenelandsk romantisk Fortælling fra Katholicismens sidste Tider i Danmark. Kbh. 1835. Ny Udgave. ibid. 1840.

Fiona. Et Tidsskrift. Odense, 1836. (heraf udkom kun 1 Nr.).

Adskillige Prologer og andre poetiske Stykker, deels indførte i „Dagen“, „Adrastea“; Døl's „Archiv for Psychol., Hist. o. s. v.“ (IV. 155—6), „Conversationsbladet“

1825, og fl. St., deels særskilte, f. Ex.: Nationalsang i Anledning af Prindsesse Wilhelmines og Prinds Frederiks Formæling. Kbh. 1828; Flora, Sylpherne og Zephyr, et Digt i Anledning af Kronprindsesse Carolines og Prinds Ferdinands Formæling, samt en Nationalsang i samme Anledning. ib. 1829.

Bidrag i Elmquist's »Læsefrugter« (Lovkapellet paa Stevns Klint, i 17de Bind, 1822).

**Wilhelm (Joh. A.)**, Krigsraad og Institutbestyrer i Kjøbenhavn.

Mathematik for de første Begyndere. 2det Oplag. 1835.

**Wilhelmsson**; Pseudonym.

Testamentet, Comedie. Kbh. 1826.

**Wilhjelm (Hans Liebholdt)**, Underrets-Procurator i Svendborg Amt.

I »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« (Svendborg Klosterkirke, 1828, Nr. 64; jvfr. sstd. Nr. 68, Sp. 1082).

I Hempels »Bidrag til Tidshistorien« (Bemærkninger med Hensyn til Kommunallovens Anvendelse, 1837, Nr. 48).

**Wilkens (Julius Frederik Christian Emil)**, f. i Kjøbenhavn d. 29de Februar 1812, yngste Søn af Jessenius Nicolai Heinrich W., Cancelliraad og Comptoirchef i Nationalbanken (f. 6/3 1780, † 1/5 1812, Søn af Justitsraad og Bankdirecteur Bernhard W.), og Johanne Hviid (f. 23/12 1786, Datter af Professor og Regentsprovst Andr. Chr. H. og Steddatter af Biskop Fr. Plum); blev tidlig holdt til Studeringer og besøgte fra August 1821 til Januar 1825 den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole; blev derefter bestemt til at blive Mechanikus, og sat i Forbund hos Konstdrejer Körber, men nød paa samme Tid hjemme Underviisning i Mathematik og besøgte Forelæsninger over de physiske Videnskaber først i Sommeren 1825 hos Conferenceraad, Prof. Ørsted, senere saavel hos ham, som hos Prof. Forchhammer; blev i Foraaret 1829 Konstdrejersvend, nød i den paafølgende Sommer Underviisning i Metalarbejde hos Mechanikus Winstrup, og indtraadte i Efteraaret s. A. som Examinand i den polytechniske Lære-Anstalt, som netop dengang begyndte sin Virksomhed; maatte i Sommeren 1831, i v. Schmidtens Fraværelse, holde et Repetitionscursus for sine Medelever; underkastede sig ved Nytaar 1831—32 Examen i Mechanik og i den anvendte Naturvidenskab og bestod i begge med Charakteren Laudabilis; overtog umiddelbart efter Examen det Hverv af Selskabet for Naturlærens Udbredelse, at holde Forelæsninger i Aalborg over Physiken, men opgav, efter at have endt det første Cursus i Sommeren 1832, denne Stilling; tiltraadte i Foraaret

1833, med Understøttelse af den Rejersenske Fond og Fonden ad usus publicos, en technologisk Reise; besøgte det sydlige Sverrige, gjennemreiste Tydskland, Schweiz, Holland og Belgien, og tilbragte een Vinter i Wien, en anden i Paris (jvfr. Selmers Akad. Tid. 2den Aarg. S. 487); kom hjem i Foraaret 1835; blev d. 17de Novbr. s. A. constitueret til fra Foraaret 1836 at fungere som Lector i Technologi ved den polytechniske Lære-Anstalt (s. Selmers Akad. Tid. 3die Aarg. S. 516), og blev d. 30te Januar 1838 fast ansat i samme Embede; var Medlem af Trykkefriheds-Selskabets Bestyrelse; erholdt d. 12te Januar 1849 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); valgtes den 4de Decbr. s. A. til Folkethingsmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51 (var Secretair i den 3die Session); blev 1851 Medlem af Commissionen angaaende den polytechniske Lære-Anstalts og den militaire Høiskoles Forening. Har, ved Understøttelse af den Rejersenske Fond, foretaget Reiser til Udlandet, i Anledning af stedfundne Industri-Udstillinger, saaledes 1844 i Paris og Berlin. — *⚭ 1841 (i Aalborg) Lauretta de Hoffman, en Datter af Kjøbmand Matthias de H. i Aalborg og Plejedatter af Kjøbmand Søren Winkel.

Om Runkelroer og Runkelroesukker. No. 1. Kbh. 1836, med 4 Kobbertavler. (M. f. L. XVI. 485—514, af E. A. Scharling; »Kbhpost.« 1836, Nr. 361; 1837, Nr. 3, af Wilkens. — Et Udtog af Skriftet i Handels- og Industri-Tid. 1836, Nr. 69, 71, og derfra i »Ugeblad for den danske Bonde«, 3die Aarg. Nr. 34, 35).

Om Runkelroens Dyrkning. Kbh. 1837. 1 Ark. (aftrykt med nogle Forandringer af foranførte Skrift).

Karl Karmarsch's Lærebog i den mechaniske Technologie, bearbeidet paa Dansk og ledsaget med Tegninger. 1ste Bds 1.—9. Hefte, Kbh. 1840—52, st. 8. med 43 Kbt. i Fol. Ogsaa med særskilt Titelblad: Lærebog i Metallernes mechaniske Technologie. Nærmest som en Bearbeidelse af »Handbuch der mechanischen Technologie von K. Karmarsch.« Med 43 Kobbertavler og en guillocheret Tavle. Kbh. 1852. (Ursins »Nyt Magaz. f. Kunstn. og Haandv." IV. 263—64; Industriforeningens Qvartalsberetn. I. 173—75; »Dagen« 1841, Nr. 179).

Tillæg til Meyers »Lehrbuch der Artilleriegewerbe«. (Trykt som Manuscript for den militaire Høiskole). Kbh. 1846.

Ledetraad i Underviisningen i den militaire Technologie. (Trykt som Manuscript for den militaire Høiskole). Kbh. 1846. 8vo.

Redacteur af de 5 første Aargange af »Qvartalsberetninger fra Industriforeningen i Kjøbenhavn.« Kbh. 1841—45.

I Tidsskriftet »Fædrelandet« (Om Varelotterier, i Bd. II. 1836. Nr. 76, S. 617—25; En Lægmands Anskuelse af Finantsagen, i Bd. III. 1837. Nr. 121).

I »Dagen" (En Erklæring, 1836, Nr. 288).

I »Annaler for Nordisk Oldkyndighed. 1836—1837« (Microscopisk

Analyse af Tøjet paa et mumieagtigt Kvindelig, fundet i en Mose ved Haraldskjær i Jylland, S. 163—64).

I Halds »Tidsskrift for Landoekonomie« (Om Runkelroeavl i Danmark, V. 167—73; Sukkerkogning i det Smaa med svenske Runkelbeder, VI. 519—27; Sukkerfabrikationen af Hvidbeder i det Smaa, med specielt Hensyn til den Lindbergerske Fremgangsmaade, som anvendtes ved Prøvekogningen i Helsingborg i Decbr. 1837, VII. 108—91, m. 1 Kb. (jvfr. sstd. S. 340—54); særskilt Aftryk med Titel: Sukkerberedningen af Hvidbeder i det Smaa, beskrevet. Kbh. 1838, m. 1 Kb.).

I »Kjøbenhavnsposten« (Riecke contra Zier & Hanewald, 1837, Nr. 162; Brev til J. C. Drewsen, 1840, Nr. 30; jvfr. »Fædrel. s. A. S. 360—61, af Drewsen, og S. 552—53, af Wilkens).

I »Industriforeningens Tidende« (Om Handelsfrihedens Indflydelse paa Industri og Omsætning, oplyst ved et Exempel, i 1ste Aarg. S. 130—32, 133—36, 137—39; Om Principerne for Sikkerhedslaase, s. A. S. 181—83, 185—87, 189—91, 193—4).

I Ursins „Nyt Magazin for Kunstnere og Haandværkere" (Anmærkning om Hvidbedesukker-Fabricationen, i IV. Nr. 1).

I »Dansk Folkekalender for 1841« (Om de vigtigste Trevlsubstantser og deres Forberedelse til Spindingen, S. 90—107).

I Dagbladet »Fædrelandet« 1847 (Om Mel og Brød af dansk Hvede, samt om det indbyrdes Forhold imellem Møllerne og Bagerne i Danmark, Nr. 21; Om Indsamlingen til Understøttelse af trængende Haandværkere, Nr. 37, 63; Om den polytechniske Læreanstalts oekonomiske Forhold, Nr. 206. (jvfr. Nr. 209); Om Embedsmændenes Forpligtelser, et Par Ord til Forsvar, Nr. 211; Den polytechniske Læreanstalts Historie, Læreplan og Virksomhed, Nr. 254, 55, 57, 58 og 59).

I »Qvartalsberetninger fra Industriforeningen i Kjøbenhavn« (Om Benyttelsen af Vandkraft, nærmest med Hensyn til Danmark, i VIII. Aarg. S. 102—141; Om Trangen til en theoretisk Underviisningsanstalt for begavede unge Haandværkere, sstd. S. 218—31; Om det almindelige, sorte Blæks Egenskaber, Bevaring og Tilberedning, i X. Aarg. S. 209—27).

Havde Andeel i »Forslag til Oprettelsen af en teknisk Høiskole« (i „Fædrel.« 1850, Nr. 75; ogsaa særskilt trykt).

Om en af ham forfattet og til det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab indsendt (utrykt) Afhandling, indeholdende »Undersøgelse af de Linier, som kunne drages ved Ovalværket«, s. H. C. Ørsteds Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1843, Nr. 5, S. 61—63.

## Will (C.).

*I. H. Campe*, Robinson the Younger. Translated from the german original; to which is added a danish explication of the words. Third edition. Carefully revised and corrected by *C. Will*. Copenh. 1830.

**Willadsen (Anders)**, f. i Vreilev Skole i Vendsyssel d. 20de Maj 1789; blev 1804 Skriver hos Forvalteren paa Vreilev-Kloster, siden

Betjent ved Aalborg Amtstue, indtil 1819; opholdt sig derefter paa Landet. (Autobiographi i „Eftererindringen" i hans nedenanførte Skrift).

Afhandling om Sjelens Udødelighed og Bibelens Ægthed, udviklet i Spørgsmaal og Gjensvar mellem Tvende, navnlig Christopher og Hans. Aalborg, 1819. Nodeformat. (L. T. 1821, Nr. 25; „Nord. Kirke-Tid." 1833, Col. 261—66; jvfr. Art. C. T. Hetting, I. 653).

**Villaume (Charles Antoin),** Søn af nedenstaaende Professor Peter Villaume; f. d. 14de December 1773 i Schwedt ved Oder; besøgte fra sit 15de Aar det Joachimsdalske Gymnasium i Berlin, hvorfra han ved Paaske 1793 udgik med Vidnesbyrd om Modenhed for Universitetet; men Omstændighederne førte ham til Frankrige, hvor han indtil i April 1795 stod i Krigstjeneste imod Vendeer-Opstanden; erholdt Afsked fra Krigstjenesten, og rejste med sin Fader til Danmark; offrede sig derefter til Handels- og Comptoir-Forretninger i Lybek og Hamborg, indtil i Aaret 1806 den franske Armee besatte disse Stæder; kjøbte i April 1807 en Landejendom i Jylland, hvilken han afhændede i Sept. 1814; bosatte sig 1816 i Kjøbenhavn, hvor han i det paafølgende Aar oprettede et Handels-Institut, som han ophævede i Efteraaret 1822, og var derefter beskæftiget med at give Privat-Underviisning i Sprog og Handelsvidenskaberne, og at arbejde i det statsoeconomiske Fag. † 12te Juli 1851 i Kjøbenhavn. — * 1810 Christine Munck. — (Jvfr. Øst's „Materialier", Nr. 144, af F. Thaarup).

Dänemarks Handelslage, und was dieser Staat in der handelnden Welt ist und werden kann; bei Gelegenheit der Frage: in welchem Verhältnisse steht der Ostseehandel zu dem Dänischen Staat? etc. Kopenhagen, 1817. 2te Aufl. 1823 (1822). (L. T. 1818, Nr. 10; „Aftenbl." 1822, Nr. 11. 12; „Morgenbl. für gebild. Stände", 1817; Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1824, II. 86).

Versuch über die Flüsse und ihre Bildung zu Handelsstraßen in dem Continente von Europa. Kopenh. 1822. („Statsvennen" 1822, Nr. 29, af J. K. Høst; Beck's Repertorium 1823, IV. 373; Leipz. L. Z. 1822, II. S. 2534; N. allgem. geogr. Ephemeriden, Bd. II. H. 2. S. 188).

Récherches sur l'origine des Ordres de Chévalerie du Royaume de Dannemarc par *F. Münter*. Copenhague, 1822, av. 3 pl. (Traduction par *C. A. Villaume*).

Leitfaden zur leichten Uebersicht der Lage der Städte im Festlande von Europa und ihrer Flußschifffahrtsstraßen. Zum Gebrauch der Schulen. Kopenh. 1829. Paa Dansk: Ledetraad til let at oversee Stædernes Beliggenhed ved Floderne i Europas Fastland, til Brug i Skoler. Kbh. 1829.

Lehrbuch in Dänmarks Geschichte, zum Schulgebrauch von C. F. Allen. Uebersetzt von C. A. Villaume. Kopenhagen, 1843, nebst 1 Tab.

Statistiske Blade, især for Landmænd, Næringsdrivende og Handlende. Nr. 1.—8. Kbh. 1841—45. st. 4to. („D. Folkebl." VII. Nr. 8; J. f. L. o. K. 1843. II. S. 341—51).

I Rahbeks »Dansk Minerva« (Om Danmarks Pengevæsen, i IV. 1817. Januar, S. 64—83).

I »Schlesw. Holst. Lauenb. Provinzial-Berichte« (Ueber Handelswege und Beförderungsmittel in dem Herzogthum Holstein, 1828. IV. S. 577—609).

I Schouw's »Dansk Ugeskrift« (Betragtning over Danmarks Handel, i Bd. I. Nr. 25—26; overs. paa Tydsk i Falck's N. Staatsb. Magazin I. 629—39. (jvfr. Øst's »Materialier«, S. 1150—51); Forsøg til en hydrographisk Beskrivelse af Hertugdømmerne Holsteen og Lauenburg, med Hensyn til Industriens Tilstand, sstd. S. 543—53; overs. paa Tydsk i Falck's N. Staatsb. Magaz. I. 915—25).

I »Dansk Folkeblad« (En Oversigt over Jylland, 1835, Nr. 37; Beskrivelse over Jyllands Floder, sønden for Liimfjorden, 1836, Nr. 7; Bemærkninger om, hvorledes Jyllands forskjellige Egne gjensidigen bør søge at benytte hverandres naturlige Rigdom, s. A. Nr. 18. 19. 20).

I Halds »Tidsskrift for Landoekonomi« (Udsigt over Udførselen af Korn- og Fede-Varer m. m. fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Aarene 1836 og 1837, tilligemed nogle deraf flydende statsøkonomiske Resultater, i Ny Række, Bd. I. S. 185—247. Tillæg hertil, indeholdende: Bidrag til Undersøgelsen af Forholdene imellem Stude-Opdræt og Mejerivæsen i Danmark, sstd. S. 248—58 (særskilt aftr. Kbh. 1839; jvfr. »Dagen« 1839, Nr. 268); Udsigt over Udførselen af Korn-, Fede- og andre Varer fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen i Aarene 1838 og 1839, i N. R. Bd. III. S. 1—52).

I Falck's »Archiv für Geschichte, Statistik, u. s. w. der Herzogthümer« (Vergleichende Uebersicht der Ausfuhren an Korn-, Fett- und andern Waaren aus Dänemark und den Herzogthümern Schleswig und Holstein, in den Jahren 1836 bis 1839, beide einbegriffen, i Jahrg. I. 1842. S. 675—84; Ueber die gegenseitigen Verhältnisse zwischen dem Flächenraum, der Bevölkerung und der Vertheilung der Ländereien in Dänemark, Jahrg. III. 1844. S. 596—617).

Bidrag i »Dagen« (1824, Nr. 223), »Kjøbenhavnsposten«, »Dansk Penning-Magazin« o. fl. St. —Professor P. Villaume's Biographi i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—402. — Han har oversat endeel paa Tydsk i Fr. Thaarups Kopenhagener Börsenhalle, i Schlesw. Holst. Lauenb. Provinzial-Berichte, i Falck's Staatsb. Magazin, o. fl. St.

**Villaume (Peter)**, f. d. 16de (ikke d. 18de) Juli 1746 i Berlin; kom i sit 15de Aar som Elev i Charitetsskolen, og blev 1763 ansat som Lærer ved samme Anstalt; begyndte derefter at studere, og opgav 1766 sin Lærerpost ved Charitetsskolen; blev d. 2den Juni 1771 ordineret, og d. 9de Juni s. A. kaldet til Præst ved den franske Menighed i Schwedt; 1776 fransk Præst i Halberstadt; 1787 Professor i Philosophien ved det Joachimsdalske Gymnasium i Berlin; nedlagde dette Embede i Marts 1793, og rejste kort derpaa til Danmark, hvor han opholdt sig først paa Baroniet Brahetrolleborg i Fyen, og siden 1807 paa Grevskabet Holsteinborg i

Sjælland. † 11te Juni 1825 paa Fuirendal. — * . . . . . († 1815). — (Biographi i „Dagen" 1825, Nr. 308, og i Thaarups Fædrenel. Nekrolog 1821—26, S. 398—403; jvfr. Meusels Gelehrt. Deutschland, 5te Ausg. Bd. 8. S. 218—22; Bd. 10. S. 769; Bd. 11. S. 731; Bd. 16. S. 92; Bd. 21. S. 215; Kayser Ind. Libr. VI. 81—82; VIII. 481; Quérard France lit. X. 171. — Portrait, st. i Kobb. af J. G. Schmidt, foran Beyer Magaz. für Prediger Bd. 7. St. 6).

Priis-Afhandling over Opgaven: hvorledes bør et theoretisk og praktisk Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet, for at det med mindste Bekostning kan stifte den meest mulige Nytte? Oversat (efter Forfatterens Manuskript) ved J. C. v. Westen. Kbh. 1799; udkom paa Tydsk. ibid. 1800. (L. E. 1799, Nr. 50; Erlang. L. Z. 1801, Nr. 191).

Versuch einer Theorie der Criminalgesetzgebung. Copenhagen, 1818.

I „Minerva" (Om Handlingens moralske Værd tages i Betragtning, naar det kommer an paa at forfatte eller anvende en Straffelov, 1804. I. 139—77).

I „Egeria" (Grundsætninger og Indretninger angaaende de mere dannede Stænders Fælledsopdragelse; tilligemed en Beretning om Opdragelsesanstalten Bernstorffsminde; oversat af J. F. Oest, i II. Aarg. I. S. 236—62; ogsaa særskilt. Kbh. 1804).

I „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid" (Om Konstflidens Opkomst i de danske Stater, I. 617—58; Underretning om Industriens Tilstand paa Grevskabet Holsteinborg, II. 41—51).

Han har ventelig Andeel i de smaa Afhandlinger af oeconomisk Indhold, trykte i Sorø 1811 i Octav, som recenseres i L. T. 1812, Nr. 41. 42.

Under sit Ophold i Danmark har han udgivet det 3die Oplag af sin Histoire de l'homme og 8de af sin Praktische Logik.

**Wille (Hans Jørgen)**, f. i Kjøbenhavn d. 26de October 1787 af Forældrene: Hans Jacob Wille, Stiftsprovst og Sognepræst til Vor Frue-Kirke i Throndhjem (f. $\frac{1}{10}$ 1756 i Skornæs Præstegaard i Sillejords Præstegjeld i Tellemarken, † $\frac{22}{4}$ 1808, jvfr. A. Erlandsens Biogr. Efterretn. om den Nordenfjeldske Gejstlighed, H. I. S. 70—71, samt Nyerups Lit. Lex. S. 663), og Anne Dorothea f. Walther (f. 1763, † $\frac{16}{3}$ 1822, Datter af Jørgen Walther, Saugfoged paa Eger, og Karen Naskov); besøgte Throndhjems Cathedralskole i 5 Aar, og dimitteredes 1804 til Universitetet, hvor han i samme Efteraar underkastede sig Examen artium og Aaret derefter den philosophiske og philologiske Examen, samtlige med bedste Charakteer; studerede først Theologi, og siden, da han især interesserede sig for Skolefaget, Philologi, i hvilken Hensigt han ogsaa opholdt sig ved Universitetet i Lund, som han dog maatte forlade tidligere, end han havde ønsket, paa Grund af den da udbrudte Krig imellem Dan-

mark og England; var i Aarene 1808—1810 Lieutenant ved den annecterede sjællandske Jægerbataillon; gav derefter Underviisning i Kjøbenhavnske Institutter, og søgte, ved at studere Skrifter i Skolefaget og paa andre Maader, at dueliggjøre sig som Skolemand; blev i Maj 1819 Lærer i de Maßmannske Søndagsskoler; var Medstifter (17/8 1820) og i nogen Tid Medbestyrer af det pædagogiske Selskab, hvis Love han tildeels forfattede; ansattes 1820, paa Tilbud af Directionen for Garnisonsskolevæsenet, som Lærer ved Garnisonens Caserneskoler, og overtog 1823 den ham ligeledes tilbudte Post som første Lærer ved den da nylig oprettede Normalskole for den indbyrdes Underviisningsmethode; besøgte, efter kongelig Befaling, i Efteraaret 1825 de daværende fire Skolelærer-Seminarier i Sjælland, Fyen og paa Laaland for at bidrage til den indbyrdes Underviisningsmethodes bedre Udførelse i de Seminarierne annecterede Skoler, og bereiste, ligeledes efter kongelig Befaling, fra August 1828 til Juli 1830 hele Danmark, med Undtagelse af Sorø Amt og de Provstier, i hvilke Seminarierne laae, for at ordne een Skole i hvert Provsti, og virke for den gymnastiske Underviisnings hensigtsvarende Behandling i Skolerne; ansattes 1830 som Inspector i Normalskolen for den indbyrdes Underviisningsmethode, anvendt paa Haandarbejde, og forfattede de Regler for Underviisningen, som følges i Haandarbejdsskoler, der benytte denne Methode; blev i October s. A. tillige Medhjelper hos Directeuren for Gymnastiken i Sager, vedkommende den gymnastiske Underviisning i de lærde Skoler og i Almue- og Borger-Skolerne; paatog sig det ham overdragne Hverv, at forfatte et fuldstændigt Forslag til den indbyrdes Underviisningsmethodes Reform, og leverede, i Henhold til en forudskikket Kritik over den hidtil brugte Methode, de dertil fornødne nye Tabeller og Bøger, som, efter at være bedømte af nogle af Rigets Biskopper og andre Vedkommende, i Aaret 1838 afløste den ældre Methode; udnævntes d. 23de Maj 1835 til Krigsraad. — *Ane Margrethe Hansen († 1/4 1842 i sit 41de Aar), Datter af afd. Byfoged J. Hansen i Vordingborg.

Den indbyrdes Underviisningsmethode, samt dens Indførelse og Anvendelse i danske Skoler. Kbh. 1819. (L. T. 1823, S. 102; Kbhvns Skilderi 1820, Nr. 25, jvfr. Mønster og Abrahamson om den indb. Underviisning, II. 287—92, 296; Hall. Allg. L. Z. 1820, III. Nr. 276, S. 460—61).

Hovedregningsapparat — de 4 Species i ubenævnte, benævnte og brudne Tal — til Brug ved Underviisningen i de Directionen for Garnisonsskolevæsenet underlagte Skoler. Lithogr. 1821.

Læsebog, især for de Børn, som have gjennemgaaet den indbyrdes Underviisnings Læsetabeller. Kbh. 1826. 2det Opl. 1828. 3die Opl. 1830. 4de Opl. 1834. 5te Opl. 1839. (jvfr. Tidsskr. for Almueskolevæs. II. 196).

Bestemmelser for den indbyrdes Underviisningsmethode. (Kbh. 1838). 4to. (Tilsendt samtlige offentlige Skoler i Danmark).

Den indbyrdes Underviisnings Methodelære, eller Anviisning for Lærere til Udførelsen af Bestemmelserne for denne Methode. Kbh. 1838. 4to. (Omsendt til alle offentlige Skoler i Danmark). (jvfr. P. N. Frost: »Bemærkninger om den indbyrdes Underviisningsmethode", S. 27—41; Kbhpost. 1835, S. 839—40).

Fuldstændigt Aftryk (i Bogformat) af den indbyrdes Underviisningsmethodes (nye) Tabeller, udg. med det kgl. danske Cancellies Tilladelse. No. 1. Læseskolen. Kbh. 1838. 2det Oplag. 1840. (jvfr. Tid. f. alm. dansk Skolelærer-Forening 1842, Nr. 4; 1843, Nr. 23—24; 26 (af Wille). No. 2. Regneskolen. Kbh. 1838.

Redacteur af de to første Aargange af »Maanedsskrift for Skolelærere og Opdragere.« Kbh. 1821—22. (Hertil leverede han: Skolemandens Glæder, Tale af Gedike, oversat, i I. Aarg. S. 5—16; Nogle Afhandlinger om Underviisningen i Dansk og dansk Retskrivning, f. Ex. i II. Aarg. S. 33—36).

Forskjellige Bidrag, de fleste anonyme, til Tidsskrifter og Blade, saasom i Gunnerus's Maanedsskrift »Pallas den yngre« (Anmeldelse af: »Fragment af en opbyggelig Præken, holden paa 10de Søndag efter Trinitatis i L. Kirke ved Frederiksborg den 2den August 1807«, i Aarg. 1808, Marts, jvfr. »Iris og Hebe" 1809. II. 369); »Kbhvns Skilderi" (Om Afrikaneren Frederik Davunnas Underviisning, 1828, S. 763—64); i »Maanedskrift og Repertorium for Almue-Skolel.« (Reflelser og Bemærkninger, II. 357—62).

**Wille (Jens)**, f. paa Christianshavn 1750 (dobt $\frac{5}{12}$ s. A.), Søn af Saltdrager Claus Nicolaisen W. og Anne Jensdatter; blev 1781 Correspondent ved den grønlandske Handel; 1786 Inspecteur i Nord-Grønland (indtil 1790); 1806 tredie og administrerende Directeur ved Fiskeri- og Handels-Institutet i Altona; d. 21de Maj 1816 Generalkrigscommissair (med Rang 3die Kl. Nr. 8). † 27de Marts 1820 i Altona. — * Sophie Hedevig Lund (dobt $\frac{1}{9}$ 1763 i Kbhvn., † $\frac{2}{2}$ 1812, Datter af Joachim Henrik L., Kammertjener hos Grev A. G. Moltke, og Cathrine Amalia Bing). — (Jvfr. Rahbeks „Hesperus" I. S. 110—11).

De fire Formyndere. Comedie i 3 Acter af Schröder. Oversat. Kbh. 1795. (L. E. 1795, Nr. 52). — Brandstatten. Comedie i een Act af A. v. Kotzebue. Overs. ibid. 1806. (»Theatret, det Lille og det Store«, Nr. 7).

**Willemoës (Frederik Wilhelm)**, f. d. 12te Juni 1778 paa Gaarden Minendal i Tanderup Sogn i Fyen, ældste Søn af Kammerraad Christen Willemoës, daværende Forvalter ved Grevskabet Wedelsborg, tilsidst (1796) Amtsforvalter i Odense (fød 1736 i Øster Ausum, Hjerm Sogn, Ribe Stift, † $\frac{10}{11}$ 1818 i Fredensborg), og Christiane f. Drejer (dobt $\frac{1}{2}$ 1754 i Huusby i Fyen, † $\frac{29}{12}$ 1832 i Frederiksberg); blev 1794 optagen i Frederiksborg lærde Skole; afgik derfra til Universitetet i Efteraaret 1795;

var i 2 Aar Alumnus paa Borchs Collegium; tog 1801 medicinsk Embedsexamen (Laud.); blev samme Aar medicinsk Candidat ved Frederiks-Hospital; disputerede d. 10de Decbr. 1803 for Doctorgraden i Medicinen; tiltraadte 1804 en videnskabelig Reise til England og Skotland; blev 1807 Reservemedicus ved Frederiks-Hospital; 1808 Landphysicus for Viborg Stift, samt Thy og Morsø i Aalborg Stift; d. 7de Novbr. 1817 Stiftsphysicus i Aarhuus; d. 22de Maj 1826 virkelig Justitsraad; d. 16de Marts 1844, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget, og udnævnt til Etatsraad; valgte derefter Kjøbenhavn til sit Opholdssted. — *Mariane Elise Hillerup (døbt 8/8 1791 i Aalborg), en Datter af Justitsraad Niels Hillerup, til Børglumkloster i Vendsyssel, og Elisabeth Dyssel. — (Autobiographi i det til hans Doctorpromotion udstedte Universitetsprogram; jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXI. 195—96)

*De acidi generatione in ventriculo.* Diss. pro stipendio Collegii Med. Havn. 1801. — *Nonnulla ex Pharmacologia generali momenta,* secundum principia theoriæ incitationis, modificata. Diss. inaug. ibid. 1803. (Nord. Archiv für Naturkunde u. s. w. Bd. IV. St. 2. S. 177—85, af C. H. Pfaff).

Udgav: Interessant Beretning om den ungarske Præst Joh. Morvays særdeles heldige Behandlingsmaade af 120 Cholera-Patienter i Landsbyen Tissa-Bobolna i Juli og Aug. d. A.; med Forord og Anbefaling. Aarhuus, 1831.

I »Nyt Bibliothek for Physik« (Om Maaden, hvorpaa man i de nyere Tider reducerer den organiske Temperatur ved udvendig Brug af det kolde Vand, og sammes Virksomhed og Nytte i Febere, IX. 276—305).

I »Bibliothek for Læger« (Om den i Skotland herskende Sibbens eller Syphilis insontium, med Hensyn til den Norske Radesyge, II. 1810. S. 25—42; Flores chamomillæ mod Koldfeber, XIII. 142; Om Influenza i Aarhuus 1837, XXX. 92—93).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn.*" (De ferri in organismum agendi modo, efficaciam carbonatis ferri in scrophulis inprimis respiciente, Vol. V. (Acta nova, vol. 1.) p. 176—201; i Udtog i Nouv. Journ. de Méd. T. 5. 1819. Juin, p. 103—6; Bibl. f. Læg. II. 1822. S. 122—23).

I »Journal for Medicin og Chirurgi« (Den epidemiske Constitution og herskende Sygdomme i Aarhuus-Stift i Aaret 1832; Udtog af en Indberetning til det kgl. Sundheds-Collegium, samt en Oversigt af Stiftets øvrige Lægers Indberetning, I. 372—81).

**Willesen (Jens)** var Forvalter paa Hovedgaarden Bygholm ved Horsens; blev Landvæsenscommissair i Aarhuus Amt 1813 og i Skanderborg Amt 1824 (indtil 1834); fik d. 7de Aug. 1813 Rang med Kammerraader (fra 18de Juli 1807 at regne); var Ejer af Marienborg ved Horsens, siden bosat i Landsbyen Nim. † 183*.

I Olufsens »Oeconom. Annaler« (Om Jords Udparcellering, VII. 17—31. (jvfr. L. T. 1811, S. 281); Om Bondens Bygninger, sstd. S. 62—65).

**Willumsen (Wilhelm Barthold)**, f. d. 14de Decbr. 1801 i Øster-Hornum i Viborg Stift, hvor hans Fader Søren Willumsen da var Sognepræst (fra $\frac{8}{7}$ 1803), siden ($\frac{14}{8}$ 1825) til Selde og Aasted s. St. (f. $\frac{17}{4}$ 1774 i Roeskilde, † $\frac{20}{3}$ 1836) og givt med Hansine Laurence Holst (døbt $\frac{8}{4}$ 1778 i Taagerup, † $\frac{16}{3}$ 1846, Datter af Forvalter H. paa Hoibygaard i Laaland); blev underviist af sin Fader, og 1822 optagen i Aalborg Cathedralskole, hvorfra han 1824 afgik til Universitetet; tog i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var i nogle Aar Skibslæge og Underchirurg ved Sø-Etaten; erholdt d. 11te Aug. 1833 Titel og Rang som Reservechirurg; blev d. 4de Octbr. 1837 Garnisonschirurg i Fladstrand og Hals; d. 15de August 1838 tillige Districtschirurg i Frederikshavn og Horns Herred; d. 10de Marts 1819 Overlæge i Armeen; fik d. 25de Marts s. A. Rang med Capitainer. — * Petrine Augusta Hansen (f. $\frac{24}{10}$ 1814, Datter af Conrad H., Copiist i Toldkammeret, og Juliane Marie f. Hansen).

I „Bibliothek for Læger" (Om en paa Fregatten Bellona opstaaet Sygdom, formeentligen foranlediget ved Kobberoxid i det Vand, der anvendtes til Drik, XXVI. 142—47; i Udtog i Zeitschr. f. d. ges. Med. Bd. 8. S. 319—50).

**Wilse (Jacob Ferdinand)**, f. d. 19de Marts 1758, eneste Søn af Christen W., Kjøbmand i Nykjøbing paa Morsø (f. 1711, † . . ), og Johanne f. Phister (f. $\frac{21}{4}$ 1730, † $\frac{18}{10}$ 1775, ældste Datter af Præsten i Sejerslev paa Morsø, Ferdinandus Phister og Anna Krefting); blev 1786 Procurator ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn; d. 31te Juli 1815 virkelig Cancelliraad. † 1830. — * Cecilie Christence Cappel (f. $\frac{27}{12}$ 1766, † $\frac{19}{2}$ 1834, eneste Datter af Degnen Peder Cappel i Kirke-Hyllinge og Agnete Plum).

Fortegnelse over Kjøbenhavns Brændeviinsbrænder-Laugs Interessentere d. 31. Decbr. 1800, tilligemed Underretning om Laugskassen, med mere Lauget vedkommende. Kbh. 48 S. 8.

**Wilsoët (Constant)** var fransk Vice-Consul i Norge, siden Translateur ved det franske Gesandtskab og fransk Sproglærer i Kjøbenhavn. † 22de Septbr. 1849, 72 Aar gl. — * Sophie Rheinhardt.

*Nouveau Dictionnaire de marine*, contenant les térmes de navigation, d'architecture navale, d'artillerie, de corderie et de commerce, Français-Danois et Danois-Français. Copenh. 1830.

I „Søndagen", Følgebl. til „Dagen" (Denneberq og hans Malkerske (tillige paa Fransk), 1837, Nr. 25).

**Wilster (Carl Heinrich)**, f. i Kjobenhavn 1772, Søn af Major Cæsar August v. Wilster, Commandant og Slotsforvalter paa Rosenborg (f. 1734, † $\frac{6}{8}$ 1812); blev 1788 privat dimitteret til Universitetet, og udmærket ved Examen artium; tog 1792 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.); blev derefter Procurator ved Hof- og Stadsretten, og 1793 Hojesterets-Advocat; men forlod i Aaret 1799 sit Fædreland og begav sig til Berlin, hvor han kaldte sig Baron von Essen. † 3die Juni 1837. — * $\frac{14}{10}$ 1794 Anna Juul Winde (f. 1770), Datter af Kjobmand Lauritz Winde i Aalborg og Helene Maria f. Cortsen (og * 2. $\frac{1}{4}$ 1810 Rasmus Palludan, Hospitalsforstander i Slagelse, f. $\frac{22}{6}$ 1775 i Oddernæs Præstegaard i Christianssands Stift, † $\frac{9}{1}$ 1834 som Cancelliraad og Ridder af Dbr., f. „Dagen" 1834, Nr. 25). — (Jvfr. H. Steffens „Hvad jeg oplevede", II. 25—31; Dst's „Miscellér" 1810, Nr. 9, S. 71—72; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 34, S. 539; F. M. Lange's „Udvalg af danske og udenlandske Criminelsager", Bd. 5. S. 333—36).

Tvende Indlæg i Sagen: Dr. og Prof. C. F. Horneman contra Bogtrykker Holm angaaende Skriftet: En Drom om Horneman og M. C. Bruun. Kbh. 1796.

I „Minerva" (Edwin til Selma, 1790. I. 415).

I „Iris og Hebe" (Indlæg i Sagen imod N. C. Dst. i Anledning af dennes Udfald imod Theaterdirectionen, 1799. III. 8—20).

**Wilster (Christian Frederik Emil)**, Foranførtes næstældste Søn; f. d. 27de September 1797 i Kjobenhavn; blev allerede i en tidlig Alder optagen i det Schoubocske Institut, og dersra dimitteret til Universitetet 1813; tog i October 1816 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis; ansattes 1817 som Volontair i Rentekammeret, hvoraf han atter udtraadte, og var i Aarene 1818—19 Huuslærer hos Grev Danneskjold, derefter i 1821—22 hos de Viollier, Attaché ved den russiske Legation i Kjobenhavn; blev d. 23de Juli 1822 Adjunct ved Soro Skole og Opdragelses-Anstalt, og underkastede sig i October s. A. den theologiske Embedsexamen med bedste Charakteer; disputerede d. 14de April 1827 for Magistergraden ved Kjobenhavns Universitet; blev den 24de Maj 1828 Lector i Græsk og Engelsk Sprog og Literatur ved Soro Academi; var tillige Amanuensis ved dette Academies Bibliothek. † 11te Januar 1840 i Soro. — * $\frac{15}{8}$ 1829 Charlotte Ketty Wilster (f. $\frac{21}{12}$ 1806), Datter af hans Farbroder, Oberst Carl Frederik W. (f. $\frac{2}{3}$ 1779 i Kbhvn., † $\frac{2}{7}$ 1852) og Dorothea f. Fuglesberg. — (Biographi, ved N. C. A. From Moller, i 3die Samling af Wilsters „Digtninger", 1840. (ogsaa aftr. i „Sondagen" 1840, Nr. 21); ved C. Thaarup i „Genealogisk og biographisk Archiv", I. 105—119; jvfr. N. J. F. Henrichsens Efterskrift til Wilsters Oversættelse af

Euripides, 1840; Berlingske Tid. 1840, Nr. 11. 19; Kbhpost. s. A. Nr. 14. 19. 20).

Digtninger. Kbh. 1827. („Dagen" 1827, Nr. 1; L. T. 1829, S. 654—60; M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; Foreign Review and continental Miscellany No. X, March. 1830).

*De religione et oraculo Apollinis Delphici.* Pars prior. Commentatio. (pro gradu Magisterii). Havniæ 1827. (L. T. 1828, Nr. 24. 25, af R. J. F. Henrichsen; jvfr. Forf.'s Antikritik, ssts. S. 445—56, og Recensentens Svar, S. 457—70).

Digtninger. Nye Samling. Kbh. 1831.

Om Hexametret og dets Behandling i det danske Sprog. Udgivet som Indbydelsesskrift til Examen artium ved Sorøe Academie. Kbh. 1833. 4to. (M. f. L. XI. 232—56, af C. A. Thortsen).

Homers Iliade, oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1836. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (L. T. 1836, Nr. 21; M. f. L. XX. 309—38; jvfr. Bestsjell. Avis 1838, S. 12; Conversations-Lex. der Gegenwart, H. 6. S. 896).

Homers Odyssee, oversat. I.—II. Deel. Kbh. 1837. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (M. f. L. XX. 309—38; jvfr. „Søndagen" 1837, Nr. 31; Convers. Lex. der Gegenwart, H. 6. S. 896).

Euripides, oversat. — Alkestis. Medeia. Iphigeneia i Aulis. Iphigeneia i Tauroi. Hekabe. Andromache. Bacchantinderne. Hippolytos. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. III. 241—57, af F. C. Petersen; „Fædrel. 1840, Nr. 135. 195, af J. A. Ostermann; jvfr. ssts. S. 182; „Dagen" s. A. Nr. 59; Berl. Tid. s. A. Nr. 15. 69).

Digtninger. Tredie Samling. Kbh. 1840. („Søndagen", 1840, Nr. 21).

I Otto's „Ny Hygæa" (Om Geniefeberen, i I. 1823. S. 99—122).

I „Kjøbenhavns Morgenblad" (Bøgetræet, idyllisk Fortælling, 1826, Nr. 1—6; optrykt i hans „Digtninger", 1827, S. 133—80).

I „Blandinger fra Sorøe" (Gesandtskabet til Achilles, eller Iliadens niende Sang, oversat med indledende Bemærkninger om en dansk homerisk Oversættelse og om det heroiske Versemaal, i 1ste Hefte, S. 86—158. (L. T. 1831, Nr. 44, S. 689—701, af Poul M. Møller; M. f. L. VI. 391—433, af C. A. Thortsen og J. N. Madvig); Iliadens attende Sang, oversat, i 4de Hefte, S. 35—71. (M. f. L. IX. 495—503, af C. A. Thortsen); Tale, holden paa Sorøe Academie den 28de Januar 1833, i 5te Hefte, S. 3—16).

I Oehlenschlägers „Prometheus" (Betragtninger over vor nyere Poesie, i II. 127—67; Kampen mellem Achilles og Flodguden Xanthos, af Iliadens 21de Sang, oversat, III. 85—94; 276—83; Falken, et Polsk Folkedigt, ssts. S. 370—73; Af Iliadens syvende Sang, V. 278—88; Flygtningen fra Irland, efter det Engelske, VI. 87—88; Om Qvantitet og Accent, tildeels en forøget og forbedret Udgave af et Par Paragrapher af hans Skrift om Hexametret, VI. 97—166. (En udførligere Behandling af eet Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Positio, er indrykket i L. T. 1835, S. 23—31); En Væddeløbsjørsel, af Homers Iliade, oversat, VI. 333—46).

36*

Endeel Digte og Sange, deels særskilt trykte, deels adspredte i: »Tilskueren« (1819, Nr. 76—77), »Kbhvns Skilderi« (1819, Nr. 56; 1828, S. 783—4), S. Hilaris (S. Hertz's) Studenterviser" (S. 80 og 88). Elmquist's »Dan« (S. 10—11), »Juletræet«, udgivet af Liunge, Rahbeks »Hesperus« (IV. 18), »Nyt Aftenblad« (1821, Nr. 52; 1825, Nr. 10. 27. 29. 43), »Kjøbenhavns Morgenblad" (1825, Nr. 28. 68—69. 76; 1826, Nr. 14—15. 32—33. 40. 56—57. 140—41), „Dagen« (1825, Nr. 32), C. Beyers »Gefion« for 1826 (S. 19. 258. 285), Liunges »Hertha« (1827, I. 198. 221; II. 31. 392; III. 419; IV. 95. 352), »Kjøbenhavnsposten« (1827, Nr. 43; 1829, Nr. 16. 67. 92. 106. 191; 1835, S. 401), Holst's »Nytaarsgave fra danske Digtere« 1835, 36, 37, 38, »Blandinger fra Sorøe« (9de H. S. 92—93), »Portefeuillen« (1839, II. 180). — Nogle af hans Digte ere satte i Musik af H. P. J. Lyngbye (1834) og af N. W. Gade (1848).

Recensioner i »Dansk Litteratur-Tidende« (f. Ex. over C. A. Thortsens »Forsøg til en dansk Metrik, 1ste Deel«, 1833, Nr. 34—37; C. F. Ingerslevs Udgave af Iliaden, 2det Bind, 1835, Nr. 2—6. (jvfr. Antikritik af Ingerslev, sstd. S. 333—50, og Wilsters Svar, S. 350—55); Chr. Winther „Nogle Digte", s. A. Nr. 16. 17. (jvfr. »Kbhpost." 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 84, 86, 89, 91); og i »Maanedsskrift for Litteratur« (over S. Meisling »Digte fra Oldtiden« (de homeriske Hymner og Hercules' Skjold), VII. 485—528; T. Overskou „Kunstnerliv«, IX. 185—89; W. Holst »Maigildet«, sstd. S. 189—90; H. C. Andersen »Bruden fra Lammermoor«, sstd. S. 191—95; Sammes »Ravnen«, sstd. S. 195—97; F. Paludan-Müller »Kjærlighed ved Hoffet«, sstd. S. 198—200; C. J. Boye »Aandelige Digte og Sange«, XI. 526—43; H. A. Timm »Aandelige Sange, sstd. S. 513—48; C. F. Ingerslev, Ilias, vol. 2., XIV. 414—39). — Nogle Artikler, deels under Mærket Quis, deels under hans Navn, i »Kjøbenhavnsposten« 1834 (f. Ex. »Doubletbillederne«) i Feiden mellem J. L. Heiberg, som vilde have den Hegelske Philosophi anvendt paa Æsthetiken, og dennes Modstandere, tildeels yngre Studenter.

Bidrag til P. Hjort's »Danske Børneven« (Bearbeidelse af Gellerts »Der Bauer und sein Sohn«).

**Vilstrup (Claus Nicolai)**, f. d. 25de Januar 1784 i Viborg, hvor hans Fader Andreas W. var Organist ved Nørre-Sogns Kirke og gift med Karen Nielsdatter; blev i Efteraaret 1800 dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes Latinskole; tog i Octbr. 1805 theologisk Attestats (Laud.); blev 1806 anden Lærer ved det da oprettede Skolelærer-Seminarium i Borris; d. 7de Juli 1815 Sognepræst for Vorbasse og Heinsvig i Ribe Stift, og den 2den Juni 1819 for Borris og Faster i samme Stift, samt anden Lærer og Medforstander for Borris Seminarium, ved hvilket han d. 25de April 1821 blev Forstander og første Lærer, indtil dets Ophævelse; udnævntes d. 18de Septbr. 1846 til Consistorialraad. — *Christine Sophie Dorothea Krarup (døbt i Naur 2/2 1791, ældste Datter af Amtsprovst Christian Johan Lodberg Krarup og Christine f. Fabricius).

Første Læsebog med Bogstav- og Stave-Tabeller for Begyndere. Ribe, 1814. (L. T. 1817, S. 500—1). — Anden Læsebog for Almueskoler, indeholdende For-

allinger er Børn til Øvelse i Indenadslæsning. ibid. 1815. Anden uforandrede Udgave. ibid. eod. (L. T. 1817, S. 502). Tredie Udgave. Thisted, 1827. Fjerde Udgave. ib. 1835. Femte Udgave. ibid. 1844. Sjette Udgave. ibid. 1851. — Veiledning til Samtaler med Børn, for at opvække og øve deres Forstand, og vænne dem til at udtrykke sig med egne Ord, til Brug for Forældre og Skolelærere. Med en Fortale af C. J. L. Krarup. Aarhuus, 1815. (L. T. 1817, S. 503—4. Samtlige 3 r. i Hall. Allg. L. Z. 1818, Ergzbl. Nr. 73). — Amtsprovst C. J. L. Krarups Levnetsbeskrivelse og 2de Taler ved hans Jordefærd. 1820. (Levnetsbeskrivelsen er optrykt i Bentzons „Magazin for Skolevæsenet", H. 2, S. 80—85).

**Wilstrup (Jørgen)**, f. i Jylland 1774; blev omtrent 1801 Kjøbmand i Roeskilde og 1824 tillige Kæmner sammesteds. † 12te Marts 1832. — ⚭ $\frac{22}{11}$ 1801 (i Roeskilde) Sophie Hasenreich (f. 1769, † $\frac{17}{8}$ 1823, Datter af Billardholder H.).

Forslag og Tilbud om Roeskilde Fiords Opgravning samt Havneanlæg ved Roeskilde. (Den 19de Novbr. 1830). Kbh. 16 Sider. 4to.

En nye Muurpolerings Opfindelse. (Den 10de Decbr. 1830). Kbh. 16 Sider. 8vo.

Desuden en heel Deel Artikler i Roeskilde Avis. — (Meddeelt).

**von Wimpfen (Friederich Ferdinand Frantz)**, f. paa Glücksborg d. 31te Marts 1805, næstældste Søn af Tobias Peter v. W., Major og Overvei-Inspecteur i Holsteen (døbt $\frac{12}{1}$ 1766 i Königstein i Bajern, † $\frac{10}{11}$ 1813 i Preetz), og Nicoline Christiane Amalia Bloch (f. $\frac{23}{10}$ 1769 i Middelfart, † $\frac{25}{3}$ 1851 i Kbhvn., næstældste Datter af Biskop Dr. Tønne B. og Margrethe Hedevig Jebens); blev dimitteret til Universitetet fra Roeskilde Cathedralskole 1823; tog Forsteramen i Kiel 1826; blev 1827 Forst- og Jagtjunker; d. 1ste Novbr. 1828 Kammerjunker; 1841 Chef for Forst- og Jagtcomptoiret under Rentekammeret (nu under Finantsministeriet); fik d. 1ste Februar 1849 Titel af Overførster. — ⚭ $\frac{14}{4}$ 1841 Ida Sophie Elisabeth Frederikke Johannsen (f. $\frac{22}{11}$ 1821, † $\frac{1}{3}$ 1850), Datter af Gehejmeconferenceraad Frieder. Heinr. Christ. Johannsen, Præsident i den Slesvigske Over-Justitscommission (f. $\frac{1}{8}$ 1781 i Kbhvn., † $\frac{23}{5}$ 1851), og Ida Sophie Antoinette Petersen (f. $\frac{5}{3}$ 1790 i Slesvig).

Skov-Taxationen. Kbh. 1836. (jvfr. „Blandinger fra Sorø", 8de Hefte, S. 72—75, Noten).

**Wind (Søren Wilhelm)**, f. d. 17de Maj 1794 i Kjøbenhavn, Søn af Student W.; blev opdragen paa det kongl. Opfostringshuus, hvorfra han udgik 1810; blev Seminarist paa Jonstrup 1822, og 1825 derfra dimitteret („Meget duelig"); derefter Skolelærer i Korsør. † 1846.

I „Tidsskrift for Almueskolevæsenet" (Om indbyrdes Underviisning, i I. 193—207).

Bon for M. G. Birckners Gravminde, i „Politivennen", Nr. 1031.

**Winding (Hans Laurits Struch)**, f. 1750 i Kullerup i Fyen, hvor hans Fader Peter Nicolai W. (f. 1697, † 1757) var Sognepræst (fra $\frac{31}{5}$ 1728) og givt med Sara Maria Struch; blev 1774 dimitteret til Universitetet fra Odense Latinskole, og tog den philosophiske Examen; var i endeel Aar Bogtrykker i Kjøbenhavn, men overdrog 1817 sit Officin og Privilegium til Boghandler G. Bonnier (s. Collegial-Tid. 1817, S. 801); siden Bogholder ved det danske Laane- og Livrente-Selskab. † 19de November 1831. — * $\frac{27}{10}$ 1786 Marie Lovise Svare (f. $\frac{1}{1}$ 1764, † $\frac{28}{1}$ 1834), en Datter af Bogtrykker Lars Nielsen Svare i Kbhvn. (f. 1720 i Kallundborg, † 1777 i Kbhvn., jvfr. „Læsendes Aarbog for 1800", S. 85—86).

Friderich den Stores sidste Samtale i hans Dødstime med Peter Pavian, en Drøm af Friderich Friherre af Trenck. Oversat. Kbh. 1790. (L. E. 1790, S. 319—50). — Davids Psalmer oversatte og med Anmærkninger af G. C. Knapp. Tredie forbedrede og formeerte Oplag. Oversatte paa dansk. (1ste Bog). ibid. 1791. (L. E. 1792, Nr. 10, af A. Birch). — To hundrede og tre og halvtredsindstyve Gaader eller mørke Taler, til nyttig og lærerig Tidsfordriv, samlede og oversatte af det Tydske. ibid. (1793). 69 S. 8. (L. E. 1793, Nr. 52; Krit. og Antikr. XVIII. Nr. 35). — J. v. Stählins Anekdoter om Peter den Store. Overs. ibid. 1793. — Hvad Raad er der for den Jammer og Elendighed, som denne Vinter truer os med? tilegnet hver ærlig Dansk og Norsk Mand. ibid. 1800. (blev, ifølge Læsendes Aarbog for 1800, S. 203, tagen i Forvaring ved Politiet, og indsendt til Cancelliets Bedømmelse).

Udgav Maanedsskriftet: Samleren. 1.—5. Aargang (i 10 Bind). Kbh. 1794—98; ligeledes Meyers Beskrivelse over Roeskilde. ibid. 1793. (Krit. o. Antikr. 1793, S. 713—16).

Hos ham, som Bestyrer af det Svareske Bogtrykkeri, udkom i sin Tid Malthe Bruuns satiriske Skrifter. (jvfr. Øst's Literatur-, Kunst- og Theaterbl. 1798, Nr. 19—20).

**Winding (Laurits Svare)**, Foranstaaendes ældste Søn, f. i Kjøbenhavn d. 9de September 1787 (ikke 1788); nød privat Underviisning og besøgte det Schouboeske Institut; studerede siden 1806 Lægevidenskaben; var chirurgisk Volontair og fra 1807 til 1809 Candidat ved Almindeligt Hospital; tog i Efteraaret 1815 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char.); nedsatte sig derefter som praktiserende Læge i Roeskilde. † 11te Maj 1838. — * $\frac{8}{9}$ 1820 Johanne Kirstine Kornerup (f. $\frac{10}{3}$ 1803), ældste Datter af Kjøbmand Peder Pedersen K. i Roeskilde (f. $\frac{1}{8}$ 1769, † $\frac{24}{6}$ 1847) og Olise Charlotte Michelsen (f. $\frac{29}{1}$ 1774, † $\frac{27}{5}$ 1811). — (Jvfr. Callisens Medic. Schriftst. Lex. XXI. 243—44).

I „Bibliothek for Læger" (En Forløsning af forraadnede Dele af Tvillingfostre, fuldendt 3 Aar efter dens Begyndelse, IV. 1824. S. 261—71; i Udtog i Gerson u. Julius Magaz. der ausl. Heilk. Bd. 9. 1825. Mai u. Juni, S. 559—62, af Julius; Bullet. des Sc. méd. T. 10. 1827. Janv. p. 26).

**Winkel-Horn**, see **Horn**.

**Winkler (Bernt Otto)**, f. 1780 i Frederiksberg; gik i Borgerdydsskolen og blev dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1796; erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavelsom ved anden Examen i det paafølgende Aar; tog i Foraaret 1801 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); var 1807—8 Reserve-Chirurg ved Frederiks-Hospital, derefter Overlæge ved Felthospitalet i Frederiksborg, og fik 1808 Regimentschirurgs Charakteer; ansattes d. 21de Aug. 1820 som Bataillonschirurg ved Kongens Livjæger-Corps; erholdt d. 3die Septbr. s. A. Rang med Capitainer i Armeen; blev 1825 Divisionschirurg ved Sø-Etatens 2den Division; d. 2den Juli 1826 forundt Rang med Capitainlieutenanter af Sø-Etaten; d. 4de Januar 1835 Ridder af Danebroge; d. 4de Maj s. A. tillige Stabschirurg (1842 Stabslæge) ved Sø-Etaten; erholdt d. 28de Febr. 1836 Rang efter Rangforordn. 4de Klasse Nr. 1; blev d. 14de Octbr. 1840 Medlem af det Kgl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni 1841 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 26de November 1845 i Kjøbenhavn. — (Jvfr. Oehlenschlägers Levnet, I. S. 8, 19—20, 96, 256. Om hans testamentariske Disposition s. Bibl. f. Læger Bd. 43. (N. R. 13.) S. 390—91).

Andeel i: *Pharmacopoea militaris.* Efter allerhøieste Befaling udarbeidet af en dertil nedsat Commission. Kbhvn. 1840. (Bibl. f. Læger XXXIII. (N. R., Bd. 3.) S. 287—321, 393—411, 496; Ugeskr. f. Læger III. 158—59).

I „Bibliothek for Læger“ (Oversigt af de paa Sø-Etatens Hospitals anden Division behandlede Koppepatienter, XXIV. 376—77).

**Winslow (Carl)**, f. i Kjøbenhavn d. 19de Februar 1796, yngste Søn af daværende kongelig Lakai W.; yttrede tidlig Lyst til Malerkonsten, men kom i Urtekræmmerlære; blev i Sommeren 1810 Volontair i General-Commissariats-Collegiets 1ste Departement, og ansattes efter to Aars Forløb ved Revisionen af de norske Regnskaber; søgte derpaa Ansættelse ved Theatret; blev Elev ved den dramatiske Skole, og 1820 kongelig Skuespiller; gjorde i Sommeren 1823 en Reise til Hamborg og Berlin, og i Sommeren 1826, med kongelig Understøttelse, en Reise til Tydskland, paa hvilken han opholdt sig især i længere Tid i Wien og München; foretog i Sommeren 1829 paa egen Bekostning en Reise til Tydskland, og i Sommeren 1833 med Instructeur Nielsen en Reise til Norge for at optræde som Skuespiller (i Christiania og Bergen). † 4de October 1831. — * $\frac{9}{12}$ 1821 Sophie Schaltz, kgl. Skuespillerinde. — (Biographi, ved Th. Overskou, i „Portefeuillen“ 1839, III. 145—59. — Portrait, malet og lithographeret af Kaufmann; lithographeret af E. Lehmann, i „Portefeuillen“ 1839, 3die Bd.; og i Overskous Comedier, 2det Bd.).

Digte, adspredte i „Kjøbenhavns flyvende Post“ (1827, Nr. 75, 78), „Kjøbenhavnsposten“, „Nyt Repertorium for Morskabslæsning (VI. 20–), „Nyeste Repertorium for Morskabslæsn.“ (V. 273—77), og i Foersts „Nytaarsgave fra danske Digtere“ (1835, S. 193—198).

Det paa det kongl. Theater opførte Skuespil: Spionen, af Mazères og Ancelot, er efter Lewalds tydske Bearbeidelse oversat af ham 1831, men utrykt.

**Winstrup (Jens Frederik),** f. d. 20de Januar 1805 i Aarhuus, hvor hans Fader Jens W. da var Amtstuefuldmægtig, siden Landvæsens-commissair og Amtsforvalter i Assens (f. $\frac{1}{8}$2 1767 i Winstrup, Dalby-over Sogn, † $\frac{1}{8}$0 1826), og gift med Maren Haasum Berg (døbt $\frac{2}{3}$1 1761 i Birring, † $\frac{1}{7}$2 1828, Datter af Provst Frederik B. og Hylleborg Cathrine Brunou); blev 1824 dimitteret til Universitetet fra det lærde Institut i Fredericia; absolverede i Januar 1830 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 4de Juni 1834 Sognepræst til Jelstrup og Lyngby, og d. 9de Maj 1846 til Harritslov, Seilstrup og Rakkeby i Aalborg Stift. *Charlotte Amalie Berg (f. $\frac{1}{8}$ 1811, Datter af Præsten Mich. Andr. Fosie B. i Vesteraaby og Ingeborg Aaboe).

I Maanedsskriftet „Snecliliier“ (Dalen Vaucluse, af Schubert, overs. i III. 129—38; Digte, sstd. S. 60, 127); — i Maanedsskriftet „Kometen“ (Erindringer fra Père la Chaise, S. 81—94); — i „Christelig Kirketidende“ (Et Par Ord om S. Hempels „Jesus Christus, som han var, er og bliver“ o. s. v., 1834, Nr. 21).

**Winstrup (Ole Johannesen),** Mechanikus; blev d. 28de Jan. 1811 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1822—23 en Reise i Udlandet (s. „Aftenbl.“ 1822, S. 5—6); kjøbte 1825 af Nathusius en Maskinfabrik og dertil hørende Jernstøberi paa Godset Hundisborg ved Magdeborg, hvilke han drev i nogle Aar; blev d. 21de Febr. 1829 Forstander for den polytechniske Lære-Anstalts Værksteder, og 1831 derfra entlediget; boer nu paa Marialyst, i Frederiksberg Sogn. — (Jvfr. Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1825, IV. 777).

Afbildninger af de bedste og nyeste Agerdyrknings-Redskaber med Beskrivelser. 1.—8. Hefte, med 41 Kbb. Kbh. 1822—26. Tvær-Fol. Ogsaa paa Tydsk. Kopenh. 1824—26. („Dagen“ 1823, Nr. 166; Kbhvns Skilderi f. A. Nr. 45; L. T. 1826, S. 254—56; Messager franç. du Nord 1825, p. 329—31; Schl. Holst. Lauenb. Prov. Ber. 1825, III. 508; Leipz. L. Z. 1828, Jan., S. 52—53).

Om Brøndgravning og Boring samt om Jordboring i Almindelighed. Med 5 Kobbere. Kbh. 1847.

Et Par Ord om Kjøbenhavns Vandvæsen. Kbh. 1847. (Trykt som Manuscript og omdeelt til Vedkommende).

I Olufsens „Nye oeconom. Annaler“ (Om Exstirpatoren og Skuffelploven, i II. 1816, S. 161—73, med 2 Kobbertavler; Priiscourant paa hans Agerdyrknings-Maskiner og Redskaber, sstd. S. 173—76).

I „Nye landoeconom. Tidender“ (Brev til J. C. Drewsen, i III. 372—78, med 1 Kb. (jvfr. sstd. S. 378—403, af Drewsen); Forsvar for den winstrupske Plov; et Brev til J. C. Drewsen, i IV. 174—87. (jvfr. sstd. S. 188—95, af Drew-

sen); Priis-Courant paa hans Agerdyrknings-Maskiner og Redskaber, sstd. S. 260—62).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Nogle Bemærkninger, foranledigede ved Drewsens Anskuelser af de saakaldte frie Forpagtninger, 1824, Nr. 10. 11. 13).

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Om Presser, I. 153—55, 180—81; Om Maskinstikning og Staalgravering, med 1 Kb., II. 105—11; Dampmaskine af ham, sstd. S. 121—23; Det horizontale Plan, anvendt som Hestegang, med en stannographeret Tegning, III. 17—19; Den hydrauliske Presse, med en stannographeret Tegning, sstd. S. 73—78; Cylindrisk Smedebælg, udført i den polytechniske Læreanstalts Værksteder, i 2den Række, I. 157—58; Trykpumpe, sstd. S. 446—48; En Universal-Skruestik, II. 95—96).

I „Den Frisindede“ (Nogle nærmere Oplysninger om mine Forsøg til at forfærdige ueftergjørlige Bancosedler, 1840, Nr. 1. 2.; Betragtninger over Hørspindemaskiner i Danmark, s. A. Nr. 2).

I „Flyveposten“ (Om Kjøbenhavns Vandvæsen, 1851, Nr. 326).

**Winterfeldt (Jørgen Balthazar)**, f. i Fredericia d. 1ste October 1732, yngste Søn af Erik W., Lieutenant ved det Holsteenske Cuirasseer-Regiment (f. 1697, * 1728, † 1741), og Nille Dalhoff (f. 1701, † 1752); ansattes i sin Ungdom i Sø-Etaten, hvor han d. 19de Octbr. 1753 blev Secondlieutenant; d. 20de Novbr. 1757 Premierlieutenant; d. 3die Marts 1760 Capitainlieutenant; d. 9de Decbr. 1767 charakteriseret og 1771 virkelig Capitain; d. 4de Septbr. 1773 Kammerherre; d. 18de Maj 1778 Commandeur-Capitain; d. 30te April 1781 Chef for Søcadet-Academiet i Kjøbenhavn (indtil $\frac{9}{3}$ 1792); d. 6te Marts 1789 Commandeur; d. 9de Marts 1792 Chef for 2den Division (indtil $\frac{27}{3}$ 1797); d. 7de Decbr. 1796 Contre-Admiral; d. 25de Januar 1799 Vice-Admiral; d. 16de Decbr. 1801 Ridder (Storkors) af Dannebroge; d. 6te April 1804 Admiral; d. 18de Decbr. 1807 Æresmedlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; d. 28de Januar 1811 Ridder af Elephanten og benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. † 22de Juli 1821. — * $\frac{19}{4}$ 1782 Maria Magdalena de Fontenay (døbt $\frac{23}{3}$ 1746 i Kbhvn, † 1820), næstyngste Datter af Benjamin le Sage de F., Commandeur i Sø-Etaten (f. i Helsingør 1695, † 1749), og Maria Margr. Tigh (f. 1719, † $\frac{8}{3}$ 1795). — (Jomfr. Thaarups Fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 104—5, 499; Magaz. til den danske Adels Hist. I. 218; Statstid. 1821, Nr. 61; „Dagen“ s. A. Nr. 178; 1824, Nr. 68; Molbech, Vidensk. Selsk. Hist. S. 381, 600).

Adskillige Tanker, som Skrive-Friheden har givet Anledning til. Kbh. 1771. (Fortegn. over Trykkefrih. Skr. I. 170). — Tanker, som Meningerne angaaende disse Tiders vigtige Tildragelser have givet Anledning til. Opsatte af en læg dansk Mand om Vinteren og den derpaa følgende Vaar af Aaret 1793. ibid. 1794. (L. E. 1795, Nr. 25; „Iris“ 1795. I. 212—14; Krit. o. Antikrit. XVII. Nr. 2. 3; Møllers Repertor. I. 381—83). — Plan til Huses Opbyggelse for ganske uformuende Fa-

milier, som ei høre under Fattigvæsenet. ibid. 1804. — Trøstens Bolig, dens Oprindelse og Fremvæxt, dens Vedligeholdelse eller Tilintetgjørelse. Sammenskrevet imod Slutningen af Aaret 1812. Kbh. 1813. 4to. („Penia“ 1813, Nr. 18—20).

Indledning til philosophiske Samtaler for unge Søekrigere. Kbh. 1821.

I „Bibliothek for nyttige Skrifter“ 1772 (Imod Overdaadighed; anonymt).

I „Ny Minerva“ (Dagens Moral, 1807. III. 243—46; Til mine yngre Krigskammerater, s. A. IV. 75; Angaaende Hullerne, som under Kjøbenhavns Beleiring bleve huggede i de danske Krigsskibe, 1808, I. 85—89).

En Opsats angaaende „Trøstens Bolig“, i „Penia“ 1817 og 1818, S. 29—31.

**Winther (Frederik)**, f. paa Samsø d. 5te Februar 1809, ældste Søn af Etatsraad, Ridder Christian Michael W., Medlem af Overtiende-Commissionen samt af Comiteen for den ny Matriculs Indførelse etc. (f. $\frac{22}{9}$ 1778 i Gjedsted Præstegaard i Viborg Stift, † $\frac{22}{1}$ 1843 i Kbhvn.), og Else Margrethe Petronelle f. Braag (f. $\frac{1}{2}$ 1782 i Kbhvn., † $\frac{6}{7}$ 1837, Datter af Vejermester Dominicus B. og Cecilie Marie Blücher); blev 1826 dimitteret til Universitetet fra den Kjøbenhavnske Borgerdydsskole, og tog i Januar 1831 theologisk Attestats (Laud.); gav i flere Aar Underviisning i Religion, Sprog, Mathematik, m. m., og var ansat som Lærer i Mathematik ved Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn samt det v. Westenske Institut; blev d. 31te October 1834 Sognepræst paa Gjøl under Aalborg Stift, og d. 1ste April 1835 for Slemminge og Fjelde i Laaland. — * Ida Wilhelmine Gesner (f. $\frac{30}{1}$ 1809 i Kbhvn., Datter af Præsten Joh. Ludv. G. i Nysted og Gurri Cathr. Werner).

Vor Bekjendelse om Sandheden i Christo. Prædiken. Nykjøbing p. F. 1843.

Bidrag til Orientering i Skole-Reformens Sag fornemmelig fra et kirkeligt Stade. Maribo, 1849.

I „Maanedsskrift for Litteratur“ (Anmeldelse af H. Pedersens „Geometrisk Tegneskole“, i XIII. 311—26).

I Scharling's og Engelstoft's „Theologisk Tidsskrift“ (Troen, psychologisk betragtet, i II. 1. S. 34—63; Om δικαιοσύνη i det Nye Testament eller den bibelske Retfærdighedslære, VII. 213—81, jvfr. VIII. 188—90).

I Damkier's Samling af „Prædikener over Evangelierne“ (Værer faste i Troen; paa 1ste Juledag, i I. 53—61; Det snart tilendebragte Aars Prøvelse paa christelig Viis; paa Søndagen efter Jule-Dag, sstd. S. 76—85; Den Troendes Skyldighed at være frimodig; paa nittende Søndag efter Trinitatis, sstd. S. 184—90).

I „Dansk Kirketidende“ (Laalands-Falsters Stifts-Convent, i IV. 164—69; Menigheds-Møder, som forberedende Grundlag for Kirkens Organisation, V. 67—77 og 84—91).

**Winther (Jens Carl)**, f. i Landsbyen Steensballe ved Horsens 1775, Søn af Otto Winther, Gartner ved Steensballegaard; gik i 6 Aar i Horsens Latinskole, og blev derfra i Efteraaret 1794 dimitteret til

Universitetet; erholdt Udmærkelse ved Examen artium; absolverede i October 1797 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1799 Alumnus paa Elers' Collegium; d. 5te Februar 1808 Sognepræst for Storring, Stjær og Galthen i Aarhuus Stift; d. 18de October 1820 tillige Amtsprovst for Hasle, Ning, Framlev, Sabro, Vesterliisberg, Gjern og Hids Herreder. † 25de Marts 1826, ugivt.

Forsøg over Fordelene af det menneskelige Livs Lidelser og Gienvordigheder, til Beroligelse for Medbrødre, af J. S. Fest. Overs. 1ste Deel. Kbh. 1801. (L. E. 1802, Nr. 1). — Meinekes franske Stileovelsesbog, overs. af Tydsk. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 38). — C. F. Callisens korte Omrids af den christelige Lære i Bibelsprog. Overs. ibid. 1805. (L. E. 1805, Nr. 44). — W. Münschers Lærebog i den kristelige Kirkes Historie, til Brug ved Forelæsninger. Oversat. Med Tillæg af F. Münter. ibid. eod. (L. E. 1809, Nr. 15 og 17; jvfr. Art. Jens Møller, II. 391). — Atheniensiske Breve, eller Brevvexling ført af den persiske Konges Agent i Athen under den peloponesiske Krig. Oversat af Engelsk. I.—III. Bind. ibid. 1806. (solgtes ogsaa under Navn af 33–35te Hefte af det Soldinske „Archiv for de nyeste og mærkværdigste Reisebeskrivelser“).

I Døt's „Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger“ (Fattigdom, efter Goldsmiths Essays, i Aarg. 1802, Nr. 41—42; Tilbøjelighed, efter Goldsmith, i Aarg. 1803, Nr. 43–44); — i Sammes „Mnemosyne“ (Fragment af Tschudeins Reise gjennem China, I. 19—41; Den gamle Mands Historie, ssts. S. 42—62).

En Tale, indf. i „Otteaarsfesten i det borgerlige Laane- og Livrente-Selskab for begge Kjøn, højtideligholdt d. 23de Martz 1803“. Kbhvn. (trykt hos J. R. Thiele; men ikke i Boghandelen).

**Winther (Mathias)**, Sønnesøn af Mathias W., Sognepræst i Ørbek og Provst i Vinding Herred († 1791); f. d. 25de Januar 1795 paa Gaarden Gammellund i Biösenberg Sogn i Fyen. Da hans Fader, som derefter var Ejer af Aalemosegaard, døde ($\frac{2}{1}\frac{8}{2}$ 1811), satte Moderen ham paa Byskrivercomptoiret i Odense, at han senere kunde tage dansk-juridisk Examen. — Begyndte efter et Aars Forløb at studere Chirurgi og Botanik, og gik paa et Felthospital, indtil han i Efteraaret 1813 tog til Kjøbenhavn, at høre Forelæsninger over Chirurgien; blev snart efter Compagnichirurg ved fyenske Infanteri-Regiments tredie Bataillon i Middelfart, og i Begyndelsen af 1814 ansat som Chirurg ved Felthospitalerne i Odense; drog 1816 atter til Kjøbenhavn, for at tage Examen; men vendte, uden denne, tilbage til Odense, hvor han tilbragte ½ Aar; ansattes 1817 som Escadronschirurg ved jydske Dragonregiment i Randers, og blev i Sommeren 1818 forsat til det fyenske Dragonregiment i Odense, hvor han ogsaa blev anden Bibliothekar ved Militairbibliotheket; kom i Sommeren 1825, efter erholdt Permission, 3die Gang til Kjøbenhavn, for at tage sin Examen, hvori han, efter at have fremstillet sig i Efteraarene 1828 og 1829, formedelst

tilfældige Omstændigheder, ikke bestod; vendte saa tilbage til Regimentet, og fik d. 2den October 1830 sin Afsked fra den militaire Tjeneste ormedelst Svagelighed; opholdt sig derefter i Kjobenhavn, hvor han døde d. 26de Februar 1834. — *1. 1814 Christiane Thorning, separ. (en Datter af Skrædder T. i Odense). *2. . . . . . . . ., en Tjenestepige i Kjobenhavn, tilsidst Opvartningskone ved Søhospitalet († 1831). — (Biographi [ved Fr. Barfod] i „Poetisk Læsebog for Børn og barnlige Sjæle", S. 593—97; „Mathias Winthers Levnet og Hændelser. Tildeels efter hans egne Papirer. Udg. og forlagt af J. L. Beeken. Kbh. 1834"; jvfr. hans „Forpostfægtning, med et Par Livsbilleder", 1831, og „Supplement eller Randgloser til Forpostfægtningen", s. A., samt „Læsning for Publicum o. s. v." s. A.; Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXXIII. 319—20. — Portrait, lithographeret 1834).

Baarkvad. Kbh. 1817. (s. „Forpostfægtning" S. 26).

Om Maaren og dens Udryddelse med Hensyn til dens overhaandtagende Mængde i Fyen, naturhistorisk bearbeidet. Odense, 1817.

Nutidens Unoder, eller Noget om Comoedier, o. s. v. Odense, 1818. (s. „Forpostfægtning", S. 30—31).

Kjærminder og Rosenblade, lyriske Smaadigte. Odense, 1820. (s. „Forpostfægtning", S. 34).

Kulsvierhytten i Thyringerskoven. Skuespil i 3 Akter. Kbh. 1823.

Danske Folke-Eventyr. Første Samling. Kbh. 1823. (L. T. 1823, S. 218—21).

Sanderumgaards Have. Digtninger. Med 13 Kobbere, stukne af Clemens. Kbh. 1824. Ogsaa med Titel: Nytaarsgave for Have-Elskere. (jvfr. „Nyt Aftenblad" 1824, S. 24 og 232; Lit.- Kunst- og Theaterbl. s. A. S. 4; „Forpostfægtning", S. 38—48, og „Supplement", S. 25—26).

Eventyr og Fortællinger. Kbh. 1825.

Tak til N. F. S. Grundtvig. Kbh. 1826.

*Literaturæ scientiæ rerum naturalium in Dania, Norvegia & Holsatia* usque ad annum MDCCCXXIX *enchiridion* in usum physicorum & medicorum. Havniæ 1829. (M. f. L. IV. 464—66, af J. W. Hornemann; Okens „Isis" 1831, S. 341; Pölitz Repertor. d. Lit. Bd. III. 1833, Nr. 17; jvfr. „Kbhpost." 1829, S. 35, 71, 85; „Forpostfægtning", S. 50—51, og „Supplement" S. 29—32).

Sendebrev fra Cholerafotten til Janus Rotteromontanus, Summus theologus i Abdera. Kbh. 1831.

Forpostfægtning med Oberst Christian Høegh-Guldberg og Stabschirurg Tønder, med et Par Livsbilleder. Kbh. 1831. („Nyeste Morgenpost" 1831, S. 575). — Supplement eller Randgloser til Forpostfægtningen o. s. v., indeholdende et Par Blade af min Portefeuille og en lille Skjarmydsel. ibid. eod. — Læsning for Publicum, eller Sagen: Oberst C. Høegh Guldberg og Stabschirurg Tønder, contra Eskadrenschirurg M. Winther. Udg. No. 1—8. ib. eod.

Tøffelregimentet eller grundig Anviisning, hvorledes Piger og Koner kunne sikkre dem Tøffelherredømmet, og føre med Kraft og Anstand det huuslige Scepter. Grundet paa Erfaring og udgiven af en Huusregentinde, og nu af det tydske Tungemaal i det danske forsat. Kbh. 1831.

Skrivelse til Hr. Major, Ridder og Fattigdirecteur Mangor, om en Fattigbestyrerdjævel, med et Par Ord om hvorledes en Fattigbestyrer ikke bør være. Kbh. 1831. 2.—3. Opl. ib. eod.

Appel til Kongen og Folket om Major, Ridder og Fattigdirecteur C. S. Mangor i Kjøbenhavn og Kammerherre, Ridder og Fattigdirecteur J. Benzon i Odense. Kbh. 1831.

Flora, eller nyt Blomster- og Bladesprog. Kbh. 1831.

De bedste Midler mod alle Sygdomme i Maven og i Fordøielsesredskaberne, o. s. v. Udarbeidet efter de bedste praktiske Lægers Forskrifter for Ikkelæger af G. P. Becker. Oversat. Kbh. 1832.

Fastelavnsspil, eller Erindring om danske og norske Forfattere. Et Supplement til H. C. Andersens Vignetter. Kbh. 1832.

Ny Forgylder- og Lakeerbog, eller Hemmeligheden om den grundigste Maade at forgylde og forsølve i Ilden, o. s. v., af C. J. W. Geyert. Oversat. Kbh. 1832.

Om Gigten og Podagraen; dens Aarsag, Væsen og Helbredelse. Til Belæring for Dannede af alle Stænder, af A. F. Fischer. Overs. Kbh. 1832.

Den paalidelige Raadgiver mod Forslimning i Halsen, Lungen og Fordøielsesredskaberne. Tilligemed de bedste Midler, hvorved disse Sygdomme kunne helbredes, selv om de ere indgroede, af P. H. Müller. Overs. Kbh. 1832.

Simple Folkemidler mod Ormesygdom. Et Forsøg i den naturlige Lægemethode af J. C. K. Pröbsting. Oversat. Kbh. 1832.

Om Aarsagen, Følgen, Forebyggelsen og Midlerne til og mod de saa hyppige hemmelige Ungdomssynder; betragtede fra den physiske, moralske, politiske og statslægevidenskabelige Side. Til Belæring for Forældre, Opdragere og den opvoxende Ungdom, af J. C. L. Riedel. Oversat. Kbh. 1832.

Om den rigtige Behandling af ildelugtende Aande og Lugt af Næsen. Oversat. Kbh. 1832.

Det kjøbenhavnske Fattigvæsen, samt Bidrag til Major Mangors Karakteristik. Kbh. 1832.

Blade af Negerslaven Martins Portefeuille. Kbh. 1832.

Stevning, Indlæg og Dom i Sagen: v. Høegh-Guldberg, hans gule Moppe Ami, contra Raketten. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

Præmisser og Dom i Sagerne: Justitsraad, Borgermester og Byfoged H. A. Fleischer contra Escadronschirurg M. Winther m. Fl., og Student J. H. Stabell contra Jacob Behrend. Udg. Kbh. 1832.

Fluesmækken. Kbh. 1832. 2det Oplag. ib. eod.

*Bibliotheca Danorum medica* sive plenus conspectus litterarum medicarum et hisce affinium in Dania, Norvegia, Holsatia usque ad annum MDCCCXXXII. Hafniæ,

1832. (Pierer med. Zeit. 1832, Nr. 64, S. 1021—22, af Pierer; Caspers Wochenschr. f. Heilk. Bd. I. 1833, Nr. 3; Pölitz Repert. d. Lit. 1833, Bd. 3., Nr. 17; Med. chir. Zeit. 1833, Bd. I. Nr. 10, S. 174—75; Jen. L. Z. 1833, Nr. 208; Okens „Isis" 1833, S. 1032; Hecker litt. Annal. d. Heilkd. XXX. 441—54, af F. V. Mansa).

Digte, gamle og nye. Kbh. 1833.

Redacteur af: a) Succlilier, et Maanedsskrift. 1.—4. Bind. Kbh. 1827—28. (f. „Forpostfægtning", S. 48—49, og „Supplement" S. 26—27); — b) Kometen, Maanedsskrift for underholdende Læsning. 1.—3. Hefte. ibid. 1831; — c) Sundhedspolitiet, et almeennyttigt Folkeblad. (Begyndt i August 1831). ibid. — d) Raketten. Et Ugeblad. 1831, Nr. 1—13, og Aarg. 1832—33. ibid. (jvfr. „Fædrelandet" II. Nr. 71, S. 521—23; „Kbhpost." 1835, S. 427, 51).

I Kiesers „Archiv für d. thierischen Magnetismus" (Der mit festem Willen und kräftiger Stimme ausgesprochene Name eines Krämpflers stillt augenblicklich die Krampfensfalle; mitgetheilt von Vendt Bendsen, i Bd. VIII. St. 3. 1821. S. 143—45; Tagebuch einer lebensmagnetische Behandlung der Anna Maria Christens in Odense, angefangen d. 5. Febr. 1821; nach d. Verf. Manuscript übers. vom Vendt Bendsen, i Bd. XII. St. 2. 1823. S. 77—99 u. S. 101—4. (jvfr. „Forpostfægtning", S. 35—36, og Art. J. C. Bardenfleth, I. 72).

I Liunge's „Literatur- Kunst- og Theater-Blad" (Om Wendts Oversættelse af Bidrag til den veneriske Sygdoms Historie, 1822, Nr. 40; Anmeldelse af F. Fabers „Ornithologiske Noticer", 1824, Nr. 49. 50. 51, jvfr. Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 56, 88, af Faber).

I Elmquist's „Læsefrugter" (Liden Nytly, XXI. 106—110; Mexikanerinden, en original Fortælling, ssts. S. 160—78; Steenkorset, en Kriminalhistorie, XXVI. 68—94. (jvfr. „Conversationsbl." 1824, S. 95, 176, af Prost; „Lit.- Kunst- og Theaterbl." f. A. S. 184, af Winther); De hundrede Aar, et svensk Folkesagn, XXVI. S. 260—68; Slaget ved Kjerteminde, et svensk Sagn, XXXI. 122—23; Kjærligheds-Rosen, en Parabel, XLV. 155—56; desuden flere Oversættelser i forskjellige Bind).

I „Kjøbenhavns Morgenblad" (Birgitte Gjøe, romantisk historisk Fortælling, 1826, Nr. 60—63).

I „Dagen" (Forsvar for de militaire Chirurger imod Prof. Wendt's Angreb, 1826, Nr. 56, s. „Forpostfægtning", S. 51—53).

I „Politi-Vennen" (Spørgsmaal i Anledning af Wendt's Angreb paa de militaire Chirurger, 1826, Nr. 563, S. 676—78; Til Udgiveren af Ossian, Lahde, 1827, S. 735, jvfr. 1828, S. 78, 94, 110; Anmodning til Dr. Otto, 1828, S. 540, jvfr. s. A. Nr. 660).

I Thisteds „Repertorium for aandelige Sager" (Om et Par svenske Præsters ikke præstelige Forhold, i III. S. 216—19; jvfr. Kbhvns Skilderi 1829, S. 779—80; „Forpostfægtning", S. 56—57).

Desuden endeel Bidrag, poetiske og prosaiske, til Rahbeks „Tilskueren" 1819, 20, 21, „Tilskuerne" 1823 og „Hesperus", Elmquist's „Dan" og „Læsefrugter", Liunges „Juletræet" og „Harpen", „Kjøbenhavns Morgenblad" 1825—26, „Kjøbenhavns Skilderi", „Dagen", „Brevduen", Lahdes „Ossian", E. Beyers „Gefion", „Literaturens Paketbaad", „Kjøbenhavnsposten" 1827, flgg., Heibergs „Flyvende Post" 1827—

28, Thisteds „Repertorium for aandelige Sager“, Liunges „Repertorium“ og „Nyt Repertorium for Moerskabslæsning“.

**Winther (M. F. L.)**, Candidat i Philosophien; Pseudonym ɔ: Stephen Heger.

**Winther (Rasmus Villads Christian Ferdinand)**, f. d. 29de Juli 1796 i Fensmark, Præstø Amt, Tybjerg Herred, hvor hans Fader Hans Christian W.*) da var Sognepræst (fra $\frac{8}{2}$ 1793), siden ($\frac{22}{5}$ 1807) til Ulsø og Braaby i Faxø Herred (f. $\frac{16}{11}$ 1759 i Slagelse, † $\frac{3}{6}$ 1808), og givt med Johanne Dorothea Borchsenius (døbt i Huusby $\frac{30}{12}$ 1767, † $\frac{12}{2}$ 1830, Datter af Præsten Villads B., og * 2. $\frac{29}{8}$ 1811 Rasmus Møller, tilsidst Biskop over Laaland-Falsters Stift). Blev i Foraaret 1807 sat i den latinske Skole i Nykjøbing paa Falster og derfra i A. 1815 af Rector, Prof. S. N. J. Bloch sendt til Universitetet; tog i October 1824 theologisk Embedsexamen (Haud illaud.); gjorde i Aarene 1830 og 31 for egen Regning en Rejse i Udlandet og tilbragte omtrent et Aar i Italien; blev 1841 af Kongen sendt til Neu-Strelitz for at undervise Kronprindsens Forlovede, Prindsesse Caroline Charlotte Mariane, i det danske Sprog, og udnævntes d. 1ste Marts s. A. til Professor (med Rang 5te Kl. Nr. 8). — * $\frac{21}{2}$ 1848 Julie Constance Lytthans (f. $\frac{7}{12}$ 1813) Datter af Oberstlieutenant, Muurmester Joh. Heinr. L. († $\frac{22}{3}$ 1852) og Louise Dorothea Borger († 1839). — (Biographi i Høst's „Materialier“, Nr. 58; „Danst Pantheon“, V. Levering, 1843 [af Fr. Fabricius], overs. i „Skandinavische Bibliothek“, 1stes Bändchen, S. XV.—XX.; Biographi og Charakteristik i „Skandinavische Bibliothek“, 5tes Bochen, af P. L. Møller; jvfr. Heibergs „Intelligensblade“ III. S. 58. 59—66; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, II. S. 211—12; „Aftonbladets“ Feuilleton, Stockholm 1846, Marts, af C. C. Brix; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas“, Leipzig, 1845; „Skandinav. Bibliothek“, 1stes Bochen., S. V. flgg. — Portrait i H. P. Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere“, 1ste Aarg. 1835, tegnet og lithographeret af Monies; i „Portefeuillen“ 1839, 4de Bind, og i „Dansk Pantheon“, 5te Levering, begge af E. Bærentzen; i „Hertha“, svensk-dansk Nyårsgafva för 1842“, lithogr.; i et Tableau: „Danske Digtere“, lithogr. af A. M. Petersen 1848; i Flinch's Conversations- og Noterings-Calender 1842, xylographeret).

---

*) Søn af 4de Lectiehører i Slagelse, Rasmus Winther (f. 1723 i Munkebjergby, († i Maj 1765) og Sidsel Maria Hørberg (døbt $\frac{17}{8}$ 1727 i Vordingborg, † $\frac{16}{12}$ 1803 i Slagelse, * 2. $\frac{11}{11}$ 1767 Mag. Niels Borch, Conrector ved Slagelse Latinskole (døbt $\frac{23}{4}$ 1720 i Sønder Bork, † $\frac{4}{9}$ 1807).

a) Originale:

Digte. Kbh. 1828. (M. f. L. II. 1—35, af C. Molbech; »Nord. Tidsskr. f. Hist., Lit.« o. s. v. III. 341—44; L. T. 1829, S. 673—79 (af S. Zahle?); »Nemesis« 1828, Nr. 5; „Kbhpost.« f. A. Nr. 40; »Dagen", f. A. Nr. 123, af Ove Thomsen; Bl. für liter. Unterhalt. 1829; Foreign Review and continent. Miscellany 1829, Septbr.). 2den forøgede Udgave m. T.: Digte, gamle og nye. ibid. 1832. (M. f. L. X. 892—95, af C. Molbech). 3die Udgave. ib. 1839 (1838). (T. f. L. o. K. V. 268—69, af H. M. Flemmer; Berl. Tid. 1838, Nr. 301; Bl. für liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). 4de Udgave. ib. 1846 (1845). (anmeldt af O. P. Sturzenbecher i »Nordljuset« 1847, Heft. 3. (Marts).

Nogle Digte. Kbh. 1835. (M. f. L. XIII. 451—82, af C. Molbech; L. T. 1835, Nr. 16, 17, af C. F. E. Wilster, jvfr. »Kbhpost.« 1835, Nr. 159, 60, 69, 70, 71, 72, 77, 81, 86, 89, 91).

Judith, Bruchstück eines Gedichts, nebst dänischer Uebersetzung von H. P. Holst. Kopenh. 1837. (anm. i »Alton. Mercur« 1837, Nr. 192).

To Fortællinger. Et Reise-Eventyr, og Hesteprangeren. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 269—73, af H. M. Flemmer; Bl. f. liter. Unterhalt. 1842, Nr. 66). Paa Tydsk: Zwei Erzählungen von Christian Winther. Als Anhang die schon bekannte Wintherſche Novelle: Der „Beichtstuhl«. Uebersetzt aus dem Dänischen von Gottfried v. Leinburg. Frankfurt a. M. 1847. (o. m. T.: Skandinavische Bibliothek, herausgeg. von G. v. Leinburg. 1stes Bdchen); ligeledes i Forening med Forfatterens »Fire Noveller«, overs. paa Tydsk af H. Zeise i Skandinav. Bibl. 5tes Bdchen. Leipz. 1852. — Anden forøgede Udgave und. Tit.: Tre Fortællinger. Kbh. 1851.

Sang og Sagn, Digte. Kbh. 1840 (1839). (P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.; »Den Frisindede" 1839, S. 288; Berl. Tid. f. A. Nr. 215).

Haandtegninger. Digte. Kbh. 1840. (T. f. L. o. K. V. 438; »Fædrel.« 1840, Nr. 54; »Dagen« f. A. Nr. 20; »Den Frisindede« f. A. S. 40; Berl. Tid. f. A. Nr. 18; P. L. Møllers »Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). 2den forøgede Udgave: Haandtegninger, gamle og nye. Digte. ibid. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 304).

Digtninger. Kbh. 1843 (1842). (»Fædrel. 1843, Nr. 1154, 61; J. f. L. o. K. I. 1843. S. 211—21, af Ch. J (nul?); »Ny Portefeuille« 1843, II. 30; Berl. Tid. 1842, Nr. 311; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.).

Fire Noveller. Kbh. 1843. (»Fædrel.« 1843, Nr. 1359, 66; J. f. L. o. K. II. 1843. S. 209—24, af R. Schmidt; »Nye Portefeuille« 1843, III. 352; Berl. Tid. 1843, Nr. 238; P. L. Møllers „Krit. Skizzer«, II. 213 flgg.). Oversatte, tilligemed Forfatterens »To Fortællinger«, paa Tydsk: Novellen von Chr. Winther. Aus dem Dänischen von H. Zeise. 1.—2. Band. (i »Skandinav. Bibliothek« 5tes Bdchen, Leipzig, 1852; anm. i Bl. für liter. Unterhalt. 1852, May 1., jvfr. »Fædrel.« 1852, Nr. 122). Novellen »Skriftestolen« var tidligere overs. paa Tydsk, med et Forord, af B. Rimberg i »Magazin für die Literatur des Auslandes« 1844, Nr. 151 og derfra optrykt i „Skandinav. Bibliothek«, 1stes Bdchen, S. 105—19; ligeledes udkom: Drei Novellen von Christian Winther. (Eines Weibes Herzensräthsel. Olaf Borch. Eines Weibes Rache). Aus dem Dänischen übertragen

von Leo Silberstein. (i „Europäische Bibliothek der neuen belletristischen Literatur", 310. Theil (4. Serie, 10. Th.). Grimma, 1850.

Fem og tyve Billeder for smaa Børn, af M. Rørby, med Text af Christian Winther. Kbh. 1846 (1845). (Berl. Tid. 1845, Nr. 306; „Norsk Literaturtid." 1846, S. 219—22).

Lyriske Digte. Kbh. 1849 (1848). (Literaturbl. 1848, Nr. 5; Berl. Tid. s. A. Nr. 316).

En Morskabsbog for Børn. Kbh. 1850 (1849). (Literaturbl. 1849, Nr. 2; Berl. Tid. s. A. Nr. 284).

Nye Digte. Kbh. 1851 (1850). („Kbhpost." 1850, Nr. 294; „Flyv. Post" s. A. Nr. 296; Berl. Tid. s. A. Nr. 297; „Literært Maanedsskr." S. 249—51; „Bore" 1851, Nr. 83, 84).

En Student og en Jomfru. Marionet-Comedie. Kbh. 1852 (1851). („Fædrel. 1851, Nr. 296; Berl. s. A. Nr. 298; „Flyv. Post" s. A. Nr. 316).

b) Oversættelser:

Der Feld- und Garnisons-Dienst. Nach dem Dänischen. Kopenh. 1820. (anonym).

Halvhundrede Fabler for Børn, tegnede og digtede af Otto Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1834. (r. af C. Molbech i L. T. 1834, Nr. 14, og M. f. L. XIII. 351—54). Anden Udgave. ibid. 1848.

Dr. Karl Hases Kirkehistorie, Lærebog, nærmest for de academiske Forelæsninger, overs. af Chr. Winther og Th. Schorn. Kbh. 1837. (Af dette Skrift, som udkom hefteviis 1835—37, oversatte han de første 18 Ark; jvfr. Theol. Tidsskr. VII. 367—69; „Kbhpost." 1835, S. 256).

Endnu et Halvhundrede Fabler for Børn, af O. Speckter. Med 50 Raderinger. Kbh. 1838.

Monologer. En Nytaarsgave af Fr. Schleiermacher; efter femte Udgave. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1838, Nr. 305). Andet Oplag. ibid. 1847.

Ni Prædikener om det christelige Huusliv af Fr. Schleiermacher. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 106).

Reise i det hellige Land i Aaret 1829 af A. Prokesch, Ridder von Osten. Kbh. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 196; Nord. Kirke-Tid. 1839, Col. 624).

Breve om den menneskelige Sjæls Udødelighed af L. Hüffel. Efter andet forbedrede og med et Tillæg forøgede Oplag. Kbh. 1840. („Lucifer", H. 1. S. 26; Berl. Tid. 1840, Nr. 65; „Dagen" s. A. Nr. 70; „Den Frifindede" s. A. S. 128).

K. P. Moritz's Gudelære; tilligemed et (originalt) Omrids af den nordiske Mythologie. Med 65 Afbildninger. Kbh. 1846. (Berl. Tid. 1846, Nr. 296; „Nyt Aftenbl." 1847, Nr. 4). Andet forøgede Oplag. Med 65 Afbildninger. ibid. 1850. (Kbhpost" 1850, Nr. 199; „Flyv. Post" s. A. Nr. 205).

Nutiden, Characterer og Begivenheder efter fremmede Kilder. Kbh. 1849. („Flyv. Post" 1849, Nr. 146).

Reineke Fos. Kbh. 1849. („Literært Maanedsskr.“ S. 174—88; Berl. Tid. 1849, Nr. 161; „Flyv. Post“ s. A. Nr. 162).

c) Udgaver:

Hundrede Romanzer af danske Digtere. Kbh. 1836. („Dagen“ 1836, Nr. 58; „Kbhspost.“ s. A. Nr. 63; Ursins „Dansk Almeenlæsning“ s. A. Nr. 12, S. 96). 2den Udgave: Danske Romanzer, hundrede og fem. ibid. 1839. (Berl. Tid. 1839, Nr. 208; „Den Frisindede“ s. A. S. 276). 3die Udgave: Danske Romanzer, hundrede og ti. ibid. 1851 (1850).

Nytaarsgave fra danske Digtere. Fierde Aargang. (i Forening med H. P. Holst). Kbh. 1838, med Portrait af Henr. Hertz. („Dagen“ 1837, Nr. 303).

Efterladte Skrifter af Poul M. Møller. Første Bind. Kbh. 1839. (T. f. L. o. K. V. 377—93, af E. F. C. Bojesen; Berl. Tid. 1839, Nr. 200). Anden Udgave. ibid. 1848.

Kæmpeviser, hvis Melodier ere harmonisk bearbeidede af Prof. Weyse; med Fortale. Kbh. 1840. („Lucifer“, H. 1. S. 25—26; „Den Frisindede“ 1840, S. 352; Berl. Tid. s. A. Nr. 164; „Dagen“ s. A. Nr. 197).

Endvidere udgav han: I de Halvtreds; efter Charles de Bernards la cinquantine overs. af T. P. Kbh. 1843. („Fædrel.“ 1843, Nr. 1126); — Ægtemandens Vildtbane; efter Ch. de Bernards la chasse aux amans overs. af T. P. ib. eod. — Hævnen og Kundskabens Træ; to Fortællinger af Ch. de Bernard, oversatte af T. P. ib. 1844. (Berl. Tid. 1844, Nr. 250); — Frierne af Fr. Soulié, overs. af T. P. ib. 1847; — En Hemmelighed; Novelle af Arnault, overs. af T. P. ib. 1848; — En Elskovsdrøm; Novelle af Fr. Soulié, overs. af T. P. ib. eod.

Redacteur af Dansk Kunstblad, udgivet af Kunstforeningen. Nr. 1—16. Kbh. 1836. st. 4to. (heri ere alle Konstnoticer og Afhandlinger oversatte af ham).

Medredacteur af Sange for Studenterforeningen. (Med Noder). Kbh. 1833.

I Heibergs „Flyvende Post“ (Et Reise-Eventyr, original Novelle, 1828, Nr. 49—51).

I Liunge's „Nyeste Repertorium for Morskabslæsning“ (De lykkelige Skinsyge, af Grev Giovani Giraud, fra det Italienske, i Bd. I. S. 3 flgg.).

I „Fædrelandet“ (Theatret og den dramatiske Poesi i deres Forhold til Staten, efter H. Th. Rötscher, 1845, Nr. 2028, 29, 30; Beaumarchais, efter K. A. Mayer, s. A., Nr. 2054, 55, 57, 58—63; Kara-Georg Petrovitsch, overs. efter „Jahrb. f. slawische Lit., Kunst- u. Wissensch.“, s. A. Nr. 2079; Den italienske Poesi og Dramatik til Goldoni, efter E. Ruth, 1846, Nr. 13, 14).

Endvidere har han oversat nogle Noveller af Tieck, Scarron, La Motte Fouqué, Jean Paul, v. Miltitz, i „Bibliothek for Moerskabslæsning“, J. C. Langes „Freia“ og Overskous „Maanedsroser“.

Poetiske Bidrag til „Juletræet“ 1821, Brevduen, Host's Politik og Historie (IV. 380), Sange for Studenterforeningen 1822, Overskous Maanedsroser, Kjøbenhavns Morgenblad 1825—26, J. C. Langes Freia, Nyt Aftenblad 1826, E. Beyers Gefion 1826—27, Hertha 1827—28, Heibergs Flyvende Post 1828, Kjøbenhavnsposten, F. J. Hansens Læsning for den fine Verden 1829, Liunges Repertorium og Nyt Reperto-

rium for Morskabslæsning, Nornen 1833—35, Dansk Ugeskrift (V. 51), Sondags-bladet 1835, Nytaarsgave fra danske Digtere 1835—37, Kruses Nytaarsgave 1838, Klubvisebog 1838, Brage og Idun 1839, Hjorts danske Børneven, Porteseuillen 1839—41, Figaro 1841, H. P. Holst's Samling af Nye Romancer 1842, Heibergs Urania 1844, P. N. Jørgensens Poesie og Prosa 1844, Freia 1845, Det scandinaviske Selskabs Visebog, P. L. Møllers Gæa 1845—47, Fædrelandet 1847, 49, 50, 51. — Paa Tydsk ere enkelte af hans Digte oversatte af Gerner og Lobedanz (i v. Gäblers og Schepelerns »Skandinavische Bibliothek« I. 224—31), af J. Thomsen (i »Die Harfe der Skalden: Andersen, Winther u. Bjerregaard«. Berlin, 1838), af Emil Bennet (i „Dania", Leipzig 1841), af H. Zeise (i flere Hamburgske Blade) og af Gottfr. v. Leinburg (i »Skandinavische Bibliothek«, 1stes Bdchn. Frankf. a. M. 1847, S. XX.—XXIII. og XXVI.—XLVII). — En stor Deel af hans Sange ere componerede af H. E. Krøyer, Weyse, Kuhlau, Hartmann, Gade, C. J. Hansen, Gebauer, Rung, L. Zinck, Berggreen, Hornemann, Ravnkilde, Gurlitt, Løvenskjold, J. D. Lorck, Dütsch, Wald. Müller og Kjerulf.

Til C. Molbechs Dialect-Lexicon har han leveret Bidrag fra Laaland, Falster og omliggende Øer.

**Winther (N.)**, Skræddermester i Kjøbenhavn.

Sandfærdig Beretning om mine ulykkelige Hændelser paa Isen den 2den Januar 1830. Kbh. 1830.

**Violanta**, Pseudonym; see Sophie Voigt.

**Wirth (Tobias Christian)**, f. d. 23de Septbr. 1751 (ikke 1750) i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Dr. med. Tobias W. (anf. i Worms Lex. II. 605, og i Nyerups Lit. Lex. S. 671) da var praktiserende Læge og Secretair ved Collegium medicum, siden (1752) Landphysicus i Sjælland (f. 1706, † $\frac{8}{2}$ 1760), og gift med Sophie Marie Garde (Datter af Overvisiteur Chr. G.); optoges 1762 i Herlufsholms Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1768; blev 1774 Alumnus og tilsidst Inspector paa Borchs Collegium; tog d. 25de Juni 1776 theologisk Attestats (Haud illaud.); blev d. 23de Juni 1779 residerende Capellan i Slangerup og Uvelse i Sjælland, og d. 11te Decbr. 1782 ved St. Knuds Kirke i Odense; d. 17de Maj 1799 Sognepræst ved Vor Frue-Kirke sammesteds. † 25de Februar 1821. — * 1780 Barbara Magdalene Hofgaard (f. 1761, † $\frac{6}{12}$ 1831, eneste Datter af Andreas H., Sognepræst til Liunge og Uggeløse i Sjælland, og Elisabeth Christine Windekilde). — (Jvfr. Blochs fyenske Gejstl. Hist. I. 3. S. 735—36).

Diss. de nonnullis momentis historiæ *Hymenæi* atque *Phileti*. (pro stip. Colleg. Med.). Havn. 1775. 4. — *Paraphrasis epistolæ Pauli ad Philippenses* cum notis. Part. I.—III. (pro stip. Colleg. Med.). ibid. 1776—78. 8.

I „Det theologiske Selskabs gudelige Taler“ (Den Hellig Aands Sendelse, som en af Guddommens største Velgjerninger: over Evangel. paa 1ste Pintsedag, i Bd. I. H. 2.; Christnes Forbindtlighed til rettelig at iagttage den offentlige Gudsdyrkelse; paa 10de Søndag efter Trinit, i Bd. II. H. 1.; En Christens Forpligtelse til ved tjenlige Midler at forebygge og modstaae onde Tanker, i Bd. II. H. 2.).

En Indtrædelses- og en Intimations-Prædiken, i H. J. Birch's „Haandbog for Præster og unge Geistlige“, 2den Deel, Odense, 1795. (jvfr. L. E. 1795, S. 622). — (Tildeels efter Autogr.).

**Visby (Carl Holger)**, ældste Søn af nedenstaaende Skolelærer Hans Jensen V. og Ane Magdalene f. Hahn, er f. d. 30te Marts 1801 i Helsingør; nød sin første Underviisning hos daværende Præst i Helsinge, nu Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, Dr. W. H. Rothe, der i 5 Aar underviste ham i Latin og Græsk, medens hans Fader selv lærte ham de øvrige Discipliner; kom i Foraaret 1817 i den øverste Klasse i Frederiksborgs lærde Skole, hvorfra han 1818 dimitteredes til Universitetet, og tog i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; var Alumnus paa Elers' Collegium 1822—26; absolverede i Juli 1823 den theologiske Embedsexamen (Laud.); oprettede samme Aar, i Forening med nuværende Provst C. Pram Gad, et privat Institut under Universitets-Directionen, hvilket han fra 1824 af ene forestod og vedblev indtil 1830 (da det opløstes ved hans Forflyttelse til Christianshavn); vandt 1825 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den i det foregaaende Aar udsatte historiske Priisopgave: „Cum ex historia constet, Carolum Magnum partem tractus, qui Albi flumini a Septentrione est (Nordalbingiæ), imperio Francorum addidisse, desideratur, ut quam maxima fieri possit accuratione, cum historica tum geographica, explanetur, quomodo et ad quos usque terminos illam regionem armis occupaverit, quibus artibus et institutis eam tueri laboraverit, et quatenus ipsius regionis status illa occupatione mutatus sit“; blev d. 17de Marts 1826 beskikket til Præst ved Kjøbenhavns civile Arresthuus og Blaataarn, med hvilket Embede han d. 14de Januar 1829 tillige forenede Præste-Embedet ved Tugt- Rasp- og Forbedrings-Huset paa Christianshavn samt Citadellet Frederikshavns Fangetaarne; kaldtes d. 11te August 1830 som residerende Capellan ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn, hvorhos det ved en kongelig Resolution blev ham paalagt tillige, indtil videre, at forestaae de tvende andre nysnævnte Embeder; udnævntes d. 22de Maj 1840 til Ridder af Danebroge; blev 1842 entlediget som Præst ved Tugt- Rasp- og Forbedrings-Huset; erholdt s. A. en offentlig Understøttelse i 3 Aar til Udgivelse af Andagtsbøger til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter; blev den 2den Maj 1844 Sognepræst ved Vor Frelsers Kirke paa Christians-

havn (s. Berl. Tid. 1844, Nr. 134), og fratraadte s. A. Præste-Embedet ved det civile Arresthuus; valgtes d. 5te Octbr. 1848 til Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgdistrict og deeltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49. — *1. 1826 Laura Christiane Fallesen (f. $\frac{8}{5}$ 1805 i Kbhvn, † $\frac{30}{1}$ 1828), en Datter af afdøde Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kbhvn., Lorenz Nicolai F. og Sara f. Hammer (hvis Fader var Præsten Morten H. i Helsinge, anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 219). *2. 1829 Nanna Hilaria Margaritha Smith (f. $\frac{17}{4}$ 1810 i Helsinge), en Datter af afd. Præst i Bringstrup ved Ringsted, Eiler Hagerup S. og Grethe, f. Hammer. — (Biographi, i Øst's „Materialier", Nr. 84, jvfr. Nr. 89; og i „Magaz. for Natur- og Menneskekundskab", N. R. Bd. IV. H. 1. 1844; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1838, Col. 724; „Fædrel." 1849, Nr. 282. — Portrait, lithographeret af Em. Bærentzen, 1843; og i „Magaz. f. Natur- og Menneskekundsk." anf. St.).

Holsteens Erobring og Omvendelse til Christendom af Keiser Carl den Store. Et kronet Priis-Skrift. Kbh. 1826. Med 1 steentr. Kort og 1 Tabel. [Trykt paa nu afdøde Gehejmeconferenceraad N. A. Holtens Bekostning]. (Molbechs Nord. Tidsskr. f. Hist. o. s. v. I. 148—50; Conversationsbl. 2. Aarg. II. S. 156; Kbhvns Skilderi 1826, S. 620; Theol. Stud. u. Krit. 1828. IV. 895).

Thomas Jensen, eller en Gudsfornægters Omvendelse. En Fortælling grundet paa Sandhed. Kbh. 1830. (Udarbejdet efter Biskop Münters Opfordring og trykt paa Waisenhusets Forlag som et Forsøg til danske Smaatractaters Udarbejdelse; men ved Münters Død standsede Fortsættelsen).

For practisk Christendom. Et Ugeskrift. 1.—2. Aarg. Kbh. 1830—31. (anm. i Maanedsskr. „Skjold", H. 1. S. 50—56; ang. hans Afhandling om Magdalenestiftelser (1. Aarg. Nr. 50-51) jvfr. „Politivennen" 1831, Nr. 784, 85, 86. Hans Prædiken paa Paaskefesten 1831 (i 2den Aarg.) blev angreben af J. C. Lindberg (i „Maanedsskr. for Christend. og Hist." II. 262—75); og da dette Angreb tillige indeholdt Beskyldninger imod Forfatteren som geistlig Embedsmand, paalagde Cancelliet ham — i Overeensstemmelse med hans eget Ønske — at fralægge sig disse ved Retten. Under 26de Novbr. 1832 fældte den Kgl. Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret en Dom, som stadfæstedes i Højesteret, og hvorved samtlige paaankede Beskyldninger mortificeredes, og Mag. Lindberg derfor idømtes en Mulct af 200 Rbdlr. samt alle Procesomkostninger; jvfr. Art. J. C. Lindberg, II. 146—47).

For huuslig Andagt. Et Ugeskrift. 1.—4. Aargang (Prædikener og Lejlighedstaler). Kbh. 1838—41. (heraf er særskilt aftrykt: Prædiken i Domhuuscapellet Søndagen før Worms Henrettelse. Kbh. 1838; — Sørgetale og Psalmer ved Sørgegudstjenesten over Kong Frederik den Sjette. ibid. 1840).

Dagbog over mine Besøg hos Petri Claudi Ferdinand Emil Worm fra den 3die Novbr. af, da den Kongl. Resolution om hans Henrettelse blev ham meddeelt, til den 20de s. M., da den exeqveredes. Kbh. 1838. 2det Opl. ibid.

cod. (T. f. L. o. K. I. 65—79; „Kbhpost." 1838, Nr. 339; „Den Frisindede" 1838, Extra-Nr. B.; „Søndagen" s. A. Nr. 47, 50; Berl. Tid. s. A. Nr. 283).

Christian den Ottende og Caroline Amalia. En Sonnetkrands til Sølvbrylluppet den 22de Mai 1840. Kbh. 1840. („Fædrel." 1840, Nr. 175; „Den Frisindede" s. A. S. 251—52).

Bønnebog til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter. Udgivet med kgl. Understøttelse. Kbh. 1842. (Theol. Tidsskr. VII. 191—92). Paa Svensk: Bönebok till Bruk i Fängelser och Straffanstalter. Af C. H. Visby. Granskad af Biskopen Dokt. Mynster och Stiftsprosten Trydе. Öfwersättning. Jönköping, 1847. 12:o.

Psalmebog til Brug i Arrester og Straffe-Anstalter. Udg. med kongelig Understøttelse. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VIII. (N. R. Bd. 2.) S. 151—83; J. f. L. o. K. 1843. II. 375—76).

Om Maadeholdsforeninger, som et Middel til at berede Veien for Christi Riges Komme. Et Foredrag. Udgivet af Maadeholdsforeningen. Kbh. 1847.

Om Midlerne til at forbedre de arbeidende Classers Kaar. Kbh. 1848.

Enkelte Taler og Prædikener, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Tale i det pædagogiske Selskab. 1825. — Prædiken paa Christendommens tusindaarige Jubelfest i Danmark første Pintsedag 1826. (i den i Kbhvn. 1826 udkomne Samling af Prædikener i denne Anledning af Kjøbenhavns Gejstlighed). — Tvende Prædikener, holdne: den første som Tiltrædelsesprædiken i Tugthuset paa 3die, og den anden i Domhuus-Capellet paa 5te Søndag efter Hellig tre Konger 1829, tilligemed en Efterskrift. 1829. (M. f. L. I. 329—32, af H. N. Clausen; Kbhvns Skilderi 1829, S. 379—81; „Dagen" s. A. Nr. 74; „Kbhvnspost" s. A. S. 194). — Tale i Præmie-Selskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunster og Haandværker 1831, 1834, 1835, 1839, 1843 og 1850. — Fru Johanne Lütken, født Dedekams Minde d. 31te Januar 1834. (Trykt som Manuscript). — Kongen og Folket. Prædiken. 1835. — Tale ved Madame M. E. C. Brandts Jordefærd. 1836. — Sorgetale ved Mathilde Winnings Jordefærd d. 9de Juli 1842. (Trykt som Manuscript). — Lader Eder finde af Herren! Afskedsprædiken i Tugt- Rasp- og Forbedringshuset den 8de Januar 1843. (Med et Forord). 1843. — Tale i Bibelselskabet 1847. (i dets 32te Beretning, S. 3—12). — Som Taler i Frimurerlogen har han — dog kun som Manuscript — udgivet: Mureriske Foredrag. Kbh. 5836. 128 S.; Murer-Taler og Digte. ibid. 5843. 148 S.; Murerminde over Adam Wilhelm Hauch. ibid. 5838. 48 S.; Sangbog for St. Johannes Logen Zorobabel til Nordstjernen, samlet og revideret af C. H. Visby og Chr. Kølle. ibid. 5837. 112 S.

Medudgiver af: Ny Egeria, eller Bibliothek for Oplysningens og Opdragelsens Venner. 1ste Hefte. Kbh. 1827. (Prosts Conversationsbl. 3. Aarg. Nr. 12). Hertil leverede han: Om Orthographien i de brugelige Lærebøger, S. 53—58. (s. Kbhvns Skilderi 1827, S. 183—84).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" (Nogle Stykker i Anledning af et foregaaende Inserat af Cand. Strodtmann og mod de tydske Skoler, der stode under Dr. Kochens og Inspecteur Sternhagens Bestyrelse, 1821, Nr. 88, 92, 96, 100, hvilke, i Forening med hans nedenanførte Artikel i „Statsvennen" 1821, paadroge ham 2 Processer. (jvfr. Aarg. 1826, S. 363—65, og „Statstidenden" s. A. Nr. 28); Bemærkninger ved Grundtvigs Svar til de 88 Theologer, 1825, Nr. 78).

I „Statsvennen“ (Sammenligning mellem Tydskerne og Mosaiterne, 1821, Nr. 44; samt nogle Bidrag i en særdeles Anledning i Aarg. 1822).

I Riise's Archiv for Historie og Geographie“ (Slaget i Hjørringe-Fjorden, i Bd. X. 1822. S. 346—369).

I „Telegraphen“ (En Theologs Svar paa Thisteds Sendebrev til Prof. P. E. Müller, 1825, Nr. 26; optr. i „Aalborg Søndagspost“ 1825, Nr. 8—9).

I Ugebladet „Borger-Vennen“ (Om Culturens Gang over Jorden og Europas nærværende Standpunkt, en skizzeret Undersøgelse, 1830, Nr. 7—13 (ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1830); Naturvidenskabelige Brudstykker, s. A. Nr. 34—39; Anke over den herskende Ringeagt for de kirkelige Skikke og den udvortes Gudstjeneste overhovedet, 1831, Nr. 14—23 (særskilt aftr. Kbh. 1831; r. L. T. 1831, Nr. 38. 39; M. f. L. VI. 151—70, af J. P. Mynster, jvfr. Visby's: „Rettelser, Forklaringer og Tillæg“, i Borgervennen“ 1831, Nr. 41—46; „Politivennen“ 1831, S. 342—44); Psychologiske Bemærkninger over Morderen Søren Andersen Kagerup, 1832, Nr. 20—25; Bidrag til Natur- og Menneskekundskab, s. A. Nr. 48—52; Nybyggeren ved Missisippi, 1833, Nr. 24—31. (Af adskillige private Hensyn udgaves denne Fortælling for at være oversat fra et nordamerikansk Tidsskrift, som ikke existerer); Om Halshugnings-Straffen, overs. 1834, Nr. 10—13, 15—16; Hans Hendriksen Allesøe, Snigmorder, 1834, Nr. 43—49. (jvfr. „Kbhvnspost.“ 1835, Nr. 1. 2); En Tale paa Kongens Fødselsdag, 1835, Nr. 44—45; Strø-Bemærkninger om Skole- og Underviisningsvæsenet, 1835, Nr. 46—49; Brudstykker af en nordamerikansk Geistligs Levnet, 1836, Nr. 37—40; Om Helligdagen og Hviledagen, s. A. Nr. 40—41; Brudstykker af Naturvidenskaberne, uddragne af Frorieps Notizen, 1837, Nr. 20—21, og 1838, Nr. 11—13, 16—17; Nogle Sygdomstilfælde af moralske Aarsager, 1837, Nr. 22—24; Bemærkning om Stjerners foranderlige Størrelse, s. A. Nr. 24; Om adskillige gamle Skikke, 1839, Nr. 3—8; Almeennyttige Foreninger, s. A. Nr. 8—11, 41—48. (jvfr. s. A. Nr. 50); Smaafortællinger efter det Svenske, 1840, Nr. 36—41; Nogle Regler for Dyrkningen af Potteplanter i Stuer, 1841, Nr. 26—32; Om Maadeholdenhed og dens Indflydelse paa Menneskets legemlige og aandelige Tilstand; et Foredrag, holden i den Kjøbenhavnske Maadeholdsforening den 5te April 1846, i Aarg. 1846, Nr. 16—18 [særskilt aftr. Kbh. 1846]; Om Oprettelsen af Ligcapeller her i Hovedstaden, s. A. Nr. 19—21; Brudstykker af en dansk Haandværkssvends Liv og Levnet; meddeelt af et Medlem af Maadeholdsforeningen i Kjøbenhavn, s. A. Nr. 21—24; o. fl. a.).

I „Kjøbenhavnsposten“ (Forsøg paa at berigtige den offentlige Mening om Institutet paa Flakkebjerg og den Committée, der har grundlagt samme, 1837, Nr. 294, 95).

I „Dansk Folkeblad“ (Hvad skylder Samfundet sig selv at gjøre med Hensyn til moralsk fordærvede Personer? i II. Aarg. Nr. 52—53; Skik og Brug, i XIII, Nr. 39).

I „Den Berlingske Tidende“ (Bemærkninger om Religionsøvelser o. s. v. ved Tugt- Rasp- og Forbedringshuset, 1841, Nr. 243. (jvfr. Nr. 249, 52, 61); Nogle Bemærkninger om Straffeanstalten paa Christianshavn og det sammesteds stedfundne Mordforsøg mod Professor Otto, 1843, Nr. 109. (jvfr. Nr. 122); Om Præsternes Deeltagelse i Maadeholds-Sagen, Replik i Anledning af en Landsbypræsts Yttringer, 1847, Nr. 213, 14. (jvfr. Nr. 202); Til Vælgerne i Kjøbenhavns 6te

Valgdistrict, 1848, Nr. 246; Til Actionairerne i Foreningen til Arbeiderboligers Opførelse, 1851, Nr. 265).

I "Fædrelandet" (I Anledning af den paatænkte Maadeholds-Forening, 1843, Nr. 1277. (jvfr. Art. O. Syversen); Angaaende de seneste Voldsomheder i Straffeanstalten paa Christianshavn, 1845, Nr. 1821. (jvfr. Nr. 1825 og 1846, af P. C. Lind og J. M. H. F. Stilling); Angaaende det i Kjøbenhavn oprettede Fængselsselskab og dets Virkning paa Fangerne, s. A. Nr. 1869; Nogle Bemærkninger om de Fattige i Kjøbenhavn, s. A. Nr. 2025, 26; Korte Bidrag til at besvare det Spørgsmaal: Hvad bør der gjøres for de Fattige under den nærværende Dyrtid? 1847, Nr. 24, 25, 26. (jvfr. Nr. 10, 11, 12); Aarsberetning fra den danske Maadeholdsforening, s. A. Nr. 251, Følgebl.; Om Armeens Forsyning med materielle Fornødenheder, 1849, Nr. 220. (jvfr. Nr. 245 og 250, af L. N. Langeland og Visby; Berl. Tid. s. A. Nr. 270); Tale ved et Valgmøde for Kjøbenhavns 9de District d. 26de Octbr. 1849, s. A. Nr. 251, 52. (jvfr. Nr. 254, 57); Aarsberetning i Afholdenhedsforeningens Generalforsamling d. 4de Novbr. 1849, s. A. Nr. 267).

I Damkier's Samling af "Prædikener over Evangelierne" (Hvilken liflig Nadvere Gud i sit Ord har beredt alle dem, som annamme det med et troende Hjerte og bære Frugt deraf i Taalmodighed; paa anden Søndag i Trinitatis, i II. S. 11—18; Hvad skulle vi fordømme? og hvad skulle vi tilgive? paa fjerde Søndag efter Trinitatis, sstd. S. 30—38).

I "Dansk Kirketidende" (Replik til Fr. Helweg i Anledning af de danske Præsters Ikkedeeltagelse i Maadeholdssagen, i III. S. 323—28).

I "Nyt Aftenblad" (Om Maadeholdsforeningen og Totalafholdenhedsselskabet, 1847, Nr. 220; jvfr. Nr. 252, 53, 54, og "Kbhvnspost." s. A. Nr. 255).

I "Flyve-Posten" (Boliger for Arbeidsklassen, Bemærkninger og Oplysninger, 1851, Nr. 6. 8. 12; Ildebrandshistorier, 1852, Nr. 2, jvfr. Nr. 15. 33).

I C. F. Brorsons "Forsøg til Underviisning o. s. v. for Ulykkelige i Fængsler", 2det Oplag, Kbh. 1838, findes af ham: Forberedelse til Nadverens Sacramente, S. 94—103, samt: Nogle korte Formaninger ved Indtrædelsen i en Straffeanstalt, uddragne af den hellige Apostel Jakobs almindelige Brev, S. 104—11; og i Skriftet "H. G. Clausens Eftermæle", Kbh. 1840: Stiftsprovst H. G. Clausen, S. 14—17.

Adskillige Digte af ham findes adspredte i: "Harpen" for 1821 (under Navnet Tinopolitan), og 1822, "Juletræet", udg. af Liunge, i "Sange i Anledning af Regentsens Jubelfest" 1823, "Dagen" (1823, Nr. 304; 1825, Nr. 258; 1826, Nr. 259); C. Beyers "Gefion" 1826 (s. "Conversationsbl." 2. Aarg. II. S. 69—70), "Kjøbenhavns Morgenblad" 1825—26, "Ceres", Heibergs "Kbhvns flyv. Post" 1828, "Kjøbenhavnsposten", Aarsskriftet "Søsterlig Velgjørenhed", og "Maanedsskrift og Repertorium for Almue-Skolelærere" (VI. 349; VIII. 155). Desuden har han ladet trykke adskillige Cantater og en Mængde Leilighedssange. — Udgav, i Forening med Syngelærer J. Dütsch: Børnesange, 1ste Aarg. Nr. 1—12, og 2den Aarg. Nr. 1—9. Kbh. 1836—37. (hvortil han udarbejdede Texten).

Til Kong Christian den Syvendes og Dronning Caroline Mathildes Salvingsakt, udg. Kbh. 1828 i Folio, har han afskrevet og ordnet de temmelig forskjellige, ulæselige Manuscripter, og samlet de didhenhørende historiske Ef-

terretninger fra Archiverne og Datidens offentlige Blade. (f. Høst's »Nord. Museum«, H. 1. S. 66).

Ligeledes har han efter det daværende Kgl. Danske Cancellies Befaling af 8de April 1828 indført i den ny Udgave af »Forordnet Alterbog for Danmark« (Kbh. 1830) den reviderede Text af »det Nye Testamente«, rettet Collecter og Bønner i Overeensstemmelse med Befalingen, samt forandret de forældede og sprogstridige Udtryk. (jvfr. Ussings Rescript-Samling f. 1828, S. 137—39; M. f. L. IV. 417—26, af H. N. Clausen; Nord. Kirke-Tid. 1834, Nr. 49—50; 1835, Nr. 1).

Udgav: Beretning om Understøttelses-Selskabet for Skolelærerstanden i Kjøbenhavn for 1838. Kbh. 1839. (jvfr. »Den Frisindede« 1839, S. 275—76).

**Visby (Hans Jensen)**, f. d. 16de Maj 1777 i Visby, Løve Herred, Ribe Amt, hvor hans Fader Jens Christensen (f. $\frac{12}{10}$ 1745, † $\frac{8}{4}$ 1831), gift med Mette Hansdatter (f. $\frac{22}{5}$ 1747, † $\frac{26}{5}$ 1800), da levede som Skrædder, men flyttede senere til Sjælland og blev Skolelærer i Nidløse, Sorø Amt. Sønnen kom 1794 paa Blaagaards Seminarium og antog da efter sin Fødeby Navnet Visby; afgik fra Seminariet 1797 og blev i Juli 1798 ansat som Lærer og Regnskabsfører ved tvende i Helsingør oprettede Læse- og Spindeskoler, med Exspectance paa Cantor-Embedet ved St. Mariæ Kirke sammesteds; kaldtes d. 23de Decbr. 1801 som Skolelærer og Kirkesanger til Agerup Skole, Ramløse Sogn ved Frederiksværk; blev i Anledning af sit 50aarige Embedsjubilæum, d. 18de Maj 1848 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn. — * 1. $\frac{17}{8}$ 1799 Ane Magdalene Hahn († $\frac{3}{4}$ 1808), næstældste Datter af Byfoged og Postmester i Rødby, Joachim Henrik H. (f. 1742, † 1787), og Anne Margrethe Stampe (f. 1754, † 1820), Datter af Justitsraad Oluf S. til Skjørringe (Gehejmeraad Henr. de Stampe's Broder) og Karen Thestrup. * 2. $\frac{10}{3}$ 1813 Ane Marie Larsen (f. $\frac{17}{8}$ 1786 i Mynge, Veiby Sogn, Kronborg District).

David Klaus, en Sædelære for gode Mennesker i alle Stænder, oversat fra Tydsk. Kbh. 1798. — Reise til Guiana og Cajenne, oversat fra Tydsk af C. P. Hansen. ibid. 1803. (pseudonymt).

Forskjellige Bladartikler, f. Ex. i »Kjøbenhavnsposten« (Noget om tvungen Skolegang, 1838, Nr. 271); — i »Dansk Folkeblad« (Om Landsbyskolelærernes Indkomster, 1840, Nr. 30. 31).

Har været en flittig Samler og Indsender til Museet for nordiske Oldsager; hans Indberetninger findes ofte benyttede i »Antiqvariske Annaler« og »Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed«. — (Efter Meddelelse).

**Visby (Wilhelm Henrik Hahn)**, yngste Søn af nysanførte Hans J. V. og A. M. f. Hahn; f. d. 29de September 1807 i Agerup; blev underviist af sin Fader og tilbragte derpaa 2 Aar i Frederiks-

borg lærde Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1825; tog i April 1830 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 19de April 1833 personel, og d. 15de April 1837 residerende Capellan i Tikjøb, Hornbek og Hellebek i Sjælland; d. 21de Febr. 1844 Sognepræst for Vesterveling og Skjern i Viborg Stift. — * 1835 Marie Cathrine Helene Meyer (f. 26/7 1813 i Kbhvn., Datter af Professor Ludvig M. og Frederikke Louise Charlotte f. Platou).

Qvindelig Dannelse. En Gave for unge Piger. Efter Therese Huber's die Weihe der Jungfrau, oversat. Kbh. 1840. („Fædrel." 1840, Nr. 162, 66; „Dagen" s. A. Nr. 92; „Den Frisindede" s. A. S. 187).

„Fra Pastoralseminariets Alumner til Stiftsprovst Clausen, ved Overrækning af hans lithographerede Billede, den 22de Januar 1833", indf. i „H. G. Clausens Eftermæle", Kbh. 1840, S. 75—78.

**Wistoft (Søren J.)**, f. i Vinkel Sogn omtr. 1796; var 1831 Maskinsnedker ved Vibæk Fabrik ved Viborg; derefter Forpagter af Sønder Mølle i Asmild Sogn; valgtes d. 17de April 1847 til Suppleant for det 16de Landdistrict ved Nørrejyllands Stænderforsamling og mødte 1848; er nu Maskinmester paa Brunshaab Klædefabrik og har en Papirfabrik i Surbæk Mølle i Tapdrup Sogn. — * 24/11 1832 Elisabeth Pagh Klem (f. i Viborg omtr. 1806).

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere" (Lithographi, Steenhugger-Arbeide, Spørgsmaal, Staalætsning, i III. Nr. 93, S. 89—93; Ny Nulle, i 2den Række, I. S. 158—61).

**With (Daniel Christian)** var Skræddermester i Kjøbenhavn; blev 1822 Hofleverandeur. † 1829.

Forløberen. Et kort Udtog af D. Withs theoretisk-practiske Underviisning i Skræderprofessionen. Kbh. 1820. 2det forbedrede Oplag. ib. eod. — Et Par Ord fremsagte som Indledning til min theoretisk-practiske Underviisning i Skræderprofessionen. ibid. eod. (I den Anledning: Anmærkninger over With's theor. og pract. Underviisning i Skrædderprofessionen, ved J. F. Dampe; Skræddermester Kalanas Levnet, Bedrifter og Hændelser; Sang om Sodomas snilde Skrædder; Skrædderens Forelæsning og Professor Sibberns Forelæsning, et Skuespil, fremstillende Kjøbenhavns lærde og aandelige Liv i dets høieste Potents, af Litteratus Søren Carlsen; Skrædderen og Luftseileren, et tragicomisk Skuespil; Qvæstioner over de saakaldede theoretiske og practiske Skrædderforelæsninger, af Jespersen; Sagen: Skræddermester With contra Capitain og Skræddermester Bech for Sandhedens Domstol; samtlige trykte i Kbhvn. 1820).

Bidrag i „Kjøbenhavns Skilderie" (Om Skræderlauget, 1819, Nr. 87), og i „Politivennen" 1820 (Svar til en Spørger, i Nr. 212; Skrædder-Caprice, i Nr. 214, jvfr. Nr. 217). — Om hans Stridighed med Oberstlieutenant Kochen, s. „Statsvennen" 1825, Nr. 25 flgg.

**With (Georg Christian)**, f. d. 5te Februar 1796 i Bedsted, Aabenraa Amt, i Sønderjylland, yngste Søn af Johannes W. (fra Notmark paa Als), Sognepræst sammesteds (fra $\frac{14}{11}$ 1781, † $\frac{3}{1}$ 1818), og Anna Hedevig f. Viborg (en Datter af Præsten i Bedsted, Carl W. og Marie Sophie f. Friis); nød Underviisning i Forældrenes Huus indtil 1812, da han optoges i Haderslev lærde Skoles 1ste Klasse, hvor han forblev i 1½ Aar, da Krigsurolighederne nødsagede ham til at opholde sig i nogen Tid i Hjemmet; fortsatte fra Sommeren 1814 sine Studier i den lærde Skole i Husum, og dimitteredes 1816 derfra til Universitetet i Kiel, hvor han i 2 Aar studerede de philosophiske og de til Lægevidenskabens Studium henhørende Forberedelses-Videnskaber. Siden 1818 fortsatte han, understøttet af sin Morbroder, Etatsraad Er. N. Viborg (s. S. 532), det medicinske Studium i Kjøbenhavn, underkastede sig i Efteraaret 1821 Examen ved det chirurgiske Academi, og erholdt 1ste Charakteer med Udmærkelse; ligesom han ogsaa efter Sammes Opmuntring tillige lagde sig efter Veterinairstudiet og i Aaret 1820 vejledede Veterinair-Eleverne i Anatomiens og Physiologiens Studium; blev efter fuldendt Examen ved Academiet ansat af Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen som Pensionair ved denne Stiftelse, ved hvilken han d. 24de Decbr. 1822 udnævntes til Lector og anden Lærer; erholdt d. 5te Januar 1827 Rang med de ældste Regimentschirurger (efter Rangfrdn. 6te Kl. Nr. 4); optoges 1829 som Medlem af det Kgl. medicinske Selskab. Fra Aaret 1833 har det været ham overdraget at holde Forelæsninger i Veterinairfaget for den Kgl. militaire Højskoles Elever og de derfra dimitterede Officerer, og i Aarene 1837 og 1838 foredrog han i offentlige Forelæsninger de for Menneskelægen vigtigste Gjenstande af Veterinairvidenskaben; ansattes 1837 som Revisor for det militaire Veterinair-Medicinal-Regnskabsvæsen; disputerede d. 20de Juni 1840 for den medicinske Doctorgrad ved Kjøbenhavns Universitet (creeret $\frac{6}{8}$ s. A.); udnævntes d. 16de Novbr. 1844 til første Lærer ved Veterinairskolen; foretog i Aaret 1845 en Rejse til og i Rusland, paa den russiske Regjerings Bekostning, for i Forbindelse med flere andre Udlændinge at undersøge den der herskende Qvægpest; blev 1846 Ridder af St. Anna-Ordenens 3die Klasse; gjorde i Aarene 1847 og 1849 Rejser til England, for at deeltage i Indkjøb for offentlig Regning af forædlede Racer af Huusdyr; erholdt d. 11te August 1848 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev 1850 Ridder af Wasa-Ordenen; s. A. constitueret som Landstutmester, hvilken Constitution under 21de Maj 1852 indtil videre blev forlænget; fra 1ste Juli 1851 Medlem af det veterinaire Sundhedsraad. Han er Æresmedlem, samt ordentligt og corresponderende Medlem af flere udenlandske videnskabelige Samfund, og har i en

lang Aarrække hver Vinter holdt private landoekonomiske Veterinairforelæsninger for unge Landmænd fra Rigets forskjellige Egne, og hvori som oftest Udlændinge tage Deel. — * 1826 Elise Marie Matthiessen (f. 2/6 1804 i Kbhvn., Datter af Grosserer Peter Nicolai M. og Anne Marie Eilschow). — (Autobiographi i Forhandlinger ved Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af Salvingen og Kroningen 1840, S. 40—41; jvfr. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lex. XXXIII. 322—23; H. C. Tscherning, Efterretning om den kgl. danske Veterinairskole, 1851, S. 22—23).

Forsøg til Besvarelse af den ved det Kongelige danske Landhuusholdningsselskab udsatte Opgave: »Om den Sum, der i Danmark og Hertugdømmerne er bestemt til Præmie-Uddeling eller Belønning for de bedste Hingster, og som aarligen udgjør imellem 3 og 4000 Rbd. Sølvmynt, kunde anvendes til Hesteavlens Fremme paa en mere hensigtssvarende Maade, og i saa Tilfælde ved hvilke Midler dette kunde skee«. Kbh. 1832. (M. f. L. X. 761—65, af A. L. Drewsen).

Ledetraad ved Forelæsninger i Veterinairfaget, udarbeidet for den Kongelige militaire Hoiskoles Elever. Med 9 lithographerede Tavler. Kbh. 1833—34. 4to. (Trykt som Manuscript). Omarbeidet under Titel: *Haandbog i Veterinairvidenskaben*, udarbeidet med stadigt Hensyn til Landoeconomien. *Förste Deel.* Hesten. Med 9 lithographerede Tavler. Kbh. 1836. (»Sandhedsfaklen« 1836, Nr. 133, jvfr. »Dagen« 1836, Nr. 255, af With; Berl. Tid. 1837, Nr. 250).

*Haandbog i Veterinairchirurgien.* Förste Deel. Med 63 Træsnit. Kbh. 1839. (udkom, 1837—39, i tre Hefter). Paa Tydsk: Handbuch der Veterinair-Chirurgie. Mit Erlaub. des Vfs. aus dem Dänischen übersetzt und mit Zusätzen versehen von Joh. Mart. Kreutzer. Augsburg, 1844, mit 4 Steindr. ½ Fol. mit 37 Abbildd. (udk. i 2 Lieff. 1843—44).

*De carne mammalium domesticorum aegrotantium judicanda.* Diss. inaug. Hafniae MDCCCXL. (T. f. L. o. K. IV. 399—403; »Ugeskr. f. Læg.« III. 176; »Fædrel.« 1840, Nr. 221; Pfaff's Mittheill. a. d. Med. Neue Folge. Jahrg. 6. 1841. H. 11—12. S. 82—93; Zeitschr. f. Med. XIX. 1842. Febr. S. 206—12, af Alexander).

Prolegomena til Veterinair-Propædeutiken eller: Nogle Bemærkninger om Veterinairstudiet, Veterinairskolers Organisation og Bestyrelse og Dyrlægernes Stilling som Statsborgere. Kbh. 1841. (»Dagen« 1841, Nr. 285; »Ugeskr. f. Læg.« V. Nr. 24. S. 369—81, af A. G. Sommer; »Fædrel.« 1841, Nr. 737). Paa Tydsk: Prolegomena zur Veterinairpropädeutik, oder: Einige Bemerkungen über das Veterinairstudium, die Organisation und Verwaltung der Veterinairschulen etc., von G. C. With. Aus dem Dänischen nach einer neuen Bearbeitung des originalen Werkes übersetzt und mit Anmerkungen und Anhange versehen von P. Jessen, Oberthierarzt ꝛc. Kopenh. 1847.

Om Hestekjøds Afbenyttelse til Føde for Mennesket ved Levnetsmidlernes nuværende høie Priis. Kbh. 1847.

Rapport om det Kongl. Landstutteri og Hesteavlens Tilstand m. m. i Danmark, afgiven til Indenrigsministeriet og trykt med dettes Tilladelse. Kbh.

1852. 68 S. 8. (jvfr. „Fædrel." 1852, Nr. 41, 42, 43, særskilt aftr. under Titel: Nogle Bemærkninger i Anledning af Stutterivæsenets Ordning ved Lov, af h + h. Kbh. 1852, hvorpaa With gav „Svar", i „Fædrel." f. A. Nr. 72, 73, 74, ogsaa særskilt. Kbh. 1852. 16 S. 8.

Gjennemsaae og forsynede med Anmærkninger en ved Boghandler Philipsen foranstaltet ny Oversættelse af J. F. C. Dieterichs „Nyeste Dyrlægebog, eller almeenfattelig Anviisning til Hestens, Oxens, Faarets, Svinets og Hundens Opdræt, Rogt og Pleie. 2det Oplag. Kbh. 1839, med 1 Kobbert." (jvfr. Berl. Tid. 1839, Nr. 214). Derefter omarbejdede han denne Bog og udgav den under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huuspattedyrenes Behandling, baade i sund og syg Tilstand; efter Dieterichs. Kbh. 1841; med 1 Kobbert. („Dannevirke" III, Nr. 68); siden udgaves den som et originalt Arbejde under Titel: Almeenfattelig Anviisning til Huusdyravlen og Huusdyrenes Behandling i sund og syg Tilstand. Med en Kobbertavle. ibid. 1842. („Fædrel." 1842, Nr. 922; Marckmann's Fortegn. over Skrifter for Menigmand, S. 48). Anden forøgede og forbedrede Udgave. Med 1 Kbt. ibid. 1847. („Kbhvnspost." 1846, Nr. 272). Af dette Skrifts første Udgave er særskilt aftrykt: Om Galskab hos Hunden og de andre Huusdyr. Kbh. 1842.

I Forbindelse med de andre Lærere ved Veterinairskolen har han udarbejdet:

Veiledning til at kjende, forebygge og behandle Faareskab. Kbh. 1841.

Underretning og Veiledning for Veterinaireleverne ved den Kongelige danske Veterinairskole. Kbh. 1844. 4to.

I „Dagen" (Oplysning om det Urigtige og Vrange i P. D. Fabers Yttringer over Fædrelandets Hesteavl i Maanedsskr. for Hesteavl og Hestehold, 1832, Nr. 226; Svar paa P. D. Fabers Spørgsmaal i Maanedsskr. f. Hesteavl: Hvor findes den ægte gamle Danske Hestestamme? og hvad forstaaes ved den ægte Danske og Jydske Hest? f. A. Nr. 282, 83 og 85. (jvfr. Maanedsskr. f. Hesteavl o. s. v. III. 233—46, af Faber); En Erklæring i Anledning af et Spørgsmaal til ham i Politivennen 1836, Nr. 1094, i Aarg. 1836, Nr. 303).

I „Den Berlingske Tidende" (Flere Artikler med hans Navns Underskrift i Anledning af Fejder med Landvæsenscommissair Gustav Michelsen, 1836—37; Om Qvægsygdom i Skaane, 1848, Nr. 272—73; overs. paa Svensk: *Om Boskapssjukan i Skåne*, dess Natur og Ursprung, samt Medlen till dess Undertryckande. Afhandling. Malmö, 1848. 16 S. 8:o.

I Halds „Tidsskrift for Landoekonomi" (Forslag til Landhuusholdnings-Selskabet angaaende nyttige Kundskabers Udbredelse blandt de unge Landmænd af den dannede Klasse, i Ny Række, IV. 149—57. (jvfr. S. 157—60); Reise i Rusland i Aaret 1845, i Anledning af den der herskende Qvægpests Undersøgelse, N. R. X. 249—403; særskilt aftrykt med Tit.: Beskrivelse af en Reise i Rusland i Aaret 1845, med særligt Hensyn til den der herskende Qvægpests Undersøgelse. Med et Kaart. Kbh. 1848).

I „Fædrelandet" (Om den ondartede Lungesyge hos Hornqvæget, 1848, Nr. 2; Kritik over den ved den polytechniske Læreanstalt anordnede interimistiske landoekonomiske Undervisning og Forslag til denne Undervisnings hensigtsmæssige Organisation, 1849, Nr. 275. (jvfr. f. A. Nr. 289, af B. S. Jørgensen; Berl. Tid. 1849, Nr.

291, samt Nr. 297, 98, af With; 1850, Nr. 14); Replik i Anledning af Docent Jorgensens Bemærkninger til min Kritik o. s. v., 1850, Nr. 3. 4).

Desuden har han i flere andre Blade til forskjellige Tider uden Navngivelse skrevet om Veterinair-Gjenstande etc. — Forord til det andet Oplag af Skriftet: „Nye og sikkre Kjendetegn paa at vælge de bedste Malkekøer; eller Guénons Kjendetegn“ o. s. v. Kbh. 1816, og til J. B. H. Andersens „Veiledning til Anvendelse af Guénons Kjendemærker ved Malkekoers Bedømmelse“. ibid. 189.

**With (Jens)**, Søskendebarn til Sidstanførtes Fader; f. 1741 (døbt $\frac{30}{8}$ s. A.) i Stubbekjøbing, hvor hans Fader Jens W. da var Klokker og Chordegn, siden ($\frac{11}{5}$ 1743) residerende Capellan ssteds. († 1746, 34 A.), og givt med Anna Bladt († 1782, 69 A.); blev 1774 Amtsforvalter i Holbeks Amt, hvilket Embede han resignerede 1795; udnævntes 1782 til Kammerraad; fik d. 4de Maj 1785 Landhuusholdnings-Selskabets første Sølvmedaille (jvfr. Adr. Cont. Efterretn. 1785, Nr. 108); gjorde 1798 en oekonomisk Rejse i Sjælland. † 8de August 1814 i Kbhvn. — ⚭1. $\frac{16}{9}$ 1774 (i Kbhvn.) Johanne Jacobsen. ⚭2. 1785 Christiane Caroline Wiimh (døbt $\frac{12}{7}$ 1757 i Aarby, † $\frac{2}{8}$ 1813 i Holbek, Datter af daværende Forpagter Peder W. paa Lerchenborg). — (Om hans Familie see Kjøbenhavns Skilderi 1812, Nr. 77).

Plan til et Selskab med Hensyn til de danske Kystfiskeriers Ophjelpning og muligste Forbedring under Navn af det danske Fiskerselskab. Kbh. 1799, med Fortsættelse. ibid. eod. (jvfr. „Politivennen“ Nr. 293). — Efterretning om adskillige Maader at tillave Cabliau paa. ib. 1800. — Anviisning til at faae meget og godt Brændeviin, Edike og Liqueur af Kartofler og Bygmalt, istedetfor af Hvede og Rug, samt Underretning om at tilberede luft- eller vindtørret Malt af Byg, efter et af R. Müller udkommet Skrivt med dertil hørende 2de Kobbere, udgivet tildeels i Udtog, og tilegnet alle Danmarks Brændeviinsbrændere. ibid. 1802. (Handels- og Industri-Tid. 1802, Nr. 16 og Tillæg, i hvilken Anledning With udgav: Aftvungen Erklæring til Publicum. Kbh. 1802). — Anviisning til vindtørret Malts Tilberedning. ib. 1804.

I „Minerva“ (Beskrivelse over det fundne gamle Holbeks Slot i Foraaret 1787, i Aarg. 1787. IV. 44—51; Angaaende en Indretning i Kjøkkenerne til Brændes Besparelse, 1790, III. 261—71. [særskilt aftr. Kbh. 1790; jvfr. Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 40; „Borgervennen“ 1797, Nr. 51]; En fordeelagtig Kakkelovns Tromles Beskrivelse, 1791. II. 328—34; Om Rugtørring i Straaet, 1792, II. 30—35; Beskrivelse over en Tærskelade og Tørrehuus i Liefland, sst. S. 36—38; Om Forraads-Magaziners Oprettelse i Danmark, i lette Kornaar, sst. S. 38—42; Betragtning over Uttersløv Moses Bortforpagtning, 1799. III. 224—34; Kan Danmarks Landvæsen forbedres? sst. S. 261—72).

I „Iris og Hebe“ (Efterretninger med noget Lys og Skygge om de sjellandske Kjøbstæder, samlede ved en Reisende i Aaret 1798, i Aarg. 1799. I. 225—40; II. 49—58, 208—14, 295—305; III. 113—20; 209—13; Almindelig Oversigt af disse Efterretninger, sst. S. 214—27).

I Olufsens „Oeconomiske Annaler“ (Om Skorsoner-Rodens Brug til Kaffe, II. 188—92).

I Lunds „Nordisk Landvæsens og Landhuusholdnings Magazin“

(Kortfattede Efterretninger om nogle af de danske Fiskekyster, samlede paa en Reise igjennem den sydøstlige Deel af Sjelland, nemlig Kjøge, Præstø og Vordingborg, samt Øerne Møen og Falster, i September Maaned 1801, i Bd. I. 1802. S. 90—96, 161—97; ogsaa særskilt udgivet med Anmærkninger. Kbh. 1802).

I „Politivennen" (Om Korntørring, i Aarg. 1802, Nr. 224; jvfr. Nr. 230, 31, 59).

I „Handels- og Industri-Tidende" (Om Marsviinsfangsten ved Bramsnæs i Issefjorden, 1804, Nr. 42—43).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" (Adskillige Bidrag af oekonomisk Indhold fra Aar 1807 af; deriblandt Efterretning om det danske Fiskeselskab, i Aarg. 1811, Nr. 67—68, 82; 1812, Nr. 23).

**With (Jesper Peter)**, f. paa Christianshavn d. 16de Marts 1791, eneste Søn af Mouritz W., Skibs-Capitain i det danske-asiatiske Compagnies Tjeneste (f. 1746, † $\frac{24}{12}$ 1810), og Magdalene Margrethe f. Fenger (f. $\frac{3}{7}$ 1770, * $\frac{25}{9}$ 1789, † $\frac{8}{6}$ 1818 næstyngste Datter af Kjøbmand Peter F. paa Christianshavn og Else Brock, Legatstifteren Niels Brock's Søster); blev privat dimitteret til Universitetet 1808; underkastede sig i Januar 1812 den latinsk-juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; var saa en Tid Fuldmægtig hos Overrets-Procurator W. A. Lange, men blev d. 28de Juli s. A. Copiist ved Kjøbenhavns Politiret og Politiets øvrige Forretninger; d. 18de Marts 1814 Copiist, og d. 20de Decbr. 1815 Auditeur ved Sø-Etatens combinerede Ret (indtil $\frac{24}{12}$ 1822); d. 25de August 1820 surnumerair og d. 13de Novbr. 1822 virkelig Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn.; d. 1ste Decbr. 1826 Herredsfoged og Skriver i Bjerre og Hatting Herreder under Veile Amt; d. 28de Juni 1840 virkelig Justitsraad; 1842 Medlem af Veile Amtsraad. Deeltog, som (1835, 1841 og 1847) valgt Deputeret for det 13de jydske Landdistrict, i Nørre-Jyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1836, 38, 40, 42, 44 og 46; blev d. 5te October 1848 valgt til Rigsdagsmand for Veile Amts 6te Valgdistrict, og deeltog i den grundlovgivende Rigsforsamling 1848—49; valgtes d. 4de Decbr. 1849 til Folkethingsmand for Veile Amts 5te Valgkreds og mødte ved Rigsdagene 1850—51; blev d. 6te Septbr. 1850 Formand for Gaardmands-Hoveriafløsningen i 10de Landsthingskreds. — * 1. $\frac{1}{8}$ 1813 Louise Paludan (f. $\frac{23}{7}$ 1789, † $\frac{23}{2}$ 1821, næstældste Datter af Peder P., Slotspræst til Fredensborg samt Sognepræst i Asminderød, og Margrethe Benedicte f. Thillerup), *2. $\frac{14}{11}$ 1822 Laura Frederikke Mourier (f. $\frac{18}{10}$ 1799, ældste Datter af Justitsraad Réné Pierre François M., Directeur ved det asiatiske Compagni i Kbhvn., og Christiane f. Fabricius). — (Jvfr. „Politivennen" 1827, S. 126—27, Noten; „Nyt Aftenbl." 1848, Nr. 5. — Portrait, malet af Rademacher, lithogr. af Fortling i Bærentzen & Comp. lithogr. Institut 1843; ogsaa paa det lithographerede Blad „Danske Folkerepræsentanter i Viborg", 1844).

Danske og Norske Søheltes Bedrifter fra Aar 1797 til 1813. Kbh. 1819. (L. T. 1820, Nr. 41; Høst's »Politik og Historie« I. 177—84; Hall. Allg. L. Z. 1822, Ergzbl. S. 1089—93; »Oeconom. Correspond.« III. 240).

Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge, udtogsviis udgivne i chronologisk Orden af T. Algreen-Ussing. En Fortsættelse af afdøde Justitsraad Fogtmanns Rescriptsamling, VII. D. 4. Bd. for 1813. Kbh. 1825. (Dette Bind er samlet af With, og kun udgivet af Ussing; jvfr. Forerindringen).

Landmanden og Kjøbstædmanden. Veile, 1836. 68. S. 8. (jvfr. M. f. L. XVI. 95—149, af M. L. Nathanson, og Art. N. D. A. Ræder, II. 732).

With contra Ræder. Veile, 1837. 73 S. 8.

I »Jyllandsposten« (Til Kammerraad Wulff, angaaende den ny Matricul, 1839, Nr. 38).

I »Fædrelandet« (Om en Mindestøtte for Kong Frederik den Sjette, 1842, Nr. 820; Om Politivæsenet paa Landet, s. A. Nr. 970; jvfr. Aarg. 1843, Nr. 1148, 49, af C. W. Quistgaard).

I »Aarhuus Stifts-Tidende« (En Tale efter Revuen ved Veile d. 23de Juli 1848, i Aarg. 1848, Nr. 164).

I »Aalborg Stifts-Tidende« (Til Jyderne, 1850, Nr. 67, og derfra i »Almuevennen«, IX. Nr. 25).

Desuden enkelte smaa Afhandlinger deels i »Aarhuus Stifts-Tidende«, deels i »Jyllandsposten« under Mærket A. W.

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørre-Jylland" (Forslag: om den ny Matriculs Indførelse, 1836. I. 385—87; ang. Veivæsenet, sstd. S. 491—501; om Foreningen af begge de danske Provindsialstænder-Forsamlinger, 1838. I. 889—94; om en forbedret Indretning af Varetægtsarresterne og Straffeanstalterne, sstd. S. 1222—28; om Modificationer i Anordn. 28 Mai 1831 og Frdn. 15 Mai 1834, i Aarg. 1840, S. 427—30; om Ophævelse af Pl. 26de Januar 1807, samt om Afhændelse af offentlige Stiftelsers, Lehns og Stamhuses Bøndergods, sstd. S. 891—97; om offentlig Bekjendtgjørelse af Præmisserne til Høiesteretsdomme i de Sager, hvor Underinstantsens Dom ei in terminis er stadfæstet, 1842, S. 1133—35 og 1844, S. 832; om Ophævelse af den Ret at oprette Grevskaber, Baronier, Stamhuse og Fideicommisser, 1842, S. 1163—67 og 1844, S. 830; om en Adresse ang. Hævdelsen af den danske Nationalitet i Slesvig og Statens Enhed, 1842, S. 2224—27; om fuldstændig Offentlighed for de danske Provindsialstænders Forsamlinger, 1844, S. 849; om Oprettelsen af en Anstalt for Sindssvage i Nørre-Jylland og Udarbeidelse af en ny Lov for Daarevæsenet, sstd. S. 940—45; om Oprettelse af høiere Skoler for unge Mennesker paa Landet, enten amtsviis eller stiftsviis m. v., 1846, S. 401—3). — (Tildeels efter Autogr.)

**Withusen (Carl Christopher)**, f. d. 7de Decbr. 1778 i Kjøbenhavn. Hans Fader David W. (døbt 2/8 1724 i Holmens Kirke, † 14/8 1795, Søn af Pælebukkemester Withus Amdisen) var Sølvpop hos Enkedronning Juliane Marie og gift med Dorthea Margrethe Smidt

(døbt $\frac{9}{1}$ 1751 i Faaborg, † $\frac{7}{8}$ 1828, Datter af Controleur Caspar Ernst S.). Blev 1790 optagen som Discipel i Herlufsholms Skole, hvorfra han i Foraaret 1796 afgik til Universitetet (Laud.); tog i det paafølgende Efteraar og i Foraaret 1797 den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); ansattes derefter som Compagnichirurg ved det sjællandske lette Infanteri, og 1801 som chirurgisk Candidat ved Frederiks-Hospital; tog i Efteraaret 1803 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev s. A. Reserve-Chirurg ved denne Lære-Anstalt, og 1805 tillige ved Frederiks-Hospital; fik i Foraaret 1807 Titel af Regimentschirurg og berejste indtil 1810, ved Hjelp af det Cappelske Rejsestipendium, Tydskland og Frankrige; var 1810 Regimentschirurg ved det forenede Slesvigske Jæger- og Holsteenske Skarpskytter-Corps, og dernæst fra 1811 til d. 15de Juni 1819 ved Kongens Regiment; foretog en videnskabelig Rejse til Wien 1811, og til London fra Foraaret til Efteraaret 1816; blev i September 1812 Adjunct, d. 4de Septbr. 1816 overordentlig Professor, d. 16de April 1819 tredie, og 1830 anden ordentlig Professor ved det chirurgiske Academi; d. 2den Juni 1819 Medlem af det Kongl. Sundhedscollegium; d. 10de Juni s. A. Overchirurg ved Frederiks-Hospital (indtil Febr. 1831); d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 18de Septbr. 1830 tillige Kongl. Hofchirurg (entlediget $\frac{20}{6}$ 1848, fra $\frac{1}{4}$ s. A. at regne, i Naade og med Pension); d. 28de October 1836 virkelig Etatsraad; d. 3die Novbr. s. A. Æresmedlem af det Kongl. medicinske Selskab; d. 28de Juni 1840 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 18de Januar 1842 Professor ordinarius i det lægevidenskabelige Facultet ved Kjøbenhavns Universitet; d. 20de Januar s. A. Medlem af Directionen for Døvstumme-Institutet, og d. 3die Febr. s. A. af Directionen for Frederiks-Hospital; d. 30te Marts 1848 Conferenceraad. — * Marie Sophie Johanne Watt (f. $\frac{28}{10}$ 1798 i Kbhvn, Datter af Grosserer Alexander W. og Johanne Henriette Klingenberg). — (Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXI. 281—82; XXXIII. 323; Dst's „Materialier", Nr. 68; Brockhaus's Convers. Lex. der neuesten Zeit u. Lit. Bd. IV. 1834; „Ugeskr. for Læger", 2den Række, III. 164).

I „Bibliothek for Læger" (Om nogle Hovedsaar, som fordrede Trepanens Anvendelse, i III. 1823. S. 250—64. [Udtog i Froriep's Notiz. aus der Natur- u. Heilkd. VII. 1824. No. 10 (No. 142). Mai, S. 160]; En med Held frembragt konstig Pupille, i IV. 1821. S. 173—77; Om Fractura colli femoris, ssts. S. 177—86).

I „*Acta Reg. Soc. med. Hafn*". (Observationes quædam de osteosarcomate maxillæ inferioris, cum 3 tabb. æn., i Vol. VII. [Acta nova, vol. 3] p. 229—58; jvfr. Bibl. f. Læg. XII. 156—57; L. T. 1830, S. 474).

**Vithusen (Thomas Christian Ernst)**, Nysanførtes Broder; f. d. 11te Juli (ikke April) 1774 i Kjøbenhavn; dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole i Efteraaret 1792 (Laud.); erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; udnævntes i October 1794 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; vandt 1800 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Qva in re consistit cultus ille ingenii, unde quis vere humanus (Danis oplyst, Germanis aufgeklärt) appellari possit?" (jvfr. Badens Univers. Journ. VIII. S. 8—9); var Alumnus i det pædagogiske Seminarium; blev d. 30te April 1802 Vicarius Rectoris og d. 14de Januar 1813 Rector ved den lærde Skole i Slagelse. † 7de April 1822 i Slagelse. — ⚭ 1803 Deborah Henriette Rosing (f. $\frac{8}{9}$ 1782 i Kbhvn., † $\frac{1}{7}$ 1850 i Aalborg, Datter af Instructeur og kongl. Skuespiller Michael R. og Johanne Cathrine f. Olsen).

Lærebog i Geographien for Begyndere. Slagelse, 1816. (L. T. 1820, S. 360—61, 371—72, af Fr. Thaarup).

Indbydelsesskrifter: a) Forsøg paa en Oversættelse af Aulus Persius Flaccus's tredie Satyre. Sorø, 1812. 15 S. 4to. — b) Nonnulla de *Lycophronis* Cassandra. Soræ 1813. 4to. — c) Pauca de *scriptoris* munere atqve officio. ibid. 1814. 12 pagg. 4. — d) Virgils Æneide, 4de Bog, fordansket. Slagelse, 1815. 4. — e) Auli *Persii* Flacci Satyræ secundæ danica versio metrica, paucis de bona mente in limine disputatis. ibid. 1816. 9 pagg. 4. — f) *Lycophronis* Cassandræ danicæ versionis metricæ particula secunda. Hafniæ, 1817. 15 pagg. 4. — g) Festo reformationis Luth. sapphico carmine prolusit Th. Chr. E. Vithusen. Slaglosiæ, 1817. 4 pagg. Fol. — h) Publ. *Virgilii* Maronis Georgicon libri primi versionis danicæ metricæ tentamen. ibid. 1818. 19 pagg. 4. — i) Breviores qvædam ad studia literarum recte æstimanda instituendaqve symbolæ. ibid. 1819. 12 pagg. 4. — k) Auli *Persii* Flacci Satyræ primæ danica versio metrica. ibid. 1820. 4. — l) Auli *Persii* Satyrarum sextam danica vesione metrica notulisqve illustratam edidit Th. Chr. E. Vithusen, ibid. 1821. 17 pagg. 4to.

**Wium (Ole Nielsen)**, Destillateur i Kjøbenhavn; blev d. 18de September 1846 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn.

Tanker over Guddommen, Menneskene og Naturen. Kbh. 1837.

**Wium (. . . . . .)**, Skolelærer.

Anviisning til at spille uden Tab og vinde bestandig i Tallotteriet. Kbh. 1827.

**Wiwild (N.)**.

Forslag og Plan til en Giro-Discont-Casse i Kjøbenhavn. Kbh. 1820.

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om en Giro-Discont-Casse i Kjøbenhavn, 1820, Nr. 61, 62).

**Wleugel (Cornelius)**, f. i Kjøbenhavn d. 16de October 1761, ældste Søn af daværende Capitainlieutenant, tilsidst Admiral, Johan Peter W. (f. $\frac{14}{2}$ 1736 i Throndhjem, † $\frac{4}{1}$ 1825 i Kbhvn., jvfr. Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 403—7, 510) og Marie Sophie f. Schumacher (f. $\frac{6}{7}$ 1744, * $\frac{14}{12}$ 1763, † $\frac{12}{2}$ 1790, ældste Datter af Etatsraad, Committeret i General-Toldkammeret, Cornelius S. og Elisabeth f. Rejersen); blev 1770 Søcadet; d. 18de Septbr. 1782 Secondlieutenant; d. 6te Marts 1789 Premierlieutenant, d. 23de Decbr. 1796 Capitainlieutenant; d. 16de Decbr. 1803 Capitain; fik i Efteraaret 1809 Ordre at rejse til Antwerpen for at antage Commando paa et af de der liggende franske Skibe, og var siden Næstcommanderende paa den af danske Sø-Officerer besatte franske Eskadre i Vließingen; blev d. 3die Juli 1810 Ridder af Æreslegionen; d. 29de Decbr. f. A. Commandeur-Capitain; d. 7de Juni 1811 Officier af Æreslegionen; 1812 hjemkaldt; d. 31te Juli 1815 Commandeur; s. D. Ridder af Danebroge; d. 15de Januar 1817 Medlem af det Kongl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog; d. 23de Marts 1826 Chef for Sø-Etatens 1ste Division; d. 1ste Novbr. 1828 Contre-Admiral; s. D. benaadet med Danebrogsmændenes Hædersteg n. † 22de Januar 1833 i Kbhvn. — * 1. $\frac{25}{11}$ 1802 Juliane Marie de Holmskiold (f. $\frac{14}{1}$ 1779, † $\frac{31}{3}$ 1814, eneste Datter af Gehejmeraad Theodorus de H. og Sophie Magdalene de Schrødersee). * 2. 1815 Antoinette Magdalene Dorrien, Datter af Generalmajor Liebert Hieron. v. D. († $\frac{27}{3}$ 1814). — (Nekrolog, i „Dagen 1833, Nr. 24; jvfr. Nr. 22).

I „Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager (Anmærkninger ved Riegels's Christian den Vtes Historie, Solrigshistorien angaaende, 1793, S. 59—62).

I „Nye Danske Magazin“ (Admiral Niels Juels Indberetninger til Kong Christian Vte om den danske Flaades Foretagender under hans Anførsel i Aaret 1676, i IV. 61—71; Generaladmiral Cornelius Tromps Indberetninger om den danske Flaades Foretagender under hans Anførsel (oversat af det Hollandske), sstd. S. 101—45).

**Wleugel (Peter Johan)**, Foranførtes Broder; f. d. 9de August 1766 i Kjøbenhavn; blev d. 2den April 1783 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 17de April 1789 Premierlieutenant; s. A. Lærer i de mathematiske Videnskaber ved Søcadet-Academiet (indtil 1ste Januar 1833); d. 22de Decbr. 1797 Capitainlieutenant; fik 1802 Hæderstegnet for Militaire fra 2den April

1801; blev d. 7de Septbr. 1804 Navigations-Directeur; d. 28de Decbr. s. A. Capitain; d. 28de Januar 1812 Commandeur-Capitain; d. 10de Decbr. 1813 Medlem af det Kongel. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 3die Febr. 1815 af sammes Landmaalings-Commission; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; d. 28de Januar 1817 Commandeur; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 16de April 1833 Contre-Admiral. † 29de Maj 1835. — * $\frac{8}{11}$ 1798 Dorothea Margrethe Lorentz (f. $\frac{1}{3}$ 1781 i Kbhvn., Datter af Generallieutenant Diderik Carl v. L. og Hedevig Margrethe f. Bille). — (Jvfr. Arch. f. Søvæs. Bd. VII., Tillæg, S. 37—38; „Kbhvnspost." 1835, S. 515).

Lærebog i de mathematiske Videnskaber for de kongelige Sø-Cadetter. 1ste Deel. Kbh. 1830, med 5 Kobb. (M. f. L. V. 489—522; jvfr. P. F. Wulff's „Bemærkninger", Kbh. 1831. 18 S., og Anmelderens „Svar". ib. eod.).

De første Grunde af Algebra til Brug for de kongl. Sø-Cadetter. Kbh. 1833.

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger" (Formodning om, at Magnetnaalen her i Kiøbenhavn har naaet sit Maximum af vestlig Afvigning, m. Kb., i 1ste Deel, S. 97—120. [L. T. 1828, S. 215—16]; Om Lovene for Dødsfald og Anvendelsen deraf paa Enkekasser, sst. S. XII.; Forsøg om Magnetnaalen kan sikkres mod Jernets Paavirkning ved en Daase af Jern, sst. S. XXIII.; Om Bøysens Opdagelse at bruge Logflynderen som bevægende Kraft, sst. S. XXIII).

Efter C. C. Lous's Død udgav han: Skatkammer eller Styrmands-Kunsten, indeholdende en tydelig og med Exempler oplyst Underviisning om, hvad en Styrmand nødvendigst bør vide. 2den Udgave. Kbh. 1807. 4to. Nyt Opl. ibid. 1824. 4to; og Styrmands Haandbog eller en saa kaldet Marin-Calender. Nyt Opl. ibid. 1808 og 1829. 4to.

**Wodskou (P.).**

Nye Aars Gave for 1816 eller Besvarelse af de Spørgsmaal: hvorvidt bør Naturens Indbydelse i Henseende til Kjønsdriften følges? Hvorledes bemærkes den? etc., samt Beskrivelse af de primitive Sygdomme opkomne af Kjønsdriftens Tilfredsstillelse. Kbh.

**Vogel (P.)**, Pseudonym.

Professor Clausens Dom over den Hegelske Philosophie, bedømt. Kbh. 1840. 10 S. 8.

**Vogelius (Magnus)**, f. d. 2den Juni 1775 i Frederiksberg, hvor hans Fader Peder V. da var Sognepræst (fra $\frac{7}{4}$ 1773), siden ($\frac{2}{8}$ 1777) ved Helliggejstes Kirke i Kbhvn. (f. $\frac{10}{11}$ 1741 i Hundslund i Aarhuus Stift, † $\frac{2}{3}$ 1787, ans. i Nyerups Lit. Lex. S. 672); hans Moder

Helvig Hoegh (døbt i Horsens ¼ 1741, * ⅚ 1774, † 20/12 1821 i Frederiksberg), en Søster til Gehejmeraad O. Hoegh-Guldberg. Blev 1792 dimitteret til Universitetet fra Aarhuus Latinskole; tog i October 1795 theologisk Attestats (H. ill.); levede saa af Underviisning; blev d. 30te Decbr. 1809 residerende Capellan ved Domkirken og Præst ved Tugthuset i Viborg; var siden August 1812 tillige Lærer ved Cathedralskolen sammesteds; blev d. 4de Marts 1818 Sognepræst til Hobro og Skjellerup; vandt 1819 en Præmie af det evangelisk-christelige Prædike-Legat. † 9de November 1847. — * 1816 Martha Maria Giern (f. 8/1 1790 i Viborg, Datter af Klokker Ulr. G. og Bolette Wad). — (Jvfr. Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 215).

Anviisning til det mundtlige Foredrags Dannelse for geistlige og verdslige Talere. Oversat af det Tydske. Med Fortale af N. L. Nissen. Kbh. 1801. (L. E. 1809, Nr. 7).

Fortællinger. Randers, 1829.

**Wohnsen (Peter Daniel)**, f. d. 27de August 1780 paa den vestindiske Ø St. Croix, i Christiansssted, hvor hans Fader Rasmus W. (døbt 2/12 1749 i Korsøer, † 1781, Søn af Præsten Daniel W.) var Apotheker og givt med Cathrine Mariane Lystrup; besøgte i 6 Aar den latinske Skole i Aalborg, hvorfra han i Efteraaret 1798 afgik til Universitetet; absolverede i Octbr. 1805 den theologiske Embedsexamen (Laud.); var Alumnus i det pædagogiske Seminariums theologiske Klasse, og blev d. 5te Septbr. 1806 Adjunct ved den lærde Skole i Fredericia; d. 5te April 1808 forflyttet i lige Egenskab til Ribe Cathedralskole; d. 10de Marts 1818 Overlærer ved den lærde Skole i Randers; d. 5te Decbr. 1832 Sognepræst til Kullerup og Refsvindinge i Fyen, og d. 17de Juli 1840 til Lidv og Smørum i Sjælland. — * Sophie Amalia Gjeding (døbt ⅔ 1782 i Middelfart, † ⅜ 1831 i Randers, Datter af Kjøbmand Jens G. og Anne Marie Holmer). — (Jvfr. [Taubers] Biogr. Notitser om Disciple fra Aalborg Skole, I. S. 146—47; Flemmers histor. Efterretn. om Randers lærde Skole, 2det H. 1834, S. 38; „Almuevennen" XI. Nr. 61).

Anden Bog af *Horatses* Oder, metrisk oversatte. Indbydelsesskrift. Randers, 1819. 32 Sider 8.

Maifesten, et Efterspil i 1 Act. Randers, 1824.

Den for Opsætsighed beskyldte, men af et retfærdigt Indenrigsministerium frikjendte Præst. (Trykt som Manuscript for Venner og Bekjendtere). Kbh. 1819.

Adskillige Leilighedsdigte, deels særskilt trykte, deels indførte i Engelstofts „Univers. og Skole-Annaler" (1812, S. 353—54), „Den cimbriske Mercur" (1821 Nr. 18), „Den Berlingske Tidende" (1852, Nr. 13); o. fl. a.

**Voigt (C. O.).**

Masaniello, eller Oproret i Neapel. En sand Historie af A. G. Meißner, overs. Kbh. 1815. — Spartacus, en sand Historie af A. G. Meißner, overs. ibid. eod. (Begge samlede under Titel: Meißners sande Historier. Kbh. 1815).

**Voigt (Joachim Otto)**, f. d. 22de Marts 1798 i Nordborg paa Als, Søn af Hans Henrik V., daværende Districtschirurg i Nordborg, siden i Kolding († 1821), og Maren Hartmann; kom 1808 i den lærde Skole i Kolding, hvorfra han 1816 dimitteredes til Universitetet; tog i Foraaret 1822 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev 1823 Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling; 1826 Læge ved det danske Etablissement Frederiksnagore i Bengalen, og d. 14de Juli s. A. charakteriseret Regimentschirurg; i April 1834 tillige Bestyrer (Superintendent) af den botaniske Have i Serampore. † 22de Juni 1843 i London, paa Hjemrejsen til Danmark. — °Rachel Shepherd Marshmann (f. 1/8 1804 i Frederiksnagore, Datter af Dr. Theol. og Missionair Josua M.). — (Levnet, som Fortale til hans „Hortus suburbanus Calcuttensis"; Nekrolog, af F. M. Liebman, i Schouw's „Dansk Tidsskrift" Bd. I. 1847, S. 72—77; jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XX. 233—34; XXXIII. 177—78).

*Hortus suburbanus Calcuttensis.* A Catalogue of the Plants which have been cultivated in the hon. East India Company's botanical garden, Calcutta, and in the Serampore botanical garden (1786 and 1800—1811). Printed under the superintendence of *W. Griffith.* Calcutta, 1845. Median-8. (Som preface, dat. Serampore, 30. Jul. 1845, hans Levnet, underskr. af hans Enke Rachel S. Voigt).

I „Bibliothek for Læger" (Medicinsk-topographisk Beskrivelse af det danske Etablissement Frederiksnagor (Serampore) og Bemærkninger om de der herskende Sygdomme, i XVIII. 1—66; XIX. 1—39; XX. 281—359; heraf ere Bemærkningerne om Splenalgi oversatte i Uddrag i British and foreign medical review by Forbes et Conolly, Nr. II. 1836).

I Krøyer's „Naturhistorisk Tidsskrift" (Levnetsbeskrivelse af Dr. Carey, Stifteren af den botaniske Have i Serampore, i I. 233—42; Botaniske Nyheder fra Ostindien. [Af et Brev til J. W. Hornemann], i II. 269—73).

**Voigt (Nicolai Ulrik Christian)** var Landmaaler, siden Landinspecteur ved Sorø Academies Gods, og Tiendecommissair i Ringsted og Alsted Herreder, Sorø Amt. † 1ste Januar 1842, i sit 72de Aar, i Sorø. — °Cecilie Kirstine Heide († 1/4 1849, i sit 60de A., paa Tersløsegaard ved Sorø). — (Jvfr. Berl. Tid. 1842, Nr. 12).

Bemærkninger angaaende Tiendevæsenet i Danmark. Odense, 1837.

I Hempels „Bidrag til Tidshistorien" (Endnu et Par Bemærkninger angaaende Tiendevæsenet i Danmark, 1841, Nr. 8).

**Voigt (Sophie)**, f. d. 11te Januar 1799 i Kjøbenhavn, Datter af afd. Capitain Johan Christopher V. og Anna Christiane f. Sünckenberg (f. 7/3 1776, † 8/3 1852).

Fortællinger og Poesier. Kbh. 1827. („Dagen" 1827, Nr. 2).

Deels under eget Navn, deels under Navnene Helmina og Violanta, leverede hun endeel Fortællinger og Digte til Nytaarsgaver, Poesisamlinger og Tidsskrifter, saasom til Liunges „Harpen" og „Juletræet", „Kjøbenhavns Morgenblad" 1825—26, Elmqvist's „Læsefrugter" (f. Ex. i XXXIV. 350—79: „Livet er Alvor", en original Fortælling; XXXV. 159; XL. 347), Heibergs „Kbhvns flyvende Post" (1828, Nr. 89), og L. F. Kruses Nytaarsgave for 1838. — Fortællingen: „Pigen i Blomsterdalen" (i „Harpen", 3. Aarg. Nr. 7) overs. paa Tydsk i „Thaarups „Kopenhagener Börsen-Halle" II. 1832. Nr. 43—44.

**Wolf (Hans Eiler)**, f. i Kjøbenhavn d. 28de Juni 1777, ældste Søn af Christen W. (Halvbroder til nedenstaaende Etatsraad Jacob Andr. Wolf's Fader), daværende Chinapræst (fra 28/3 1774), siden (4/12 1782) Præst paa Bogø, og tilsidst (27/1 1789) i Tingsted paa Falster (f. 29/8 1743 i Skjelby paa Falster, † 20/2 1814), og Johanne Marie Giessing (f. 7/7 1742, ⚭ 11/9 1776, † 1797); nød første Underviisning i Hjemmet; kom derefter 1791 i Vordingborg Latinskole og afgik derfra til Universitetet i Efteraaret 1794; erholdt Udmærkelse ved Examen artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; tog i Januar 1799 theologisk Attestats (Laud.); var derpaa i nogle Aar Privatlærer; blev d. 15de Novbr. 1805 Feltpræst ved Hæren i Holsteen; d. 28de Februar 1810 Sognepræst til Oddis, og d. 29de Septbr. 1818 til Maugstrup og Jægerup i Haderslev Provsti i Sønderjylland. † 15de April 1844. — * 1808 Cathrine Elisabeth Groth (f. 21/9 1782 i Svendborg, Datter af Inspecteur G. og Dorthea Magdalene Müller). — („Neuer Nekrolog der Deutschen" XXII. S. 909—10; Barfods „Danmarks Gejstlighed", I. S. 168; jvfr. Lübker's u. Schröder's Lex. II. S. 701—5).

Die wichtigsten vaterländischen Begebenheiten und Lebensbeschreibungen der merkwürdigsten Personen von den ältesten Zeiten bis auf die heutigen Tage. Ein Lesebuch in der vaterländ. Geschichte für Anfänger und Unstudirte von E. Munthe. Aus dem Dänischen übersetzt. Altona, 1810. 2te verb. u. verm. Ausgabe. ibid. 1822. („Provinzial-Berichte" 1811, I. 73—81; 1823, II. 82—83).

Historische Nachrichten zur Kenntniß des Menschen in seinem wilden und rohen Zustande, von C. Bastholm. Aus dem Dänischen übers. mit Anmerkungen, I.—IV. Theil. Altona, 1818—21. („Prov.-Ber." 1820, V. 613—15; Leipz. L. Z. 1819, S. 2198).

Gemälde der Küste von Guinea und der Einwohner derselben, entworfen von H. C. Monrad. Aus dem Dänischen übersetzt. Weimar.

1824. Udgjør det 37te Bd. af „Neue Bibliothek d. wichtigsten Reisebeschreibungen“.

Anviisning til Bibelens Brug i Almueskoler af G. F. Dinter. Oversat fra det Tydske. I.—III. Deel. Odense, 1823. (L. T. 1824, Nr. 1).

J. J. Eschenburgs Haandbog i den klassiske Litteratur. I.—II. Deel. Efter den syvende tydske Udgave paa Dansk besorget. Kbh. 1828—29. [1ste D., indeh. den græske og romerske Mythologie samt Grækernes og Romernes Oldsager, faaes med særskilt Titelblad og Aarstal 1834]. (M. f. L. III. 99—112, af J. N. Madvig).

H. N. Clausen: Ueber den theologischen Parteygeist. Ein Beitrag zur Geschichte der theolog. Polemik im 19ten Jahrhundert. Aus dem Dänischen übersetzt. Neustadt an der Orla, 1832. (Leipz. L. Z. 1833, Nr. 117, S. 933—35).

**Wolf (Jacob Andres)**, f. d. 26de Januar 1749 i Nykjøbing paa Falster, næstyngste Søn af Andreas Schumacher W., Skipper og Kjøbmand sstd. (f. omtr. 1715, † $\frac{1}{4}$ 1768, s. J. Barfods Falsters Gejstl. Hist. H. 2. S. 248—50), og Anne Mette Flindt (f. 1714, * $\frac{1}{12}$ 1741, † $\frac{2}{8}$ 1758, ældste Datter af Kjøbmand Thomas F. og Kirstine Nielsdatter); besøgte i 9 Aar sin Fødebyes latinske Skole, hvorfra han afgik til Universitetet 1769; var i Aarene 1772—77 Huuslærer hos Præsten ved Petri tydske Menighed i Kjøbenhavn, Dr. Balth. Münter, for dennes Søn Frieder. M. († som Sjællands Biskop), og absolverede den 8de April 1782 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 31te October 1788 overordentlig, og d. 22de April 1803 ordin. Professor i Mathematik ved Kjøbenhavns Universitet, samt Inspector i det pædagogiske Seminariums mathematisk-physiske Klasse; d. 30te Decbr. s. A. Assessor og Secretair i Consistoriet; d. 6te Decbr. 1805 Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 3die Februar 1815 af sammes Landmaalings-Commission; d. 2den Januar 1811 virkelig Etatsraad; d. 31te Juli 1815 Ridder af Danebroge; var Universitetets Rector 1816—17. † 14de December 1819. — *Charlotte Amalia Giessing († $\frac{3}{1}$ 1814). — (Jvfr. Worms Lex. III. 876; „Dagen“ 1819, Nr. 303; „Hesperus“, II. 82).

J. F. Struensees Omvendelses Historie af B. Münter. Oversat af Tydsk. Kbh. 1772. (Fortegn. over Trykkefr. Skr. II. 460—61). — J. D. Michaelis Mosaiske Ret. Oversat af det Tydske. I.—III. Deel. ibid. 1780—83. (L. E. 1781, Nr. 10, 31; 1783, Nr. 48). — (Hermes's) Sophies Reise fra Memel til Sachsen. Overs. I.—VI. Deel. ibid. 1782—84, m. Kbb. (L. E. 1782, Nr. 26). — Præste-Bibliothek eller beskrivende Fortegnelse paa de brugbareste Skrifter for Præster og tilkommende Geistlige af D. G. Niemeyer. Overs. I.—III. Deel. ibid. 1782—85. (Liter. Progresser III. 97; L. E. 1782, Nr. 52, Tillæg; 1786, Nr. 8). — Børne-Vennen, en Læsebog til Brug i Landsbye-Skolerne af F. E. Rochow, af det Tydske overs. ibid. 1784. 6te Opl. 1810. 8de Opl. 1818. (L. E. 1784, Nr. 30). — B. F. Mönnichs mathematiske Lærebog. I.—II. Deel. Overs. ibid. 1784—96, m. Kbb. (L. E. 1787, Nr. 38). — Begyndelsesgrunde af Arithmetik, Geometrie, plan- og sphærisk Trigonometrie af A. G.

Kästner. Overs. 1ste Deels 1ste Afdeling. ibid. 1788, med Fig. (L. E. 1790, Nr. 9).

Et Brev til Bisskop Balle, angaaende den kirkelige Tidsregning, i J. Møllers Udvalg af Balles Brevvexling, S. 171—74.

Et Universitetsprogram ved den aarlige Reformationsfest. — Almanak for A. 1816.

**Wolf (Jacob Wilhelm),** f. d. 7de Novbr. 1802 i Taaberup paa Falster; Halvbroder til ovenanførte Hans Eiler W. og nedennævnte Niels Giessing W.; hans Moder Catharine Elisabeth f. Wolf (f. 2/9 1768). Kom i Begyndelsen af 1814 til sin Slægtning, foranstaaende Etatsraad Jac. Andr. W. i Kjøbenhavn; nød først privat Underviisning, men optoges i Slutningen af samme Aar i Metropolitanskolen, hvorfra han 1820 dimitteredes til Universitetet; fik Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; underkastede sig i Juli 1827 den theologiske Embedsexamen (H. illaud.); blev d. 14de August 1829 personel Capellan paa eget An- og Tilsvar i Esbønderup og Nøddebo i Sjælland; i Januar 1832 assisterende Præst i Vacancen ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn (indtil Slutningen af Marts 1833); d. 4de Septbr. 1833 Sognepræst til Frøslev og Mollerup paa Mors, under Aalborg Stift. † 17de August 1838, ugivt.

Armoden, dens Grund og dens Helbredelse. Et Bidrag til Formindskelsen af den overhaandtagende Forarmelse blandt de lavere Folkeclasser, af C. W. Brodersen. Oversat af det Tydske. Kbh. 1834. (Udtog, af C. Olsen, i „Ugebl. for den danske Bonde“, I. Nr. 5—6).

**Wolf (Niels Giessing),** Heelbroder til ovenanførte Hans Eil. W.; f. i Kjøbenhavn d. 6te August 1779. Underviist hjemme af Faderen, kom han 1791 i Vordingborg Latinskole, og afgik derfra til Universitetet i Foraaret 1796; tog i Januar 1803 theologisk Attestats (Haud illaud., specimen scriptum laude dignum), og erholdt for den homiletiske Prøve Charakteren Laudabilis et quidem egregie; blev d. 16de Decbr. 1803 Missionair i Grønland (ved Colonierne Holsteinborg og Sukkertoppen, og i Efteraaret 1807 tillige ved Godthaab); vendte tilbage i Efteraaret 1811, og blev d. 8de Januar 1813 Sognepræst i Præstø og for Skibbinge Menighed i Sjælland; d. 2den Febr. 1821 Præst i Citadellet Frederikshavn, samt ved Frederiks-Hospital og Fødsels-Stiftelsen; d. 18de October 1822 tillige Lector ved det grønlandske Seminarium; d. 19de Februar 1823 Præst ved Vartov eller Helligaands-Hospitalet; erholdt d. 1ste Aug. 1829 Rang med Kjøbenhavns Sognepræster og d. 9de April 1834 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 8); blev d. 19de Marts 1839 Sognepræst ved Helliggeistes Kirke i Kbhvn.; d. 27de

Februar 1845, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget. † 16de October 1848 i Kbhvn. — *$\frac{?}{?}$ 1806 Augusta Margrethe Didrichsen (f. $\frac{1}{2}$° 1788 i Kbhvn., Datter af Justitsraad Didrich D. og Severine Marie Hallensen). — (Jvfr. Selmers „Nekrol. Samlinger" I. S. 375—86; Barfods „Danmarks Gejstl." I. 177—78).

Davids Psalmer, overs. paa Grønlandsk, paa det Danske Bibelselskabs Bekostning. Kbh. 1824.

Propheten Esaias, oversat paa Grønlandsk, paa det Danske Bibelselskabs Bekostning. Kbh. 1825. (jvfr. Messager franç. du Nord 1825, p. 233—34).

Salomons Ordsprog, overs. paa Grønlandsk. Kbh. 1828.

Enkelte Prædikener og Taler: Christnes Vandel i Religionens Lys (i „Samling af Prædikener paa Christendommens tusindaarige Jubelfest i Danmark første Pintsedag 1826, holdne af Kjøbenhavns Geistlighed." Kbh. 1826). — Hvad skulle vore offentlige Andagtsøvelser virke hos os? Høimesse-Prædiken. Kbh. 1829. — Ved Madame Olriks (en Grønlænderindes) Grav (i Dsl's „Archiv for Psychol., Hist. o. s. v." IX. 257—59). — Tale holdt i Selskabet for Efterslægten paa dets Stiftelsesdag, den 4de Marts 1831. Kbh. 19 S. 8. — Tale ved det danske Bibelselskabs Aarsmøde 1834. (i Selskabets 19de Beretning, S. 4—17).

I „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemode" (Om de nærværende Hindringer for det grønlandske Missionsvæsens Fremme og Forslag til at afværge dem, i II. 530—52; jvfr. L. T. 1819, Nr. 22).

I Bibelselskabets Beretninger (Brev, i VIII. S. 69—71).

I Ugebladet „Borger-Vennen" (Forsøg til Grønlændernes Charakteristik, 1831, Nr. 4—6; Et Par Ord om Grønlands Østerbygd, s. A. Nr. 6; Armod og Rigdom, s. A. Nr. 49—50; Kjærlighed til Fædrelandet, s. A. Nr. 50—52; Treglodyterne, s. A. Nr. 52—53, og 1832, Nr. 1; Utilfredshed kan ikke undskyldes, 1832, Nr. 5—7; Vanen, s. A. Nr. 35—38; Naturlige og phantastiske Fornøielser, 1834, Nr. 52 og 1835, Nr. 1; Om den Indflydelse, som en Huusfaders Forstand eller Dumhed og Laster har paa hans Huusvæsen, 1835, Nr. 1; Den sande og falske Ære, s. A. Nr. 1, 2; desuden en Deel af det Tydske og Engelske oversatte Bidrag i Aarg. 1831—35).

Sang ved Reformations-Jubilæet i Vordingborg lærde Skole. Kbh. 1817.

**Wolff (Abraham Alexander)**, f. d. 29de April 1801 i Darmstad, hvor hans Fader Alexander W. var Kjøbmand († $\frac{2}{1}\frac{4}{0}$ 1843 i sit 81de Aar); var Doctor Philosophiæ og Overrabbiner i Giesen i Storhertugdømmet Hessen, da han d. 8de Octobr. 1828 blev kaldet til Præst ved den mosaiske Menighed i Kjøbenhavn; ankom hertil i Maj 1829. — * $\frac{2}{1}\frac{5}{1}$ 1826 Hannchen Goldschmidt (f. $\frac{1}{2}$ 1806 i Frankfurt, Datter af Michel Daniel G. og Bella Halm). — (Jvfr. „Didascalia", Frankf., 1829, Nr. 126; „Kbhvns Skilderi" 1829, Nr. 39, 43, 44; Thaarups „Kopenh. Börsen-Halle", I. 47—48; Berl. Tid. 1851, Nr. 275. — Portrait, lithographeret af Friedlænder 1839).

*Om Eden* for de mosaiske Troesbekjendere. Kbh. 1830. (En Oversættelse af Forf.'s i Weis's „Archiv für Kirchenrecht“, H. 1. 1830. indrykkede Afhandling).

Program til den mosaiske Synagoges Indvielse. Kbh. 1833.

Agende for det mosaiske Troessamfunds Synagoge i Kjøbenhavn. Kbh. 1833. (jvfr. „Nord. Kirke-Tid. 1833, Col. 246—55, 266—71, 367, 409; 1834, Col. 286—88, 637—40; 1835, Col. 575—76; 1837, Col. 416; samt Piecen: „Om Virkningerne af Indførelsen af den af Præsten ved den jødiske Menighed i Kiøbenhavn, Dr. A. A. Wolff udarbeidede Agende for den jødiske Synagoge“. Kbh. 1833). — Agende zum Gebrauche beim Israelitischen Gottesdienste. Kopenh. 1839. (Heraf haves særskilt aftr.: Gebete zum Gebrauche beim Israelit. Gottesdienste. Kopenh. 1838).

Feier der Einweihung des Israelitischen Gotteshauses zu Kopenhagen, am Tage nach dem Pesachfeste 5593, den 12ten April 1833, nebst Predigt und Gebet, welche dabei gehalten wurden, herausgegeben von A. A. Wolff. Kopenh. 1833. Oversat paa Dansk af C. B. Jensen. Horsens (1833).

Drei Vorlesungen als Einleitung zu Vorträgen über das Judenthum in der Erscheinung und in der Idee. Koph. 1838.

Bibelhistorie for den israelitiske Ungdom. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 387—90; Berl. Tid. 1843, Nr. 85). Paa Svensk: *Biblisk Historia* för Israelitisk Ungdom, af A. A. Wolff. Öfversättning från Danskan. Stockholm, 1845. 12:o.

Endeel Prædikener og Taler, samtlige trykte i Kjøbenhavn, nemlig: Predigt beim Antritte seines Amtes als Priester der mosaischen Gemeinde zu Kopenhagen, am Sabbathe Emor 5589, den 16ten Mai 1829. (f. Kbhvns Skilderi 1829, S. 698—99). Oversat paa Fransk af Sophie Levin. 1829. — Drei Predigten, an drei nach einander folgenden Tagen, nämlich am Sabbathe Bamidbar und am Wochenfeste 5589 (6, 7 und 8 Juni 1829). 1829. — Ist denn Gottes Macht zu geringe? Eine Predigt am Sabbathe Behaalotcha 5589 (20 Juni 1829). e. a. — Predigt am Tage der Vermählung Ihrer Königlichen Hoheiten der Kronprinzeßin Caroline und des Prinzen Frederik Ferdinand den 1 Aug. 1829. e. a. Oversat paa Engelsk af Sophie Levin. ib. — Die Laubhüttenfeier als Festfreude der durch Versöhnung mit Gott zur höhern Vollkommenheit gereiften Menschen. Eine Predigt. 1833. — Reden in der Carolinen Schule, der israelit. Freischule für Mädchen. 1835. — Rede am Grabe des Herrn S. Trier. 1836. — Worte am Grabe des Herrn Levin Kalisch d. 26 Januar 1840. — Predigten auf alle Sabbathe und Festtage des Jahres. 1stes Heft. 1838. — Mildhed og Sandhed skal bevare en Konge. Sørgeprædiken over Høisalige Kong Frederik den Sjette, holden i den mosaiske Synagoge. 1840. (jvfr. Berl. Tid. Søndagsblad 1840, Nr. 12, og Berl. Tid. f. A. Nr. 23). — Zwei Predigten auf Veranlassung des Hintritts d. Königs Frederiks des Sechsten. 1840. (Berl. Tid. 1840, Nr. 162). — Rede am Grabe des Herrn Jacob Gerson Melchior, den 16. Juni 1843. 15 S. l. 8. — Rede bei der Einweihungsfeier der mosaischen Freischule d. 1. Mai 1845. — Der Ewige unser Arzt! Eine Predigt, gehalten am Tage, den 22. Jan. 1848, nach dem Hinscheiden Sr. Majestät des Königs Christian des Achten. 1848. — Sørgetale og Bønner, holdte ved Sørge-Gudstjenesten over Kong Christian den Ottende, den 26de Februar 1848. e. a. („Nyt Aftenbl.“ 1848, Nr. 57). — Hvorom paamindes vi

idag? En Prædiken, holden paa den almindelige Bededag den 19de Mai 1848. e. a. — Ved Marcus J. Ballins Grav. 1850. — Ved Wulf Raphaels Baare. 1851.

Gunhild der Könige Mutter, aus den Annalen der Gesellschaft in gedrängtem Auszuge übersetzt, i *Mémoires* de la Société Royale des Antiquaires du Nord" 1836—1839, p. 133—48; Über einen merkwürdigen Fund von alterthümlichen Gegenständen bei Catharinenhof in Livland, aus den Annalen ins Deutsche übertragen, und mit einem Vorworte, sstd. p. 148—59.

Skrivelse til Cand. Rosenhoff, i "Den Frisindede" 1838, Nr. 99—100.

Om hans øvrige literaire Arbejder see Kaysers Ind. libr. III. 3; VI. 274.

**Wolff (Jens)** blev 1793 adjungeret dansk Consul i London (indtil 1808); kom siden til Danmark, og boede paa Soholm, i Nærheden af Kjøbenhavn; blev d. 15de April 1834 Ridder af Danebroge; d. 18de April s. A. virkelig Etatsraad.

*Sketches from a Tour to Copenhagen* trough Norway and Sweden. London, 1814. (Udtog i Høst's "Politik og Historie" II. 263—75; III. 1—10.)

Bemærkninger over de Fordele, som Skibs- og Bygningstømmer, samt andre Materialier erholde ved Brug af den i England ny Opfindelse til at forhindre Forraadnelse eller Ødelæggelse. Kbh. 1833. (Udtog i Handelstid. 1833, Nr. 96. 97; jvfr. Berl. Tid. s. A. Nr. 302).

*Appeal and Memorial* to which are added various Remarks as to the Nature and Results of the *Danish Confiscations* in the year 1807. 1833. (jvfr. Øst's "Supplementblade" 1839, Nr. 4).

**Wolff (Nicolai Peter)** lærte Gartnerkonsten i Frederiksberg Slotshave; tog 1833 Gartner-Examen, og blev Svend ved bemeldte Have; tiltraadte 1835 en Rejse til Skotland, Irland og England; blev 1840 adjungeret som Undergartner ved Frederiksberg Slotshave; d. 31te Decbr. 1849 constitueret som Gartner ved Frugttræplanteskolen ved Frederiksberg (fra $\frac{1}{1}$ 1850 at regne).

I "Have-Tidende" (Nogle Bemærkninger om Gartnerierne i Storbritanien, med særligt Hensyn paa den der brugelige Maade at dyrke Svylte-Orchideerne, i III. 1837. S. 317—29).

**Wolff (Odin)**, f. i Kjøbenhavn d. 23de April 1760, Søn af Kammersecretair Odin Henrik W., General-Lotto-Administrator i Kbhvn. (f. $\frac{1}{10}$ 1733 i Molde, † $\frac{21}{3}$ 1803, s. L. E. 1803, Nr. 37, 39, og Nyerups Lit. Lex. S. 674); blev 1778 privat dimitteret til Universitetet; tog d. 30te April 1783 philologisk Embedsexamen (Laud.); blev 1792 Decanus paa Communitetet; 1795 Doctor Philosophiæ i Göttingen;

d. 22de Maj 1811 Professor (med Rang i 8de Kl. Nr. 2); d. 25de Febr. 1814 Archivarius ved Communitetet; fik d. 9de Maj s. A. Rang i 6te Klasse Nr. 13. † 16de August 1830. — (Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1819, S. 38; Høst's Erindr. S. 127).

Engelsk Læsebog. Kbh. 1788. (Krit. o. Antikr. I. Nr. 12, af Tode; jvfr. Svar i den Anledning af Wolff i „Morgenposten" 1788, S. 89. 148. 240. 256. 287. 327, hvorpaa Tode replicerte i Krit. o. Antikr. I. S. 216. 304. 320. 345. 378; jvfr.: Atter en Paamindelse til Professor Tode af O. Wolff. Kbh. 1788, og hans: Nogle Anmærkninger til Prof. Todes Par Ord. ib. eod.). — Over Friderik den Store, og mine Samtaler med ham, kort før hans Død, af Zimmermann. Oversat. ib. 1788. (L. E. 1789, Nr. 2; Krit.. o. Antikr. III. Nr. 6). — Vers og Prosa. ibid. 1789. Ny Udg. 1824. (L. E. 1790, Nr. 6; Krit. o. Antikr. V. Nr. 13). — J. J. Rousseaus Botanik for Fruentimmer, i Breve. Oversat af Fransk og med Tillæg forøget. ib. 1789. 2det gjennemsete og forøgede Oplag. 1790. 3die og forbedrede Opl. 1803. (L. E. 1789, Nr. [illegible]; 1790, Nr. 24; 1791, Nr. 27; Krit. o. Antikr. VII. Nr. 24; „Iris" 1791, II. 338—40). — Tydsk Læsebog med hosføiet Oversættelse af de vanskeligste Ord og Talemaader. I.—II. Deel. ibid. 1790—91. 2det Opl. 1795. 3die Opl. 1807. 4de Opl. 1818. („Iris" 1791, I. 100—1 og 348; Krit. o. Antikr. IX. Nr. 14. 2det Opl. r. af F. Ekkard i L. E. 1799, Nr. 25; Wolff's Svar, sstd. Nr. 29, og Ekkards Replik, sstd. Nr. 34; jvfr. Wolff's: Et Par Ord, i „Iris og Hebe" 1799, IV. 193—99). — Fransk Læsebog med hosføiet dansk Oversættelse af de vanskeligste Ord og Talemaader. ibid. 1791. („Iris" 1791, III. 113). — Nyttige Kundskaber for Ungdommen, samlet og oversat af Weisses Kinderfreund. ibid. 1791. (L. E. 1791, Nr. 39; Krit. o. Antikr. IX. H. 1791, Nr. 10; „Iris" 1791, I. 224). — (Campes) Nyeaarsgave fra Jamaika i Vestindien til et Barn i Europa. Overs. ibid. 1791. — Latinsk Læsebog med forklarende Anmærkninger. ibid. 1792. (L. E. 1792, Nr. 39; Krit. o. Antikr. XI. H. Nr. 10; „Iris" 1792, IV. 103—4 og 222). — Efterretning om Anstifterne af det svenske Kongemord. ibid. 1792. (Krit. o. Antikr. XI. H. Nr. 8). — Anekdoter og Efterretninger om Gustav den Tredie, Hertugen af Sødermanland m. m., overs. af Engelsk. ibid. eod. (Krit. o. Antikr. XI. Nr. 8). — Gavnlig og underholdende Læsning i Naturvidenskaberne. I.—III. Bind. ibid. 1793—1803. (Krit. o. Antikr. H. XII. Nr. 30; L. E. 1798, Nr. 8, jvfr. Wolff's Replik og Recensentens Svar, sstd. Nr. 10). Det 3die Bind har ogsaa Titel: Om Dyrenes Elskov og Kjærlighed, fremstillet under en Række af Agtpaagivelser og Erfaringer af G. E. Wenzel. Fra den tydske Original med Omarbeidelser, Ændringer og Tillæg. Kbh. 1803. (Prøver af sidstnævnte staae i „Iris og Hebe" 1802, III. 193—207; jvfr. L. E. 1806, Nr. 15; „Dagen" 1803, Nr. 14). — Diss. *de temperie aëris.* (Med danske Anmærkninger). Havn. 1794. (Phys. Bibl. III. 231—37). Siden udgiven som Inauguraldissertation. ib. 1795. (Denne Disputats — rec. i Krit. o. Antikr. XVI. Nr. 41; XVIII Nr. 32—34, jvfr. Nr. 38; „Iris o. Hebe" 1797, II. 107 — var ledsaget med Anmærkninger, som det philosophiske Facultet fandt fornærmelige, og foranledigede en Injurieproces, hvis Acter i Morgenstjernes Jurid. prakt. Maanedstidende 1796, II. 130—302 og i Gudenraths Bibl. I. S. 1—159; jvfr. Wolff's Klage til Cancelliet, i hans Journal for Polit. o. s. v. 1795, I. 206—14, samt Expectoration, sstd. 1797, I. 113—32, og et lille Brev til Prof. Aasheim, sstd. 1796, II. 205—13; Aasheims Proces contra Wolff, sstd. 1797, I. 15—97. [L. E. 1798, S. 41—42, 91—

92], og endelig Hof- og Stadsrets Dom i Sagen 1797, IV. 71—81). Den omarbejdede Original — ved hvis Oversendelse Forfatteren blev Doctor Philosophiæ i Göttingen — er fordansket i »Iris og Hebe« 1797, IV. 1.—59. — Fuldstændigt Fransk og Dansk og Dansk og Fransk Lexicon, efter de bedste Ordbøger. I.—II. Deel. Kbh. 1796. (L. E. 1796, Nr. 9; »Nordia« III. 84—90; Krit. o. Antikr. XVIII. Nr. 46—47; »Iris og Hebe« 1796, I. 123—24). — Naturhistoriens Philosophie af W. Smellie, fra det Engelske oversat og med Lichtensteins og E. A. Zimmermanns samt med egne Anmærkninger forøget. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 52; Ekkards Journ. 1796, S. 225—40; »Iris og Hebe« 1796, IV. 138). — Nyeste Skilderie af Paris, dens Væsen, Indbyggere og Regjeringsmænd af F. J. Meyer. Af »Fragmente aus Paris«, samlet og oversat. ibid. 1797. — Om Eensomheden; af J. G. Zimmermann. I.—IV. Deel. Overs. ibid. 1798—1802. — Vademecum for tænkende Læsere. ibid. 1798. (Philos. Repertor. Bd. II, jvfr. Nr. 16, af J. K. Høst; »Iris og Hebe« 1799, I. 216—24, af Wolff; »Athene« III. 178, i hvilken Anledning Wolff udgav: »Repressalier«. Kbh. 1814; jvfr. L. T. 1814, S. 543—44). — Beskrivelse over min Reise i Donnersberg- Rhin- og Mosel-Departementerne i den franske Republiks sjette Aar af J. N. Becker. Oversat af det Tydske. ibid. 1799. (L. E. 1799, Nr. 37). — Nyeste Malerie af Paris fra Merciers franske Original. I.—IV. Bind. ibid. 1800. Med nyt Titelblad og Aarstal 1824. (L. E. 1800, Nr. 15. 23. 31. 38). — Xenophons Mindesværk om Cyri Ledingsfærd i Overasien og de titusinde Grækeres Tilbagetog, oversat fra det Græske med oplysende Anmærkninger. ibid. 1800. (L. E. 1800, Nr. 46. 47; jvfr. Wolff's Journal for Polit. o. s. v. 1805, II. 326—29). [Anmeldelse og Prøve af denne Oversættelse havde staaet i »Iris og Hebe« 1799, III. 288—300; 1800, I. 264—80). — Xenophon om Huusholdningskunsten, fra den græske Original med oplysende Anmærkninger. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 37). — Biographiske Skizzer af de nyeste Forunderligheds Helte, Grillenfængere og fra det sædvanlige afvigende Mennesker; fra G. J. Wenzels tydske Original. ibid. eod. (L. E. 1801, Nr. 37). — Plan til et Lotterie, hvori der kan vindes uden at vove Tab. ib. eod. (særskilt aftr. af hans Journ. for Polit. o. s. v. for Januar 1801). Nærmere Betragtning over denne Plan. ib. eod. — Julius Cæsars Mindes-Skrifter, eller historiske Efterretninger om de galliske, borgerlige, afrikanske og spanske Krige. Oversatte med Anmærkninger. I.—II. Deel. ibid. 1804. Understøttet af Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse. (L. E. 1804, Nr. 33). — Boccaz's Fortællinger. Af det Italienske. 1ste Binds 1ste H. ibid. 1804. (L. E. 1804, Nr. 44; jvfr. Oversætterens Antikritik i Nr. 45). 2det Hefte. ibid. 1805. (L. E. 1809, Nr. 38). — Levnetsbeskrivelse over den dobbelte Snigmorder Peter Johan Schäffer, forhenværende Sognepræst, henrettet den 29de Decbr. 1803. Oversat. ibid. 1805. (L. E. 1806, Nr. 19). Med nyt Titelblad og Aarstal 1824. — Historisk Ordbog eller kortfattede Levnetsløb over alle Personer, som have giort sig et Navn ved Evner, Dyder, Misgjerninger, Opfindelser, Vildfarelser eller nogenslags mærkværdig Daad fra Verdens Skabelse indtil vore Tider, tilligemed upartisk Fremsættelse af hvad de skarpsindigste Skribentere have tænkt om deres Characterer, Sæder og Idrætter. I.—XI. Bind. Kbh. 1807—19. (r. af J. Møller i L. E. 1810, Nr. 2. 3; L. T. 1812, Nr. 39. 40; 1814, Nr. 18. 19; jvfr. Nr. 34, S. 543—44. Forf.'s Repliker herpaa i hans Journal for Polit. o. s. v. 1810. II. 93—96, 190—92; III. 92—96, 279—84; IV. 88—96; 1812. IV. 277; 1814. IV. 96; jvfr. Histor. Calender III. 1817, S. 109; Thortsens

Udsigt over den danske Literatur, S. 140). — Fransk og Dansk Ordbog for Skole-Ungdommen, eller Lomme-Lexicon til de mere Øvedes Brug. ibid. 1808. 1824. (L. T. 1821, S. 133—36, 38).

Greve Peder Griffenfelds Levnet, et Bidrag til Danmarks Historie under Kong Christian den Femte. Kbh. 1820. 4to. (Revue encyclop. T. XXV. p. 129—31, af P. A. Heiberg).

Levnetsefterretninger om den berømte Sømand og udødelige Landopdager Commandeur Vitus Jonassen Beering. Kbh. 1822.

En Tugtelse for nogle skammelige Udfald af G. W. A. [U] Wedel paa Greve P. Griffenfeld og Dr. Thomas Bartholin i Schleswig-Holstein-Lauenburgske Provincialberichte. Kbh. 1828. (Særskilt Aftryk af Journal for Politik o. s. v.)

Af »Morgen-Posten, et Ugeblad. Kbh. 1786—93, som S. Poulsen udgav, var han Hovedforfatter. (L. E. 1788, Nr. 28; Krit. o. Antikr. 1791, Nr. 18; »Iris« 1791, IV. 327—28, 32; Journal for Politik o. s. v. 1794. Jan. S. 112). [Deri stod, blandt Andet, Oversættelse af S. F. Martinets Menneskets physiske Beskrivelse, stykkeviis indført, som ogsaa udkom særskilt, Kbh. 1788 og paa ny blev oplagt 1795; jvfr. Krit. o. Antikr. VII. S. 281—85; »Iris« 1795, IV. 327].

Journal for Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. En Fortsættelse af Ugeskriftet Morgenposten; udgivet maanedlig af S. Poulsen. Kbh. 1794—97, og af Wolff fra 1798 til Udgangen af 1829; ialt 144 Bind. (Af dette Tidsskrift var Wolff lige fra Begyndelsen saa godt som Ene-Redacteur. Efterat Forordningen af 27de Septbr. 1799 var udkommen hed det paa Titelbladet: »udgivet, forfattet, og fra fremmede Skrifter sammendraget af O. Wolff«; jvfr. de historiske Noticer i Aarg. 1824, I. S. 268—71, og 1825, IV. S. 258—60, Noten; »Dagen« 1824, Nr. 132; Conversationsbl. 1825, S. 285—88). [Hertil leverede han bl. A. en Mængde historiske Bidrag, saasom: Kong Christian d. 1stes Pilgrims Reise til Rom, uddraget af J. Petersens holst. Krønike, 1803, III. S. 109—12; Griffenfelds Levnetshistorie, 1807, IV. 225 flgg.; 1809, IV. 193 flgg.; 1810, I. 35—70; IV. 139—78; 1811, IV. 1—118; 1813, I. 97—163, og saa fremdeles stykkeviis i de efterfølgende Aargange til 1818. (s. Badens hist. Bibl. S. 121), Sæder og Vedtægter paa Orkenøerne, 1808, III. S. 1—24; Om Danebrog-Ordenens Oprindelse, 1809, I. 98—102; Den ulykkelige Amtmand Povel Juuls Levnetsløb; et lille Bidrag til Danmarks Historie i Kong Frederik IVs Tid, 1809, IV. 1—86; 97—169; Den danske Prindsesse Ingeborgs Formælings- Bortførelses- og Bryllupshistorie, 1810, IV. 272—79; Levnetsbeskrivelse over den tappre og mandhaftige Ridder Hr. Peder Skram, 1811, IV. 193—231; ligeledes Oversættelser af enkelte græske og latinske Skribenter, nemlig: Nogle af Elians blandede Fortællinger, 1804, III. 12—15; Historiske Mærkeligheder i de gamle Grækeres Dage, samlede og fra Græsken oversatte, udaf Elian, med Anmærkninger, 1826, IV. 181—88; 262—68; 1827, II. 69—76; 241—53; IV. 115—29; 262—72; 1828, I. 169—80; 264—71; III. 83—95; IV. 40—58; 97—110; 1829, II. 212—23; III. 141—51; 193—206; IV. 30—43; 127—37; 244—49, med nogle Slutningsord; Halvguden Silenus aabenbarer de gamle Grækere Tilværelsen af en fjerde Verden, der vel skulde udgjøre den vestlige Halvklode eller det Fastland, vi nu

kaldte Amerika, af Ælian, 1829, I. 273—78; Beskrivelse over Tempe, af Ælian, s. A. II. 32—36; Aspasia, af Ælian, sstd. S. 123—34; Plutarchs Afhandling om Snakkesalighed eller Ordgyderi, med enkelte Anmærkninger, 1824, IV. 1—40. (særskilt aftr. Kbh. 1824); Om Sagtmodighed eller Vredens Overvindelse, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1826, IV. 97—135; Om Nysgjerrighed, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1827, IV. 1—28; Hvorledes man kan rose sig selv uden at opvække Misundelse, af Plutarch, med oplysende Anmærkninger, 1828, II. 193—221; Om det 63de Aar i Menneskets Liv; et Capitel, oversat fra *A. Gellii* Noct. Attici, 1828, II. 185—86; Nætterne i Athen, af A. Gellius, med Anmærkninger, 1828, III. 121—33; 245—60; IV. 193—207].

I „Minerva“ (Oversættelse af anden Bog af Antonins Betragtninger over sig selv, 1786, II. 180—92).

I „Iris“ samt „Iris og Hebe“ (Er Newton første Opfinder af Attractions Hypothesen? 1791. II. 44—47; Danske Jomfruers Sæder i Aaret 1594, i Aarg. 1795. I. 144—58; Et Par Ord om Roeskilde og Isefiordens Egne, 1796, I. 273—87; Xenophons Giestebud, af det Græske, s. A. III. 305—54. [L. E. 1796, S. 715]; Carl Ogiers Reise igiennem Sverrig og Ophold i Stokholm, Aarene 1634—1635; som Bidrag til en Skildring af vort Naboefolks og overhoved Nordens Sæder og Tilstand paa de Tider; fordansket efter den i Paris 1656 trykte latinske Original, 1797, II. 1—78; 161—201; 289—309; III. 40—68; Et Par Ord i Anledning af Hastes smukke Breve, 1797, II. 147—154; III. 96—109. [jvfr. s. A. II. 347—49, af P. H. Haste]; Charon, overs. fra Erasmi Roterodami Colloquia, 1798. II. 1—11; Det lille Senat, eller Qvindernes Raadsforsamling, overs. fra samme, sstd. S. 12—22; Om Ting og Benævnelser, af samme, S. 23—32; Den Navnkundigheds-lystne, af samme, s. A. III. 166—86; Hedenfarten, af samme, s. A. IV. 307—36; Den lykkelige Helbredelse, en Fortælling, 1799. I. 78—83; Busbecs Reiser i Tyrkiet og Ophold i Constantinopel som keiserlig Gesandt under Soliman IIs Regiering, sammendraget og oversat, s. A. IV. 1—40; 113—72; 209—26; Xenophons Levnetsløb, 1800. II. 1—26; Xenophons Finantsproject, eller Midler til at forøge Athenens Indkomster, fra den græske Original med Indledning og oplysende Anmærkninger, 1802. I. 189—243. [ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1802]; Xenophons Hiero, eller Samtale om Magtsherredømmet, fra den græske Original med oplysende Anmærkninger, 1805. II. 97—142. [særskilt aftr. Kbh. 1805]; Antonins Betragtninger over sig selv, 1ste Bog, overs., sstd. S. 273—84; En Anmærkning til L. Bynchs Afhandling om Havernes Oprindelse, s. A. III. 187; Literær Notice, sstd. S. 189; Sammendrag af A. M. Hiorings Kjøbenhavns Politi-Orden, sstd. S. 193—238; IV. 58—83, og 220—37; Danske Literær- og Civil-Anecdoter, s. A. IV. 97—169; Udtog af Hark Olufs Avanturer, 1806. II. 1—22; Udtog af L. Diderichs Fortælling om de Christnes Slaverie i Barbariet, sstd. S. 97—116; Svend Aagesens Kortfattede Danmarks Historie, overs. med Anmærkninger, 1807. I. 97—142. [ogsaa særskilt aftr. Kbh. 1807]; Uorden ved Kirkerne i Danmark, noget hen i det 17de Aarhundrede, 1808. I. 233; Lille Prøve af den Danske Poesie i Midten af det 16de Aarhundrede, sstd. S. 235; Et gammelt Testament for at blive deelagtige i Klosterets gode Gjerninger, sstd. S. 236; Nogle Strøg af Nicolai Helvaderus's Levnetsløb, sstd. S. 238; Den Mand har gjort sin Lykke, sstd. S. 242).

Til S. Poulsens „Nytaarsgave for 1800“ leverede han adskillige poetiske Bidrag, og i Nytaarsgaven for 1807: Den raadvilde Frier, Fortælling efter Kotzebue.

Af P. F. Suhms „Tidsregning til Ungdommens Nytte“ besørgede han en Udgave med Fortsættelse. Kbh. 1792. (Krit. o. Antikr. XIII. H. Nr. 12, af Fleischer).

Recensioner i „Kjøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager“ (f. Ex. over C. Fleischers Naturhistorie 10de D., i 1801, Nr. 28 og 34).

## Volkersen (C. R.).

Tempelherrernes Skat. Roman af Willibald Alexis. Overs. Kbh. 1827. — Samling af Fortællinger, Anecdoter og Indfald. ib. 1831. — Grevinde Mohrenfels. Novelle af F. Kind, overs. ibid. 1830.

## Volkersen (J. C.).

Det farlige Fyrtaarn, eller Somandens Skræk. En Criminal-Fortælling af J. C. L. Haken. Overs. Kbh. 1829.

**Wolle (Emil)**, f. i Kjøbenhavn d. 22de April 1808; Søn af Regimentschirurg Peter W., Læge ved Vartov Hospital samt i Kjøbenhavns Fattigvæsens 1ste og 2det District (f. $\frac{22}{10}$ 1771 i Kbhvn, † $\frac{25}{2}$ 1841, jvfr. Adr. Compt. Efterretn. 1841, Nr. 54, og Berl. Tid. s. A. Nr. 62); blev i October 1820 indsat som Discipel i Metropolitanskolen, og derfra dimitteret til Universitetet 1826; underkastede sig i October 1833 theologisk Embedsexamen (II. ill.); constitueredes d. 31te Decbr. 1841 som Lærer ved Viborg Cathedralskole, og udnævntes d. 23de Decbr. 1843 til Adjunct sammesteds. — ∞ $\frac{4}{8}$ 1843 (i Vallensbek) Dionysia Georgine Juliane Kieler (f. $\frac{20}{8}$ 1804 i Stavanger), Datter af Overkrigscommissair Jens Benzon K. (døbt $\frac{20}{5}$ 1775 i Odense, † $\frac{10}{3}$ 1840, Søn af Eiler Christian K.) og Lene Marie f. Just (døbt $\frac{18}{4}$ 1771 i Storehedinge, † $\frac{20}{7}$ 1847 i Viborg). — (Jvfr. Hundrup's Skole-Calender, 1845, S. 49—50).

Den unge Snedkermester, Novelle i syv Afsnit af Ludvig Tieck, oversat. 1.—2. Deel. Kbh. 1837.

Materialier til at indøve den tydske Formlære. Viborg, 1845. (Berl. Tid. 1845, Nr. 259). Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1847.

Regler og Bestemmelser for det danske Sprogs Orthographie samt for Interpunctionen (indledede med en kortfattet Formlære og Sætningslære). Viborg, 1846. Andet forøgede og forbedrede Oplag. ibid. 1848.

Om Opgaver til Udarbeidelse i Modersmaalet ved Examen artium og de udvidede Skolers Afgangsexamen. (i Indbydelsesskriftet til Examen i Viborg Kathedralskole 1846; særskilt optrykt. Viborg, 1847). [om disse tre sidstnævnte Skrifter jvfr. Berl. Tid. 1846, Nr. 270, Tillæg, af D + R.; 1847, Nr. 50, Tillæg, af S. N. J. Bloch; „Fædrel.“ 1846, Nr. 290, af E. Wolle].

Kort Oversigt over den tydske Syntax (til Repetitions-Brug), i „Indbydelsesskrift ved Viborg Kathedralskoles aarlige Examen i Juli 1851“, Viborg, S. 1—30.

Et Par Comedier, udg. Viborg, 1851.

Medredacteur af: Viborg Stifts-Tidendes Feuilleton. Viborg, 1845.

Enkelte Lejlighedsdigte (s. Berl. Tid. 1852, Nr. 152, Tillæg).

**Wollheim (Anton Edmund Franz José Xaver Maria);** f. i Hamborg af mosaiske Forældre; var Doctor Philos., da han 1835 opholdt sig i Kjøbenhavn, hvor han fik et interimistisk Hverv ved det store kongelige Bibliothek, at forfatte Cataloger saavel over endeel trykte Bøger af den indiske Literatur, som især over de af Rask hjembragte indiske Haandskrifter, med Undtagelse af dem paa Pali og Singalesisk (s. Werlauff, hist. Efterretn. om det store kgl. Bibl. 2den Udg. S. 377—78); blev 1846 af Senatet i Hamborg udnævnt til Tolk og Oversætter i Fransk, Engelsk, Dansk, Svensk, Hollandsk, Italiensk, Spansk, Portugisisk, Nygræsk, Persisk og Hindústansk; kaldte sig siden Chevalier da Fonseca, og blev 1850 Privatdocent ved Universitetet i Berlin. — (Jvfr. „Dagen" 1835, Nr. 110, 20, 46; „Kbhvnspost." s. A. S. 471, 487, 543, 588).

Skal være Forfatter til det, under J. B. Schick's Navn udkomne Skrift: Professor David og hans Fædreland. 1ste Hefte. Kbh. 1835. Andet Oplag, med tvende Efterskrifter, udg. af A. E. Wollheim. ibid. eod. Samme paa Tydsk. ibid. eod. (jvfr. Kbhpost. 1835, S. 435, 44, 47; Dansk Folkebl. I. S. 7—8).

Om hans øvrige Skrifter s. Kayser Index libr. VI. 283; VIII. 551; X. 533.

**Wolters (Hans Jacob)**, f. 1768 (døbt 6/2 s. A.) i Ribe, hvor hans Fader Christian W. var Maler; dimitteret til Universitetet som Privatist fra Ribe 1785; blev Doctor Philosophiæ i Kiel; 1803 Toldkasserer og Postmester i Fladstrand (nu Frederikshavn); 1818 Told- og Consumtions-Inspecteur, og s. A. tillige Vejer, Maaler og Vrager sammesteds. † 7de Februar 1831. — *1. Sara Jacobsen (Buch) (døbt 1/11 1772 i Leirskov, † c. 1824, Datter af Søren Jacobsen og Mette Rasmusdatter). *2. Anne Kirstine Thuren (f. 6/2 1788 i Kbhvn., Datter af Skipper Anders Nielsen Th. og Marie Elisabeth Kindt). — (Jvfr. Aalborg Stifts-Tid. 1831, Nr. 25).

Nogle Træk af vor gode Kronprindses Levnet og Embeders Beskyrelse. Kbh. 1800, m. Kb. — Sange for Danske og Norske. Aalborg, 1811.

Landboevennen eller Underviisning og Raad for Landboer, udgivet af D. Hans Wolters og D. Friderik Ekkard. Et Maanedsskrift. 1ste Aargang og 2den Aarg. indtil Maj inclusive. Kbh. 1798—99.

Sang for ægte Danske, i Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 114. — En Sang i „Frederik 6tes Reise gjennem Jylland 1824", S. 55—56.

**Worm (Jens*)**, eneste Søn af nedenstaaende Prof. Oluf W.;

*) Kaldte sig siden Janus van eller von Worm.

f. 1789 i Horsens; blev dimitteret til Universitetet fra sin Fødebyes lærde Skole 1808; tog i Januar 1816 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen (n. c.); var i nogle Aar Besidder af en Landejendom i Byen Braae, Stenderup Sogn i Hatting Herred; opholdt sig derefter i Horsens og tilsidst i Kjøbenhavn, hvor han døde d. 16de Marts 1848.

Leverance til Blok Tørens Svanesang. Kbh. 1834. (jvfr. Berl. Tid. 1834, Nr. 147; Høst's »Materialier«, S. 432, og Art. A. B. G. Ludvigsen, II. 158).

**Worm (Oluf)**, f. d. 22de October 1757 (ikke 1756) i Tved i Mols Herred, Aarhuus Stift; Søn af Provst Christen Sørensen Bagge, Sognepræst sammesteds (fra $\frac{27}{3}$ 1728, † $\frac{29}{3}$ 1772), og Margarethe Benedicte Worm (døbt $\frac{10}{2}$ 1726 i Aarhuus, * $\frac{7}{11}$ 1755, † $\frac{19}{11}$ 1790, Søster til Justitsraad og Prof. Jens Worm, Rector i Aarhuus); kom 1768 i denne sin Morbroders Huus, og i Aarhuus Latinskole, hvorfra han 1775 afgik til Universitetet; tog d. 20de April 1779 theologisk, og d. 26de Maj 1780 philologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1779 theologisk Decanus paa Communitetet; 1781 Magister Philologiæ; manuducerede i flere Aar til theologisk Attestats; blev d. 11te Januar 1788 Rector ved Horsens latinske Skole; fik d. 14de Marts 1800 Titel af Professor; udnævntes d. 28de Januar 1809 til Ridder af Danebroge; blev d. 3die Januar 1823 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs historiske Klasse; d. 21de Februar 1829, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra Rectoratet. † 12te September 1830 i Horsens. — * 1788 Elisabeth Saur (døbt $\frac{3}{3}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{18}{10}$ 1831 i Horsens, Datter af Lægen Johan Wilhelm S. i Kbhvn. og Anne Maria Eegholm). — („Rector Oluf Worm, et Mindeskrift af J. Møller, tilligemed et Udvalg af hans Breve", i Nyt theol. Bibl. XIX. 44—292 [jvfr. L. T. 1832, Nr. 43]; Nekrolog, i „Dagen" 1830, Nr. 224; L. T. 1830, Nr. 42, S. 659—69, af J. Møller, med en latinsk Gravskrift af N. Møller, S. 669—72; jvfr. C. F. W. Bendz, Bidrag til Horsens lærde Skoles Historie, 1ste Hefte, S. 69—79 [Program 1848]; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 24—25; 1851, S. 17; N. B. Dorph's „Erindringsord" i Programmet fra Horsens Skole 1829; U. F. Rosings Tale ved Worms Bisættelse, Horsens 1830; E. G. Tauber, Hist. schol. cathedr. Arhus. p. 132—33; Hertels Beskr. ov. Aarhuus Domkirke, II. 177; P. O. Brøndsteds „Nogle Ord til O. Worms Amindelse." (Kbh. 1835); Selmers Akad. Tid. I. 287; Skanderborg Amtsavis 1829, Nr. 98; 1830, Nr. 77, 79; „Dagen" 1838, Nr. 30; C. F. W. Bendz

Indbydelsesskrift til Hovedexamen i Horsens lærde Skole 1844 [indeh.: Breve fra forskjellige, tildeels historisk bekjendte Mænd, til Prof. Rector O. Worm]. — Portrait, malet 1828 [bekostet af Skolens øvrige Lærere], lithographeret 1833. — Om hans Gravmonument, foranstaltet af en Deel af hans Disciple og udført af Freund, see A. F. Mülertz's Program fra Horsens Skole 1837).

Specimen opusculi philologico-phiosophici *de notionibus vocum*, quibus *virtutes et vitia in Novo Foedere* designantur, accuratius determinandis, pro summis in Philologia honoribus etc. Havn. 1784. 8. (Iversens litter. Progresſ. III. 229—36; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 281). — *Luxdorphiana e Platone.* Sumtibus *P. F. Suhmii*, cum annotationibus edidit *O. Wormius*. Part. I. Hafn. 1790. 4to. (L. E. 1791, Nr. 13; Krit. o. Antikr. VI. Nr. 25; Allg. L. Z. 1791, Nr. 116; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 145—46. 150. 281; Indbydelsesſkr. fra Horsens Skole for 1844, S. 27—28). — Juvenals ottende, trettende og fiortende Satire. Fordanskede og med Commentar oplyste. Kbh. 1801. (L. E. 1801, Nr. 39; jvfr. „Den danske Tilskuer“ 1801, Nr. 69; N. theol. Bibl. XIX. 188—89). — *Ciceronis* orationem *pro Marcello νοϑείας* suspicione, quam nuper injiciebat *F. A. Wolfius*, liberare conatus est *O. Wormius*. Accessit oratiunculæ interpretatio danica. Havn. 1803. (L. E. 1804, Nr. 4; Leipz. L. Z. 1804, Novbr. S. 2333 u. f.; N. Allg. D. Bibl. Bd. 98. St. 2. S. 456—59; Benj. Weiske, Commentarius in Orat. M. Tullii Ciceronis pro Marcello. Lips. 1805; „Der Freimüthige“, von Kotzebue, 1805, Nr. 185, S. 222; Hall. Allg. L. Z. 1808, I. Nr. 4. 5. 6; G. J. Spaldingii de Orat. Marcelliana disputatio, i Wolf's og Buttmanns Museum antiquitatis Studiorum, Vol. I. Berol. 1808, pag. 3—94; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 193. 195. 199—200. 204—5. 209—10. 238—39. 290—91; Indbydelsesſkr. fra Horsens Skole for 1844, S. 65. 66—68).

*Prolusio*, qua solennia secularia emendatorum sacrorum indicit *O. Wormius.* Havniæ, 1817. Folio. 4 pagg. (jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 247—48. 280).

*Oratio*, quam in schola Hothersnesiensi, cum emendatorum per Lutherum sacrorum secularia agerentur solennia, die 1 Nov. 1817 habuit *Ol. Wormius.* Havniæ, 1818. (jvfr. Møllers Theol. Bibl. XX. 190—93; N. theol. Bibl. XIX. 248).

Odysseus's Eventyr i Kyklopens Hule eller Odysseens niende Sang, fordansket i Originalens Versemaal. Udgivet som Indbydelsesskrift af N. B. Dorph. Horsens, 1829. 4to.

Samlede Skrifter. Efter hans Død udgivne af N. Møller og N. B. Dorph. 1ste Hefte, indeholdende: Krigsfangerne, Comedie i fem Acter af Plautus, oversat og forklaret. 2det Hefte: Horats's Ars poëtica, overs. og forklaret; med den latinske Text. Kbh. 1834—35. („Dannora“ I. 248—52, af Fr. Thaarup).

Julius Agricolas Levnet af Tacitus. Oversat og forklaret. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogsaa indlemmet i „Bibliothek for Oversættelser af latinske og græske Classikere“.

Juvenals udvalgte Satirer. Oversatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B. Dorph. Kbh. 1838; ogsaa i „Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere“.

Persius's Satirer. Oversatte og forklarede. Udg. af N. Møller og N. B.

Dorph. Kbh. 1840; ogsaa i »Bibl. f. Overs. af lat. og gr. Classikere«. (Om disse tre sidstnævnte Skrifter see »Fædrel.« 1841, Nr. 645; jvfr. Nr. 673, af N. B. Dorph).

I „Minerva« (Auctionen af Lucian, overs. 1786. I. 425—52. [En anden Oversættelse af J. Baden staaer i Univers. Journ. VI. 66—83, jvfr. sstd. S. 142]; Gravskrift over Jens Worm, 1791. I. 131; Sallust om Adelen, overs. 1792. III. 167—72. [L. E. 1793, S. 694]; Gravskrift over Billedhugger J. Hjernoe, 1801. IV. 176; over Bisop Janson, 1805. II. 94, og over O. Høegh-Guldberg, 1807. IV. 326).

I »Iris og Hebe" (Gedikes Afskedssang til det 18de Aarhundrede, overs. i Aarg. 1801. I. 100—104).

I Nyerups „Historie om de latinske Skoler« (Erklæring afgiven i Marts 1795 over Hertugen af Augustenborgs Ideer om Skolevæsenet, S. 314—18; jvfr. Møllers N. theol. Bibl. XIX. 196, 204).

I „*Miscellanea Hafniensia*", edid. F. Münter, (Oratio habita d. IX. Jan. 1807 in schola Hothersnesiensi, de causis ejus, quam in scriptis Autorum Romanorum admiramur, intelligendi et scribendi praestantiae", i Tom. I. fasc. II. 1818. p. 1—38; jvfr. Leipz. L. Z. 1818. II. S. 2627; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 223, 248).

I Liunge's »Hertha« (Æneidens fjerde Sang, oversat, 1828. II. 199—231; jvfr. III. 128).

I Møllers »Nyt theologisk Bibliothek" (Oratio inter solennia inaugurationis duorum magistrorum habita in schola Hothersnesiensi d. 17 Julii 1801 [hvori er indføiet en dansk Oversættelse i Iamber af Juvenals fjerde Satire fra V. 31 til Enden], i XVI. 211—38; Tale, holden i Horsens lærde Skole d. 2den Juni 1809, i XIX. 1—43; Udvalg af hans Breve til Prof. R. Nyerup, sstd. S. 139—236; til Dr. R. Møller, S. 237—75; til Overlærer E. P. Rosendahl, S. 275—81, og til Prof. J. Møller, S. 285—90).

I Brammers »Kirkelige Leilighedstaler af danske Prædikanter« (Communionstaler, i 2den Samling, S. 289—323; jvfr. M. f. L. XVI. 429—30).

I E. P. Rosendahls »Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralskole 1840« (De iis, quæ summam spem faciunt in juvene scholastico, *oratio* habita in schola Hothersnesiensi MDCCIC., S. 5—25; jvfr. T. f. L. o. K. V. 434—35).

Adskillige theologiske Recensioner i »Kjøbenhavnske lærde Efterretninger« for Aarene 1783—88, og deriblandt over alle Skrifterne i den liturgiske Feide 1785, jvfr. Møllers Theol. Bibl. XII. 103; XV. 359; XVI. 367.

Om hans Deeltagelse i Udgaven af J. Worms Lexicons 3die Deel, see Fortalen til samme.

**Worm (Peter)**, f. i Vordingborg d. 28de Septbr. 1788, Søn af Forvalter W. paa Iselingen og Abelone Dorothea la Cour (f. 3/8 1761, † 10/11 1843 i Christrup); opdroges fra sit 4de til 13de Aar hos sin Moders Halvbroder, Degnen Jørg. la Cour i Landsbyen Odder, i Hads-Herred i Jylland; kom i Sommeren 1801 i Vordingborg Latinskole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1807; tog i Januar 1813 theologisk Attestats (Laud.);

drog kort efter til Jylland, og var Huuslærer paa et Par Herregaarde; blev d. 14de Juni 1820 Sognepræst for Hyllested og Rosmus i Aarhuus Stift, og d. 30te Juni 1838 for Christrup og Hornbek i samme Stift. — *Lovise Theodora Petrine Hjort (f. $\frac{22}{12}$ 1800, Datter af Præsten Fred. Christian H. i Hyllested og Karen f. Bagge).

Europas tilkommende Skikkelse. Aarhuus, 1831. (Hele Oplaget af dette Skrift, 600 Exemplarer, blev ved det da existerende „Kongl. Danske Cancellies“ Magtsprog tilintetgjort, jvfr. „Dagen“ 1831, Nr. 174).

Frimodige Yttringer om den danske Stats Toldvæsen. Aarhuus, 1831. 44 S. 8. („Dagen“ 1831, Nr. 212).

Yttringer om Fædrelandets Forsvarsvæsen foranledigede ved Capt. Blems Skrift: „Land- og Søemagt“. Aarhuus, 1832. 29 S. 8.

Hvad vilde en betryggende Milits koste den danske Stat aarlig? Af S. D. Schwarz. Kbh. 1816.

Danmarks Repræsentation. (Motto: Concordia parvæ res crescunt). Randers, December 1848. (Et Heel-Ark i Folio, som blev omdeelt paa Rigsforsamlingen. Forf. havde ikke navngivet sig).

Danmarks Dronnings Fødselsdag, fejret i Randers d. 28de Juni 1844 (fire Smaadigte), i Barfods „Skandinav. Folkekalender“ for 1846, S. 54—58. (Bleve aldrig brugte i Randers, da Byens Censor beslaglagde dem).

Desuden nogle Artikler i Tidsblade, men uden Navngivelse, samt en heel Deel særskilt trykte Viser.

**Worm (Petri Claudius Ferdinand Emil),** f. d. 30te Septbr. 1814 i Nyborg, hvor hans Fader Jens Frederik W. var Kjøbmand og gift med Marie Sophie Rasmussen; gik i nogle Aar i sin Fødebyes lærde Skole; kom efter sin Confirmation, i November 1828 til sin Morbroder, Kammerraad, Godsforvalter. Rasmussen paa Orebygaard, for at øves i Comptoir-Forretninger, og forblev i denne Stilling indtil 1ste Maj 1834; antoges d. 11te April 1836 som Underofficeer ved det daværende Kongens Regiment, hvorfra han efter Ansøgning erholdt Afsked d. 30te Maj s. A.; blev formedelst formeentligt Drab paa J. P. Tønder (see S. 423) henrettet d. 20de Novbr. 1838. (jvfr. F. M. Langes „Udvalg af danske og udenlandske Criminalsager“ IV. S. 66—78, 97—255, 353—81; V. 113—141, 243—67; J. B. Neergaards „Betragtninger“ og „Yderligere Betragtninger over Worms aandelige Tilstand med Hensyn til den Tønderske Drabssag.“ Kbh. 1837; C. H. Visby's „Dagbog over mine Besøg hos Worm“. ib. 1838; Søt's „Minerva“ II. 55—74; 166—74; Collegial-Tid. 1838, Nr. 48. — Portrait, lithogr. 1838).

Smaa Arbeider i Fængslet, eller hans Digte, hans Breve til Visby, og hans Moder etc. Kbh. 1838.

Petri Claudius Worms Breve og Digte, med flere Bidrag til at oplyse denne Ulykkeliges Characteer og Personlighed, udgivet af F. M. Lange. Kbh. 1838.

**Wormskjold (Morten)**, ældste Søn af nedenstaaende Conferenceraad Peder v. W.; f. d. 16de Januar 1783 i Kjøbenhavn; privat dimitteret til Universitetet i Efteraaret 1801; tog i October 1805 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen med Charakteen Haud illaudabilis; gjorde i Selskab med J. W. Hornemann og C. Smith en botanisk Rejse i Norge 1807; blev 1808 Secondlieutenant ved det Sjællandske Skarpskytter-Corps; tog 1812 Afsked fra Militairtjenesten, og tiltraadte samme Aar en naturhistorisk Rejse til Grønland, hvorfra han kom tilbage over Norge 1814; gik 1815 med den af den russiske Rigskantsler Grev Romanzow paa egen Bekostning foranstaltede Jordomseilings-Expedition under Capitain Kotzebues Anførsel med Briggen Rurik gjennem Sydhavet til Kamschatka, hvor han tilbragte omtrent to Aar, og hjemkom i Sommeren 1819. (jvfr. L. T. 1816, Nr. 47; 1817, Nr. 15; 1818, Nr. 22. 46. 49; 1819, Nr. 33; Rahbeks „Hesperus" I. 250—51); udnævntes d. 8de Juli 1818 til Ridder af Danebroge; var Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab og det physiographiske Selskab i Lund. — Schumacher og Sprengel have opkaldt Planter efter ham: Wormskioldia (jvfr. Krøyers Naturhist. Tidsskr. I. 586—87). † 29de November 1845, ugivt, paa Gauno. — (Jvfr. Bloch Suhrs „Digte og Afskedsord", S. 23—24).

I „Athene" (Af et Brev, dateret Godthaab i Grønland den 6te September 1812, i I. 77—85).

I „Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter" (Gammelt og Nyt om Grønlands, Viinlands, og nogle flere af Forfædrene kjendte Landes formeentlige Beliggende, i Aarg. 1814, S. 298—403).

Bidrag til „Flora Danica", fasc. XXVI. sq.

**Wormskjold (Peder)**, f. d. 26de August 1750, ældste Søn af Henrik Christian Worm (adlet $\frac{22}{4}$ 1757 under Navnet Wormskjold), Secretair i det Danske Cancelli og Ejer af Hovedgaarden Bramminge i Ribe Amt (f. $\frac{17}{10}$ 1726, * $\frac{5}{9}$ 1749, † $\frac{8}{5}$ 1760), og Ingeborg Christiane Teilmann (f. 1720, † $\frac{4}{5}$ 1785, yngste Datter af Etatsraad Christian [Christen Hansen] Teilmann, til Skrumsager, Endrupholm etc. samt Amtmand over Lundenæs og Bovling Amter, og Christine Marie Reenberg); blev 1767 Academist i Sorø og lagde sig især efter Kameralvidenskaberne; tog d. 21de Marts 1771 juridisk Embedsexamen ved Kjøbenhavns Universitet med Charakteren Laudabilis; blev d. 26de Februar 1776 Kammer-Secretair i det Vestindisk-Guineiske Rente- og Generaltoldkammer; gik 1777 i lige Egenskab over til Rentekammeret, hvor han d. 23de April 1781 blev Committeret; 1779 Kammerraad, og 1781 Justitsraad; d. 25de Aug. 1786 Medlem af Commissionen for Land-

bovæsenet; 1796 Deputeret i Rentekammeret; 1797 Etatsraad; d. 28de Marts 1798 Medlem af Creditkassens Direction; d. 19de April 1801 Curator for Vemmetofte Frøkenkloster; d. 27de Septbr. 1805 Conferenceraad; d. 28de Januar 1809 Ridder, og d. 28de Januar 1811 Commandeur af Danebroge; d. 31te Juli 1815 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 9de Febr. 1816 Deputeret for Finantserne; d. 5te Marts s. A. Medlem af Commissionen angaaende den islandske Handels Frigivelse; d. 28de October 1817 Storkors af Danebroge. † 15de Marts 1824. — ⚭ $\frac{27}{11}$ 1781 Margrethe Mette de Teilmann, til Riistrup (f. $\frac{2}{8}$ 1757, † $\frac{12}{1}$ 1837 i Aarhuus, eneste Datter af Justitsraad Morten de T., til Riistrup, og Mette v. Gersdorff). — („Dagen" 1824, Nr. 72; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1821—26, S. 341—42; jvfr. Kbhvns Skilderi 1824, Nr. 25; Elmquist's „Læsefrugter" XXIV. 119; Bergsøe: „Chr. Reventlovs Virksomhed", I. S. 111. 116. 286).

*Oratio* die natalitiorum Christiani VII. IV cal. Febr. 1770 habita a *Petro Wormskjold*. Dixit: Qvantum Principi ac Regi debeant Cives, agriculturam atqve agricolarum conditionem in melius restituenti. Soræ 1770. 4to.

I „Den for Landbovæsenet nedsatte Commissions Forhandlinger" (Kbh. 1788—89, 4to): En Betænkning, i I. 158—173; Om Gaardfersidderens Udsættelse fra Gaardens Brug, sstd. S. 222—25; Grunde, hvorfor han vægrer sig ved at underskrive Commissionens Forestilling til Kongen, sstd. S. 361—65; Promemoria, i II. 745—47.

**Worré (J. J. A.)**, Studiosus Chirurgiæ.

Amalgunde, Dronning af Italien, eller Historien om en Trylletilde, oversat. Kbh. 1833. (Allern. Skilderi 1833, Nr. 63).

I „Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn" (Baldruin, 1833, Nr. 63).

**Worsaae (Jens Jacob Asmussen)**, f. i Veile d. 14de Marts 1821. Hans Fader var Justitsraad Jens Worsaae, Amtsforvalter over Veile Amt (f. $\frac{16}{7}$ 1780 i Vorsaae, Albek Sogn, i Vendsyssel, † $\frac{29}{3}$ 1840); hans Moder Margrethe Elisabeth Berthelsen (f. $\frac{2}{8}$ 1796 i Vang, i Thy, † $\frac{2}{8}$ 1848), Datter af Provst Carl Peder B. († $\frac{30}{12}$ 1825 som Sognepræst til Torrild og Vedslet i Aarhuus Stift) og Henriette Sophie Brøndlund. Efter at have nydt privat Underviisning hjemme, kom han i October 1834 i Horsens lærde Skole, hvorfra han 1836 gik over i Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn; dimitteredes to Aar efter (1838) fra denne Skole til Universitetet og erholdt saavel ved Examen artium som ved Examen philologico-philosophicum Charakteren Laudabilis; gjorde fra 1838 til 1843 Tjeneste som Assistent ved det Kongl. Museum for Nordiske Oldsager; foretog med offentlig Understøttelse i Sommeren 1842 en antiqvarisk Reise i Sverige og en lille Deel af

Norge, samt endvidere i Sommeren 1844 en Reise i Bleking; udnævntes d. 12te Juni 1844 til Alumnus paa Elers's Collegium; bereiste ved Hjelp af det Lassonske Stipendium i 1845 Meklenborg, endeel af Preussen, Sachsen, Böhmen, Østerrig, Baiern, Baden, hvorpaa han fra det nordlige Schweiz vendte hjem langs ad Rhinen gjennem de preussiske Rhinprovindser og Hannover. Endelig blev det ham overdraget i Aarene 1846 og 1847 paa offentlig Bekostning at undersøge de nationale Oldtidsminder, og især Minderne om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland (jvfr. Nord. Litt. Tid. 1846, S. 288); udnævntes ved sin Hjemkomst herfra, under 22de Decbr. 1847, til Inspecteur over de antiqvariske Mindesmærker i Danmark samt til Medlem af den Kongl. Commission for Oldsagernes Opbevaring (s. „Fædrel." 1847, Nr. 307). Ved Ophævelsen af denne Commission omtrent to Aar senere (ʒ 1849) paalagdes det ham ved Kgl. Resolution, i Forening med Inspecteuren ved Museet for de Nordiske Oldsager Etatsraad C. J. Thomsen, at „danne et samlet Tilsyn med de nordiske Oldtidsmindesmærkers Bevaring i det Hele"; tiltraadte i Efteraaret 1851 en videnskabelig Reise til Frankrige, hvorfra han kom tilbage i Foraaret 1852; udnævntes d. 6te October 1851 til Ridder af Danebroge, og blev d. 2den April 1852 valgt til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs historiske Klasse. Han er derhos (siden 1847) udenlandsk Medlem af Antiqvarernes Selskab i London (Society of Antiqvaries of London), samt af adskillige andre brittiske og tydske antiqvariske Selskaber.

Danmarks Oldtid, oplyst ved Oldsager og Gravhøie. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Med mange Træsnit af Kittendorff. Kbh. 1843. (anm. af K. F. Wiborg i „Fædrel." 1843, Nr. 1428, 35, 36; af C. Molbech i „Histor. Tidsskr., udg. af den danske hist. Forening", IV. 655—66; af Cronholm i „Studier, Kritiker och Notiser", Lund, 1844, Nr. 7—8 og 9—10, samt i Beilage zur Augsburg. Allgem. Zeitung 1843, 25de Decbr. Nr. 359). — Paa Tydsk under Titel: Dänemarks Vorzeit, durch Alterthümer und Grabhügel beleuchtet. Aus dem Dänischen übersetzt von N. Bertelsen. Mit Holzschn. u. Anh. Kopenh. 1844. (anm. i Itzehoer Wochenblatt 19de Juli 1844; i Kuglers „Kunstblatt" 1844, Nr. 57; i Heidelberger Jahrbücher der Literatur 1844, Nr. 44—45, S. 702—09, af C. Wilhelmi; i „Journal of the Archæological Institute of Great Britain and Ireland". London 1846. Vol. II. pag. 291—92; N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 131, af A. L. J. Michelsen). — Paa Engelsk under Titel: *The Primeval Antiqvities of Denmark* by J. J. A. Worsaae. Translated and applied to the illustration of similar remains in England by W. J. Thoms F. S. A. Secretary to the Camden Society etc. Illusrated with numerous Woodcuts. London. John Henry Parker. 1849. 158 & XXIII. pag. 8vo. (jvfr. „The Gentlemans Magazine", February 1850, pag. 161—69; „The Athenæum" 1850, Nr. 1176 (May 11), pag. 496—97).

Om Forholdet mellem de skandinaviske Folk i Oldtiden. Et Foredrag holdt den 23de Februar 1844 i det skandinaviske Selskab. Kbh. (1844).

*Runamo og Braavalleslaget.* Et Bidrag til archæologisk Kritik. Med fem lithographerede Tavler. Kbh. 1844. 4to. (anm. i „Nyt Aftenblad" 1844, Nr. 209; „Den Berlingske Tidende" 1844, Nr. 311 (s. „Fædrel." 1844, Nr. 1741); „Studier, Kritiker och Notiser" 1844, S. 295; jvfr. *Bemærkninger i Anledning af Hr. Cand. Worsaae's Skrift: „Runamo og Braavalleslaget" af G. Forchhammer.* Kbh. 1844. 12 S. 8. Aftrykt af Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1844 af H. C. Örsted, Nr. 7, S. 120—30; Bemærkninger af Finn Magnusen ssteds S. 130—35; af C. Molbech i samme Oversigt Nr. 8, S. 144—48). — *Tillæg til „Runamo og Braavalleslaget".* Kbh. 1845. 4to. (Udtrag i „Berlingske Tidende", Tillæg til Nr. 17 og 18 for 1845).

*Blekingske Mindesmærker fra Hedenold*, betragtede i deres Forhold til de övrige skandinaviske og europæiske Oldtidsminder. Med femten lithographerede Tavler. Kbh. 1846. 4to. (anm. i „Berlingske Tid." 1846, Nr. 96; i „Nyt histor. Tidsskr." I. 678—86, ved C. Molbech). — Paa Tydsk tilligemed „Runamo og Braavalleslaget": *Zur Alterthumskunde des Nordens*, enthaltend: 1. Blekingsche Denkmäler aus dem heidnischen Alterthum in ihrem Verhältniss zu den übrigen skandinavischen und europäischen Alterthumsdenkmälern. 2. Runamo und die Braavalleschlacht. Leipzig, 1847. 4to, mit 20 lithographirten Tafeln. (anm. af Wilhelmi i „Heidelberger Jahrbücher der Literatur". Jahrg. XXXX. März und Aprilheft; i Hamburger literarische und kritische Blätter 1847, Nr. 50; i Schmidts „Allgemeine Zeitschrift für Geschichte", 4ter Jahrg. 7. B. 2. H. (Februar 1847) S. 188—89; af A. L. J. Michelsen i N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 131, 32).

Die nationale Alterthumskunde in Deutschland. Reisebemerkungen. Aus dem Dänischen. Kopenhagen, 1846. [Paa Dansk i „Annaler for Nordisk Oldkyndighed" 1846, S. 116—150]. (anm. af C. Wilhelmi i „Heidelberger Jahrbb. der Literatur" Jahrg. XXXIX.; af W. A. Schmidt i „Allgem. Zeitschr. für Geschichte" 3ter Jahrg. 6. Bd. Berlin 1846. S. 285—288; af A. L. J. Michelsen i N. Jen. L. Z. 1847, Nr. 132).

*The Antiquities of Ireland and Denmark*, being the substance of two communications made to the Royal Irish Academy at its meetings November 30th and December 7th 1846. From the Proceedings of the Royal Irish Academy Vol. III. Dublin 1846. 27 pag. 8vo.

Den Danske Nationalitet. Et Par Ord i Anledning af Forfatningsspørgsmaalet. Kbhvn. 1848 (Februar). 15 S. 8. („Flyv. Post" 1848, Nr. 49).

Danevirke, Danskhedens gamle Grændsevold mod Syden. Med et illumineret Sprogkort over den jydske Halvø og et Kort over Syd-Slesvig. (Særskilt Aftryk af „Antislesvigholstenske Fragmenter" 5te Hefte). Kbh. (Juni) 1848. (jvfr. F. L. o. K. VI. 201). Paa Tydsk: Danevirke, der alte Gränzwall Dänemarks gegen Süden, ein geschichtliches Beitrag zur wahren Auffassung der Schleswigschen Frage. Aus dem Dänischen übersetzt von A. Courländer. (Nebst einer illuminirten Sprachkarte über die jütländische Halbinsel und einer Karte über Südschleswig). Kopenh. 1848. (ogsaa i „Antischleswigholsteinische Fragmente", H. 2.).

*Om Danebrog.* Et Foredrag i det Skandinaviske Selskab, den 17de Marts 1849. Kbh. 1849. Udgivet af det Skand. Selskab. 32 S. 8. Med 12 Træsnit og Chemitypier. (anm. i „Berlingske Tid." 1849, Nr. 90; i „Nordischer Telegraph" Nr. 25, S. 652—53).

*Om en forhistorisk, saakaldet „tydsk" Befolkning i Danmark.* Med Hensyn til Nutidens politiske Bevægelser. (Aftrykt af „Fædrelandet" 29 Mai — 2 Juni 1849). Kbh. (1849). 32 S. 8. (jvfr. „Tilskueren" 1849, Nr. 18—19, S. 319—21; P. A. Munch i „Maanedsskrift for det Norske Folk" 1849, 1ste Hefte; jvfr. „Rigstidenden" 1849, Nr. 46, 51, 55 og 57; P. A. Munch: Skandinavismen, nærmere undersøgt med Hensyn til Nordens ældre nationale og literære Forhold. Bemærkninger ved J. J. A. Worsaaes Skrift: Om en forhistorisk o. s. v. Christiania 1849. 48 S. 8. (aftrykt af „Morgenbladet"); L. K. Daa: „Prof. P. A. Munchs Antiskandinavistiske Historik", i „Christianiaposten" 1849, Nr. 375, 76, 82, 85 (ogsaa særskilt aftrykt); P. A. Munch: „Om L. K. Daas Skandinavistiske Polemik", i „Morgenbladet" 1849, Nr. 228, 31, 32; L. K. Daa: „Resultaterne af Prof. Munchs antiskandinavistiske Opsatser", i „Christianiaposten" 1849, Nr. 412).

*Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridsskrift om „Skandinavismen".* (Aftrykt af „Fædrelandet" 20—23 Aug. 1849). Med Bemærkninger af „en Islænder". (Aftrykte af „Tilskueren" Nr. 22—23, 21 Aug. 1849). Kbh. 1849. 50 S. 8. (jvfr. „Brev til Islænderne om en Munk i Norge fra Bodvar Gunnhedins Søn." Kbh. 1849. 16 S. 8; „Slutningssvar til Hr. Worsaae" af Prof. A. Munch, i „Morgenbladet" 1849, Nr. 252; jvfr. „Fædrel." 1849, Nr. 223).

Jyllands Danskhed. En Protest mod Jacob Grimm's nye tydske „Folkeret". Kbh. 1850. 21 S. 8. (anm. i „Christianiaposten" 1850, Nr. 609). Paa Tydsk: Protest eines Jütländers gegen Jacob Grimm's neues deutsches „Volksrecht". Übersetzt von Theodor Schern. Copenhagen 1850. 21 S. 8. (anm. i „Nordischer Telegraph", Leipzig 1850, Nr. 86).

*Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland.* Med trende Kaart samt med Træsnit og Chemitypier. Kbh. 1851. („Dannevirke" XIV. Nr. 190; „Flyv. Post" 1851, Nr. 261; „Berlingske Tid." 1851, Nr. 303; „Fædrel." 1852, Nr. 20; Gersdorfs „Repertor. der deutschen und ausländischen Literatur", 1852, jvfr. „Flyv. Post" 1852, Nr. 129). Paa Engelsk: An account of the Danes and Norwegians in England, Scotland and Ireland. London 1852. (anm. i „Daily News" 1852, 26 January; „Allgem. Zeitung" 1852, af A. Helfferich; jvfr. „Fædrel." 1852, Nr. 41; „Dannevirke" XV. Nr. 72).

I „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed*", udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Efterretning om Undersögelsen af to Steendysser i Veibye Sogn, Frederiksborg Amt, i Aarg. 1838—39, S. 170—76; Undersögelser af Gravhöie i Danmark, i Aarg. 1840—41, S. 137—163; Et Par Ord om Gorms og Thyres Höie i Jellinge, sstd. S. 167—176; Fund i Steendysser i Danmark, i Aarg. 1844—45, S. 193—217); og i „*Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*" (Om Vigtigheden af et Centrum for nordisk Oldforskning, i Aarg. 1846, S. 3—20; Den nationale Oldkyndighed i Tydskland, Reisebemærkninger, sstd. S. 116—150. (Original til den tydske Oversættelse, see ovenfor); Jernalderens Begyndelse i Danmark, oplyst gjennem Gravfund, i Aarg. 1847, S. 376—387, med Afbildning af Tjæreby-Fundet, Tab. II—III; fortsat i Aarg. 1850, S. 358—62, med Afbildninger Tab. II—III; Fund af romerske Oldsager i Danmark, i Aarg. 1849, S. 390—99, med Tab. IV—VI).

I Rasks's „Morskabslæsning for den danske Almue (Nogle Folkesagn, 1839, S. 511—514; 1840, Nr. 6).

I »Historisk Tidsskrift«, udg. af den danske historiske Forening (Bidrag til Veile Byes og Amts Historie i det syttende Aarhundrede, i II. 175—258. [anm. af Cronholm i »Studier, Kritiker och Notiser« 1841, Nr. 24, S. 196—97]; Hvorvidt kan man antage, at det i Haraldskiær-Mosen (1835) opgravede Liig er den norske Dronning Gunhildes? En kritisk Undersøgelse, i III. 249—292, ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1841. [Replik af N. M. Petersen i »Annaler for Nord. Oldkyndighed« 1842—43, S. 262—326]; Endnu nogle Bemærkninger angaaende den norske Dronning Gunhildes formeentlig opdagede Liig, i IV. 253—272).

I »Antislesvigholstenske Fragmenter«, udgivne efter Foranstaltning af Consistorium ved Kjøbenhavns Universitet af A. F. Krieger, det 5te Hefte indeholdende »Danevirke« (see ovenfor).

I „*Grönlands historiske Mindesmærker*“, udg. af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab (Antiqvarisk Chorographie af Grönland, en kortfattet Udsigt over de der hidtil forefundne Mindesmærker om de gamle Nordboere, i III. Bind, S. 795—845).

I »Dansk Folkekalender«, udg. af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug (Afladskræmmeren Arcimboldus Segl, i Aarg. 1843, S. 146—152; Danevirke, for og nu, i Aarg. 1844, S. 155—171; ogsaa særskilt aftrykt i Forbindelse med C. F. Allens »Slesvigs Gjenforening med Danmark under Kong Frederik den Fierde« til Uddeling i det Slesvigske; oversat paa Tydsk i »Nordischer Telegraph«, Leipzig 1849, 1 Juni, Nr. 35).

I »Hempels Avis« (Et Brev fra den nordslesvigske Grændse, 1848, Nr. 76, og derfra i »Kbhspost.« s. A. Nr. 76).

I »Fædrelandet« (Indledningsord til den nordiske Studenterfest den 18de Januar 1845, i Aarg. 1845, Nr. 1802; Den kongelige Mynt- og Medaillesamling paa Rosenborg, 1848, Nr. 125; Om en forhistorisk, saakaldet »tydsk« Befolkning i Danmark. Med Hensyn til Nutidens politiske Bevægelser, 1849, Nr. 121—125. [ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1849, see ovenfor]; Svar paa Prof. P. A. Munchs andet Stridsskrift om »Skandinavismen«, s. A. Nr. 192—195. [ligeledes særskilt aftrykt, see ovenfor]; Slutningserklæring i den Munchske Strid, s. A. Nr. 223).

I »Urda«, et norsk antiqvarisk-historisk Tidsskrift (Om nogle i Norge fundne Oldsager fra Broncealderen, i 3die Bds 1ste Hefte, Bergen 1847).

I „*Journal of the Archæological Institute of Great Britain and Ireland*“ (A few remarks upon the antiqvities of silver, found at Cuerdale, Vol. IV. London 1847, pag. 200—203).

I „*The Athenæum*“ (Treasure Trove [in Scotland], 1849, March 17. Nr. 1116, pag. 278—79).

I *G. Forchhammers* „*Oversigt* over det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger“ o. s. v. (Antiqvariske Iagttagelser paa en Reise i Normandiet og Bretagne, i Aarg. 1852, Nr. 5—6). — Andeel i: Undersögelser i geologisk-antiqvarisk Retning. Særskilt optrykt af Oversigten over det Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger i 1848 og 1851. Kbh. 1851. 57 S. (ej i Boghandelen). — (Efter Autogr.).

**Worsøe (Arild Friis)**, f. i Veilby Præstegaard i Aarhuus Stift d. 27de September 1751, af Forældrene: Frederik Christian W., Provst i Sønder-Herred, samt (fra $\frac{3}{8}$0 1747) Sognepræst for Veilby og

Homaa Menigheder (f. 1719, † $\frac{1}{3}$ 1791), og Mette Friis (en Datter af Provst Arild F. i Spentrup i Aarhuus Stift); blev underviist af sin Fader, og 1765 dimitteret til Universitetet med Testimonium af Prof. Rector J. Worm i Aarhuus; tog i det følgende Aar den philosophiske Examen (Laud.) og erholdt nogle Aar derefter Baccalaureigraden; var 1767—1770 Huuslærer og Hjelpeprædikant hos Provst Wang i Rustrup i Tørninglehn; absolverede d. 12te Decbr. 1772 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev 1775 Kateket og Lærer ved Christians Plejehuus i Kjøbenhavn; d. 20de Marts 1782 Sognepræst til Vor Frue-Kirke ved Roeskilde, og d. 10de April 1795 til Hyllinge og Lyngby i Sjælland. † 15de Marts 1824. — * 1795 Dorthea Pohlmann.

Christelige og værdige Følelser ved andagtsfuld Erindring om Forsynets besynderlig naadige Førelse i den øiensynligste Ildsnød og Fare da Christiansborgs Kongelige Slot afbrændte den 26de Februar 1794, forestillet paa den efter Kongelig Befaling anordnede Andagts og Bededag i en Prædiken til Høimesse over Es. 43, 1—3, holdet i Roeskilde Domkirke og i vor Frue Kirke paa anden Søndag i Fasten. Kbh. 1794. 30 S. 8. (L. E. 1794, Nr. 49; Annal. der theol. Litteratur 1794, 6te Beylage, S. 81).

I „Den oeconom. Correspondent" (Tidlig modne Ærter fra Horns Herred, i 1. Aarg. S. 88). — (Tildeels efter Autogr.).

**Vosbein (Christian),** f. d. 11te August 1768, en Søn af Christian V., Capitainlieutenant i Sø-Etaten (f. $\frac{8}{12}$ 1726; † $\frac{7}{10}$ 1770), og Henrica Dorothea Wigant (f. $\frac{14}{3}$ 1746, * $\frac{24}{3}$ 1762, † $\frac{1}{6}$ 1820, næstældste Datter af Tobias Wigant, Capitain i Sø-Etaten, og Elisabeth Marie Platou); blev Søcadet og d. 17de April 1789 afskediget som Secondlieutenant; fik siden Charakteer som Capitainlieutenant; var Ejer af et Salpeter- og Teglværk samt af en Skedevandsfabrik i Hillerød. † 29de April 1823. — * Elisabeth Kirstine Mørch (f. $\frac{28}{10}$ 1778, † $\frac{18}{9}$ 1849 i Helsingør).

I „Den oeconom. Correspondent" (Maaden at virke Salpeter paa Værket i Frederiksborg, i 2. Aarg. 1818, Nr. 49; Afstragel, i 4. Aarg. 1820, S. 193).

**Vosbein (Johan Julius),** Ovenstaaendes yngste Søn; f. d. 12te August 1810 i Hillerød; besøgte fra 1820 til 1828 Frederiksborg lærde Skole, som han paa Grund af Familieforhold forlod Aaret før han skulde dimitteres, og bestyrede derefter indtil 1839 sin Moders Ejendomme i Hillerød, af hvilke han da blev Ejer; erholdt samme Aar Bevilling som Bog- og Papirhandler i sin Fødeby, hvor han siden blev Formand for Borgerrepræsentanterne. † 1ste Juni 1846 under et Besøg i Kjøbenhavn. — * 1. $\frac{18}{8}$ 1840 Christine Caroline Wilhelmine Thune (f. 1816,

† $\frac{8}{4}$ 1842). *2. Nathalie Petersen. — (Jvfr. „Berlingske Tid." 1846, Nr. 126).

Frederiksborg Amts Tidende, begyndt d. 1ste Juli 1839 og fremdeles fortsat under hans Redaction indtil hans Død. Kbh. 4to. (jvfr. „Berl. Tid." 1839, Nr. 180). — (Efter Autogr.).

**Wosemose (Hans Christian)**, f. i Kjøbenhavn d. 8de Decbr. 1784, yngste Søn af Christian W., Raadmand samt Hof- og Stadsrets-Procurator (f. $\frac{6}{8}$ 1736, † $\frac{14}{9}$ 1796, jvfr. Thaarups „Journal for Kjøbenhavnere" I. 189—90), og Maria Sophie Bruun (døbt $\frac{22}{3}$ 1747 i Kbh., * $\frac{23}{3}$ 1774, † $\frac{26}{4}$ 1823, en Datter af Etatsraad, Generalauditeur i Marinen, Andreas B. og Anne Marie Als); blev i Efteraaret 1801 dimitteret til Universitetet fra Frue-Latinskole i Kjøbenhavn, efter der at have taget Examen Artium med bedste Charakteer, og erholdt Udmærkelse ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende Aar; tog i April 1806 den theoretiske Deel af den juridiske Embedsexamen (Haud illaud.); levede derefter som Sproglærer i Kjøbenhavn.

Om Forskjellen mellem Jøder og Jødedom, og om dettes nødvendige Tilintetgjørelse, af J. F. Fries. Oversat. Kbh. 1816.

Sex Oversættelser (Tydsk, Engelsk, Fransk, Italiensk, Latinsk og Græsk) af Blok Tørens Formælingsdigt, helligede Sandhedens, Digtekonstens og Sprogvidenskabens Venner. Kbh. 1829. 4to. („Kbhpost." 1829, S. 178).

Bidrag til Kampen for Sandhed, med nogle Forord om Stridsskrifter. Kbh. 1829.

W. Shakspeares udvalgte Sørgespil, oversatte. 1.—8. Hefte. Kbh. 1834.

Redacteur af: α) Allernyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1831—1833. Kbh. 4to. β) Den nye Tilskuer. (No. 1—13). ibid. 1835. 4to.

En stor Mængde Bidrag til Oppositionsbladet „Adrastea"; ligeledes prosaiske og poetiske Bidrag i „Kbhvns Skilderie", Statsvennen", „Politivennen", „Telegraphen" 1822—23, „Freia" (f. Ex. Sprogbemærkninger, i Aarg. 1823), Øst's „Nyt Archiv for Psychol. Hist." o. s. v. (f. Ex. Tre Oversættelser af Blok Tørens Digt: „Til Sandhed", I. 14—18; Nicolas Pedrosa, af Cumberland, overs. sstd. S. 81—106; Om Klostere, efter Aikin, sstd. S. 159—176; Nogle Bemærkninger ved A. E. Boyes Oversættelse af Shakspeares Twelft-Night, eller What You will, i II. 279—84; Historien, efter W. Kennedy, i III. 234—38; Anthropologien, efter det Engelske, sstd. S. 249—53; Skrivelse til Ærligheden, efter F. C. Weisser, sstd. S. 265—71), „Kjøbenhavnsposten" („Raad til Tyrkernes Tyrtæus, Dandsemester Bagge", 1829, S. 125; s. O. G. F. Bagge: „Et Par Ord til Publikum og lidt Mops-Carotten Rapé til H. C. Wosemose", 1829), „Valkyrien" (1831, I. 133—35; II. 219—25; III. 93—94), Elmquist's „Dan" (S. 58—60), Liunges „Nyt Repertorium for Morskabslæsning", Bd. 2. 3. 4, Elmquist's „Læsefrugter" (Tvillingerne i Lamerton, i Bd. 51. S. 462—65), Kruses Nytaarsgave for 1838, „Flyveposten" (Mindedigte over A.

Oehlenschläger, H. C. Ørsted, J. F. Schouw, 1850, Nr. 27; 1851, Nr. 60; 1852, Nr. 178).

**Voss (Johan Friederich Christian)**, Broderson af den i Nyerups Lit. Lex. S. 680 anførte Frieder. Gerh. V.; f. d. 16de September 1749 paa Kongsberg, hvor hans Fader var Bergsecretair og Overberg-Kasserer; blev 1768 dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kbhvn tog theologisk Examen d. 31te Juli 1771 (n. c.), men blev 1774 Chef for det norske Berg- og Saltværks-Comptoir, da under Bergværks-Directoriet, siden under Rentekammeret; var tillige Committeret i bemeldte Directorium, og, da dette gik ind, i Rentekammeret, for saavidt Berg- og Saltværks Sagerne angik; blev 1779 Kammerraad; tog formedelst svageligt Helbred Afsked 1800. † 11te April 1832 i Kbhvn. — * Giertrud Marie Clairet, kaldet Mohr (døbt $\frac{25}{4}$ 1754 i Kbhvn, † $\frac{28}{8}$ 1835, Datter af Tandlæge Jacques Clairet og Inger Maria Mohr).

Det frivillige Slaverie eller Kort Begreb om Sølvværket Kongsbergs nærværende Tilstand. Kbh. 1771. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 144; jvfr. Luxdorphiana, S. 511). Herpaa svarede G. C. Schwingel i: „Anhang til det frivillige Slaverie.“ Kbh. 1771. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 208), og siden udkom af Voss: Besvarelse paa det af Overberg-Casserer Schwingel saa kaldede Anhang etc. ibid. eod. (Fortegn. ov. Trykkefrih. Skr. I. 262—63).

I „Minerva“ (Nogle Erindringer og Anmærkninger ved F. Thaarups Afhandling om Norges Skovvæsen, 1793. I. 19—53. — Disse Anmærkninger ere i Nyerups Lit. Lex. S. 313 urigtig tillagte P. Leschly).

**Wrisberg (Philip Wilhelm)**, f. d. 10de Marts 1785; var Premierlieutenant ved Kbhvns Infanteri-Regiment, da han 1813 blev Chef for de Guineiske Tropper og characteriseret Capitain; siden Major, og d. 26de Octbr. 1819 Gouverneur over de danske Etablissementer paa Guinea-Kysten (indtil 1821); opholdt sig siden i Kjøbenhavn. — * $\frac{21}{8}$ 1813 Johanne Birgitte Grove (f. $\frac{21}{8}$ 1796, eneste Datter af Generalkrigscommissair, Deputeret i Amiralitetet, Carl Fred. G. og Gedske Cathrine f. Nordahl).

Jesu Bjergprædiken, oversat i det Akraiske Sprog. Med nogle Tillæg af Luthers lille Catechismus. Kbh. 1826. (med Fortale af Fr. Münter). — (÷)

**Wulff (Christian)**, f. i Kjøbenhavn d. 21de Februar 1777, næstældste Søn af daværende Lieutenant i Sø-Etaten, siden Commandeur og Indrulleringschef i Nørre-Jyllands østre District, Christian Frederik W. (f. $\frac{1}{1}$ 1749, † $\frac{1}{7}$ 1813 i Aarhuus, jvfr. Kbhvns Skilderi 1812, Sp. 1140) og Kirstine f. Johansen (døbt $\frac{1}{4}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{25}{8}$ 1829 i Aarhuus, Datter af Kjøbmand Peter J. og Anna Elisabeth Terchelsen); blev d. 30te Septbr. 1796

Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 24de Decbr. 1802 Premierlieutenant; d. 28de Januar 1809 Ridder af Danebroge; d. 7de Febr. 1810 Capitainlieutenant; d. 20de Marts 1811 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; d. 24de Septbr. 1815 Capitain; tilbragte efter Krigen og indtil 1821 den største Tid paa sin Ejendom, Petersgaard, i det sydlige Sjælland; blev d. 1ste Novbr. 1828 Commandeur-Capitain; 1834 valgt til 1ste Suppleant for Sjællands Stifts Sædegaardsejere, og mødte i Roeskilde 1835—36; d. 28de Oct. 1836 tillagt Commandeurs Charakteer; d. 28de Juni 1840 Commandeur af Danebroge; var 1840—41 Chef paa Fregatten „Bellona“ paa et Togt til Sydamerika og omkring Cap Horn; blev d. 13de Febr. 1841 Chef for 1ste Division; d. 15de August s. A. Kammerherre; d. 5te Februar 1842 tjenstgjørende Generaladjutant for Sø-Etaten og kongelig Jagtcapitain; erholdt d. 4de Juni s. A. Contre-Admirals Charakteer. † 17de Marts 1843 i Kbhvn. — *1803 Henriette Bodilla Birgitte v. Munthe af Morgenstjerne (f. 1782, Datter af Kammerherre, Stiftamtmand Casp. Wilh. v. M. af M. og Anna Petra Cathrine v. Flindt). — (Nyt Archiv for Søvæs. II. Tillæg, S. 29—30; jvfr. Withs „Danske og Norske Søheltes Bedrifter“, S. 56—58, 113—15; „Fædrel.“ 1842, Nr. 898; 1843, Nr. 1181).

I „Archiv for Søvæsenet“ (Bemærkninger ved de [af S. A. Bille] opkastede Spørgsmaal: Næstcommanderendes Tjenesteforhold betræffende, i X. 1838. S. 263—272; jvfr. S. 431—59).

**Wulff (Emil Andreas)**, f. d. 5te Juli 1811 i Kjøbenhavn, Søn af Krigsraad og Grosserer Christian Frederik W. og Maria Charlotte W. f. Ebbesen († $\frac{18}{1}$ 1815 i sit 35te Aar); blev d. 1ste April 1823 Søcadet; d. 23de Decbr. 1829 Secondlieutenant; d. 27de Octbr. 1839 Premierlieutenant; d. 1ste April 1848 Capitainlieutenant; d. 27de Decbr. s. A. Ridder af Danebroge. —* $\frac{6}{10}$ 1841 Augusta Sophie Caroline v. Bos, Datter af Premier-Major i Kongens Regiment, Joh. Ludv. v. B. (f. $\frac{23}{7}$ 1783 i Egernførde, † $\frac{16}{7}$ 1810 i Kbhvn.) og Abigael Kirstine Maria f. Uldall (døbt $\frac{29}{7}$ 1788 i Svendborg, † $\frac{17}{1}$ 1844 i Nyborg).

I „Archiv for Søvæsenet“ (Optegnelser fra Fregatten Rotas Ophold i Toulon, fornemmelig den engelske Middelhavs Eskadre betræffende, i XI. 1839. S. 72—83).

**Wulff (Hans Andreas)**, ældste Søn af Andreas Hansen W. (f. i Tønder) og Johanna Jensen (f. i Bredebro); f. d. 26de Septbr. 1761 i Flekken Hoier, hvor Forældrene dengang boede og drev Smaahandel. Han nød i sin Barndom kun den sædvanlige Skoleunderviisning, der dog udvidedes ved en Morbroder, som blev Degn og bibragte ham Elementerne af det tydske Sprog; var fra sit 16de til sit 20de Aar ved Kniplingshandelen; modtog derefter en Lærerplads hos Kammer-Assessor Lautrup paa Estrup, i Nærheden af Kongeaaen, som 1788 ansatte ham

som Forvalter paa sit Gods, i hvilken Stilling han tilbragte sex Aar; kjøbte 1794 Vester-Nebel Mølle i Nebel Sogn, Brusk Herred, Veile Amt; blev d. 28de Januar 1811 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; fik for sin Flid i Agerdyrkning og Træplantning 1810, 1823 og 1825 det 1ste, 2det og 3die Præmiebæger af det Kongl. Landhuusholdnings-Selskab (jvfr. N. landoeconom. Tid. V. 377; VII. 296—98); foretog i Aaret 1829, efter dette Selskabs Anmodning, en Reise i Sønderjylland og Holsteen samt det nordlige Tydskland, for at indhente Underretning om Hørdyrkningen; blev d. 6te Maj 1837 Landvæsenscommissair i Veile Amt, og erholdt s. D. Kammerraads Rang; deeltog, som (1835) valgt Deputeret for det 15de jydske Landdistrict, og 1841 valgt for det 22de Landdistrict, i Nørrejyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1836, 38, 40, 42 og 44, og var Alderspræsident i disse Forsamlinger (jvfr. Nørrejyllands-Stænder-Tidende 1846, S. 9); blev d. 28de Juni 1840 Ridder af Danebroge; d. 8de Maj 1845 entlediget som Landvæsenscommissair og udnævnt til virkelig Justitsraad. † 6te Januar 1850 i Nebel-Mølle. — * $\frac{2}{8}$ 1794 Caroline Christiane Paulsen († 1836), næstældste Datter af daværende Forpagter Rasmus Anthon P. paa Endrupholm. — (Portrait paa det lithographerede Blad: „Danske Folkerepræsentanter i Viborg", 1841).

Veiledning til at dyrke Hør og bearbeide den indtil Heglingen, af C. G. Rafn. Anden omarbeidede Udgave. Efter det Kgl. Landhuusholdnings-Selskabs Foranstaltning besørget. Kbh. 1830. (Halds „Tidsskr. f. Landoekon." I. 424—27; jvfr. sstd. S. 199, Noten; „Ugebl. f. den danske Bonde", I. 118). Tredie forøgede Udgave. Udg. af det Kgl. Landhuusholdn.-Selskab. ibid. 1837. (jvfr. „Berlingske Tid." 1838, Nr. 28).

Oversigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udredte af Kjøbstædbeboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartkorn i Nørrejylland for Aaret 1834. Viborg, 1837. 31 S. Fol.

I Halds „Tidsskrift for Landoekonomi" (Bemærkninger, samlede paa en i Aaret 1829 foretagen Reise i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen samt det nordlige Tydskland; med særdeles Hensyn til Hørdyrkning. [Udtragne af en Beretning til Landhuusholdningsselskabet], i I. 199—220; Beskrivelse over nogle Maskiner til Hørrens Brydning og Skjætning, sstd. S. 221—33; Nogle Bemærkninger angaaende Hørrens Dyrkning og Beredning, i III. 452—70).

I Tidsskriftet „Fædrelandet", udg. af David (Om den ny Matrikul, i V. 1839, Nr. 46, S. 773—82; jvfr. „Den Frisindede" 1839, Nr. 54, og Wulff's Svar i Følgebl. til Aarhuus Stifts-Tid. 1839, Nr. 157).

I „Jyllandsposten" (Om den ny Matrikul, 1839, Nr. 33. 34; jvfr. s. A. Nr. 38).

I „Aarhuus Stifts-Tidende" (Consumtionen, i Aarg. 1842, Nr. 43, Følgeblad; Om Toldgrændsens Ophævelse, 1843, Nr. 193; Om Consumtionens og Grændsetoldens Ophævelse, 1844, Nr. 75; o. fl. a.).

I Dagbladet »Fædrelandet« (Noget om Misforholdene i Bestatningen mellem Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, med Henviisning til Forebyggelsesmidler herimod for Eftertiden, 1844, Nr. 1574).

I »Den Berlingske Tidende« (Tanker ved Kong Frederik den Sjettes Mindestøttes Afsløring ved Skanderborg, den 31te Juli 1845, i Aarg. 1845, Nr. 185).

I »Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørre-Jylland« (Forslag: om Consumtionens Ophævelse, 1836. I. 207—17; ang. Veivæsenet, sstd., S. 487—90; om en ligeligere Fordeling af de Amtsforvalterne tillagte Skriverpenge, sstd. S. 647—50; ang. Reguleringen af de saakaldte blandede Distrikter, 1838. I. 873—75; om Afholdelsen af et Marked i Egtved By, sstd. S. 887—88; om Consumtionens Ophævelse, sstd. S. 1009—21; om Brænderiernes Frigivelse, sstd. S. 1025—32; ang. at Kongeriget Danmark maatte erholde samme Toldlovgivning som Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen, sstd. S. 1041—45; om Consumtionens Afskaffelse imod Indførelsen af en personel Skat, 1840, S. 148—53; om Consumtionens Ophævelse, 1842, S. 777—83; om Anvendelsen af de besparende Renter til Statsgjeldens Afbetaling, sstd. S. 876—79; om at Landskatten af Konge- og Kirketienden fremtidigen maa udredes efter den gamle Matricul, sstd. S. 1062—65; Om Ophævelse af Grændsetolden mellem Jylland og Slesvig, sstd. S. 1087—90; ang. Udjevnelsen af de mellem Kongeriget og Hertugdømmerne stedfindende materielle Forhold, 1844, S. 677—81; om Anvendelsen af 5,100,000 Rbdlr. til Gjælds og Renters Afbetaling m. v., sstd. S. 686—89. — Taler af ham som Alderspræsident, 1836. I. 13—14, 782—84; 1838. I. 10—11, 1383—84; 1840, S. 11—13, 1851, 2834—36; 1842, S. 11—13, 3238—40; 1844, S. 12—13, 2890—92).

**Wulff (Joh. D.)**, Boghandler i Helsingør.

ABC-Bog for Forelskede, og for dem, der ville behage. Efter Jocosus Frauenlieb. En Nytaarsgave for 1839.

**Wulff (Peter Frederik)**, ovenanførte Christian Wulff's ældste Broder; f. d. 26de Novbr. 1774 i Kjøbenhavn; blev d. 21de Febr. 1791 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 21de Maj 1799 Premierlieutenant; 1802 Officeer ved Søcadetcorpset; 1806 Næstcommanderende ved samme Corps; d. 27de Juni 1808 Capitainlieutenant; erobrede samme Aar den engelske Brig Seagull, og udnævntes d. 22de Septbr. s. A. til Ridder af Danebroge; blev d. 28de Januar 1813 Capitain, og benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 8de October 1815 første Lærer i Sømandskabet ved Cadetcorpset; commanderede fra 1813 til 1819, som Chef, den Brig, som krydsede i Øster- og Nordsøen til Cadetternes Øvelse; blev d. 14de Octbr. 1824 Chef for Søcadetcorpset (indtil $\frac{1}{2}$3 1841, da han indtraadte i Contre-Admirals Nummer i Marinens Detail); d. 27de August 1825 Commandeurcapitain; d. 1ste Novbr. 1828 Commandeur af Danebroge; d. 20de Juli 1834 Commandeur; d. 29de April 1839 Generaladjutant for Sø-Etaten, og d. 30te April s. A. tillige kongl. Jagtcapitain;

d. 22de Maj 1840 Kammerherre; d. 22de Juni s. Aar Contre-Admiral (fra $\frac{28}{8}$ s. A. at regne). † 2den Februar 1842 i Kjøbenhavn. — * 1803 Hanne Henriette Weinholt (døbt $\frac{24}{10}$ 1784 i Kindertofte, † $\frac{9}{8}$ 1836, Datter af Jørgen W. og Margrethe Rasmussen). — (Biographi, i „Nyt Archiv for Søvæs." I. 1842, S. 25—27 [Officielle Deel], og derfra i „Dagen" 1842, Nr. 110; i „Ny Portefeuille" 1844. II. 52—57; jvfr. Oehlenschlägers „Erindringer" III. S. 41; IV. S. 170—71; Withs „Danske og norske Søheltes Bedrifter", S. 49—51 og 67—69; „Fædrel." 1840, S. 181—82; „Dagen" 1842, Nr. 38. 40; „Berlingske Tid. f. A. Nr. 33. — Portrait, lithographeret i Em. Bærentzen & Comp. lithogr. Institut, i „Ny Portefeuille" 1844, 2det Bd.).

Rimede Smaating og Efterligninger. Kbh. 1813. (L. T. 1814, S. 486—94).

To Taler fremsagte ved Kongens Nærværelse paa Søcadetacademiet. Kbh 1816.

William Shakspeares tragiske (dramatiske) Værker oversatte. VI.—IX. Deel. Kbh. 188—25, med Shakspeares Portrait; 5te D, overs. af P. Foersom og Wulff. ib. 1818. (L. T. 1819, Nr. 17. 19; Conversationsbl. 2den Aarg. I. Nr. 21) En ny Udgave af Shakspeares dramatiske Værker, overs. ved P. Foersom, Wulff o. A., udkom i 11 Dele. Kbh. 1845—51. (jvfr. Nord. L. T. 1846, Nr. 20).

Manfred (Drama i 3 Acter) af Lord Byron, oversat. Kbh. 1820.

Paradiset og Peen, oversat efter Thomas Moores Lalla Rookh. Kbh. 1824.

Himmelen og Jorden. En Mysterie af Lord Byron. Overs. Kbh. 1827. („Dagen" 1827, Nr. 44; „Conversationsbl." 3die Aarg. Nr. 20—21).

Bemærkninger ved den i Maanedsskriftet for Litteratur, 3die Aargangs 6te Hefte indrykkede Anmeldelse af Commandeur J. P. Wleugels Lærebog i de mathematiske Videnskaber for de kongelige Sø-Cadetter etc. etc. Kbh. 1831. 18 S. 8. (jvfr. Anmelderens „Svar" hertil. ibid. eod.).

Poetiske Arbeider. Udgivne efter hans Død af Chr. Wulff. Kbh. 1844. (jvfr. „Ny Portefeuille" 1844, II. 70—71).

I „Archiv for Søvæsenet" (Understøttelses-Fond til unge Søkrigeres Dannelse, i IX. 1837. S. 339—41).

Poetiske Bidrag i „Tilskueren" (1819, Nr. 7; 1820, Nr. 1), og i „Kjøbenhavnsposten" (1829, Nr. 161).

**Wæwer (Christian)**, see **Wewer.**

**Wøldike (Andreas)**, Brodersøn af Bisskop Andreas W. og Prof. Theol. Marcus W. (anf. i Nyerups Lit. Lex. S. 681); f. d. 27de Januar 1752 i Haderslev, yngste Søn af Peder W. (f. $\frac{17}{10}$ 1692 i Sommersted, Adjunct sstd. hos sin Fader, den ældre Peder W., 1724,

Sognepræst sstd. 1725, Kirkeprovst og Sognepræst i Haderslev 1751, † $\frac{14}{5}$ 1759) og Anna Catharine Arnkiel (f. 1707, † 1767, en Datter af Præsten Anders A. i Moltrup); kom efter Faderens Død i sin Fødebyes Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1769; rejste derpaa til Kjøbenhavn og tog i Juli s. A. første Examen med Berømmelse; blev 1771 Alumnus paa Borchs Collegium, og siden tillige Vice-Decanus paa Communitetet; absolverede d. 27de Marts 1776 den theologiske Embedsexamen (Haud illaud.); blev d. 2den Juli 1777 Stiftspræst paa Vallø; d. 19de Januar 1787 Slotspræst til Kronborg, Præst ved den tydske Menighed samt Garnisonspræst i Helsingør; d. 25de September 1789 Sognepræst i Storehedinge. † 29de December 1836. — * 1. 1777 (den af Ewald besungne) Anna Hedevig Jacobsen († 1788 i Helsingør, Datter af Fiskemester Ole J. i Rungsted). * 2. Anne Christiane Dorothea Bræstrup (døbt $\frac{28}{10}$ 1754 i Kjøbenhavn, † $\frac{18}{7}$ 1809 i Storehedinge), Datter af Hofmaler Jens Christensen B. og Anne Christine Jessen. * 3. Dorthea Langemarck († $\frac{23}{9}$ 1846, i sit 79de Aar, i Kbhvn.). — (Hans Autobiographi i Worms Lex. III. 873—75; jvfr. Ost's „Materialier", Nr. 110, af Fr. Thaarup).

*Dispp.* pro stipendio Collegii Medicei, Havn. 4to: α) De *Clementis Romani* vita et scriptis. Part. I.—III. 1771—73; — β) De *Assyriorum* clade. 1774; — γ) De precum utilitate. 1775. — 3 Prædikener. Kbh. 1775. (Krit. Journ. 1775, S. 265; L. E. 1775, Nr. 32, S. 502—4). — Diss. ostendens ecclesiæ antiqvissimæ opinionem *de statu animæ post mortem* non favere Pontificiorum *de purgatorio* dogmati. Havn. 1776. 8. — Prædikener over adskillige af de anordnede Søn- og Festdags-Evangelia, samt andre Texter. Kbh. 1779. (Ny krit. Tilsk. 1779, Nr. 41; L. E. 1779, Nr. 42). Anden Samling. Sorøe 1787. — Vier Predigten. Sorøe 1780. (L. E. 1781, Nr. 26). — J. Jochims Forsøg til at forbedre Underviisningen i Landsbye-Skolerne, oversat. ibid. 1781. (Litt. Journ. 1781. II. 35; L. E. 1781, Nr. 28). — D. Langhans om de Laster, som hævne sig selv paa Menneskenes Helbred, oversat. ibid. 1783. (L. E. 1781, Nr. 9). — De, som saae med Graad, skulle høste med Frydesang. En Prædiken paa Nytaarsdag. Kbh. 1785. (L. E. 1785, Nr. 16). — Liigprædiken over Julius Woldike. ibid. 1786. (L. E. 1787, Nr. 27). — Ved min Kones Grav i Mariækirke i Helsingør. ibid. 1788. — De to sidste danske Prædikener i Helsingør og Antrædelses Prædiken i Store Heddinge. ibid. 1789. (Krit. o. Antikr. 1790, Nr. 18; L. E. 1793, Nr. 13, af V. C. Hjort). — Tale i Anledning af den gyselige 26de Februari efter Prædiken Fastelavns Søndag 1794 i Store Heddinge Kirke. ibid. 1794. (L. E. 1794, Nr. 48, af V. C. Hjort). — Prædikener med flere kortere aandelige Taler, holdne ved adskillige Leiligheder. I.—II. Bind. ibid. 1791—1802. (Krit. o. Antikr. XVI. Nr. 40). — Prædiken over Ephes. 5, 19, da Orgelet i Store Heddinge Kirke første Gang blev brugt. ibid. 1796. (L. E. 1796, Nr. 25, af V. C. Hjort; „Iris og Hebe" 1796 I. 258). — Spørgsmaale til Børn, af et ascetisk Selskab i Zürich. Oversatte. ibid. 1797. 2det Oplag. Odense 1813. — Svar paa de ham 1797 i Adresseavisen No. 125 forelagte Spørgsmaal i Anledning af en Note, tilføjet en Gravskrift over Provst Bredenberg. Kbh. 1798. („Iris" o. Hebe"

1798, II. 356—58). — Adskilligt i theologiske Materier. ibid. 1800. (L. E. 1800, Nr. 40). — Ved min anden Søns Confirmation i Storeheddinge Kirke. ib. eod. (L. E. 1800, Nr. 41, af V. C. Hjort, jvfr. Woldikes Svar derpaa tilligemed Recensentens Replik i Nr. 45, og Woldikes Duplik i Nr. 52). — Ved Pastor Mehls og min ældste Datters Vielse i Balløe Slotskirke. ibid. 1802. — Den nye anbefalede Maade at sørge for Fattige paa Landet, kan bedre afhielpe Nød end den hidtil brugelige Maade at uddele Almissen. En Prædiken. ibid. 1803. — Tale ved Joh. Rehlings Ægteforening. ibid. 1805. — Meninger, foranledigede ved Bisskop Boisens Plan. ibid. 1806. — Prædikener, hvortil Nutidens Begivenheder give Anledning. ibid. 1808. (Hall. Allg. L. Z. 1810, Ergänzbl. Novbr. S. 966).

Ligprædiken over Kong Christian VII. Kbh. 1814.

Fredsprædiken. Kbh. 1814.

Tale holden i et Venneselskab paa Frederik den 6tes Fødselsdag, d. 28de Januar 1817. Kbh. 1817.

Jesu Christi sidste Lidelsers og Døds Historie. Kbh. 1820.

I Fallesens „Theologisk Maanedsskrivt“ (En Visitats-Prædiken, XII. 170—184; Liigtale over Skolelærer og Kirkesanger Rohr, den 25de April 1808, sstd. S. 184—88; To Prædikener, sstd. S. 474—501).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Tale ved en Mands Jordefærd, som fandtes død i en Leergrav, 1817, Nr. 24; Fortale til min tydske Prædiken 1787 i Helsingørs St. Mariæ Kirke, 1824, Nr. 56).

Beskrivelse over Storeheddinge, i Lahdes „Danmarks Kjøbstæder“.

**Woldike (Andreas)**, Nysanførtes Søn; f. d. 14de April 1787 i Helsingør; besøgte i flere Aar Herlufsholms Skole; blev d. 4de September 1808 ansat som Secondlieutenant ved Danske Livregiments 3die Bataillon, men søgte snart Ansættelse ved den staaende Hær, og blev udnævnt til Fændrik ved Sjællandske Skarpskytter-Corps i Januar 1809; tog 1810 den befalede Officeers-Examen og blev som ældre Secondlieutenant forflyttet til Jydske Skarpskytter-Corps i Juni 1811; tog 1813 Landmaaler-Examen, og blev Premierlieutenant ved Kjøbenhavns Infanteri-Regiment, ved hvis Reduction han ansattes ved 3die Jydske Infanteri-Regiment, hvor han foruden den daglige Tjeneste fik det Hverv at være Lærer ved dette Regiments Underofficeer-Skole; erholdt 1817 Permission paa 9 Maaneder for at deeltage i en naturhistorisk Rejse igjennem en Deel af Sverige, Norge og Nordlandene; vedblev herefter Tjenesten ved Regimentet indtil 1819; men da dette skulde drage til Garnison i Aalborg, erholdt han Tilladelse til at forrette Tjeneste ved Prinds Christian Frederiks Regiment, for tillige at være sin Broder behjelpelig med at ordne og opstille den europæiske Fuglesamling, som han havde afstaaet til Kongen; deelte nu sin Tid imellem Tjenesten ved Regimentet og det kongelige Museum indtil 1823, da han ansattes som Adjutant hos Infanteri-Inspecteuren, Generalmajor v. Römer, i hvilken Stilling han uafbrudt forblev i

13 Aar; fik 1825 Anciennitet som Capitain, og udnævntes 1827 til Stabscapitain; blev 1836 Havneskriver i Kjobenhavn; f. A. Justitsraad; 1851 entlediget med Pension. — * $\frac{1}{5}$ 1829 Anna Marthine Haagen (f. $\frac{8}{8}$ 1793 i Kbhvn., Datter af Etatsraad, Politi-Directeur Hans H. og Anna Cathrine f. Mengs).

I »Magazin for militair Videnskabelighed« (Om Skydeovelse med Riffel, i IX. 269—282). — I »Nyt Magazin for milit. Videnskabelighed« (Om Skydemaaden, især med Hensyn til Anslaget, ved Soldatens Skydeovelse, i II. 181—192; Midler til at bevare Geværløb for Rust, i III. 88—90).

**Wölfferdt (Friedrich Christian Heinrich)**, f. 1787 (døbt $\frac{29}{7}$ f. A.) i Kjobenhavn, Søn af daværende Skibscapitain, siden Havne-Controleur sammesteds, Johan David W. (døbt $\frac{8}{10}$ 1755 i Kbhvn., † $\frac{4}{11}$ 1816) og Marie f. Faber; tog i April 1808 dansk-juridisk Examen med bedste Charakteer; nedsatte sig 1810 som Sagfører i Aalborg, hvor han d. 31te Decbr. 1811 blev Politi-Adjutant; d. 10de August 1813 tillige Procurator ved samtlige Underretter i Aalborg Stift, Aalborg By og Birkething undtagen; d. 5te Decbr. 1821 Stiftsrevisor og anden Raadmand i Aalborg; d. 7de Juli 1826 virkel. Cancelliraad; d. 7de Juni 1833 Byfoged og første Raadmand i Aalborg samt Birkedommer i Nørre-Sundby Birk; d. 6te Novbr. 1844 tillige Herredsfoged og Skriver i en Deel af Fleskum Herred; d. 3die Decbr. 1847 i Naade og med Pension entlediget, samt udnævnt til Justitsraad. † 4de Juni 1852. — * Anne Cathrine Lorentzen (f. $\frac{30}{10}$ 1787 i Kbhvn., Datter af Brændeviinsbrænder Detlev Hendrich L. og Frederike Ipsen).

Extract af de til Cancelliet, i Anledning af Pengevæsens-Forordningen, indkomne Forespørgsler, med Collegii Svar, uddraget af Collegialtidenden. Aalborg, 1815.

**Wørrishøffer (Johan Andreas Philipp Ferdinand)**, f. d. 3die Januar 1804 i Lübeck, en Søn af Johann Philipp v. W. (f. $\frac{8}{8}$ 1776 i Ortenberg i Churhessen, † 1812), Lieutenant i det Slesvigske Infanteri-Regiment, og Anna Joachime v. Fischer (døbt $\frac{14}{8}$ 1780 i Kbhvn., Datter af Major Melchior F. og Gyta Rebecca f. Pultz); blev i Januar 1824 optagen paa Landcadet-Academiet; d. 20de Decbr. 1825 Secondlieutenant ved det 1ste jydske Infanteri-Regiment; i Januar 1831 Lærer i det tydske Sprog ved Landcadetcorpset; d. 1ste Decbr. 1834 Premierlieutenant; 1842 tillige Lærer i Tydsk ved den militaire Højskole (indtil Slutningen af 1848); gav ogsaa Underviisning i samme Sprog i Friis's Realskole; udnævntes d. 15de April 1847 til Capitain af 2den Klasse (med Anciennitet fra $\frac{30}{9}$ 1841) i 5te Linie-Infanteri-Bataillon,

og afgik fra 1ste Maj s. A. som Lærer ved Landcadetcorpset; blev d. 27de Maj 1848 Capitain af 1ste Klasse i samme Bataillon; d. 13de Septbr. s. A. Ridder af Danebroge; fik d. 14de April 1849 Majors Charakteer, og d. 11te Aug. s. A. Majors Anciennitet; var Stabschef ved Generalcommandoen paa Als; blev d. 29de Novbr. 1849 Commandeur for 7de Linie-Infanteri-Bataillon; d. 13de Juni 1850 virkelig Major; d. 4de Febr. 1851 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn; erholdt d. 22de Novbr. s. A. Oberstlieutenants Charakteer (dog indtil videre uden Anciennitet), og ansattes i Decbr. s. A. som Commandeur for 2den holstenske Infanteri-Bataillon; blev d. 1ste Maj 1852 Commandeur for 16de Linie-Infanteri-Bataillon. — *Margarethe Christiane Charlotte Kosbrock (f. $\frac{13}{8}$ 1807), Datter af Borger Nicolaus K. i Rendsborg.

Leitfaden zur Erlernung der deutschen Sprache. Kopenh. 1839.

Materialier til Brug ved Oversættelse fra Dansk til Tydsk. Kbh. 1815. Andet Oplag. ibid. 1849.

6 Gedichte, aus dem Dänischen des H. P. Holst, i „Portefeuillen" 1840, I. 1—3, 121; III. H. 36.

# 3.

**Zahle (Christian Gottlieb)**, f. d. 9de August 1752 i Hollingsted, Gottorp Provsti, i Sønderjylland, hvor hans Fader Johann Christian Z., givt med Elisa Catharina Z., da var Præst (fra 1745), siden ($\frac{10}{1}$ 1757) til Tumby og Strukstrup i samme Provsti (f. 1719 i Kbh., Jubellærer $\frac{22}{9}$ 1793, † $\frac{28}{4}$ 1795); kom 1766 i Domskolen i Slesvig, og 1769 i Latinskolen i Halle; afgik derfra i det følgende Aar til Universitetet sstds., hvor han tilbragte 3 Aar; rejste 1775 til Kjøbenhavn, underkastede sig 1778 theologisk Examen paa Gottorp og vendte efter $1\frac{1}{2}$ Aars Forløb tilbage til Kjøbenhavn, hvor han blev Huuslærer hos Præsten Manthey ved St. Petri Kirke; blev d. 12te Maj 1781 tydsk, og d. 26de Marts 1790 tillige dansk Præst ved Vemmetofte Frøkenkloster i Sjælland; d. 15de Februar 1799 Sognepræst til Slaglille og Bjernede sammesteds. † 24de Juli 1817. — *Christina Esmarch (døbt $\frac{23}{4}$ 1762 i Boel, † $\frac{29}{8}$ 1827 i Slaglille, en Datter af Hinr. Christian E. og Maria E.). — (Jvfr. Kordes's Lex. S. 407; Lübker's u. Schröder's Lex. II. 714—15).

Warum reden die Menschen so wenig von Gott in Gesellschaften. Aus dem Dänischen des Prof. F. L. Bang. Kopenh. 1791. (L. E. 1791, S. 701; Allg. D. Bibl. CX. 362). — Sarkasmen, aus einer Dänischen Originalschrift übersetzt. Adrianopel, 1792. [ɔ: prosaisk Oversættelse af J. C. Bie's „Originale danske moralske

Fabler"]. (L. E. 1793, S. 107; N. Allg. D. Bibl. II. 390). — C. Bastholms Auserlesene Stücke aus dem alten Testamente, übersetzt und mit Anmerkungen erläutert; ins Deutsche übersetzt. Flensb. u. Leipz. 1794. (L. E. 1795, Nr. 2). — Welche sind die besten Mittel, dem gemeinen Mann mit dem Inhalte seiner Bibel bekannter zu machen? Kopenh. 1796. (Allg. L. Z. 1797, Nr. 107). — Neuestes Handbuch der Sternkunde, für Lehrlinge und Liebhaber. Aus dem Dänischen des Soeborgschen Sternkatechismi übersetzt, und mit neuen Anmerkungen begleitet. Aufs Neue durchgesehen und mit Zusätzen vermehrt von Th. Bugge. Kopenh. 1798. — Herder om Guds Søn, Verdens Frelser, efter Johannis Evangelium. Oversat. Kbh. 1799. — N. E. Balles Aufklärung seiner Vorlesungen über die Bibel, und der Bericht an die Dänische Canzley, den aristokratischen Katechismus betreffend. Aus dem Dänischen. Kopenh. u. Leipz. 1800. — Fredens hellige Hædersminde. En Prædiken paa Nytaarsdag 1802. Kbh. 1802.

Joh. Aug. Nösselts Levnet, Charakteer og Fortjenester. Tilligemed en Samling af hans, tildeels utrykte, Afhandlinger, Breve og Brudstykker. Udgivet af Aug. Herm. Niemeyer. Oversat fra Tydsk. Kbh. 1817.

**Zahle (Ernst Sophus Wilhelm)**, Nysanfortes Søn; f. d. 19de Marts 1797 paa Vemmetofte; kom 1810 i Herlufsholms Skole, og afgik derfra til Universitetet 1817; tog Aaret efter anden Examen med Udmærkelse og vicarierede derpaa et halvt Aar for sin ældre Broder som Lærer ved Herlufsholms Skole; blev siden Alumnus paa Walkendorfs Collegium og Lærer i Naturhistorie ved Metropolitanskolen; vandt 1821 den udsatte Præmie for en Mindesang over M. Luther (jvfr. L. T. 1821, S. 319—20); absolverede i Juli 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 12te Novbr. s. A. Adjunct ved Metropolitanskolen; d. 28de Maj 1824 Sognepræst til Aasens og Klakring i Aarhuus Stift; erholdt 1828 en Præmie for Besvarelsen af den af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab for det Thottske Legat 1826 udsatte Priisopgave „om Maarens Udryddelse" (s. L. T. 1828, S. 561); blev d. 13de Marts 1829 Sognepræst for Hvedstrup og Flyng i Sjælland; d. 17de October 1836 Hof- og Slotspræst. † 30te Marts 1837 i Kjøbenhavn. — * 1824 Wilhelmine Catharine Louise Bottger (f. 1/7 1802 i Kbhvn., † 8/3 1837 i Hvedstrup), en Datter af Rodemester Melchior B. og Frederike Marie B. — (Jvfr. Fortalen til hans „Digte", 1843, S. IV—VIII; „Dagen" 1837, Nr. 77, 81; Berl. Tid. s. A. Nr. 80; Kbhvnspost. s. A. Nr. 89, 93; Adr. Compt. Efterrn. s. A. Nr. 83; „Ny Freia" 1827, S. 227).

Mindesang over Morten Luther. Kbh. 1821. 4to. (Tilkjendt den udsatte Præmie).

Casual-Taler. Første Hefte. Kbh. (1835). („Christel. Kirketid." 1835, Nr. 6—7).

Efterladte digteriske Arbeider, udgivne af E. Clausen. Kbh. 1837.

(jvfr. Kbhpost. 1837, Nr. 155; Kbhvns Læsesalons Ugeblad 1837, S. 69—72; Nord. Ugeskr. 1837, S. 211—12, af Fr. Barfod).

Digte, samlede og udgivne efter hans Død. Kbh. 1843. (J. f. L. o. K. II. 1843. S. 1—14; „Ny Portefeuille" 1843, II. 30).

En Tale ved Jubelfesten paa Herlufsholm d. 23de Mai 1816, indf. i de af A. W. Brorson og C. F. Hornemau angaaende denne Fest udgivne „Forhandlinger", Kbh. 1817, S. 112—117.

Herlufsholms Skole i sin Fødsel, en Fortælling, i Elmquist's „Læsefrugter" XLI. 161—81.

En Deel Digte og Sange, deels særskilt trykte, deels adspredte i: „Aftenblad" 1823, og „Nyt Aftenblad" 1824—26, „Sange i Anledning af Regentsens anden hundredaarige Jubelfest", Rahbeks „Tilskuerne" 1823, „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn", E. Beyers „Gefion" 1826, Elmquist's „Læsefrugter" (Bd. 31, 35, 36, 38, 39, 41, 45), Garbrecht's „Dannebroge", Heibergs „Kbhvns flyvende Post" 1827, „Skandinavisk Nytaarsgave" 1828, M. Winthers „Sneelilier" 1828, „Kjøbenhavnsposten" 1829 flgg.; „Dagen" 1829, Oehlenschlägers „Prometheus" (III. 374), „Nyt Repertorium for Morskabslæsning" (II. 16), A. S. Brandts „Poet. og pros. Lommebog" 1835, Holst's „Nytaarsgave fra danske Digtere" 1837, „Repertorium for Morskabslæsning" 1843, samt i „Mindeblade for Herlovianere", 1850. — Enkelte af hans Sange ere satte i Musik af H. P. J. Lyngbye (1831).

Kritiske Anmeldelser i „Maanedsskrift for Litteratur" (af: J. L. Heibergs „Prindsesse Isabella", i III. 443—51; H. B. Melchiors „Den danske Stats og Norges Pattedyr", XIV. 1—24; F. C. Sibbern „Til Minde om H. B. Melchior", ssts. S. 24—26; T. Rumohr „Regner Lodbrog og hans Sønner", XV. 398—402; C. Bagger „Dronning Christine og Monaldeschi", ssts. S. 402—09; W. Holst „Christian den Anden", ssts. S. 409—12; „Marsk Stig", ssts. S. 412—14); samt Recensioner i det æsthetiske Fag i „Dansk Litteratur-Tidende".

Udgav efter Forfatterens Død: Den danske Stats og Norges Pattedyr. Et Priisskrift af H. B. Melchior. Kbh. 1834, med 13 Kbt.

**Zahrtmann (Christian Christopher)**, ældste Søn af nedenstaaende Sognepræst Henr. Christ. Z.; f. d. 21de Decbr. 1793 i Viborg; blev d. 21de October 1810 Secondlieutenant i Sø-Etaten; d. 28de Januar 1813 Ridder af Danebroge; d. 4de Januar 1818 Premierlieutenant; 1819 Medhjelper ved Sø-Kaart-Archivet; d. 10de Septbr. 1826 Capitainlieutenant; 1826 Directeur for Sø-Kaart-Archivet, og General-Inspecteur over Sø-Etatens Chronometre; d. 1ste Novbr. 1828 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; 1830 Ridder af St. Anna-Ordenens 2den Klasse, og s. A. Ridder af den franske Orden pour le mérite militaire; s. A. Medlem af Constructions- og Reglerings-Commissionen (af hvilken han udtraadte 1848, men d. 17de Septbr. 1851 atter blev Medlem); d. 28de Octbr. 1836 Capitain; d. 9de Decbr. 1839 Adjutant hos H. M. Kongen; 1841 Ridder af den preussiske røde Ørns 3die

Klasse; d. 10de Juni s. A. Commandeur af Danebroge; s. A. Ridder af Sværd-Ordenen; d. 26de Marts 1843 Commandeurcapitain; s. A. Ridder af den røde Ørns 2den Klasse uden Stjerne; d. 18de September 1845 Kammerherre; d. 18de Marts 1846 Medlem af Defensions-Commissionen; d. 16de Juli s. A. Commandeur af Sværd-Ordenen; s. A. Stor-Commandeur af den græske „Vor Frelsers Orden"; udtraadte d. 3die Marts 1848, ifølge egen Begjæring, af Kongens Adjutantstab; blev d. 11te Marts s. A. anden Militair-Deputeret i Admiralitets- og Commissariats-Collegiet; d. 20de Marts s. A. Medlem af den permanente Defensions-Commission for hele Riget; d. 27de Marts s. A. Medhjelper ved Marine-Ministeriet; d. 6te April s. A. Marine-Minister; d. 12te Septbr. s. A. Commandeur; d. 15de Novbr. s. A., efter Ansøgning, i Naade entlediget som Marine-Minister, men overtog d. 16de Novbr. s. A. interimistisk Marine-Ministeriet; udnævntes s. A. til Ridder af St. Anna-Ordenens 1ste Klasse, og d. 14de Juli 1850 til Storkors af Danebroge; fratraadte d. 10de August s. A., efter Ansøgning paa Grund af Sygdom, som interimistisk Marine-Minister; blev d. 3die Aug. 1851 Contre-Admiral; d. 2den April 1852 udnævnt til Flaade-Inspecteur (foreløbig for 2 Aar fra $\frac{1}{4}$ s. A.) — *Sophia Elisabeth Donner (f. $\frac{1}{11}$ 1805), en Datter af Conferenceraad Conr. Hinr. Donner og Elisabeth f. Willink, i Altona. — (Portrait, lithogr. 1849, i „Galleri af danske Krigere", Nr. 5).

Meninger om det hensigtsmæssigste Værn for Danmark, med Hensyn til Capitain v. Bloms Yttringer i samme Anledning. Kbh. 1831. 72 S. (jvfr. H. J. Blom: „Land- og Søemagt", Nr. 2, 1832; M. f. L. VIII. 321 flg., af J. A. Fibiger; Falck's N. Staatsb. Magaz. II. 446—72; G. L. Badens „Danmarks Riges Historie" Bd. V. S. VII.).

Beschreibung des *Kattegats*. Copenh. 1841.

I „Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed" (Bemærkninger over de Venetianeren Zeni tilskrevne Reiser i Norden, i Bd. II. 1833. S. 1—35).

I „Nyt Archiv for Søvæsenet" (Gjenlyd fra 1801, i Bd. I. 1842. S. 168—198, med 1 Tabel. [jvfr. „Fædrel." 1842, Nr. 857. 882—85. 888. 891]; Erindringer fra Fregatten Thetis's Togt i 1842, i Bd. II. 1843. S. 255—284. [Uddrag i „Berlingske Tid." 1843, Nr. 186—89]; Russiske Chronometer-Expeditioner, i Bd. IV. S. 231—32; Om Grundlaget for Søkaart-Archivets nye Kaart over Dansk Vestindien, i 2den Række, Bd. IV. S. 280—83; Planet-Systemet, sstd. S. 483).

I Schumachers „Astronomische Nachrichten" (Auszüge aus Briefen aus Paris, Bd. II. Nr. 39, S. 242; Bd. V. Nr. 113).

I Falck's „Archiv für Gesch. u. s. w. der Herzogthümer" (Erklärung, betreffend einige neuere von der Königlichen Admiralität herausgegebene Seekarten, i Bd. V. 1847. S. 491—95).

**Zahrtmann (Henrik Christian)**, f. d. 28de Februar 1762 i

Tisted i Viborg Stift, hvor hans Fader Johan Henrik Z., givt med Mariane Friis, var Sognepræst (fra $\frac{28}{12}$ 1759); blev dimitteret til Universitetet fra Viborg Latinskole 1775, og udmærket ved Examen Artium; tog d. 31te Marts 1779 philologisk, og d. 4de April 1786 theologisk Embedsexamen, begge med Charakteren Laudabilis; var Alumnus paa Borchs Collegium; blev d. 18de August 1786 Præst ved Tugt- og Manufacturhuset i Viborg; d. 14de Novbr. 1788 Sognepræst til Asferg og Faarup i Aarhuus Stift, og d. 21de Januar 1791 til Sortebrødre- eller Søndersogns Menighed i Viborg; var i flere Aar constitueret Stiftsprovst i Viborg Stift og Provst i Nørlyng Herred. † 6te September 1826. — *Jochumine Bodilline Tetens (døbt $\frac{20}{5}$ 1771 i Horsens, † $\frac{24}{2}$ 1846 i Viborg), næstyngste Datter af Biskop Peder Jacobsen T. og Anania Wederkinch. — (Thaarups Fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 489; Hundrup's Biogr. Efterretn. om philolog. Candidater, 1849, S. 16).

Argumenta pro *authentia librorum Novi Testamenti* ex *Hæreticorum* scriptis. Diss. I.—IV. pro stipendio Colleg. Med. Havniæ 1781—84. 8vo. („Iris" 1791, IV. 169). — Abbt om Døden for Fædrenelandet, oversat. Viborg, 1803. (L. E. 1804, Nr. 19). — Forsøg til Kirkebønner under nærværende Krigsuroligheder. ibid. 1807.

I „Efterretninger fra Selskabet for indenlandsk Konstflid" (Kunstflidens Tilstand i Viborg Kjøbstad og Omegn, i I. 501—508).

**Zeise (William Christopher)**, f. d. 15de October 1789 i Slagelse, hvor hans Fader Friedrich Z. (døbt $\frac{29}{9}$ 1754 i Aabenraa, † $\frac{15}{9}$ 1836 i Slagelse, Søn af Apotheker Christopher Z. i Aabenraa og Maria Gertrud Henningsen) var Apotheker og givt med Johanne Helene Hammond (døbt $\frac{1}{9}$ 1755, † $\frac{25}{6}$ 1831 i Slagelse, Datter af Commerceraad William H. og Louise Charlotte Hagerup); kom 1802 i sin Fødebyes Latinskole, i hvilken han tilbragte noget over 2 Aar; beskæftigede sig derpaa udelukkende med at lære Apothekervidenskaben, deels i Hofapotheket i Kjøbenhavn, deels i hans Faders Apothek; kom i Efteraaret 1806 efter eget Ønske i Huset hos Professor H. C. Ørsted, for under hans Vejledning at fortsætte sine chemiske og physiske Studier; blev 1809 dimitteret til Universitetet af daværende Cand. Theol., nu Sognepræst til Hjembek i Sjælland, E. C. Basse; tog i det paafølgende Aar den philologisk-philosophiske Examen (Laud.); udnævntes d. 1ste Decbr. 1813 til Alumnus paa Walkendorfs Collegium; underkastede sig 1815 den pharmaceutiske Examen (eenstemmigt Laud.), og siden Magister-Conferencen; disputerede d. 21de October 1817 for den philosophiske Doctor- og Magistergrad (creeret $\frac{1}{11}$ f. A.); tiltraadte i Begyndelsen af Aaret 1818 en Udenlandsreise, ved Understøttelse

fra Fonden ad usus publicos samt det Thottske Rejsestipendium fra Universitetet etc.; opholdt sig omtrent et halvt Aar i Göttingen, hvor han fornemmelig benyttede Strohmeyers Vejledning, og et Aar i Paris, hvor han især hørte Forelæsninger hos Thenard, Gay-Lussac, Brongniart og Vauquelin; besøgte paa Tilbagevejen Heidelberg, og hjemkom mod Slutningen af 1819; holdt i Somrene 1820—23, understøttet af det Kgl. Landhuusholdnings-Selskab, offentlige Forelæsninger over den techniske Chemi, med stadigt Hensyn paa Næringsvejene i Fædrelandet (jvfr. N. landoeconom. Tid. IV. 358; VII. 261); antoges 1820 til at forestaae Øvelserne i det da oprettede chemiske Øvelses-Laboratorium; fik d. 14de Juni 1822 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Undersøgelse „over Svovelkulstoffets Forbindelser med Æskene" (jvfr. Ørsteds Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1821—22, S. 11—13); udnævntes d. 25de Juni s. A. til Professor extraordinarius i Chemi ved Kjøbenhavns Universitet; valgtes d. 7de Octbr. 1824 til Medlem af det Kongl. medicinske Selskab, og d. 10de Decbr. s. A. til Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab; blev d. 21de Februar 1829 tillige Lærer i Chemi ved den nylig oprettede polytechniske Lære-Anstalt og 2det Medlem af dennes Bestyrelse; udnævntes d. 28de October 1836 til Ridder af Danebroge, og 1842 til Ridder af Nordstjerne-Ordenen; var desuden Medlem af Landhuusholdnings-Selskabets Konst-Commission (siden 1822), og af flere videnskabelige Samfund. † 12te Novbr. 1847 i Kjøbenhavn. — *Maren Martine Bjerring Brock (f. $\frac{12}{3}$ 1806), ældste Datter af Christian B., ved Stempelcomptoiret, og Ulrikke Marie f. Nielsen. — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia ved Reformations-Jubelfesten 1817, p. 42—43; Mindeskrift, af H. C. Ørsted, i „Oversigt over det Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Forhandlinger" 1848, Nr. 3, S. 19—30, og derfra, med flere fuldstændiggjørende og berigtigende Tilføjelser, i Selmers „Nekrolog. Samlinger", 1ste Aarg. S. 23—35; jvfr. Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XXI. 462—64; A. Clausade „Voyage à Stockholm", Paris, 1845).

*De vi corporum alcalinorum materias regno organico peculiares transmutandi*, annexis quibusdam de transmutatione chemica in genere. Diss. inaug. Hauniæ, 1817. (L. T. 1818, Nr. 7).

Erindringsord til Forelæsninger over anvendt Chemie. Kbh. 1825.

Udførlig Fremstilling af Chemiens Hovedlærdomme, saavel i theoretisk som practisk Henseende. Første Bind. Med 4 Kobbertavler. Kbh. 1829.

*De chlorido platinæ et alcohole vini sese invicem permutantibus*, nec non de novis substantiis inde oriundis. Programma (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hauniæ, 1830. 4to, cum tab. lithogr. (i dansk Udtog, ved Forf., i L. T. 1830,

S. 750—52; frit oversat og forkortet i Annal. der Physik und Chem. Bd. 97 [Poggendorff Annal. Bd. 21]. 1831. St. 4. Apr. S. 497—541, og derfra i Geiger und Liebig Magaz. für Pharm. Bd. 35. (Bd. 2). 1831. H. 2. Aug. S. 103—11 [Neue Art von Platinsalzen]; Brewster Journ. 1832. Apr. p. 328, og derfra i Dublin Journ. of med. and chem. Sc. Vol. I. 1832. No. 2. May, p. 218—21). Paa Tydsk: Ueber das *Verhalten des Chlorplatins zum Alcohol* und die Producte ihrer Wechsel-Wirkung. Nebst einem Anhange über Platinlampen und Lampenessig, so wie über *Chloräther* und *schweren Salzäther*. Aus dem Lateinischen, Dänischen und Englischen übersetzt. (Abgedr. aus Schweigger Jahrb. für Chem.). Halle, 1831, nebst 1 Kpfr.

Om den af Hr. Reservechirurg *Djörup aflägte chemiske Pröve* ved den sidste Concurs for Professoratet i Pharmacologie og medicina forensis. Kbh. 1832. (M. f. L. VII. 435—42, af J. G. Forchhammer; jvfr. Art. M. Djørup, I. 342).

Haandbog i de organiske Stoffers almindelige Chemie. Kbh. 1847.

I „Nye landoeconom. Tidender" (Om Urinens Anvendelse som Gjødning, i III. 1821. S. 314—44; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, med en Anviisning for Tilberedningen af dette Product, i IV. 1822. S. 271—301, med 1 Steentryk. (i Udtog, ved Forf., i „Tidsskrift for Naturvidenskaberne" I. 238—56, og overs. paa Tydsk af Fried. Hell, i Trommsdorff N. Journ. der Pharm. Bd. 7. 1823. St. 1. S. 145—60).

I „*Tidsskrift for Naturvidenskaberne*" (Om det hos os oprettede offentlige chemiske Övelses-Laboratorium, i I. 1822. S. 56—63; Udtog af en analytisk Undersögelse af et Slags i Sjælland fundne Kul, sstd. S. 122; Om Kornbrændeviins Forædling ved Chlorinekalk, o. s. v., sstd. S. 238—56. [see ovenfor]; En ny Klasse af Svovelforbindelser, opdagede, sstd. S. 265—68; Xanthogensyren med nogle af dens Producter og Foreninger. [Udtog af hans Afhandling i Vidensk. Selsk. naturv. og mathem. Afhandlinger I. D.], i II. 1823. S. 82—133).

I Schweigger's „Journal für Chem. und Physik" (Vorläufige Anzeige einer neuen Classe von Schwefelverbindungen. Auszug eines Berichts vom 17. Mai 1822 an die Kgl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Copenhagen; aus dem Dänischen von C. G. Deckmann, i Bd. 35. (Jahrb. Bd. 5). 1822. H. 2. S. 73—82. [i Udtog i Annals of Philos. Vol. 20. (Vol. 4). 1822. Octbr. p. 241—47]; Ueber das Vorkommen des Schwefels in der Assa foetida; Auszug eines Briefes vom 15. Apr. 1826, i Bd. 46. (Jahrb. Bd. 16). 1825. H. 3. S. 314—26); Schwefelweinöl und analoge Verbind., i Bd. 67. S. 73; Bd. 68. S. 146; jvfr. Poggendorff Annal. Bd. 28. S. 628—30, Noten).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs *naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*" (*Xanthogensyren*, med nogle af dens Producter og Foreninger, i I. 219—276. [jvfr. Ørsteds Oversigt 1822—23, S. 12—16, og Tidsskr. for Naturvidensk. II. 82—133]; paa Tydsk overs. af C. G. Deckmann i Schweigger Journ. für Chem. und Physik Bd. 36. (Jahrb. Bd. 6). 1822. H. 1. S. 1—67. [Uddrag i Annal. de Chim. et de Physiq. T. 21. 1822. Octbr. p. 160—78]; Om Virkningen mellem *Kulsvovlet og Ammoniaken i Alkohol*, med de derved frembragte Foreninger, og i Særdeleshed om en nye Classe af Svovelcyan-Forbindelser, II. 105—158; særskilt aftr. Kbh. 1824. 4; overs. paa Tydsk af F. H. Heder i Schweigger Journ. für Chem. und Physik Bd. 41. (Jahrb. Bd. 11). 1824. H. 1.

S. 98—115; H. 2. S. 170—220. [Udtrag i Annal. de Chim. et de Physiq. T. 26. p. 33, 113 flg., og derfra i Buchner Repertor. für Pharm. Bd. 19. 1824. H. 1. S. 1—62]; Analyse af det *xanthogensyrede Kali* og af *Xanthogensyren*, II. 221—244; paa Tydsk overs. af F. H. Hecker i Schweigger Journ. für Chem. und Physik Bd. 43. (Jahrb. Bd. 13). 1825. H. 2. S. 160—84. [Om disse tre Afhandlinger jvfr. L. T. 1828, S. 216—20]; Kulbrintet *Chlorplatin-Ammoniak*, V. 141—152. [særskilt aftr. Kbh. 1831. 4to; paa Tydsk overs. i Annal. der Physik und Chem. Bd. 97. (Poggendorff Annal. Bd. 21). 1831. St. 4. Apr. S. 542—49]; *Mercaptanet*, med Bemærkninger over nogle andre nye Producter af Svovelvinsyresaltene, som og af den tunge Vinolie, ved Sulfureter, VI. 1—70. [Paa Tydsk: *Das Mercaptan*; nebst Bemerkungen über einige neue Producte aus der Einwirkung der Sulfurate auf weinschwefelsaure Salze und auf das Weinöl. (Abgedr. aus Poggendorff Annal. der Physik und Chemie Bd. 31. S. 369—431). Copenhagen, bei Fr. Brummer. 1834. 8]; Ny Undersögelse over *Xanthogensyren* og dens Foreninger, VI. 97—128; særskilt aftr. Kbh. 1835. 4to. [overs. i Poggendorff Ann. Bd. 35. S. 487—514, jvfr. Bd. 32. S. 305—7]; Ny Undersögelse over det brændbare *Chlorplatin*, VI. 332—356. [overs. i Poggendorff Ann. Bd. 40. S. 234—52]; Om *Acechlorplatin*, med Bemærkninger over nogle andre Producter af Virkningen mellem *Platinchlorid* og *Acetone*, VIII. 171—216. [særskilt aftr. Kbh. 1841. 4to; overs. i Poggendorff Annal. Ergänzbd. 1842. S. 155—81, 312—34]; Undersögelse over Producterne ved *Tobakens* törre Destilation og over *Tobaks-Rögens* chemiske Beskaffenhed, X. 217—231. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; og tillige i Triers „Archiv for Pharm." I. 18—26; jvfr. Örsteds Oversigt for 1843, S. 13—17. Overs. i Poggendorff Annal. Bd. 60. S. 272—84]; Om et Product af *Ammonium Sulfocyan-Hydrat* ved Chlor, X. 319—330. [særskilt aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Örsteds Oversigt 1843, S. 73—74]; Om Virkningen mellem *xanthogensyret Kali* og *Jode*, XII. 43—56. [særskilt aftr. Kbh. 1846. 4to, og tillige i Triers „Archiv for Pharm." II. 371—382; jvfr. Örsteds Oversigt 1845, S. 34—36]; Om Virkningen mellem *Kali-Methyloxyd-Sulphocarbonat* og *Jode*, med Bemærkninger om det olieagtige Product ved Dannelsen af xanthogensyret Kobberoxydül, i Selskabets Skrifter. 5. Række. Naturv. og mathem. Afdel. I. 11—18; særsk. aftr. Kbh. 1849. 4to. (jvfr. Örsteds Oversigt 1846, S. 55—59, og Triers „Archiv for Pharm." III. 341—45).

I *H. C. Örsteds* „*Oversigt* over det Kgl. Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger" (Om Phosphorets Evne at bundfælde Metaller, i Udtog, 1828—32, S. XXII—XXIII., LV.; Om Platinchloridet, sstd. S. LV.; Om Dyvelsdrækolie, sstd. S. LXXIX.; Erfaringer om Forbindelser, som Svovelet kan indgaae, 1832—36, S. XXIV.; XLIX.; Brændbart Chlorplatin, 1836—39, S. XXVII.; Virkningen imellem Platinchlorid og Acetone, sstd. S. XLV—XLVII.; Om Produkterne af Acetonens Virkninger paa Platinchlorid, sstd. S. LXXVI—LXXX. [overs. i Poggendorff Annal. Bd. 47. S. 478—80, jvfr. Bd. 45. S. 332—36]; Undersögelse over Virkningen af Phosphor paa Acetone og paa Æther, 1840—41, S. LV.—LIX. [oversat i Gel. Anz. der k. Bayer. Akad. der Wissensch. XV. 1842, S. 862—67]; Beretning om nogle af ham anstillede Forsög over Carolinet, 1846, S. 101—3).

I Otto's „Ny Hygæa" (Om Chlorinegasbadenes heldige Anvendelse i Leversygdomme, V. 79—85).

I „*Forhandlinger* ved de skandinaviske Naturforskeres *andet Möde* 1840“, Kbh. 1841 (Anmeldelse af nogle nye organiske Phosphor-Foreninger, S. 203—212).

I „*Förhandlingar* vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842“ (Om nogle nye Svovel-Foreninger, S. 303—314).

I Triers „Archiv for Pharmacie“ (Af et endnu utrykt Skrift: „Anvisning i practisk Chemie eller Konsten at indsamle og anvende chemiske Erfaringer“, I. 1—9; Om Tilvirkningen af Aceton, III. 173—75; Carotin, IV. 15—17; o. fl.).

**Zeuthen (Frederik Ludvig Bang)**, f. i Skamby i Fyen d. 4de August 1805, eneste Søn af Consistorialraad og Sognepræst Frederik Bagger Z. (f. $\frac{10}{11}$ 1767, Jubellærer $\frac{26}{2}$ 1846, † $\frac{12}{8}$ 1851, jvfr. „Berlingske Tid.“ 1846, Nr. 51, 260, „Nyt Aftenblad 1846, Nr. 263) og Maria Magdalene f. Steffens (f. 1778, * $\frac{28}{10}$ 1796, † $\frac{10}{3}$ 1850), Professor Henrik Steffens's yngste Søster). Blev 1822 dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole; absolverede i Januar 1826 den theologiske Embedsexamen (Laudabilis); var fra Decbr. 1829 til Marts 1832 Alumnus paa Borchs Collegium; disputerede d. 7de Februar 1833 for Magistergraden, og tiltraadte, ved Understøttelse af Fonden ad usus publicos og det Varesske Stipendium fra Universitetet, i April s. A. en videnskabelig Rejse til Tydskland og Italien, hvorfra han hjemkom i August 1834 (jvfr. Selmers Akad. Tid. 3die Aarg. 1835, S. 131); var derefter fra Januar til Maj 1835 atter Alumnus paa Borchs Collegium (s. Selmer, anf. St. S. 211); blev d. 6te Maj 1835 Sognepræst til Grimstrup og Aarre i Ribe Stift, d. 25de August 1842 til Tømmerup i Sjælland, og d. 16de Februar 1849 i Sorø. — * Magdalene Hedevig Johanne Laub (f. $\frac{2}{1}^{8}$ 1814, yngste Datter af Præsten i Frørup i Fyen, Hieronymus L. og Louise Frederikke f. Zinck). — (Jvfr. Døt's „Materialier“, Nr. 93).

*Observationes* de notione et vi sententiæ: *mediam tenendam esse viam.* (pro stip. Collegii Medicei). Haun. 1830. 15 pagg. (L. T. 1830, S. 612—15).

Noget om Philosophien og dens Dyrkelse, tildeels med Hensyn paa Danmark. Kbh. 1831. (M. f. L. VI. 266—70, af Poul M. Møller; jvfr. Zeuthens „Modbemærkninger“, og „Kjøbenhavnsposten.“ 1832, Nr. 7).

For Æsthetik og Philosophie. Første Hefte. Kbh. 1831.

Menneskets moralske Selvstændighed. Et philosophisk Forsøg. Kbh. 1832.

G. N. Schuberts Lærebog i Naturhistorien, til Brug for Skoler. Efter Originalens 5te forøgede og forbedrede Oplag fordansket. Kbh. 1832. (L. T. 1832, Nr. 51, af J. H. Bredsdorff; M. f. L. IX. 454—61).

De notione *modestiæ*, inprimis *philosophicæ*. Diss. pro gradu Magisterii. Haun. 1833.

Om den christelige Tro i dens Betydning for Verdenshistorien. Et Forsøg. Kbh. 1838. (T. f. L. o. K. II. 403—416).

Sendebrev (især angaaende det apostoliske Symbolum) til Dr. P. Chr. Kierkegaard. Kbh. 1840. („Fædrel." 1840, Nr. 350, af A. F. Beck; jvfr. Nord. Tidsskr. for christel. Theol. II. 58—96, af P. C. Kierkegaard). — Om Kirken og Bibelen. Andet Sendebrev til Dr. P. Chr. Kierkegaard. ibid. 1841.

Humanitet betragtet fra et christeligt Standpunkt, med stadigt Hensyn til den nærværende Tid. Kbh. 1846. (F. L. o. K. V. 82—95, af L. Helweg; „N. Aftenbl." 1846, Nr. 239; „Berlingske Tid." 1846, Nr. 297; „D. Kirketid." II. Sp. 94—96, af C. Brandt).

Om Roeskilde-Convent i Aaret 1847. Kbh. 1848.

Betragtninger over Statens Forhold til Kirken. Kbh. 1848. („Theol. Tidsskr." XII. 368—73; „D. Kirketid." IV. 293—95, af L. Helweg; jvfr. sstd. Sp. 359—60, af Zeuthen; „Kbhvnspost." 1849, Nr. 2).

Prædiken ved Tiltrædelsen af Præsteembedet i Sorø, den 6te Mai 1849. Kbh. 1849.

Om Ydmyghed. En Afhandling. Kbh. 1852. („Flyv. Post" 1851, Nr. 308; „Kbhpost." 1852, Nr. 50. 51).

I „Kjøbenhavnsposten" (Oplysninger til J. L. Heibergs Skrift „Om Philosophiens Betydning for den nærværende Tid", 1833, Nr. 76. 77; jvfr. „Dagen" 1833, Nr. 100, af J. L. Heiberg).

I „Maanedsskrift for Litteratur" (Anmeldelse af M. Hammerichs „Om Ragnaroksmythen", i XVI. 528—51).

I „Dansk Kirketidende" (Foredrag i Anledning af A. Beyers „Forholdet mellem Skrift og Symbol", II. Sp. 741—45, 760—62; Berigtigelse, f. A. Sp. 809—10; Foredrag om Symbolum apostolicum, III. 145—61. [jvfr. sstd. S 393—408, 409—24, af V. Birkedal. Foredraget er siden aftrykt, forøget med tilføiede Anmærkninger, i Theol. Tidsskr. XI. 321—44]; Om Roeskilde-Convent 1847, III. 439—40; Et Par Ord i Anledning af Conventstriden, sstd. Sp. 602—4; Angaaende en Artikel „om den borgerlige Retfærdighed", IV. 533—34).

I „Theologisk Tidsskrift" (Om Jesu Navn; en Betragtning, IX. 89—101; Foredrag om Symbolum Apostolicum ved Roeskilde-Convent den 20de October 1847, XI. 321—44; Forslag til et nyt theologisk Princip, sstd. S. 345—66).

**Zeuthen (Peter Christian)**, f. i Kjøbenhavn 1755 (døbt 5/3 s. A.), yngste Søn af Peter Laurentius Z., Bogholder ved den civile og adskillige Stænders Enkekasse (en Præstesøn fra Gangsted i Aarhuus Stift, f. 1711, † 1776), og Marie Margarethe Gertsen (f. 1715, ⚭ 1/9 1745, † 1778); blev 1771 dimitteret til Universitetet fra Frederiksborg Skole, og tog d. 5te Decbr. 1774 latinsk-juridisk Embedsexamen (Laud.); opholdt sig derpaa i nogen Tid i Flensborg som Secretair hos Amtmanden, Grev Harthausen; kom ved sin Faders Død tilbage til Kjøbenhavn, og fik siden

hans Embede; var tillige Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret fra 1782 til 1789; blev 1788 Medlem af og Secretair ved den for Landbovæsenet nedsatte Commission (s. Bergsøes „Chr. Reventlovs Virksomhed“ I. 158. 242. 256. 286); d. 18de Juni 1793 Ejer af Hovedgaardene Tølløse, Søgaard og Sonnerup i Sjælland; d. 31te Juli 1815 virkelig Etatsraad; var efter Nationalbankens Oprettelse en af dens Repræsentanter og sammes Formand; samt Med-Præsident i Landhuusholdnings-Selskabet (1806—18), og Medlem af dets 2den Agerdyrknings-Commission (1805—1820), i hvilken han i flere Aar tillige var Formand. † 23de Decbr. (ikke Februar) 1823. — * $\frac{10}{8}$ 1783 Christine Wilhelmine Marie Bornemann (døbt $\frac{27}{7}$ 1764 i Kbhvn., † $\frac{1}{1}$ 1802 paa Tølløsegaard), ældste Datter af Conferenceraad, General-Auditeur Wilhelm B. og Thalia f. Storm. — („Dagen“ 1823, Nr. 307; Thaarups Fædrenel. Nekrolog for 1821—26, S. 250—51; Rahbeks „Tilskuerne“, 1. Aarg. 1823, Nr. 104; jvfr. Rahbeks „Erindringer“ I. 248, 380; III. 131, o. fl. St.; Oehlenschlägers „Erindringer“ IV. 29—30).

Forslag til Forandring af den civile og adskillige Stænders Enkekasse, tilligemed en Fortegnelse over Interessenterne i denne Enkekasse. (Kbh. u. A.). — Diderots Theatralske Værker, 2den Deel, oversat. Kbh. 1779. (L. E. 1783, Nr. 52. — 1ste Deel er oversat af K. L. Rahbek). — Tale holdet i Selskabet for Efterslægten paa dets Stiftelses Dag den 4de Martii 1809. Kbh. 16 S. 8. — Kort Anvisning til Agerdyrkning af raae Jordlodder. Udg. af det Kongelige danske Landhuusholdningsselskab. Kbh. 1812. (L. T. 1816, S. 605—10).

I „Minerva“ (Tale i Efterslægtsselskabet i Anledning af Kronprindsens Formæling, 1790. IV. 23—38; ogsaa særskilt aftrykt. Kbh. 1790, jvfr. Krit. o. Antikr. VII., Nr. 16).

I Olufsens „Nye oeconom. Annaler“ (Om frie Forpagtninger af Bondejord, i IV. 3—34. [særskilt aftr. Kbh. 1818]; Betragtninger over Agerdyrknings-Systemerne i Almindelighed. (Læst i det Kongl. Landhuusholdningsselskab), i V. 229—246).

Beretning af Zeuthen og L. Nørregaard om Efterslægtsselskabets Tilstand, vedføjet Rosenstand Goiskes og Rahbeks 2 Taler i Selskabet for Efterslægten. Kbh. 1794.

Efterretninger om Tølløse, Søgaard og Sonnerup Gaarde, i Begtrups Beskrivelse over Hovedgaardene i Sjælland H. 2., S. 299—312.

**Zeuthen (Wilhelm Peter)**, Nysanførtes ældste Søn; f. d. 9de Decbr. 1785 i Kjøbenhavn; blev i Foraaret 1801 dimitteret til Universitetet som Privatist fra Kbhvn.; erholdt Udmærkelse ved Examen Artium, saavelsom ved den philosophiske Examen i Foraaret 1803; underkastede sig i October 1804 den juridiske Embedsexamens theoretiske og i Januar 1806 dens praktiske Prøve, begge med Charakteren Laudabilis; blev 1806 Undercancellist i det Danske Cancelli; 1808 Cancelli-Secretair; 1809 surnumerair, og d. 6te Marts

1811 virkelig Asessor i Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten i Kbhvn.; fik d. 5te Maj 1820 Befaling til, indtil videre, at fungere som Asessor i Højesteret, og udnævntes d. 21de Juni s. A. til Asessor i samme Ret. † 13de October 1827. — * $\frac{3}{11}$ 1809 Bolette Marie Dorothea Bartholin (f. $\frac{10}{11}$ 1786, en Datter af Etatsraad, Højesterets-Asessor Johan Bartholin Eichel, til Stamhuset Aastrup, og Maria Elisabeth de Lasson). — (Jvfr. Oehlenschlägers „Erindringer“ IV. 32—33; Adr. Compt. Efterretn. 1827, Nr. 242).

Medudgiver af Ugebladet „Borger-Vennen“ 1818—1821 (hvortil han leverede adskillige oversatte Bidrag, f. Ex. Udtog af Jacob Haafners Fodreise gjennem Øen Ceilon, i Aarg. 1818, Nr. 6—12).

**Zimmermann (Peter Ludvig)**, f. d. 3die Septbr. 1813 i Kjøbenhavn, Søn af Toldbetjent M. P. Zimmermann; assisterede ved A. Schmidts Boghandel i Kbhvn.; blev siden Underofficeer.

Nytaarsgave for 1839. (Digte). Kbh.

Adskillige Smaadigte i „Allernyeste Skilderi af Kjøbenhavn“ 1833, fra Nr. 58 af.

**Zimmermann (Samuel Friedlieb)**, f. d. 22de Februar 1769 (ikke 1768) i Norge i Jædderens Provsti, Christianssands Stift, hvor hans Fader Jonas Z. da var Sognepræst til Haaland, siden ($\frac{3}{6}$ 1773) til Hommedal i samme Stift († 1789); hans Moder Christine Elisabeth Friedlieb (* $\frac{11}{5}$ 1764, † $\frac{6}{12}$ 1781), ældste Datter af Sognepræsten i Mariager, Provst Mag. Samuel F. og Christine f. Lorentzen. — Blev i Efteraaret 1785 dimitteret til Universitetet fra Helsingørs Latinskole; tog i Juli 1793 theologisk Attestats (Laud.); blev d. 16de April 1794 Alumnus paa Elers's Collegium; d. 24de April 1798 residerende Capellan til Nordrehoug i Aggershuus Stift; d. 26de April 1799 Sognepræst til Hirschholm i Sjælland, og d. 18de October 1805 til Gunslev paa Falster; 1807 Doctor Theologiæ ved Universitetet i Kiel. † 22de December 1818 (ikke 1819). — * 1. $\frac{12}{9}$ 1798 Pauline Skibsted (f. $\frac{17}{8}$ 1779 i Kbh., † $\frac{16}{7}$ 1806, ældste Datter af Raadmand og Brygger Andreas S. og Maria de Fine Olivarius). * 2. $\frac{14}{12}$ 1806 Magdalene Johanne Sophie Nyrop (døbt $\frac{19}{8}$ 1784 i Vallensbæk, † $\frac{29}{6}$ 1809, en Datter af Provst Christopher N. og Wilhelmine f. Schwanitz). * 3. Birgitte Eleonore Engelsted.

Specimen inaugurale *de disciplinæ Mosaicæ pretio morali temperario*, deque accessionibus per doctrinam prophetarum deinceps ad illam factis. 1808. 8vo.

**Zinck (Hardenack Otto Conrad)**, f. i Husum i Sønderjylland d. 2den Juli 1746, Søn af Bendix Friedrich Z. (f. $\frac{21}{6}$ 1715, † 1799 som Organist ved Domkirken i Slesvig, jvfr. Nordes's Lex. S. 407); var fra 1768 musikalsk Kirkesanger i Hamborg, under C. P. E. Bach's Direction; blev 1777 antagen i det hertugl. Mecklenborg-Schwerinske Hofkapel i Ludwigslust; kom 1787 i det kgl. danske Kapel som Syngemester og Accompagnateur; var fra 1789 til 1801 tillige Organist ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn, og blev 1791 ansat som Musiklærer ved Blaagaards Skolelærer-Seminarium (indtil 1811); udnævntes d. 29de Juli 1809 til Professor (med Rang 6te Kl. Nr. 1); blev 1816 entlediget af Theatrets Tjeneste. † 15de Februar 1832. — *1774 Susanne Elisabeth Pontet († $\frac{19}{4}$ 1832, 87 Aar gl.). — (Jvfr. „Dagen", 1832, Nr. 68; Jensen om det Blaagaard-jonstrupske Seminarium, S. 43. 44. 56; Oehlenschlägers Erintringer I. 110; „Kbhvnspost." 1832, Nr. 47).

Choral-Melodier til den evangelisk-christelige Psalmebog. Kbh. 1801. 4to. (jvfr. Art. N. Andersen, I. 18). [Blandt disse ere compon. af ham: „O Gud Du smiler fra det Høie"; „O priser Herren, alle Mand", etc.]. — Die Nordliche Harfe. Ein Versuch in Fragmenten und Skizzen über Musik und ihre Anwendung im Norden. Kopenh. 1801. 4to. — Ledetraad til Forelæsninger over Musik. 1. H. Veiledning til Musik. 1. D. Nytaarsgave. Kbh. 1805. — Frimodige Yttringer over Musikens gavnligste Anvendelse i Staten ved offentlig og grundig Underviisning og Øvelse. Det Danske Cancellie helliget. ibid. 1810. 12 S. 4to.

Vorlesung über Musik und ihre nützliche Anwendung. Kopenh. 1814.

Z „*Nordia*" (Hverken Spög eller Alvor, men musikalske Drömmerier og frie Phantasier, i II. 196—213).

Z Fjerdingaarsskriftet: „*For Sandhed*" (Om de Midlers Værd, ved hvilke Tonekonsten kan blive almeennyttig, i I. 253—71; jvfr. Badens Univers. Journ. VI. 130—33; „Iris og Hebe" 1798, III. 217).

Z „Minerva" (Ved den første Sammenkomst til det Kjøbenhavnske Syngeinstituts Oprettelse, 1801. IV. 63—78; Vink om Methoden i Sang-Underviisning, sstd. S. 78—92 [jvfr. sstd. S. 92—94]; Min musikalske Troesbekjendelse i et Brev til en Anonymus, 1802. IV. 267—73; Ledetraad til Tonekonsten i Breve for Lærlinge, efter 30 Aars Erfaring og Iagttagelse, 1803. I. 29—34; Pragmatisk Indbydelse til det Kjøbenhavnske Synge-Instituts endelige Realisering, 1804. II. 167—192 [særsk. aftr. Kbh. 1804. 8vo]; Bidrag til Tonekonstens Fremme og pædagogiske Anvendelse. Prøve af et musikalsk Ugeblad, s. A. IV. 35—62).

Z „Dagen" (Til Publicum angaaende hans Concert, samt nogle poetiske Følelser ved hans Ansættelse og Ophold her, 1807; Tale ved Slutningen af hans Forelæsninger over Musikens gavnlige Anvendelse, 1813; Frimodige Yttringer over musikalsk Disciplin i Luthers Aand, 1824, Nr. 256; Sidste Ord til Danmarks ægte Musikyndere og Børnevenner, 1825, Nr. 168).

I »*Zeitung für Litteratur und Kunst in den königlichen dänischen Staaten*« (Ueber Musik und ihre Anwendung in den Dänischen Staaten, i 2. Jahrg. I. Nr. 4. 5. 37—39. 40; II. Nr. 4. 5; Anhang: über Musikunterricht und musikal. Erziehung, II. Nr. 45).

I Ugeskriftet »*Sandsigeren*« (Brev til Rahbek, i I. Aarg. Nr. 38).

I »*Den nordiske Tilskuer*« (Om offentlig Elementarunderviisning i Musiken, i Nr. 52).

I »*Maanedstidende for Skolelærere og Opdragere*« (Musiken som Opdragelsesmiddel, og især om musikalsk Børnegymnastik i Forberedelses-Classerne, i I. Aarg. 1821, S. 81—90).

4 Hefter *Compositioner for Sangen og Claveret*. Kbh. — *Zelim og Mirza*, Syngestykke. — *Versuch in Melodien*. Hamburg 1779. — 6 *Klawier Sonaten*, den Herzog Fr. Franz, Erbprinz zu Mecklenb.-Schwerin unterthän. zugeeignet. Hamb. 1783. — Desuden har han componeret en betydelig Deel *Folke-* og *Festsange*, *Cantater* og *Motetter*, som ej ere særskilt trykte, men deels findes adspredte udgivne f. Ex. i Andersens Melodier til O. D. Lütkens Sangbog, deels som Manuscripter ere i Familiens Eie og Jonstrup Seminarie-Musiksamling.

**Zinck (Johan Georg Christopher)**, Nysanførtes Søn; f. d. 15de Juni 1788 i Kjøbenhavn; blev 1808 dimitteret til Universitetet fra det Schouboeske Institut; 1812 Skuespiller ved det kongelige Theater; var fra 1811 til 1814 Cantor ved Citadellet Frederikshavns Kirke. † 14de April 1828. — * 7/2 1813 *Maria* Elisabeth Thomsen (f. 1/6 1790, kgl. Skuespillerinde 21/1 1808, † 6/4 1823, jvfr. Lit.-Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 16, og Thaarups fædrenel. Nekrolog f. 1821—26, S. 251—52). — („Dagen“ 1828, Nr. 93).

*Onklens Slot*, eller Ægtemanden ved Hændelse. Lystspil i 1 Act, efter Desaugiers og Armand, oversat. Kbh. 1824. (Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1824, Nr. 37).

**Zinck (Johan Wilhelm Ludvig)**, ældste Søn af ovenanførte H. O. C. Zinck, f. d. 21de Decbr. 1776 i Hamborg; kom 1787 til Kjøbenhavn ved Faderens Ansættelse der; blev 1790 Elev ved det kgl. Theater; antoges d. 10de Maj 1798 som Medhjelper ved Theatrets Syngeskole; blev 1802 ansat som Souffleur ved Syngestykkerne og d. 2den October s. A. udnævnt til kgl. Hof-Organist; d. 22de April 1818 ansat som Accompagnateur i det kgl. Kapel, og kort efter som første Syngemester ved det kgl. Theater; fik d. 24de Februar 1838 Titel af Professor (med Rang i 5te Kl. Nr. 1). † 11te Maj 1851. — * 1825 *Augusta Laurine Meier*.

*Musikalsk Theaterjournal*, eller udvalgte No. af nye og bekjendte Theaterstykker. 1.—14. Aarg. — *Musikalsk Theaterjournal* for Piano Forte. Nr. 1—14.

Han har componeret Musiken til følgende dramatiske Arbejder: Operetten Soliman den 2den (Text af N. T. Bruun) 1813; Pigen fra Heilbronn, overs. af Rosenkilde, 1818; Solens Præstinde, 1818; Rollas Død, 1818; Ferdinand Cortez, 1824; De to Galeislaver, overs. ved J. Liebe, 1825; Venneraes Fest af Rosenkilde, 1826; Prindsesse Isabella af Heiberg, 1829; Alferne af Samme, 1835; Fata Morgana af Samme, 1838; Guldkorset, omarb. af Heiberg, 1836; Tordenskjold i Marstrand og Hans Rostgaard af Rahbek.

Original Musik compon. af ham til følgende dramatiske Arbejder: Criminalprocessen, 1823; Duet til Syngestykket: Stakket Dands, 1812; Blanca af Ingemann, 1816; Chor til Deodata, 1817; Romance af »Hvermands Fætter«, 1817; Dito af »Tvillingerne fra Bergamo«; Svend Grathe, 1821; St. Hans Festen, 1824; Romance til »Matrosen«, 1826; Notturno til Gomez d'Aria, 1840; Gamle Karens Svanesang (af W. Holst); Rübezahl, af Oehlenschläger; Saul og Sangeren, melodram. Digt af Chr. Winther, 1838; Fantasie for Orchester, 1838; De italienske Røvere af Oehlenschläger; De muntre Koner i Windsor; Conradin; Belisar; Hans Sachs.

Balletmusik componeret til: Østerlandsk Divertissement af P. Funch; Veteranen af Bournonville, 1833; Don Quixote af Samme, 1837; En Deel af 2den Akt af »De Danske i China« af Samme, 1838.

Arrangerte Vaudeviller tildeels med compon. Ouverturer: Arvingerne; Destillateuren; Hvilken er den Rette?; Pariserdrengen; Vexelen à Vista; Die Wiener in Berlin, 1823; J. L. Heibergs: Kong Salomon og Jørgen Hattemager (1825), Den 28de Januar, Aprilsnarrene, Recensenten og Dyret (1826), De Uadskillelige, Syv militaire Piger, omarb., Kjærligheds Drømme, omarb. (1827), Supplikanten (1829), Kjøge Huuskors (1831), Den lykkeligste Dag i Livet (1832), De Danske i Paris (1833), Sollicitanten (1834), Farinelli, omarb. (1837), Emilies Hjertebanken (1840); H. Hertz: Kjærlighed og Politi (1827); Hald: Guldbryllupsfrierierne (1828); Arnesen: Intriguen ved Moerskabstheatret (1828), og Poeten i Aabenraa (1829); Kjærlighed uden Strømper, arrang. som Vaudeville (1828); H. C. Andersen: Kjærlighed paa Nicolai-Taarn (1829), Skibet (1831), Spanierne i Odense (1836); Overskou: Recruten, omarb., En Fødselsdag i Slutteriet (1834), Michel Perrin, omarb. (1835), Sypigerne i Charlottenlund (1836), Nørreports Vagt (1837); Overskou & Arnesen: Capriciosa (1836).

Desuden har han componeret en betydelig Deel Sange, Fest- og Sorgecantater, deels tidligere, deels i Tidsrummet 1810—15, da han som Musikdirecteur bestyrede Kongens Regiments Harmoniconcerter paa Gjethuset, og senere forestod Concerterne i flere daværende Selskaber, f. Ex. det venskabelige Selskab, Harmonien, Thalia o. s. v. — I den dramatiske Skoles Periode fungerede han som Musikdirecteur ved Syngestykkerne paa Hoftheatret, hvortil han har componeret flere Arbejder. — (Meddeelt).

**Zuschlag (A.)**, Boghandler i Kjøbenhavn.

Den frygtelige Sørøver Patorsch og hans vilde Fæller, af C. F. Frølich. Oversat. Kbh. 1838.

Udgav: Historie om Till Uglspil, med 70 Billeder. Kbh. 1844. — Penning-Visebog. Fuldstændig Samling af alle nyere og ældre, yndede danske Viser

og Sange (Comedie- og Opera-Sange, Selskabssange, Sømandssange, Folkeviser og Kæmpeviser, etc.). 1.—2. Bind (i 10 Hefter). ibid. 1844—45.

**Zytphen (Wilhelm Frederik)**, en Søn af Generalmajor Ernst Friderich v. Z., Chef for det 1ste jydske Infanteri-Regiment (f. $\frac{29}{1}$ 1765 i Viborg, † $\frac{3}{11}$ 1835), og Lovise Augusta Baronesse Pechlin (døbt $\frac{21}{3}$ 1787 i Nordborg, Datter af Kammerherre Nicolaus Otto Baron v. P., daværende Amtmand over Nordborg og Sønderborg Amter, siden Administrator for Grevskabet Ranzau, og Christiane Sophia Polyxena v. Löwenstern); blev d. 19de Decbr. 1830 Secondlieutenant i det 2det jydske Infanteri-Regiment; erholdt d. 28de Juni 1840 Premierlieutenants Charakteer, og 1842 Afsked i Naade med Vartpenge.

*Tidens Ström*, genealogisk-chronologisk-synchronistiske Tabeller i 18 illuminerede Plader. Kbh. 1840—41. Andet Oplag. ibid. 1842. st. Fol. („Dagen“ 1842, Nr. 290).

*Astronomisk Brochüre*. Kbh. 1843.

Astronomische Hypothesen und Vorschlag einer neuen Methode Globus-Karten zu zeichnen. Schleswig, 1844. — Anhang zu den astronomischen Hypothesen, mit einer lithographirten Tafel. Kopenh. 1846. — Anhang zu den Anmerkungen der astronomischen Hypothesen. ibid. eod.

Udgav og redigerede: Videnskabeligt, critisk Feuilletons-Blad. Nr. 1. Kbh. 1846.

# Æ.

**Ægidius (Peter Christian)**, f. d. 17de September 1777 i Nærheden af Christiansfeld, paa Vargaard, hvor hans Fader var Forpagter; ejede Skovbøllegaard ved Aabenraa fra 1802 til 1822; blev 1826 Forpagter af Bavelse i Sjælland, siden af Klintholm paa Møen. † 15de Januar 1849 paa Klintholm. — * 1800 . . . . . . († $\frac{1}{5}$[6] 1837 paa Klintholm).

Nogle Bemærkninger over Kommen- og Rapsæd-Avlen. Kbh. 1825.

I „Landoeconom. Tidender“ (Beretning til det Kongl. Landhuusholdnings-selskab, angaaende et Humle- og Kommen-Anlæg, i IX. 1818, S. 68—83).

I „Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn“ (Om sildig Jorders Opfyldning og Vanddammes Gravning, 1819, Nr. 13 og 23; Om Underviisning i Landsbyskoler om Agerdyrkning, 1820, Nr. 54).

# Ø.

**Øgmundsen (John Sigurd)**, f. 1806 i Island; dimitteret til Universitetet fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn 1825; underkastede sig i Foraaret 1831 Examen ved det chirurgiske Academi (2den Char. med Fortrin), og udnævntes d. 11te Maj 1832 til Districtschirurg i Islands Vesteramts nordre Chirurgicat (indtil $\frac{30}{1}$ 1835); tog i Foraaret 1837 medicinsk Examen ved Universitetet (H. ill.); blev 1837 Candidat og d. 1ste Octbr. s. A. Reservelæge ved St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard; d. 27de Febr. 1845 Districtslæge i Ribe.

I „Bibliothek for Læger“ (Nedsynkning af en Sølvthesske under en Paroxysme af Afsindighed, hvilken efter et heelt Aars Forløb banede sig Vej udad og blev udtrukken af Patienten selv udaf et Saar i Mave-Regionen, i XXVI. 148—54; overs. af A. v. Schönberg i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1840. 2e Supplementbd. S. 195; i Udtog ved C. Otto i Zeitschr. f. d. ges. Med. V. 382—83, og derfra i British and foreign. med. Review 1838, Jan., og i Schmidts Jahrbb. XVIII. 1838, S. 89—90).

I „Ugeskrift for Læger“ (Beretning om et sjeldent Tilfælde, i hvilket Bryst- og Underlivs-Organerne havde et omvendt Leje, i II. 142—44).

I „Philiatriens Forhandlinger 1846“ (Et iagttaget og beskrevet Tilfælde, S. 50—52).

**Øhlenslæger [Oehlenschläger] (Adam Gottlob)**, f. d. 14de November 1779 paa Vesterbro ved Kjøbenhavn, Søn af Joachim Conrad Ø., først Fuldmægtig, siden Slotsforvalter paa Frederiksberg Slot, og Organist ved Frederiksberg Kirke (f. $\frac{31}{7}$ 1748 i Krustorp i Sønderjylland, † $\frac{21}{5}$ 1827, jvfr. Oehlenschlägers „Erindringer“ I. S. 3. 5. 91—92; IV. S. 52—57), og Martha Maria Hansen (f. 1745, døbt $\frac{26}{10}$ s. A. i Kbhvn., * $\frac{28}{11}$ 1778, † $\frac{9}{5}$ 1800, Datter af kongelig Fuldmægtig Christian Heinrich Lange, f. i Tydskland, og Anna Margrethe Hansen, en Borgerdatter fra Kbhvn., s. Oehlenschlägers „Erindringer“ I. S. 3—4. 146—48); besøgte fra sit 12te til 16de Aar Efterslægtselskabets Realskole; debuterede 1797 (ikke 1799) som Skuespiller (s. „Minerva“ 1797, IV. 389), men forlod snart Theatret og blev 1800 privat indskreven som Student ved Kjøbenhavns Universitet; tog samme Aar den juridiske Forberedelsesexamen („Admissus“); opnaaede 1801 det første Accessit for Besvarelsen af Universitetets Aaret iforvejen udsatte Priisspørgsmaal i Æsthetiken: „Var det gavnligt for Nordens skjønne Litteratur, om den gamle nordiske Mythologie blev indført og af vore Digtere almindelig antaget i Stedet for den græske?“ (jvfr. Badens Univers. Journ. IX. S. 14—16); tiltraadte i Begyndelsen af August 1805 en Udenlandsreise, og besøgte, understøttet af et kongeligt Rejsestipendium,

Tydskland, Frankrige, Schweiz og Italien; kom 1809 tilbage til Kjøbenhavn; erholdt d. 12te Decbr. s. A. Titel af Professor (med Rang i 6te Klasse Nr. 3), og udnævntes d. 21de Septbr. 1810 til extraordinair Professor i Æsthetiken ved Kbhvns Universitet; d. 31te Juli 1815 til Ridder af Danebroge; gjorde 1817 atter en Reise til Tydskland og Frankrige (i Selskab med nu afdøde Baron P. G. Bertouch-Lehn); blev d. 14de August 1827 Professor ordinarius i Æsthetiken og Assessor (samt Secretair indtil 2/1 1828) i Consistoriet; besøgte i Sommeren 1829 Malmø og Lund (jvfr. „Kbhvnspost." 1829, S. 384, 405, 409, 411, 439—40, 462; „Dagen" s. A. Nr. 141, 45; „Kbhvns Skilderi" s. A. Sp. 780; „Skjold", 1ste Hefte, S. 66—68; „Flyv. Post" 1830, Nr. 1; „E. Tegnér und Oehlenschläger am 23. und 28. Juni 1829." Stralsund, 1829. 4to); blev samme Aar Ridder af Nordstjerne-Ordenen, og modtog s. A. Diplom som Doctor i Philosophien fra Universitetet i Lund; gjorde i Sommeren 1831 en Reise til Leipzig og Berlin, og 1833 til Norge (s. „Berlingske Tid." 1833, Nr. 193); udnævntes d. 16de Marts 1839 til virkelig Etatsraad; blev 1840 Commandeur med Storkorset af Nordstjerne-Ordenen; d. 22de Maj s. A. benaadet med Danebrogsmændenes Hædersttegn, og d. 10de Juni 1841 Commandeur af Danebroge; fik 1842 det svenske Akademies store Guldmedaille for „Snille och Smak" (jvfr. „Ny Portefeuille" 1843. II. 33—38); gjorde i Sommeren 1843 en Reise til Norge (s. „Ny Portefeuille" 1843. III. 62. 160. 190—92); blev 1844 Æresmedlem af det Kongl. Akademi for de skjønne Konster i Kbhvn.; tiltraadte i Maj s. A. en Reise til Tydskland og Frankrige, besøgte Berlin, Wien, München og Paris, hvor han i længere Tid tog Ophold, og kom tilbage i Maj 1845 (s. „Ny Portefeuille" 1844. III. 69—70; „Berlingske Tid." 1844, Nr. 194, 212, 13, 18; „Fædrel." 1844, Nr. 1708; 1845, Nr. 1851, 64); fik 1844 den preussiske Orden pour le mérite dans les sciences et les arts, og blev s. A. Ridder af Æreslegionen; d. 31te Juli 1845 Officeer af den Belgiske Leopolds-Orden; foretog i Juli 1847 en Reise til Sverige (jvfr. „Berlingske Tid." 1847, Nr. 166, 70, 72—74, 76—78, 82; [B. Beskow] „Till Adam Oehlenschlæger, den 17 Juli 1847". Stockholm, 1847. 4:o); blev i August s. A. Storkors af den Norske St. Olafs-Orden; d. 18de Septbr. s. A. Conferenceraad; d. 14de Novbr. 1849 Storkors af Danebroge. Var Universitetets Rector 1831—32 og 1846—47; Medlem af det Skandinaviske Literatur-Selskab; af Selskabet til de skjønne Videnskabers og Smagens Udbredelse (1830); af det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem; af det Nederlandske Videnskabers Selskab, og af flere videnskabelige Samfund. † 20de Januar 1850 i Kjøbenhavn. — * 1/7 1810 (i Gjentofte) Christiane Georgina Elisabeth Heger

(f. [illegible] 1782, † [illegible] 1841 i Kbhvn.), yngste Datter af Conferenceraad, Assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten, Hans H. og Anna Louise, f. Drewsen. — („Oehlenschlägers Selbstbiographie", 1.—2. Theil. [i hans „Schriften, zum erstenmale gesammelt" 1.—2. Bdchn. Breslau, 1829, og i „Werke" 1.—2. Bd. ib. 1839]; paa Dansk overs. af Forf. under Titel: „Oehlenschlägers Levnet", 1.—2. Deel. Kbh. 1830—31; „Oehlenschlägers Erindringer", 1.—4. Bind. Kbh. 1850—51, paa Tydsk: „Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutsche Original-Ausgabe". 1.—4. Bd. Leipzig, 1850—51; Biographi i Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 505—15; i „Nyt Magazin for Natur- og Menneske-Kundskab", 1837, I. Nr. 11—13; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid", 1ste Hefte, 1839; i „Dansk Pantheon" XXXVII. Levering, 1847; i „Skandinavisk Porträtt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v." 1: a Häftet, 1847; Levnet, i en kort Skizze, samt en Fortegnelse over hans Skrifter, i Juli-Heftet 1841 af den af det russiske Ministerium for Folkeoplysningen udgivne Journal; i „Nordisk Penning-Magazin" 1850, Nr. 9; jvfr. Conversations-Lex. 9. Aufl. X. 441; Ersch u. Gruber Allg. Encyklopedie, 1ste Sect. XXIX. S. 95—96; Grundtvigs „Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng", 1812, S. 354—57; F. C. Dahlmanns „Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker", 1812; Grundtvigs „Danne-Virke", IV. S. 195—233; Berlin. Jahrbb. für wissensch. Critik 1840. I. S. 103—108 [jvfr. „Fædrel." 1840, Sp. 374—78; „Kbhpost" s. A. Nr. 53; „D. Folkebl." V. 223]; „Adrastea", I. Aarg. Nr. 36—38; Prams Fortale til Oversættelsen af Voltaires Gengiskan, 1815; „Athene" V. 507—9; VIII. 180—84; IX. 81—83; Fr. Horns „Umrisse zur Geschichte und Kritik der schönen Literatur Deutschlands 1799—1818", Berlin 1819, S. 220—226 [s. Høst's „Morgenblad" 1819, Nr. 36]; H. Steffens „Was ich erlebte", V. 24—29; 159—63; „Uddrag af P. O. Brøndsteds Reise-Dagbøger", ved Dorph, S. 20. 25—26. 33; A. Lindeblad „Månskens-qvällarne", 1825, S. 63—65 [s. „Kbhvns Morgenbl." 1826, S. 132]; Ph. Mayers „Theorie und Literatur der deutschen Dichtungsarten", 1825 [overs. i „Nyt Aftenbl." 1826, S. 125—26]; Ørsted's „Archiv for Psychol., Hist.", o. s. v. III. Intellbl. S. 72; VII. 158. 161—66; Molbechs Forelæsninger over den nyere danske Poesie, II. S. 202—314; O. Thomsens „Valkyrien" 1831, II. S. 81—83; Deppings „Erinnerungen von Paris im Jahre 1807", Leipz. 1832, S. 156—57 [s. S. Jørgensens „Nogle Frugter af mit Otium", II. S. 226—27]; J. Kragh Høst's „Erindringer", S. 140, 146, 50, 56; „Revue de Paris" 1831, af J. J. Ampère [s. „Kbhpost." 1831, Nr. 101]; „The foreign Quarterly Review", vol. VI. p. 78—81; „Revue des deux mondes" 1837, af X. Marmier [overs. i „Sondagen",

Folgebl. til „Dagen“, 1837, Nr. 40—41]; Thortsens Udsigt over den danske Literatur, S. 152—53, 154—57 [og derfra i „Portefeuillen“ 1839. II. 283—88]; „Maanedsskr. for Litteratur“ I. 424—433 (af H. C. Ørsted); C. Dirckinck-Holmfeld „Über die Ansichten von der nordischen Vorzeit“, 1829, S. 115—16; „Nord. Ugeskrift“, S. 37—39, 410; Heibergs „Intelligensblade“ III. S. 57—58; „Skandinavien, Streiflichter von Ed. Boas“, Leipzig, 1845; Fr. Bremer „Liv i Norden“, S. 22; „Skrifter af J. J. Nervander“ 1ste del, Helsingfors 1850; C. Molbech „Analekter“, I. S. 1—19, og „Studier over Oehlenschlægers Poesie og Digterværker“, Kbh. 1850; „Sang til Oehlenschläger d. 14de Novbr. 1833.“ Kbh. 4to; L. Bödtcher „Til Adam Oehlenschläger. Novbr. 1841“; H. C. Andersen „De tre nordiske Rigers Skaal for Ad. Oehl. d. 20de Novbr. 1841“; H. P. Holst „Dioskurerne“, d. 19. Novbr. 1842; „Zeitung für die eleg. Welt“, April 1825; „Tilskueren“ 1820, Nr. 73; „Nyt Aftenbl.“ 1826, Nr. 50; „Kbhvnspost“ 1827, Nr. 93; 1829, S. 165, 407, 750; 1836, Nr. 321; „Den Frisindede“ 1836, Nr. 46; „Dagen“ 1836, Nr. 271; „Sondagen“, Folgebl. til „Dagen“, 1836, Nr. 37, 44, 47; 1840, Nr. 35; „Brage og Idun“ I. 301. 629; II. 237—38; H. C. Andersen „Vignetter til danske Digtere“, S. 40; „Dansk Folkeblad“ VII. Nr. 40; Selmers Aarbog 1843, S. 146; „Den Constitutionelle“ 1844, Nr. 130, af Fr. Barfod; „Fædrel.“ 1847, Nr. 103, 174; „Berlingske Tid.“ 1845, Nr. 153; 1847, Nr. 267. — Om Festligholdelsen af hans 70de Fødselsdag jvfr.: „Adam Oehlenschläger. Et Mindeskrift om Festen den 14de November 1849. Med Raderinger efter Marstrand og Const. Hansen. Udgivet af „Festcomiteen“. Kbh. 1850“. 4to; „Fædrel.“ 1849, Nr. 267; „Kbhspost.“ s. A. Nr. 267; „Flyv. Post“ s. A. Nr. 267, 68, 69; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 271; „Nord og Syd“, I. 1849, S. 369—83. — „Ved Adam Oehlenschlægers Jordefærd, i Frue Kirke den 26de Januar 1850, af J. P. Mynster. Kbh. 1850“; „Adam Oehlenschläger. En Mindetale i Efterslægtselskabet d. 4de Marts 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850“; „Oehlenschlägers Minde, et Digt. Kbh. 1850“; jvfr. „Fædrel.“ 1850, Nr. 17, 19, 22, 26, 44, 47, 50; „Kbhspost.“ s. A. Nr. 17, 22; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 17, 18, 21, 22, Tillæg, 23, 25, 28, 33, 37, 44; 1852, Nr. 25; „Flyv. Post“ 1850, Nr. 19—20, 23—28, 33; „Danskeren“ III. Nr. 6; „Dannevirke“ XIII. Nr. 13, 14, 16, 25; „Nord og Syd“, III. 1850, S. 73. 105—128; „Almuevennen“ IX. Nr. 7; „D. Kirketid.“ IV. 764—68; „Moens Avis“ 1850, Nr. 11; „Christianiaposten“ 1850, Nr. 554, 57, 73, 94, 95; „Vore“ 1850, Nr. 18, 24; S. Beyer „Vintergrønt“, S. 35—36. — Om Minde-Fester for ham see: „Til Minde om Adam Oehlenschläger. To Taler og to Digte, udgivne af det skandi-

naviske Selskab. Kbh. 1850"; „Adam Oehlenschläger, et Digt ved Studenter-Foreningens Mindefest den 3die Juni 1850, af H. P. Holst. Kbh. 1850"; S. J. Stenberg „Minnestal öfver Adam Oehlenschläger. Stockholm, 1850"; „Berlingske Tid." 1850, Nr. 32, 35, 62, 127; „Fædrel." 1850, Nr. 32, 62, 80, 126, 136; „Flyv. Post" 1850, Nr. 34, 36, 105, 127; „Kbhspost." s. A. Nr. 32. — Hans Portrait, tegnet af Riepenhausen, st. i Kobb. af A. Flint, foran Nyerups „Idunna" for 1812; Simonsen del., Ed. Schuler sculps. Carlsruhe (2 Gange); i „Bildnisse z. J. Hübners Zeitungs- und Convers. Lex." 31. Ausg. III. Heft, Nr. 16; i Bergk's „Moden-Zeitung" 1825, Febr., lithogr.; st. i Kobb. af W. H. Lizars; malet af C. A. Jensen, lith. af Kaufmann, i det kgl. Steentr. Fol. (ogsaa i mindre Format); A. Hansen sculps., trykt hos G. Lorentzen, i „Nyt Magaz. f. Natur- og Menneske-Kundskab" 1837, I.; tegnet efter Naturen af Em. Bærentzen, lithogr. i Bærentzen & Comp. lithogr. Institut, i „Portefeuillen" 1839, 2det Bd.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid", 1ste Hefte, 1839; L. Hansen pinx., lithogr. i Bærentzens Institut, med Facsimile, 4to [afcopieret, men uden Facsimile, 6 Gange i samme lith. Institut]; raderet, med Facsimile, af J. W. Gertner i „Dansk Folkekalender" for 1843; udg., med Facsimile, af Foreningen for Konstens Opmuntring 1844, lithogr. i Bærentzens Institut, Folio; J. W. Gertner pinx., J. W. Tegner lithogr. i Bærentzens lith. Institut 1846, Fol. [1 Copi i mindre Format i „Skandinavisk Porträtt-Gallerie, ett album af utmärkta samtida o. s. v." 1: a Häftet, 1847]; A. Smith delin., J. W. Tegner lithogr., med Facsimile, i „Dansk Pantheon" 37te Levering, 1847 [1 Copi, xylogr. i „Nordisk Penning-Magazin" 1850, Nr. 9]; i et Tableau: „Danske Digtere", lith. af A. M. Petersen, 1848; af Ammerling [s. „Flyv. Post" 1850, Nr. 42]; st. i Staal efter Gertner af Weger, Schillerformat, 1851; Johannes Jensen del., J. W. Tegner lith., med Facsimile, 1851; stylographeret af P. Scholer i 4de Bd. af „Oehlenschlägers Erindringer" [s. „Flyv. Post" 1851, Nr. 78, 84, „Kbhpost." s. A. Nr. 80]; graveret i Elfenbeen af S. S. Winther 1841. — Hans Büste er modeleret af A. Quitschreiber; af F. C. Krohn 1829; af G. Barsugli 1839; af Thorvaldsen 1840 (siden lithographeret), og derefter i formindsket Maalestok af Muhle 1844; hans Statuette af Billedhugger H. Hansen 1850. Hans Fødested, del. Hoffmann, Em. Bærentzen & Comp. lithogr. — Erindringsmedaille om ham, af Conradsen, 1852. — Om Oprettelsen af et Monument for ham s. „Fædrel." 1850, Nr. 59, 82; „Kbhvspost." s. A. Nr. 68).

*Siofna* for Aaret 1802, udg., med Titelvignet af A. Flint. Kbh. (2det Oplag. ib. 1822). — Anden April 1801. En dramatisk Situation. Kbh. 1802. — Adelaide og Aimar. Af Anton Wall. Oversat. 1.—2. Deel. ibid. eod. — Göt

von Berlichingen med Jernhaanden. Et Skuespil af Göthe. Oversat. ibid. 1803. (Endeel forandret i „Udmærkede Digterværker, oversatte af Oehlenschläger.“ Kbh. 1848). — *Digte.* ibid. 1803. („Dagen“ 1803, Nr. 1. 2; L. E. 1803, Nr. 21. 22, af C. Pavels, jvfr. Forf.'s Svar i „Dagen“ 1803, Nr. 111 [s. Baggesens Breve til Oehlenschläger, 2. D. 1819, S. 149; Oehlenschlägers Erklæring til Publicum, S. 7 i Noten; Oehlenschlägers „Erindringer“ I. S. 208—9]; Host's „Et blot til Lyst“ III. 73—79; Øst's „Bidrag til Kundsk. om Mennesker og Bøger“ 1803, S. 38—42; Kiel. L. Z. 1809, Nr. 18. 19. 29—30; Dahlmanns Betragtninger, S. 8—10; „Athene“ V. 508; Molbechs Forelæsn. II. 224—30, 244—59. — „Sanct Hansaftens-Spil“ (S. 213 flgg. og i „Digterværker“ I. S. 1. flgg.) paa Svensk: *Sanct Hans Afton-Spel.* Öfversättning. Stockholm, 1830. 12:o). — Poetiske Skrifter. I.—II. Deel. ibid. 1805. [I.: Freyas Alter. Et Syngespil; indleveret til Theaterdirectionen d. 12te Maj 1801, tilbagesendt som ej antaget d. 18de Maj s. A.; atter indsendt omarbejdet d. 10de Juli 1804, paa ny forkastet d. 28de Juli s. A., jvfr. Rahbeks Svar paa Oehlenschlägers „Til Publicum“ 1816. (Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 355; „Athene“ V. 508; Dahlmanns Betragtninger, S. 10; „Lyceum“, 1: a Heftet, Stockholm 1810, S. 45—59); Romanzer, Sange og Elegier, S. 143 flgg.; Langelands Reise, S. 271 flgg. (s. Molbechs Forelæsn. II. 237—42); Jesu Christi gjentagne Liv i den aarlige Natur, S. 421 flgg. (jvfr. „Den Danske Tilskuer“ 1805, Nr. 70—71, S. 558, Noten; Nr. 80, S. 637—40, af J. P. Mynster; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 355—57; Foreign Review and contin. Miscellany No. 4. Octobr. 1828, med Prøver i Oversættelse, s. L. T. 1829, S. 288); II.: Vaulundurs Saga, S. 1 flgg. („Minerva“ 1805. IV. 307; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, S. 133, af C. Molbech; Molbechs Forelæsn. II. 268—72). Ny Udg. i „Digterværker“ I. D. Paa Svensk: *Waulundurs Saga.* Öfversättning ifrån Danskan af *Jakob Adlerbeth.* Stockholm, 1812. 8:o; paa Tydsk af Forf. og indført i „Mährchen und Erzählungen“ 1stes Bdchen, 1817, S. 177 flgg. og i hans „Schriften“ 17tes Bdchen, Breslau, 1830; Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Et Lystspil, S. 75 flgg. (jvfr. „Den Danske Tilskuer“ 1805, Nr. 70—71; Dahlmanns Betragtninger, S. 10—12; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, af Molbech; Grundtvigs Verd. Kron., 1812, S. 355; „Athene, V. 509; Molbechs Forelæsn. II. 242, 290—91; Steffens „Was ich erlebte“ V. 159). Anden Udgave: Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Dramatisk Eventyr. Kbh. 1820. (o. m. T.: Oehlenschlägers Skrifter, 1ste Deel). Ny Udg. i Digt. Værk. Bd. VI. 1837, og Kbh. 1845. Eftertrykt i Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: „Danske Klassiker“). („Portefeuillen“ 1839. II. 84—90, 102—110, 129—35); bearbejdet af Forf. paa Tydsk: Aladdin oder die Wunderlampe. Ein dramatisches Gedicht in zwei Spielen. Amsterdam, 1808. 2e Auflage. Leipzig 1820 (m. 2 Kupf.), samt i hans „Schriften“ 3.—4. Bdchn. Breslau, 1829. (anm. af Jean Paul i Heidelb. Jahrb. 2r. Jahrg. 1r. Bd. S. 301—7; „Morgenblatt“ 1807, Decbr. S. 1211; jvfr. L. E. 1808, Nr. 14; 1810, Nr. 46, 48; Kbhvns Skilderi 1810, Nr. 45, 46; Fr. Horn: „Umrisse zur Geschichte und Kritik der schönen Literatur Deutschlands, 3s Buch §. 69). Paa Svensk: *Aladdin* eller den underbara Lampan. Dramatisk dikt af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Ludv. Borgström.* 1., 2. D. i „Kalender för Damer“ 1819, 1820. (Upsala Litt. Tidn. 1819, Nr. 13; Allmänna Journalen 1820, Nr. 64). — Reineke Fos. Et episk Digt af Goethe. Overs. Kbh. 1806. (aldeles omarbejdet i „Udmærkede Digterværker, oversatte af Oehlenschläger.“ Kbh. 1848). — Svar til Baggesen paa hans Brev Noureddin til Aladdin. Kbh. 1807.

(Høst's »Miscellер« 1807, Nr. 6; Baggesens »Riimbreve«, S. 321, »Nye blandede Digte«, S. 360, og »Peer Brovler« P. V. S. 111; jvfr. Oehlenschlägers Skrift om hans personlige Forhold til Baggesen (1818), S. 12). — Nordiske Digte. Kbh. 1807. (L. E. 1808, Nr. 4. 5, af W. H. F. Abrahamson, jvfr. Oehlenschlägers: Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension over mine nordiske Digte. En æsthetisk Afhandling. Kbh. 1808«, og Kbhvns Skilderi 1808, 5te Novbr., S. 120, af P. Dons; »Lyceum« 1810, 1: a Heftet, Stockholm, S. 45—59; »Polyfem« 5. Saml., Nr. 46—48; Molbechs Forelæsn. II. 263—67, 72, 302—3). — Om Baldur hin Gode, et mythologisk Sørgespil (S. 129 flgg. og i hans »Tragoedier« VII.), jvfr. »Ny Minerva« 1807, IV. 301—20, af N. F. S. Grundtvig; Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 9, af Molbech; Dahlmanns Betragtninger, S. 12 15—19; J. L. Heibergs „Nordische Mythologie«, 1827, S. 243—47, 50—53, 56—81; »Kbhpost« 1831, Nr. 101. — Oversat paa Tydsk i hans »Werke« Bd. 3. Breslau 1839. — Hakon Jarl hin Rige, et Sørgespil, opført 1ste Gang til Kongens Fødselsdag 1808 (S. 233 flgg.; Nyt Oplag i hans »Tragoedier« I. 1831. S. 5 flgg.), jvfr. »Ny Minerva" 1807, IV. 200—218, af Rahbek; Skandinav. Lit. Selsk. Skr. 1807. II. 309—45, af Rahbek; Høst's »Theaterblad« Nr. 13—15; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Dahlmanns Betragtninger, S. 12. 19—28; Grundtvigs »Danne-Virke« IV. 231; Høst's »Dannora«, S. 34; Kbhvns Skilderi 1815, Nr. 43; Liunges »Harpen« 2. Aarg. Nr. 22; Oehlenschlägers »Erindringer«, II. 32—41. [Epilog til Stykket, i »Ny Danske Tilskuer« 1808, Nr. 4, jvfr. L. E. 1810, S. 725]; J. K. Høst: »Hakon Jarl den Rige, tillige med Indholdet af Sørgespillet Hakon Jarl. Kbh. 1808.« Paa Tydsk (overs. af Forf.): Hakon Jarl. Ein Trauerspiel. Tübingen, 1810, og i hans »Schriften«, 6s Bändchen. Breslau, 1829, samt i »Werke" Bd. 5. ibid. 1839. (Zeit. für d. eleg. Welt 1810, Nr. 130; Hall. Allg. L. Z. 1811, Jan.; Leipz. L. Z. 1812, Jan. (s. L. T. 1812, Nr. 14, S. 223); Fr. Horns Umrisse 3s. Buch §. 69; Morgenbl. für gebildete Stände 1816, S. 328, 501, 544, jvfr. L. T. 1816, S. 624; Oehlenschlägers Reise, II. S. 7). Paa Svensk: *Håkan Jarl den Rike.* Sorgespel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Ludv. Borgström.* Upsala, 1817. 8:o. (Upsala Litt. Tidn. 1817, Nr. 52; Almänna Journalen 1817, Nr. 302), og: *Hakon Jarl*, Sorgespel i fem akter af *A. Oehlenschläger.* Öfversättning. Stockholm, 1848. 12:o. (»Dagligt Allehanda« 1848, Nr. 246). Paa Engelsk, noget forkortet overs. af Gilly. (Blackwoods Edinburgh Magazine No. XXXVII. 1820. April, p. 73—89; overs. i Udtog i Krossings „Pomona" I. H. S. 76—83); udkom ogsaa paa Engelsk. London. 1840. („Monthly Review" 1840, Vol. II. p. 149; jvfr. »Berlingske Tid.« 1840, Nr. 131). — Sovedrikken, Syngestykke i 2 Akter, omarbeidet efter Bretzners tydske Original. Kbh. 1808. Ny Udg. ibid. 1846. (jvfr. »Prometheus« IV. 270—73). — Palnatoke. Et Sørgespil. Kbh. 1809; Nyt Oplag i hans »Tragoedier« I. 1831. S. 205 flgg. (Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 57. 58; Høst's »Miscellер« 1810, Nr. 21. 22. 41; Dahlmanns Betragtninger, S. 28—33; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 45; jvfr. Oehlenschlägers »Reise« I. S. 233; II. S. 68—69; »Erindringer" II. 114—16). Paa Tydsk: Palnatoke. Ein Trauerspiel in fünf Akten. Stuttgart und Tübingen, 1819. (Med Forerindring. Aus einem Briefe des Verfassers. Copenh. 26. July 1810), og i hans »Schriften« 6s Bdchen. Breslau, 1829, samt i »Werke« Bd. 5. ibid. 1839. — Epilog fremsagt af Madame Rosing paa hendes Benefice d. 23. Dec. 1809. Kbh. (2 upaginerede Sider). — Axel og Valborg. Et Sørgespil. Kbh. 1810. [opført

1ste Gang, med Epilog, d. 29de Januar 1810, og skrevet i Paris, s. hans „Reise" I. 233]. Nyt Oplag i hans „Tragoedier" II. S. 9 flgg.; Ny Udgave. Kbh. 1846. Eftertryk Fahlun, 1841. 12:o. (i Samlingen: Danske Klassiker). (L. E. 1810, Nr. 46, af F. C. Sibbern; „Nordisk Tilskuer" 1814, Nr. 4—8, af Baggesen; jvfr. „Ny Danske Tilskuer" 1808, S. 819—21, af Rahbek; J. C. Langes „Fragmentariske Bemærkninger over Sorgespillet Axel og Valborg". Kbh. 1809; Dahlmanns Betragtninger, S. 33—38; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Øst's „Misceller" 1810, S. 41—45 (af J. C. Lange); „Freia" 1823, Nr. 7 flgg.; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq. [overs. i „Kbhpost" 1828, Nr. 97, 98]; Oehlenschlägers „Erindringer" III. 17. 19—21. 82. Oversat af Forf. paa Tydsk: Axel und Walburg. Eine Tragödie. Tübingen 1810, 2e Aufl. 1820, og i hans „Schriften" 7s Bdchen. Breslau, 1829, samt i „Werke" Bd. 7. ibid. 1839. („Morgenbl. f. geb. Stände" 1810, Nr. 249; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 3, 22, S. 342. Opført i Altona i Anledn. af Dronningens Fødselsdag 1813; Prolog i den Anledning af Hofraad Reinhard, i „Dagen" 1813, Nr. 273; ogsaa opført i Hamborg, Berlin, Leipzig, Wien og Dresden (L. T. 1816, S. 624; hans „Reise" II. 7. 20—21. 160—61. 166—7). Paa Svensk: *Axel och Walborg.* Sorgespel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Johan Dillner.* Stockholm, 1811. 8:o. (Wallmarks „Journal för Litteraturen och Theatern" 1812, Nr. 75. 77. 79. 80 og 81; overs. under Titel: „Prof. Oehlenschlägers Axel og Valborg udenlands vurderet. Fra det Svenske ved J. Kragh Høst." Kbh. 1812, paa hvilken Recension findes Svar i det svenske Tidsskrift „Polyfem" 5te Samlingen Nr. 46—48). — Epilog til Sørgespillet Axel og Valborg i Anledning af Hans Maj. Kongens høie Fødselsdag d. 28de Jan. 1810. Kbh. 4 S. 8vo. (L. E. 1810, S. 721—25. — Fremsagt d. 29. Jan. 1810 af Mad. Heger. Før Stykket udførtes en pantomimisk Prolog „Drømmen" af Galeotti). — Correggio. Tragödie. Kbh. 1811. [Opført 1ste Gang i Anledn. af 28de Jan. 1811; en Epilog, fremsagt af Kruse, indf. i „Sandsigeren" 1811, Nr. 1]. Ny Udg. i hans „Tragoedier" IV. (L. T. 1811, Nr. 12, af S. Meisling, jvfr. Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 61—63, af F. C. Sibbern, og Nr. 66—67, af Meisling; Dahlmanns Betragtninger, S. 38—52; Høst's „Dannora" Nr. 24—26, af Baggesen, jvfr. Oehlenschlägers „Personlige Forhold til Baggesen", 1818; Grundtvigs Verdens Krønike, 1812, S. 356; Kbhvns Skilderi 1811, Nr. 11. 13. 15; „Dagen" 1811, Nr. 31; Steffens „Was ich erlebte", VI. 259—61; Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 20—22; „Theaterbl." 1827, Nr. 2, af N. David; Oehlenschlägers „Reise" I. 75. 93; II. 167; „Erindringer" II. 186; III. 17). Paa Svensk: *Correggio,* Sorgspel af *Adam Oehlenschläger.* Öfvers. af *Per Adolf Sondén.* Upsala, 1812. 8:o; og: *Correggio.* Öfvers. af *H. Sandström.* Stockholm, 1840. 12:o. Paa Italiensk (af O. dal Borgo di Primo): *Il Correggio.* Tragedia tradotta dal Danese di Oehlenschlaeger. Pisa, 1812. 8. („Dagen" 1812, Nr. 165; L. T. 1815, Nr. 35; Baggesens „Danfana" 1816, Febr. S. 139, Noten). Paa Tydsk af Forf.: Correggio. Ein Trauerspiel. Stuttgart und Tübingen 1816. Zweyte unveränderte Auflage. ibid. 1817. Dritte Auflage. ibid. 1820; ogsaa i hans „Schriften" 7s Bdchen. Breslau, 1829, og i hans „Werke" Bd. 8. ibid. 1839. (Heidelb. Jahrbb. 1816, Jan. S. 62—64, af Franz Horn, jvfr. L. T. 1818, S. 128—29; Leipz. Kunstblatt für gel. Künste 1r Jahrg. 1817—18, H. 12, Nr. 160, S. 649, af Oswald; Zeit. f. d. eleg. Welt 1816, Nr. 131, af Aug. Klingemann, jvfr. Høst's Søndagsbl. 1816, Nr. 14; 1817,

Nr. 8; Fr. Horns Umrisse 3s Buch §. 70. 71. 72; Tieck's „Dramaturg. Blätter" 1827; „Kbhpost" 1827, S. 388; Oehlenschlägers „Reise" I. 25. 93; II. 167. Om Stykkets Opførelse i Wien, Hamborg, Berlin, Frankfurt og Breslau s. „Morgenbl. f. geb. Stände" 1815, S. 1040, 1204; L. T. 1816, S. 624—25; Kbhvns Skilderi 1816, S. 60—61; Oehlenschlägers „Reise" II. 7—8. 19; „Dagsposten" 1818, Nr. 93; „Brevduen" 1818, Nr. 2). Paa Fransk overs. (i Prosa): *Corrège*, Tragédie en cinq actes, traduite par *X. Marmier*. Paris et Strasbourg, 1834. Paa Serbisk af Ossle Abramovitz. Belgrad, 1847. (s. „Nyt Aftenbl." 1848, Nr. 15). — Digtninger. I.—2. Deel. Kbh. 1811—13. [2den Deel o. m. T.: Fortællinger. Kbh. 1813; Ny Udg. i hans „Digterværker" II. 1835, S. 3—327; Eftertryk, Norrköping, 1842. 12:o. [i Samlingen: „Danske Klassiker"]. (L. T. 1811, Nr. 30; 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Dagen" 1813, Nr. 282—85, af Rahbek; „Idunna und Hermode", 1812, Nr. 9, af Gräter, jvfr. „Athene" III. 86. — Eventyret „Aly og Gulhyndi" (i I. 213 flgg., og i hans „Samlede Digte" II. 158 flgg., samt i „Digterværker" I. 1835) er overs. paa Tydsk i „Mährchen und Erzählungen" Bd. I. 1817. S. 1 flgg. og i hans „Schriften" 17tes Bdchen. Breslau, 1830; paa Svensk af C. Fr. Lundblad. 2den Deel, eller: Fortællinger [Reichmuth von Adocht; Maleriet; Lykkeridderne; Munkebrødrene; Eremiten] overs. paa Tydsk i „Mährchen und Erzählungen" Bd. II. S. 1 flgg., og i hans „Schriften" 16tes Bdchen. Breslau, 1830; paa Svensk: *Berättelser* af *Adam Oehlenschläger*. Öfvers. af Carl Erik *Ekmarck*. Strengnäs, 1819. 8:o („Allmänna Journalen" 1819, Nr. 127); Fortællingen „Lykkeridderne" overs. paa Engelsk i: Specimens of German Romance selected and translated from various Authors. London 1826. 3 Vols. 12mo, og derfra optagen i flere engelske Tidsskrifter: Literary Gazette, Ladys Magazine &c.). — Faruk. Syngespil. Kbh. 1812. [Musiken af Weyse; opf. 1ste Gang i Anledn. af Kongens Fødselsdag 1812, og til Benefice for Forf. d. 21de Marts 1812]. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 356; „Athene" VI. 292). Epilog og Prolog til Syngespillet Faruk. Kbh. 1812. 19 S. 8. (Epilogen i Anledn. af Kongens Fødselsdag; „Idun og Titania", et Forspil (S. 9—19) paa Forf.'s Benefice-Aften). — Stærkodder. Tragödie. Kbh. 1812. Nyt Opl. i hans „Tragoedier" III. S. 5 flgg. [opf. 1ste Gang d. 16de Octbr. 1812. Prolog til Stærkodder (ej fremsagt) i Foersoms Lommebog 1813, S. 97]. („Athene" I. 22—76, af F. C. Petersen; L. T. 1814, Nr. 1. 2, af J. Møller; Grundtvigs Verd. Krønike, 1812, S. 356; jvfr. Oehlenschlägers Erindr. III. 34—35). Paa Tydsk bearbejdet af Forf.: Starkodder. Tragödie. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften" 8tes Bdchen. Breslau, 1829, samt i „Werke" Bd. 4. ibid. 1839. (Litteraturblatt 1822, Nr. 19, S. 73). Paa Svensk: *Starkodder*. Sorgspel af *A. Oehlenschläger*. Öfvers. från Danskan af *N. I. Stéenhoff*. Stockholm, 1833. 8:o. — Kanarifuglen. Lystspil. Kbh. 1813. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene" V. 508—9; VI. 292; IX. 84; jvfr. Oehlenschlägers Erindr. III. 35; „Nyt Aftenbl. 1824, S. 84). — Ærlighed varer længst. Idyl. Kbh. 1813. Ny Udg. i hans „Digterværker" X. 1840. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene" V. 507—8; VI. 292; IX. 84; jvfr. Oehlenschlägers Erindr. III. 35). — Prolog til Kanarifuglen og Ærlighed varer længst. ibid. eod. (1 upagineret Halvark; indf. i R. T. Bruuns „Thalia" 1814). — Hugo von Rheinberg. Tragödie. Kbh. 1813. Nyt Opl. i hans „Tragoedier" IV. S. 117 flgg. (L. T. 1814, Nr. 3. 4, af J. Møller; „Dagen"

1813, Nr. 235, af Rahbek; „Dannora", 1814, Nr. 5—13, af Baggesen, jvfr. Høst's Erindr. S. 105; „Athene" VI. 292; IX. 83; Oehlenschlägers Erindr. III. 36). Paa Tydsk: Hugo von Rheinberg. Trauerspiel von A. Oehlenschläger. Herausgegeben von Rudolph Christiani. (Med Dedication til Oehlenschläger). Göttingen, 1818; samt i hans „Schriften" 8tes Bdchen. Breslau, 1829, og i „Werke" Bd. 8. ibid. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1818, Nr. 16, jvfr. L. T. 1819, S. 384; Leipz. L. Z. 1820, Nr. 8, S. 64; Oehlenschlägers „Reise" II. S. 9). — Ludlams Hule. Syngespil. Kbh. 1814 (1813). Ny Udg. ib. 1846. [Musiken af Weyse; opf. i Anledn. af 28de Jan. 1815, noget forkortet]. (L. T. 1814, Nr. 5, af J. Møller; „Athene" VI. 270—94; IX. 84; „Dansana" I. 242. 339. 447, af Baggesen; jvfr. P. Wegner [A. E. Boye] „Om Syngespillet Ludlams Hule, med Hensyn til dets kritiske Burdering ved Baggesen." Kbh. 1816; Høst's Søndagsbl. 1816, Nr. 3. 6; Oehlenschlägers Erklæring om sit personlige Forhold til Baggesen, S. 59; „Erindringer" III. 45—47; Fr. Horns Umrisse 3s Buch §. 73. 74; „Et Par Ord til retfærdige Klappere o. s. v. i Anledning af Stykkets Seier." Kbh. 1819; „Messager franç. du Nord" 1825, p. 635—36; „Conversationsbl." 2. Aarg. I. 102). Overs. paa Tydsk af Forf.: Ludlams Höhle. Dramatisches Mährchen in fünf Akten. Berlin, 1818 [i Forbindelse med „Freya's Altar"], og i hans „Schriften" 5s Bdchen. Breslau, 1829, samt i „Werke" Bd. 14. ibid. 1839. (Wiener Zeitschr. für Kunst, Litteratur u. s. w. 1818, Nr. 1—4, jvfr. L. T. 1818, S. 574—75; „Der Gesellschafter" 1818, Nr. 8. 13; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13; „Originalien" 1819, S. 47. 55. 63, af Zimmermann; „Zeit. f. d. eleg. Welt" 1818, Nr. 139, S. 1108; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; jvfr. Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 2. 4. 20. — Om Omarbeidelsen til et Stuespil, s. Oehlenschlägers „Reise" II. S. 30. 31. Om Opførelsen i Wien, jvfr. „Morgenbl." 1818, Nr. 3; „Abend-Zeitung" 1818, Nr. 33).

Røverborgen. Syngespil. Kbh. 1814. [Musiken af Kuhlau; opført 1ste Gang d. 16de Maj 1814]. Ny Udg. i hans „Digterværker" X. 1840, og Kbh. 1846. („Dannora" 1814, Nr. 21—26, af Baggesen; jvfr. Høst's Erindr. S. 105; „Søndagsbl." 1816, Nr. 50; Oehlenschlägers Erindr. III. 44—45; „Kbhspost" 1829, Nr. 59). Af Forf. overs. paa Tydsk: Die Rauberburg. Singspiel. Aus dem Dänischen. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften" 11tes Bdchen. Breslau, 1830. („Hammonia" 1822, Juli, overs. i „Dagen" 1822, Nr. 190; Zimmermanns „Dramaturgische Blätter"; „Litteratur-Blatt" 1823, Nr. 15, S. 59).

*Cantate* ved Universitetets Sörgehöitid, den 4de August 1814. Til Minde om Frederik Christian, Hertug til Slesvig Sönderborg. Kbh. (aftrykt S. 46—48 i „Solennia funebria Universitatis Hauniensis in obitu Principis Friderici Christiani." Haun. 1814. 4to).

Helge. Et Digt. Kbh. 1814. [indeh.: Frodes Drapa, S. 1 flgg.; Helges Eventyr, S. 39 flgg.; Yrsa, Tragödie, S. 119 flgg]. Ny Udg. (tilligemed „Hroars Saga") i hans „Digterværker" III. 1835, og Kbh. 1845. 1851. („Athene" VIII. 409—45, af J. C. Hauch; Molbechs Forelæsn. ov. den danske Poes. II. 303—8; jvfr. Oehlenschlägers „Erindr." III. 82—83; Literatur- og Boghandels Tid. 1845, Nr. 6). Paa Svensk: *Helge.* En Dikt af *Adam Oehlenschläger.* Öfversättning af *G. G. Ingelman.* Stockholm, 1830. 12:o. Paa Tydsk i hans „Werke" Bd. 3. Breslau, 1839.

Text til 12 Blade Figurer til Tegne-Øvelser efter Thorvaldsen af G. L. Lahde. Kbh. 1814. [5 af disse Digte i hans „Saml. Digte" II. 190]. (jvfr. „Dagen" 1814, Nr. 6 og 78; L. T. 1818, Nr. 6).

Hagbarth og Signe. Tragoedie. Kbh. 1815. [Opført 1ste Gang d. 19de Jan. 1816]. Ny Udg. i hans »Tragödier« II. S. 165 flgg. (L. T. 1817, Nr. 24. 25; »Athene« VI. 293; Høst's „Søndagsbl.« 1816, Nr. 3; »Theaterbl.« 1828, Nr. 16. 17, af N. David; jvfr. Oehlenschlägers »Prometheus«, I. 67—69; »Erindr.« III. 82). Bearbejdet paa Tydsk af Forf.: Hagbarth und Signe. Trauerspiel. Stuttgart und Tübingen, 1818, og i hans »Schriften« 9tes Bdchen. Breslau, 1829, samt i »Werke« Bd. 4. ibid. 1839.

Cantate i Anledning af H. H. Prinds Christian Frederiks og H. H. Prindsesse Caroline Amalias Bryllup. Kbh. 1815.

*Deres Majestæters* Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas *Kroningsfest.* Den 31. Julii 1815. Kbh. 1815. 8 S. 4to. (ogsaa i »Tilskueren« 1815, Nr. 61, S. 485 flgg., og i hans Saml. Digte II. 219). — Folkesang ved Deres Majestæters Kong Frederik den Siettes og Dronning Maria Sophia Frederikas Kroningsfest. Kbh. 1815. ½ Ark, 8vo., upagineret; afsungen d. 3. Aug. 1815 paa Frederiksberg. (ogsaa i »Tilskueren« 1815, Nr. 61, S. 483 flg.; »Athene« V. 193; »Dagen« 1815, Nr. 182, og i hans Saml. Digte II. 216).

Fiskeren. Dramatisk Eventyr. Kbh. 1816; omarbejdet under Titel: Fiskeren og hans Datter, i »Digterværker« IV. 1836, og omarb. for Skuepladsen und. Tit.: Fiskeren og hans Born. Kbh. 1840. (L. T. 1817, Nr. 8. 9. 10, af F. C. Petersen; »Den Frisindede« 1840, S. 236). Paa Tydsk: Der Fischer. Stuttgart 1825, og under Titel: Die Fischerstochter, in zwey Abtheilungen, i »Morgenländische Dichtungen«, 1s Bdchen. Leipzig, 1831.

Freias Alter. Lystspil. Kbh. 1816. [Omarbejdelse af det af Theaterdirectionen 1804 ej antagne Syngespil (i Poet. Skrifter I. 1805), hvilken Omarbejdelse atter blev indsendt til Theaterdirectionen den 19de Juli 1816, men forkastet i Septbr. s. A.]. (»Athene« VII. 390—416, af J. C. Hauch; jvfr. »Til Publikum. I Anledning af Lystspillet Freias Alter, forkastet af Theatercensorerne. Fra Adam Oehlenschläger«. Kbh. 1816. 22 S. 8; Høst's »Søndagsblad« 1816, Nr. 30. 33. 39. 42—49; Art. A. E. Boye, J. C. Hauch, P. Hjort, G. H. Olsen, K. L. Rahbek, F. C. Sibbern, P. Tetens; »Dansana« 1816, August, jvfr. P. Wegner (A. E. Boye): Om Baggesens under Navnet Per Brovler udgivne Kritik, med et Par Ord om hans Indblanding i Sagen angaaende Freyas Alter. Kbh. 1816, S. 22—24; Oehlenschlägers »Erindr.« III. 103—7). Med Forandringer og Forkortninger paa Tydsk: Freya's Altar. Lustspiel in fünf Akten. Berlin, 1818 [i Forbindelse med »Ludlams-Höhle«]; Freya's Altar etc. Einzelner Abdr. Wohlf. Ausg. Berlin, 1821; og i hans »Schriften« 11tes Bdchen. Breslau 1830. (Zeit. f. d. eleg. Welt 1818, Nr. 139, S. 1108; Leipz. L. Z. 1819, Nr. 13, jvfr. Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 4; Jen. L. Z. 1819, Septbr. S. 408; Oehlenschlägers »Reise« II. S. 2. 3). Paa Svensk: *Freyas Altare.* Lustspel af *Adam Oehlenschläger.* Öfversättning. Upsala, 1821. 8:o. Uppl. 2. ibid. 1831. 12:o.

En Skjærsommernats Drøm. Lystspil af Shakspeare. Oversat. Kbh. 1816. [ogsaa i »Udmærkede Digterværker, oversatte af A. Oehlenschläger.« Kbh. 1848]. (Jvfr. Krossings »Fylla«. 1821. S. 61).

Eventyr af forskjellige Digtere, sammendragne og oversatte med Bemærkninger. I.—II. Deel. Kbh. 1816. (L. T. 1818, Nr. 1). Anden gjennemsete

og forbedrede Udgave. Christiania 1847—48; o. m. T.: Oehlenschlägers samlede Værker. 1.—2det Supplement-Bind.

Frederiksberg. Et Digt. Kbh. 1817. [optr. i hans »Samlede Digte« III. 267—326]. (L. T. 1817, Nr. 45; »Athene« IX. 84).

Hroars Saga. Kbh. 1817. [optr. i hans »Digterværker« III. 1835, og, i Forening med »Helge« og »Yrsa«, Kbh. 1845, 1851]. (Molbechs »Studier« S. 170; »Literatur- og Boghandels Tid. 1845, Nr. 6). Paa Tydsk: König Hroar in Leire. Ein altnordische Erzählung. Stuttgart u. Tüb. 1822. 2e Aufl. 1825, 3e Aufl. 1832; og i hans »Schriften« 15tes Bdchen. Breslau, 1830. Paa Svensk overs. af Segerstrøm i Lund.

Fostbrødrene. Tragoedie. Kbh. 1817. Ny Udg. i hans »Tragödier« III. 1832. [Skreven i Paris 1817, jvfr. hans »Reise« I. S. 233. — Forinden Bogens Udgivelse lod Forf. omtrykke en heel Deel Blade, hvorved blandt andet en Side fik Pagineringen 110—12, en anden 156—164, og sidste Side Tallet 175; dog ere disse Forandringer ikke foretagne med alle Exemplarer, og i Slutningen af Digterens Levetid fulgtes Exemplarer med ordenligt fortløbende Paginering og paa 180 Sider]. Paa Tydsk: Die Blut-Brüder. Trauerspiel. Frei übers. von G. Lotz. Leipzig, 1823. (Litt. Blatt 1823, Nr. 34).

Gedichte. Stuttgart u. Tübingen, 1817. 2te vermehrte Aufl. Stuttg. 1844. Eftertrykt i Wiener Etui-Bibliothek 1818, med Kobb. til Digtet »Die Erscheinung«; siden optagne i hans »Schriften« 18tes Bdchen. Breslau, 1830, og »Werke« Bd. 21. ib. 1839. (Leipz. L. Z. 1819, S. 97—98; Wiener Zeitschr. f. Kunst, Litteratur, Theater und Mode 1818, Nr. 22, jvfr. L. T. 1819, S. 335—36; Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 13).

Mährchen und Erzählungen. I.—II. Bändchen. Stuttgart und Tübingen, 1816—17; og i hans »Schriften« 16tes und 17tes Bdchen. Breslau, 1830. [I.: Aly und Gulhyndi, ein orientalisches Mährchen, S. 1 flgg.; Vaulundur, Sage, S. 177 flgg.; II.: Reichmuth von Abacht, S. 1; Das Gemählde, S. 27; Die Glücksritter, S. 78; Die Mönchbrüder, S. 139; Der Eremit, S. 227]. (Hall. Allg. L. Z. 1818, I. Nr. 50, S. 293—97; Leipz. L. Z. 1818. II. Nr. 331, S. 2562—66; 1820. I. Nr. 109, S. 872; Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 8, jvfr. Nr. 10, af Finn Magnusen).

En Reise fortalt i Breve til mit Hjem. I.—II. Deel. Kbh. 1817—18. (Høst's »Sondagsblad« 1818, Nr. 1—5; jvfr. Art. J. J. Baggesen (I. 47), J. J. Dampe, L. Fischer, H. M. Hammeleff, J. C. Hauch, Th. G. Repp; »Dagen« 1818, Nr. 212. 214. 221. 223. 226—27. 229—31. 233. 235—37. 239—40. 242—56. 258—63. 265—69. 272. 274—86. 292. 296; »Tilskueren« 1818, Nr. 76—77. 85. 88; »Kbhvns Skilderi« 1818, Nr. 83—86. 90—95. 97—103; Grundtvigs »Danne-Virke« IV. 195—233; »Fædrel.« 1840, Nr. 62 og 63, Sp. 374—78; Poul M. Møllers Levnet, ved Olsen, S. 31—36). Paa Tydsk: Briefe in die Heimath, auf einer Reise durch Deutschland und Frankreich. Aus dem Dänischen übersetzt von G. Lotz. I.—II. Band. Altona, 1820. (»Zeitung für die eleg. Welt« 1821, Nr. 2). Paa Svensk. I.—2: a Delen. Christianstad, 1821. (»Swensk Litteratur-Tidning« 1822, Nr. 5, jvfr. Høst's „Chronos", H. 1. S. 57—59). Paa Hollandsk. Amsterdam, 1821.

Professor Oehlenschlägers Erklæring til Publikum om hans personlige Forhold til Justitsraad Baggesen. Kbh. 1818. 32 S. 8.

**Den lille Hyrdedreng. En Idyl. Kbh. 1818; optr. i hans »Tragödier« V. [opført 1ste Gang d. 23de Januar 1819 ved Benefice for Mad. Heger].** (»Theatret« af Kruse, I. S. 260—72; »Conversationsbl.« 2. Aarg. I. S. 13—14; jvfr. Kbhvns Skilderi 1809, Nr. 20). Af Forf. oversf. paa Tydsk: Der Hirtenknabe. Dramatische Idylle, i „Urania, ein Taschenbuch auf das Jahr 1820"; særskilt aftr. Leipzig, 1821; og i hans »Schriften« 12tes Bdchen. Breslau, 1830, samt i hans »Werke«, Bd. 9. ib. 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1822. I. Nr. 51, S. 401—04). Paa Engelsk: *The little Shepherd-boy.* An idyll of Oehlenschlæger. Translated from the Danish by *J. Heath.* Copenh. 1827. (Profts »Conversationsbl.« 3. Aarg. Nr. 28). Paa Svensk af L. Borgstrøm i „Kalender för Damer".

Robinson i England. Comoedie. Kbh. 1819; optr. i hans »Digterværker« IX. (L. T. 1819, Nr. 43. 44; Lianges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 11; »Telegraphen« 2. Aarg. Nr. 47; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 9—24. — Slutningsscenen, som den gaves paa Theatret, i »Aftenblad« 1823, Nr. 9; jvfr. sstd. S. 71). Overs. af Forf. paa Tydsk: Robinson in England. Lustspiel. Stuttgart u. Tübingen, 1821, og i hans „Schriften" 12tes Bdchen. Breslau, 1830. (»Litteraturblatt« 1822, Nr. 13, S. 49; Bauerles Theaterzeitung und Unterhaltungsblatt 1825, April).

Nordens Guder. Et episk Digt. Kbh. 1819; optr. i hans »Digterværker« VII. 1837. Ny Udg. 1845. 1851. Eftertryk. Fahlun, 1841. 12mo. (i Samlingen: Danske Klassiker). (L. T. 1819, Nr. 32. 33. 34; »Tilskueren« 1819, Nr. 44—45, S. 360; Molbechs Forelæsn. II. 296, og »Studier«, S. 129 flg.; jvfr. J. L. Heibergs »Nordische Mythologie", Schleswig 1827, S. 24—25. 86—101. 104—10. 114 flgg. 215—21; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. S. 5). Paa Tydsk: Die Götter Nordens. Episches Gedicht in drei Büchern. Aus dem Dänischen des A. Oehlenschläger übertragen und mit einem mythologischen Wörterbuche versehen von G. Th. Legis. Leipzig, 1829. (Rask's »Litteraturbl.« Nr. 37. 38; »Kbhvnspost.« 1829, S. 794; anm. af C. Herlossohn i Litt. Tillægsbl. til »Abendzeitung« 1830, Jan., s. »Kbhpost.« 1830, Nr. 71). Paa Engelsk: *Gods of the North*, by W. E. Fry. 1845. (jvfr. Molbechs »Studier«, S. 38, Not.).

Tale i Anledning af Thorvaldsens Hiemkomst til Fædrelandet. Holden ved Festen den 16de October 1819. Kbh. 44 S. 8. Oversat paa Tydsk af G. Lotz som Anhang til hans Oversættelse af Oehlenschlägers Reise. Altona 1820.

Erik og Abel. Tragödie. Kbh. 1820; optr. i hans »Tragödier« V. (»Harpen« 1821, Nr. 19; »Ny Portefeuille« 1843, IV. 187—89; 1844, IV. 41—43; Molbechs „Studier", S. 221—24; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 7—8). Paa Tydsk (med en Forerindring, indeholdende historiske Data): Erich und Abel. Ein Trauerspiel von Oehlenschläger. Aus dem Dänischen übersetzt [von C. H. v. Lowtzow]. Schleswig, 1821. (Literar. Conversationsbl. 1821, Septbr. Nr. 214; Schlesw. Holst. Lauenb. Provinz. Ber. 1821, III. 101; 1823, IV. 81; Jen. L. Z. 1821, III. Nr. 163, S. 312; Müllners Litteraturblatt 1822, Nr. 29, S. 113); og af Forf.: Erich und Abel. Trauerspiel. Tübingen, 1821, samt i hans »Schriften« 9tes Bdchen. Breslau, 1829, og i hans »Werke«, Bd. 7. ibid. 1839. Brudstykker overs. paa Tydsk af G. Lotz i »Originalien" 1821, Jan.-Febr. Nr. 14—17.

Oehlenschlägers Skrifter. Første Deel. Kbh. 1820. O. m. T.: Aladdin eller Den forunderlige Lampe. Dramatisk Eventyr. Anden Udgave. Kbh. 1820. (see foran, S. 652)

(Poëtam, ut in libro, sic in vita sese prodidisse, et opus poëticum virtutes atque vitia auctoris esse sortitum). *Programma* (til Universitetets aarlige Reformationsfest). Hauniæ 1820. 51 pagg. 4to. Paa Dansk: Digterne i Levnet som i Værker. En historisk-æsthetisk Afhandling, skrevet som Program ved Universitetets Reformationsfest. Kbh. 1820. 87 S. 8. (jvfr. Art. T. Algreen-Ussing; Kbhvns Skilderi 1821, Nr. 3—10, 15—17, af N. Fogtmann, T. Algreen-Ussing og C. Molbech; Oehlenschlägers „Erindr." IV. 33—34). Paa Tydsk: Die Dichter im Leben. Übersetzt von G. Lotz; o. m. Titel: Oehlenschlägers kleine vermischte Schriften. 1s Bdchen. Stuttgart, 1821. (Müllners Litteratur-Blatt 1822, Nr. 40, S. 157). Et Brudstykke i G. Lotz's „Originalien" 1821, Febr.-März, Nr. 22—27.

Tale holden paa Universitetets Reformationsfest 1820. (Oversat af Forfatteren). Kbh. 1821. 21 S. 8.

Torbenskjold. Syngespil. Kbh. 1821; Ny Udg. i hans „Digterværker" X. 1840. (jvfr. Oehlenschlägers „Erindr." IV. S. 5—6). Paa Tydsk: Torbenskiold. Drama mit Gesängen von A. Oehlenschläger. Nach dem Dänischen von G. Lotz. Cassel, 1823. Zweite Aufl. ibid. 1828. (Weimarisches Journal für Litteratur, Kunst &c. 1823, Decbr.).

Jægerbruden. Syngespil i 3 Acter af Fr. Kind. Oversat til Carl Maria Webers Musik. Kbh. 1821. (Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 25—28. 32).

Ludv. v. Holbergs Lustspiele. Uebersetzt. I.—IV. Theil. Leipzig, 1822—23. (Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 23, 45; Literar. Conversationsblatt 1822, Septbr. Nr. 215; Leipz. L. Z. 1823, Nr. 287, S. 2290—93; Müllners Litter. Bl. 1823, Decbr.; 1824, May, Nr. 42, 43; Gött. gel. Anz. 1823, S. 1360; Wiener Jahrbb. XXI. 227—280, af N. Fürst; L. Kruses „Die Biene", 1826, July).

Tale holden i Selskabet for Efterslægten paa dets Stiftelsesdag d. 4de Marts 1822. Kbh. 22 S. 8. (optr. i Rahbeks „Læsning i blandede Æmner" II. [ɔ: „Hesperus", VI.] S. 114—136).

Holbergs Jubelfest. Forspil. Kbh. 1822. 46 S. 8; optr. i hans „Digterværker" V. 277—308. (L. T. 1822, Nr. 51; jvfr. „Dagen" 1822, Nr. 245; Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1822, Nr. 42; „Aftenbl. 1822, S. 8).

Samlede Digte. I.—III. Deel. Kbh. 1823. (L. T. 1826, Nr. 20; The foreign Review and Continent. Miscellany No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq., overs. i Kbhpost. 1828, Nr. 97—98).

Skovens Sønner. Syngespil i 3 Acter, frit bearbeidet efter det Italienske til Paers Musik. Kbh. 1823. (jvfr. „Aftenbl." 1823, S. 354—55; Liunges Lit.- Kunst- og Theaterbl. 1823, Nr. 44. 45; Revue encyclop. T. 28. p. 165, af Heiberg).

Øen i Sydhavet. Roman. I.—IV. Deel. Kbh. 1824—25. Nyt Opl. (forkortet). I.—II. Deel. ibid. 1846. („Conversationsbl." 1824, Nr. 29, S. 229—32; 1825, Nr. 84, S. 670—72; Revue encyclop. T. 28. p. 475—76, af Gyllenborg; New monthly Magazine 1826, Febr., jvfr. Kbhvns Morgenbl. 1826, S. 292; The

foreign Review &c. No. 2; jvfr. Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 24—26). Paa Tydsk overs. af Fors.: Die Inseln im Südmeere. Ein Roman. I.—IV. Theil. Stuttgart, 1826. (Bl. f. liter. Unterhalt. 1826, Juli, Nr. 2—3; »Die Biene«, von L. Kruse u. F. G. Zimmermann, 1826, Nr. 38—39, jvfr. »N. Aftenbl.« 1826, S. 223; »Literaturblatt z. Morgenblatt für geb. Stände« 1826, Decbr. Nr. 101; Litteratur-Blatt« 1826, Nr. 56; jvfr. Kbhpost. 1827, Nr. 7 og 28).

Sneen eller den nye Eginhard. Syngespil i 4 Acter af Scribe og Delavigne, oversat. Kbh. 1825. (Kbhvns Morgenbl. 1825, S. 444).

Skuespil. Kbh. 1827. [Flugten af Klosteret, et Syngespil, digtet til Mozarts Musik, S. 3 flgg., med en Prolog og et Forord, S. V.—XIV.; Væringerne i Miklagard, Tragödie, S. 137 flgg.; med Anmærkninger, S. 291—96; Ny Udg. i hans »Tragödier« VII.]. (Om »Flugten af Klosteret«, s. Høst's Archiv f. Psychol. VII. 54—55; Kbhpost. 1827, S. 19; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 46—47. Paa Tydsk: Die Flucht aus dem Kloster, i hans »Schriften« 13tes Bdchen. Breslau, 1830. — »Væringerne i Miklagard«, r. L. T. 1828, Nr. 12. 13; »Theaterblad« 1827, Nr. 5. 6. 7, af P. Z. ɔ: N. David [jvfr. Oehlenschlägers: Svar til Herr. P. Z. paa hans Recension over »Væringerne i Miklagard«. Kbh. 1827. 31 S. 8; L. T. 1828, S. 208]; »Kjøbenhavns flyvende Post« 1827, Nr. 99—101, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Skr. IX. ɔ: prosaiske Skr. I. S. 251—78). [s. Oehlenschlägers: Om Kritiken i Kjøbenhavns flyvende Post over »Væringerne i Miklagard«. Kbh. 1828. 24 S. 8; L. T. 1828, S. 208; jvfr. Kbhvns flyv. Post 1828, Nr. 7—8, 10—16, af J. L. Heiberg (og i hans Saml. Skr. IX. ɔ: prosaiske Skr. I. S. 279—381); Kbhvnspost. 1828, Nr. 12, af Oehlenschläger; Kbhvns Skilderi 1828, Sp. 506—7]; »Ny Freia« 1827, Nr. 40—41; Rahbeks »Tritogenia« II. 25—30; Høst's »Archiv« VIII. 322—27; Kbhvnspost. 1827, S. 12, 375; The foreign Review and Contin. Miscellany, No. 4. Octbr. 1828, p. 343 sqq., overs. i Kbhpost. 1828, Nr. 97—98). Paa Tydsk: Die Wäringer in Konstantinopel. Trauerspiel in 5 Akten. Berlin, 1828, og i hans »Schriften« 10tes Bdchen. Breslau, 1830, samt i hans »Werke«, Bd. 6. ibid. 1839. (Wiener Jahrbb. der Litteratur Bd. 43. 1828, S. 260—273; Hall. Allg. L. Z. 1829, I. S. 291; Berliner Conversationsblatt 1827, 26. Novbr.; Allgem. Zeitung 1828, auserordentl. Beilage 3. Octbr. — Prøver af denne Oversættelse i Berlin. Conversationsbl. 1828).

Freyas Alter. Syngespil i 3 Acter. Indrettet til Musik af forskjellige Componister. Udgivet af Ferd. Printzlau. Kbh. 1828. Ny Udg. ibid. 1846. (Heibergs flyv. Post 1828, Nr. 42). Paa Svensk: *Freijas Altare.* Sångspel i 4 Akter. Fritt bearbetadt af *H. Sandström.* Stockholm, 1840. 12:o.

Danrigets Lykønskninger. Allegorier i Anledning af D. K. HH. Prinds Frederik Carl Christians og Prindsesse Wilhelmine Marias Ægteforening. Kbh. 1828. (»Kbhpost.« 1828, Nr. 94).

Cantate ved Kjøbenhavns Universitets Fest i Anledning af D. K. HH. Prindsesse Wilhelmine Marias og Prinds Frederik Carl Christians Formæling. Kbh. 1828. (optr. i „Solennia Academica in nuptias Wilhelminæ Mariæ &c.“ p. 88—90).

Nye poetiske Skrifter. I.—III. Deel. Kbh. 1828—29. [I. Hrolf Krake. Et Heltedigt i 12 Sange; optr. i hans »Digterværker« VIII. Ny Udg. Kbh. 1847. II. Carl den Store, Tragödie. (optr. i hans »Tragödier« VI.); Langbarderne,

Tragödie. (optr. i hans »Tragödier« V.). III. Billedet og Büsten, Syngespil; Overilelsen, Syngespil]. (1ste D. r. L. T. 1829, Nr. 1. 2; M. f. L. I. 433—456, af J. L. Heiberg, jvfr. »Kbhpost.« 1829, Nr. 106—7, af J. C. Hauch; »Kbhvns flyvende Post« 1828, Nr. 96. 97, af J. L. Heiberg; The foreign Review and Contin. miscellany 1829. July. No. VII. p. 217—18; jvfr. »Nyt Aftenbl.« 1846, Nr. 287; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 48—50. — 2den D. r. M. f. L. III. 224—253, af C. A. Thortsen; »Kbhvns flyv. Post« 1830, Nr. 12—14, 25—26; jvfr. Kbhpost. 1830, Nr. 37. 38). Syngespillene »Billedet og Büsten« og »Overilelsen« overs. paa Tydsk i hans »Schriften« 13tes u. 14tes Bdchen. Breslau, 1830.

Adam Oehlenschlägers Schriften. Zum erstenmale gesammelt als Ausgabe letzter Hand. I.—XVIII. Bdchn. Breslau, 1829—30. (»Breslauer neue Zeitung« (Bücherschau) 1830, af H. Steffens, jvfr. F. A. Brockhaus's »Literarische Anzeiger« 1830, Nr. 18, L. T. 1830, S. 492—95; »Blätter für liter. Unterhalt.« 1830, May, Nr. 149—151, jvfr. »Kbhpost.« 1830, Nr. 152—53, 172, Heibergs flyv. Post 1830, Nr. 87. 89; Literaturbladet til Tidsskriftet »Der Komet« 1830, overs. i »Kbhpost« f. A. Nr. 155; Hall. Allg. L. Z. 1833, II. Nr. 85, S. 65—72, jvfr. L. T. 1833, Nr. 27; The foreign Quarterly Review, vol. VIII. p. 1—32, jvfr. »Kbhpost.« 1831, Nr. 291, 94, 95, 97).

Trillingbrødrene fra Damask. Lystspil. Kbh. 1830. Ny Udgave. Kbh. 1846. (Heibergs flyv. Post 1830, Nr. 117—18, af C. H. Lorenzen; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 47—48). Af Forf. overs. paa Tydsk i »Morgenländische Dichtungen«, 2s Bdchen. Leipz. 1831.

Hans Sachs. Et dramatisk Digt i fire Acter af Deinhardstein, oversat. (i »Theaterrepert.« Nr. 30). Kbh. 1830. (»Prometheus«, I. 335—343; Wiener Jahrbb. der Litteratur Bd. C. S. 205—226, af N. Fürst).

Mallings Død. Cantate ved Universitetets Sørgehøitid d. 23de Jan. 1830. Musiken af Weyse. Kbh. (optr. i Rahbeks »Tritogenia« VI. 201—7).

Münters Død. Cantate til Universitetsfesten i Frue Kirke, d. 3die Junii 1830. (f. S. Jørgensens »Nogle Frugter af mit Otium«, I. S. 146).

Oehlenschlägers Levnet, fortalt af ham selv. I.—II. Deel. Kbh. 1830—31. (L. T. 1831, Nr. 12. 13; »Nyeste Morgenpost« 1831, S. 459).

Prolog til Evalds Mindefest, ved Forestillingen af Balders Død d. 17de Martis 1831. Kbh. 1831. 12 S. 8.

Oberon. Romantisk Tryllespil i tre Acter af J. R. Planché. Oversat efter den engelske Original til C. M. v. Webers Musik. Kbh. 1831.

Morgenländische Dichtungen. I.-II. Bändchen. Leipzig, 1831. [1s Bdchn.: Die Fischerstochter, in zwey Abtheilungen; 2s Bdchn: Die Drillingsbrüder von Damask]. (The foreign Quarterly Review, vol. X. p. 250—54; Revue encyclop. T. 54. p. 135—38; »Morgenbl. f. geb. Stände« og Leipz. Litt. Bl. März 1832; Leipz. L. Z. 1833, Nr. 65, S. 516—18; Hall. Allg. L. Z. 1834, I. Nr. 20, S. 158—59; jvfr. Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 94—96).

Tragödier. I.—XI. Deel. Kbh. 1831—48. — Tragödier (Pragtudgave). I.—X. Bd. [særskilt: Palnatoke, Tragödie i 5 A.; Hakon Jarl, Trag. i 5 A.; Hagbarth og Signe, Trag. i 5 A.]. ibid. 1849. (»Fædrel.« 1849, Nr. 213, af J. Levin). — Tragödier. Ny Udgave. (Godtkjøbsudgave). I.—X. D. ib. 1841—49.

[X. D. o. m. T.: Samlede Værker 27de Deel]. („Dagen“ 1841, Nr. 295; „Nye Intelligensblade“ 1842, Maj, Nr. 7 og 9).

Prometheus. Maanedsskrift for Poesie, Æsthetik og Kritik. I.—VI. Bind. Kbh. 1832—34. [Septbr. 1832—August 1834]. („Kbhpost.“ 1834, Nr. 88).

Text til Musiknummerne i „Billedet og Bysten“, Syngespil i 3 Acter. Kbh. 1832.

Text til Musiknummerne i „Rübezahl“, dramatisk Eventyr. Kbh. 1832.

Tordenskjold. Tragisk Drama. Kbh. 1833. [og i hans „Tragödier“. VI.]. (jvfr. „Prometheus“, II. 278—81; Kbhpost. 1833, Nr. 27). Paa Tydsk i Forf.'s „Dramatische Dichtungen“, 1r Th. Hamb. 1835.

Garrick i Bristol. Lystspil i 4 Acter af Deinhardstein. Overs. (i „Theater-repert.“ Nr. 48). Kbh. 1833. (Allern. Skilderi af Kbhvn. 1833, Nr. 26).

Dronning Margareta. Tragödie. Kbh. 1834. [og i hans „Tragödier“ VIII.]. (jvfr. „Kbhpost. 1852, Nr. 244).

Norgesreisen. En Digtekrands. Med en Skizze af Krogkleven, raderet af Prof. Møller. Kbh. 1834. (jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. 101—12).

Fyensreisen. Digtekrands. Kbh. 1835; o. m. T: Fyensreisen. Nytaarsgave 1835. (jvfr. „Kbhpost.“ 1835, Nr. 314; L. T. 1836, S. 16; Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. 115—35).

Digterværker. I.—X. Deel. Kbh. 1835—40. Ny Udgave. (Godtkjøbsudgave). I.—XVIII. D. [O. m. T.: Samlede Værker 10.—26 og 28de D.]. ibid. 1844—50. (Literatur- og Boghandels-Tid. 1845, Nr. 6; Berlingske Tid. 1845, Nr. 274, 76; 1850, Nr. 77; „Nyt Aftenbl. 1846, Nr. 281; „Fædrel.“ 1850, Nr. 60). Af denne Samling haves særskilt: Samlede Digte. 1.—4. D. I.—III. Lyriske Digte. IV. Ballader, Romancer og poet. Fortællinger. 1847. [IV. ogsaa særskilt]; Aladdin, dram. Eventyr. 1845; Freyas Alter, et Syngespil i 3 A. 1846; Gjenfærdet paa Herlufsholm, Skuesp. i 3 A., med Forspil. 1845; Garrick i Frankrig, Lystspil i 3 A. 1846; Helge, Yrsa og Hroars Saga. 1845; Landet fundet og forsvundet, et nordisk Heltespil i 2 A. 1846; Ludlams Hule, Syngesp. i 3 A. 1846; Samlede Noveller. 1847; Nordens Guder, et episk Digt. 1845; Røverborgen, Syngesp. i 3 A. 1846; Den Rige og den Fattige, Lystsp. i 1 A. 1846; Sovedrikken, Syngesp. i 2 A. 1846; Trillingbrødrene fra Damask, Lystsp. i 4 A. 1846; Øen i Sydhavet, en Roman i to Dele, 1846. (Skuespillet „Værtshuusskiltet“ [i Bd. X. S. 289—325] er 1851 oversat paa Hollandsk af B. H. Vandenhove, som 1ste Hefte af et „Udenlandsk Theaterbibliothek“; og Novellen „Straffen efter Døden“ [i Bd. XIII. S. 60—72] overs. paa Svensk: *Nemesis* eller det straffande Ödet. Komisk Novell. Öfversättning af *L. Dellof*. Stockholm, 1830. 8:o; paa Tydsk i hans „Schriften“ 16tes Bdchen. Breslau, 1830, og i „Werke“, 5e Liefer. ib. 1839).

Meyers Universum, eller Billeder og Beskrivelser af det Seeværdigste og Mærkværdigste i Naturen og Kunsten paa den hele Jord. Et belærende Billedværk for alle Stænder. Oversat. I.—VIII. Bd. Kbh. 1835—1843. 4to., med mange Staalstik. (fortsat af A. E. Clausen).

Dramatische Dichtungen. I.—II. Theil. Hamburg, 1835. [Tordenskiold, tragisches Drama; Der falsche König Olaf, Trauerspiel; Die italienische Räuber, tragisches Drama]. (Literarische und Kritische Blätter d. Börsen-Halle 1836, Nr. 1228; Bl. f. liter. Unterhalt. 1836, jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. 147—48).

De italienske Røvere. Tragisk Drama. Kbh. 1835. [ogsaa i hans »Tragödier« VIII.]. Paa Tydsk i hans »Dramatische Dichtungen«, 2r Th. Hamb. 1835.

Sokrates. Tragödie. Kbh. 1836. [ogsaa i hans »Tragödier« IX.; Ny Miniaturudgave. Kbh. 1850]. (M. f. L. XVI. 383—419; jvfr. Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 139, 145—47, 263).

*Cantate* til Universitets-Bygningens Indvielsesfest, den 13de October 1836. Musiken af P. Jensen. Kbh. (jvfr. »Kbhpost.« 1836, Nr. 292; »Dagen« 1836, Nr. 249—50, af Oehlenschläger).

*Cantate* til Reformations-Jubelfesten ved Universitetet. Musiken af P. Jensen. Kbh. 1836. (optr. i »Acta Solennia«, Haun. 1837, p. 10—13).

Slottet ved Ætna. Romantisk Oper i tre Akter (efter et gammelt Sagn) af Klingemann. Musiken af Heinrich Marschner. Kbh. 1836.

Den lille Skuespiller. Lystspil i [5] 4 Acter. Kbh. 1837; ogsaa i hans „Digterværker«, IX. (Nord. Ugeskr. 1837, S. 102—04, 110—11, af P. L. Møller, og Sammes »Krit. Skizzer«, I. S. 9—15; »Dagen" 1837, Nr. 21. 28). Paa Tydsk overs. i hans „Werke«, Bd. 14. Breslau, 1839.

Torkel Knutson. Sorgespil i fem Acter, med Prolog. Af Bernh. v. Beskow. Oversat fra det Svenske. Kbh. 1837. (»Dagen" 1837, Nr. 206).

Birger og hans Æt. Tragödie af Bernh. v. Beskow. Oversat fra Svensk. Kbh. 1838 (1837).

Olaf den Hellige. Tragödie. Kbh. 1838 [ogsaa i hans »Tragödier« IX.]. (»Kbhvns Morgenbl.« 1838, Nr. 3; »Dagen« 1838, Nr. 63. 65). Paa Tydsk i hans »Dramatische Dichtungen«, 1835, og i hans »Werke«, Bd. 6. Breslau, 1839.

Digtninger af Ludwig Tieck. Oversatte. I.—II. Bd. Kbh. 1838—39. („Den Frisindede« 1839, S. 396; Berl. Tid. 1839, Nr. 274).

Knud den Store. Tragödie. Kbh. 1839. [ogsaa i hans »Tragödier« X.]. (»Portefeuillen« 1839, I. 279—84; »Dagen« 1839, Nr. 81. 82; Berl. Tid. 1839, Nr. 69).

Werke. Zum zweiten Male gesammelt, vermehrt und verbessert. 1.—XXI. Bdchen. [1e—4e Liefer. 1s—14s Bdchen. A. u. d. T.: Selbstbiographie. 2 Bdchn. — Dramatische Dichtungen, 12 Bdchen. — 5e Liefer. 15s—21s Bdchen. A. u. d. T.: Erzählende Dichtungen. 6 Bdchn. Gedichte]. Breslau, 1839. (Hall. Allg. L. Z. 1842, II. Nr. 148—152, af Konrad Schwenk).

*Minde-Digt over Kong Frederik den Siette.* (Indbydelses-Skrift til Universitetets Sörgefest den 28de Januar 1840). Kbh. 1840. Fol. (jvfr. »Dagen« 1840, Nr. 21; Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 157).

Sorge-Cantate ved Kong Frederik den Sjettes Bisættelse i Roeskilde Domkirke den 16de Januar 1840. Sat i Musik af C. E. F. Weyse. Kbh. 1840. (ogsaa i et Concertprogram d. 30te Januar og 3die Decbr. 1840).

Tale, holden i Selskabet for Efterslægten den 4de Marts 1840. Kbh. 19 S. 8.

*Cantate* til Kong Christian den Ottendes og Dronning Caroline Amalias Kroningsfest. Med Musik af I. F. Frölich. Kbh. 1840. 14 S. 4to.

*Cantate* til Bogtrykkerkunstens Jubelfest den 24. Juni 1840. Musiken af A. P. Berggreen. Kbh.

Nordiske Oldsagn, bearbeidede til Almeenlæsning. Udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. Kbh. 1840. (jvfr. „Dansk Folkebl.“ V. Nr. 55, S. 220). Skole-Udgave. ibid. 1852.

Gamle danske Folkeviser, udgivne til Almeenlæsning. Kbh. 1840. („Fædrel.“ 1841, Nr. 716, 730).

Orvarodds Saga. Et oldnordisk Eventyr. Kbh. 1841. Ny Udg. ib. 1846. (anm. af P. L. Møller i Berl. Tid. 1841, Nr. 92—93, og i hans „Krit. Skizzer“ I. S. 15—31; „Fædrel.“ 1841, Nr. 582). Paa Tydsk: Oerwarodd, das Heldenkind. Ein altnordisches Mährchen. Leipzig, 1844.

Goethes Hermann og Dorothea. Oversat. Kbh. 1841. („Fædrel.“ 1841, Nr. 554).

Cantate ved Universitets-Festen d. 26de Juni 1841 i Anledning af H. K. H. Kronprindsens Formæling. Kbh. 4to.

Schwedische Tragödien von Bernh. v. Beskow. Ueberſetzt. I.—III. Theil. A. u. d. T.: Gustav Adolph. — Torkel Knutson. — Birger und sein Geschlecht. Leipzig, 1841. Med ny Titel: Dramatische Schriften von B. v. Beskow. Aus dem Schwedischen. I.—III. Thl. Leipz. 1847.

Tale, holden i Anledning af H. M. Kongens høie Fødselsdag, ved Universitetsfesten den 28 September 1842. Kbh. 28 S. („Dagen“ 1842, Nr. 290; „Nye Intelligensbl.“ 1842, Novbr., Nr. 8; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“ I. S. 230—32).

Dina. Tragisk Drama i fem Acter. Kbh. 1842. [ogsaa i hans „Tragödier“ IX. D. 1. H. Godtkjøbsudgave]. Anden Udgave. ibid. 1843. [ogsaa i hans „Tragödier“ X.]. (Heibergs „Intelligensbl.“ II. Nr. 16—17, S. 73—106; „Fædrel.“ 1842, Nr. 1046; „Nye Intelligensbl.“ 1842, October, Nr. 5; P. L. Møllers „Krit. Skizzer“, I. S. 32—42; J. f. L. o. K. 1843. I. 65—77; Molbechs „Studier“, S. 208, Not.; jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. 172—73, 264—65). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“, II. S. 1—171.

Halvhundrede Digte. Med Randtegninger af Ballin og Hammer. Kbh. 1844. st. 4to. (jvfr. „Ny Portefeuille“ 1844, II. 310—11).

Erik Glipping. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1844 [O. u. T.: Tragödier IX. D. 2. H. Godtkjøbsudgave]. („Fædrel.“ 1844, Nr. 1486; 1850, Nr. 73; „Ny Portefeuille“ 1844, I. 91—95; J. f. L. o. K. 1844, S. 161—69; Berlingske Tid. 1844, Nr. 50).

Cantate ved Thorvaldsens Bisættelse i Frue-Kirke den 30te Marts 1844. Sat i Musik af Gläser. Kbh. (optr. i „Fædrel.“ 1844, Nr. 1542).

Lieb' ohne Strümpfe. Tragi-Comödie, frei nach Joh. Herm. Wessel. Leipzig, 1844.

Gjenfærdet paa Herlufsholm. Skuespil i tre Acter, med Forspil. Kbh. 1845.

Garrick i Frankrig. Lystspil. Kbh. 1846. („Den Frisindede“ 1845, Nr. 143). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“ II. S. 173—305.

Den Rige og den Fattige. Lystspil i een Act. Kbh. 1846.

Landet fundet og forsvundet. Et nordisk Heltespil. Kbh. 1846 (1845). [opført 1ste Gang d. 18de Maj 1846]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 1; Berl. Tid. s. A. Nr. 113; „Figaro“, 1846, Mars, Stockholm). Paa Tydsk i hans „Neue dramatische Dichtungen“, I. S. 3—76.

Amleth. Tragödie i fem Acter. Kbh. 1846. Anden Udgave. ibid. 1847. [O. u. T.: Tragödier XI. D. 1. H. og: Tragödier X. D. 1. H. Godtkjøbsudgave]. (Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 46; „Berlingske Tid.“ 1846, Nr. 265, 67, 68; „Nyt Aftenbl.“ 1846, Nr. 267, 82; „Kbhpost.“ 1846, Nr. 267; jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 268, 70). Paa Tydsk: Amleth. Tragödie. In Versmaße des Originals übertragen von H. Zeise. Altona, 1849 (1848); og af Forf. i hans „Neue dramatische Dichtungen“, I. S. 77—202. (jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 272, 83).

Livet en Reise. Et Digt, fremsagt som Rectortale ved Universitetsfesten, i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag. Kbh. 1847. 22 S.

Udmærkede Digterværker, oversatte. Kbh. 1848 (1847). [indeholdende: En Skjærsommernatsdrøm, Lystspil af Shakspeare; — Götz von Berlichingen med Jernhaanden, Skuespil af Göthe; — Mikkel Ræv, et episk Digt af Göthe].

Sørgecantate ved Kong Christian den Ottendes Bisættelse d. 26de Febr. 1848. Sat i Musik af Gläser. Kbh. (optr. i „N. Aftenbl.“ 1848, Nr. 48, og i „Berl. Tid.“ s. A. Nr. 49).

*Mindedigt over Kong Christian den Ottende.* Indbydelsesskrift til Universitetets Sörgefest. Kbh. (1848). 12 S. 4to. (optr. i „Berl. Tid.“ 1848, Nr. 64)

Kiartan og Gudrun. Tragödie i fem Handlinger. Kbh. 1848. [O. m. T.: Tragödier XI. D. 2. H. og Tragödier X. D. 2. H. Godtkjøbsudgave]. („Fædrel.“ 1848, Nr. 264; „Dannevirke“ 1848, Nr. 150, 51, af Fr. Helweg; „Flyv. Post“ 1848, Nr. 241, 43; „Berl. Tid.“ s. A. Nr. 257; „Nordischer Telegraph“ 1848, Octbr.; jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 273).

Regnar Lodbrok. Et Heltedigt. Kbh. 1849 (1848). („Berl. Tid.“ 1849, Nr. 1; „Dannevirke“ XI. Nr. 7. 8, af Fr. Helweg; jvfr. Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 293).

Digtekunsten. 3 Poesier. Kbh. 1849 (1848). („Berl. Tid.“ 1848, Nr. 313; Meyers „Literaturbl.“ s. A. Nr. 3; F. L. o. K. VI. 351—61, af Fr. Helweg).

Neue dramatische Dichtungen. I.—II. Theil. Christiania, 1850. [trykt i Kbhvn. Indhold: I. Das Land gefunden und verschwunden, Tragödie; Amleth, Tragödie. II. Dina, ein Tragödie; Garrick in Frankreich, ein Lustspiel]. (Blätter für literar. Unterhalt. 1851, Nr. 99, 3. May, jvfr. „Flyv. Post“ 1851, Nr. 124; Oehlenschlägers „Erindr.“ IV. S. 283).

Meine Lebens-Erinnerungen. Ein Nachlaß. Deutsche Original-Ausgabe. I.—IV. Bd. Leipz. 1850—51, m. 1 Stahlst. — Oehlenschlägers Erindringer. I.—IV. Bind. Kbh. 1850—51, med Forf.'s Portrait. („Kbhpost.“ 1850, Nr. 199, 233; 1851, Nr. 38; „Berlingske Tid.“ 1850, Nr. 132; „Nord og Syd“ VI. 1851. S. 181—201 — Et Fragment af Skriftet findes optaget i „Litteraturblad för allmän medborgerlig Bildning“, Helsingfors, 1851, Januar).

Digterværker og Prosaiske Skrifter. (Pragtudgave). I.—XXIV. Bind. Kbh. 1851—52. (I. Nordens Guder. II. Helge, Yrsa, Hroars Saga. III. Hrolf Krake, Regnar Lodbrok. IV. Vaulundurs Saga, Orvarodds Saga, St. Hansaftens-Spil. V. Aladdin,

VI. Fiskeren, Alp og Gulhyndy. VII. Noveller. VIII. Freyas Alter, Gjenfærdet paa Herlufsholm. IX. Robinson i England, De italienske Røvere. X. Garrick i Frankrig, Den lille Skuespiller, Sibylle-Templet. XI. Gertrude, Den stinsyge Møller, Den Rige og den Fattige, Ærlighed varer længst, Værtshuusskiltet. XII. Trillingbrødrene fra Damask, Røverborgen. XIII. Sovedrikken, Ludlams Hule, Faruk. XIV. Tordenskjold, Overilelsen, Rübezahl, Fornuftgiftermaalet Nr. 2 (ikke forhen trykt). XV.—XVI. Øen i Sydhavet, 1—2. D. XVII—XXI. Samlede Digte, 1—5. Bd. XXII. Nordiske Oldsagn. XXIII. De to Jernringe, Den vandrende Digter, Johannes Evald, Svar til Baggesen. XXIV. Forsøg til en Besvarelse af et Priisspørgsmaal, Digterne i Levnet som i Værker, Livet en Reise, Forskjellige Taler og Fortaler).

Samlede Værker. (Ny Pragtudgave). 1.—21. Hefte. Kbh. 1852—53; fortsættes.

Andeel i: Almeen Læsning, et Ugeblad, udg. af L. Kruse. Kbh. 1800. (jvfr. Oehlenschlägers »Erindr.« I. S. 128). [Hertil leverede han endeel Digte, samt: Blomster fra den nordiske Oldtid, S. 33—38; En Philosophs Tanker, S. 103].

I »Minerva« (Forsøg til Besvarelse af det ved Kjøbenhavns Universitet fremsatte Spørgsmaal: »Var det gavnligt for Nordens skjønne Literatur, om den gamle nordiske Mythologie blev indført og almindelig antagen i Stedet for den græske?« 1801. I. S. 272—97, jvfr. III. 343).

I *„Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“* (Velents Saga. Oversat af det Islandske, i Aarg. 1809, S. 355—103; særskilt aftrykt. — Senere (1816) i Forkortning indført i »Eventyr af forskjellige Digtere«, 1ste Deel).

I »Morgenblatt für gebildete Stände« (Wallfahrt nach Rom, ein Tagebuch, 1810, Nr. 37 flgg.; jvfr. Øst's »Misceller« 1810, Nr. 28).

I »Athene« (Om Evalds Liv og Værker, I. 285—311; Evalds Levnet, smst. S. 355—400, særsk. aftr.; jvfr. Høst's »Dannora«, Nr. 8).

I »Aftenblad« (Om Don Juan, 1822, S. 22; Om Syngespillet, s. A. S. 36; Theaterartikler, i Aarg. 1822—23).

I »Kjøbenhavnsposten« (Indledningstale til Forelæsninger over Poesien 1828—29, i Aarg. 1829, Nr. 4 og Extrablad hertil; Anti-Kritik paa en Recension af J. L. i Flyveposten over Carl den Store, 1830, Nr. 37—38).

I »Urania für 1833« (Der bleiche Ritter, Erzählung; r. Bl. f. liter. Unterhalt. 1832, Nr. 301; paa Dansk i »Prometheus«, I. S. 1—36, 97—116, 193—222).

Adspredte findes hans Digte i: »Minerva« (1799. I. 215—23: Fanden tog ham, en Fortælling [skreven i Forf.'s Skoletid]; 1800. I. 288; 1801. IV. 320; 1808, 127); »Den Danske Tilskuer« (1799, Nr. 97—98, S. 776; 1800, Nr. 78, S. 725: Affskedsfang til Baggesen [ogsaa i Oehlenschlägers »Erindr.« I. S. 156—57]; Nr. 90. 98; 1801, Nr. 25. 29. 30: Den anden April, et Digt; Nr. 47. 94; 1802, Nr. 9. 10. 23: Oversættelse af Schillers Hymne til Glæden [hvor tillige to andre Oversættelser deraf omtales]; Nr. 33. 53: Min barnlige Dannelse; 1803, Nr. 5: Wiedewelt; Nr. 14: Phantasien, af Tieck; Nr. 36. 39: en Elegie af Propertius; Nr. 57. 58. 64; 1804, Nr. 40. 49; 1806, Nr. 24); »Nye Danske Tilskuer« (1807, Nr. 16: Dichman; Nr. 18. 81—82. 85—88; 1808, Nr. 4—5, 23. 40—41: Den brittiske Heltedaad; Nr. 102—3. 104); »Almeen Læsning« af Kruse, 1800 (S. 17. 31. 42. 46. 57. 63. 64. 68. 84. 88. 97. 116. 144. 158. 160.

179—181); „Charis“ (1800, S. 152; 1801, S. 153; 1802, S. 19. 31. 150: De fire Aarstider [optr. i „Digte“ 1803, S. 208, „Saml. Digte“ I. 49, paa Engelsk i The foreign Review and Continental Miscellany No. 4. October 1828]; 1803, S. 29. 63. 74; 1804, S. 131—59: Edda, 1ste Sang [jvfr. Fortalen til „Nordiske Digte“ 1807, S. III.—X. og Abrahamsons Recension i L. E. 1808, S. 51—54, samt Oehlenschlägers Svar paa Samme, S. 6—39]; 1805, S. 42. 174 [begge indf. i poet. Skrifter 1ste D.; det sidste Digt til K. M. R., S. 174, r. L. E. 1805, S. 98]; 1806, S. 44. 55; 1807, S. 127); i „Iris og Hebe“ (1800. II. 186—89: „Fædrenes GravERØl, Danmarks Skaal“); i „Hæderøminde om 2den April 1801 (I. 13; II. 135; III. 137); i „Høitidssange i Anledning af 2den April 1802“ (S. 3. 6); i „Dagen“ (1803, Nr. 111; 1805, Nr. 64; 1810, Nr. 207; 1812, Nr. 292; 1813, Nr. 185; 1814, Nr. 31. 185; 1815; 1816, Nr. 264; 1818, Nr. 246. 247; 1820; 1822, Nr. 66. 224; 1828, Nr. 264. 272; 1829, Nr. 274; 1835, Nr. 81; 1837, Nr. 40; 1842, Nr. 38); i „Eros“, ved Kruse (S. 135); i „Nytaarsgave for Damer“ ved Poulsen (1804, S. 42. 51. 182. 185. 190. 221. 223. 226. 231; 1805, S. 176. 181: Høsten, Elegie [jvfr. L. E. 1805, S. 149, af Nyerup]; i „Nytaarsgave for Skuespilyndere“ ved Foersom 1805; i „Aglaia“, Nytaarsgave 1810 (S. 145); i Sotofts „Lyna“, 1810; i „Christian August's Mindekrands“, af Munthe-Morgenstjerne, 1810 (S. 24; ogsaa i „Mnemosyne“ 1810); i „Sandsigeren“ af Rahbek (1811, Nr. 1. 15); i „Theone“, af Rahbek og Foersom (1811, II. S. 42); i „Forhandlinger ved Festen d. 11te Decbr. 1811“, i Anledn. af det norske Universitets Stiftelse (S. 142—44); i „Idunna“, ved Nyerup 1812 (S. 191. 195. 197. 204. 206. 207. 208. 215. 216); i „Poetisk Lommebog for 1813 ved Foersom (S. 94. 97. 130. 197); i „Frigga“ Nytaarsgave ved Nyerup 1813 (S. 5. 14. 112. 307); i „Athene“ (II. 233. 544; III. 347. 349. 467; V. 163. 193. 570. 572; VII. 562; VIII. 74; IX. 447); i „Tilskueren“ (1815, Nr. 2. 6. 11. 12. 42. 50. 51. 87; 1819, Nr. 7. 23—24 og 31: Venus og Adonis, et Digt af Shakespeare, fordanskt; Nr. 30: Misundelsen, efter Ovid; Nr. 41—42; 43: Pyramus og Thisbe, efter Ovid; Nr. 71. 72. 82. 87; 90—91: Scener af Otways „Faderløse“, overs.; 1820, Nr. 10; 31—32. 33—34: Scener af Otways „Faderløse“, overs.; 1821, Nr. 46: Th. Thaarup, Epilog; Nr. 50); i „Dansk Minerva“ (I. 1815. Juli, S. 38—42, 59—63; Septbr. S. 285; III. 1816. Aug. S. 165—67); i „Hertha“, udg. af Nyerup 1817; i „Iris“, Nytaarsgave af Hauch 1819 (S. 1: William Shakspeare, Romance; S. 63: Bakkehuset; S. 73. 102. 104: Til Rahbek; S. 131. 143: Straffen efter Døden, Fortælling, optr. i hans „Digterværker“ II. 1835. S. 101); i Rahbeks „Hesperus“ (I. 159—67: Den sælsomme Jordefærd. [jvfr. Høst's „Morgenbl.“ 1819, Nr. 49—50]; II. 77—80; V. 261; VI. 263); i „Studenterviser ved S. Hilaris [S. Hertz], 1ste H. 1819 (S. 28. 75. 111: Vindrikiu Visa, efter Originalen i St. Hansaftens-Spil); i Krossings „Fylla“ (S. 7. 59. 63); i Thortsens „Lommebog for Skuespilyndere“ f. 1820; i „Bredbuen“ 1820; i „Juletræet“ af Liunge (S. 1: Julecantate; S. 220); i Bladet „Harpen“ (1821, Nr. 43: Thomas Thaarup; Nr. 44; 1822; 1823, Nr. 2. 10. 14. 23. 38); i „Aftenblad“ (1822, Nr. 1. 4. 7. 8; 1823, Nr. 5. 15. 18. 19. 37); i „Nyt Aftenblad“ (1824, Nr. 1. 8. 24. 32. 40. 44. 49; 1825, Nr. 1. 7. 8. 11. 24. 28. 40. 49; 1826, Nr. 2. 10); i Kjøbenhavns Skilderi (1822, Nr. 76; 1828, Sp. 1412—13); i „Tilskuerne“ (Nr. 93—94: Epilog efter Rahbeks Skuespil „Sommeren“); i „Thalia“ af Thortsen (En Epilog i 2det H. S.

236); i Otto's »Ny Hygæa« (III. 1824, S. 160—62); i »Kjøbenhavns Morgenblad« (1825, Nr. 11. 40. 86—87. 130; 1826, Nr. 13. 14—15. 16. 47—48. 64. 113—14. 124—25); i Garthausens »Eidora« 1825; i »Conversationsbladet« (1825, S. 679—80); i E. Beyers »Gefion« (1826, S. 9. 170; 1827, S. 58. 285); i Garbrecht's »Dannebroge«, 1826; i »Kjøbenhavnsposten« (1827, Nr. 14: Baggesens Minde, Epilog [optr. i Oehlenschlägers »Erindr.« IV. 51—52, jvfr. »Dagen« 1826, Nr. 306; Heibergs flyv. Post 1827, Nr. 15. 23; Døl's »Archiv« VII. 143]; Nr. 21. 47: J. E. Oehlenschläger; 1828, Nr. 20. 74. 89. 94: Collins Sølvbryllup; 1829, Nr. 18: Karen Margaretha Rahbek; Nr. 40. 52. 99. 102. 126: Cantate i Anledn. af Prinds Ferdinands og Kronprindsesse Carolines Ægteforening; Nr. 177: Cantate ved den polytechniske Læreanstalts Indvielse; 1830, Nr. 2. 20. 21. 32. 57. 68. 88: Frederik Münter; Nr. 104: Rahbeks Minde, en Prolog; Nr. 125. 129. 142: Rahbeks Minde, Cantate; Nr. 178. 184; 1831, Nr. 1. 14. 43: Schimmelmann; Nr. 97. 222. 260. 293; 1833, Nr. 29. 191. 226; 1834, Nr. 27. 180; 1835, S. 635); i Liunges »Hertha« (1827, I. S. 1. 46. 208. 313. 366; II. S. 1. 377; III. 439. 440; 1828, I. 137; III. 67); i Adresse-Compt. Efterretninger (1827, Nr. 242: W. P. Zeuthen); i »Skandinavisk Nytaarsgave« 1828; i »Tritogenia« (I. 125—27; III. 66—69; VII. 23—24); i Heibergs »Kjøbenhavns flyvende Post« (1828, Nr. 88); i Liunges »Repertorium for Moerskabslæsning« (I. S. 17. 145. 369); i »Valkyrien« (1832, I. S. 286—88: Kuhlaus Minde, en Prolog); i „Nordisk Kirke-Tidende« (1834, Col. 622—23: Sange ved Biskop P. E. Müllers Jordefærd); i „Søndagsbladet« (1835, Nr. 36: Schalls Minde, et Forspil, jvfr. Kbhpost. 1835, S. 840); i Holst's »Nytaarsgave fra danske Digtere" (1835, S. 50. 62; 1836, S. 233; 1837, S. 226, 230; 1838, S. 1—25); i Lahde's »Charitas« 1836 (S. 133); i J. H. Hansens »Maigave« (1838, S. 39; 1839, S. 44. 46); i »Søndagen«, Tillægsbl. til „Dagen« (1838, Nr. 19); i »Den Berlingske Tidende« (1838, Nr. 305; 1840, Nr. 19; 1845, Nr. 146. 152. 164. 233. 265; 1846, Nr. 75. 297; 1848, Nr. 80. 81. 105; 1849, Nr. 114); i Barfods »Brage og Idun« (I. 289. 290. 294; II. 254); i »Portefeuillen« for 1839—40, og i »Ny Portefeuille« 1843—44; i H. P. Holst's Samling af »Nye Romancer«, 1843 (1842); i »Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielse", udg. af P. E. Fischer 1844; i P. N. Jørgensens „Poesie og Prosa«, 1844; i »Nyt Aftenblad" (1845, Nr. 45: Napoleon); i P. L. Møllers „Gæa« (1845, S. 1—16; 1846, S. 2—4; 1847, S. 1—5); i „Dansk Album" (1845, Nr. 24: Henr. Steffens); i »Studier, Kritiker och Notiser" (1845, S. 175: Prolog, fremsagt paa det kgl. Theater d. 25de Juni 1845, i Anledn. af de svenske og norske Studenters Besøg i Kjøbenhavn); i J. Levins „Album", 1846; i Nathansons „Dansk Folkekalender" for 1848 (S. 59—69). — Under Mallings Portrait, 1810; og under Foersoms Portrait. — Poetisk Dedication til Kongen foran 4de Tome af Noregs Konúnga Sögur. (jvfr. G. L. Badens Smaa Afhandlinger og Bemærkninger II. S. 332—33). — Dedication til den svenske Konge, skreven i Componistens Navn, foran: Tolf svenska sånger, för en röst vid Pianoforte, compon. af *A. P. Berggreen*. Kbh. 1846. — Oversatte Digte efter Fr. v. Schiller, indlemmede i den af Fr. Schaldemose udgivne Samling af Schillers oversatte Digte. Kbh. 1842 (1841). — Desuden en stor Deel særskilt trykte Smaadigte og Sange, saasom: Fædrenes Graveröl, Danmarks Skaal. u. A.; Drikkevise. u. A.; Afskeeds-Sang til Digteren

Jens Baggesen. 1800; Sang ved den store Bolle. 1800; Dansk Heltesang. 1801; Hymne til Glæden. (Efter Schiller). 1801; Den lille Guds Engel, en Romanze. 1805; Prolog [og Sang] for Skuespillet til Bedste for de krigsfangne Søemænd i Engelland, d. 26 Januar 1811; Sang paa Kongens Fødselsdag d. 28de Januar 1811 (¼ Ark, 8vo.); Kongens Skaal, d. 11te Decbr. 1811; Prolog og Sange til Velkomstfesten paa Nyholm, den 2den August 1814; Lied bei der Vermählung Sr. Hoheit Prinz Christian Friederich von Dänemark, und Ihrer Hoheit Prinzessin Caroline Amalia von Augustenburg. 1815; Sang i Anledning af Prinds Christian Frederiks Fødselsdag den 18de Septbr. 1815; Sang ved Fugleskydningen den 8de August 1816. (jvfr. Art. J. J. Baggesen, I. 47); Paa Conferentsraad Colds og Hustrues Sølvbryllup den 18de Novbr. 1816. (optr. i Saml. Digte II. 289); Sang for DDLLS. 1820; Borgersang. 1818. (optr. i hans Saml. Digte, II. 286); Vennesang, d. 31te Martz 1821. (optr. i hans Saml. Digte II. 314); Jubelsang (for A. W. Hauch), d. 11te Novbr. 1821; De danske Studenters Velkomst-Sang til Prinds Christian Frederik og Prindsesse Carolina Amalia, d. 18de Septbr. 1822. 4to; Sang paa Prinds Christian Frederiks Fødselsdag d. 18de Septbr. 1822. (Lyngbye); Sömands-Tak til Selskabet for Musikens Udbredelse. 1823; Hilsen til Henrik Steffens, i Studenterforeningen (1824); Epilog ved Concerten til Fordeel for det Kgl. Institut for Blinde d. 4de April 1825; Sang til Jubelfesten i Selskabet Den nye Forening. 1825; De Danske Studenters Lykønskning til Kongehuset den 2den Novbr. 1828. 4to.; Det Gamle og det Ny, Prolog til Dram.-lit. Selskabs 50aarsfest 1830; Carl Heger (i „Johan Carl Hegers Minde“, S. 9—18); An Marschner, von den dänischen Studenten, den 4ten Mai 1836; Paa Prindsesse Caroline Amalias Födselsdag den 28de Juni 1836. 4to.; Frue Menigheds Afskedssang til Stiftsprovst Clausen, den 29de April 1838; Til Kongen (i Sange ved Skydeselskabets Fugleskydning d. 2den Aug. 1838); Adam Wilhelm Hauchs Minde (1838); Schillers Minde, til Melodie af Weyse, d. 8de Mai 1839; Sang til Maskeballet d. 11te Martz 1839; Til Kongen (i Sange i Skydeselskabet d. 2den Juli 1840); Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 21de Septbr. 1840); Peter Ole Bröndsteds Jordefærd (1842); Johannes Reinhardt, d. 31. Octbr. 1845; Til Dronningen (i Sange i Skydeselskabet d. 23. Septbr. 1847); Sang af Conservatoriets Elever, og Sangens Magt, declameret af Walß. — Flere af hans mindre Digte og Sange ere componerede af C. E. F. Weyse, C. J. Hansen, Gurlitt, H. S. Løvenskiold, H. Rung, Kierulf, Chr. Wulff o. Fl.

Adskillige mindre Stykker ere oversatte paa Svensk i »Phosphorus«, „Polyfem« og »Klytia«; paa Tydsk (f. Ex. i »Skandinavische Bibliothek« 1. Jahrg. 2. H. S. 206—10: Hakon Jarl, Gedicht überf. v. Gerner; i „Originalien« 1821, Aug. Nr. 98—102: Erich und Roller, eine Sage nach Oehlenschläger von G. Loß); paa Engelsk (f. Ex. i »Monthly Magazine“, 1825, March: The decured Marman)

Subscriptionsplan paa: »Samlinger af den nordiske Middelalders skjønne Litteratur«, i L. E. 1804, S. 818—20, og i Pør's »Mnemosyne« 1. 236—40. (jvfr. »Den Danske Tilskuer«, 1804, Nr. 40, S. 317—20).

Følgende Theaterstykker, oversatte af ham, ere opførte, men utrykte: Alfen som Page, Tryllespil i 3 A. af Theaulon, 1825; Alcalden i Molorido, Com. i 5 A. af Picard, 1836; De Fredløse eller den usynlige Domstol, Syngest. i 3 A. af Carmouche og Saintine, 1836.

**Ohlenschlæger (Frants Wilhelm Laurits)**, f. d. 22de Juli 1817 i Odense, hvor hans Fader, Cancelliraad og Comptoirchef under Justitsministeriet, Mathias O. (døbt $\frac{7}{8}$ 1789 i Odense, Søn af Værtshusholder Casper O. og Kirstine Langholt) da var Fuldmægtig ved Generalkrigscommissariatet; hans Moder Marthe Bagger (døbt $\frac{1}{9}$ 1785 i Hornslet, † $\frac{1}{12}$ 1830, en Datter af kongl. Forvalter Corfits Schurman B.). Blev 1836 dimitteret til Universitetet fra Odense Cathedralskole; udmærkedes ved anden Examen i Foraaret 1838; tog i Januar 1842 theologisk Attestats (H. ill.); var i nogle Aar Huuslærer i Kallehave i Sjælland; constitueredes d. 16de Januar 1847 som Lærer ved Nykjøbing Cathedralskole, ved hvilken han d. 5te Februar 1848 blev udnævnt til Adjunct. — *Ida Augusta Nielsen († $\frac{27}{4}$ 1851 i Nykjøbing), en Datter af Provst Carl N., til Kallehave. — (Jvfr. J. Barfod „Den falsterske Gejstligh. Personal-Historie", I. S. 125—26).

J. G. F. Billroths Forelæsninger over Religionsphilosophien. Efter J. E. Erdmanns Udgave, oversat. Kbh. 1839.

C. Hases Kirkehistorie. Paany oversat efter Originalens fierde Udgave af L. N. Petersen og F. Ohlenschlæger. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 366—74).

Den christelig-apostoliske Troesbekjendelse, til Veiledning ved Religions-Underviisning, af F. G. Lisco. Oversat og forsynet med et Tillæg efter anden Udgave, af F. W. L. Ohlenschlæger og M. T. Becher. Kbh. 1843. (Theol. Tidsskr. VII. 381—84; Jensens Tidsskr. f. Almueskolevæs. III. 305—329, af Porsk; „Maanedskr. og Repertor. for Almue-Skolelærere", VI. 257—61; „Berlingske Tid." 1843, Nr. 13; „Kbhpost." 1843, Nr. 38). — Andet Oplag, overs. efter tredie, forøgede og forbedrede Udgave. Kbh. 1847.

F. G. Lisco: Differenspuncterne imellem den evangelisk-protestantiske og den romersk-catholske Kirke. Et Anhang til den „christelig-apostoliske Troesbekjendelse." Oversat af M. T. Becher og F. W. L. Ohlenschlæger. Kbh. 1847 [1846]. („D. Kirketid." II. S. 191—92, af Th. Fenger; „Kbhpost." 1846, Nr. 281; „Berlingske Tid." 1846, Nr. 290).

Rosa og Gertrude. En Episode af en Genfer-Præsts Levnet, af R. Töpffer. Oversat efter det Franske. Kbh. 1846. („Nyt Aftenbl." 1846, Nr. 299).

**Øllgaard (Nicolai Esmark)**, f. d. 5te October 1775 paa Hovedgaarden Sneumgaard i Ribe Stift, af hvilken hans Fader Niels Rasmussen Ø., gift med Margarethe Hedevig Fabricius, var Ejer. Da begge hans Forældre tidligt døde, tog hans Farbroder, Justitsraad Termann Ø., sig af ham med faderlig Omhu. Blev i Efteraaret 1792 dimitteret til Universitetet af D. Hieronymus Mynster og udmærket ved Examen artium, saavelsom ved den philologisk-philosophiske Examen i det paafølgende

Aar; tog i April 1796 theologisk Attestats (med Charakteren Laudabilis; de praktiske Prøver med Udmærkelse); studerede 1799—1800 ved Universiteterne i Kiel og Göttingen; blev den 13de Novbr. 1801 Præst ved Frederiks-Hospital og Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn; var fra 1805 til 1807 Feltpræst, samt Feltprovst ved de i Holsteen sammendragne Tropper; hvorefter han atter overtog sit Embede ved Hospitalet, hvormed tillige forenedes Bestillingen at være Provst for Feltpræsterne, og d. 24de Juni 1808 Embedet som Præst i Citadellet Frederikshavn; blev d. 13de Januar 1809 Meddirecteur og Lærer i Psychologi ved Pastoral-Seminariet; d. 5te Novbr. 1811 Amtsprovst i Frederiksborg Amt, Slotspræst til Fredensborg og Sognepræst for Asminderød og Grønholt; d. 28de Maj 1821 Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn; d. 1ste Novbr. 1828 Ridder af Danebroge; d. 11te August 1830 Biskop over Viborg Stift; d. 24de Januar 1835 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 28de Octbr. 1836 Commandeur af Danebroge; festligholdt d. 13de Novbr. 1851 sit 50 Aars Embeds-Jubilæum, og fik s. D. Rang efter Rangfrdn. 2den Klasse Nr. 10. Deeltog, efter kongelig Befaling (af $\frac{2}{5}$ 1832), i den Forsamling af oplyste Mænd, som bleve sammenkaldte i Kjøbenhavn, for at tage nogle Gjenstande, angaaende Danmarks Provindsialstænder, i Overvejelse; samt, ifølge kongelig Udnævnelse 1834, som gejstligt Medlem i Nørrejyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1836, 1838 og 1840. — * $\frac{1}{2}$ 1811 Juliane Hansen, f. Bie. — (Autobiographi, vedføjet det til hans (og J. Paludan-Müllers) Bispevielse af P. E. Müller udstedte Program: Vita Andreæ Sunonis Archiepiscopi Lundensis, 1830, p. 31—34; jvfr. Historiske Aarbøger, udg. af C. Molbech, III. S. 175—76. — Portrait, malet af Rademacher, lithogr. i Bærentzen & Comp. Institut. — Om det i Anledning af hans Embedsjubilæum oprettede Legat s. Viborg Stifts Synodal-Act 1852, S. 47—51).

P. Foersoms Levnet (foran 2den Deel af hans, af Oljgaard udgivne Digte, S. I.—XL.; jvfr. L. T. 1819, S. 552—54, af C. Molbech).

Tale ved det Danske Bibelselskabs Aarsmøde 1829 (i Selskabets 14de Beretning, S. 3—14).

Tale i Viborg Stifts Bibelselskabs Generalforsamling d. 29de Juni 1831 (i „Beretning om Viborg Stifts Bibelselskab“, Viborg 1831, S. 3—16).

Fortale til A. F. Just's „Haandbog for den læsende Ungdom“, 14de aldeles omarbeidede og forøgede Oplag ved R. Christensen. Viborg, 1846.

**Orbech (Anders Andersen)**, f. d. 9de Novbr. 1790 i Ribe, hvor hans Fader Thomas O. var Handelsmand og gift med Anna Andersdatter; blev 1811 dimitteret til Universitetet

fra sin Fødebyes Cathedralskole; absolverede i October 1815 den theologiske Embedsexamen (Laud.); blev d. 24de Juli 1816 personel Capellan i Hee i Ribe Stift; d. 2den Januar 1822 Sognepræst til Branderup, og d. 28de Septbr. 1839 til Arrild i Tørninglehn, under samme Stift. — * Elisabeth Høyer (f. $\frac{20}{5}$ 1790 i Hee, Datter af Præsten Jens Bonne H.).

Bie-Bog eller Noget om Bierne. Ribe, 1820.

Betragtninger og Bønner. Haderslev, 1823. (L. T. 1825, Nr. 37, af H. N. Clausen).

Veiledning for Unge og Gamle til Christendom. Haderslev, 1823.

Til Opbyggelse. Første Hefte. Ribe, 1825.

Brev, i »Maanedlige Efterretninger fra Bibelselskabet for Danmark« 1821, Nr. 3.

**Ornstrup (Carl Christian)**, f. d. 27de Februar 1793 i Odense, Søn af Brandinspecteur og Tobaksfabrikør Lars O., og Anne Margrethe Elisabeth f. Møller († $\frac{16}{6}$ 1815 i sit 79de A.); nød privat Underviisning; studerede siden 1810 Lægevidenskaben i Kjøbenhavn; blev chirurgisk Volontair ved Frederiks-Hospital, og tog i Foraaret 1815 Examen ved det chirurgiske Academi (1ste Char.); blev s. A. Candidat ved Frederiks-Hospitals chirurgiske Afdeling, og var i nogen Tid tillige Interims-Reservechirurg ved Academiet; udnævntes d. 4de Decbr. 1818 til Districtschirurg i Svendborg; blev 1837 Medlem af det Kgl. medicinske Selskab i Kbhvn.; d. 28de Juni 1840 Cancelliraad. † 8de Maj 1850 i Svendborg. — * Else Richardine Hardt (døbt $\frac{24}{7}$ 1796 paa Brobygaard, Datter af Forvalter Hans Christian H. og Karen Hunderup). — (Jvfr. Callisens Med. Schriftst. Lex. XIV. 93; XXXI. 71; Bibl. for Læg. 3 R. VII. 481—82).

I »Bibliothek for Læger« (Den herskende Sygdomstilstand i Svendborg og Distrikt i Aarene 1826, 27, 28, 29, 30 og 31, fremstilt i de aarlige Medicinal-Indberetninger til det Kongelige Sundheds Collegium, i XII. 1—69, og XVI. 216—41, med en Tabel; Heldigt Udfald af en Stær-Operation, hvor mislige Tilfældes Indtræden efter Operationen lod det Modsatte befrygte, i XX. 61—68. [Udtog i Schmidts Jahrbb. d. Med. 1835, V. 62—64]; Om den skorbutiske Sygdoms-Konstitution og dens Indflydelse paa de under samme herskende Sygdomme, i XXVII. 1—38. [Udtog i Frickes u. Oppenheims Zeitschr. f. d. ges. Medicin VIII. 353—4]; En Sæk-Vandsot, som indeholdt meget betydelige Marvsvampe. Oplæst i det Kgl. medicinske Selskab, i XXXI. [N. R. Bd. 1.] S. 481—86; Udtog af hans Medicinalberetninger til Sundhedscollegiet: Om Blodudtømmelsers Nytte mod Febre; Udfald af en Cerebraltyphus af sthenisk Karakter; Forsøg med det af Mittauer anbefalede crusta genu equini imod Epilepsi, i XXX. 190—94; Helbredelse af en betydelig Læsion af Scrotum, i XLIV. [N. R. Bd. 14.] S. 288—89).

**Ørsted (Anders Sandøe)**, f. d. 21de December 1778 i Rudkjøbing paa Langeland, næstældste Søn af Søren Christian Ø.*), daværende Apotheker ssst., siden i Sorø, og tilsidst Assessor pharmac. og Forstander for Kjøbenhavns Fattigvæsens Medicinal=Dispensations=Anstalt (f. 1750, * 1776, † $\frac{1}{12}$ 1822), og Karen Hermansen († $\frac{15}{6}$ 1793). Blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Universitetet, erholdt første Examen med bedste Charakteer, og i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse i alle Fag; udnævntes d. 2den Septbr. 1795 til Alumnus paa Elers' Collegium, hvortil han som Descendent af Stifterens Familie var berettiget; vandt 1798 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over den Aaret iforvejen udsatte philosophiske Priisopgave: „Ostendatur *nexus* inter principium *Ethices* & principium *Juris Naturæ*“ (jvfr. Badens Univers. Journ. VI. S. 9—10); underkastede sig i Januar 1799 den latinsk=juridiske Embedsexamens theoretiske og praktiske Prøve, begge med Udmærkelse (s. Selmers Akad. Tid. I. S. 51, Noten); concurrerede kort efter med J. Kragh Høst, M. H. Bornemann, C. Krohg, C. F. Lassen og H. Bilsted for det ledige Adjunct=Embede ved det juridiske Facultet (jvfr. Badens Univers. Journ. VII. S. 168); blev d. 29de Maj 1801 surnumerair, og i Decbr. s. A. virkelig Assessor i Hof= og Stadsretten; d. 13de Januar 1809 tillige Meddirecteur og Lærer i Kirkeretten ved det da oprettede Pastoral=Seminarium (indtil $\frac{1}{18}$ 1826); d. 28de Januar 1810 Ridder af Danebroge; d. 21de Decbr. s. A. Assessor i Højesteret; d. 28de Jan. 1813 benaadet med Danebrogsmændenes Hæderstegn; d. 4de April s. A. fjerde, d. 24de Juli 1816 tredie, d. 1ste Febr. 1826 anden, d. 21de April 1834 første Deputeret i det Danske Cancelli, og d. 6te Septbr. 1825 tillige udnævnt til Generalprocureur; d. 20de April 1813 virkelig Etatsraad; modtog 1815 baade fra Kjøbenhavns og Kiels Universitet (uden Disputats) den juridiske Doctorværdighed; blev d. 1ste Novbr. 1828 Conferenceraad; d. 1ste Aug. 1829 Commandeur og d. 28de Octbr. 1836 Storkors af Danebroge; d. 10de Juni 1841 Gehejme Conferenceraad; d. 30te Marts 1842 Gehejme=Statsminister (med Vibeholdelse af sit Embede som Generalprocureur og sit Sæde i Cancelliet); d. 1ste Januar 1847 Ridder af Elephanten (jvfr. Berl. Tid. 1847, Nr. 2); d. 21de August s. A. Storkors af den Norske St. Olafs=Orden; d. 2den Marts 1848 entlediget i Naade som Generalprocureur og Medlem af det Danske Cancelli (fra $\frac{21}{3}$ s. A.) og d. 21de Marts s. A. ligeledes

---

*) Søn af Mag. Christian Ø. (f. [illegible] 1695, † 1761), Præst til St. Peders Kirke i Slagelse samt Slotspræst til Antvorskov, og Barbara Albertine With (nedstammende fra den hollandske Familie de With).

i Naade entlediget som Geheime-Statsminister; festligholdt d. 29de Maj 1851 sit 50 Aars Embedsjubilæum (s. Berl. Tid. 1851, Nr. 123, 24). — Var, ifølge kgl. Udnævnelse (af $\frac{8}{5}$ 1835 og $\frac{16}{2}$ 1836, samt $\frac{7}{4}$ 1842 og $\frac{24}{7}$ s. A.), Kgl. Commissarius ved Østifternes og Nørrejyllands Provindsialstænder-Forsamlinger 1835—36, 1838, 1840, 1842 og 1844 (jvfr. Sibberns „Patriotiske Intelligentsblade", I. H. S. 21—31; „Dagen" 1836, Nr. 186); deeltog, som Deputeret for Kjøbenhavns 3die Valgdistrict, i den danske Rigsforsamling 1848—49 (s. „Fædrel." 1848, Nr. 256, 57; „Kbhpost." s. A. Nr. 233); valgtes d. 25de Januar 1850 til Landsthingsmand for 1ste Valgkreds (Kjøbenhavn), og mødte ved Rigsdagene 1850—52 (jvfr. „Breve om Rigsdagen", 1850, Nr. 2). Var Medlem af en Mængde, ifølge kongl. Befaling nedsatte Commissioner bl. a.: angaaende Geistlighedens Kaars Forbedring ($\frac{22}{5}$ 1821); angaaende Forandringer ved den juridiske Embeds-Examen ved Kjøbenhavns Universitet ($\frac{22}{5}$ 1833); ang. en kameralistisk Examen ($\frac{12}{1}$ 1833); ang. en Forandring i Overbestyrelsen af Kirke- og Underviisningsvæsenet ($\frac{12}{2}$ 1841); ang. Udarbeidelsen af et Forfatningslovforslag ($\frac{28}{1}$ 1848, s. „Fædrel." 1848, Nr. 33; „Flyv. Post" s. A. Nr. 31). Blev Medlem af Selskabet „For Sandhed", og 1801 af det Skandinaviske Literatur-Selskab; d. 21de Decbr. 1810 optagen som Medlem af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og d. 11te Febr. 1848 valgt til dets Præses; 1817 Med-Præsident i det Kgl. Landhuusholdnings-Selskab; 1816 Medlem af det Kgl. Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem; d. 15de Aug. 1815 Meddirecteur i det Danske Bibelselskab (1835 een af dets Vice-Præsidenter, og $\frac{17}{5}$ 1844 Præsident i samme). — *1. $\frac{10}{7}$ 1802 Sophia Wilhelmine Bertha Oehlenschläger (f. $\frac{16}{7}$ 1782, † $\frac{9}{2}$ 1818, Datter af Slotsforvalter Joachim Conrad O. og Martha Maria f. Hansen). *2. $\frac{27}{3}$ 1819 Mathilde Elisabeth Rogert (f. $\frac{25}{4}$ 1782, † $\frac{26}{6}$ 1824, en Datter af Dr. med. Johan Philip Rogert, Landphysicus i Viborg, og Henriette Benedicte Rosenstand-Goiske). — (Autobiographi i Universitetets Acta Solennia i Anledning af Krönings- og Salvingsfesten 1815, p. 24—28; „Af mit Livs og min Tids Historie, af A. S. Ørsted", I.—2. Bd. Kbh. 1851—52; i Kofods Convers. Lex. XXVIII. S. 541—63; Biographi i „Dansk Pantheon", 41de Levering, 1847; i Nathansons „Dansk Folkekalender for 1848", S. 1 flgg., S. 10—28, 43—58, af P. L. Møller; jvfr. Brockhaus' Convers. Lex. der neuesten Zeit u. Literatur, 1834; Convers. Lex. 9. Aufl. X. S. 533; Messager franç. du Nord 1825, p. 207—8, 223—24; Oehlenschlägers „Erindringer" I. S. 134—36, 169—70, 216; II. 44—47, 86—87, 144—46; IV. 2—3; Rahbeks „Erindringer" V. 89—91; H. Steffens „Was ich erlebte", II. 13; V. 29—31; F. Bremer „Liv i Norden", S. 31—32; „Skrifter af J. J. Nervander", 1. del, Helsingfors 1850; G. L. Badens „Jurid. Lexicon", S. 185;

Nord. Lit. Tid. 1846, Nr. 14; Poetisk-politisk Nytaarsgave 1839, S. 2; „Kbhpost." 1844, Nr. 100, 106, 119 og 140; „Fædrel." 1845, Nr. 1787; 1846, Nr. 97, 98; 1848, Nr. 47, 253; Berl. Tid. 1846, Nr. 102, 104; 1848, Nr. 247; „Dansk Folkeblad" XIII. Nr. 52; „Den Constitutionelle", Nr. 305; „Tilskueren" 1821, S. 7–8; Oehlenschlägers „Prometheus" I. S. 289–90; Berl. Tid. 1838, Nr. 305; 1844, Nr. 349, 52; 1852, Nr. 298. — Portrait, malet af Eckersberg, tegnet af K. F. C. Lund, stk. af L. Buchhorn. Median Fol.; malet af Jensen, lithogr. af Monies. Fol.; malet af C. A. Jensen, lithogr. af Petersen i Bærentzen & Comp.s Steentr. Median Fol.; lithogr. af Em. Bærentzen, i „Portefeuillen" 1839, 4de Bd.; lithogr. efter Maleri af Jensen i „Dansk Pantheon" 41de Levering, 1847; paa den til Minde om hans 50 Aars Embedstid prægede Jubelmedaille af Medailleur Petersen [jvfr. „Fædrel." 1851, Nr. 299; „Berlingske Tid." s. A. Nr. 298; „Flyv. Post" s. A. Nr. 318). — Büste, af Bissen (en Copi heraf lithogr. i „Dansk Folkekalender" for 1842).

Over Sammenhængen mellem Dydslærens og Retslærens Princip. Et academisk Priisskrift. I.–II. Deel. Kbh. 1798. (jvfr. Ørsted: Af mit Livs Hist. I. 25–29; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 180). — Forsøg til en rigtig Fortolkning og Bedømmelse over Forordningen om Trykkefrihedens Grændser, dateret d. 27de Sept. 1799. Første Deel. ibid. 1801. (L. E. 1801, Nr. 42–45, af M. H. Bornemann; Ørsted: Af mit Livs Hist. I. 44 flg., S. 88 flg.; Ørsteds Suppl. til Nørregaard, 2. D. S. 270–71). — Supplement til Nørregaards Forelæsninger over den Danske og Norske private Ret. I.–III. Bind. ibid. 1804–12. (L. E. 1810, Nr. 51, af F. C. Sibbern). — Systematisk Udvikling af Begrebet om Tyverie og denne Forbrydelses juridiske Følger, samt andre dermed forbundne Retsmaterier; tilligemed Vink til vor Tyvslovgivnings rigtige Bedømmelse. ibid. 1809. (L. E. 1810, Nr. 1. 2. 4. 5; jvfr. Badens Jurid. Lex. S. 301). Prøver af Bogen vare blevne indrykkede i Jurid. Archiv No. 9 og 11. — Ny dansk Formularbog, indeholdende Formularer til de vigtigste i det borgerlige Liv forefaldende Contracter og andre Documenter. Tredie Oplag, næsten aldeles omarbeidet og med udførlige Anviisninger til de Rets og Forsigtigheds Regler, som ved slige Documenters Affatning og Udstædelse bør iagttages, forsynet. ibid. 1811. (L. T. 1813, Nr. 33). Fjerde Oplag, betydelig forøget og forbedret. ibid. 1817. (Høst's „Arkiv for Lov og Ret", I. S. 150–60, 210–34; II. 1. S. 106–21; II. 2. S. 51–56; jvfr. Ørsteds Jur. Tidsskr. VIII. 2. S. 218–39). Femte gjennemseete og forøgede Udgave. ibid. 1844. (udkom, 1838–44, i ni Hefter; jvfr. Berlingske Tid. 1844, Nr. 71). — Oplysninger om Grundsætningerne i Forordningen angaaende Forandring i Pengevæsenet. ibid. 1813. 4to.

Eunomia eller Samling af Afhandlinger henhørende til Moralphilosophien, Statsphilosophien og den Dansk-Norske Lovkyndighed. I.–IV. Bind. Kbh. 1815–22. (Revue encyclop. T. 23. p. 141–2). (Heraf haves særskilt aftrykt: Betragt-

ninger over Danmarks nuværende Pengevæsen. Kbh. 1815; r. L. T. 1816, Nr. 34. 35. 36, af J. F. G. Schønheyder; jvfr. „Oeconom. Correspondent“, 2. Aarg. Nr. 24).

Om Grundeiernes og Capitalisternes Stilling i Forhold til hinanden ved Udløbet af den lovbestemte Henstand med omskreven Gjeld. (i Anledning af Capt. C. Müllers Skrift om samme Gjenstand). Kbh. 1817.

Abhandlungen aus dem Gebiete der Moral- und Gesetzgebungs-Philosophie. Aus dem Dänischen mit einer Vorrede des Verfassers. I.—III. Band. Copenh. 1818—26. Hver Deel med særskilte Titler saaledes: I. Ueber die Grundregeln der Strafgesetzgebung. Aus dem Dän. übers., und mit einigen Zusätzen, wie auch mit einer Vorrede des Verfassers versehen. Coph. 1818. (Hall. Allg. L. Z. 1820, May, Nr. 120). II. Ausführliche Prüfung des neuen Entwurffs zu einem Strafgesetzbuch für Bayern, erschienen in München 1822. Coph. 1823. (jvfr. Gönner's: „Einige Motive zum baierischen Entwurf des Strafgesetzbuchs mit kurzer Prüfung der ausführlichen Prüfung, welche Oersted im Jahr 1823 herausgegeben hat.“ München 1825; J. N. Host: „Statsraad v. Gönner med Statsraad Ørsted.“ Kbh. 1825; Kbhvns Skilderi 1825, Nr. 64; Neues Archiv des Criminalrechts, Bd. VII. St. 4. S. 715 folg.; Ost's Archiv for Psychol. o. s. v. VI. 279—86, af G. L. Baden; v. Spies „Kritik“, Landshut 1825; Revue encyclop. T. XXI. p. 615—17). III. Neuer Beitrag zu den Verhandlungen über Gegenstände der Strafgesetzgebung, in einer Rechtfertigung meiner Critik des neuen Bayerischen Entwurfs. Copenh. 1826.

Haandbog over den danske og norske Lovkyndighed, med stadigt Hensyn til Hurtigkarls Lærebog. I.—VI. Bind. Kbh. 1822—35. (Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452). [Hertil et alphabetisk Realregister af C. G. Krüger. Kbh. 1843].

Fortsatte Betragtninger over den menneskelige Frihed og Sædelærens Grundbegreber, i Anledning af Prof. Howitz's nye Skrift. (Aftrykt af juridisk Tidsskrift). Kbh. 1824. (jvfr. Art. F. G. Howitz, J. C. Lange).

Oplysninger for Vælgerne i det tredie kjøbenhavnske Distrikt, i Anledning af et til dem omdeelt Blad. Kbh. 1848. 16 S.

Prøvelse af de Rigsforsamlingen forelagte Udkast til en Grundlov og til en Valglov. Kbh. 1849. (udkom i fire Hefter; jvfr. „Fædrel.“ 1849, Nr. 47; „Berlingske Tid.“ s. A. Nr. 42; „Flyv. Post“ s. A. Nr. 61).

For den Danske Stats Opretholdelse i dens Heelhed. En historisk-statsretlig Undersøgelse. Kbh. 1850. („Nord og Syd“ IV. 1850, S. 8—32; „Berlingske Tid.“ 1850, Nr. 58; „Fædrel.“ 1852, Nr. 79).

Af mit Livs og min Tids Historie. I.—II. Bind. Kbh. 1851—52. („Berlingske Tid.“ 1852, Nr. 144 flgg.).

Over det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budskab om Arvefølgen for den samlede danske Stat, fornemmelig med Hensyn til Conferentsraad Wegeners Skrift, tilligemed Bemærkninger i Anledning af en nylig offentliggjort ældre Erklæring over Arveretttigheden til Thronen. Kbh. 1852. Andet Oplag. ibid. eod. („Fædrel.“ 1852, Nr. 268, 70, 72, særsk. aftr. Kbh. 1852; „Flyv. Post“ s. A. Nr. 348, 354). — Yderligere Bemærkninger i Anledning af det den forenede Rigsdag forelagte Kongelige Budskab om Arvefølgen for den samlede danske Stat. Kbh. 1853. („Fædrel.“ 1853, Nr. 22, 23, særsk. aftr. Kbh.

1853; »Dagbl.« s. A. Nr. 22; »Flyv. Post« s. A. Nr. 23, 24, af C. Dirckinck-Holmfeld). — Til rigtig Bedømmelse af Folkethingets Opløsning. Kbh. 1853.

Udgav:

a) M. G. Birckners efterladte Skrifter. (Samlede Skrifter 4de Deel). Med en Forerindring af F. C. Gutfeld. Kbh. 1800. (L. E. 1801, Nr. 11. 12, af P. E. Müller; jvfr. Ørsted: Af mit Livs Hist. I. 43—44).

b) Juridisk Archiv. No. 3.—30. Kbh. 1804—12. (L. E. 1810, Nr. 50—52, af F. C. Sibbern; Badens histor. Bibl. S. 218. — Alphabetisk Realregister hertil af C. Rothe. Kbh. 1814). [Heri talrige Afhandlinger af ham selv, saasom: Om culpose Forbrydelser, i Recensionen over Almendingens Undersøgelse om denne Gjenstand, i No. 3; Om onus probandi, No. 4; Om Forligelsesvæsenet, No. 11, 14, 17; Om Processomkostninger, No. 13; Over juridisk Visheds Natur og Væsen, sstd.; Den almindelige Deel af et System over Fædrelandets Criminalret, No. 15, 21, 22, 29, 30; Om nødvendig Appel i criminelle Sager, No. 17; Om ulovbestemte Forbrydelser, No. 20; Critik over C. U. D. v. Eggers's Entwurf eines peinlichen Gesetzbuchs für die Herzogthümer Schleswig und Holstein, No. 21 og 22; Om Rangspersoners adelige Rettigheder, No. 23; Om Servituters Erhvervelse og Mistelse ved Hævd, No. 25; Om Stemmeflerhedens Udfindelse ved Domstolene, No. 26; Om den authentiske Lovfortolknings tilbagevirkende Kraft, No. 27, 28; Over det Spørgsmaal: om Forsæt eller Uagtsomhed bør formodes, No. 29]. Af denne Suite gav Ørsted senere en forkortet og omarbejdet Udgave under Titel: Archiv for Retsvidenskaben og dens Anvendelse. I.—VI. Deel. Kbh. 1824—31. (Hertil Sag-Register, med et tilføjet Ord-Register, af S. J. Gudenrath. Kbh. 1840).

c) Nyt juridisk Archiv. I.—30. Bd. Kbh. 1812—20. (L. T. 1825, Nr. 27. 28. 29; Falck's Staatsb. Magaz. VIII. 2. S. 452; Badens histor. Bibl. S. 218. — Alphabetisk Realregister til Samme ved C. Rothe. Kbh. 1823). [Heri af ham, bl. a.: Om den Visheds Grad, der bør haves om en lovstridig Handlings Følger, naar Straffen derpaa beroer, i I. Bd.; Om Præscription af Gjeldsbreve, sstd.; Om Kjøbebreves Thinglæsning, i II.; Fortolkning af D. L. 5—2—85 og 5—2—19, i II. og III.; Kriminalistiske Anmærkninger i en kort kritisk Anmeldelse af den ved Eggers's Udkast til en Kriminallovbog foranledigede Literatur (af Gönner, Schirach og Stelzer), i II.; Om præliminære Kjendelsers formelige Beskrivelse og særskilte Paaanke, i III.; Om Straffen for tredie Gang begaaet Leiermaal endnu vedvarer, IV.; Systematisk Udvikling af Læren om Syns og Granskningers Forretninger, V.; Om de saakaldte villige Vidners Afhørelse, sstd.; Endnu et Par Ord om authentiske Lovfortolkningers tilbagevirkende Kraft med Hensyn paa Odelsforordningen af 5te Apr. 1811 § 9, sstd.; Udførlig Undersøgelse om Grændserne for den Indflydelse, der tilkommer den fremsatte Beskyldnings Sandhed i Injuriesager, VIII.; Om Forretningsførelse (negotiorum gestio), IX.; Om der bør tillægges en domfældt Forbryder Ret til at forkaste den, i Kraft af Regentens Benaadningsret bestemte mildere Straf, og forlange den over ham afsagte Straffedom fuldbyrdet? XII.; Over Grundsætningerne i det nye Sportel-Reglement, af 22de Marts 1814, sstd.; Om Dommeres Ansvar for deres Embedshandlinger, XIII.; Om Statens Penge- og Skatte-Væsen, XVI., XVII. og XXIII.; Kan en Fæstebonde gyldigen forbinde sig til, under Fæstes Forbrydelse, at iagttage en bestemt Dyrkningsmaade? XVII.; Om Straf for falsk Vidnesbyrd og nogle dermed beslægtede Forbrydelser, XVIII.; Om Sagvolderen i Rettergang nyder nogen Faveur fremfor Sagsøgeren, sstd.; Om Rettigheden og Forpligtelsen til Skadeserstatning, XX. og XXII.; Om det Værneting, hvorved Forbrydelsen bør

paaklages og paakjendes, XXIX.; Kritiske Anmeldelser af: Hurtigkarls Lærebog, i VI. VII. IX. XI.—XIV. og XXIII.—XXVI.; B. H. v. Munthe af Morgenstjerne: Hvilken Processmaade i Høiesteret, den skriftlige eller den mundtlige, opfylder bedst Fornuftens Fordringer paa en god Retspleie? i XII. (særskilt udgiven af Morgenstjerne, med en Forerindring og nogle Bemærkninger. Christiania, 1816); Feuerbach: »Themis, oder Beiträge zur Gesetzgebung«, i III., IV. og X.; af den Norske juridiske Literatur, XVII. XXVI. og XXVIII., med Bemærkninger; af tydsk criminalistisk Literatur, XIX., XXI., XXII., XXIX., og XXX.].

d) Juridisk Tidsskrift. I.—16. Bind. Kbh. 1820—30. (jvfr. Bd. XVI. H. 2. S. III.—X.; Bd. XVII. S. V.—VII.; L. T. 1826, Nr. 8. 9. 10; M. f. L. I. 184—87, af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge; Falck's Staatsb. Magaz. IX. 548. — Til de 15 første Bind haves Alphabetisk-Realregister (i 3 Hefter) af P. C. Ottesen og C. T. Horn. Kbh. 1823. 1826. 1830, og til 16de [til 28de Bd. incl.] af O. H. Romer. ibid. 1839). [Heri en Mængde Bidrag af ham, saasom: Om det i D. L. 5—14—37 (N. L. 5—13—35) tilstaaede Fortrin for Tjenestefolks Løn er anvendeligt til Fordeel for Andre end simple Tyende? I. 255—272; Fornyet Undersøgelse over Begrebet om ærerørige Ord, II. 1. S. 121—31; Yderligere Undersøgelser angaaende Virkningen af den Sagsøgtes Udeblivelse i borgerlige Retssager, II. 1. S. 241—59, og Critisk Oversigt over nogle nye fremmede Rettergangslovеs Bestemmelser over denne Punkt, II. 2. S. 54—83; Om Intervention og andre Handlinger, hvorved en Retstrætte udvides til flere Personer, end dem, der oprindeligviis have taget Deel i samme, II. 2. S. 1—53; Er det uretfærdigt, at criminelle Sager paakjendes af retslærde Dommere? III. 1. S. 1—32; Om Grændserne for Virkningen af en usvækket Retshandling, III. 1. S. 212—19; Bedømmelse af den ny bayerske Straffelovbog, i Henseende til dens Virkning paa ældre Sager, III. 1. S. 33—80; Om particulaire og specielle Loves og i Særdeleshed Reskripters Anvendelse uden for de ved samme udtrykkelig bestemte Tilfælde, III. 2. S. 1—56; Almindelige Bemærkninger over de Forbrydelser, som begaaes i Embedsførelsen, med Hensyn til nogle fremmede Lovgivninger, IV. 1. S. 214—247; Kan en Doms- eller Forligs-Act, med Hensyn til Transporter og Pantsætninger ansees lige med et Gjeldsbrev? IV. 1. S. 248—267; Udførlig Fremstilling af Læren om de Forbrydelser, som af Embedsmænd begaaes, efter de Danske og Norske Love, IV. 2. S. 1—88 og V. 2. S. 1—83; Endnu et Par Ord om Stemmeenheds og Stemmefleerheds Principet, med Hensyn paa criminelle Tilfælde, V. 2. S. 84—104; Critik over Udkastet til en ny Straffelovbog for Kongeriget Bayern, VI. 1. S. 178—268, VI. 2. S. 1—136, og VII. 1. S. 1—143, (overs. paa Tydsk, s. ovenfor S. 677); Om Renters Beregning i Concursboer, VI. 2. S. 240—256; Hvorvidt kunne en Afdøds Creditorer kræve Skifte, i Særdeleshed hvor dennes Enke har Bevilling til at sidde i uskiftet Bo? VII. 1. S. 144—55; Om Eftertryk, med Hensyn til de nyeste Forhandlinger om denne Gjenstand, VII. 2. S. 164—220; Om den menneskelige Frihed, VIII. 1. S. 118—54; IX. 2. S. 204—75; X. 1. S. 1—52; X. 2. S. 121—53. (jvfr. Art. F. G. Howitz); Er en Godseier, efter Christian 5tes Lov, indskrænket til den Landgilde, som fra gammel Tid har været svaret? VIII. 1. S. 228—68; X. 1. 220—38; Min Critik over det ny Udkast til en Straffelovbog for Kongeriget Bayern, retfærdiggjort mod Statsraad v. Gönners Angreb, XI. 1. S. 195—284; XI. 2. S. 1—174. (overs. paa Tydsk, see ovenfor S. 677); Behøver den danske Kirkeforfatning en omgribende Forandring? XII. 1. S. 213—88; XII. 2. S. 250—304. (jvfr. Ørst's »Archiv« VI. 286—322, af G. L. Baden; N. F. S. Grundtvig: »Vigtige Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige«,

1826; J. C. Lindberg: »Hvad er Christendom i Danmark?« S. 96—126; N. theol. Bibl. XII. 159—95, af J. Møller; Theol. Studien u. Krit. 1828, IV. 893); Bemærkninger om Læren angaaende Collatio bonorum mellem Medarvinger, XII. 2. S. 1—43, 242—49; Om Delegation, sstd. S. 216—241; Om de videnskabelige Anstalters Bedømmelse fra den statsoeconomiske Standpunkt, XIV. 1. S. 238—57; Om Tilbagefordring af uretteligen erlagte Betalinger, XIV. 2. S. 225—93; Om Dødsstraffens Retfærdighed og Hensigtsmæssighed, XV. 1. S. 101—253; XV. 2. S. 1—45. (jvfr. W. B. F. P. Sverdrup: »Dødsstraffens Uretmæssighed viist og A. S. Ørsteds Grunde for dens Retmæssighed prøvede. Et philosophisk Udkast.« Christiania, 1836); Om Grundsætningerne for det dansk-norske Hypothekvæsen, sammenholdt med fremmede Staters, XVI. 2. S. 92—392; Critiske Anmeldelser af: Mittermaier »Ueber die öffentliche mündliche Strafrechtspflege«, i 1. Bd.; »Neues Archiv des Criminalrechts«, i 1. 2. 3. 8. 9. 13. 14. Bd.; Spangenberg »Ueber die sittliche und bürgerliche Besserung der Verbrecher«, i Bd. 4. H. 1.; Feuerbach »Betrachtungen über Öffentlichkeit und Mündlichkeit der Gerichtspflege«, i Bd. 5. H. 1.; af de norske »Juridiske Samlinger«, i 15. og 16. Bind. — Voldgifts-Kjendelse, afgivet den 24de April 1829 af J. M. Schønheyder og A. S. Ørsted, XIX. S. 129—39].

e) Collegial-Tidende for Danmark. Kbh. 1815—1840. (Fra Juli 1815 til d. 18de Januar 1834 var han Medudgiver, og derefter Ene-Udgiver; jvfr. Thaarups Stat.st. Udf. ov. d. danske Stat, 1825, S. 7). [Alphabetisk Realregister derover af J. R. Høst. 1.—3. Deel. Kbh. 1828—30, og Ordregister til Realregistret, af Samme. ibid. 1831]. (Ang. hans Betænkning over Finantsernes Fordring til Nationalbanken, i Aarg. 1836, Nr. 43. overs. af A. F. v. Brackel i Falck's N. Staatsb. Magaz. VII. 215—35, s. Tidsskriftet »Fædrelandet« III. Nr. 109; Betænkning over den forenede Bankbestyrelses Erklæring, i Aarg. 1838, Anhang til Nr. 2, og »Yderligere Betænkning i Tolvmillion-Sagen, afgiven i en Skrivelse til Finantsministeren d. 29de April 1838«, i Aarg. 1838, Anhang til Nr. 29, oversatte af A. F. v. Brackel i Falck's N. Staatsb. Magaz. VII. 317—400; IX. 383—403).

f) Ny Collegial-Tidende for Danmark. Kbh. 1841—48. (ophørte med Nr. 14 i Aarg. 1848).

### Medudgiver af:

Juridisk Maanedstidende. Aarg. 1802, 1.—2. Bind og 1803, 1.—2. Bind. Kbh. (Heri af ham: Om Hjemmelspligten i velgjørende Contracter, 1802. I. S. 142—44; Er Hensigt til egen Fordeel en nødvendig Egenskab ved Tyverie og Ran? sstd. S. 145—53; Kan Tyverie begaaes paa den Ting, hvori man har Part? sstd. S. 153—59; med Anhang, S. 159—99; Endnu nogle Betragtninger over Enkers juridiske Stilling, sstd. S. 199—222; Beholdes Eiendomsretten over en vestindisk Negerslave, naar han føres ind i Kongens europæiske Stater? sstd. S. 223—35; Kan den Exception, ei at have faaet den fulde i et Gjeldsbrev anførte Valuta, med Virkning fremsættes mod tredie Mand, der med lovlig Adkomst har Gjeldsbrevet i Hænde? sstd. S. 581—84; Er den qvalificerte Straf, som 6—9—12 bestemmer for de deri nævnte Arter af Drab, grundet derpaa, at Forbryderen har egen Fordeel til Hensigt? sstd. S. 585—90; Om Straffes Cumulation, 1802. II. S. 160—88. (jvfr. Jurid. Archiv No. 18, S. 194—201); Om den høitidelige og simple Trolovelses juridiske Virkning, 1803. I. 3. S. 280—92; Kan nogen under en mod ham anlagt Justitssag dømmes for saadanne Forbrydelser, der, i Følge Lovene, ere blot private? sstd. S. 293—99; Hvorvidt kan Norske Lov anvendes i Danmark, hvor den er forskjellig fra

Danske Lov? sstd. H. 4. S. 54—65; Kan man med Føie sætte en tidligere Termin for vore Forordningers Gyldighed, forsaavidt disse ei angaae Politiet, end Lovens Publication? sstd. S. 66—70; Bør den i 6—7—8 bestemte Mulct cumuleres for hver enkelt Fornærmelse af det der omhandlede Slags, som paa engang tilføies samme Person? sstd. S. 71—80; Reflektioner over enkelte iuridiske Materier, 1803. II. S. 372—84 og 429—46; Kunne Sager, som offentlige Embedsmænd anlægge for Injurier, der hverken ere fremførte til Tinge, eller udi trykte Skrifter, gaae Forligelsescommissionen forbi? sstd. S. 447—50; Bemærkninger over de sædvanlige Inddelinger af den doctrinelle Lovfortolkning, tilligemed speciel Undersøgelse over den indskrænkende Lovfortolknings Grundsætninger, sstd. S. 451—72).

I „Philosophisk Repertorium for Fædrenelandets nyeste Literatur“, af hvis 2det Bind han var Medudgiver (Bidrag til at hæve en Misforstaaelse mod Kants Moraltheorie tilligemed Anmærkninger om den kritiske Philosophies Skjæbne hos os, S. 200—235; Beviis for Opstands mulige Lovlighed efter den kritiske Philosophies Grundsætninger, S. 241—61; Kritisk Revision af (O. Horrebows) Religionsblad Jesus og Fornuften, S. 273—317, 353—68, 385—400. (ogsaa særskilt trykt under Titel: Religionsbladet Jesus og Fornuften for Philosophiens Domstoel. Kbh. 1798; jvfr. Worms Breve til Nyerup i N. theol. Bibl. XIX. 182—84; Ørsted: Af mit Livs Historie, I. 29—31; L. E. 1800, S. 789—90).

I Maanedsskriftet „Minerva“ (Over Religionens moralske Grundlov, en Apologie for den kritiske Religionsphilosophie imod Horrebows Beskyldning i Jesus og Fornuften, 1799. II. 44—114; Hvad forstaaes ved Gesandternes Hellighed og hvorvidt udstrækker den sig efter saavel den naturlige som sædvansmæssige Folkeret? en Prøveforelæsning, 1800. II. 1—37; Breve til Horrebow, den kritiske Philosophie angaaende, sstd. S. 296—347; Hvorpaa er Strafferetten grundet? og efter hvilke Regler bør den udøves? en Prøveforelæsning ved Universitetet, s. A. III. 257—298).

I Qvartalsskriftet *„For Sandhed“* (Er Staten eller dens Repræsentant berettiget til at ophæve eller forandre Stiftelser, som private Mænd have oprettet? i V. 263—317; aftr. i „Eunomia“ I. 1—39, jvfr. Ørsted: Af mit Livs og min Tids Hist. I.115—136).

I *„Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter“* (Er Staten berettiget til at give Love og gjöre offentlige Foranstaltninger til Religionens Fremme? 1807. I. 52—123. [jvfr. Møllers Theol. Bibl. XI. 237—47]; Om Grændserne mellem Theorie og Praxis i Sædelæren, 1812, S. 153—225, begge siden aftrykte i „Eunomia“ I. S. 39—145; jvfr. Ørsted: Af mit Livs og min Tids Hist. I. 137—177).

I „Landoeconom. Tidender“ (Et Par Ord om Landmandens Skatter, VI. 146—57; jvfr. sstd. S. 308—12).

I „Neues Archiv des Criminalrechts“ (Ueber das Nothrecht, als ein einflußreiches Princip in der Strafrechtspflege, V. 345—374, 625—677; jvfr. Jurid. Tidsskr. XIII. 1. S. 204—6; Gött. A. 1823, S. 1027).

Recensioner i „Kjøbenhavnske lærde Efterretninger“ (bl. a. over Tyge Rothes adspredte Skrifter, 1799, Nr. 11; 1800, Nr. 9; Schlegels Naturret, 1.—2. Udgave, 1799, Nr. 23—30; 1807, Nr. 10—12. [jvfr. Art. J. F. W. Schlegel]; S. Hempel „Min Mening om den nye Trykke-Forordning“, 1799, Nr. 41—42; J. Viborg „Pligts- og Rets-Lære, 1800, Nr. 3—4; Schlegels „Astræa“, 1800, Nr. 14—19); — i „Dansk Litteratur-Tidende“ (over N. Wergelands „Mnemosyne“, et Priisskrift om det norske Universitet, 1811, Nr. 38—43. [jvfr. 1812, Nr. 7—8; Kbhvns Skilderi 1812, Nr. 11. 27. 31. 32; Møllers N. theol. Bibl. XIX. 216]; over C.

Oluffens Grundtræk af den praktiske Statsoeconomie", 1816, Nr. 31—34); — i „Maanedsskrift for Litteratur" (af Lindbergs: Er Prof. H. N. Clausen en ærlig Lærer i Kirken? IV. 179—90); — i Petersens „Tidsskrift for Litteratur og Kritik" (af Munch-Ræder: Den norske Statsforfatnings Historie og Væsen, VI. 243—382; Orla Lehmanns Forsvarstale, VII. 149—83, 187—209; P. A. Tutein, om de constitutionelle Bestræbelsers Værd og Betydning, VII. 377—470).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Østifterne" (En Mængde Foredrag m. m., samt Tale ved Stænderforsamlingens Aabning i Roeskilde d. 1ste Octbr. 1835, i Aarg. 1835—36. [overs. paa Tydsk af J. D. Brandis. Copenh. 1835]; ligeledes 1838, 40, 42 og 44; Taler ved Forsamlingernes Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44, af hvilke den første er oversat paa Islandsk i „Sunnan-Pósturinn" 1836, Nr. 4. Ang. Slutningstalen 1838, jvfr. Tidsskriftet „Fædrelandet" V. Nr. 27, S. 441—450).

I „Tidende for Forhandlingerne ved Provindsial-Stænderne for Nørre-Jylland" (En Mængde Foredrag m. m., samt Taler ved Forsamlingernes Aabning, 1836, 38, 40, 42 og 44. [jvfr. „Fædrel." 1844, Nr. 1627, 30, 31, 34, 35], og ved deres Slutning, 1836, 38, 40, 42 og 44; jvfr. „Fædrel." 1844, Nr. 1690; „Dansk Folkebl." X. Nr. 26).

Fortale til J. O. Hansens „Systematisk Fremstilling af det danske Skiftevæsen". Kbh. 1825. — Anmærkninger i H. A. Wulff's „Oversigt over de Skatter, Byrder og Paalæg, der ere udredte af Kjøbstadbeboerne og Landmænd paa det frie og ufrie Hartkorn i Nørrejylland for Aaret 1834." Viborg, 1837. Fol. — Mindeskrift over J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, i Oversigt ov. det Kgl. danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1850, Nr. 7, S. 97—124. — (Revid.).

**Ørsted (Anders Sandøe)**, Nysanførtes Broderson; f. d. 21de Juni 1816 i Rudkjøbing paa Langeland, hvor hans Fader Jacob Albert Ø. (f. $\frac{1}{5}$8 1780, † 1829) var Kjøbmand og Branddirecteur, og givt med Petronelle Cathrine Bang († $\frac{1}{1}$6 1815, 63 A.). Kom 1820 i sin Onkels, A. S. Ørsteds Huus; blev 1835 dimitteret fra Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, og absolverede begge de første Examina med bedste Charakteer; studerede derefter udelukkende Naturvidenskaberne; blev 1837 Lærer i Naturhistorie i Borgerdydsskolen, og 1839 tillige Lærer i Metropolitanskolen; vandt 1841 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den Aaret iforvejen udsatte naturhistoriske Priisopgave: „Desideratur descriptio specierum ordinis Annelidum errantium Andouini, quæ circa littora Danica reperiuntur, disquisitionibus anatomicis illustrata; comitari eam debent imagines delineatæ maxime necessariæ" (jvfr. Selmers Aarbog f. 1841, S. 167), og indsendte samme Aar til det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab en Afhandling om de Grønlandske Annelider, som blev anseet for værdig til at optages i Selskabets Skrifter; gjorde i Sommeren 1842 en naturvidenskabelig Reise i Danmark; deeltog i de skandinaviske Naturforskeres Møder i Stockholm 1842 og i Christiania 1844; disputerede d. 29de April 1844 for Magistergraden; forlod i Foraaret 1845 Danmark, understøttet af det Thottske og det Elerske Reisestipendium, for at

bereise nogle af de vestindiske Øer og Havene omkring disse, nærmest med det Øiemed, at undersøge de lavere Havdyr, og drog i Mai 1846 til Fastlandet Nicaragua (jvfr. „Berlingske Tid." 1847, Nr. 296); vendte tilbage til Kjøbenhavn i Juni 1848; holdt som Privatdocent offentlige botaniske Forelæsninger ved Universitetet i begge Semestrene 1851. — (Autobiographi i Indbydelsesskriftet til Examen i Metropolitanskolen 1840, S. 49, og i Universitetsprogrammet til den aarlige Reformationsfest 1844, p. 47—48).

Planterigets Naturhistorie, en almeenfattelig Fremstilling af de vigtigste Planter i deres Forhold til Menneskene og Jorden, nærmest udarbeidet til Brug ved Underviisningen i Realskoler og til Selvstudium. Kbh. 1839, med 34 Tavler med Træsnit. (T. f. L. o. K. IV. 107—142, af S. Drejer, jvfr. Ørsteds „Bemærkninger, en Antikritik", sstd. S. 239—48, og Drejer's Duplik (6 S. 8), som fulgte med samme Bind; „Dagen" 1839, Nr. 50. 51; „Kbhpost." f. A. Nr. 65. 66; Berlingske Tid. f. A. Nr. 41; „Den Frisindede" 1840, S. 24).

*Annulatorum Danicorum conspectus.* Fasc. I. Maricolæ. Commentatio de quæstione ab Universitate Hauniensi proposita proemio ornata. Haun. 1843, c. tabb. 7. (Okens „Isis" 1844, S. 702—5).

*De regionibus marinis.* Elementa topographiæ historico-naturalis freti Öresund. Diss. inaug. Haun. 1844, c. Tabb. 2 col. (Okens „Isis" 1845, S. 318).

182 Afbildninger til Planterigets Naturhistorie, med Forklaring. Til Brug ved Underviisningen. Kbh. 1852.

Medredacteur af Have-Tidende. Udgiven af Selskabet for Havecultureus Fremme. 8de Bind (fra Mai 1842) og 9de Bd. Kbh. 1842—43. (Heri af ham, bl. a.: Om Blomstens Bygning hos Mælkurterne (Polygalaceæ), i IX. 145—57; De Korsblomstredes Familie (Cruciferæ), med en Tavle med Figurer, sstd. S. 415—30).

I Krøyers „Naturhistorisk Tidsskrift" (Beretning om en Excursion til Trindelen, en Alluvialdannelse i Odensefjord, i Efteraaret 1841, d. 19de October, i III. 552—569, med Tab. VII. [Okens „Isis" 1842, S. 935—38]; Udtog af en Beskrivelse af Grønlands Annulata dorsibranchiata, IV. 109—127. [Okens „Isis" 1845, S. 506—11]; Conspectus generum specierumque Naïdum ad faunam Danicam pertinentium, IV. 128—140, m. Tab. III. [Okens „Isis" 1845, S. 511—16]; Udtog af L. Agassiz's Untersuchungen über die Gletscher, IV. 189—201; Forsøg til en ny Classification af Planarierne (Planariea Dugès), grundet paa mikroskopisk-anatomiske Undersøgelser, IV. 519—581. [forbedret og forøget paa Tydsk: Entwurf einer systematischen Eintheilung und speciellen Beschreibung *der Plattwürmer*, auf microscopische Untersuchungen gegründet. Mit Holzschnitten u. 3 Tafeln. Copenhagen, 1844; jvfr. N. Jen. L. Z. 1845, S. 127—28, af F. S. Voigt; Okens „Isis" 1847, S. 621—23]; Fortegnelse over Dyr, samlede i Christianiafjord ved Drøbak fra 21—24 Juli 1844, i 2den Række, I. 400—427, med Tab. V., særskilt aftrykt).

I „Det Kongl. Danske Vidensk. Selskabs *naturvidensk. og mathematiske Afhandlinger*" (Grönlands Annulata dorsibranchiata, beskrevne, i X. 153—216, med 8 Tavler; særsk. aftr. Kbh. 1843. 4to; jvfr. Okens „Isis" 1844, S. 626—27. Udtog af denne Afhandling i Krøyers Naturh. Tidsskr. IV. 109—27).

3 „*Förhandlingar* vid de Skandinav. Naturforskarnes *tredje Möte* 1842“ (Iagttagelser over Vegetationens Fordeling i Öresund, S. 621—22).

3 „*Forhandlinger ved de Skandinaviske Naturforskeres fjerde Möde* 1844“ (Om Læbens Betydning i *Orchideernes* Blomst, S. 219—221).

3 Erichsons „Archiv für die Naturgeschichte“ (Ueber die Entwickelung der Jungen bei einer Annelide und über die äussern Unterschiede zwischen beiden Geschlechtern, i XI. Jahrg. 1845, 1stes Heft, S. 20—23, hierzu Taf. 2; særsk. aftr. 1845).

3 Petit's og Thornam's „Tidskrift for populær *Naturvidenskab*“ (En Reise i Guanacaste i Costa-Rica, S. 21—35 [overs. paa Svensk i „Stockholms Aftenpost“ för 1849, Nr. 52]; Naturens Physiognomie i Central-America, S. 255—83).

3 „*Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjöbenhavn*“ (Iagttagelser over en hidtil ukjendt almindelig Udbredning af microscopiske Planter i Verdenshavet; Om Lovene for Farvefordelingen hos Dyrene i Havets forskjellige Dybder; Forelöbig Underretning om Dyret af en Art af Slægten Pyrula Lamk.; Bidrag til at besvare det Spörgsmaal, hvilken Plads Slægten Sagitta bör indtage i Systemet; Beskrivelse af Centralamerikas Bubiaceer (Oversættelse af samme i Hookers Journal of Botany); Beskrivelse af Centralamerikas Compositeer).

3 „*Journal of the Royal geogr. Soc. of London*“ *1850* (Survey made for a Canal through the River Sapoa to the Port of Salinos or Bolanos in Costa-Rica).

3 „Bergsøe's danske Stats Statistik“ (Om Naturforholdene paa de dansk-vestindiske Øer, i Bd. 4. S. 563—99). — Botaniske Samlinger beskrevne i Forening med Andre, jvfr. Eliæ Fries Novæ Symbolæ mycologicæ, Upsaliæ 1851; Ueber eine von Oersted in Mittelamerika gemachte Laubmoßsammlung von K. Müller, i Bot. Zeit. 1851, p. 257; Liebman: Mexicos og Centralamerikas Halvgræs, Mexicos og Centralamerikas neldeagtige Planter (Kgl. danske Videnskabernes Selskabs Skrifter 5. Række 2. Bind); Liebman: Mexicos og Centralamerikas Begoniaceer, Bidrag til Melicmeernes Familie (jvfr. Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn). — (Revideret).

**Ørsted (Hans Christian),** ovenanførte Geheime-Conferenceraad A. S. Ørsteds ældste Broder; f. d. 14de August 1777 i Rudkjøbing; blev i Efteraaret 1794 privat dimitteret til Universitetet; tog Examen artium med bedste Charakteer, og i det paafølgende Aar anden Examen med Udmærkelse; udnævntes d. 4de April 1795 til Alumnus paa Elers's Collegium; vandt 1797 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over det Aaret iforvejen udsatte Priisspørgsmaal i Æsthetiken: „Hvorledes kan det prosaiske Sprog fordærves ved at komme det poetiske for nær? og hvor ere Grændserne imellem det poetiske og prosaiske Udtryk?“ (s. Badens Univers. Journ. V. S. 34); tog 1797 pharmaceutisk Examen med Udmærkelse; vandt 1798 atter Guldmedaillen for Besvarelsen af Universitetets i det foregaaende Aar udsatte medicinske Priisopgave: „Explicare originem & usum *liquoris amnii* sub graviditate & partu“ (jvfr. Badens Univers. Journ. VI. S. 9); disputerede d. 5te Septbr. 1799 for den philosophiske Doctor- og Magistergrad; udnævntes

d. 7de Novbr. 1800 til Adjunct (for Materia medica samt Pharmaceutik) ved Kjøbenhavns Universitets medicinske Facultet; tiltraadte i Sommeren 1801, understøttet af det Cappelske Stipendium, en Reise til Tydskland, Frankrige og Holland, hvorfra han vendte tilbage i Januar 1804; blev d. 5te Septbr. 1806 overordentlig Professor i Physik ved Kbhvns Universitet; fik d. 12te Febr. 1808 det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille for en Afhandling „om Klangfigurerne“; ansattes 1810 tillige som Lærer i Naturvidenskaben ved Landcadetcorpset og Militairinstitutet; foretog 1812—13 sin anden Udenlandsreise, som gik over Berlin til Paris, hvorfra han i Sommeren 1813 atter kom tilbage over Holland; valgtes d. 20de Januar 1815 til Secretair i det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, og udnævntes d. 31te Juli s. A. til Ridder af Danebroge; var fra 1815 til 1827 Lærer i Agerdyrkningschemi ved den Classenske Agerdyrkningsanstalt; blev d. 18de Juli 1817 ordentlig Professor i Physik og Assessor (samt Secretair indtil 22/4 1820) i Consistoriet; udførte i Aarene 1818 og 1819 i Forening med nu afdøde Etatsraad L. Esmarch og nuværende Etatsraad, Prof. Forchhammer Reiser til Bornholm, for at undersøge denne Øes geognostiske Forhold med Hensyn til Kullenes og Jernmalmenes praktiske Anvendelse; opdagede 1820 Electromagnetismen, og modtog i den Anledning 1820 af det kgl. Videnskabernes Selskab i London det Copleyske Legats Medaille for experimentale Opdagelser, samt 1822 det franske Instituts mathematiske Klasses store Guldmedaille (s. L. T. 1822, S. 286); gjorde i 1822 og 1823 en tredie Udenlandsreise over Berlin og München til Paris, og derfra til London, Edinburgh og de vigtigste engelske Fabrikstæder og Universiteter; stiftede efter sin Hjemkomst Selskabet for Naturlærens Udbredelse (30/5 1824), hvis Directeur han vedblev at være indtil sin Død (jvfr. Revue encyclop. T. 25. p. 251); benaadedes d. 16de Maj 1824 med Danebrogsmændenes Hæderstegn; gjorde 1828 en Reise til Norge, og deeltog i Septbr. s. A. i de tydske Naturforskeres og Lægers Forsamling i Berlin; udnævntes d. 1ste Novbr. s. A. til virkelig Etatsraad; d. 21de Febr. 1829 til Directeur og Lærer i Physik ved den nyoprettede polytechniske Lære-Anstalt; blev s. A. Medlem af Commissionen for den pharmaceutiske Examen; gjorde siden den Tid mange Reiser især i Norge, Sverrige og Tydskland; deeltog saaledes 1830 i Naturforskermødet i Hamborg, og reiste 1834 til Göttingen, for at blive bekjendt med Gauss's nye Iagttagelser over Magnetismen; blev d. 28de Octbr. 1836 Commandeur, og d. 28de Juni 1847 Storkors af Danebroge; i Efteraaret 1837 Ridder og 1845 Officeer af Æreslegionen; havde Andeel i Stiftelsen af de Skandinaviske Naturforskeres Forsamlinger, og deeltog i Møderne i Gothenborg 1839, Kbhvn. 1840, Stockholm 1842,

Christiania 1844, og Kbhvn. 1847; blev d. 22de Maj 1840 Conference-raad; 1842 Ridder af den preussiske Orden pour le mérite dans les sciences et les arts; d. 19de Juli s. A. Commandeur med Storkorset af Nordstjerne-Ordenen; fik 1843 Æresdiplom fra Erlangen som Doctor Medicinæ; foretog i Aaret 1846 i Forening med Prof. G. Forchhammer en Rejse til Frankrige og England, især for at deeltage i den britiske Naturforskerforsamling i Southampton, og paa Hjemrejsen i det tydske Naturforskermøde i Kiel; modtog 1848 Æresdiplom fra Prag som Doctor Philosophiæ; festligholdt d. 7de Novbr. 1850 sit 50 Aars Embedsjubilæum, og udnævntes samme Dag til Gehejme-Conferenceraad, med Rang i 1ste Kl. Nr. 13 (jvfr. „Berlingske Tid." 1850, Nr. 261, 62; „Fædrel." s. A. Nr. 260, 283; „Flyv. Post." s. A. Nr. 260—62; „Kbhpost." s. A. Nr. 260). Var Universitetets Rector 1825—26, 1840—41 og 1850—51 (valgt 2/10 1850); Æresmedlem af det mineralogiske Selskab i Jena (1811), det Asiatiske Selskab i Calcutta (1822), Royal institution of great Britain (1823), det Neapolitanske Videnskabs Selskab (1827), det Kgl. medicinske Selskab i Kjobenhavn (1833), det medicinske Selskab i London (1836); Medlem af det Skandinaviske Litteratur-Selskab (1800), det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab (24/11 1808), Videnskabernes Selskabet i Antwerpen (1809), Videnskabernes Selsk. i Edinburgh (1821), Videnskabernes Akademi i München (1821), det Londonske Selskab for Videnskabernes Fremme (1821), det svenske Videnskabernes Akademi i Stockholm (1822), Videnskabsselskabet i Göttingen (1826), det medicinske og botaniske Selskab i London (1826), det hollandske Videnskabernes Selskab i Haarlem (1830), det Linneiske Selskab i Stockholm (1832), Videnskabernes Selskab i Upsala (1841), Associé etranger de l'Institut de France (1842), Medlem af Videnskabernes Selskabet i Washington (1845), det italienske Videnskabernes Selskab i Modena (1846); correspondeerende Medlem af Videnskabernes Selsk. i Berlin (1821), af l'Institut de France (1823), det meteorologiske Selskab i London (1824), det keiserl. Videnskabernes Selskab i St. Petersborg (1830), Videnskabernes Selskabet i Brüssel (1842); og desuden Medlem af flere inden- og udenlandske videnskabelige Samfund. † 9de Marts 1851 i Kbhvn. — * 17/5 1814 Inger Birgitte Ballum (døbt 15/4 1789 i Kjeldby), Datter af Præsten Niels B. i Kjeldby paa Møen (f. 13/10 1748 i Kbh., † 15/5 1792 sstd., s. Paludans Beskr. over Møen, I. 506—7) og Anne Dorothea f. Discher. — (Autobiographi i Kofods Conversations-Lex. XXVIII. S. 515—541 [overs. paa Tydsk af P. H. Schmidt i Brandes Archiv d. Apothekerver. Bd. 37, 1831. H. 1. S. 1—36]; Biographi i Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere" I. S. III.—VIII.; i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid", et Portrait-Gallerie,

2det Hefte, 1839; „Nyt Magazin for Natur- og Menneske-Kundskab", 1839, III. Nr. 1; i „Danske Pantheon" 19de Lever. 1844 [af P. L. Møller]; i „Skandinavisk Folkekalender" for 1845, S. 3—16, af Fr. Barfod; i Nathansons „Dansk Folkekalender" for 1848, S. 1 flgg., 9—10, 28—43, og i K. L. Kannegiesser's tydske Oversættelse af Ørsteds „Aanden i Naturen", Leipz. 1850, samt i „Augsburger Allgem. Zeitung" 1851, af P. L. Møller; i Ørsteds „Samlede og efterladte Skrifter", 9de Bd. 1852, af J. C. Hauch; jvfr. „Hans Christian Örsted. Et Mindeskrift, læst i det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Möde, den 7de November 1851, af G. Forchhammer", i Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandlinger 1851, Nr. 6, S. 146 - 177, og særskilt aftr. Kbh. 1852. 34 S. 8.; Brockhaus's Convers. Lex. 9. Aufl. X. 533; Callisens Medicin. Schriftst. Lex. XIV. 93—96; XXXI. 72; Oehlenschlägers „Erindringer" I. 134—36, 140—41, 142—43; A. S. Ørsted: „Af mit Livs og min Tids Historie", I. S. 3—20; Fr. Bremer: „Liv i Norden", S. 31—33; „Skrifter af I. I. Nervander". 1ste del, Helsingfors 1850; A. Clausade: „Voyage à Stockholm", Paris 1845; „Statstidenden" 1814, Nr. 85; Døt's „Materialier", Nr. 75; „Fædrel." 1851, Nr. 58, 59, 61, 64, 65, 67, 76; „Berlingske Tid. f. A. Nr. 57—60, 62, 63, 65; „Flyv. Post" f. A. Nr. 59, 60, 64, 66, 76; „Kbhpost." f. A. Nr. 58, 65; „Nord og Syd" VI. 1851. S. 300; „Dannevirke" XIV. Nr. 32; „Hans Christian Ørsteds Jordefærd." Kbh. 1851. [indeh. Taler og Sange, tilligemed et Udvalg af de Digte, hans Død har fremkaldt, og en kort Beretning om hans sidste Øjeblikke]. — Portrait, pinx. C. W. Eckersberg 1822, st. 1827 af E. Eckersberg, i Ursins „Magazin for Kunstn. og Haandv." 1ste Bd.; pinx. C. A. Jensen, lithogr. Kaufmann, 1833, Fol.; lithogr. i „Danmarks Hæder i Fortid og Nutid, et Portrait-Gallerie", 2det Hefte, 1839; st. i „Nyt Magaz. f. Natur- og Menneske-Kundskab" 1839, III. Nr. 1; C. A. Jensen pinx., lithogr. af A. H. Hunæus i „Portefeuillen" 1839, 1ste Bd.; C. Bærentzen delin., lithogr. i „Dansk Pantheon" 19de Lever.; lithogr. i „Skandinavisk Folkekalender" for 1845; tegnet af J. W. Gertner, lithogr. af J. W. Tegner, 1850; i Staalstik foran K. L. Kannegiesser's tydske Oversættelse af hans „Aanden i Naturen", Leipz. 1850. — Hans Büste af F. C. Krohn; af Bissen 1850, og derefter i formindsket Maalestok modeleret af Olrik 1851).

Diss. de *forma Metaphysices elementaris* naturæ externæ. Hafn. 1799. Inauguraldissertation. (jvfr. Physicalsk, oeconom. Bibl. XVI. 398). — Grundtrækkene af Naturmetaphysiken. Kbh. 1799. — Ideen zu einer neuen Architektonik der Naturmetaphysik, nebst Bemerkungen über einzeln Theilen derselben; herausgegeben von M. H. Mendel. Berlin, 1802. (Allg. L. Z. 1803, Nr. 212). — Materialien zu einer Chemie des neunzehnten Jahrhunderts. Erstes Stück. Regensburg, 1803 (N. A. D. Bibl. 88. Bd. S. 469; Gilberts Ann. XX. 422—54; Tromms-

dorffs chem. Bibl. IV. Bd. 2tes St. S. 127—41; Hartenkeils med. chir. Zeit. 1804. 1. Bd. S. 434 fg.; Salzburg. medic. Zeit. 1805, Nr. 25; jvfr. L. E. 1804, Nr. 27). — Videnskaben om Naturens almindelige Love. 1ste Deel. Kbh. 1809, med 11 Kbb. (Bibl. f. Læger III. 1811. S. 149—64). Andet ganske omarbeidede Oplag. 1ste Deel, med 16 Kbb. (uden Aarstal). 39 Ark. — Første Indledning til den almindelige Naturlære. (Indbydelsesskrift til Forelæsninger om denne Videnskab). Kbh. 1811. 4to. (Siden optaget i 2den Udgave af hans Værk: Videnskaben om Naturens almindelige Love). — Kort Anviisning til at koge Salpeter; dateret 11te Februar 1812. 8 S. 8vo. — Ansicht der chemischen Naturgesetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen. Berlin, 1812, nebst 1 Kpfr. (Allg. medic. Annal. der Heilkd. 1812. Decbr. S. 1434—35; Leipz. L. Z. 1814, Nr. 272; Hall. Allg. L. Z. 1815, Juni, Nr. 131). Paa Fransk: Recherches sur l'identité des forces chimiques et électriques. Trad. de l'allem. par *Marcel de Serres*. Paris, 1813. (Journal de Paris 1814, 20. Fevr.; Udtog i Thomsons Annals of Philosophy, T. 13. p. 368—77, 456—63; T. 14. p. 47—50; jvfr. T. 5. p. 5—8; L. T. 1819, S. 811—12; Quarterly Review Vol. 35. 1827, p. 246).

Tentamen *nomenclaturæ chemicæ omnibus linguis Scandinavico-Germanicis communis*. Hafn. 1814. 4to. (Program til Universitetets aarlige Reformationsfest). Oversat paa Tydsk i Schweiggers N. Journal der Chemie u. Physik Bd. XII. H. 2. 1814. S. 113—154, og i Trommsdorffs Journal der Pharmacie Bd. 24. 1814. S. 375—437; jvfr. Schweiggers N. Journ. der Chem. Bd. XIII. S. 193—239, af Buchner og Schweigger, samt L. T. 1815, S. 575—76.

Beretning om en Undersøgelse over Bornholms Mineralrige, udført 1818 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørsted og L. Esmarch. Kbh. 1819, med 2 Kaarter. (L. T. 1820, S. 107—9, af J. H. Bredsdorff, jvfr. Antikritik, sstd. S. 126—28; Oeconom. Correspond. 3die Aarg. S. 375; jvfr. Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1818—19, S. 13—15). — Beretning om en Undersøgelse over Bornholms Mineralrige udført i 1819 efter Kongelig Befaling gjennem Rentekammeret, af H. C. Ørsted og L. Esmarch. ibid. 1820. (Revue encyclop. T. XI. p. 135—36. Begge Beretninger r. Gött. A. 1823, St. 107, S. 1063—66; jvfr. Oversigt over Vidensk. Selsk. Forhandl. 1819—20, S. 14—16, og Art. A. O. H. Schäffer).

Læresætninger af den nyere Chemie. Aftrykt til Brug for hans Tilhørere. Kbh. 1820. 54 S.

*Experimenta* circa effectum *conflictus electrici in acum magneticam*. Hafniæ d. 21. Julii 1820. 4 pagg. 4to. (Optagen eller oversat i næsten alle europæiske vigtigere naturvidenskabelige Tidsskrifter; paa Dansk af J. A. Dysel i Rahbeks „Hesperus" III. 1820. S. 312—21. En Meddelelse derom i Oversigt ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1820—21, S. 12—21; jvfr. L. T. 1820, S. 447—48; 1821, S. 80, 139—41).

Forelæsninger, som Selskabet for Naturlærens Udbredelse lader holde. Kbh. 1824—30.

Erindringsord til Forelæsninger over Chemiens Grundsætninger. Kbh. 1825. 2den Udgave. ibid. 1826; optrykt 1835.

*Mindetale* over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Præses *E. H. Greve af Schimmelmann*. Holden i Selskabets Möde den 14de Juli 1831. Kbh.

39 S. [optr. i hans samlede Skrifter Bd. 6.]. (M. f. L. VII. 443—49, anm. af Forfatteren; Bl. f. liter. Unterhalt. 1833, Febr.). Paa Tydsk overs. i Falck's N. Staatsbürgerl. Magaz. I. 413—39.

Erindringsord til Forelæsninger over Lyset. Kbh. 1835.

Luftskibet. Et Digt. Kbh. 1836. Paa Tydsk: Das Luftschiff. Ein Gedicht. A. d. Dän. von J. E. G. Johannsen. Kopenh. 1837. (Froriep N. Notiz. Bd. 2. 1837. Mai. No. 33 (Nr. 1133), S. 171; Bl. f. liter. Unterhalt. 1839, Nr. 64).

*Tale* ved det Kongelige Videnskabernes Selskabs Mindefest over dets Præses, Overkammerherre *Adam Wilhelm v. Hauch*. Kbh. 1838. (Med Cantate af J. C. Hauch).

Tale, holden i de Skandinaviske Naturforskeres første Møde i Kjøbenhavn (d. 3die Juli 1840). Kbh. 1840. (ogsaa i „Forhandlinger“ ved dette Møde. Kbh. 1841).

Tale ved Prof. Jacobsons Liigfærd. Kbh. 1843.

Forholdet mellem Unge og Gamle med særdeles Hensyn paa den i Verden indtrædende Yngling. Tale paa Efterslægtens Stiftelsesdag den 4de Marts 1844. Kbh. 1844. (ogsaa i Schouw's „Dansk Ugeskrift“, 2den Række, Bd. VI. Nr. 140).

Naturlærens mechaniske Deel. (Med Træsnit i Texten). Kbh. 1844. Tillæg til Naturlærens mechaniske Deel. ibid. 1847. IV. og 34 S. (jvfr. „Kbhpost.“ 1844, Nr. 261, 71, 82; 1845, Nr. 165, 91, 92; „Fædrel. 1844, Nr. 1739, 49; 1845, Nr. 1962). Anden Udgave. (Med Træsnit i Texten). 1.—2. Hefte. ibid. 1851—52. Paa Tydsk: Der mechanische Theil der Naturlehre. Mit in den Text eingedr. Holzschn. 1. Lfg. Braunschweig, 1851.

To Capitler af *det Skjönnes Naturlære*. Kbh. 1845. Paa Tydsk: Naturlehre des Schönen. Aus dem Dänischen von H. Zeise. Hamburg, 1845. (N. Jen. L. Z. 1846, Nr. 112, 113, af Wilh. Danzel).

Den almindelige Naturlæres Aand og Væsen. Kbh. 1847.

Précis d'une série *d'expériences sur le diamagnétisme*. Copenh. 1848.

Samlede og efterladte Skrifter. I.—IX. Bind. Kbh. 1850—1852, med Træsnit og Lithographier. [„Kbhpost.“ 1851, Nr. 274; 1852, Nr. 70]. Heraf indeholder det første Bind: Aanden i Naturen. I. Almeenfattelige Bidrag til at belyse Naturens aandelige Indhold. Kbh. 1850 (1849). Andet Oplag. ibid. 1851. („Kbhpost.“ 1849, Nr. 301; „Berlingske Tid.“ f. A. Nr. 306; Meyers „Literaturbl.“ f. A. Nr. 4; „Fædrel.“ 1850, Nr. 12, 13. 16. 17; Grundtvigs „Danskeren“ III. Nr. 50; „Nord og Syd“ V. 1850. S. 639—54, 691—723; VI. 1851. S. 218, jvfr. „Berlingske Tid.“ 1851, Nr. 41; „D. Kirketid.“ V. 281—89, af C. H. Kalkar; N. theol. Tidsskr. I. 291—315, af J. P. Mynster, jvfr. „Aanden i Naturen“, II. 3—26). Paa Tydsk: Der Geist in der Natur. Deutsche Original-Ausgabe des Verf. München, 1850 (under Forf.'s Medvirkning); Der Geist in der Natur. Deutsch von K. L. Kannegiesser. Nebst e. biogr. Skizze v. P. L. Møller u. m. dem Portr. des Verf. (in Stahlst.). Leipzig, 1850. 2.—3. unveränd. Aufl. ibid. eod.; Die Naturwissenschaft in ihrem Verhältniß zu Dichtkunst und Religion. Ein Supplement zu: Der

Geist in der Natur. Deutsch von K. L. Kannegiesser. Mit e. Vorworte von P. L. Møller. ibid. eod. Paa Svensk: *Anden i Naturen.* Öfversättning af *J. J. Astrand.* Götheborg, 1850. 8:o.; ogsaa overs. paa Engelsk. — Andet Bind: Aanden i Naturen. II. Naturvidenskaben og Aandsdannelsen. Kbh. 1850. („Kbhpost." 1850, Nr. 156; „Berlingske Tid." s. A. Nr. 194; N. theol. Tidsskr. II. 67—82, af J. P. Mynster [særsk.lt aftr. i Forbindelse med den tidligere Artikel i samme Tidsskrift I. 291 fg. under Titel: Bemærkninger ved Skriftet: „Aanden i Naturen", første og anden Deel. Kbh. 1850; jvfr. C. Cappelen Heiberg: „Nogle Betragtninger". Christiania, 1853; „Kbhpost." 1850, Nr. 270, og: „Striden imellem Ørsted og Mynster, eller Videnskaben og den officielle Theologi. Af H—t." Kbh. 1851; „Berlingske Tid." 1851, Nr. 100, 127]; F. L. B. Zeuthen „Om Ydmyghed", S. 1—17). Paa Tydsk: Der Geist in der Natur. II. (Bd.). O. u. Tit.: Die Naturwissenschaft und die Geistesbildung. Deutsch von K. L. Kannegiesser. Leipzig, 1850. (jvfr.: „Der Welt, angeschauet in ihren Gegensätzen Geist und Natur. Zugleich eine kritische Entgegnung auf die modernen Theorien vom „Geiste in der Natur." Ein Beitrag zur katholischen Wissenschaft, von Gärtner." Wien, 1852). Et Brudstykke overs. paa Svensk: Blifver verlden alt sämre og sämre, i „Bore" 1850, Nr. 39.

Udgav: *Oversigt* over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbeider 1814—1851, Nr. 1 og 2. Kbh. 1816—51, først i 4to, siden 1842 i 8vo; ogsaa meddeelte i hvert Bind af Selskabets naturvidenskabelige og mathematiske, samt dets philosophiske og historiske Afhandlinger, saavelsom i Dansk Litteratur-Tidende 1816—33. (Med. chir. Zeit. 1824. II. Nr. 33, S. 97—98; Revue encyclop. T. 23. p. 387; Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phys. LII. [Jahrb. Bd. 22]. 1828. St. I. S. 1—13; Gel. Anzeig. der k. bayer. Akademi der Wissensch. XIII. 1841. Nr. 199—202; XV. 1842. Nr. 235—40; Okens „Isis" 1814, S. 804). [Heri af ham: Loven for de electriske Virkningers Svækkelse ved Afstanden, 1814—15. (En Notits dertil i Schweiggers Journal 1814, Bd. 12. S. 166); Theorie over Lyset, 1815—16; Over de galvaniske Trugapparater (i Forbindelse med Esmarch), 1816—17; Undersögelse over Maaden, hvorpaa en Lærebog i Naturlæren burde affattes, 1817—18; Undersögelse over Vandets Sammentrykkelighed, sstd.; Tanker om Muligheden af, at gjöre Træets bedste chemiske Anvendelse mere almindelig, 1818—19; Om Haarörene, 1819—20; Om et nyt Æsk i Peberen, sstd. (Ueber das Piperin, ein neues Pflanzenalkaloid, i Schweiggers Journal, Bd. 28. 1820. S. 80—82; paa Fransk i Lamétherie Journal de Physiq. T. 47. (T. 90). 1820. p. 173—74); Galvanomagnetiske Undersögelser, 1821—22; Fortsatte Forsög over Vandets Sammentrykning, sstd.; Efterretning om nogle nye, af Baron Fourier og Örsted anstillede thermoelectriske Forsög, 1822—23; Om Glödningen ved en galvanisk Ström med Hensyn til de Frauenhoferske Linier, 1823—24; En ny thermoelectrisk Kjæde, sstd.; Bemærkninger om Nordlysets Theorie, sstd.; Forsög over den Mariotteske Lov for Legemernes Tryk, udfört i Selskab med Capitain Suenson, 1824—25. (Paa Tydsk i Schweiggers Journal, Bd. 45. S. 352—67); Forsög over Leerjordens Forbindelse med Chlor, sstd. (jvfr. Poggendorfs Annalen, Bd. XI. S. 146—61); Over de Forsög, der endnu fortjente at udföres over Legemernes Sammentrykkelighed, 1825—26; Om en Forbedring ved Nobelis's electromagnetiske Multiplicator, sstd.; Fortsatte Forsög over Legemernes Sammentrykkelighed, 1826—27; Om Brugen af den electromagnetiske Multiplicator til Sölvpröve, sstd. (Paa Tydsk i Schweiggers Journ. Bd. 52. S. 10—11,

og Erdmanns Journ. Bd. 2. S. 90—100); Forsög over en Forbedring af Ringning med Klokker, sstd. (Paa Tydsk i Schweiggers Journal, Bd. 52. S. 11—13); Fortsatte Forsög over Vædskernes Sammentrykning, 1827—28; Undersögelser over Legemernes indvortes Natur, især med Hensyn til Striden mellem det atomistiske og dynamiske System, 1828—29; Electromagnetiske Forsög for at udfinde om galvaniske Redskaber kunne bruges til at frembringe meget stærke Magneter, sstd.; Et electromagnetisk Forsög, som strider imod Ampères Theorie, 1829—30; Betragtninger over Forholdet imellem Lyden, Lyset, Varmen og Electriciteten, sstd.; Middel til at udmaale Dybder i Havet, 1830—31; Forklaring over Morgen- og Aftenröden, sstd.; Forklaring over Faradays magnetisk-electriske Opdagelse, 1831—32; Fortsatte Forsög over Vandets Sammentrykning, 1832—33; Udfaldet af magnetiske Iagttagelser i Kjöbenhavn efter Gaus's Iagttagelsesmaade, 1834—35; Om Skypompen, 1836—37; Tale i Anledning af Christian VIII.s Thronbestigelse, 1839; Om Haarrörsvirkningerne, 1840; Om Vægtstangselectrometret, sstd.; Om Groves Apparat, 1841; Beretning om magnetiske Observationer, sstd.; Om Galvanoplastiken, 1842; Forsög over Varmheden paa Bunden af Borehullet i den artesiske Bröud paa Nyholm, sstd.; Undersögelser om Lyset med Hensyn til det Skjönnes Naturlære, sstd.; Om Udförelsen og Resultaterne af de magnetiske Observationer, sstd.; Fortsatte Undersögelser om Lyset med Hensyn til det Skjönnes Naturlære, 1843; Udvikling af Læren om Glandsen, sstd. (Paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 60. S. 49—55); Mindeskrift over J. S. Mösting, 1844; Mindeskrift over C. L. Bendz, sstd.; Saturns Ringsystem, sstd.; Maalning af Glas i Speile, sstd.; Om Qvægsölvets Forandring i lufttomt Rum, 1845. (En engelsk Notits om samme i Reports of the british association 1846); Om Varmeudvikling ved Vandets Sammentrykning, sstd.; Mindeskrift over Henr. Steffens, 1846; Mindeskrift over J. D. Brandis, sstd.; Kundskabsevnens Væsenseenhed i det hele Verdensalt, sstd. (Paa Tydsk i „Amtlicher Bericht über die 21ste Versammlung der Naturforscher und Aerzte in Kiel im Septbr. 1846", S. 61—77); Udtog af en Samtale henhörende til det Skjönnes Naturlære, sstd.; Om Faradays diamagnetiske Forsög, 1847; Forsög om Bærekraften af den polytechniske Læreanstalts store Electromagnet, sstd. (og i de skandin. Naturforskeres Forhandlinger 1847, S. 82—87); Mindeskrift over W. C. Zeise, 1848; Tillæg til Melloni's Apparat til Undersögelse over Straalevarmen, sstd.; Forsög over Luftströmmes Udstraalning, sstd.; Beretning om hans Undersögelse over Diamagnetismen, sstd. (Paa Fransk i Annales de chemie et de physique, 3 série T. 25, 1848, og derfra paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 75. S. 445—55); Resultater af Undersögelser over Diamagnetismen, 1849; Betragtninger over Forholdet, hvori Det, som vi finde uskjönt i Naturen, staaer til det Heles Skjönhedsharmonie, 1850; En Bemærkning om digtede Skikkelser, sstd.; Betragtninger over de af Bessel og Flere forudsatte, for os usynlige, meget store Verdenskloders Virkning paa Ætheren, sstd.].

Medudgiver af: *Tidsskrift for Naturvidenskaberne.* I.—V. Bind. Kbh. 1822—28. (L. T. 1823, Nr. 13; Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phys. Bd. 36. S. 373; Bd. 37. S. 465; Bd. 38. S. 124—26). [Hertil leverede han: Udsigt over Chemiens Fremskridt siden det attende Aarhundredes Begyndelse, I. 1—55; Kogepunktet for Viinaand af forskjellig Styrke, og Anvendelse deraf til at bestemme Styrken af

den Viinaand, man til hvert Tidspunkt af en Destillation vil erholde, I. 294—98. (paa Tydsk i Trommsdorffs N. Journ. der Pharm. Bd. 7. St. 1. S. 163—69, nebst 1 Tabelle); Et Middel til at befordre Udviklingen af Dampe, I. 299—300. (paa Tydsk i Schweiggers Journ. Bd. 38. S. 511—12, og i Trommsdorffs N. Journ. Bd. 7. St. 1. S. 161—2); Et nyt galvanomagnetisk Forsög, I. 301—303; Beretning om Dr. *Seebecks* nye electromagnetiske Forsög, læst i den physisk-mathematiske Classe af det Franske Institut, af Prof. Örsted, oversat ved J. A. Dyssel, III. 142—60; Luftarters Fortætning til Draabetilstand, III. 173—76; Beretning om Dr. *Brewsters* Opdagelse, hvorved godtgjöres Tilværelsen af to nye Vædsker i Huulheder af Mineralier, III. 177—81].

Medredacteur af *α*) Journal for udenlandsk Litteratur. I.—VII. Bd. Kbh. 1810—16. 4to.; — *β*) Maanedsskrift for Litteratur. I.—XX. Bd. ibid. 1829—38. (heri af ham Anmeldelser af: Ursins Magazin for Kunstnere og Haandværkere, I. 1—10 [og i samlede og efterladte Skrifter Bd. 5]; J. F. Schouw's Specimen Geographiæ physicæ comparativæ, I. 307—14 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]; Oehlenschlägers Nye poetiske Skrifter I. (Hrolf Krake), I. 421—33. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]; H. Steffens's polemische Blätter zur Beförderung der speculativen Physik, III. 1—42; A. Aschlund om Verdens-Bygningen, og om Magnetens Forhold til sine Poler, IV. 1—19, 510—40; Tegnér smärre samlade Dikter, IV. 134—161 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; [H. Hertz] Gjenganger-Breve, V. 1—15 [og i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; B. S. Ingemann, Huldre-Gaverne, eller Ole Navnløses Levnets-Eventyr, VI. 1—21; Sammes, nogle Oplysninger om Huldregaverne og Recensionen over samme, VI. 434—44; F. C. Sibbern, Skrivelse til Digteren Ingemann i Anledning af Huldregaverne, VI. 444—46; B. S. Ingemann, Opstanden i Litteraturstaden, VII. 85—92; C. F. Rumohr, J. Königs Veiledning til Kogekunsten, oversat af F. B. Mansa, VII. 300—309; F. C. Elberling, om det juridiske Studium ved Kjøbenhavns Universitet, X. 483—529 [og i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. F. Schouw, Europa, og Atlas dertil, XII. 177—216 [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; J. S. Welhaven, Norges Dæmring, XIII. 164—176; samt Tillæg til (F. C. Petersens) Anmeldelse af C. A. Thortsens Forsøg til en dansk Metrik, IX. 297—300, og til (L. A. Rothe's) Anmeldelse af P. C. Stenersen Gad, om forberedende og høiere Realunderviisning, XVI. 90—94. — Tale ved den polytechniske Lære-Anstalts Indvielse, II. 442—58; H. G. v. Schmidten, en Nekrolog, VI. 271—80. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bør Færdighed i at skrive og tale Latin ansees som en Bestanddeel af den almindelige lærde Dannelse? XVIII. 197—228; særskilt aftr. Kbh. 1837. („Nord. Ugeskrift" 1837, S. 356—58; „Kbhpost." 1837, Nr. 274, af T. Algreen-Ussing; jvfr. „Fædrel." IV. Nr. 177, S. 561—73; „Berlingske Tid. 1837, Nr. 260; Dt's „Materialier", Nr. 122—24, af T. Baden).

Medudgiver af: *Collectanea Meteorologica* sub auspiciis Societatis regiæ scientiarum Danicæ edita. Fasc. I.—III. Hauniæ 1829—45, 4to. (I. fasc. med A. W. Hauch, J. F. Schouw, II. med Schouw, III. med Schouw, P. Pedersen). (Berlin. Jahrbb. für wissensch. Krit. 1833. II. Nr. 119, af H. W. Dove).

I „Minerva" (Forsøg til en Besvarelse af det for Aaret 1796, ved det Kjøbenhavnske Universitet udsatte Prisspørgsmaal i Æsthetiken: Hvorledes kan det prosaiske Sprog fordærves ved at komme det poetiske for nær? og hvor ere Grændserne imellem det poetiske og prosaiske Udtryk? 1797. II. 129—162).

I „Mennesket", en Journal af blandet Indhold, udg. af S. Hempel (Skildring af J. H. Wessels digteriske Karakter, i Bd. I. H. I. 1797. S. 73—101; f. „Iris og Hebe" 1797. IV. 246).

I „Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie" (Svar paa det ved Kjøbenhavns Universitet i Aaret 1797 udsatte medicinske Priisspørgsmaal: Om Modervandets Oprindelse og Nytte, XIII. 217—77. (sofr. Dsl's Lit. Kunst- og Theaterbl. I. 1798. S. 323); Breve over Chemien, XIV. 152—60, 313—27; XVI. 18—31, 165—77; Nogle Bemærkninger i Anledning af Guytons Forsøg over Diamantens Forbrændelighed, XVII. 225—29; Afhandling, fremlagt for National-Institutet af Selskabet for de mineralske Vande i Paris, oversat, XVII. 230—39). — I „Nyt Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomi, af hvis 8de til 9de Bd. 1805—6, han var Medudgiver (Forsøg og Bemærkninger over den galvaniske Electricitet, I. 91—97, 288, 408—10. [paa Tydsk overs. i Scheels Nord. Archiv II. I. medicin. Nachtrag 2tes St.]; Udtog af Breve til Prof. Manthey, fra Jena, Berlin og Paris 1801—2, II. 158—74; III. 241—55; V. 272—83; Kritik over den saakaldete Eudiometrie, med Hensyn paa Lægekunsten, VIII. 52—79. [overs. i Gehlens Neues Journ. der Chemie, Bd. 5. S. 365—92. og r. Hall. Allg. L. Z. 1808, Ergzbl. Junius, S. 579]; Forsøg i Anledning af nogle Steder i Winterls Skrifter, IX. 229—52. [overs. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phys. Bd. I. H. 2. S. 276—94]; Om den Maade, hvorpaa Electriciteten forplanter sig, IX. 268—75. [overs. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phys. Bd. 6. S. 292—302, og i Delamétherie Journal de Physique T. LXII., p. 369—75]; Endnu et historisk Bidrag til Oplysning over de nye Ritterske Pendulforsøg, IX. 329—32).

I Schlegels „Europa" (Uebersicht der neuesten Fortschritte der Physik, i Bd. I. St. 2. 1803).

I Gehlens „Neues allgemeines Journal der Chemie" (Galvanochemische Bemerkungen, Bd. III. 1804. S. 322—24, 578—80; Ueber Ritters Ladungssäule, und ein neues Metallthermometer, VI. 1806. S. 500—502). — I Sammes „Journal für die Chemie und Physik" (Die Reihe der Säuren und Basen, II. 1806. S. 509—17; Betrachtungen über die Geschichte der Chemie (aus d. dän. Manuscripte des Verfassers übersetzt), III. 194—231; Über Klangfiguren, ssfd. S. 514—45; Ueber Simons (Volta's) neues Gesetz für electrische Atmosphärenwirkung (aus einem Schreiben an J. W. Ritter), VII. 1808. S. 374—75).

I Delamétherie's *„Journal de Physique"* (Expériences avec la pile électrique; sur le magnétisme; sur la lumière, par M. *Ritter*, communiques par Orsted, i T. XIV. (T. 57) An 11. (1803). p. 401—11).

I Gilberts „Annalen der Physik" (Eine Säule von einem Metal und feuchten Papscheiben wird durch die Voltaische Säule electrisch, Bd. XIX. 1805. S. 488—90; Electromagnetische Versuche, Bd. LXXIII. 1822. S. 278. 430—32).

I *„Det Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter"* (Om Overeensstemmelsen imellem de elektriske Figurer og de organiske Former, 1805. I. S. 1—22; Nye Undersögelse over det Spörgsmaal: Hvad er Chemie? 1805. II. S. 210—263; Forsög til en nye Theorie af Selvantændelserne, 1805. II. S. 487—517; Betragtninger over Chemiens Historie, en Forelæsning, 1807. II. S. 1—51. [optr. i saml og efterl. Skr. Bd. 5., og overs. i Gehlens Journ. für die Chem. u. Phys. III. 191—231]; Om

Grunden til den Fornöielse, Tonerne frembringe, en Samtale, 1808, S. 1—57; optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 3).

I „*Det Kongl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter*" (Forsög over Klangfigurerne, i Skrifterne for 1807 - 8, 2det Hefte, ɔ: Bd. V. S. 31—61; paa Tydsk i Geblens Journ. für Chem., Physik u. Mineral. Bd. 8. 1809, S. 223—54). — I samme Selskabs „*Naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger*" (Bidrag til at udfinde Loven for Legemernes Sammentrykning, i II. 1826. S. 289—324. (jvfr. L. T. 1828, S. 210—215. Notitser dertil i Schweiggers Journal, Bd. 45. S. 352—65; Bd. 51. S. 112—14; Bd. 52. S. 9—10).

I „Allgem. medicin. Annalen" (Ein neues Chinasurrogat (Absud von Pfeffer), 1809, Novbr. S. 1063; ogsaa i Horns Archiv f. med. Erfahrung, X. 1809. H. 2. S. 333, og i medic. chirurg. Zeit. 1809, Nr. 43).

I Schweiggers „Journal für Chemie und Physik" (Ansicht der chemischen Naturgesetze, durch die neueren Entdeckungen gewonnen; aus einem Schreiben an J. S. C. Schweigger, V. 1812. S. 398—400; Ueber die Hervorbringung der Wärme, und daraus abgeleitete Gesetze derselben, sstd. S. 401—40; Ueber Contact-Electricität, XX. 1817. S. 205—12; Ueber die Zusammendrückung des Wassers, XXI. 1817. S. 348—49; XXXVI. 332—39; Neuere electromagnetische Versuche, XXIX. 1820. S. 364—69. [paa Dansk af J. A. Dysfel i Rahbeks „Hesperus" III. 1820. S. 321—27]; Betrachtungen über den Electromagnetismus, XXXII. 1821. S. 199—231; Brief über Electromagnetismus, XXXIII. 1821. S. 123—31; Versuch über Zamboni's zweigliedrige galvanische Kette, sstd. S. 163—65; Ein Capitel aus der elektromagnetischen Probierkunst, LII. 14—26).

I Molbechs „Athene" (Videnskabsdyrkningen betragtet som Religionsudøvelse, en Tale, holden ved Universitetsfesten for den lutherske Reformation. Af det Latinske oversat ved Forfatteren, IV. 97—111).

I Olufsens „Nye oeconom. Annaler" (Om de Grundsætninger, hvorefter man kan tillave Viin af Nordens Frugter, III. 1817. S. 97—122. [særskilt aftr. Kbh. 1817]; Chemiske Forsøg over Melken, af Schübler, meddeelt, IV. H. 3.—4. 1818. S. 95—127).

I „Den Danske Statstidende" (En Artikel om Anlægget af et Steenkulsbrud og Jernværk paa Bornholm, 1821, Nr. 38).

I „Dagen" (En Artikel om de Bornholmske Kullag, imod Krigsassessor H. Schäffer, 1822, Nr. 73).

I „*Annales de Chimie et de Physique*" (Instrument pour mesurer la compression de l'eau, i 2 série. T. 21. 1822. p. 99—100; Sur la compressibilité de l'eau, T. 22. p. 192—98; Nouvelles expériences de M. Seebeck sur les actions électro-magnétiques, ib. p. 199—201. (paa Dansk ved J. A. Dysfel i Tidsskr. for Naturvidensk. III. 142—160); Expérience électromagnétique, ib. p. 201—3; Sur le multiplicateur électromagnétique de Schweigger et sur quelques applications qu'on en a fait, ib. p. 358—365; Sur quelques nouvelles expériences thermoélectriques par M. le Baron Fourier et M. Örsted, ib. p. 375—89. (paa Tydsk i Schweiggers Journ. f. Chem. u. Phys. Bd. 41. S. 48—63; jvfr. Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1822—23, S. 9—10).

I „Nye landoeconom. Tidender" (Byg fortrinligere, end Hvede til Brænderie, IV. 1822. S. 21—23).

I „Nyt Aftenblad“ (Naturvidenskaben, betragtet som en af Grundbestanddelene i Menneskets Dannelse, 1824, Nr. 2. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5]. Tale ved Optagelsen af de unge Studerende til academiske Borgere, 1821. Oversat af Latinen ved Forfatteren, 1821, Nr. 19; Folkets Oplysning Fyrsten heldbringende, en Tale ved Universitets-Hoitiden i Anledning af Kongens Fødselsdag, 1826, Nr. 11. (optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 5; jvfr. L. T. 1826, S. 86—89).

I Møllers „Nyt theologisk Bibliothek“ (De religione Christiana litterarum fautrice et universæ ingenii culturæ adjutrice. *Oratio*, habita in Universitate Hauniensi, inter solemnia Jubilæi religionis Christianæ in Dania ante mille annos primum promulgatæ, X. 86—101; ogsaa særskilt. Haun. 1826. 4to.; jvfr. L. T. 1826, S. 363—68; 1829, S. 410—13).

I „Handels- og Industri-Tidende“ (Om en ny Mechanisme ved Taarnklokker, 1826, Nr. 79).

I Poggendorfs „Annalen der Physik und Chemie“ (Zusammendrückbarkeit verschiedener Flüssigkeiten, IX. 1827, S. 603—4; Zusammendrückung der Luft und Gase, ssd. S. 606. [paa Engelsk i Brewsters Journal, new series, Vol. IV. p. 221]; Zusammendrückung verschiedener Flüssigkeiten, XII. 1828. S. 158—59; Zusammendrückung des Wassers in Gefässen verschiedener Materien, ssd. S. 513—16; Neue Versuche über die Zusammendrückung des Wassers, XXXI. 1834. S. 361—65).

I Ursins „Magazin for Kunstnere og Haandværkere“ (Beretning om nogle Forsøg, hvorved godtgjøres, at man kan prøve Sølvets Reenhed ved den elektro-magnetiske Multiplicator, I. 292—4; Et Kapitel af den elektromagnetiske Proberkunst, med en stannographeret Tegning, II. 441—50; Uddrag af et Foredrag i Selskabet for Naturlærens Udbredelse: Om Midlerne til at bortskaffe Fugtighed af Værelserne, V. 263—64; Maanedsforelæsninger, i 1.—5. Bd. og i 2den Række, 1.—5. Bd.).

I Brewsters „*Journal of science*“ (On the relative compressibilities of different fluids at high temperature, Vol. VI. 1831).

I Edinb. *Encyclopedia* (Udsigt over hele Elektromagnetismen).

I Schouw's „Dansk Ugeskrift“ (Om det Kongelige Videnskabernes Selskabs Foranstaltninger til at skaffe Kjøbenhavn artesiske Brønde, I. 199—204; Til Forfatteren af den theologiske Afhandling i det danske Ugeskrift Nr. 30 (E. C. Tryde), II. Nr. 39, samt S. 356—64. [optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 6]; Bemærkninger i Anledning af Forslaget om en landoeconomisk Dannelses-Anstalt i Danmark, i 2den Række, I. Nr. 19; Betragtninger over den danske Charakteer, ssd. IV. Nr. 85. [Bearbeidet paa Svensk i Tidsskriftet „Frey“ 1844, S. 529—43]; Thorvaldsen og hans Fødeland, ssd. VII. Nr. 158).

I „*Revue encyclopédique*“ (Action de la pile voltaïque sur l'aiguille aimantée, T. VIII. p. 181; T. IX. p. 185—86; Expériences sur la compressibilité. Extrait d'une lettre adressée à Mr. Chevreul &c., T. LIX. p. 287).

I „Almanak for 1834“ (Tordenveir; Stærke Drikke), og i „Almanak for 1835“ (Gamle og nye Ideer; jvfr. Nord. Kirke-Tid. 1835, Nr. 26. 27).

I „Dansk Folkeblad“ (Bemærkninger over det indbyrdes Forhold imellem Trykkefriheds Lovgivningen og den almindelige Mening. Artikel fra Skriftcomiteen, I. Nr. 1—2; Danskhed, en Tale, holden i Selskabet for den danske Literaturs Fremme den 4de Febr. 1836, I. Nr. 53—54; Ingen Rangstrid mellem de forskjellige Stænder,

II. Nr. 14; Om den rette Iver i Troessager, en Samtale mellem Michel, Morten og deres Præst, II. Nr. 47; Christendom og Astronomi, en Samtale, III. Nr. 22—24).

I Schumachers »Astronomisches Jahrbuch« für 1838 (Über die Wettersäule, S. 228—51; siden overs. paa Engelsk. Originalen er trykt i »Dansk Folkekalender« for 1842, S. 169—87).

I Petersens »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« (Over Jerichaus Barometer, II. 55—61).

I Barfods „*Brage og Idun*" (Ordnede Lydudtryks Naturvirkning, en Samtale. [Fortsættelse af „Samtale om Grunden til den Fornöjelse, Tonerne frembringe", i Skand. Lit. Selsk. Skr. 1808], I. 317—344; optr. i saml. og efterl. Skr. Bd. 3).

I »Den Berlingske Tidende« (En Tale, 1839, Nr. 290: En Tale ved Festligheden paa Bernstorfsslot i Anledning af den svensk-norske Konges og Dronnings Nærværelse d. 14de Juli 1846, i Aarg. 1846, Nr. 161; Tale i Forsamlingen af tydske Naturforskere i Kiel, s. A. Nr. 213).

I „*Forhandlingar* vid det af Skandinaviska Naturforskare och Läkare hållna Möte i Götheborg år 1839" (Om Haarrörs-Kraften, S. 43—45. [paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 614—16]; Over den gjensidige Nytte, de Skandinaviske Tungemaals videnskabelige Kunstsprog kunne have af hverandre, S. 117—18).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *andet Möde* 1840", Kbh. 1841 (Tale holden i de Skandinaviske Naturgranskeres förste Möde i Kjöbenhavn, d. 3die Juli 1840, S. 14—24. [særskilt. Kbh. 1840]; Om Udbredelsen af det hundredgradige Thermometer i Danmark og Norge, S. 65—66; Om et nyt Elektrometer, S. 213; paa Tydsk i Poggendorfs Annal. Bd. 53. S. 612—13).

I „Förhandlingar vid de Skandinaviske Naturforskarnes *tredje Möte*, i Stockholm 1842 (Grundtræk af det Skjönnes Naturlære, S. 26—44).

I »Dansk Folkekalender« for 1842 (Om Skypompen, S. 169—87).

I Det kgl. danske Vidensk. Selskabs *Beretning* om dets hundredaarige Jubelfest den 25de November 1842 (En Tale, S. 3—16).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *fjerde Möde* 1844" (Om Tænkningens og Indbildningskraftens Opfatning af Naturen, S. 15—33. [Paa Tydsk: Über das Verhalten zwischen der Naturauffassung des Denkens und der Einbildungskraft. Deutsch von *H. Zeise*. Altona, 1847. 23 S. gr. 8].

I „*Amtlicher Bericht* über die 21ste Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte in Kiel im September 1846" (Über die Wesens-Einheit des Erkenntniss-Vermögens in dem ganzen Weltall, S. 61—77. [paa Dansk i Overs. ov. Vidensk. Selsk. Forhandl. 1846, S. 117—22; jvfr. Fr. Bremer „Liv i Norden", S. 31].

I Triers »Archiv for Pharmacie« (Grundtrækkene af Maanedsforelæsninger over de nyere Opdagelser, III. 82-94, 218—51, 550—59; IV. 161—73, 321—31).

I „*Forhandlinger* ved de Skandinaviske Naturforskeres *femte* Möde 1847", Kbh. 1849 (Om den Indflydelse, Naturvidenskaben bör udöve paa de nordiske Sprogs fælles Udvikling. Tale ved Aabningen af den femte Skandinaviske Naturforskerforsamling, S. 20—31; En usædvanlig stor Elektromagnet, S. 82—87).

I „Mindeskrift over H. M. Kong Christian den Ottende, udg. af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab“, Kbh. 1848, 4to (Christian VIII. som den ved høi Dannelse udmærkede Mand, S. 1—24).

I „*A. Oehlenschläger*, et Mindeskrift“, Kbh. 1850, 4to (Tale ved Festen den 14de Novbr. 1849, S. 5—6).

I Molbech's „Historisk-biographiske Samlinger“ (Om Schack Staffeldts Digte, i 3die Hefte, 1851, S. 379—82; jvfr. „Kbhpost.“ 1851, Nr. 303; 1852 Nr. 1).

Adskillige adspredte mindre Digte i: Heibergs „flyvende Post“ (Bernstorfferne, i Interimsblade Nr. 61, under Mærke *aβγ*); Barfods „Brage og Idun“ (Hjemmet, I. 302); P L. Møllers „Gæa“ (1845, S. 133—41: Skjønhedsglæder, et didactisk Digt til Sir John Herschel. [jvfr. „Fædrel. 1845, Nr. 1784]; 1846, S. 239—42). — Indledningsdigt til Thiele's Skrift om Thorvaldsen. Kbh. 1837. (s. Hempels „Bidrag til Tidshistorien“, 1837, Nr. 9; Berl. Tid. f. A. Nr. 60).

Recensioner (foruden i „Maanedsskr. f. Litteratur“) i Kjøbenhavnske lærde Efterretninger (f. Ex. over A. W. Hauch's Begyndelses Grunde til Naturlæren, 2. Udg. 1.—2. Deel, 1798, Nr. 52; 1799, Nr. 51. 52; F. Sartorph's Electricitetslære, 1.—2. D., 1805, Nr. 26—27, jvfr. Forf.'s Antikritik, som blev trykt særskilt og med hosføiet Svar af Ørsted fulgte med L. E. Aarg. 1805); — i „*Skandinavisk Museum*“ (over *Gadolins* Indledning til Chemien, 1803. I. H. 1. 177—190; *P. J. Hjelm's* Anvisning till bästa sättet att tillverka Salltpeter, s. A. H. 2. S. 181—186; *Sammes* Underrättelse om fördelacktigaste sättet att anlägga Salltpeter-Lador, s. A. H. 2. S. 187—192); i „Dansk Litteratur-Tidende“ (f. Ex. over Grundtvigs „En mærkelig Spaadom, ogsaa om Danmark“, 1814, Nr. 12. 13; derimod skrev Grundtvig: „Hvem er den falske Prophet?“ Kbh. 1814, hvilket Skrift Ørsted besvarede i sin Duplik: „Imod den store Anklager.“ ibid. eod.; jvfr. Art. N. F. S. Grundtvig, I 510). — Bidrag til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Historie af Molbech, S. 235—36.

Gjennemsaae og forandrede Oversættelsen af J. A. Chaptals Underretning om Salpeterets Frembringelse og Rensning. Kbh. 1812. 72 S. 8, samt en oversat Afhandling, betitlet: „Den bedste og korteste Maade at tilvirke Salpeter uden kostbare Redskaber.“ ibid. eod. 66 S. 8.; ligeledes gjennemsaae han og forsynede med Anmærkninger Oversættelsen af J. A. Chaptals: „Chemien anvendt paa Kunster og Næringsdrift“. 1ste Deel (Originalens to første Dele). ibid. 1820, med 10 Kbb.; ogsaa gjennemsaae han C. A. Brøndums „Kort Underviisning i Kunsten at brænde Brændeviin.“ Kbh. 1820. 2den forbedr. Udg. 1822, og Sammes „Grundsætninger for Ølbryggeriet.“ Kbh. 1828. (hvortil han tillige skrev en Fortale).

## Öst (Johan Friedrich), see Oest under Bogstavet O.

**Øst (Niels Christian)**, f. i Kjøbenhavn d. 10de Februar 1779, Søn af Agent, Grosserer Christian Øster og Maria Hedevig f. Jür-

gensen (*1/12 1778, † i Septbr. 1800, 51 A., i Kbhvn.); underkastede sig d. 2den Juli 1795 den dansk-juridiske Examens theoretiske Prøve („Ei ubeqvem“); beskæftigede sig derefter i en lang Aarrække med literaire Arbejder og Boghandel; blev 1808 Kystmilitsbestyrer; 1813 Overkrigscommissair; stiftede d. 28de Januar 1827 „Samfundet til den danske Literaturs Fremme og Forskjønnelse, og trængende, værdige, danske Videnskabsmænds Understøttelse“ (s. Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. VII. 155—56). † 22de April 1842, ugivt, i Kbhvn.

Hædersminde over Jyden Niels Ebbesen. Kbh. 1797. („Iris og Hebe“ 1797, I. 241). 2det meget forøgede Oplag, med Afbildning af Mindes-Støtten paa Jægerspris. ibid. 1798. — Til de Medborgere, som ikke have læst Intelligenzbladene, men en imod samme udkommen Pjes, og Maanedsskriftet Minerva. ib. 1797. — Speculativ Skilderie af Danmarks Interesse ved Forhandlingerne i Rastadt. En Oversættelse. ib. 1798. — Hædersminde over Kong Erik Eiegod. ib. eod. Andet meget forøgede Opl. ib. eod. — Hædersminde over A. P. Bernstorf. ib. eod. — Om en Ikke-Original-Roman, han agtede at udgive. ib. eod. — Hermann von Unna, overs. af Tydsk. 1.—2. Deel. ib. 1800—12. — Det første danske Skrift i det 19de Aarhundrede, kaldet Nye Materialier til Trykkerettens Historie, og Politimesterens Justitsraad Haagens og N. E. Døts Biographier. ib. 1801. — Samling af Programmer til Balletter og Skuespil. 1ste Hefte. ib. eod. — Hædersminde over den russiske General Brüggeman. ib. 1802. — Om det lette Infanterie, af General-Major Ewald, udgivet med et Tillæg om militairvidenskabelige Kundskaber i Almindelighed etc. ibid. 1808. — Forslag til at danne en uovervindelig Hær, og Anmærkninger om Anciennitet, Generalstab og Hæderstegn; overs. ib. eod. — Om Russerne og deres Krigsmagt. ib. 1813. — Plan til Comiteen for saarede danske Krigeres Understøttelse. ib. eod.; Opfordring, Kundgjørelser, etc. desangaaende; Det offentlige Regnskab (for 14,066 Rd.) m. v. desangaaende 1815. (jvfr. Archiv f. Psychol., Hist. o. s. v. IX. 220—28).

Om Opløb og Tumult samt Politiets Myndighed i Kjøbenhavn. Kbh. 1819. (Høst's Morgenbl. 1819, Nr. 46). 2. Opl. ib. eod. 3. Opl. ib. 1830. 4to.

En „Forelæsning“ etc. Kbh. 1821. (efter Anmodning ikke udgiven).

Hædersminde over J. H. F. C. Phister. Kbh. 1825. (aftr. af Arch. for Psychol., Hist. o. s. v. IV. 143—58).

Literaturlexicon. Fortsættelse af Literaturlexiconet ved Nyerup og Kraft. Nr. 1.—6. Aabye-Callisen. Med Interimsblade. Nr. 1.—5. Kbh. 1826—27. („Kbhpost.“ 1827, Nr. 6; „Dagen“ 1827, Nr. 13; „Nemesis“ 1828, Nr. 2; Rask's „Literaturbl.“ S. 37—38, af R. Nyerup; Hall. Allg. L. Z. 1827, Ergzbl., April, Nr. 39, S. 311—12; L. Kruses „Die Biene“ 1827).

Bülowiana, biographiske Efterretninger om Geheime-Conferentsraad J. v. Bülow og General-Major F. C. v. Bülow. Kbh. 1827. (særskilt aftr. af Arch. f. Psychol., Hist. o. s. v. VIII. 334—353).

Forslag til Grækernes Understøttelse. 1827; Plan til Comiteen for samme og flere Kundgjørelser, Breve etc. desangaaende. (Jvfr. Arch. f. Psychol., Hist. o. s. v. XII. 127—31).

Historisk-geographisk-militairisk Oversigt af Krigsskuepladsen i det europæiske Tyrkie. Efter P. v. Wussow. Kbh. 1828.

Østerriges og Ruslands Krigs-Theater i det europæiske Tyrkie. Efter F. v. Ciriacy. Kbh. 1828.

Beskrivelse over Keiserstaden Constantinopel, dens Omgivelser, Sæder og Skikke, af Prof. Zrecin og v. Lahr, overs. Kbh. 1828. (særskilt aftr. af Archiv for Psychol., Hist. o. s. v. X. 115—150).

Forslag og Grundplan til Stiftelsen af Samfundet for den danske Literaturs Fremme. Kbh. 1828.

Udkast til Plan og Fundats for Caroline-Klosteret for Enker og Døttre af den borgerlige Stand, grundlagt paa Deres Kongelige Høiheders Prinds Frederik Ferdinands og Prindsesse Carolines høie Formælings-Dag den 1ste Aug. 1829. Kbh. 1829. 2 Ark, 4to. (jvfr. „Kbhpost." 1829, Nr. 175—76, 180—87, samt S. 741, 62, 89 og Nr. 205—6; 1830, Nr. 13—15; „Nyeste Morgenpost" 1830, S. 71; Arch. for Psychol., Hist. o. s. v. XII. 82—86, 251—71).

Samlinger til Kundskab om Grønland. Kbh. 1830. 2 Hefter. (jvfr. „Kbhpost." 1830, S. 860; 1831, S. 280).

Om Droscherne. Kbh. (1830).

Om Cholera, efter Buchan, Tode og Bernstein. Kbh. 1831. 4to.

Hæderøminde over Hans von Rustad. Kbh. 1832.

Planen og Publicationen angaaende Prægningen af Mindesmedaillen 1833. (jvfr. Øst's „Materialier", S. 1196).

Sammenlignende Liste over Udfaldet af Stemmegivningen ved Valget for Staden Kjøbenhavn af Deputerede og Suppleanter til Stændernes Forsamling i Roeskilde. Kbh. 1834. fl. 4to.

Om Frederiks Hospital. Kbh. 1836.

Til den subscriberende og betalende Deel af det læsende danske Publicum. Kbh. 1838.

Beretninger om Frederik IV., Christian VI., Frederik V. og Christian VII. Liigbegængelser og Bisættelser. Kbh. 1839.

Hans periodiske Skrifter ere følgende:

a) Intelligenzblade for Litteratur-, Kunst- og Theatervæsenet i Danmark og Norge. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1797—98.

b) Litteratur-, Kunst- og Theater-Blade. 1.—2. Bd. Nr. 1—48. Kbh. 1798—99. (Nr. 21—22 bleve supprimerte, see Collegial-Tid. 1799, S. 156 og 639; jvfr. Øst's „Materialier", Nr. 137).

c) Litteratur- Kunst- og Theater-Archiv. Nr. 1—16. Kbh. 1799. (ophørte formedelst Sags Anlæggelse imod Udgiveren; jvfr. „Læsendes Aarbog" for 1799, S. 71, 80—81, og Bärens's Yttringer i „Iris og Hebe" 1799, III. 2; IV. 64).

d) Den danske Tilskuerinde. Et Ugeskrift af blandet Indhold. 1. Bd. Kbh. 1799.

e) Litteratur- Kunst- og Theater-Journal. Nr. 1–4. Kbh. 1800. (Blev supprimeret, og Udgiveren for en kort Tid af Politimesteren arresteret; see: „Det første danske Skrift i det 19de Aarhundrede", og „Læsendes Aarbog" for 1800, S. 202—3).

f) Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger. En Journal af blandet Indhold. 1.—3. Deel. Kbh. 1801—1803.

g) Mnemosyne. Et Tidsskrift. 1.—2. Bd. Kbh. 1804—1806.

h) Miscellær. 1.—2. Bd. Nr. 1—32. Kbh. 1807. (ophørte formedelst Englændernes Ankomst til Sjælland).

i) *Misceller.* 1.—2. Deel og 3die Deel Nr. 1—8, eller ialt 56 Nummere. Kbh. 1810. (ophørte i Anledning af Censurens Indførelse over Journaler).

k) Antegninger af blandet Indhold. 1ste Bd. Nr. 1—6. Kbh. 1814. 4to. (Høst's „Dannora", S. 111—12).

l) Archiv for Psychologie, Historie, Literatur og Kunst. 1.—13. Bind. Kbh. 1821—30. [11.—13. Bd. o. m. T.: Nyt Archiv o. s. v. 1.—3. Bd. 1829—30]. („Conversationsbl." 1824, S. 164—67; „Statsvennen" 1825, Nr. 40; jvfr. „Dagen" 1824, Nr. 98, 105).

m) Intelligentsblade. Nr. 1—46. Kbh. 1824—26.

n) Materialier til et danskt biographisk-literarisk Lexicon, indeholdende Fortsættelser af, Tillæg til, Rettelser i de indtil 1835 udkomne Lexica om Danske, Norske og Islændere. 1.—4. Aargang. Nr. 1—150. Kbh. 1835—1838. 4to.

o) Minerva et Hefteskrift. 1.—3. Bind. (10 Hefter). Kbh. 1837—38.

p) Supplementblade til alle danskprentede Tidsskrifter. Nr. 1—39. Kbh. 1839—40. 4to.

I Rahbeks „Danske Minerva" (Kort Underviisning, hvorledes Comoedier med Nytte og Skjønsomhed kand sees, meddeelt i VI. 1818. Mai, S. 439—453).

I „Politivennen" (Nødværge imod Hr. Professor Nyerup, 1820, Nr. 221, 23, 24).

I „Telegraphen" (Herr Kammerjunker Fr. von Scholten — beviist af hans egne Ord, at fare med aabenbar Usandhed, 1821, Nr. 18. 19; ogsaa særskilt. Kbh. Folio).

I „Dagen" (Om Jordskjælv og Oversvømmelser samt de mærkeligste Orcaner i Danmark og Hertugdømmene, 1825, Nr. 18; Gamle Antegnelser om Pestilenz i ældre Tider i Kjøbenhavn og Sammes Omegn, 1831, Nr. 218—50).

Han besørgede 3die (eneste) fuldstændige Udgave af C. F. Reisers „Historiske Beskrivelse over den meget mærkværdige og meget frygtelige store Ildebrand 1728." Kbh. 1827, og 2den forandrede Udgave af C. Olufsens Lystspil „Guldbaasen" (med en Efterskrift). ibid. eod.

**Østergaard (Christen Christensen)**, f. d. 14de Juli 1804 paa Østergaard i Hee Sogn ved Ringkjøbing, Søn af Landmand Christen Iversen; underviste efter sin Confirmation i fire Vintre i Sognets Skole og var om Sommeren beskæftiget ved Landvæsenet under sin Faders Vejledning; blev anbefalet til det danske Missions-Selskab, og kom i sit

20de Aar til Kjøbenhavn, hvor han i 4 Aar nød privat, videnskabelig Underviisning; dimitteredes 1828 til Universitetet af Præsten B. F. Rønne; underkastede sig i Octbr. 1832 den theologiske Embedsexamen (n. c.), og derefter de homiletisk-katechetiske Prøver med Charakt. Laudabilis; blev d. 13de April 1833 ordineret Missionair ved Colonien Upernivik med tilliggende Udsteder i Nord-Grønland; d. 27de Novbr. 1840 entlediget; d. 23de April 1842 Sognepræst for Sønderfelding og Aasing i Ribe Stift, og d. 10de Decbr. 1850 for Huusby og Sønder-Nissum i samme Stift. — *Lovise Nicoline Hedevig Garnæs (f. $\frac{30}{3}$ 1802 i Ourdals Præstegaard, Aggershuus Stift i Norge, † $\frac{30}{10}$ 1837 i Upernivik i Grønland), Datter af Jens Johan G., Sognepræst i Kolding, og Witte Elisabeth f. Boserup. — (Jvfr. „Nord. Kirke-Tid." 1833, Col. 93—94, 334—35, 719—20; 1834, Col. 729—33, 792—93; 1835, Col. 655—56, 670—72; 1836, Col. 335; 1837, Col. 52—54, 727; 1838, Col. 685—86; „Dansk Missionsbl." 1835, S. 10—12; 1837, S. 39).

Afskedsprædiken, holden for Sønderfelding og Aasing Menigheder Nytaarsdag 1851. (Trykt efter Opfordring). Odense, 1851.

I Lindbergs „Nordisk Kirke-Tidende" (De saakaldte Dannedes Religion, en Blanding af Hedenskab, Muhammedanisme og falsk Philosophie, 1833, Col. 173—76, 179—188).

I „Tolvte Aarsberetning fra det Danske Missions-Selskab" (Tale, 1833, S. 4—21).

Breve fra ham under hans Ophold i Grønland, i „Nyt Dansk Religionsblad" (II. 1833, Nr. 49); i Schouw's „Dansk Ugeskrift" (VI. 1834, S. 204—10, jvfr. VIII. S. 176); i „Dansk Missionsblad" (1835, Nr. 11; 1837, Nr. 12; 1839, Nr. 1; 1840, Nr. 4; 1841, Nr. 2).

I Fengers og Birkedals „Vidnesbyrd fra Herrens Huus" (Den store Kaldelse og den store Modstand; paa 2den Søndag efter Trinitatis, i II. 32—49).

I „Fædrelandet" (Nok et Ord i Psalmebogssagen, 1845, Nr. 1791).

Andeel i: Erklæringer i Psalmebogssagen (i „Fædrel." 1844, Nr. 1693, 1702), og i Stykket: Ønske i Psalmebogssagen (i „Den Berlingske Tid. 1844, Nr. 244, jvfr. s. A. Nr. 246, af J. P. Mynster). — (Tildeels efter Autogr.).

**Østrup (Jens Jørgen)**, f. 1769 (døbt $\frac{8}{7}$ s. A.) i Kjøbenhavn, Søn af Jørgen Ø., daværende nederste, siden ($\frac{14}{1}$ 1773) øverste Capellan ved St. Nicolaj Kirke ssst. (f. 1725 i Revninge Sogn i Fyen, † $\frac{27}{5}$ 1780, anf. i Worms Lex. II. 150; III. 587—88, samt i Nyerups Lit. Lex. S. 692), og Anna Sophia f. Finch († 1779, 40 Aar); var Lieutenant ved det Sjællandske Jægercorps, siden Capitain og Compagnichef i det 1ste jydske Infanteri-Regiments 3die Bataillon; afgik af Krigstjenesten som Major. † 11te Septbr. 1843 i Kjøbenhavn. — *Caroline Braunbehrens

(f. $\frac{10}{7}$ 1773 i Helsingør, † $\frac{13}{9}$ 1832, en Datter af Johan Andreas B. og Christiane f. Petersen).

Elisabeth eller de Forviste i Siberien. Roman af Mad. Cottin, med Forfatterindens Biographie, oversat. Med en Fortale af F. C. Gutfeld. Kbh. 1822.

Amalia Mansfield. Roman af Mad. Cottin. Oversat. 1.—3. Deel. Kbh. 1822—23.

Adolf, en Novelle af Benj. Constant. Oversat. Kbh. 1826.

**Østrup (Johan Peter)**, f. i Kjøbenhavn d. 30te Decbr. 1800, Søn af daværende Kongl. Løber, siden Mundskjænk Jens Ø. (f. 1757, † $\frac{17}{7}$ 1834) og Oline Dagnes; blev 1817 dimitteret til Universitetet af Cand. Theol. J. P. Karmark († som Præst paa St. Thomas i Vestindien); underkastede sig i April 1822 den theologiske Embedsexamen (Laud.), og i April 1824 den homiletiske Prøve med Udmærkelse; blev 1822 Huuslærer paa Herregaarden Svenstrup ved Ringsted; d. 29de Septbr. 1824 første Lærer ved Borgerskolen i Slagelse; d. 14de Septbr. 1825 Capellan pro persona ved St. Peders Kirke (hos Sognepræsten H. Bastholm) sammesteds; d. 6te Maj 1830 Sognepræst for Gjerløv og Bakkendrup i Sjællands Stift. † 23de August 1833. — * 1826 Cathrine Christine Holm (f. $\frac{8}{9}$ 1799 i Kbhvn., † $\frac{24}{7}$ 1847 i Balling Præstegaard i Jylland), en Datter af Skomager Morten Johnsen H. og Marie Pedersdatter. — (Hans Levnet, i „Nordisk Kirke-Tidende" 1833, Nr. 41—42, Col. 682—699, af P. A. Fenger; i „Dagen" 1834, Nr. 65; Øst's „Materialier", Nr. 51; jvfr. „Nyt Dansk Religionsblad" II. 1833, Nr. 38; „Nord. Kirke-Tid." 1833, Col. 574, 575—76, 618—19, 670—72; 1834, Col. 447—48; 1835, Col. 25 flgg.; 1839, Col. 7—8).

„Langfredags bittre Minde maa nu saa sødt forsvinde." Paaskeprædiken. Kbh. 1832. („Christel. Kirketid." 1832, S. 62—64).

Rector Ovistgaards Forseelser mod Bibel, Sandhed, Pastor Fenger og hans Prædiken. Kbh. 1833. (jvfr. „Nord. Kirke-Tid." 1833, Col. 636—39, 733; 1835, Col. 44).

Besøgelsens Tid. Prædiken holdt paa 10de Søndag efter Trinitatis 1833. Horsens, 1842.

I „Tiende Aarsberetning fra det Danske Missions-Selskab" (Tale, 1831, S. 4—25).

I „Nordisk Kirke-Tidende" (Er Ritualets Revision saa ønskelig? 1833, Nr. 9, Col. 147—156; Beretning om Missionen blandt Finner og Lapper indtil Aaret 1726, samt Apostelen blandt de norske Finner, Thomas von Westens Levnetsløb. [Udtog af A. G. Rudelbachs tydske Skrift], 1833, Nr. 38. 39. 41, Col. 627—35, 641—52, 676—81; optr. i „Nyt Dansk Religionsblad", II. 1833, Nr. 43—47).

# Berigtigelser.

---

S. 1 Lin. 3 f. o. 1705 l. 1707.

" 15 " 27 — 1806 l. 1807.

" — " 32 — $\frac{11}{8}$ l. $\frac{10}{8}$.

" 16 " 26 — Juni l. Maj.

" 27 " 1 — 1782 l. 1783.

" 28 " 5 — C. W. l. J. W.

" 32 " 23 — Biovulf o. s. v. l. *Beó-Wulf*, et angelsaxisk Epos, og *Scópes Widsið*, den Reisendes Sang. Text og Oversættelse med oplysende Anmærkninger. 1847.

" 34 " 8 — Christoffer Gottfred l. Gottfried Diderik Christopher.

" — " — — Marie l. Margrethe.

" 35 " 12 — 1836 l. d. 13de Septbr. 1837.

" 53 " 16 — f. d. 9de Novbr. l. i Begyndelsen af October (eller i Slutningen af Septbr.), døbt $\frac{9}{11}$

" — " 18 — $\frac{21}{3}$ l. $\frac{17}{2}$.

" 54 " 5 f. n. Caroline l. Karen Rohme Pay.

" 55 " 17 f. o. 1804 l. 1805.

" — " 31 — 29de l. 31te.

" 56 " 6 f. n. 1781 l. $\frac{9}{2}$ 1782.

" 57 " 16 f. o. Kirstine l. Christine; Abigael l. Abildgaard.

" 58 " 21 — Bohn l. Böhn.

" 68 " 8—12 udslettes.

" 72 " 3 f. o. Adriajette l. Adriette.

" 78 " 7 f. n. auf l. aus.

" 80 " 5 f. o. Cancelliraad o. s. v. l. Justitsraad, Postmester i Hamborg.

" 90 " 9 — Sanddrue l. Sandrue.

" 121 " 8 f. n. $\frac{22}{2}$ l. $\frac{7}{1}$.

" 126 " 17 f. o. Theaterrepert. o. s. v. udslettes.

" 142 " 31 — 1793 l. $\frac{20}{6}$ 1798.

" — " 32 — 1801 l. $\frac{17}{1}$ 1800.

" — " 40 — 4de l. 24de.

" 168 " 13 — 12te l. 19de.

" 176 " 21 — 1828 l. 1827.

" — " 34 — Samling af (tildeels historiske) Digte (Livets Speil i Naturen. Odense, 1831; Ung Harald. ib. eod.; Elios Harpe. 1.—2. Forsøg. ib. 1832; Livets Cirkel. ibid. u. A.).

" 187 " 8 f. n. Novbr. l. Decbr.

" 196 " 13 f. o. 8de l. 9de.

" 198 " 6 f. n. Prøselius l. Prøsilius.

" 200 " 11 f. o. Kbh. 1818 l. Slagelse 1817.

" 202 " 4 f. n. Fugleberg l. Fasberg.

" — " 3 — 1778, l. $\frac{1}{3}$ 1779.

" 210 " 19 f. o. Bergsveinsdóttir l. Gudnadóttir (D. af Præsten Gudni Jónsson til Ingjaldshól og Elin Benediktsdóttir, † 1746).

" 230 " 22 — C. Molbech l. A. E. Boye.

" 244 " 2 f. n. 252 l. 272.

" 292 " 12 f. o. 21de l. 22de.

" 293 " 10 — 1846 l. 1847.

" 297 " 20 — 20de l. 27de.

" — " 30 — Henning l. Hans.

" 307 " 4 — f. l. døbt.

" 309 " 27 — 32 l. 325.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| S. | 325 | L. | 4 | f. o. | 1813 l. d. 15de Marts 1814. |
| „ | 327 | „ | 15—18 | f. o. | l. f. d. 18de April 1782 paa Cathrineberg i Sengeløse Sogn, af Forældrene: Jens Thaning, Forpagter paa Cathrineberg, senere Brændeviinsbrænder i Kjøge (f. 1753, † 1814), og Mariane Lund (f. $^{1}/_{4}$ 1756, * $^{10}/_{8}$ 1780, † $^{10}/_{3}$ 1829). |
| „ | — | „ | 23 | f. o. | Kirstine l. Christine; Deign l. Dein. |
| „ | 328 | „ | 1 | f. n. | 1839 l. $^{17}/_{2}$ 1837. |
| „ | 330 | „ | 6 | f. o. | Specielkort l. Specialkort. |
| „ | — | „ | 7 | — | som l. saa. 1845 l. 1846. |
| „ | 334 | „ | 26 | — | Thomson l. Thomsen. |
| „ | 347 | „ | 3 | — | Wilms l. Willner. |
| „ | 354 | „ | 13 | f. n. | historica l. historico. |
| „ | 355 | „ | 11 | f. o. | Bleck l. Bleek. |
| „ | 361 | „ | 12 | — | 1744 l. døbt $^{17}/_{10}$ 1743 i Veilby. i Fyen. |
| „ | 366 | „ | 10 | — | 1851 l. 1852. |
| „ | 381 | „ | 13 | f. n. | Juli l. Juni. |
| „ | 384 | „ | 14 | — | 17de l. 15de. |
| „ | 395 | „ | 22 | f. o. | Tregdr l. Tregder. |
| „ | 408 | „ | 16 | — | $^{30}/_{7}$ l. $^{29}/_{7}$. |
| „ | 412 | „ | 11 | — | $^{7}/_{7}$ l. $^{7}/_{6}$. |
| „ | 440 | „ | 4 | f. n. | l. f. $^{24}/_{11}$ 1748, † $^{26}/_{7}$ 1781. |
| „ | 471 | „ | 11 | — | Bibliothekar l. Amanuensis. |
| „ | 504 | „ | 8 | — | 135 l. 1835. |
| „ | 506 | „ | 7 | f. o. | Speog l. Sprog. |
| „ | 513 | „ | 8 | — | Jacob Daniel, l. Daniel Jacob; f. i Novbr. 1736 i Schönhausen i Mecklenborg-Schwerin. |
| „ | — | „ | 12 | — | „over 100 Aar gl.“ udslettes. |
| „ | 516 | „ | 12 | — | Oberst l. Oberstlieutenant. |
| „ | 529 | „ | 26 | — | 1800 l. $^{22}/_{7}$ 1801. |
| „ | 567 | „ | 2 | — | 1780 l. 13de Decbr. 1779. |
| „ | 586 | „ | 14 | — | l. 30te Juli 1796. |
| „ | — | „ | 20 | — | l. $^{24}/_{8}$ 1806. |
| „ | 615 | „ | 4 | — | Charakten l. Charakteren. |
| „ | 638 | „ | 2 | — | 33 l. 66—84, 113—34. |
| „ | 641 | „ | 6 | — | sammes l. disses. |

De mindre Trykfejl, som bestaae i Forvexlingen af enkelte Bogstaver eller Tegn, f. Ex. n for u, f for s, (;) for (.) har Man ej troet det fornødent at anføre.

Tillæg til dette og de tvende foregaaende Bind ville blive indførte i et paabegyndt Supplementhefte, som agtes afsluttet ved Udgangen af Aaret 1853 og forventes at udkomme i de første Maaneder af 1854.

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 03460 1339

Digitized by Google